Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Magyar Ifjúság

1966 JUL 29

1021

Ridovics László: CSENDÉLET

MODERN FESTŐ MŰTERMÉBEN

Ridovics László küzdelmes gyermekkor, sok nélkülözés és megpróbáltatás után, 1949-ben fejezte be képzőművészeti főiskolai tanulmányait. Első gyűjteményes kiállítását 1953-ban rendezte. 1956-ban elnyerte a Derkovits-díjat. A mostani tavaszon rendezte meg második gyűjteményes kiállítását.

Tíz egynéhány éves munkásságáról azonban nemcsak az említett két kiállításon számolt be, részt vett több hazai és külföldi kiállításon is; freskói és szgrafittói nem egy középületünk és lakóházunk falát díszítik.

Ridovics László művészetének alapja: a valóság. Realista és szocialista világszemléletét, mind emberi magatartásában, mind művészetében, őszintén megvallja. Művészi pályafutásának mindvégig jellemző vonása művészetszemléletének tartalom és műfaj szempontjából egyaránt sokrétű kibontakoztatása. Műveinek tárgyköre változatos. Festői képzeletét egyaránt leköti a táj, a csendélet, az arckép, a műhelyekben, gyárakban, vagy a mezőgazdaságban folyó tevékenység. Hasonló változatosság jellemzi munkáinak mű faját. A táblaképeken kívül foglalkozik az úgynevezett monumentális műfajokkal, vannak — mint már említettük — freskó és szgrafittó eljárással készült nagyméretű faliképei is.

Művészetszemléletéből következik, hogy változatos tárgykörű és műfajú munkáiban az objektív valóság keltette élményeiről és érzelmeiről számol be. Képeiben azonban élményeinek egyéni sajátosságát nem emeli ki egyoldalúan. Saját szavaival élve „közkincsé" kívánja tenni azokat az esztétikai értékeket, amelyeket az objektív valóságban felfedezett. *„Kulturális életünk szocialista átalakulásának egyik eredményét* — mondja beszélgetésünk alkalmával — *abban látom, hogy a munkásosztály minden korlátozás nélkül élvezheti a művészet különböző ágazatainak értékes alkotásait, bennünket, festőket elsősorban érintő célját pedig abban, hogy rámutassunk a környezetükben rejlő esztétikai értékekre. A munkaábrázolással foglalkozó képeim megfestésében is az a vágy vezet, hogy kompozícióimmal tudatossá tegyem mindennapi tevékenységük, a fizikai munka szépségét".* Ez az oka annak, hogy festményein mind a tárgyi világ, mind az emberábrázolás megtartja reális jellegét. Anélkül azonban, hogy a képein szereplő tárgyak vagy a természet formái: az objektív forma és színjelenségnek puszta másolatává, utánzásává válnának.

Tájképeiben a falu, a táj, vagy városrész sajátos jellegéről ad, közvetlen élménye alapján, meggyőző képet. Átéli a régi Óbuda, Szentendre, Pomáz kanyargó utcáinak, házainak sajátos forma- és térritmusát. Élményeinek melegsége alakítja a hegyvonulatok, a fák koronáinak foltjellegét, szín és forma harmóniáját. Táj- és utcarészletei, anélkül, hogy realitásukból veszítenének, személyes jelleget nyernek. A személyes élmény fűtötte, de a valóságra utaló szín- és formavilág adja meg Ridovics László képeinek humanisztikus tartalmát és nyitja meg a néző előtt az objektív valóságban rejlő esztétikai értékek átélésének útját.

Lényegében ezek a vonások jellemzik csendéleteit is. Csendéleteinek modelljei a mindennapi élet egyszerű használati tárgyai. Képein sem nyernek új jelentést: megtartják három kiterjedésű formájukat, anyaguk jellegzetességét, eredeti rendeltetésükben szerepelnek. Nem válnak egyoldalúan különböző szín-, forma-, fényproblémák megoldását célzó törekvések eszközeivé. A használati tárgyakhoz tapadó érzelmi és hangulati élmények meggyőző kifejezésére törekszik a valóság szín- és formajelenségeinek átírása során.

Munkaábrázolásaiban egyaránt kerüli a munkást idealizáló ábrázolást, a túlfűtött heroizálást, valamint a dehumánus torzítást. Embertársait látja az ábrázolt munkásokban, a nemcsak a munka látványának, hanem emberi magatartásuknak megfogalmazására is törekszik kompozícióiban.

Ridovics László művészi mondanivalójának meggyőző megfogalmazására felhasználja a képszerkesztés mai eredményeit. De a szigorú szerkezet kezelése nála nem válik öncélúvá. Művészi mondanivalójának rendeli alá — akárcsak a formák nagymérvű egyszerűsítését — a színhatások felfokozását. Ridovics László munkáiból tehát nem hiányoznak a festészet korszerű eredményei. Művészetét korszerűvé azonban mégsem egyedül ezek a jellemző vonások teszik, hanem emberi és művészi magatartása.

Újvári Béla

ÚJÍTÓ-KIÁLLÍTÁS

A Budapesti Nemzetközi Vásár vegyipari pavilonjának bejáratán plakát hirdeti: Újítókiállítás.

Az újítások, találmányok seregszemléjét a Szakszervezetek Pest megyei Tanácsa és a KISZ Pest megyei Bizottsága rendezte. A kiállításnak az a célja, hogy az újítások alapján létrejött korszerűbb eljárásokat minél szélesebb körben vezessék be.

Pest megye mintegy 40 vállalata 320 termékét mutatja itt be. Grafikonok, táblák szemléltetik, hogy az elmúlt évekhez képest mennyit fejlődött az újítómozgalom, mennyivel több találmányt adtak be és fogadtak el. A kiállítás megnyitóján Palotás Károly elmondotta: 1964-ben 6477 újítást adtak be és 1965-re ez a szám 6720-ra emelkedett.

Egy újítás a sok közül: a Pestvidéki Gépgyár automatája (Foto: Gábor)

A kiállított tárgyak, gépek népgazdasági jelentőségének felmérése most folyik, de előzetes számítások szerint mintegy 30—40 millió forint megtakarítást eredményeznek. Természetesen, ezek között olyan találmányok is szerepelnek, melyeknek csak eszmei jelentőségük van.

Nagy érdeklődés előzte meg az úgynevezett balesetvédelmi újításokat. Ilyen például az ÉM 25. Építőipari Vállalat köszörűgépe, mely csak akkor működik, ha a rajta dolgozó munkás védőszemüveget használ. Sok hasonló, hasznos újítással jelentkeztek a balesetelhárításban a textilesek és a KGM-vállalatok is.

A szakemberek véleménye szerint népgazdasági értékét, hasznosságát tekintve, a legfigyelemreméltóbb a Csepel Autógyár dugattyú ovalesztergáló készüléke, mely függetlenül attól, hogy hajómotorról, vagy motorkerékpár motorról van szó, 0,5 és 0,02 milliméter között esztergálja azok felületét. Ezzel a géppel másfél millió devizaforint takarítható meg.

Természetesen, hosszú lenne felsorolni a kiállított 320 tárgyat. Ízelítőül talán még ennyit: 1964-ben 3 443 465 forintot, 1965-ben 4 299 710 forintot fizettek ki újítási díjként.

A kiállítás prospektusában tapasztalatcsere-pályázatot hirdetnek, s a rendezők remélik, hogy minél több üzem, vállalat vesz majd

Ketten – két nyelven

Az Express balatonföldvári nemzetközi ifjúsági üdülőjében telt ház van. Az árbocon lengő lengyel, bolgár, német, szovjet zászló messzire látható jele ennek. Természetesen akadnak hazai üdülők is. Újvári Viktor és Maros Péter, a Bolyai gimnázium negyedikesei, az étterem előtti padon ülnek, s az otthonról érkezett leveleket olvassák. Van újságolni való egymásnak: vasárnap „terepszemlét" tart a mama, a testvérnek sikerült a felvételi vizsga, s válasz nélkül maradt a kérés, hogy bizonyos pénzküldemény nagyon jól jönne...

Megszakítjuk az olvasást.

— Hogy érzik magukat?

— Nagyon jól — válaszolnak egyszerre. — Ketten két nyelvet beszélünk, oroszt és angolt, így megértetjük magunkat mindenkivel.

— Ki melyiket?

— Ketten együtt — nevetnek. — Együtt értünk meg mindenkit.

— Őt is — mutatnak a közeledő napbarnított, fi-

A legfiatalabb hajósok

A Balaton legifjabb hajósai a füredi mólón az időjárásjelző műszereknél tanakodnak. A várható időjárás nemcsak a meteorológusoknak okoz gondot, hanem nekik is, a leolvasást bizony gyakorolni kell még. *Balogh Jenő* tanár, a hajós csapat parancsnoka siet segítségükre. Kezében piros kötésű könyvet szorongat: a hajónaplót. A legfrissebb bejegyzés a Csopak kapitányáé, alig egy órával ezelőtt készült. Elismerő sorok. Dicséri a szolgálatot teljesítő *Kovács Zoltán* kormányost, a kikötő *Szabó Imrét* a példás munkáért.

A két fiú — hajós öltözetben vannak — büszke a sikerre. Kovács Zoli különösen, mert a kormányzás igazi hajós feladat.

— *Folytatod, ha megnősz?*

— *Előbb szakmát tanulok. Géplakatos leszek. Már jelentkeztem is, biztosították a helyem. Aztán hajógépész szeretnék lenni.*

Balogh Jenő szól közbe:

— *A balatonalmádi hajós úttörőcsapat eddig is adott már utánpótlást. Kovács Kornél hajómérnök lesz, Turcsányi Péter a Duna zuhatagi szakaszán teljesített szolgálatot. És folytathatnám a felsorolást, hiszen nem múlik el hét, hogy ne kapnánk üdvözletet valamelyik nagy kikötőből a régiektől. A mostaniak persze a balatoni hajókon gyakorolnak.*

— *Meg otthon* — szól közbe egyikük.

— *Valóban, egészen tekintélyes flottánk van: 5 őrsi csónak, 2 kalóz vitorlás, 4 kétpárevezős, 2 motorcsónak, 2 kajak áll rendelkezésünkre.*

Összeállította
Foto: Kotro

Balatoni nyár.
nek: jókedvű s
mindent meg

HA ÜRES AZ ÖBÖL

A daruk mozgása jelzi, szombaton d sincs pihenő

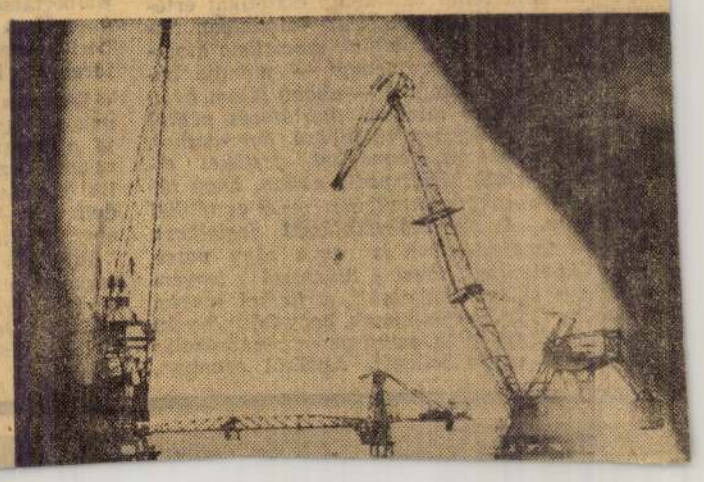

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Szocialista Művészetért

1967 ÁPR 1021

RIDOVICS LÁSZLÓ seccot készít a törökszentmiklósi pártszékházban (MTI)

FÉLEGYHÁZI LÁSZLÓ képe a debreceni tavaszi tárlaton

JURIS IBOLYA

Munkácsy- és SZOT-díjas iparművész:

Mint kongresszusi küldött szeretném elmondani: e négy évi kemény munka eredményeként megvalósítottuk a nagyüzemi iparművészek érdekvédelmének egységesítését, vagyis az érdekvédelmükkel a Képző- és Iparművészek Szakszervezete foglalkozik. Nem könnyű feladatra vállalkoztunk ezzel, hiszen minden szakágazatnak speciális problémái vannak, a helyzeti adottságuk is más és más.

Komoly feladat vár ránk a fiatal iparművészekkel kapcsolatban is. Segítenünk kell beilleszkedésüket a társadalmunk vérkeringésébe.

Az új gazdasági mechanizmus megváltoztatja az érdekvédelmi módszereket is, tehát ránk vár a feladat: felmérni az egész iparművészeti területet, és kidolgozni úgy a nagyüzemi iparművészeknél mint az egyénileg dolgozó iparművészeknél az érdekvédelmüket szolgáló különböző és [illegible]kat, véleményünknek hangot kell adni az új sában. [illegible] megalkotásánál.

[illegible]dat vár az új központi vezetőségi [illegible] iparművészei terület vonatkozá-

MEGAFON

Kongresszusi küldöttek nyilatkoznak

A művészeti szakszervezetek VI. kongresszusára a választott vezető szervektől az alapszervezetekig valamennyi tisztségviselő, de az összes művész és művészeti dolgozó jogos érdeklődéssel, a jól végzett munka tudatával és nagy várakozással készülhet. Dicsekvés nélkül vallhatjuk, hogy a művész szakszervezeti mozgalom elmúlt négy évi tevékenysége, az előző választási ciklusok eredményeihez viszonyítva is határozott fejlődést mutat, megfelelt az V. kongresszus határozatainak, híven és következetesen szolgálta pártunk politikáját, teljesítette kötelességét a szervezeti élet, a művészi alkotómunka segítése, a vállalati, intézményi munka javítása, a művészek és művészeti dolgozók élet- és munkakörülményei javítása területén.

Amikor munkánk felelősségéről szólunk, nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy szakmai szakszervezetünk tevékenysége olyan érzékeny és nehezen megfogható területre terjed ki, mint a művészeti és ideológiai élet, s tevékenységünk nem elvont, hanem átfogja a művészeti és ideológiai élet valamennyi területét, s a szakszervezeti munka színvonala, eredményessége visz-

HIDEG NAPOK, APA
mos más játékfilmün
szélve a rövidfilmje
számottevő nemzetk
—, amelyekkel a
gyártás ismét a ner
vélemény érdeklődés
gára. A filmgyártás
vetkezményeként a
zás ezen eredményei
ható az V. kongress
tait következetesen
művész szakszerveze
eredményes tevékeny

A gazdaságirányítá
nak bevezetése idősz
kell majd azokról a
sekről, amelyek egé
ságunk és a művész
élet kapcsolatait kife
dasági mechanizmus
mészetesen elsősorban
élet vérkeringésében,
ban érezteti hatását,
nyen érinti a művés
lis élet egyes terüle
szervezetünk elnöksé
ponti vezetőség elv
tisztázta a reform és
élet követelményeit,
hívta arra a figyel
művészeti élet
giai jellegű
formá

Ridovics László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1966 FEB 8.
TÜKÖR

ERNST MÚZEUM

1021

Ridovics László tárlata

Mértéktartó modernség jellemzi a fiatal Ridovics László festészetét. Markáns, árnyakborította falu- és városrészletei átragyogják az erős sárgák napsütéses foltjait. Portréin az emberi szépség tisztelete. Csendéletei, természetábrázolásai példaszerűek, pannói jelentősek.

Önportré

NEMZETI GALÉRIA

Iván Szilárd gyűjteményes kiállítása

A nagy tehetségű Iván Szilárd képein sok mondanivalót sűrít össze. Dinamikus, egyszersmind szigorúan fogalmazott festményei mindig a lényeget adják, nagyvonalúan egyszerűek. Balatonképei gazdag Balaton-festészetünk legjobbjai közé emelik. Portréi beszélnek hozzánk.

Anya gyermekével

HANGLEMEZ

Prokofjev, akit századunk legnagyobb komponistái között tart számon a világ

**Hyderabad,
a biciklisták városa.
A tömöntelen kerékpáros
között akként halad
a kevés autó,
mint motorcsónak
a vízben —
szétfröccsentve
a nagy ügyességgel
kerekezők között**

A fülledt tenge
is elviselhetőb
Secunderabadd
van, mégis ked
híres nizám, a v
lotáinak sokárny
számottevőbb »
nyüzsgő tömegév

S az egészen valahogy a levitézlett fővárost, a valahol elsikkadt jelentőséget érezni, holott ma is egy indiai állam székhelye. Dehát a nizámnak még 1946-ban is 40 000 rabszolgája volt. (Aranya, kincse viszont még ma is elegendő ahhoz, hogy hét kilométer hosszan, egészen az egykori gyémántváros, Golconda romjaiig befedje a köhögtetően száraz országutat, amely a környék furcsa formájú

Ridovics László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET
1966 FEB 3.

Ridovics László festőművész kiállítása

Az Ernst Múzeum két termében mutatja be — első önálló kiállításán — munkáit Ridovics László festőművész. Műveivel 1953-ban ismerkedhettünk meg először, amikor bátyjával, Ridovics Ferenccel és Vigh Tamás szobrászművésszel együtt a Fényes Adolf-teremben lépett a közönség elé.

Érdekes, figyelemre méltó alkotó képe tűnik elénk, aki a szó szoros értelmében megküzdött önmaga művészetéért. Kiindulópontja a hagyomány, a jellegzetes hazai posztimpresszionizmus. Mesterei: a kezdő lépéseit igazgató Koffán Károly, s főiskolai tanára, Szőnyi István közül az utóbbit választja inkább példaképül. Az előd hatása azonban lefoszlik róla, egyéni hangot talál. Lírai tájképein és csendéletein a szépség áhítatos tisztelete érzik, a tájak, a kisvárosok, az apró házak vagy a tárgyak tömegeinek és színeinek harmóniájára építi fel kompozícióit.

Színezése néha drámai hangvételbe csap át: világító fehérek és lilába hajló mély kékek feszítik a kompozíciót. De Ridovics úrrá lesz ezen, s a fenntartott rend kordába szorítja a kitörni készülő színeket.

Ábrázolásmódjának azonban, úgy érezzük, korlátai is vannak. Az uralkodó posztimpresszionisztikus hangvétel, amely oly szépen közvetíti a táj és a tárgyak hangulatát, kevés az ember ellentmondásos — statikus és cselekvő, egyedi és társadalmi — lényének teljes, mindent elmondó megjelenítéséhez. Jól látszik ez portréin, ahol csak ritkán — például *Önarcképénél*, vagy *G. E. portréjánál* — lép túl a közvetlen látvány reprodukálásán, s indul el a jellemábrázolás, a belsőt is figyelembe vevő komplex megjelenítés útján. Hasonló okokra vezethető vissza *Hegesztők* című képének távolságtartó megvalósítása, ahol nem tud eléggé közel férkőzni a látványon túli lényeghez, a munka, az emberi cselekvés kifejezéséhez. A stílusszabta korlátokon való áttörések azonban arra engednek következtetni, hogy Ridovics László túl fog lépni rajtuk, fel fogja oldani kezét a kötelékek alól, a kifejezés érdekében.

H. Gy.

...dig érv...
...sági ige...
...ság új elvi dö...

alapján fedezh...
hiba csak huz...
lat alapján i...
szavatossági jog érvényesítésé-
hez szükséges nyilatkozatra a
meghatározott hathónapos ha-
táridőt attól az időponttól kell
számítani, amikor a hiba a do-
log átvételekor megkezdett
gondos vizsgálat mellett egy-
általán felfedezhetővé vált. A
hibás dolog vagy dologrész ki-
javítása vagy kicserélése ese-
tén a szavatossági határidő ép-
pen úgy meghosszabbodik, il-
letve újra kezdődik, mint a
jótállási idő hasonló esetben.

Kimondja végül az elvi dön-
tés: ha a jogosult a szavatos-
sági igényét érvényesítő nyi-
latkozatát kellő időben kinyil-
vánította, ezzel érvényesített-
nek kell tekinteni a megjelölt
hibából eredő kár megtérítése
iránti igényét is.

Épül az első KGST-hajó

A Magyar Hajó- és Daru-
gyár 1966-ra másfél milliárd
forint értékű tengerjáró hajót
épít, többek között 1200 tonnás
tengerjáró hajókat, 1340 és
kétezer lóerős tolóhajókat. Az
új tengerjáró hajók közül az

...szerte elfogadott tény, hogy a
gyógyító orvos képességét ak-
kor használják fel jól, ha
munkáját legalább egy asz-
szisztensnő, vagy orvosírnok
segíti. Noha nálunk is növe-
kedett az utóbbi időben az or-
vosi segéderők száma, még
mindig igen kevés. Egyedül a
Budapesti Orvostudományi
Egyetemen öt-hatszáz segéd-
erőre lenne szükség ahhoz,
hogy a klinikusok gyógyító-
vagy kutatómunkájukat hasz-
nosan végezhessék. Remélem,
hogy javaslataink alapján
ezeknek az állásoknak betöl-
tése folyamatosan megtörté-
nik — mondja a professzor.

*Mi a véleménye a mai egye-
temi felvételi rendszerről?*

— Komoly gondunk ez is,
mert szeretnénk, hogy *a leg-
rátermettebbek kerüljenek be
a leendő orvosok közé.* A mai
felvételi rendszer alapja első-
sorban a középiskolai pont-
szám; az egyetemi felvételi bi-
zottságoknak semmi lehetősé-
gük nincs arra, hogy a pont-
számtól a legkisebb mérték-
ben is eltérhesenek, márpedi
a különböző színvonalú közép

Ridovics László grafikus

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

1966 JAN 30.

TÁRLAT

1021

Az Ernst Múzeumban megnyílt Ridovics László grafikusművész tárlata. Képünk a művész „Új élet" című freskójának egy részletét ábrázolja

dác
Víz
zuk
E
ne

...a szakács igen sok „felületi jelenséget" is irányít. A levesek és mártások felületén a hártya („bőr") képződését úgy lehet megakadályozni, hogy az étel felületén olvasztott vajat terítünk el vékony

olyan jó ételt főznének-e a szakácsok és háziasszonyok, ha töviről hegyire ismernék az összes kémiai-fizikai folyamatokat?

Blahó István

Villámstatisztika helyett...

Elméleti módszert dolgozott ki dr. Horváth Tibor, a Budapesti Műszaki Egyetem docense a villámcsapások és így közvetve a villámkárok valószínűségének kiszámítására. Ez a kérdés mindeddig

A magyar kutató ott fogta meg a problémát, ahol a villám a föld felé közeledtében 50—100 méteres magasságban — „kiválasztja" becsapásának helyét. Választásának legfőbb szempontja az, hogy melyik az a legközelebbi

Az új magyar számítási eljárásnak — amelyre külföldön is felfigyeltek — legfőbb jelentősége az, hogy meg lehet vele határozni, mennyit érdemes költeni valamilyen létesítmény építésekor a villámcsapások elleni védekezésre, hiszen a ráfordítás gazdaságosságát éppen az határoz-

Ridovics László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE 1971 OKT 19.

volt.

— **A „Kilencek”** budapesti kiállításán Ridovics László szombathelyi származású festőművész számos alkotása látható. A Műcsarnokban megrendezett tárlat nagy érdeklődést keltett, s mint kiderült a Kilencek időközben többen lettek: az idén már 14 művész vallja magát a csoportosulás tagjának.

102

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1968. VIII. 1.
Ridovics László
EGÉSZSÉGÜGYI
DOLGOZÓ

1021

Ridovics László: Vietnami anya.

munkaerőhöz, laboratóriumba, beteghordónak, vagy akár ha nűtőbe kívánják őket alkalmazni.

Sportoló borsodiak

Priskin Anna megyei sportfelelős írta levelében: „A szakszervezet Borsod megyei elnöksége elhatározta az egészségügyi tömegsport felélesztését. Hosszas előkészítés után, június 1-én megyei sporttalálkozót rendeztünk Miskolcon, Részt vett nyolc alapszervezet,

nangú levelet kapott
tőségünk. A hozzá
súlyos betegségében
nül ápoló nővér azzal
vissza a külön hono
elég maguknak a fáj
legyen még anyagi megterhelésük is. Emberségéből még arra is tellett, hogy a hosszú éjszakákon át ápolt betegétől a temetőben búcsút vegyen.

Munkabér a szabadság alatt

Az egyik vidéki gyógyszertárvezető levelében az iránt ér-

den díjazást alapul kell ven ni..." Tehát az ügyeleti, illet ve a készenléti díjat is. Ha kollektív szerződés ezt nem he lyesen szabályozza, akkor szerződést módosítani kell. Er re a Munka Törvénykönyve paragrafus (1) bekezdése tar talmaz előírást. A bér- é munkaügyi osztályunk err az illetékes szakszervezeti bi zottságot is tájékoztatta.

EN

Összetétel: 1 tabletta 5 mg diazepam.-ot tartalmaz.

Hatás: Tranquillosedativum, mely izomrelaxans és anticonvulsiv is fejt ki.

Javallat: Fokozott psychés feszültséggel járó kórképek, ingerlék félelemérzés, szorongás, neurasthenia, vegetatív neurosis, zavarok, kényszerneurosis.

Adagolás: Általános adagja gyermekeknek és legyengült idős egyé ambulans kúrában naponta 2—3-szor ¼—½ tabletta. Fe nek naponta 3-szor ½—1 tabletta a kezdőadag, melyet az érzékenység és szükséglet figyelembevételével fokozatosa ni vagy csökkenteni lehet.

Ellenjavallat: Myasthenia gravis.

Figyelmeztetés: A Seduxen — hasonlóan egyéb psychotrop gyógyszerek alkoholfogyasztás esetén, előre nem látható rekaciókhoz het. Gépjárművet vezetőknél és magasban dolgozóknál a S adagolás, a rendkívül változó érzékenység figyelembevé egyéni indicatio alapján, és az adag körültekintő meghat esetén, óvatosan alkalmazható.

Megjegyzés: Társadalombiztosítás terhére szabadon rendelhető.

Csomagolás: 20 tabletta 11,70 Ft
200 tabletta 102,60 Ft

Forgalomba hozza:

Kőbányai Gyógyszerárugyár, Budapest

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE

1021

Ridovics László

Ridovics László: Kivégzés Vietnamban (olaj) A „Kilencek" kiállításáról.

Születésnap után

LÁLKOZÓKKAL, MEG-ÉKEZÉSEKKEL, sokszí-azdag összeállítással zaj-a a KISZ évfordulós ün-égei szerte megvénkben. évszázados jubileumi em-éző eseményei sorában a harcai, s a párt harca-részt vett veteránokra ult a figyelem, történel-időket idéző szavaikat gatták, jegyezték, naplók- és hangfelvételeken örö-tték meg a kommunista galom fiataljai és legfi-abbjai, a kiszesek és az rők.

zekben a napokban tovább tatódnak a KISZ válto-san összeállított program-ak különböző helyenként endben más és más, alap-vezetenként eltérő aktu-az ünnepi programok fo-natának egészében azon-decemberre fordulópont-érkeztünk.

tven évvel ezelőtt 1918. ember 30-án megalakult a nmunista Ifjúmunkások gyarországi Szövetsége. A Z most a messzi elődszü-snapjának, harcának, a kö-ügyet kommunista lelke-ssel szolgáló egykori fia-knak emlékét állítja so-levő emlékezései közép-tjába.

hívója élő bizonyítéka az eredményes dokumentum-feltáró munkának.

A FORRADALOM LÁNGJA fogadása a különböző alap-szervezeteknél díszes külsőségek között lezajlott névadók és zászló-átadások között, néhány üzem felhívta magára a figyelmet kimagaslóan jó rendezvényével. Többek között a Mezőgazdasági Gépjavító, a Bádogos és Szerelő Ktsz, a szombathelyi gépállomás ünnepi rendezvényei szép emlékek a résztvevőknek. A pionírküldöttséget fogadó Derkovits iskola vendégei Szombathelyen, a Druzsbának színpadot adó Művelődési és Sportház és közönsége, a szovjet mezőgazdasági küldöttséget kísérő és fogadó kiszesek, a bolgár testvérszervezet üdvözletét hozó legújabb küldöttség kalauzoi mondhatnák el, hogy mennyi színt, kedvet és hangulatot tartogat a nemzetközi barátság egy-egy megnyilvánulása. A Sárváron aláírt KISZ-védnökségi okmány társadalmilag megbecsült helyre állítja a mozgalom munkáját.

EZEKBEN A NAPOKBAN, mikor a rumi Fürst háznál

RIDOVICS FERENC ÉS RIDOVICS LÁSZLÓ FESTŐMŰVÉSZEK.

Szokatlan jelenség képzőművészetünkben, két testvér műveinek közös kiállításon történő bemutatása. Már ez a körülmény is csábit munkásságuk együttes értékelésére, de e mellett szól az is, hogy lényegében egy korosztályhoz tartoznak, mindössze két év közöttük a korkülönbség.

A Ridovics fiuk a szombathelyi árvagyerekek, szobafestő szakmát tanultak, majd a háboru alatt egymás után vágtak neki a nagyvilágnak, azzal a határozott szándékkal, hogy régi vágyukat teljesitik: festeni tanulnak. Nehéz, és nélkülözésekkel teli esztendők következtek, amikor az egymáshoztartozás komoly segitséget jelentett mindkettőjüknek. Művészetükben mutatkozó közös vonások és problémák megegyeznek a felszabadulás utáni években főiskolára járó fiatalok művészetének vonásaival, illetve problémáival. Annak a festőgenerációnak tagjai ők, akiknek tanulmányai idején lépett életbe a főiskolai reform, - sőt a képzőművészeti fordulat éve is a főiskolán találta őket. Mindketten hat esztendőt töltöttek el itt, amely hat esztendőnek eredményei csak most érlelődnek művészetükben. Utravalóul fejlett festői kulturát és magasfoku művészi igényességet kaptak. Nem véletlen, hogy a főiskolán és az azt követő néhány esztendőben ritkán kezdtek nagyobb figurális kompozicióba és mindketten szivesen festettek csendéleteket. Képeikre általában jellemző volt a sötét tónus, a mélyből elővillanó fehérekkel, a tárgyakon megcsillanó fénnyel. S bár helytelen volna ebből azt a végleges következtetést levonni, hogy művészetük ezidőben egyértelműen pesszimista jellegü volt, képeik témaszegénysége, felfogása, sötét szineik, kompozicióik statikus jellege, - minden festői gazdagság ellenére - ezt mutatta. Nem fiatal művészek optimista lendületességére engedett következtetni, sokkal inkább fiataljaink általános problémáit juttatta eszünkbe: mint például a befelé fordulás, az uj élet magávalsodró ereje jelentkezésének hiánya, ábrázolásbeli nehézségek és a többi.

A két kiállitó művész munkái az elmult esztendők eredményeit mutatják be, a közelmultéval együtt. Néhány szóban foglalkozunk festői fejlődésükkel külön-külön.

Ridovics Ferenc. 1951-ben végzett, Berény Róbert, majd Bernáth Aurél tanitványa volt. Most az Iparművészeti Főiskola diszitőművészeti tanszékének tanársegéde. Kiállitott festményei néhány portré kivételével nagyobbára csendéletek, rajzai, aquarelljei helyszini jegyzetek. Sötét tónusu csendéletei a legszebbek, legérettebbek. A figurális ábrázolásban, -mint annyi fiatal, - ő is nagy nehézségekkel küzd, ehhez járul uj szinvilága kialakitásának problémája. Szinei az utóbbi időben világosodnak, képei derüsebbé válnak. Ez a törekvése kis dunai tájképén és virágcsendéletén mutatkozik meg leginkább. Palettájának ezt a kicserélődését mindenképpen helyeselni lehet, bár az emlitett képek inkább csak kisérletnek tekinthetők a sötét tónusu képekben elért festői gazdagság, festői eredmények átmentésére. Ennek a munkának a jövőben párhuzamosan kell folynia a kompoziciós és emberábrázoló tevékenységgel, csak ez biztosithatja a fiatal festő művészetének továbbfejlődését, tehetségének kibontakozását.

Kiállitott művei:

1./ Önarckép	olaj	50x60	1949
2./ Csendélet almával	"	60x45	1949
3./ Csendélet /vázák/	"	60x45	1950
4./ Szeneskocsi	"	26x35	1950
5./ Leány ujsággal /tanulmány/	"	66x81	1952
6./ Csendélet	"	60x50	1952
7./ Női arckép	"	62x72	1953
8./ Pinenő borju	aquarell	14x14	1953
9./ Kora tavasz	"	20x16	1953
10./ Sztálin híd	olaj	55x38	1954
11./ Műteremben /vázlat/	"	45x50	1954
12./ Tanulmányfej	"	45x28	1954
Rajzok-tanulmányok.			

Ridovics László. 1949-ben a főiskola elvégzése után, - ahol végig Szőnyi István irányitásával tanult, - a leningrádi művészeti akadémiára került aspiránsként. Betegsége miatt azonban mindössze nyolc hónapot tölthetett a Szovjetunióban. Hazatérve rövidesen tanár lett a Művészeti Gimnáziumban, ahol most alakrajzot tanit. Kiállitáson szereplő anyaga nagyobb, témában is szélesebb, mint Ridovics Ferencé. A figurális ábrázolás terén is már szép eredményekkel dicsekedhet. S bár festői gazdagságban megőrizte a főiskolán tanultakat, nagyobb lépéssel jutott közel a realista ábrázoláshoz. A minél tökéletesebb realista kifejezést tekinti fő problémájának. A Szovjetunióban töltött néhány hónap eredményei festészetben elsősorban az ember felé fordulás, az ember iránti fokozott érdeklődés felébredésében mutatkoztak. S bár témaköre még nem elég széles, csaknem a szük családi körre vonatkozik, és képei rendszerint egy-két figurát mozgatnak csak, festményeinek szinvilága, hangulata egyaránt mutat helyenként pesszimista vonásokat, a további fejlődés biztató jeleit már ebben az anyagban is felfedezhetjük. Elsősorban a témakör szélesitési lehetőségeire, szineinek gazdagodására, derüsebbé, optimistábbá válására gondolunk. A konkrét ábrázolásra közérthető kifejezésre való törekvés mostani müveiben is megmutatkozik. Ezt igazolja egy sor szép rajza is, amely az élet jelenségeinek állandó megfigyelését és helyes ábrázolását mutatja.

Kiállitott művei:

1./ Zsuzsa	olaj	69x59	1953
2./ Tanulmányfejek	"	75x52	1951
3./ M. Szücs Ilona	"	38x50	1954
4./ Önarckép	"	12x19	1954
5./ Rajzoló	"	100x85	1952
6./ Önarckép	"	100x75	1952

7./ Zsuzsa	olaj	120x90	1953
8./ Tanulás közben	"	100x95	1954
9./ Tercsi	szénrajz	18x25	1952
10./ Zsuzsa	"	18x25	1953
11./ Zsuzsa	vöröskréta	18x25	1953
12./ Önarckép	kréta	20x29	1954
13./ Akt	kréta	27x18	1953
14./ Akt	"	12x27	1954
15./ Leányfej	vöröskréta	25x18	1954
16./ Peti fiam	"	15x15	1954
17./ Táj 3 db.	aquarell		

Vigh Tamás szobrászművész.

A fiatal szobrásznemzedék egyik legtehetségesebb tagja. A főiskolát 1951-ben végezte el, majd egy évig mint ösztöndijas dolgozott ott. Két év óta a Művészeti Gimnázium tanára. Ferenczy Bénit vallja mesterének, akiről eleven erejü kitünő portrét mintázott a IV. Magyar Képzőművészeti Kiállitásra. Ezért a munkájáért ezidén Munkácsy-dijat kapott. Kiállitott művei legnagyobbrészt kisplasztikák, - fiataloknál szokatlan nemes anyagban, - és portrék. 1947- től napjainkig készült munkáit sorakoztatja fel. Ezen idő alatt nagy szobrokat és domborüveket is készitett, többek között diplomamunkáját, a Berlini Világifjusági Találkozón komoly sikert aratott "Éneklő fiatalok"-at.

Kisplasztikái, plakettjei és portréi egyaránt egy rendkivüli formaérzékü, könnyed, de korántsem felületes mintázókészségü szobrászt mutatnak. Szükszavuan jellemez, egy-egy lágy mozdulattal, jellegzetes tartással igen sokat mond el ábrázoltjáról. Valamennyi szobrát belülről, mélyről fakadó hév, erő füti át, olyan belső dinamizmus ez, mely kevés fiatalnak sajátja. Mindehhez járul a szobrok felületének finom megmunkálása, olyan foku igényesség, mely éppen Vigh Tamás esetében, - aki a méroét saját maga számára magasra emeli, a nagy klasszikus példaképek tanulmányozása alapján, - szinte természetes. Kulturált szobrász alkotásai ezek, aki egy-egy plakett kicsiny területére sürítve is, drámai erejü ábrázolást ad.

A kiváló tehetségü fiatal művész munkáinak nézegetése közben azonban akarva-akaratlanul felmerül egy probléma. Portréi karakteresek, sőt a tipikusság jegyeit is magukon hordják, de ezt az eredményt, az emberábrázoló képességet kisplasztikában csak néha használja fel. Arccal, arckifejezéssel a legritkább esetben jellemez csak. Az ember forsó erőit igyekszik bemutatni, ez biztositja szobrainak is, mai zártságát. Egyben azonban rámutat a hiányosságra is, mégpedig arra, hogy szobrainak nagyobb része nem eléggé mai, egy kicsit kivülál az uj életen. Ilyen irányu csendes szemlélődése egyáltalán nem áll arányban azzal a lendülettel, mély drámaisággal, amely egyébként formai megjeleni - tésére jellemző.

Kiváló tehetsége és fiatalsága biztositék arra, hogy eddigi nagyszerü eredményei uj életünk sokrétü tartalmából meritett szobrok tesszik teljessé.

D. Fehér Zsuzsa

Kiállitott művei:

1./ Öcsém	ólom	19 cm	1947
2./ Leánykaakt	bronz	19 cm	1948
3./ Leány	bronz	19 cm	1949
4./ Ülő akt	bronz	26 cm	1949
5./ Parasztasszony	ólom	15 cm	1949
6./ Vizbenéző	bronz	16 cm	1950
7./ Hegedüt pengető fiucska	bronz	25 cm	1951
8./ Táncoló lány	ólom	30 cm	1951
9./ Vigh Erzsébet	gipsz	40 cm	1951
10./ Nyár	bronz	16 cm	1952
11./ Erzsi bábolnai traktoroslány	ólom	24 cm	1952
12./ Lovak	viasz	14 cm	1952
13./ Tercsi	bronz	14 cm	1952
14./ Kislányportré	terrakotta	13 cm	1952
15./ Udvardi Erzsébet	bronz	40 cm	1952
16./ Ferenczy Béni	terrakotta	40 cm	1952
17./ Csernus Kati	terrakotta	30 cm	1953
18./ Zuhanyozó	bronz	28 cm	1953
19./ Ridovics László	gipsz	45 cm	1954
20./ Egy szorgalmas és két hiu leány /három szobor/	bronz	á 25 cm	1954

21./ Plakettek 10 db. 1949-1953. bronz és ólom.

.....

Ridovics László
festő

Készült a Magyar Nemzeti Muzeum - Történeti Muzeum
Rotaprint Üzemében
500 példányban 1/2 iv terjedelemben
F.v.: Dajbukát Gergely

A MŰCSARNOK KIÁLLITÁSAI

RIDOVICS FERENC
és
RIDOVICS LÁSZLÓ
festőművészek,
VIGH TAMÁS
Munkácsy-díjas szobrászművész

kiállitása

FÉNYES ADOLF TEREM
Bp. VII. Rákóczi-út 30.

1954. ÁPRILIS 30-MÁJUS 15.

Ridovics László

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

VAS NÉPE
Szombathely
1962. NOV. 29.

1021

Megnyílt a Kilencek kiállítása

Tegnap este nyílt meg Szombathelyen a Savaria Múzeum földszinti termeiben a „Kilencek" nevű képzőművészeti csoport kiállítása. Tizenkilenc alkotó — festők, grafikusok, szobrászok — 58 műve látható a tárlaton, amely tömören összegezi a „Kilencek" eddigi eredményeit nagyvonalú áttekintést ad legutóbbi években kifejtett munkásságukról, s néhány vonással jellemzi a művészek alkotói egyéniségét.

Röviddel hat óra előtt dr Szentléleky Tihamér múzeumigazgató köszöntötte a kiállítás művész vendégeit, a megye és a város párt- valamint állami vezető testületeinek képviselőit és a megnyitóra érkezett nagyszámú érdeklődőt. Rácz János, az MSZMP Vas megyei bizottságának osztályvezetője ünnepi megnyitójában szólt a párt művészetpolitikai elveiről, a szocialista realizmus fzlésformáló jelentőségéről, a képzőművészet társadalmi elkötelezettségéről, a stílusirányzatok sokféleségéről, s hangsúlyozta, hogy megvénkben a pályakezdő fiatalok és az alkotóerejük teljében dolgozó művészek fórumot, támogatást találnak, különösen azok, akik művészetükkel társadalmunk szocialista átalakítását, a szocialista humanizmust szolgálják. Méltatta a „Kilencek" néven alakult csoport munkásságát, realista hagyományokra épülő, e hagyományokat több stílusirányzat eszközeivel továbbfejlesztő művészetét, s röviden áttekintve négyéves közös pályafutásukat megnyitotta a kiállítást. A „Kilencek" közül több művész személyesen részt vett a megnyitón, köztük Ridovics László szombathelyi származású Munkácsy-díjas festőművész. Kiss Sándor szobrász és a csoport új tagjai közül Benes Gábor festőművész.

...aldocso...
...eálbére e...

...állapítja, ...
...ett jelen ...
...i és felsz...
...émák is, a...
...egyedik öt...
...dani.
...lacsony szín...
...és szövetke...
...atással tud...
...vállalatnál...
...lassan halad,

...s növekedése
...bb volt. Mun-
...rő a helyzet a
...igosan az egy
...átlaga növeke-
...ra jutó terme-
...ett. Ebben sze-
...sökkentés és a

...tervezés, folya-
...gi munkájának
...észítése; kiala-
...negyedik öt-

...g következete-
...a végrehajtás
...nákat időben
...ént előforduló

...n és arányo-
...delem terme-
...külkereskedel-
...nemzetközi
...szünk. A ter-
...ba kerül a
...készletezés.
...en megjelölt
...rhatóan elér-

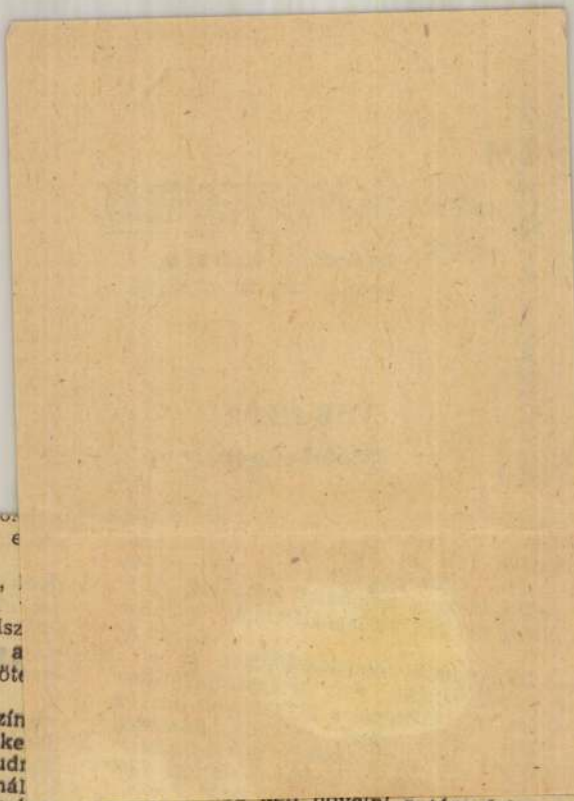

...kell növelni a társadalmi termelés hatékonyságát, javítani kell minden vállalat munkáját, jövedelmezőségét. Különös figyelemmel és erővel kell szorgalmazni a munka termelékenységének emelkedését;

— A költségvetési gazdálkodásban nagyobb takarékosságot kell érvényesíteni. Javítani kell az állami bevételek és a vállalati nyereség befizetése teljesítésében a tervszerűséget;

— intézkedéseket kell tenni, hogy a beruházások terén 1970-ben már lényegesebb javulás legyen a tervezés és az anyagi, műszaki feltételek összhangjában. Javuljon az építkezések kivitelezése a minőség és ütemesség tekintetében;

— gondoskodni kell arról, hogy a termelőszövetkezetek közös és háztáji gazdaságának termelése együttesen jobban növekedjék a jelenleginél. A nagyüzemi állattartás kapacitását bővíteni kell, a nem nagyüzemi (háztáji, stb.) állattartás lehetőségeinek jobb hasznosítását pedig különböző intézkedésekkel elő kell segíteni;

— gazdaságpolitikai céljaink elérése megköveteli, hogy a szorgalmas munkát, a képzettséget, az üzemi törzsgárdát minden vállalatnál jobban megbecsüljék erkölcsileg és anyagilag. A szocialista elosztás elvének következetes alkalmazásával

Ridovics László

Ridovics László: Hegesztő

Nagyvárad, 1941. júl. 12.

nyos részletekben levonják a fizetéséből... Itt feszengő szünet következett... Egyben átminősítik takarítónőnek... s az intézkedés helyességét be kell látnia. Ugyanis egy kissé kóválygó, mintha mindig máshol lenne... — mondták a szemébe. A háta mögött pedig azt mondták, hogy ostoba a végtelenségig.

Iduka nem válaszolt semmit. Nem tudott róla, hogy az áthelyezés jog szerint csak meghatározott időre szólhat. És talán, ha tudja, akkor is ugyanígy viselkedik.

A takarítónői beosztás felébresztette, munka közben nem volt kókadt vagy álmos, sőt állíthatjuk, hogy kitűnően dolgozott több mint tíz évig. Amit a mai díszünnepséggel akartak megjutalmazni.

A segédorvos bevert homlokát tapogatva tért vissza a hosszú várakozásban elfanyalodók közé: nem találja Iduka szobáját. Ekkor Márta nővér és Ágnes nővér jelentkezett, hogy ők ismerik a járást lent a mélyben is. Megfogták a kis képernyős, hordozható tévét és vitték ketten, mert félni kezdtek, hogy az ünnepség elmarad.

Azért a válogatott közönség to-

NÉPSZABADSÁG 1991 június 4. 23. p.

Kárpótlási jegy a képzőművészetben?

A „HATVANAS ÉVEK" A NEMZETI GALÉRIÁBAN

Mielőtt a címben feltett kérdés parlamenti interpretációvá dagadna, lássuk a tényállást. A *Magyar Nemzeti Galéria* földszinti teremsorában egy fontos kiállítás és mellékleteként egy háromszázharminc oldalas katalógus készül egy peresíthető helyzetet alátámasztani. A rendező-szerkesztők nem titkolják viszonyukat a múlthoz, amely számukra kérdés formájában tételeződik: „azt kell-e rekonstruálnunk, ami a '60-as években a legnagyobb súllyal jelent meg a közönség előtt, vagy azt kell kiemelnünk, amit utólag — lehántva a jelenségekről a történelmi kontextus »esetlegességeit« — *ma* tartunk fontosnak?" A döntés az alternatíva második felére esett. Minden látvány és minden mondat ebből a választásból következett.

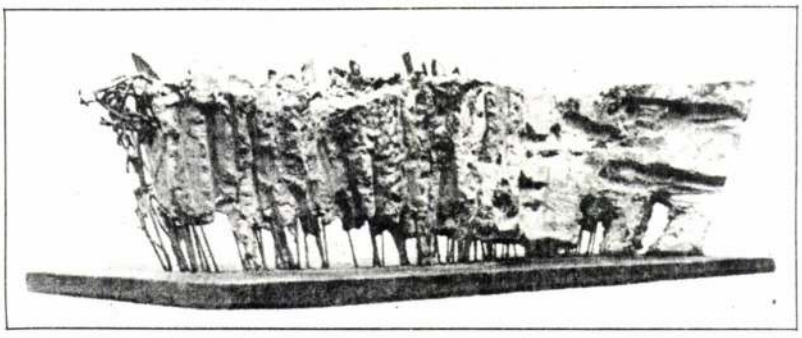

Ami látható: Varga Imre: Erőltetett menet. 1968.

Kereset az elmaradt haszonért?

A rendezők és a szerkesztők abból a hipotézisből indultak ki, hogy a képzőművészet egyetemes mozgása a maga autonóm módján leír egy ideális vonalat. Fejlődik valahonnan valahová. Eljut A pontból B pontba. Saját genetikai kódja befolyásolhatatlan sorsszerűséggel hajtja végzetes célja felé. Ez az ideális vonal sajnos nem nagyon hasonlít a valóságos emlékanyag számszerűsített trendjéhez. Ha az ideálképp nem lenne ennyire szigorú, akkor többféle módon lehetne összepárosítani a „van"-t a „legyen"-nel. A terjedelmes katalógusból ketten is súgnának ehhez a toleráns trükkhöz. Egyrészt a bevezető író *Vajda Mihály*, aki külön fejezetben méltatja azt az igazságot, mely „pedig többé nem egy!" és *Frank János*, akinek credója nyíltan hirdeti: „művészettörténésznek ne legyen meggyőződése, hanem nézze a neki nem megfelelő irányzatból is a legjobbakat". Nem így a döntéshozók! Ők *tudják*, hogy ha egyszer az egyetemes képzőművészet *legitim* vonala szerint (lásd negyvenes-ötvenes évek euroamerikai művészetét) a dolgok a szürnaturalizmusból haladnak a lírai absztrakció és informel felé, továbbá a pop arttól a tiszta konstruktív formák irányába, akkor csak nem fognak inkább *hinni a szemüknek*, amely megtöri a vonal lendületét holmi kvalitásproblémákkal."

Kellene, hogy legyen egy Mark Tobey-szerű monokróm felületet kezelő mester? Ilyen nincs igazán? Hunyorítva *Frey Krisztián* betölthető azért azt az űrt, amit a még fel nem fedezett elemek a Mengyelejev-táblázatban pusztán spekulatív alapon szoktak betölteni. Kellene egy Germain Bazaine-féle autentikus foltfestő? Hogy ilyen sincs igazán? Annyi baj legyen, a pályakezdő *Bak Imrének*, midőn hónapokat időzött külföldön és kreatívan végigutánozta a sóvárgott nagyokat, a „tache"-hoz, a folthoz is eljutott, zsengéje éppen beleillik a kontextusba. Csak a napilapi terjedelemhatár miatt nem részletezendő, hogy — bocsánat, ha ló nincs, a szamár is jó alapon — mit és kit helyettesít *Hortobágyi Endre* és *Illés Árpád*, *Türk Péter* és *Gedő Ilka*, *Tót Endre* és *Kovács Albert*, *Molnár Sándor* és *Vajda Júlia*. (És fenntartom: *Lossonczy Tamás.*)

Kereset a sérelmek miatt?

A kereset világosan kimutatja, hogy a kár „az eszme frontján" valóban tetemes. Ha a külső erők (amelyek a produkció védnökei szerint kizárólag a pártállami hatalom szerkezetében meg a művészetirányítás elnyomóapparátusában — és soha nem a nép-nemzeti konzervativizmusban, netán más ízlésvonulat preferenciájában — keresendők) támogatták volna az egyetemes stílusok szabad áramlását, akkor mi is letehettük volna a magunk Skira-albunát, Knaur-lexikonját, Rizzoli-katalógusát, azaz olyanok lehettünk volna, mint „ők". A rendezőbiztosok követelik tehát, hogy a képzőművészetben állítsák vissza a negyvenhetes állapotokat, de az egyetlen és isteni igazság nevében csak és kizárólag azt, ami a betiltott és szétszórt, megalázott és agyonvert Európai Iskola extrapolálásából, meghosszabbításából következik. Ez a pártos szemléletet csak és ennyit képes felvállalni. A negyvenhetes plebejusbaloldali képzőművészet tönkretételéért, a negyvenhetes paraszti-népi vonulat eltüntetéséért más párt nyilván máskor fogja benyújtani a maga keresetét. A hatpárti konstelláció illő sorrendjében.

A katalógus tanúsága szerint az interjú-dokumentum gyűjteményből egyebek mellett az alábbi peresíthető károk érték az érdekelteket. Frank János csak főmamesz lehetett a biennálék magyar pavilonjának rendezésénél, és egyszer sem küldték ki Velencébe. *Anna Margit* vastag tomuszt szeretett volna kiadatni a Corvinával, de a szerkesztő ezt a kívánságát nem tudta teljesíteni. *Lakner László* szatirikus festményét, a *Hitler beszél*t, a főzsüri *Ridovics László* — félve a „fasiszta nép" dehonesztáló minősítéstől — leakasztotta a stúdiókiállításról. *Keserü Ilona* római tartózkodása során lakhatott ugyan a Magyar Akadémián, de ezért jelentős összeget kellett fizetnie. *Schrammel Imre* kerámiareliefjét, mint „pesszimista munkát", jogtalanul eltávolították a Budapesti Történeti Múzeumból, és a harmadik részlettel mind a mai napig adósak. *Deim Pál* egy illegálisnak tartott kiállításon való részvétele miatt sokáig nem szerepelhetett, és nem kapott Derkovits-ösztöndíjat sem. *Fajó János* valósággal beleroppant, amikor leváltották a stúdió progresszív vezetőségét. Bak Imre sosem fogja megbocsátani *D. Fehér Zsuzsának* és *Ormos Tibornak*, hogy művészetpolitikai okokra hivatkozva bezárták a Ferihegyi repülőtéren rendezett kollektív kiállítást. És *Vigh Tamás* sem fogja elfelejteni *Czifka Péternek*, hogy megalázta saját műtermében, meg *Varga Imrének*, hogy nem állt ki bátran terve mellett. Súlyos sérelmek ezek. Empátiahiányokról, hatalmi túlkapásokról, alkalmi gonoszságokról szólnak. És nem von le súlyosságukból semmit, hogy ha a ma induló művészgeneráció elé fogják odatartani a mikrofont, az minden bizonnyal nyafogásnak tartaná mindezt, mert ő még „apuka" igazságtalanságára sem hivatkozhat. Egyszerűen néma csöndben veszi tudomásul, hogy a piac vastörvényei szerint kell lavíroznia — az egzisztenciális megsemmisülés, a külföldre tántorgás és a begiccselés Bermuda-háromszögét elkerülendő.

Azért van katarzis, van vádirat is, de nem pontosan ott, ahol a tételes panaszok találhatók. *Kokas Ignác* — a kötet legjobb interjúja! — szerette „azt a rendszert". Az övé volt, népi kollégista volt, és sose lett volna festőművész, ha egy politikai kampány, egy demagógiával megszórt tehetségkutatási láz nem „emeli ki". Kapott a hatvanas évek elején egy hatalmas sgraffittómegbízást Oroszlányban. Ha megcsinálja, horribilis összeg ütötte volna markát, a mellékdíjakról nem is beszélve. De nem csinálta meg. Nem ideológiai okokból, és nem a progresszív művészéletforma csábítása miatt. Nem ellenállásból és nem sértődésből. Egyszerűen az ízlése miatt. Az a válságélmény ugyanis, ami egy esztétikailag elfogadhatatlan — bár keggyel osztott — megbízás teljesítésének vágya és végső visszautasítása között feszül, mélyebből és beljebből jön, mint amit a külső hatalom valaha is elérhet a leakasztgatott képekkel és a betiltogatott kiállításokkal. Az efféle nevesíthetetlen sérelmek összegyűjtésével, a belső meghasonlások listájával, a Kokas-típusú művészeknél az ideiglenes munkaképtelenség okainak feltárásával, másoknál viszont a művészi elvacakulás rajzával ez a tárlat is, ez a katalógus is adós maradt. Úgy látszik, könnyebb hétszer elsorolni az Aczél elvtárs vagy Aradi Nóra konkrét beavatkozásaiból származó vélt és valódi károkat, mint egyszer szembenézni a lényeggel: egy fejlődésképtelen hatalmi konstrukció kiürült reprezentációs igényével és a „negyven év"-nél lényegesen messzebbre nyúló magyar konzervatív művészetszemlélet, a rendi, a tekintélyelvű, az antidemokratikus hagyományok nem feltétlenül rendszerspecifikus mindent meghatározó jelenlétével.

A megszűnt NDK egyik legelbájolóbb ideológiai mutatványa volt a sok évszázados német történelem és kultúra utólagos beosztása a jaltai egyezmény szellemében. Így Goethe és Lucas Cranach nagy NDK-művészeknek minősültek, mert emlékanyaguk zömmel in situ volt található, ellenben Hölderlinben és Dürerben volt valami megbízhatatlanul polgári, Tübingen és Nürnberg, a szülővárosok mégiscsak a későbbi NSZK területén találhatók.

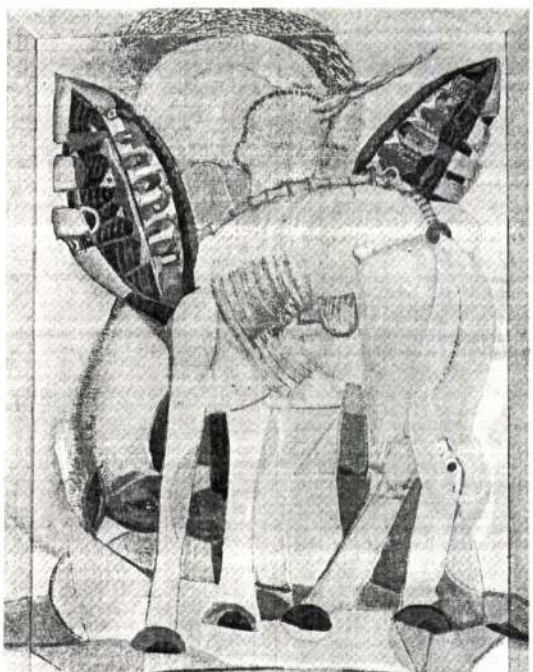

Ami hiányzik: Orosz János: Búcsúzik a lovacska. 1968.

És a többiek keresetlevele?

Ez egy politikai logika karikatúrája. De nem kevésbé tartható karikatúrának, hogy a Nemzeti Galériában és katalógusában majdnem mindenki hiányzik, aki véletlenül nem vett részt az Iparterv hajdani tárlatán vagy kimaradt a Zuglói Körből, vagy nem szilveszterezett együtt a Műegyetem R kiállításának szervezőivel, vagy már öregebb volt annál, semhogy az 1966-os stúdión pukkassza a hivatal kiszálló képviselőit. Annál ellenére hiányoznak, hogy jelenlétük feltűnő volt, visszavonhatatlan és nélkülözhetetlen abban a *képzőművészeti közvéleményben*, amely azért nemcsak acsargó pártboncokból és magánlakásokba szorult elnyomott újítókból állt. Hogy a mikrovilágot részletesebben kárcoló *Gross Arnold* és az archaizáló *Rékassy Csaba*, a Szántó Kovácsot mintázó *Somogyi József* és a Földmarkolót festő *Fóth Ernő*, a fanyar formákat alakító *Berki Viola* és a túl korán elment nagy ígéret, *Gruber Béla* mind voltak és mind *ott voltak* a hatvanas évek nyüzsgésében, ez — azt hiszem — nemcsak nekem nem kétséges, hanem e művészettörténeti vállalkozás spiritus rectorának, *Beke Lászlónak* sem. Hiszen végül is mindketten olvastuk *Németh Lajos* alapvető munkáját az 1968-ban megjelent Modern magyar művészetről, és kettőnk közül én csak távoli tisztelőnek, ő viszont tanítványnak számít.

A kimaradtak listája viszont oly markáns és reprezentatív, hogy semmiképpen sem lehet a véletlen számlájára írni. Beke nyilván úgy gondolkodott, hogy valahol, valakik, valamikor majd megrendeznek egy olyan hatvanas évek retrospektív tárlatot, amelynek főhelyén például a korszak végén keletkezett *Szervátiusz Tibor*-féle Dózsa-szobor állhatna, körülötte az MDF-hez közel álló olyan jelentős mester, mint a Megégett embereket festő *Orosz János*, esetleg a Nyári reggelt festő *Szinte Gábor*, a szomszédos teremben a *vásárhelyiek*, élükön a megindító realizmust teremtő *Szalay Ferenccel* és a nyers hagyományokat folytató *Németh Józseffel*, még hátrébb pedig a peremműfajokban (grafikában, éremben) tevékenykedő és lesajnált kismesterek, akik ha mást nem, de azt azért híven illusztrálnák, amiről a bevezetőben Vajda Mihály még megejtő eleganciával szólt: „egy ország élni akart." Mert kárpótlási igényük — ezt Beke is sejtheti — nemcsak „ezeknek", de „azoknak", sőt „amazoknak" is lehet. Tehát valahol, valakik, valamikor majd megrendeznek egy másik vagy egy harmadik kiállítást, amely éppúgy a *kizárólagosság* elve szerint egy másik vagy egy harmadik párt kulturális *előtörténetét* keresi össze a heterogén emlékanyagból. Aztán majd a megrendezett és a megrendezendő tárlatok versenyéből — jelige: ezentúl minden másképpen volt — a nézőnek módja lesz eldönteni, hogy melyik tetszik neki jobban, és kire adja szavazatát. Brrr!

Félreértés ne essék, ezen a látható kiállításon nemcsak jó festmények és szobrok, de remekművek is vannak. Nemcsak azoké, akik az elemi illem okán — más koncepció ide, Euro-Amerika oda — legalább jelzésszerűen megmutathatták magukat (*Kondor Béla* és *Barcsay Jenő*, *Kokas Ignác* és *Vigh Tamás*, *Tóth Menyhért* és *Deim Pál*). Remekműganús alkotásokat ugyanis hátrahagyták a megalázottak és megszomorítottak, az ellenkultúra minősített mesterei, a külföldre csodálkozó akkori fiatalok is. *Jovánovics György* homunculushűvösségét, Keserü Ilona monumentális forróságát, *Hencze Tamás* látomásos szcientizmusát és Lakner László keserű világmagyarázatát nem nélkülözhetné semmilyen „beállítottságú" művészettörténet-írás. Éppen ezért kerültek itt és most veszélyeztetett helyzetbe. Egy féligazság mulatságához tartják mindannyian a gyertyát.

Ki fizeti a költségeket?

Nem taktikus dolog a kárpótlási igényt és a kirekesztési politikát egyetlen kulturális vállalkozáson belül összehozni. Nem taktikus, mert a liberális művészet előtörténetét antiliberális szelekciós elv aligha hitelesítheti. És azért sem, mert köztudomású, hogy az intézményesült liberális gondolat ma Magyarországon kárpótlásellenes.

A költségeket tehát mi, a művészeti közvélemény fizetjük. Azzal fizetjük, hogy az esztétikai, kvalitásszempontok hátterbe szorulnak a szoc. hazások utódaiként fellépő kaphazások érdekérvényesítése mellett. És akkor minden kezdődhet elölről.

P. Szűcs Julianna

SIMON LAJOS:

PICI ZSOLTÁROK

Az ötvenhatodik év

Istenem, mondd el most nekem,
mint lesz a holnap reggelem!
Aludjak, mint a kisgyerek?
Avagy járkáljak hajnalig,
mint cellában az elítélt,
míg éppen ötvenhatodik
esztendőm rozsdás láncait
halóraszántan csörgetem.

Jézus mellett

Keresztben függök Jézus mellett,
bűnös lator, de a szelíd,
s megtérek egykor-álmaimhoz,
ha az időmből még telik.
Mikor „Feltámadott a tenger"...

Talán nekem is engedik!

Jaj

Nem mennydörög, villám se vagdal,
fényes az ég, körös-körül,
jaj, mégis eldőlnek a nagy fák,
jaj, mégis borzongatsz, Uram!

Tudjuk, majd ránk is sor kerül.

Tor

A gazdáé a teljes disznó,
a gyerekéé a malac farka.
Add Uram, add, jó Istenem,
legyek még picikét gyerek!
Nem érdekel a zsíros disznó,
ha farkincáját engeded!

RIDOVICS László

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Ridovics László, Munkácsy-díjas festőművész

1975 FEB 1 1

Somogyi Néplap

Felszabadulási festménypályázat

A fővárosi tanács és a Képcsarnok festménypályázatot hirdetett felszabadulásunk 30. évfordulója tiszteletére. A díjakat tegnap adták át. A főváros első díját Ridovics László Munkácsy-díjas művész kapta, a második díj Lóránt Jánosé és Sváby Lajosé lett. A Képcsarnok fődíját Kántor Lajos Munkácsy-díjasnak ítélték oda, a két második díjat Pap Gyula és Turi Mária kapta, a harmadik díjat Szabados János, Nagy B. István és Topor András.

sokszor mondta: ő ezt nem bírja tovább, megszökik. Jó tanulók mindketten, de az utóbbi időben ezek miatt a dolgok miatt romlottak.

Tavaly áprilisban beadtam a válókeresetet. Nem bírtam egy fedél alatt vele, mert önés közveszélyes. Bújkáltunk a rokonoknál, aztán találtunk albérletet. *Ezerkétszáz forintért.* Egy fillért sem tudok spórolni. *Mert én fizetem a lakást is, amelyben ő uraskodik.* Fordultam jobbra-balra segélyekért.

1021

Ridovics László festményei a Savaria Múzeumban

Félszáz festményből több, kevesebb bizonyossággal kielemezhető a művész világképe, stílustörekvése, technikai módszere, bizonyos fokig pályafutásának íve is. A most megnyílt Ridovics kiállítás ezenkívül amiatt is fontos, de legalábbis figyelemre méltó, mivel az alkotó hazatérő bemutatkozásnak szánta a szombathelyi kiállítást. Szülővárosa közönségével találkozik, miután Budapest, Velence, Párizs, Varsó, Moszkva, Berlin kiállítási termeiben Európaszerte megismerhették képeit. Nem az első, s nem is az egyetlen *vasi* művész, aki *hazatérése előtt nagy vargabetűvel* bejárja a világot, először meghódítva főváros és külföldi nagyvárosok műértőit.

1.

Ridovics László pályája nem oly sima, s nem oly egyértelműen felfelé ívelő, mint ahogy azt a felsorolt városnevek után gondolhatnánk. Pedig tehetsége felfedezésétől kezdve ösztöndíjasként tanult, gyakran külföldön is, megbízásokat kapott, önállóan kiállított az Ernst Múzeumban, megkapta a Munkácsy-díjat, dolgozott Leningrádban és Olaszországban... Csakhogy ezt az utóbbi pályaszakaszt olyan gyermekkor és ifjúság előzte meg, amely vetekszik a *Derkovitséhoz hasonló nélkülözéssel*. Létért, kenyérért, fennmaradásért minden nap újra kezdte a majdnem kilátástalan küzdelmet az a korán elárvult népes család, amelyben a sokadik fiú volt a nagymama gondjaira bízva.

Alig van képe, amely erre a korra, ezekre az évekre, az akkori élményekre utal, mégis minden műve hátterében az átélt küzdelmek nyoma érzékelhető, sejthető. A csendélet képeken éppúgy, mint a portrékon vagy a tájképeken. Tematikus szempontból talán az egyetlen Nagymama portré hangsúlyozza a múltbéli szegénység, a nélkülözés, a gondok örökségét de ezt is úgy, hogy a családmegtartó és felnevelő mama *egyéni* vonásai fel ne oldódjanak *az általánosban*, az érzékletes ábrázolás csorbát ne szenvedjen a mondanivaló, a filozófiai megfogalmazás áttételeitől.

2.

Szíj Rezső, aki eddig tán legalaposabban ismertette és elemezte Ridovics művészetét, a *valóság* festőjének, a *realizmus* hívének nevezi. Véleménye szerint nem tartozik *egyetlen iskolához, egyetlen áramlathoz sem* (Koffán Károly és Szőnyi István egyaránt mestere), abban viszont előzőekhez kapcsolódik, hogy a megélt, látott valóság kifejezését fontosabbnak tartja, mint szimbólumok, bonyolult áttételek keresését. Ezért oly életközeli és hangulatokban gazdag, elgondolkodtató és gyönyörködtető a Ridovics-műhely festői világa. Azzal viszont erősen vitatkozhatnánk, hogy nemcsak áramlatokhoz, iskolákhoz, de tájakhoz sem kötődik. (Sem Szombathelyhez, sem Zsennyéhez, sen Váchoz, sem Szentendréhez, noha mindegyik tájról van mondanivalója, egy-egy hangulatos képe...) Bizonyára közelebb járunk az igazsághoz, ha azt állítjuk, hogy Ridovics *mindegyik tájhoz kötődik*, mindegyikben otthon érzi magát, mindegyiket meghódítja, magáénak valja és egy kissé saját képére, hasonlatosságára gyúrja. Ez a hódító-festői magatartás nem látványos hadakozásban, hanem céltudatos, szívós, következetes munka sodrásában ölt testet, ezzel alakítja sajátos tájszemléletét, formálja a valóságot látvánnyá, *a valóságból önállósult* képpé. A természet ihletése kézzelfogható, akár kedvenc horgásztémáit festi (Zsennyén), akár egy megkapó utcarészletet, fás, bokros tájat elevenít meg. (Erdővölgye, Rum, Kám). Mégsem téved naturalizmusba, könnyed-könnyű másolásba, sőt mintha tudomást sem venne az ábrázolás buktatóiról, olyan biztonsággal szerkeszti műveit.

3.

Komor, súlyos színekből, mélykék, sötétlila, vörös, rozsdabarna, haragos árnyalatú zöld foltokból építi fel külön világát, azt a Ridovics-féle tájat, amelynek a *Sorok patak*, vagy a *Rába*, vagy a *Duna* melléke csak ürügyet, ugródeszkát, indítékot adott. A színek kompozíciós szerepéről az ő művészetében felesleges szólni, annyira természetes. Mély tónusok fehér kontrasztban, finoman és gazdagon árnyalt zöld-barna-vörös tárgyak, csendéletein a sárga és narancs-színek hihetetlen változataival társulva egyaránt betöltik a *szerkezeti* elem, a *ritmus*, a *hangulatkeltés*, a *megjelenítés* és a *fantázia* szerepkörét. Három hasonló színű kancsó, s tálon két szem gyümölcs megfestésével képes a csendélet „*kis*" világából, a meghitt hangulatú részletből a tágabb keretű „*egészre*", a páratlan gazdagságú valóság *nagyobb* összefüggéseire utalni. *Testes*, megfogható, mégis *gondolati* magasságba emelt festészet ez, az önmagához és a világhoz szigorú alkotó felelős önkifejezése.

Portréiban, alakos kompozícióiban a gondokkal küzdő emberről vall megkapó gyengédséggel (Nagymama, Hegesztők, U. B. arcképe, Halászfiú), de sohsem érzelgősen, vagy éppen idealizálva. Az egyénben a *közösséget*, a kollektívában az *egyéni* vonásokat kutatja, a fáradt, gondokba merült arcokon a nyugtalan, a munkás, az alkotó ember küzdelmeit kíséri nyomon. Ehhez a szemlélethez első nagysikerű képe, az *Önarckép* óta hű maradt, portréművészete ma is az akkor nyitott csapáson halad, gazdagabb és elmélyültebb kifejezési eszközök birtokában.

4.

Áttételesen ugyanez a művészi hitvallás és módszer érvényes nagyméretű faliképeire is, amelyekből ezúttal egy szenvázlatot kaptunk ízelítőnek a Savaria Múzeum kisebbik termének falán. Ahogy a naturalizmus csábítását kikerülte, ugyanúgy sikerrel lépte át a munkástéma, a nagyméretű képek festése közben oly gyakori buktatókat. A minden művében érvényesülő egységes szemlélet kisebb mértékben ugyan, de itt is nyomon követhető, ebből következik önkritikus és lényegre törekvő, a felületnél meg nem tapadó módszere. *Dinamikus*, mozgásba lendítő, összefüggéseket feltáró művészet ez, de több is ennél. Néha egy-egy művében *statikussá* rögzíti a látványt, hogy szerkezetileg alaposan elemezhesse.

Hazatérésnek, itthoni — késői — bemutatkozásnak számít Ridovics László kiállítása. Markáns, egyéni művészete, gondolatokban gazdag alkotásai Párizs, Moszkva után szülővárosában is megjárják az utat *embertől emberig*. S bizonyára ő maga is *visszatalál* a szülőföld megváltozott tájaira ahol ma már kevesebb a gond, de változatlanul sok a tennivaló és a küzdelem.

*

Tegnap délután nyílt meg a szombathelyi Savaria Múzeumban Ridovics László festőművész kiállítása. A megnyitón *Szalay László*, a tanítóképző intézet igazgatója méltatta a művész alkotásait, ismertette pályafutását. Több mint félszáz mű kapott helyet a szombathelyi tárlaton, részben a közelmúlt nagysikerű kiállítási anyagából (Műcsarnok: 1966. október a „Kilencek", Veszprém: 1967. augusztus, a „Tizennégyek"), részben az azóta készült új művekből, köztük több Vas megyei tájkép is.

Bertalan Lajos

Halászfiú.

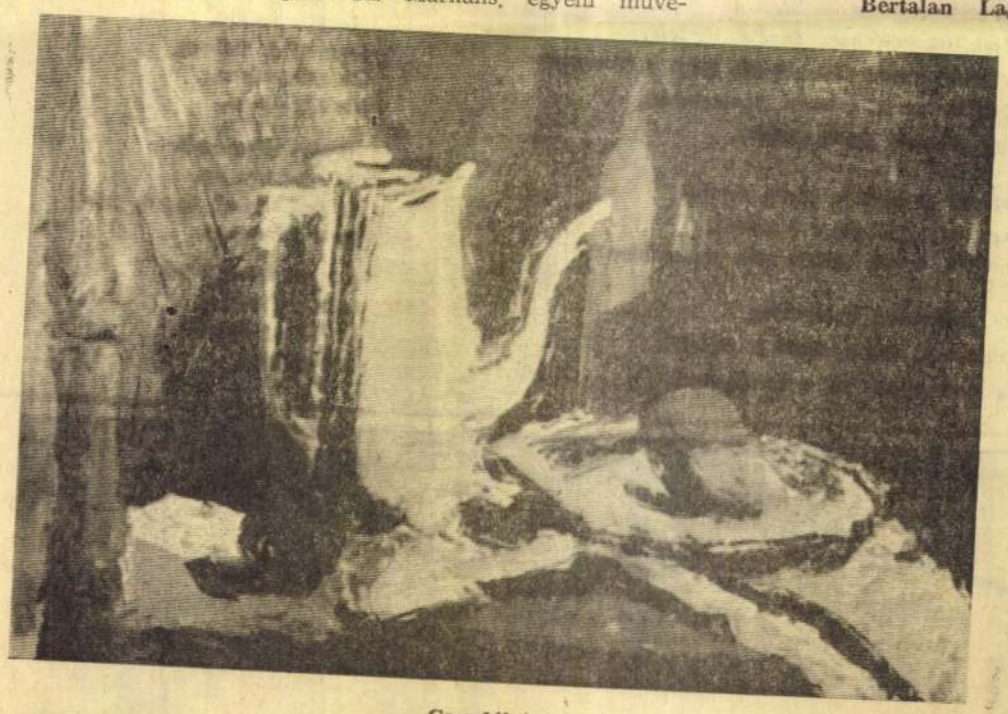

Csendélet.

A Forradalom katonái 1.

Hallotta Lenin szavát...

Az öregember hunyorog. Az arcáról lassan oldódik a szomorúság, a visszavarázsolt emléktől ellobban búja-baja, s mintha a szanatórium kertje is egyszeriben átváltozna. Mintha nem is itt üldögélnénk e kórház-szagú őszi kertben, hanem valahol messze, szibériai mezők végtelenjében, ahonnan ideröppen most az ifjúi emlék.

Az ősz és az öregember hasonlítanak egymásra. Mosolyukban, emlékeztető merengésükben hasonlítanak. A tavaszt, ifjúságukat idézik fel, a pirkadást.

De micsoda tavasz, micsoda pirkadás volt az! Nagy János bácsi fogolyként került a messzi nagy országba, ahol magára öltötte a bolsevik katonák egyenruháját. És nemcsak a külsővel, hanem szívével, bensőjével állt közéjük annakidején.

Nagy János vöröskatona volt, a most ötvenéves Forradalom önkéntese. Foggal, körömmel, fegyverrel verekedő bolsevik katona. Így mondja ő is, amikor emlékezik rá. S minél többször emlékezik vissza, minél gyakrabban idézi fel azokat a szép napokat, annál fényesebbnek találja.

— Amikor kitört a Nagy Októberi Forradalom, a gurieckí vasgyárban dolgoztam. Jöttek a munkások, hozták a hírt, hogy ezután más világ lesz, mehetünk mi is haza nemsokára. Nem leszünk foglyok tovább, mert a bolsevikok felszabadítanak minket is. Aztán úgy is lett, jöttek hozzánk, mondták, hogy szabadok vagyunk, nemsokára indulhatunk haza. S egy nap eljött hozzánk Münnich elvtárs, katonákat toborzott a hadifoglyok között. Még aznap ezren álltunk az oldalára, valamennyiünket beszervezte a Vörös Gárdába.

Körülöttünk moccanatlanul hallgat az őszi kert. Mintha a fák is fülelnének Nagy János szavaira, fényes történeteire. Mert fényesek azok, ide világolnak a messzeségből is: hogyan törtek rájuk még aznap a fehérek, amikor jóformán össze sem verődtek, s micsoda riadalom volt az, amikor üldözőbe vették a Kolcsak seregeit.

Percre megáll, mintha meghökkenne maga is attól, amit most mond:

— Büszkén mondhatom, találkoztam én Lenin elvtárssal is. Úgy bizony. Hallom még most is a szavait, amikor azt mondta: mi magyarok jó katonái vagyunk a Forradalomnak. S azt is, hogy a fogolyéletnek vége, ha úgy látjuk, el is jöhetünk... De hát, ki ne maradt volna szívesen?

Ajkán elidőz a mosoly, jólesően hunyorog a szeptemberi napban.

— Kemény gyerekek voltunk mi.

Kételkedni? Ki merne kételkedni ebben? Ki kutatja fel, vajon, Lenin volt-e igazából, akivel találkozott, akinek a hangját még ma is hallani véli, avagy csupán a szépséges képzelet hiteti el önönmagával is, hogy hallotta a nagy proletárvezér hangját. Akárhogy is volt, Nagy János Lenin katonája volt azokban a napokban, vele küzdött, harcolt az ember legszebb kincséért, a szabadságért.

János bácsi vitézül hadakozott, tizedes rajparancsnok lett a proletár hadseregben. Húszban — egy Kidrofka nevü falu alatt — golyó verte a bokáját, megsebesült. A közeli bányatelep kórházában ápolta egy magyar orvos, dr. Strausz Ernő. Ki tudja, él-e, hal-e? Nagy János sebe behegedt, csak a nyoma maradt meg — emlékeztetőnek. Mikor felgyógyult, visszatért újra a zászlóaljhoz, őrszolgálatot, járőrtevékenységet látott el.

— Két-három napra is elhagytuk az állomáshelyünket. Éjjel megpihentünk, aztán mentünk tovább. Egy ilyen alkalommal szállásért kopogtuak be valahova. Kibújik egy ember, és magyarul kezd beszélni. Kérdem tőle, hogyan került ide? Azt mondja, ő is hadifogoly. Kiderült, hogy Csényéből, a szomszéd falumból való. Csonka Lajosnak hívják az illetőt, ma is él. Ha arra jár, megkérdezheti tőle...

— Lám, lám, milyen kicsi a világ.

— Így is mondhatjuk — rezdül az öreg ajka. — De ez a mi találkozásunk egyúttal bizonyíték is, milyen sokan voltunk mi ott annak idején. A forradalomban...

Nagy János 1921. május 25-én szerelt le a Nemzetközi Vörös Ezred második zászlóaljának hatodik századából. Akkor tért vissza sárvári otthonába. Huszonkilencig innen járt be az uradalmi téglagyárba fűtőnek. Akkor az uraság felmondott neki azzal, hogy létszámfeletti. Két nappal később mást vettek fel a helyébe. Nagy János hat gyerekkel kikerült az utcára. Senki nem törődött velük. Az egykori vörös katona gyanús volt úrnak, hatalomnak, kétszeresen kellett megdolgoznia minden betévő falatért.

Mikor a szovjet csapatok felszabadították Sárvárt, János bácsi elindult a Tomori Pál utcai kis lakásából. A volt vörös katona jelentkezett az előljáróság egyik szobájában Urbán Lajosnál és Szabó Imrénél, akit Budapestről küldött le a kommunista párt. S Nagy János, az elsők között írta alá a belépési nyilatkozatot, s ünnepélyes meghatódottsággal elénekelték az Internacionálét.

A huszonkét év is gyorsan elröppent, János bácsi pedig megöregedett. Jelenleg szanatóriumban gondozzák. Az őszi kert leveleit hullató fái alatt gyakran felidéződik a múlt. Betegtársai hallgatják a kifogyhatatlan, soha el nem fakuló történeteket. Lenin egykori katonája a történelmet idézi, amely most megelevenedik ötven év távolából.

Pósfai H. János

CS. NAGY ISTVÁN:

Epidaurosz

Az amphiteatrum kölegyező
a hegy falában ólmos déli mákony
ellen: leándereken, pineákon
bénítva terped gyilkos napverő.

Csak tücskök hars danája tör elő,
s fehér ormok zümmögnek, mint a Memnon,
Trójára szelet várván Agamemnon,
így pihegett Aulis kikötő.

Megáll a szkénén görög saruban
egy mai Iphigéneia s szaval:
„üdvöt hozok Hellásznak, győzedelmet!"

Ó, örökszavú Euripidész,
sürgeted, ahogy szólal a színész,
a kedvező szelet, a történelmet.

KÁLDI JÁNOS:

Tegnap, álmomban

— Testvéreimnek —

Tegnap álmomban,
hófehér holdban,
volt udvarunkban
kódorogtam.

Ágak suhogtak,
lengtek a szélben.
Tulajdonképpen
nem is éltem.

Anyám lábnyomát
lestem-kerestem,
de csak csönd, csönd, csönd
nyílt a kertben,

s a szürke múltból
szinte patakban
ömlött az emlék
szakadatlan.

Megbízható forrásból tudom, hogy a francia nők sokkal kevesebbet költenek ruházkodásra, mint a férfiak. Ez a nagy takarékosság azzal magyarázható, hogy testükön egyre kisebb az a terület, amit ruhával fednek. Ha ez igaz, akkor az én kishugom, Lalka spórolásban jócskán túltesz a francia nőkön. Mert a divatra pénzt nem sokat költ.

Azt gondolják talán, hogy Lalka top-less fürdőruhában jár? Tévednek. Lalka szerény kislány, de hogy a divattal lépést tartson, furcsa módszereket alkalmaz.

Azzal kezdődött, hogy eltűntek a legjobb nadrágjaim. Ez akkoriban történt, amikor nagylánnyá serdült és meglepő gyorsasággal kezdett tá-

Kishúgom, a divathölgy

jékozódni a női divat felől. Magának csinált nadrágokat, persze a szomszéd varrógépén és a mama kezével (ő ugyanis nem tud varrni — ez most nem divat).

A nadrágok után sor került a zakóimra is. A lányok valahogy azt hiszik, hogy a férfias szabású ruha jobban kiemeli nőies vonalaikat. Végül a szőrme sapkám is gazdát cserélt. Még átalakítani sem kellett: amennyivel nagyobb az én fejbőségem, annyival nagyobb az ő frizurája.

Legutóbb, amikor Leningrádból hazajöttem, hoztam egy [illegible]

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Ridovics László festő

MAGYAR PAPÍR

1975 MÁR 3.

1021

Ridovics László: Metróépítés c. festménye nyerte el az egyik díjat a felszabadulási festménypályázaton, amelyet a Fővárosi Tanács írt ki, együtt a Képcsarnok Vállalattal.

fogyasztással üzemeltek. Második generációba soroljuk a félvezetőkből (diódákból, tranzisztorokból) felépített számítógépeket.

A harmadik generáció gépei ún. integrált áramköri elemekből épülnek össze, ahol egy-egy integrált áramkör egy darab félvezető anyagban levő sok diódát, tranzisztort, sőt, egyéb elemet jelent. Jellemzője a méretek miniatürizálódása.

A napjainkban használt számítógép általában egy gépcsoportot jelent, mely gépek szabályozott együttműködésben hajtják végre feladataikat. Az alábbiakban felsoroljuk, majd röviden jellemezzük a *számítógép fő egységeit.*

A számítógép a megfelelően kódolt adatokat és programokat az ún. *bevivő* (input) *művein* veszi át és onnan a *belső tárba* (memóriába) viszi át. Az adatokkal a műveleteket a *számoló mű* végzi, ahonnan a kapott részeredmények a belső tárba, a végeredmények a kihozó művekhez kerülnek. Amennyiben az adatok mennyisége vagy egyéb szempon-

szerint kere
meg. Az utas
ra címük sze
A címzés se
belső tár ke
ső tár jellem
ami megmut
rekeszből ál
1024 rekeszt
rak kapacitá
dik és általá
vőjű hatvány

Létezik pl.
pacitású tár.
ra osztott, a
zésű gépről
a kapacitás
tüntetjük fel: 32Kbytes belső tár. A tárak másik jellemzője az *elérési idő*, mely valamely adott című adatnak a

hogy a forgató berendezésen a lemezköteg cserélhető és ez nagy előnye a dobtárral szemben.

Választások a KISZ alapszervezeteiben

Ezekben a napokban és hetekben kerülnek sorra a Papíripari Vállalat központjában és a gyáregységekben a KISZ-beszámolók és vezetőségválasztó taggyűlések. A gyűlésein értékelik az egyéni vállalásokat, megválasztják az új vezetőséget és elkészítik az új mozgalmi év akcióprogramját az egyéni válla-

Ridovics László
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

VAS NÉPE

1970 SEP 1 3

Ridovics László kiállítása Szombathelyen

1021

Az 1967. évi szombathelyi bemutatkozás — Ridovics László Munkácsy-díjas festőművész első vasi önálló tárlata a múzeumban — hazatérésnek számít. Ezt megelőzően művei úgyszólván az egész világot bejárták, sok sikert és elismerést szereztek a szombathelyi születésű művésznek. A **Vas megyéből származó művészek kiállításán** és a **„Kilencek"** szombathelyi bemutatkozó tárlatán ismét találkozhattunk Ridovics műveivel. Tehát nem előzmény nélküli a most megnyíló, 35 olajfestményt magában foglaló, a **Képcsarnok Vállalat** által rendezett kiállítás a szombathelyi **Művelődési és Sportházban.**

Szeptember 13-án, vasárnap délben fél 12-kor **dr. Újvári Béla** műtörténész méltatja Ridovics alkotásait az ünnepélyes megnyitó közönsége előtt. **Tasnádi** Attila kritikus évek óta figyelemmel követi a Kilencek körének realista módszerrel, szocialista elkötelezettséggel alkotó művészeit, köztük Ridovics festészetének fejlődését is. Ezúttal a kiállítás katalógusában írt rövid jellemzésében olvashatjuk találó jegyzeteit a Munkácsy-díjas Ridovics alkotói módszereiről, festményeinek sajátosságairól, a művész szemléletéről. Joggal nevezi a mai magyar festészet **egyik legmárkánsabb egyéniségének**, s helyesen ismeri fel műveiben a drámai izzású színek, a valóságértelmező szándék, a mély színekbe ágyazott „tüzes színű vagy világító fehér foltok", a kifejező, megjelenítő erő tudatos alkalmazását. Csendéleteiben, tájképeiben, portréiban valóban a realista szemléletmód érvényesül sajátos csak Ridovicsra jellemző szerkesztési elvek és színvilág tükrében. Eredetiségére a hagyománytisztelet és a valóságból kiinduló művész figyelme és drámai látása jellemző.

A legújabb termés ezúttal is a magaválasztott három fő témakör további elmélyítéséről ad hírt. Csendéletei, tájképei (ez utóbbiak közt a Zsennyei táj és a Rábapart) valamint portréi (Férfifej, Kendős nő) arról tanúskodnak, hogy szerkesztésben még nagyobb tömörségre, színválasztásában a drámai feszültség fokozására törekszik.

(— talán)

BIKACSY GERGELY:

A KAKAS

Az éjjeli vihar után most aprószemű eső esett. Meleg, de friss a levegő. Ezen a délelőttön senki sem tudta, miért énekelnek olyan harsányan a madarak: emberi természetük lenne, s felszabadultan a fülledtség alól, örömmel hangoskodnak, vagy csak félelmüket leplezik a zajjal? Amióta az április szerepét átvette a május, az élőlények, akár a teremtés kezdetén, magukra lettek utalva megint.

— Most majd kiderül, ki mire képes! — gondolta Vencel, és a saját gondolattól máris vidámabb lett. Nem mintha oka volna rá: dehát fogadjuk közönnyel a balszerencsét, így nem ő, ha nem mi mérünk őrá büntától máris vidámabb lett.

Továbbmentek, lassan. A locsolókocsikat már nem is látták. Biztos elszáradt a vizük, és most zörögve vonulnak, kiürült, rozsdás tartályok.

— Volt kakas? — kérdezte Márta.

— Nem volt. Ma éjjel nem volt kakas.

— Hogyhogy?

— Nem tudom. Talán a vihar miatt.

— Te szegény — mondta és mosolygott, — ha nem szól a kakas, akkor meg a vihar miatt nem alszol.

— Engem a vihar nem zavar.

— Aludtál? Egész éjjel?

— Mint a bunda.

— Az egész város virrasztott. A gyárakban és az irodákban kialvatlan, gyűrött arcú emberek szenvednek, te Vencelnek lassan elpárolgott a jókedve. Hogy fogom ezt megmondani? Hülyének fog tartani.

Ha egy-egy fordulónál lenéztek, alattuk már bontakozott a város. Tompán hallatszott a zúgása, erősebben és mégis halkabban, mint odalent. Még egy lépcsősor következett, aztán fönt voltak az emlékmű talapzatánál. Külföldiek mászkáltak körülöttük, fényképezőgép lógott a nyakukban.

Márta hátat fordított nekik, a korláthoz ment és szembenézett a várossal.

— Szép — mondta.

— Ezeknek a külföldieknek főleg. Akik nem benne élnek. És nem érzik, hogy

Ridovics László
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

VAS NÉPE

1970 SEP 27

Kiállítás 1021

Ridovics László képei a galérián

A szombathelyi tárlat megnyitója előtt megkérdeztem Ridovics Lászlótól, milyen *célok* vezetik, mely *témák* ihletik, s milyen alkotói *módszerek* vonzzák őt és a *Kilencek* nevű művészeti csoportot. Ő és a csoport el nem szakíthatók egymástól. Az 1966-ban közös tárlaton bemutatkozott festők és grafikusok, akikhez később szobrászok is csatlakoztak, négy év leforgása alatt, több közös tárlat után a mai magyar képzőművészet legmarkánsabb csoportjává növekedtek. Nemcsak művészi erőben, hanem szám szerint is. Az első kétkedést, néhány értetlen kritikai megjegyzést felváltotta a majdnem osztatlan elismerés vagy a feszült figyelem. *Ridovics, Konfár, Stettner* és társaik nélkül modern magyar művészetről nem lehetne beszélni. Ezért voltam kíváncsi a válaszra, s azért is, mivel Ridovics a csoport egyik éltető eleme, szervezője, s ebben a minőségben éppúgy, mint festészetében, következetes és szigorú, fáradhatatlan és sokoldalú.

— Kezdettől fogva valljuk, hogy a *nép iránt elkötelezett művészet*, a társadalom gondjaira reagáló festészet és szobrászat hívei vagyunk. Ennen ezért azokra a példákra tekintünk, amelyek a *szocialista művészet úttörőiként* vonultak be művészettörténetünkbe. *Nemzeti hagyományaink* és szocialista eszmeiség, *humánum és közösségi magatartás* határozzák meg céljainkat, tematikánkat, eszközeinket.

— Nyilván ezért a közérthetőségre való törekvés is?

— Igen, de hadd jegyezzem meg rögtön, ezzel a fogalommal oly sokan visszaéltek, körülötte annyi a célzatos halandzsa, hogy nem szívesen használjuk. A közérthetőség számunkra nem a valóság másolása, hanem olyan művészet, amely lehetőleg minél több ember számára nyújtson műélvezetet, serkentsen gondolkodásra, cselekvésre. Derkovits sem úgy volt közérthető, hogy naturalizmusba süllyedt, sem Nagy István, sem Kosztka, hogy csak néhányat említsek azok közül, akikre szívesen tekintünk...

★

A szombathelyi galérián most bemutatott olajfestmények *tárgyköre* változatos. Zömmel — régebbi tárlataihoz hasonlóan — ismét tájképeket, csendéletet, s portrékat hozott. A tárgykörhöz való ragaszkodás annak a következetességnek tulajdonítható, amellyel a valóság kézzelfogható tárgyaihoz, jelenségeihez, s az emberábrázolás kifogyhatatlan forrásához tapad.

Újdonság viszont, hogy ezen a tárgyköri határon belül ismét tudott *mást és másképpen* fogalmazni előző festményeihez képest. A legszembetűnőbb — s ez majdnem általános érvényű minden új művére vonatkoztatva — *a színvilág gazdagodása, a melegebb színek nagyobb mértékű alkalmazása.* Szigorú és tömör szerkesztését, már évekkel ezelőtt joggal értékelte a kritika, bár többen hozzáfűzték: a drámaiság kedvéért szívesen alkalmazza a *hideg színeket*, a mélykék sötétszürke és fehér foltokat, ezekből alakítja plasztikus arcképeit, tájait és csendéleteit. Ezt az úgynevezett *„feszes színritmust"* szombathelyi tárlatán is megleljük, például a *Festő* portréján, a *Férfi fej* vagy a *Kendős nő* című képein. Néhány tájkép hasonló színhatású, akár a *Zsennyei táj* kék-fehér-zöld foltjait, akár a *Rábapart*, továbbá az *Öreg fa* vagy a rendkívül hatásos *Kápolna* és a drámai feszültséggel telített *Vihar előtt* címűekre gondolunk.

Virágos csendélet.

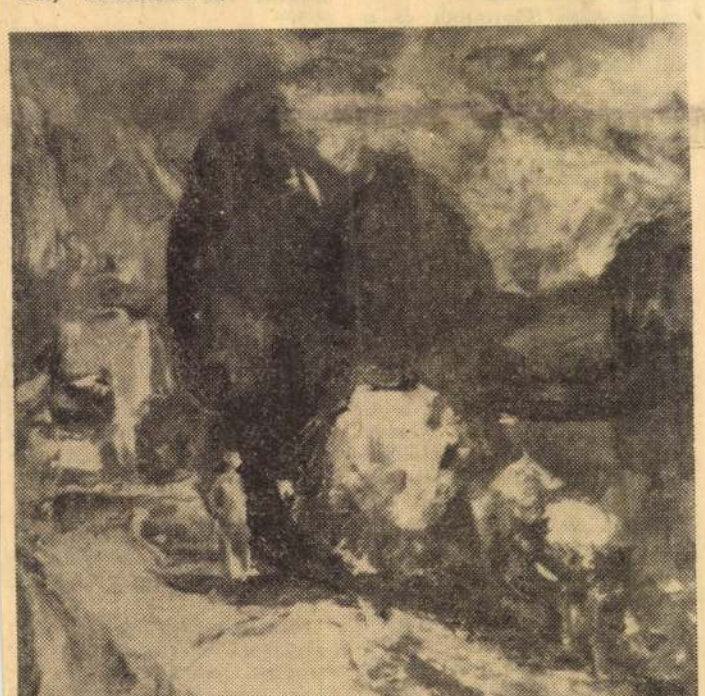

Sétáló.

★

Mégis, az egész tárlat alaphangját azok a képek adják, amelyeken egy-egy barnavörös, bíborszínű, lilásvörös színfolt enyhíti a mélykék általában a hidegebb színek hatását. A *Sétáló*, vagy a *Dömösdi tempolom* című festményeken ez még csupán egyetlen, majdnem halvány folt, a *Legényrózsás csendéletben* már az egész kép összhatását eldöntő színgazdagság. A *Horgász* című képen is csupán a pad támlájára vetett ruhadarab oldja a komor hatást, de az *Olvasó nő* esetében már a képsík egészét uralja a melegebb szín.

Szó sincs arról, hogy Ridovics festészetében valamilyen látványos fordulat tanúi lehetünk. A könnyed látványosság idegen tőle, s tán éppen emiatt rekesztette ki régebbi műveiről a paletta oldottabb árnyalatait. Most csupán *továbblépésről*, a humánum elmélyüléséről, az eddig kedvelt témák alaposabb kibontásáról van szó, s természetesen az ennek megfelelő eszközök alkalmazásáról.

Kétségtelen, hogy csendéleteiben a *változások és árnyalatok* hihetetlen sokaságát tudja felvonultatni anélkül, hogy bármely képén ismételné önmagát. Elevenebbé, mozgalmasabbá, gazdagabbá varázsolja a modellként választott tárgyakat: napraforgót, rózsát, gyümölcsöt, palackot és poharat, ruhaanyagot és bútorokat. A látványból indul ki, azokra utalva teremti meg sajátos és pompás festői világát.

Emberábrázoló művei közül a már említett *portrék*, s az *Elektromos kemencénél* című nagyhatású műve jelzik, hogy ebben a témakörben is továbbfejlesztette kifejezési eszközeit.

A Képcsarnok Vállalat rendezésében felvonultatott festmények értékes bepillantást adtak Ridovics alkotói műhelyébe, s újabb vonásokkal gyarapították a művész egyéniségéről kialakult képet. Jó számontartani, hogy a szombathelyi származású Ridovics nemcsak művészeti szervező készségével, hanem kitűnő festményeivel is a mai magyar képzőművészet legerősebb csoportjában halad.

B. L.

Dénes Zsófia:

Vasi földön
BERZSENYI DÁNIELNÉL

Nem, Vas megye nem felejtkezik meg Berzsenyiről. Sem a megye, sem Celldömölk, a járásszékhely, sem maga a falu a Kemenes alján, amelyet ő tett híressé.

A *kékellő dombok, gyönyörű vidékek* engem is ott láttak e nyárvégen szülőháza előtt. Paraszthház, három az ablaka, kert nincsen előtte. Egy-két lépcsőfokon az ajtajához fel kell lépnünk, de ezt az ajtót is csak utólag vágták falába, mert a költő életében a háznak csupán hátul, a gazdasági udvarról volt bejárata. Bizony, szerény otthon volt ez, s néhány éve már: múzeum.

Eszembejut, mit írt ő maga származásáról 1809-ben Kazinczy Ferencnek: ... **Eredetemet Zrínyi, Nádasdi és Gyulafi vérből vettem s jóbanyáimban Csépi Pogány Ilkót és ezüst medencékbe mosdó Török Magdolnát látok ...** (Kazinczy őt csak ezek után tegezte leveleiben.) Való igaz, Berzsenyi György, az egykori családfő, 1559-ben kapta birtokadománylevelét Miksa királyi helyettestől és ez a levél említi, hogy a Bersenyiek nemessége ősi.

Mégis csak ők voltak azok a kis- vagy középnemesek, akik dolgoztak. De miként lakott a felfuvalkodott, nagydzsentrinek számító nemes, azt a Berzsenyiek portájával pontosan szemben épült, Felsőbüki Nagy-család kastélya mutatja. Kastély a szó tekintélyt sugárzó értelmében, ma is rácsövezte kerttel és régi fákkal. *Egyházashetye község negyedszázados Emlékkrónikája* pedig följegyezte, amit a kastély lakóinak életéről tapasztalt:

Felszabadulás előtt az erdők még Felsőbüki Nagy Sándor örökösei kezén voltak. A hetyei emberek többsége ott húzta az igát a 60 és 70 holdason, míg az úri hintókaraván cifra vendégseregével vadászatra vonult az erdőkbe. Az esti harangszóba pedig az aratócsapatok fájdalmas éneke vegyült, amikor holtfáradtan meneteltek hazafelé. Hanem a négyesfogatok és az ispánok világa a nép 1945-ös felszabadulásával leáldozott. 1956 októberében ugyan a régi földesúr, aki maradék portáján meghúzódott, még egyszer emelgette fejét, de azután hamarosan elment Amerikába, követte oda barátait.

Az is eszembe jut, amit Berzsenyi családi életéről írt Kazinczynak Miklóról (és nem Niklóról, ahogy ma írják) 1809 március 12-én:

A mi feleségemet illeti, középszerű mindenben. 14 esztendős korában vettem el, együgyűségben találtam és abból fel sem szabadítottam, mert e részben egykevéssé napkeletiesen gondolkoztam vagy igazában szólván, ezen kis barbár(ies) familiai nyavalám, testvérei kastélyokban és festett szobákban laknak, de ő én velem két kis szobában meg elégedik. Ha módi ruhák helyett jószágot szerzek, nem zúgolódik, hanem a gyertya vesztegetésért és firkálásért néha nagy panasza van ellenem, de én azt Socratesként csak úgy hallom, mint a kotsi zörgést ablakom alatt.

Ez igazán nem kastélyélet, ha nem is vall haladó szellemre, ahogy felesége szerepét, jelentőségét felfogta. De az ő korában és az ő mindig is vállalt egyszerűsége mellett ezen egyáltalán nem csodálkozhatunk. Hogy életében pedig menynyit haladt ő maga, azt későbbi tettei és művei tisztán bizonyítják.

Feleségétől, Dukai Takács Zsuzsannától, akit ő Susinak nevezett, négy gyermeke született: három fia, egy leánya. Forrón szereti őket, dicsekszik velük Kazinczynak:

... Minden egykorabelieket szembetűnőképen fel(ül) múltak, valamint magunknak, úgy ezeknek tsupa víz az italok, orvosságok a szabad levegő, mindenik két esztendeig, sőt tovább is szopta az anyatejet ...

Az atyjának pedig ezt írja róluk: ... *Szépek, deliek, minden kívánságaimat felülmúlták és az én mindennapi gyönyöségeim.*

Mikla, illetve Nikla, már nem vasi föld, hanem somogyi. Hogy került oda Berzsenyi? Serdülő korában szilaj gyerek volt. Nem tűrte apja, Berzsenyi Lajos zabolázó kezét. Ő az apai házat *Munkácsnak*, azaz börtönnek nevezte. Amikor 14 éves, apja Sopronba küldi, az evangélikus liceumba, a fiú ott is fegyelmezetlen. Csak azt tanulja hévvel, amire kedve van és szívesen kerüli az iskolát. A végén megszökik Sopronból és a francia háború hírére beáll katonának. Ez 1794-ben történt, amikor 18 éves volt. De még abban az évben visszatér Sopronba, utolsó tanévére. Egy évre rá már otthon gazdálkodik, a maga kedvére tanul, olvas és írja első verseit. 1799-ben megnősül és felesége vasi birtokán, Sömjénben önálló gazda lesz. 1803-ban világra jön első fia, Farkas — és Kis János nemesdömölki evangélikus lelkész, Berzsenyi komája, elküldi Kazinczynak a fiatal költő három első versét Kazinczy ezeket a zsengéket lelkesen üdvözli levélben. Ezzel indul két évtizedes levelezésük. 1808-ban azután döntő fordulat áll be Berzsenyi életében: kiváltja zálogból anyja, Thuimon Krisztina (és nem Rozália) somogyi birtokát, amely ezer holdnál is nagyobb és átköltözik Miklára. Szorgalmas gazda, példás családapa, és immár buzgó tanulója az ógörög—latin klasszicitásnak, a magyar nyelvtudománynak és Európa klasszikus és kortárs irodalmának. De megmaradt szerénynek, egyszerűnek. Jószándékú és jóeszű, szorgalmas és szeretetteljes ember.

1809-ben azt írta Kazinczynak Miklóról.

Az én életem együgyű plánumában titulusok nincsenek, nem is lesznek. Ha máskor nyújtani akarja Uraságod ezimemet, tituláljon Miklai Remetének vagy Somogyi Diogenesnek," (annak, aki hordóban lakott).

Kis János lelkipásztor, aki maga is sikeres költő és valamelyik pesti újság szerkesztésében részt vesz, versírásra buzdítja. Mire ő azt feleli:

Sokat nem ígérhetek, mert ... én is csak némely kevés órákat lophatok kötelességeimtől.

Amennyit szenvedett apjától gyermekkorában, s amennyire fellázadt ellene és meg is szökött keménysége alól — most, önálló korában, annyi fiúi alázattal és jósággal viseltetik iránta. A napóleoni háború zavargásai sújtják akkoriban a magyar földet — és ő ezt írja Hetyére Berzsenyi Lajosnak:

... Én úgy vélném, hogy mindenkor nyugodalmasabb helye lenne kedves Atyám Uramnak itt; mert ámbár Somogyot is megtalálhatják a politikai zivatarok, de korántsem úgy, mint Vas vármegyét: s ha el nem kerülheti kedves Atyám Uram a szenvedést egészen, de nem könnyebb-e együtt szenvedni? ... Ha gondolja kedves Atyám Uram, hogy jószágát jó módjával elhagyhatja, jöjjön be hozzám csak addig is, míg a fellegek el oszlanak, én mindenemet fiúi indulattal offerálom."

És ez így folyik köztük mindvégig. Ő a jobbik gazda, aki — ha csapás épp nem sújtja — többet takarít be, és ezért is juttat az apjának, amikor csak alkalma van rá. Kitűnő borrai is ő látja el évről évre.

Közben legszentebb gondja az akkor új fejlődési fokra elérkezett magyar nyelv és irodalom ügye. *A grammatikai interpunctiok* épp úgy érdeklik, mint a *szivnek minden legkisebb akcentusai.* Már régen tudósa ő kora művelt értelmiségének világirodalmának és magyar nyelvészetének (levelei ezt feltárják), amikor Kazinczynak ezt írja:

Te kinezted írásaimból, hogy a tudósság nékem nem kenyerem, hanem csak játékom: de ki láttad azokból az én szivemet is és barátodnak nevezted ...

Bizalma Kazinczy emberségében, egyenességében és tartása jellemességében akkor még teljes volt. Nem ily teljes 1817 után, miután Kölcsey őt, Berzsenyit, bírálatával szíven szúrta, és úgy felsebezte, hogy sohatöbbé egészen talpra már nem állt, sem a poéta, sem az ember, sem a lelke, sem a szervezete.

Úgy történt, hogy Kölcsey, aki a nemzetnek a Himnuszt adta, meglehetősen elapadt költői képességében. De hát toll — az maradt, az új költők seregleltek köréje és ő Pesten elindult *recenzornak* vagyis kritikusnak, bírálónak. Az új irodalmi irány nálunk is a világ divatsodrát követte, pontot tett a XVIII. század klasszicizmusa után és áttért a szenvedélyességre, lobogásra és érzelmességre, amelyet romanticizmusnak neveznek. Romantika ... Nálunk Vörösmarty költészete jelezte, hogy mi is elindítottuk bajnokunkat a nemzetközi mérkőzésben. Ehhez képest a klasszicizmus, természetesen, a régi nemzedéket képviselte. Kölcsey, a bíráló, az új nemzedék lobogója lett. Kazinczy pedig nem tudta, mi szint valljon, hiszen elvégre ő is mindaddig színklasszi-

BERZSENYI DÁNIEL:

A Pesti Magyar Társasághoz

(Részlet)

Ki kétli s kérdi, hogy csak a dicső ész
emel ki minket a barmok sorából?
Ki kétli azt, hogy minden érdemünk,
Minden szerencsénk ezzel nő s hanyatlik?

Az ész az isten, mely minket vezet,
Az ő szavára minden meghajol.
Hegyek lehullnak s olvadnak vizekké,
S örök helyéből a tenger kikél;
Ez alkot minden szépet és dicsőt,
Az egyes embert mint a milliókat
Ez áldja s égi boldogságra inti.

— — — — — — — — — —

Hol van tehát a józan értelem,
Hol a tudósok annyi izzadása?
Reménhetünk-e vajjon jobb világot?
Gyanithatunk-e oly időt, amikor
Az ész világa minden népeket
Megjózanít és összeegyesít,
s kiirt közülünk minden bűnt, s gonoszt?

Reménylek. Amit század nem tehet,
Az ezredek majd megteendik azt.

Ára: 50 fillér

VILÁG PROLETÁR

CSONGRÁD MEGYEI

HÍRLA

1967. JÚLIUS 7., PÉNTEK

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

1968. július 1-től

Munkaidő-csökkenté a népgazdaság több ágaz

A mezőgazdasági termékek forga és felvásárlásának új rendje 1968

A kormány Tájékoztatási Hivatala közli:

A Minisztertanács csütörtökön ülést tartott. A kormány elnöke beszámolt az

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁDMEGYEI
HÍRLAP

Ridovics László
1967 JÚL 7.

1011

LAP 1967. JÚLIUS 7., PÉNTEK

Történelem — falképen

Az MSZMP törökszentmiklósi járási bizottsága nemrég felépült székházának előadótermét díszíti majd Ridovics László festőművész seccoja, amely hazánk közelmúlt történetének eseményeit ábrázolja. Képünkön a földosztás — részlet a nagyméretű műalkotásból. (MTI Foto — Gárdos Katalin felvétele)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZAVA

Ridovics László

1021

1971. augusztus 7

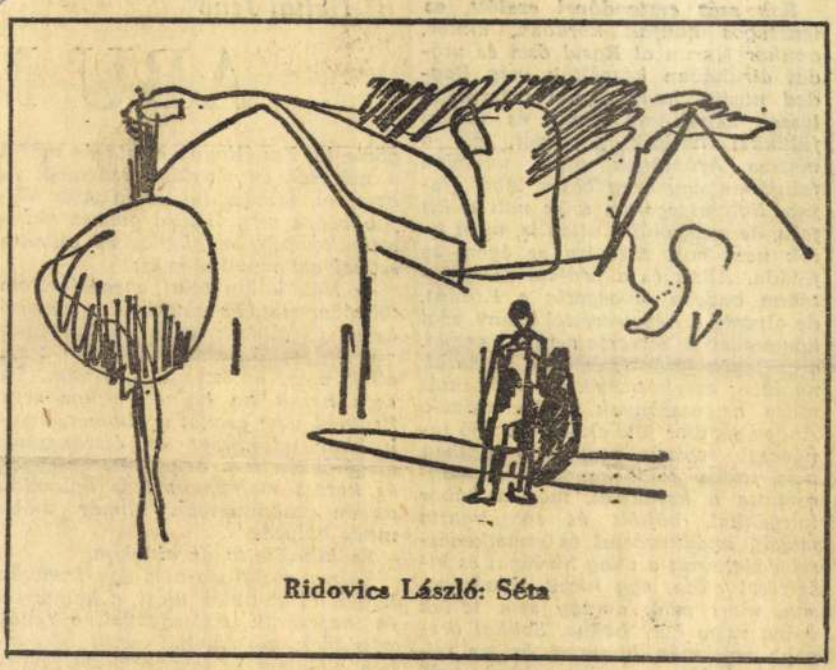

Ridovics László: Séta

Ridovics László festményei előtt

Ridovics László a mai magyar festészet egyik legmarkánsabb egyénisége. Világos szerkezetű képei nagy kontraszthatással komponáltak; eleven, nemegyszer drámai izzású színeikkel messziről szemünkbe ötlenek a kiállításokon. Noha e külsőségek egy ösztönös érzékenységű, a hangulati-érzelmi szituációk iránt különösen fogékony habitusra utalnak, igencsak tévedés volna művészünk munkásságát kizárólag a festői temperamentum szemszögéből jellemezni.

Tévedés volna, mert Ridovics nem az a festő, aki beérné szubjektív észrevételeinek közlésével, ő nemcsak láttatni, de értelmezni is szándékozik a világot — festői tudását társadalmi feladatok megoldásának rendeli alá. Művészete ilyetén nem más, mint az őt körülvevő valóság pontos felmérése, gondjainak, örömeinek, realitásainak vállalása. Számára a téma nem ürügy, hogy róla szólván elvont fejtegetésekbe bocsátkozzék, hanem tény; ám, amikor ez a téma a megfogalmazás során művészi tartalommá bővül, saját magát, önnön világát is eggyé ötvözi azzal, átélve-átérezve az ábrázolt dolgok formavilágát, ritmusát.

A tömörség, a jellemző jegyek kiemelése érdekében absztrahál tehát ő is, ám elvonatkoztatásai sosem haladják meg a valóságot. És mégis messze túljut a puszta másoláson! Túljut, mert a valóságot a maga sokrétűségében látja, s mert készségei közül nem hiányzik a kreatív indulat sem, amely a képépítés elemeinek megfelelő csoportosításával mindig a lényeges mondanivalók felé tereli a nézők figyelmét.

Az a törekvése, hogy minden idealizálás, formai cizellálás nélkül mutasson rá a mindennapi élet, a környezetünkben levő jelenségek szépségeire, hogy megláttassa velünk a használati tárgyakban rejlő esztétikai értékeket. Munkásalakjait sem idealizálja — a dehumánus formaátírástól éppúgy idegenkedik, mint a patetikus heroizálástól. Kortársait látja bennük, ember-mivoltuknak kiván emléket állítani. Ezért aztán, hogy mindenkihez szól, nem felszínesen, de mélyen megpendítve azokat az érzelmi húrokat, amelyek hangjait oly ritkán halljuk manapság.

Komoly érdeme ennek a művészetnek e széles körű publicitás, amelynek értékét tovább növeli az a tény, hogy mesterek, elődök hatását hiába keresnők benne. Ridovics László minden alkotó gesztusa egyéni, eredeti. S jószerivel még ezt is csak a szakember tudatosan vizsgáló szeme állapítja meg, hisz művészi kvalitásainak mindegyike belülről jön, saját élményeinek természetes gyülmöcseként érlelődik képpé.

Ridovics László — mint már utaltam is rá — elsődlegesen színben, foltban, tónusban gondolkozik. A festői ábrázolásnak ezek a tiszta kifejezőeszközei állnak össze világos, áttekinthető rendbe, közvetlen, magától értetődő kompozícióvá vásznain. Szélesen, plasztikusan rakja fel az ábrázolt tárgy, alak, portré jellemző formáit; utal annak szerkezetére, színhatásokkal motiválja a karaktert, a hangulatot, a lelkiállapotot.

Festői egyénisége itt, a színlátásban érvényesül leginkább. A mély színekbe ágyazott, tüzes színű, vagy világító fehér foltok sajátos mozgalmasságot eredményeznek képein, mintegy nem is ábrázol már, hanem kifejez, megelevenít, látomásra indít. Színeinek dinamikus hangulati egysége magukból a képekből, és ugyanúgy magának a művésznek egyéniségéből, jelleméből válik evidenssé. Ahány kép, annyi őszinte vallomás magáról, a lélek rezdülésének megannyi változata. Így olvad össze a művészet tárgya, a tartalommá szélesedő téma benső világának, képzeletének alkotó indulatában egységgé, alkotássá. Alkotássá, melynek legfőbb célja a társadalom mozgósítása, önismeretének felkeltése, világképének kitágítása.

Tasnádi Attila

Ridovics László: Szentendrei utca (olaj)

ABU M

Sok száz esztendővel ezelőtt, amikor az igazságos kalifák uralkodtak Bagdadban, amikor Harun al [illegible] dai álruhában kószáltak még Bagdad utcáin, hogy önnön szemükkel lássák népük nyomorát, és önnön fülükkel hallják panaszát, élt a messze Arábiának egyik névtelen falujában egy öreg bölcs, Abu Majub. Bölcsességének szűk volt a kis falu, de szűk volt a világ is, mert titok nem volt számára se égen, se földön. Allah és a próféta szolgálatában buzgón olvasgatta a Koránt, de olvasta a hét pecséttel lezárt, régi könyveket is; ismerte a fűvek erejét, a csillagok járását; értett a madarak nyelvén; ezerhétszázötven változatát tudta az asszonyok fondorlatainak. Ahogy jámbor jólélekhez illik, jó tanáccsal segített azon, aki bajban volt, utolsó falat kenyerét is megosztotta a koldussal, meg a kóbor kutyákkal, böjtölt és sanyargatta magát, imádkozással és elmélkedéssel védekezett a világ hívságai és kísértései ellen, egy kicsit fensőségesen, mert azok amúgy sem tettek volna nagy kárt benne. Sokkal öregebb volt már, hogysem öröme telhetett volna a nagyurakkal való szertelen mulatozásban, és a szép lányokkal való pajzán cicázásban. Dereka mindazonáltal nem görbült meg sem az évek, sem a tudomány terhe alatt. Sovány, szikár ember volt Abu Majub, csont, bőr és szakáll, óriási, fehér szakáll. Ebben a szakállban, ebben a havas rengetegben, Allah kegyelméből, gondtalanul és elégedetten éldegélt egy kis fekete pont: egy bolha.

Semmi sem történik a Teremtő akarata ellen. Allah jelöli ki helyünket a világban, Abu Majubét a névtelen kis faluban, a bolháét Abu Majub szakállában. Ez is a Teremtő csodálatos bölcsességét hirdeti. Mindenki más nyomban agyoncsapta volna a bolhát. Abu Majub nemcsak megtűrte, hanem mindennap több ízben is megköszönte Allahnak, hogy végtelen irgalmában mindössze egyetlenegy bolhát ültetett szakállának bozótjába, nem pedig egy anyatigrist kölyköstül.

A bolhát azonban megtévesztette a bölcs végtelen türelme. Elbizakodott, elszemtelenedett, kelleténél többet ugrált és garázdálkodott. Véges ésszel nem gondolt arra, hogy Abu Majub Allahnak tetsző cselekedetben jeleskedik, amikor jámbor megadással, panasz nélkül, a békesség békességével viseli nehéz sorsát; inkább azzal áltatta magát, hogy egyéniségének megejtő varázsával nyűgözte le. Ennélfogva csípte és marta a csípések és marások százaival és ezreivel, mindaddig, amíg Abu Majub végre megsokallta gonosz okvetetlenkedését, megfogta, és csöndes szóval azt mondta neki:

— Háládatlan állat, megelégeltem tobzódásodat. És megelégelte az emberek és állatok atyja is. Türelmemet ő adta, ő fosztott meg tőle. Nem öllek meg, holott megtehetném. De száz halált ha halnál, akkor sem fizetnéd meg azokat a kínokat, amelyekkel napjaimat és éjszakáimat megélénkítetted. Eriggy békességgel, és keress magadnak más bolondot, az én szakállamban immár többé nincs helyed.

És kihajította az ablakon.

Ebben a pillanatban egy karaván haladt el az ablak alatt, a kalmárok és hajcsárok sokaságával, a tevék púpjának szokatlanul nagy bőségében. Selymet és igazgyöngyöt szállított a karaván, szőnyeget és drágakövet, arannyal hímzett kaftánt, asszonyoknak való kendőt és salvárt, függőt, karperecet, egyszersmind a hozzávaló rableányt is, előkelő, gazdag vevők, vezérek és más udvari emberek számára, Damaszkuszba. És míg a karaván megkerülte a falut, a hajcsárok éktelenül ordítoztak és hadonásztak, és nógatták a tevéket, hogy így elriasszák a rablókat, mielőtt kedvük kerekedne, hogy megtámadják őket. A nagy kurjongatásra összeszaladt a falu népe, és nézte az elvonuló karaván, ki-ki a maga szemével és a maga gondolatával. Az egyik Allah áldását kívánta a kalmárokra, a másik irigyelte őket sok kincsük miatt, a harmadik azt számítgatta, hány dirhemmel gazdagodnak a damaszkuszi vásáron, a negyedik a rablányok felé sóhajtozott, akik olyanok voltak, mint az ezüst hold, amikor pálmák és mecsetek fölött, a felhők fehér márványlépcsőjén fölsétál az ég magasságába. És a bámészkodók között volt egy asszony is, szép a szépek között és haszontalan a haszontalanok között. Ennek az asszonynak megtetszett az egyik fiatal hajcsár, és amikor látta, hogy a nagy kavarodásban senki sem ügyel rájuk, hirtelen melléje lopakodott, és a fülébe súgta:

— Gyere vissza éjjel, amikor a karaván lepihen. Kapard meg ablakomat.

— Húsz fillér, és egy réti sas...

— A girlek egy pengő húsz fillér...

Nagyon kell nekik.

Már félig van a doboz. Már félig.

— Neked mennyi van, Ujlaky?

— Tizenkettő pengő kilencven...

— Meee... Ujlaky... Holnapután beszedi az igazgató úr... nekem huszonnyolc...

— Atya kérem, az Oláh disznó képeket osztogat, azért adják neki a missziós pénzt... — mondja Ujlaky.

Az atya néz rám. Szörnyen néz.

— Disznó képeket, Oláh?

— Én csak áldozatot hozok. Szent Imre is odaadta, amije volt, a jóistennek. Én is feláldozom a képeimet, atya kérem, hogy a missziónak minél több pénze legyen és meg tudják téríteni a szegény vadakat...

Az atya hallgat.

— És milyenek azok a képek, Oláh?

A madarakat mutatom neki. Amelyiken sok a toll.

— Ezt lehet — mondja az atya. — Hát még? Cuhajer kotor a táskájában. Kiveszi a Murátit.

Az atya hosszan nézi. Teljesen olyan, mintha nevetni akarna.

— Ezt egy pengőért adtam! — kiáltom. — Hogy legyen a vadaknak.

Az atya összetépi Murátit. De nem is nagyon dühös.

— Máskor szentképet osztogass... — mondja. — Az mégis jobban illik.

Cuhajer dühöng. Kéri vissza a pengőjét. Kukics röhög rajta.

— Minek vitted ki, mi, te Judás...

Ujlaky odajön.

— Azért se neked lesz több. Az én édesapám negyven pengőt fog hozzátenni. Holnap reggel. Nekem nem kell gyűjteni. Mi egymagunk kifizetjük az egészet.

Nem. Ezt nem szabad. Édes istenem, ezt nem. Ujlaky apja tényleg beteszi. Hiszen Ujlaky anyja tíz pengőt adott a pedellusnak csak azért, hogy Ujlaky lábára naponta felhúzza a kalucsnit.

Ha Ujlaky győz, minden kárba veszett.

Az én pénzesdobozom. Negyvenöt pengő, az egyik ötpengős sokat ér, rajta van a kormányzó úr képe.

Ha én ezt most beleteszem, Ujlakyt kitöri a frász. És az egész iskola előtt meg fognak dicsérni. Ezen úgyse lehet telket venni.

Sugár odajön.

— Te Oláh — mondja. Kivesz a könyökvédőjéből két pengőt — én izraelita vagyok. De azért adok a misszionak. Majd mondd meg az igazgató úrnak.

— Milyen képet akarsz?

— Semmilyet — mondja Sugár —, én ezt azért akarom, mert Ujlaky azt mondta, én feszítettem meg a Jézust.

Sugár nagyon halkan beszél.

— Ez hülyeség, Sugár. Hiszen te még akkor nem is éltél...

Sugár elmegy.

Ujlaky jön.

— Az én édesapám beletette — mondja.

Jön az igazgató úr. Az atyával. Az atya köhög, piros, és mindig a szája elé kapja a kezét.

Az igazgató úr emlékszik. Hogy én meg Ujlaky. Oda kell vinni a dobozt. Meg a listát.

Először Ujlaky. Az atya felbontja a dobozát. Számol. Kis kupacokba rakja. Ott a negyven pengő. Négy tízes, papírban.

— Szép — mondja az igazgató úr —, igazán szép, harmadikban.

— Hetvenkét pengő nyolcvan — mondom, nagyon hangosan. Kukics beszívja az orrát, látom.

— Gyönyörű — mondja az igazgató úr, nézi a listát. Az atya számol.

— Hetvennégy nyolcvan — mondja az atya, zavartan —, de megszámolom még egyszer...

Még egyszer számolja.

— Hetvennégy...

Egy vászonzacskóba öntik a pénzt. Az igazgató úr kimegy az ajtón. Állunk vigyázzban.

Az atya marad.

Leülnek. Én állok. Valaminek kell történni. Beletettem a negyvenöt pengőmet.

Az atya arról beszél, hogy tavasszal szent áldozás elé lépünk, magunkhoz fogadjuk Isten szent testét és előtte meggyónjuk bűneinket.

Csengetnek.

— Atya, kérem...

— Mi az, Oláh?

— Én gyűjtöttem...

— Szépen gyűjtöttél, Oláh. Hallottad. Az igazgató úr is mondta gyönyörű.

— De én a saját negyvenöt pengőmet is beletettem. Amit kiskoromtól kaptam. Csak mostanában nem szoktam kapni, mióta papának megy gyűlt a baja a Gróffal.

Az atya néz. Mintha nem tetszene neki, hogy mind beletettem a negyvenötöt. Csóválja a fejét.

— Tudod, te Oláh, milyen sok a negyvenöt? Én egy hétig dolgozo

APRÓHIRDETÉS

hétköznap 1.— Ft, vasárnap 2.— Ft
(A vastagon szedett szó kettőnek számít. A legkisebb hirdetés tíz szó.)

Ingatlan

Kettőszobás összkomfortos kertes családi házat vennének, Szombathelyen. Választ „Készpénz" jeligére a Lapkiadó Vállalathoz. (6827)

Lakás

Keresek Szombathelyen beköltözhető kétszobás lakást költségtérítéssel. Választ „25-ös" jeligére a szombathelyi Hirdetőbe. (6755)

Különbejáratú bútorozott szoba férfi részére Körmendi út végén kiadó. Érdeklődni: Szombathely, Operint u. 14., földszint 4. sz. (6905)

Elcserélném Derkovits telepi kétszoba, összkomfortos lakásomat egyszoba-összkomfortosra, 9 emeletes épület, VIII. em. 87. ajtó. (6917)

Adás-vétel

Férfi segédmunkásokat keresünk felvételre forgácslemez üzemeinkbe. Jelentkezés a Nyugat-magyarországi Fűrészek munkaügyi osztályán, Szombathely, Zanati út 26. (6782)

Biztos hatású „DROHOKA" tyúkszemtapasz 3,60-ért kapható, Horváth drogériában, Szombathely, Kossuth Lajos utca (1)

Magas kisipari mély gyermekkocsi olcsón eladó. Érdeklődni 16 óra után Szombathely, Semmelweis u. 49. (6900)

Magas kerekű csehszlovák sportkocsi eladó. Szombathely, Derkovits telep IV/A. I. em. 4. Kiss. (6901)

Eladó 4 éves tbc-mentes 9 hónapos vemhes tehén Szemenye, Fő u. 114. szám. (6903)

Oltott mész, gerendák eladók. Szombathely, Szövő u. 15. (középső csengő). (6904)

Modern cseh sportkocsi eladó. Szombathely, Négyesi út 11. (6906)

Garanciális Komar Moped eladó. Szombathely, Bacsó Béla u. 3. (6909)

Fűrészporos és töltőkályha eladók. Szombathely, Gógös Ignác u. 53. Érdeklődni 1 órától. (6910)

Hathónapos vemhes tejelő tehén és középkorú ló csikóval eladó. Sárvár, Rákóczi út 55. (6913)

Új cseh sportkocsi eladó. Érdeklődni délután 3-tól Szombathely, Táncsics Mihály u. 26. szám. (6922)

Süllyesztős varrógép és egy porszívógép eladó. Megtekinthető Szombathely, Kisfaludy Sándor u. 63. Kissnél. (6912)

Eladó új állapotban levő kárpitozott székek, gömbölyű asztal, s egy méter hasábfa Szombathely, Derkovits telep IV/A. II. em. 7. (6915)

Jó állapotban levő TÜNDE motorkerékpár eladó. Szombathely, Marx Károly u. 23. Kovács. (6918)

Kombinált szekrény és rekamié garnitúra eladó. Szombathely, Dózsa György u. 4. (6921)

30 cm feletti emberi hajat vásárol dekánként 7.— Ft-tól a Magyar Filmgyártó Vállalat, Budapest, XIV., Lumumba u. 174. szám. (6844)

Cseh fonott gyermek sportkocsi és bundás lábzsák eladó. Szombathely, Vörösmarty u. 34., kapu alatt balra. (6899)

Kézi hajszárítógépeket

magánosoktól vásárolunk,

Szombathelyi Fodrász Ktsz,
Bajcsy-Zs. u. 16.
(6908)

Tartson Ön is Új-zélandi vörös hús-nyulat! NSZK, NDK és osztrák importból három vérvonalból tenyészállatok, állandóan kaphatók 45.— Ft/kg egységáron. Cím: Koller Jenő, Szentgotthárd, Vasútállomás. (6812)

Állás

A Budapesti Lakásépítő Vállalat azonnal felvesz — budapesti munkahelyekre — kőműveseket, ácsokat, könnyűgépkezelőket, villanyszerelőket, kubikosokat, és férfi segédmunkásokat. Különélési díjat rendelet szerint fizetünk. Munkásszállást és napi étkezést biztosítunk. — Tanácsigazolás és munkaruha, szakmunkásoknak szerszám szükséges. Jelentkezés: Budapest, V. Kossuth Lajos tér 13—15., földszint (309)

A Szombathelyi Megyei Bíróság a fűtési időszakra (X. 15—IV. 15.) SZÉN-FELHORDÁSRA segédmunkást keres, bérezés rendelet szerint. (6902)

Gyakorlattal rendelkező kőműveseket, villanyszerelő, vízvezetékszerelő, festő szakmunkásokat és építőipari segédmunkásokat — környékbeli munkahelyeinkre — azonnali belépéssel állandó munkára, kiemelt bérezéssel felveszünk, Répcementi Egyesült Mtsz,, Hegyfalu. (6792)

Gyors- és gépírót,

több éves gyakorlattal felvesz a Vépi Mezőgazdasági Gépészképző Szakiskola. FIZETÉS megegyezés szerint. Jelentkezés a fenti címen. (6911)

Vegyes

Függönyöket tisztít, rámáz Székely Károlyné, Szombathely, Nagykar u. 24. szám. (6919)

Hirdessen a VAS NÉPÉ-ben

Festő és mázoló, víz-

Villanyhegesztőket

10 ÉVET

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE

Ridovics László

1961 ... 5.

1021

A művész és a mű: a Nagymama portréja

A szombathelyi származású festőművész kiállításának egyik legérdekesebb alkotása a Nagymama című portré. Radovics László gyermekkorának emlékei, a szigorú dolgos élet, a küzdés, a lemondás és a naponta megújuló remény színezik, s telítik melegséggel, emberismerettel, igazi humánummal a Savaria Múzeumban látható alkotást.

A szeptember 23-án megnyílt kiállítás nagy érdeklődésnek örvend, naponta 70—100 fő nézi végig.

Ridovics László művészetéről a jövő hét végén előadás hangzik el a múzeumban: Haller László méltatja a művész alkotásait, elemzi stílusát, tárgyválasztását, színtechnikáját.

Foto: je

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KORTÁRS
1969 — 2

Ára: 10,— Ft

INDEX: 25 447

1021

Ridovics László

LÁTOGATÓBAN RIDOVICS LÁSZLÓNÁL

Neve, munkássága jól ismert és elismert a művésztársadalom s a nagyközönség részéről egyaránt: azon kevesek közé tartozik, akiket indulásuktól kezdve az önmagukhoz való hűség s az ebből fakadó művészi és emberi következetesség jellemzett s tett rokonszenvessé. 1925-ben született Szombathelyen, abban a városban, amely Derkovits Gyula bölcsőjét is ringatta. Útja is sok hasonlóságot mutat a nagy proletárművészével: hányatott gyermekkor, sanyarú ifjúság után ébredt fel benne a hivatás lángja, s kezdett hozzá, dacolva a nehézségekkel, képzőművészeti stúdiumaihoz. 1943-ban Koffán Károly szabadiskolájában tanult, majd Szőnyi István tanítványa lett a Képzőművészeti Főiskolán. 1949—50-ben ösztöndíjas a Szovjetunióban, 1951—57-ben a Képzőművészeti Gimnázium, 1959—66-ban az Iparművészeti Főiskola tanára. 1953 óta kiállító művész; állandó résztvevője az itthoni és a magyar művészetet reprezentáló külföldi rendezvényeknek. 1966-ban az Ernst-Múzeumban, egy évvel később szülővárosában volt önálló kiállítása, melynek elismeréseként Munkácsy-díjat kapott. Legutóbb a „Kilencek" Műcsarnokbeli ill. veszprémi seregszemléjén találkozhattunk műveivel: alapítótagja s egyik vezető egyénisége ennek a közelmúltban alakult művészközösségnek.

Hogy a művészetében munkáló eszmei indítékokról érdeklődöm, ars picturáját kérdezem, hosszas gondolkozás előzi meg válaszát:

— Ne csodálkozzon ezen, hiszen mi, képzőművészek, nem vagyunk a szó emberei, az elképzelések, célok nálunk sohasem fogalmi-logikai vetületben, hanem áttételesen, a műfaj jellegzetesen képi összetevőiben jutnak kifejezésre, ezek pedig — legalábbis a mi értelmezésünk szerint — nem mindig jellemezhetőek maradéktalanul a forgalomban lévő terminus technicusokkal. A téma, a választott motívum, a formai-technikai megoldás mind filozófiai tartalmat hordoz, mert éppen nem érdektelen, hogy az ember ki mellett áll meg, kivel társul, vagy mint művész milyen témát keres, milyen motívumot talál. Akármit válasszon, s bárhogyan is adja vissza, az mindig jellemző önmagára, az alkotó életérzésére. Mindez a művészi alakítás kérdése, érzékletes kifejezés vagy szimbólumkeresés, továbbá a látás és a látomás-keltés problémája...

Nos, ha célkitűzéseim, elveim szorosabb megfogalmazására kíváncsi: realistának tartom magamat, értvén a realizmus fogalma alatt az élet legteljesebb láttatását, visszadását a valóság minden rezdülésének, észrevételezését minden olyan reális társadalmi folyamatnak és mozgásnak, amelyek korunk lelkiségét, szellemét megszabják. Úgy vélem, ezek ábrázolásához nincs szükség, vagy csak nagyon kevéssé a szimbólumokra, az elvont megoldásokra, a festő az élményt, a gondolati tartalmat az érzékelés, a rajz, a szín, ill. ezek folthatásával kell, hogy kifejezze, mert hiszen a festészet vizuális művészet. E festői realizmuson belül jómagam elsősorban a portré, a csendélet, a tájkép, a konkrétan politikai tárgyú festészet kereteiben próbálok tájékozódni a világban, s hiszem, hogy ezekben folytatója tudok lenni a mi sajátos hagyományainknak, s kortársa a világpiktúra haladó irányzatainak.

Hogy egy kicsit művészetpolitizáljak is: az a benyomásom, hogy mai festészetünk ilyen jellegű törekvései nem mindig kapják meg az őket megillető méltánylást és támogatást. Közgondolkozásunkban még meglehetősen erős sznobizmus munkál, mely gyakorta kihat a művészetpolitikára is. Művészet és közönség még kissé távol él egymástól, nem mindig vesszük kellőképpen figyelembe a közönségigényt, amely, valljuk meg, igen kvalitásos lett az utóbbi években. Néhakori kétségeimben mindig ez vigasztal meg, meg aztán a fiatalok, akiket mint hajdani pedagógus ma is figyelemmel és szeretettel kísérek. Nagyon tehetségesek, s ez bennünket, idősebbeket is új és új versenyre sarkall minduntalan...

T. A.

MEGTEKINTHETŐ: 1980. V. 8—20.
HÉTFŐ: 11.30—18, KEDD, SZERDA, PÉNTEK: 9.30—18,
CSÜTÖRTÖK: 9.30—20.00,
SZOMBAT: 9—14 ÓRÁIG

Felelős kiadó: Köteles István — 80-1543 KVNyD

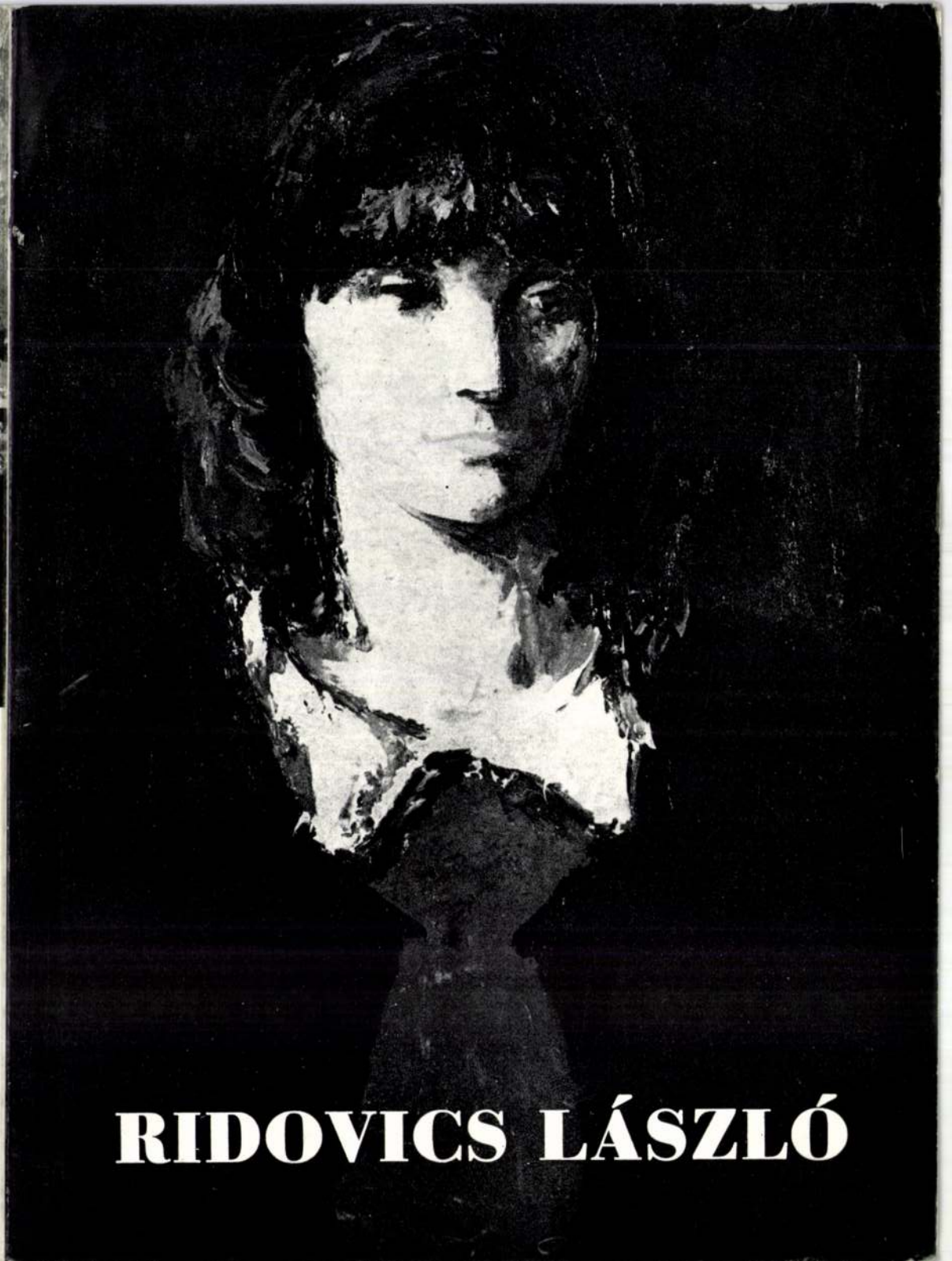

RIDOVICS LÁSZLÓ

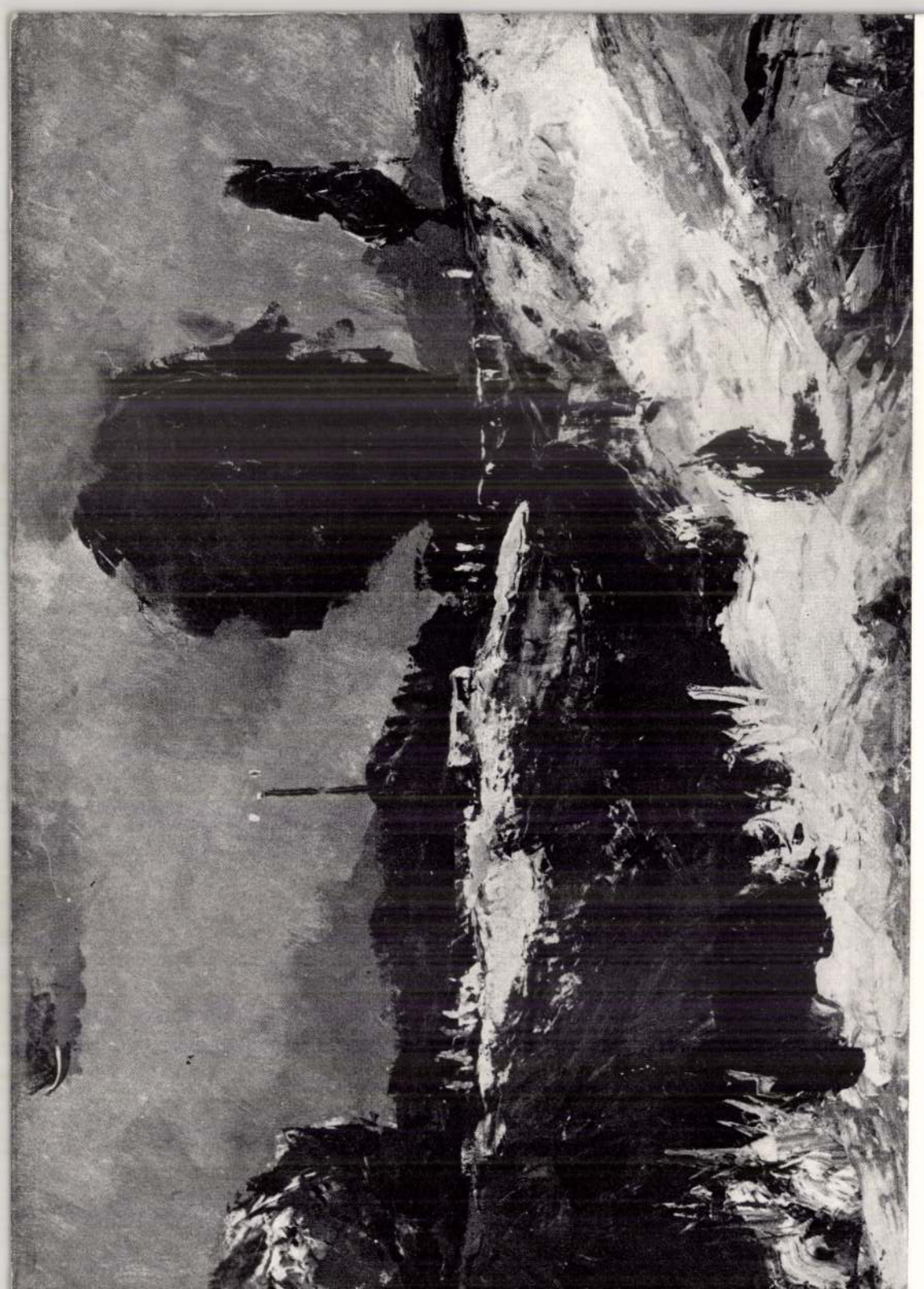

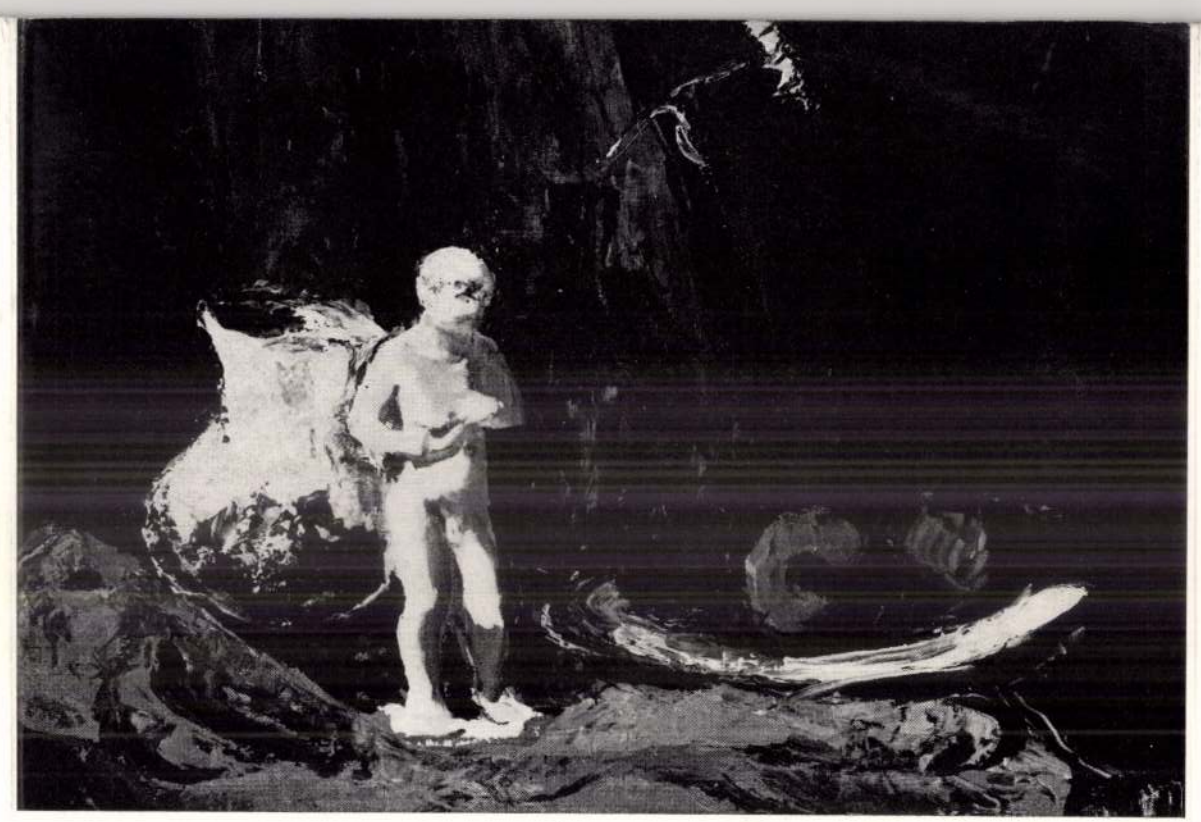

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

RIDOVICS LÁSZLÓ

MUNKÁCSY-DÍJAS
FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1980. MÁJUS 8-ÁN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:
DR. ÚJVÁRI BÉLA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

GULÁCSY LAJOS TEREM
SZEGED, KÁRÁSZ UTCA 17.

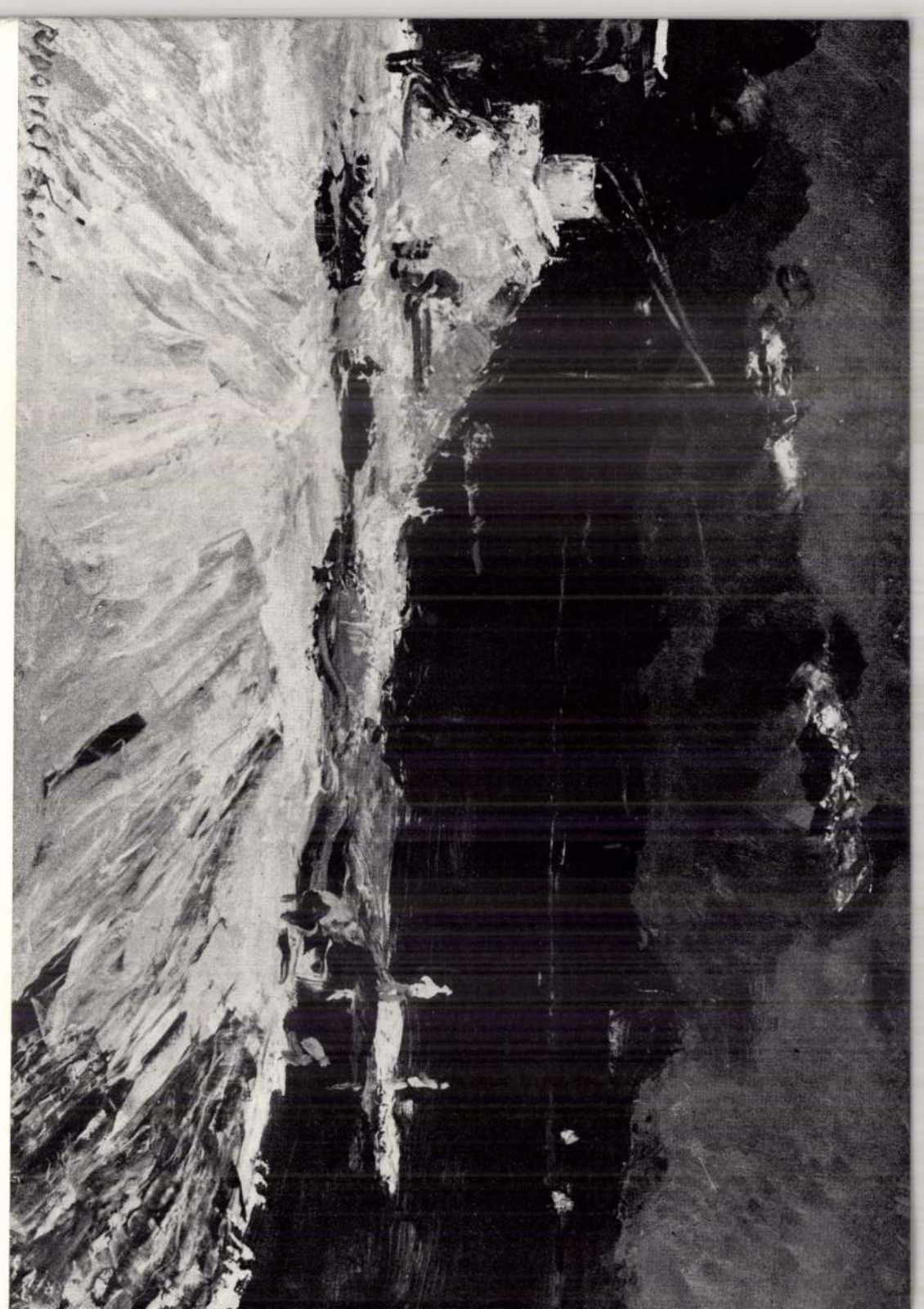

~~KONFAR GYULA~~ RIDOVICS Lámer

Munkácsy díjas. Kiallítás Képesvarnokban 1984. Novemb. 22 – dec. 1-ig

RIDOVICS LÁSZLÓ:
Kék kendős leány

1965 DEC 4

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ridovics János

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

— RIDOVICS JÁNOS budapesti művész tizenöt méter hosszú mozaikművet készít a törökszentmiklósi pártház tanácskozótermébe.

KÉPZŐMŰVÉSZETI KRÓNIKA

ÚJ NÉMET GRAFIKA

Néhány nappal ezelőtt nyílt meg a Nemzeti Szalonban az *Új Német Grafika* kiállítás. Az új német festészet és a híres-szép könyvművészet alkotásait a tavalyi, tavalyelőtti kiállításokról ismeri már közönségünk. Ez az új kiállítás most módot ad arra, hogy képet formálhassunk magunknak a mai német grafika egészének fejlődéséről is.

A német grafikusok célja, akárcsak a mienké: *új, realista, népi művészetet kialakítani.* Művészek és művészetet szerető kiállítás-látogatók tehát jogosan kíváncsiak arra, hogyan, milyen úton haladnak ők a közös cél felé, hogyan mutatkoznak meg műveikben hagyományaik, nemzeti sajátságaik. De még valami különösen jelentőssé teszi ezt a kiállítást. A Német Demokratikus Köztársaság művészei mellett ott vannak *a nyugatnémetországi haladó grafikusok rajzai, metszetei is,* ezeknek a munkájával ezúttal találkozhatik közönségünk első alkalommal és ezek a művek beszédes bizonyítékai annak, hogyan *foglalnak állást a német egység mellett* a művészet, a kultúra munkásai.

Régi és nagymúltú műfaj a grafika Németországban, mondhatnók úgy is, éppen Németország volt a grafikus-művészet egyik bölcsője. És a kiállítás rendezőt határozottan utaltak is erre a nagyértékű és kötelező erejű történeti múltra. Hiszen az egyik tárlóban ott láthatunk néhány reprodukciót e művészeti múlt egyik legnagyobb mesterének, *Dürer*nek rézkarcairól, egy másikban pedig ott vannak az 1945-ben meghalt Käthe *Kollwitz* legközvetlenebb forradalmi hagyományt jelentő metszetei, néhány megrázó erejű lap a *Takácsok* sorozatból. Mintegy jelzései annak, kiket tart őseinek és kiknek akar méltó folytatója lenni a mai német grafikusművészet.

És meg is találhatjuk ezeket a törekvéseket Klaus *Weber* feszült és drámai légkörű *Országon* című litografiájában, Gerhard *Kettner: A Sztálin-Allée építése* című körajzában, vagy Arno *Mohr* csapolásra váró olvasztárainak életszerű, közvetlen alakjaiban és a rajzok, kő-, réz- és fametszetek egész sorában. Csakhogy most már nem a nyomorról és kizsákmányolásról, a lázadásról és halálról szólnak ezek a művek, mint Käthe Kollwitz korában, hanem *a helytállásról, a munkáról és az alkotó hétköznapok pezsgő életéről, derűs nyugalmáról.* Éppen úgy, ahogy a mindennapi dolgok kedvességét mutatja Rudolf *Bergander* parányi óvodások sétájáról készült kedves kőrajza is, meg a sok tájkép és utcarészlet, hol mozgalmas elevenséggel, mint Max *Linger Csúcsforgalom* című tussrajza, hol meg szélesen, nyugalmasan, mint Wolfgang *Mattheuer Látkép* rézkarca vagy Max *Linger* tájrajzai. Üde, eleven színfoltja a kiállítóteremnek Ingeborg Lahl *Grimmer* színes-tréfás fametszete, a *Tyúk és Kakas* is.

A német művészeti élet nincsen olyan nagy mértékben a fővárosra koncentrálva, mint a miénk. Ha végiglapozzuk a kiállítás katalógusát, akkor találunk a művészek között berlinieket, drezdaiakat, lipcseieket, de alig van olyan kisebb vagy nagyobb német város, melynek művészére rá ne bukkannánk.

Az önálló grafikai alkotások mellett ezen a kiállításon is szép számmal találunk alkalmazott grafikai műveket, elsősorban könyvillusztrációt. Ez érthető is, hiszen a grafika és a könyvnyomtatás úgyszólván édestestvérek, a grafika és az illusztráció fejlődése mindig szorosan össze volt kötve a könyvkiadás és könyvnyomtatás fejlődésével. Különösen Németországban, mely joggal büszke szépen nyomott, művészi illusztrációkkal díszített könyveire.

Egész serege van a kitűnő illusztrátoroknak. Werner *Klemke* a régi fametsző-mesterek egyszerű és tömör modorát követi fába metszett illusztrációin és Gerhard *Grossmann* rajzai, Hans *Baltzer*-nek a német általános iskolai olvasókönyvhöz készített képecskéi, Kurt *Zimmermann*-nak Osztrovszkij *Az acélt megedzik* című könyvéhez rajzolt művei mind a művészi könyvillusztráció fejlődésének új útjait keresik, sokban arra a hagyományra támaszkodva, amit a tizenkilencedik századi realista könyvillusztráció rájukhagyott.

Különösen megbecsült helyet és különösen jó munkafeltételeket is biztosít a Német Demokratikus Köztársaság grafikusművészei számára. Hiszen a grafika, a sokszorosító műfajok művészete éppen könnyen sokszorosíthatóságánál fogva különösen alkalmas arra, *hogy széles körben elterjedjen,* mindenüvé elvigye az emberség, a szabadság és a munka eszméit. És — mint a kiállítás is mutatja — a német művészek élnek is a lehetőségekkel, az itt-ott még felbukkanó formalista hatások egyre szűkebb térre szorulnak; egyre több és jobb mű születik a realista, szilárd eszmeiségű és a népnek szóló művészet igényeivel.

Cifka Péter

SZEGVÁRY KÁROLY ZSENNYEI VÁZLATAI

Szegváry Károlyt ismeri már a közönség: a nagy évi tárlatokon s az Ernst Múzeum legutóbbi kiállításán is találkozhatott műveivel. Most a *Csók István Galéria* két kisebb termében *Zsennyén készült vázlatszerű tájjegyzeteit* mutatja be. Már a kiállítás címe is figyelmeztet arra, hogy a vázlat természetének megfelelő igényekkel közeledjünk ezekhez a kisméretű, egy-két tájmotívumot sorozatszerűen, több lapon megjelenítő olajfestményekhez.

Meglepő, hogy a kopár téli táj néhány dísztelen eleme, sokszor nem több, mint a föld és az ég egy-egy darabja, mily bőséges téma Szegváry számára. Egy és ugyanazzal a motívummal foglalkozó sorozatal a gyakorló zenész szenvedélyére emlékeztetnek, aki nem ún bele egy hangsort ismételni számtalanszor, hogy az adott dallam művészi előadásának s a hangszer adta lehetőségek minden variációját kikísérletezze.

Szegváry akár motívumaiban, színeiben is viszonylag zárt, szűkreszabott körben mozog. A tartózkodó, fojtott tompa színeket kedveli, zöldek, barnák sötétebb árnyalataiból, vagy fehéres, szürkés tónusokból építi képeit. A művészettörténet számos példát mutatott már arra, hogy egy-két szín használata rendkívüli szépséget és kifejező erőt adhat a festészetnek, s szinte közhely, hogy a látszólag legjelentéktelenebb színnel, a szürkével a legfinomabb hatásokat lehet elérni. Szegváry redukált színvilága azonban néha ténylegesen szűkösnek és szürkének hat.

Örültünk volna, ha a vázlatok között mégiscsak bemutatta volna egy-két olyan festményét, amelyet e tájjegyzetek felhasználásával készített. Akkor vázlatait mintegy a helyükön, funkciójukban látva, több szempontból értékelhettük volna zsennyei termését.

NÉGY FIATAL MŰVÉSZ

A *Nagy-Balog János alkotóközösség* immár harmadik alkalommal számol be fiatal művészeinek munkájáról, ezúttal *Ridovics László, ifj. Dombrovszky* Szaniszló, *Tóth* Tibor és *Tar* László akvarelljeinek és rajzainak kiállításával.

Ridovics László 1945 után végezte el a főiskolát, azelőtt szobafestő volt. Néhány igen hangulatos, lágy színekkel, hamvas, halvány tónusokkal megalkotott vízfestménye tehetséges Szőnyi-tanítványt árul el. Főleg dunai tájaira gondolunk; az egyiken — s ez talán a legszebb — felülnézetből látunk a folyóra, a partról sétáló pár nézi a vizet. Más vízfestményei azonban új utak keresését jelzik. Ilyen egy szabadban dolgozó festőt ábrázoló műve, friss zöldjeivel és kékjeivel. Ez különösen megkapó. Más képei utcarészleteket ábrázolnak: kompozíció szempontjából ezek lazábbak, szétfolyóbbak a többieknél.

Ridovics tájképei hangulatukkal, finom költészetükkel ragadnak meg, *Dombrovszky* műveit vérbő festői ösztön alakítja. Falurészletein, egy-egy girbe-gurba utca pirostetős kis házakkal szegélyezett képén nem hangulatokat idéz, hanem *a valóságos látvány közvetlen zamatát* adja. Az egyes képrészek nagy foltjait, amelyek szinte duzzadnak az életteljes tüzes színektől, lendületes térformáló erő tartja egyensúlyban. Kár, hogy festményei között figurális kompozíciót nemigen találunk.

Hűvösebb, a festői élményt inkább leszűrni s lassan formálgatni szerető természet bontakozik ki előttünk, ha *Tóth* Tibor festményeit nézegetjük. Színeiben hűvös, ezüstös árnyalatok uralkodnak, ezekkel festette különösen sikerült halas képét is. Csendéletei gondos, nagy kedvteléssel való elrendezésre vallanak. Hogy mennyire tudatos ez a hangulatkeresés: hegedűs csendélete bizonyítja leginkább.

A negyedik kiállító, *Tar* László, csetrajzaiból mutat egy sorozatot. Tájképeiben a színtelenség ellenére is festői hatásra törekszik, s hogy Szőnyi tanítványa, ő sem tagadhatja. Néha japánosan vékony, kevés vonallal, egy-egy halvány, vagy súlyosabb tömegű folttal komponálja képeit. Mégsem ezek, hanem szép portréi s ölében gyermeket tartó asszonyt ábrázoló festménye ragadnak meg elsősorban. Ez utóbbinak gyengéd, finom rajza külön elismerést érdemel.

Kálmán Mária

Sibelius-ünnep a rádióban

Helsinkiben él a kilencvenéves Jean Christian *Sibelius,* korunk egyik legnagyobb élő művésze. A zseniális aggastyánt kilencvenedik születésnapja alkalmából az egész finn nép szinte mint nemzeti hőst ünnepelte. Nemzetközi jelentőségű hangversenysorozatban adták elő hatalmas munkásságának legszebb alkotásait és a leghíresebb karmestereket, szólistákat szerepeltették a hangversenyeken. *A fényes zenei esték egyikét a helyszínről közvetítette a magyar rádió.*

Rádiónk újabban jelentékeny mértékben pótolja azt a mulasztást, amit Sibelius-szal szemben karmestereink, zenekaraink korábban elkövettek. Szakemberek már többször próbálták elemezni, hogy miért nem hatott a magyar, de általában a közép-európai közönségre jobban Sibelius művészete. Nemcsak formaújításai miatt, de azért sem, mert *alkotásait gyakran meghamisítva hallhatta.* »Borongós, északi kedélyű embernek« mutatták be őt a karmesterek s általában *lassú tempókban* dirigálták a műveit. Sibelius ugyanis nem mindig adott pontos tempójelzést a kottáiban és a dirigensek némelyikének felfogása szerint szimfóniáit, szimfonikus költeményeit elhúzva, elnyújtva, lassan kellett játszani. Hozzájárult ehhez még a finn népzenei alapokon nyugvó Sibelius-muzsika *jellegzetesen finn ritmikája* is, amit nem könnyű közvetíteni.

Annál hitelesebben, pompázatosabban szólt a Helsinkiből közvetített hangverseny. Vérbeli, zseniális karmester állt a zenekar élén, a magyar származású *Ormándy* Jenő. Ma már a világ öt legjobb karmestere között emlegetik e remek művészt s a művek minden értékének megmutatóját. *Az ő pálcája alatt nem lehetett félreérteni Sibelius nagyságát,* mert a muzsika csodálatosan hangzott saját zenekara művészeinek, a filadelfiai szimfonikusoknak előadásában. Olyan szerzemények voltak, amelyek már kiállták az idő próbáját *(II. szimfónia, Pohjola leánya),* de megfiatalodottan szállt minden hangjuk az éterben.

K. K.

NAPLÓ

JÚLIUS 22

A lengyel nép felszabadulásának évfordulója alkalmából a Kultúrkapcsolatok Intézete kiállítást rendezett az intézet Dorottya utcai székházának kiállítási kirakatában.

△

Szovjet történészeknek a középkori Magyarországról szóló tanulmányait tartalmazza a Szovjetunió Tudományos Akadémia »Középkor« című tanulmánygyűjteményének VI. kötete, mely most érkezett meg a Magyar—Szovjet Társaság központi könyvtárába.

⊙

Hans Swaronsky bécsi karmester augusztus 7-én, vasárnap este Károlyi-kerti hangversenyén mutatkozik be a budapesti közönségnek. A neves vendégművész vezényletével a Magyar Állami Hangversenyzenekar Beethoven III. Leonóra nyitányát, Mozart G-moll szimfóniáját, Mendelssohn hegedűversenyét, R. Strauss Till Eulenspiegel című művét adja elő Bókay Csaba hegedűművész közreműködésével.

⊕

Bem József életét bemutató kiállítást rendeztek Tarnowban, P n tábornok szülővárosában. A helyi múzeum kiállítása részletesen foglalkoz az 1848-as magyar szabadságharc eseményeivel is.

♀

A sopron-horpácsi kutatóintézet tudományos tanácsának nyolc tagja dr. Sedlmayr Kurt akadémikus vezetésével Pozsonyba érkezett több szlovákiai mezőgazdasági kutatóintézet megtekintésére.

◎

Wolfgang Frankenstein német festő- és grafikusművész négyhetes tanulmányútra érkezett Magyarországra.

⊙

Ötperces nyelvművelő előadások sorozatát indítja vasárnaptól a Kossuth-rádió. Az este 8 óra 10 perckor kezdődő műsorokban a magyar nyelvben újabban elburjánzott helytelenségekről lesz szó és válaszolnak a hallgatók nyelvi vonatkozású kérdéseire is.

▽

Romániában jól bevált a vasúton járó vándormozi, melynek egyik vagonjában működik a vetítőberendezés, a másik vagon képezi a 150 személyes nézőteret. A vándormozi vasúti állomásokon rendez előadásokat.

∞

Az égerszögi Szabadság cseppkőbarlang megnyitása alkalmából »barlangavató ünnepélyt« rendez a Kinizsi Sportkör barlangkutató csoportja július 24-én, vasárnap.

⊕

Francia orvosküldöttség érkezett Moszkvába a VOKSZ meghívására.

*

A bécsi Burgtheater igazgatója, Adolf Rott közölte, hogy a nyugati fővárosokban tartott sikeres vendégszereplések után kapcsolatokat vesznek fel a keleti kultúrkörökkel is. A tervek szerint a jövő év tavaszán a moszkvai Művész Színház vendégszerepel Bécsben, amely után viszontlátogatásra kerül sor Moszkvában.

△

A kievi zenés vígszínház Csizmarek—Vincze: Boci-boci tarka című operettjének bemutatójára készül.

⊙

Az »Irány Varsó« című új magyar rövidfilm, mely bemutatja, hogyan készülődnek a budavesti fiatalok a VIT-re, a napokban kerül a közönség elé.

~

A Szinkron Filmgyárban elkészült A mi igazgatónk című román és Az egymillió fontos bankjegy című színes angol film szinkronizálása. Jelenleg A mi nemzedékünk című lengyel filmet ültetik át magyar hangra.

ANTIK EZÜST
dísztárgyakat
VÁSÁROL ÉS ELAD
a
BIZOMÁNYI ÁRUHÁZ V.
V., Kossuth Lajos u. 1. sz.
boltja. (Telefon: 189—033)
NYITVA: 10—18 ÓRÁIG

Ifjúmunkások és parasztfiatalok
a rimóci színpadon

Alig látszottak ki a sok munkából a rimóciak, mikor híre terjedt, hogy a járási DISZ, meg a népművelési osztály *ifjúsági találkozót* tervez a községben. Már meg is történt a szokásos nagy számvetés és akkor kiderült, hogy kevés hozzá az anyagi fedezet — a találkozót el kell halasztani. De a rimóciak az asztalra csaptak: — hát miféle emberek vagyunk mi, hogy ennyit se tudjunk a saját erőnkből előteremteni! És csak azért is ragaszkodtak már az ötlethez. Meghívták *a szomszéd falvak lakóit, a szécsényi népművelési otthon* táncosait, s még fővárosi vendégeket is vártak e napra: a *Lámpagyár* tánccsoportját.

Előkészületre nem sok idő maradt, de azért a találkozó előtti szombat este ott nyüzsgött egy kis csoport a faluvégi nagy réten. Meszelték a sportpályát, építették a szabadtéri színpadot, villanypóznákat cipeltek, gödröket ástak. A legtöbbje nemrég tért haza a mezőről — dologidő közepén — tán vacsorát bekapni is alig maradt ideje, mégis eljött. Mások egyhetes távollétről, bányamunkáról érkeztek, s mikor meghallották mi készül, úgy vélték, nékik is a faluért munkálkodók közt a helyük. Volt olyan, ki csak rövid ideig segített, de jött helyette másik. Ott dolgozott közöttük a falu párttitkára, a fiatal tanácselnök, a nemrég érkezett járási DISZ-titkár, de még a pesti csoport hamarabb megjött vezetője is. Kézről kézre járt az ásó, s mire a nap cserben hagyta volna őket, már négy pózna ágaskodott, rajta fürgekezű villanyszerelő húzkodta a drótot. A frissen összetákolt színpadon pedig fáradhatatlanul próbált *a rimóci népi együttes.* Majd' két hónapi szünet után ismét felidézték a lakodalmas jeleneteit, s nem sainálták a hangot a daltól, a tüzet a tánctól, újra meg újra elővették a szokatlan színpadon nehezebben kibontakozó részeket.

„Jönnek-e már a pestiek?"

Már éjfél felé járt az idő, mikor nagy berregéssel megérkezett a budapesti vendégek autója. Vidám nótájuk felverte a falut, de nem ám a falusiakat. Mert itt is, ott is égett a világosság, éberen tekingettek ki az ablakon: a fáradtságról megfeledkezett rimóci táncosokat azon a kis deszkaszínpadon, az őket kísérő fúvósokat, a mindvégig kitartó nézősereget az álmos nyári éjszakában.

Azután apró kis cédulák jártak körbe közöttük a vendéglátó házigazdák neveivel.

— Egy kis jó borsólevesem van, esznek-e kedveseim? — így fogadta *Golyán* Lajosné a vendégeit. *Oláh* Mari, a rimóci együttes főtáncosa úgy karolt bele nagy hirtelen a két pesti vendégkislányba, mintha egy életre testvéréül választotta volna őket. Azok meg kaptak a sok színes holmin, drága szoknyákon, s nem telt bele negyed óra, már rimóci viseletben pompáztak — alvás helyett — a kihalt falu utcáin.

Így szövődtek a barátságok. Csak a nyurga pesti legények nem tudtak megbarátkozni a rimóci magas ággyal. S *Balázs* Erzsi néni sem felejti el sokáig a vendégeit: két népi táncgyűjtőt kapott éjszakai szállásra, akik a kései időt nem tekintve táncoltatták őt a hajnali órákig, buzgón jegyezgetve az érdekes lépéseket.

Zengő indulók szavára ébredt Rimóc ezen a júliusi vasárnapon. A rezesbanda fújta az ablakok alatt. A sportpályára már kora reggel kihurcolkodott az italos sátor, megkezdték a sör mérését. *Vince* Pista, a falu DISZ-titkára, meg *Kis* Béla tanácstitkár hegykerülő sétára indult a lámpagyári vendégekkel. Azután előkerültek a rimóci fiatalok is, s a tanácsházát rövidesen szilaj nótázás hangja verte fel. Nagy keletje akadt a legény- és lánycsúfoló daloknak. Közben valahogy kiszivárgott, hogy a vendégek szívesen röplabdáznának. *Cserháti* iskola-igazgató, ki régebben eléggé közömbös volt, maga ment a hálóért, s látott neki a tartóoszlophoz való gödör ásásának. *Laczkó* Ferenc, a rimóci együttes vezetője meg egész lakását átadta erre a napra a pihenni kívánó vendégeknek.

„Hitet és kedvet kaptam a népi tánchoz"

Délutánra már vagy ezer ember sütözött a forró napon és nézte a *szalmatercsiek* és rimóciak labdarúgó mérkőzését. Tán még soha ennyi ember nem volt Rimócon így együtt. Szalmatercsiek, *sipekiek, szécsénylek* beszélgettek, söröztek a zöldellő réten, s álltak tömött koszorúba a szerény kis deszkaszínpad körül. Mindenki arra volt kíváncsi, mit tudnak a pestiek. Hiszen a csárdástudományért errefelé nem kell a szomszédba menni. S a vendégek nem vallottak szégyent. A *kállai kettős, a gencsapáti verbunk, a zempléni párostánc* egymásután váltotta ki az elismerést: *»ez igazán fáin volt«.* A baráti együttműködésnek tanúsága is volt e siker, mert a zenei kíséretet a szécsényi népi zenekar adta hozzá, egyetlen gyors, helyszínen tartott próba után.

Volt mit bámulni a rimóciak lakodalmasán is. A lámpagyáriak kíváncsi szemmel figyelték a csárdaslépések különböző változatait, a színpad mögött zajló menyasszony-kontyolást és *Kis* János bácsinak, a násznagynak pergő rigmusait. Hiába zavarta szét a népet kétszer is a hirtelen megeredt kövér zápor, vissza vissza tért azért a nézelődők nagyja, mihelyt tisztult az idő.

S mikor végetért a közös műsor, a nézősereg nagy örömére *táncra perdült a színpadon együtt a két együttes.* A budapesti munkásfiú sokszoknyás palóc menyecskével, a rimóci legény meg fővárosi diáklánnyal járta. Nem maradtak ki az »öregek« sem. *Krizsán* Sándor, a lámpagyáriak vezetője, a rimóci csoport korelnökét, *Golyán* Ilon nénit kapta derékon. A színpad körül meg a zene pattogó ütemére táncolt már a kis iskolás nép is, 8—10 éves lányok pörögtek egymással (a legénykék szemérmesebbek), s énekeltek kisebb karéjokba fogózva. Emelkedett volt már a hangulat, mikor a pesti fiatalok búcsút vettek. A lányok ígéretet tettek, hogy frissen kötött barátságukat gyakori levélváltással erősítik. A fiúk egymás szavába vágva sorolták az itt tanult nóták verseit. A kedves, baráti szavak, a szabadságidőre szóló rimóci meghívások, az ajándékba kapott örömkalácsok mellett is tán legszebb elismerés a Cserháti igazgató szava volt. *»Nem is gondoltam, elvtársak, hogy ilyen művészetet lehet elérni a népi tánccal. Hitet és kedvet kaptam hozzá. Már tudom, hogyan fogjak hozzá a munkához.«*

Két gyűlés

A rimóci ifjúsági találkozó óta a lámpagyári táncosok taggyűlést tartottak, s részletesen megvitatták a látogatást; a tanulságok érthetőbbé tették minden táncos előtt a közösségi együttélés aranyszabályait. Egyik legutóbbi próbán már új számot kezdett tanulni az együttes: *a rimóci szvitet.* Lépéseit, dalait ezúttal az egész csoport együtt állította össze.

A palóc faluban is tartottak azóta egy gyűlést. Nem kisebb dologról volt itt szó, mint hogy Rimócot szocialista termelőszövetkezeti községgé alakítsák. S ahol ennyire egyek az emberek a kultúrában, a falu becsületéért végzett munkában, ott majd e közös nagy tervet is meg tudják valósítani.

Maróti Andor

ÚJ ISKOLÁK ÉPÜLNEK, SZÁMOS ISKOLÁT TATAROZNAK

Ebben az évben államunk sok millió forintot fordít a vidéki iskolahálózat bővítésére. *Hajdú-Bihar megyében* szeptemberben *öt új iskolában kezdődik meg a tanítás.* Három községben nevelői lakás is épül. *Komádiban* négy, *Polgáron* hat tantermes iskola munkálatait kezdik meg és emeletes épülettel bővül a *hajdúszoboszlói* Gyógypedagógiai Intézet.

Zala megyében a nyári szünidő alatt mintegy 3 700 000 forintos költséggel 201 falusi általános iskolát tataroznak. Ezenkívül három községben új iskola, illetve nevelői lakás készül el. *Fejér megyében* az idén 3 600 000 forintot fordítanak az iskolák tatarozására.

NAPI KRÓNIKA

— **Tihanyi napot** rendeznek július 31-én az alapító oklevél keletkezésének 900. évfordulója alkalmából. Az ünnepségek során nyitják meg a Tihanyi Múzeum új kiállítását, amely ismerteti az alapító oklevél létrejöttének körülményeit, s ahol látható lesz maga a híres okmány is.

— **A Duna és Tisza menti** halászokhoz felhívással fordul a Földművelésügyi Minisztérium, hogy az áradások során az ártéri mélyedésekben rekedt halivadékokat csoportos, szervezett halászatokkal mentsék ki és helyezzék át a folyómederbe.

— **Csaknem 30 000 hold gépi kapálást** végeztek eddig a Szolnok megyei gépállomások. A termelőszövetkezetek elnökei megállapították, hogy a géppel kapált földeken szembetűnően jobban fejlődnek a növények, mint ott, ahol ekekapákkal húzatták meg a sorokat.

— **Új zománcozó csarnok** épült az Albertfalvai Zománchuzalgyárban. Az új üzemrészben az elektromos ipar részére készítenek majd fontos segédanyagokat. A gyár termelése így mintegy 50 százalékkal növekszik.

— **Szeszkimérési tilalmat** rendelt el sportrendezvények alkalmával a belkereskedelmi miniszter és a SZÖVOSZ igazgatóságának elnöke. Az OTSB elnökével egyetértésben kiadott utasítás szerint sportpályák területén mérkőzések, versenyek, bemutatók alkalmával sör kivételével a közönség részére szeszesitalt kiszolgáltatni nem szabad. A tilalom a sportrendezvény időpontját megelőzően három órával lép életbe és annak befejezte után egy órával végződik.

— **Négymázsás sertést** hizlalnak a komádi Kossuth-termelőszövetkezetben. A 22 hónapos állatot felviszik az Országos Mezőgazdasági Kiállításra, s ha mostani »jó étvágya« megmarad, akkorra eléri a 4 és fél mázsát is.

A meleg idő tovább tart

Budapesten csütörtökön 12 órakor a hőmérséklet 27 fok, 21 órakor 25 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú.

Várható időjárás péntek estig: Napali felhőképződés, többfelé záporeső, zivatar. Mérsékelt északnyugati-északi szél. Meleg idő.

Várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 28—31 fok között.

A Duna vízállása pénteken reggel Budapestnél 551 centiméter.

— **Korai csemegekukorica és vörös szilva** érkezett csütörtökön a fővárosi piacokra. A felhozatalban ezenkívül több ezer mázsa burgonya, több száz mázsa kelkáposzta, fejes káposzta, uborka, zöldpaprika, zöldbab, főzőtök, alma, sárgabarack, 44 mázsa paradicsom, 82 mázsa körte és 166 mázsa őszibarack érkezett.

— **Vizsgáznak a pincérek** a Hungária Kávéházban. Több mint 200 felszolgálónak kell számot adnia: mennyire ismeri az ételeket, italokat és bemutatnia, hogyan kell azokat tálalni, szervírozni. Az ünnepélyes záróvizsga július 26-án lesz a margitszigeti Casinóban.

— **Új magyar benzinkút** mintapéldánya kezdte meg működését a 13. számú Autóközlekedési Vállalatnál. A kút elektromos hajtású s ez különösen ott előnyös, ahol havonta 100 000 liter üzemanyagot is kimérnek kézihajtású szivattyúval. Átlagos teljesítménye az eddigi 15—20 liter helyett percenként 30 liter.

— **Népvándorlás korabeli sírokat** találtak a prágai kerület Césky Brod körzetében. A sírokból agyag és bronz használati tárgyak, csontfésűk, vaslándzsák kerültek elő. A csehszlovák régészek megkezdték a temetkezési hely részletes feltárását.

— **Hőségtől és villámcsapástól** Olaszországban az elmúlt huszonnégy órában tizenegy személy halt meg.

— **Négyezer mázsa tinorú gombát** szedtek két nap alatt a nógrádi erdőkben. A dús csapadék után a Mátra, Cserhát, Karancs és Börzsöny hegységben még nagyobb mennyiség várható az értékes gombafajtából.

— **Elütötte a 75-ös trolibusz** a Hungária körúton Molnár József 6 éves kisfiút, akit szülei felügyelet nélkül hagytak az utcán. A kisgyermek a baleset következtében életét vesztette.

— **A MAHART közli, hogy** Ujpest—Megyer, Pünkösdfürdő és Lupasziget hajóállomásokat a személyforgalom számára újból megnyitja. A Bem József tér—Pünkösdfürdő, Lupasziget között közlekedő helyi hajójáratok július 22-től, péntektől kezdve a kiadott menetrend szerint ismét közlekednek.

Színházak műsora

Bartók-terem: A varsói Világifjúsági Találkozóra induló művészek hangversenye (8) — **Fővárosi Nagy Cirkusz:** Ifjú csillagok (4, 8) — **A József Attila Színház előadása:** az Állatkerti Szabadtéri Színpadon: Mária főhadnagy (fél 9).

„Dunai sétákat" rendez a TTIT

A Társadalom- és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat a »Budapesti séták« sikerei és tapasztalatai alapján *»Dunai séták«* címmel ismeretterjesztő kirándulló hajóutakat szervez. A kirándulások szombatonként *Esztergomba, Visegrádra,* illetve *Sztálinvárosba* vezetik el az érdeklődőket. Az út során és a helyszínen szakemberek ismertetik a földrajzi, történelmi nevezetességeket. Az első kirándulás július 30-án, szombaton indul Esztergomba. A tudnivalókat falragaszok ismertetik.

Az Új Idő tizedik számáról

Az Új Idő e heti vezércikke a négy kormányfő genfi találkozójának jelentőségét méltatja, »Az égető nemzetközi problémák rendezésének járható útja« című Bogdanov-cikk pedig a mai nemzetközi jognak a tárgyalások módszerére vonatkozó legfontosabb tételeit elemzi. A lap ezen a héten két tartalmas közgazdasági cikket is közöl. Az egyik: Szolodkinnak »Az angol gazdasági helyzet bizonytalansága«, a másik Jeronyinnak »Latin-Amerika a dollár igájában« című írása. Si Liang, a Kínai Népköztársaság igazságügyminisztere szovjetunióbeli tartózkodása folyamán szerzett tapasztalatairól nyilatkozik, Jemeljanov beszámol a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának júliusi üléssszakáról, Zsujkov a Japánban evő amerikai katonai támaszpontok kérdésével foglalkozik, Solom pedig részletesen ismerteti a világszerte nagy port fölvert Kasztner-ügy izraeli törvényszéki tárgyalását.

RÁDIÓMŰSOR

PÉNTEK, JÚLIUS 22.

KOSSUTH-RÁDIÓ. 8.30: Népi zenekar. — 9.00: Ifjúsági műsor. — 10.10: Zongoraszóló. — 10.30: A kisiskolások műsora. — 10.54: Gyermekrádió. — 11.00: Lányok, asszonyok . . . — 11.20: Filmzene. — 11.30: Vigopera-részletek. — 12.10: Népi zenekar. — 12.35: Ütőtörő-híradó. — 13.00: Tánczene. — 14.15: Amerikai népdalokból. — 14.40: Kamarazene. — 15.10: Kritikusok fóruma. — 15.40: Operettkettősök. — 16.00: Gyermekrádió. — 16.20: Fiatalok sporthíradója. — 16.40: A varsói VIT-re induló zeneművészek műsora. — 17.10: Mit tudunk a csillagokról? — 17.30: Szív küldi. — 18.00: A Lenin Kohászati Művekben. — 18.30: Népi zenekar. — 19.02: Külpolitikai kérdésekre válaszolunk. — 19.17: Ajándékműsor. — 20.00: Esti Híradó. — 20.20: Tessék választani . . . — 20.25: A Rádió szimfonikus zenekara. — 21.35: Ütőtarisznyámból. — 21.45: Sporthíradó. — 22.15: Tíz perc külpolitika. — 22.25: A lipcsei Musette-együttes. — 22.50: Óda a repülőshez, Juhász Ferenc költeménye. — 23.00: Éji zene. — 0.10: Magyar nóták.

PETŐFI-RÁDIÓ. 14.00: Operarészletek. — 14.50: Népek dalai. — 15.30: Bach műveiből. — 16.00: Népi zenekar. — 16.40: Zenekari muzsika. — 17.22: Nyekraszov verse. — 18.00: Haydn: Esz-dur vonósnégyes. — 18.18: Vladigerov: Preludium. — 18.30: Az épülő kommunizmus nagy országában. — 19.00: Kórushangverseny. — 19.25: Válasz a hallgatóknak. — 19.40: Tánczene. — 20.20: Nagy mesterek kedvelt műveiből. — 21.00: Utazás a Holdra. Eseményjáték. — 21.30: Részletek Zeller Madarász és Sidney Gésák c. operettjeiből. — 22.10: Csajkovszkij operáiból.

— **Somoskő híres várának lábánál** mintegy 400 000 forintos költséggel törpe vízművet épít a megyei tanács.

Ifjúmunkások nagyszerű eredményei a VIT tiszteletére

Az ország ifjúsága lelkes versennyel köszönti a varsói Világifjúsági Találkozót. A kongresszusi műszak sikere után a fiatalok a bányákban és üzemekben most VIT-műszakon mérik össze tudásukat és szorgalmukat.

A *csékuti szénbányában* a DISZ kongresszus után újjáéledt a »péntek-mozgalom«. A bánya 2-es DISZ frontcsapata július eddigi napjaiban *2800 tonna szenet* adott előirányzatán felül. A *komlói Kossuth-bányának* a pécsiekkel versenyző 24 csapata közül július 21-én reggelig 23 szárnyalta túl esedékes havi tervét. Az egész bánya eddig a napig 1361 tonna szenet törlesztett az augusztus 20-ig terven felül vállalt 1770 tonnából.

Az *RM durvahengermű* fiataljai a VIT tiszteletére felajánlották, hogy a harmadik negyedévben 150 tonna hengereltáruval teljesítik túl előirányzatukat. Ebből a mai napig 30 tonna készült el.

A *Vörös Október Férfi Ruhagyárban* újabb 4 ifibrigád alakult. A fiatalok vállalkoztak az üzemben elfekvő anyagok felkutatására. Ezek felhasználásával eddig *71 000 forintot* takarítottak meg. A *Szegedi Ruhagyárban* együtt versenyeznek a fiatalok az idősekkel a VIT-műszakban. Az újonnan alakult VIT-brigád napi 20 esőkabát készítését vállalta terven felül.

A *Hunor utcai lakótelep* fiatal építői is nagy eredményekkel készülnek a Világifjúsági Találkozó megünneplésére. Szorgalmas munkájuk egybefonódik az építkezés kollektívájának augusztus 20-ra tett vállalásával: 36 napos előnnyel akarják köszönteni az Alkotmány ünnepét.

Országos ügyészi értekezletet tartottak a Legfőbb Ügyészségen

Csütörtökön a Legfőbb Ügyészségen országos értekezletet tartottak a megyei ügyészi és rendőri szervek részére. Az értekezleten megjelent *Molnár* Erik igazságügyminiszter, *Keleti* Ferenc, az MDP Központi Vezetőségének osztályvezetője, *Pőcze* Tibor rendőrvezérőrnagy, belügyminiszterhelyettes és *Petőházi* Sándor begyűjtési miniszterhelyettes. *Czakó* Kálmán legfőbb ügyész beszámolójában azokat a feladatokat ismertette, amelyek a mezőgazdaság szocialista átszervezéséről és a mezőgazdasági termelés fejlesztéséről szóló június 8-i KV-határozat végrehajtásában az ügyészi és a rendőri szervekre hárulnak az ellenség kártevő munkájának megakadályozása és a szocialista törvényesség biztosítása terén. A beszámolót hozzászólások követték.

MAGYAR HAJÓK A TENGEREKEN

A magyar tengeri hajók évek óta járják a közeli tengereket szokott útvonalukon, a Budapest—Isztanbul—Izmir, Cyprus-szigetek—Beyrut—Haifa—Port Said—Alexszandria vonalon. Sőt a *Szeged tengerjáró* jelenlegi útján a mérsékelt égövet is elhagyja s a föld legforróbb pontjáról, *Port Szudánból* hoz nyerspamutot iparunk számára.

— Tengerjáró hajóink matrózai és tisztjei kiváló munkájukkal nemcsak itthon, hanem külföldön is sok elismerést, dicséretet szereztek — mondja dr. *Juba* Ferenc, a Magyar Duna—Tengerhajózási R. T. igazgatója. — Az elmúlt félév alatt Budapest és a közel-keleti kikötők között késedelem nélkül gyorsan szállították a magyar ipar áruit és a kitűzött indulási határidőket is megtartották.

Az elmúlt hónapokban nagytávolsági rádióadó- és vevőkészülékeket helyeztek üzembe s a közvetlen rádióösszeköttetéssel lehetővé vált a tengerjáró hajók közvetlen irányítása. A DETERT hajóparkja még az idén *új tengerjáróval* is gazdagodik, amely mély merülése miatt csak tengeren közlekedik majd. A magyar tengerészek továbbra is arra törekednek, hogy megtartsák jó eredményeiket.

Új élelmiszeripari üzemek

Az élelmiszeriparban ebben az évben mintegy félmilliárd forintot fordítanak új gyárak építésére. Ebből az összegből fejezik be a *Debreceni Hűtőház* építését és augusztusra átadják rendeltetésének a *Kaposvári Hűtőházat* is. December 31-ig elkészül a *Répcelaki Szénsavgyár, a Békéscsabai Kenyérgyár, a Kékkúti Gyógyvíztermelő Vállalat, a Berettyóújfalui Tejporgyár,* és a *balatonfüredi száz vagon befogadóképességű borpince.*

Békenagygyűlés Szekszárdon

A Tolna megyei békebizottság, az MNDSZ megyei elnöksége és a Hazafias Népfront megyei bizottsága csütörtökön békenagygyűlést rendezett Szekszárdon. A nagygyűlésen részt vett *Erdei* Lászlóné, az MNDSZ országos titkára és Zakeria *Certel* török békeharcos, a Béke-Világtanács tagja is.

Erdei Lászlóné helsinki útjáról és a béke-világtalálkozó munkájáról tartott beszámolót, majd Zakeria *Certel*, a Béke-Világtanács tagja szólalt fel.

A pekingi Opera Belgrádban vendégszerepel

A jugoszláv külföldi kultúrkapcsolatok bizottsága megegyezett a belgrádi kínai nagykövetséggel *a pekingi Opera jugoszláviai vendégszereplésében.* A JUGOPRES értesülése szerint a pekingi Opera vendégszereplésére október második felében kerül sor.

SPORT

Megérkezett Varsóba a magyar labdarúgó-csapat

A varsói VIT-stadion avatóünnepségén részt vevő magyar labdarúgó-csapat, amely Budapest válogatottja néven lép majd pályára, csütörtökön délelőtt megérkezett a lengyel fővárosba. A válogatott szombaton délután fél hat órai kezdettel a következő összeállításban játszik: Danka — Szőcs, Környei, Hegyi — Pleck, Berendi — Tóth II., Csordás, Szilágyi I., Vilezsál, Babolcsai.

Varsó válogatottját, egy játékos kivételével, az a lengyel csapat alkotja, amely legutóbb Bulgária ellen játszott. A mérkőzés játékvezetője a szovjet *Latisev* lesz.

Ismét győzött a Bp. Dózsa Albániában

A Bp. Dózsa labdarúgó-csapata albániai vendégszereplése során szerdán *Durresben* játszotta utolsó mérkőzését. A magyar csapat *Peller* és *Zsámboki* góljával 2:1 (1:0) arányban győzött a varsói VIT-re készülő albán együttes ellen. A Bp. Dózsa néhány nap múlva indul haza s útközben Belgrádban valószínűleg nemzetközi mérkőzést játszik a *Partizán* ellen.

*

A Honvéd—Vörös Lobogó KK-elődöntő mérkőzésről szombaton 19.10 órakor helyszíni közvetítést ad a Kossuth-rádió.

Az Állami Hirdető Vállalat Lenin krt. 9—11. sz. alatti hirdetést felvevő fiókja **1955. július 15-től meghosszabbított felfogadási idővel áll a dolgozók szolgálatában.** Nyitvatartási idő: hétfő, szerda, péntek 8.30-tól 18 óráig, kedd és csütörtök 8.30-tól 16.30 óráig, szombaton 8.30-tól 13 óráig.

HÁZTARTÁSI ALK.

Orvoscsalád keres megbízható főzőmindenest augusztus 1-re Dob utca 5.

1 vagy 2 személynél takarítást vállalnék bentlakással, magános nő. »Középkorú 71713« jel. kiadóba.

Középkorú nő, magánosnál vagy kisebb háztartás önálló vezetését vállalja bentlakással. II., Vöröstorony u. 2. Pasaréti tértől 29-es busszal, másodikik megállónál.

Magános háztartását rendezné idősebb, intelligens nő. »Szeretném igényű 71729« jel. kiadóba.

Bejáró főzőmindenest, rendszeretőt, minden napra! Megbeszélés egész nap. Lift van. Kovács Lajosné, József krt. 14. IV. 9.

Kisgyermekkel bánni tudó házvezetőnőt keres dolgozó házaspár. XIV. Csantaér u. 8. fszt. 2. — Tel.: 496—510.

Kis háztartásba gyermekszerető minden jelentkezhet vasárnap vagy hétfőn 30. Kristóf. Tel.: 204—651. Reggel fél 9-ig.

Középkorú, megbízható, szorgalmas, több nőt keresek vidékre, háztartásom vezetésére. »Vidék 241« jel. kiadóba.

Házaspárt, íróházaspárt keres gyermekszeretőt, kis háztartásuk vezetésére önállóan képes, komoly, egyedülálló nőt, lehetőleg idősebb is. Két gyermekünk bölcsődében. Jelentkezni lehet: Gergely M. u. 5., Mogyoródi út 2. I. 1. címre.

Házvezetőnőt bentlakással azonnalra felvételre keresünk. Rákóczi út harmincketto, III. 3.

Cyengélkedő feleségemhez főzni tudó, intelligens bejárónőt keresek. Tel.: reggel nyolcig 427—201.

ÍRÓ- SZÁMOLÓGÉP

Irodai írógép 11-00 forintért eladó. VIII. ker., Kálvária tér 23. fszt. 10.

Írógép, számológép javítás. Kovács, Kertész utca 46. Tel. 428—141.

Táska írógép. Torpedó összeadógép eladó, este. Magyar 20 fszt. 1.

VARRÓGÉP

Singer 103 varrógép eladó. Rákóczi út 63, II. 12.

Varrógép, Singer, süllyesztős, keveset használt eladó. VIII., Bérkocsis u. 21. II. 16.

GÉP, SZERSZÁM

Kézi villany fúrógép, 220 volt, 16 mm-ig, autótranszformátor, 500 wattos eladó. XIV., Lapály u. 10. 296—357.

Egy méter széles, váltófiókos, saftos szövőgép eladó. Érdekl. szombat du., vas. de. 17-es busz, Lőrinci Fonónál kell leszállni. Szabolcs út 13.

Szivattyú, 125 kcm benzinmotorral eladó. Kocsis, Bp., XI., Vásárhelyi Pál u 8.

Drótkerítés fonógép villanyra és kézihajtásra eladó. Ugyancsak egy kétajtós jégszekrény eladó. Majakovszkij u. 77. II. 22.

Gépállomások! Diesel adagoló elemek, fejezelep, fuvókák, Zetor, Lanchulldog, Deutz, Jembach, Szokolov, egyéb típusú felújítását vállalom. Rauchwerk, 202—134. XIII., Felka út 4.

Bakelitprésszerszámot, radiator-forgatókerék (hideg-melegszabályzó) sajtolásához, magánostól is — Bizományi Áruházon keresztül — vásárolnánk. Műanyag- és Fémfeldolgozó KTSZ, Bpest, VIII., Bókay János u. 10.

Scheping gyalugépre 350x500. Ezres esztergagépadra munkát vállalok. 2000x1200, 1000x1200 vasablakok eladók. Simon, Csepel, Rákóczi út 204.

Esztergálást prizmás padra, marógépre bérmunkát vállalok. XIII., Felka 4. 20-134.

Favázas, golyóscsapágyas, fűrészlappal felszerelt körfűrész eladó, vagy fáért cserélhető. Körmendiné. Kispest, Báthory u. 17.

Szalagfűrész forrasztó eladó Szabolcska M. u. 3. Házf.

Eladó egy 0.9 HP 110 voltos motor. 2880 fordulatos. Cím: Pannónia út 64.

SZŐNYEG

Szőnyegét különlegesen megjavítom, kitisztítom vagy szakadtan, hibásan megveszem. Domány Gyula, VI., Majakovszkij u. 56. Tel.: 224—392

Bechara 7 kvadrátos szőnyeg eladó. 9—5-ig. Dob u. 61. Gyerekkocsis.

120x250 perzsa eladó. XIV., Bácskai 22. I. 3.

Keleti szmirna szőnyeg, 3x2 eladó. Megtek. du. Balcsy-Zsilinszky út 61. II. 2.

HANGSZER

Pianínót bérelnék. 404—790. (8—9-ig reggel.)

Zongorát bérelnék. Tel.: 456—184.

Zongorák, pianínók, tangóharmonikák megjavítva, garanciával, Radványinál. Szövetség utca 18. Divatcsarnoknál. Tel.: 420—290.

Zongora — rövid — és egy pianínó olcsón eladó! Lipovniczky, Rákóczi út 34. I. Tel.: 420—336.

Zongora, rövid, kőrpáncélos, fekete privátnak eladó. Hétköznap csak 6 óra után. Balla, XIV. k., Erzsmai u. 66/a.

RÁDIÓ

Rádióját megjavítom vagy megveszem. Csanádi u. 6. Tel.: Kettőszáz — négyszázötvenöt.

Rádiójavítás lakáson, üzemben, irodában gyorsan, garanciával. Köves Szinyei-Merse u. 1. Tel.: 115—742.

Hibás rádióját
jól, gyorsan, jótállással megjavítják a
KERAVILL
rádió-szerviszek, IX., Ráday u. 11. VI. Nagymező u. 14. XI., Fehérvári u. 7. XVI. Thököly út 11. Használt rádiót megveszi a
KERAVILL
34. sz. bolt. VI., Nagymező u. 14.

Sportegyesületek!! Hangerősítés, rádiójavítás, villanyszerelés, háztartási készülékek javítása gyorsan, garanciával. »RAVISZ« KSZ, Váci utca 23. Telefon: 387—107.

JÁRMŰ

Generáljavított 250 kcm-es Ewinroude farmotor olcsón eladó. XIV., Bácskai u. 48. I. 5. T.: 297—458.

Magyar Nemzet
A Hazafias Népfront lapja
Szerkesztőbizottság: Parragi György főszerkesztő, Komor Imre felelős szerkesztő, Losonczy Géza főmunkatárs, Nánási László
A kiadásért felel a Lapkiadó Vállalat igazgatója.
Szerkesztőség: VII., Lenin körút 9—11. Tel.: 221—285.
Kiadóhivatal: VII., Lenin körút 9—11.
Athenaeum nyomda, Ny.: Soproni Béla

FOTÓ, OPTIKA

Roleikin eladó. Pálffy József krt. 40. Tel.: 138—672.

RUHÁZAT

Terzsabunda, hosszú, gyönyörű, apróbarkás, kifogástalan, sürgősen eladó privátnak. Egész nap, V., Bajcsy-Zs. út 4. IV. 2/b.

ADÁS, VÉTEL

Jégszekrény eladó márványnyal béleive. Rákóczi út 60. II. 25.

Eladó egy amerikai 150 cm tölgyfa rollós íróasztal és 1 háztartási kitűnő jégszekrény. Rákosszentmihály, Batthyány u. 43.

Hűtőszekrény, nagyméretű, üzemek részére, Bizományi Áruházon keresztül is, eladó. XIII., Dózsa György út 126. III. 1. Tel.: 202—926.

Electrolux hűtőszekrény kitűnő állapotban eladó. 111—593, du. kettőtől kezdve, 2 db hajszárító bura, 1 db dauergép. 110—220 v. eladó. Érd. 5 óra után. VI., Szondi u. 19. I. 6.

Vásároljon kovácsoltvas csillárokat, falikarokat, asztali lámpát, előszoba fogast, kovácsoltvas asztalkákat a legolcsóbb bevásárlási forrásnál. Félipari és Evőeszközkészítő KSZ Bp., IX., Üllői út 31. sz.

Márkás étkészlet, 12 személyes, aranyszegélyes. Megtek. XII., Gaál u. 5/a. II. 3. Hétköznap 5—8-ig.

Fürdőszobai autógejzer, 10 literes eladó. XIV. Tábornok u. 25. Tóth.

8 □ alsó 1 méteres zsaluzó deszka, vikendház, faház tetőre és bognár részére is alkalmas tetőanyag eladó. Alsómátyásföld, Batthyány u. 47. Orbán.

Ajtók, ablakok, különböző méretekben kaphatók, rendelésre készítek. XIII., Dráva u. 6.

Mindenféle használt faanyagot, gerendát, deszkát, sejetet is, veszek. 405—715. Takács Balzac u. 39.

Tánczuhák új állapotban lévők, állami vállalatnál eladók. Megbízott Bencsné, Budapest, Madách Imre út 7. II. em. délután 2 és 4 óra között.

Drótkerítés minden méretben kapható, bérmunkát vállalok. Harimó Mihály, Bp., III., Vidor u. 17.

Fulcki gyártmányú jégszekrény eladó. V., Magyar u. 28. fszt. 1. Megtek. de. 11 órától.

Jégszekrény (háztartási) eladó. XII., Kiss János alt. u. 13. fszt. 4.

ALBÉRLETI SZOBA

Albérleti szobát keresek konyha használattal, MÁV tisztviselőnő, Bp., XIV., Cházár u. 19., IV. 2. Nagy Mária. Telefon 427—488.

Budán keresek szép, napos, bútorozott szobát, fürdőszobahasználattal. Udvarhelyi mérnök. Tel. 180—940/79. Érmelléki u. 11.

Fiatal házaspár üres albérleti szobát keres Bpest területén. Cím: Szomszéd, IX., ker. Bakács tér 4, II. em. 16. Értesítés levélben vagy személyesen du. 5—7-ig.

Értelmiségi, nem igényjogosult házaspár, gyermektelen, férj állandóan vidéken, keres részben bútorozott albérletet háromszázig. 425—877.

Grafikai műterem lakásrészt keres albérletbe nem igényjogosult, önálló fiatalember, napfényes levegő. Tel. 351—689.

Háromszázötvenegy — Hatszázhatvankilenc.

Központi fűtéses, különbejáratú, erkélyes, fürdőbenyílós, elegáns albérleti szoba igényes értelmiségi férfinak kiadó: Katona József u. 2/D, házfelügyelőnél.

NYARALÁS

Pilisligeten, kertes villában szoba ellátással nyaralónak kiadó. Deák Ferenc u. 19.

XVII. ker. Rákoscsabán nagyméretű világos szoba kiadó nyaralók részére. Megtekinthető 12—10-ig. Cím: Alpár u. 109.

Szabadság-hegyen nyaralásra kertes házban bútorozott szoba kiadó. Fejes, Városkúti út 11.

Egyetemista fiamat augusztusban fizetővendégként nyaraltatnám kellemes családnál, hol társaságra talál. »Magaslaton előnyben 27571« jel. kiadóba.

GYERM. GONDOZÁS

Balatonszárszói nyaralómban gyermekek nyaraltatását vállalom, szakképzett pedagógus. Érdekl.: du. 4—6-ig 497—622.

VEGYES HIRDETÉS

Központi fűtés tervezés, ellenőrzés, irányítás, bajmegállapítás. Tel. 381—430. Mérnökök.

Kitűnő szálvezetős Buksi 190 tűvel bérbeadó 50-es villamos végállomásnál. — XVIII., Zalatna u. 14. Szauer.

Kárpitos bútorok javítása, átalakítása, bőrbútorfestés. — Roncsbútort, afrikot, szőrt anyagnak veszek. Kendt kárpitos, Semmelweis u. hét. Telefon.

Villanyborotva
javítás — vétel. V., Váci u. 4.

Családi házak bádogosmunkáit, ereszcsatorna készítését és javítását vállalom vidékre is. Tóth bádogos, Hársfa u. 6. T.: 221—182.

Szálvezetős Buksi norvég lakatokkal, új állapotban eladó. Ripp, Bartók Béla u. 66.

Zippzárjavítás, bontás garanciával, megvárható. Üllői út 54. Használt zippzárakat veszek.

3-as Phönix rendszerű vadonatúj körkötőgép teljes felszereléssel eladó. XIV., Remény u. 20. Takács.

Eredeti Phönix rendszerű, keveset használt 8 körkötőgép eladó. Pestlőrinc, Hajkomi u. 102. 50-es villamos. 40-sel két megálló.

Cukrászoknak közületnek is fagylalttölcsér, kiskosár nagykosár, ostyalap nápolyinak utánvét vidékre. Pethőné ostyakészítő. Bp. VIII., Visi Imre u. 12.

Rapid kötőgép 460-ért eladó. Megtek. egész nap. Budakeszi, Nagy Sándor 51. Szilágyi Sándor.

Törzskönyvezett csau csau kutyák eladók. VII., Szövetség u. 2/c Winkler, este 7 után.

Eredeti Phönix rendszerű, keveset használt 8/10 körkötőgép eladó. — Pestlőrinc, Csikszereda u. 34. 50-es villamos, 1 megálló 40-es villamossal.

Reklámiét, szelon, fotel, fotelágy, matrac, jó kisipari munkát olcsón a készítőnél, vidékre is szállít. VI., Zichy Jenő u. 33.

Vikendház, előregyártott, vasbeton elemből. Előnyös, olcsó, 1 nap alatt felállítható. Családi házakhoz vasbeton födém. Fészerek, színek, ólak építéséhez vasbeton elemek. III., Bécsi út 118/a. Lucza. Tel. 163—226. 2—3 között.

10-es körkötőgép komplett bérbeadó. 423—230.

Moslékot veszek, vagy disznót hízlalok érte. Egri Ferenc, XVI. Ágoston Péter u. 22.

Csillárt részletfizetésre vásárolhat Vogel csillárkészítőnél. Vállal: javítást, felújítást, üvegpótlást. Baross u. 48. 139—853. Csillárt veszek.

8-as esetleg 10-es komplett körkötőgépet bérelnék. Tel. 331—858.

Fajtiszta fekete puli egyéves eladó. Tel. 7—9-ig reggel 456—759.

Csillárjavítás, eladás, olcsón, részletre. Váradi csillárkészítő Vas u. 3. 341—180.

Gumifix! Kitagult boka- és térdharisnyáját, kardigánját legjobban rendbehozza Szászné, Pannónia u. 12.

Plasztik férfi és női öv, gyermek karóra, női szandálszalag, szatyorfonat, cső, profilanyag kapható. Szállítás vidékre is. Műanyagműhely, Fürst Sándor u. 9.

Olcsón és jól végez clánozást, patkány-, egér-, svábirtást, szőnyegtisztítást és javítást. Takarító, Clánozó KSZ, Majakovszkij u. 77. T.: 220—059.

Minden kőművesmunkát elvállal építőkisiparos. VIII., Bókay J. u. 6. Vargal-Szabó, 130—735. — Téglaalapok, romépületrész vétele vidéken is.

Cirádéstó munkát vállalunk mindennemű kivitelben, az elkészítendő munka lefe- és felszerelésével, esetleges portál kiegészítésével együtt. XIV. ker. Építő KSZ, Thököly út 171.

Kétszemélyes rekamié, epedás 2800-tól, garnitúrák, szelonok, minőségi munka. Kárpitosnál Üllői út 30.

Clánoz, Schneider vegyész, VIII., Tolnai Lajos u. 40. T.: 141—007.

Macro Somba Ráveföző hatféle változatban. Kérjen prospektust. Javítások. Pomázi, II., Mártírok útja 58. T.: 152—704

Mars gyermekkocsik ismét kaphatók a készítőnél. Javítást vállalok. VIII., Nap u. 19. (József krt.-nál.)

Vásárosok figyelem! Zsebkés! olcsó, jó fanyelű, bádognyelű készítőtől beszerezhető. Péli, Bp. VII., Munkás u. 13. Keletitől 1 perc.

Kétszemélyes rekamié, patent és villanyvilágítós rekamiét, fotelt, széket olcsón készít kárpitos, Bacsó Béla utca 9. (Népszínház utcánál.)

Használt ágyából is készítek kétszemélyes, egy kézmozdulattal ágyazható világítós rekamiét, különféle felújított rekamiék, fotelágyak, szelon fizetési könnyítéssel Marosánnál Jókai tér hat.

Gyönyörű, kétszemélyes rekamié epedával 2800-ért! Világítós rekamié, fotelok, székek, minőségben olcsón, készítőnél, Vörösmarty u. 73. Nyugatinál. 315—053.

Fonalgombolyítót, kétoldalt, kuglit, dákót, szelonlábat stb. készít faesztergályos, VII., Kertész u. 8.

Clánoz, takarít üveget tisztít Falczer, 314—652.

Gyönyörű rekamiék, garnitúrák fizetési könnyítéssel készítőnél. — Molnár, Aradi u. 11. Lenin krt. sarok.

Mindennemű ezüsttárgyak javítását vállalom. Fischer, VII., Kazinczy u. 6/B. T.: 221—854.

Clánoz, takarít, Végh, Üllői út 23. Tel.: 184—364.

Rekamié, villanyvilágítós, fotel, szék, szelon olcsón. Kétszemélyes rekamié 2500-tól, garnitúra 4800-tól fiz. kedvezménnyel, jótállással, kárpitosnál, Népszínház u. 25. Tel.: 241—783.

»Phönix 8-as« harisnya körkötőgép eladó, Bp., X., MÁV-telep 33. Székhelyi.

10-es Phönix körkötő eladó. XIV. ker. Nagybecskerek tér 12. f. 2.

főleg a munkásmozgalom-történet vonatkozásában — nem foglalkoznak jelentőségüknek megfelelően ideológiai-politikai problémákkal.

Pándi Ilona, amikor több szempontból joggal száll vitába Berend T. Iván írásának említett túlzásaival — megítélésünk szerint — maga is hajlamos bizonyos egyoldalúságra, midőn *a politikus és a történész* között úgyszólván teljesen elhalványítja a különbségeket. Miközben helyesen idézi *Marx* álláspontját a Párizsi Kommünről, a „véletlenek" gyorsító vagy késleltető szerepéről, s arról, hogy egy-egy progresszív történeti esemény végigvitelének az esélyei sohasem csalhatatlanul kedvezőek, nem mutat rá arra, hogy ugyanez a Marx — nem sokkal a Párizsi Kommün bukása után, már nagy történeti anyag birtokában — végül is megállapítja: a Kommün bukása elkerülhetetlen volt, mert a mozgalom szempontjából *objektív feltételek* (a kapitalizmus fejletlensége, a munkásosztály és a munkásmozgalom állapota, a külpolitikai viszonyok stb.) akkor még nem tették lehetővé a proletariátus győzelmét. E megállapításáért még senki sem nevezte Marxot pesszimistának.

Itt térünk rá a másik — és megítélésünk szerint jóval tisztázatlanabb — az optimizmus—pesszimizmussal szorosan összefüggő vitakérdésre: az objektív és szubjektív történeti tényezők szerepére; egymáshoz való viszonyára. Úgy látjuk, hogy a vita ebben a tekintetben részben azért nem vezetett kellő tisztázódáshoz, mert nem hozta magával az objektív és szubjektív történeti tényezők fogalmának *pontosabb meghatározását.* Az objektív tényezők szinte egyeduralmát hirdető nézetek valamilyen *történelmi fatalizmus* irányába hatnak, amely mellett nincs is értelme sok szót vesztegetni sem az optimizmusról, sem a pesszimizmusról. Az objektív tényezők alapvető jellegével nem kellően számoló felfogás viszont bizonyos *történelmi voluntarizmusnak* válhat a forrásává, szubjektivizmusba csaphat át. A vitában — sajnos — általában kevés szó esett az objektív és szubjektív tényezők dialektikus kapcsolatáról, a néptömegek többé-kevésbé tudatos vagy spontán cselekvéséről, a személyiség történeti szerepéről és hasonló problémákról.

Az eddigi vita — a némelykor kiütköző megalapozatlan, kidolgozatlan és túlzó megállapítások ellenére is — hasznos volt. (A módszerekkel kapcsolatban talán csak annyit jegyezhetünk meg, hogy Mód Aladár véleményünk szerint is alaptalanul vélt ellentmondást felfedezni Pach Zsigmond Pálnak a földesúri árutermelés értékelésével kapcsolatos megállapításában.)A felvetett témakörök kutatásának eddigi állapota azonban szerintünk nem teszi lehetővé a vita befejezését. Olyan fontos kérdéseknek konkrét, a magyar történetre alkalmazott elemzése, mint az objektív és szubjektív tényezők egymáshoz való viszonya, a néptömegek és a személyiség történeti szerepének megítélése stb., történészek és filozófusok együttes erőfeszítését teszi szükségessé. Ennek az erőfeszítésnek most már mindenekelőtt alapos, monografikus-jellegű tudományos munkákban kellene testet öltenie. Ezek a munkálatok, valamint a szaksajtó kritikai megnyilatkozásai, a maguk összességében minden bizonnyal elősegítenék a vitában felvetődött problémák megoldását.

1021

Kulturális életünkből

Szocialista elődök útján

Kilenc festő és grafikus kiállítása a Műcsarnokban

A képzőművészet világszerte válaszúton, bizonytalanságban van. Az utóbbi száz évben megváltozott a világ és napjainkban még rohamosabban változik. Milyen legyen a szépségeket rögzíteni akaró képzőművész viszonya e folyton változó világhoz? Hiszen csak állapotait rögzítheti, magát a változást nem. És *melyik* az az állapota, amely az embert lelkesítő, felemelő esztétikai értéket is igaz módon tükrözi?

Az amerikai *Jackson Pollock* magát az áramló változást kísérelte meg ábrázolni „automatikus" festményein. Az övéhez hasonló misztikus vállalkozásra nem egy példa akad a nyugat művészetében. Küzdelmükben egyedül maradt művészek ezek, akik a környező társadalom hatására attrakciókat produkálnak. A szép komikussá válik ezekben az attrakciókban, és a komikus a szép mezében tetszeleg. És még hányféle ingatag esztétikai viszony születik a nyugat képzőművészetében: olyan képek, amelyekből csupán a beléjük ölt szubjektum ágál — olykor vádolóan, de inkább tanácstalanul! Ingatag, önkényes a viszonyuk a valósághoz. Kibogozásuk a legtöbbször fárasztó, mert a folyton változóból nem tudnak perspektivikus állapotokat megragadni. Eligazítást, segítséget csak a változás törvényszerűségeit ismerő, programos társadalom adhat művészeinek, azzal, hogy a művész a *magáénak vallja társadalma* céljait.

A kilenc képzőművész műcsarnoki kiállításának nagy érdeme, hogy minden eddigi hazai kiállításnál jobban alkalmat ad e tény hangsúlyozására. Ezek a művészek *a szocialista* rend állásait szándékoznak erősíteni művészetükkel. Nézzük mennyire realizálódott ez a szándékuk műveikben. Úgy nézzük, hogy közben mi is valljuk velük: a megformált képekben csak a szocialista humánus igazságokkal megerősített valóság az érték.

A humánus szemlélet jeles és elvesztegethetetlen tradíciója képzőművészetünknek. Hazai képzőművészetünk — ha voltak is benne olyan intermezzók, mint az 1946—48-as évek, amikor az absztrakció vált hangsúlyosabbá, vagy az 1950—55-ös évek, amikor a tematikus naturalizmus dívott — *folytonosságában mindig emberközpontú volt*, hagyománytisztelő, a hagyományokra épülő. A harmincas években kialakult figuratív, humánus tartalmú festészet jeles képviselői ma is alkotnak, s átadják tapasztalataikat a fiataloknak. A népnemzeti érzelmű és gondolatvilágú alföldi festészetnek *Tornyai*nak,

A kiállító négy grafikus közül *Stettner Béla* a maga művészetén belül óriásit lépve előre, rangos műveket állított ki. Az utóbbi két évben minőségi változás ment végbe művészetében. Eddigi tárgyias megjelenítései egyéni szemléleti ízt kaptak, vonalbeszéde személyes akcentust nyert, és úgy, hogy azért nem veszítette el társadalmi jelző, közlő funkcióját. Lapjain az az új, hogy az alapként alkalmazott sűrű vonalhálón tiszta vonalkontúrral jelenik meg a főmotívum, a jelentés. Ez azonban nem a klasszicizáló vonalra támaszkodik, hanem friss, tiszta, új tartalmú „vonal-szó"; nincs benne a szecesszió önkényessége sem. Érezzük a művész szemléletében végbement rendeződést: ezek a vonalak már nemcsak tárgyat jelölnek, hanem következtetést, tanulságot, érett szemléletet is hordoznak. Mögöttük ő maga áll, és kissé asztétikus, elégikus hangon láttat. *Fürdetés, Fiatalok, Folyosón, Kút* című monotípiáiban emlékező romantika és szelíd, fanyar derű keveredik egymással, s a bölcsesség ízeivel jeleníti képbe a mai és a régi fiatalokat, gyermekeket, mint az emberi valóság örök csodáit, akikről mindég érdemes és kell vallani. És még jobban is érdemes belehatolnunk munkáiba. Nézzük *Fürdetés* című képén az álló anyát jelentő vonalakat. Ezek nemcsak a fiatal anyát mutatják meg, hanem jelentős formai sommázatok is, mert a vonalak szerepe már nemcsak a motívum közlése, hanem modellt és példát is adnak a fogalom megteremtésére. Stettner vonal-hangjában nosztalgia és elégia elegyedik a proletársorsra való emlékezéssel. Arra emlékezik képein, ami hajdan több szépre volt érdemes, az egykor joguktól megfosztott finomságoknak tesz történelmi igazságot. Favágók, munkások, bérházak lakói jelennek meg e képeken, s ábrázolásukkal a művész ugyanahhoz az életanyaghoz nyúl, amely szocialista örökséget hagyó képzőművészeinket is alkotásra serkentette.

Raszler Károly művészetében is az emlékezés tárja fel a legmegindítóbb szépségeket. A régi, még ma is használatos tárgyak zord, de nosztalgiát is rejtő ábrái alkotják kiállított munkáinak egyik sorozatát. Ez az a tárgyi világ, ez az a realitás — vallja a művész —, amelyben értelme és a vele egy sorsúak értelme kibontakozott. S e szürke hétköznapok tárgyi világának ábrázolásával mutat rá mai realitásokra is: szénkályha, mellette szeneskanna, petróleumlámpa, a mosókonyhák bádogkályhája, szivattyús kút stb. *Csendélet* (I—X) címmel szerepelnek ezek a kis méretű karcok, amelyek mindenképpen alkotójuk igen jelentős munkáinak mutatkoznak. Az *„Egyenlőséget ,szabadságot"* tus, rézkarc és litográfia technikájú sorozatában az elnyomott népek szabadságharcának jogossága mellett tesz hitet.

Csohány Kálmán inkább a vásárhelyi iskolához kapcsolódik litográfiáiban és karcaiban feltáruló szemléleti világával és a felvetett életanyag tekintetében. Művészi magatartásában és programjában azonban van valami sajátos egyéni heroizmus: ez abban nyilvánul meg, hogy makacsul és következetesen ragaszkodik a *közvetlen kifejezés* igényéhez. Csupán a magyar népművészet stilizáló eszközeinek szemléletét tartja meg, ezt tölti meg a maga humánus és gazdag mondandójával. Csohány művészetének tartalmisága: a mindent befogadva megértő moralitás; művészete azonban ebből a mindenből csak az emberileg nemest hirdeti.

Reich Károly az örök emberi érzés, a gyermekszeretet kifejezője képzőművészetünkben. Olyan alakja ő hazai grafikánknak, amilyen Móra Ferenc volt a századelő irodalmának: *emberségében bölcs*. S e bölcsesség teszi humánussá, mesélővé őt, s megannyi öröm keltőjévé a gyermekeknek alkotott derűs, vidám rajzait. Amikor pedig a nagy irodalmat illusztrálja — Babits,

Kosztának, Nagy Istvánnak jó követői a *„Vásárhelyi iskola"* néven ismert képzőművészek — úgy jó követői, hogy egyben szocialista tartalmakkal továbbfejlesztői is. Ez az iskola ma már egyre inkább kilép területiségéből, mert minden nemes törekvésnek helyet adva, országos jelentőségűvé válik.

A Műcsarnokban most kiállító képzőművészeink hagyomány tekintetében *Nagy Balogh Jánoshoz, Derkovits Gyulához* és festészetünknek a húszas-harmincas években kinőtt proletár ágához csatlakoznak. Nemcsak származásuk köti ide őket — mindnyájan munkás-, paraszt-származásúak —, de művészi *programjukban* is vállalják ezt a jó ideig gazdátlanul maradt örökséget. A hagyománykövetés azonban nem a leglényegesebb, hanem csupán az egyik meghatározója művészetüknek. *A máról akarnak szólni* műveikben, erre vetik figyelmüket. Tisztázott tehát a szándék és a hozzáállás. A közönség csak a kiállított műveket látja, de a kritikus a szándékot is érzékeli, s ezért feladatának érzi, hogy összemérje ezt a szándékot a művekben közvetített megvalósítással. Szükség van erre, mert a nemes szándékot a művek még nem teljességében közvetítik.

Raszler Károly:
Egyenlőséget, szabadságot

Ridovics László:
Vietnami anya

TÁRSADALMI SZEMLE
1966 DEC

Radnóti, József Attila verseit —, nemcsak a versek hangulata, szépsége ihleti ceruzáját, hanem a verset létrehozó valóságanyagot is belesűríti vonal-fogalmazásába.

A festői anyagból kiemelkednek *Szabó Zoltán* monumentális képei, energikus formai állításaikkal. És nem is annyira a nagyobb, mint inkább a kisebb méretű képei monumentálisak. *Kompozíció* című festményén anyát gyermekével ábrázol, kicsiny ez a munkája is, mégis ez fejezi ki talán leghiánytalanabbul készítőjének harcos proletár szemléletét. A proletár anya mint Magna Mater, mint az élet termője és fegyelmezője, szoborként hatalmasodik a kép középterében, s a mögötte magasló gyárkémények is ennek a rendnek a megismétlői, amelyet a proletár anya formái már kimondtak. Tárgyát és motívumait tekintve akár sematikusan tematikus is lehetne ez a kép. Ám a kompozíció egésze és a formák monumentális ereje érezteti velünk az alkotói állítás teljességét: azt, hogy Szabó Zoltán élete minden energiájával vallja, hiszi ezt az állítást. Semmiképpen sem spekulatív, szenvtelen megjelenítés ez, hanem személyes ügy, amelynek indítékai még valahol a proletár gyermeksorsból erednek. Szabó Zoltánnak a ható, a hatást okozó cselekvés az esztétikuma. Igaz, hogy nem eszköztelenül él vele, mint Csohány Kálmán, hanem tudatosan alkalmazza és használja fel a magyar festészet expresszív kubista, konstruktivista tanulságait, elsősorban *Nemes Lampérth Géza, Nagy Balogh János* hagyományait és mestere, *Barcsay Jenő* konstruktivizmusát. Vagyis mindenképpen a világ rendjét megfogalmazni kívánó formavilággal keresi a szövetséget. Ám a maga rendigénye fegyelmezettebb is, meg lazább is, mint amilyent a példák mutatnak, és az ilyen ellentétek szembenállásakor az indulatok döntenek művészetében. Ez az indulat olykor nagyobb méretekre is sarkallja, mint amilyenre erejéből telik, de — mint *Tatabánya I. és II.* című képei is bizonyítják — Szabó Zoltán igen jelentős eredményeket hozó alakja képzőművészetünknek. *Parasztasszony-fej* című nagy méretű képén a fény térteremtő eszközeivel is segíti azt, hogy a plaszticitás érvényre jusson a szobrászi formákkal megfogalmazott női alakon. Plaszticitás-igénye nagy. Igen fontos számára a képen megfegyelmezett tér, vagyis az a törekvés, hogy bírja, uralja az ismertet. Nyugtalan és progresszív forradalmi alkat — érzi, hogy a világ megváltoztatását még a képi modellen sem lehet csak a felületen elképzelni.

Konfár Gyula festményein laza szerkezetet formál, s a színeknek adja át benne a szerepet. Így kétségtelenül vitalitást nyernek képei, ám esetenként a szereplő színek indulati tartalmiságuk mellett harsány dekorativitást is hordoznak. Festői vérbőségére azonban mindig fegyelmezően hat a megfestendő téma komolysága, pátosza. Ezt bizonyítják *Martin, Auschwitz, Halottsirató* és *Bányászok* című festményei.

Festőiség tekintetében *Sarkantyú Simon* kiállított képei igen kifinomultak. Különösen kis méretű képeiből sugárzik elő szordinós zsongásokkal franciás báj és könnyedség. Csak a poétikus hajlamú festő ecsetje nyomán szólalnak meg ezek az eszközök. És úgy tetszik, hogy a kis méret is szükséges, mert nagyobb képein nem elégségesek ezek az eszközök, zsongásuk elhal az úsztatott térben, s nem tudnak egy hangzássá, egy jelentéssé szépülni. Ebben a vonatkozásban kivétel *Dohányszedők* című nagy méretű képe, igaz, hogy itt a szereplő alakok is motiváltabbak, mint más nagy méretű képein. Sarkantyú Simon alkotásai közül csendéletei a legmegejtőbbek, ezek hűséges közvetítői alkotójuk lírikus, szemlélődő alkatiságának.

Vati József képeinek is az élet szép jelenségeit ünneplő közvetített látás az

esztétikuma, ez különösen *Anya* című nagy méretű, álló formátumú kompozíziójra vonatkozik. Képei inkább halk vallomások, nem feszülnek bennük robbanó indulatok, ám igen tisztes festői értékeket hordozó kulturált formai hangjuk mégis megkapja a nézőt. *Virrasztók* című olajfestményének finom eszközű, komoly hangja is meggyőz bennünket Vati személyiségének és festőiségének értékeiről.

Ridovics Lászlóban — kiállított képeinek tanúsága szerint — igen tartalmas közlési szándék feszül. Az eleven valóság ihleti ecsetjét: szocializmusunk építésének lendülete *(Oxigénfújás az elektromos kemencébe)*, a vietnami nép áldozatos harcának tragikus vonatkozása a *Vietnami anya*. Tiszteletre méltó ez a programos, a társadalmunk szemléletét képeiben is hirdető feladatvállalása. Éppen ezért, művészetének még teljesebb hatásfoka érdekében kell megmondanunk, hogy a képeiben közvetített festői értékek még nem mindig vannak arányban nemes szándékával. Még meggyőzőbbet alkothatna, ha festészetében elkerülné az azonos megjelenítés formai fordulatait, (azt, hogy azonos feszültségű színeffektusok ismétlődjenek a különböző témájú és tartalmú képeken). Ridovics László képességéből telik arra, hogy még élményesebb színhatásokkal töltse meg figurális képeit; példák erre remek tájképei, és csendéletein is jó színhatásokkal találkozhatunk. Legelmélyültebb alkotásai portréi, melyeken a modell iránti tiszteletet a színek összhangja is kifejezi: *G. E. portréja* és a *Nagymama* kedves alakja bizonyítja ezt.

A kilenc képzőművész, öt festő és négy grafikus közös kiállítását láthatóan *a közös eszmei program:* a szocialista képzőművészek hagyományai, a szocialista jelen szolgálatának vállalása és valóságunk képzőművészeti megfogalmazásának igénye hozta létre. Legelmélyültebb munkáikban egyre jobban és sikeresebben váltják valóra ezt a törekvésüket.

Kovács Gyula

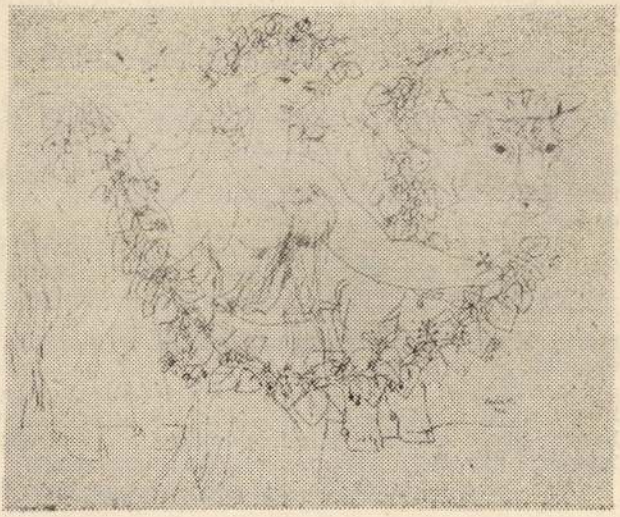

Reich Károly:

Ünnepi készülődés

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KORTÁRS
Budapest

1970 NOV

1021

Ridovics László

RIDOVICS LÁSZLÓ festménye

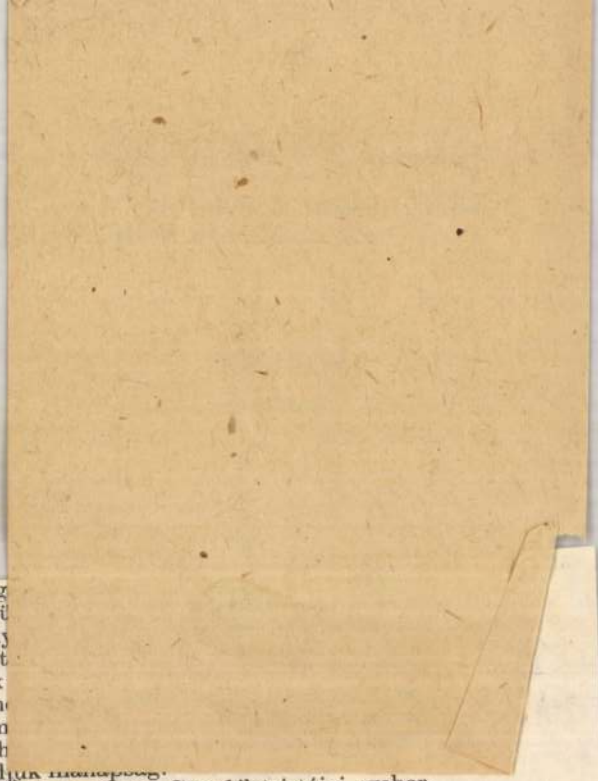

latin, az előbbi az Ernst Múzeumban, az utóbbi kettő Szombathelyt, illetve Szegeden állított ki. Mivel Szabó Zoltán kiállítása egész eddigi életművét felölelte, tárlatáról külön szándékozunk majd írni, ezúttal csak a két vidéki kiállításról emlékeznénk meg, melyek a helyi lehetőségeknek megfelelően csak a művészek legújabb termésére szorítkoztak.

Ridovics László a mai magyar festészet egyik legmarkánsabb egyénisége. Világos szerkezetű képei nagy kontraszthatással komponáltak: eleven, nemegyszer drámai izzású színeikkel messziről szemünkbe ötlenek. Noha e külsőségek egy ösztönös érzékenységű, a hangulati-érzelmi szituációk iránt különösen fogékony habitusra utalnak, igencsak tévedés volna művészünk munkásságát kizárólag a festői temperamentum szemszögéből jellemezni. Tévedés volna, mert Ridovics nem az a festő, aki beérné szubjektív észrevételeinek közlésével, ő nemcsak láttatni, értelmezni is szándékozik a világot: festői tudását társadalmi feladatok megoldásának rendeli alá. Művészete ilyetén nem más, mint az őt körül-

mag
közü
mely
port
dók
min
nem
mi h
hall

Eredeti művész. Csendéletei, tájai, emberábrázolásai egyéni élményekkel telítettek, hatásokat sosem, legfeljebb hagyományokat lehet felfedeznünk bennük. Továbbgondolásra, továbbápolásra érdemes hagyományokat. Innen aztán, hogy művein mindig ott a személyes jelenlét nyoma, képei nemcsak realista, de humánus tartalmat is hordoznak.

Festői egyénisége legkivált a színlátásban érvényesül. A mély színekbe ágyazott, tüzes színű vagy világító fehér foltok tolmácsolják lírájának mély hangját, és párosulva tömör és sommás jellemzéseiből adódó szűk képkivágásaival, kölcsönöznek feszültséget képeinek. Nem is annyira ábrázol, mint inkább kifejez, megjelenít, moz-

Ridovics László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1964 NOV 28

1021

A VIII. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás anyagából

Ridovics László: Hegesztők.

HIRDETÉSEK

ÁLLÁS

Gyár és Gépszerelő Vállalat keres mohácsi, dunaújvárosi, almásfüzitői, diósgyőri, kazincbarcikai munkahelyére lakatos, csőszerelő, hegesztő, kovács szak- és segédmunkásokat. Jelentkezés Bp., VI., Patlay Ede u. 52., személyzeti osztály. 961

Felsőzsolcai Szabadságharcos Tsz felvételre keres műszaki ismeretekkel rendelkező dolgozót, raktárosi beosztásba. Bérezés megegyezés szerint.

Gyermekszerető, középkorú háztartási alkalmazottat keresek bentlakással, azonnali belépésre. Miskolc, I., Dessewffy u. 12., III. 3.

ÁLTALÁNOS ADMINISZTRÁTORI

mukakörbe közgazdasági technikumi, vagy képesített könyvelői képesítéssel és legalább 5 éves iparvállalati gyakorlattal férfi munkaerőt keresünk. Ajánlatokat az eddigi működés részletezésével és fizetési igény megjelölésével levélben kérjük. Könnyűbetongyár, Kazincbarcika, postafiók 409.

TECHNOLÓGUSI

munkakörbe felvételre keresünk azonnali belépéssel gépésztechnikust.
Vas- és Fémipari Vállalat, Szerencs, Gyár u. 2. sz.

Jókarban levő konyhaszekrény (zöld, 170-es, modern), Terta világvevő rádió eladó. Vörőshadsereg bérház 9., I. Nógrády. Telefon: 34-412. 5549

Gitárok, tangóharmónikák, mindennemű hangszerek alkalmi vétele, javítása garanciával, hangszerkészítő mesternél. Elek Sándor, Széchenyi u. 52. 5123

170 és 200 kg-os hízott sertés, kétszárnyú vaskapu eladó. Forrásvölgy 31. 5450

Irhabunda, jó állapotban, középtermetű nőre eladó. Bajcsy-Zs. u. 21., III/4. 5573

Cirokseprűkötőgép és varrógép minden elfogadható áron eladó. Rózsa László, Alsózsolca, Kossuth u. 59. 5560

Kerek, szögletes és tv-asztalok eladók, bútor átalakítást vállalok. Kazinczy u. 30. 5557

Mogyoróssy-féle, jóhangú cimbalom, 10 levelű, szép nagy filodendron eladó. Szeles u. 31., balra első ajtó. 5568

Új állapotban levő női irhabunda eladó. Arany J. u. 78. 5596

Fotelágy, krémszínű teddy-beer, sötétkék eszterházi-kockás férfi szövet eladó. Miskolc, Vörösmarty u. 80., I/1. 22233

1101-es Skoda combi eladó. Bánhorváti, Szabadság u. 2. sz. 22232

Új, zománcozott Neo-Kalor és egy hordozható cserépkályha, igényesnek eladó. Nefelejcs u. 1.

Figyelem! Szőlőoltványok, lugas gyűjtemény beszerezhető. Tóth József, Abasár, Fő u. 8. Árjegyzéket díjmentesen küldök. 967

Két nagy fotel eladó. Arany János u. 2., V. em. 3. ajtó. 5509

Szép kombináltszekrény, hálószobabútor eladó. Szentpéteri-kapu 49. 5502

Süllyesztős varrógép eladó. Miskolc, Martintelep, Visó u. 4. 5515

Egy szamár taligával és tartozékaival eladó, I. ker., Irányi u. 7. (Bacsó B. utcából.) 5533

Új táska villanyvarrógép egy évi jótállással eladó. Nagy Sándor u. 43., délután háromtól. 5530

Eladó férfi, női bőrkabát és bőr

Kisipari kombináltszekrény, i nyesnek eladó. Miskolc, Boto u. 19. 2

RÓZSÁT, újdonságokat legsz színekben ajánlunk. Kérjen mentes fajtajegyzéket. Rózsake szet, Budapest, Dalszínház u. 1

Mosógép, kifogástalan minősé leértékelt árért eladó. Kuzm Kazinczy u. 4. 21

Eladó 2 és félx2 m-es erdő szőttes szőnyeg, műbőr lumb jack, női, férfi kabátok, cip „Bástya" kályha és hanglemez Kossuth u. 5. sz., jobbra 2. a

Eladó sötét hálószobabútor, állapotban, darabonként is. Er Kun Béla u. 13. 2

Szép hálószobabútor eladó. B csy-Zs. u. 31., I/5. 22

Eladó bécsi rövid körpáncé zongora. Jóbarát rádió, három tós fehér szekrény, konyhabút Lehel hűtőszekrény. Bulcsu u.

Kifogástalan állapotban le modern, mély gyermekkocsi adó. Tóth, Baross G. u. 1., II. 1 II/3. 5

Használt hálószobabútor so ronnyal, matraccal és konyhab tor eladó. Gyóni Géza u. 3. (Szer péteri-kapuban.) 22

65-ös fehér gyermekbunda, 44 lóden eladó. Béke tér 5. (Érde lődni vasárnap.) 5

Eladó nagyon szép gobelin hí zésű szalonasztal-terítő és ezü róka boa. Bethlen Gábor u. (Alsó csengő.) 221

Friedländer kályha, kifogástal állapotban eladó. Rácz György 3. Bejárat a verandáról. 55

Teljesen új kombináltszekrén eladó. Miklós u. 3., III/17. 221

15 éves fiúra való bőrkabát, 4 es hockey-korcsolya és sínadr eladó. Széchenyi u. 86. Zomb

180 kg-os hízott sertés eladó. To nyosnémeti, Gazdasor u. 17.

Modern, sötét csehszlovák hál szobabútor eladó. Bajcsy-Zsili szky u. 21., I. e. 2. a. 55

LAKÁS—INGATLAN

Beköltözhetően eladó szob

Ridovics László

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KORTÁRS
Budapest
1970 JUN

egy
sújtó ütést:
a hazugság merényletét.

1021

RIDOVICS LÁSZLÓ festménye

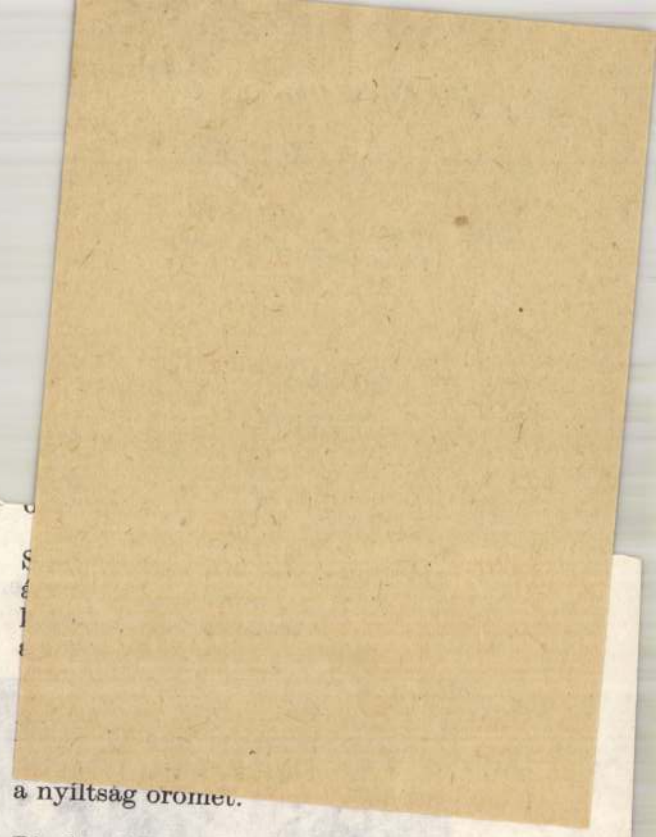

a nyíltság örömét.

Bizalmadból mennyien éltünk!
Mert jó vagy, sose volt elég, hogy
magam szeresselek.
Szívesen jöttek látni mindig
őszinteséged kincseit:
szépségedet, mely nem e világ
tükréhez igazult.

Én már sokukat elvesztettem,
de téged bántásuk nem ér.
Testőr fiú növekszik oldaladnál.
Fogadott rokonok segítik
dajkálni minden gondjaid.

Három mozdulat

Két tenyerem közé
szorítani a derekad:
tíz ujjal megtapintani
a végső bizonyságot, –
kerek a föld.

Csípőd felett az elkeskenyedő
gyöngéd ovál,
sikamló zökkenés;
homorúság borzongó ijedelme:
minden bizonytalan.

S följebb, a mell, a váll
kibomló teljes vonala, a test
felszökkenő edénye,
kelyhe, –
szomjúságom
örökké tartó pillanata.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 FEB 22

Népszava

Ridovics László

1021

Ridovics László: Bányában

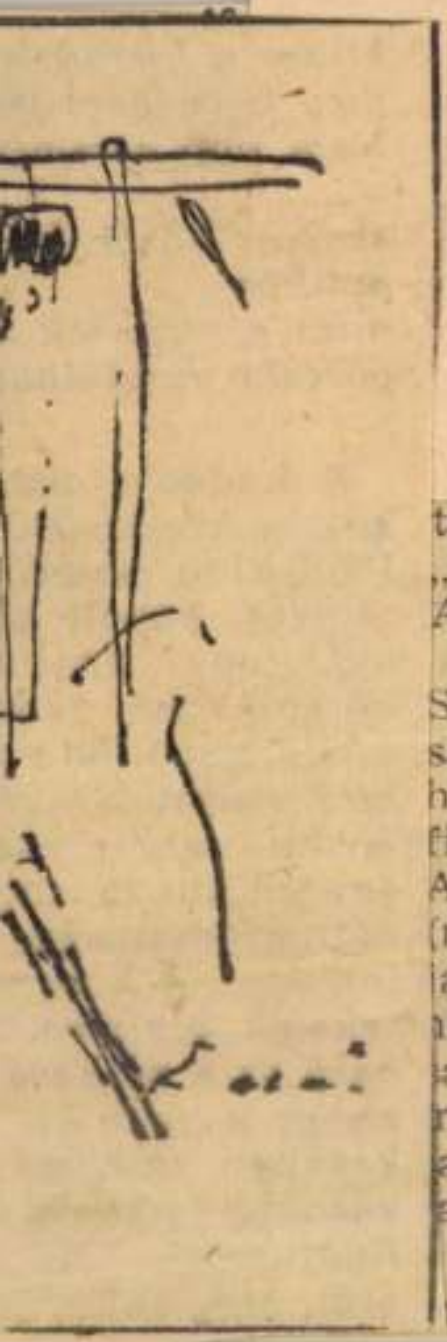

tanulmányokat folytatott. Szinte még „gyerekfejjel" a Finn Tudományos Akadémia tagjának választotta.

Reguly huszonkét éves korában Szentpétervárra utazott, ahol gyorsan kapcsolatot teremtett a kor leghíresebb orosz tudósaival. A keleti finnugor nyelveket tanulmányozta. A zürjén (komi), mordvin, cseremisz (mari) és a török-csuvas nyelv elsajátításához oly mohón kezdett hozzá, hogy a megerőltető munkától súlyosan megbetegedett. A Magyar Tudományos Akadémia, *Széchenyi István* javaslatára, ezer forintot küldött kutatásaihoz.

1843 őszén indult a votjákok (udmurtok) és a baskírok földjén át az

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Ridovics László

1975 5

IFJÚ KOMMUNISTA
Budapest

1021

Hazánk felszabadulásának 30. évfordulója tiszteletére hirdetett festménypályázat első díját Ridovics László: Metróépítés című műve nyerte

Az évkönyv—zsebkönyv kiadványok közül némelyiki moly „múltja" van: a **Sta Évkönyv** a múlt század 70-től, a **Magyar Statisztikai Zs** az 1930-as évektől kezdődőe matosan jelenik meg. Mindk fogó képet nyújt hazánk hel fejlődéséről, s így elsőrangú a gyors és alapos tájékozódá Zsebkönyv, amely elsősc nagyközönség tájékoztatásá gál, az utóbbi években má ezer példányban jelenik meg áron. Idegen nyelvű (oros német, spanyol) kiadványok a külföld informálására szolgálnak.

Hasonló funkciója van a **Mai Magyarország** című statisztikai adatokra alapozott honismereti kiadványnak is, amely hazánk felszabadulásának 30. évfordulója tiszteletére magyar, orosz, angol, német, francia és spanyol nyelven ismét megjelent.

Az évkönyvek közül legjelentősebb a **Statisztikai Évkönyv,** amely összefoglalja a Központi Statisztikai Hivatal szinte teljes adatfelmérő tevékenységének eredményét. Nagyon jelentősek az **Időszaki Közlemények** sorozatában megjelenő, aktuális témákat feldolgozó publikációk, egy részük ugyancsak évente (pl. Tudományos Kutatás, Egészségügyi Helyzet, Idegenforgalmi statisztika, Háztartásstatisztika stb.) jelenik meg.

A Statisztikai Kiadó Vállalat gon-

vezetéstudomány[illegible] meg. Ez évben indul a **Számítástechnika legújabb eredményei** című alkalmazástechnikai sorozat.

Végül külön szót érdemel az **Egységes Számítógép Rendszer** (ESZR) 1973-ban megjelent I. kötete, mely a szocialista országok integrációjának keretében előállított számítógépeket és egyéb számítástechnikai berendezéseket ismerteti.

Mennyire keresettek a statisztikai és számítástechnikai kiadványok? A forgalom illusztrálására néhány adat: Az utóbbi években a publikációk száma megduplázódott, a példányszám pedig megnégyszereződött. A kiadó évente 120—150 kiadványt jelentet meg, összesen mintegy 280 ezer példányban.

FERENCZ SÁNDORNÉ

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 FEB 11

Zalai Hiklap

Ridovics László, Munkácsy-díjas festőművész

Festménypályázat díjkiosztása

1974

Hévízen kiosztották annak a festménypályázatnak a díjait, amelyet hazánk felszabadulásának 30. évfordulója tiszteletére 1974. szeptemberben hirdetett Budapest Főváros Tanácsa és a Képcsarnok Vállalat.

Budapest Főváros Tanácsa 15 ezer forintos első díját Ridovics László Munkácsy-díjas festőművész Metróépítés című alkotásának; a két 10—10 ezer forintos második díjat Lóránt János és Sváby Lajos alkotásának ítélték oda. A Képcsarnok Vállalat 15 ezer forintos első díját Kántor Lajos Munkácsy-díjas festőművész kapta.

MEH-telep, Nagykanizsa
327 966

Vidéke ÁFÉSZ

szakcsoportot

jelentkezés az ÁFÉSZ
yán,
chenyi tér 5.
li bejárat)
s 13-772.
idő: 1975. február 28.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

Radovics László
1967 ÁPR 30

1021

RÉSZLETEK RADOVICS LÁSZLÓ FESTŐMŰVÉSZ NAGYMÉRETŰ SECCOJÁBÓL, AMELY AZ ALKOTÓ EMBERT ÁBRÁZOLJA

...ek többen.

A lányok mind beszédesebbé válnak. Most már nem Erzsi, hanem Bahor Mária mondja:

— Rodák Margit, Balazsovic Eszter, Kosik Zsuzsa is jönnek... De előbb be kell fejezniök a nyolcadik osztályt.

A kis fekete Tresztyánszki Anna szól:

— Van aki közben meggondolta magát.

— Kohári Manyi... Ide jött volna, aztán mégis a gyárat választotta. Azt hiszi, ott jobb lesz neki...

Riagyel Erzsike mondja: s róla azt tartják: ő már csak tudja. Valamikor arról álmodott, ha befejezi az iskolát elmegy a faluból. Városra került, a Finomfonóba. Egy évig járt be. A keresete nem volt rossz, ezer—ezerszáz forint, mikor mennyi munka adódott. Hanem megbetegedett és amikor felépült, már

...figyelik! — Nevet a s... Bahor Máriának, a... mondja. — Sok lány vá... faluban, mennyit keres... Ha rendesen fizetnek, ...nek ők is.

— És mit csinálnak ... után, este, a szabad ...ben?

A válaszokból kiderül, a szövetkezet, a KISZ-szervezet nem vette le kezét a brigádról. Klubdélutánokat szerveznek, könyvekről vitatkoznak. Tanulnak.

— TV van, a KISZ-ben magnó... Táncolunk is sokszor...

— Mozi?

— Pénteken és vasárnap játszik. A műsor lehetne jobb is...

Így múlik az idő. Új gondok foglalkoztatják a falui az embereket. A kollektív élet pedig lassan, szinte észrevétlenül változtatja meg a falusi lányok álmait.

Vincze Istvánné

hagytam, sízni próbáltam, de

Általános isko... nyári tová...

Az általános iskolaigazgatók nyári továbbképzését ez évben Egerben rendezik meg június 26-tól július 8-ig. A mintegy 120 Nógrád megyei résztvevő számára az Országos Pedagógiai Intézet és a Művelődésügyi Minisztérium munkatársai tartanak előadásokat, illetve vezetik az azokat követő vitákat. Az idei nyáron megyénk általános iskoláinak igazgatóin kívül a járási ta-

RIDOVICS FERENC ÉS RIDOVICS LÁSZLÓ FESTŐMŰVÉSZEK.

Szokatlan jelenség képzőművészetünkben, két testvér műveinek közös kiállításon történő bemutatása. Már ez a körülmény is csábit munkásságuk együttes értékelésére, de e mellett szól az is, hogy lényegében egy korosztályhoz tartoznak, mindössze két év közöttük a korkülönbség.

A Ridovics fiuk a szombathelyi árvagyerekek, szobafestő szakmát tanultak, majd a háboru alatt egymás után vágtak neki a nagyvilágnak, azzal a határozott szándékkal, hogy régi vágyukat teljesitik: festeni tanulnak. Nehéz, és nélkülözésekkel teli esztendők következtek, amikor az egymáshoztartozás komoly segitséget jelentett mindkettőjüknek. Művészetükben mutatkozó közös vonások és problémák megegyeznek a felszabadulás utáni években főiskolára járó fiatalok művészetének vonásaival, illetve problémáival. Annak a festőgenerációnak tagjai ők, akiknek tanulmányai idején lépett életbe a főiskolai reform, - sőt a képzőművészeti fordulat éve is a főiskolán találta őket. Mindketten hat esztendőt töltöttek el itt, amely hat esztendőnek eredményei csak most érlelődnek művészetükben. Utravalóul fejlett festői kulturát és magasfoku művészi igényességet kaptak. Nem véletlen, hogy a főiskolán és az azt követő néhány esztendőben ritkán kezdtek nagyobb figurális kompozicióba és mindketten szivesen festettek csendéleteket. Képeikre általában jellemző volt a sötét tónus, a mélyből elővillanó fehérekkel, a tárgyakon megcsillanó fénnyel. S bár helytelen volna ebből azt a végleges következtetést levonni, hogy művészetük ezidőben egyértelműen pesszimista jellegü volt, képeik témaszegénysége, felfogása, sötét színeik, kompoziciók statikus jellege, - minden festői gazdagság ellenére - ezt mutatta. Nem fiatal művészek optimista lendületességére engedett következtetni, sokkal inkább fiataljaink általános problémáit juttatta eszünkbe: mint például a befelé fordulás, az uj élet magávalsodró ereje jelentkezésének hiánya, ábrázolásbeli nehézségek és a többi.

A két kiállitó művész munkái az elmult esztendők eredményeit mutatják be, a közelmultéval együtt. Néhány szóban foglalkozunk festői fejlődésükkel külön-külön.

Ridovics Ferenc. 1951-ben végzett, Berény Róbert, majd Bernáth Aurél tanitványa volt. Most az Iparművészeti Főiskola diszitőművészeti tanszékének tanársegéde. Kiállitott festményei néhány portré kivételével nagyobbára csendéletek, rajzai, aquarelljei helyszini jegyzetek. Sötét tónusu csendéletei a legszebbek, legérettebbek. A figurális ábrázolásban, -mint annyi fiatal,- ő is nagy nehézségekkel küzd, ehhez járul uj szinvilága kialakításának problémája. Szinei az utóbbi időben világosodnak, képei derüsebbé válnak. Ez a törekvése kis dunai tájképén és virágcsendéletén mutatkozik meg leginkább. Palettájának ezt a kicserélődését mindenképpen helyeselni lehet, bár az emlitett képek inkább csak kisérletnek tekinthetők a sötét tónusu képekben elért festői gazdagság, festői eredmények átmentésére. Ennek a munkának a jövőben párhuzamosan kell folynia a kompoziciós és emberábrázoló tevékenységgel, csak ez biztositathatja a fiatal festő művésszetének továbbfejlődését, tehetségének kibontakozását.

Kiállitott művei:

1./ Önarckóp	olaj	50x60	1949
2./ Csendélet almával	"	60x45	1949
3./ Csendélet /vázák/	"	60x45	1950
4./ Szeneskocsi	"	26x35	1950
5./ Leány ujsággal /tanulmány/	"	66x81	1952
6./ Csendélet	"	60x50	1952
7./ Női arckóp	"	62x72	1953
8./ Pihenő borju	aquarell	14x14	1953
9./ Kora tavasz	"	20x16	1953
10./ Sztálin hid	olaj	55x38	1954
11./ Műteremben /vázlat/	"	45x50	1954
12./ Tanulmányfej	"	45x28	1954
Rajzok-tanulmányok.			

Ridovics László. 1949-ben a főiskola elvégzése után, - ahol végig Szőnyi István irányitásával tanult, - a leningrádi művészeti akadémiára került aspiránsként. Betegsége miatt azonban mindössze nyolc hónapot tölthetett a Szovjetunióban. Hazatérve rövidesen tanár lett a Művészeti Gimnáziumban, ahol most alakrajzot tanit. Kiállitáson szereplő anyaga nagyobb, témában is szélesebb, mint Ridovics Ferencé. A figurális ábrázolás terén is már szép eredményekkel dicsekedhet. S bár festői gazdagságban megőrizte a főiskolán tanultakat, nagyobb lépéssel jutott közel a realista ábrázoláshoz. A minél tökéletesebb realista kifejezést tekinti fő problémájának. A Szovjetunióban töltött néhány hónap eredményei festészetben elsősorban az ember felé fordulás, az ember iránti fokozott érdeklődés felébredésében mutatkoztak. S bár témaköre még nem elég széles, csaknem a szük családi körre vonatkozik, és képei rendszerint egy-két figurát mozgatnak csak, festményeinek szinvilága, hangulata egyaránt mutat helyenként pesszimista vonásokat, a további fejlődés biztató jeleit már ebben az anyagban is felfedezhetjük. Elsősorban a témakör szélesitési lehetőségeire, szineinek gazdagodására, derüsebbé, optimistábbá válására gondolunk. A konkrét ábrázolásra közérthető kifejezésre való törekvés mostani müveiben is megmutatkozik. Ezt igazolja egy sor szép rajza is, amely az élet jelenségeinek állandó megfigyelését és helyes ábrázolását mutatja.

Kiállitott művei:

1./ Zsuzsa	olaj	69x59	1953
2./ Tanulmányfejek	"	75x52	1951
3./ M. Szücs Ilona	"	38x50	1954
4./ Önarckép	"	12x19	1954
5./ Rajzoló	"	100x85	1952
6./ Önarckép	"	100x75	1952

7./ Zsuzsa	olaj	120x90	1953
8./ Tanulás közben	"	100x95	1954
9./ Tercsi	szénrajz	18x25	1952
10./ Zsuzsa	"	18x25	1953
11./ Zsuzsa	vöröskréta	18x25	1953
12./ Önarckép	kréta	20x29	1954
13./ Akt	kréta	27x18	1953
14./ Akt	"	12x27	1954
15./ Leányfej	vöröskréta	25x18	1954
16./ Peti fiam	"	15x15	1954
17./ Táj 3 db.	aquarell		

Vigh Tamás szobrászművész.

A fiatal szobrásznemzedék egyik legtehetségesebb tagja. A főiskolát 1951-ben végezte el, majd egy évig mint ösztöndijas dolgozott ott. Két év óta a Művészeti Gimnázium tanára. Ferenczy Bénit vallja mesterének, akiről eleven erejü kitünő portrét mintázott a IV. Magyar Képzőművészeti Kiállitásra. Ezért a munkájáért ezidén Munkácsy-dijat kapott. Kiállitott művei legnagyobbrészt kisplasztikák, - fiataloknál szokatlan nemes anyagban, - és portrék. 1947- től napjainkig készült munkáit sorakoztatja fel. Ezen idő alatt nagy szobrokat és dombormüveket is készitett, többek között diplomamunkáját, a Berlini Világifjusági Találkozón komoly sikert aratott "Éneklő fiatalok"at.

Kisplasztikái, plakettjei és portréi egyaránt egy rendkivüli formaérzékü, könnyed, de korántsem felületes mintázókészségü szobrászt mutatnak. Szükszavuan jellemez, egy-egy lágy mozdulattal, jellegzetes tartással igen sokat mond el ábrázoltjáról. Valamennyi szobrát belülről, mélyről fakadó hév, erő futi át, olyan belső dinamizmus ez, mely kevés fiatalnak sajátja. Mindehhez járul a szobrok felületének finom megmunkálása, olyan foku igényesség, mely éppen Vigh Tamás esetében, - aki a méroét saját maga számára magasra emeli, a nagy klasszikus példaképek tanulmányozása alapján, - szinte természetes. Kulturált szobrász alkotásai ezek, aki egy-egy plakett kicsiny területére süritve is, drámai erejü ábrázolást ad.

A kiváló tehetségü fiatal müvész munkáinak nézegetése közben azonban akarva-akaratlanul felmerül egy probléma. Portréi karakteresek, sőt a tipikusság jegyeit is magukon hordják, de ezt az eredményt, az emberábrázoló képességet kisplasztikában csak néha használja fel. Arccal, arckifejezéssel a legritkább esetben jellemez csak. Az ember forró erőit igyekszik bemutatni, ez biztositja szobrainak is, mai zártságát. Egyben azonban rámutat a hiányosságra is, mégpedig arra, hogy szobrainak nagyobb része nem eléggé mai, egy kicsit kiviláll az uj életen. Ilyen irányu csendes szemlélődése egyáltalán nem áll arányban azzal a lendülettel, mély drámaisággal, amely egyébként formai megjeleni - tésére jellemző.

Kiváló tehetsége és fiatalsága biztositék arra, hogy eddigi nagyszerü eredményei uj életünk sokrétü tartalmából meritett szobrok teszik teljessé.

D. Fehér Zsuzsa

Kiállított művei:

1./	Öcsém	ólom	19 cm	1947
2./	Leánykaakt	bronz	19 cm	1948
3./	Leány	bronz	19 cm	1949
4./	Ülő akt	bronz	26 cm	1949
5./	Parasztasszony	ólom	15 cm	1949
6./	Vizbenéző	bronz	16 cm	1950
7./	Hegedűt pengető fiucska	bronz	25 cm	1951
8./	Táncoló lány	ólom	30 cm	1951
9./	Vigh Erzsébet	gipsz	40 cm	1951
10./	Nyár	bronz	16 cm	1952
11./	Erzsi bábolnai traktoroslány	ólom	24 cm	1952
12./	Lovek	viasz	14 cm	1952
13./	Tercsi	bronz	14 cm	1952
14./	Kislányportré	terrakotta	13 cm	1952
15./	Udvardi Erzsébet	bronz	40 cm	1952
16./	Ferenczy Béni	terrakotta	40 cm	1952
17./	Csernus Kati	terrakotta	30 cm	1953
18./	Zuhanyozó	bronz	28 cm	1953
19./	Ridovics László	gipsz	45 cm	1954
20./	Egy szorgalmas és két hiu leány /három szobor/	bronz	á 25 cm	1954

21./ Plakettek 10 db. 1949-1953. bronz és ólom.

.....

Készült a Magyar Nemzeti Muzeum - Történeti Muzeum
Rotaprint Üzemében
500 példányban 1/2 iv terjedelemben
F.v.: Dajbukát Gergely

A MŰCSARNOK KIÁLLITÁSAI

RIDOVICS FERENC
és
RIDOVICS LÁSZLÓ
festőművészek,
VIGH TAMÁS
Munkácsy-díjas szobrászművész

kiállítása

FÉNYES ADOLF TEREM
Bp. VII. Rákóczi-út 30.

1954. ÁPRILIS 30-MÁJUS 15.

RIDOVICS FERENC ÉS RIDOVICS LÁSZLÓ FESTŐMŰVÉSZEK.

Szokatlan jelenség képzőművészetünkben, két testvér műveinek közös kiállításon történő bemutatása. Már ez a körülmény is csábit munkásságuk együttes értékelésére, de e mellett szól az is, hogy lényegében egy korosztályhoz tartoznak, mindössze két év közöttük a korkülönbség.

A Ridovics fiuk a szombathelyi árvagyerekek, szobafestő szakmát tanultak, majd a háboru alatt egymás után vágtak neki a nagyvilágnak, azzal a határozott szándékkal, hogy régi vágyukat teljesitik: festeni tanulnak. Nehéz, és nélkülözésekkel teli esztendők következtek, amikor az egymáshoztartozás komoly segitséget jelentett mindkettőjüknek. Művészetükben mutatkozó közös vonások és problémák megegyeznek a felszabadulás utáni években főiskolára járó fiatalok művészetének vonásaival, illetve problémáival. Annak a festőgenerációnak tagjai ők, akiknek tanulmányai idején lépett életbe a főiskolai reform, - sőt a képzőművészeti fordulat éve is a főiskolán találta őket. Mindketten hat esztendőt töltöttek el itt, amely hat esztendőnek eredményei csak most érlelődnek művészetükben. Utravalóul fejlett festői kulturát és magasfoku művészi igényességet kaptak. Nem véletlen, hogy a főiskolán és az azt követő néhány esztendőben ritkán kezdtek nagyobb figurális kompozicióba és mindketten szivesen festettek csendéleteket. Képeikre általában jellemző volt a sötét tónus, a mélyből elővillanó fehérekkel, a tárgyakon megcsillanó fénnyel. S bár helytelen volna ebből azt a végleges következtetést levonni, hogy művészetük ezidőben egyértelmüen pesszimista jellegü volt, képeik témaszegénysége, felfogása, sötét szineik, kompoziciók statikus jellege, - minden festői gazdagság élenére - ezt mutatta. Nem fiatal művészek optimista lendületességére engedett következtetni, sokkal inkább fiataljaink általános problémáit juttatta eszünkbe: mint például a befelé fordulás, az uj élet magávalsodró ereje jelentkezésének hiánya, ábrázolásbeli nehézségek és a többi.

A két kiállitó művész munkái az elmult esztendők eredményeit mutatják be, a közelmultéval együtt. Néhány szóban foglalkozunk festői fejlődésükkel külön-külön.

Ridovics Ferenc. 1951-ben végzett, Berény Róbert, majd Bernáth Aurél tanitványa volt. Most az Iparművészeti Főiskola dissitőművészeti tanszékének tanársegéde. Kiállitott festményei néhány portré kivételével nagyobbára csendéletek, rajzai, aquarelljei helyszini jegyzetek. Sötét tónusu csendéletei a legszebbek, legérettebbek. A figurális ábrázolásban, -mint annyi fiatal,- ő is nagy nehézségekkel küzd, ehhez járul uj szinvilága kialakításának problémája. Szinei az utóbbi időben világosodnak, képei derüsebbé válnak. Ez a törekvése kis dunai tájképén és virágcsendéletén mutatkozik meg leginkább. Palettájának ezt a kicserélődését mindenképpen helyeselni lehet, bár az emlitett képek inkább csak kisérletnek tekinthetők a sötét tónusu képekben elért festői gazdagság, festői eredmények átmentésére. Ennek a munkának a jövőben párhuzamosan kell folynia a kompoziciós és emberábrázoló tevékenységgel, csak ez biztosithatja a fiatal festő művészetének továbbfejlődését, tehetségének kibontakozását.

Kiállitott művei:

1./	Önarckép	olaj	50x60	1949
2./	Csendélet almával	"	60x45	1949
3./	Csendélet /vázák/	"	60x45	1950
4./	Szeneskocsi	"	26x35	1950
5./	Leány ujsággal /tanulmány/	"	66x81	1952
6./	Csendélet	"	60x50	1952
7./	Női arckép	"	62x72	1953
8./	Pihenő borju	aquarell	14x14	1953
9./	Kora tavasz	"	20x16	1953
10./	Sztálin híd	olaj	55x38	1954
11./	Műteremben /vázlat/	"	45x50	1954
12./	Tanulmányfej	"	45x28	1954

Rajzok-tanulmányok.

Ridovics László. 1949-ben a főiskola elvégzése után, - ahol végig Szőnyi István irányitásával tanult, - a leningrádi művészeti akadémiára került aspiránsként. Betegsége miatt azonban mindössze nyolc hónapot tölthetett a Szovjetunióban. Hazatérve rövidesen tanár lett a Művészeti Gimnáziumban, ahol most alakrajzot tanit. Kiállitáson szereplő anyaga nagyobb, témában is szélesebb, mint Ridovics Ferencé. A figurális ábrázolás terén is már szép eredményekkel dicsekedhet. S bár festői gazdagságban megőrizte a főiskolán tanultakat, nagyobb lépéssel jutott közel a realista ábrázoláshoz. A minél tökéletesebb realista kifejezést tekinti fő problémájának. A Szovjetunióban töltött néhány hónap eredményei festészetben elsősorban az ember felé fordulás, az ember iránti fokozott érdeklődés felébredésében mutatkoztak. S bár témakőre még nem elég széles, csaknem a szük családi körre vonatkozik, és képei rendszerint egy-két figurát mozgatnak csak, festményeinek szinvilága, hangulata egyaránt mutat helyenként pesszimista vonásokat, a további fejlődés biztató jeleit már ebben az anyagban is felfedezhetjük. Elsősorban a témakör szélesitési lehetőségeire, szineinek gazdagodására, derüsebbé, optimistábbá válására gondolunk. A konkrét ábrázolásra közérthető kifejezésre való törekvés mostani müveiben is megmutatkozik. Ezt igazolja egy sor szép rajza is, amely az élet jelenségeinek állandó megfigyelését és helyes ábrázolását mutatja.

Kiállitott művei:

1./	Zsuzsa	olaj	69x59	1953
2./	Tanulmányfejek	"	75x52	1951
3./	M. Szücs Ilona	"	38x50	1954
4./	Önarckép	"	12x19	1954
5./	Rajzoló	"	100x85	1952
6./	Önarckép	"	100x75	1952

7./	Zsuzsa	olaj	120x90	1953
8./	Tanulás közben	"	100x95	1954
9./	Tercsi	szénrajz	18x25	1952
10./	Zsuzsa	"	18x25	1953
11./	Zsuzsa	vöröskréta	18x25	1953
12./	Önarckép	kréta	20x29	1954
13./	Akt	kréta	27x18	1953
14./	Akt	"	12x27	1954
15./	Leányfej	vörösakréta	25x18	1954
16./	Peti fiam	"	15x15	1954
17./	Táj 3 db.	aquarell		

Vigh Tamás szobrászmüvész.

A fiatal szobrásznemzedék egyik legtehetségesebb tagja. A főiskolát 1951-ben végezte el, majd egy évig mint ösztöndijas dolgozott ott. Két év óta a Művészeti Gimnázium tanára. Ferenczy Bénit vallja mesterének, akiről eleven erejü kitünő portrét mintázott a IV. Magyar Képzőművészeti Kiállitásra. Ezért a munkájáért ezidén Munkácsy-dijat kapott. Kiállitott művei legnagyobbrészt kisplasztikák, - fiataloknál szokatlan nemes anyagban, - és portrék. 1947-től napjainkig készült munkáit sorakoztatja fel. Ezen idő alatt nagy szobrokat és dombormüveket is készitett, többek között diplomamunkáját, a Berlini Világifjusági Találkozón komoly sikert aratott "Éneklő fiatalok"at.

Kisplasztikái, plakettjei és portréi egyaránt egy rendkivüli formaérzékü, könnyed, de korántsem felületes mintázókészségü szobrászt mutatnak. Szükszavuan jellemez, egy-egy lágy mozdulattal, jellegzetes tartással igen sokat mond el ábrázoltjáról. Valamennyi szobrát belülről, mélyről fakadó hév, erő füti át, olyan belső dinamizmus ez, mely kevés fiatalnak sajátja. Mindehhez járul a szobrok felületének finom megmunkálása, olyan foku igényesség, mely éppen Vigh Tamás esetében, - aki a mércét saját maga számára magasra emeli, a nagy klasszikus példaképek tanulmányozása alapján, - szinte természetes. Kulturált szobrász alkotásai ezek, aki egy-egy plakett kicsiny területére süritve is, drámai erejü ábrázolást ad.

A kiváló tehetségü fiatal művész munkáinak nézegetése közben azonban akarva-akaratlanul felmerül egy probléma. Portréi karakteresek, sőt a tipikusság jegyeit is magukon hordják, de ezt az eredményt, az emberábrázoló képességet kisplasztikában csak néha használja fel. Arccal, arckifejezéssel a legritkább esetben jellemez csak. Az ember forsó erőit igyekszik bemutatni, ez biztositja szobrainak is, mai zártságát. Egyben azonban rámutat a hiányosságra is, mégpedig arra, hogy szobrainak nagyobb része nem eléggé mai, egy kicsit kivüláll az uj életen. Ilyen irányu csendes szemlélődése egyáltalán nem áll arányban azzal a lendülettel, mély drámaisággal, amely egyébként formai megjelenitésére jellemző.

Kiváló tehetsége és fiatalsága biztositék arra, hogy eddigi nagyszerü eredményei uj életünk sokrétü tartalmából meritett szobrok teszik teljessé.

D. Fehér Zsuzsa

Kiállitott müvei:

1./	Ocsém	ólom	19 cm	1947
2./	Leánykaakt	bronz	19 cm	1948
3./	Leány	bronz	19 cm	1949
4./	Ülő akt	bronz	26 cm	1949
5./	Parasztasszony	ólom	15 cm	1949
6./	Vizbenéző	bronz	16 cm	1950
7./	Hegedüt pengető fiucska	bronz	25 cm	1951
8./	Táncoló lány	ólom	30 cm	1951
9./	Vigh Erzsébet	gipsz	40 cm	1951
10./	Nyár	bronz	16 cm	1952
11./	Erzsi bábolnai traktoroslány	ólom	24 cm	1952
12./	Lovak	viasz	14 cm	1952
13./	Tercsi	bronz	14 cm	1952
14./	Kislányportré	terrakotta	13 cm	1952
15./	Udvardi Erzsébet	bronz	40 cm	1952
16./	Ferenczy Béni	terrakotta	40 cm	1952
17./	Csernus Kati	terrakotta	30 cm	1953
18./	Zuhanyozó	bronz	28 cm	1953
19./	Ridovics László	gipsz	45 cm	1954
20./	Egy szorgalmas és két hiu leány /három szobor/	bronz	á 25 cm	1954

21./ Plakettek 10 db. 1949-1953. bronz és ólom.

.....

Készült a Magyar Nemzeti Muzeum - Történeti Muzeum
Rotaprint Üzemében
500 példányban 1/2 iv terjedelemben
F.v.: Dajbukát Gergely

A MŰCSARNOK KIÁLLITÁSAI

RIDOVICS FERENC
és
RIDOVICS LÁSZLÓ
festőművészek,
VIGH TAMÁS
Munkácsy-díjas szobrászművész

kiállitása

FÉNYES ADOLF TEREM
Bp. VII. Rákóczi-út 30.

1954. ÁPRILIS 30-MÁJUS 15.

1946 őszén egy Deák téri romlakás ázottfalú műtermében találkoztam először Ridovics Ferenccel. Itt dolgozott öccsével,

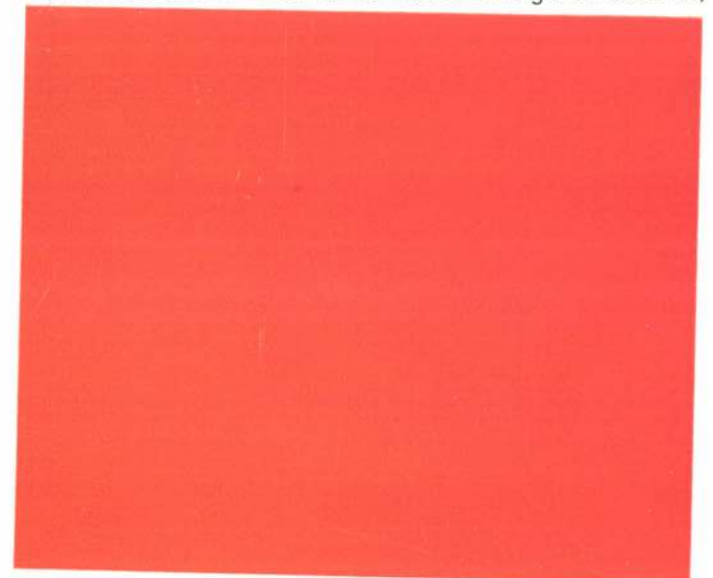

Ridovics Lászlóval és Mészáros Endrével. A két utóbbi művész rajzait, festményeit nézegettük, beszélgettünk az éppen felmerülő művészeti kérdésekről s mivel akkor még pályánk legelején álltunk; sokat tervezgettünk. Ridovics Ferenc volt köztünk a legszerényebb, ő nyilvánította legmeggondoltabban minden véleményét, képeit pedig barátainak is csak a legritkább esetben mutatta. Nem is annyira képzőművészeti, inkább irodalmi érdeklődésünk kapcsolódott. Amikor megtudtuk, hogy mindketten dunántúliak, sőt egyenesen szombathelyi születésüek vagyunk, újra átnéztük azokat a költőket — Berzsenyitől s a két Kisfaludytól Berda Józsefig, — akik szűkebb hazánknak, a Somlónak, Kemenesaljának, Badacsonynak és a Bakonynak szép vidékeit annyiszor megénekelték. Kazinczy „Pannonhalmi út" című művét is elővettük, s irodalmi munkássága mellett a képzőművészetek iránti érdeklődését és ragaszkodását is igen tiszteltük. Őrajta keresztül fordult figyelmünk Zola, Apollinaire és a többiek esztétikai, pontosabban műtörténeti munkássága felé. Az azóta eltelt időben csak ritkán találkoztunk, legtöbbet a Szépművészeti Múzeumban a régi mesterek képei között. Néha Szentiványi Lajosék vendégszerető házában. Az utóbbi években pedig a Magyar Nemzeti Galériában is, mikor ott Berény Róbertről, illetve a „NYOLCAK" művészetéről volt előadás. A kezdetben megismert szerény hang és meggondolt véleményalkotás jellemezte Ridovics Ferencet ezeken a találkozásokon is. Festményeit, rajzait szintén csak ritkán láttam. Mégis mindez elég volt, hogy nagyrabecsüljem művészetét s hogy örömmel vállaljam az előszó megírását.

Először életrajzot kértem tőle, s mondtam, hogy pár sorban írja meg — legfontosabb adatain kívül — művészeti törekvéseinek saját meggyőződése szerinti jellemzését is. A küldött válasz szövege a következő: „1923-ban születtem Szombathelyen. Iskoláim elvégzése után apám szakmáját folytattam: kőműves lettem, majd díszítő festő. 1944-ben Koffán Károly szabadiskolájában kezdtem művészi képzésemet. 1946-ban beiratkoztam a Képzőművészeti Főiskolára. Berény Róbert, Bernáth Aurél, Domanovszky Endre növendéke voltam, s közben gyakran megfordultam Szentiványi Lajos műtermében is. 1953 és 58 között mint tanársegéd az Iparművészeti Főiskolán dolgoztam, jelenleg a Képzőművészeti Gimnáziumban tanítok. Képeim szerepeltek a Műcsarnok nagy kiállításain, a Nemzeti Szalonban, Ernst Múzeumban s egyszer már a Fényes Adolf teremben.

Hogy milyenek saját művészeti törekvéseimről szóló nézeteim? Erre nehéz felelni, s talán nem is volna helyénvaló. Úgy érzem, nem szolgálnának egyebet, minthogy a nézőben befolyásolják azokat az érzéseket, melyeket a műtárgyaknak, s így az én képeimnek is, önmaguktól kell kiváltaniok. Ezt pedig nem akarom. Képeim olyanok, amilyenek jelenlegi mondanivalóim és kifejezőeszközeim mellett lehetnek. Még sok mindent szeretnék elmondani a festészet nyelvén s valószínű kifejezőeszközeim is több tekintetben gazdagodni fognak. A szellemi erőfeszítés és megvalósulás útja lassú, a realizálódás igen nehéz".

Így szól a tömör és nemes egyszerűséggel megfogalmazott életrajzi nyilatkozat. Láthatjuk belőle, hogy művészünk fejlődésének kezdete szorosan egybeesett új állami és társadalmi rendünk indulásával. Olyan mesterek irányítása mellett szerezte meg szakmai ismereteit, akikre a konstruktiv képszerkesztés, a tiszta és bársonyos kolorit finom szövevénye és a szinek páratlanul, bővérű gazdagsága jellemző. Ezek az irányítások feltétlenül helyesek és ösztönzőerejűek voltak.

A Főiskola elvégzése után szinte megszakítás nélkül tanít hazai képzőművészeti oktatásunk legfontosabb otthonaiban. Közben többször szerepel — ha csak kevés képpel is — a kiállításokon. Közülük legemlékezetesebb az az 1954 évi Fényes Adolf termi kiállítás, melyen öccsével, Ridovics László festőművésszel és Vigh Tamás szobrászművésszel közösen állított ki.

Az idézett életrajz legérdekesebb része, ahol képeiről, illetve művészi törekvéseiről ad rövid és tartózkodó jellemzést. Ez világítja meg legjobban a művész csendes, szemlélődő egyéniségét is. Ahogy tizenöt évvel ezelőtt kitünt társaságunkból azzal, hogy alig mutatta képeit, s hogy soha nem magyarázta azoknak igazát, vagy rejtett lényegét, úgy most sem teszi, s a műtörténésztől sem kívánja ezt. Pedig már olyan mult áll mögötte művészileg is, etikailag is, mellyel érdemes foglalkozni.

Hogy mennyi mondanivalója van még akárcsak a közeljövőt illetően is? — hadd említsem meg, hogy amikor a kiállítás rendezőjével felmentünk Ridovics Ferenc mostani, ugyancsak szerény műtermébe, több olyan olajvázlatot láttunk, melyet az elmult nyáron készített Dunántúlon, Fadd község kollektiv termelő munkájáról. Az élmény közvetlensége, a motivumban kínálkozó formai és eszmei problémák felvázolása már jelzi, hogy több vonatkozásban bővülni fognak a mostani kiállításon megismerhető eddigi eredmények.

Csakhogy „a szellemi erőfeszítés és megvalósulás lassú, a realizálódás útja igen nehéz" olvashattuk életrajzában.

Ridovics Ferenc képei valóban lassan jutnak el a befejezésig. Többszöri megállás, újrakezdés s az elért eredményekben való kételkedés kíséri alkotó folyamatát. De talán éppen ez a körülmény magyarázza, hogy munkásságában kevesebb a felszínes mű, vagy az üres, tetszetős megfogalmazás. Sokkal inkább keresi a jelenségek rejtett lényegét s törekszik a bennük fellelhető tartalmi és formai problémák nagyon meggondolt és mindig következetes visszaadására.

Bizonyára ez a kiállítás is fontos határkövet jelent fejlődésében és sok ösztönző hatást ad további munkájához. Amit pedig e rövid előszóban nem tettem — műveinek konkrét elemzését — majd megteszem később, részletes tanulmányban.

Szíj Béla

Művek jegyzéke:

FESTMÉNYEK:

ESPRESSO	tempera	100 × 130
ÖLTÖZŐBEN	tempera	110 × 118
HEGEDŰTOK	olaj	60 × 80
PIAC	tempera	80 × 100
CSENDÉLET I.	olaj	40 × 60
CSENDÉLET II.	tempera	50 × 45
FERTŐ	olaj	46 × 56
CSIKÓSOK	olaj	60 × 80
ÜLŐ NŐ	olaj	50 × 70
RETEK ÉS HAL	pasztell	32 × 40
FESTŐISKOLA	tempera	56 × 70
FEKVŐ AKT	pasztell	46 × 66
CSENDÉLET	olaj	70 × 100
ÖLTÖZŐBEN (vázlat)	pasztell	20 × 20
FALKÉP-TERV	pasztell	40 × 114

VÍZFESTMÉNYEK:

UDVARBELSŐ	akvarell	21 × 22 cm
NAGYMAROSI TÁJ	gouache	29 × 20 cm
KÉT GYERMEK	akvarell	18 × 28 cm
ESŐ UTÁN	akvarell	21 × 21.5 cm
PIHENŐ MUNKÁS	akvarell	22 × 16.5 cm
HÁZTETŐK	gouache	18.5 × 24.5 cm
GAZDASÁGI UDVAR	akvarell	19 × 29 cm
PÉCSI TÁJ	akvarell	25 × 28 cm
NAGYMAROSI TÁJ	akvarell	20 × 28 cm
VÁZLAT „ESPRESSO" c. KÉPHEZ	gouache	19.5 × 23.5 cm
GUGGOLÓ NŐ	gouache	22.5 × 30.5 cm
UDVARRÉSZLET NAGYMAROSON	akvarell	21 × 27 cm
NAGYMAROSI TÁJ	gouache	23 × 29 cm
KIRÁNDULÓK	akvarell	16 × 21 cm
MŰTEREMBELSŐ	enyves festék	19 × 30.5 cm

RAJZOK:

ÉGŐ GYERTYA	tus	10 × 12 cm
PIHENŐ LOVAK	tus	11 × 14 cm
TANULMÁNYFEJ	szén	17 × 22 cm
LÓTANULMÁNY	szén	19 × 23 cm
AKTTORZÓ	tus	20 × 27 cm
ÖREG HALÁSZ	kréta	20 × 28 cm
GYERMEK TANULMÁNY	tus	18 × 28 cm
AKT KRÓKI	tus	19 × 30 cm
LEÁNYFEJ	kréta	20 × 25 cm
ÜLŐ FIÚ	rőtli és fekete kréta	18 × 26 cm
OLVASÓ NŐ	tus	25 × 36 cm
FÖLDMUNKÁSOK	tus	21 × 24 cm
HALÁSZOK A FADDI TSZ-ben	kréta	29 × 20 cm
ÜLŐ AKT	tus	16 × 28 cm
FEKVŐ AKT	préselt szén	40 × 27 cm
MŰTEREMRÉSZLET	diófapác	24 × 22 cm

Felelős kiadó: dr. Rozványi Márta

Globus nyomda Budapest

RIDOVICS FERENC

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA • 1961 JANUÁR, FÉNYES ADOLF TEREM

RIDOVICS FERENC ÉS RIDOVICS LÁSZLÓ FESTŐMŰVÉSZEK.

Szokatlan jelenség képzőművészetünkben, két testvér műveinek közös kiállításon történő bemutatása. Már ez a körülmény is csábit munkásságuk együttes értékelésére, de e mellett szól az is, hogy lényegében egy korosztályhoz tartoznak, mindössze két év közöttük a korkülönbség.

A Ridovics fiuk a szombathelyi árvagyerekek, szobafestő szakmát tanultak, majd a háboru alatt egymás után vágtak neki a nagyvilágnak, azzal a határozott szándékkal, hogy régi vágyukat teljesitik: festeni tanulnak. Nehéz, és nélkülözésekkel teli esztendők következtek, amikor az egymáshoztartozás komoly segitséget jelentett mindkettőjüknek. Művészetükben mutatkozó közös vonások és problémák megegyeznek a felszabadulás utáni években főiskolára járó fiatalok művészetének vonásaival, illetve problémáival. Annak a festőgenerációnak tagjai ők, akiknek tanulmányai idején lépett életbe a főiskolai reform, - sőt a képzőművészeti fordulat éve is a főiskolán találta őket. Mindketten hat esztendőt töltöttek el itt, amely hat esztendőnek eredményei csak most érlelődnek művészetükben. Utravalóul fejlett festői kulturát és magasfoku művészi igényességet kaptak. Nem véletlen, hogy a főiskolán és az azt követő néhány esztendőben ritkán kezdtek nagyobb figurális kompozicióba és mindketten szivesen festettek csendéleteket. Képeikre általában jellemző volt a sötét tónus, a mélyből elővillanó fehérekkel, a tárgyakon megcsillanó fénnyel. S bár helytelen volna ebből azt a végleges következtetést levonni, hogy művészetük ezidőben egyértelműen pesszimista jellegü volt, képeik témaszegénysége, felfogása, sötét szineik, kompoziciók statikus jellege, - minden festői gazdagság ellenére - ezt mutatta. Nem fiatal művészek optimista lendületességére engedett következtetni, sokkal inkább fiataljaink általános problémáit juttatta eszünkbe: mint például a befelé fordulás, az uj élet magávalsodró ereje jelentkezésének hiánya, ábrázolásbeli nehézségek és a többi.

A két kiállitó művész munkái az elmult esztendők eredményeit mutatják be, a közelmultéval együtt. Néhány szóban foglalkozunk festői fejlődésükkel külön-külön.

Ridovics Ferenc. 1951-ben végzett, Berény Róbert, majd Bernáth Aurél tanitványa volt. Most az Iparművészeti Főiskola diszitőművészeti tanszékének tanársegéde. Kiállitott festményei néhány portré kivételével főbbára csendéletek, rajzai, aquarelljei helyszini jegyzetek. Sötét tónusu csendéletei a legszebbek, legérettebbek. A figurális ábrázolásban, -mint annyi fiatal,- ő is nagy nehézségekkel küzd, ehhez járul uj szinvilága kialakításának problémája. Szinei az utóbbi időben világosodnak, képei derüsebbé válnak. Ez a törekvése kis dunai tájképén és virágosendéletén mutatkozik meg leginkább. Palettájának ezt a kicserélődését mindenképpen helyeselni lehet, bár az emlitett képek inkább csak kisérletnek tekinthetők a sötét tónusu képekben elért festői gazdagság, festői eredmények átmentésére. Ennek a munkának a jövőben párhuzamosan kell folynia a kompoziciós és emberábrázoló tevékenységgel, csak ez biztosithatja a fiatal festő művészetének továbbfejlődését, tehetségének kibontakozását.

Kiállitott művei:

1./ Önarckép	olaj	50x60	1949
2./ Csendélet almával	"	60x45	1949
3./ Csendélet /vázák/	"	60x45	1950
4./ Szeneakocai	"	26x35	1950
5./ Leány ujsággal /tanulmány/	"	66x81	1952
6./ Csendélet	"	60x50	1952
7./ Női arckép	"	62x72	1953
8./ Pihenő borju	aquarell	14x14	1953
9./ Kora tavasz	"	20x16	1953
10./ Sztálin híd	olaj	55x38	1954
11./ Műteremben /vázlat/	"	45x50	1954
12./ Tanulmányfej	"	45x28	1954
Rajzok-tanulmányok.			

Ridovics László. 1949-ben a főiskola elvégzése után, - ahol végig Szőnyi István irányitásával tanult, - a leningrádi művészeti akadémiára került aspiránsként. Betegsége miatt azonban mindössze nyolc hónapot tölthetett a Szovjetunióban. Hazatérve rövidesen tanár lett a Művészeti Gimnáziumban, ahol most alakrajzot tanit. Kiállitáson szereplő anyaga nagyobb, témában is szélesebb, mint Ridovics Ferencé. A figurális ábrázolás terén is már szép eredményekkel dicsekedhet. S bár festői gazdagságban megőrizte a főiskolán tanultakat, nagyobb lépéssel jutott közel a realista ábrázoláshoz. A minél tökéletesebb realista kifejezést tekinti fő problémájának. A Szovjetunióban töltött néhány hónap eredményei festészetben elsősorban az ember felé fordulás, az ember iránti fokozott érdeklődés felébredésében mutatkoztak. S bár témakőre még nem elég széles, csaknem a szük családi körre vonatkozik, és képei rendszerint egy-két figurát mozgatnak csak, festményeinek szinvilága, hangulata egyaránt mutat helyenként pesszimista vonásokat, a további fejlődés biztató jeleit már ebben az anyagban is felfedezhetjük. Elsősorban a témakör szélesitési lehetőségeire, szineinek gazdagodására, derüsebbé, optimistábbá válására gondolunk. A konkrét ábrázolásra közérthető kifejezésre való törekvés mostani müveiben is megmutatkozik. Ezt igazolja egy sor szép rajza is, amely az élet jelenségeinek állandó megfigyelését és helyes ábrázolását mutatja.

Kiállitott művei:

1./ Zsuzsa	olaj	69x59	1953
2./ Tanulmányfejek	"	75x52	1951
3./ M. Szücs Ilona	"	38x50	1954
4./ Önarckép	"	12x19	1954
5./ Rajzoló	"	100x85	1952
6./ Önarckép	"	100x75	1952

7./ Zsuzsa	olaj	120x90	1953
8./ Tanulás közben	"	100x95	1954
9./ Tercsi	szénrajz	18x25	1952
10./ Zsuzsa	"	18x25	1953
11./ Zsuzsa	vöröskréta	18x25	1953
12./ Önarckép	kréta	20x29	1954
13./ Akt	kréta	27x18	1953
14./ Akt	"	12x27	1954
15./ Leányfej	vöröskréta	25x18	1954
16./ Peti fiam	"	15x15	1954
17./ Táj 3 db.	aquarell		

Vigh Tamás szobrászművész.

A fiatal szobrásznemzedék egyik legtehetségesebb tagja. A főiskolát 1951-ben végezte el, majd egy évig mint ösztöndijas dolgozott ott. Két év óta a Művészeti Gimnázium tanára. Ferenczy Bénit vallja mesterének, akiről eleven erejü kitünő portrét mintázott a IV. Magyar Képzőművészeti Kiállitásra. Ezért a munkájáért ezidén Munkácsy-dijat kapott. Kiállitott művei legnagyobbrészt kisplasztikák, - fiataloknál szokatlan nemes anyagban, - és portrék. 1947- től napjainkig készült munkáit sorakoztatja fel. Ezen idő alatt nagy szobrokat és dombormüveket is készitett, többek között diplomamunkáját, a Berlini Világifjusági Találkozón komoly sikert aratott "Éneklő fiatalok"at.

Kisplasztikái, plakettjei és portréi egyaránt egy rendkivüli formaérzékü, könnyed, de korántsem felületes mintázókészségü szobrászt mutatnak. Szükszavuan jellemez, egy-egy lágy mozdulattal, jellegzetes tartással igen sokat mond el ábrázoltjáról. Valamennyi szobrát belülről, mélyről fakadó hév, erő fütí át, olyan belső dinamizmus ez, mely kevés fiatalnak sajátja. Mindehhez járul a szobrok felületének finom megmunkálása, olyan foku igényesség, mely éppen Vigh Tamás esetében, - aki a mércét saját maga számára magasra emeli, a nagy klasszikus példaképek tanulmányozása alapján, - szinte természetes. Kulturált szobrász alkotásai ezek, aki egy-egy plakett kicsiny területére sürítve is, drámai erejü ábrázolást ad.

A kiváló tehetségü fiatal müvész munkáinak nézegetése közben azonban akarva-akaratlanul felmerül egy probléma. Portréi karakteresek, sőt a tipikusság jegyeit is magukon hordják, de ezt az eredményt, az emberábrázoló képességet kisplasztikában csak néha használja fel. Arccal, arckifejezéssel a legritkább esetben jellemez csak. Az ember forsó erőit igyekszik bemutatni, ez biztositja szobrainak is, mai zártságát. Egyben azonban rámutat a hiányosságra is, mégpedig arra, hogy szobrainak nagyobb része nem eléggé mai, egy kicsit kivüláll az uj életen. Ilyen irányu csendes szemlélődése egyáltalán nem áll arányban azzal a lendülettel, mély drámaisággal, amely egyébként formai megjeleni - tésére jellemző.

Kiváló tehetsége és fiatalsága biztositék arra, hogy eddigi nagyszerü eredményei uj életünk sokrétü tartalmából meritett szobrok tesznek teljessé.

D. Fehér Zsuzsa

Kiállitott művei:

1./	Ősem	ólom	19 cm	1947
2./	Leánykaakt	bronz	19 cm	1948
3./	Leány	bronz	19 cm	1949
4./	Ülő akt	bronz	26 cm	1949
5./	Parasztasszony	ólom	15 cm	1949
6./	Vizbenéző	bronz	16 cm	1950
7./	Hegedüt pengető fiucska	bronz	25 cm	1951
8./	Táncoló lány	ólom	30 cm	1951
9./	Vigh Erzsébet	gipsz	40 cm	1951
10./	Nyár	bronz	16 cm	1952
11./	Erzsi bábolnai traktoroslány	ólom	24 cm	1952
12./	Lovak	viasz	14 cm	1952
13./	Tercsi	bronz	14 cm	1952
14./	Kislányportré	terrakotta	13 cm	1952
15./	Udvardi Erzsébet	bronz	40 cm	1952
16./	Ferenczy Béni	terrakotta	40 cm	1952
17./	Csernus Kati	terrakotta	30 cm	1953
18./	Zuhanyozó	bronz	28 cm	1953
19./	Ridovics László	gipsz	45 cm	1954
20./	Egy szorgalmas és két hiu leány /három szobor/	bronz	á 25 cm	1954
21./	Plakettek 10 db. 1949-1953.	bronz és ólom.		

.....

Készült a Magyar Nemzeti Muzeum - Történeti Muzeum
Rotaprint üzemében
500 példányban 1/2 iv terjedelemben
F. v.: Dajbukát Gergely

A MŰCSARNOK KIÁLLITÁSAI

RIDOVICS FERENC
és
RIDOVICS LÁSZLÓ
festőművészek,
VIGH TAMÁS
Munkácsy-díjas szobrászművész

kiállítása

FÉNYES ADOLF TEREM
Bp. VII. Rákóczi-út 30.

1954. ÁPRILIS 30-MÁJUS 15.

RIDOVICS FERENC ÉS RIDOVICS LÁSZLÓ FESTŐMŰVÉSZEK.

Szokatlan jelenség képzőművészetünkben, két testvér műveinek közös kiállításon történő bemutatása. Már ez a körülmény is csábit munkásságuk együttes értékelésére, de e mellett szól az is, hogy lényegében egy korosztályhoz tartoznak, mindössze két év közöttük a korkülönbség.

A Ridovics fiuk a szombathelyi árvagyerekek, szobafestő szakmát tanultak, majd a háboru alatt egymás után vágtak neki a nagyvilágnak, azzal a határozott szándékkal, hogy régi vágyukat teljesitik: festeni tanulnak. Nehéz, és nélkülözésekkel teli esztendők következtek, amikor az egymáshoztartozás komoly segitséget jelentett mindkettőjüknek. Művészetükben mutatkozó közös vonások és problémák megegyeznek a felszabadulás utáni években főiskolára járó fiatalok művészetének vonásaival, illetve problémáival. Annak a festőgenerációnak tagjai ők, akiknek tanulmányai idején lépett életbe a főiskolai reform, - sőt a képzőművészeti fordulat éve is a főiskolán találta őket. Mindketten hat esztendőt töltöttek el itt, amely hat esztendőnek eredményei csak most érlelődnek művészetükben. Utravalóul fejlett festői kulturát és magasfoku művészi igényességet kaptak. Nem véletlen, hogy a főiskolán és az azt követő néhány esztendőben ritkán kezdtek nagyobb figurális kompozicióba és mindketten szivesen festettek csendéleteket. Képeikre általában jellemző volt a sötét tónus, a mélyből elővillanó fehérekkel, a tárgyakon megcsillanó fénnyel. S bár helytelen volna ebből azt a végleges következtetést levonni, hogy művészetük ezidőben egyértelműen pesszimista jellegű volt, képeik témaszegénysége, felfogása, sötét szineik, kompozicióik statikus jellege, - minden festői gazdagság ellenére - ezt mutatta. Nem fiatal művészek optimista lendületességére engedett következtetni, sokkal inkább fiataljaink általános problémáit juttatta esszünkbe: mint például a befelé fordulás, az uj élet magávalsodró ereje jelentkezésének hiánya, ábrázolásbeli nehézségek és a többi.

A két kiállitó művész munkái az elmult esztendők eredményeit mutatják be, a közelmultéval együtt. Néhány szóban foglalkozunk festői fejlődésükkel külön-külön.

Ridovics Ferenc. 1951-ben végzett, Berény Róbert, majd Bernáth Aurél tanitványa volt. Most az Iparművészeti főiskola diszitőművészeti tanszékének tanársegéde. Kiállitott festményei néhány portré kivételével nagyobbára csendéletek, rajzai, aquarelljei helyszini jegyzetek. Sötát tónusu csendéletei a legszebbek, legérettebbek. A figurális ábrázolásban, -mint annyi fiatal,- ő is nagy nehézségekkel küzd, ehhez járul uj szinvilága kialakításának problémája. Szinei az utóbbi időben világosodnak, képei derüsebbé válnak. Ez a törekvése kis dunai tájképén és virágcsendéletén mutatkozik meg leginkább. Palettájának ezt a kicserélődését mindenképpen helyeselni lehet, bár az emlitett képek inkább csak kisérletnek tekinthetők a sötét tónusu képekben elért festői gazdagság, festői eredmények átmentésére. Ennek a munkának a jövőben párhuzamosan kell folynia a kompoziciós és emberábrázoló tevékenységgel, csak ez biztosithatja a fiatal festő művészetének továbbfejlődését, tehetségének kibontakozását.

Kiállitott művei:

1./ Önarckóp	olaj	50x60	1949
2./ Csendélet almával	"	60x45	1949
3./ Csendélet /vázák/	"	60x45	1950
4./ Szeneskocsi	"	26x35	1950
5./ Leány ujsággal /tanulmány/	"	66x81	1952
6./ Csendélet	"	60x50	1952
7./ Női arckóp	"	62x72	1953
8./ Pihenő borju	aquarell	14x14	1953
9./ Kora tavasz	"	20x16	1953
10./ Sztálin híd	olaj	55x38	1954
11./ Műteremben /vázlat/	"	45x50	1954
12./ Tanulmányfej	"	45x28	1954

Rajzok-tanulmányok.

Ridovics László. 1949-ben a főiskola elvégzése után, - ahol végig Szőnyi István irányitásával tanult, - a leningrádi művészeti akadémiára került aspiránsként. Betegsége miatt azonban mindössze nyolc hónapot tölthetett a Szovjetunióban. Hazatérve rövidesen tanár lett a Művészeti Gimnáziumban, ahol most alakrajzot tanit. Kiállitáson szereplő anyaga nagyobb, témában is szélesebb, mint Ridovics Ferencé. A figurális ábrázolás terén is már szép eredményekkel dicsekedhet. S bár festői gazdagságban megőrizte a főiskolán tanultakat, nagyobb lépéssel jutott közel a realista ábrázoláshoz. A minél tökéletesebb realista kifejezést tekinti fő problémájának. A Szovjetunióban töltött néhány hónap eredményei festészetben elsősorban az ember felé fordulás, az ember iránti fokozott érdeklődés felébredésében mutatkoztak. S bár témakőre még nem elég széles, csaknem a szük családi körre vonatkozik, és képei rendszerint egy-két figurát mozgatnak csak, festményeinek szinvilága, hangulata egyaránt mutat helyenként pesszimista vonásokat, a további fejlődés biztató jeleit már ebben az anyagban is felfedezhetjük. Elsősorban a témakör szélesitési lehetőségeire, szineinek gazdagodására, derüsebbé, optimistábbá válására gondolunk. A konkrét ábrázolásra közérthető kifejezésre való törekvés mostani müveiben is megmutatkozik. Ezt igazolja egy sor szép rajza is, amely az élet jelenségeinek állandó megfigyelését és helyes ábrázolását mutatja.

Kiállitott művei:

1./ Zsuzsa	olaj	69x59	1953
2./ Tanulmányfejek	"	75x52	1951
3./ M. Szücs Ilona	"	38x50	1954
4./ Önarckép	"	12x19	1954
5./ Rajzoló	"	100x85	1952
6./ Önarckép	"	100x75	1952

7./ Zsuzsa	olaj	120x90	1953
8./ Tanulás közben	"	100x95	1954
9./ Tercsi	szénrajz	18x25	1952
10./ Zsuzsa	"	18x25	1953
11./ Zsuzsa	vöröskréta	18x25	1953
12./ Önarckép	kréta	20x29	1954
13./ Akt	kréta	27x18	1953
14./ Akt	"	12x27	1954
15./ Leányfej	vöröskréta	25x18	1954
16./ Peti fiam	"	15x15	1954
17./ Táj 3 db.	aquarell		

Vigh Tamás szobrászmüvész.

A fiatal szobrásznemzedék egyik legtehetségesebb tagja. A főiskolát 1951-ben végezte el, majd egy évig mint ösztöndijas dolgozott ott. Két év óta a Művészeti Gimnázium tanára. Ferenczy Bénit vallja mesterének, akiről eleven erejü kitünő portrét mintázott a IV. Magyar Képzőművészeti Kiállitásra. Ezért a munkájáért ezidén Munkácsy-dijat kapott. Kiállitott művei legnagyobbrészt kisplasztikák, - fiataloknál szokatlan nemes anyagban, - és portrék. 1947- től napjainkig készült munkáit sorakoztatja fel. Ezen idő alatt nagy szobrokat és domborüveket is készitett, többek között diplomamunkáját, a Berlini Világifjusági Találkozón komoly sikert aratott "Éneklő fiatalok"at.

Kisplasztikái, plakettjei és portréi egyaránt egy rendkivüli formaérzékü, könnyed, de korántsem felületes mintázókészségü szobrászt mutatnak. Szükszavuan jellemez, egy-egy lágy mozdulattal, jellegzetes tartással igen sokat mond el ábrázoltjáról. Valamennyi szobrát belülről, mélyről fakadó hév, erő füti át, olyan belső dinamizmus ez, mely kevés fiatalnak sajátja. Mindehhez járul a szobrok felületének finom megmunkálása, olyan foku igényesség, mely éppen Vigh Tamás esetében, - aki a mércét saját maga számára magasra emeli, a nagy klasszikus példaképek tanulmányozása alapján, - szinte természetes. Kulturált szobrász alkotásai ezek, aki egy-egy plakett kicsiny területére süritve is, drámai erejü ábrázolást ad.

A kiváló tehetségü fiatal művész munkáinak nézegetése közben azonban akarva-akaratlanul felmerül egy probléma. Portréi karakteresek, sőt a tipikusság jegyeit is magukon hordják, de ezt az eredményt, az emberábrázoló képességet kisplasztikában csak néha használja fel. Arccal, arckifejezéssel a legritkább esetben jellemez csak. Az ember forsó erőit igyekszik bemutatni, ez biztositja szobrának is, mai zártságát. Egyben azonban rámutat a hiányosságra is, mégpedig arra, hogy szobrainak nagyobb része nem eléggé mai, egy kicsit kivülálló az uj életen. Ilyen irányu csendes szemlélődése egyáltalán nem áll arányban azzal a lendülettel, mély drámaisággal, amely egyébként formai megjeleni - tésére jellemző.

Kiváló tehetsége és fiatalsága biztositék arra, hogy eddigi nagyszerü eredményei uj életünk sokrétü tartalmából meritett szobrok teszik teljessé.

D. Fehér Zsuzsa

Kiállitott müvei:

1./	Öcsém	ólom	19 cm	1947
2./	Leánykaakt	bronz	19 cm	1948
3./	Leány	bronz	19 cm	1949
4./	Ülő akt	bronz	26 cm	1949
5./	Parasztasszony	ólom	15 cm	1949
6./	Vizbenéző	bronz	16 cm	1950
7./	Hegedüt pengető fiucska	bronz	25 cm	1951
8./	Táncoló lány	ólom	30 cm	1951
9./	Vigh Erzsébet	gipsz	40 cm	1951
10./	Nyár	bronz	16 cm	1952
11./	Erzsi bábolnai traktoroslány	ólom	24 cm	1952
12./	Lovak	viasz	14 cm	1952
13./	Tercsi	bronz	14 cm	1952
14./	Kislányportré	terrakotta	13 cm	1952
15./	Udvardi Erzsébet	bronz	40 cm	1952
16./	Ferenczy Béni	terrakotta	40 cm	1952
17./	Csernus Kati	terrakotta	30 cm	1953
18./	Zuhanyozó	bronz	28 cm	1953
19./	Ridovics László	gipsz	45 cm	1954
20./	Egy szorgalmas és két hiu leány /három szobor/	bronz	á 25 cm	1954

21./ Plakettek 10 db. 1949-1953. bronz és ólom.

.....

Készült a Magyar Nemzeti Muzeum - Történeti Muzeum
Rotaprint Üzemében
500 példányban 1/2 iv terjedelemben
F.v.: Dajbukát Gergely

Ridovics Ferenc

A MŰCSARNOK KIÁLLITÁSAI

RIDOVICS FERENC
és
RIDOVICS LÁSZLÓ
festőművészek,
VIGH TAMÁS
Munkácsy-díjas szobrászművész

kiállitása

FÉNYES ADOLF TEREM
Bp. VII. Rákóczi-út 30.

1954. ÁPRILIS 30-MÁJUS 15.

RIDOVICS FERENC ÉS RIDOVICS LÁSZLÓ FESTŐMŰVÉSZEK.

Szokatlan jelenség képzőművészetünkben, két testvér műveinek közös kiállításon történő bemutatása. Már ez a körülmény is csábit munkásságuk együttes értékelésére, de e mellett szól az is, hogy lényegében egy korosztályhoz tartoznak, mindössze két év közöttük a korkülönbség

A Ridovics fiuk a szombathelyi árvagyerekek, szobafestő szakmát tanultak, majd a háboru alatt egymás után vágtak neki a nagyvilágnak, azzal a határozott szándékkal, hogy régi vágyukat teljesitik: festeni tanulnak. Nehéz, és nélkülözésekkel teli esztendők következtek, amikor az egymáshoztartozás komoly segitséget jelentett mindkettőjüknek. Művészetükben mutatkozó közös vonások és problémák megegyeznek a felszabadulás utáni években főiskolára járó fiatalok művészetének vonásaival, illetve problémáival. Annak a festőgenerációnak tagjai ők, akiknek tanulmányai idején lépett életbe a főiskolai reform, - sőt a képzőművészeti fordulat éve is a főiskolán találta őket. Mindketten hat esztendőt töltöttek el itt, amely hat esztendőnek eredményei csak most érlelődnek művészetükben. Utravalóul fejlett festői kulturát és magasfoku művészi igényességet kaptak. Nem véletlen, hogy a főiskolán és az azt követő néhány esztendőben ritkán kezd - tek nagyobb figurális kompozicióba és mindketten szivesen festettek csendéleteket. Képeikre általában jellemző volt a sötét tónus, a mélyből elővillanó fehérekkel, a tárgyakon megcsillanó fénnyel. S bár helytelen volna ebből azt a végleges következtetést levonni, hogy művészetük ezidőben egyértelmüen pesszimista jellegü volt, képeik témaszegénysége, felfogása, sötét szineik, kompoziciók statikus jellege, - minden festői gazdagság élenére - ezt mutatta. Nem fiatal művészek optimista lendületességére engedett következtetni, sokkal inkább fiataljaink általános problémáit juttatta eszünkbe: mint például a befelé fordulás, az uj élet magávalsodró ereje jelentkezésének hiánya, ábrázolásbeli nehézségek és a többi.

A két kiállitó művész munkái az elmult esztendők eredményeit mutatják be, a közelmultéval együtt. Néhány szóban foglalkozunk festői fejlődésükkel külön-külön.

Ridovics Ferenc. 1951-ben végzett, Berény Róbert, majd Bernáth Aurél tanitványa volt. Most az Iparművészeti Főiskola diszitőművészeti tanszékének tanársegéde. Kiállitott festményei néhány portré kivételével nagyobbára csendéletek, rajzai, aquarelljei helyszini jegyzetek. Sötét tónusu csendéletei a legszebbek, legérettebbek. A figurális ábrázolásban, -mint annyi fiatal,- ő is nagy nehézségekkel küzd, ehhez járul uj szinvilága kialakitásának problémája. Szinei az utóbbi időben világosodnak, képei derüsebbé válnak. Ez a törekvése kis dunai tájképén és virágcsendéletén mutatkozik meg leginkább. Palettájának ezt a kicserélődését mindenképpen helyeselni lehet, bár az emlitett képek inkább csak kisérletnek tekinthetők a sötét tónusu képekben elért festői gazdagság, festői eredmények átmentésére. Ennek a munkának a jövőben párhuzamosan kell folynia a kompozicios és emberábrázoló tevékenységgel, csak ez biztosithatja a fiatal festő művészetének továbbfejlődését, tehetségének kibontakozását.

Kiállitott művei:

1./ Önarckép	olaj	50x60	1949
2./ Csendélet almával	"	60x45	1949
3./ Csendélet /vázák/	"	60x45	1950
4./ Szeneskocsi	"	26x35	1950
5./ Leány ujsággal /tanulmány/	"	66x81	1952
6./ Csendélet	"	60x50	1952
7./ Női arckép	"	62x72	1953
8./ Pihenő borju	aquarell	14x14	1953
9./ Kora tavasz	"	20x16	1953
10./ Sztálin hid	olaj	55x38	1954
11./ Műteremben /vázlat/	"	45x50	1954
12./ Tanulmányfej	"	45x28	1954
Rajzok-tanulmányok.			

Ridovics László. 1949-ben a főiskola elvégzése után, - ahol végig Szőnyi István irányitásával tanult, - a leningrádi művészeti akadémiára került aspiránsként. Betegsége miatt azonban mindössze nyolc hónapot tölthetett a Szovjetunióban. Hazatérve rövidesen tanár lett a Művészeti Gimnáziumban, ahol most alakrajzot tanit. Kiállitáson szereplő anyaga nagyobb, témában is szélesebb, mint Ridovics Ferencé. A figurális ábrázolás terén is már szép eredményekkel dicsekedhet. S bár festői gazdagságban megőrizte a főiskolán tanultakat, nagyobb lépéssel jutott közel a realista ábrázoláshoz. A minél tökéletesebb realista kifejezést tekinti fő problémájának. A Szovjetunióban töltött néhány hónap eredményei festészetben elsősorban az ember felé fordulás, az ember iránti fokozott érdeklődés felébredésében mutatkoztak. S bár témaköre még nem elég széles, csaknem a szük családi körre vonatkozik, és képei rendszerint egy-két figurát mozgatnak csak, festményeinek szinvilága, hangulata egyaránt mutat helyenként pesszimista vonásokat, a további fejlődés biztató jeleit már ebben az anyagban is felfedezhetjük. Elsősorban a témakör szélesitési lehetőségeire, szineinek gazdagodására, derüsebbé, optimistábbá válására gondolunk. A konkrét ábrázolásra kösérthető kifejezésre való törekvés mostani müveiben is megmutatkozik. Ezt igazolja egy sor szép rajza is, amely az élet jelenségeinek állandó megfigyelését és helyes ábrázolását mutatja.

Kiállitott művei:

1./ Zsuzsa	olaj	69x59	1953
2./ Tanulmányfejek	"	75x52	1951
3./ M. Szücs Ilona	"	38x50	1954
4./ Önarckép	"	12x19	1954
5./ Rajzoló	"	100x85	1952
6./ Önarckép	"	100x75	1952

7./ Zsuzsa	olaj	120x90	1953
8./ Tanulás közben	"	100x95	1954
9./ Tercsi	szénrajz	18x25	1952
10./ Zsuzsa	"	18x25	1953
11./ Zsuzsa	vörőskréta	18x25	1953
12./ Önarckép	kréta	20x29	1954
13./ Akt	kréta	27x18	1953
14./ Akt	"	12x27	1954
15./ Leányfej	vörőskréta	25x18	1954
16./ Peti fiam	"	15x15	1954
17./ Táj 3 db.	aquarell		

Vigh Tamás szobrászmüvész.

A fiatal szobrásznemzedék egyik legteneteségesebb tagja. A főiskolát 1951-ben végezte el, majd egy évig mint ösztöndijas dolgozott ott. Két év óta a Művészeti Gimnázium tanára. Ferenczy Bénit vallja mesterének, akiről eleven erejü kitünő portrét mintázott a IV. Magyar Képzőművészeti Kiállitásra. Ezért a munkájáért ezidén Munkácsy-dijat kapott. Kiállitott művei legnagyobbrészt kisplasztikák, - fiataloknál szokatlan nemes anyagban, - és portrék. 1947- től napjainkig készült munkáit sorakoztatja fel. Esen idő alatt nagy szobrokat és domborműveket is készitett, többek között diplomamunkáját, a Berlini Világifjusági Találkozón komoly sikert aratott "Éneklő fiatalok"at.

Kisplasztikái, plakettjei és portréi egyaránt egy rendkivüli formaérzékü, könnyed, de korántsem felületes mintázókészségü szobrászt mutatnak. Szükszavuan jellemez, egy-egy lágy mozdulattal, jellegzetes tartással igen sokat mond el ábrázoltjáról. Valamennyi szobrát belülről, mélyről fakadó hév, erő füti át, olyan belső dinamizmus ez, mely kevés fiatalnak sajátja. Mindehhez járul a szobrok felületének finom megmunkálása, olyan foku igényesség, mely éppen Vigh Tamás esetében, - aki a mércét saját maga számára magasra emeli, a nagy klasszikus példaképek tanulmányozása alapján, - szinte természetes. Kulturált szobrász alkotásai ezek, aki egy-egy plakett kicsiny területére süritve is, drámai erejü ábrázolást ad.

A kiváló tehetségü fiatal művész munkáinak nézegetése közben azonban akarva-akaratlanul felmerül egy probléma. Portréi karakteresek, sőt a tipikusság jegyeit is magukon hordják, de ezt az eredményt, az emberábrázoló képességet kisplasztikában csak néha használja fel. Arccal, arckifejezéssel a legritkább esetben jellemez csak. Az ember forsó erőit igyekszik bemutatni, ez biztositja szobrainak is, mai zártságát. Egyben azonban rámutat a hiányosságra is, mégpedig arra, hogy szobrainak nagyobb része nem eléggé mai, egy kicsit kivüláll az uj életen. Ilyen irányu csendes szemlélődése egyáltalán nem áll arányban azzal a lendülettel, mély drámaisággal, amely egyébként formai megjelenitésére jellemző.

Kiváló tehetsége és fiatalsága biztositék arra, hogy eddigi nagyszerü eredményei uj életünk sokrétü tartalmából meritett szobrok teszik teljessé.

D. Fehér Zsuzsa

Kiállitott művei:

1./	Öcsém	ólom	19 cm	1947
2./	Leánykaakt	bronz	19 cm	1948
3./	Leány	bronz	19 cm	1949
4./	Ülő akt	bronz	26 cm	1949
5./	Parasztasszony	ólom	15 cm	1949
6./	Vizbenéző	bronz	16 cm	1950
7./	Hegedüt pengető fiucska	bronz	25 cm	1951
8./	Táncoló lány	ólom	30 cm	1951
9./	Vigh Erzsébet	gipsz	40 cm	1951
10./	Nyár	bronz	16 cm	1952
11./	Erzsi bábolnai traktoroslány	ólom	24 cm	1952
12./	Lovak	viasz	14 cm	1952
13./	Tercsi	bronz	14 cm	1952
14./	Kislányportré	terrakotta	13 cm	1952
15./	Udvardi Erzsébet	bronz	40 cm	1952
16./	Ferenczy Béni	terrakotta	40 cm	1952
17./	Csernus Kati	terrakotta	30 cm	1953
18./	Zuhanyozó	bronz	28 cm	1953
19./	Ridovics László	gipsz	45 cm	1954
20./	Egy szorgalmas és két hiu leány /három szobor/	bronz	á 25 cm	1954
21./	Plakettek 10 db.	1949-1953.	bronz és ólom.	

.....

Ridovics Ferenc festő

Készült a Magyar Nemzeti Muzeum - Történeti Muzeum
Rotaprint Üzemében
500 példányban 1/2 iv terjedelemben
F. v.: Dajbukát Gergely

A MŰCSARNOK KIÁLLITÁSAI

RIDOVICS FERENC
és
RIDOVICS LÁSZLÓ
festőművészek,
VIGH TAMÁS
Munkácsy-díjas szobrászművész

kiállitása

FÉNYES ADOLF TEREM
Bp. VII. Rákóczi-út 30.

1954. ÁPRILIS 30-MÁJUS 15.

Tegnap esti helyzetkép a külpol

Miközben — Bonn guatemalai nagykövetének meggyilkolása mellett — számos más jel is arra mutat, hogy a közeljövőben alighanem megsokasodnak Washington latin-amerikai gondjai. Nixon magasrangú külföldi vendéget fogadott. Willy Brandt kancellár és az amerikai elnök megbeszélésein nyilvánvalóan szóbakerült a Spreti-ügy, de csaknem bizonyos, hogy mind időben, mind hangsúlyban eltörpült néhány más téma mellett. Hogy milyen jellegű kérdések kaphatták a fő szerepet ezeken a megbeszéléseken, azzal kapcsolatban elég utalnunk arra, hogy a Német Szövetségi Köztársaság kancellárja az NDK kormányfőjével folytatott erfurti tanácskozásai után a tárgyalások kasseli folytatása előtt kereste fel az Egyesült Államok elnökét.

Összegezve: a latin-amerikai helyzet kiéleződése ellenére sem lehet vitás, hogy a Nixon—Brandt találkozó főtémája — Európa volt...

A kancellár ott-tartózkodása idején egyébként Richard Nixon elszenvedte hivatali tevékenysége egyik legsúlyosabb személyi—politikai vereségét. A kongresszus nem fogadta el a Legfelső Bíróság üresen álló helyének betöltésére az elnök jelöltjét, G. Harold Carsw tagadó válasza önmagában zsére, de ebben az esetben növeli az a tény, hogy im szonylag rövid idő alatt —

Nixon korábban ugyan nált ellenségét, Haynsworth fontosabb testületébe juttat tized óta először — nemet hogy az elnök levonja az el szor ne kockáztasson ilyen csodálkozásra Nixon nem ez worthéhoz hasonló gondolko zású bírót jelölt. Erre csak Az, hogy igaz, amit már m gyelő megállapított: hogy az nöke elsősorban a fajüldöző utolsósorban anyagi — tám rata-párti ellenfelét és ezek számlát.

Péter János hazautazott Svédországból

Péntek volt az utolsó napja a Péter János vezette magyar delegáció hivatalos svédországi látogatásának.

Péter János délelőtt személyes beszélgetést folytatott Torsten Nilsson külügyminiszterrel, aki gyengélkedése miatt nem hagyhatja el lakását. Szóba kerültek az összes időszerű nemzetközi kérdések, valamint a két ország kapcsolatai.

Péter János külügyminiszternek és a magyar küldöttség tagjainak négy napon át folytatott megbeszélései — habár azok Nilsson svéd külügyminiszter sajnálatos megbetegedése miatt nélkülözték az egyébként szokásos hivatalos külsőségeket — valamint új személyes kapcsolatok létesítése, vagy a régiek elmélyítése a gazdaság, a tudomány, a kultúra minden területén: mindez kétségtelenül hazánkra irányította Svédországban a figyelmet.

Ez ad tartalmat annak a szimbólumnak, hogy négy napon át ott lengett a magyar zászló a svéd külügyminisztérium épülete előtt. Méltán nevezhetjük hasznosnak a tárgyalásokat, amelyek kétségtelenül hozzájárultak a két ország kapcsolatainak elmélyítéséhez és ezen keresztül Európa, s általában a világ békéjének megszilárdításához.

Péter János külügyminiszter és kísérete pénteken este repülőgépen hazaindult Stockholmból.

ESEMÉNYEK KÉPEKBEN

Heinz Vetter elnökkel az élen (jobbról a
döttség tartózkodik Varsó
zetőivel. Balról az első: Ig

A magyar fiatalok vietnami
denek a harcoló vietnami n
VDK nagykövetségének.

A saigoni kor k t
a nők

Ridovics László

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1970 APR 1 11

ETÁRJAI, EGYESÜLJETEK! Ára: 80 fillér

PLAP

OTTSÁG ÉS A MEGYEI TANÁCS LAPJA

Lenin portré a tanácskozóteremben
Pályázat területi egészségügyi központ tervezésére

1021

Ülésezett Szolnok Város Tanácsa

„Ezt a tanácsülésünket Lenin emlékének tiszteletére rendeztük. Most készült el felújított tanácstermünk, ma kerül leleplezésre Ridovics László festőművész nagyméretű, Lenint ábrázoló olajportréja és ugyancsak ma avatjuk fiatarziával készített népköztársasági címerünket ít a teremben, melyet Radványi Kálmán készített" — mondta a tanácsülést megnyitó beszédében Csoma Kálmán, a Szolnok városi tanács vb-elnöke. Majd felkérte Sipos Károlyt, a városi pártbizottság első titkárát, Leninre emlékező beszédének megtartására.

Sipos Károly emlékbeszédében elmondta: Leninre születésének 100. születésnapján, nemcsak mint forradalmárra, hanem mint emberre is emlékezünk és nemcsak mi, kénytelenek előtte tisztelegni — mint szellemi óriás előtt — ellenségei is. Emlékeztetett arra, hogy amikor Lenin 1917-ben a Nagy Októberi Szocialista Forradalomban győzelemre vezette az orosz munkásokat, követték őt a magyar proletárok is. Akkor adta ki nálunk a kommunista párt a jelszót: Járjunk Lenin útján, kövessük orosz testvéreinket! Az imperialista túlerő vérbe fojtotta a magyarok szabadságvágyát, de népünk lelkéből nem tudta kiirtani a lenini eszmét. Bizonyítják ezt napjaink történései, amikor Lenin szellemében az ő útmutatásai szerint élünk, dolgozunk.

Ezután leleplezték a városi tanács épületének nagytermében a Lenint ábrázoló nagyméretű olajfesményt.

Pályázati határidő: október 12

Mielőtt a tanácsülés az első napirendi pont megtárgyalásához kezdett, Csoma Kálmán, a városi tanács vb-elnöke minden szolnoki számára — de minden megyei embernek is — örömhírrel szolgált. Az Egészségügyi Minisztériumban alakult bizottság, élén a miniszterrel, március 31-én meghirdette a Szolnokon létesülő területi egészségügyi vezető központ pályázatát.

Eszerint Szolnokon 870 ágyas általános kórház, 370 ágyas ideg-, elmeosztály, 30 munkahelyes központi orvosi rendelő, 12 gépkocsiállásos mentőállomás, 240 személyes egészségügyi gyermekotthon, 240 személyes nővér- és orvosszállás és 330 személyes nevelőotthon épül az elkövetkező években. Ez az óriási egészségügyi központ Szolnok új városnegyedében, a kisgyepi részen lé-

tesül. Az országos pályázatra a terveket október 12-ig kell beküldeni az Egészségügyi Minisztériumba. Eredményhirdetésre november 25-én kerül sor. Egyébként a későbbiekben Fodor Mihály, a megyei tanács vb-elnöke, aki szintén részt vett a városi tanács ülésén, felszólalásában elmondta, hogy az új megyei kórház építését 1973-ban meg kell kezdeni és 1975-re a 370 ágyas ideg- és elmeosztálynak működnie kell.

Kenyérgyár, hűtőház, áruház, szálloda épül

A tegnapi tanácsülésen egyébként az egyik legfőbb napirendi pont a város IV. ötéves terve várospolitikai irányelveinek megtárgyalása volt. E témáról már annak idején a vb-ülés alapján írtunk, emlékeztetőül azonban nem árt néhány adatot megismételni abból.

Az irányelvek elkészítését kétéves elemző, tervező munka előzte meg, így valóban minden területre kiterjedő, gondosan előkészített anyag került a tanácsatagok elé. Milyen elképzelések vannak Szolnok város jövőjét illetően? A foglalkoztatottságot tekintve: cél, hogy például 1975 végére az iparban dolgozók száma 10 ezer lakosra elérje a 3500-at.

Szintén a IV. ötéves terv fejlesztési célkitűzései közé tartozik az új központi személypályaudvar, autóbuszállomás felépítése, a 4-es számú főközlekedési út korszerűsítése, új áruház, szálloda, mintegy ötezer lakás létesítése.

Egészséges városszeretet kell

A vita során a felszólalók valamennyien arról tettek tanúbizonyságot, hogy szívvel-lélekkel városunk fejlesztéséért munkálkodnak. Amikor elismerően szóltak a várospolitikai irányelvekről, néhány nagyon fontos tennivalóra még felhívták a figyelmet. Fodor Mihály, a megyei tanács vb-elnöke kifejtette: valósuljanak meg a szép elgondolások, de a városi tanács se feledkezzen el a napi apró problémák orvoslásáról sem. Csényi László, a köztisztasági vállalat igazgatója bejelentette: nagy örömükre szolgált, hogy a tanács 2 millió forintot biztosított számukra úttisztító gépek vásárlására. Ugyanakkor kérte a város országgyűlési képviselőit, járjanak közben, hogy az ipar gyártson is ilyen gépeket, mert egyelőre a korszerű úttisztító gép hiánycikk az országban. Lakatos Lajos, a városi KISZ bizottság titkára az úttörőváros építéséhez kért segítséget és javasolta, hogy a szabadtéri színpadot ifjúsági parkká alakítsák át. Ludányi Istvánné a peremkerületek jobb kereskedelmi ellátására hívta fel a figyelmet. Szurmai Ernő azt kérte, gondoljon a tanács a színházra is: folytatódjék a színház rekonstrukciója és építsenek Szolnokon a pedagógus szállóhoz hasonló épületet a színészek számára. Hozzátette: legfontosabb feladatunk, hogy kialakítsunk Szolnokon egészséges lokálpatriótá szellemet. Városszeretet nélkül nem lehet várost építeni fejleszteni.

A tanácsülés ezután egyéb témákról tárgyalt. **V. V.**

városában lelkeshangulatu barátsági gyü[illegible]
ken magyar és azerbajdzsán müvészek adtak müsort. nagy sikert arattak a delegáció müvésztagjainak önálló fellépései, valamint a szép számban bemutatott magyar játékfilmek és kiállitások. a delegáció részt vett a szovjet-magyar baráti társaság köztársasági tagozatának alakuló ülésén is.

ezután kristóf istván, az mszbt főtitkára számolt be a január 21-22-én összeülő kongresszus előkészitő munkálatairól. hangoztatta, hogy a megyei, budapesti és kerületi konferenciák, amelyek a mult héten végetértek, sok értékes utmutatással szolgáltak a társaság további munkájához.

a konferenciákon összesen 350 szavazati joggal és 80 tanácskozási joggal felruházott küldöttet választottak a kongresszusra, amelyre mintegy száz vendéget is meghivnak. küldöttséggel képviselteti magát a szovjet-magyar baráti társaság is.

a titkári tájékoztatót vita követte. /mti/

-.-

15.30/a

bb 55. az ernst muzeum uj kiállitása

t tf/tr szb fm 1966. január 15.

1021 ridovics lászló festőművész alkotásait sorakoztatja fel. a szombaton megnyitott tárlat körülbelül száz alkotással ad keresztmetszetet a mester munkásságáról. az anyag müfajai: olajpiktura, akvarellek, grafikák, rajzvázlatok, sgraffitto és freskó-tervek. /mti/

-.-

15.10 m

-35-

Ridovics László

Induló műszálüzemünkbe június 1-i belépéssel műszakos munkakörbe fiatal gépész és vegyésztechnikust keresünk. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés a Kefeanyag-kikészítő Vállalatnál, Kaposvár, Szigetvári u. 59. (74160)

A Minisztertanács vándorzászlójával kitüntett budapesti ELEGANCIA KTSZ SIÓFOKON a lakossági igények fővárosi színvonalú kielégítése érdekében méretes szabóságot kíván létesíteni. A megfelelő helyiség és műszaki föltételek biztosítottak. A szövetkezet JÓL KÉPZETT DOLGOZÓKAT KERES. A megfelelő anyagválasztékot belföldi és import szövetekből biztosítja. Jelentkezéseket »Biztosított kereset« jeligére kérjük a Siófoki Szolgáltató KTSZhez benyújtani. (50105)

Éjjeliőrt állandó alkalmazásra fölvesz a MÉH-vállalat kaposvári telepe. (74313)

Mosógépkezelőnek négy fiatal férfit állandó munkára felveszünk. Jelentkezés a Patyolat V. Kaposvár, Mező Imre utcai központjában. (6038)

A 13. sz. AKÖV gépkocsivezetőt, segéd gépkocsivezetőt fölvesz. Jelentkezni lehet: Kaposvár, Berzsenyi u. 1—3. sz. alatt. (74045)

A 13. sz. AKÖV autószerelő, karbantartó lakatos és segédmunkást kaposvári és balatonboglári telephellyel fölvesz. Jelentkezni lehet Kaposvár, Berzsenyi utca 1—3.

megegyezés szerint. Jel... Karádon, a gépjavítónál. Karád 10.

Hegesztőket és lakatos s... kásokat az ÉM Somogy ... Állami Építőipari V. föl... lentkezés: Kaposvár, Berzsenyi utca 41. sz. alatt a lakatosüzemnél. (74146)

A VBKM 11. sz. Kaposvári Villamossági Gyára lakatos szakmunkásokat keres fölvételre azonnali belépéssel. Jelentkezni lehet a munkaügyi osztályon (Mező Imre utca). (74249)

A Somogy megyei Tanácsi Építőipari Vállalat rakodó segédmunkásokat keres azonnali fölvételre. Jelentkezés: Kaposvár, Május 1. utca 52. szám alatt a vállalat munkaügyi osztályán. (74219)

Az ÉM Országos Szakipari Vállalat azonnali belépéssel alkalmaz festő-mázoló, hidegburkoló, ács, állványozó szakmunkásokat, bádogos szigetelő szak- és segédmunkásokat változó munkahelyre. Szállást, étkezést térítés ellenében biztosítunk. A teljesítménybéren kívüli különélési pótlékot is fizetünk. Tanácsi igazolás és katonakönyv szükséges. Felvétel csak személyes jelentkezés esetén: Budapest, V., Báthori u. 12. II. em. 229. munkaerő-gazdálkodás. (3943)

A Somogy megyei Víz- és Csatornamű V. gépkezelőket fölvesz vízművek üzemeltetéséhez kaposvári telephellyel. Jelentkezés Kaposvár, Berzsenyi u. 18. (6035)

dási osztályán, Kaposvár, Május 1. u. 52. sz. alatt. (74318)

Az ÉM Baranya megyei Állami Építőipari Vállalat budapesti munkahelyre fölvesz kőműves, ács és vasszerelő szakmunkásokat, valamint férfi segédmunkásokat. A fölvett dolgozóknak kiemelt alap- és teljesítménybért, munkásszállást, napi háromszori étkezést valamint négyhetenként ingyenes hazautazást biztosítunk. Jelentkezni és érdeklődni lehet a vállalat munkaerőgazdálkodási csoportjánál, Pécs, Rákóczi u. 56 sz. alatt. (57351)

A Szentendrei Betonárugyár — váci telepére — azonnali belépésre fölvesz férfi segédmunkásokat betonelemgyártási munkakörbe. Tanácsi igazolás szükséges. Üzemi étkezés és munkásszállás van. Felvétel személyes jelentkezés esetén Vác, Kisrét dűlő 1. szám alatt. (A Forte-gyár és a Váci kisállomás mellett.) (65482)

Az ÉM Vas megyei Állami Építőipari Vállalat azonnali belépéssel fölvesz bádogos szakmunkásokat. Bérezés teljesítménybérben. Szociális juttatások a fennálló törvényes rendelkezések szerint. Jelentkezni lehet írásban vagy személyesen a fenti vállalat szakipari fő-építésvezetőségén, Szombathely, Wesselényi u. 34. sz. Telefon: 21-66. (143401)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ridovics László
SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

1967 MÁJ 16.

1021

TÖRTÉNELEM FALKÉPEN

Az MSZMP Törökszentmiklósi Járási Bizottsága nemrég felépült székházának előadótermét díszíti majd Ridovics László festőművész seccója, amely hazánk közelmúlt történetének eseményeit ábrázolja. Képünkön: a földosztás-részlet a nagyméretű műalkotásból.

Asztalitenisz

VT Vasas—Siketek SC 15:5

Az újonc Vasas lányok eddig derekasan megállták helyüket az NB II-ben: hét mérkőzésből négy esetben győztesként hagyták el az asztalokat. Legutóbb a Siketek együttesét, végig vezetve, biztosan győzték le, 15:5-re. A győzelmeket Vadász K. (4), Fűrész és Jurik (3—3), Várnagy (1) illetve Fűrész—Jurik (2) és a Várnagy—Vadász (2) párosok aratták.

Bp. Typographia—Vasas 11:9

A férfi találkozón megismételve az újonc fővárosi együttes Fehérváron is győzni tudott. A hazaiak sajnos ezúttal nem tudták egységes csapatmunkát nyújtani, s ez ismét a vereséget jelentette számukra. Kovács és Bókor ezen a mérkőzésen ragyogó játékkal rukkolt ki, azonban ez is kevésnek bizonyult a

BRONZÉRMESEK...

1981 APR 26.
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Ridovics László
FEJÉRMEGYEI HÍRLAP

Történelem falképen

Az MSZMP törökszentmiklósi járási bizottsága nemrég felépült székházának előadótermét díszíti majd Ridovics László festőművész secco-ja, amely hazánk közelmúlt történetének eseményeit ábrázolja. Képünkön: a földosztás — részlet a nagyméretű műalkotásból.

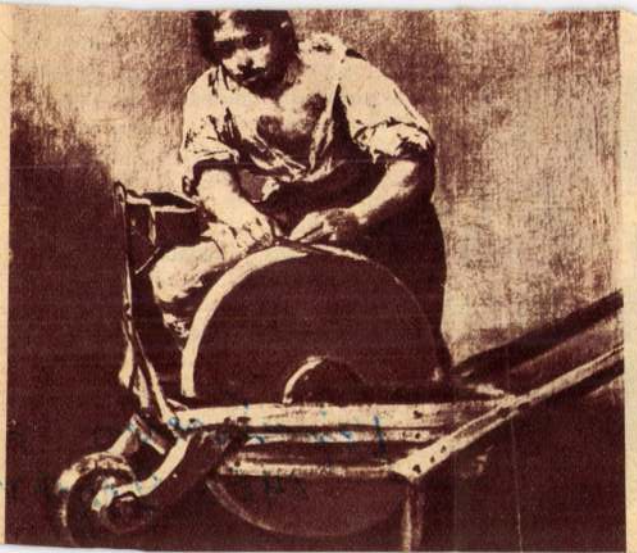

Ridovics László: Ritli Vali portréja
(Lavotha Géza felvétele)

risták, előadóművészek látogatják még képtárunkat. Nagy eredménynek tartom, hogy alig fél év alatt teljesen elcsendesedtek az egyes képek, „modernebb" ábrázolások fölötti viták. Megszokják és megszeretik ezeket a képeket is. Az egyszerű falusi ember, ha nem érti is, nem foglal ellene állást, nem fogalmaz ellenelméletet, csodálkozik, és *keresi a megértést.* Nehezebb a dolog a tájékozatlan értelmiségivel, aki ellenszenvet érez aziránt a műalkotás iránt, amelyik nem azt nyújtja, amit ő vár tőle. Felveszi ellene a har-

Népművelés
1963 7. szám

„Kiskonzervgyár“ Tápiószelén

A KÖZSÉGNEK NYERESÉG, AZ ASSZONYOKNAK MUNKAHELY

A félfogadás véget ért, most egy kis *„szélcsend”* következik a tápiószelei tanácsházán. Rövidke szélcsend, hiszen délutánra pesti vendégeket várnak, helyszíni

gyár igazgatója nem zárkózott el a kérés elől, de *három feltételhez kötötte:* épületről a helyi tanácsnak kell gondos-

történik, ami *lehetővé teszi,* hogy az asszonyok *napközben hazamenjenek* háztartásukat, gyermeküket ellátni; szom-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

Ridovics László

1967 ÁPR 28

1021

Történelem falképen

Az MSZMP törökszentmiklósi járási bizottsága székházának előadótermét díszíti majd Ridovics László festőművész secooja, amely hazánk közelmúlt történetének eseményeit ábrázolja. Képünkön: a földosztás-részlet a nagyméretű kompozícióból.

Jugoszlávok valutavásárlási kötelezettsége

Az illetékes magyar szervek valutavásárlási kötelezettséget írtak elő a Magyarországra beutazó jugoszláv állampolgárok részére. Ez a vásárlási kötelezettség személyenként és utazásonként 120 forint, amelyért az érvényes magyar valutaárfolyam alapján 50 dinárt kell fizetni.

A rendelkezés minden Magyarországra belépő jugoszláv állampolgárra vonatkozik, kivéve a szolgálati vagy diplomata útlevéllel utazókat, a magyar és jugoszláv utazási irodák között megállapodás alapján szervezett egyéni és csoportos utazásban részvevőket, a magyar—jugoszláv kishatárforgalmi egyezmény rendszeresített határátlépési engedéllyel beutazókat (az utóbbiak egy évben egyszer, első beutazásuk alkalmával). A jugoszláv közlekedési eszközökön szolgálatot teljesítő

RDETÉS

DÍJSZABÁS szavanként; hétköznap 1.— Ft, vasárnap 2.— Ft (A vastagon szedett szó kettőnek számít. A legkisebb hirdetés tíz szó.)

Adás-vétel

Termelői fehér boromat fuvarköltséggel együtt 17.— forintért utánvétel szállítom, Tóth Pál, Pusztaszer. (722)

ROZSÁK, díszcserjék, örökzöldek, gyümölcscserjék, virághagygmák óriási választéka. Kérje díjmentes fajtaismertetőmet, Szállítás postán Tóth kertészet Budapest, III. Márton u. 30. (784)

Szinkronváltós Trabantot bármilyen állapotban 20 000 forintért veszek. Ugyanitt páncéltőkés bécsi zongora eladó. Érdeklődni 16 órától Nagyné Szombathely, Derkovits-telep, Bem u. 19. B. lépcsőház földszint 2. (1020)

Három lóerős villanymotort vennék: Sárvár, Eperjes u. 8. Juhász. (1031)

Jó állapotban levő Jáwa Ideál motorkerékpár eladó 3000.— forintért. Balozsameggyes, Szabadság út 90. szám. (1048)

Fiatal kuvasz jó házőrző kutyát elköltözés miatt eladnánk Szombat-

Jó állapotban levő fonott sportkocsi eladó. Szombathely, Szőkefőldi u. 7. szám. (1058)

Nagy oldalkocsi jó állapotban eladó. Sárvár, Vásártér 6. Szlámer. (1060)

Konyhaszekrény, sezlon, újak eladók. Sárvár, Berzsenyi u. 17. sz. Biczónál. (1061)

Törzskönyvezett fekete gyűrűsszőrű féléves pulik eladók. Körmend, Deák F. u. 57. sz. (1063)

Magaskerekű rózsaszín mély gyermekkocsi eladó. Szombathely, Operint u. 8. Nagy. (1064)

Olcsón eladók: hálóbútor, konyhabútor, páros szekrények, sezlon, asztal, székek, toalett st... Szombat... u. 3. sz.

Szép ... sportkoc... Érdeklő... Szombat... M. u. 7...

A Vassurányi MTSZ növendék marhagondozót keres. Fizetés megegyezés szerint. Lakás biztosítva. Előnyben 2 fő munkaerővel rendelkező. Jelentkezés a tsz irodájában. (1018)

Hajtókat, takarmányosokat, segédmunkásokat felveszünk állandó munkára. Jelentkezni lehet munkakönyvvel: Söptei út külső 10. alatti telepünkön a **Szállítási Vállalatnál.** (1059)

Nehézgépkezelői vizsgával rendelkező kotrómestert felveszünk. Őrségi Társulat, Körmend, Rákóczi u. 74. sz. (1062)

A...

Raktár... anyagbe... lást ker... is lehet... „Jó mu...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
VAS NÉPE

Kiclovics Lászlo
1968 FEB 23

1021

Tavaly 40 ezer néző látta...

Kiállítások a Savaria Múzeumban

Öt képzőművészeti, egy ték meg, s ugyancsak sok ér- tomi tárgyalt, ezzel egyidőben iparművészeti, egy foto-, és deklődőt (2700) vonzott a Bartha László könyvillusztrá- pásztorművészeti, egy termé- sennyei iparművészek kiállí- cióit, októberben pedig a kö- szettudományos és három tása, amely július 23-tól szep- zép-dunántúli fémművesség egyéb kiállítás (sütőipari, szö- tember 18-ig volt nyitva. A emlékeit láthatják a múzeum vetkezeti ipari, vizsgareme- kiállítási esztendő az előző látogatói.

Májusra tervezik a polgári kek) színhelye volt tavaly a év decemberében megnyílt védelem eszközeinek, módsze- szombathelyi Savaria Múze- vasi képzőművészeti tárlattal reinek bemutatását és az or- um, egyet pedig a Művelődé- kezdődött, s az 1968-ra át- szágos bélyegkiállítást, év vé- si és Sportház közösen ren- húzódó „Szlovéniai-vas kép- gére pedig a vasi képzőmű- deztek (az Októberi Forrada- zőművészeti kiállítás"-sal zá- vészek tárlatát. A vázlatos lom jubileumára). A látoga- rult.

A múzeum idei kiállítási felsorolás nem teljes, csupán tók száma meghaladta a 40 programja — a tervek szerint a legfontosabb — s már rög- ezret, egy kiállításra tehát át- — még a tavalyinál is gaz- zített — kiállításokra szorit- lagosan több mint három- — dagabb. Az észak-dunántúli kozik, de így is változatos, ezer látogató jutott. A leg- dagabb. Az észak-dunántúli kozik, de egye- népszerűbb kiállítások közt képzőművészek tárlatát már- érdekes a program. Ha eh- meg kell említeni Ridovits ciusban a tavaly őszre várt hez a még tervezett, de egye- László, Artner. Ferenc és dunántúli kerámia kiállítás lőre nem véglegesen lekötött Radnóti Kovács Árpád kép- követi.

A nagyszabású nyári tár- kiállításokat is hozzászámít- zőművészek. Reismann János laton a megyéből elszár- juk, az idei esztendő több fotoművész tárlatát. Az ipari alko- látnivalót kínál, mint az tanulók vizsgamunkáit és a mazott képzőművészek elszár- 1967 évi, noha tavaly a Nagy Októberi Forradalom tásait (július 21-től szeptem- Fürst-emlékház és a Derko- tiszteletére rendezett kiállítást ber 15-ig), szeptember 20-tól vits-emlékszoba megnyitása is több mint négyezren tekintet- a Gotthárd-gyűjtemény egyip- gyarapította a múzeumi látni- valókat.

A megye több múzeuma kö- zül a kőszegi állandó kiállí- tása egy ideig szünetel a fő- démcsere miatt. (Reméljük, a kivitelező vállalat ezt a kényszerű szünetet alapos és gyors munkával megrövidíti, hogy Nyugat-Magyarország egyik legfontosabb múzeumát minél előbb megtekinthessék a hazai és külföldi érdeklő- dők.) Sárváron ugyancsak fő- démcsere miatt — előre lát- hatóan hosszabb ideig — zár- va a kiállítás.

(b.)

Ridly Irén kézimunkái. Feketeselyem terítő, fehér, sárközi hímzéssel és pozsonyvidéki tüllhímzésrátéttel díszítve. A művészi értékü terítő kitünő példáját adja annak, hogy miképpen lehet kétféle motivumu és kétféle technikáju néphimzést alkalmazni ugyanazon a kézimunkán.

lágon; minden lakószobát ezzel a virággal díszített fel s kitűzte azt a kabátkájára és az öve mellé is.

Az ő szobája meg éppen tele volt a legkedvesebb virágjával. Nem tűrte, hogy az izlésspecialista bármit is változtasson a virágain, fehérre lakkcsiszolt bútorain, világos mullfüggönyein és fényes tükrén, amely mögött híres férfiak fényképeit tartotta eldugva.

Aminthogy Hermann is ragaszkodott hozzá, hogy könyvei, füzetei, pipái, töltőtollai, vítőrjei és szép nőket ábrázoló művészlapjai állandóan olyan rendetlenségben legyenek, amilyenben ő szerette.

Szájában hosszúszárú pipával, dús szőke haján diáksapkával, vállasan — széles vállát apjától örökölte — elállta az ízlésspecialista útját, amikor a művész át akarta lépni a szoba küszöbét és kijelentette, hogy eddig és ne tovább: ő nem kér az ízléskultúrából. E küszöb mögött az új nemzedék ütött tanyát!

És Babettel többperces nevető-kettősben tört ki.

A specialista ferencjózsefje hosszú léptekkel távolodott, mig el nem tünt a folyosó mélyén. Fényes hátán nemes önuralommal fékentartott düh tükröződött.

De csodálatos módon Bomberlingné asszony is arra kérte szelíd mosolyával az iparművészt, hogy a hálószoba berendezését bízza őreá.

Természettől semmi sem szép, csak a megszokás teszi széppé a dolgokat.

Mindenkinek vannak olyan, kedves szokásai, amelyeket nem hajlandó feláldozni a modern ízlésnek sem: Anna asszony is ragaszkodott hozzá, hogy legyen legalább egy, egyetlenegy szoba a lakásában, amelyben úgy érezhesse magát, mintha otthon lenne.

Hiába tárta eléje a kultúrspecialista, hogy a mennyezetes ágy már régesrégen kiment a divatból, és hogy az a, fából faragott, pufókképű aranyangyal, aki az ágyak felett lebeg, nemcsak művészietlen, de anatómiai hibáktól sem mentes. Hiába. Bomberlingné állhatatos maradt. Elvégre a kultúrának is vannak határai! Az angyalt Ágoston sajátkezüleg

adtán bővebben itt meg fogunk majd emlékezni. Viszont azt sem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy a sokféle, izléstelen és lehetetlen, úgynevezett „gobelinmunka" már divatját multa. Nem kár érte, mert *ennek az újfajta „gobelin"-nek az igazi gobelinhez semmi köze sincs.*

Ma a hímzett fehérnemű a legelegánsabb. A csipke kevésbbé divatos. A hurkolás, a tűazsúrral körülvett rátétek, a szita-, toledó-, magashímzés díszítik a fehérneműt. A színes selyem fehérnemüeket szaten-rátéttel készítik. A fehérselyem fehérneműre divatos a többárnyalatú korálszín hímzés. A felső ruhákról a hímzés az idén hiányzik, de pulloverekben a kézimunka sokkal keresettebb, mint a géppel készült. Sporthoz sapkát, sálat az, aki ügyesen tud horgolni vagy kötni, még mindig önmaga készíthet.

Most, amikor röviden végignéztünk a mai kézimunkákon, még csak azt szeretnők megemlíteni, hogy a magyar díszítőelemek olyan gazdagok, olyan művésziesen szépek, hogy azokat akár stilizálva, akár nyersen, úgy, ahogyan a nép lelkében megszülettek, mindenkor felhasználhatjuk lakásunk díszitésére. Mindig nagyobb tért hódít a kalotaszegi, a sárközi és a székely kézimunka, mert nem drága és értékes.

Az Uj Idők Barátai

Az *Uj Idők*-nek új előfizetőket szereztek a következő hölgyek és urak, a magyar kultúra s az *Uj Idők* igaz Barátai:

özv. Baltássy Kálmánné
dr. Bálint Lajosné 2
Benedek Mártonné
Bódy Kálmán
Bodross Györgyné
Böckl Sári
Czelczer Erzsébet
Csipkés Gyuláné
Deutsch Katalin
Fekete Gusztávné
Futó Zoltánné
Gaál Mária
Gerencsér Istvánné
vitéz Démy Gerő Sándorné
Ghyczy Gyuláné
Grenczer Béláné
György Károlyné
Halász I. Margit
Hallgató Sándor
özv. Hegedüs Jánosné
Hertelendy Mária
Horváth Andrásné
vitéz Horváth Ferencné 2
Horváth Jenőné
Horváth Margit
Jankó Mária Lujza
Kardos Lajosné
Keller Béláné
Kertész Dezsőné
Keszler Dezsőné
Lovász Sándor
Szőke Kovács Jánosné
Köhler Gusztávné
Ladányi Rózsi
Lőrincz Vendelné
Maczkó Sándorné
dr. Mády Lajos
Magyar Antalné
Markovits Ilona
Mollner József
Oláh Miklósné
dr. Papp Ágostonné
Partl Józsefné
Platz Ferenc
Pataky Etel
Pfendter Antal
Pikó Ferencne
Prskawetz Erzsébet
Puhánszky Lászlóné
Quittner Zsigmondné
Rablonszky Vladimirné 2.
Rodics Katalin
Rónay Margit
Rusznyák Győzőné

A tavasz első hírnöke: a tőzike. Vajda László fényképe

Az *Uj Idők* fentebb felsorolt igen tisztelt Barátait arra kérjük: közöljék velünk, hogy melyik könyvet választották abból a könyvjegyzékből, amelyet ezidei 3-ik számunk borítékjának második oldalán közlünk.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

Ridovics László †
Kossuth-díjas festőművész

TÁRSADALMI SZEMLE

1984 MÁJ

1021

Ridovics László: Elektromos kemence

ezési és szervezeti rendjük) megváltoz
ára.
vállalati és a személyi jövedelmek di
nkaerő-mozgást. Fontos feladat, hogy
n szervezeti intézkedésekkel, átképzés
onyabb, fejlődőképesebb vállalatok, ill
gazdaságirányítás olyan eszközöket alk
elelő keretek között tartják, és biztosí
alakulását.
Központi Bizottság ismételten hangsúlyozta, hogy a gazdasági építésben
t alapvető feladata a gazdaságpolitika meghatározása, érvényre juttatása
végrehajtás ellenőrzése. A pártszervezetek fő feladata a gazdaságpolitikai
helyi érvényesítése, a végrehajtás segítése politikai eszközökkel, a tömeg-
gatás biztosítása, a tömegek mozgósítása. Megfelelő ideológiai, politikai
enységgel alakítsák a közgondolkodást, fordítsanak fokozott gondot a ká-
unkára, támogassák határozottan a jó kezdeményezéseket. Segítsék elő a
i célok és a fejlesztési lehetőségek összehangolását. Legyenek kezdeménye-
teljesítményeket növelő, a felelősséget erősítő vállalati irányítás és érde-
gi rendszer folyamatos korszerűsítésének. Gondoskodjanak arról, hogy az
i, gazdasági és társadalmi szervek összehangoltan, feladataikat ellátva
zzanak a gazdaságpolitikai célok megvalósításáért.
olitikai döntések, az ellenőrzés ne vezessen az operatív gazdaságirányí-
való beavatkozáshoz, az állami szervek és a gazdálkodó szervezetek dön-
ek helyettesítéséhez.
Központi Bizottság felhívja a szakszervezeteket, a Kommunista Ifjúsági
tséget és a társadalmi szervezeteket, hogy segítsék a gazdaságirányítási
zer továbbfejlesztését.
gazdaságirányítás továbbfejlesztésének egyes lépései meghatározott idő-
khoz kötöttek, mások folyamatos végrehajtást kívánnak. Az intézkedé-
ry részét már ez évben életbe kell léptetni. 1985-ben pedig a gazdaság-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1963 JÚN

TÁRSADALMI SZEMLE

1021

Ridovics László: Anna

Ridovics László

közreadott világirodalmi kislexikon: A XX. század külföldi írói is.

A lexikonok általában nyomasztó hiányt szoktak pótolni, méginkább egy olyan munka, amely a XX. századdal foglalkozik. (Magyarul eddig csupán három olyan kiadvány jelent meg, amelynek a XX. századi világirodalom is tárgya volt kisebb-nagyobb mértékben. 1927-ben, 1933 és 1937 között és 1947-ben, s ma már ezek is nehezen hozzáférhetők. Szű-

hozzájuk ne
tokat mégsen
láljuk meg a

Már sokkal
nabb napjain
fiatalabb író
peltetése a l
ezért eléggé
an bántak a
irodalom der
Nagyvilágból
kötetéből
gon is ismer
nagyon sokna
ressük a nev
lapjain. Pedi
lán még inká
adatot találn
konban. Ner

Ridly Irén

262 Faliszőnyeg. Husvéti csipke után
263 Kis teritő. Népies motivumok
264 Kis teritő. Dunántuli motivumok

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

265 Kis teritő. Szilágysági motivumok
266 Kis teritő. Népies motivumok
267 Teritő. Kis irásos motivumokból
268 Faliszőnyeg. Népies himzés és zsinór
269 Himzett teritő. Buzsáki motivumok
270 Himzett teritő. Régi matyó motivumok
271 Himzett teritő. Régi matyó motivumok
272 Faliszőnyeg, keresztnemes. Népies motiv,
273 Faliszőnyeg. XVIII-ik századbeli rece teritő után
274 Párna. Népies motivumok. Keresztöltés.
275 Párna. Népies motivumok
276 Mézeskalács. Párna
277 Himzett teritő sárközi és nyitrai motiv.
278 Teritő tervezés kézimunka
278a Teritő tervezés kézimunka

és összerogyott lovat a reárontott kimorosz-
mi alatt elölábaival feállni törekszik, a kát-
an összehuzott, rugni készül.

59 %m.

94

D

137.

Ridovics László
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1961 ÁPR 25
SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

1021

1961. április 25. SZOLNOK M

Történelem falképen

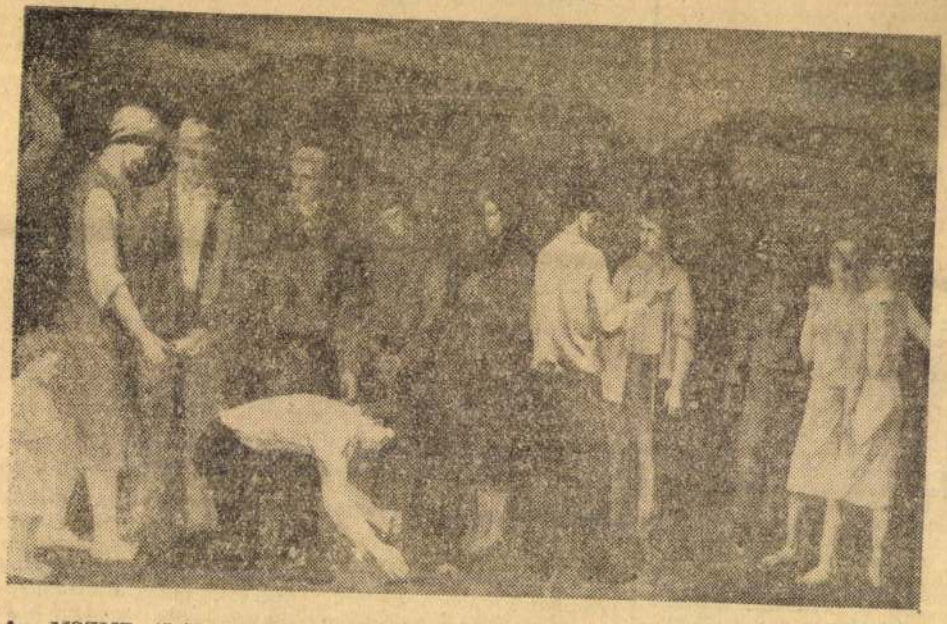

Az MSZMP törökszentmiklósi Járási Pártbizottsága nemrég felüpült székházának előadótermét díszíti Ridovics László festőművész seccoja, amely hazánk közelmúlt történetének eseményeit ábrázolja. Képünkön: a földosztás — részlet a nagyméretű műalkotásból.

y vereség a nélkül

Gazdag, Három. Jók: Bíró, Kolláth, Léval, ill. Gazdag, Kálmán, Csák.

Cukorgyár ifi — Vegyiművek ifi 1:0.

Kenderes—Újszász 1:1 (1:1)

Kenderes, 200 néző, v.: Závodszki. Nagy küzdelmet vívott a két veretlen csapat. Az egyenlő erők összecsapásából igazságos eredmény született. A második félidő 20. percében a kenderesi Pádár kiállítva. G.: Vadicska, ill. Sipos (öngól). Jó: Antal, Farkas, Fábián, Vadicska, ill. Boros, Léval S., Mérész.

Újszász ifi—Kenderes ifi 2:0.

— ferenci —

Karcag—Kunhegyes 1:0 (0:0)

Kunhegyes, 100 néző, v.: Orosházi. A hazai csapat végig támadta a mérkőzést. Befejezés előtt 3 perccel a vendégcsapat lesből lőtt góljával nyert. A játékvezetői hármas nagyon gyengén bíráskodott. G.: Örlős. Jó: Lukács (a mezőny legjobbja), Szabó I., Szabó II., illetve a karcagi védelem.

Karcag ifi—Kunhegyes ifi 2:0.

— kiss —

Válogatott labdarúgó mérkőzések

Magyarország—Jugoszlávia 1:0 (1:0), Népstadion, 30 000 néző. Mindkét válogatott mérsékelt teljesítményt nyújtott, a magyar csapat Bene 18 méteres szabadrúgás góljával megérdemelten győzött.

Magyarország B—Vojvodina 1:1 (0:0). Újvidék, Jugoszláv utánpótlás válogatott—Magyar utánpótlás válogatott 0:0, Belgrád, Ifjúsági válogatottak mérkőzése: Magyarország—Jugoszlávia 2:1 (1:1), Népstadion.

☆

NB I/B: BVSC—Oroszlány 0:1, Bp. Előre—Pécsi B. 0:1, Bp. Spartacus—Ganz MAVAG 1:1, Ózd—Budaiak 1:0, Főv. Autóbusz—Miskolc 2:1, Székesfehérvár—Szállítók 0:1, Debrecen—Kecskemét 1:2, Dorog—Várpalota 5:0, Nyíregyháza—Egyetértés 0:2

Nagyszerű siker kézilabdában

Martfű—Tatabányai B. 21:15 (11:8)

Tatabánya, v.: Maklári. *Martfű:* Aranyosi, Kurilla 5, Fabulya 7, Váral 1, Gálik 2, Kesjár 4, Rácz 3, csere: Kenyeres, Benkő 1, Sándor Gellért.

Mély talajú pályán a hazai csapat kezdte a játékot és átlövésből az első percben megszerezte a vezetést. Szünet után a hazaiak fergeteges tempót diktáltak, de a helyzeteiket elidegeskedték, az ellentámadásoknál pedig Martfű igyekezett tartani a labdát és szinte minden támadási góllal fejezett be. Ebben a játékrészben látványos kézilabdát mutatott az MSE, amit a közönség sokszor tapssal jutalmazott.

[illegible] lelkesedése

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE

1967. SZEP 20.

Ridovics László

megyei vetélkedőn szeptember 24-én.

— 54 OLAJFESTMÉNY érkezett Szombathelyre Ridovics László festőművész szeptember 23-án megnyíló kiállítására. A tárlatra kerülő művek többsége tájkép, de több csendélet és nagyméretű portré is helyet kap a kiállításon.

1121

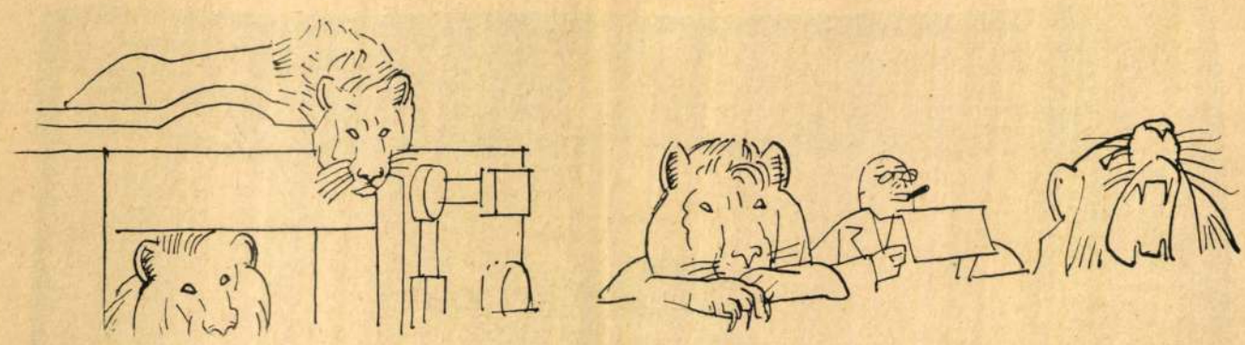

Mühlbeck-híradó. Amerikában a gangszterek garázdálkodásának ellensúlyozására az egyik állatkert igazgatósága az oroszlánketrecben helyezte el a pénzes páncélszekrényt. A példát mások is követik: oroszlánok a bankok pénztára mellett

bösség kétszeresen fáj, de százszorosan értékes minden jó szó. A nőnek nem elég az, ha a férfi évekkel ezelőtt azt mondta neki, hogy szereti és ezt az oltárnál is bebizonyította, ő szeretné ma is hallani azt, hogy szeretik. Mert olyan a természete, hogy ezt mindig szereti hallani. Lássa be kedves uram, hogy ez nagyon szerény kívánság. Egy bunda, finom helyen való nyaralás, ékszer és sok minden más, amit a nőknek a férfiak adni szoktak, jóval többe kerül. És ne haragudjék, ha erre figyelmeztetjük, egy válóper is sokkal többe kerül. Sok pénzbe és azonkívül sok keserűségbe, sok fájdalomba, izgalomba. Az ön fájdalmába, keserűségébe, izgalmába. Mert a férfi, aki nem szívesen mondja az asszonyának azt, hogy szereti, csak a szakításnál jön arra rá, hogy mennyire szerette. Viszont ezek a csendes, tűrő asszonyok, rettenetesen konokak és kemények tudnak lenni, ha végre arra határozzák magukat, hogy nem tűrnek tovább

„ÉN A HALÁL ROKONA VAGYOK." 4381. A multkor idéztük valakinek azt a bölcs francia mondást: *„On ne doit pas trop s'écouter."* Nem szabad túlságosan sokat hallgatnunk önmagunkra. Azt kell mondanunk: az a baj, hogy maga túlságosan intelligens és *nagyon figyeli* önmagát. Ez különben sokkal gyakoribb jelenség, mint gondolná! Fiatal leányok nagyon gyakran törik a fejüket hasonló problémákon, akkor is, ha nem reménytelenül szerelmesek. Nem tudjuk, hallotta-e hírét, a magyar Baskircsev Máriának, sasadi Czillich Anna festőművésznőnek? Ő is meghalt alig huszonnégyéves korában, tüdővészben, mint Baskircsev Mária és halála után kiadták a naplóját, amelyet tizenhétéves korától halála napjáig vezetett. Ez a napló tele van olyanféle kedélyhullámzásokkal, amilyenek magát gyötrik, pedig akkoriban még Czillich Anna teljesen egészséges volt és nem is volt szerelmes! Tizenkilencéves korában — tehát, amikor pontosan annyi idős volt, mint most Ön, így írt: „Ó, reggelek és esték, mindennap felkelni és lefeküdni! Hiába, cél nélkül felkelni mindennap! Nem tudom lerázni magamról ezt a borzasztó apátiát, nincs energiám dolgozni, pedig szeretnék. Únom magam, vagy inkább az életet, rabnak érzem magam, minden szabadság nélkül való fogolynak, nincs egy pillanat, amelyet igazán a magaménak mondhatnék . . ." És másutt: „Milyen nehéz leküzdeni a rossz hangulatunkat! Nem akarom, hogy bárki is észrevegye, hogy nem vagyok épp oly víg, mint bárkimás, nem akarom, hogy elároljon a pillantásom, a mosolyom, a hangom . . . Oly lehangolt vagyok, nem bírok magammal és nem tudom, hogy miért. Legalább az okát tudnám! Akkor könnyebben szabadulhatnék tőle, de így csak mintegy *apriori* érzem és ez a legrosszabb benne. Kedélyállapotomtól függ minden, nincs öröm és bánat, mint magában való dolog ezen a földön. Ezt már sokan mondhatták előttem, de én mégsem vettem át senkitől sem, ez a saját érzelmeim legmélyebb megismeréséből fakadt. Egy és ugyanazon dolgokat, eseményeket néha a legtragikusabban vesszük fel, máskor meg talán kellemetlennek sem érezzük. Nem a dolgok, az események rejtik magukban a kín, vagy az öröm érzetét. Ezt körülbelül úgy értem, mint például Byron írja egy levelében: „Én szerintem az erény nem elv, hanem érzelem." Az egész napló tele van ilyen tépelődésekkel. És, ha minden mai, tizennyolchúszéves leány naplót vezetne, higyje el, nagyon sokéban találkoznánk hasonlókkal. Mindenféle érzés és esemény közül kétségtelenül a reménytelen szerelem az, ami, különösen egy mélyérzésű fiatal leánynál leginkább kiváltja ezt a sötét lelkiállapotot. De azt hisszük, ha nem gyötörné ez a kétségbeesett szerelem, akkor sem lenne jókedvű. Csaknem minden fiatalember életében — nőében, férfiében egyaránt, — van egy ilyen, hosszabbé-rövidebb ideig tartó, *életúnt korszak*. Majdnem azt mondhatjuk, hogy *minél kevesebb külső okuk van rá látszólag, annál inkább únják az életüket a fiatalok. Nem akarjuk lekicsinyelni a fájdalmát.* Kevés kegyetlenebb gyötrelem van a reménytelen szerelem kínszenvedéseinél. De, minden ok között, amelyért az emberek eldobják az életüket, a szerelem az, amely legkevésbbé érdemes arra, hogy meghaljunk érte. Akármilyen lehetetlennek hiszi is ma még, mi tudjuk: lesz idő, amikor mosolyogni és csodálkozni fog azon, hogy meg akart halni. Azt írja: kétségbeejti a tudat, hogy ilyen nagy és tökéletes szerelmet is el lehet felejteni. Ezzel önkéntelenül elárulja, hogy bármilyen fájdalmas is ez a mai lelkiállapota, mégis ragaszkodik hozzá, mégsem szeretne kigyógyulni belőle. Szépnek találja ezt a szenvedést. És igaza is van! Szebb az ilyen tiszta, reménytelen sóvárgás, mint a beteljesülést nyomon követő kiábrándulás és a közöny. A boldogság úgyis csak pillanatokig tarthat; ha tovább tart: unalom, vagy legalább is megszokás lesz belőle. Az ember nem képes tartósan boldog lenni. Megelégedettek lehetünk sokáig, de a boldogság mindnyájunk életében csak egy-egy felvillanó, röpke perc. Higyje el: ha elérné azt, ami után ma minden csöpp vérével áhítozik, csakhamar sóhajtva gondolna arra, hogy milyen jó volt addig, amíg az álom elérhetetlennek látszott. Az a másik dolog, amin rágódik, hogy nem a jóért teszi a jót hanem csak önzésből és hiúságból: általános emberi vonás. Nagyon kevesen tudnak közülünk fölemelkedni a krisztusi magasságnak arra a fokára, ahol az ember önzés és hiúság nélkül tud jó lenni. Ne gyötörje magát még ezzel is! És ne tépelődjék azon sem, hogy miért nem kapja vissza a leveleit. Valószínűleg azért nem, mert a férfi tudja, hogy ha reagálna a levelére, csak annyira is, hogy visszaküldené a régi leveleit, ezt Maga, ennyi idő multán arra magyarázhatná, hogy ő újra fel akarja venni a kapcsolatot. De az is lehet, hogy semmi más oka nincs a hallgatásának, mint a tökéletes közöny. Nyugodjék bele abba, hogy a levelei nála maradtak. Ne tulajdonítson ennek semmiféle jelentőséget, se jót, se rosszat. Ártani nem árthat ő magának a nála maradt levelekkel, nincs azokban semmi, amiért szégyenkeznie kellene. Amióta a világ világ, a leányok mindig írtak és a világ végezetéig írni fognak szerelmes leveleket, amelyeket előbb-utóbb szeretnének visszakapni. *Nem megírni* a leveleket, az jó lett volna, de azon, hogy megírta őket, úgysem változtathat többé. Már pedig *ez az*, ami Önt bántja, nem pedig az, hogy ott vannak a levelek, nála. A versek, forma tekintetében gyengék, pedig mondanivalója lenne elég. Prózában olyan szép, keresetlen egyszerűséggel fejezi ki magát, de a verssel valahogy úgy van, mint az egyszeri ember, aki a fényképész előtt ünnepi arcot ölt és aztán csodálkozik, hogy a kép nem az ő igazi arcát mutatja. Szeretettel gondolunk Magára. Tudjuk, hogy erős lesz, megbirkózik ezzel a fájdalommal. Írjon minél előbb újra.

VIHAR UTÁN UJRA CSAK A BORU JÖTT. 4391. Szívtelen ember lenne az, aki elitélné Önt, ahelyett, hogy tisztelettel hajolna meg áldozatos élete előtt. Ha valaha vétett is valamit: levezekelte szenvedéseivel és anyai önfeláldozásával. A hajdani, szomorú emlék se aggassza, attól tehát nem kell félnie, hogy még gyermekei is megrövidülnének miatta. Más kérdés azonban: nem ártana-e önmagának és végeredményben nekik is többet társadalmi szempontból, mint amennyit anyagiakban használna, ha perre engedné az ügyet. Az ilyenfajta perek tárgyalásai ugyanis nyilvánosak. Olyan kis helyen, mint az Ön lakóhelye, elég volna egy-két embernek végighallgatnia a tárgyalást, hogy az egész környéken híre menjen az esetnek. Ez pedig igazán nem kívánatos! Mi tehát a sima és békés megegyezés pártján vagyunk. Okosan teszi, ha ügyvédre bízza az ügyet, azonban adja neki is azt az utasítást, hogy lehetőleg kössön egyességet az urával. A vér nem válik vízzé: bizonyosan szereti ő is a gyermekeit és nem kívánja, hogy társadalmi állásukhoz méltatlanul, tanulás

Párnalap sárközi és délsomogyi motivumok felhasználásával. Alapja fekete selyem, amelyre fehér, 20-as számú Cameza-szállal láncöltést, hímzést, 8-as öltést varrunk. A színes délsomogyi motivumokat keretként alkalmazzuk. 566. sz. zöldesbarna, 716. sz. bordópiros, 525. sz. búzafehér színű Meridian-fonalat használunk. Láncöltést és hímzést alkalmazunk. Készítette: Ridly Irén

A SZERKESZTŐ ÜZENETEI

Kérjük előfizetőinket, hogy a nyári címváltozást — az előző cím feltüntetésével — a címváltozás hetében, legkésőbb szerdáig jelentsék be, mert csak ebben az esetben van módunkban az *Uj Idők*-et megjelenéskor már az új címre küldeni.

IRINA. 4270. — N. K. 4043. — Kérjük, közöljék pontos címüket, mert levélben szeretnénk válaszolni.

BÓK ÉS VIRÁG. 5416. B. „A jó asszonyok olcsók." Herczeg Ferenc írta le egy régi novellájában ezt az igazságot, de a férfiak, úgy látszik, még mindig nem jöttek erre rá. Még mindig nem tudják, hogy gyöngédséggel, udvariassággal nemcsak megnyerni kell a nőt, hanem ugyanezzel kell megtartani is. Megtartani? A megtartásról talán kár is beszélni — vélik a férfiak — hiszen a jó asszonyok úgy is „megmaradnak". Megmaradnak, mert becsületesek, tisztelik az isteni és az emberi törvényt és mert jók: hűségesek és tiszták. Megmaradnak a posztjukon akkor is, ha nem jelent már örömet, nyugalmat — boldogságról ne is beszéljünk — azon a poszton állni. A férfiak közül csak nagyon kevesen gondolnak arra, hogy velük jóban-rosszban kitartó nőnek nem elég az, ha mellettük lehet. Kicsit szeretnének boldogok is lenni. És ez a boldogság az, ami a férfinek semmibe sem kerül, de mivel semmibe sem kerül, esze ágába sincs megszerezni. Holott a jó asszonyokat boldoggá tenni, nagyon könnyű. Nem kell nekik koliét venni, se virágcsokrot, még éjjelizenét sem kell adni nekik, csak éppen olyan szeretettel és éppen olyan udvariassággal kell velük bánni, mint a menyasszonyság, vagy a mézeshetek idején. Nem forró szerelemről van szó. A szerelemnek olyan a természete, hogy nem loboghat örökké. A szerelemből szeretet lesz, barátság, megbecsülés. De az asszonynak éreznie kell, hogy ez a szeretet, ez a barátság, ez a megbecsülés megvan, nem mult el, melegít, él, táplál. A férjnek meg kell látnia, ha a feleségének új ruhája van, hogy jó színben van. Meg kell látnia és megemlítenie is, ahogy ezt megteszi minden más asszonynál. Egy kedves bók, egy váratlan kézcsók semmibe sem kerül és boldoggá teszi az asszonyt. Mert a nők nagyon érzékenyek, főleg érzékenyek azok az aszonyok, akik úgy érzik, hogy háttérbe szorultak. Ezeknek a közöm-

Uj Idők, 1935. jul. 14. 29-11.

Hangya-gazságok leleplezése. A hangyát, mint a szorgalom jelképét tiszteltük eddig. Az állatmesék, mint a rovarvilág legjózanabb és legtiszteletreméltóbb polgárát állították elénk. Egy angol tudós most lerántotta a hangyák életéről a leplet. Kiderült, hogy a hangyák nem szorgalmasak. Sőt! Nem ők dolgoznak, hanem gonoszul megdolgoztatják a rózsafák egyik élősdijét. Az sem igaz, hogy józanok. Szeretik egyes növények szesztartalmú nedveit, gyakran lerészegednek és ilyenkor a tücsökkel muzsikáltatnak maguknak. Azzal a tücsökkel, akit egykor erényes életmódra és józanságra intettek.

Mühlbeck Károly rajza

A szerkesztő üzenetei

Az Uj Időknek ez a száma december 20-án készült el. Ebben a rovatban tehát csak olyan levelekre válaszolhattunk, amelyek már december 18-án eljutottak a szerkesztőségbe.

N. K. SCH. ILONA 9646. — R. ÁRPÁD. 9707. — CS. JUDIT. 9187. — Kérjük, közöljék pontos címüket, mert levélben szeretnénk válaszolni.

TIZENHÉTÉVES. 10062. „A legutóbbi számban volt egy üzenet Hamupipőke jeligére, — írja. — Mikor elolvastam, önkénytelenül is a lelkembe pillantottam és ez a pillanatnyi magambaszállás késztetett arra, hogy vallomást tegyek. Bámulom Hamupipőkét, hogy midőn mindaz, ami látszólag egy fiatal leánynak boldogságot jelent, hiányzik neki, ő mégis boldog és vidám. Őszintén bevallom: szégyenlem magamat. Nekem van új télikabátom, kalapom, cipőm. Én már kaptam virágcsokrot fiúktól, sőt már udvaroltak is nekem. Nekem nem kell takarítani, főzni; egyetlen kötelességem a tanulás. És mégis, szégyenkezve kell megírnom, hogy sokszor, ó de sokszor elégedetlenkedem, boldogtalannak érzem magamat és az életet okolom, hogy milyen sivár. Sokszor az az érzésem, hogy én vagyok a legelhagyatottabb a földön, hogy velem senki nem törődik és míg más fiatal lány szórakozik, addig én otthon unatkozom. És most, hogy elolvastam Hamupipőke vallomását, most értettem meg, hogy milyen jó dolgom van nekem és milyen gyönyörű az én életem. Abban a percben, midőn elolvastam, megfogadtam, hogy *soha, egy percig nem leszek elégedetlen az élettel szemben*, hanem mindennap hálát fogok adni a Jóistennek. És megfogadtam, hogy a mosoly egy percre sem fogja elhagyni arcomat. Még ha sírok, akkor is mosolyogni fogok a könnyeim között. Hamupipőkének pedig forró szeretettel szorítom meg gondolatban a kezét és ezerszer köszönöm, hogy megtanított boldognak lenni és örülni az életnek.“ Nagyon örültünk, hogy ezt megírta. Levele második részének azonban már kevésbbé örültünk. El se tudjuk képzelni, hogy a mai világban vannak még olyan „előkelő“ fiatalemberek, akik egy középosztálybeli, művelt úrileányt nem tartanak elég előkelőnek. Igaza van: ha ő ilyen üreslelkű és aligha nem üresfejű is, akkor nincs rajta mit sajnálni. Emlékszünk a régi leveleire és örültünk, hogy újra hirt adott magáról.

FELEJTÉSRECEPT. 9980. Bizony, nagy jót tenne az emberiséggel az, aki kitalálná a felejtés recipéjét! Az ember bevenne egy port és csak arra emlékeznék, amire szívesen emlékezik. Ha ezt lehetne! Aki ezt kitalálná, az még a mai, válságos időkben is egy-kettőre meggazdagodnék. — Mi nem látjuk az esetet olyan sulyosnak, amilyen sulyosnak maga látja. Először is nagyon kevés idő múlt el az úgynevezett szakítás óta. *Nemcsak a szerelemnek, a szakításnak is próbája az idő.* Kérdés, hogy meddig tud ő ilyen hideg és dacos maradni. Az, hogy a szemébe mondta: „már nem szeretlek“, *korántsem jelenti azt, hogy valóban nem szereti.* Igen, van olyan férfi is, aki ezt durván a szemébe tudja mondani a nőnek akkor, ha kiábrándult belőle. De a tapasztalat inkább azt bizonyítja, hogy a férfi, aki szabadulni akar, igéretek, hazugságok, kifogások mögé bújik. Az emberek, ha még oly szívtelen is a hírük, általában nem szeretnek nyiltan kellemetlen dolgokat mondani egymásnak. Nekünk az az érzésünk, hogy ő még mindig szereti magát. Hogy nem szereti, azt csak azért mondta, mert fájdalmat akart okozni. Az is lehet azonban, hogy így akarta kényszeríteni arra magát, hogy megtegye, amire régebben kérte. Vigyázzon! Ne engedjen! A férfiak ilyenkor szeretik úgy beállitani a dolgot, mintha *ezt* kívánnák a nő szerelmének bizonyítékául. A nő viszont megfordíthatja a dolgot. A *férfi* bizonyítsa be szerelmét azzal, hogy nem követel ilyen áldozatot! Szüleit ne vádolja. Inkább áldhatja őket azért, hogy nem engedték el. Ki tudja, nem lenne-e még boldogtalanabb, most, ha akkor elment volna. Azt most utólag könnyen mondhatja a férfi, hogy *akkor* egy életre le tudta volna kötni. Ne higyjen neki! A szerelmet különben sem a hiába való epekedés szokta megölni, hanem a gyors és könnyű beteljesülés. Általában nem abból a nőből szoktak kiábrándulni a férfiak, aki ellentáll az ostromlásaiknak, hanem abból, aki mindjárt a nyakukba borul. Természetesen van példa ennek az ellenkezőjére is, de az esetek többségében úgy van, ahogyan mondtuk. Ne búsuljon hát, még minden jóra fordulhat. S ha nem, ha ő csakugyan nem jön vissza, majd akad helyette másik. Azt, hogy ő volt az, aki otthagyta magát, nem kell a következő ideáljának bevallania. S a csókról sem kell beszélnie. Abban igaza van, hogy a nő önérzetét, önbizalmát növeli, ha tudja, hogy tetszik, de *abban nincs igaza, hogy értéket, belső tartalmat csak a férfi szerelme adhat a nőnek.* Értékéből Ön semmit sem veszitett azzal, hogy ez a fiú elpártolt magától. A versekből különben úgy látjuk, hogy mélyen és komolyan tud érezni, de a verselés technikájával még nincs eléggé tisztában. Legsikerültebb a harmadik, de formai hibáktól eltekintve is, nagyon hosszú. — A kedves megszólítás jólesett.

DR. H. JÓZSEFNÉ. 9991. „Hogyan kell, hogyan lehet gyermeket jól nevelni“, kérdezi tőlünk. Erre a kérdésre nem tudunk kielégitő válasszal szolgálni, mert mondanivalónk messzire túlnőne egy szerkesztői üzenet keretein. A *Szülők iskolája* című rovatunkban kizárólag ezzel a témával foglalkozunk és cikkeinket úgy válogatjuk össze, hogy a nevelés minden fontosabb problémájáról tájékoztassuk olvasóinkat. Tessék figyelmesen átnézni ezeket a közleményeket. Szerkesztői üzeneteink között is sokszor találhat olyanokat, amelyek mind erre a kérdésre igyekeznek megfelelni. Az a kép, amelyet a Nagyságos Asszony a nevelés problémáiról kapni akar, *csak mozaikszerűen* rakódhat össze, sok-sok apró részletből. Ha valamilyen részletkérdésre vonatkozólag nem talál felvilágositást, forduljon hozzánk. Mi mindenkor készséggel állunk rendelkezésére. A szerkesztői üzenetek keretei között — ezt mégegyszer hangsulyozzuk — *csak konkrét kérdésekre vonatkozóan* adhatunk tanácsot. Ezt is csak akkor, ha közelebbit is tudunk a szóbanforgó esetről és az eset szereplőinek jelleméről, természetéről és viselkedéséről. Az Ön kérdésének nemcsak az a hibája, hogy nem vonatkozik konkrét esetre, vagy esetekre, hanem az is, hogy úgyszólván semmit sem mond el nekünk gyermekeiről. Hogyan adjunk tanácsot, ha azt sem tudjuk, miről van szó? A gyerekek idegesek, jól tanulnak, sokat veszekednek, csak a papától félnek és a mama nem bír velük: mindössze ennyi az, amit róluk tudunk. Ebből a kevésből nem lehet fogalmunk arról, hogy *miben* mutatkozik a gyermekek idegessége, *miért* szoktak egymással veszekedni és *miért nem* respektálják kellőképpen édesanyjuk szavát. Irjon többet a gyermekekről, hogy mi is mondhassunk róluk valamit. Egyelőre csak annyit mondhatunk, hogy a kisfiúval valószinüleg azért van baj, mert ha *több leánytestvér között a fiú a legfiatalabb, mindig nagyon elkényeztetik* és ezért sok olyasmit enged

Ha szereti az Uj Időket, kérjük: közölje velünk azoknak a jóbarátainak és ismerőseinek a címét, akikről feltételezi, hogy előfizetnének a lapra, ha megismernék. Díjtalan mutatványszámot szeretnénk nekik küldeni. Ha megrendelik a lapot: értékes könyvekkel köszönjük meg fáradozását, azt, hogy címeiket hozzánk eljuttatták.

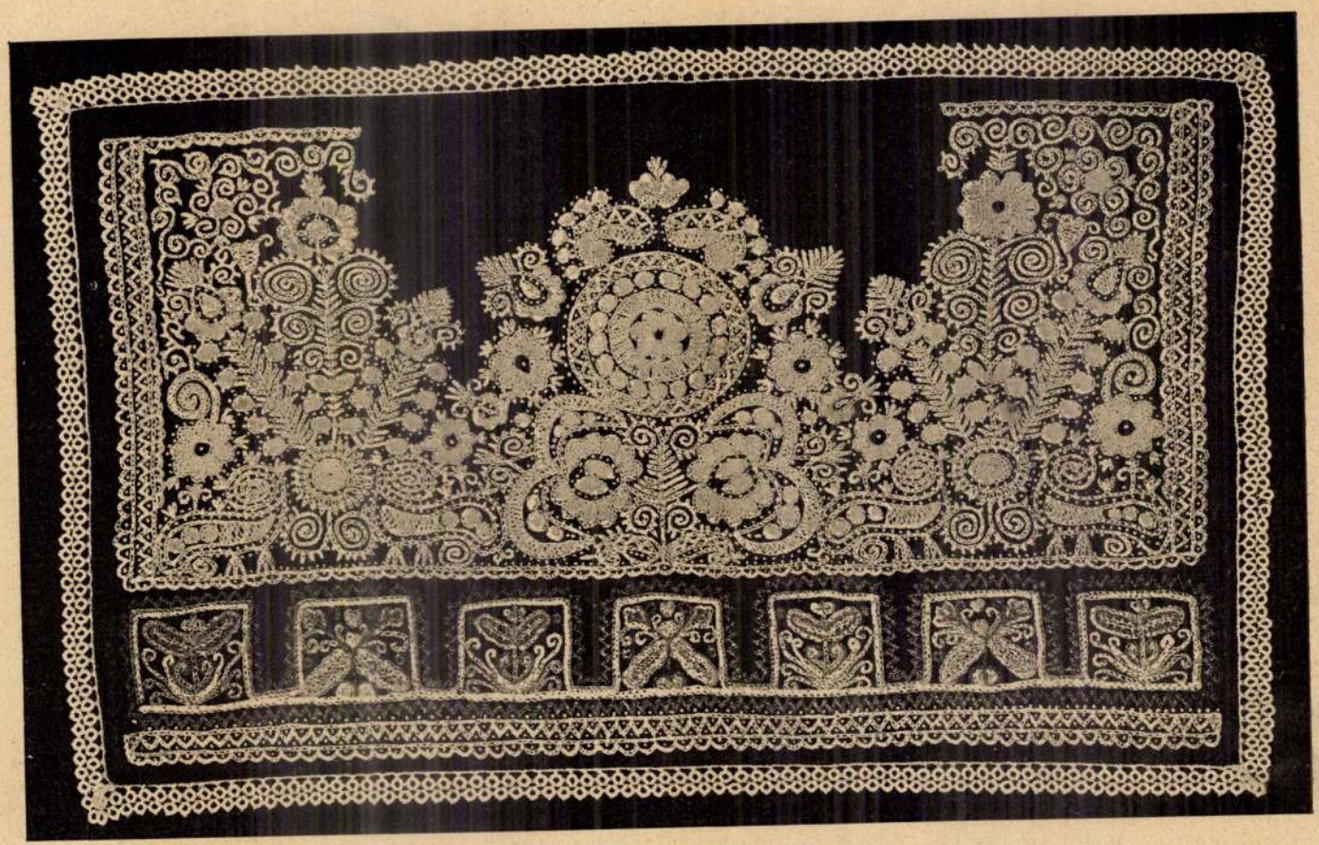

Sárközi és délsomogyi motívumok. Ridly Irén kézimunkája

6

186—235. Egyenkint Mednyánszky Cézár báró: Emlékezéseim és vallomásaim az emigrációból (1849—1861) című könyve.
236—260. Egyenkint Gerő Katalin: Életem című könyve.
261—310. Egyenkint Hegedüs Sándorné: Jókai és Laborfalvy Róza című könyve.
311—350. Egyenkint Szép Ernő: Hortobágy című könyve.

A verseny 350 győztesének nevét az 1934. évi 12. számban közöljük. *Uj előfizetőinknek külön levonatban küldjük el az 5000 pengős bajnoki verseny eddig megjelent rejtvényeit.*

A verseny befejezte után *hetenkint* közlünk rejtvényeket és hetenkint osztunk ki díjakat a rejtvénymegfejtők között.

7

Az Uj Idők ajándékkönyve. 1934-ben is folytatódni fog az az értékes és nagysikerű könyvsorozat, amelynek eddig megjelent kötetei az: *1000 jó tanács, Az Uj Idők Illemkódexe. Az Uj Idők Receptkönyve, Az Uj Idők Egészségi Kódexe, Az Uj Idők Nótáskönyve,* eddig kötetenkint több, mint 100.000 példányban forognak közkézen. Uj ajándékkönyvünkről legközelebb tájékoztatjuk az olvasót.

Mai számunkhoz *postai befizetési lapot* mellékeltünk. Kérjük: újítsa meg azon előfizetését. Minden késedelem nagy munkatöbbletet jelent a kiadóhivatal számára.

Minden számhoz mellékeltünk befizetési lapot, azoknak az előfizetőknek a lappéldányához is. akiknek az előfizetése nem járt le december 31-én. Ezek az előfizetőink a postai befizetési lap melléklését *ne tekintsék fizetési felszólításnak,* hanem tegyék el a befizetési lapot és alkalomadtán használják fel.

Kérjük előfizetőinket, hogy a postai befizetési lap hátoldalán jelöljék meg, hogy a címünkre küldött összegnek mi a rendeltetése. (Előfizetés az *Uj Idők*-re, a *Magyar Lányok*-ra, *Az Én Ujságom*-ra, a *Magyar Regények*-re, a *Milliók Könyvé*-re, a *Százszorszép Könyvek*-re, *Az Én Ujságom Könyvei*-re, vagy a bekötési tábla stb. ára.)

A kézimunka sablónok árát előzetesen, levélben, levélbélyeg alakjában kérjük, 10 fillér posta díjjal együtt.

*

Barátainknak és előfizetőinknek: az Uj Idők olvasóközönségének, helyesebben: *az Uj Idők nagy családjának,* boldog újesztendőt kívánunk és kérjük őket, hogy úgy, mint a multban, a jövőben is terjesszék az Uj Időket, amely elterjedtségét nekik: Barátainknak köszönheti. Az *Uj Idők*kel nemcsak irodalmi lapot terjesztenek, hanem életfelfogást is és egy szebb, jobb élet útját egyengetik.

AZ UJ IDŐK SZERKESZTŐSÉGE

Uj Idők 1934. Újév 1.17.

Ridovics László

1021

bb 75. ridovics lászló kiállitása szombathelyen

vid fm/sk-ju ká 1967. szeptember 23.

a szombathelyi savaria muzeumban szombaton kiállitás nyilt ridovics lászló festőművész alkotásaiból. a szombathelyi származásu művész egyuttal mutatkozik be először szülővárosában festményeivel. 1953 óta rendszeresen szerepelnek alkotásai a világ nagy városaiban - többek között párizsban, berlinben, varsóban, moszkvában és velencében - rendezett tárlatokon. /mti/

-.-

bb 77. ifjusági találkozo pákozdon

vid fm/tné-ju la ká 1967. szeptember 23.

a közelgő néphadsereg napja alkalmából - hat nappal a pákozdi csata évfordulója előtt - nagyszabásu ifjusági találkozót rendezett pákozdon a fejér megyei kisz-bizottság. szombaton dél előtt khaut andrás, a kisz fejér megyei bizottságának titkára nyitotta meg ünnepélyesen a két találkozót, miközben ifjugárdisták és katonafiatalok százainak jelenlétében fellobbant a hálaláng az 1848-as emlékmü talapzatánál. ezután honvédelmi háromtusa-versennyel folytatódott az ünnepi program, amelynek szellemi vetélkedőjében politikai [illegible] történelmi témáju

JK. 106.

II
573

106. Ridler János.

Sz. 1781-ben. † Wienben 1828. augusztus 3-án.

Rudnay Sándor.

Térden alólig van ábrázolva, kissé balrafordultan űl, szembe néz. Jobb kezében a térdére tett piros biretumot tartja; gyűrűs baljával a faragott lábú márványasztalon lévő két rajzra, mely az esztergomi bazilika látképét és térrajzát tünteti föl, támaszkodik. A szent István-rend jelvényét, melynek csillagja mellét is díszíti, nyaklánczon viseli. Caputiuma biborpiros, előrefésült rövid haja ősz, szemöldöke barna, szeme kék, arcza és bajusza leberetvált. Reverendája felett, melyet rojtos cingulum szorít, csipkealjú karinget, hermelines cappája fölött pedig palliumot és ékköves keresztet hord. A félrevont sárgásbarna függönyön túl, az oszlop mellett, a szabadba nyerünk kilátást. Az égbolt felhős. Jelzése alól balra: »*Ridler 823.*«

Vászon, méretei 127 : 95·5 cm. — Át. Képt. 114.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemz. Múzeumban. 1868: I. 10. — 1870: I. 39. — 1871: I. 39. — 1873: I. 7. — 1876: VIII. 57. — 1878: VIII. 19. — 1880: VIII. 19. — 1881: VIII. 19. — 1883: VIII. 345.

A Tört. Képcsarnokban. 1884: VII. 112. — 1894: VIII. 366.

A. 114.

Ridler János

festő

106. Ridler János
† Sz 1781.-ben + Wienben 1838. augusztus 3-án.

106. Rudnay Sándor. Át. Képt. 114.

(van ábrázolva, kissé balra fordulva ül,

Térden alól, szembe néz, ~~ül~~. Jobbkezében a térdére tett piros biretumot tartja; gyürüs baljával ~~nyúlik~~ a faragott lábu márvány-asztalon lévő két ~~ter~~rajzra támaszkodik, mely az esztergomi bazilika látképét és térrajzát tünteti föl, A szent István rend jelvényét, melynek csillagja mellét is diszíti, nyaklánczon viseli. Caputiuma ~~biborpiros~~, előrefésült rövid haja ősz, szemöldöke barna, szeme kék, arcza és bajusza leberetvált. Reverendája felett, melyet rojtos cingulum szorit, csipke alju karinget, hermelines ~~cap~~pája fölött pedig palliumot és ékköves keresztet hord. A félrevont sárgásbarna függönyön túl, az oszlop mellett, a szabadba nyerünk kilátást. Az égbolt felhős. Jelzése alól balra: Ridler 823.

573 (TK)

Vászon, méretei 127: 95.5 cm.—
~~Festette: Ridler.~~
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
Át. Képt. 114.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok.

A Nemzeti Muzeumban. 1868: I. 10. - 1870: I. 39. - 1871: I. 39. - 1873: I. 7. - 1876: VIII. 57. - 1878: VIII. 19. - 1880: VIII. 19. - 1881: VIII. 19. - 1883: VIII. 345.

A Tört. Képcsarnokban. 1884: VII. 112. - 1894: VIII. 366.

Gy: V. 3.

Karolina Auguszta megkoronáztatása:

A főoltár lépcsőjének második fokán házi koronával a fején térdel a
királynő, kinek vállát József nádor és Rudnay Sándor hg. primás szent
István koronájával érinti. A primástól jobbra: Végh István b. koronaőr a
jogart, Gyulay Ignácz horvát bán az országalmát, Cziráky Antal kincs-
tárnok a kettős keresztet és Illésházy István gr. főajtónálló a kardot tartja pár-
nán. A királyné mögött Brunswick grófnő, Wurmbrandt gróf főudvar-
mester és három udvarhölgy van. Balra a menyezetes trónuson T Ferencz
ül, kitől balra gr. Nádasdy Mihály főajtónálló kacsagos kalpaggal és
Tommaiva orgróf Alsó- s Felső-Austria hadparancsnoka,
jobbjában bottal s baljában kalappal s jobbra gr. Esterházy József tem-
pléni főispán a karddal, hg. Koháry Ferencz főudvarmester a bottal,
hg Esterházy Miklós a magyar testőrség kapitánya, b. Kutschera főhad-
segéd, Stettner József hirnök, Ferencz fhg, Ferdinánd trónörökös, és Lajos, Ká-
roly, Estei Miksa s Estei Ferdinánd főherczegek állnak. A trón előtt két püs-
pök innára kulcsolt kezekkel látható. A templom küzepén Kopácsy Jó-
zsef veszprémi püspöktől, ki bal kezét keblére teszi, nem messze az
imazs amolynak Klobusiczky Péter, kalocsai érsek imádkozik s mellette
még egy püspök van. A keresztet vivő egyházi s a koronázási jelvé-
nyeket tartó világi főúrak mögött s a zöld függönyös ajtóban, valamint
a főoltáron innen elhelyezkedett urak s egyháznagyok nem határozhatok
meg; ellenben az oratoriumban Márzá és Zófia fhgnő s Ferencz reich-
stadti s Lipót siciliai hg, kik mögött még egy úr van, nézi a szertartást.

Kézrajz, olajfestéssel színezve, méretei 32.7 : 49.3 M.

Készítette: Rieder W. A. 1829. április 20.

Lapka. 8390.

152/93. Nº 12

Rieder W.

Glatz Jakab:

Mellig, kissé jobbra nézve, tojásdad medaillonban. Haja göndör, ~~[illegible]~~ barkója kicsiny, bajusza leberetvált. Körülcsavart nyakkendője fehér, ingének mellfodra látható s lehajtott gallérú kabátja kettős elejű. Felirata a kép alatt három sorban:

Jakob Glatz.
Kais. Kön. Consistorial-Rath,
geb. zu Poprad, in Ungarn, am 17ten November 1776.

alól balra: W. Rieder del.
jobbra: Joh. Passini sc.

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek 11·5 : 9·3 c/m.

9856.

b. N. 116/98
112-98-309

A templom belső falsíkjait ó- és új-szövetségi jeleneteket ábrázoló 24 dombormű díszíti, amelyek közül a szentélyben elhelyezettek fejlett technikájú magasreliefek. Viszont a templom hajóinak domborművei

15. Canova: „La Fede". Roma. SS. Martina e Lucca.
Alinari felvétele.

úgy szerkesztésüket, mint anatómiai tudásukat, kivitelezésüket és a még jórészt a XVIII. századba kapcsolódó formalizmusukat tekintve, szerényebb mester kezét tételezik fel. Ezekből a sajátosságokból kiindulva, ez utóbbi domborműveket Casagrande felügyelete alatt dolgozó tanítványainak tulajdoníthatjuk, talán *Bauer*

részletezik[91] (l. okmánytár IV. és X.). A főoltár két márványangyalának kifaragása és elszámolása már Bartakovics érsek idejére esik.[92]

A székesegyház bejáratához felvezető lépcsőzetet négy, 4 m magas, deméndi kőből faragott szobra díszíti. Ezek közül *Szent István* és *Szent László* Casagrande első magyar tárgyú alkotása. A barok lendületű alakok a szent királyokról a magyar ikonografiában századok folyamán kialakult s az olasz mestertől idegen elképzeléssel szemben, két jámbor, imádságos aggastyán ábrázolását adják, s ikonografiailag *Szent Péter* és *Szent Pál* alakjába kapcsolódnak. Ez utóbbi két szent arcáról bölcseség és erő sugárzik s a mester legjobb alkotásai közé tartoznak.

Az attikán áll a *Hit, Remény* és *Szeretet* kőbe faragott hatalmas alakja. Ez a csoportozat később országszerte ismertté vált, mert a bécsi W. A. Rieder rajza alapján D. Weisz metszetet készített róla s ezt Albach 1836-ban fölvetette nagy elterjedtségnek örvendő imakönyvébe.[93] Az érseki gazdasági levéltár tervei közül napvilágra került,[94] a szoborcsoport eredeti vázlatrajza (16. kép), amelyhez Casagrande olasz nyelven saját-kezű szimbolikai magyarázatot és leírást fűzött (l. okmánytár XVI.). A székesegyház ormán álló Hit allegórikus szoboralakja beállításában és részletmegoldásában tömegesebb előadással, *Canova* egy késői művének változata[95] (15. kép. Lásd Antonio Canova hasonló tárgyú szoboralakjait a római SS. Martina e Luca templomban, valamint a possagnoi Canova múzeumban.).

Az oromzatot a tárgyalt szoborcsoporton kívül még két angyal, az isteni Igazságot és Szeretetet szimbolizáló alakja dekorálja s szerencsésen egészíti ki az oromzat háromszögbe komponált szobrászati díszítését.[96] A homlokzat három bejárata fölött Casagrande Jézus életéből vett jeleneteket ábrázoló domborművei nyertek elhelyezést.

hajlik és jobbjával látszólag botra támaszkodik. Balját kardja markolatán nyugtatja. Arany paszomántos és zsinoros vörös dolmányt, barna prémmel szegett fehér mentét és vörös nadrágot visel. Kezein szarvasbőr keztyű. Mellén érdemkereszt. Sötétbarna háttér.

Olajfestmény. Vászon. M. 111—89 cm.
Jelzése alul jobbra: «Ad. Weiss. 855.» Ltsz. 218.

38. ***József főherceg, Magyarország nádora.*** (1776—1847.)

Derékig ábrázolt alak szemközt, őszülő barna hajjal és rövid bajusszal. Fejét félig jobbra fordítja és jobbra néz. Fekete kabátot, fehér mellényt és nyakkendőt visel. Nyakában az aranygyapjas rend, mellén a Sz. István-rend csillagja. Szürkésbarna háttér.

Olajfestmény. Vászon. M. 65—53 cm.
Jelzése alul balra: «Ant. Einsle/K. K. Hof- | Maler. | 840.» A Nemzeti Múzeumból. Dr. Jankovich Antal hagyománya. Ltsz. 480.

39. ***Hermina Anhalt-Bernburg-Schaumburgi hercegnő, József főherceg nádor neje.*** († 1817.)

Derékig ábrázolt, kissé jobbra forduló alak, fekete hajjal. Fejét kissé balra fordítja és szemközt néz. Kivágott mellű, fehér csipkével szegett sötétkék bársonyruhát és két karján átvetett, tarka virágokkal hímzett szürke selyemkendőt visel. Fején gyöngy-ék. Nyakában fekete bársonyszalag, melynek mellére lógó végét három nagy keleti gyöngy díszíti. Barna háttér.

Olajfestmény. Vászon. M. 65—53 cm.
Festette *Einsle Antal*. A Nemzeti Múzeumból. Dr. Jankovich Antal hagyománya. Ltsz. 481.

40. ***József fhg nádor ifjú korában.*** (1776—1847.)

Derékig ábrázolt, félig jobbra forduló és szemközt néző alak, borotvált arccal és világosszőke hajjal. Ezüst zsinoros és paszomántos kék dolmányt, ugyanolyan színű, ezüst

34. ***Éder Károly József történettudós és természetbúvár.*** († 1810.)

Mellig ábrázolt, félig balra forduló alak, borotvált arccal és őszbevegyült fekete hajjal. Zsinoros fekete kabátot, fekete nyakkendőt és fehér inget visel. Barnásszürke háttér.

Olajfestmény. Vászon. M. 44·5—33·8 cm. Ltsz. 932.

35. ***Marczibányi Imre trencsénmegyei alispán, philantrop.*** († 1824.)

Derékig ábrazolt, félig balra forduló és szemközt néző alak, gyér ősz hajjal és kis bajusszal, medaillon-alakú keretben. Sűrű fekete zsinoros, mellén gombolatlan fekete dolmányt, prémmel szegett ugyanolyan mentét és fehér inget visel. Szürke háttér.

Olajfestmény. Vászon. M. 95—79 cm.
A Nemzeti Múzeumból. Ltsz. 89.

36. ***Rudnay Sándor esztergomi herceg-érsek.*** († 1831.)

Térden alul ábrázolt, kissé balra forduló és szemközt néző alak, ülő helyzetben, borotvált arccal és őszülő szőke hajjal. Jobbjával ibolyaszínű sapkáját támasztja térdéhez; balját a Hercules bronz szobrától tartott márványasztalon nyugtatja, melyen az esztergomi dom tervrajza fekszik. Ibolyaszínű reverendát, fehér miseinget és hermelingallért visel. Derekán arany rojtos vörös öv, fején caputium. Nyakában pallium, gyémánt kereszt és a Sz. Istvánrendnek arany láncon függő keresztje. Mellén az utóbbinak csillagja. Jobbra és az ábrázoltnak feje felett arany függöny. Balra a háttérben magas talapzaton álló oszlop és felhős ég.

Olajfestmény. Vászon. M. 127—95·5 cm.
Jelzése lent a bal sarokban: «Ridler/823.» A Nemzeti Múzeumból. Ltsz. 106.

37. ***Gr. Török Lajos.*** († 1809.)

Derékon alul ábrázolt, félig balra forduló alak, álló helyzetben, borotvált arccal és fehér parókával. Kissé előre

Mária Terézia

Egész alak balra fordult lovon. Jobb kezéb a jogar végét s baljában lovának kantárszárát fogja. Csipke ujú kivágott ruháját ékkövek diszitik, palástja hermelines s oldalán kard lóg. Mellette egy ifjú nemes halad a babérkoszorus sisakkal s a fák felöl a kiséretéhez tartozó két főúr közeledik. Balra a háttérben Bécsen innen a lovas csapatok vannak felállítva, melyek felett a királynő szemlét tart. Felirata a kép alatt három sorban:

„Maria Theresia
Hungariae et Bohemiae Regina
etc: etc:"

s alól balra: „J. E. Ridinger inv. fec. et excud."

Rézmethet, méretei a vonalkeretnek 29.7 : 23.5 s a rézlapnak 33.6 : 25.2 cm.
Methette: Ridinger J. E.

Stfa 3240.

II. József gyermek korában:

Egész alak, balra fordult lovon. Balkezében lovának kantárszárát tartja. Kalpagját forgó díszíti, kezein kesztyű van, dolmánya zsinóros, mentéje hermelines, nadrágja szűk s magasszárú csizmája sarkantyús. Oldalán kard lóg, derekát öv szorítja s a nyereg kápájába pisztoly van dugva. Mögötte jobbra két gyalog és két lovas kísérőjét látjuk. A háttér erdő s a fák közt balra a háttérben a szt. István tornya tűnik föl. Felirata a kép alatt négy sorban:

„Josephus
Princeps Haereditarius Regni Hungariae Et Bohemiae
Archidux Austriae
etc."

salól balra: „J. E. Ridinger inv. fec. et ~~[illegible]~~ excud."

Réimethet, méretei a vonalkeretnek 29.1 : 23.5 cm.

Methette: J. E. Ridinger.

Lth. 2275.

re nem hanyagolja
elküldé gyónóczédul
e figyelem igen jól es
ak a vallás lényegét ol
ső szertartások iránt
ai gondja és figyeln
olvasmányokat gyerm
tourneurnek a «Keres
ját. Kivált Mária Ant
szivére kötni; ez — úg
gban annyival szüks
gyre jelennek meg ige
önyvek, a melyek azo
ntös alatt sokat rejtenel
erkölcsre nézve. Tudj
a fejedelmek kezében
gyermekei épen úg
az egyház emelésére
, mint a hogy ő gyako
yeld soha, — irja — j
ni szóval és tettel. E
etet kivánja, most még
lióta a vallást a szívb
külső jeleit pedig elha
ogy nevetségesnek, ál
nem világosodottnak
rkölcsök nagyon meg
ogy minden baj, min
állástalanság következ
gyedül az önzés rabj
sa szerint, és a kik
zmék szolgálatába sze
gbeesnek és nyomorul

a úgy áll a régi vilá
y világra szóló óriás,
gész hatalmával vissz
lat viharát. Ő az egye
állani e hódító és min
l, s nem tudja elhinn
küzdelmét. Ez erős hi
nbizalom teszi őt bo
a, hogy házát ann
Isten, hogy egyszer
ládjában, a kiknek a
nyája jószívű, jólelk
ó apa, jó férj s bará
találta legfőbb bo
olt záloga üdvösség
, — irja Marczali, -
mely szívét sebezt
gabb nő és anya. Cs
ságot, a mint a se

JOSEPHVS
DVS REGNI HVNGARIAE ET BOHEMIAE
ET DVX AVSTRIAE
etc

József főherczeg magyar kisérettel.

maga állapítja meg. Sőt a napirend beosztását is: mikor kell fölkelni, meddig tart az első leczke, mely után a leányok misére mennek, meddig tart a franczia mesterrel való társalgás s mikor kell ebédre menniök. Hetenkint háromszor a lelki atya tesz látogatást, marad idő térképek nézésére, mese-hallgatásra s kézi munkára is. A leányoknak nem szabad félniök az időjárás viszontagságaitól; nem szabad őket ijeszteni sem betegséggel, sem a halállal, sem boszorkányokkal; mindent természetesen kell előttük megmagyarázni, hogy balvéleménynyel ne legyenek a mindennapi dolgok természetéről. S mikor már leányai fölserdülnek s férjhez menendők: valóban megható anyai tanácscsal látja el őket s csak úgy gondoskodik életök rendjéről, mint mikor még a gyermekszobában voltak. Mária Krisztinának, ki önszíve sugalmát követte a férj, Albert szász herczeg választásában, ezeket adja tanácsul: «Tudod, hogy mi, nők, alá vagyunk rendelve férjünknek, hogy neki engedelmességgel tartozunk, hogy egyetlen czélunknak mindenben férjünknek kell lennie, hogy neki szolgáljunk, hasznára legyünk és őt megnyerjük atyánknak, legjobb barátunknak. Te hajlamból mégysz férjhez, csakis ezen okból egyeztem házasságodba. Ismered férjedet, reménheted, hogy boldog leszel, a mennyire az e földön lehetséges.» Mikor másik leánya, Mária Antónia a franczia trónörököshöz, a későbbi szerencsétlen véget ért XVI. Lajoshoz ment nőül tizenöt éves korában, anyja utasítással látja el s meghagyja neki, hogy azt legalább minden hónapban egyszer olvasgassa át. A vizsga anyai szem ennél a leányánál már kis korában ép úgy észre veszi a majdan kifejlődő jellemnek katasztrófához vezető vonásait, mint József császárnál s mint a hogy Lipót jellemét a legélesebb vonásokkal leírja, mikor az még serdülő korában van. Bámulatos, mi mindenre kiterjed figyelme e nagy királynőnek. Nemcsak az egyház és vallás iránti kötelesség pontos teljesítésére inti, hanem az alattvalóival folytatott társalgás közben követendő eljárás minden részletét megmagyarázza neki. Nem bánja, hogy ifjú korában keresi a szórakozást és mulatságot, majd be fogja látni annak üres voltát és sajnálni fogja a munka nélkül eltöltött drága időt. Jó tanácsot és dorgálást egyaránt felhasznál, hogy boldoggá tegye leányait, főleg Mária Antóniát, a ki a legmagasabb polczon van testvérei között. Fájdalom és harag vesznek rajta erőt, mikor nem kedves [illegible] országából hozzá. «Mond-

királynő előtt, menny
vallási gyakorlatokat:
a királynőnek, a kinek

Mária Terézia nemc
gyermekeibe, de a kü
mindenre kiterjed an
Ő maga ajánl vallásos
keinek, mint például I
tény év» czímű munk
niának nem győzi ezt
mond — Francziaorsz
gesebb, mert ott minc
kellemes és tartalmas
ban e tiszteletreméltó k
mi veszélyes a vallásra é
mily nagy hatalom van
azt kívánja tehát, hog
gyakorolják hatalmuk
híveik megjutalmazásá
rolja folyvást. «Ne szé
kereszténynek mutatko
pont a legnagyobb ügye
inkább, mint valaha.
akarják bezárni, annak
nyagolják, attól félve,
szenteskedőnek vagy fa
tartják az embert: az
romlottak.» Úgy hiszi,
den szerencsétlenség a
ménye. Az új filozófia
az ő szemében s felfog
sokat hánytorgatott új e
gődnek: utoljára is kéts
tan pusztulnak el.

Valóban Mária Teréz
utolsó bástyáin, mint e
ki emberfölötti erejének
akarja nyomni az új áram
düli, a ki szembe mer sz
dent magával ragadó árr
hogy siker ne koronázza
e meg nem tántorítható
doggá. Ennek tulajdonít
gyermekkel áldotta meg
hét főherczeg is volt cs
kívánja, hogy legyen min
fejedelem, jó keresztény,
jainak hű baráta. Ebbe
dogságát a földön, s ez v
nek az égen. «Ritkán vo
minden csapás daczára,
nálánál büszkébb és bold
ládi képek megőrzik e bold

MARIA THERESIA
HUNGARIAE ET BOHEMIAE REGINA
etc: etc:

Mária Terézia magyar kisérettel.

KÉPEK MÁRIA TERÉZIA ÉLETRA

Vas. Ujs. 1891. 436 l.

y sokszor villogott szuronyroham közeellenség soraiban.

atároz Dorándy is. Valamint kapitányát, temesvári csata óta a zászlóalj romjai rancsnokságban helyettesít, azonkép őt úi vagy férji kötelesség az ellenség vas alt haza rögeihez. Szüleit korán elveyetlen nővére szerencsétlen szerelem dába lépett, szíve teljesen szabad még. etlen bátorságához, mely szinte kihivása lálnak, talán annak a tudatnak is köze y nem tartozik élni senkiért.

ez a kis csapat a mehádiai hidnál az iskalövéseket tette s minden további céltalanná és fölösleges vérontássá índy maga körül gyűjté a zászlóalj ma- hősök hőseit.

gyvenhat dalia — ki bekötött fejjel, ki karral — utoljára állott sorba parancs-

zek, bajtársaim, — kezdé Dorándy és negett a meghatottságtól, — a magyar napja elborult. Nincs többé magyar Szent és igazságos ügyünk elbukott. lás és túlerő kezet fogtak ellenünk, sztítsanak . . . Minden ellenállás haszküzdelem eldőlt. Isten a tanunk rá, zászlóalj mindvégig megtette a kötehogy harmincznégy csatában elesett és ajtársaink vérével öntözte a magyar fáját, melyet nemrég még oly erősnek ek láttunk. Hasztalan; a végzet más- a . . . Honvédek, barátaim! A fegyyel mostanig oly hősileg harczoltaraknotok. Itt vagyunk az ország hattünk a Duna, azontúl a török császár Válaszszatok! Megadás vagy menekürte ránk a kegyetlen végzet. Én nem á senkit, hogy kövessen a hontalantöbbnek közületek családja van. Apák, vesek, testvérek epekednek utánatok. atákban megedzett hősök vagytok. Ti gjobban, mit kell választanotok. De határozzátok el magatokat, vigasztaludat, hogy nem harczoltatok hiába. ek a világot a magyar nemzet szabad-

Oldalt egy szekér állott. Kormuth százados feküdt benne, a kit a láz annyira előfogott, hogy nem volt képes többé lovon tartani magát.

Odanyujtá az ép balkezét a hozzá lépő Dorándynak.

— Mindent hallottam, pajtás, — szólt gyenge hangon. — Isten áldjon meg szavaidért!

A kis csoport közrefogta a szekeret s úgy vonult tova Orsova felé az országúton, mely telve volt menekülőkkel, a magyar szabadságharcz nem rég büszke gályájának elborult arczú hajótörtjeivel.

Hátul tompán, komoran, mintha halotti menetnek szólana, perdült meg időről időre egy magános dob.

A megfogyott lengyel legió vonult ott, födözve a szomorú visszavonulást, mely a hatalmas határhegynek, a ködbe burkolt Domokletnek tövében s a széles Dunán át a félhold birodalmába vezetett.

(Folyt. köv.)

AZ URI TOLVAJOK KLUBJA.

Egy londoni rendőrügynök elbeszélése.

(A »Quarterly Review« után.) (Vége.

Alig hogy a Szent-Pál templomon az éjfél i idő jelezték, egymásután, kettesével-hármasával, kifogástalan külsejü, többnyire idősebb urak jöttek ki a házból. Beszédjük tárgya Wagner és Verdi zenéje körül forgott, miről tudtommal tolvajok nem igen szoktak értekezni. Mindamellett feltünés nélkül kettőt közülök szemügyre véve, ötven lépésnyi távolságban utánuk mentem. Egyenesen a City felé tartottak. Jól van, Curl barátom, gondoltam magamban, ha te engem felültettél, hálásan vissza fogom a kölcsönt fizetni, azzal a különbséggel, hogy a vesztes fél mégis te leszesz!

A Holborne-utcza sarkán a régi postaépület oszlopai alatt elhaladva, oly erős ütést mértek fejemre, hogy legott összerogytam. A vér elborította arczomat, de el nem ájultam, védelemre azonban nem gondolhattam, habár revolverem kézügynél volt. Valami bágyadtság vett erőt rajtam és szinte jól esett, midőn két ember a földről felemelt.

— Ön rosszul van, uram? — mondá az egyik — ha akarja, kocsit hozunk és lakására kisérjük.

— Nem, nem, köszönöm, csak engedjék meg,

Ridinger J. E.

1698–1767

Vitam et Sanguinem

jelenet.

Lázár Béla dr.

Fakrus János

élete és művészete.

Bp. 1923. 74. l.

444. Reynolds.

az árpádi „olaszokra“ nézve be is van bizonyítva.

Mialatt Pécsett a román stílus legfejlettebb világát éli, Nyugat-Európában egy új művészeti irány bontogatja szárnyait: a csúcsíves, *a gótika*, melynek bűvös hatása alól alig tudták kivonni magukat az előző stíluskorszak legszebb alkotásai. Széles körökben megkezdődött a román templomok átgótosítása. Székesegyházunk is átesett ezen. De hogy milyen sorrendben és mikor, még szintén nem tisztázott ügy. A vitaanyagot ezúttal nem érintem, csak néhány újabb megállapításomra mutatok rá. A XIII., de inkább a XIV. században a templom északi és déli mellékhajóihoz kápolnákat, és pedig már csúcsíves stílusban építettek. Így a Corpus Christi-kápolna helyén akkor a Szent András-kápolna, a Jézus Szent Szívekápolna helyén a Szent Móric és társairól nevezett kápolna volt. Az északkeleti toronyhoz csatolták Miklós püspök idejében, 1348 körül a nyolc oltárral bíró „Aranyos“ Szűz Mária-kápolnát. A kápolnának valószínűleg aranyozott mennyezete volt, innen a neve. A délkeleti toronyhoz kapcsolt és 1780-ig fennállott emeletes épületet, melyet a hagyo-

függélyestől 40 cm-nyire elhajoltak, veszedelmesnek látszó repedések keletkeztek s így megvolt a cím: a közveszélyesség, a templom megújítására. A boltozatok alakja, legalább is a szentélynek háló- és csillagboltozata a csúcsíves stílus legutolsó korára vallott. S ezért kell megkorrigálni Czobor véleményét, aki a szentély boltozatára 1745-ben egy régi évszámjelzés helyettesítéséül ráfestett, látszólag 1303-as évszám alapján a XIV. század elejére tette e munkálatokat. Valószínűleg 1503 vagy 1505 volt eredetileg ez évszám s csak a XVIII. századbeli festő, a pozsonyi *Rider János* olvasta a régies számjeleket 5-ös helyett 3-asnak. VI. Sándor pápa Ernuszt Zsigmond pécsi püspökhöz intézett 1500. évi levelében említi is, hogy a püspök székesegyházában mennyezeteket épített. A középhajó boltozatán a barokk változtatott, amennyiben a félköríves metszetű dongaboltozatokon, melyekbe háromszögű fiókok voltak belevágva, a bordákat sok helyütt eltüntette. A mellékhajók bordás keresztboltozatokkal voltak fedve. A dóm átboltozásával egyidejűleg a szentély félköríves záródásaiba, az apsisokba és a nyugati homlokzat falába óriási, csúcsíves,

Szinyei Ottó dr.: A pécsi székesegyház
Magyar Művészet 1929. 472. l.

Rider János Ferkó

motívumoknak valóságos áradatát, a találékonyságnak és ritmusérzéknek magas színvonalát találjuk. Nincs sehol gépies önismétlés, kínos mechanikai pontosság, ellenkezőleg világosan meglátszik, hogy a művész vagy művészek mindent a helyszínén, a díszítendő architektonikus tagozathoz alkalmazkodva, nem pedig papíron alkottak. A faragványok színezve és aranyozva voltak. A síkból kiemelkedő részek aranyozva, ahol most a köveken a vörös aláfestést látjuk, a mélyedések általában a kéknek változataival, de előfordul a zöld és fekete is. Ha hozzávesszük ezekhez a pompás színes hatásokhoz a dómnak teljesen biztosan megvolt falfestményeit, akkor senki sem fogja túlzásnak minősíteni azt az állításomat, hogy a pécsi székesegyház volt már egyszer olyan szép, sőt zamatos eredetiségében még szebb is, mint mostanság.

E kőfaragványok jellege, művészi hovátartozósága, de főleg kora felől eleget vitatkoztak a szakemberek; monografiákat írtak róluk, amint hogy a tárgy kitünősége meg is érdemli és a legfurcsább kombinációkat fűzték hozzájuk. Belőlük akarták a székes-

említenem Gerecze Péternek egy akadémiai kiadványban megjelent véleményét, hogy a népoltárkápolna keresztelőkápolna lett volna, melynek tetején állt a főoltár. Ezt a véleményt ugyan „A pécsi püspöki múzeum kőtára" című 1906-ban megjelent dolgozatomban igyekeztem egyes részleteiben (keresztelőkápolna) megerőtleníteni, de a rekonstrukció nagy egészét mégis követtem. Azóta rájöttem, hogy a székesegyház középkori főoltára a főapsisban állt, tehát a népoltárral való kapcsolata nem áll meg. Az is világossá lett előttem, hogy a Dóm-múzeumban egyesített román kőfaragványok túlnyomóan nagy része a lejáratokhoz és a népoltárkápolnával kapcsolatos szentélykorláthoz tartozik és ha rekonstrukcióra vállalkozunk, ennek az egységesen kialakított nagy műnek alkotórészei gyanánt kell felfognunk azokat. A Dávid királynak minősített királyszobrokat az apokaliptikus aggastyánokra minősítettem át és ezzel közelebb jutottam a szentélykorlát gondolati tartalmának megállapításához. Nem akarom itt kifejteni mindazt, ami egy külön dolgozatba kívánkozik, csak annyit kívánok megjegyezni a faragványokat tanulmányozók tájékoztatása vé-

1971. VII. 26, 17.50 N. TV.

Gazdátlan kastélyok

Rácker Jakab épitész

- Lovasberény, Cziráky kastély. A két világháboru között Rados Jenő professzor igy irt róla: Hatalmas fákkal szegett, mélyen elnyuló pázsit hátterében áll a kastély, mely arányaiban oly kiegyenlitett, környezetével oly tiszta összhangban áll, hogy a mult század épitő és kertmüvészetének minden szépsége összecsendül benne. Itt valamikor a XVIII. században egy kis épület állt és az 1800-as évek elején Ríder Jakab épitett klasszicista kastélyt. Jóformán a II. világháboru végéig a Cziráky család lakta. Utána ugyanaz a sors érte, mint legtöbb hazai kastélyunkat, gazdátlanná vált. A képsor, amit látnak is, mindaz ami körülvesz bennünket elszomoritó. Jelenleg is a cementraktárban az egyik használható részben beszélgetünk. A Müemléki Felügyelőség ha jól tudom legalább másfél évtizede foglalkozik vele, semmi nem történt.

- A kastélyaink parkjaikkal együtt alkotnak egységet, képzenek kulturtörténeti emléket, ezért nemcsak az épület megmentését kell szorgalmazni és nemcsak erre kell törekednünk, hanem a környezetben lévő zöldterület felujitásán, felfrissitésén, megvédésén is munkákodnunk kell.

- A majdnem 3 ezer lakosu Lovasberény község tanácselnöke

Nagy Lajos elvtárs. Mi a tervük ezzel a kastéllyal?

- Községünkben a művelődési otthonunk a tanácsháza és a posta eléggé elavult épületben van, igy hát ezt az épületet erre a célra is fel lehetne használni.

- Itt olyan szóbeszédet hallottam a községben, hogy ezt a gyönyörü nagy parkot fel akarják parcellázni.

- Kétségtelen a község lakossága részéről volt ilyen igény, azonban ezt mi elvetettük.

- Miért?

- Mert ez egy hagyományos park és szeretnénk megóvni a lakosság részére és az átutazók, az idegenforgalom részére.

- Hát ez azért nagyobb gondosságot kiván, mint most van. Mondok egy másik szóbeszédet. ABC áruházat is akarnak önök épiteni és állitólag a parkból kellene elvenni egy területet.

- Igen. Ez egy külön gond.

- Igy van?

- Igy van. Erre a célra már 2 millió forintot a MESZÖV rendelkezésünkre bocsátott.

- Tehát ez egy eldöntött dolog már?

- Igen. 400 négyzetméter alapterületü ABC áruház épüléséről volna szó és községünkben egyéb elhelyezési területet nem tudtunk biztositani és ezért ebben az ügyben is már tárgyalást folytattunk a Müemléki Felügyelőséggel, hogy a Kislfaludy utcai részen szeretnénk az ABC-t elhelyezni.

Csodavárás a paravánon

A Budapesti Art Expo az idén harmadszor kísérelte meg, hogy nyomába eredjen a jónevű és évtizedes hagyományokkal rendelkező „kunstmesseknek", a hamburgi, a kölni, a frankfurti, és a többi képzőművészeti seregszemlének

Hatalmas pénzekért kibérelték a Hungexpo egyik pavilonjának felét, a paravánokra kitették legféltettebb kincseiket, *Moholy Nagyot, Barcsayt, Kassákot, El Kazovszkijt, Svábyt, Gyémántot, Nádlert.* Huszonkét magyar és külföldi galéria cirka 250 művész alkotásával várta a csodát.

Nagy boltok nem köttettek, de legalább összejött a csapat, a mai magyar kortársművészet krémje a vásznon és a valóságban is…

– Nagyon optimistának kell lennie annak, aki ma Magyarországon a műkereskedelemben vállalkozni kezd – mondta *Rideg Gábor* kritikus, a volt Művészet című folyóirat volt főszerkesztője. – A recesszió nem kedvez a művészetnek, sem a műkereskedőnek. Ennek ellenére vannak bátor kezdeményezések, Sváby Lajos, a Körmendi Galéria és a Grafik Nyomda jóvoltából megszületett az első magyar posterbook, természetesen Sváby képeivel.

– Ha beavatna minket abba, hogy az micsoda…

– Nyugaton a legtöbb festőről találni ilyen nagyalakú, szépen kivitelezett, lapozható füzetet, amelyben hat–nyolc–tíz mű reprója is megtalálható… De hogy a galériánál maradjak, amelynek ezernél is több műtárgya van javarészt kortárs magyar művészektől, az ő ügybuzgalmuk vitt el oda, ami nyugaton egyébként természetes, hogy találtak egy céget, amely az irodaházának imidzsét a képzőművészeten keresztül akarja kialakítani, vagyis a teljes falat festményekkel akarja beborítani.

– Munkácsyt anno az rontotta meg, hogy elkezdett megrendelésre, a menedzserének gyártani Párizsban, van tehát esély, amennyiben föllendül egy kicsit a gazdaság, hogy jelenlegi festőink is „elkurvulnak", bocsánat a szóért!

– A képzőművészet hendikepje, hogy műtárgyban testesül meg, amely alkalmas trezorálásra és reprezentációra egyaránt, ily módon kelnek el egyes művek csillagászati áron. De meggyőződésem, és a példák is ezt mutatják, hogy a művészet menedzselését átvevő profi műkereskedelem vigyáz majd az egyensúlyra.

– Na jó, de mikor lesz itthon profi műkereskedelem?!

– Ha teljes körűen konvertálódik a forint, ha a magyar adórendszer jobban odafigyel a műtárgyakra és nemcsak a részvényt és a kincstárjegyet lehet majd leírni az adóból, és ha módosítják végre az ötvenes évek elején szült múzeumi törvényt. Meg kell végre adni a múzeumoknak a lehetőséget, hogy ne csak vegyenek, de eladhassanak is! **M. K.**

Fotó: DÖMÖTÖR LÁSZLÓ

„Útszéli történet", ez az eredeti címe Sváby Lajos 1987-ben festett olajképének, a műgyűjtők azonban a fejükbe vették, hogy a két alak valóságos személy, mégpedig nem is akármilyen, állításuk szerint az elöl totyogó nagymellű alak Pozsgayt formázza, míg mögötte Horn téblábol…

JACKPOT

HETI NYERŐK

FILM

1. Egy asszony illata (Martin Brest, USA, dráma)
2. 1984 (Michael Radford, USA, dráma)
3. 1492 (Ridley Scott, angol–spanyol, dráma)
4. Öböl-akció (Shimon Dotan, USA, akció)
5. Krapatchouk (Enrique Gabriel Lipschutz, francia–belga, szatíra)
6. Frivol vallomások (Don Boyd, angol, dráma)
7. Dől a lé (Peter MacDonald, USA, vígjáték)

NYÚL

1. házi
2. mezei
3. mocsári
4. rövidfülű
5. húsvéti
6. fa
7. magyar

HANG-HORDOZÓ

1. Sting: Ten Summoner's Tales
2. Duran Duran: The Wedding Album
3. Lenny Kravitz: Are You Gonna Go My Way
4. Leonard Cohen: Future
5. Iron Maiden: Fear of the Dark „Live"
6. The Kinks: Scattered
7. Paul McCartney: Off the GroundVan

FÜLLENTÉS

Van Halen: Right Here, Right Now

A legtöbb koncertlemeznek az a baja, hogy nem a jó helyen készül vagy ha a jó helyen, semmiképpen nem a jó időben. Vannak aztán koncertlemezek, amelyek se jó helyen, se jó időben nem készülnek, ráadásul meg is jelennek, ettől pedig mindenki rosszul lesz, és gyorsan elfelejtik az egészet. Vannak aztán koncertlemezek, amelyek után már nem is érdemes koncertlemezt csinálni, ilyen például a *Crosby, Stills, Nash and Young*é, aztán *Loggins*é *és Messina*é, hogy így hirtelen néhány halhatatlan öregembert említsek, és ilyen a Van Halen zenekaré is, akik még nem öregek, de szinte biztosan *máris* halhatatlanok. Most ne beszéljünk arról, hogy a fél világ ettől a holland gyerkőctől tanult meg gitározni, a másik fele meg tőle lopott

lelkesen – igaz is, Jimmy Page túl sok időt töltött szabadságon –, és arról se beszéljünk, hogy a Van Halen teljes intenzitású koncertjei tulajdonképpen *csak* hangilag reprodukálhatatlanok. A Van Halenhez ugyanis hozzátartozik az akrobatika, a ritmikus gimnasztika és az asszimetrikus színpadkép, valamint négy nagyon jó arc – kihagyni valamelyiket vétek. Mindenesetre, aki nem tudja tavasszal megnézni valahol Európában a Van Halen-show-t – egyébként az „új" énekessel, Sammy Hagarrel először jöttek át a kontinensre! – vegye meg ezt a dupla CD-t: 140 percig hallhatja *miről*, és legfőképp – *hogy'* kell szólnia a rockzenének a kilencvenes években. *(Warner)*

- cult -

HETI CD-BETEVŐ

Ne gondolkozz,

Vannak ruhadarabok, amik berobbannak a popkultúrába és aztán hosszan ott is maradnak. Mivel kevés van belőlük, könnyen azonosíthatók, megjegyezhetők, viselőikkel együtt kultikus műtárgyakká válnak azon a keskeny sávon, ahol a divat művészet. A Levi Strauss 501-ese például nadrág létére ilyen darab, de maga a név is többet mond a világ ifjabb részének Amerikáról, mint az éppen hivatalban lévő külügyminiszter

Méghozzá egyrészt azért, mert Marilyn Monroe-n, Marlon Brandón és Jimmy Deanen át Annie Lennoxig vagy az R.E.M. és a Guns 'N' Roses tagjaiig az Államok legújabbkori történelmének számtalan cowboya viselte lelkesen, másrészt azért, mert ha valaki Kecskeméten beleugrik egy ilyen naciba, rajta is úgy áll, mint a parancsolat. Ez utóbbi egyébként néhány éve már könnyen megy, mivel Kiskunhalason felépült egy korrekt Levi's gyár, amely egyre komolyabb feladatokat vállal az európai ellátásban. Ez a Halas-dolog több szempontból is szerencsés. Kiderül belőle, hogy a magyar munkaerő nem balfácánok gyülekezetéből tevődik össze, lazán felveszi az amerikaiak által beállított gépeken megkívánt tempót, a termékek két alkalommal is átmennek a kötelező szűrővizsgálatokon, ráadásul a Levi's tényleg nem viccel a környezetvédelemmel, a közvetlen környezetét pedig állandóan fejleszti és patronálja. A legjobban talán a helyi kőfejtők járnak, ugyanis a nadrágokat több mázsa apró kővel mossák, hogy a megfelelő színig és állagig kopjanak. Az itt gyártott nadrágok felét külföldre exportálják, ezért aztán gyakran előállhat az a vicces helyzet, hogy valaki, mondjuk, Münchenben vesz egy Levi'st, visszatér, boldogan bemutatja a barátainak, hogy *ez az igazi*, mert ez nem „magyar", közben hazahozza a hazait, csak egy kicsit drágábban. Na, így valósul meg a világfalu.

Az Európában kapható fazonok itthon is hozzáférhetők, lévén a félévenként placcra dobott kollekció egy-két modell kivételével mindenhol egyforma. A magyarországi képviselet, a Levi Strauss (Budapest) Kft. egyébként 1993 végétől 100%-os amerikai tőkével működik majd tovább a hihetetlenül fiatal átlagéletkorú stábbal

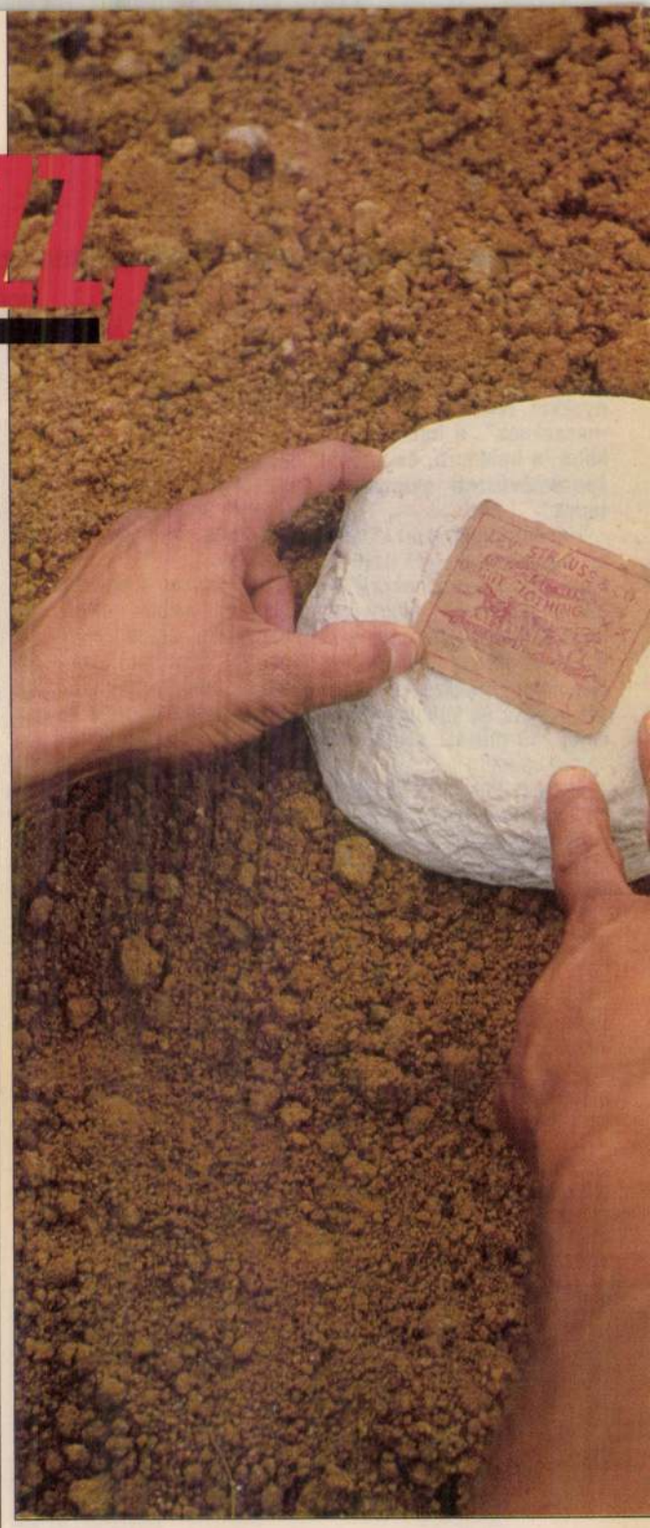

Az első öltések

1847-ben egy Levi Strauss nevű fiatalember egy Ruttenheim nevű bajor faluból kivándorolt Amerikába. A környéken éppen tetőzött az aranyláz, így hősünk először ponyvák eladásával kísérletezett, ám hamarosan kiderült, hogy az elszánt szerencsevadászokat nem érdekli, ha beázik a szekerük, viszont már nem bírják cérnával, hogy naponta lerobban róluk a nadrág. Levi hamar váltott, az anyag megvolt, a kemény vitorlavászat felcserélte a Serge de Nimes (lásd Denim) nevű textíliával, megfestette indigóval, a zsebeket pedig vörösréz szegecsekkel erősítette meg, hogy a kőzetminták és az aranyrögök ne potyogjanak ki a hóba. Később a farzsebekre sasszárny alakú hímzést rakott, az övtartóra pedig bőrcímkét varrt, amelyen tisztán lehetett látni, hogy két ló képtelen széttépni egy Levi's nadrágot.

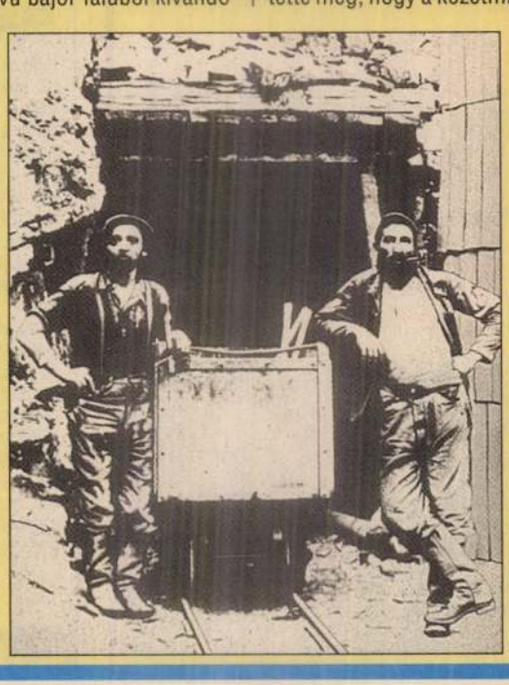

A gatyó túlélte az aranylázat, viszont megkedvelték a favágók, a vasútépítők és a cowboyok és addig is tisztes sikert aratott, míg e század harmincas éveiben valóra vált az egyik amerikai álom: a farmernadrág divatba jött.

Ridley Gillon

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

Rideg Gábor

1983 JUN 23

Csekkszáma 15004 VII. 2.

Jászsági mazsolák a giccsről

Egy vevő monológja

1021

Már megint képet akarnak eladni? Nézzék én szeretem a szépet, de az túlzás, hogy minden héten hozzájáruljak a magyar képzőművészet felvirágoztatásához. Hogy a múlt héten nem maguk voltak? Egy nagyon megnyerő idősebb úri ember járt nálam és úgy mondta, önökhöz tartozik. Igen, igen, egy ősz, hatvan év körüli úr, szintén doktor... Az kérem nem tartozik rám, hogy már nem a Képcsarnoknak dolgozik. Az igazság az, hogy magukkal nem is lehet alkudni, a múlt heti úri ember bezzeg háromszáz forintot engedett annak a két képnek az árából, amelyeket megvettem tőle. Igen, ezek azok... méghogy giccs, na és kérem, minden esetre részletre vásároltam őket. Az úr megadta a csekkszámát, az első törlesztést már be is fizettem. Különben önök csak hallgassanak, az az úr megmondta a véleményét azokról a képekről, amiket maguktól vásároltam. Nem gondolják, hogy mégiscsak furcsa, hogy a Képcsarnok ilyen színvonaltalan árut sóz a vevők nyakára. Ezek a képek, igaz, hogy mint ahogy önök mondják, giccsek, de az úr azt is megmagyarázta, hogy miért modernek. Én kérem nem vagyok konzervatív ízlésű ember...

Szóval azt mondják, hogy a következő részletet már ne fizessem be, és a központjuknál feljelentik azt a múlt heti úri embert? Ez kérem a privát ügyük, de mit csináljak a képekkel? Őszintén szólva már nagyon megszoktam őket.

Ne, kérem, a nevemet ne írják be a feljelentésbe, még azt hinnék az emberek, hogy nem tudom mi az a giccs!

Még egy vevő monológja

Már hogyne vásároltam volna én is attól az úrtól, amikor olyan udvariasan ajánlotta. Igazán szörnyű, hogy egy ilyen finom úri embernek így kell házalnia ezekkel az értékes művekkel. A feleségem mondta is, hogy meglátszik rajta, igazi régivágású úr. Ez az ember a kultúra megszállottja, úgy ahogy mondom. A szavaiból kivettem —, mindenre képes, hogy a szegény, jobb sorsra érdemes tehetséges művészeket támogassa. (Mellesleg szólva a képek zömének alkotója nem is lehet olyan szegény, elvégre itt a bankszámla és az Artextől is csak csurran-cseppen neki valami.)

Az a múlt heti úr, amikor belépett a lakásba egyből azt mondta, egyenesen ide kívánkozik ez a kép. Jól passzol a berendezéshez. Cicás meg miegymás képünk már volt és a feleségem éppen a minap mondta, hogy szeretne már egy színvonalasabb alkotást is. Ez a szarvas a zöld erdő közepén éppen kapóra jött, megleptem vele. — Elvégre ez mégsem cica.

Csak első kézből

Oh, aranyoskáim, elkéstek. Éppen tegnap járt itt maga a művész úr, személyesen. Vettem is tőle egy szép téli képet, ötszázért. Azt mondta, csak nekem adja ilyen olcsón, mert ilyen szép profilú öregasszonyt régen látott. Le is festett volna együttő helyemben, itt mindjárt, de sietett, mert indult vissza a vonata.

☆

A kultúra „megszállottjai", csekkszámlát nyitó, részletkedvezményt biztosító zug képügynökök, álfestők járják a megye községeit, terjesztik az ízlésfertőző „szép" képeket, kihasználva az emberek tájékozatlanságát, gyöngéit.

A Képcsarnok Vállalat terjesztői, mint ahogy ígérték az első vevőnek, azon nyomban meg is írták feljelentésüket a központuknak a jómodorú úri ember ellen, aki a Képcsarnok ügynökének adta ki magát. Egy év múlva meg is érkezett a válasz: sajnos elévült az ügy, túl régiek a bizonyítékok.

Ha megkérdezik azonban a terjesztőket, sajnos frissebb példákkal is tudnak szolgálni.

A giccs háborítatlanul folytatja hódító útját megyénkben.

Rideg Gábor

...e a mozik. Me... ...ilmek szezonja. I... ...esvásznú csehszl... ...az eredetibb, job... ...rendező mint sz... ...em is több. A f... ...gyermek boldo... ...nők elől. Pedig ... ...nők. Ó nagyelmű, képtelen ... aztán kimondhatatlanul sok ... életében.

...érkezik az egyik asszonyhoz, ...rad az ágyneműtartó. — Ott ...n a legdicséretesebb jelzőkkel ...őt, kidobja a lakásból. Elköz... ...zakáit így aztán Ludvik asz... ...osztja meg. A filmből nem ...sem. Végülis az egyik szerel... ...adul, menyasszonyi ruhájában ...oldogtalan muzsikust, aki el... ...t helyen partra úszik és re... ...majd elölről. Filmbeli ügyet... ...egy kicsit.

fiatalok

...ra készült ez az új magyar ... Béla és Banovich Tamás ...uk, a szerzőpár egyikének ...kák és könyv recenziók írása ... rendezés. A sok zeneszerző, ...jos, Zorán Sztevanovity, és a ...k a fiatalabb nemzedék szó... ...eléggé jól sikerült a maga ...basztal mellől született ábrán... ...történeteket illeti. Természe... ...ó fiatalember, természetesen ...n játszik valami hangszeren. ...mber — Laci — az istennek ...z egyetemen. Ő gyárban akar ...olc éves fiatalember, „megbu... ...yotton, mert az előszobai első ...p a házi néni, mire hősünk

— A Balatonra így nyújt segítséget az au...

hozta számukra, aki eg... sárgára festett gépkocsibó... szállt ki, s szerszámosládá... tartott kezében...

Harmadik éve, hogy ... Magyar Autóklub megszer...

...rnagy bevonul

...zeket válogattak össze a ... foglalkozásra. Igy érzékel... ...tetni tudták azt a kort, ... amelyben az énekszám, a ...mű megszületett.

— *Amikor Kodály Föl... szállott a páva című szer... zeményét tanítottam a kó... rusnak, akkor is gondos munka előzte meg a fog... lalkozást. Hiszen egy-egy új dal betanítása művészeti és stílusbeli feladatot is jelent. Többféle munka eredménye. Ady versekkel, korabeli szöveggel, egy-két betyár mondával is érzékeltetjük a kor hangulatát.*

Az idén Újszászon, Zagyvarékason és Szolnokon a földművesszövetkezeti kórusok országos találkozóján szerepeltek a jászladányiak. Sikerrel. Amikor Kalmár István tanítani kezdett a községben, nem gondolta, hogy ilyen ragaszkodó kórustagokkal találkozik majd.

— *Mindenben segítettek. Az tartott itten. Az emberek ragaszkodása. Névnapomra eljöttek, megköszöntöttek. Őszintén elmondanak mindent. Szóval, nehéz ezt mind sorra szedni. Meglátogatom őket én is a munkahelyükön. Néhányan most érettségiztek, kabalamacit adtam ajándékba nekik.*

A kórusban idősebb tagok is szerepelnek. Szöllős... bácsi, Jolánka néni, akik régi, régi énekesek. Sőt pedagógusok is, hatan járnak az énekkarral. Soka... segítenek a nevelésben.

Jászladányban a kóru... jelenti a zenei élet egyetlen fórumát. Most az ezüstkoszorúhoz a diplomát is szeretnék elnyerni. Jövőre módjuk lesz rá. A legközelebbi országos találkozón Már néhány számot tanulnak is, mint Bárdos: Szeged felől című.

— *Nyáron sem szabad sokat pihenni. Bizom benne, azért, hogy katonáskodom, a próbákat megtartják.*

Mire a behívó megjött megkezdődött az iskola... szünet is. Kalmár István vidáman búcsúzott: az első tanítási napokon itt lehet már ő is.

L. I.

Ridovics László, festő

PÉCSI KIÁLLÍTÁSOK. A Janus Pannonius Múzeum szeptember 9-től mutatja be új szerzeményeit, az *Ubrizsy-gyűjteményt* a Modern Magyar Képtárban. – A Képcsarnok Ferenczy-termében *Ridovics László* Munkácsy-díjas festőművész kiállítása látogatható szeptember 9-től 23-ig.

*

– : Krónika

Jelenkor, Pécs, 1982. okt.

Bonító 3.

XXV/10

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-055, 387-748, 340-726

1976 SEP 18

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Rideg Gábor, művészettörténész

● **KIÁLLÍTÁS.** Rideg Gábor művészettörténész, a Művészet című folyóirat főszerkesztője nyitotta meg tegnap délután 5 órakor Vásárhelyen, a Medgyessy-teremben Lapis András szobrászművész kiállítását.

A turisták által igen kedvelt *Yuyuan* kertet a hozzá tartozó *Chenghuangmiao* taoista templommal egy dúsgazdag mandarin építette szülei számára 1559-ben. A pavilonok és a kertek köveinek dús díszítésén a túlzásba vitt fényűzés tükröződik. Hajdan ki is vívta a császár haragját, s olyan címen, hogy a kapukon az uralkodónak kijáró sárkány szimbólumot merte használni, lefejezték a mandarint.

Mesébe illő sziklahegyek felett repültünk Xi'an felé. A fennsíkhoz közeledve ódon falvak tűntek elő terrakotta színű parasztházakkal. Tetejükön kukorica száradt. A szikkadt táj (mondják) valaha vízben, termőföldben dús vidék volt. Chang'an-t (mai nevén Xi'an) *Qin Shiuang ti* császár választotta székhelyéül (fővárosként i. e. 2. századtól i. sz. 14. századig működött). Bár itt is lendületesen folynak építkezések, a város képe még mindig a népi Kína szegényebb oldalát mutatja. Legrégebbi műemlékei a Tang-dinasztia kori templomok. Utunkon láttunk jade-faragó és fémműves üzemeket, ahol nagy szaktudással másolták a múlt idők remekműveit. Boldoggá tett, hogy a kecsesen ívelő *Kis Vadlúd Pagoda* használaton kívüli pavilonjában végre egy eleven faszobrásszal találkoztunk. Mitológiai figuráiból sugárzott a teremtő képzelet. Az iszlám *Nagy Mecset* ma is működik. Szerkezete a kínai templomokéhoz hasonló. Díszei viszont nem emberi alakok, hanem természet vájta, gyönyörűséges kövek. A selyemúton bevándorolt őseikhez híven, a mai napig fehér fejfedővel különböztetik meg magukat a más vallásúaktól. Nagyszerű látványosság a város központjában álló harangtoronyból a dobtoronyig ívelő, gigantikus várfal.

A környék élő múzeum. Nyolcvan km-es körzetben számtalan helyen ásták ki az egymásra rétegződő, kőkorszaki vagy későbbi történelmi korok városainak és falvainak maradványait. A sík vidék mesterséges dombjai több száz kirabolt, napvilágra került vagy érintetlen sírépítményt rejtenek. A tudósok most leálltak a feltárásokkal, igyekeznek olyan eljárásokat kidolgozni, hogy a kincsek közt talált romlandó anyagokat, a bőrt, a selymet, élelmiszereket, megóvják az oxidálástól. A nagy császár mauzóleumát sem bolygatták még. 1974-ben, másfél kilométerre a sírtól, egy kútásó paraszt bukkant a teljes hadrendbe állított sereg egy katonájára. A nyilvánosság számára ennek négy teremnyi részét rekonstruálták.

ÁRVA ESZTER
művészeti író

A mű eredeti címe: *Antica Cina. La civilitá cinese dalle origini alla dinastia Tang. Maurizio Scarpari, Valeria Manferto De Fabianis, Giulia Gaida* szerkesztette, *Luana Gobbo* tervezte. A rajzok *Roberta Vigone*, a magyar fordítás *Székely András* munkája, szaklektor *Ecsedy Ildikó*. *(Officina '96 Kiadó, 2000)*

Meghalt Rideg Gábor művészettörténész

1940–2001

Rideg Gábor újságíró, művészettörténész, a Művészet című képzőművészeti folyóirat egykori főszerkesztője, hosszas betegség után 2001. március 15-én meghalt.

1940-ben született Budapesten. Felsőfokú iskoláit a *Színház és Filmművészeti Főiskolán* kezdte, ahol egy évet végzett, majd az *ELTE Bölcsészettudományi Karán* folytatta, ahol magyar és művészettörténet szakon középiskolai tanári diplomát szerzett. 1970-ben ezt kiegészítette az esztétika szakkal. 1962 óta Szolnok és Kaposvár megyei napilapjainak volt munkatársa. 1968-ban alapító munkatársa és egy évig művészeti kritikusa, majd megbízott kulturális rovatvezetője a *Magyar Hírlap*nak. 1970-től 1972-ig a *Népszava* színházi és képzőművészeti kritikusa, valamint a *Szép Szó* című melléklet egyik szerkesztője. 1972-től nyugalomba vonulásáig a *Művészet* című lap főszerkesztője. Ő szervezte és indította meg a magyar képzőművészethez méltó színes folyóiratot és az 1979-től négy éven át a *Corvina Kiadó*val közösen megjelentetett *Művészet Évkönyv*et.

1990 végén betegsége miatt nyugdíjazták. Az eltelt években több képzőművészeti kötet szerkesztője és tervezője. 1999-ben jelent meg válogatott tanulmánykötete és előkészítés alatt áll egy interjúkötete, amelyben többek között a Magyar Művészeti Műhely tagjaival készített beszélgetéseit fűzte egybe.

A *Magyar Alkotóművészek Országos Egyesület*ének, a *Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetség*ének tagja, valamint egyik alapítója volt a *Magyar Művészeti Műhely Társaság*nak.

Néhány hónapja egy busznyi művész meglátogatta *Samu Géza* új, állandó kiállítását Pécsváradon. Az alkalmat Samu Géza halálának tízéves évfordulója adta. A társaság megilletődve járta végig a nagyszerű kiállítást, de valahogy nem találta meg azt a formát, ahogy tiszteletét leróhatta volna Samu Géza emlékének. Ekkor Rideg Gábor összehívta az egyik terembe az embereket és rögtönzött megemlékezést tartott egykori barátjáról, a szobrászról, akit jól ismert, s akinek pályáját az akkori Művészet című lap erőteljesen segítette. A rend helyreállt – a formát megadta az az ünnepi beszéd, amelyet Rideg Gábor mélyen csengő, szép hangján előadott. Mi, néhányan, akik tudtuk, hogy a betegség – amelyről az utolsó pillanatig sem akart tudomást venni – benne fészkel, óhatatlanul még szomorúbban hallgattuk szavait. Pedig a beszéd nem volt szomorú. Inkább filozofikus, ahogy a legtöbb Rideg-féle írás, vagy beszéd. Anekdotázó jellegű, hiszen minden művészről olyan sok személyes emléke, története volt. Közöttük élt, és ennek köszönhetően az a lap is színes és sokrétű volt, amelynek húsz éven át főszerkesztője volt. Maga mellé vette munkatársnak az akkori televíziótól menesztett *Pap Gábor*t és közösen olyan lapot szerkesztettek, amely a lehetőségig feszítette a korabeli művészetpolitika nem túlságosan tág kereteit. Akkor, amikor nem volt iparművészeti lap, és a formatervezést, a design szót még magyarázni kellett, ők ketten egymás után íratták meg az utca, a játékok esztétikájáról, a mindennapi tárgyakról szóló, vagy éppen a formatervezés helyzetét elemző – erősen kritikai hangú – cikkeket. Becsempészték a „grand art" fennkölt témakörébe – gondoljunk csak vissza, milyen akadémikus volt a korábbi művészeti folyóirat – a népművészetet, és ezen keresztül olyan gondolatokat tudtak kimondani-leírni, sőt a népművészét motívumain keresztül bemutatni, és levezetni,

amelyek akkoriban más módon leírhatatlanok lettek volna. Reszkírozott. Merte vállalni, hiszen ahogy gyakran mondta: „legfeljebb leváltanak". Nem kapaszkodott minden áron a főszerkesztői székbe. A lap pedig érdekes volt. Sokoldalú. Lehet, hogy az akkor mellőzött avantgárd művészek ezt nem így látják, kevesli, de akkor ez a bátorság nagy dolognak számított. Folyamatosan ismertette a lap a szimpóziumok munkásságát, ahol – mint tudjuk – éppen azok a művészeti formák, áramlatok kaptak helyet, amelyek a központilag irányított kultúrpolitikától távol álltak. Az élet igazságtalanságai közé tartozik, hogy a rendszerváltáskor éppen azok fordultak ellene, akik akkoriban a folyóiratban rendszeresen publikáltak. Nem szorul védelemre halála után sem. Rideg Gábor munkásságát, gondolkodását híven tükrözi az a lap, amelynek húsz éven át főszerkesztője volt.

2001. április 3-án a Fiumei úti Nemzeti Sírkertben többek között *Bereczky Loránd*, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója, *Cserny József* designer, a Symposion Társaság elnöke búcsúztatta Rideg Gábort.

f-j.

INFO

Kiállítás 2000–2001

TERRA
MAGYAR KERÁMIAMŰVÉSZET

THE CLAY STUDIO, PHILADELPHIA;
MAGYAR NAGYKÖVETSÉG, WASHINGTON;
MAGYAR KONZULÁTUS, NEW YORK, 2001

Magyarország hosszú idő óta vezető pozíciót tölt be a kerámiaművészetben. A modern funkcionális kerámia sokak szerint legjelentősebb formatervező művésze, a II. világháború után az Egyesült Államokban letelepedő *Zeisel Éva* kezdeti sikereit a hagyományos magyar alkotásmódban gyökerező munkáival aratta (az első nő, akit felvettek a keramikuscéhbe), majd ezt követően, a külföldi porcelángyárak felkérése alapján tért át az étkészletek tervezésére.

Nemrégiben a *TERRA* kortárs magyar keramikuscsoport kiállítássorozatát láthattuk a philadelphiai *The Clay Studio*ban, a washingtoni *Magyar Nagykövetség*en és a New York-i *Magyar Konzulátus*on. A tárlatok tanúsága szerint a magyar agyagszobrászat és ipari formatervezés mindmáig sajátos, az Egyesült Államok-beli művész számára szokatlan módon kötődik egymáshoz. A majdnem fél évszázados szovjet hatalmi rendszer összeomlását követően az állami művészeti iskolákat szinte erőszakos gyorsasággal átszervezték, hiszen a fiatal alkotók harcoltak az évtizedeken át tabuként kezelt, világszerte érvényesülő irányzatok és stílusok felszabadításáért. Jóllehet, amint *Sárkány József* művészettörténész a kiállítás katalógusában kifejti, az agyag megmunkálását a kulturális cenzúra kevésbé korlátozta, mint az egyéb művészeti megnyilvánulási formákat. A művészképzés technikai színvonala pedig a legmagasabb elvárásoknak is megfelelt.

A rendszerváltás után alakuló TERRA csoport a régi hivatalos szakmai társulásokat kívánta felváltani. A kiállításokon részt vevő tizenegy művész a csoporton belül két generációt képvisel. Noha a művészek mintegy fele ipari formatervezőként is dolgozik, a kiállításokon bemutatott alkotások összképe – a hagyományosan tömeggyártásra szánt porcelán hangsúlyosabb jelenlététől eltekintve – mégsem tért el lényegesen a kortárs kerámiaművészeti tárlatokétól. A kiállítások talán legismertebb résztvevője *Fekete László*, aki jelenleg éppen a The Clay Studiónál tölti alkotói szabadságát. Műveit már korábban is láthattuk az Egyesült Államokban. A művész hazájában földrajzi és technikai értelemben egyaránt a porcelángyárak hatósugarába tartozik. *Kétes eredetű és funkciójú istennők* című sorozatában egy közeli gyárban kiselejtezett, hibás figurákat alakított tovább, saját műveletekkel. Az egyik sebesült, „véres" (mázas) fejű, fehér istennő figuráját ibolyaszínű, ráégetett matricákkal tette hangsúlyosabbá. A művész újabb művei számtalan apró formából nőnek össze elemi erejű, organikus egésszé.

Bár *Kungl György* munkássága nem kötődik ilyen egyértelműen a porcelángyárakhoz, a művek megformálása és összeállítása egyaránt virtuóz. Porcelánautó torzói rendkívül realisztikusak.

Az agyagot szokatlanul szabadon kezelő *Molnár Sándor* hófehér porcelánból készült, megkínzott állat-ember hibridjei *Picasso* és *de Kooning* expresszív szürrealizmusát idézik. Egyben az alkotónak a népművészet és az ókori keleti kultúrák iránti érdeklődését is tanúsítják.

Jóllehet a művek jelentős része egyértelműen a porcelángyártáshoz kapcsolódik, edényekkel csupán *Szekeres Károly* képviseltette magát. Bonyolult textúrájú, ólomüvegszerű táblákból merészen összeillesztett, festékszóróval halvány rózsaszínűre, levendulaszínre és kékre árnyalt kőedényei valamilyen régmúlt, gyönyörű ünnep romantikus, omladozó emlékei. A művész kerámia iránti elkötelezettségét jelzi, ha művének leírásában rendszerint az égetési hőmérséklet is szerepel. Bár az alacsony hőfokú agyagból és zománcból is érdekes agyagplasztikák készíthetők, a hagyományos agyagmegmunkálás alapjait oktató magyar iskolák szigorúan megkövetelték a szakma szabályainak betartását. A talán anti-invenciózusnak tűnő, régi stílusú teáscsészék és istennők az anyag lényegét közvetítik a művész felé, azt a hagyományt, amelyről a TERRA csoport a nevét kapta. Ez a hagyomány pedig nem korlátoz, hanem eredeti, egyéni alkotásra ösztönöz.

ROBIN RICE
Fordította: Mente Éva

Megjelent a Ceramics Monthly 2001. márciusi számában. A TERRA csoportról a tagok műveinek fotóival illusztrált cikkek a Magyar Iparművészet korábbi számaiban: 1994/5/36–39., 2000/4/29. oldal.

IDŐKÉPEK

MILLENNIUMI KIÁLLÍTÁS
NÉPRAJZI MÚZEUM, BUDAPEST,
2000. DECEMBER 31–2001. DECEMBER 31.

A múzeum egészét betöltő kiállítás az embernek az idővel kapcsolatos felfogását, az időhöz való viszonyát mutatja be. Ezen a kereten belül érinti az ezredvég, az ezredforduló, a millennium megünneplését, részben ahhoz néprajzi és antropológiai, művelődéstörténeti hátteret nyújtva, részben változó kulturális jelentésű történeti „termék" voltát kimutatva

102

1978. április 12. Televizió 19,3o VGné

TV-Hiradó

Ricz Mihály szobrászművész

- Holnap lenne 72 éves Szirmai István, egykori szegedi újságiró és pártmunkás, a magyar munkásmozgalom kiemelkedő harcosa. Emlékének adózva, ünnepséget rendeztek ma Szegeden, Tarjánvárosban, azöt évvel ezelőtt róla elnevezett általános iskolában. Az eseményen ott volt Szirmai István özvegye és harcostársa, Győri Imre, az MSZMP Központi Bizottságának titkára, valamint a város és a megye párt- állami, társadalmi életének vezetői. Ünnepi beszédet dr.Kornides Mihály, az MSZMP KB Tudományos- Közoktatási és Kulturális osztályának vezetője mondott. Felidézve Szirmai István következetes, harcos életutjának fontosabb állomásait. Hiszen életmüve példa lehet a mai iskolások, a felnőtt generáció számára.

- A fiatalokat nagyon szerette. Világnézeti és erkölcsi nevelésük szivügye volt. Nem állhatta,ha valamelyik gyerekre meggondolatlanul rámondták, tehetségtelen, neveletlen. Az volt a véleménye, hogy minden gyerek igenis magában hordoz valamilyen tehetséget, csak ki kell bányászni belőle, és azt is állitotta, az egészséges gyermekek igenis nevelhetők, sőt nevelendők, mégpedig becsületes, szocialista emberré. Arra intette a fiatalokat, hogy az idősebb kommunista nemzedékeknek igyekezzenek jó tanitványaivá szegődni.

- Ezt követően ünnepélyesen felavatták és megkoszorúzták az iskola falán Szirmai István dombormüvét, Ricz Mihály szobrászmüvész alkotását.

Olvasói vélemény

Ludas Matyi...

Úgy tudom, még gondolkoznak azon, mi legyen az expofigura. Az *ötágú síp* valóban nagyon szép, de az csupán a magyar pavilon jelképe, nem az expóé. Sokat gondolkoztam, mi lehetne a legmegfelelőbb alak.

A pásztorgyerek vagy a virágos lány nem eredeti ötlet. Arra jutottam, *Ludas Matyi* figurája megfelelő lenne. Ez amolyan *jó, nevettetős valami*. Föl lehet öltöztetni, meg lehet mozdítani. A játékosság fontos az expón. Örömmel adom át az ötletet.

Belső Vendelné
Budapest VIII., Kárpát utca

Válassza ki nemzeti napját!

Művelődési tervezet készül

Újabb lépéssel haladt előre a budapesti expo a megvalósulás útján azon a tanácskozáson, amelyet a múlt héten tartottak meg Budapesten. Ahogyan arról lapukban már hírt adtunk, negyvenegy ország képviselője fogadta el a Világkiállítási Programiroda meghívását a *Kommunikáció egy jobb expóért* című találkozóra, ahol a technikai előkészületek mellett – talán először a szervezés megkezdése óta – szó esett a programokról is. Bár a kulturális igazgatóság irodájának falán lévő nagy naptáron már sorjáznak a lehetséges művészeti programok ötletei, itt, e nemzetközi tanácskozáson még csak a „kereteket", a rendelkezésre bocsátható helyszíneket, a kiválasztható időpontokat, például a nemzeti napok idejét ajánlották fel a résztvevőknek. De ez már komoly startnak számít, hiszen azokról az *eseményekről* kezdhetünk végre beszélni, amik miatt majd az a sokat emlegett napi százezer látogató eljön Budapestre.

Szabó Ildikó kulturális konzultáns remek előadásában arra kérte a világkiállítási biztosokat, a *Kommunikáció a kultúrán keresztül* jelszó jegyében válasszák ki nemzeti napjuk programját úgy, hogy az a *legmagasabb szintű technika és a természetes emberi kommunikáció ötvözeteként reprezentálhassa népük kultúráját*. Úgy tetszik, a művészetek és a kommunikáció ezernyi lehetséges, közös bemutatkozása közül egyelőre egynek a körvonalai rajzolódnak ki, ez pedig egy olyan, az expo területén felállítandó, *nemzetközi szabadtéri szoborbemutató* lenne, amely a térplasztika nyelvén szólna a kommunikációról.

Külön felhívták a részt vevő országok figyelmét az expo területén kívüli, azaz Budapesten és az ország egyéb vidékein megrendezendő eseményekhez való kapcsolódás lehetőségeire, és arra, hogy az úgynevezett „utazó" programok, vándorkiállítások, vagy több helyszínen megtartott előadások szervezése megsokszorozhatja egy-egy produkció látogatóinak a számát.

(hajdú)

Gályázók Keszthelyen

A Phoenix újjászületik

Gróf Festetich György, a magyar felvilágosodás kiemelkedő egyénisége jóvoltából a *Keszthely* melletti *Fenék-pusztán* 1792 és 1796 között olasz mesterek irányításával elkészült a *Balaton* első hajója, a 31 méter hosszú és hat méter széles vitorlás és hét pár evezős *Phoenix gálya*. A balatoni széljáráshoz és vízmozgáshoz kitűnően alkalmazkodó, velencei típusú hajónak az volt a feladata, hogy *Aligától Keszthelyig* – lerövidítve a kacskaringós tóparti utakat – sót szállítson a kereskedőknek. A technikatörténeti remekműnek számító hajót aztán kiszorította a Balatonról a gőzgép, s akik annak idején büszkén figyelték a csodálatos faépítményt, lassan megfeledkeztek róla.

Rick Csaba keszthelyi építész, a város egyik lelkes lokálpatriótája viszont felkutatta a *Közlekedési Múzeumban* a Phoenix dokumentációit, illetve makettjét, és feleségével együtt a közelmúltban egy magánalapítványt hozott létre, hogy a világkiállításra – s egyben a Phoenix gálya 200. születésnapjára – elkészülhessen a hajó hasonmása. Az izgalmas feladathoz *Fa* Nándor és a balatoni hajózás „nagy öregje", *Kopár* István, a *Mahart Balatoni Rt.* igazgatója is támogatásáról biztosította Rick Csabát, így voltaképpen együtt áll az a szakmai csapat, amely újjáéleszti a negyven évet élt Phoenix gályát.

A gálya megépítése több mint 30 millió forintba kerül, ám hogy korabeli hangulatban várhassa látogatóit és leendő utasait, a keszthelyi kikötőt némileg át kell építeni. Itt fognak majd hozzá a hajóácsok a munkához – a terv szerint már májusban –, hogy *orosz* fenyőből, *francia* tölgyből és *afrikai* mahagóniból elkészítsék a Phoenixet. A hajóépítés hatalmas sátor alatt, nyilvánosság előtt, a Balaton egyik legkiválóbb mestere, *Baka* Attila irányításával történik, ám szerepet kap a munkában az amatőr fafaragóként ismert keszthelyi körorvos is, illetve minden olyan személy, aki tényleges munkával vagy adománnyal kapcsolódik a magyar tenger első hajója újjáélesztéséhez.

A hajótestben – a sószállítmány helyén – egy hangulatos szalon várja majd a vendégeket, melyben hajótörténeti kiállítás lesz, és azt is láthatjuk majd videofelvételről, hogy miként épült az új Phoenix. Természetesen útra is lehet kelni a Phoenix gályával: a tervek szerint *egy évvel az expo után már 13 milliós nyereséget termelhet* a hajó. Ügyes ötletnek tűnik, hogy aki egymillió forinttal támogatja a hajóépítést, az tíz éven át egy-egy napig maga rendelkezik a gályával.

A keszthelyi hajóépítő, Rick Csaba olyannyira bízik terve sikerében, hogy egy újabb érdekes vízi jármű, egy *dunai úszómalom tervét forgatja* a fejében...

Gulyás J. Attila

Haza a maketten

Az 1996-os világkiállításra külföldi példák nyomán *mini Magyarországot* építenek *Tatabányán*. Az elképzelés megvalósítására a városi önkormányzat alapítványt hozott létre, és *20 hektárt* már ki is jelölt az építkezésre. Ezen a területen rendezik be azt a parkot, ahol bemutatják Magyarország nevezetességeinek kicsinyített mását.

Külföldön már régóta népszerűek az ilyen „mini világok". *Ausztriában Klagenfurt, Hollandiában Hága, Németországban Düsseldorf, Svájcban Melide* várja a turistákat olyan parkkal, ahol az ország, sőt *a Föld legnevesebb látványosságait* is bemutatják. A tatabányaiak tervei szerint kicsinyített hazánkban ott lesznek nagyobb *vizeink, folyóink;* a domborzat, a növénytakaró szintén az eredetit idézi. A megyéket alacsony sövény választja el egymástól. A kicsinyített templomokat, középületeket, jellegzetes épületegyütteseket *a tájegységek képviselőivel* együttesen akarják kiválasztani. A tatabányai önkormányzat külföldi testvérvárosai is helyet kapnak a parkban látványosságaik felvonultatására.

A *Mingary* megnyitását arra a napra tervezik, amikor a magyarság őshazájából visszaérkeznek a városba *a helyi lovasklub* tagjai, akik az expo, valamint *a magyar államalapítás* 1100. évfordulója tiszteletére lóháton teszik meg honfoglaló eleink vándorlásának útvonalát a *Káma-könyökből* a *Kárpát-medencéig* – írja az *MTI*. A mini Magyarország felépítésének beruházási költségét *100 millió forintra* becsülik; a tervet a világkiállítási iroda elfogadta a budapesti expóhoz *kapcsolódó rendezvénynek*.

Betyárvilág-kiállítás

Nyeregbe szállás Bugacon

Őrizd a múlt tüzét, vigyázd a világot – ezzel a jelmondattal hívja föl magára a figyelmet a *Betyárnapok Bugacpusztán* című expotervezet. A *jakabszállási Gedeon* Zsolt kezdeményezését az elsők közt illesztette az expo hivatalos kiegészítő rendezvényei közé a Világkiállítási Tanács. *Bugacpuszta* kellős közepén áll a tanyafogadó, mely körül gazdái már több egészségjavító táborozást rendeztek. A huszonkét hektáros birtokra Gedeonék egy hektárnyi erdőt telepítettek, ennek közelében tátong egy tíz hektáros szikes tómeder. Ezt föl kívánják tölteni vízzel, hogy visszacsalogassák az alföldi madárvilág egy részét.

Napi kétszáz embert szeretnének vendégül látni az expo hónapjai alatt. A vándorokat a betyárvilág fölelevenítésével igyekeznek Bugacra csábítani. Elképzelésük szerint *betyárfalut* építenek: jól fölszerelt nádfödeles házikókkal. *Betyármúzeumot* is nyitnak, közönség elé állítva a néprajzi emléktárgyakat. Az egykori rablóútvonalakon – amelyeken hajdan sok elhíresült zsivány: Bogár Jakab, Bogár Imre, Dönti Péter fosztogatta a tehetőseket – már 1994-től lovas vándorutakat szerveznek.

Vadonvonatot is berendeznek: egy kiserdei vakvágányra állított ódon szerelvényben, négyszáz méterre a tanyafogadótól. Ebben emberpalánták táboroznak majd a tervek szerint. Ők is, szüleik is megismerkedhetnek majd a *patkóhajítás* fortélyaival, a *libaterelés* titkaival, sőt a kemencében való *rétessütés* gyakorlatában is elmélyedhetnek. A pusztai expokirándulás végén csattan a *karikás ostor*.

Határidő előtt

Március 31-én lejár az expopályázat újabb határideje is. Azaz e hét csütörtökéig lehet benyújtani azokat a dokumentumokat, amelyek még lehetőséget adnak arra, hogy a kezdeményezések elnyerjék az *Expo '96 Budapest kiegészítő rendezvénye* címet. Eredetileg február 15-éig volt mód a pályaművek benyújtására, addig több mint ezer dokumentumcsomag érkezett a *köztársasági megbízotti hivatalokhoz*. Mivel az utolsó napokban hatalmas tömegű pályázat érkezett, a *Világkiállítási Tanács* későbbre tolta a határidőt. A bennfentesek e héten is nagy pályázatözönre számítanak.

Az oldalt szerkesztette: Molnár Pál

Helyben a világ

Ludovit Štur

A szlovák nemzeti ébredés harcosa, a szlovák irodalmi nyelv egyik megalkotója, Ludovit Štur (1815–1856) iskoláit Pozsonyban és Győrben végezte.

A győri evangélikus líceumban (ma: Petőfi tér) igazgatója és tanára Petz Leopold volt. Štur magáévá tette azt a gondolatot, hogy a szláv író feladata népe nyelvén megszólalni.

1840-től Pozsonyban a szlovák tanszék vezetője lett. Szlovák népdal- és mesegyűjtést kezdeményezett. A közép-szlovákiai nyelvjárás alapján M. M. Hodzával és J. M. Hurbannal alkották meg az új szlovák irodalmi nyelvet. 1844-ben – militáns nemzeti magatartása miatt – fegyelmivel eltávolították az intézményből. Az utolsó magyar rendi országgyűlésben 1847-ben zólyomi követ volt, s a jobbágyfelszabadítás ügyében elmondott beszédéért Kossuth is gratulált neki.

A magyar szabadságharc idején Bécs oldalán csapatokkal vett részt a harcokban. A szabadságharc leverése után meghasonlott, mert rájött, hogy az udvar a saját céljai érdekében használta fel.

(marafkó)

M. Nemzet
1994. március 28.

Dunaholding Rt.	35	31 357 900	650	23 450	25 000		
Danubius Rt.	125	60 610 990	18 907	1 465	1 695		
Pick Szeged Rt.	96	240 592 320	15 166	7 625	8 565	11 200	
Styl Ruhagyár Rt.	7	50 444 200	8 960	2 800	2 820	5 750	
Forgalmazotti kategória							
Agrimpex Rt.	142	87 355 900	1 305	29 000	37 300	69 050	14 000
Domus Kereskedelmi Rt.	70	22 284 300	5 070	1 980	2 450	3 340	1 240
Martfűi Sörgyár Rt.	6	3 798 000	790	2 400	2 700	3 000	800
Pannonflax Rt.	31	3 865 400	2 780	680	700	1 100	340
Kontrax Irodatechnika Rt.	8	784 000	910	400	450	800	105
Garagent Rt.	31	11 137 100	280	16 000	22 600	22 500	12 000
Bonbon Hmingway Rt.	3	756 000	120	3 100	3 200	3 850	1 200
Csemege Julius Meinl Rt.	5	1 098 800	20	26 000	28 500	45 000	10 000
Skála-Coop Rt./S	5	1 509 000	310	2 400	2 450	4 900	680
Skála-Coop Rt./T	11	19 064 000	3 120	3 000	3 070	4 900	680
Globus Konzervipari Rt.	71	12 347 490	1 946	2 625	3 575	4 800	1 290
Primagáz Hungária Rt.	162	131 033 140	23 016	2 595	3 120	4 800	1 450
Novotrade Rt.	2	700 000	50	7 000	7 000	7 500	500
Összesen	921	756 378 940	116 110				

cseréjéhez az ÁV Rt. szokatlanul nagy számokkal dolgozott, hiszen 967 millió forint értékű értékpapír jegyzésére kerül sor. Fizikai lehetetlenségnek tartotta a vagyonkezelő a 97 ezer részvény három napon belüli lejegyzését. A cserearány meghirdetése után kiszámolták, hogy 32 300 ilyen tranzakció szükséges. S miután 57 jegyzési hely lesz, 94,5 munkaórát vesz igénybe, ha folyamatosan, egyvégtében teljesítik a feladatot. Az új tájékoztatóba természetesen belefoglalta az ÁV Rt. azt, hogy *minimum három napig*

kerüljön eredeti kárpótoltakhoz. A kárpótlási jegy ráadásul egy olyan különleges értékpapír, aminek az árfolyamát az érte adandó állami vagyon befolyásolja. Ezért van nagyon nagy szükség a Matáv Rt. részvényeinek kárpótlási jegyre való cseréjére, mégpedig mielőbb, hiszen most éppen egy kritikus időszakot élünk a választások miatt: *az állampolgárokat kétségek gyötrik, folytatódik-e a kárpótlás, s lesz-e a jövőre nézve megfelelő vagyon.* Éppen ezért lenne rossz megoldás egy ilyen pakett-tömeg tranzakciójának

befektetési lehetőségnek tekintik a jogosultak az értékpapírt, hanem egyszerűen eladják, mégpedig igen alacsony árfolyamon. A kormány javaslatot tett az Országgyűlésnak, az pedig törvényerőre emelte: *a határainkon kívül élő politikai üldözöttek is kérhessék életjáradékban a kárpótlásukat.* Számukra tehát *áprilistól* a havonta forintban fizetendő és Magyarországon felhasználható életjáradék az alapvető létszükségleti cikkek felvásárlásának költségeit fedezik.

(g. l.)

Kötvények – kincstárjegyek

Kötvény megnevezése		Kamat %	Futamidő	Kamatf. dátuma	Kötések száma	Kötések névértéke Ft	Kötések árf.-értéke Ft	Átlagos árf. %	Minimum-árf. %	Maximum-árf. %
Államkötvény 1997/D	**	26.00	1994. 01. 10.–1997. 01. 10.	01. 10.	4	77 200 000	81 680 680	100.245	105.700	106.020
Kam. kincstárjegy 1995/I	*	17.00	1993. 03. 22.–1994. 03. 29.	03. 29.	1	20 000	23 400	0.000	116.950	116.950
Államkötvény 1995/D	**	17.00	1993. 06. 09.–1995. 06. 09.	06. 09.	1	400 000	419 600	91.300	104.900	104.900
Államkötvény 1995/C	**	17.50	1993. 02. 01.–1995. 02. 01.	02. 01.	3	651 600 000	633 395 960	94.475	97.160	97.280
Államkötvény 1994/A	**	25.00	1991. 12. 01.–1994. 12. 01.	12. 01.	1	600 000	649 680	100.200	100.200	100.200
Államkötvény 1998/A	**	25.90	1993. 03. 17.–1998. 03. 17.	03. 17.	1	1 600 000	1 615 520	100.050	100.970	100.970
Államkötvény 1995/G	**	19.50	1993. 08. 10.–1995. 08. 10.	08. 10.	1	600 000	637 440	93.740	106.240	106.240
Államkötvény 1995/B	**	21.00	1992. 11. 12.–1995. 11. 12.	11. 12.	1	48 000 000	44 841 600	86.900	93.420	93.420
Államkötvény 1995/A	**	17.00	1992. 10. 06.–1995. 10. 06.	10. 06.	1	6 000 000	5 737 200	87.380	95.620	95.620
Összesen					14	786 020 000	769 001 080			

(* Brutto átlagos árfolyam ** Nettó átlagos árfolyam)

Kincstárjegy megnevezése	Futamidő	Kamatf. dátuma	Kötések száma db	Kötések névértéke Ft	Kötések árf.-értéke Ft	Átlagos árf. %	Minimum-árf. %	Maximum-árf. %	Átlagos hozam
360 kincstárjegy 93/II.	1993. 07. 01.–1994. 06. 27.	06. 27.	1	2 000 000	1 891 600	94.580	94.580	94.580	21.342
180 kincstárjegy X.	1993. 11. 03.–1994. 05. 02.	05. 02.	6	93 200 000	91 365 340	98.032	97.960	98.200	17.607
180 kincstárjegy XII.	1993. 12. 29.–1994. 07. 27.	07. 27.	4	106 200 000	100 384 600	94.524	93.030	94.640	16.670
360 kincstárjegy 93/IV.	1993. 12. 22.–1994. 12. 19.	12. 19.	5	301 600 000	256 094 500	84.912	84.900	84.950	0.000
180 kincstárjegy 94/I.	1994. 02. 02.–1994. 08. 01.	08. 01.	4	12 000 000	11 106 780	92.556	91.960	92.900	24.739
180 kincstárjegy XI.	1993. 12. 01.–1994. 05. 30.	05. 30.	3	131 400 000	126 499 600	96.271	96.250	96.400	20.345
360 kincstárjegy 94/I.	1994. 03. 03.–1995. 02. 27.	02. 27.	1	60 000 000	48 918 000	81.530	81.530	81.530	24.248
Összesen			24	705 400 000	636 260 420				

Kelet-európai valuták szabadpiaci árfolyama Bécsben

PÉNZNEM	VÉTELI	ELADÁSI
	árfolyam 100 egységre schillingben	
Bolgár leva	15,00	35,00
Cseh korona	38,00	44,00
Szlovák korona	32,00	40,00
Magyar forint	10,50	12,50
Lengyel zloty	0,03	0,06
Román lej	0,20	1,00
Orosz rubel	0,00	1,30
Jugoszláv dinár		

Irányadó keresztárfolyamok

	USD	GBP	DEM	JPY (100 egységre)	CHF
USD		1,4970	0,6015	0,9554	0,7073
GBP	0,6676		0,4016	0,6379	0,4722
DEM	1,6621	2,4890		1,5883	1,1758
JPY	104,62	156,67	62,94		74,01
CHF	1,4134	2,1166	0,8502	1,3507	

VALUTAÁRFOLYAMOK MÁRCIUS 28-ÁN (egy egységre forintban)

* március 25-i árfolyam ** nincs eladási árfolyama	Angol font Vétel	Eladás	Francia frank Vétel	Eladás	Német márka Vétel	Eladás	Olasz líra Vétel (1000 egységre)	Eladás	Schilling Vétel (100 egységre)	Eladás	Svájci frank Vétel	Eladás	Svéd korona Vétel	Eladás	USA-dollár Vétel	Eladás
DUNA*	147,0240	159,2760	17,2032	18,6368	59,4901	63,1699	59,2416	64,1784	845,4035	897,6965	69,2832	75,0568	12,4992	**	99,3377	105,4823
IBUSZ	148,4876	157,6724	17,4018	18,4782	59,6065	63,2985	59,975	63,685	847,237	899,643	70,1116	74,4484	12,6585	13,4415	99,1437	105,2763
KONZUM	148,578	157,77	17,40	18,48	59,61	63,29	59,96	63,66	848,47	900,95	70,09	74,43	12,66	13,44	99,14	105,28
OTP*	149,79	158,59	17,40	18,44	59,58	62,98	59,06	64,80	845,39	896,73	70,19	74,11	12,46	13,70	100,29	105,97

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Ridovics László

KORTÁRS
Budapest

1971 DEC

1021

RIDOVICS LÁSZLÓ rajza

— 1951 —

A kérdés tehát, amire mindenekelőt
osztály a feladatot? Talán Salamon Fere
désre általában nemleges, ami bizonyos
kettős királyválasztás, a pártharcok, a
anyagi motiváltsága stb. — azt látszotta
hatatlanság határát súroló felelőtlenségg
ez a körülmény kell, hogy óvatosságrà int
azzal a pszichológiailag egyébként nehez
mességet semmilyen érzelmi és morális kö
is, elképzelhető-e vajon, hogy már az él
szétesni, sőt tudatosan lerombolta volna

Ezt feltételezni valójában nehezen lehetne, mint ahogyan az események is azt mutatják, hogy a nemesség aránylag hamar felismerte, hogy az anarchia szülte zavarosban ugyan jól lehet halászni, de sokat, esetleg mindent el is lehet veszteni. Jellemző ilyen szempontból a Ferdinánd-párti Báthori Endre panaszos levele 1528 nyarán: „Tizennégy hónapja, hogy földönfutóvá lettem. Az ecsedi vár s ebben családom levéltára az ellenség kezében van; a törvény előtt ki-ki azt követelheti tőlem, amit akar, oklevelek nélkül nem védhetem magam."

Eléggé rosszul érvel tehát Szekfű, amikor a rend helyreállítására törekvő magyar uralkodó osztály „éber politikai érzékét" így akarja bizonyítani: „Azok a főurak és főpapok veszik kezükbe az egyesítés művét, akik pedig a két király közötti pártállásuk változtatásából anyagi előnyöket nyerhettek, s így, ha tisztán saját személyükre gondolnak vala, úgy inkább a kettős királyság és a fejetlenség állandósításán kellett volna dolgozniok." Ez azonban egyáltalán nem így volt, s adatszerűen bizonyítható, hogy az uralkodó

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KORTÁRS
Budapest

Ridovics László

1971 DEC

1021

RIDOVICS LÁSZLÓ rajza

– 1997 –

oldalát. Az álló néző cselekvőbb az ülőnél. Mag
tömörül a színpad felé, vagy figyelme lankad
álló néző hamarabb fárad el: érdeklődését mind
különben otthagyja a játszóteret, ha nem érdek
téknak. A székre leülő néző nem játékostárs, n
ban: hallgató.

Amikor a műpártoló arisztokrata nevében
lanságának jogát; egyszersmind elveszti a csel
át kell majd hatalmas erőfeszítéseket folytatni
joga és kötelessége jelen lenni — a játszók köz
azonban tanúi. A színháziak azt hiszik, nekik
pésenként hátráltatják meg a nézőt. Ebben a csatában előbb elveszik a
don ülés jogát. Azután kiűzik őket a proszcéniumból, hogy azt beépíttethessék kerettel.
Mind távolabb kerül a néző a színpadtól. Így alakulhat ki előbb az optikai illúzió, aztán
a lélektani illúzió, hogy fokozatosan veszítsen el a színház mindent, ami megkülönböztetné
a köznapi, hiteles valóságtól. Lemond a színház a zenéről és a táncról, elveti a gépek és
egyéb színpadi fölszerelések használatát. Lemond a versről és az erőteljes cselekményről.

A színház megnyerte a valóság illúzióját és elvesztette a cselekvő nézőt.

Ha századunk színháztörténetét nézzük, szinte valamennyi nagy rendező legfőbb törekvése arra irányult, hogy a XVII. században a színpad és nézőtér között megszakadó áramkört miként köthesse ismét rövidre, hogyan alakíthassa vissza a színház két legfőbb alkotóelemének eredeti kapcsolatát. Akadtak színházi rendezők, akik lerontották a rivalda vonalát, alacsonyra építették a színpadot, lépcsőket raktak színpad és nézőtér közé, hogy színészeiket levezethessék egészen az első sorig. Mások az ókori arénák vagy középkori vásári színpadok mintájára körbeültették publikumukat a játéktér peremén. Ismét mások cirkuszi porondra vezették a színházat, így reménykedvén az ősi állapot visszaállításában. Egyesek a természetes beszéd és játékmodor kialakításában bíztak: azt hitték, ha ugyanolyan hangon szólal meg a színész, mint a nézőtéren ülők odahaza, ki fogja váltani a bensőséges érzést. Az egyik rendező a kevés nézőt befogadó kamaraszínházra eskü-

Richtmann Dezső

Richtman Dezső okl. mérnök
és építőmester. VIII. Mária-u. 34.
342-981

Bptávb 1940 szept.

Вятка 1940 год апрель

Б. Г. 2

MDK

Richtmann Rezső, ép.

Terv. + VI. Reiter Ferenc u. 1543 hrsz. a. toldalékok. /Antony Kálmán/.

Magánépítési engedélyek.-Ép.Ip.-Ép.Műv. 1928.V.15. 77.-73.1.

Richtmann Simon

1846, Csörgö-
nobafestö

völ (Zemplein m)
viragfestiszet

laid

Fleischer Beis 79. l

Benkert Antal:

Derékig, szemközt, íróasztal
bajusza barna, szeme sötétbarn
mutatóúján pecsétgyűrűt visel
hajtott, nyakkendője pitos s
zöldteritővel lebonitott asztalon,

Olajfestés vászonra, méret
Festette: Raab
Kertbeni Károly ajánd

M. Kept. 328.

Richtmann Simon

Maler

Geb. in Tojvrgij in Ungarn

237. alt.

1846

Bècsi akadèmia
könyvtár

Kissoda h. m. II. 204.

M.D.K.

Richtscheid F. kerámikus

herendi szobra:

Pajzsos cankó, 110x160 mm sinés

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp. 1959. 7.old.

Reichenfeld József
kerámikus

M.D.K.

herendi szobra:

Pinguin 105 mm magas
Vörösgém 180 " " "

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp.1959. 10.old.

Ruchtscheid Forsel, kerámikus H.D.K.

herendi szobra :

Róka, ülő 120 mm fines

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 16.old.

Richtscheid József, ip.müv. MDK

/Herendi ércc.gy./

Bölömbika./1939/

MIP.Tört.Ip.-Orsz.M.Kez.Kiáll. 1942. Kat. 15.1.

Richtscheid József, ip.müv. MDK

/Herendi porc.gy./

141. Gém. /1941/

OMIP Társ. Bp.-Orsz.M.Ker.Kiáll. 1942. Kat 18.1.

Müvésuet. 1937. II. évf. 6. sz. 69. l. Virágok.

Riczek Zoltán : Farsang.

Richwald

r. k. templom

Sárosm

Mystkovsky 1882.

1) – alapraja 7 mm = 1 m és déli oldal

2) Kénletek 1 ajtó, keresztkút, és fülke;

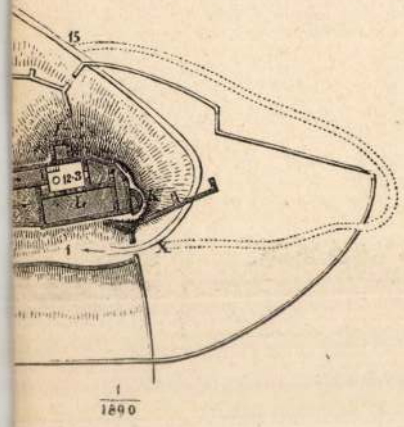

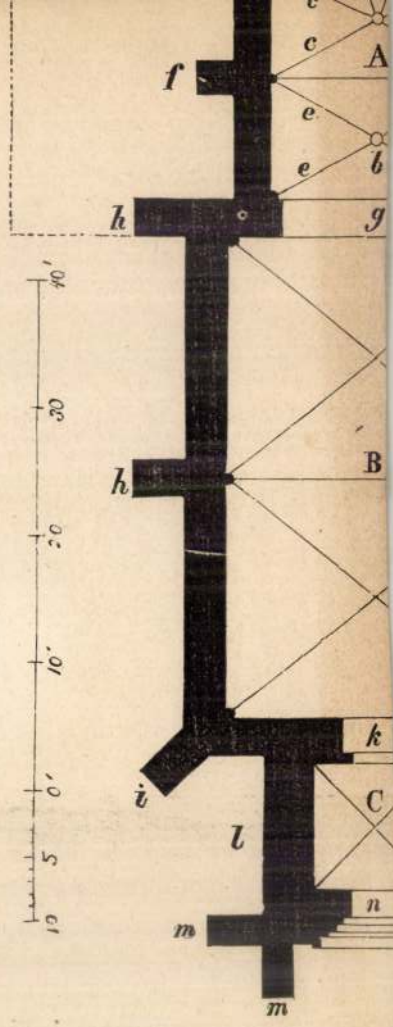

18

Richwaldi rk. pléb

templom

Szepes vm.

Div Felsőm

327. l –

Zizania acquatica

indiánsizs

Richtmann Rezsö

Richtmann Rezsö építész, épületburkoló, VII. Damjanich-u. 35.
221-579

Bptavb 1940 szept.

~~1236. Francesco Bonsignori.~~

1236. A pápai zászló átadása.

Hordozható széken ül (és balra fordu
delő vezérnek lobogót nyujt át
tizennyolcz személyt ábrázol. A ha

Vászon, fresco, méretei 293:363 cm.
Vétetett A. Glisentitől 1895
Elszámoltatott 1895: VIII. 3
Az elszámolásra nézve l. az

1897: VII. 29-én az Iparmüvé

honnan 1907 márcz. ius 2-án véte

Dr. Mus. 904:v.17.

1895

Rickl Czyrlání
[mühedmelő] festőnő

Fővárosi Lapok 1896. aug. 23., 11. old.
(Szana Tamás: Mühedmelők a millennáris kiállitáson.)

Kalmár

Rickl Antal

Pestről, 1806-ban 21 évs

László

Fleischer Beci

79. l.

2061-909-8

641. Keretek.

1 darab völgyelt és féldomború emelkedéssel diszitett fekete keményfa-keret, belül sima léczczel.
Méretei 106:106 cm.
Becsértéke.....30.00 K

Jegyzet: 1127-906-105.

Az 1040 sz. képtől.

Rick György

pécsi festő

lásd

?

Szentkirályi István:

A pécsi Notre-Dame nőzárda és iskolái.

Pécs, 1908.

A zárdatemplom részére mit festett?

Rick

Rick, festö: Szautter Antal arczképe

Muz. és Kvt. Ent. 161.

Rick

festő

Szautter Antal arcképe,
dísz- az alábbi muzeum-
ban.

Szönyi Ottó dr

A pécsi városi muzeum
1913-évi fejlődéséről
és állapotáról szóló
jelentés.

A Pécs-Baranyamegyei Muzeum Egyesület
Értesítője. 1914. 31. l.

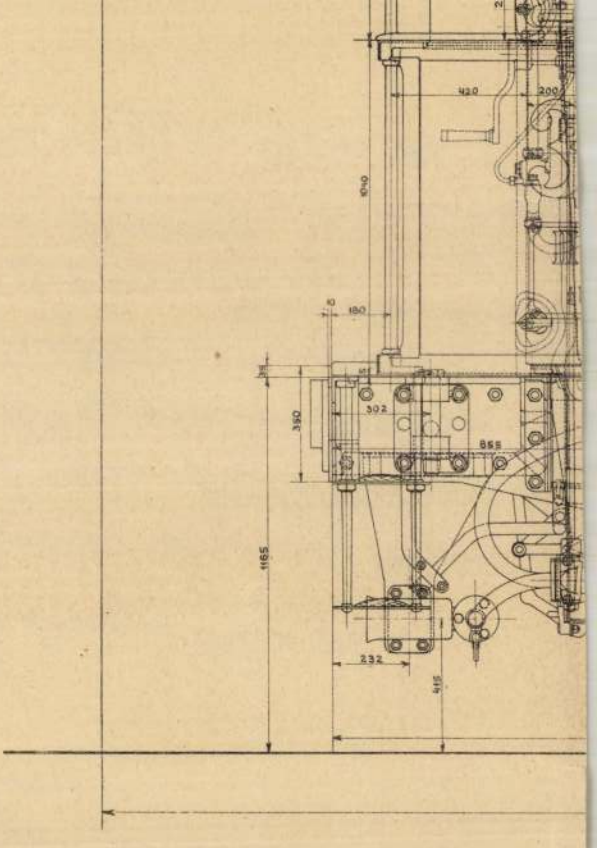

Fénynyomat *Divald K.* budapesti müintéz

HELYSÉG

VÁRMEGYE

ŐRZÉSI HELYISÉG

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

KOR

MÉRET

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB ADAT

TÁRGY

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

Ricsó vár

(Hričov)

képekkel

Janota I

274 – 281. l.

M.D.K.

Ricsi

Uray Tivadar szinmüvész portréját készitette. Repr.

Szinház és Divat. Bp. 1918. dec. 15. III. évf. 49. sz. 16. lap

Ries Zsursa, [ ]

L: Kókas I.

Tandi L: Kiállítási jegyzetek 108-112

Tiszatáj, keged. 1980. nov. XXXIV/11

Rideg Gábor; művészettörténész

„Hiteles kép". Összeállította: Menyhárt László.

Nivódíjas művek, 1973/4. 35–39 o.

„Saját hatáskörben", 1973/12. 8. o.

„Csereérték és használati érték", 1979/11. 2–3. o.

„Jegyzetek jelen időben", 1982/2. 1–2. o.

„Pálya-tér" (Az 1987-es nyilvános szoborpályázatokról), 1988/3. 2–5. o.

Művészet, 1989., okt., 9-old.

Rideg Gábor, művészettörténész

a Sikolósi Kerámia Szimpozion műhelyeiben, udvaraiban folyik a munka. Rideg Gábor idén először vesz részt a szimpozionon. Mint mondja, az anyagismeret, a technológiai ismeretek gyűjtése, gyarapítása, mellőzhetetlen a művészeti szakíró számára. Elsősorban nem mint a művészet e. folyóirat főszerkesztője, hanem mint művészettörténész tartozkodik Sikolóson.

B.K.: „Utcák és terek művészete."
Dunántúli Napló, 1978. júl. 16.

Ridegh Gábor
író

A Művészet főszerkesztője

---A Magyar Képzőművészek Szövetsége Titkársága.
Művészet, 1973. július 45. oldal

Ridly Gábor

Szabó Gábor szobrászművész kiállítását nyitja meg okt. 24.-én, a Stúdió Galériában.

Táblatok

Dalgozók Lapja Kondrom, 1973. okt. 24.

Rideg Gábor (művészettörténész)

konzultációs előadássorozat tartott az országos Ifjúsági képző művészeti Táborban, Mártélyban.

cikket lásd "Tornyai János festőmű-vész" című alatt
Neuberger Róbert cikkét: "Parasztbarbizon a Tisza partján" címmel
Egyetemi Lapok, 1978. X. ⇄

Ridegh Gábor / művészeti író

Részt vett a siklósi alkotótelepek kerámiai és szobrász szimpozionának ez évi munkájában.
(cikk: "Lőrinc György kerámiás művész" címszó alatt.)

"Új értékes alkotótáborok" c. cikk
B. K. szignóval
Dunántúli Napló 1978. X. 18

Rideg Gábor. művészettörténész

Horthy Márta legutóbbi kaposvári szállítását Rideg Gábor - a Művészet c. folyóirat főszerkesztője nyitotta meg.

Horányi Barna: A sokoldalú tűzzománc.
Somogyi Néplap. 1980. máj. 6.

Rideg Gábor, művészettörténész

a hetvenes évek tárlataival kapcsolatban Rideg Gábor 1975-ös katalógus-előszavának gondolata a Szegedi Műhellyel és a Szegedi Képzőművészettel foglalkozik.

Tandi Lajos: a XXIII. Szegedi Nyári Tárlat anyagából, Dél-Magyarország, 1982. júl. 24. 5. old.

Rideg Gábor, művészettörténész

Paulekovics Iván: Karinthy Frigyes-portrézobor pályanyertes terve (1:5) lékték). /repr./
A bírálóbizottság: Körösényi Tamás, Rideg Gábor, ifj. Szabó István, Sós Katalin.

Művészet, 1984. október, 61-old.

A megnyitón
1990. június 15 - én 19 órakor az
Okker Studió tagjainak

Rideg Györgyi,
Szigeti Szilvia és
Varga Edina

divatbemutatóját láthatják

A divatbemutató sponzorai:
Képes 7
Magyar Selyemipari Vállalat
Budaprint

Rideg Sándor

Részt vett a Studió „74"

Kiállításon

Nagy Ildikó kritikája

Kritika 74/11 28.o.

Rideli Márton

festőasztalos

Kövendi Asztalos János kolozsvári festő asztalos egyik segédje volt a bábonyi (Kalotaszeg) ref. régi (templom díszítésében 1753-ban.

(lebontott)

Foglár 80.l.

N° 131

Modern

4355

~~4352~~ W. P. W. Dana:

Sz. Bostonban 1839 ~~ban~~ ang

Magány (Solitu

~~Az elhagyatottság (Solitu~~

hold Eszmiéjét ~~Háborgó~~ háborgó tenger ábr

közül kibontakozó ~~nap~~ suga

vonalban, ezüst szinre fest

teljesen beborult. Jelzése

DANA. PARIS, 1877.4.

Festmény, aranyozó

Vászon, méretei 107.

~~Gróf Pálffy János ha~~

A: 1–2 ~~[illegible]~~ – Becsértéke 6000 V

Clichée

W.P.W.

2 (8

9 (8

Ridell (Rideli)

Márton

asztalos legény Kövendi

Asztalos János kolozsvári

asztalosnál. 1753-ban

a bábonyi ref. templom

legény karzatán dolgozott

Debreczeni László

1935. 70. l.

T.

Europa

film, köngr. lapterjesztő rt.

Budapest V.

Visegrádi utca 36 IV em.

Rideli Márton

antalosleges

1752

l.

Tombor 1947

31. l.

Maria Josepha (egy d.)

Egész alak, szembe, szeme barna. Haj- és fejé rekkel van kirakva. Elő fekszik, melyen bal kezét tót tart. Sötétkék ruhája ját csipkefodrok ~~[illegible]~~ ékeztik. Fejá nyvoszt látni asztalon, a kék, ható, melynek egy répe lelóg, szemünkbe.

sa mely mellett hangjegyek

Olajfestés, vászonra, mér

Vétetett: Valkovszky Ele

Ára 65 frt. (64/90.), m

1896. IV. 20. az erdevesz

1896. XII. 28–29. érkezett

1890: III. 19 – díki ajánlat, ~~[illegible]~~ az 1890: III. 30 – díki vásár alapján (40/90)

15-en ismeri el. (71/90). – Elszámoljatva

Vét

49/90 64/90 71/90

M.D.K.

Ridell Antal, kőműves

neve az 1756 évi ceri adó-
zók közöt szerepel.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezsö.
Bp. 1969. Akadámiai Kiadó, 391 old.

MDK

Ridel Márton építész

Magánép. eng. Bp. Vállalk. Közl. 1906. aug. 29.
5. l.

Ridell Márton MDK

Kövendi Asztalos János kolozsvári asztalos Ridell Márton és Árkosi György segédeivel készitette 1753-ban a bábonyi ref. tpl. festett és feliratos legénykarzatát.

Debreczeni László 1935. 7o l.

Rider János

falképei vottak
a pécsi székesegyház
szentély boltozatán
az ujjáépítés előtt.

Nik Pécsképzm.

Z. C

n három napos eső érte.

oltozat freskóján 1936 - és 1937-ben be-

ra a fenti 2. pontban már megfeleltünk.

sszes freskóit Cimbal János osztrák fes-

Ausztriában számos templom, köztük a

skóit festette, Magyarországon pedig a

a székesfehérvári székesegyház freskói

valók. Magyarországi művei közül a legje-

niatemplom falfestményei, melyek művészi

n tatarozzák, mert azon egy nagyobb szél-

aegerszegi róm. kath. plébániatemplom

z a templomszámadásokból állapitható meg.

április hó 24.-én

Rider Johann

pozsonyi pestő

1745

l [Egyházm. Lap]

1882. 290. l.

MAGYAR KIR. VALLÁS ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER

19681 szám.

A Müemlékek Orsz. Bizottságának, f.évi február hó 19-én 664 sz.a.kelt felterjesztésére, tudomás és a szóban levő lelkész rögtöni értesitése végett megküldöm.

Budapest, 1904.március hó 3.

A miniszter meghagyásából:

Rider János

pozsonyi festő XVIII sz

a pécsi székesegyház

szentélyének boltozán

lévő freskokat festette,

mégek a dóm restaurá-

lásakor megsemmisültek.

Szőnyi Ottó dr. A pécsi

székesegyház. Magyar

Művészet 1929. 473 l.

KORSZERŰ

NYOMTATVÁNYOKAT KÉSZÍT
ELSŐRANGÚ KIVITELBEN

BIRÓ MIKLÓS NYOMDA ÉS KIADÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSA

BUDAPEST VII, RÓZSA UCCA 25. TELEFON: JÓZSEF

Rider János, festő. A XVIII. században Pozsonyban élt, életrajzi adatai azonban mindezideig ismeretlenek. 1745-ben a pécsi püspök megbízásából ő festette ki a pécsi székesegyház szentélyét. E műve a székesegyház restaurálása alkalmával, a múlt század 80-as éveiben, megsemmisült. (Egyházművészeti Lap. 1882. III. 290. l.)

Rider Tamás

MAGYAR MUVESZET
1929. 472-3

MACCAM
BENDIGO

Rider János

porsonyi festő 1745 ben festette ki a pécsi székesegyház szentelet.

Egyházművészeti Lap 1882. III.

290. l.

JOSEPH RIDIGER, német szabómester

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz-i mestereiről. Azegyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. öt osztályba sorolva. z arab számok a két listát, a rómaiak a besorolást jelentik. 263.old

/ 1, 2./ IV. német szabó. 266.old

U.VARGA MARIANNA. Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

M.D.K.

Ridimovszky Ferenc, kőműves

1718-ban szerepel az egri városi iratokban.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 391. old.

RIDIMOVSZKI Ferenc egri kőmüves, aki 1718-ban már szerepel a városi iratokban.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

HIBÁMOZÁSI Perese egri könyves, ahl 1718-ban
mér szerepel a vérosi iratokban.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtésében. Volt.

Kidinger A,szabósegéd

A soproni sztrájkban részt vett 1872-ben.Neve a többiekkel együtt csomagolópapirra irva maradt fenn. 75.old

László Ernő:A soproni szabólegények sztrajkja 1872-ben. 29.old

Soproni Szemle,Helytört.Folyóirat.XIII.1959.Sopron

~~MDK~~

Ridinger, J.E.

Lázár: Fadrusz élete és művészete. 1923. 74.l.

Ridinger Johann Elias

l.

Ernst-Muzeumaukcioja I.

41. l.

Ridinger Johann Elias

l.

Va Hö Ernst gzügt

V: 27-30, VI/I 37

indulok uj alkotmányos küzdelembe, ezek
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger Mik
királyság megváltó eszméjének. És fegy
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát

Ezért fordulok barátaimhoz, hiveim
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz.
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomiá
sok ezer embertársamon, joggal kérhete
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszm
nek semmit, amig igazolt embereim
Griger Miklós és az én nevem sze

Budapest, 1935 március havában, a

Márkus-nyomda, Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Ridinger J. E.

Erdélyi ló.

Egész alakban és bal
rázolva. Mellette a lovász s
ja. A háttér folyótól szelt
balról: Siebenbürger.
középütt: Cheval Transyl
jobbra: Equus Transylvani
jelzése pedig: I.El.Ridinger

Rézkarcz, méretei

Sz.n.
793-9
Át.le

9586.

rafordultan ágaskodva van áb-
zalad, ki a kantárzárat tart-
hegyes vidék. Felirata:

vaniae
ae
ad viv.pinx.sc.et Excud.A.V.

a vonalkeretnek 23.8:32.9 cm.

3-913
3-36
t.10043.

4K

Ridinger

rézm

I. Ferenc császár
magyar kisérettel, fenti
rézm

Repr.

Marczali Henrik

Mária Terézia
1717 – 1780
Magy. Tört. Élet.
Bp. 1891. 168. l.

BUDAPEST, 1928
A MAGYAR BIBLIOPHIL TÁRSASÁG
KIADÁSA

Ridinger J.
verim.

Mária Terézia lovon
magyar kísérettel.
Reim.

Repr.
Magy Vercske
I. 233. f

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Ridinger J. E

rem.

l

Hendviellt

4. l

Ridinger J. E.

rezin

Mária Terézia magyar kisérettel. Fenti rezin

Repr.

Marczali Henrik

Mária Terézia

1717–1780

Magy. Tört. Életr.

Bp. 1891. 76. l

utan

IRODALOM

Karel Sourek :
Kunst in der Slowakei.
275 ábr. 54 old.

JEGYZET

Ridinger, J. E.

rézm. XVIII.

József főherceg
trónörökös magyar
kísérettel.
Rézm.

Marczali Henrik
Mária Terézia
1717 - 1780
M. Tört. Élet-
Bp. 1891. 176. l.

IRODALOM

-Czobor-Szalay:Mo.tört.eml.
II.314.1.

JEGYZET

Dényh.-ltsz:D.71.

Ridinger J

verm

l.

Bilágy.: Magy. nemzet

tört. VIII. 279. l.

MDK.

279. Ridinger, Joh ann Elias /1698-1767/:

Kutyák. Rézkarc.

Magyar Nemzeti Reneszánsz Társaság V. akció.
Bp. 1923. 18. l.

MDK.

28o. Ridinger, Johann Elias /1698-1767/

Szarvasvadászat. Rézmetszet

Magyar Nemzeti Reneszánsz Társaság V. akció.
Bp. 1923. 18. l.

RIDINGER, Johann Elias (1698-1767)

Kordošová, Gita: Kolekcia medirytín J.E.Ridingera zo zbierok Slovenskej národnej galérie. = Pamiatky muzea, 19,1993,1. 14-16.ill. E 6

olsó évtizedben nálunk produkál-
k . . .“

HERMAN LIPÓT

RAJZA
lajdonában

Ridinger, Johann Jakob

l.

Va Ylö Ernstgjüjt

VI/I. 37

indulok uj alkotmányos küzdelembe, ezek
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger Mik
királyság megváltó eszméjének. És fegy
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát

Ezért fordulok barátaimhoz, hiveim
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz.
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomiá
sok ezer embertársamon, joggal kérhete
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszm
nek semmit, amig igazolt embereim
Griger Miklós és az én nevem sze

Budapest, 1935 március havában, a

Márkus-nyomda, Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Ridinger Johann Jakob

l.

Ernst-Muzeumaukcioja I.

41 l.

MDK

Ridinger, J.E.

Mária Terézia lovon, rk.

Koronázási kiáll. Tört.Képcs. 1916.dec.

MDK

Ridinger Johann Ébiás, 1698-1767.

Mária Terézia, rézm.

470-473. Rákóczi Ferenc és neje vadászaton, of.

Ernst Muz. aukc. Árv. Közl. 1.rksz. 1939. jan. 41 l.

Ridinger M.D.K.

Kuruc lovasok /metszet/ repr.

Keresztury Dezső:A magyar irodalom képeskönyve Bp. 19
92.1.

MDK

Ridinger J.E. /1698-1767/

Vitam et sanguinem jelenet.

Lázár Béla dr.: Fadrusz János élete és művészete. Bp.1923. 74.l.

MDK

Ridinger ,Johann Elias
1698-1767

József császár mint gyermek kiséretével .
Rézmetszet. 33.5x25.

Ernst Muzeum aukciói. XXXVII. Kat. 42.l.
Evsz.?.

RIDL, Johann Gottlieb, pozsonyi önköltemény

J. G. R., bürgerl. Zinngiessermeister, † 48 éves korában, Pozsony, 1779 február 26. (1779, 19. szám, 81)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

MDK

Ridler

1.
Tört.Képcs.1922. 47.l.

Ridler Georg MK

" Rudnai Sándor"

arckép - rézmetszet 1824

Ridler Georg - Ehrenreich.
Az előkép a Magy. Tört. Képcsarnok 106 lt. sz alatt.
Az Esztergomi Kersztény Muzeum képe vagy a fesmény vagy a metszet másolata.

64.o.

Rózsa György: Ehrenreich Ádám forrásai.
Müv. Ért. 1959. VIII. évf. 1. sz. 61-67.o.

MDK

Rieder, rajzoló.

Kazinczy Ferenc arcképe.

Szinnyei V. k. -1284-5 k.- Kazinczy Ferenc különbö-
ző technikáju arcképei - Felsorolva

W. Rieder

rajzoló

lard

Joh. Passini t

W. Rieder

Karolina auguszta királyné..., of.

Tört. Képes. lajstr. 1907. 113-116 l.

M. D. K.

Rieder Vilmos festő:
* 1796 + 1880.

Hódolat Kazinczy szobrának
(Rieder rajz – Blaschke metr.)
repr.

Elveszett.

Rózsa György: Kazinczy Ferenc a
művészetben.
Művért. 1957. VI. é. f. 2–3. sz.
181., 191. l. (8. kép.)

MDK

Wilh. Aug. Rieder

Karolina Auguszta, I.Feremc király hitvesének koronázása, vizf.

Tört. Képcs. lajstr. 1907. 12o l.

Ridler

festö

lásd

Ehrenreich

Ridler

Läsd

Perlajst 121

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

n.

vi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Ridly Irén, iparművész

pozsonyi tüllcsipketeroczése és a fekete alapon készitett sárközi motivuma magas helyen áll az iparműv. munkák között a N. Szal. szezonzáró kiállitásán

Dékány András
N. 932 VI. 19.

Ridly Irén, iparművész

magyar motivumokat felhasználó kézimunkagyűjteménye teszi teljessé a kiállítást.

A N. Szal. tavaszi tárlata.

2. 932. VI. 19.

Ridly Irén, iparm.

igen finomak a népművészet alapján álló hímzései.

B. H. 932. VI. 19.

Ridly Irén, iparművész

szép kézi munka-kollekciója a leg-
jellemzőbb népművészeti motivumok
változatos skáláját mutatja.
Tavaszi tárlat a Nemz. Szal.-ban.

-is. M.O. 932. VI. 19.

Ridly Iván, iparművész.

régi magyar csipkéiért érdemel meg-
említést. Tavaszi párlat (évadzáró) a
Nemz. Szal. - ban.

(f.j) P. H. 932 VI. 19.

Ridly Irén, iparművész

textiliái nagyon szépek.
Népies motivumok művészi át-
tételezésben. - Tavaszi tárlat a
N. Szal. - Can.

(m. v.) N. U. 932. VI. 19.

Ridly Irén

Nemzeti Szalon téli tárlatán
textíliáival szerepelt..

EK.932.T.1.

Ridli Ilka

Nemzeti Szalon Téli Tárlatán
iparművészeti anyaggal telt víz-
szintjével szerepelt.

NU. 1932. I. 1.

Ridly Irén

Nemzeti Szalon téli kiállításán iparművészeti dolgaival szerepelt.

8.Ó.U.932.T.1.

Ridly Irén

Nemzeti Szalon nagy téli tár-
latán szép magyar himzéseivel
szerepelt.

PH.932.T.1.

MDK

Ridly Irén, ip.müv.

Tervezés pozsonyi tüllcsipke nyomán. Hímzés.
Nyitrai motivumok. "
Kisirásos hímzés.
171. Sárközi motivumu kehelyalak. "
172. Sárközi motivumu kehelyalak. "
Matyó völegénykötény. "
Kunsági terítö japán stilü motivumokkal a török idökböl.
175. Tervezés sárközi motivumok alapján. "
176. Tervezés sárközi motivumok alapján. "

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1932.junius. Kat.

Ridivics

festőnövendék

Bernáth Aurél

tanítványa

l

Szabad Művészet

1950. 72. l.

ezünk. Továbbá, kérvénnyel for-
hiveim szinte örömmel fogad
öleg már most – a saját felelősé-
vánt összeget még ez évben össze-

tisztelettel esedezem Nagyméltó-
vezett templom kijavíttatását
kül elrendelni.
es templomát Nagyméltóságod
szívből ajánlva s az igért

Ridler

festš

l.

lexikonomban

425.l

Ridler János

l.

Perálltörtképes

3.89, 419, 462. l.

Rieder János

u.o. 371, 419,

461. l.

Am postatakarekpenztartol

16136

MÜEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest
IX. Hügyes Endre u. 10.

Hivatalból
díjátalányozva

Ridly Franciska

1914/15 - 1917/18

Ferkápzomfoiskávk

126 l.

4		5	6
Igényeltetik az év hetére darab	hetében összesen drb	Az összesen igényelt betijegyek ára: à 30.— K.	Jegyzet
Áthozat			

BUDAPESTI EGYESITETT VÁROSI VASUTAK.

Jegy

a Budapesti Egyesitett Városi Vasut
a tényleges szolgálatban álló állami
alkalmazottak által igényelt

1	2	3	
Sorszám	**Az igénylő neve**	1922. évben kedvezményes hetijegy váltására jogositó igazolvány száma	38
1	Sztehlo Ottó	182.26	1
2	Salath Ferenc	182.27	1
3	Németh Sándor	182.28	1
4	Dr. Skönji Ottó	335.59	1
	Tizenhat/16/ drb Egye		
		Bud	

Ridly Iván

iparmúvész U. 3441

népművészeti kéziminkái

Magyarság képes mell. 1932. febr. 14.

Arcképpel

MŰEMLÉKEK ÖRSZ. BIZOTTSÁGA
322/1939.

EMI NYOMDA
OLTJA
AJOS-UTCA 18
LAPÍTÁSI ÉV 1577.
K: 37.473 ÉS 57.124.

BÉLYEGMENTES
(1856. 1897 P. M. sz. rendelettel megállapított személyes illetékmentesség folytán.)

lékek Országos Bizottsága

Budapest

JELEN LEMBE	EGYSÉGÁR AP	f.	ÖSSZES ÁR AP	f.	ÖSSZES ÁR AP	f.
					2	.--
is ck 60	.--				10	.80
					12	.80

Ridly Irén

Képzőművészet 1932. 46, 47. l.

RIDLY IRÉN: NÉPIES MOTIVUMOK

A Nemzeti Szalon téli tárlatáról

HUSZTHY IBOLYA: BUDA
A Nemzeti Szalon

részlete friss szemmel látott és a részletek ellenére is jól összefogott tableaut ad. *Papp* Domokos kompoziciója megint bizonyság a művész tehetsége felől. *K. Szeőke* Izabella egyike legértékesebb festőnőinknek. *Papp* József egyre fejlődő tehetsége ezen az olajfestményén is dokumentálódik. *Porter* Paula karácsonyi csendélete méltán keltett feltünést. Rendkívül fínom hatást tud kiváltani szürke tónusba ágyazott színeivel. *Pölöskey* Sándor olajfestménye

Ridly Irén

168	Tervezés pozsonyi tüllcsipke nyomán	himzés	100.—
169	Nyitrai motivumok	himzés	100.—
170	Kisirásos himzés		100.—
171	Sárközi motivumu kehelyalak	himzés	100.—

Nemzeti Szalon
tav. kiáll. 1932 jun

172	Sárközi motivumu kehelyalak	himzés	100.—
173	Matyó vőlegénykötény	himzés	100.—
174	Kunsági terítő japán stilü motivumokkal a török időkből		130.—
175	Tervezés sárközi motivumok alapján	himzés	100.—
176	Tervezés sárközi motivumok alapján	himzés	100.—

RIDOLFI, Domenico épitész

Mikó Müvtört.Ért. 1988 3•4 111,126.

ART ET IDEOLOGIE

Bulgarie

KIROV (M.).- Revo
bole.)
in : Problemi na
21 ill en noir.-

L'auteur aborde u
tiques caractéris
tistique de l'Ins
dance à relever s
et les formes de
que. S'appuyant s
clusions théoriqu
nationale de la p

Tchécoslovaquie

KOSTKA (Jiři).- C
de la création so
in : Vytvarny Živ
7 ill en noir.

Etude d'un théor
l'analyse des po
socialiste dans
dehors des critè

Les premiers bil
taire en chef de
in : Vytvarny Ži
4 ill en noir et

Ridolfini

l.

Balogh Vej-Várad

21. l.

jegyzet

22. l.

h. államtitkár.

talos másolat hiteléül:

Károly

s.hiv.igazgató.

Ridolfini, Domenico

1584. márciusában Jaroslaúban tartózkodott. Tevés Banfi Florionak az az állítása, hogy fenti 1582-83. tájási meghalt.

Balogh Vég-Várad
14. l.

Kiváló tisztelettel

Carlo Ridolfini (1581-82) fundátor

A nagyváradi vár építésén dolgozott,
Báthori István gondoskodott róla, ő fundálta
a kolozsvári jezsuita kollégiumot.

Magyarországi reneszánsz és barokk
Akadémiai Kiadó Bp.1975

112.old.

RIDOLFINI, Domenico, dei Duchi di Camerino /1530-1584./. Először Itáliában volt épitész, majd a Genga-kkal Erdélybe jött, ahova Báthory fejedelem hivta és itt a magyar és olasz gyalogság parancsnoka volt a moszkvai /Moscovia/ nagyfejedelem elleni háboruban. Kiváló technikusnak bizonyult a Vielitza-i és Wielikolukli /1580/ ostromaiban. Ezután Erdély várainak felülvizsgálatára küldetett ki. Gyakran megfordult Nagyváradon, irányitva az erődítéseket. 1584-ben Lengyelországban halt meg./Santoni; Promis, VI./

Maggiorotti, 439.

Ridolfini di Camerino, Domenico

l.

Magg Agrâ
267. l.

Versecz vári (Vathinai) bronzkori

telep VII. 164.

Ridolfini da Camerino, Domenico

vařépitő

Báthory István

szolgálatában

l.

Banfi Erdély

301. l.

Ridolfino, Domenico

+ 1582 végén

laid okr.

Banfi Florio dr:

Báthory István

és Domenico Ridolfi-

no. Hadtört. Közl

1941. 64-95. l.

XIX

Ridolfino Domokos

l.

Hadtört. Kösl

1942. 75. l.
76. l.

Ridolfini, Domenico,

camerinoi, hadmérnök

ezredes Báthory István

lengyel Király szolgálatában. 1581 és 1582-

ben ismételten Nagyváradra

küldi Báthory a várépítkezés felül-

vizsgálatára. 1583-ban való-

szinüleg szintén ő vezette a váradi

munkálatokat. Balogh Jolán Ri-

dolfini váradi munkásságához

kapcsolja az Aranyos-bástyát, mi-

vel ennek építési idejé (1583) az

ő munkódésivel esik egybe. Váradra

Báthory többé nem küldte, bár lengyelországi

hadi vállalataiban továbbra is szolgá-

latában tartotta.

Banfi Florio: Báthory

István és Domenico Ridol-

fini. Hadtört. Közl. 1941. 28-

37. l.

Veress E.: Báthory István

lengyel király udvari szá-

madáskönyveinek magyar és

erdélyországi adalékai (Fontes

Rerum Hungaricarum III.)

Bp. 1918. 174. l.

Balogh Vég-Várad. 11, 12. l.
14 l.

feltüntetése mellett névjegyzé
ságnak az illető mellékfogl
javaslatát is feltüntetni szive

A névjegyzék, - hárc
26-ig közvetlenül a vezetése
ügyosztályába juttatandó.

Budapest, 1921. feb

A miniszter rende

miniszteri tan

A Műemlékek Orsz. Bizottságán

Ridolfini, Domenico

camerinoi herceg

hadi építész

a XVI. sz. második te-
lében a nagyváradi
citadella építésén
dolgozott.

irod Magg

38. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Ridolfini, Domenico

hadi épitész

Nagyvárad

XVII. sz.

írá

Magg Boll.

Ridolfini,
Domenico

nagyváradi
citadella

cód
z Gyal Magg

322. l.
320. l.

Ridolfini, Domenico

camerinoi herceg
hadi építész

Genga, Simenet, aki
1574–1595-ben vezette
a nagyváradi erődítési
munkálatokat, távol-
létében helyettesítette.

írod
Gyalókay Bolletino

348. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

MDK

Ridovics

szerepelt a miskolci Szőnyi István teremben rendezett kiállításon.

"Utca"

(kabócbó): Magyar tájak, emberek. A Képcsarnok vállalat kiállítása.

Északmagyarország 1963. jun. 16.

Ridovits [ ], festő MDk

A Derkovits, Rivera stb hagyományokat helyesen felhasználja.

Kovásznai G. György: A művészet élménye 9. l

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. máj. 30.

Ridovics, festő

– a Kilencek tagja, Székely András írt róluk a 2. képzőművészeti Almanachban.

D. I.: Új művészeti könyvek
Vigília, 1971. febr. 138. l.

MDK

Ridovics Ferenc

Kőfaragó, festm.

Sós E: Munkaverseny-kiáll. a Képzőmüv. Főiskolán. Népszava, 1948, nov. 4.

ssé kilépő, órapárkányos, hegyessi-
zentéllyel. Orgonakarzat, háromboltozatos
ckler, Johann: Szt.Antal, 1782. Barokk
ült 1728 körül, 178o-ban Fellner Jakab
Démándnek hivták, a templom az iroda-

rétéről. Bp. 1937, 113, 198, 205, 316 l – Dobó

Fénykép

Milgné

Képzőművészeti Főiskola: 145 lty.

Ridovics Ferenc: Béke ártatlanak.

Diplomamunka: 1950/51.

Festmény

Negatív nincs.

Negativ

Petrás: 660

Kerényiné

Ridovics Ferenc: Csendélet.
festmény

Ridovics Ferenc festő

MDK.

Akvareljeiben a dombvidéket érzékelteti.

„Művésznövendékek Kejskiállítása"

Dunántúli Népszava 1947. III. évf. szept. 2. 4. l.

Ridovics Ferenc festőtanonc. MDK.

Neve megemlítve.

„Festőművész növendékek kiválasztása!"

Dunántúli Néplap. 1947. III. évf. aug. 29. 4. l.

Ridovics Ferenc festő MDk

Neve megemlítve

Dr Béky Júlia: „Két Kiállítás"

Ug Dunántúl 1947 - IV évf. szept. 4. 3. p.

MDK

Ridovics Ferenc, III.é.
képzömüv.föisk.-i hallgató, festö.

"Csendélet"-e anyagszerü ábrázolásával tünik ki.

A kiáll. megrendezésének célja, h. a rejtett tehetségek előtörjenek és képzömüvészetünk fejlödését biztosítsuk.

Végvári Lajos: Ifjusági képzö- és ip.müv.kiáll. Nemzeti Szalon. A népmüv.miniszt. által rend. kiáll. Magyar Nemzet. 1950.jun.10.

MDK

Ridovics Ferenc

Szabad Művészet 1948. 378.l. Képzőm.főisk.hallg.
munkaverseny kiáll.

MDK

Ridovics Ferenc festőm.

Önarckép, of.

Csendélet almával, of.

Műcs. kiáll. 1954. ápr. Fényes A.terem

Ridovics Ferenc festőm. MDK

Csendélet, vázák, of.

Szeneskocsi, of.

Műcs. kiáll. 1954. ápr. Fényes A. terem

MDK

Ridovics Ferenc, festö

a nagymarosi uj müvésztelep tagja.

U.A.:Képriállitás Nagymarosen. NN.1936 jul. 17.

Ridovics Ferenc, festő

M.D.K.

művei tizenkilenc festő és grafikus kiállított anyagában szerepelnek

U.L.: Képkiállitás Nagymaroson
Magyar Nemzet, 1956. jul. 17.

MDK

Ridovics Ferenc

Ülő fiu, rötli és fek. kr.

Olvasó nő, tus

Földmunkások, tus

Halászok a faddi tsz-ben, kr.

Ridovics F. festőm. kiáll. Pónyes Adolf teren
1961. jan.

Ülő fiu, rötli és fek. kr.

Olvasó nő, tus

Földmunkások, tus

Halászok a faddi tsz-ben, kr.

M.D.K

Ridovics Ferenc
festő

1953-ban rendezett kiállítását
testvéreivel Ridovics Károllyal és
Vigh Tamással.

Ugvári Béla: Ridovics Károly
Művészet, 1966. július - 43 lap.

MDK

Ridovics Ferenc

Gyermek tanulmány, tus

Akt kroki, tus

Leányfej, kr.

Ridovics F. festőm. kiáll. Fényes Adolf terem
1961. jan.

Syerusek tamilmány, tus

Ark krokí, tus

Delineí, kr.

MDK

Ridovics Ferenc

Munka közben, of.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mücs. 1962. 15.l.

Ridovich Ferenc (szül. 1923)

Városi piac. o. v. 80 × 100 cm.

J. j. l.: R. F. A művész tul.

Mezőjuzdasáj a répromüvé ne tben.

A Kat. bev. Motolni János

Br. 1959

23.

Ridovics Ferenc

kiállított festménnyel:

Piac, tempera, 80 x 100 cm.

Tavaszi tárlat. A Művészarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Pirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

12.

MDK

Ridovics Ferenc

Lótanulmány, szén

Akttoruó, tus

Öreg halász, kr.

Ridovics F. festőm. kiáll. Fényes Adolf terem
1961. jan.

Jó tanulmány, uzén

Akitoxuó, tus

Üreg helées, kt.

MDK

Ridovics Ferenc

Égő gyertya, tus

Pihenő lovak, "

Tanulmányfej, szén

Ridovics F. festőm. kiáll. Fényes Adolf terem
1961. jan.

MDK

Ridovics Ferenc

Nagymarosi táj, gouache

Kirándulók, akv.

Müterembelső, enyves festék

Ridovics F. festőm. kiáll. Fényes Adolf terem
1961. jan.

MDK

Ridovics Ferenc

Vázlat az Espresso c.képhez, gouache

Guggoló nő, gouache

Udvarrészlet Nagymaroson, akv.

Ridovics F. festőm. kiáll. Fényes Adolf terem
1961. jan.

MDK

Ridovics Ferenc

Háztetők, akv. gouache

Gazdasági udvar, akv.

Pécsi táj, akv.

Nagymarosi táj, akv.

Ridovics F. festőm. kiáll. Fényes A. terem.
1961. jan.

Нижегородск, xxxx Волжье

Сельскохозяйственный музей, вкх.хе

Ремонтный тех., вкх.

Мелиоративный тех., вкх.

MDK

Ridovics Ferenc

Csendélet, of.

Öltözőben /vázl./, paszt.

Falkép-terv, paszt.

Ridovics F. festőm. kiáll. Fényes A. terem,
1961. jan.

Geendèlet, of.

Gitöxöben \vàxl.\, passt.

Palkèp-terv, passt.

MDK

Ridovics Ferenc

Ülő nő, of.

Retek és hal, paszt.

Festőiskola, temp.

Fekvő akt, paszt.

Ridovics F. festőm. kiáll. Fényes A. terem,
1961. jan.

MDK

Ridovics Ferenc

Csendélet I. of.

" II. temp.

Fertő, of.

Csikósok, of.

Ridovics F. festőm. kiáll. Fényes A. terem,
1961. jan.

MDK

Ridovics Ferenc

Espresso, temp.

Öltözőben, "

Hegedütok, of.

Piac, temp.

Ridovics F. festőm. kiáll. Fényes A. terem,
1961. jan.

e alapján Garvin irta: Esquisse du
du Nambikwara-Tarundé.
k között járt Oberg összefoglaló
s of Northern Mato Grosso, Brazil;
ő 1949. évi expedíciójának gyüjté-

cióm 1959. évi

Ridovics Ferenc MDK

Munka közben, olf.

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ridovics Ferenc

Két lapátoló férfi /repr. a kiállitás egyik képéről

1961. Fényes Adolf terem

Dr M. Kiss Pál: Ridovics Ferenc képkiállitása
Rajztanitás 1961. III. 32.l.

Ridovics Ferenc

1923-ban született Szombathelyen. Volt kőműves és diszitőfestő. Koffán Károly szabadiskoláján tanult, majd a főiskolán tanárai: Berény, Bernáth és Domanovszky hatottak rá.
Az Iparmüvészeti Főiskolán volt tanárságéd, majd 1958-tól a Képző- és Iparmüvészeti Gimnáziumban a diszitőfestő szakosztály vezetője.

Dr M. Kiss Pál: Ridovics Ferenc képkiállitása
Rajztanitás 1961. III. 32.l.

Ridovics Ferenc

A Fényes Adolf teremben 1954 és 1961-ben volt kiállitása. Ezutóbbin bemutatott 15 nagyobb festményt és ugyanannyi akvarellt és vázlatot.

Dr M. Kiss Pál: Ridovics Ferenc képkiállitása
Rajztanitás 1961. III. 32.1.

Ridovics Ferenc MDK

Hegedü tokban székre téve, olf.

Festő, olf.

Mücsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ridovics Ferenc MDK

Espresso, temp.

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

M.D.K.

Ridovics Ferenc

Mive a Magyar Nemzeti Galéria tulajdonába került

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1962-1963-as évben

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei V. Bp. 1965

162. l.

MDK

Ridovics Ferenc

Ülő akt, tus

Fekvő akt, tus pasztellszén

Müteremrészlet, diófapác

Ridovics F. festőm. kiáll. Fényes A. terem, 1961. jan.

NDK

Ridovics Ferenc

Ülő akt, tus

Fekvő akt, xxx pasztellszén

Müteremrészlet, diófapác

Ridovics F. Festőm. Kiáll. Fényes A. terem, 1961. jan.

MDK

Ridovics Ferenc

Udvarbelső, akv.

Nagymarosi táj, gouache

Két gyermek, akv.

Eső után, akv.

Pihenő munkás, akv.

Ridovics F. festőm. kiáll. Fényes A. terem,
1961. jan.

Devatbolaĝ, akv.

Nagymarosi tej, gonache

Két gyermek, akv.

Deo ŭtêm, akv.

Plenuĵ munkoj, akv.

Ridovics Ferenc festőm. MDK

Leány ujsággal, tanulm. of.

Csendélet, of.

Női arckép, of.

Műcs. kiáll. 1954. ápr. Fényes A. terem

Ridovics Ferenc festőn. MDK

Müteremben, vázl. of.

Tanulmányfej, of.

Rajzok-tanulmányok

Műcs. kiáll. 1954. ápr. Fényes A.terem

Ridovics Ferenc festőm. **MDK**

Női arckép, of.

Pihenő borju, akv.

Műcs. kiáll. 1954. ápr. Fényes A.terem

Ridovics Ferenc festőm. MDK

Kora tavasz, akv.

Stalin hid, of.

Műcs. kiáll. 1954. ápr. Fényes A.teren

MDK

Ridovics Ferenc, festö

Piac. Tempera.

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat.1957. Kat. 12.1.

MDK

Ridovics Ferenc

Vorosin munkamódszerátadása. Olaj.

"Magyar-Szovjet Barátság" Képzőművészeti kiállítás katalogusa.1952. 5.l.

Ridovics Ferenc
Ridovics László } festő
Vigh Tamás, hobr.

Gyenes T.: R. L., R. F.
és V. T. kiállítása.
SzM. 1954. 133-136.
l. (képekkel)

Kitrinni

Ridovics Ferenc festőkünész

Művelt Nép, 1954. máj. 16. 7. old.

Ridovics Ferenc főiskolai festőnőrendék

Szabad Művészet. 1950 IV. 5-6-7. 211-213

V. L.: Sfjusági Képző- és Iparművészeti Riállítás

Ridovics Ferenc MDK

Piac, temp.

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Ridovics Ferenc

Gyűjteményes kiállítása volt a Fényes adolf tekemben: mesterei: Bekény, Domanovszky Bernáth, Szentiványi. Munkás volt.

Vigilia, 1961, 3 n., 181 old.

MDK

Ridovics Ferenc, III.é.hallg.

Csendélet, of.

Ifjuségi Képzőm. és Iparm. kiáll. N. Szal.
1950. jun. 8 l.

MDK

Ridovics Terézia festő.

A pécsi dombvidéket ecsetelte akvarelljeiben a Képz. Műv. Főisk. növendéke.

„Pécsi Napló"

„Pécsi Hetfő". 1947. I. évf. szept. 1. 4. l.

M. D. K.

RIDOVICS Ferenc festő

Kiállítása a Fényes Adolf-Kremben

Magyar Nemzet 1961. (XVII.) jan. 26. 7. l.

Ridovics Ferenc

MMK

A Képzőművészeti Főiskola ösztöndijas pécsi vendégeinek /Orosz Gellért, Sugár Gyula, Ridovics Ferenc/ kiállitása.

Uj Dunántul. 1947. aug. 29 és szept. 4.

M.Heil Olga-Kiss Dessö-Török Lajos: 1945 utáni művészi életre vonatkozó adatok.
Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 221-250.l.
239.l.

Ridovics Ferenc, festő 7 Dh

A Fényes Adolf teremben állított ki.

Különösen nagyobb lélegzetű munkái „nem eléggé érettek, erőteljesek. Pl.: Espresso, Az öltözőben, Piac.

Rajzai, vázlatai arra mutatnak, hogy rövidesen legyőzi a „nehézségeket".

Péter Imre: Jegyzetek Kiállításokról 9. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961 febr. 13.

dr. D. L.

RIDOVICS Ferenc festő

A képzőművészeti gimnáziumban Barát Berény, Bernáth, Domanovszky növendéke volt

Kiállítása a Fényes Adolf Teremben

Dutka Ákos: Négy kiállítás

Magyar Nemzet 1961. febr. 22. 4. l.

MDK.

Riaovics Ferenc festő

"Espresso" /tempera/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Műcsarnok, 1955. 20. i.

MDK

Ridovics Ferenc
festő

kiállítása a Fenyes Adolf teremben

(Lavas) Két festő kiállítása

Népszava, 89 évf 41 sz. 1961. febr 17. sz.

Ridovics Ferenc
festő

M.D.K.

Fenyes Adolf teremben tartott kiállítást. „Espresso" + repro „Öltözőben", „Hegedűtok", „Csikósok", „Festőiskola" c. művei

Fölkyfaños: Ridovics Ferenc
Művészet, 1961. április - 39 lap.

MDK

Ridovics Ferenc festőművész

Lakatos munkásból lett festőművész. Példaképe Derkovits Gyula. Olaj-, tempera- és akvarell-képei kerültek kiállításra a Fényes Adolf-teremben. (Földmunkások c. műve repr.)

Ridovics Ferenc, ...
(képes hír.)

Ország-Világ, Bp. 1961. 10. sz. 12. l.

MDK

Ridovics Ferenc

Espresso. Tempera. 100x130

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 20.1.

Ridovics Ferenc

Szerepelt a kiállításon.

Heitler László: Modern magyar grafikai és kisplasztikai kiállítás Pápán.

NAPLÓ/Veszprém/ 1962. jun. 14.

Ridovics Ferenc, Jestő 7 Dk

Kiállítását (a Fényes Adolf Teremben)
Kentiványi Lajos nyitja meg.

— : Ma hallottuk 2.1.

ESTI HIRLAP (bn. 1961. jan. 27.

Ridovics Ferenc

Ridovics László bátyja, Miállitást rendez öccsével és Vigh Tanással 1953-ban a Bpesti Fényes Adolf teremben

Szij Rezső: Ridovics László

Budapest 1965 101

Ridovics Ferenc

képrőm. főisk. hallg.

Szabad Művészet

1950. 212. l.

309
1906

Ridovits Ferenc
festő

M.D.K.

„Vizpart" (repro)

Élet és Irodalom, 1961. április 7 – 5l.

Ridovits Ferenc, festő 7 Dk

Kiállított a Csepeli Munkásotthonban
a Művész a gyárban c. tárlaton.

Péter Imre: Képsőművének az üzemben 8.l

Népszabadság, Bp. 1962. jún. 5.

Ridovits Ferenc

festő

l.

Kabod Mihályné

1948. 268. l.

a P.-.78 f.bélyegü eredetiről.

Budapest, 19 35.október.31.

RSZÁGOS BIZOTTSÁGA BUDAPEST.

	Ár. Pengőértékben			
r előfiz.ára	18	00		
ZESEN	18	00	azaz	

Ridovics Ferenc

László bátyja irányítja öccsét, Koffán Károly Engels-téri szabadiskolájába 1942 táján.

Szíj Rezső: Ridovics László

Budapest, 1965. 6 l.

M.D.K.

Ridovics Ferenc

Festőművész a Fényes Adolf teremben kiállitja müveit.

Négy kiállitás.
Magyar Nemzet 1961. febr. 22. 9.old.

Ridovics Ferenc festő

Nosszegi: 3 kiállítás; Nagy-Bologh csoport

Népszava 1955, nov. 23, 83 évf. 275 sz. 2 l.

Ridovics Ferenc

q: Miállités Nagymaroson

Modalmi Ujság 1956 III. évf. 30 sz. jul. 28.

8 l.

MDK

Ridovics Ferenc, festő.

Vörösin munkamódszer átadása.

Of.

Magy. Szoc. Bar. 6 – 1952 – Képzőm. kiáll. kat.

S. l.

Ridovics Ferenc
festő

Ridovics Ferenc, Ridovics László
val és Vigh Tamás grafikával
kiállítást rendezett a Fényes
Adolf teremben.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics Ferenc

emlékére

Haladás

1950 VI. 1.

Ridovics Ferenc

emlékére

Fiatal művészek kiállítása a
Fényes Adolf-teremben
Művelt Nép
1954 V. 16.

Ridovics Ferenc
és Ridovics Lajosné festőművészek
Vigh Tamás Munkácsy-díjas szobrász
művésszel találkoznak 1954 április 30-án
a Fényes Adolf Teremben megnyílik.

Rózsa Gyula: A Munkácsy-díj nemzedéke III.
Új Írás 1972/3 948old.

RIDOVICS FERENC / RÁBAI /, festő

A Szombathelyi Savaria Múz-ban 1968, júl 21-szept 15 között kiallitás. Azok alkotásait mutatták be, akik Vasban születtek, vagy itt tanultak, tevékenykedtek és akik innen távozva is még kötődnek a vasi földhöz. -17 kép 22 grafika, 2 gobelin, 9 szobor, 1 vegyestechnikáju kép, 597. old

HEGEDÜS JÁNOS: Kérdések és valaszok eg kiállitáson 597. old.

VASI SZEMLE, XXII. évf. 4. szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS FERENC / Rábai /, festő

RÁBAI/Ridovics /FERENC, festő

A Szombathelyi Savaria Múz-ban 1968.júl 21-szept 15 között kiállitás.Azok alkotásait mutatták be,akik Vasban születtek,vagy itt tanultak,tevékenykedtek és akik innen távozva is még kötődnek a vasi földhöz.-17 kép,22 grafika,2 gobelin,9 szobor,1 vegyestechnikáju kép. 597.old

HECKENAST JÁNOS: Kérdések és válaszok egy kiállitáson 597.old

VASI SZEMLE. XXXI.évf. 4.szám, 1968. Szombathely

Ridovics Gyula
festő

M.D.K

„Nap", „Udvar verandával",
„Naplemente" c. munkáit állitotta
ki a veleucei Biennalen.

Szabó György: Biennale, Velence, 1962.
Élet és Irodalom, 1962. november 24 — 11 hap

Ridovics Anna, művészettörténész.

TIT Tárlatvezetések.

ápr. 4, 13.
9.30 ord.
15 — "

Kelek és forma (vezetés a kiállításon)

Vezető: Ridovics Anna

Magyar Nemzeti Galéria,
1986. ápr.

MDK

Ridovics László festő

Ridovics Ferenc festőm. kiáll. Fényes A. terem,

196o. jan.

se alapján Garvin irta: Esquisse du
e du Nambikwara-Tarundé.
ik között járt Oberg összefoglaló
os of Northern Mato Grosso, Brazil;
ő 1949. évi expedíciójának gyüjté-

ciom 1959. évi

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

RIDOVICS LÁSZLÓ

FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁRA

1966. JANUÁR 15-ÉN, SZOMBATON 13 ÓRAKOR

MEGNYITJA:
DR. UJVÁRI BÉLA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

ERNST MÚZEUM, BUDAPEST VI. NAGYMEZŐ UTCA 8.

4140 fővárosi nyomda 1 telep

Ridovics

Hasznos kerdeményezés a csoport kiállítás műfaja, amelyet az utóbbi két évtiredben csaknem teljesen nélkülöztünk. Értelme azonban akkor van, ha bizonyos törekvéseket mutat be és próbál meg tisztázni... Ilyen törekvések... lehetnek képzőművészetünkben pl... Ék Sándor romantikus realizmusa, amelyhez a jelenlegi kiállításon Ridovics művészete áll közel...

Haulisch Lenke: S festő és grafikus kiállítása.

Új Irás VI. évf. 1966. dec. 12. sz. 106. l.

Ridovics László

A további három festő önmagában külön-külön zárt egyéniség, egy valamiben egyernek meg: az eddig említett inkább szemlélődő művészekkel szemben az ő munkáikban bizonyos aktivitás... jelentkezik.

Ridovics László lényegében tragikus egyéniség. Hangja őszinte, választ keres nem annyira általában, korunk, mint honi környezetünk kérdéseire, romantikája azonban anakronisztikus nak tűnik éppúgy, mint két világháború közötti alföldi festészetünk romantikája, amihez... kapcsolódik.

Haulisch Lenke: 9 festő és grafikus kiállítása.

Új Irás VI. évf. 1966. dec. 12. sz. 106. l.

Ridovics László

játékony hatást gyakorol, barátja Noel Ö. Gábor festészetére.

Aszalós Endre: Noel Ö. Gáborról „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. március 3. sz.

281.

MDK

Ridovics László,

Öregasszony, o.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

MDK

Ridovics László

Vizparton, o.

11. M. Képzőm. kiáll. Miskc. 1968.

MDK

Ridovics László

Falu, o.

Szentendrei délután, o.

Vas megyéből szárm. képzőművészek kiáll.
1968. Savaria Muz. Szombathely

MDK

Ridovics László

Csendélet I., o.

" II., o.

Erdővölgye, o.

Vas megyéből szárm. képzőművészek kiáll.
1968. Savaria Mus. Szombathely

Ridovics László

Résztvett a Kilencel kiállí-
Lásán a Múcsarnokban,
1968, ott. 5-en.

Meghívó -

Ridovics László
festő

M.D.K.

A kiállításón szerepel a „Szivégzés Vietnamban", „Che Guevra emlékére" című művei.

Ujvári Béla: Szilencek
Művészet, 1968. Október. 2 1 lap

Ridovics László
festő

M.D.K.

Témakőre változatos. Tájkép, csendélet, portré, pontlikai tárgyú festmények váltják egymást tárgykörében.

Ujvári Béla: Kilencek
Műnészet, 1968. október – 21 kop

M.D.K

Ridovics László
festő

A kiállításon bemutatta a
„Gendélet két hócsöggel", a
„Gendélet fehér draperiával"
a „Gendélet kék draperiával"
című művét.

Ujvári Béla: Stilencek
Művészet, 1968. Október - 21 lap

Ridovics László
festő

M.D.V.

A kiállitáson bemutatta a „Két fej" a „Férfi fej" a „Kendős nő", cimü művert.

Ujvári Béla: Kilencek
Művészet, 1968. október – 21 kgs.

Lidovics László
festő

M.D.K

„Kendős nő"
(repro)

Ujvári Béla: Helenak
Művészet, 1968. Október - 21 kep.

Ridovics László

„Csendélet kék kövséggel" és „Festő" c. műve (eml.) szerepel a Kilencek kiállításán

ujvári: A „Kilencek" Veszprémben

Nagyon / finság 1968 XII. 13

Ridovics László

Szerepel a „Kilenek" tárlatán a hűvösvölgyben

Gyuris: 9-ek tárlatán

Szerszámgépipar 1968 X. 23

Ridovics Lánló

festőművén és 8 tása körös kiállításán a Műcsarnokban 150 festmény és 140 grafikát tekinthet meg a körönség

Kicsenc képzőművén körös táslata
Pestmegyei Alúlapa 1966. okt 16 9.o.

Ridovics László festő

Szerepel az alábbi tárlaton

Iván Bojár: Alle „Neune"

Budapesti Rundschau 1968 X. 18

MDK

Ridovics László

Kiállitási kritika

Vas népe 1968 juli.29.

Ridovics László
festő

MDK

Méltatás.

Lossonczi Miklós: Három kiállítás
Művészet, 1968. október - 46 lap.

M.D.K.

Ridovics László
festő

„Fiú portré"-ja a Mův. Min.
„birtokában van.

Ujvári Béla: Állami képzőművészeti vásárlások ...
Művészet, 1968. október – 25 lap

Ridovics Lánló

festőművén a Munkácsy Mihály díj 2.
fokozatót kapta.

Művének kitüntetése
Pestmegyei Hírlap, 1967. ápr. 2.3.o.

Ridovics László

A Fiatal Képzőművészek Stúdiója egyik alapító tagja (1958)

Székely András: A második Alma Mater

Szocialista Művészetért 1969 I.

Ridovics László

festő

MDK

Blaski János helyett Ridovics László
lett a Studio új elnöke.

Bolgár Kálmán: Tíz éves a Fiatal Képzőművészek Stúdiója
Művészet, 1969. január - 14 lap.

Ridovics László
festő

M.D.K.

A Dési Huber alkotókörösség
tagja volt.

Bolgár Kálmán: Tirevés a Fratalok Képzőművészeti Stúdiója
Művészet, 1969 január - 14 lap

Ridovics László

Fékfipéstré; és Guevara c. képéttel, és Kivégzés Vietnamban (szerző) szerepel a „Kilencek" kiállításán

Szabó György: A „Kilencek" új kiállítása a Műcsarnokban

Társadalmi Szemle 1968 XII-n.

Ridovics László

Csohány Kálmán, Ridovics László, Kiss Kovács Gyula és Kiss Sándor birálta Samu Katalin kiállitási anyagát.

Samu Katalin szobrászmüvész kiállitása. Kat. Hódmezővásárhely, 1964. 23 l., ill. 2.

Ridovics Kárló

Szerepel a Kilencek tárlatán a műcsarnokban

Tasnádi Attila: A Kilencek és a Studió

Kortárs 1969 IV. sz. 666 old.

Ridovics László

Kivégzés Vietnamban (mű/emlj)

szerepel az alábbi tárlaton

Székely András: A „Kilencek"
kiállítása a műcsarnokban

Nyíregyháza 1968 X. 11.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási kritika

Magyar ifjuság 1966 okt.15.

Ridovics László

festő

Szabad Művészet

1952. 1. n. 78. l

Budapest, 1929 julius 2.-án

Bizottságának,

B u d a p e s t e n .

jelentem, hogy a visegrádi "Sala-
munkáinak előkészitése tárgyában
helyszinére utaztam, azonkivül
az épitési munkák helyszini veze-
vitéz Uzvölgyi József, felső épi-
alkalmazottamat, akit a munkába

én mellékelem, egyuttal kérvén

Ridovics László

festő

V. Szalai tér 8.

MKSz 1947

Ridovics László, festő MDK

Az expressív előadás vonzza.

Rózsa Gyula: Kilenc népszőművész kiállítása a Műcsarnokban 8

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. okt. 29.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási híradás

Hétfői hirek 1966 szept.12.

.

Ridovics Kázló
festő -

M.D.K.

Portréfestészetünk művelője.

Szép Rezső: Portréfestészetünk és Deming Attila...
Művészet, 1966 november - 29 lap

MDK.

Ridovics László

Kiállitási hiradás

Északmagyarország 1966 okt.8.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 okt.19.p.4.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási kritikák

Pestmegyei Hirlap 1966 okt.16.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási kritika

Müvészet 1966 okt.

MDK

Ridovics László festőm.

Zsuzsa, of.

Tanulmányfejek, of.

M.Szücs Ilona, "

Mücs. kiáll.1954.ápr. Fényes A.terem

MDK

Ridovics László festőm.

Önarckép, of.

Rajzoló, of.

Önarckép, of.

Műcs. kiáll.1954.ápr. Fényes A.terem

MDK

Ridovics László festőm.

Zsuzsa, of.

Tanulás közben, of.

Műcs. kiáll.1954.ápr. Fényes A.terem

Pidovics László

M.D.V

A Tatabánya kertvárosi körzeti pártszékházának szgrafittó pályázatán vett részt.

Művészeti életünk.
Művészet, 1961. március. — 42 l.

Ridovics László
képe

M.D.K.

Csendéletéről.

Ecsery Elemér: Országos tárlat Miskolcon
Művészet, 1961, március. – 37 l.

Ridovics László, festő MDK

A 37 képből álló Mai festészetünk c. tárlat egyik kiállítója.

–: Festészeti kiállítás a Ganz-Mávag Vörösmarty Művelődési Házában 13. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. nov. 7.

Ridovics Károly
festő

M.D.K.

Gyári kompozíciójával vett részt a VIII. Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

D. Fehér Zsuzsa: Fiatal festők
Magyar Ifjúság, 1960. ápr. 23.

MDK.

Ridovics László festo

"Táj házzal" /olajtempera/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Műcsarnok, 1955. 20. 1.

Ridovics László

Derkovits Gy. örztd.-as

Odaítélték a Derkovits-
örstöndíjat.

Magyar Nemzet
1956. okt. 14.

Ridovics László MDK

festő

a Fiatal Képzőművészek Studiójának első kiállitásán (Ernst Muzeum) szerepelt

Péter Imre: Fiatal művészek kiállitása az Ernst Muzeumban.
Népszabadság, 1958 szept. 28.

Ridovics László

M.D.K.

festő -

Csendéleteit állítja ki a kiállításon.

Aradi Nóra: A fiatal képzőművészek stúdiójának III. kiállítása
Művészet, 1961. augusztus - 12 l.

Ridovics László

festő

M.D.K.

A Hévízi úti általános iskola freskóját csinálta. Freskóriszlet (repro)

Hírek.

Művészet, 1961. augusztus. — 44 l.

M.D.K.

Ferencz Szabó

Jestér

A Hérsi úti általános iskola

Jeskó Jót csinálta. Freshérszt (repro)

Hirde.

Mürzsat, 1961. augusztus — 449.

MDK

Ridovics László

Amoszov a Rákosi-művekben. Olaj.

"Magyar-Szovjet Barátság" Képzőművészeti kiállitás katalogusa.1952. 5.l.

RIDOVICS László festő M.D.K.

a Hévizi uti lakótelep iskolájánka freskója

Épitész: Hegyi Lajos

Magyar Epitőmüvészet 1962/3. 21.22.1.

Ridovics László

festő

M.D.K

Az 1962-es velencei Biennalen
részt vett.

Szabó György: Biennale, Velence, 1962
Élet és Irodalom, 1962 november 24-11 lap

MDK

Ridovics László festőm.

Tercsi, szén

Zsuzsa, szén

Műcs. kiáll.1954.ápr. Fényes A.terem

MDK

Ridovics László festőm.

Zsuzsa, vör.kr.

Önarckép, kr.

Műcs. kiáll.1954.ápr. Pónyes A.teren

NDK

Ridovics László festő

Önarckép, kr.

Akt, kr.

" "

Műcs. kiáll.1954.ápr. Pónyes A.terem

Ridovics László festő

Leányfej, vr.kr.

Peti fiam, " "

Táj, 3 db. akv.

Műcs. Kiáll. 1954. ápr. Fényes A.terem

Ridovics László MDK

gipsz szobor, Vigh Tamás alkotása

Mucs.kiáll. 1954.ápr. Fényes A.terem

MDK

Ridovics László festőmüv.

Jelentős m.müv.siker Párisban. Népszava, 1958,jun.18. 4.l.

Ridovics László MDK

Fiatal művész az Ernst muzeum kiállitásán bemutatja munkáit.

"Béke" c. festménye kiállitva.

Esti Hirlap 14 sz. 1960 jan. 17 2 old.
/Cs.M. cikke/

Ridovics László, festö

a "C" biráló bizottság tagja.

A festö.	Olaj.
Tájkép.	"

Mücsarnok. -Tavaszi Tárlat.1957. Kat. 12.1.

Ridovics Ferenc
festő

M.D.K

Méltatás.

Csh Miklós: A fiatal képzőművészek stúdiója harmadik találkozója
Magyar Ifjúság, 1961. ~~jún~~ 10.

N.T.M

Ridovics László
festő

M.D.K.

1945 óta részt vett a velencei
Biennalen.

Vayer Lajos: Biennale - problémák
Művészet, 1962. november - 24 lap

Ridovics Lázló, festő MDK

4 akvarelljével szerepel a tárlaton.

—: Magyar alkotások a velencei biennálén 2.1.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. jún. 13.

Ridovics Lánló, festő MDK

Az Ernst Múzeumban állít ki.

–: Neves hazai és külföldi művészek alkotásait mutatják be az idei kiállításokon 7

NÉPSZABADSÁG

Bn. 1965. febr. 7.

Kirinni

Riarovics László festőnüneiz

Művelt Nép, 1954. máj. 16. 7. old.

Kirimi

M. Szücs Ilona portréja
(Ridovics László festőműv. alkotása)

Műrect Nép, 1954. máj. 16. 7. old.

Ridovics László festőművész

Művelt Nép 1955. VII. 17. 7. o.

K. 48. = Négy fiatal festő

M.DL

Ridovics László

festő

Részt vett a tárlaton —

„Szentendrei utca" (repro)

Pogány Ö. Gábor: Szilmen

Művészet, 1967. február - 15 lap.

Ridovics László

A festő, olf.

Tájkép, olf.

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

MIK.

Ridovics László

Kiállitási kritika

Művészet 1967 febr.

MDK.

Ridovics László

Szentendrei utca

Müvészet 1967 febr.

Ridovics Kiszlés
Jenő

M.D.K.

1967-ben elnyerte a Munkácsy
díj II. fokozatát.

—: 1967. évi Munkácsy díjasok
Művészet, 1967. május - 31 lap.

MDK.

Ridovics László

Munkácsy dijat kapott

Pestmegyei Hirlap 1967 ápr. 2.

MDK.

Ridovics László

Munkácsy dijat kapott

Csongrádmegyei Hirlap 1967 ápr.2.

MDK.

Ridovics László

Munkácsy dij II. fokozatát kapta

Népszava 1967 ápr .2.

MDK.

Ridovics László

Munkácsy díj II fokozatát kapta

Magyar Nemzet 1967 ápr.2.

MDK.

Ridovics László

1967-ben Munkácsydijas

Élet és irodalom 1967 ápr.8.

MDK.

Ridovics László

Munkácsy dijat kapott

Délmagyarország 1967 ápr.2.

MDK

Ridovics László, Jestő

A Munkácsy M. – díj II. f.-t kapta.

– : Az idei irod. és művészeti díjasok 6

Népszabadság Bp. 1967 ápr. 2.

Ridovics László MDK

Önarckép, olf.

Mücsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ridovics László

Csoportkiállításon szerepel a műsorokban.

Lalai Hírlap 1966. nov. 20.

M.D.K

Ridovics László
festő

Csendéleteit és táj képeit
mutatta be a tárlaton.

Horváth Ágnes: festészet a Kilencek kiállításán
Művészet, 1967. február - 17 lap.

Ridovics László

MDK

Várakozás, repr.

Műcsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ridovics László

Vöröskatonák pihenője, olf.

Zsennyei táj, olf.

Brigádmegbeszélés, olf.

Várakozás, olf.

Műcsarnok 1959.VII. Nagy. Képsőn. Kiáll.

Ridovics László MDK

Marx István kiváló pedagógus, olf.

Műcsarnok 1954.V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ridovics László
festő

M.D.K.

A Munkácsy Mihály díj
II. fokozatát nyerte el.

— 1967 képzőművészeti évkönyve.
Élet és Irodalom, 1967. április 1 - 4 lap.

Ridovics László MDK

Táj házzal, olajtemp.

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási hir

Fejérmegyei Hirlap 1966 okt.23.

MDK

Ridovics László

Hegesztők, o.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz. 1964. máj.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási meghivó,Mücsarnok 66 okt.8.

MDK

Ridovics László

Varrják a hajó belsejét a Dej hejógyárban, of.

Felszabadult Bp. müvészete. N.Szal. 196o.

Ridovics László

festőművén (Munkácsy díjas)

Kiállítás a Hidépítő Vállalat Népkultúrtársaságáti kultúrtermében

TV Híradó 2

1982 IV. 20.

Ridovics László festő

A Műcsarnokban rendezett jubileumi kiállításon képe szerepel.

Tamádi Attila: Képzőművészetünk jubileumi seregszemléje.

Képes Ma, 1945. május 4.

Ridovits László

Festőművész

Kiállítás a Csontváry Teremben
„Festőkortársak Budapestről"
pályázat rendezésében
Az alföldi festéget ez közeivel
örökíti meg a fővárost

Magyar Hirlap 1973 X. 272

Ridovics László, festő

Kiállít a Műcsarnokban.

Rózsa Gyula = számvetés és történelem

M.S.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. ápr. 27.

Ridovics László festőművész

Hétfon osztatták ki Budapesten a felszabadulásunk 30. évfordulójára meghirdetett festménypályázat díjait. A fővárosi tanács első díját a művész kapta.

Zalai Hírlap, 1975. febr. 16.

Ridovics László festő

A Vörösmarty-téri Csontváry-terenben állítottak ki a felszabadulási festménypályázatra elfogadott műveket. A Fővárosi Tanács díját kapta műve. „Metróépítés" c. (repr.)

Cs. Gy.: Felszabadulási festménypályázat. Ország Világ, Budapest, 1945. márc. 5.

Ridovics László (festő)

A Csontváry-teremben megnyílt Felszabadulási festménypályázat-kiállításra Metróépítés c. művével első díjat nyert.

Népszava, 1975. febr. 14. 103. évf. 38 sz. 4 p.

Ridovics László (festő)

A felszabaduláskori festménypályázat első díját Metró-építés c. alkotásával elnyerte.

Népszava, 1975. febr. 11. 103. évf. 35. sz. 5p.

Ridovics László (festő)

Bányában (grafika)

Népszava, 1975. febr. 22. 103. erf. 45 sz. 7 p.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 FEB 11

Népszabadság

Ridovics László

1021

Kiosztották a felszabadulási festménypályázat díjait

Hétfőn kiosztották annak a festménypályázatnak a díjait, amelyet hazánk felszabadulásának 30. évfordulója tiszteletére 1974. szeptemberben hirdetett Budapest Főváros Tanácsa és a Képcsarnok Vállalat. Budapest Főváros Tanácsa 15 ezer forintos első díját *Ridovics László* alkotásának; a két második díjat *Lóránt János* és *Sváby Lajos* művének ítélték oda.

A Képcsarnok Vállalat első díját *Kántor Lajos* kapta; második díjban *Pap Gyula* és *Tury Mária* részesült, s harmadik díjjal jutalmazták *Nagy B. István*, *Szabados János* és *Topor András* művét.

A festménypályázat anyagát Budapest felszabadulásának évfordulóján, február 13-án a Vörösmarty téri Csontváry Teremben délután 5 órakor megnyíló kiállítás mutatja be a nagyközönségnek.

PÁRTÉLI

A folyóirat most megjelent februári száma vezető helyen ismerteti *Kádár János* felszólalását a Belügyminisztérium országos parancsnoki értekezletén, *Pártunk irányvonalát a gyakorlat igazolta* címmel.

A folyóirat közli *dr. Berecz János* írását, mely az európai kommunista és munkáspártok értekezletének előkészítésével foglalkozik. A *budapesti előkészítő találkozó* kapcsán utal rá, hogy a testvérpártok közös eszmei alapon, hasonló módon elemzik az európai realitásokat, s elsősorban Európa politikai térképének sokrétűségét veszik figyelembe.

egye
vel
befe
kom
teke
ad é
goz
legs
céljait foglalja össze *cselekvési programmá.*

Több írás foglalkozik a kongresszusi előkészületekkel; *A pártértekezletek elé* címmel *Jakab Sándor* írása ad hasznos elvi-módszertani direktívákat. Több írás foglalkozik a lapban a felszabadulás 30. évfordulójával. Más cikkek *a pártmu*

Ridovics László, festő

L.: Altorjai István

Bán András: Arctalan portré

742-743.

Jelenkor, Pécs, 1975. augusztus

XVIII
8.

Ridovics László festő
Tagja volt a Fiatal
Képzőművészek Studiójának

M. Kiss Pál: Harai kiállítások

Látó Latás 1969 VI. sz. 553 old.

Riskovics László

Mimo Vácné Kamilt

Postmegyei Hirlap, Bp. 1970. nov. 22

Ridovics László

Képzőművészeti kört vezet Budapesten.

Halák László: Művészi igénnyel...
Öntő, Bp 1970. ápr. 24.

Ridovics László
festő

Tagja a Studiónak

M. Kiss Pál: Hazai kiállítások
Látóhatár 1969. V–VI. 553.

Ridovics László

festőművész kiállítása. Bp. Ernst Múzeum. – Ism. H. Gy. Magyar Nemzet, 1966. febr. 3. – Újvári Béla, Művészet, 1966. 7. évf. 7. sz. 43-44. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-284. l./

268. l.

Ridovics László

Kilenc festő és grafikus kiállitása /Csohány Kálmán, Konfár Gyula, Raszler Károly, Reich Károly, Ridovics László, Sarkentyu Simon, Stettner Béla, Szabó Zoltán, Vati József/. Műcsarnok, 1966. - Ismertető, Kossuth ny. - Is Ism.: Szocialista Művészetért, 1966. nov. - Akácz László, Csongrád Megyei Hirlap, 1966. nov. 9. - Haulisch Lenke, Uj Irás, 1966. 6.évf. 12.sz. 1o4-1o7.l. - Plesnivy Károly, Uj Irás, 1966. 6.évf. 12.sz. 1o2-1o3.l. Ujvári Béla, Magyar Ifjuság, 1966. okt. 15. - Ujvári Béla, Szocialista Művészetért, 1966. dec.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./

27o. l.

Ridovits László

Újvári Béla. Modern festő műtermében (Ridovits Lászlónál) – Magyar Ifjúság 1966. júl. 23.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

257.l.

Rudovics Sándor

Említve

Egri Mária: Képzőművészeti „új szer-
zemények"...
Szolnok megyei Néplap, Szolnok 1970. jún. 16.

MDK

Ridovics László

Kiállitási hir

Kortárs 1968 szept.p.1498.

Ridovics László

A festő, olaj, 100 × 85 cm
Jájrep, " 80 × 60 "

Budapest Munkacsok kiállítása 1957
kat. nem. kisdégené Kisimi Jlén!

12.

Ridovics László

szerepelt a Savaria Mus. van rendezett „Vissza vár a vasi föld-cimű kiállítás ov. 2 csend. 3 tájrép~~et~~pel néppel.

vas Népe, 968 jun. 30.-12
művészfelnár alkotását várja a szombathelyi tárlatra

Ridovics László

Szerepelt a „Kilencek" nevű
alkotócsoport bemutatójaki.

Népszabadsag, 1968, okt 6.
„Tizenné" keprőműnek láslata
a [illegible].

MDK.

Ridovics László

Kritika

Élet és irodalom 1966 okt.15.

Ridovics László

Említve

Tasnádi Attila. A Kilencel Szombathelyen

Kortás, Byp. 1970. máj.

Ridovics László

műve szerepel az állami vásárlások 3. kiállításán a Műcsarnokban

Nápszava 1968 július 24
2. old.

Ridovics László

(Sendélete /eml.)

szerepel az alábbi távlatban

Pérel gabriella: A Kilencek
Dabason

Pest megyei Hírlap 1971 IX. 5

Ridovics László

Festménye, repr.

Kortárs, 1970/6. 926-l.

Ridovics Lénlő

Festménye, repr.

Kortárs, 1970/5. 838. l.

Ridovics László

Említve

Tasnádi Attila: A Kilence / Szombat helyen.

Korlátos, 1970/5. 837. l.

Ridovics László

Te Amerika, repr.

Kortárs, 1970/11. 1848. l.

Ridovics László

Rövid ismertetés

Tasnádi Attila: Két katalógus margójára
Korkáns, 1970/11. 1847-48. l.

Ridovics László

Említve

Tasnádi Attila: A „Kilence" kiállítása elé
Kortars, 1968. / ~~8~~ 9. 1498. 1.

Ridovics László festő

Kiállítása nyílik

Szombathelyen

Népszava 1970 szeptember 11

2. old.

Ridovics Lénló

Emlitve

Tasnádi Attila: A Kilencek és a Studió
Korunk, 1969/4. 667-668. l.

Ridovics László

ARR, és egyrepr. a művésztől.

T.A. Lábjegyzetben Ridovics Lászlóval
Korunk, 1969/2. Hátlap.

Ridovics László
festő

Ujabb csendéleteinek egy részét sötét tónusu mély szinek jellemzik. Fehérekből komponált világosabb szinhatásu a "Szamárkóró", a "Fehér virág".

Ujvári Béla: Ridovics László szombathelyi kiállitása. Müvészet, 1971.január - 48.lap

Ridovics László
festő

Kiállitott festményeinek szinharmóniája elmélyült és gazdagabbá vált. Erre a példa a "Kápolna" és a "Tassi táj."

Ujvári Béla: Ridovics László szombathelyi kiállitása. Müvészet, 1971.január - 48.lap

Ridovics László
festő

Ujabb képei a "Csendélet lila drapériával"
és a "Legény-rózsás csendélet".

Ujvári Béla: Ridovics László szombathelyi kiállitása.
Művészet, 1971.január - 48.lap

Ridovics László
festő

A müvész a fejlődését a tárgyi - természeti
és társadalmi benyomások mind mélyültebb
tolmácsolásában látja.

Ujvári Béla: Ridovics László szombathelyi kiállitása.
Müvészet, 1971.január - 48.lap

Ridovics

Szétely András írt róla a Képzőművészeti Almanachban

D.I. Képzőművészet

Vigilia 1971 feb. 138 old.

MDK

Ridovics László

Kiállitási kritika

Szolnokmegyei Néplap 1968 szept.21.

IÉSZETVÉDELMI HIVATAL
., EGYETEM TÉR 5.
ON: 385-179

Tárgy: _____

Ügyintézőjük: _____

Hiv. sz.: _____

Mell.: _____

Ridovits

Képviselve van Horváth Gyula gyűjteményében.

Vázlatok, régiségek; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 22. l.

Ridovics Károly, festő

- Vízparton c. képe a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

Ujvári Béla: A XI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Magyar Ifjúság, 1968. V. 3. 15. l.

Ridovics László, festő

– Öregasszony c. portréja a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon

Ujvári Béla: A XI. Magyar Képzőműv. Kiáll.
Magyar Ifjúság, 1968. V. 3. 15. l.

Ridovics Károly, képzőművész

– a Tizennégyek tagja, készül a körös kiállításra a Műcsarnokban

„Tizennégyek"
Magyar Ifjúság, 1967. XII. 1. 15. l.

Ridovics László, festő

- Csendélet kék kőcsöggel és a Festő c. kompozíciója a kiállításon

(ujvári): A „Kilencek" – vesprémben
Magyar Ifjúság, 1968. XII. 13. 9. l.

Ridovics László

festő

„Csendélet" (repro)

Algyári Béla: Ridovics László szombathelyi kiállítása.
Művészet, 1971. január – 48 lap.

Ridovics László
festő

Képeinek szinhangulatában,
formaritmusában, a tárgyak-
hoz és természetben fürödő em-
beri kapcsolatát fejeri ki.

Ujvári Béla: Ridovics László szombathelyi kiállitása.
Müvészet,1971.január - 48.lap

Ridovics László
festő.

Munkáit forma és tartalom
tekintetében egyaránt a realista
magatartás jellemzi.

Ujvári Béla: Ridovics László szombathelyi kiállitása.
Müvészet, 1971. január - 48. lap

Ridovics László
festő.

Tájképein sűrhebb haraja – Vas megye – tájart, falvainak sajátos hangulatart elevenítette meg. Csendéleteit egyszerű tárgyakból és virágokból állította össze.

Ujvári Béla: Ridovics László szombathelyi kiállitása.
Müvészet, 1971. január – 48. lap

Ridovics László
festő

A művész szombathelyi kiállításán 30 olajfestmény, ~~hét~~ szerepelt. Tájképek, csendéletek, hét kompozíció, egy genre jellegű kép van kiállítva.

Ujvári Béla: Ridovics László szombathelyi kiállítása.
Művészet, 1971. január - 48. lap

Ridovics László

festő-

A közelmúltban Ridovics László
Munkácsy díjas festőművész
műtermében Szombathelyen a
Képcsarnok Vállalat szervezésében
kiállítást rendezett.

Ujvári Béla: Ridovics László szombathelyi kiállítása.
Művészet, 1971. január - 48. lap

MDK

Ridovics László, festő

Tárlata szombathelyen a Savaria Múzeumban nyílik meg.

– : Hír

6

ESTI HIRLAP. Bp. 1967. okt. 2.

Ridovics László

MDK

Hegesztők, olf.

Portré, olf.

VIII.Miskolci Orsz. Képzőm. Kiáll. 1964

Ridovics László MDK

Hegesztők, repr.

VIII. Miskolci Orsz. Képzőm. Kiáll. 1964

Ridovics László

MDK

Portré, o.

Anya gyerekkel, o.

X. Magy. Képzőművv. kiáll. Miskolc. 1965.

Ridovics László

1947. a Főiskola a Szabad Szervezet helyiségében 60 növendéke munkáiból rendezett kiállitást.

Ridovics Egry nyomdokain jár.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965. 215.1

Ridovics

Szerepel a „Kilencek" tárlatán a Műcsarnokban

Kritika 1967 I.n. 45 old.

M.D.K.

Ridovics
Jenő

Részt vett a tárlaton.

Miklós Pál: A XI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Élet és Irodalom, 1968. ápr. 20 – 7 lap

Ridovics László

Szerepel az angyal földi
képzőművészek II. kiállításán

Nyvári Béla: A angyal földi képző-
művészek II. kiáll.

Magyar Hírlap 1966 V. 28

Ridovics László festő

1949 – ben fejezte ke a Kép. Főiskolát.
1953: első gyűjtemenyes kiállítása
1956: Derkovits díjat kapott.
Sok hazai és külföldi kiállításon
nekrepel. Középületeken több freskója
és sgrafittója van
Csendélet /repró/

Magyar Ifjúság 1966 VII. 23

M.D.K.

Ridovics László
festő

„Olvantárok" című
„népet állította ki.

Pogány O. Gábor: Dolgozó emberek között
Művészet, 1968. május - 33 lap

M.d K

Ridovits László

festő -

Az Amerikai úti pártiskola dohánypó-
-társalkodó termének végfalán áll
Ridovits László szekhója. + Az Amerikai
úti Pártház szekhojának részlete (repro)

Kovács Gyula: Szolgáló művészet
Művészet, 1964. november - 39 kep.

Ridovits László, festő MDK.

Nagykalapásnál c. olajfestménye

érdeklődést kelt.

G. M.: Országos Képzőművészeti Kiállítás
Miskolcon

2. l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1960. dec. 10.

Ridovics László
festő-

M.D.K.

Szentendrei képei kitűnnek
érett színeikkel a tárlat
anyagából.

Éviné Takács Margit: Tizennégy művész Veszprémben,
Művészet, 1968. február – 36 lap.

MDK

Ridovics László

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 nov.

Ridovics László

„Brigád megbeszélés" c. festménye a IV. miskolci országos kiállításon.

Hajdu Béla: A IV. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitás

Északmagyarország 1958. nov.18. 6.l.

Ridovics László

Női portréval szerepelt az V. miskolci országos kiállításon.

Hajdu Béla: Az V. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitás
Északmagyarország 1959. okt. 30. 4.l

MDK

Ridovics László festő

olajf.:

Mintavétel az elektromos kemencéből

Oxigénfujás az elektromos kemencébe

1956.

9 festő és grafikus kiáll. Mücs. 1966. okt.

MDK

Ridovics László festő

olajf.:

GE. portréja

Nagymama

Csendélet szódásüveggel

9 festő és grafikus kiáll. Műcs. 1966. okt.

MDK

Ridovics László festő

olajf.:

Vörösdrapériás csendélet

Fehér falu ház

Vihar előtt

9 festő és grafikus kiáll. Mücs. 1966. okt.

MDK

Ridovics László festő

olajf.:

Eső után

Sárga házak

Sorok-part

9 festő és grafikus kiáll. Műcs. 1966. okt.

MDK

Ridovics László festő

olajf.:

Velencei táj

Vizpart

Csendélet olajos üveggel

9 festő és grafikus kiáll. Műcs. 1966. okt.

MDK

Midovics László festő

olajf.:

Csendélet

Kék csendélet

Velencei délután

9 festő és grafikus kiáll. Mücs. 1966. okt.

MDK

Ridovics László festő

olajf.:

Vizparti fák, ɯ.

Csendélet üvegekkel

Kék szódásüveg

9 festő és grafikus kiáll. Mücs. 1966. okt.

Kádovics László festő

olajk.:

Gyümölcsös csendélet

Tópart

Zöld kancsós csendélet

9 festő és grafikus kiáll. Kkon. 1966. okt.

MDK

Ridovics László festő

olajf.:

Gyümölcsös kosár

Velencei utca

Zöld csendélet

9 festő és grafikus kiáll. Mücs. 1966. okt.

MDK

Ridovics László festő

olajf.:

Szentendrei utca

Önarckép

Vietnami anya

9 festő és grafikus kiáll. Mücs. 1966. okt.

MDK

Ridovics László festő

olajf.:

Zsenyei táj

Erdő völgye

Freskó vázlat

9 festő és grafikus kiáll. Műcs. 1966. okt.

MDK

Ridovics László festő

Freskó karton részlet, szén

Anya gyermekkel, o.

9 festő és grafikus kiáll. Műcs. 1966. okt.

MDK

Ridovics László festő

repr.:

Vietnami anya

Csendélet üvegekkel

Szentendrei utca

Csendélet szódásüvegekkel
Nagymama

9 festő és grafikus kiáll. Hüos. 1966. okt.

Ridovics László

született Szombathelyen, 1925. szept. 1-én, 1928-ban meghalt anyja – rövidesen utána apja is, 5 testvérével árva maradt. 14 éves korában szobafestést tanult; 1942 ban Pestre került, hol Hoffán Károly Engels téri szalonjában dolgozott. Ridovics László, Budapest 1965 5-6 old

Ridovics László

s. rajztanitói oklevelet nyert; ugyan-
ez evben ösztöndíjasként Leningrádba
került, hol azonban csak 9 hónapig
folytathatta tanulmányait, mert tüdő-
fertőzést kapott. Hazajött, de betegen

Szij Rezső: Ridovics László

Budapest, 1965 9-10 l.

Ridovics László

is bejárta a Főiskolára, ahonnan 1951-ben a Művészeti Gimnáziumhoz került. Itt 1956-ig tanított, amikor megkapta a Derkovits díjat, ami neki 3év biztonságos megélhetést nyújtott. 1952-ben katona lett, s ugyanezt követően

Szij Rezső: Ridovics László
Budapest, 1965, 10 l.

Ridovics László

budiskolájában tanult. Itt ismerkedett meg Szentiványi Lajossal. Utóbb rendkívüli hallgatóként, minthogy érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkezett, a Főiskolára került. Mestere Csók

Szíj Rezső: Ridovics László,

Budapest, 1965. 6 l.

Ridovics László

István lett; 1946-ban a Főiskolai Kiállításon egyik önarcképével I. díjat nyert. 1946-47-ben Szombathely város ösztöndíját élvezte, 1948-49-ben állami ösztöndíjat kapott. Főiskolai tanulmányait 1949-ben fejezte be.

Szíj Rezső: Ridovics László

Budapest 1965 6 l.

Ridovics László

„A nagykalapácsnál" - c. képe a VI. miskolci országos kiállításon.

Hajdu Béla: A VI Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás

Északmagyarország 1960. dec. 22. 4.1

Ridovics László

28. Fehér krajón, o. lem. 600×800 m.m.
7.j.l.: Ridovics L. Repro.: Szij
Rezsö: Ridovics László, Bp. 1965.

Szij Rezsö, gyüjteményem (Katalógus)
Olaj, tempera, akv. gouache, Bp.
1966.
13.1.

Ridovics László

Hegesztők c. műve (eml.)
szerepel a IX. Magy. Kép. mű.
Kiállításon

Magyar Hjuság 1962 IV. 28

Ridovics László

megnősült. 1953-ban bátyjával Ferenccel és Vigh Tamással együtt a Fényes Adolf teremben kiállítást rendezett s attól kezdve egyre-másra valamennyi nemzeti kiállításon és országos vidéki tárlaton részt vett.

Szij Rezső: Ridovics László, Budapest 1965. 10 l.

Ridovics László

1958-ban Párizsban egy csoportos kiállításon /: Musée Municipal d'Art Moderne :/ négy festményével vett részt. /: Anya gyermekével, Vasalónő, Zsuzsanna, Férfiportre :/

Szij Rezső: Ridovics László

Budapest, 1965. 10 l.

Ridovics László

Művei szerepeltek Berlin, Párizs, Varsó, Moszkva, Velence (1962. Biennálé) kiállításain. Tanulmutat tett Bécsben (1956), Párizsban (1958) s Kelet-Németországban (1961.).

Szij Rezső: Ridovics László

Budapest, 1965, 101

Ridovics László

Közben egyik irányítója volt a Nagy Balogh János alkotó közösségnek (1954-57), ahol 1955 ben akvarelljeit állította ki a közösség szentkirályi-utcai termében.

Kij Rezső: Ridovics László, Budapest 1965. 101

Ridovics László

1960-62 között a Fiatal képző-
művészek Stúdiójának vezetőségi
tagja, majd elnöke. 1957-től
a képző-művészeti Alap tanácsadó
testületének tagja. 1957 óta

Szíj Rezső: Ridovics László
Budapest, 1965 101

Ridovics László

az Iparmüvészeti Főiskola díszí-
tő-"festő" tanszékén 1965-ig tani-
tott. 1966-ban kiállítást rendez
az Ernst múzeumban.-

Új Rezső: Ridovics László,
Budapest, 1965. 10 l.

Ridovics László 12

Első falképe az óbudai Hévízi uti általános iskolában: 26 alak, fiatal lány, fiu ábrázolja a zenélés, éneklés, festés, szobrászat, iparimező gazdasági munkatevékenységet.

Szij Rezső: Ridovics László

Budapest, 1965, 22 l.

Ridovics László

A mü 1960-ban készült. „Következő" falképét (sgrafitto) 1959 ben az oroszlányi lakótelep egyik épületének falára festette. 1960-ban egy alkotása a martfüi cipőgyár üzemi

Szij Rezső: Ridovics László

Budapest, 1965. 22 l

Rídovics László

konyha előtti falrészre festette. 1962-ben Salgótarjánban, a Május 1. uti iskolába készített nivellált sgraffitót; az éneklő-zenelő csoportot ábrázol.

Szij Rezső: Rídovics László

Budapest, 1965 22 l.

Ridovics László

1963-ban a budapesti Amerikai-úti pártház emeleti csarnokának a bejárattal szemközti nagyméretű falán készült el egy műve: csoportkép a háttérben vörös zászlóval mintázott alak, kitárt karokkal, egyik kezében

Szíj Rezső: Ridovics László
Budapest, 1965 26 l

Ridovics László

16

kalapácsot, a másikban lobogó fáklyát tartva; az előtérben felnőtt tanulók, ipari és mezőgazdasági jelenetek hátterével. A szereplő 7 alak (3 nő, 4 férfi) könyvet tart kezében.

Szíj Rezső: Ridovics László, Budapest, 1965. 26-27 l

Ridovics László

Képeinek jegyzéke: 2 kivételével olajképek:

1) Önarckép	1957	85 x 100	1 l.
2) Nevelőanyám	1964	70 x 100	7 l.
3) Sgraffitó vázlat	1960	40 x 110	8-9 l.
4) akt (kréta	1956	30 x 45	11 l.

Szíj Rezső: Ridovics László

Budapest 1965.

Rídovics László

képeinek jegyzéke:

5) Anya gyermekével	1960	70x100	13 l.
6) Téli tó	1963	60x80	14 l.
7) Önarckép	1965	70x100	15 l.
8) Fehérfalu ház	1964	60x80	16 l.
9) Óbudai utcarészlet	1963	60x80	17 l.

Szíj Rezső : Rídovics László

Budapest 1965

Ridovics Lóránt

képeinek jegyzéke:

10.) Csendélet,	1960	50x70	18 l.
11) Dunabogdány	1963	60x80	19 l.
12) Bitty Vali	1960	85x100	20 l.
13) Kombathelyi udvar	1963	60x80	21 l.
14) Vöcsi utca részlet	1963	60x80	21 l.

Kiss Rezső: Ridovics Lóránt,

Budapest, 1965.

Ridovics László
képeinek jegyzéke

15) Csendélet vizes kaucsóval 1963 70x90 23 l.
16) Szekkó az Amerikai u. ti Pártiskolában (Bp.) 1963 320x920 24-25 l.
17) Szentendrei utcán 1963 60x80 26 l.
18) Dunabogdány 1963 60x80 27 l.
19) Pomázi utca 1963 60x80 29 l.

Szíj Rezső: Ridovics László
Budapest, 1965.

Didovics László

képeinek jegyzéke

20.) Dunabogdányi falurész	1963	60x80	30 l.
21) Piros csendélet	1963	60x80	31 l.
22) Hegeszfők	1963	140x170	32 l.
23) Vöci kikötő"	1963	60x80	33 l.
24.) Fehér hajó'	1963	60x80	34 l.

Szíj Rezső: Didovics László

Budapest, 1965

Rídovics László

képeinek jegyzéke

25) Kámi utca	1963	60x80	35 l
26) Zsennyei tój	1963	60x80	36 l.
27) Csendélet piros draperiával	1963	60x80	37 l
28) Ujvári Béla	1964	70x100	38 l.

Szij Rezső: Rídovics László

Budapest, 1965.

Ridovics László

képeinek jegyzéke:

29) Részlet az Amerikai-uti szekkóról

30) Vázlat az Amerikai uti szekkóhoz 40-41 l.

31) Sgraffitó Salgótarjánban 1962 300 x 600 42 l

32) Hegesztők a hajógyárban 1962 110 x 170 43 l.

Szij Rezső: Ridovics László

Budapest, 1965.

Ridovics László

Képeinek jegyzéke

33) Akt	1958	70 x 90	44 l
34) Lednyarc (kréta)	1962	50 x 60	45 l
35) Zsennyei utca	1963	60 x 80	48 l.
36) Kómi utca	1963	60 x 80	48 l

Lőrinczy Rezső: Ridovics László

Budapest 1965

Ridovics Lóránt

képeinek jegyzéke:

37) Önarckép	100 x 85
38) Tódrakozás	100 x 85
39) Festő és modellje	170 x 140
40) R. V. portréja	100 x 85
41) Szoptató anya	100 x 85
42) Akt	90 x 70

Lőj. Rezső: Ridovics Lóránt

Budapest, 1965

Ridovics Lóránt

képeinek jegyzéke:

43) Anya a gyermekkel 100×85
44) Önarcképe 100×75
45) Zsuzsa Annával 100×75
46) B.A. portréja 100×75
47) G.E. portréja 100×75

Szíj Rezső: Ridovics Lóránt
Budapest 1965.

Ridovics László

Képeimek jegyzéke

48) dr. H. B. portréja 100 x 70
49) Nagymama 100 x 70
50) Hegeszlők 180 x 160
51) Sgraffito terv tempera 208 - 206
52) Fresko vázlat I. tempera
53) Fresko vázlat II — " —

Szíj Rezső: Ridovics László
Budapest, 1965.

Ridovics László képeinek jegyzéke

54.) Sgraffito terv I. tempera
55) Sgraffito terv II. —"—
56) Pomázi utca 80×60
57) Zsenyei tój 80×60
58) Rumi utca 80×60
59) Vörös kőr télen 80×60

Új Regős: Ridovics László
Budapest, 1965

Rádóvics László

képeinek jegyzéke

60)	Palakpart	80x60
61)	Csendélet	80x60
62)	Óbudai fehér ház	80-60
63)	Pomázi tó	80-60
64)	Budaörsi tó	80-60

Szíj Rezső: Rádóvics László

Budapest 1965.

Ridovics László

képeinek jegyzéke:

65) Erdővölgye 80×60
66) Dunabogdányi templom 80×60
67) Udvar (Szombathely) 80+60
68) Szentendre délután 80×60
69) Szentendrei utca 80×60

Szíj Rezső: Ridovics László

Budapest, 1965.

Ridovics László

képeinek jegyzéke

70) Erdővölgye 80 x 60
71) Kómi faluvége 80 x 60
72) Csendélet 80 x 60
73) Szentendrei utca 80 x 55
74) Almás csendélet 80 x 60

Szíj Rezső: Ridovics László

Budapest, 1965.

Ridovics László

képeinek jegyzéke:

75) Csendélet 60x50

76) Csendélet piros draperiával 80x60

77) Vizparton 80x60

78) Váci utca 80x60

Szij Rezső: Ridovics László

Budapest, 1965.

Ridovics László

képeinek jegyzéke:

79) Szürke Duna 80x60

80) Dunabogdány 80x60

81) Falu vége 80x60

82) Fehér falu ház 80x60

83) Falu vége templommal 80x60

Szij Rezső: Ridovics László

Budapest, 1965.

Ridovics László

képeinek jegyzéke:

84) Vihar előtt 80×60
85) Téli táj 80×60
86) Zsenyei táj 80×60
87) Csendélet fehér kancsóval 80×60
88) Vontató hajó 80×60

Új Rezső: Ridovics László
Budapest, 1965.

Rídovics László

képeinek jegyzéke:

89) A Duna Vácnál 80+60
90) Délutáni napsütés 80x60
91) Napfényes utca 80x60
92) Csendélet képpel 100x70
93) kék csendélet 90x70

Szij Rezső: Rídovics László

Budapest, 1965.

Ridovics László

művéinek: Erdővölgyi utca, Zsennye 1961, Este Erdővölgyén, Zsennye 1962, – Hegesztők, Hajóépítők, Falu vége Dóm, Találkozás, Esteféle, Viharos ég Napfényben Zsennyén, Önarckép, Szij Rezső: Ridovics László

Budapest, 1965, – 12, 14, l.

Ridovics László 37

Várakozás, Isuzsa gyermekkel, Rytli Vali, Ujvári Béla, Megbeszélés-nek kritikai értékelése.

Szij Rezső: Ridovics László

Budapest, 1965. - 191.

Ridovics László

festő

M.D.K.

Látványhoz hőtődő művéssel
vett részt a tarkaton.

Kittler László: 14 művész kiállítása Veszprémben.
Művészet, 1968. február - 37 lap.

MDK

Ridovics László

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 jan.p.36.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási kritika

Müvészet 1965 nov. lap 3o.

M.D.K

Ridovics Károly
festő

Az Ernst Múzeumban rendez
kiállítást.

— : —

Művészet, 1966. január – 48 lap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1966 JAN 16
Ridovics László

NÉPSZAVA

Három kiállítás

Az Ernst Múzeum szombaton megnyílott kiállítása Ridovics László festőművész alkotásait sorakoztatja fel. Elekfy Jenő gyűjteményes kiállítása a Nemzeti Galéria időszaki bemutatótermeiben nyílt meg. Belügyi alkotóművészek kiállítás-sorozata címmel a Belügyminisztérium művészeti bemutatókat rendez a Zrínyi utca 5. szám alatti Központi Klubban.

lékát az eddigi 20 százalékról 25 százalékra emelik, mintegy 25 ezer dolgozónál. Emelik a föld alatti szakmányos dolgo- ók bérét is trösztönként munkakörönként dif-

Ridovics László.

A Magyar-Szovjet Társaság képzőmű-
vészeti kiállításán Amoszov olvasztár
magyarországi látogatását megörökítő
festménye szerepelt. (említve.)

Népszava, 1952. Ápr. 11.

Ridovics László, festő MDK

Sgraffitovénlet : Repr.

(Ernst Múzeum

— : Négy Kiállítás 8

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. jan. 19.

Ridovics Antal festő

Tárlata az Ernst Múzeumban
látható.

–: A hét végi kulturális programból

NÉPSZABADSÁG 1966. jan. 22.

MDK.

Ridovics László

Kiállitásáról hiradás

Népszabadság 1966 jan.19.lap -

MDK

Ridovics László

Teraszon, of.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG

1960. 2m 21 l.

Ridovics László

MDK

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 1960.

9 l.

MDK

Ridovics László

Varrják a hajóbelsejét a Dés hajóhyárban, of.

Békét, of.

VIII. M. Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 196o. ápr.

RIDOVITS László

„Kenderáztató," festmény

P. I: Kiállítások, Nagy-Babyk kollektíva kiállítása

Művelt Nép 1955 VI évf. 19. sz. május 8. 2 old.

Ridovits László, festő. MDh

Részt vesz a kiállításon.

–: Elkészült a velencei biennale magyar anyagának prospektusa 9. l.

Népszabadság, Bp. 1962. jún. 8.

Ridovits László
festő

M.D.K.

A Hévízi úti iskola (vesére) készült freskóterve. (repro)

—: Uj Élet.

Magyar Ifjúság, 1961 április 1.

Ridovits László
festő

M.D.K.

Óbudán a Hévízi úti iskolában
freskói díszlenek, Valamint a
salgótarjáni zeneiskolát díszítő
szgraffitó az ő nevéhez fűződik.

Kovács Gyula: Szolgáló művészet
Művészet, 1964. november – 39 lap.

Ridovics László

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP KIADÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

Budapest

RIDOVICS LÁSZLÓ Munkácsy-díjas festőművész kiállítását vasárnap nyitották meg Szombathelyen a művelődési és sportházban.

1021

Ridovics László

az alig két éve megalakult „kilencek" csoportjának alapítótagja. A csoport jelenlegi kiállításának anyagából, a Ridovics művek közül a cikk a „Férfifej" c. portrét és a Che Guevara emlékére festett képet említi (Műcsarnok)

A „kilencek" már tizennégyen (Szabó György)
(Kultura – Művészet)

Magyar Hírlap, 1968. október 8. G. C.

Ridovics László

neve emlitve

Megnyitottás a Kilencek Szállítását

Magyar Nemzet 1968 okt. 6.

Rishovics László

Nagyanyám, olaj 100x70

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok

Ridovics László

Szül.: Szombathely 1925. 1943-tól Bp-en él. Kaffka Károly halála után 1944-49-ig a Képz. Főiskolán Rónyai J. növendéke. 1951-57 között a Művészeti Gimnáziumban, 1959-66 között az Iparm. Főiskolán tanított. 1957-60-ig Derkovits-ösztöndíjas. Kiállított: Párizs, Varsó, Moszkva, 1962: Velencei Biennálén. Önálló kiállításai: 1966: Ernst Múzeum Bp. 1967: Szombathely
1967: Munkácsy-díj
A „Kilencek" alapító tagja.

Kiállított művei:

Csendélet	olaj	1969	62 × 86 cm (repr.)
„1919"	"	"	120 × 180 cm
Csendélet II.	"	"	80 × 60 cm

„9" - Szombathely 69. Kiáll. kat. Bev.: Tasnádi Attila
Savaria Múz. Bp. 1969.

MDK

Ridovics Kálmán, festő

Kiállítása nyílt meg Szombathelyen.

– : Kulturális hírek

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 15.

Ridovics László

1970 SEP 14

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

AMERIKA SZÉPSÉGKIRÁLYNŐJE egy 22 éves lány lett, Phyllis George; 172 centiméter magas és mindössze 55 kilogramm.

RIDOVICS LÁSZLÓ Munkácsy-díjas festőművésznek Szombathelyen a művelődési és sportházban vasárnap kiállítása nyílt.

Ridovics László festő M.D.K.

Kiállitása az Ernst Muzeumban

Neves hazai és külföldi művészek alkotásait mutatják be az idei kiállitásokon

Népszabadság 1965. február 7.

Ridovics László M.D.K

festő

„Anya gyerekkel"

(regno)

Művészet, 1965. december – 15 kap

Ritovics László

festő

M.D.K

Rúzt vett a tárlaton.

D. Fehér Lsuzsa: A X. Magyar Képzőművészeti Kiállítása

Művészet, 1965. november – 28 lap

RIDOVICS LÁSZLÓ

FESTŐ. KIÁLLITÁSA NYILT SZOMBATHELYEN, A SPORT-ÉS MŰVELŐDÉSI PALOTÁBAN.

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT. 1970. OKT.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási kritika

Magyar "emzet 1967 szept.12.

M.K.

Ridovics László
festő

M.D.K

Miltalics

Szij Ressö: Szurcsik János
Művészet, 1967. október - 18 lap

MDK

Ridovics László

Tájkép, o.

Szegedi O. Képzőm. kiáll. Szeged 1964

MDK

Ridovics Lánló, festő

Kiállít.

— : Veszprémi tárlat. 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. szep. 6.

MDK

Ridovics László festő

kiállít.

–: Gyűjteményes kiállítás Veszprémben 2

ESTI HÍRLAP, Bp. 1967. aug. 12

Ridovics Lajtó

„Mezőgazdasági munkajelenet" ével foglalmat.

Tanulmányok a 2 milliós vásárlásról
Magy. Képz Szöv. 1966
D. Ichér Zsuzsa idéz 29 l.

MDK

Ridovics László, festő

Kiállít.

Tamás István: Tizenegy festő, szobrász és grafikus kiállítása Veszprémben 7

Népszabadság, Bp., 1967. szept. 6.

MDK

Ridovics László

Szerepelt a kiállitáson.

Hegesztői

Lehócz Mária: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállitásról.

JELENKOR 1962. 4. 341- 543.l.

Ridovics László

~~[illegible]~~

M.D.K.

Sgraffito (repro)

K.E.: Képzőművészet Oroszlányban -
Művészet, 1962. febr. – 9l.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási hiradás

Egészségügyi Dolgozó 1966 nov.1.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási kritika

Esti Hirlap 1966 okt.29.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 nov.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási hiradás

Napló /Veszprém/ 1966 nov.3o.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási kritika

Népszabadság 1966 okt.29.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási kritika

Szocialista Müvészetért 1966 dec

MDK

Ridovics László, festő

Önarckép. Olf.

Műcs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954 jan.-febr. Kat. 9.l.

le-D.K

RIDOVICS László festő

Akvarellekkel készül

Utra készen áll a velencei Biennálé magyar kiállitása

Magyar Nemzet 1962. április 21. 4.1.

MDK

Ridovics László, festö

Ma rx István kiváló peda gogus. Olf.

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat. 15.1.

Ridovics László, festő

MDK

A fiatal festő akvarelljeivel szerepel.

-: Magyar alkotások a velencei biennálén

S. I.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. okt. 22.

Ridovics László, [ ] MDk

Gere Ivánnal és Stettner Bélával együtt az NDK-ba utazott, hogy a német képzőművészek és a szocialista munkabrigádok együttműködésének módszereit tanulmányozza.

-: Ma hallottuk 2. l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1960. aug. 26.

Riolovics László, festő

MDk

Felszólalt a vitában.

-: Írodalmi vitaest a Fiatal Művészek Klubjában 9.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. febr. 2.

M.D.K

Ridovics Károly
festő

R.V. portréjával szerepel a moszkvai kiállításon.

A. Ny Tyihonirov: Magyarország fiatal művészei
Művészet, 1962. március – 37 l.

M.D.K.

Ridovics Károly
festő

Kis akvarell kollekcióját
mutatják be a velencei Biennálén.

Vayer Lajos: A XXXI. Velencei Képzőművészeti Biennálé elé
Élet és Irodalom, 1962. augusztus 4 — 8 lap

M. D. K.

DIDUICS László festő

„Várakozás"

Ujvári Béla: A Társaskörtársaság 40. évfordulóján rendezett VII. ~~Kiállítás~~ – Képzőművészeti Kiállításáról

Magyar Építőművészet 1959. 7/8. sz. 270.

MDK

Ridovics László
festm.:
Tájkép olaj 60x80

Hetedik Miskolci Országos Képzőművészeti
Kiáll.Herman Ottó Múzeum.1962.Nov.Kat.

"idovics László festő M.D.K.

28 négyzetméteres secco technikával készült falikép a budapesti XVI. kerületi pártiskola előadótermének előcsarnokába

Napló

Magyar Nemzet 1963. december 22. 9.1.

mdk

Ridovics László

• Ritli Vali (portré) e. müve (reprodukció)

Lavotta Géza. Az Erdőbereényi Kisgaléria

Népmüvelés 1963. 7. sz 40. l

Ridovics László festő

MTA

Mélyen átérzett békevágyat sugárzó
a fiatal anyát ábrázoló képe.

Péter Imre: A fiatal Képzőművészek Stúdiójának
Kiállítása az Ernst Múzeumban

Népszabadság BP. 1960. febr. 5. 8. l

MDK

Ridovics László

Önarckép, of.

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug.
7 l.

Rịdovics Lánló, festő MDK

Gyűjteményes kiállításra
Készül

— : Ma hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. nov. 5.

Negativ

Petrás: 661

Kerényiné

Ridovics László: Martsa Istvánné képmása.
festmény

Ridovics László MK

szerepelt a győri Műcsarnokban rendezett "Mai festészetünk" c. kiállításon.

"A Terraszon"

Hamar Imre: Kiállítási jegyzetek

Kisalföld 1963. jun. 11.

MDK.

Ridovics László

Vietnami anya

Társadalmi Szemle 1966 dec.p.91.

Ridovics László, Munkácsy-díjas festőművész

Szily Géza Tolnán született, 1966-ban védte meg diplomáját, az Iparművészeti Főiskolán, ahol Jakuba János, Tamás Ervin, Ridovics László, Z. Gács György foglalkozott vele.

Losonczi Miklós: Szily Géza fortásai és távlatai.
Népújság (Tolna), 1983. okt. 8.

Ridovics László festő M.N.K.

Műve a 9 művész közös kiállitásán a Műcsarnokban

Napló

Nagy r Nemzet 1966. okt. 9 11. 1.

i

Ridovcs László festő

M.D.K.

Résztvett a kiállitáson

Horváth György: Kilenc képzőművész kiállitása a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1966. okt. 19. 4.l.

M.D.K.

Ridovics László festő

Müvei a kiállitáson

Perneczky Géza : Angyalföldi képzőművészek II. kiállitása

Magyar Nemzet 1966. május 24. 4.l.

M...

Rideviés Idézjó Testó

Mélyed a Kiállításon

Fernecky Géza : Magyarországi képzőművészek II.
Kiállítása

Magyar Nemzet 1956. május 25. 4.l.

Ridovics László MDK

Terraszon, olf.

Mücsarjok 1962. Mai festészetünk kiáll.

Ridovics László

MDK

Varrják a hajóbelsejét a Dés hajógyárban, olf.

Békét, olf.

Műcsarnok 1960. VIII. Magy. Képzőm. Kiáll.

RIDOVICS László

K. Gy: Kiállítások, Négy tiatal festő,
Nagy Balogh csop.

Művelt Nép 1955, Uért 29 sz. julius 17,
7 l

RIDOVICS László

Dutka M.: Fiatal művészek az Ernst Nurenberg

Irodalmi Hiság 1955 II ést. 25 n. jun. 18

3 l.

Ridovics László
Fürdetés, olaj
Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása
Ernst Muzeum, 1955. 19 1.

7. *Segítő szentek* (40. kép)
(Belső kép.)

8. *Krisztus Pilátus előtt* (41. kép)
(Külső kép.)

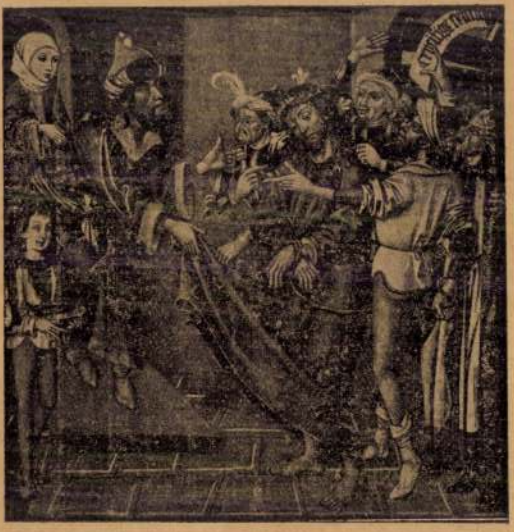

41. kép. *B. E. mester, 1494 : Krisztus Pilátus előtt.*

MDK

Ridovics László

Kőfaragók

M. O. Képsőművv. Főisk. MEFESZ körének kiáll. 1949. febr.

MDK

Ridovics László

Fiatal képző és iparművészek kiáll. Ernst Mus.
1955. jun.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási meghivó

Veszprémi Egyetem 1967 aug.11.

M.D.K

Ridovics László

festő

Részt vett a tárlaton

Bertalan: Negyedszázad képekben szobrokban

Vasvépe, 1969. szept. 28.

Ridovics László

Szombathelyen született

Szerepel a Kilencek szombathelyi találkozóján

(B. L.): Szombathelyre jönnek a „Kilencek"...

Vas Népe 1969 X. 9

Ridovics László MDK

Hegesztők, olf.

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ridovics László

csoportkiállításon szerepelt Veszprémben.

Napló 1967. aug. 12.

Ridovics László

Csoportkiállításon szerepelt Veszprémben

Napló 1967. aug 13

Ridovics László

Csoportkiállításon szerepelt Veszprémben.

Nyíregyháza 1967. aug. 8.

Ridovics László

Csoportkiállításon szerepelt Veszprémben.

Esti Hírlap 1967. aug. 12.

Ridovics László

Csoportkiállításon szerepel Veszprémben.

Hétfői Hírek 1967. aug. 14.

Ridovics László MDK

Vihar előtt, olf.

Eső után, olf.

Sárga házak, olf.

Sorok-part, olf.

Műcsarnok 1966 9 festő és grafikus kiáll.

Ridovics László MDK

Nagymama, olf.

Csendélet szódásüveggel, olf.

Vörösdrapériás csendélet, olf.

Fehér falu ház, olf.

Műcsarnok 1966 9 festő és grafikus kiáll.

Ridovics László

MDK

Csendélet szódásüvegekkel, repr.

Nagymama, repr.

Műcsarnok 1966 9 festő és grafikus kiáll.

Ridovics László MDK

Vietnami anyaa repr.

Csendélet üvegekkel, repr.

Szentendrei utca, repr.

Mücsarnok 1966 9 festő és grafikus kiáll.

Ridovics László MDK

Mintavétel az elektromos kemencéből, olf.

Oxigénfujás az elektromos kemencébe, olf.

1956. olf.

GE őortréja, olf.

Mücsarnok 1966 9 festő és grafikus kiáll.

Ridovics László MDK

Kék csendélet, olf.

Velencei délután, olf.

Gyümölcsös csendélet, olf.

Tópart, olf.

Mücsarnok 1966 9 festő és grafikus kiáll.

Ridovics László MDK

Velencei táj, olf.

Vizpart, olf.

Csendélet olajos üveggel, olf.

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1966 9 festő és grafikus kiáll.

Ridovics László MDK

Gyümölcsös kosár, olf.

Velencei utca, olf.

Zöld csendélet, olf.

Szentendrei utca, olf.

Műcsarnok 1966 9 festő és grafikus kiáll.

Ridovics László

MDK

Zöld kancsós csendélet, olf.

Vizparti fáj, olf.

Csendélet üvegekkel, olf.

Kék szódásüveg, olf.

Műcsarnok 1966 9 festő és grafikus kiáll.

Ridovics László MDK

Freskó vázlat, olf.

Freskó karton részlet, szénrajz

Anya gyerekkel, olf.

Mücsarnok 1966 9 festő és grafikus kiáll.

Ridovics László MDK

Önarckép, olf.

Vietnami anya, olf.

Zsenyei táj, olf.

Erdő völgye, olf.

Mücsarnok 1966 9 festő és grafikus kiáll.

MDK

Ridovics Lázló, festő

Kiállít.

–: Tizennégy művén kiállítása
Veszprémben 12

Népszabadság Bp. 1967. aug. 12. [Vidéki]

Ridovics László
festő

M.D.K.
1.

Részt vett a Savaria Muzeum-
beli tailatan.

Angyal Endre: A Csennyei Művésztelep...
Művészet, 1967. Augusztus - 42 lap.

Bidovics László
festő

M.T.K

A szombathelyi Savaria Múzeum-
ban volt kiállítása

—: Kiállítások
Művészet, 1967. október - 47 lap.

Ridovics Károly festő

Munkácsy díjat kapott (II. fok)

1966-os kiállításért

Nógrád 1967 IV. 2 2 old.

M.D.K.

Ridovics László

festő

Méltatás.

Dutka Mária: Fiatal művészek kiállítása. 8 l.
Magyar Nemzet, 1960 ápr. 24

Ridovics László, festő MDK.

A fiatal művész, és vele mások, „sangot vívtak ki magukszak a kiállításon bemutatott műveikkel."

„A témanélküliségtől való elfordulás és a szocialista útkeresés jellemzi őket."

Herczegh János: A VII. Magyar képzőművészeti kiállítás

Népszabadság, Bp. 1959. apr. 19. 7. l.

Ridovics László
festő

M.D.K.

„Béhét" c. munkája

Bolgár Kálmán: A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának.
Élet és Irodalom, 1960. febr. 19

MDK

Ridovics László, Bp.

A nagykalapácsnál, of.

Csendélet, of.

6. Miskolci orsz. képzőm. kiáll. Herman O. Muz. 1960.

MDK

Ridovics László

Táj házzal. Olajtempera. 60x80

VI.Magyar Képzőművészeti Kiallitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 20.1.

MDK

Ridovics László

Táj
Balaton
Táj
Akt

O.M. Képzőműv. Főisk. Ifjusági Köre.
Karácsonyi Kiáll. 1946.

MDK

Ridovics László

Önarckép, olaj

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 7 l.

RIDOVICS László

„Fürdetés" festménye

Péter J.: Fiatal művészek tárlata. (Ernst M.)
Művelt Nép, 1955. VI. évf. 25. sz. június 19. 1. l.

Ridovics László MDK

Portré, olf.

Anya gyerekkel, olf.

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási hir

Müvészet 1967 okt. p.48.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási hir

Neuxe Zeitung 1967 szeot.1.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási kritika

Népszabadság 1967 szept.6.

MDK

Ridovics László

UNGHERIA XXXI. Biennale Venezia, 1962.

MDK

Ridovics László

Tájkép, of.

7. miskolci o.képzőm. kiáll. 1962. nov.
Herman O. Muz.

MDK

Ridovics László

Hegesztők, of.

Csendélet, of.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mics. 1962. 15.l.

M.D.K.

Ridovics László

Marx-portré

Engels-portré

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. Az Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztatáo az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról 9.1.

MDK

Ridovics László

Kiállitási kritika

Esti hirlap 1968 szept.25.

MDK

Ridovics László

Kiállitási kritika

Esti hirlap 1968 okt.14.

Ridovics László

váth: Tizenhárom művész tárlata Veszprémben.

Magyar Nemzet, 1967. IX. 15. 4. O.

MDK

Kidovics László

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 okt.p.21.

MDK

Ridovics László

Kiállitási hir

Müvészet 1968 okt.p.27.

MDK

Ridovics László

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 ok.tp.46.

Ridovics László
festő

M.D.Y.

Mélytézű szinesek kipei.

meczbiz Géza: Csoportok és mivészek
és Irodalom, 1968. október 12 – 8 lap

M.D.K.

Ridovics László festő

Öregasszony, c.

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlásai

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról. 6.l.

M.D.K.

Ridovics László festő

Csendélet c.

Fehér falu ház c.

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlásai

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról. 6.l.

M.D.K.

Ridovics László festő

Táj c.

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlásai

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról. 6.l.

Ridovics László fesző M.D.K.

Velencei délután c.

müve az Állami Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán bemutatva,
vásárlás a MNG részére.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról. MNG anygának vásárlásai l.l.

Ridovics László

festőművész a Munkácsy
Mihály-díj 2. fokozatát
kapta.

(Magyar Nemzet, 1967. IV. 2.

Lidovits László

Szerepel a X. hagy. Kép. mův. Liáb. Tárban

Körnek Éva: A X. hagy. Kép. mův. Liáb.

Tiszatáj 1965 XII. n. 925 old.

MDK

Ridovics László

Olvasztárok, o.

Dolgozó emberek között, képzőm. kiáll.
Ernst Muz. 1968. jan.

MDK

Ridovics László

Kiállitási kritika

Élet és irodalom 1968 ápr.2o.

Ridovics László

szerepel a „Dolgozó emberek között"
c. kiállításon

Kovács Gyula: Dolgozó emberek között

Kortárs 1968 VI. 992 old.

Ridovics László

kiállított festményei:

A festő, olaj, 100×85 cm.

Tájkép, -"-, 80×60 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Pirini Árpád. Bp. 1957. 19 l.

12. l.

Ridovits László

a kiállítás bíráló bizottságának

tagja volt

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957.
Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957.
19 l.

6. l.

MDK

Ridovics Lászlá, festő

Kivégzés Vietnamban c. képe is csak témaválasztásban tér el a szőnyi hagyományoktól.

Székely András: A „Kilencek" kiállítása a Műcsarnokban 7.

Népszabadság, Bp. 1968. [illegible] 11.

MDK

Ridovics László, [ ]

Szerepel.

– : Tizennégy képzőművén tárlata a Műcsarnokban 9

Népszabadság, Bp. 1963 [illegible] 6.

MDK

Ridovics László, "Jestő"

Szerepel majd a Kilencek
Körös túrlatán.

(f.t.): A Kilencek 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. szept. 25.

MDK

Ridovics László, festő

Szerepel a Kilences kiállításon.

(Műcsarnok.)

Harangozó Márta: Veret a grafikán 2

ESTI HIRLAP, Bp., 1968. okt. 14.

Ridovics László

XI; Országos Képzőművészeti Kiállitáson részt vett.

Vigilia 1968 jun. 421.l.

Ridovics László

(1925)

Varrják a hajó belsejét a Dej hajó-
gyárban, olaj, 170 x 101 cm

A felszabadult Budapest művészete.
Budapest, 1960. Kiállítás, 31 l.
katalógus.

MDK

Ridovics László

Kiállitási kritika

Magyar Ifjuság 1968 máj.3.

M.D.K.

Ridovics László festö

Fiuportré,

Lenin -Szamuelly c.

müvét a Müvelödésügyi Minisztérium megvásárolta 1967.

Müvelödésügyi Minisztérium vásárlásai 1967. 3.1.

KIDOVICS LÁSZLÓ

Fürdetés olaj

Fiatal képzőművészek és grafikusok
kiáll 1955

Pollmann József:

Buda látképe 1787

Magyarországi városképek
Magyar Nemzeti Múzeum
katalógus: Zolnai György

Ridovics László

Utca c. festménye a Képcsarnok pályázatán díjazva, kiállítás a díjazottakból Pesten, majd Miskolcon.

/kaldebó/ Magyar tájak, emberek

Északmagyarország 1963. jun. 16. 7.1.

Ridovics László

Csendéletekkel, tájképekkel szerepel a „Kilencek" kiállítása a műcsarnokban

Ujvári Béla: ~~Magyar~~ Kilencen a műcsarnokban

Magyar Ifjúság 1966 X. 15

MDK

Ridovics László

Freskó

Freskóterv

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. pótlás. Mücs. 1962.

MDG

Ridovics László, festő

Kürd a pontimpressionizmussal.

Rokonszenves művész.

Zsugán István: Négy grafikus és öt festő a Műcsarnokban

2.

ESTI HIRLAP

Bp. 1966. okt. 29.

Ridovics László, festő MDK

Rést vesz a Műcsarnok tárlatán.

— : Kilenc művész – egy tárlat 2.

ESTI HIRLAP Sp. 1966. okt. 6.

Ridovics Lánló, Jestő MDH

Okt.-8-án mylik meg
tárlata.

Nóti Ilona: Kilenc művén egy tárlaton 2

ESTI RLAP

Bp.-Kelet. okt. 7.

Ridovics László, festő MDK

A Műcsarnok kiállítója:

— : Kiállítások 4.

ESTI HIRLAP

Bp. 1966. okt. 8.

MDK

Ridovics László

Terraszon, of.

Mai festészetünk kiáll. Nemz.Gal. anyagából.

M.D.V.

Ridovics Károly
festő.

"Zsurzsi" című képét küldte
" a vajai Múzeum kiállítá-
sára.

Kovács Gyula: Mai magyar képzőművészet.
Művészet, 1966. október - 41 lap

Ridovics László, festő 1904

Kiállít a Műcsarnokban.

—: Kulturális hírek 9.

—

NÉPSZABADSÁG, Ja. 1966 okt. 9

MDK.

Ridovics László

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 máj.24.

MDK.

Ridovica Lázaló

Kiállítási kritika

Magyar Nemzet 1956 máj.24.

MDK.

Ridovits László

Kiállitási kritika

Vas Népe 1966 julius 21.12.

MDK.

Hidovits László

Kiállítási kritika

Vas Népe 1966 julius 21.12.

MDK.

Ridovics László

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvésztért 1966 febr.

MDK.

Ridovics László

Önarckép

Szocialista Müvészetért 1966 febr.

Ridovics László festő

Szövegy említi kiállítását az Ernst Múzeumban

1966. jan 23. Magyar Nemzet

Ridovics László festő M.D.K.

kiállitása az Ernst Muzeumban

Napló

13. 4.1.

Magyar Nemzet 1966. jan.

M.D.K.

13. 4.J.

Ridovics László
festő

M.D.K

Tíz egyúchány éve szerepel a hazai és külföldi tárlatokon. Első gyüjtemenyes kiállítása 1953-ban volt batyjával és Vigh Tamással.

Ujvári Béla: Ridovics László
Művészet, 1966. julius - 43 lap.

Ridovics László
festő

M.D.Y

Tájképeket, csendéleteket, arcképeket
több alakos kompozíciókat fest. Több
freskója és sgraffetója díszíti harám-
kat. – „Őnarchép" (regno)

Ugvári Béla: Ridovics László

Művészet, 1966. julius - 43 lap.

Ridovics László
festő

M.D.K.

Merőgardasági munkajelente a kompozíciós méret is figurák léptéke összefüggésében dissonáns, (a szerző) a bemutatott művén.

D. Fehér Zsuzsa: A kétmilliós vásárlás szakmai bemutatójával
Művészet, 1966. augusztus - 16 lap.

Ridovics László festő M.D.K.

Kiállitás az Ernst Mjuzeumban.

Önarckép, G.E. portréja,

Hegesztők,

H.Gy.: Ridovics László festőművész kiállitása

Magyar Nemzet 1966. febr. 3. 4.l.

Ridovics Ida sző fest

Kiállítás az Ernst Múzeumban.

Önarckép, G.E. portréja,

Tegeasztók,

U.Gy.: Ridovics Ida sző festőművész kiállítása

S. A.J.

Ridovics László

Részt vett a Kilencek szombathelyi tárlatán a Savaria Muzeumban.

Kortárs 1970/5 837. old.

Ridovics Lajos

Neve említve „Rabinovszky Máriusz írt róla 1947-ben mint akkor fiatal művészről

Kritika 1973 március

27.old.

Ridovics László

festő

Ridovics László, bátyjával Ridovics Ferenccel és Vigh Tamás szobrász-művésszel a Ferinyes Adolf ferencvén kiállítást rendezett.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László
festő

Betegsége miatt Leningrádból
egy év letelte után haza jött és
Művészeti gimnáziumi tanári
kinevezéséig 1951-ig a főiskolán
dolgozott.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László

festő

1949-ben rajztanítói oklevelet kapott, egy időre befejezte Magyarországon tanulmányait. Önálló vendégdíjas hallgatóként Leningrádban élt.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László

festő-

Ridovics László I. éves főiskolás korában „Önarckép" évek első díjat nyert. Szülővárosa, majd az állam öntő adjával tüntette ki.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László
festő-

Közvetlen felszabadulás után Pestre került, Bátyjával Ferenccel koppan Károly szabadiskolájába ment tanulni, ahol Szentiványi Lajos festő művésztel is megismerkedett meg.

Ujvári Béla:

Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László
festő

„Erdővölgye"
„Anya és gyermeke" 1959.
„Kék fej." 1968

} repro

Ujván Béla: Ridovics László.
Művészet, 1972. október - november 21 oldal.

Ridovics László
festő

Ridovics László 1925-ben Szombathelyen született. Ő is mint családja többi tagja hőmű ves lett. 14 éves korában szobafestő tanoncnak szerződött.

Ujvári Béla:

Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László
festő

Ridovics László első nyilvános szereplésének hipanyagáról Gyenes Tamás szobrász számolt be a Szabad Művészetben 1954-ben

Ujvári Béla: Ridovics László.

MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László
festő

Ridovics Lászlónak az a vágya
hogy művésznővendék legyen 1944-
ben teljesült. A képzőművészeti Fő-
iskolán Szőnyi István volt a mestere.

Ujvári Béla:
Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László

festő

Ridovics László a „Kilencek" Művész-
társaság kiállításain részt vett, 1966-
ban és 1968-ban Budapesten, 1969-
ben Szombathelyen, 1967-ben Tatán.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972. október-november - 21. oldal

Ridovics László
festő

Ridovics László első önálló kiállítása az Ernst Múzeumban volt, a második Szombathelyen, 1965-ben 4 festő és 3 grafikus művésztársával megalapítja a „Kilenek" művésztársaságot.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972. október-november - 21. oldal

Ridovics László
festő

Ridovics Lászlónak kiállításai voltak 1958-ban Párizsban, 1962-ben Velencében, Berlinben, Varsóban, Moszkvában.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László
festő

Ridovics László a Fiatal Képzőművé-
szek Stúdiójának vezetőségének tagja,
majd elnöke lett. Az 50-es évektől
külföldi kiállításokon is részt vett.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László
festő

Ridovics László művészi munkássága elismeréséül 1957-ben Derkovits ösztöndíjban részesült. Ekkor lemondott gimnáziumi tanári állásáról.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László
festő

1957-1965 között az Iparművészeti Főiskola díszítőfestő tanszékén tanított. 1957-1960 között a Képző- művészeti Alap tanácsadó testüle- tének tagja lett Ridovics László.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972. október-november - 21. oldal

Ridovics László
festő

Ridovics László rendszeresen szere-
pelt országos kiállításokon, részt vett
a Nagybalogh János alkotó közösség
megalakításában is 1954-1957 között.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László

festő.

Ridovics László egyéni vonásai a milytténi szinekből komponált szinharmónia, (munkái) sajátos léghöre, művészi és emberi magatartása.

Ujvári Béla: Ridovics László.

MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László
festő

Ridovics László munkásságát az őszinteség és a művészetszemlélet-ben való hűség jellemzi. Képein személyes érzelmi kapcsolatait mutatja be.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László
festő

Ridovics László világszínelméleti
felfogását tükrözi az amerikai
úti párthárba tervezett seccója.

Ujvári Béla: Ridovics László.
NÜVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László

festő

Ridovics László több freskó és sgrafettó megtervezésére kapott megbízást, ha oroszlányi sgrafettó kivételével munkái iskolák falait díszítik.

Ujvári Béla: Ridovics László.

MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László

festő

Az emberiséget fenyegető-veszélyre, egyéni tragédiákra mutat a művész az 1966-os „Vietnami anya" című művében és az 1968-os „~~Vietnami~~ Vivégzés Vietnámban"

Ujvári Béla: Ridovics László.

MÜVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László
festő

Ridovics László freskóin, sgrafittóin az intézmény jellegszerű ábrázolására törekedett.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MÜVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László

festő-

Ridovics 1969-ben alkotta a „Csendélet I.”-et, a „Táj”-at. Az 1960-ban készült „Öregasszony” karaktert, hort magat azt ást tö-mören fejer ki.

Ujvári Béla: Ridovics László.

MŰVÉSZET, 1972. október-november - 21. oldal

Ridovics László

festő

Ridovics Lászlót kezdettől érdekelte a figurális kompozíció. 1953-ban készült a „Tanulmány kőrben" című műve.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972. október-november - 21. oldal

Ridovics László
festő

Táblaképein Ridovics részben politikai témákat festett, részben munkaábrázolásokat mutatott be.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972. október-november - 21. oldal

Ridovics László
festő-

Ridovics László 1968-ban festette
a „Csendélet fehér drapériával"-t
a „Férfi arckép"-et és a „Kit fej"
annii kompozicióhat

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972. október-november - 21. oldal

Ridovics László

festő-

Ridovics László 1966-ban festette a „Kék szendélet"-et, a „Szentendrei táj"-at. A „Szendélet kit hőcsög-gel" 1968-ban készült.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972. október-november - 21. oldal

Ridovics László

festő.

Ridovics László művészetének második időszakát (1966-1971)-ban is hű marad a realista szemlélethez, de az expresszív vonások növekednek művein.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972. október-november - 21. oldal

Ridovics László

festő

Ridovics, 1957-ben és 1965-ben hiszitett Ómarchipein lirai magatartással szemben aktivabb magatartás jelentkerik.

Ujvári Béla: Ridovics László.

MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László

festő

Ridovics László 1959-ben festette
R.V. archépé"-t, 1964-ben „g. E
archépé "t, 1964-ben készült még
a „Vagyunama".

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László
festő

Ridovics 1959-es családi témájú
képeinek tárgya az anyaság.
Ekkor készült a „Várakozás" és
az „Anya és gyermeke"

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László

festő

Ridovics László 1964-ben festette az „Erdő völgyé" t, 1963-ban készült az „Óbudai utcarészlet" és a „Dunabogdány falurége", 1964-es mű a „Szombathelyi udvar"

Ujvári Béla: Ridovics László.

MÜVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László
festő

Ridovics családi vonatkozású képei lé-
rai hangulatuak. 1958-ban készültek
a „Festő és modell", az „Anya és gyer-
meke" című művek

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László
festő -

A „Csendélet vizeskancsóval" című képe gardagon tagolt. 1965-ben készült a „Váci utcarészlet" című kompoziciója

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László
festő

Ridovics László 1959-ben festette a „Barnakorsós csendélet"-et, 1963-ban a „Csendélet almával" és a „Fehér ruhás" kompozíciót.

Újvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László
festő.

Ridovics László archépein modellyei személyi jegyát keresi. Kisvárosi, falusi utcarészletei realisan tárják elénk a helyek sajátos, jellemző rozmásait.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László
festő.

Ridovics csendéletein, tájképein azok-
ról a festői eszélmekről, indulatokról
számol be, amelyet a tárgyak és azok
szimi váltanak ki belőle.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László festő.

Ridovics László kiállításán bemutatott képeinek tárgyához ~~nőtt~~ változatos volt, de az érzelmi magatartás is. A képek a realista művészet szemléletét fejezik ki.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László

festő

1965-beli kiállításán Ridovics László
bemutatott arcképeket, táj képeket, élet-
képeket, valamint az állami megbízatá
sainak vázlatait és tervét.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Ridovics László

festő.

A 60-as évek első felében festett
munkáit az Ernst Múzeumban
rendezett első önálló kiállításán
1965-ben mutatta be Ridovics.

Ujvári Béla: Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Rédovics László

Képe szerepel a Csontvány
Teremben rendezett tájképkiállítás

Népszava 1972 augusztus 11
2. old.

Ridovich László
festő MDK

szerepelt a párizsi Salon
Populiste kiállitásán a magyar csoportban.

Müterem 1958 I. évf. 9. sz. 44.o.

Rudovics László, Munkácsy-díjas festőművész

Utolsó útjára kísérték a 65 éves korában elhunyt Szentiványi Lajos festőművészt. A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja, a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége nevében Rudovics László szólt az elhunyt művészetéről.

Magyar Hírlap, 1973. szept. 21.

Ridovics László

Az 1966-ban végzett Simsay Ildikó a tanítványa volt.

Losonci Miklós: A kecskeméti művésztelepről; Műgyűjtő 1972/4. sz. 10. l.

Ridovits László

Székely András kiállitásismertetésének /"Kilencek"/
a fenti művésszel kapcsolatos megjegyzéseit birálja

Ujvári Béla recenziója /Képzőművészeti Almanach,2.197o/
Művtört.Ért.1972.2.sz.156-16o.l.

157.1.

Ridovics László festménye

Kortárs 1970/5 838. old.

Ridovics László festménye

Kortárs 1970/6 926. old.

Ridovics László festménye

Kortárs 1970/11 1848. old.

Ridovics László festőművész

Sarkantyu Simonnal és Szabó Zoltánnal kiállitott az Ernst Muzeumban.

Kortárs 1970/11 1847. old.

Ridovics László rajzai

Kortárs 1971/12 1951, 1997 old.

Ridovics László festőművész

Tasnádi Attila " A Kilencek és a Studió " c.
esztetizáló cikkében szerepel.

Kortárs 1969/4 666. old.

Ridovics László

1943-ban Koffán Károly szabadiskolájában tanult, majd Szőnyi István tanitványa lett a Képzőművészeti Főiskolán. 1950-ben ösztöndijas a Szovjetunioban, később először a Képzőművészeti Gimnázium, majd az Iparművészeti főiskola tanára. 1953 óta több kiállitása volt; Ernst muzeum, Műcsarnok, Szombathely, stb. 1966-ban Munkácsi dijat kapott.

Kortárs, 1969/2 hátlap

Ridovics László festőművész

Részt vesz a "Kilencek" Műcsarnokban rendezett kiállitásán 1968-ban.

Kortárs 1968/9 1498. old.

Ridovics László

grafikus

Ridovics László volt a mestere
az Iparművészeti Főiskolán Dob-
rovits Ferencnek.

Horváth Béla: Kiállítási naptár.
Művészet. 1974. január - 47.oldal

Ridovics László festő

A veszprémi egyetem aulájában rendezett „Kilencek" kiállításán, – amely 14 főre szaporodott művészcsaport lett, – művei szerepelnek: portrék, csendéletek „Öregasszony" (említve)

Cserhát József: A „Kilencek" második kiállítása Veszprémben.
Napló (Veszprém), 1968. dec. 3.

Ridovics László

Megnyílt Veszprémben a „Kilencek" nevű képzőművészeti csoport kiállítása, melyen művei részletek.

Napló (Veszprém), 1968. dec. 1.

Ridovics László

A Képcsarnok Vállalat, a Művészeti Alap felügyelete mellett pályázatot hirdetett tájképfestészetre.
A beküldött pályamüvekből a Csontváry Teremben rendeztek kiállitást.
Szabó György: "Pályázat" c. kritikájában elismeréssel ir a müvész pálymüvéről.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. aug. 26.
XVI. évf. 35. sz. 12. lap.

Ridovics László

Olvasztárok olaj 62x140

Dolgozó emberek között
Képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Rudovics László

Olvasztárok, olaj; 62×140

Dolgozó emberek közötti képzőmű. kiáll.
Ernst múzeum, 1968. jan.

Ridovics László

Színes reprodukció, egész táblón:
73. p. „Fiúportré", olaj, 100 x 75 cm; Műveló-
désügyi minisztérium.

Szántó Tibor: Picture Hungarica I. A mai
magyar táblafestészet, 1971. Budapest.

Ridovics László

Szombathelyt született 1925-ben. Tanulmányai: Képzőművészeti Főiskola. Tanárai: Bg., Szombathely, Veszprém, Velence, Párizs, Tokió, Berlin stb. Munkássága díj 1967.

Szántó Tibor: Pictura Hungarica I. 18 mai magyar tablafestészet, Budapest, 1979

Ridovics László

emlékére és képei közölve

Fiatal művészek kiállítása a
Fényes Adolf-teremben
Művelt Nép
1954 V. 16.

Fidovics László

„Gondolat" c. képe szerepel a

„Kilencek" dabasi tárlatán

Pestmegyei Hírlap 1971 szeptember 5
4. old.

Ridovics László

Felfogása az expresszionizmus és a posztimpresszionizmus között lebeg.

Székely András; A Kilencekről Kiállitás a Műcsarnokban; Képzőművészeti Almanach 2; Corvina 1970, 17.1.

Ridovics László
és Ridovics Ferenc festőművészek, Vigh
Tamás Munkácsy-díjas szobrászművész
kiállítása 1954 április 30-án a Feinyes
Adolf Teremben megnyílik.

Rózsa Gyula: Munkácsy-díj nemzedéke III.

Uj irás 1972/3 98 old.

Ridovics László

Második díjat nyert a Képcsarnok Vállalat „Táj- és csendélet lép" pályázatán

Magyar Nemzet 1972 július 27
4. old

Rédovics László

„Kokómulások" a rajza

a 9. oldalon

Nápszava 1972 május 7

Ridovics László

festőművész kiállitása, Szombathely, Savaria Múz., 1967.
- Ism: Bertalan Lajos, Vasi Szemle, 1968.2.sz.279-280.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.l.

170. l.

Ridovics László

„Séta" c. rajza

a 10. oldalon

Népszava 1971 augusztus 7

Rídovics László

„Szentendrei utca" c.

Képének reprodukciója a

10. oldalon

Nógrzava 1971 augusztus 7

Ridovics László

Szerepel Szij Rezső gyüjteményében.

Losonci Miklós - Látogatás Szij Rezsőnél; Mügyüjtő, 1971. 4. sz. 32. l.

Rádovics Lázsló

Szerepel Sárl Rezső Gyűjteményében.

Lugosnot Mihály - Lábtoppsa Sárl Rezsőnél: Mihályfó.
1971. 4. sz. 52. l.

Ridovics László

Csendélet fehér drapériával 1967; olaj, 6ox 8o cm

Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o

Ridovics László festőművész

a főváros egyesítése centenáriumának tiszteletére a Fő. Tanácsa a Képcsarnokkal közösen pályázatot hirdetett. a főváros egyik 15 ezer ft-os díját nyerte el a művész alkotásával.

Magyar Hírlap, 1973. szept. 28.

Ridovics László

Neve szentiványi Lajos temetésével kapcsolatban

említve.

Népszava, 1973. szept. 21. 101. évf. 221. sz. 4p.

Ridovics László

1973. okt.-ben a Csontváry-teremben rendezett „Kortárs festők Budapestről" c. kiállításon részt vett.

Népszava, 1973. okt. 5. 101. évf. 233 sz. 4p.

Ridovics László, festő

15000 ft-os I. díjat nyert.

—: Kiontottók a felszabadulási festmény — pályázat díjait

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. febr. 11.

Ridovics László

Olvasztár. (grafika)

Népszava, 1974. jan. 19. 102 évf. 15 sz. 8 p.

Ridovics László

1974. jan-ban a Műcsarnok angyalföldi kiállításán részt vett művével.

Népszava, 1974. jan. 11. 102 évf. 8 sz. 4p.

Ridovics László

Kivégzés (fotó)

Népszava, 1974. márc. 9. 102 évf. 57 sz. 11 p.

Ridovics László

A Képcsarnok Vörösmarty téri Csontváry termé-
ben rendezett téli festménybemutatón részt vett
képével.

Népszava, 1974. márc. 1. 102 cíf. 50 sz. 4p.

Ridovics László

A Nagymama, az Öregasszony, a kék tej és a Kivégzés Vietnamban c. művei emlitve.

Népszava, 1974. márc. 9. 102 elf. 57 sz. 8 p.

Ridovics László

A Legényrózsák, 1973; Folwége, 1973; és a Zsenyei táj, 1973. c. művei említve.

Népszava, 1974. márc. 9. 102 cíf. 57 sz. 8p.

Ridovics László

A Csendélet fehér drapériával, Kápolna és a Tassi tój c. művei említve.

Népszava, 1974. márc. 9. 102 évf. 57 sz. 8p.

Ridovics László

Barna korsós csendélet, 1959; Csendélet fehér szegfüvel, 1963; Szombathelyi udvar 1963; Kámi utca, 1963 c. művei említve.

Népszava, 1974. márc. 9 102. évf. 57 sz. 8 p.

Ridovics László

A Festő és modellje 1958; Anya és gyermeke, 1958;
c. művei megemlítve.

Népszava, 1974. márc. 9. 102 elf. 57 sz. 8p.

Ridovics László

Munkácsy díjas.

Népszava, 1974. márc. 9. 102 évf. 57sz. 8p.

Ridovics László

Annak, olaj; 77 x 54 cm

Angyalföldi kipző- és iparművészek
kiáll. Műcsarnok 1974

Ridovics László

a bpesti Csontodry tesomben a Képcsar-
nok Vállalat festménybemutatójának
rendezésekor, a pályázat egyik máso-
dik díját nyerte el.

Láttuk, hallottuk.
1972. VIII. 11. 20.59/11/V.

Ridovics László

a Csontváry-teremben a Képcsarnok pályázatára beküldött festmények kiállítása megnyílt, melyen díjnyertes alkotása szerepelt.

Losonci Miklós: Pályázat és bemutatkozás.
Pest m. Hírlap, 1972. aug. 6.

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

HEGESZTŐK, c. képe.-Portréiban, figurális képein, a gondokkal lüzdő emberről vall megkapó gyengédséggel/Nagymama, U.B. arcképe, Halászfiú, Hegesztők/, de sohasem érzelgősen, idealizalva. Az egyénben a közösséget, a kollektivben az egyéni vonásokat keresi és villantja fel saját ábrázoló technikája. 280. old

BERTALAN JÁNOS: Kiállitási napló, 1967 274. old

VASI SZEMLE, XXII. évf. 2. szám, 1968. Szombathely

Ridovics László

Készítette a III. Hévízi úti lakónegyed iskolájának sgraffitóját. (1960)

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 13351

4381

RIDOVICS LASZLÓ, festő

Jaksa István szombathelyi festőművész az ottani MAV. műhely "Haladás" képzőművészeti szakosztályának vezetője sok neves művész pályafutását indította el innen. Így pl. Ridovics Lászlóét is. 544.old

PALKÓ ISTVÁN: Vasi művészportrék, Jaksa István 542.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 4.szam, Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

A Szombathelyi Savaria Múz-ban 1968.júl.21-szept 15 között kiállitás.Azok alkotásait mutatták be,akik Vasban születtek,vagy itt tanúltak,tevékenykedtek és akik innen távozva is még kötődnek a vasi földhöz.-17 kép,22 grafika,2 gobelin,9 szobor,1 vegyestechnikáju kép. 597.old

HECKENAST JÁNOS: Kérdések és válaszok egy kiállitáson 597.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 4.szám, 1968. Szombathely

KIDOVICS LÁSZLÓ, festő

1967-ben Szombathelyen kiállitása volt. 274.old

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló 1967. 274.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 2.szám.,1968, Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

Ridovics László a Nagymama cimü képe előtt.
Felete repr. 280.old

BERTALAN LAJOS: Kiallitási napló 1967. 274.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 2.szám., 1968, Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

Tájképein nemcsak a hangulatot rögziti,nemcsak a pillanatot,hanem a szemlélő érzelmeit,belső világát,a tárgyakra vetitett gondolatot,erőszantságot is.Nem kötődik kimondottan egyik tájhoz sem. -Kiállitása Szombathelyen 1967-ben. 279.old.

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló, 1967 274.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

Otthonosan mozog Szombathelyen, Vas megyeben és Szentendren, Vác környékén, a Duna-kanyarban, s bárhol, ahol ecsetjére méltó részlet, téma, villanás adódik. Minden táj vonzza, mert a tájnál is érdekesebb számára a múfaj korlátai között kifejezhető társadalmi igazság. 279.old

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló, 1967 274.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

Három hasonló színu kancsó és két szem gyümölcs megjelenítésével képes a csendéletet kis világából, a meghitt harmonikus részletből a tágabb keretu egészre, a nagyobb összefüggésekre utalni.- Kiállítása Szombathely, 1967. 280. old

BERTALAN LAJOS: Kiállítási napló, 1967 274. old

VASI SZEMLE. XXXI. évf. 2. szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

Horgászat.c.müve.- megkapó tájképein a kedvenc témák, a horgaszat éppugy teret kapnak,mint a hangulatos utca részletek,hazsorok/Erdovölgye,Rum,Kam/s mindegyikben a valóságtól elvont,az eredetire mégis visszautó látvany kitünoen szerkesztett ujjavarázslását látjuk. 280.old

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló, 1967 274.old

VASI SZEMLE. XXII.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

1967-ben kiállitása volt Szombathelyen.
Dinamikus, erős hatású művészete ólmény és szellemi gyarapodás volt, a bemutatkozásnak, hazai látogatásnak ugyancsak sikker. 280.old.

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló, 1967 274.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

Szombathelyen kiállítása 1967-ben.-Vasi származású. Több mint félszáz műve egy drámaisággal terhes, küzdelmekben és kísérletekben gazdag egyéniségről, látás-és szemléletmódról tanuskodnak. A vasiak felfedezték a hazatérőt, aki Velencen, Moszkván, Párizson és Bpesten át érkezett Szombathelyre. 279.old.

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló, 1967 274.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

Külön világot teremt komor, súlyos mélykék, lila, vörös, rozsdabarna színeiből, amelyek szinte testetlenül állanak össze képpé, kompozícióvá. Oly természetes folyamat ez nála, mint egy drótkusnál a gyorsan futó vonalakból kikerekedő fej, vagy ház, vagy mozduló kar. - Szombathelyen kiállítása 1967-ben. - 279. old

BERTALAN LAJOS: Kiállítási napló, 1967 274. old

VASI SZEMLE, XXII. évf. 2. szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

Szinkompoziciós eljárása lenyugöző,mély tónusu szinek fehér kontrasztban,gazdagon árnyalt zöld-barna-vörös tárgyak,csendéletein a sárga és narancsszinek puha felrakása,változatai,árnyalatai betöltik a szerkezeti elem, a ritmus,a hangulakeltés,a megjelenités,a fantazia szerepkörét.-Kiállitása Szombatheky,1967.- 280.old

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló, 1967 274.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

Sokat mond szineivel, megsem oldja fel bennuk targyait. A "testetlenség" kifejezés csak atvitt erteimu, targyait a valóság minden elemet érzékletesen, korulirhatoan abrazolja. Valóságmagvas és gondolati magassagba emelt muvészet ez: az önmagahoz és a vilaghoz szigoru alkotó felelos önkifejezése. 280. old

BERTALAN LAJOS: Kiallitasi napló, 1967 274. old

VASI SZEMLE, XXII. évf. 2. szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS LASZLO, festő

Portréiban, figurális képein a gondokkal küzdő emberről vall megkapó gyengédséggel/Nagymama, U.B. arcképe, Halász fiú, Hegesztők/, de sohasem érzelgősen vagy idealizálva. Az egyénben a közösséget, a kollektivben az egyéni vonásokat keresi és villantja fel saját ábrázolási technikája. 280.old

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló, 1967. 274.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

ÖNARCKÉP, c. müve.-A gondokba merült arcokon, a munkában elnehezült emberekben az alkotó ember küzdelmének nyomait kutatja. Első nagysikerü képe, az Önarckép óta hü ehhez a szemlélethez és halad a maga vágta ösvényen egyre tovább a gazdagabb eszközök, az elmélyültebb ábrázolási technika birtokában. 280.old

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló, 1967 274.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

NAGYMAMA, c. képe. -Portréiban, figurális képein a gondokkal küzdő emberről vall megkapó gyengédséggel/Nagymama, U.B. arcképe, Halászfiú, Hegesztők/, de sohasem érzelgősen, idealizálva. Az egyénben a közösséget, a kollektivben az egyéni vonásokat keresi és villantja fel saját ábrázolási technikája. 280.old

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló, 1967 274.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

U.B.ARCKÉPE, c müve.- Portréiban, figurális képein a gondokkal küzdő emberről vaki megkapó gyengédséggel /Nagymama, U.B. arcképe, Halászfiú, Hegesztők/, de sohasem érzelgősen, idealizálva. Az egyénben a közösséget, a kollektivben az egyéni vonásokat keresi és villantja fel saját ábrázolási technikája. 280.old

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló, 1967 274.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

Világkörüli vándorlása nem diadalut volt, de a hivatásért, a szükos megélhetésért vivott harc, amelynek során nélkülözés éppugy osztályrésze volt, mint a nagy szombathelyi elodnek Dervovitsnak. 279.old

BERTALAN LAJOS: Kiállítási napló, 1967 274.old

VASI SZEMLE. XXII.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

ERDŐVÖLGYE, c. képe.- Megkapó tájképein a kedvenc témák, a horgászat éppúgy teret kapnak, mint a hangulatos utca részletek, házsorok/Erdővölgye, Rum, Kám/ s mindegyikben a valóságtól elvont, az eredetire mégis visszaütő látvány kitünően szerkesztett újjávarázsolását látjuk. 280.old

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló, 1967 274.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

KÁM, c. műve. - Megkapó tájképein a kedvenc témák, a horgászat, épp úgy teret kapnak, mint a hangulatos utca részletek, házsorok, Erdővölgye, Rum, Kám/, s mindegyikben a valóságtól elvont, az eredetire mégis visszaütő látvány kitünően szerkesztett újjávarázsolását látjuk. 280.old

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló, 1967 274.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

RUM, c. képe.- Megkapó tájképein a kedvenc témák, a horgászat, éppúgy, ~~mixx~~ teret kapnak, mint a hangulatos utca részletek, házsorok/Erdővölgye, Rum, Kám, s mindegyikben a valóságtól elvont, az eredetire mégis visszaütő látvány kitünően szerkesztett újjávarázsolását látjuk. 280.old

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló, 1967 274.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

Életpályája, gyermekkori emlékei, a nélkülözés, a szegény sorsúak kollektív élményei, összetartása, harcban formált humanuma nyomja rá bélyegét munkaira, témájára, tárgyválasztására éppúgy, mint stílusára, szín- és formavilágára. Ő sem vonhatta ki magát kora élményei alól. Művészete ezzel vált sűrűvé, tartalmassá, valóságlátása naturalizmus fölöttivé. 279.old.

BERTALAN LAJOS: Kiállítási napló, 1967 274.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

RIDOVICS LÁSZLÓ, festő

HALÁSFIU, c. képe.- Portréiban, figurális képein, a gondokkal küzdő emberről vall megkapó gyengédséggel/Nagymama, U.B. arcképe, Halászfiú, Hegesztők/, de sohasem érzelgősen, idealizálva. Az egyénben a közösséget, a kollektivben az egyéni vonásokat keresi és villantja fel saját ábrázolási technikája. 280.old

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló, 1967 274.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

RIDOVT

Ridovics Hanló, festő

Búcsúztatta

↓

–: Eltemették Szentiványi Lajos festőművészt

8.

Népszabadság, Bp 1973. szept. 21.

Ridovics László

13 társával (eredetileg „Kilencek") a veszprémi Vegyipari Egyetem aulájában kiállítása volt (1967. VIII. 11–IX. 10.).

Kiállítási krónika 1967-68; Képzőműv. Almanach 1, Csornia 1969, 68. l.

25.

Magyar Iparművészeti Főiskola
rtási ideje alatt látogathassa
ályok betartása mellett igénybe

.napi

Farkas Domonkos sk.
őigazgatóhelyettes

Ridovics László

Bemutatott művei"

"Öregasszony" , olaj, 70 x 100

"Vizparton", olaj, 65 x 82

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállitás,

Budapest, 1968

Ridovics László, festő

15000 ft-os díjat nyert.

– : Centenáriumi táclat a Csontvány Teremben 7.

Népszabadság, Bp 1973. szept. 128.

Ridovics Kunló, festő

Városkép c. festményével 15000 ft-os díjat nyert.

(h.m.): Derűs pesti mese 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. okt. 1.

Ridovics László

neve említve

Művészettörténeti értesítő 1972

306. old.

Ridovics László
fessö

A művész a Stúdió munkája-
ban kerdettöl fogva részt vesz.

Bán András: Bucsuzok ürügyen.
Művészet, 1974 augusztus - 3 lap.

Ridovics László festőművész

A Budapest Körszállóban Guti Ferenc kiállitása november 22.-ig,
a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében Fejér Gábor kiállitása november 24.-ig,
a Fészek Művészklubban Bartha Zsuzsa kiállitása november 28.-ig tart nyitva.
a Csók István Galériában Ridovics László kiállitását november 25.-én nyitják meg,
-mint a lap közli a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. nov. 2o.
XX.é vf. 47. sz. 8. lap.

Ridovics László

Ridovics László „Secco"-ja a Békéscsabai Megyei Rendőrkapitányság előcsarnokát díszíti.

------:Köztéri munkák.

Művészet, 1976. augusztus - 48.oldal.

Ridovics László

A művész a vasi földről származik.

-----: Vasi festők és szobrászok.
Művészet, 1976. augusztus - 13. oldal.

Ridovics László

A Csók István Galériában
Ridovics László kiállítása
november 25-én nyílt meg.

----:Kiállitási naptár.
Művészet, 1976.november - 48.oldal.

Ridovics László

Az új Galéria kiállításán: „Képek és szobrok 3 évtized művészetéből" szerepelnek munkái.

Láncz Sándor: Képzőművészeti krónika. Jelenkor, 1976. 3. 253. old.

Ridovics László

"Képek és szobrok három évtized művészetéből" c. kiállitásról ir Vadas József: "Képek a várfalon" cimmel. Felsorolja az tárlaton szereplő művészeket és ismerteti munkásságukat: Anna Margit, Baranyó Sándor, Balogh András, Balogh Ervin, Baresay Jenő, Barta Lajos, Bartha László, Bartl József, Bálint Endre, Benedek György, Benedek Jenő, Berényi Ferenc, Berki Viola, Bernáth Auréll, Bér Rudolf, Bokros Birman Dezső, Borsos Miklós, Breznay József, Csáky-Maronyák József, Csernus Tibor, Csikszentmihályi Róbert, Deim Pál, Domanovszky Endre, Ék Sándor, Farkas Aladár.

Folytatás a 2.-es cédulán.
Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Ridovics László

Előzmény az 1.-es cédulán. Fejér Csaba, Ferenczy Béni, Fónyi Géza, Fóth Ernő, Frank Frigyes, Gadányi Jenő, Göllner Miklós, Gyarmathy Tihamér, Hajnal János, Hincz Gyula, Holló László, Iván Szilárd, Kerényi Jenő, Keserü Ilona, Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Kóka Ferenc, Kokas Ignác, Kondor Béla, Korniss Dezső, Kucs Béla, Lakner László, Makrisz Agamemnon, Marton László, Martyn Ferenc, Medgyessy Ferenc, Melocco Miklós, Mihálitz Pál, Németh József.
A nevek folytatva a 3.-as cédulán.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Ridovics László

Folytatás a 2.-es céduláról: Orosz János, Papp Gyula, Pirk János, Pór Bertalan, Ridovics László, Sarkantyu Simon, Schéner Mihály, Scholz Erik, Sikuta Gusztáv, Somogyi Árpád, Somogyi János, Somogyi József, Sváby Lajos, Szabó Vladimir, Szalay Ferenc, Szentiványi Lajos, Szentgyörgyi Kornél, Szőnyi István, Szkok Iván, Tar István, Tóth Béla, Vigh Tamás, Záborszky Viola szerepelnek az 1.-es cédulán feltüntetett kiállításon.

Vadas József: "Képek a várfalon" c. cikket lásd Bernáth Aurél nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27. XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Ridovics Lánló, festő

L.: Gadányi J.

Láncz S.: Képzőművéneti ..... 252-256.

Jelenkor, Pécs, 1976. márc. XIX/3

Ridovics László, Pécs

L.: Martyn Ferenc

Rózsa Gy.: A vallomás ..... 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. jan. 17.

RIDOVICS László

Tisnádi Attila: Három festő a Csontváry teremben.
= Nepszava. 112. 283. 1984. dec. 2. 6. p.

Iván Szilárd, Ridovics László, Konfár Gyula
csoportkiállítása

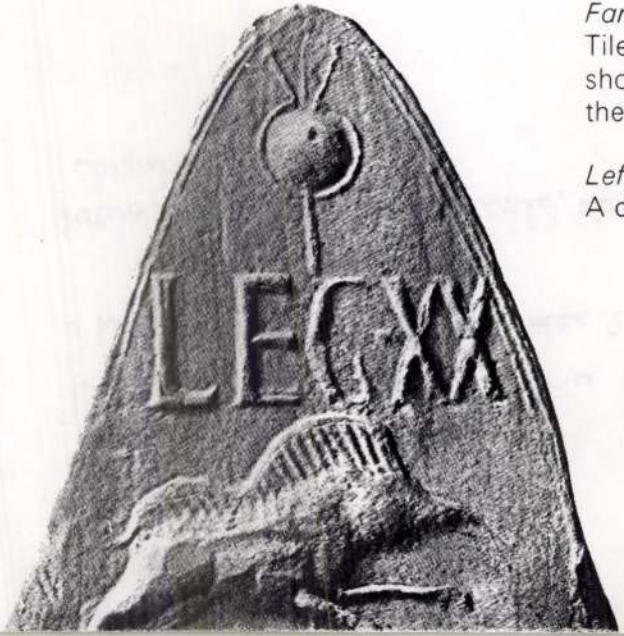

Far left:
Tiles found near Chester showing the emblem of the Legio XX Valeria.

Left:
A detailed close-up

RIDOVICS László

Pogány Gábor

Iván Szilárd, Konfá Gyula és
Ridovics László képei
Budapest, Csontváry Terem

Új Tükör 1984 dec. 2. XXI. évf. 49. sz. 4.

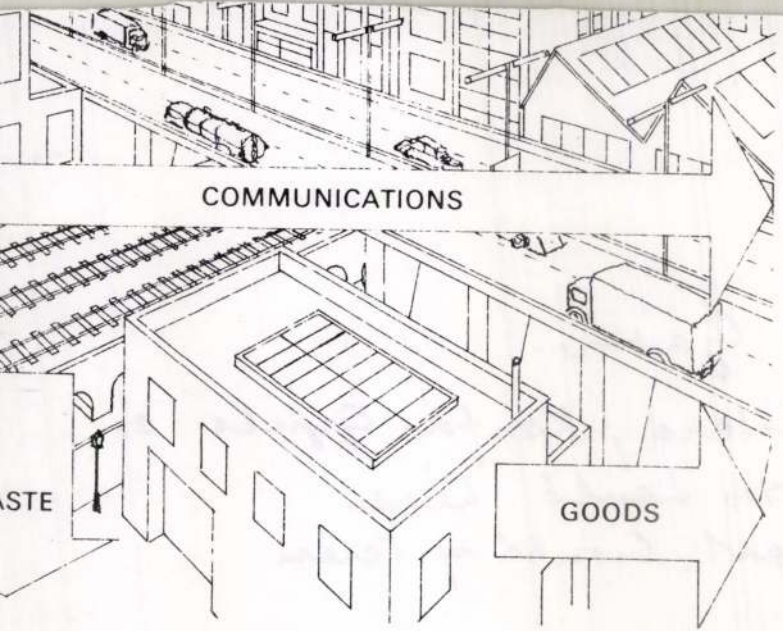
COMMUNICATIONS
ASTE
GOODS

Ridovics László (festő)

A Műcsarnokban 1975. máj-ban rendezett jubileumi kiállításon részt vett.

Népszava, 1975. máj. 4. 103. évf. 103 tr. 8 p.

Ridovics László, festő

Az „alföldi festők" c. kiállítás Szegeden, nyílt meg aug. 5.-én., melyen szerepel a művész „Falusi táj"-a. (említve)

Halász Miklós: a természet szépsége.

Pesti Műsor, 1948. aug. 9.

Riedlmayer Gyula

a budai Fortuna étterem helyreállításának és átalakításának tervezője /kapualjak, étterem, eszpresszó, 1953/

Vendégváró régi házak, Müszaki kiadó, Bp. 186. o. 1979.

Ridovics László,
Munkácsy-díjas festő-
művész

És egy látnivaló Miskolcon: *Ridovics László* Munkácsy-díjas festőművész kiállítása várja a látogatókat a *Szőnyi István* teremben. Képei a reális szemlélet és az áttételes gondolatiság ötvözetei; azaz sohasem rugaszkodik el a valóság, a természet és mindennapjaink biztonságától, de nem is marad meg az egyszerű ismétlésnél. *Átlényegíti világunkat* — ezért érezzük ismerősnek és mégis újnak egy-egy tájképén a vidéket, vagy portréképeinek szereplőit. *Szerencsés találkozása a megszokottnak, a korszerűségnek és a művészi átfogalmazásnak:* ez Ridovics László festészete. Időnként elbizonytalanodó modernkedések között öröm találkozni ilyen képekkel. Festmények ezek, tájak, emberek, események, nem rejtvények.

Kertész László: Látnivaló.

Ridovics László

Karátson Gábor Faust-illusztrációi A Helikon Galériában március 5.-ig,

Bittenbinder János grafikus kiállitása a Studió Galériában február 15.-től,

Féner Tamás fotóművész kiállitása a Magyar Munkásmozgalmi Muzeumban február 17.-től,

Renner Kálmán érmeinek kiállitása a Mednyánszky Teremben február 16.-tól,

Ridovics László festőművész kiállitása a miskolci Szönyi Teremben február 16-tól látható, -mint a lap kulturális eseményeket ismertető rovatában közli.
Élet és Irodalom, Bp. 1978. febr. 11.
XXII. évf. 6. sz. 8. lap.

Ridovics László festő

A vasi műhely él és növekszik: jók az adottságai. A vasi műhely erge abban is megnyilvánul, hogy komoly értékeket sugárzott a magyar képzőművészeti kultúrának. – Innen távozott Ridovics László, Mágor Ágnes, városakban végez festői szolgálatot.

Losonci Miklós: A vasi műhely.
Vasi Szemle, 1976. 4. 547. old.

Ridovics László festőművész

Kiállítása a Csók István Galériában.

1976 XI. 25 - XII. 9.

– katalógus a könyvtárban –

4270/77

Ridovics László festőművész

kiállítása a Csontváry Terembe

Népszabadság, 1984. XI. 23

Ridovics László festőművész

Kiállít a szombathelyi Derkovits Gyula teremben
(cikket lásd Gerzson Pál festőművész címszó alatt)

"Kortárs Művészek a Képcsarnokban"
Vas népe 1978. X. 14

Ridovics László Munkácsy-díjas festőművész

Koffán Károly amikor Párizsból hazatért szabadiskolát nyitott, de a művész nem nevezte így, hanem csak „összejöttek" olyan művészekkel, mint például Ridovics László, Kerényi Jenő, Szabó Vladimir, Gy. Gács György – és még sokan mások.

Csorba Mária: Koffán Károly kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában.
Pesti Műsor, 1980. jún. 4.

Ridovics László, Munkácsy-díjas festőművész

Ugocsai Antal festő tárlatát Kecskeméten látható okt. 29. nov. 12.-ig. – A művész az Ipgrművészeti Főiskola festő-tanszakán szerzett diplomát Ridovics László, Eigel István és Z. Gács György tanítványaként.

Pesti Műsor, 1981. nov. 11. 64. old.

Ridovics László, Munkácsy-díjas festőművész

Dobrovits Ferenc festőművész, a szombathelyi szülötésű Ridovics Lászlót is mesterének, tanítójának vallhatja. Tőle tanulta azt a természetelvűséget, amely a kiállított több mint negyven képen látható, Szombathelyen, a Derkovits teremben.

Szakály Éva: Dobrovits Ferenc kiállítása a szombathelyi Derkovits teremben.

Vas Népe, 1983. febr. 6.

Ridovics László †

"Kilencek" tagja

→ Szabó Zoltán

MŰVÉSZET 1985/2/40

Ridovics László, Munkácsy-díjas festőművész

A Csontváry Teremben három Munkácsy-díjas festőművész tárlata látható nov. 22-dec. 2.-ig. – Ridovics László két arcképe mellett csendéleteit és tájképeit állítja ki. Modelljein mindig a személyes jegyeket keresi a művész. Jellemzője a formák plasztikus hatását elősegítő energikus ecsetkezelés is.

Pesti Műsor, 1984. 11., 28., 67-old.

Ridovics László, Munkácsy-díjas festőművész

Három Munkácsy-díjas képzőművész kiállítása nyílik ma a Csontváry Teremben: Iván Szilárd, Konfár Gyula, Ridovits László kiállítása. – Ridovics László portréi a lányát ábrázolják. Tájképeket, csendéletet is fest, virágait tüzes színekkel festi.

Déli Krónika.

1984. XI. 22. Kossuth, 12.00 (Németh).

Ridovics László, Munkácsy-díjas festőművész

Fia, Ridovics Péter Szombathelyen, a Derkovits Gyula teremben állította ki képeit. Az elkötelezettség példáját megkapta édesapjától, Ridovics László festőművésztől.

Bertalan Lajos: A pályakezdő küzdelme és varázsa.
Vas Népe, 1984. szept. 18.

There were probably 25 legions during Augustus' reign. Each legion had a *number* and a *title*. For example, the 4

RIDOVICS Péter festő

Újvári Béla: Fiatal művészek kiállítása Győrött
= Kisalföld. 112. 133. 1984. junius 8. 6 p.

[illegible], Vámosi Kőrjatán,

Bula István
Kubisch Dénes } szobrász

Ridovics Péter festő

RIDOVICS Péter

Hevesi Szemle 1989.2.sz. 31.p.

MÁCSÁR PETRONELLA

Az utóirat

Két szó és két felkiáltójel
segített
továbbra is emelt
fővel gyűlölni. Mindazokat,
kiktől még nem jött
utóirat sem.

Ridovics Péter: Erdélyi táj

ZAHEMSZKY LÁSZLÓ

Párttagkönyv és perverzió

„Úszkálj egy kicsit, *genacvale!*" — kiáltottam oda, és előrementem a kormányhoz. A motorcsónak a sajkával, messze volt, de tudtam, ha a sajkából nem is látnák meg a professzort, a parti őrség egészen biztosan észreveszi, és odaküldenek egy motorcsónakot, hogy kihalásszák a vízből. Nem árt a vén bolondnak, kortyolgassa csak a Fekete-tenger finom sós vizét.

Teljes sebességre kapcsoltam, és a kis csaj felé fordítottam a jachtot. Egészen jól csináltam, büszke lehetek rá. Közvetlenül a lány mellett fékeztem, úgyhogy a fejét elborította a hullámok fehér habja. A jacht megállt, a csajt kézzel is el lehetett volna érni. Ijedten, majd hogy nem rémülten nézett rám. Már-már azt hittem, hogy felismert. Mondtam, hogy nem kell félnie, elkaptam a karját, s a hónaljánál fogva felsegítettem a hajóra.

A karosszériája még szebb volt, mint a távolból: igazi kisportolt test, hosszú, izmos lábak, vékony derék, lapos has, egy gramm felesleges háj nélkül, óriási mellei ki akarták repeszteni a fürdőruháját. Eszembe jutott, hogy ez a leányzó a privilegizáltak közül való: nyilván megszokta, hogy körülud-varolják. Úgy döntöttem, hogy az lesz a legjobb taktika, ha a finom úriembert játszom. Rájöttem, hogy kitalálhatja, milyen fontos személyiség vagyok (legalábbis a hajómról ítélve), de mivel nem volt rajtam se szemüveg, se zubbony, se rendjel — csak fürdőgatya —, azt nem hittem, hogy felismer. Csupán a keresztnevemet árultam el neki, azt mondtam, hogy tengerésztiszt vagyok. Odesszából jöttem. Úgy tűnt, ez hatott, mert megnyugodott egy kicsit. Amikor borral kínáltam, kedvesen mosolyogva fogta meg a poharat. A faliszekrényből fürdőköpenyt vettem elő, ráterítettem, teletöltöttem neki még

RIDOVICS Péter

kiáll.

ism. FARKAS András: Barátság az érzelmek csúcsán = Hevesi Szemle, 1989/2. 83-84. ill.

XX. 12. 45. n / Meskesek

ítélet. Igen is, Kisfaludinak szabad é
hogy ez az emlék Pestnek valamely
emléke szabad ég alatt valamely ke
dom, hogy Kisfaludy Károly nem c
érte el; (...) Nem tudom mi kedve
hogy történtek, s azon fel nem akad
a kedvelés, és osztán szeretés nem
tás viszont bántást von maga után;
kifakadást, csak ne igazságtalant é

---

[38] *Felszólítás*, 231.
[39] HARSÁNYI 1831.
[40] Vö. MEZEI Márta, *Nyilvánosság és*
[41] Vö. Pál József, *A neoklasszicizmus*
ikonológiai vonatkozásairól, ItK, 198
a képzőművészetek, Bp., 1983. (1925)
[Illetve *talán* vö. BLEYER Jakab
ban (A „Szent Hajdan Gyöngyei"-ből
1896, 655-669, 788-800.; DÁVIDHÁ
kései kiengesztelés kísérlete (Néhány
630-648.]

Ex libris

Riedelmayer Éva:
Mohács

1963 -

Ex libris

Riedelmayer Eva:
Molière

1963

Kártyanaptár

Riedelmayer Éva
Gelka

1963.

Leporello

Brédelmayer Éva:
Füneret,

1963. M. H. Arch.

Hauglemertasall

Riedelmayer Eva:
Kocsis Albert
hegedül

1963

Embléma

Krédelmayer Éva:
Fürnért,

1963.

Emblema

Riedelmayer Éva:
Magyar Rádió
gyermekkórusa

1963

Röplap

Rédelmayer Éva:
Eope gyertya
(Mogürt)

1963 M. H. Arch.

Gyufaćiuke

Riedelmayer Evá:
Tüker

1963

Anike

Riedelmayer Eva:
Paradiso, Modex.

1963

Crinkle

Birdalmayer Eva
Cairo, Illinois

1963

Crinkle

Biedelmayer Éva
Fiorella, Modell,

1963 -

Cinke

Riedelmayer Éva
„Continental" (Modex)

1963.

Cilke

Bic Schmayer Eva:
„Goldrob" (Hungaro-
tex)

1963.

Ämke

Riedelmayer Éva:
„Zeména" (Hungaro-
tex)

1963.

Cimke

Riedelmayer Eva:
Hungarotex

1963 -

Anike

Riedelmayer Éva
Best Qualyti Sport
Shirt

1963

Sajtógrafika

Riedelmayer Éva:
Puppets, Modex,

1963.

Prospektus

Riedelmayer Éva:
„Fünert"

1963

Prospektus

Riedelmayer Éva:
Filmés mesetető (Mokép)

1963. M. H. Arch.

Prospektus

Rédelmayer Éva:
Tétis gyapjúkö-
vetek, (Hunga-
rotex)
1963.

Hanglemeztasak

Riedelmayer Evá:
Weiner vorosnegyes

1963

Hangleucatasak

Paredelmayer Éva:
„Solymos péter"

1963

A nyilegyenes
lakkal körülvett be
koztot, sportpályá
két hatalmas mére
kivitele elárulja, h
falai és építészeti

A kiszélesedő
bástyák helyén, a
U alakú Esterhá
Károly egri püspö

A kastély be
kultúrájának, mű é
szinte elképzelhete

A hatalmas, v
tázottak. Bennök a
tisztább kései gót
sance, gazdag fara
latos bőrmunkák.
a rokokó és baro
dúsaranyozású, br
architekturájú term
rok. Alabastrom-os
tikájú képkeretek. Amott modern angol berendezés. Aztán magyar tulipán
bútoros fekete...

Riedl (Riedel)
Kőrajzokó
Barsegyer
23. l. 24. l.

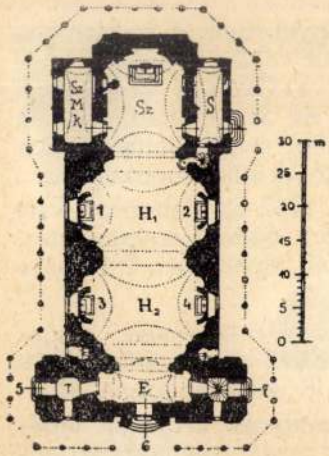

A pápai plebánia-templom alaprajza.

6. Főkapu. 5—7. Oldalkapuk. E. Előcsarnok. T. Torony. H. 1. H. 2. Templomhajó. Sz. Szentély. S Sekrestye. Sz. M. K. Szűz Mária kápolna. 1—8 Mellékoltárok. 1. Szt. József halála. 2. Boromeo Szt. Károly-, 3.

sabb épülete, a kéttornyú római katholikus plebánia-templom állítja meg az idegent. Ez a templom úgy áll a barokk-kor építészetével ismerős egyének tudatában, mint a dunántúli barokk-művészet párját ritkító alkotása. Érthető tehát, ha külső, nemes vonalú architektúráját, imponálóan nagyszerű arányait, érdeklődéssel nézzük és igazat adunk az állításnak, mely ezt a szentegyházat templomművészetünk egyik legkiválóbb alkotásának vallja.

A templom helyén valószínűleg már a XII. században állott imaház. Első plebánosát Smaragdus főesperes személyében 1225-ből ismerjük. A templom a tatárjárás vérzivatarában pusztulhatott el, mert a XIII. század végén már Szt. István vértanú tiszteletére szentelt nagyobb plebánia-templomról történik említés. Ennek a szentegyháznak a sorsa viszont a törökdúlások idején teljesedhetett be, úgy hogy a mai — 1774—1786. közt épült egyház immár a harmadik, illetve negyedik építménye a pápai katholikus egyháznak Építtetője Esterházy Károly egri püspök. Tervezője a tatai származású Fellner Jakab.

Az egy hajós, dongaboltozatú templomnak

ható; alább a talapzaton pedig, keretben a következők: «Universa Aristotelis | Philosophia | Quam sub Augustissimis Auspiciis | Sacratissimi Jnvictissimi, & Gloriosissimi | Romanorum Imperatoris | Caroli | Sexti | Regis | . . . Domini Domini Clementissimi (folytatás oldalt balról) «In Alma Cæsarea, Regiaque Universitate Carolo= Ferdinan= | dea Pragensi | Preside | Reverendo, ac Doctissimo Patre Michaele Frisch Societatis JESU AA. LL. | et Philosophiæ Doctore ejusdemque in prænominata | Universitate Pofessore Regio, Publico, ac Ordinario, | In Magna Aula Carolina | publice defendendas suscepit | Perillustris ac Doctissimus Dominus Wenceslaus Dobrženský Eques de Dobrženitz | Bohemus AA. LL. et Philosophiæ Magister Metaphysices | et Ethices Auditor | Anno MDCCXXVIII. Mense . . Die horis . .» Következnek, 45. szám alatt, a megvitatás alá bocsátott tételek. A Dobrženský kezében levő pergamenlapon az uralkodóhoz intézett és azon kor szokásos ömlengő stilusában irott ajánlás olvasható.

Bársonymodorú nyomás. Selyem. M. 241—160 cm.

Jelzése lent balra, a talapzat szélén. «Joh. Elias Riedinger delin.» Alatta: «Cum Privil. Suo. Cæs. Maiest.» Ltsz. 9648.

41. *Buda látképe a pesti oldalról.*

Balról a Gellérthegy. A várhegy kezdeténél az épülőfélben levő hajóhíd. Jobbról Ó-Buda. A Dunán vitorlások és bárkák. A Margitsziget alatt és felett malmok. A háttérben a budai hegyek és az égen könnyű felhők.

Toll- és ecsetrajz, sepiával és tussal. Vászonra ragasztott papir. M. 47—161·5 cm. 47—161·3 cm.

XVIII. sz. eleje.

42. *Buda látképe a Vérmező felőli oldalról.*

Balról a Margitszigetnek és Ó-Budának egy része látható. A Vérmezőnél temetési menet. A várba vezető úton fegyveresek vonulnak fel. Jobbra a Gellérthegy. A Dunán a hajóhídnak egy része és teherszállító bárkák. A tulsó

Tört. Képes Lapok, 1907

38. ***III. Károly király gyermek korában.*** (sz. 1685.)

Félig jobbra forduló és szemközt néző alak, vállaira omló szőke hajfürtökkel. Jobb kezében marsalbot, balját csípőjéhez támasztja. Arannyal kivert fekete páncélja felett bibor palástot visel. Nyakában vörös csokor, közepén fehér csipkével. Jobbról, biborpárnán a birodalmi korona és országalma. Háttér: sötét fal, oszloppal. Az ábrázolt feje felett aranybrokát függöny.

Olajfestmény. Vászon. M. 103·5—82 cm.
XVIII. sz. Ltsz. 551.

39. ***I. József király.*** (1705—1711.)

Medaillon-alakú domború mű. Mellig ábrázolt alak, jobb arcélben, hosszú parókával, bajusz és szakáll nélkül. Díszes páncélja felett palástot visel. Mellén az aranygyapjas rend.

Fehér márvány. M. 46—36 cm.
XVIII. sz. Ltsz. 333.

40. ***III. Károly király uralkodásának allegoriája, Dobrzensky Vencel tudori tételeivel.*** (1728.)

A középen elhelyezett földgömbön áll az uralkodó, félig jobbra fordulva. Jobb kezében marsalbotot tart, balját csípőjére támasztja. Páncélöltözetet, brokátpalástot visel. Balról az állhatatosságot ábrázoló nő és Neptun alakjai láthatók. A sarokban mezitelen géniuszok a bőség szarujával, a kereskedelem és művészet jelképeivel. Jobbról *Dobrzensky Vencel* járul az uralkodó elé, baljában nagy pergamen lappal. Mögötte a bátorság allegorikus alakja. Balfelől a háttérben tenger, gályákkal, jobbról kupolás épület, melynek lépcsőin katonák láthatók. Az épület falaiba, az oszlopok mellett, domborművek vannak illesztve. Balra felül Belgrád látképe, alatta: «Belograd superata.» Alább ütközet képe, «Feliciss. Belograd. Triumphus.» irattal. Balról felül Temesvár látképe, «Temesvarinum occupatum A. 1716. d. 12. Oct.» irattal, alul csatakép, «Victoria Petrivaradina.» irással. A földgömbön, a király lábai alatt «Pacati Moderatur Orbis.» olvas-

Művészet Magyarországon 1780-1830
MTA MKCS - 1986 Bp. 1986.

RIEDER, WILHELM (Döbling, 1796 – Bécs, 1880)

Bécsi festő, aki a bécsi akadémián képezte magát, majd Itáliában tett tanulmányutat. Élete végén a Belvedere képtár kusztosza lett.

120 Görög Demeter képmása, 1823 61. TÁBLA

olajfestmény, vászon, 89 x 72 cm
Jelezve balra lent: W. Rieder p. 823
MNM TKcs, ltsz. 98.

Görög Demeter (1760–1833) író, szerkesztő és nevelő volt. Sokat áldozott a magyar irodalom fejlesztésére. Portréján idősebb, rokonszenves arcú férfi néz szembe a szemlélővel. Arca élettapasztalatot és érdeklődést fejez ki. A díszes öltözet minuciózus visszaadása kissé elvonja a figyelmet az arcról. A kompozícióról A. R. Edler von Radmannsdorf készített litográfiát.

Irod: MNM TKcs kat 1922, 347. sz.; Szemző 1954, 184 (téves keresztnévvel); PIM kiáll 1960, 9.

117 Bene Ferenc képmása, 1825 62. TÁBLA

olajfestmény, vászon, 74 x 59,5 cm
Jelezve balra középen a szekrény keresztfáján: Wilh. Egger pinxit 1825.
MNM TKcs, ltsz. 128

Bene Ferenc (1775–1858) orvosdoktor, egyetemi tanár. Egger portréja a korabeli tudósportré legszebb, legismertebb példája. A mellig ábrázolt alak könyvespolc előtt ülve szembefordul a szemlélővel. A könyvespolcon a könyvek gerincén jól olvashatók az orvostörténet klasszikus szerzőinek nevei, meghatározva az ábrázolt hivatását azok számára is, akik esetleg nem ismerték. Öntudatos arca a közéleti szereplést is megszokott tudóst állítja elénk. Egger kompozícióját egy 1664-ben Roh és Grund kiadásában megjelent litográfia sokszorosította.

Irod: MNM TKcs kat 1922, 525. sz.; Rózsa 1960, 45, magyarul: Müv Ért 11, 1962, 166–167; Rózsa 1967, 77, magyarul: Müv Ért 17, 1968, 83; Rózsa 1977, 33. sz.

118 Báró Podmaniczky Károlyné Jänkendolf-Nostitz Eliza képmása,

63. TÁBLA

Riederer, Jeremias

ötvös

l.

Csat Frey Öst Kunstt.

XXIV. k.

182. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
374

Michaelis, Ad. Geschichte des deutschen archäologischen Instituts 1829-79.
Berlin, 1879.

cfr.

1 db.

Ridovics László,
Munkácsy-díjas festő-
művész

És egy látnivaló Miskolcon: ***Ridovics László*** Munkácsy-díjas festőművész kiállítása várja a látogatókat a *Szőnyi István* teremben. Képei a reális szemlélet és az áttételes gondolatiság ötvözetei; azaz sohasem rugaszkodik el a valóság, a természet és mindennapjaink biztonságától, de nem is marad meg az egyszerű ismétlésnél. *Átlényegíti világunkat* — ezért érezzük ismerősnek és mégis újnak egy-egy tájképén a vidéket, vagy portréképeinek szereplőit. *Szerencsés találkozása a megszokottnak, a korszerűségnek és a művészi átfogalmazásnak:* ez Ridovics László festészete. Időnként elbizonytalanodó modernkedések között öröm találkozni ilyen képekkel. Festmények ezek, tájak, emberek, események, nem rejtvények.

Keresztes László: Látnivaló.
Pesti Hírlap, 1978. márc. 1.

Amit mindenkinek tudnia kell

Szent István városáról

A párizsiak nem ismerik Párizst, a londoniak nem ismerik Londont, a berliniek nem ismerik Berlint. Iskolai kirándulások és vidéki, vagy külföldi vendégek kalauzolása — ugyan hányan vannak közöttünk, akik *más* alkalommal, hogy úgy mondjam: magánszorgalomból is megnézték Budapest nevezetességeit? Ha most hirtelen feltennők a kérdést: kiknek a szobrai állnak a Muzeum kertjében, vagy a Városligetben — ki tudna gondolkozás nélkül felelni, még azok közül is, akik naponta többször elmennek a Muzeum-kert mellett, vagy áthaladnak a Városligeten.

S amit tudunk is, milyen hiányosan tudjuk! A külföldi vendég a Baedekerből majdnem mindent jobban tud, mint mi, akik egész életünket itt éljük le. Vigasztalásunk csak az lehet, hogy Münchent, Párizst, Londont viszont mi ismerjük jobban, mint lakóik.

Egy francia építésszel beszéltem például, aki egész életét Marseilleben élte le és még sohasem látta a város közvetlen közelében fekvő If-szigetet, Monte Christo híres szigetét. Én, aki csak másfél napot töltöttem életemben Marseille-ben, én persze láttam.

*

Hat-nyolc esztendővel ezelőtt történt, hogy Budapestről egy 10—12 tagú társaság — csupa jóbarát — beutazta Németországot. Útközben tudatára ébredtek annak, hogy idehaza még mennyi mindent nem láttak. Visszaérkezve kibéreltek tehát egy omnibuszt — autobusz még akkor nem volt Pesten — s azon bejárták Budapestet és oly alaposan és lelkiismeretesen megnéztek itthon is mindent, minthogyha külföldön jártak volna.

De ha Budapestet valamelyest ismerjük is, vidéki városainkról aztán egyáltalán semmit sem tudunk.

Nem hinném, hogy valaki vitatkozni próbálna velem, ha azt állítanám, hogy az utazni szerető magyarok közül összehasonlíthatatlanul többen és többször jártak Velencében, Rómában, Monte Carloban, Párizsban, Nürnbergben stb., mint például Egerben, Pécsett, Sopronban, Szegeden, Székesfehérvárott.

*

Mindezt pedig egy könyvecske juttatta eszembe, amelyet tiszteletpéldány gyanánt „szíves ismertetés céljából" beküldtek szerkesztőségünkbe..

A könyv címe: Székesfehérvári Kalauz. Írta — vagy ahogyan a szerző szerényen mondja — összeállította: Marschall Rafael ciszterci tanár.

*

Ha jól emlékszem: boldogult Szomaházy István írta azt a novellát, amely most, Isten tudja hányadszor, újra eszembe jut. Mindjárt kiderül, hogy miért.

A novella azzal kezdődik, hogy a vonaton két úr beszélget a modern technika vívmányairól. A vonatról, az autóról, a villanyvilágításról, a telefonról. (Repülőgép és rádió még akkor talán nem is igen volt, mikor Szomaházy ezt a novellát írta.)

Azt mondja az egyik férfi:

— Igazán nagyszerű, hogy ennyit *tudunk*.

A kerekek ütemes dübörgése későbbi álomba ringatja. Azt álmodja, hogy a spanyol inkvizició korában él. Őt is az inkviziciós ítélőszék elé hurcolják és csak abban az esetben hajlandók megkegyelmezni neki, ha pontosan meg tudja magyarázni — mondjuk — a telefon, az autó, a lokomotiv stb. szerkezetét.

A mi barátunk vért izzad, de egyetlen értelmes mondatot sem tud elhebegni. Szerencsére felébred. És mikor felébredt, odafordul az útitársához és azt mondja:

— Igazán nagyszerű, hogy *mások* annyit tudnak.

*

Hol van az a felnőtt ember, aki pontosan el tudja magyarázni a rádió, a repülőgép, az autó szerkezetét? *Felnőtt ember*, mondom, mert öklömnyi kis diákok közül sokan el tudják magyarázni. Még azok is, akiknek nem volt jelesük a fizikából.

Vajjon hányan menekülnénk meg az inkvizició borzalmaitól, ha történetesen csak azok kapnának kegyelmet, akik fel tudják sorolni Székesfehérvár nevezetességeit?

Mit tudunk Székesfehérvárról? Legföljebb azt, hogy hajdan itt koronázták a királyokat, hogy Alba Regia a régi neve, hogy Prohászka Ottokár volt a püspöke és hogy a közelmultban zavarosban halászó polgármesterét Zavarosnak hívták.

De melyikünk tudja például azt, hogy Szent István Székesfehérvárott halt meg 1038 augusztus 15-én, s hogy az itteni Nagyboldogasszony templomában temették el?

Hogy Szent Imre herceg 1007-ben Székesfehérváron született, valljuk be, azt is csak a tavalyi Szent Imre-ünnepségek alkalmával, az ujságokból tudtuk meg, valamint azt is, hogy őt is a Nagyboldogasszony templomában helyezték örök nyugalomra.

A Nagyboldogasszony-templomot még Szent István építtette. Sekrestyéje valóságos kincsesháza volt a misemondóruhák, faliszőnyegek, egyházi edények és ereklyetartók tömegének. A misemondóruhák között itt őrizték Szent István és Gizella 1031-i ajándékát, a mai koronázópalástot is.

*

Pétertől I. Ferdinándig (1038—1527) itt koronázták a magyar királyokat s Szent Istvánon és fián kívül itt temették el többek között Könyves Kálmánt és feleségét, II. Bélát, III. Bélát, Róbert Károlyt, Nagy Lajost, Mátyás királyt, II. Lajost, Szapolyai Jánost is. (A megtalált csontvázakat 1898-ban, a budavári koronázó templomban helyezték el.)

Székesfehérvár szíve a Károly király-tér (a régi Városház-tér), évszázadokon keresztül nagy történelmi események színhelye volt, már Szent István óta, aki itt látott évenként, Nagyboldogasszony napján törvényt.

A város legmagasabb pontján emelkedik a Szent Istvánról nevezett székesegyház, melyet Mária Terézia kezdett építtetni. E templom sekrestyéjének páncélozott falszekrényében őrzik Szent István koponyaereklyéjét, amelyet augusztus 20-án ünnepélyes körmenetben körülhordoznak a városban.

A krónika feljegyezte, hogy Székesfehérvár városa a Szent Jobbot is kérte Mária Teréziától, de megkésett kérelmével.

A Kossuth-utcában csupa régi ház.

A 15. számú ház még a XVII. század végén épült. Az 1818-ban megalakult „Székesfehérvári nemzeti játékszíni társulat" a mult század huszas éveiben itt tartotta előadásait.

A szemben levő. 14. számú ház a Vörösmarty-kör székháza. A kört 1867-ben alapították a megye főurai, földbirtokosai s a város úri társadalma.

Az empire stílusú püspöki palotát 1800-ban építette Rieder Jakab, székesfehérvári építőmester. A palota kertjében több, még a rómaiak korából származó pogány és őskeresztény kőemlék látható. A palota nevezetességei: Prohászka Ottokár püspök dolgozó- és hálószobája s a körülbelül 40.000 kötetből álló könyvtár.

A Ferenc-rendiek nemesen egyszerű barokk temp-

Új Idők 1931. XXXVII. 34.

loma, melyet Szent Imréről neveztek el, a hagyomány szerint azon a helyen épült, ahol Szent Imre született.

*

A ciszterciták templomát a Műemlékek Országos Bizottsága műemléknek minősítette. Egyike Magyarország legkiválóbb barokkalkotásainak.

A templommal egybeépített ciszercita rendház és gimnázium homlokzatát a gimnázium két kíváló tanárának, Virág Benedek és Ányos Pál pálos szerzeteseknek — és a gimnázium halhatatlan emlékű tanítványának, Vörösmarty Mihálynak emléktáblája ékesíti.

A ciszterci rend Szent István reálgimnáziumában tanítottak hajdan: Ányos Pál, Pray György, baróti Szabó Dávid. Tanítványai közül kerültek ki: Günther Antal dr. igazságügyminiszter, Horváth István történetíró, Kétly István, orvostanár; sélyei Nagy István, Székesfehérvár első püspöke; Pyrker János László, egri érsek; Simor János, hercegprimás; Vörösmarty Mihály, dr. Wekerle Sándor, miniszterelnök; Ybl Miklós, műépítész; gróf Zichy Nándor, tárnokmester, stb.

*

A Nádor-utca és a Várkapu-utca sarkán, a mai Hungária-kávéház fölött vörösmárvány emléktábla ezzel a felírással: „Itt állt hajdan a Budai várkapu, amely az 1810. évben József nádor tisztelctére Nádorkapunak neveztetett, míg az 1872. évi június hóban le nem bontatott."

*

A Szent Sebestyén plébániatemplomot juhásztemplomnak is nevezik, mert a régebbi időben itt gyűltek össze a dunáninneni és dunántúli juhászok ünnepélyes istentiszteletre, amelynek végeztével víg lakomát csaptak és megejtették a szegődtetést.

A Vásár-tér 17. számú házán megint emléktábla. „Itt élt és játszott Gárdonyi Géza, magyar író, 6 éves korában, 1869-ben."

A Szent István-utcán dél felé haladva, a 8. számú házon márványtábla hírdeti, hogy Budenz József, az összehasonlító nyelvtudomány egyik megteremtője 1858—60-ig, mint a cisztercita gimnázium világi tanára benne lakott.

Az utca végén álló mozogóképszínház Petőfi-utcai oldalán megint emléktábla ötlik szemünkbe.

Annak a háznak a helyét jelöli meg, amelyben Petőfi vándorszínész korában, (1842. nov. 9. —1843. jan. 10-ig) lakott.

Ruzitska Mária

A nádas

— Elbeszélés —

Írta: **ifj. Hegedüs Sándor**

Valahányszor a nádas mellett elmegyek, mindig elnézem azt a sás- és buzogányfejekből alkotott rengeteget és ilyenkor mindig az az érzés ébred a lelkemben, mely gyermekkorom óta szunnyadva él bennem. Ugy érzem, hogy a náderdő hatalmas birodalom, melynek titokzatos mélvén valami rejtély lappang és azt kifürkészni lehetetlen. A nádfejek is azért zizegnek olyan különös rezgő hangon, mikor a szélmozgásra egymáshoz verődnek, mert az ő nádnyelvükön susogva beszélnek arról a nagy titokról, melyet a nádas mélye rejteget.

Sok évvel ezelőtt, boldog gyermekkoromban, egyetlen vágy égett bennem: behatolni a nádas belsejébe és kifürkészni, hogy minő csoda tanyázik ottan.

Egy nagy nádas terült el a birtok körül és én naphosszat ott időztem és figyelve lestem, minő vízimadár érkezik a tóra és mindig tudtam, hol tanyáznak a sárszalonkák, ezek a hosszúcsőrű kis vándorok, melyek zizegő hanggal szállnak a magasba, ha emberléptekre felrepülnek. De a nádas belsejében magában sohasem voltam; középen öreg, kopasz fűzfa állott, mely úgy látszik, valami szigetfélén vetette meg gyökérlábait, — de hozzá bejutni sohasem tudtam, — nagy víz volt közte és a part között, csónak vagy dereglye meg nem volt kéznél és így csak vágyakozó szemmel néztem a rejtélves világ felé, megelégedtem az apró vízimadarakkal, melyeket Pagát, a hű vizsla a vízben tocsogva felvert előttem.

De amért nem tudtam bejutni a rejtélyes nádas belsejébe, azért nap-nap mellett jártam körötte és a nap minden szakában felkerestem ezt a vízi tájat. A kelő reggel ott talált vadkacsákra lesve, a lenyugvó nap ott talált ismét az érkező szárnyasokat figyelve. A déli napon zavartam a nádas szélét, hogy a felrebbent szárnyast puskacsőre kapjam. Ugy ismertem az egész tájat, mint a tenyeremet, tudtam, merre sekély, merre gödrös vagy buktatós, hol a mélye, csak éppen a nagy fűzfánál nem jártam soha. Az volt a nagy rejtély, oda nem tudtam eljutni.

Ugy esett, hogy veszettkutya riasztotta fel a pusztát. Talpon volt mindenki, hogy elpusztítsa a veszedelmes férget, de mire a csősz le tudta teríteni az ebet, akkorra az összemarta a többi kutyát, köztük hű vizslámat, az öreg Pagátot is. Óriási riadalom volt. Azonnal jött a parancs, ki kell irtani minden kutyát, hogy a veszettségnek elejét vegyék. Szegény Pagátra is ez a sors várt, akit a nyakörve mellett mart meg a veszett eb, csakhogy a vizslát nem lehetett megtalálni sehol, mert a nagy lődözésre egyszerűen eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. Ugy látszik, kutyatársai sorsán okult — és inkább elbujdosott. Nagyon sajnáltam szegény állatot, napokig kutattam utána, de hiába, egyedül néztem a nádast és vártam, talán előbukkan a sás közül a hű Pagát.

Egy év mulva kerültem csak vissza a vidékre. Ujra hajszoltam a nádast, rebbegetve a vízi vadakat, — a nagy fűz most is ott állt, az ismeretlen birodalom megközelíthetetlen mélyén. Munkások mentek el mellettem, köztük egy bognárlegény. Megállt mellettem, úgy látszik, vadászvér volt benne, mert megjegyezte:

— Csónak kellene ide, akkor fel lehetne hajtani a rucákat!

— Tudna csinálni egyet? — kérdeztem.

— Ha az uraság megengedi! — szólt a legény.

A szerencse segített, mert a fakamrában leltünk egy ócska dereglyét és így nem volt nagy munka azt rendbehozni. És így én nemsokára ott úsztam csónakommal a tó vizén és mint egy király, nyomultam előre a nádbirodalomba, hogy törve a vadon titkát, a nádvilágot uralmam alá hajtsam. A puska és a patron ott volt mellettem, egy parasztfiú hajtotta a csónakot és én siklottam a nád között — a nagy fűzfa felé. Ott volt a tó rejtélye, ide kellett mennem. A gyerek lassan dolgozott a lapáttal és mi lassan-lassan mentünk beljebb és beljebb.

Valami csodálatos érzés fogott el, mondhatnám

Rieder

festő.

Kaznicz szobra egy piedestalon, melyhez egy gyászbabonult hölgy tá maszodik. A piedestalon: Kaznicznak iróz pályája ötvenedik évében a Rény (??) és Kháńsok. MDCCCXXV. Rieder rajz. Blaschke metsz 4°

ban', semmi
teti meg bajtár
hogy neki angc

A vendégszo
hely. Nincs r
szabad ég ala
fala sem: ninc
támaszkodni. K
kott, kör alakú
ház előtt, ahc
most, a vendé
betakarták két

Ridovics László: Nagykohó

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1973 JUN 10
Népszava
Ridovics László

1021

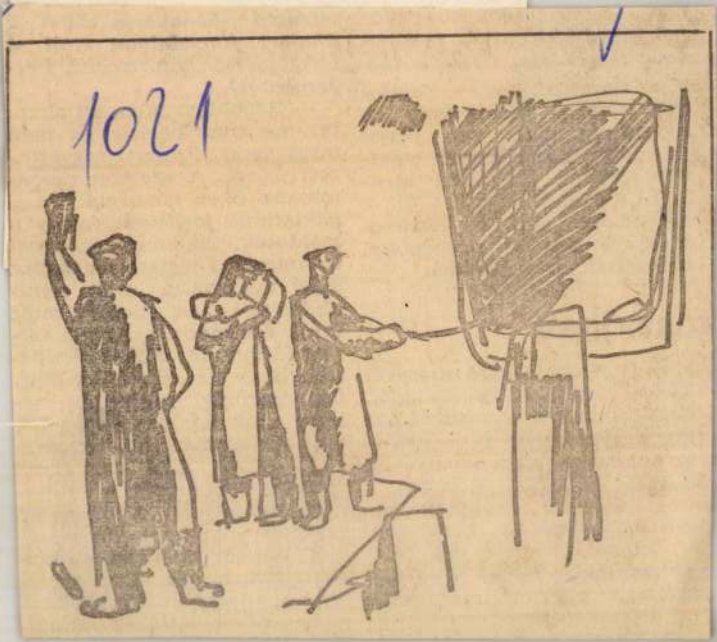

MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972. MÁJ 7

Ridovics László

Népszava

1021

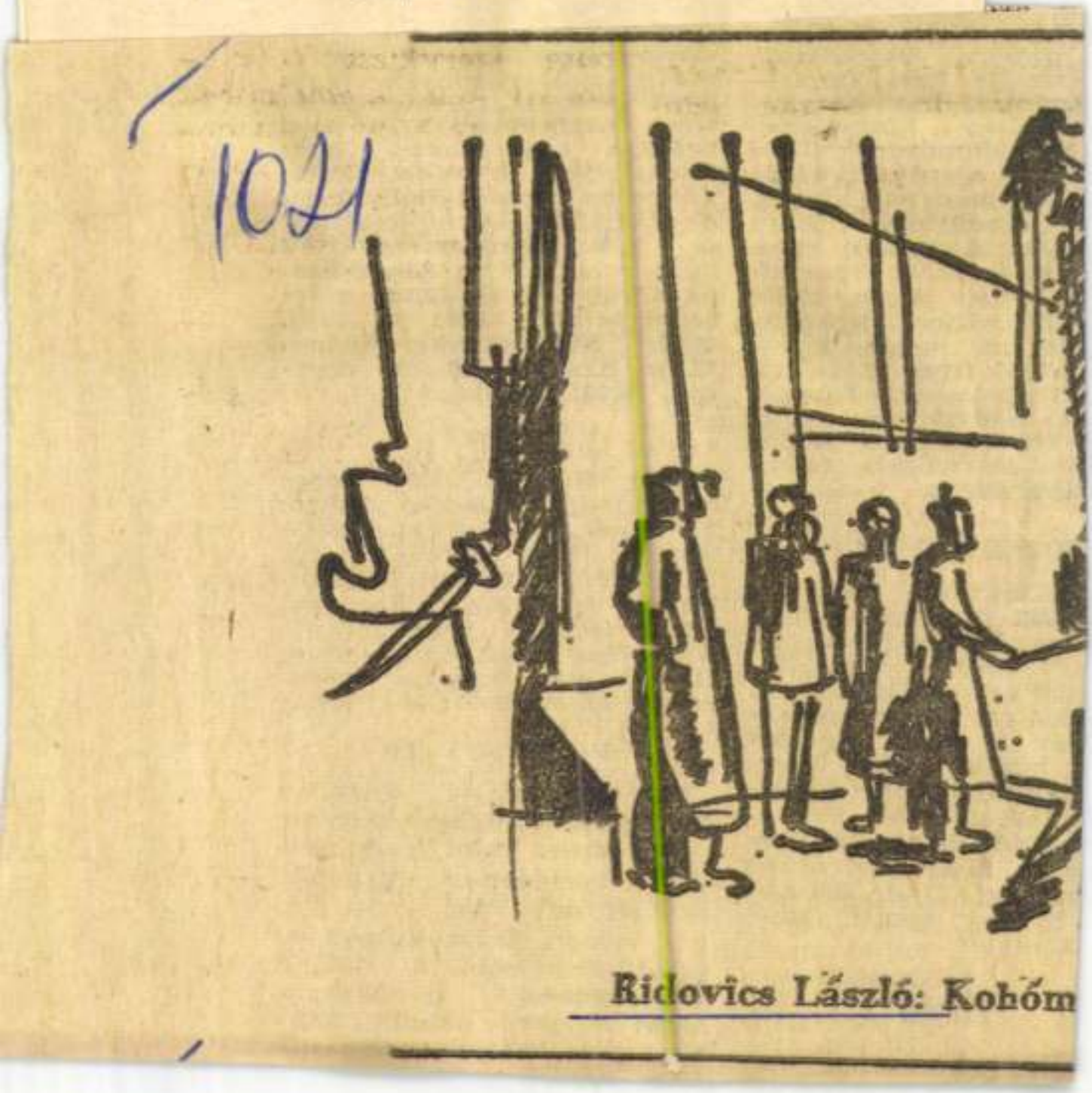

Ridovics László: Kohóm

SAJTÓFIGYELŐ

nkások

Glinka-nyitány.
ns: B-dúr szex-
I. Időj.

URH

Időj. 18.05: Orosz
előkészítő. 18.20:
erc beat. 18.45:
5: Beethoven-est.
.22: Láttuk, hal-
. 20.42: Majdnem
lés. Hangj. 21.50:
kedvelőinek. 22.10:
Karajan opera-
. 23.00: H. Időj.

SONYI TV

ervízió. Közv. a
Békeversenyről.
19.00: Tv-híradó.
nelmi pillanatok.
.-film. 19.50: Ze-
20.20: Kaland az
lyen. J. Palarik
tv-változata.
vő kapuja. 22.20:
22.30: A félbesza-

98. Rieder János.
Sz. 1781-ben. + Bécsben 1828. augusztus 3-án.

Mh 188 TK

98. Görög Demeter. Magy. Képt. 188.

-1 bal

Derékon alól, szembe néz, áll. Jobbkezében zöld bélésű prém kalpagot fog, melyet kócsagforgó diszít; ~~job~~ ját pedig leeresztette. A szent István-rend jelvényét szalagon viseli. Haja galambősz, szemöldöke őszbevegyült, szeme fekete, arcza és bajusza leberetvált. Nyakravalója fekete, mentéjét vállra vetette, dolmánya és nadrágja gazdagon zsinórzott, derekát szolgálati jelvény szoritja, oldalán kard lóg.

369

Lelt. sz. 98

Vászon, méretei 89: 72 cm. — Magy. Képt. 188. — ~~Festette: Rieder~~ János F. —
I. Ferencz József ajándéka 1868. ~~dec.~~ 15-én.
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

F (~~Sz. 1781-ben + Wienben 1828. aug. 3-án~~).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok.
A Nemzeti Muzeumban. 1870: I. 9. - 1871: I. 9. - 1873: I. 29. - 1876: VIII. 49. - 1878: VIII. 11. - 1880: VIII. 11. - 1881: VIII. 11. - 1883: VIII. 337. -
A Tört. Képcsarnokban. 1884: VII. 101. - 1894: VIII. 333. -

Rieder: Görög D.

T. Ferenc József aj. 1868

Károlina Auguszta megkoronáztatása:

A főoltár lépcsőjénen legfelsőbb fokán térdel a kezeit összetéve tartó királyné, kit ~~veszprémi püspök~~ ~~az országprimása~~ a primás, s a nádor szt István koronájával Magyar ország királynéjává koronáznak. A koronázást végzők mögött a segédkező papok, a főoltár előtt három udvarhölgy, a királyné főudvarmestere s kamárása s jobbra a többi egyháznagyok foglaltak helyet. Balra a menyezetes trónason T. Ferencz áll melynen innen a m. kir. főpohárnok a pallossal, az udvari méltóságok s aranygyapjas rendet viselő főherczegek vannak, míg az oltár bal felén a keresztet tartó pap mellett a tárnokmestert a jogarral, s a horvát bánt az országalmával látjuk. A főherczegek zsámolya s a külső allvány közt ~~ezen~~ a m. kir. hirnök s ~~egy~~ a veszprémi püspök tűnik szemünkbe.

Kézrajz, sepiábal árnyékolva, méretei 48.2 : 66.4 c/m.

Rajzolta: Rieder.

Ltsa 2066.

TK. 98.

98. Rieder János.

Sz. 1781-ben. † Wienben 1828. augusztus 3-án.

Görög Demeter.

Derékon alól, szembe néz, áll. Jobb kezében zöld bélésű prémkalpagot tart, melyet kócsagforgó diszít, balját pedig leeresztette. A szent István-rend jelvényét szalagon viseli. Haja galambősz, szemöldöke őszbevegyült, szeme fekete, arcza és bajusza leberetvált. Nyakravalója fekete, mentéjét vállra vetette, dolmánya és nadrágja gazdagon zsinórzott, derekát szolgálati jelvény szoritja, oldalán kard lóg.

Vászon, méretei 89 : 72 cm. — Magy. Képt. 188. — Lelt. sz. 98. — I. Ferencz József ajándéka 1868. deczember 15-én.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemz. Múzeumban. ~~1870: I. 9. — 1871: I. 9. — 1873: I. 29.~~ — 1876: VIII. 49. — 1878: VIII. 11. — 1880: VIII. 11. — 1881: VIII. 11. — 1883: VIII. 337.

A Tört. Képcsarnokban. 1884: VII. 101. — 1894: VIII. 333.

II
369

Sh. 188.

Rieder Janós
Festo.

Ellinger Ede fényképe után.

GRÓF TISZA LAJOS.

Goszleth István fényképe után.

SZILÁGYI DEZSŐ.

hogyan térdepelt ez a két úr a kegyelmed vetköztetésekor? Most azonban vacsorához ülünk. A lovagoknak az alsó czellákban lesz helyük, kettesével egyben. Kegyelmed az érsek úrral, s egy-egy szolgájukkal idefent maradnak a gazda asztalánál, ha nem vetik meg társaságunkat.»

A lovagokat a szolgák lekisérték czelláikba; a királylyá lett Balázs pedig az érsekkel együtt fent maradt; ott maradt szolgálatukra Deli Miklós és Amelin Tamás is.

Ördög János levette süvegét és asztaláldást mormogott; azután kimutatta Balázsnak a nagy karosszéket az asztalfőn, jobbján az érsek helyét, a többi helyeket a gazda czimborái, — horvát urak és magyar bujdosók foglalták el.

— «Én nem ülök veled egy asztalnál, Ördög János!» — szólt az érsek, hátrálva az asztaltól. «Vitess engem társaim közé!»

— «Talán csak nem vetsz átok alá tisztelendő Atya ezért a kis csinyért?» — kérdé a gazda, jó kedvet erőltetve magára.

— «Azt nem tehetem, mivel fogoly vagyok; de azt megtehetem, hogy ne egyem veled egy tálból Ördög János, vagy Ördög Miklós, vagy Ördög Istók, vagy Prodalics, — mert sokféle neved van. A pogány törökkel versenyt raboltad a kereszténységet; újjaid ártatlan asszonyok szemeit vájták ki, hajadonok szemeit tüzes vassal sütögetted ki, viselős asszonyokat elevenen égettettél meg, hogy a lángok között szülték el nyomorult magzatjokat. Átok alá való vagy!»

— «Átok alá való vagy magad, istentelen pap, hogy engem ilyen hazugul vádolsz. És még ha úgy volna is, magadat fogd elébb átok alá, mert a kegyetlenségben ti vagytok a mestereink. Nem ti csipkedtettétek halálra, nem ti négyeltettétek fel a szerencsétlen Horváthit? Nem ti daraboltátok le a nemes Kontot, harminczketted magával? Megadták magukat tinektek, mint most ti énnekem; hátha én is úgy bánnék most

Ellinger Ede fényképe után.

ICH IMRE.

Koller Károly utódal fényképe után.

LUKÁCS BÉLA.

Ellinger Ede fényképe után.

HIERONYMI KÁROLY.

I. — *Legújabb fényképeik után.*

veletek, mint tőletek tanultam? Azok nem vétettek semmit, csak bujdostak előletek, miután kikergettétek őket váraikból: de ti, ti, mondhatjátok-e azt, hogy nem vétettetek nekünk? Nem az én barátaim, nem az én testvéreim voltak-e azok? Nem bujdostam-e én is velök együtt? Nem azok a szajhák árulták-e el őket, a kiknek a szemeiért most te a szemeidet forgatod? Az én apám különb nemes volt, mint a tied, Kanizsai János; várai voltak Beregben, és mivé tettétek az én nemzetségemet? Mivé lettem én? És mind ez ezért az» ....

Elharapta a szót és ökleit rázva fordult Bán Balázs felé.

— «Átkozott németért! — egészíté ki Balázs, a mit amaz elharapott. — De gondolja meg, Prodalics uram, hogy Konték nem voltak hivatalosok a király asztalához, mi pedig kegyelmednek vendégei vagyunk, legalább még most. Viselje kegyelmed magát emberségesen, különben magának tulajdonítsa, a mit kap . . .»

— «Mit kapnék én a magam várában? — kérdé az ember ámultan, és még igen dühösen. — Mit kapnék én a magam várában?»

— «A garázda embert mindenünnen kilökik a vendégségből; már pedig itt vendégség van. Ha pedig maga a gazda garázdálkodik, azt meg is ütögetik, de csak lőcscsel. Hát ha tovább is rakonczátlankodni akar, hordasson fel ide lőcsöket.»

— «Jól van no, el lehetünk lőcsök nélkül» — engesztelődött a despota, s leült az érsek által üresen hagyott helyre.

— «Micsoda? — kötözködött tovább Bán Balázs, — én mellém akar kend ülni? Az nem szokás ott, a hol én vagyok. Ott a kend helye, az asztal végén. Ott is csak úgy, ha előbb megkérleli a tisztelendő érseket, hogy ne haragudjék; mert Isten őrizzen meg, haragvó pappal lenni egy födél alatt! . . . . Micsoda? Eb kérleli? Még ezt meri kend mondani? és gyöngéden mellen ragadta az embert. Te réti féreg! azt akarod, hogy a pápa átok alá vesse az országot temiattad? Gyere no! Ha szégyenkezel, vagy nem forog a nyelved, majd én megkövetem helyetted.»

Vonszolta kézen fogva az ágyasház felé, a hol az érsek a gazda szilaj káromlásai elől félrevonulva, egy medvebőrre pihenni dőlt. Pár percz mulva már hozta vissza diadalmasan.

— «No, látod, semmi okod sem volt félni! Sokat megtesz az érsek az én kedvemért, de ennyit még sem hittem. Képzeljétek, urak! Megigérte neki az absolutiót, mihelyt töredelmesen meggyón. Már most törhetsz, zúzhatsz, Prodalics uram, káromkodhatol a mennyi tetszik, holnapi kilencz óráig. Addig is ide ülhetsz mellém, mert úgy tekintelek, mint jámbor keresztényt.»

Prodalics szelid volt, mint a bárány és dühös volt, mint a tigris. Érezte, hogy hatalmában van ennek az embernek, a kit összemorzsolhatna. De miért is nem morzsolja össze? Nem merte magának bevallani, hogy nincs hozzá ereje. Még most közepe felé járja a vendégség; hanem majd éjfél után! Akkor már nem felelős az ember semmiért. És öntögette magába a mérges zákányi bort; közben-közben elérzékenyülve fogadta a Balázs köszöntését és ő is köszöntött tovább a szomszédjaira.

— «Igen is. Bereg vármegyében két vára volt az öreg apámnak; Tolnában hetven portája. Azonkivül, a mit Kontéktól elkonfiskáltatok, az mind én rám néz, vérségi atyafiság jussán. No, meg a horvátországi bánság! Ha kezembe lesz a negyvenezer arany, akkor felülünk; a Garákat kikergetjük, a török császár lányát pedig elütjük a talián kezéről, és» . . .

Balázs fölemelkedett, és újja hegyével megbökte az ábrándozó haramiát.

— «Felségsértő lator a ki vagy! Egy pogány rabszolgálóval merészelsz megkínálni egy keresztény fejedelmet? Már most vége a bánságodnak is, meg a beregi váraidnak is! Távozz mellőlem!»

(Folytatása következik.)

HOLDBELI REGÉNYEK.

Az a nagy terv, mely újabban merült fel Párisban Deloncle agyában, hogy a tekhnika minden modern eszköze fölhasználásával s állami hozzájárulással is biztosított óriási költségen egy oly monstre-távcsövet készítsenek, mely a holdat egy méternyire hozza a földhöz, jobban szólva a néző szeméhez közelebb, — ha megvalósul, valóban méltó befejezése lesz a végét járó tizenkilenczedik század nagy fölfedezései, csodás vívmányai és alkotásai sorozatának. A hold rejtélye egyike a tudomány legmodernebb és legkedvenczebb tárgyainak, a melynek érdekét végtelenig hatványozza az emberi kiváncsiság ösztöne, mely végre kielégíttetést ohajt azon tünemények mibenléte felőli ohajtására, melyek mindennapi szemlélete körébe esnek. Ép e természetes kiváncsiság, az emberekkel erkölcsi világukra, intelligenciájukra rokon lények föltételezése és követelménye teremtették meg azt a kalandos irodalmat is, mely a holdbeli utazások fikciójában birja közös vonását.

Az első iró, a ki a holdba képzeletbeli utazást tett, az angol Godwin, a XVI. század végén. Műve, melynek czíme: «Az ember a holdban, vagy egy utazás leirása, melyet Domenico Gonzales, spanyol kalandor tett e csillagba», sok hatást ért el Angliában s aligha nem ő adta az eszmét Cyrano de Bergeracnak «Holdbeli utazásához». De Cyrano de Bergerac már igazi előfutárja Verne Gyulának, költeménye nem csupa mulattató fantasmagoria, de komoly, sőt bizonyos tudományos értékkel biró könyv, mely mintául szolgált Swiftnek is, «Gulliver utazásához». Számos fölfedezése, mely nála csak ötlet volt, azóta valósággal testet is öltött.

Érdekes és elmés az a mód, a mint az ő hőse a csillagokba emelkedik. Nehány harmattal telt csészét erősít meg maga körül, mivel tudja, hogy a nap fölszívja a harmatot. Ekkép száll ő is a magasba a harmat gőzével fel egész a holdig. Meg kell jegyeznünk, hogy a szálló ernyő (parachute) első gondolatát is Cyrano de Bergeracnál találjuk meg, abban a széltől felpuffasztott bőrköpenyben, mely föntartja őt azután is, hogy a harmat csészéiből elpárolgott. Az egészben benne van Mongolfier és Blanchard ernyőjének első eleme.

Csakhogy Cyrano hőse, Gascon, még voltakép nagyon keveset lát a holdban. Az ő rendelkezésére még nem álltak más fölfedezések, mint Gassendi és Mersenne-éi, kik korukhoz képest jóravaló, de igen primitiv tudósok voltak. Csak később kezdte kisérteni az elméket a hold lakhatóságának és a vele való összeköttetésnek problemája.

Hogyne! hiszen egy görög tudós még azt erősítette, hogy a hold nem egyéb, mint a nap elszakadt darabja. Clearchus pedig szentül hitte, hogy a hold felülete csiszolt tükör, melyből visszaverődnek az Oczeán hullámai. Később aztán Galilei megmérte a hold hegyeit, melyeknek négyezerötszáz öl magasságot tulajdonított, de ezt egy danzigi csillagász, Helvetius, kétezer ölre szállította le. Persze a költőknek még merészebb humoros képzeteik voltak időnként a holdról: a renaissance egyik poétája például tökhöz, Petőfi aludt tejhez, az angolok sajthoz hasonlították, Musset Alfréd pedig egy elhiresült balladájában pláne oly hasonlatot koczkáztatott meg, melyet nem is volna tanácsos itt reprodukálni.

Akadt a XVII-ik században bizonyos Fabricius Dávid, ki épenséggel azzal dicsekedett, hogy saját szemeivel látta a hold lakóit. Majd egy nagy franczia, Fontenelle, írta meg a «Világok többségét», melyben először állitotta fel azt a hypothézist, hogy a holdnak lakói vannak, az úgynevezett *seleniták*.

1835 táján egy a «New-York American»-ból átvett közlemény elbeszélte, hogy sir John Herschellnek, a Jóreménység fokához küldetve csillagászati tanulmányok végett, sikerült egy belső világítással tökéletesített teleskoppal a holdat nyolczvan rőfnyi közelségbe hozni. Ezuttal világosan látta volna benne a barlangokat, melyekben vizilovak tartózkodtak, látta az arany csipkékkel szegélyezett zöld hegyeket, látott elefántcsont szarvú bárányokat, fehér kecskéket, hártyás szárnyú lakosokat, kik hasonlítottak a szárnyas egerekhez, stb. Ez a Locke nevű amerikaitól eredő könyv egy ideig sokat beszéltetett magáról, mindaddig, mig kétségtelenül ki nem derítették, hogy az egész egy minden tudományos alapot nélkülöző misztifikáczió.

De még ha sikerülne is a legutolsó pontig a tudományos tekhnika vérmes vállalkozása, hogy a holdat egy méter látóközelségbe hozza földünkhöz, ezzel még nincs legyőzve a jogosult kételkedés, mely annak eredményei iránt támadhat az itélő észben. Mert hátha az óriási lencse gócza nem találna egyebet maga előtt merő pusztaságnál, hótakart tetőknél? Igaza volt Voltairenek, mikor «Micromegas»-ában éles gúnynyal tüntette föl egy ily vizsgálódás előre nem látható esélyeit, melyek a legalaposabb asztronomus számításait keresztülhúzhatják. *Micromegas* a Sirius csillag lakója, nyolcz mérföld hosszú s még egészen fiatalon, csak alig négyszázötven éves korában, elkövetvén azt a meggondolatlanságot, hogy valami felforgató könyvet irt, azért a Sirius parlamentje nyolczszáz évi számkivetésbe küldte. Hogy szórakoztassa magát, Micromegas elhatározza, hogy utazást tesz a szomszéd planetákon.

Ismeretséget köt tehát a Saturnus akadémiai titkárjával s mindaketten a Földre látogatnak el. Planetánkra megérkezve, alig veszik észre azt a láthatatlan kis pocsolyát, melyet mi Középtengernek nevezünk, s azt a másik tócsát, mely Oczeán név alatt környezi rögünket. A mi a lakókat illeti, a két utas hiába hajlong, tapogatózik, senkit sem lát. Ebből azt következtetik, hogy a föld lakatlan. Ámde ép a mint átlépik a Balti-tengert, górcsövük segélyével valami vizen lebegő tárgyat pillantanak meg. Egy nagy három árboczos hajó, ez tele bölcsekkel és tudósokkal, kik a napkör tanulmányozásából térnek vissza.

Micromegas ügyesen felkapja a hajót, s óvatosan körmére helyezi, nehogy összenyomja. Lassanként élő atomokat is fölfedez a tárgyban, alig észrevehető rovarokat, melyek nem egyebek a teremtés úgynevezett *urainál*, a mikor egyszerre az állatkák egyike, egy tudori köpenyes, szögletes sipkás lény, elkezdi mozgatni karjait és minden módon azt igyekszik bizonyitgatni a két égi lakónak, hogy a világ, a nap, a csillagok, mind, mind az ember számára teremtvék, ki ura és királya a világegyetemnek.

E részben Voltaire óta a dolgok semmit sem változtak. Ugyanaz a véghetetlen gőg, ugyanazokban a véghetetlen kicsiny teremtményekben, mely közelebb akarja hozni az eget, akkor, a mikor ő maga semmivel sem tud közelebb emelkedni hozzá.

Föl kell még említeni Poe Edgar excentrikus novelláját, melyben egy rotterdami lakost, Hans Pfaalt mutatja be akkép, hogy egy léggömbön a hold fölfedezésére indul, s tizenkilencz napi utazás után czélját is éri. Legújabban pedig egy német mérnök volt az, a ki érintkezni kivánván a holdlakókkal, egy tudós bizottság kiküldését indítványozta Szibéria pusztáiba. Ott a rengeteg hómezőkön roppant méretű mértani idomokat rajzoltak volna fényvetítés segélyével, többek közt egy háromszög hypotenúzájára emelt négyszögöt, az úgynevezett szamárhidat. Miként meg volt győződve, egy ily ábra tudományos rendeltetését minden értelmes lény meg kell hogy értse. Ha tehát léteznek a holdnak lakói, kell, hogy hasonló ábrával feleljenek meg rá. Mikor aztán ekkép az érintkezés létrejött, könnyű lesz egész ábéczét találni ki a holdlakókkal való értekezésre.

—nd—

A VERSECZI HONVÉDEMLÉK.

Szép, hazafias ünneplés színhelye volt e ho 1-sején Versecz városa. Akkor hullott le a lepel 5—6000 főnyi közönség jelenlétében arról a díszes szobor-emlékről, melyet a kegyelet az 1848—49-diki harczokban hősi halált halt verseczi nemzetőrök és honvédek emlékezetének

megörökítésére emelt. Az emlék, mely az Andrássy-sétatéren áll, nyúlánk vaspyramis: tetején Hungaria alakja áll, jobbjával cser- és babérlevelű koszorút tartva, balját pedig a magyar nemzeti címerpajzsra nyugtatva. A pyramis négy oldalára külön-külön a harczmezőkön elhullott vértanúk, továbbá az azóta elhalt, meg a még ma is élő egykori honvédek nevei, ezek alatt pedig részint a «Szózat»-ból, részint az «Apotheosis»-ból vett költői jelmondatok olvashatók. Az emléket *Riedl* Antal készítette, kinek neve szintén föl van írva az első oldalon.

E díszes emlék pusztán a város fiai közül toborzott nemzetőrök és honvédek maradandó dicsőítését czélozván, nem országos adakozásnak, hanem egyedül a verseczi honvéd-egyesület buzgólkodásának és a városi polgárság áldozókészségének köszöni létrejöttét. Az eszme megpendítői szándékosan szorítkoztak csupán saját erejökre. Mindjárt a kezdeményezéskor kimondották, hogy «a mi honvédeink emlékoszlopát mi a magunk fillérein fogjuk fölállítani.» És csakugyan szavuknak álltak. Mint önfeláldozó hőseik annak idején az ellenséget: ők is diadalmasan legyőzték a vállalkozásuk elé gördült nem csekély nehézségeket, s a kész, sőt már föl is avatott szobor-emlék immár fennen hirdeti úgy az élők lelkes kitartását, mint a régóta porló vitézek dicsőségét. Versecz városa büszke lehet a saját erején elért sikerre; de a haza is büszke lehet Versecz városára, mely ily példával tanusítja, hogy, bár polgársága nagy részt német ajkú, a magyar hazafiságban nem áll hátrább egy városnál sem az országban. Igazán fölvilágosult s a hazát igazán szerető lelkekre nézve nem is lehet ellentét az öröklött anyanyelv és a magyar állampolgári érzület között!

A verseczi honvédemlék nem csupán egy csatának, hanem mindazon küzdelmeknek a hőseit s vértanuit dicsőíti, melyekben Versecz a szabadságháború egész folyama alatt részt vett.

Versecz városa a háború első tünetei óta igen fenyegetett helyzetben volt, részint a lázongó Határőrvidék közelsége, részint pedig később a szomszédságában szervezett «alibunári szerb tábor» miatt, mikhez még saját szerb lakosai nagy részének a megbizhatatlansága is járult.

A hirhedt «alibunári szerb tábor» volt a gyülekező helye nemcsak a szerb vajdaság fölállítására törekvő alvidéki szerbeknek, hanem Szerbiából hozzájuk sereglő fajrokonaiknak is, kiket akkor megkülönböztetésül szerviánoknak neveztek. E táborban 1848 julius elején 3000-nél több hazai és külföldi szerb gyűlt össze, kik ugyancsak július 11-dikén (a szerbek Péter-Pál napján) egész erejökkel megtámadták az elfoglalásra kiszemelt Verseczet. A szorongatott város aggodalommal, de nem készületlenül várta a támadókat. Jó érzelmű hazafias polgáraiból 1200 főnyi nemzetőrséget szervezett és fegyverzett föl. Ebből a rögtönzött haderőből az akkor még részünkön volt Blomberg parancsnok mintegy 1000 főnyi csapattal és két ágyúval elébök ment a támadóknak, a többi fegyverest pedig a városban hagyta a szerb polgárok esetleges fölkelésének megakadályozására. Délelőtt 11 órakor vette kezdetét a háromszoros erő elleni küzdelem s délután 2 órakor már vad futással menekültek mindenfelé az alibunári tábor elbizakodott lázadói, több mint 300 halottat hagyván a csatatéren és 169 foglyot, 3 zászlót, meg 4 ágyút a hős versecziek kezében, kik ekkor összesen csak 21 emberöket vesztették el. A foglyok közt volt a lázadók két vezére, Stanimirovics és és Koics is. Jellemző, hogy a 169 hadifogoly közt 120 szerbiai illetőségű volt. Hogy ugyanekkor az alibunári tábor is meg nem semmisíttetett, az egyenesen Blombergnek tulajdonítandó, ki nem sokára csakugyan a császáriakhoz pártolt át.

A szabadságharcz későbbi folyamán a Damjanich működési területéhez tartozott Versecz, melyet most az alibunári táboron kivül a Fehértemplom felé állított «Lagerdorf» erődített tábor is fenyegetett.

1849 január havában virradtak a városra a legszomorúbb napok. A magyar seregnek addig itt tartózkodott dandárja hadműveleti okokból elhagyván a várost, a már akkor egyesült osztrák-szerb hadtest 17,000 emberrel és 30 ágyúval nyomban Versecz ellen indult, s január 16-ikán, a Damjanich visszaérkezte előtt egy nappal, megtámadta s 19-ikén el is foglalta a várost, melynek német lakosságu részében másnap három órai szabad zsákmányolást engedett a vezér, Knicsanin. E zsákmányolást nemcsak a rablás, hanem több békés polgár legyilkolásának emléke s egyéb durva bántalmak egész sora is bélyegzi. A gyalázatosságok magát Knicsanint is annyira felbőszítették, hogy egy szerviánt nyomban főbe lövetett.

Ime, ilyen szomorú események vértanúi s áldozatai azok, kiknek emlékére a versecziek érczszobrot állítottak, s melyet a közelebb múlt halottak napján az új nemzedék s az utókor méltó kegyeletének átadtak.

A leleplezés ünnepén a szoborbizottság elnöke, dr. *Seemayer* Károly, lelkes beszédet intézett az emlék köré sereglett nagy és diszes közönséghez, melynek soraiban nagy megelégedéssel látta s üdvözölte a hazafias polgárság Versecz város országos képviselőjét, *Ürményi* Bernátot, ki maga is koszorút helyezett a szoboremlékre. A városnak nemcsak büszkeségére szolgáló, hanem diszét is emelő szobrot a polgárság

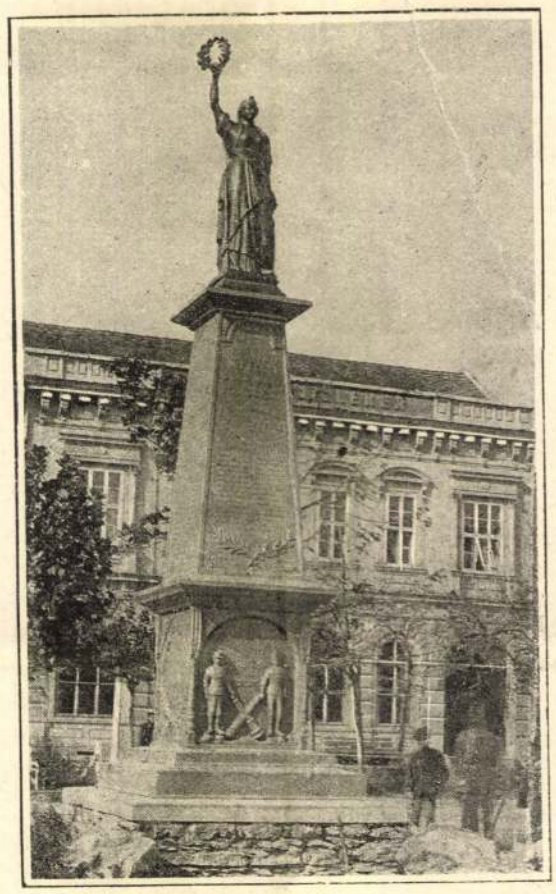

A VERSECZI HONVÉD-EMLÉK.

nevében *Seemayer* János szintén lelkes beszéddel vette át megőrzés és gondozás végett a szoborbizottságtól, ekképen fejezvén be hazafias szellemtől áthatott szavait: «Legszentebb kötelességemnek fogom tehát ismerni, és a jelen magasztos pillanatban ünnepélyesen fogadom, hogy ezen emlékszobrot kincsként fentartom, féltékenyen őrzöm és ápolom, utódomnak pedig szent ereklyeként fogom átadni, hogy emlékeztetésül szolgáljon a hűségre, a kötelességre, a magyar haza szabadsága iránt, melyért a megdicsőült hősök martyr-halált haltak; a fiatal nemzedéknek pedig örök időkön át emlékeztető jele legyen ama hősökre, kik buzdító példát adtak minden hazafinak, hogyan kell élni, s hogyan lehet, ha szükséges, meghalni a hazáért».

Legyen örök Verseczen és vidékén ne csak a fölavatott szoboremlék, hanem a derek polgármester szép beszédén átlengő igaz hazafias szellem is!

EGY OROSZ PÉNZÜGYMINISZTER.

(Visnegradszky.)

Oroszország nem oly rég tért még a modern pénzügygazdaság utjára. E század elejétől kezdve közel hatvan évig, Vasziliev gróftól a szerb Knyajevicsig, Oroszország alig nevelt számbavehető fináczkapaczitást. És ezt nem is lehetett várni oly országtól, hol közgazdasági sajtó, bank, részvénytársaság, minden hiányzott még. De hiányzott, a mi a legfőbb, a politikai élet teljes szabadsága. Miklós czár német eredetű minisztere, Cancrine (Krebs), csak a valót mondta, mikor a maga állásáról való felfogásának ily kifejezést adott: «Én nem vagyok, — ugymond, — Oroszország pénzügyminisztere, én az orosz czár pénzügyminisztere vagyok.»

És tudni kell, hogy Oroszországban még csak ötven évvel ezelőtt is oly szigorú volt a pénzügyek titokban tartásának rendszere, hogy mikor 1838-ban Cancrine meghivást kapott a nagyherczeg-trónörökösnek a pénzügytudományban való oktatására, czélszerűnek találta a czártól különös utasításokat kérni. Miklós czár aztán azt parancsolta miniszterének, hogy szorítkozzék csupán az állami bevételek előadására, a kiadásokról majd ő maga fog értekezni.

Reutern és Knyajevics átmenetet képeznek Oroszország pénzügyi adminisztrácziójának újabb rendszerére, mely már a szakképzett theoretikusok korszaka. De jellemzi a birodalom pénzügyi ziláltsága iránt táplált nagy bizalmatlanságot, hogy mikor Knyajevics visszalépése után Csevkinnek ajánlták fel a tárczát, ő igy felelt: «Csak egy bolond, vagy pedig varázsló vállalhatja el az orosz pénzügyminiszteri tárczát, s én egyik sem vagyok.»

Mikor 1887 első napján *Visnegradszky* Alexevics Iván, a nem rég lemondott fináczminiszter, Oroszország pénzügyminiszterévé kineveztetett, a kinevezést — írja Skalkovsky az orosz pénzügyminiszterekről legújabban kiadott könyvében, — már egy esztendei tárgyalás előzte meg, mert a változás egyszersmind Oroszország pénzügyeiben is rendszerváltozást jelentett. Mint elődje, Bunge, Visnegradszky is az elmélet és kathedra embere volt, de mindkettő egyedül tehetségének és kitartásának köszönhette fényes polczát.

Visnegradszkyról s az orosz pénzügyek igazgatásában kifejtett működéséről most, visszalépése alkalmából, ugy hiszszuk nem lesz érdektelen nehány jellemző adatot följegyeznünk. Az ő tulajdonképeni szakja a mathematika és mekhanika volt. Mint egy visni-volocseki plébános fia, tanulmányait Tverben és Szent-Pétervárott végezte, hol kitünő speciálista hírnevére tett szert szakmájában. Mint ilyen vett részt az orosz tüzérség tekhnikai átalakitásában, a moszkvai kézmű-kiállitásban, a péterváli gáz- és vízművek szervezésében s a tekhnikai szakoktatás tervezetében. De legfőkép a vasuti kérdésekben adta jelét széleskörű tájékozottságának; mint több vasuti társaság igazgatósági tagjának, véleménye mindig nagy sulylyal birt s működése hasznos nyomokat hagyott hátra, bár, különösen rendkivüli személyi megtakarításai, melyekkel az igazgatása alatt álló vasuttársaságok kiadásait több millió rubellel apasztotta, szigora és pártatlansága sok ellenséget is szerzettek neki.

Talán pénzügyminiszterré való kijelölésének is ép az volt a tulajdonképeni czélja, hogy rendezze a kormány és a vasuttársulatok közti viszonyokat, mely viszonyok eddigi rendezetlensége kétségen kivül egyik krónikus oka volt a budget deficzitjének. És Visnegradszky ép erre való ember volt, mert munkabirása ritkította párját. Naponta 15—16 órát dolgozni semmi sem volt nála. Az orosz kölcsönök konverziója alkalmából Pétervárt megfordult idegen bankárok a szó szoros értelmében ámulatba estek, mikor látták, hogy e miniszter hosszú konferencziái után éjjeli 11—12 órakor is még új ülésre hivta kabinetjébe munkatársait. Ugy, hogy idegei hire járt megbomlásának, elméje elsötétülésének egészen felesleges is más okát keresni, mint ezt a testet, lelket emésztő munkásságot.

Ő az első, igazán modern szabásu fináczkapaczitása Oroszországnak. Talán kevésbbé világfias, mint az orosz-török háború híres fináczminisztere, Greig, a ki sokkal többet foglalkozott kertészettel, mint számok csoportosításával, s bizonyára büszkébb volt a róla elnevezett új burgonyafajra, mint összes pénzügyi sikereire, de mindenesetre nagy érdeme Visnegradszkynak, hogy első volt, a ki fölismerte, hogy minden új adónál könnyebb és czélszerűbb mód a budget terhein könnyiteni, a terhes föltételek alatt kötött régibb kölcsönök konverziójával, mely mig a kamatokat csökkenti, egyszersmind a törlesztés idejét is meghosszabbitja.

Szeme előtt ezzel a kitüzött czéllal lépett Visnegradszky tárgyalásokba egy párisi hitel-

csoporttal s a lépés első eredménye az 1877-ben elődje által kötött 5 százalékos kölcsön konverziója volt. Ismeretesek azok az erőfeszítések, melyekkel akkor Németország megakadályozni iparkodott az orosz kölcsön aláirását. Nemcsak, hogy a berlini piaczon nem talált az elhelyezésre, de a legelső házaknál egyszerre mintegy jelszóra millió és millió értékű orosz papirok kerültek eladásra, csakhogy a pénzügyi művelet eredményét ezzel is ellensulyozzák. A franczia rokonszenv azonban megmentette Oroszországot a nagy erkölcsi vereségtől. Az 1888 decz. 10-diki emisszió két és félszeresen lett fedezve; a rákövetkező 1889 márcz. 29-diki 700 millió frankos kölcsön nyolczszorosan, s a következőkben épen óriási méreteket öltött a franczia tőke érdeklődése.

rezni. Nem kisebb jelentőséggel bir az az intézkedése, melylyel az orosz vasutakon szállított gabnára adott állami előlegek rendszerét keresztül vitte, mely üzletet eddig a kis uzsorások monopolizáltak.

Visnegradszkyt eddig úgy tüntették fel, főkép a német lapok, mint föltétlen monometallistát. A dolog voltaképen úgy áll, hogy Visnegradszky soha sem koczkáztatott e kérdésben határozott véleményt, még akkor is, ha nagyon sarokba szorították, válasza az az arab közmondás volt: «beszélni ezüst, hallgatni arany.»

Egyfelől áll az, hogy Oroszország az ezüst alacsony árfolyama mellett nagy hasznot húz különösen a Khinával folytatott theakereskedésből, de kivitele sokkal többet szenved alatta. Másfelől azonban az is kétségtelen, hogy az

* **A legelső zergevadász** jelenleg Ágost Szász-Koburg-góthai herczeg, ki most lőtte le a kétezredik darabot. Közvetlenül ezután jő a mi királyunk, ki már 1893 zergét lőtt.

* **A khinaiak számítása szerint** a mi 1892-iki évünk már a *7.910,341-ik év*, mely szám mellett a zsidók 5653-ik éve is valóságos pólyás babának tünik fel.

* **A veloczipédre** adót akar kivetni a franczia pénzügyminiszter. Számítása szerint 10 frank adóval mintegy 100,000 forint jönne be. Az üzleti czélokra szolgáló veloczipédek fél díjat fizetnének s a hatóságok rendelkezésére állók adómentesek volnának.

* «**Tipperusalem**» nevet adtak egy új városnak Oklahomában. A város területének nagy része két emberé, az egyik Jerusalemnek s a másik Tipperarynak akarta azt keresztelni, végre megegyeztek abban, hogy mindkét névből a felét veszik át.

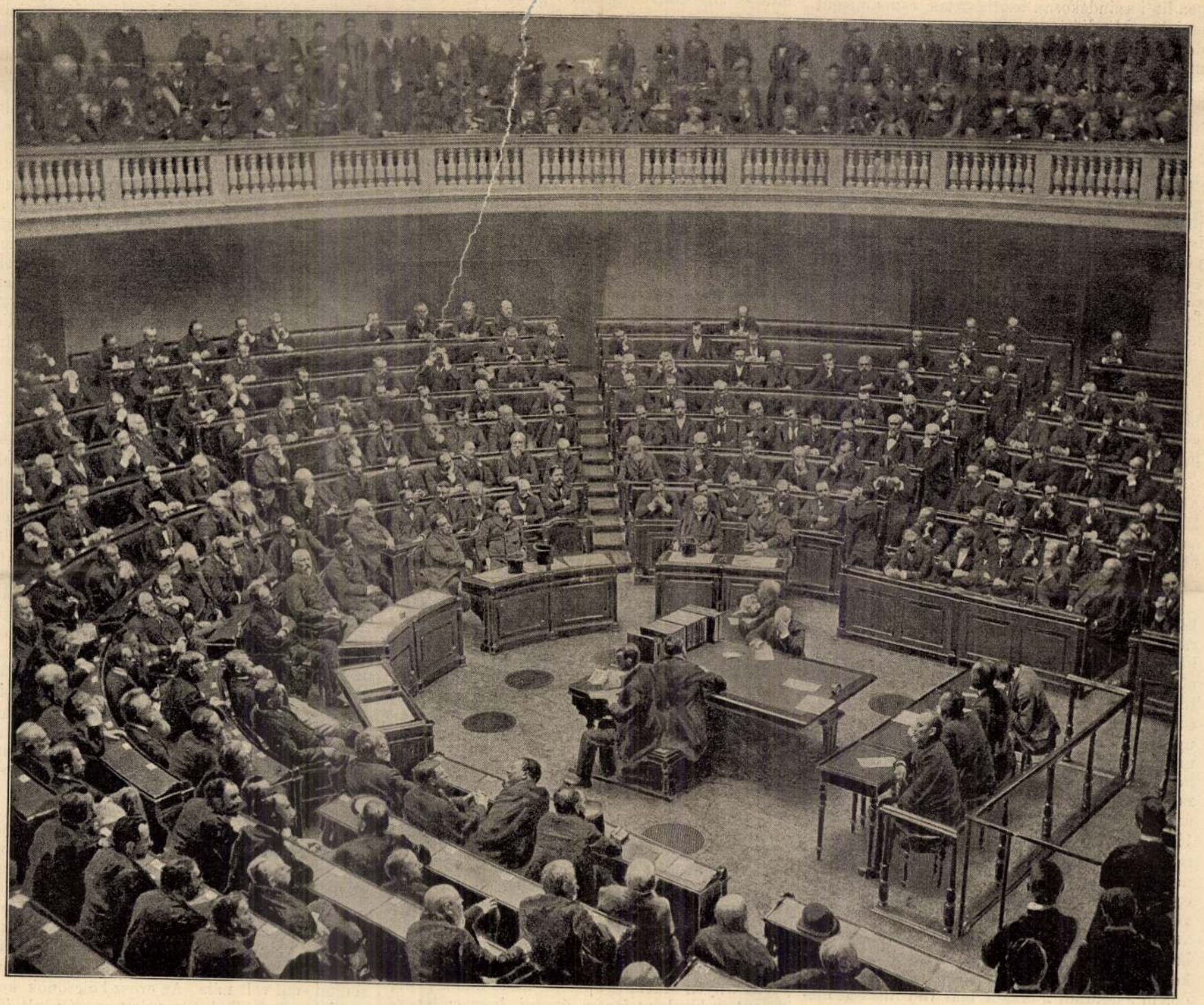

A KÉPVISELŐHÁZ NOVEMBER 21-IKI ÜLÉSE A KIRÁLYI KÉZIRATOK FÖLOLVASÁSAKOR. — Ellinger Ede pillanatnyi fényképe után.

Igaz, hogy ennek daczára bebizonyult a czinikus, de józan Cancrine jóslata: «csináljunk bármit, Oroszország mindig a tönk szélén fog állni.» De ennek okát nem lehet Visnegradszky pénzügyi politikája terhére róni, kinek helyzete mindvégig kényes volt, mert ha már akkor sem volt könnyü megtagadnia minden áldozatot, mikor Oroszország állandó deficzittel küzdött, annál nehezebb lehetett fukarnak mutatnia magát akkor, mikor az államháztartás rendezése a legjobb uton volt.

Visnegradszky élénk gyakorlati tapintatát elárulja az a tanulmányút is, melyet 1890-ben a Volga, Kaukázus és Turkesztán vidékén tett, egész a khinai határig, sőt tudva, hogy Oroszország ázsiai kereskedelmi érdekeire az amerikai gyapotnak a turkesztáni gyapot által való kiszorítása, valamint az indiai és perzsa vasutak kiépítése, mily égető fontosságuak, a teendők felől a helyszinén sietett magának meggyőződést szearany pénzegység egy oly aránylag szegény birodalomra nézve, mint Oroszország, tulságosan magas volna. A mellett, hogy az értékegységet mulhatlanul emelni kellene, az arany valuta minden élelmi czikk árát felettébb megdrágítaná, Oroszország kivitelét megbénítaná s legelső sorban a szegényebb néposztályokat sujtaná. Ily körülmények közt Visnegradszkynak eszélyességét és előrelátását dicséri, hogy nem sietett ellökni magától a kettős valuta-rendszert, mely utoljára is Oroszország természetes érdekeinek legjobban megfelel. *V. S.*

EGYVELEG.

* **Elzász-Lothringia** elnémetesítése annyiban befejezést nyert, hogy legutóbb ismét mintegy 200 franczia nevü községnek adtak német nevet, ugy, hogy most már egyetlen franczia nevü helység sincs az új német államban.

* «**Elő könyvtár**» az amerikai jótékony bazárok legújabb találmánya. Szép leányok öltöznek fel oly jelmezekbe, melyek egy-egy népszerü mű czímének felelnek meg s a bazárlátogató a programmban közölt könyv czímet kiválasztva, egy kis külön díj lefizetése után a függöny mögül az élő könyvhöz jut s vele 10 perczig társaloghat.

* **Óriási hadigőzöst** építtetett az orosz kormány, mely 25 lábbal hosszabb, mint más államok legnagyobb hadigőzösei. Ez a «Rurik» nevü gőzös Kronstadtól a Khina mellett levő Vladivosztok kikötő városig a 30,000 kilométernél hosszabb utat megállás nélkül képes megtenni.

* **A rendőrök ellen** «vigyázó szövetkezet» czím alatt szervezett inzultáló testület alakult Jukuyama japán városban, melynek feladata éjjel a rendőrséget bántalmazni s figyelmüket a tolvajok működésétől elvonni.

* **Papirfogakat** alkalmaz egy lübecki fogorvos. Egyet 13 évvel ezelőtt alkalmazott kisérletkép s mivel ez még most is megteszi szolgálatát, újakat készít tömegesen.

RIEDER ANDRÁS, tiroli kőfaragó, XVIII. sz. e. f.
Szűz Mária, IV., Szervita-tér.

lásd 37. l.

Medvey 130. l

a szobrot újjal
pótolták, a
végi rovesot a
szekerfi tört. Nuszemmba
szállítottak

~~Feleki Endre, főgimn. tanár~~

~~X. 94.~~

A városnak magának kell erőihez mérten átvennie a mecénás szerepét, amit a század közepén és második felében a plébániatemplom felépítésével, a Városháza átépítésével és a gimnáziumépület létesítésével meg is valósít. A század elején a város mindössze a szokásos Szentháromság-szoborcsoport felállításával kapcsolódik bele a művészi életbe.

Hosszú vajudás után (1710—19.) a szoborcsoportot Rieder (Ridter) András pesti szobrásszal készíttetik el[16] és fennmaradt devotiós-táblája szerint 1723-ban állítják fel.[17] A szélesebb négyszögű talpazathoz voluták kapcsolták a középső postamenst, melynek oldalait domborművek díszítették. A középső postamens négy sarkán szentek álló alakjai voltak, közepén pedig korintusi oszlop spirális levél és indadíszítéssel. Az oszlop tetején Krisztus a kereszttel, az Atyaisten és a Szent Lélek galamb alakjában, gazdag sugárkévében. A szoborcsoportot a múlt század kilencvenes éveiben Kiss György most is álló Szentháromság-emlékművével helyettesítették, a réginek a töredékei pedig szerteszóródtak vagy javarészt elvesztek.[18] Ugyanez idő tájt keletkezhetett az Esztergom-Táborban lévő igénytelenebb Szentháromság is, Malonyai Pál belvárosi plébános adományozásából.[19]

---

[16] Városi Lvtár, Protoc. Polith. A. 1719. máj. 31. p. 75. és ibid. jun. 20. p. 84. »...Andreae Ridter Lapicidae Pestiensis qui statuam Snssmae Trinittis in foro Liberae Civitatis extruxit...« — Riederre nézve l.: Schoen A.: A budapesti központi városháza. 139. l. — U. ő.: A pesti szervitatéri Máriaszobor. 157—164. l.

[17] **ERECTA 1723 / HAEC SACROSANCTA TRIAS / QUANDO DIGNANTER AB ALTO / ARCEBAT NOCUAE LENTA VENENA NECIS / TUNC PROBUS IN PAVIDA VIVENS / HACCE URBE POPELLUS / VOVERAT HAEC VIVO PARVA TRIBUTA DEO / SAEPE PRECANS PATER UT NATUS / QUE ET SPIRITUS ALMUS / DEPELLAT NOSTRO HOC NOXIA / QUAEQUE LOCO / RENOV 1837 / DENUO RENOV 1856.**

[18] Az emlékmű meglehetősen rossz ábrázolását közli a »Vasárnapi Ujság« 1856. 284. l. — Középső oszlopának csonkja a Szent Anna-templom oldalán nyert elhelyezést és az 1820-ban Kramás Lajos pesti szobrász által faragott Szent Vendelnek szolgál talapzatul. (L. **Számord I.**: Az esztergomi Szent Anna-templom... 10. l.). — Devotiós-tábláját a »Hit«-et ábrázoló relieffel együtt a belvárosi plébánia-templom külső jobboldali hajófalába falazták be. (L. **Balogh A.**: Történeti séta Esztergomban. 5., 19. l.).

[19] »Statua S. S. Trinitatis ex lapide ad radicem montis vigiliarum vulgo Strázsahegy viamque Doroghiensem ex loco posita, ubi Paulus Malonyai antecessor moderni Parochi, dein Canonicus Strigoniensis, quod caesarum ad Párkány nobilium Hungarorum et militum Germanorum, atque etiam

Nem lehetetlen azonban, hogy a tábori Szentháromság a város főteréről került ki a Táborba. A városban Rieder 1719-ben már felállított volt *(exstruxit)* egy szoborcsoportot. A felirat viszont 1723-at jelöli meg a felállítás dátumaként. Így lehetséges az, hogy az 1719-ben vagy a még előbb elkészített emléket kivitték és helyébe talán maga Malonyai készíttetett egy másikat, melyet aztán 1723-ban állítottak fel és amelynek töredékei most is megvannak.

* * *

Művészi életről Esztergomban 1683. és 1711. között egyáltalában, ez után pedig még jóideig nem beszélhetünk. Széchenyi György érsek által közvetlenül a török kiűzetése után nagy alapítványokkal letelepített ferencrendiek és jezsuiták csak a kuruc-háborúk eltelte utáni évtizedekben kezdik szilárdabb és művészibb formában ujjáépíteni az addig javarészt fából készült ideiglenes templomaikat és kolostoraikat. A ferencesek Szent Kereszt-templomának az építése az 1726—50., a jezsuiták rendházának és templomának az építése az 1728—38. évekre esik, míg a ferencesek Szent Anna-temploma mostani formájában már az 1745—55-iki átépítés stílusjegyeit viseli. Az olyan építkezések, mint a harmincas években elkezdett szentgyörgymezei plébánia-templom és a szenttamási Szent István-kápolna (1745.) a művészi fejlődésbe nem illeszkednek be s csak mint történeti emlékek jönnek számításba. Hasonlóan, a teljesség kedvéért, helytörténeti szempontból kell tárgyalnunk a vizivárosi régi plébánia-templomot is. A Várban állott és 1820-ban lebontott Mária Terézia-féle templom képviselte volna Esztergom művészetében a Pozsonyból és Bécsből kiinduló, a fejlődéssel lépést tartó barok művészetet.

A ferencesek konventjei és a hozzájuk csatlakozó kon-

---

sui Patris Andrea Malonyai capita per Turcas hic tumulata sint, Capellam pro devotione vicini eremicolae erexerat. Fundatione vineae 11 quadratum, 200 circiter urnas procreantis cum requisitis ad vindemniam vasis, et domus illius, in qua nunc Patres Benedictini resident, cum omnibus terris et appartinentibus in Beneficium Patruum Paulinorum Nostrensium erga annua Sacra previsam. Cassato tandem eremita, abolitis Paulinis, Fundatione ad Fundum Religionsis diffluente, capella in ruinas dissoluta, solum super est hoc monumentum.« — Canonica Visitatio Parochiae Liberae Regiaeque Civitatis Strigoniensis. Prímási Lvtár. fasc. LXI. lib. 363. p. 13. Statuae pubblicae intra Parochia hujus ambitum expositae.

gregació-társulatok, valamint a jezsuiták által vezetett gimnázium egyrészről, a városi magistratus a »külső tanáccsal« és a javarészt német mesterek vezetése alatt álló céhek másrészről, alkotják azt a keretet, melyben Esztergom XVIII. századi városi élete lezajlik. Ebben a környezetben a művészetnek nagyobb szerep nem jutott. Városi jelleget is tulajdonképen csak a szabad királyi város mutat. A Viziváros, Szentgyörgymező és Szenttamás inkább csak falvakhoz hasonlítanak. Magának Esztergom szabad királyi városnak is a XVIII. század első felében alig van több mint 4—5000 lakósa. A város anyagi körülményei igen rosszak és csak a század második felében rendeződnek némileg. A város ekkor nyeri azt a döntőerejű hangulatos városképét, melyet egyszerűbb-díszesebb kiképzésű egyemeletes polgári lakóházak határoznak meg. Függetlenül a korábbi szerzetesi építkezésektől, melyek a város általános barok képének a kialakulásához járulnak hozzá, az esztergomi barok sajátosan helyi, polgári zamatát és hangulatát első sorban is a század második felében, már a rokokóba hajló stíluskorszakban keletkezett szerény polgári barok házak határozzák meg.

II.

A VIZIVÁROSI RÉGI PLÉBÁNIA-TEMPLOM

A Vár alatti érseki Viziváros régi plébánia-temploma a mostani plébániahivatal helyén (Uri-u. 3.) állott. Ugyanezen a helyen épült a török hódoltság előtt a Szent Lászlónak szentelt gótikus plébánia-templom,[1] melyet a török mesztzsidnek, imaháznak használt. Midőn Esztergomot 1683-ban visszafoglalták, itt létesült az első plébánia az ideiglenesen helyreállított és Szent István vértanú tiszteletére szentelt templomban, mely nem tévesztendő össze a Várban állott ősi, ekkor már romokban heverő Szent István egyházzal. A templom szentélye boltozva volt, egyetlen hajóját azonban csak ácsolt mennyezet fedte.[2] 1708—14. között Keresztély Ágost herceg, esztergomi érsek, a templomot ujjáépíti. Lehet, hogy ez az építkezés csak a hajóra, illetve annak beboltozására terjedt ki. Kisebbterjedelmű, minden valószínűség szerint egyhajós templom lehetett, homlokzatának közepén kis porticusszal és e fölött fából készült harangtoronnyal. A bejárat fölött két vörösmárvány angyal az érseknek márványból faragott címerpajzsát tartotta, gazdag barok ornamentikával díszített kartus formájában, alatta kronosztikonnal,[3] melynek középső két sora az 1708-as, első valamint utolsó két sora az 1714-es évszámot tartalmazza, mint az átépítés elkezdésének és befejezésének időpontjait. A címerpajzs töredéke, mint a templomból fenn-

[1] Némethy L.: Series Parochiarum ... p. 251.

[2] Can. Vis Ecclesiae Archi-Episcopalis Civitatis Strigoniensis Anno 1701. Esztergom, Káptalani Lvtár. — Közli Némethy L.: Egyházi vizsgálat Esztergom vármegyében 1701-ben.

[3] seMper honos aUgUste tUUs LaUDisqUe trophea
pUrpUreae hUIC InerUnt non rUItUra petrae
saXeUs es VIr, saXo probo: saXea ChrIstI
pro grege strigonII DIrUta teMpLa strUis
saXeUs ergo VIr es, sIs et qUoD saepe rogaMUs
o ULtro saXIs, saXo faVeto saCrIs.

Mathes J.: Arx Strigoniensis. p. 3. nyomán.

Riedl Béla

építészmérnök

Klotild lejét

1932 jan. 23. felvé-

tetett a Budapesti

Mérnöki Kamarába.

MMÉE Kör

1932. 50. l.

MAGYAR MŰVÉSZET, VII.

T. Müemlék Ors
zának
~~Fötiszt. és~~
~~Szönyi Ottó~~

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ridovics László

1962 NOV 5

ESTI HÍRLAP

☐ *RIDOVICS LÁSZLO festőművésszel beszélgettünk. „Gyűjteményes kiállításomra készülök. Sokat jártam a Láng Gépgyárban és az Óbudai Hajógyárban, s legtöbb munkám ezeknek a látogatásoknak élményeiből merít, emlékeit idézi."*

1021

Ridovics László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1963 - - 22

A közelmúltban fejezte be Ridovics László festőművész 28 négyzetméteres, secco technikával készült faliképét, amely a budapesti, XIV. kerületi pártiskola újonnan épített előadótermének előcsarnokába kerül. A kép a tanulást és a munkát ábrázolja.

1.

HÁZASSÁG

éves, jó lelkü asz-

Barna, 29 éves, diplomás nő, megismerkedne házasság céljából, komoly, intell, férfival, akivel lélekben

RIEDL FRIGYES

Amikor, ötévi bolygás után hazatérve, fontoskodón és kissé szorongva vettük sorra fiatalságunknak immár emlékké hült élményeit: egy palotás és csöndes házat, e nagy lapis refugii-t, Budán, a Gellért tövén, aztán a vén Dunát és a Lágymányost, a temetőt és a képtárakat és főképpen és legtöbbször a muzeum-körúti egyetemet, egyizben, nem egészen véletlenül, Riedl Frigyes termébe tévedtünk. Haboztunk, ámultan és elfogódva, bennmaradjunk-e, avagy nem, féltünk a csalódás megalázásától és, mint üterét tapogató beteg, egyiránt figyeltünk reá s magunkra: friss-e még bennünk az egykori kép, s rendül-e visszhang a szavára, amely, esztendőkön által, ünnepi harang volt a számunkra? Minden-minden fakónak tetszett: az álmos és lerongyolt előadóterem, a diákoknak ezer okból megritkult sora, és egy kissé jómagunk is, e fiatal és ismeretlen generáció közé ékelődve. De Riedl Frigyes a régi volt, mivelhogy annak akartuk látni, s bár megtépázták őt is az évek, a szeme fiatalosan tüzelt és borongott, s a régi kedvvel és aprólékossággal beszélt Petőfi napjairól...

Valaha e «Riedl-órák» életadó kenyeret jelentettek a számunkra, s hisszük, hogy az előttünk járt és a nyomainkba lépő diákságból sokan, igen sokan vallják ezt mivelünk. Kábultan és mintegy elszontyolodva az egyetemi élet labirintusában, ahol tizennyolcéves gyönge vállunkat iromba esztétikával terhelték és lelketlen nomenclaturákkal altatták irodalmas éhségünket, mint hívők a misére, úgy jártunk Riedl Frigyes előadásaira, s volt valami csakugyan ez esti órák tiszta emelkedettségében, ami e meleg előadásokat laikus istentiszteletekké avatta, s ez istenség maga az irodalom volt, a Riedl Frigyes mindig nemes patetikus és elegans, a köznap mocskától távolálló, bár az emberibe kapcsolódó, és mindig és mindenkire egyformán sugárzó irodalma. E telített atmoszférában, ahol a katedra körül, az ifjúság és az irodalom ölelkeztek, egy-egy kecses fordulat, egy frappáns ötlet, egy név, vagy csak egy verstöredék friss lótuszként nyílt ki s terült széjjel, a diákos rajongásnak tiszta és derűs taván, s egy-egy ily elkapott mondást hetekig emlegettünk egymás között. Emlékszünk, egy ősszel, a temetőben, minden másoknak szánt virágunkat Riedl Szende sírjára szórtuk, csak azért mert apja volt Riedl Frigyesnek, és Mária éveit olvasván, köszönőlevelet akartunk írni Kaffka Margitnak, mert Máriával, mikor elhagyja Pestet, Riedl-jegyzeteket rakat a ládájába, legkedvesebb emlékei közé...

Akik csak írásaiból ismerik Riedl Frigyest, kétkedve és tájékozatlanul szemlélik a Riedl-kultuszt, s zavarukon érzett boszuságokban hajlandók ilyképpen okoskodni: «Ismerjük ez írónak minden számottevő művét, s nem értjük az elragadtatást, amelyet írói egyénisége kelt, immár évtizedek óta... Nem szólunk Arany Jánosáról: szép könyv, jó munka, tartalmas olvasmány, de ez-e az a bizonyos életrajz, amely megillet minden nagy írót? S e könyv első és negyedik kiadása óta kerek harminchárom év telt el, s mi egyebet írt azonközben?... Csinos és formás elmefuttatásokat apróbb esztétikai problémákról, amiért is mindjárt Taine-nel vetették össze, de ez magyar betegség s magyarázatnak kevés, azután elmés

Nyugat. 1920. aug.

bírálatokat új könyvekről és színművekről és főképpen nekrológokat elhúnyt barátokról és kartársakról... Mindez kedves és szeretetreméltó, s éppoly kitűnő izlésre, mint alapos műveltségre valló, de mikor felcsigázott várakozással, tágas perspektivákat kérünk, csak ujjánemesített közhelyeket kapunk, s termékenyítő eszmesorok helyett érzelmi finomságokkal kell beérnünk... Úgylátszik, tartózkodó érzőke-lélek, aki kissé lenézi közönségét s egyúttal kiméli önönmagát, s elméjének java kincsét legszűkebb körének tartogatja?...»

Ez érvelés csak látszólag logikus és inkább vaskos, mint meggyőző. Kézdezzük: oly csekélység, nálunk, mindez, a stilus és a téma megbecsülése, az elemzésben való kedvtelés, a mérséklettel párosult elmeél, s az a féltucat irodalmi arckép, amelyekben a tárgyi hűség gyöngéd és mégis férfias gráciában olvad föl? Gondoljunk csak megemlékezéseire Péterfyről és Torma Károlyról, Gregussról és Katonáról, Gyulairól és Lederer Béláról. És gondoljunk Arany Jánosára*, amelynek áhitatos kezdőakkordjaiban szintén sok az emlék-szerűség, de micsoda teljes odaadás e könyv és milyen alázatos elmerülés a költőnek sajátos világába! s micsoda buggyanásig gazdag adat-kincstára Arany János egész költészetének! Hol van, Gyulai beszéde óta, csak egyetlen Arany-tanulmány is, amely e zsufolt könyvvel vetekszik? És aztán, ha ír, ugyan kinek írjon? Hol van az a közönség, pár diákot, pár tanárt s egy-két tiszta irodalomkedvelőt leszámítva, amely a Riedl vagy a hozzá hasonlók szellemi termékei iránt érdeklődnék? Csoda-e, ha írásai, térfogatban és jelentőségben, mintegy önkéntelenül is összeszükülnek, hogy ilymódon, úgy ahogy, alkalmazkodjanak a műveltnek nevezett közönség igényeihez? A közhelyeknek érzett részletek, a szertelennek tetsző részletezések, a pedanteriát sejtető igénytelenségek főképpen ebben lelik magyarázatukat. S tán abban még, hogy írójuk tanár is, s olykor mintha összetévesztné a katedrát az akadémiai székkel, s fiatalos készültségű diákjait a Nyelvtudományi Osztály komoly tagjaival?...

És végül, nem vallana-e kirivó korlátoltságra, ha mondjuk, az elragadó Sylvestre Bonnard-t kizárólag aszerint ítélnők meg, hogy mit, mennyit és hogyan írt a Saint-Germain-des-Prés-ről címzett apátságról? S a mi magyar Sylvestre Bonnard-unk ezerszer vonzóbb és, főképp, elevenebb a franciánál. Sok lényeges és finom vonása emlékeztet a szajnaparti akadémikusra: kissé ernyedt és kacér — óh! csak egy pirinkót kacér — naivitása, agglegényes gráciája, szigoruan tudományos s szinte már fanatikusan részletező kutatásai (amire klasszikus példa a Kuruc Balladákról írt tanulmánya, e tudományos hadjárat egy irodalmi babona ellen) és érzelmes barátság-kultusza, amelynek sok mindent kell pótolnia életében... A századvég írója ő, aki irtózik minden nagyképüségtől, s nagyképüségnek tart, többek közt, minden ordítón új eszmét, minden fáradságosan ácsolt szisztémát, minden izzadmányosan kitervelt kompoziciót. Abból a századvégből való, amelynek pillangózó elmésségét, iróniába burkolt érzelmességét, milleniumi derűjét s humorral enyhült magyar pátoszát ma már kissé idegenkedve, bár bizonyos melankóliával szemléljük, s amelynek nyomai még fellelhetők itt-ott, Ambrus Zoltán írásaiban, Heltai Jenő verseiben, és ha szabad hozzátennünk, Riedl Frigyes irodalomtörténeti

* IV. kiadás, Pallas, 1920: egynehány bővítéssel Arany lelki életéről, balladáiról etc. s itt-ott egy-egy, manapság könnyen félreérthető észrevételnek tökéletes lelki kulturára valló elhagyásával.

előadásaiban. E fáradt kor kissé fáradt fiainak ösztönző, meleg és megértő körre van szükségük, ahol fesztelenül cseveghetnek mindenről, kecses semmiségekről és játékos mélységekről, fájó problémákról és törékeny szépségekről, s szemükben a régi szalonok nosztalgiájával, európai levegőt s átlényegült eleganciát árasztanak szét maguk körül.

Riedl Frigyes, Istennek hála, megtalálta e megértő kört s diákjai közt kell őt látnunk, életnagyságban és teljes fegyverzetében, hogy igazi jelentőségét megítélhessük. A katedra az ő legigazabb talaja, itt minden szava él, itt minden gesztusa világít, itt minden új előadássorozatával valóságos kincsásó munkát végez. Szinte mindegy, miről beszél: a középkor legendáiról-e, avagy Vörösmarty lirájáról, egyformán érdekli minden jelenség, beleveti korába, föld alól is kikaparja minden egy rejtett gyökérszálát, rázudítja mindenfelől a körötte hullámzó életáramot, s e szinte módszertelennek látszó módszerrel életessé tesz minden papírost. Nincsenek gőgös és tudománykodó teóriái, de van pár csalhatatlan axiómája, amelyekkel messzebbre s mélyebbre jut akárhány Prokrustes-ágyas irodalom-tudománynál. Ez axiómák szinte úgy hatnak, mint megannyi Kolumbustojása: kerüljük, úgymond, az üres kifejezéseket, mindig az eredeti forráshoz térjünk vissza, sose hanyagoljuk el az irodalmi jelenségek összefüggését, ne megitélni, hanem megérteni, ne megbirálni, hanem jellemezni törekedjünk, s itéleteinkben legyünk eklektikusok... Mindez így leírva, szelid igénytelenségnek látszik, de hogy mit jelent ugyanez akár a mult, akár a közelmult irodalmára való alkalmazásában, mennyi tiszta elfogulatlanságot, mennyi mélységes tárgyszeretetet s egy puritán élet egész kincsét: azt csak Riedl Frigyes leghűbb hallgatói tudják. Amihez csak hozzányúl, életet kap és ható erőt, mert mindenütt, mint maga mondja, az embert akarja kikutatni, az embert, aki ott rejtőzik a középkor mondái mögött éppúgy, mint mondjuk Széchényi politikai írásaiban. Nagy problémái nincsenek, az irodalom és az élet fájó dualizmusát apró és formás hidakkal ácsolja egybe, s a mélységek mellett szelid reflexiókkal halad tovább. Viszont a kisebb kérdéseknek mindig bátran nekiront, s az öregedő manchai lovagnak kissé öngúnyos pátoszával harcol az irodalmi szélmalmok ellen. Magyarázatai aprólékosak, szinte szájbarágók, gondolatmenete tiszta szillogizmus, huncutul kitervelt «véletlen» kitérésekkel, s hallgatóinak lankadó figyelmét ezer fogással tudja fölfrissítni. Előadása csupa elevenség, s tárgyi fejtegetéseit meglepő hasonlatokkal és megállapításokkal tarkítja. Olykor, kikerülhetetlenül, közhelyes vágányra siklik, de már, a következő percben, el is hagyja, egy-egy személyes élmény vagy megfigyelés révén, a közhely nála csak ugródeszka, ahonnan egyre magasabbra lendül, vigyázva mindig, követik-e útján... Egy-egy maghatározása elragadóan egyszerű s örökre emlékünkbe vésődik: az irodalom tanára, szerinte, olyan ember, aki tud olvasni és aki másokat is megtanít arra, hogy olvassanak. Olykor egy hirtelen fordulata valósággal ablakot tép fel bennünk: a magyar őskőltészetről szólván, rátér a vogul és ugor nép énekeire, jellemzi a sajátos, távoli kört, ahol e furcsa medve-énekek termettek, s a gázfényes, fülledt előadó-termet szinte fokozatosan tágítja, hogy megértsük s megérezzük, minden távolság ellenére, bús északi rokonainknak monoton, jeges líráját. Filológusba ojtott lirikus ő, bár minden vehemencia nélkül, lágy lírája szeliden a felszín alatt marad és békésen terül széjjel az irodalomtörténet gátjai közt. Tán ennek a vonásának tulajdoníthatjuk az ő mély varázsát. Hisz nem suly-

zózik mázsás elméletekkel, nem káprázlatja fülünket sose hallott módszerekkel, s a különködő és feltűnést kereső eredetiskedés sose volt az ő kenyere. Riedl Frigyes nem tesz egyebet, mint hogy kézen fogja hallgatóit és megdönget velük minden szerzett ítéletet, új s könnyen szédítő problémák helyett a régieket tisztázza sorra, pepecselő gonddal és beleéléssel, ami már valóságos ujjáteremtés. S az eredmény, tömérdek új ismeret mellett, a régi és bágyadt benyomásoknak friss és erős felszínre tólulása.

Igazi elemében tán akkor van, amikor egy-egy híres költeményt taglal, ilyenkor összehord minden részletet, amit a vers megértéséhez szükségesnek ítél, bevilágít az alkotás munkájába, soronként vesz minden strófát és szavanként minden verssort, elemez minden rejtett célzást, kikutat minden élményes vonatkozást, vázolja a kort, megfesti a milieu-t, s mikor már megelégelte e vakító tornát, puha, kissé rekedtes hangján, lassan tagolva, sűrű pihenőkkel, elolvassa az egész költeményt, amelynek immár minden szava: lélek, s a ritmusa sűrített élettel terhes. Emlékszünk, egyszer így olvasta Szeptember végén-t, s hallgatói, a nyelvészek éppúgy mint a matematikusok, erdélyi románok és alföldi magyarok, vidékről felszakadt parasztfiuk és pesti neveltségű irodalmárok, egyformán kipirult homlokkal és tágranyílt, lelkes szemmel fordultak katedrája felé. S a magas, kopár emelvényen, halomra rakott könyvei s rengeteg színes cédulái között, álmatag, kék gyermekszemével a távolba tekintve, gyér fürtjeit igazgatva s kissé előrehajló derékkal, Assisi-nek szelid szentjét juttatta sokunknak eszébe, Assisiét, akiről oly melegen beszélt egyszer, s pillanatnyi elrévedése mintha csak azt mondta volna: «Testvéreim, ti könyvek és ti költők, bátyáim, a mult írói s atyámfiai a jelenkorból, kávéházak és akadémiák, szép Poézis és szigoru Irodalomtörténet és ti itt mind, kiváncsi és melegszemű diákok, jertek körém, hisz testvérek vagyunk...»

GYERGYAI ALBERT

MI VAN ELADÓ?

Elment az ősz az ablakom alatt,
az ősz után batyus zsidó haladt,
fütyörész és óbégat a zsidó:
mi van eladó, mi van eladó?

Az öklömmel kivágom a zsalut,
a sirásom felveri a falut:
ide gyere, gyere vissza, zsidó,
bánat van eladó, bánat van eladó!

SZEGEDI ISTVÁN

VERS, A VERSEIMRŐL

Sokat nem babráltam e verseken,
hogy ki mit szól, nem néztem jobbra-balra,
csak írtam műsorra, hangversenyen,
vagy állva csak, az uccákon a falra.

És volt olyan, bottal írtam a porba,
a szerelemről, mely örökkön él
és messziről jött süvöltve, sikoltva
és elfútta a sorokat a szél...

SZEGEDI ISTVÁN

Riedel János

A mélységből zavart moraj hallatszott a gőzgépek sipolása, a vasutakon tova sietö vonatok robaja, a szivattyuk nyögése, a fel és lemozgó lánczok csörgése, a kerekek csikorgása s a repesztett köszéntelepek ropogása, vegyülve a szelek szárnyain közeledö vihar dörgésével, az egész tájnak pokolias szint kölcsönzött, mit a szurkos képü, setét ruházatu bányászok szótalan, sürgölödö ide s tova menése, méginkább emelt.

Ép azon pillanatban, midön az ég megereszté csatornáit s a zápor árja mindent elboritott, a fö-akna épületébe léptünk; a szorultság csakhamar helyt engedett a meglepetésnek, mi a következö pillanatban bámulásra változott.

Minden köszénporos és fekete volt, de az uralkodó rend és szabályosság annál kedvesebben lepte meg a nézöt; a középtért elfoglaló gözgép, Fulton épitménye, olly szabatosan s olly könyedén mozgatá óriás kerekeit, mint a legfinomabb zsebóra, holott háromszáz ló erejével dolgozik. Mellette a fö-akna tátongott setéten, mint millyennek a költök a pokol tornáczát festik; terhelt köszén-kocsik emelkedtek ki, villám sebességgel a mélyböl, rajtok bányászok, feketék mint szállitmányuk, kik olly gyorsan mint jöttek eltüntek, nesztelenül mint árnyak. — Egy óriás hangyaboly gyanánt fent, alant, jobbra balra, mindenütt munkásság, sietés, hamarkodás, tevékenység zaj nélkül.

A vezetö bányatiszt felhivására, egy üres, épen leeresztendö köszén-szekérbe léptünk, egy jel, s a padolat mellyen állt, alattunk eltünik s villámsebességgel surranunk le a setét tátongó mélybe. — Az elsö rétegnél megálltunk, a felügyelö sipolt s egy halvány bányász sugárzó lámpájával egy oldal-alaghoz vezetett, mellyben épen egy hatalmas telepet repesztettek löporral szét; mig a nagy darabokat, nehány munkások gyorsan szétverék, mások azt készen álló szekerekre rakták, — egy tiszt a kosarakat megszámitá, könyvébe feljegyezé s a szekerek utolsóján velünk együtt helyet foglalva, a szállitó alagon keresztül néhány munkás által a lejtöre tolatta magát. — Az összelánczolt szekerek lendületet kapva, mintha pokoli erötöl vitetnének, mindig sebesebben rohantak elöre, — egyszerre a setétben egy csillagot látunk s a következö pillanatban a hegyalján, az alag torkolatánál, lombos fák s zöldelö viránytól körülvéve látjuk magunkat. Csak az, ki órákig barangolt a setét, sok helyütt nehézkés büdös levegötöl telt alacsony bánya üregekben, hova sem nap sem a csillagok nyájas sugára, a virág illatja s madár dala nem hat, körülvéve a nyers természet minden veszélyétöl, — birja, ha egyszerre az ég kék boltozatja alatt látja magát, megérteni a komor bányász századok óta egyforma köszöntését, melylyel egymást találkozva üdvözlik: szerencse föl!““

Ha az angol köszénbánya-mivelés virágzó állapotját, ennek honunkbani silány állapotjával összehasonlitjuk, — s ha figyelembe vesszük azon körülményt, hogy ennek fejletlensége köszéntelepeink roppant gazdagsága mellett, nagyrészt az eddigi hiányos törvényhozásban rejlik, melly olly századokból eredett, mellyekben csak az egészen különböző viszonyok közt találtatni szokott nemes érczek bányászata tartatott hasznosnak, valóban örömtelten, egy öszinte „szerencse fellel“ üdvözölendjük a f. é. november elsejével életbe lépö közönséges bányatörvényt, melly az e tárgyban irt elsö czikkemben érintett visszaélések meggátlására erélyesen czéloz.

A f. é. május 26-án kelt legfelsöbb nyiltlevéllel kihirdetett bányatörvény vezérelve, fö gondolatja oda lévén irányozva, hogy a föld alatti javak, az ásványok, ne gyümölcstelenül heverjenek, hanem minél elöbb feltaláltatva s minél szabályosabban nyeretve a nemzeti- jólét, gazdagság s ezek által a miveltség bö és áldásteljes forrásává váljanak.

Évezredek tapasztalása ugyanis azon eredményre vezetett, miszerint a földalatti javak nyerése, ha a földtulajdonosnak feltétlenül átengedtetik s kényére bizatik, — majd ennek a kivánt szakismeretekbeni járatlansága — majd elegséges töke hiánya s a föld felszinének kisebb darabokrai felosztása miatt, kellöleg nem eszközöltethetik; — ellenben ha a föld felszine alatti javak, az ásványok, a föld felszinétöl külön vált tulajdont képeznek, mellyet az elsö feltaláló, a törvényben körülirt feltétek között a földesurtól függetlenül szerezhét, a bányászat nagy virágzásra emelkedik.

Az emlitett s nem sokára hatályba lépö bányatörvény, a köszenet, mint a bányászat által nyert ásványok legnagyobb részét, a *fentartott ásványok* (vorbehaltene Mineralien) közé sorolja, — miáltal a bányatörvény-könyv 5- és 7-ik szerint azokat mindenki, ki ingatlan javat birhat, felkeresheti s a faltaláltakat, bár más földje alatt is, bányahatósági engedély mellett szerezheti.

Miután azonban a köszén Magyarhonban az eddigi eziránt fenálló szokások szerint a föld tulajdon járulékát képezé, — s csak a földesurak vagy ezek engedélye mellett nyerethetett egyedül: — a b. t. k. 284-ik § ideiglenesen azt rendeli, hogy f. é. november elsejétöl számitva öt évig, v. i. 1859-ik évi november 2-ik napjaig a földesurak, földbirtokosok s ezek jogutódai (Rechtsnachfolger) azaz örököseik, s jószágaik vevöi által kizárólag szereztethessenek; s csak ezen évek sikertelen eltelte után válnak Magyarhonban is fentartott, azaz mindenki által királyi engedély, adományzás mellett nyerhetö ásványokká; — melly kedvezmény öt éven át azokra is kiterjesztetett, kik az érintett bányatörvény hatályba lépte elött, köszénbányák tulajdonát szerezték, anélkül, hogy a föld felszinéhez joguk volna; mit azonban e törvény hatályba lépte után egy év alatt, vagyis 1855-ik évi november elsejéig, az illetékes bányahatóságnál kimutatni kötelesek.

Földbirtokosaink felvilágosodott bélátásától méltán feltehetjük, miszerint ezen, a törvény által nyujtott kedvezményt örömmel fogadva, a nyujtott alkalmat megragadni s földjeik alatt létezö de eddig figyelemre nem annyira méltatott köszenet felfedezni vagy a már felfedezettet nyerni s igy családjuk jólétének s a nemzet és állam gazdagságának s hatalmának egy uj forrását megnyitni sietendnek.

Dr. Hegedüs.

Mi az admiráli hivatal?

A Vasárnapi Ujság julius 16-ik száma a bálti tengeren az orosz hajóhad ellen küldött angol hajóssereg admirálja Napier Károly életirását, fametszetben levö arczképe mellett röviden közölvén; sokan, tudom a Vasárnapi Ujság olvasói közül, kiknek másegyéb foglalkozásaik vannak, nemcsak az, hogy könyveket olvassanak, kedvesen veszik, ha ezen hatalmas embernek, kire egész Europa, söt az egész mivelt világ figyelme függesztve van, hivatalos állásával is megismerkedhetnek: mert azon, miezsrint minálunk nem mindegyik tudja azt, hogy miféle lehet az admiráli méltóság, éppen nem csodálkozhatni, mert azt nemcsak a magyar, hanem még más sok népek sem igen tudják, kik elzárva lévén helyeztetésöknél fogva a tengertöl, hajóhaduk nem volt, és igy ezen hivatal sem ismeretes elöttünk.

A mi illeti elöször is az admiráli szó eredetét, ez arab szó annyit tesz: mint ur vagy parancsoló, ezen szót az araboktól átvéve legelöször használni kezdték a szicziliaiak és genuaiak, kiknek az idötájban legjobb karban levö tengeri hajóhaduk volt, a hajóhadukon lévö vezért admirálnak kezdték nevezni, utánuk minden más népek már ma a tengeren levö vezéreket — a törököket kivéve — kik mai napig a tengeren levö vezért kapudán-basának hivják, admiráloknak nevezik.

Egy egész hajóssereg legföbb parancsnoka tehát mindenkor admirál, és ez csak rangjára nézve áll utána a fö admirálnak, de nem hatáskörére nézve: mert a reábizott hajóssereg egyedül töle függ.

Az admirál után következik, az aladmirál és ellen-admiral, melly utolsó a svédeknél és az éjszaki hatalmasságoknál, chontby Nachtnak (azaz, ki éjszaka parancsol) az angolok pedig ezt, Reúr admirálnak hivják, mivel náluk az elöcsapatot vezényli.

Minden hajósseregnél van továbbá admirali hajó, mellyet már vitorlájáról megismernek, melly az illy admiráli hajó közép árboczán felül lobog, e hajón szokott menni maga az admi-

*

Vas. Ujs. 1854.

rál; — melly vitorlát azonban csak akkor huzhat fel, ha az admirál hajóját 20. az aladmirál és ellen-admirál hajóját 12 hajó kiséri; — mint minden hadseregnél, ugy a hajósseregnél is van egy, az al- és ellen--admirálok és hajós kapitányokból álló tanács, melly admiralitási collegiumnak vagy gyülésnek neveztetik, mellynek elnöke maga az admirál, ez ügyel fel mindenre, a micsak a hajóhadnál szükséges, ez parancsol minden hadi és kereskedő hajón levő hajós tiszteknek, és ez itél, minden kihágások, mint szinte a tiltott portéka kereskedése és csempészkedés felett: szóval e viszi az egész kormányzatot mind gazdászati, mind büntető ügyekben a hajós seregnél.

Magyar dolgok külföldön.

Riedel János. Külföldi lapok nagy dicsérettel emlékeznek egy pozsonyi ércz fuvó-hangszerkészitő hazánkfiáról, kinek neve Riedel János. Készitményei több év óta tartatnak már nagy becsben külföldön s idő folytán számos megrendelést kapott London, Amsterdam s több németországi városból. Legközelebb a londoni első őrezred karmesterétől kapott megbizást az eddigi vadászkürtök formájának javitására, mi szorgalmas tanulmányozás után sikerült is. Tudva van ugyanis, hogy a vadászkürtök (Waldhorn) előbbi formája épen nem elégité ki a zenészeket, mivel a hang itt a fuvó kezének mozgásaitól függvén, igen korlátolt volt. Riedel uj vadászkürtjének trombitaszerű alakja van s billentyűkkel van ellátva, a hangok általa olvadóbbak s a zenészek sok ohajtásának teljesen megfelel. Készitője e hangszernek „*angol F-kürt*“ nevet adott. Riedel János ez által minden bel és külföldi zenekar pártolására tevé magát érdemessé s ujra bebizonyitá, hogy eddigi hire, melylyet nehéz müvészete által a világvárosban olly rövid idő alatt szerzett, teljesen alapos. Uj hangszerének rajzát legközelebb a lipcsei képes ujság is közlé.

Kéler Béla. Igy irja magát a poroszok fővárosában egy sárosmegyei házánkfia, kinek fiatalkori zeneszerzeményeire, mellyeket még itthon költött, örömmel fognak visszaemlékezni sokan. A szép tehetségű ifju már diák korában egy jeles zenebandának állott az élén, mellynek számos szép órát köszönhete Eperjes közönsége. Mint magyar nemes ember fia, követnie kellett volna a szokásos pályát; ment mendegélt a jurátusság és táblabiróság szokott czélja felé. Egyszerre megállapodott s hódolt a keblében élő vágynak, melly erősebb volt, semhogy ellentállhasson. Bécsbe utazott, melly város zene tekintetben, érdemlett jó hirrel bir, itt képezte magát évek óta. Zeneszerzeményei, mik között sok sikerült magyar dal, nóta, induló, lassankint tetszést vivtak ki; s az alig 30 éves müvész legközelebb Berlinben tünt fel, mint az ottani legnépszerűbb, legkedvesebb zenekar igazgatója s a legtetszetősb szerzemények költője. Előtte is egy pesti hazánkfia, *Gungl József* birta a berliniek rokonszenvét, de ez, mint mondják, már elöregedett vagy meggazdagodott, s most az egész világ csak oda csődül, a hol Kéler Béla bandája huzza. Nevét sohasem irja másképen, mint igy: Kéler Béla.

A Feketetenger viharai és Miklós czár.

A Feketetenger, melly régi időkben olly félelmes hirben állott a hajósok előtt, most, a hajózás körül tett haladások óta, s mióta valamennyi nemzet kereskedelmi hajói hasitják hullámait, nem olly veszedelmes többé. Vihar alkalmával minden tenger veszélyes, s a Feketetengeren nem gyakoribbak a viharok, mint más tengeren. Legnagyobb hibája a hajósok szerint az, hogy igen *szük* tenger, minélfogva vihar alkalmával nem birnak elég térrel a hajók, hogy, mint mondani szokták, a szél elől megszökjenek; tenger, mellyben félnie kell a hajónak, hogy bármelly pillanatban partot érint, a part pedig vihartól hányt hajóra nézve a legiszonyubb veszedelem, különösen háboru idején, s ha ellenséges partra verődik a hajó.

Miklós czárnak magának is alkalma volt illyféle kellemetlenségeket tapasztalni, 1828-ban, midőn egyszer Várnából Odesszába hajózott, kevés hija volt, hogy e rövid uton a hullámokban nem lelte sirját. Oroszország háborut viselt ekkor Törökországgal; Várna hosszu ostrom után, épen akkor adta meg magát az oroszoknak. A czár innen october 14-én szállott hajóra; vele volt öccse, Mihály nagyherczeg s több tábornok. A hajó parancsnoka egy angol tengerész volt. Nesselrode gróf és irodája s az idegen követségek, mellyek ekkor a főhadiszállásban tartózkodtak, egy másik hajón követték. A tengeren erős északi szél uralkodott. Alig hagyá el a két hajó a kikőtőt, azonnal iszonyu orkán rontott rájok, és sürü ködbel boritva őket, csakhamar elszakasztotta egymástól. A hullámok szörnyü magasságra csaptak fel, az árboczok és kötelek repedeztek, szakadoztak. Az éj sötétsége még növelé a czár hajóján uralkodó zavart, s másnap reggel épen olly sürü vala a köd, mint tegnap.

A másik nap éjszakáján attól féltek, hogy a török parthoz veri a vihar a hajót. A harmadik nap reggelén olly roncsolt állapotban volt a hajó, hogy a czár megmentése végett komolyan arról kezdtek tanácskozni, mikép a *Bosporusba* kellend vitorlázniok. Azonban mégis tartózkodtak e végső eszköztől s előbb minden módot felakartak még használni, mig a czárt, ellenségének, a szultánnak, kezébe szolgáltassák. Nagy erőködések után sikerült is a nyilt tengeren maradniok s négy napi veszélyesnél veszélyesebb ut után végre Odesszában köthetett ki a czár.

Nesselrode gróf s a többi diplomatia hajója még több balviszályon ment keresztül. Elvesztve árboczait, vitorláit, s élelmi szerek nélkül, minden pillanatban közel állott az elmerüléshez; a szegény diplomaták, nem levén hozzá szokva a tenger iszonyaihoz, a legsiralmasb állapotban voltak. Az oroszok már halotti imáikat mormolók, s köpenyeikbe burkolva, reményt vesztve küzdöttek a vihar ellen. Csak 8 nap mulva győzhették le a vihart s érhették el a szerencsétlen hajósok a szebasztopoli kikötőt. Matrózok miniszterek s diplomaták félig megvoltak halva az éhség, hideg és fáradságnak miatta. De azért most is élnek és uralkodnak.

(J. d. d.)

Muszka lótenyésztés.

Ezen érdekes tárgyról igy ir egy ujabbkori utazó: Legnagyobb kincse a muszka nemességnek, — rabszolga jobbágyai mellett, — a pusztákon száguldó, szilaj méneseiben áll. — A *csikós* foglalatosság a legvadabb, legszomorubb, és legbátrabbak közé tartozik. — Gazdagon fizeti a muszka földesur csikósát, hanem aztán le is von béréből, minden néven nevezhető kárt, melly a ménesben történik. — Egy muszka csikós élete szakadatlan boszankodás, fáradság és küzdésből áll. Leggyakoribb és leggonoszabb ellenségei a farkasok. A ki 10—15 évig csikóskodott, azt annyira megviselik nehéz hivatala viszontagságai, hogy, ha életben marad is, nem képes az többé semmi szolgálatra. Ezen nem lehet csodálkozni, ha elgondoljuk, hogy 1000 darabból álló, sőt gyakran nagyobb számu ménest is csak két ember őriz, mérhetlen sivatag pusztákon. — — Ezen puszták télen kopárok, s hóval fedvék, nyáron fütenger hullámzik rajtok virágokkal himezve. Siberiában 30—40 mértföldnyire találhatni csupa *rezedát.* (?) Az Azovitengeren inneni pusztákat, 4000 mértföldnyire teszi a tudós utazó; kezdvén azokat Magyarország- és végezvén China határainál. A szörnyü egyformaságot itt folyóvizek, s nagyritkán néhány kunyhóból álló nyomorult falvak szakitják félbe. Aztán ismét napokig baktathatsz, szánon vagy lóháton, (ha jobban szereted mint gyalog) annélkül, hogy egy dombocskán, vagy cserjén megakadhatna szemed. Illyen sivatagokon tenyészik a muszka ménes, nyáron bővelkedvén fűben, télen pedig gyakorolván magát a mérsékleti társulatok összes szabályaiban, mert a szénacsinálas itt ismeretlen mesterség. Tengnek tehát szegény állatok a hóból kikapart gazzal, kóróval, még pedig mondhatni szabad ég alatt, mert istállóról szó sincs, s csak itt-ott találkoznak ollyan állások, mellyek északi része földhányással s kis fedéllel van némileg védve, a mérges északi szelek ellen. — Hát a farkasok ellen vajjon ki védi? Ők magok. Nagyszerű látvány — ugymond a tudós utazó — a lovak harcza a farkasok ellen. — Mihelyt egy ménes megtámadtatik, nagyhirtelen mindnyájan rendbe állanak, s alig hogy egyik jelt adott, mének és kanczák csatlakozva rohannak szép rendben dühösen a farkasokra, s néha el is gázolják őket, de többször csak megszalasztják, kik aztán segédcsapatosan térnek vissza, s addig vonítnak a csatarendben álló ménes körül, mig vagy egy csikó távolabb téved, ezt aztán hirtelen levágják, s gyakran a csikó segitségére sietö anyát is. — Illyenkor a kanczák körbe szokták fogni a csikókat, s a mének küzdenek meg rangjokhoz illőleg a farkasokkal, illetvén őket dühös rugásokkal, mire kiváltképen első patáikat használják irgalom és kimélet nélkül. A csikósok sem henyélnek, hanem ők is vitézül segitik fényes baltáikkal harczoló méneiket. Legborzasztóbbak ezen farkas-ló csaták hideg téli éjeken, midőn az éhségtől dühödt farkasok, valamelly ló nyakába csimpészkedve, inkább agyon hagyják magokat rugdalni, vagdalni, semhogy a megcsipett zsákmányt fogaik közől elbocsátanák.

Az illyen ménesek száma ezerekre megy. Három éves korukban közönségesen vásárra hajtatnak a szilaj csikók, mire bizonyos helyek vannak kitüzve a sivatag pusztákon. Itt vásároltat a kormány, itt vásárolnak a kaukazusiak, sőt cserkeszeket is lehet látni a muszka lóvásárokon.

Az nincs följegyezve, hogy melly évben, s melly napon volt a t. utazó ur a fönt leirt ló-farkas csatának szemtanuja.

Pokanoket Fülöp.

(Adalék az indiánok történetéhez.)

Washington Irving után angolból TÓTH JÓZSA.

Sajnálandó, hogy a korábbi irók, kik Amerika felfödözését és népesülését tárgyalták, részletesebb és részrehajlatlanabb rajzát nem adták a férfiaknak, kik a vadak közt szerepeltek. A kevés adoma, mi hozzánk jutott, sajátságteljes s igen érdekes; mélyebb tekintetet enged vetnünk az ember lényegébe; kimutatja: mi ő

Duha Beatrix, 22 éves korában, Szamosujvártt. — PETROVÁCZ ETELKA, Petrovácz István és Gering Juliána 20 éves leánya, Baján.

Bécsből június 3-ikáról STRAUSS JÁNOS zeneszerző és udvari karnagy halálát jelentik. Keringői elterjedtek az egész világon, a hol csak tánczolnak. Több operette-hez is írt zenét, ezek közt a Jókai regénye után készült «Czigánybáró»-hoz s az Arany János költeménye után készült «Pázmán lovag»-hoz. A könnyű, dallamos zene mestere jelentékeny vagyont hagyott hátra.

SAKKJÁTÉK.

2118. számu feladvány. Köhnlein F.-tól.

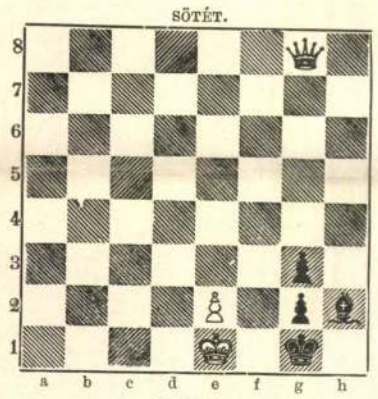

Világos indúl s a negyedik lépésre matot mond.

A 2099. számu feladvány megfejtése Fritsch K.-tól.

Világos.	*Sötét.*	*Világos.*	*a.*	*Sötét.*
1. Fg3—d6	... Hh8—g6 (a)	1. ...	...	Ke6—d6 : v.
2. Vf8—g8 +	... Ke6—d6 :	2. Vf8—g7 stb.		t. sz. (b)
3. H mat.				

Világos.	*b.*	*Sötét.*
1.	...	Ha7—c8
2. Vf8—f5 + stb.		

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi Sándor. — Kovács J. — *Kecskeméten:* Balogh D. — *Lipótvárott:* Hoffbauer Antal. — *Agárdon:* Gáll Mihály. — *A pesti sakk-kör.*

Legjobb Sakkönyv: *Márki István* A sakkjáték tankönyve. Mintajátszmákkal, cselfogásokkal stb. Második kiadás. Kötve 2 frt 40 kr. (Athenaeum kiadása).

Szerkesztői mondanivalók.

Az agg honvéd. Látszik, hogy művelt író munkája; de nagyon szintelen, nincs benne semmi jellemző. Szentimentális panaszok, melyeket elmondhat akármelyik öreg ember, a nélkül, hogy honvéd lett volna. A verselés ellen is van kifogásunk, szerző szinte előszeretettel hagyja bevégzetlenül a mondatot a negyedik sorban, hol pedig egy kis pauzára van szükség, s viszi át az ötödik sorba. Ez a verselést szörnyű rhythmustalanná, szakadozottá teszi, az ilyen verselést gúnyolta ki Arany János Vojtina levelében:

«Midőn te így irsz: «A leányka hőn
Fohászkodék, és sirva a mezőn
Bolyonga; fürt közt lebegve, méla
Szellő susog, és zengő Philoméla
Éneke szól; süt bűbájos világa
A holdnak. Ime jő azonba drága
Kedvese, a kit oly régen óhajtva
Várt; felsikolt és csókba forr az ajka»
S a többi, — ez neked jó, meghiszem,
De mintha sással metszenéd fülem».

A magyar rhythmus egyenesen megköveteli, hogy a mondat minden sorban bevégződjék. A magyar fül ezt, ha nem is akkora szigorúsággal, a nyugot-európai formáknál is megköveteli. Legfeljebb azt bocsátja meg, ha az első sor a másodikkal, a harmadik a negyedikkel folyik össze, mert ilyenkor úgy tekinti, mintha a két összefolyó sor csak egy volna, pl. Csokonai egyik költeménye így kezdődik:

«Nyilj ki nyájasan mosolygó
Rózsabimbó, nyilj ki már.
Nyilj ki, a bokorba' bolygó
Gyönge szellő csókja vár».

Itt a főnév kétszer is más sorba szakad a jelzőtől, még sem mondhatjuk, hogy e vers rhythmustalansága bántja a fület.

Jovanovics István költeményeiből. Közölni fogjuk.

Május. Szellő se hagyja. Mindkettőből a szív erősebb megindulása rezeg felénk, de az érzés nem mindig találja meg az alkalmas szavakat és kifejezéseket.

Nem közölhetők továbbá: *Mesét mondok.* Az egész vers erőltetett, mesterkélt; igazság, meleg érzés nincs benne. Verselése középszerű, nyelve pedig magyartalan. — *Ne tudd. Csöndesen. Apróságok.* Jó tanácsot csak annak adhatunk, kiben legalább némi kis nyomát látjuk a költői tehetségnek; e kisérletek azonban kritikán alul álló gyarlóságok, szerzőjüknek legkisebb fogalma sincs a verselésről. — *Király-hymnus. M. K. emlékkönyvébe. Nincs szebb madár. Felfordult a világ. A tavasz. Néz a kis lány. Merengés. Milyen gyöngy lesz majd az élet. Két sirhalom. Besoroztak. Panasz.*

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 20-ik számában közölt képtalány megfejtése: *A kötelesség fogával marja azt, a ki fut előle s enyhén öleli, ki teljes szívvel él neki.*

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utcza 9.

Gummiáruk, betegápolási czikkek *sérvkötők (óvszerek* F. Berguerand párisi gyárostól) legelőnyösebben beszerezhetők *Polgár Sándor* egyetemi kötszerésznél, Bpest, Erzsébet-körut 50. 6734

SZENÁSY, HOFFMANN és TÁRSA
párisi és lyoni selyemgyári raktára Budapest, IV., Bécsi-utcza 4.
Raktárunkon található a legszebb és legnagyobb választék **divatos selyemkelmék, csipkék és szalagok,** valamint **gyöngytüllruhák és gyöngytüllkelme-díszekből.** Fekete és színes selyemkelmék 85 krtól 14 frtig. Foulard-, Pongis- és Satin Liberty-selymek 65 krtól kezdve. Moiré, Pékin, Mousselin minden szinben.— Mintákkal kivánatra készséggel szolgálunk. 8093

A legjobb legteljesebb nagy **Magyar Sakkönyv** a világhirű Bilguer és Morphy nyomán magántanulás czéljából szerkesztett Akantisz és Rozsnyai-féle utmutató az elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátitására ugy a sakkozás technikáját, mint gondolkodástanát a czéljátékokat, a jó hadállás és a roham kivitelét illetőleg. Értékét emeli a 250 mesterjátszma (Bachmann: Geistreiche Schachpartien szerint), hozzá még a budapesti millennáris mesterverseny is. Ritkitja párját «A problemák tanának» elméleti előadása, Berger «Das Schachproblem» nyomán 160 gyakorlati problemával. Füzve csak 2 forint, diszkötésben 2 frt 50 kr. Bérmentesitésre 25 krt kér Rozsnyai Károly könyvkereskedő Budapesten, IV., Muzeum-körut.

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvény-bántalmak ellen, továbbá a **légző** és **emésztési** szervek **hurutos** bántalmainál, orvosi tekintélyek által
a Lithion-forrás
Salvator
kitünő sikerrel rendelve lesz. 7523
Húgyhajtó hatású!
Kellemes izű! Könnyen emészthető!
Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.
Budapesten, főraktár Édeskuty L. urnál.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER 8017
legtisztább égvényes
SAVANYU-KÚT

KÁVÉ
Fiuméból
közvetlen a tengeri hajóról szétküldve:

1 zsák 4 kgr. Rió kávé jó izü	4.60
1 zsák 4 kgr. Portoriko kávé nagyszemü	5.60
1 zsák 4 kgr. Kuba kávé nagyszemü	5.75
1 zsák 4 kgr. Portoriko gyöngykávé nagyszemü	6.12
1 zsák 4 kgr. kék Jáva gyöngy-kávé	6.80

elvámolva, bérmentve és csomagolva minden más költség nélkül. 8191
Árjegyzéket és látképes levelezőlapot ingyen és bérmentve küld
FRATELLI DEISINGER,
Fiume, Scafalo 214.
A magyarországi kávések bevásárlási forrása.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság
Befizetett részvénytőke: 10.000,000 korona.
Központi irodája és váltóüzlete:
Budapest, VI. kerület, Andrássy-ut 5. szám.
Fiók: **IV., Koronaherczeg-utcza 11. szám.** Zálogház fiókok: **IV., Károly-körut 18., VII., Király-utcza 57., VIII., József-körut 2., IV., Zsibárus-utcza,** a főpostával szemben. Elfogad betéteket takarékbetéti könyvecskék és pénztárjegyek ellenében **4%-os kamatozással,** valamint folyószámlán (chekszámlán). — (A 10%-os betétkamatadót az intézet fizeti.)
Megbizásból teljesiti mindenféle értékpapirok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett. 7884

Jod-forrás Hall fürdőhely.
Felső-Ausztriában.
A kontinens legerősebb Jod-forrása görvély és azon általános és különleges kór ellen, a melynél a jód fontos gyógyhatányt képez. Kitünő fürdőberendezések (Fürdő- és ivókúra, begöngyölések, belégzések, massage, vill. fény és fülke-fürdők). Igen kedvező klimatikus viszonyok. Vasutállomás, Utirány Linz a D. vagy Steyr-on át.
Idény május 15-től szeptember 30-ig. 8159
(Fürdők május 1-től—15-ig is szolgáltatnak.)
Kimeritő prospectusok többféle nyelveken a fürdőgondnokságtól Bad Hall-ban kérendők.

Alsó-Tátrafüred
gyógyfürdő 1899. 8257
Bátor vagyok azokat, kik a nyarat Alsó-Tátrafüreden tölteni szándékoznak, tisztelettel figyelmeztetni, méltóztassanak a lakás megrendelése iránt mentől előbb intézkedni, hogy a kivánt **lakás kijelölése** és **fentartása körül** akadályok elő ne fordulhassanak.
Fölvilágositással készséggel szolgál és fürdőleirást szivesen küld **HORTI VALÉR** igazgató.
Posta és távirda czim: **Alsó-Tátrafüred.**

EPILEPSZIA.
(Nyavalyatörés, nehézkór.)
Biztos gyógyulás az «**Antiepileptique de Liege**» által az idegbántalmak minden neméből, kivált pedig a napjainkig gyógyithatlannak tartott epilepsziából. A röpirat bő felvilágositást és a gyógyulási esetek nagy számát igazoló bizonyitványokat tartalmaz. Ezt mindenki ingyen megkaphatja, ki bérmentes levélben kéri. Czimezendő:
M. FANYAU gyógyszerész
LILLE (Nord) 7786
vagy Török József gyógyszertára Budapest, Király-u. 12.

Selyem-basztruha
8 frt 65 krtól egész 42 frt 75 krig
egy teljes öltözékhez való szövet — Tussors és Shantungs
valamint **fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig** méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szin és árnyalatban stb).
Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen és házhoz szállitva.
Minták póstafordultával.
Magyar levelezés. — Svájczba kétszeres levélybélyeg ragasztandó.
HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben
(cs. és kir. udvari szállitó).

Rapos József a hazai kisdedóvás leglelkesebb apostolai közé tartozik. Nagy érdemei vannak a kisdedóvás-ügy megismertetése, megszerettetése s elterjesztése körül. Számos czikket, felszólítást s röpiratot tett közzé azon czélból, hogy a kisdedóvás ügyét országszerte népszerűvé tegye szintúgy a kisdedek, mint a szegény szülők érdekében. S lelkes felszólalásai nem is hangzottak el hatás nélkül. Eszméi terjesztésének s valósításának czéljából nem csak a hazai közönséggel érintkezett, élénk levelezést folytatott a kisdednevelés-ügy érdekében a külfölddel is. Ő kezdte azt is, hogy a kisdednevelői pályára ne csak férfiak léphessenek, — mint az előtt — hanem nők is. A nőt nélkülözhetetlennek tartotta e téren, s legjobbnak azt, ha házastársak együtt adják magukat e pályára. A Fröbel-féle foglalkozásokat, úgy a mint azok elterjedtek, nem helyeselte ; a sok szemrontó apró tűzdelést, a sokáig tartó ülést, a nagyon is nagy figyelmet és türelmet kivánó munkafajokat nem fogadta be a napok kivételével naponként d. e. 10 órától 1 óráig és d. u. 3 órától 5 óráig tehinthető meg. A látogatás ingyenes.

HALÁLOZÁSOK.

A közelebbi napokban elhúnytak : Koller János, nyug. adonyi aranymisés esperesplébános, 82 éves korában Adonyban. A szabadságharcz már mint papot találta Adonyban, s neki jutott a feladat, hogy a magyar huszárok által elfogott gróf Zichy Ödönt, kit Görgei halálra itélt, az utolsó útjára elkészítse. Kiváló érdemeket szerzett az iskolaügy terén s neki köszönhető, hogy az előbb német ajkú Adony község ma teljesen magyarnak mondható. — Des Echerolles-Kruspér Sándor, régi magyar és franczia család sarja, Biharmegye egyik előkelő birtokosa, Nagy-Várad köztiszteletű polgára, közel rokona a báró Gerliczy, gróf Kornis és báró Fejérváry-családoknak, 51 éves korában Reichenhallban, honnan holttestét Rét-Szentmiklósra hozták. — Bydeskuty Ernő negyvennyolczas honvédalezredes 91 éves korában Diós-Győrben. — Tornyai Schossberger Henrik perzsa főkonzul, Pestmegye törvényhatósági bizottsági tagja. Tevékeny szerepet játszott a főváros életében, jótékonyságáról ismerték; 68 évet élt. — Dr. Merkler József, Tolnamegye volt tiszteletbeli főorvosa, 74 éves korában Szegzárdon. A függetlenségi harczot mint fiatal orvosnövendék küzdötte végig. A szőreghi csata után fogságba került. A szépirodalomnak is munkása volt és a Jókai és Petőfi által szerkesztett «Életképek»-ben több költeménye és novellája jelent meg álnév alatt. Az orvosi szakirodalmat több értekezéssel gazdagította. — Takácsy Ignácz nyug. táblabiró, Takácsy Ignácz budapesti gyógyszerész édes atyja, Tatán. — Stark Ferencz, Nagy-Abony város köztiszteletű polgára, 83 éves korában a budapesti Ferencz József-kórházban, s Nagy-Abonyban temették el. — Hübner Gusztáv, az osztrák-magyar államvasuttársaság nyug. vezérfelügyelője 70 esztendős korában Budapesten. — Dósa Gábor, nyug. kir. táblai biró, 57 éves korában, Maros-Vásárhelytt. — Hauel József, budapesti bőrkereskedő és háztulajdonos, Markó Miklós hirlapiró apósa, 50 éves korában Rozsnyón, honnan holttestét Budapestre szállították. — Lengyel Bálint, ref. segédlelkész, 32 éves korában Budapesten. — Balthazár Győző, államvasúti ellenőr, 49 éves korában, Ocsán. — Dr. Pandex Manó, nyug. városi főorvos, Lőcsén, 86 esztendős korában. — Schrutta József, nyug. körjegyző, 82 éves korában, Szomolányban. — Básthy Barna, nyiregyházi rendőrkapitány. — Dr. Rothmeyer Adám, Török-Bálint község volt orvosa, Budapesten, s Török-Bálinton temették el. — Sarlay József, ügyvéd, volt törvényszéki biró, 84 éves korában, Puszta-Mariaházán. — Riechl Antal, műépítész, 46 éves korában, Budapesten. — Békey Imre, fővárosi tisztviselő, 32 éves korában, Budapesten. — Frits József, gyógyszerész, 77 éves korában, Tolcsván. — Mérlaki Jerney Elek dr., tartalékos huszárhadnagy, 28 éves korában, Budapesten. — Forster Oszkár, 23 éves korában, Rimaszombaton. — Id. Lagmár Pál, hajókormányos, 67 éves korában, Győrött. — Ifj. Stefaics Géza, vasuti hivatalnok, 28 éves korában, Prágában, és Salgó-Tarjánban temették el. — Pethes Pál, első éves joghallgató, 20 éves korában, Jászberényben.

Szamokis-Szudkovszkoi E. P. eredeti rajza után

PUSKIN «ANYÉGIN EUGÉN»-JÉBŐL: TATJÁNA ÉS ANYÉGIN.

A vidéki múzeumok gyarapítása. A közoktatásügyi miniszter a vidéki múzeumok gyarapítására szolgáló anyagból a *szegedi* múzeum részére ujabban nyolcz festményt, a *tolnamegyei* múzeum részére öt festményt és egy szobrot, a *nagyváradi* múzeum részére pedig négy festményt letétképen átengedett.

Magyar kir. mezőgazdasági múzeum. A városligeti történelmi épületcsoportban elhelyezett magyar kir. mezőgazdasági múzeum gyűjteménytárgyai a vajda-hunyadvári épület lebontása következtében a *Renaissance* és *jaáki templom* épületekben felállítva, új berendezést nyert. A múzeum a hétfői kisdednevelési rendszerbe. Annál többet hangoztatta, hogy szabad tér, nagy udvar álljon az óvodák rendelkezésére ; napsütötte homokot, talicskát s épitő fácskákat szeretett foglalkozásúl nyujtani a kisdedeknek. Eszméit főleg «Alapneveléstan»-ában fejtette ki s a képezdéjéhez csatolt minta óvodában példányszerűen vitte keresztül. S e lelkes férfiú, ki minden tehetségét az embernevelés előbbrevitelének szentelte, ki becsületesség, egyszerűség és munkásságban egyaránt példája volt a nevelőnek, életében nem részesült a méltó elismerésben. Annál inkább örülhet az igazság minden barátja, hogy az utókor nem késett elismerésének koszorúját sírjára letenni.

Özvegy Cziráky Jánosné, szül. Petit-Verneuilli Dezasse Lujza grófnő, palotahölgy, 78 éves korában, Budapesten. A politikában jelentékeny szerepet vitt magyar főur özvegye a főváros egyik legismertebb hölgye volt vallásosságánál, jótékonyságánál és előkelő modoronál fogva. Halála sok főúri családnak mély gyásza. Gyermekei : Constance, férj. Csekonics Endre grófné, Lujza, Antal és Béla. — Özv. Patay Istvánné, szül. nagykállói Kállay Terézia, Debreczenben, 89 éves korában. A megboldogult Patay Istvánnak, a régi szélsőbal egyik vezérének az özvegye. — Funk Kamilla, a budapesti Attila-utczai községi elemi népiskola tanítónője, 21 éves korában. — Rochlitz Dezsőné, szül. Grieger Lujza, 31 esztendős korában, Tokajban. — Barczen Lajosné, szül. Komlódy Erzsébet, életének 35-ik évében, Budapesten. — Falk Sarolta, Falk Zsigmond kir. tanácsos és neje, Darnhuber Leopoldina leánya, 28 éves korában, Budapesten. — Rigocz Ferenczné, Balassa-Gyarmaton, kit jószivűségeért mindenki szeretett. — Id. Puhl Ferenczné, szül. Ebenhöch Erzsébet, 73 éves korában, Győrött. — Özvegy Hunkár Antalné, született Kiss Mária, 76 éves korában, Budapesten. — Marton Elza, Marton János ügyvédnek, a salgótarjáni vasmű részvénytársaság jogtanácsosának 9 éves leánykája, Bornemisza László alispán unokája, Rimaszombatban. — Nyiregyházi Nagy Györgyné, szül

Riebler, Anton

épitett

l.

Csat-Frey Öst. Kunstl.

XXIV. k.

XIX, 229. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
Nr. 7

Kretschmer, Albert. Die Trachten der Völker
Mit Text von Carl Rohrbach.
Leipzig, 1882.

Vász. 1 drb.

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

RIDOVICS PÉTER

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1984. SZEPTEMBER 13-ÁN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:
KOVÁCS LÁSZLÓ
A LATEX VEZÉRIGAZGATÓJA

MEGTEKINTHETŐ:
1984. SZEPTEMBER 13—22.

KÉP CSAR NOK

DERKOVITS GYULA TEREM
SZOMBATHELY, BAJCSY ZS. U. 27.

4-1519 GENERALART Dorogi Ny.

RIDOVICS PÉTER

Szombathely művészetkedvelő közönsége ezen a kiállításon egy a fiatalabb művésznemzedékhez tartozó festőművész: Ridovics Péter munkásságával ismerkedhet meg.

Ridovics Péter, Iván Szilárd Munkácsy-díjas festőművész, főiskolai tanár irányítása alatt 1977-ben fejezte be főiskolai tanulmányait. A művész festményei ez alkalommal nem először szerepelnek a nyilvánosság előtt. Az első gyűjteményes kiállítását 1982-ben Szegeden rendezte, ezt a bemutatkozását két kiállítása követte Két szobrász-társának munkáival együtt (Budapesten 1983, és Győrött, 1984-ben) szerepeltek művei.

Ridovics Péter művészi érdeklődése egyaránt kiterjed az arcképre, a tájképre és a csendéletre. Mindhárom tárgykörre lírával áthatott realista szemlélet a jellemző. Festményein a látvány és a látvány kiváltotta érzelmei sikeresen ötvöződnek.

Arcképein modelljeit sokoldalúan jellemzi: arcvonásaikkal, mozdulatukkal színharmóniával és festői kifejezésmódjával. Szürkésbe hajló kékes színekkel, nagy egységbe foglalt formákkal, harmonikus formaritmussal jellemzi a fiatal férfit, expresszíven fekete színfoltokból előtűnő fehér foltok nyugtalan ritmusával az idős nőt. Derűs, egymásba szövődő színfoltokkal festette meg a kislány egészalakos arcképét. Tájképein, mind a szűkebb értelemben vett témáikat, mind színharmóniájukat tekintve arcképeihez hasonlóan változatosak. Rálátással festett előtérrel nyitja meg a zánkai művésztelep élményeit felevenítő hangulatos tájképét. Élénkütemű szín és foltritmussal, a fehérek gazdag változatával meggyőzően érzékelteti a part szikláit ostromló hullámok örvénylését, hasonló meggyőző erővel ad számot a készülő vihar feszült hangulatáról az egyik Balatonról festett képén. Ridovics Péter művészi képzeletét élénken foglalkoztatja a tárgyak formái és színei. Ezt részben csendéleteinek viszonylag nagy száma, részben a csendéletein szereplő tárgyak sokasága tanúsítja. Egyszerű használati tárgyakból állítja össze csendéleteit. Az érzéssel alakított formák a csendéletei tárgyainak személyes vonásokat kölcsönöznek. Szinharmóniáit zömükben mélytónusú színekből szervezi meg. Ez a hangulat kiváló kompozíciós érzékkel elhelyezett virágok színfoltjaival, vagy egy edény csillogó fényeivel válik feszültté. Más munkáira viszont az élénk színekből szervezett harmónia a jellemző (Csendélet a művész arcképével). Megemlítjük még a kisméretű életképét. Ezen a festményen színhangulattal, a kompozícióval egyaránt elmélyülten, együttérzéssel idézi elénk a magára maradt idős nőt. Ridovics Péter kiállításának megtekintése után, remélem egyetértenek velem abban, hogy a realista művészetet képviselő fiatalabb művésznemzedék egyik jelentős festőművészének munkásságával ismerkedhettek meg.

Ujvári Béla

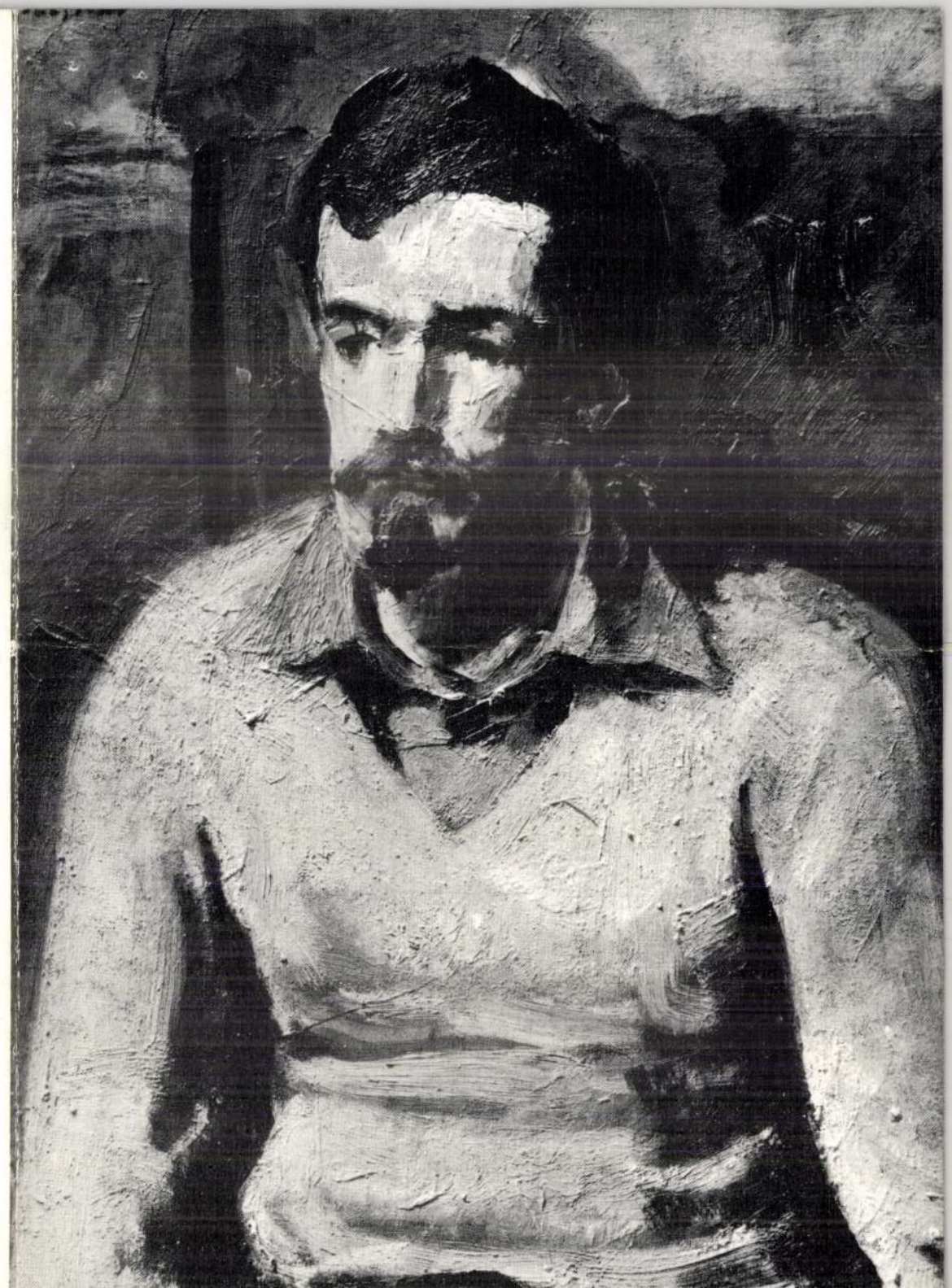

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

RIDOVICS PÉTER

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1986. OKTÓBER 9-ÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA
KONTHA SÁNDOR
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

MEGTEKINTHETŐ
1986. OKTÓBER 9–17.

DERKOVITS TEREM
BUDAPEST VI., LENIN KÖRÚT 63.

F. k.: Köteles István – 86-1462 GENERALART Nyomda – Dorog

DERKOVITS TEREM

Ridovics Péter

RIDOVICS PÉTER

1953 JÚLIUS 19-ÉN SZÜLETTEM BUDAPESTEN.
1971-BEN VÉGEZTEM A KÉPZŐMŰVÉSZETI SZAKKÖZÉPISKOLÁBAN. GIMNÁZIUMI, FŐISKOLAI FELVÉTELIN SZENTIVÁNYI LAJOS ÚTMUTATÁSÁVAL KÉSZÜLTEM FEL.
1972–1977-IG VOLTAM A KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA HALLGATÓJA, IVÁN SZILÁRD NÖVENDÉKEKÉNT.
1977–1979-IG KATONA VOLTAM.
LESZERELÉSEM UTÁN SZEGEDRE KERÜLTEM, MAJD 1981 ŐSZÉTŐL ISMÉT PESTEN ÉLEK S DOLGOZOM.

Ajánlás.

Ridovics Pétert gyermekkora óta ismerem. Szeretettel figyeltem pályakezdését és a festészetben elért kiteljesedését. A festőnőkkel megszerzéséért folytatott küzdelmét, majd a kép varázslatos megteremtésének valóságát. Képi fogalmazása a formák egzaktságára való törekvését, a természet rezdüléseinek figyelme és a képbe való beépítése, úgy érzem nagyon reménykeltő. Úgy hiszem, hogy festői világa, emberi és etikai magatartása a fiatalabb generáció egyik legjelesebb festőjévé teszi. Örömmel ajánlom a kedves kiállítás figyelmébe.

Kondor Béla

KIÁLLÍTÁSOK:

1977 – Főiskolai bemutatkozó kiállítás
Budapest VI., Pártbizottság
Nagymaros, Művelődési Ház
1982 – Szeged, Gulácsy Lajos Terem
1983 – Budapest I., Hazafias Népfront
(Buda István és Kubisch János szobrászokkal)
Szovjet Kultúra és Tudomány Háza
„Magyar művészek a Szovjetunióról"
1984 – Győr, Városi Könyvtár
(Buda István–Kubisch János)
Budapest, Bástya Galéria (Kubisch Jánossal)
Szombathely, Derkovits Gyula Terem
1986 – „Józsefvárosi Napok" Szovjet Kultúra Háza
Budapest, TEK- Rajk Kollégium
(Buda Istvánnal és Kubisch Jánossal)

Ridovics Péter festő

RIDOVICS PÉTER festőművész kiállítása nyílt meg Szombathelyen, a Derkovits Gyula-teremben. A tárlat szeptember 22-ig tekinthető meg.

Népszabadság, 1984. IX. 14

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-749, 340-726
Ridovics Péter festőművész
VAS NÉPE
1984 SEP 18

1021

A pályakezdés küzdelme és varázsa

Ridovics Péter képeiről szólva

Ő MÁR NEM SZOMBATHELYI származású a szó szoros értelmében, mégis „idehaza" érezhette magát a múlt heti tárlatmegnyitón, ismerősök, rokonok, jó barátok körében, hisz apja, elődei városa ez. Egy kis kerülővel — szegedi, budapesti, győri kiállítás után — jött bemutatkozni, s pályatársak, elődök, műértők elé megméretni. Harmincöt képet hozott, ezek egy része portré illetve alakos kompozíció, a többi tájkép, köztük vasi vonatkozású is, valamint csendélet. Valamennyi az utóbbi másfél év termése, tehát arról adnak hírt, hogyan alakítja festői világát egy harmincéves fiatal pályakezdő művész.

Csupa friss szín és ritmus, az első nekirugaszkodás lendülete a tájakon, arcokon, szobabelsőkön. S már az első benyomás bizonyosság is: aki e festményeket hozta, az a természetelvű, valóságihletésű, valóságmagvú és vonatkozású művészettel jegyezte el magát. Szerényen és magabiztosan, félreérthetetlenül és következetesen. Pedig tudja, hogy ennek a hagyománynak a folytatása sem gyors, sem látványos netán zajos sikert nem hoz. Tehát kemény, küzdelmes munkára vállalkozott. Úgy kell kitaposnia saját útját, alakítania sajátos egyéni stílusát, hogy el tudjon szakadni példáitól s közben ne álljon be divatos-álmodernség zászlai alá. Mint egyik nemrég leírt önvallomásában olvasható, a lírai-realista megközelítés híve, de esetenként az expresszív ábrázolás nem idegen tőle, attól függően, melyik módon tudja leginkább kifejezni tárgyáról gondolatait, érzéseit. Azzal a természetes közlési szándékkal, ami „a művészetnek a barlangrajzok óta tartó lírai vonulatát" kezdettől fogva jellemzi, s e „vonulat" termését közérdekűvé, közösségivé, társadami jellegűvé avatja.

Csendélet — önarcképpel.

Férfi arckép.

Vasi táj.

AZ ELKÖTELEZETTSÉG PÉLDÁIÉRT nem kellett a szomszédba mennie. Szülei, nagybátyja festői—művészi törekvései főleg a Munkácsy-díjas apa küzdelmei, megpróbáltatásai, realista felfogásához való ragaszkodása más divatok viharos terhódítása éveiben ugyancsak hatottak első próbálkozásaira, kísérletezéseire. A színekre, a színharmóniákra érzékeny nézők még a fiatal Ridovics képein látható mélykék vagy nyugtalan viharzású világoskék—szürke, izzóvörös vagy mélybarna, zöld színek felrakása is ennek a „családi örökségnek" a hatását vélhetik fölfedezni. Nem teljesen alaptalanul, de ha tárgyilagosan elemzik a képeket, felismerhetik a színharmóniákból kisugárzó fény, az árnyalatok és átmenetek, áttűnések más jelentését, szerepét.

Azt a belső vívódást viszont, ami a mű születését az első ötletvillanástól az utolsó ecsetvonásig végigkíséri, nem érezzük festményein. A végeredmény nyugodt, kiegyensúlyozott alkotóra vall, aki már a tárgy- és témaválasztás pillanatában is nagy belső fegyelemről tesz tanúbizonyságot, s ezt a mű megkomponálása, az arányok kialakítása, a színek felhordása szakaszában is mindvégig szem előtt tartja.

MŰVES GONDOSSÁGGAL szerkesztett csendéletein az átlátszó-áttetsző vízeskancsó, gyümölcsöstál, vagy néhány szál virág a vázában, az ablakkeret függőlegeseivel tagolt külvilág szerves egység, ehhez valók a színek, a már említett méykék vagy zöld, zöldesbarna tömbök, itt-ott egy gyümölcs melegebb vöröse-vel, vagy a megszegett kenyér darabja barnább foltjával. S ahogy az enteriőr az ablakon át beáramló táj szépségeivel, fáival, bokrai-val, kertjeivel kiegészül, az már az alkotás varázslatát érezteti. Ha valahol, itt fölfedezhetjük, hogy a tárgyak (a puszta vagy leterített asztallap, a szék támlája, ruhadarab, üveg). Anélkül, hogy az érzelmekre való hatás az érzelgősséget akárcsak megközelítené. Dicsérendő mértéktartás.

Önarcképe is ennek a mértéktartásnak a jegyében vetül oda — szinte leheletnyi háttérként — az egyik szobabelsőhöz, pedig figurális festményei között akad olyan karakteres-kontúros is, amely a kizárólagosság igénye jegyében fogant. Két öregasszony portréja, különösen az eltűnődő falusi öregasszonyé mélységesen emberi, megkapó, bennünk is érzelmi ráhangolást kiváltó.

Tájképei közül néhány a Balaton környékének egy-egy részletét rögzíti, a szelíd dombok látványát, hangulatát, s talán természetes is, hogy vasi tájak színei sem hiányozhatnak palettájáról. Patakpart fái, zöldbe tűnő kertes, bokros keret két falusias ház lágyan beágyazott sziluettjének.

A DERKOVITS GYULA nevét viselő terem csak néhány röpke napra adott teret és alkalmat a pályakezdő fiatal művésznek, de képeinek meghitt világa, a színek és formák mögül kisugárzó humánum maradandó élményként tovább hat nézőiben. Ez egyúttal amolyan kimondatlan válaszféle is arra a töprengésre, amelynek lényegéről mai képzőművészeti életünk egyik nagy és jelentős egyénisége évekkel ezelőtt nyilatkozott. Az előbbiekben más vonatkozásban már megpendített gondolat lényege, az a gyötrő, „lassan érő, de mindjobban erősödő bizonyosság, hogy a művészetnek a barlangrajzok óta tartó, lírai vonulata, amelyhez én is tartozom, az utánam következő vagy az azt követő generációval véget ér"...

Talán bíznunk kell abban, hogy mégsem?...

Bertalan Lajos

SPORT

A visszatért Fitos gólja győzelmet hozott

Tizenegyessel — két pont

Ma nemzetközi mérkőzés a Rohonci úton

A mérkőzés rövid krónikája:
Haladás—DMVSC 1:0 (0:0).— Szombathely, 6000 néző, vezette: Hamar (Bay, Büki). —
Haladás: Hegedüs — Horváth, Vörös Cs., Pásztor, Vörös I. — Nagy, Fitos, Topor, Marton — Gyurmánczy, Görög. **Edző:** Rátkai László.
DMVSC Mező — Paróczai, Szigeti, Deákvári, Kiss — Szabó, Fodor, Tóth — Murai, Mörtel, Benyó. **Edző:** Nagy György.
Csere: Horváth helyett Bognár a 34. percben, Görög helyett Domján, Fodor helyett Supka, mindkettő az 56. percben.
Szögletarány: 4:3 (3:3) a Debrecen javára.

★

Utánpótlás bajnokság: Haladás—Debrecen 1:0 (0:0). — Rohonci út, 500 néző, vezette: Molnár L.
Haladás: Simon — Pártli, Mikos, Borsi, Karcsics — Hevesi (Héra), Szalai, Szatmári, Elekes — Pados, Schaffer (Szabó). — **DMVSC:** Szűcs I. (Tokaji) — Szűcs J., Szabó L., Sándor, Dúró — Selyem, Somogyi, Lancsa — Magyar Zs., Magyar B., Lakatos (Kovács).
A mérkőzés elején a vendégek irányították a játékot, szünet után fokozatosan felülkerekedett a Haladás. — Góllövő: Pados. — **Jók:** Simon, Mikos, Borsi, illetve Szűcs I., Somogyi.

ELŐJEL Nagy megnyugvással vette tudomásul a találkozó előtt mindenki, hogy Fitos József ismét pályára léphet. A labdarúgó október 15-ig szóló eltiltását elengedték, az MLSZ játékengedélyt adott számára. Rátkai pedig — de bizonyára mindenki ezt csinálta volna — betette a kezdő csapatba.

— Remélem sikeres lesz a visszatérés, nagyon kellene a két pont — mondotta Fitos. — A csapatkapitány Vörös Csaba viszont tükörsima arcát mutatta mondván: **Levágattam a szakállamat is,** talán ez jó kabala lesz.

BEMELEGÍTÉS. Azt hiszem érdemes lesz a jövőben az utánpótlás csapat meccseire kijárni. A zöldfehér ifi gárda eddig valamennyi mérkőzését megnyerte, pontveszteség nélkül áll. Akad egy-két ügyes gyerek ebben a csapatban. Újabb győzelmük jó bemelegítés volt az első csapatok mérkőzése előtt.

KIADÓ. A mérkőzés első negyedórájában nyugodtan kiírhatták volna a „kiadó" táblát a sporttelep egyik oldalára, Méghozzá azért, mert a játék csak a debreceniek térfelén folyt, jóformán levegőhöz alig jutottak a „pulykakakasok városából" érkezett labdarúgók.

VÁLTÁS. Aztán egyszercsak egy láthatatlan karmester intésére kibújtak sündisznóállásukból a debreceniek. Előrelódultak néhányszor, a kontrák végén életveszélyes helyzetek alakultak ki a hazai kapu előtt. Ott volt azonban Hegedüs kapus, aki most is remekül védett, akárcsak néhány napja Kispesten. Neki köszönhető, hogy ekkor nem szereztek gólt a vendégek.

VISSZATÉRÉS. Három mérkőzést a lelátón ült végig Fitos József, a Haladás középpályása. A játékengedély visszaadása után bizonyítani akart, hallatlan munkabírását igyekezett csillogtatni. A középpályán vele folyamatosabb lett a csapatjáték. Igyekezett kapura is veszélyes lenni, ez nem új tulajdonsága. Aztán amikor Hamar a 11-es pontra mutatott, Fotos magabiztosan állt a labda mögé. Nem sokat tétovázott, nem cifrázott, laposan a jobb sarokba továbbított. Visszatérés góllal, s a csapat győzelmével, nem mindenkinek adatik ez meg.

Gyurmánczy (balról) lő kapura. Mellette Szigeti, Deákvári, Nagy (takarva), Görög, Topor (takarva), Marton.
(Kaczmarski Zoltán felvétele)

MAGABIZTOSSÁG. Amíg az első félidőben idegesség, s tervszerűtlenség jellemezte a hazaiak játékát, a gól után ezt száműzték a pályáról. Nyugodtabb lett a Haladás, már nem támadott „fej nélkül", igyekezett kidolgozni az akciókat. Ekkor már nem sok vizet zavartak a vendégek támadásai, magabiztosan tartotta a csapat az eredményt.

FONTOS KÉT PONT. Óriási jelentősége lehet ennek a győzelemnek. A magyar—osztrák világbajnoki selejtező előtti szünetet nem kell most már idegeskedve eltölteni. E győzelem visszaadhatja a csapat önbizalmát, feledtetheti a három kudarcot, erőt adhat az újabb sikerekhez. Reméljük e fontos két pont után jönnek az újabb pontszerzések, győzelmek.

KÖVETKEZTETÉS. A hibákról egyáltalán nem üneprontás beszélni a győzelmek után. Helytelen lenne, ha most mindent szépnek, jónak látnánk. A kapuban és a közvetlen védelemben úgy tűnik minden rendben van. A középpályás játék is sokat javult, Fitossal sokkal rutinosabb, átgondoltabb lehet ez a sor a következő mérkőzéseken. A csatárjáték viszont enyhén szólva nem üti meg jelenleg az első osztály szintjét. Jó formában lévő csatárok nélkül nagyon nehéz lesz győzelmeket aratni. Ebben az osztályban nem elég „csak" helyzetbe kerülni. Sőt, talán nem is szükséges, anélkül is lehet (kellene) gólt rúgni.

NYILATKOZATOK. Rátkai László: — Az első félidőben, görcsösen, játszott a csapat, a debreceniek kontrái sok zavart okoztak. Szünet után a korai vezetés felhozta a csapatot, s nagy küzdelemben, kitűnő Debrecent győztünk le. — **Nagy György:** — Az első félidőben több abszolút gólhelyzetet hagytunk ki, ezért veszítettünk...

SZÜNIDEI LECKE. Nem fog, nem akar pihenni a szünetben a Haladás. Ennek jegyében e héten két edzőmérkőzést is vív Szombathelyen. Egyiket **ma fél ötkor, a Spartak Trnava ellen, a másikat szombaton, akkor a ZTE utánpótlás gárdája látogat a Rohonci útra.** Lesz lehetőség gyakorlásra, javulásra. Önbizalom most már van, lehet...

Bodor Ferenc

Az NB I. további eredményei: Újpest—Tatabánya 1:0, MTK-VM—Videoton 0:0, Békéscsaba—Pécsi MSC 2:1, Rába—Bp. Honvéd 1:0, Szeged—Eger 0:0, Vasas—Csepel 3:0, ZTE—FTC 3:1.

Az NB I. állása:

1.	Csepel	4	3	—	1	7:3 6
2.	FTC	4	3	—	1	8:5 6
3.	Honvéd	4	3	—	1	4:2 6
4.	Videoton	4	2	1	1	7:5 5
5.	Pécs	4	2	1	1	4:2 5
6.	Rába ETO	4	2	1	1	5:5 5
	Debrecen	4	2	—	2	5:4 4
	Tatabánya	4	1	2	1	5:4 4
	ZTE	4	1	2	1	5:4 4
10.	Eger	4	1	2	1	2:4 4

Befejeződött a vár

Piszarenk

Sándor István

Szombaton Várnában a nemzetközi súlyemelő verseny legnagyobb szenzációját az jelentette, hogy *a szovjet Viktor Szodolov megverte Blagojevet. Méghozzá úgy, hogy utolsó gyakorlatával összetettben 422,5-re, lökésben 233 kilóra javította a világrekordot.* Blagojev 400 kilót teljesített a 90 kilósok versenyében. A magyar Mandzák kiesett szakításban.

A 100 kilósok között a szovjet Pavel Kuznyecov nyert 427 és fél kilóval, a magyar Szanyi Andor előtt, aki 390 kilót emelt. Bökfi 382,5-tel negyedik helyen végzett. Kuznyecov 241,5 kilóra javította a lökés világcsúcsát.

Vasárnap befejeződött Várnában a Fekete-tengeri Játékok elnevezésű nemzetközi súlyemelő viadal, amely nemcsak a sztárok felvonulása volt, hanem a világcsúcsok parádéja is. Délután a 110 kilósoknál amikor Taranyenko kiszakította a 200 kilót, nemcsak elérte ebben a súlycsoportban is a bűvös kétmázsás határt, hanem a várnai viadal 24. világcsúcsához érkezett és ez egy újabb különleges világcsúcs. *Eddig az elmúlt évi moszkvai világ- és Európa-bajnokság tartozott minden idők rekordokban leggazdagabb súlyemelő viadalának az ott elért 23 világcsúccsal, de ezt a szuperrekordot is túlszárnyalta már Várna.*

A 110 kilósoknál állt rajthoz a magyar csapat utolsó két tagja. *Sándor István 167,5 kilós szakítás után bokáján megsérült, a 172,5-tel nem bírt és lökésre már ki sem jött.*

110 kg: 1. Leonyid Taranyenko (Szovjetunió) 44

A területi labdar

Sabaria g

Sabaria—MÁV DAC 2:0 (1:0) — Safrankó út, 1000 néző, vezette: Vörös J.
Sabaria: Szarka — Mészáros Molnár, Kecskés (Vidos), Kiss — Borsi, Jáger, Varga — Holdos (Devecseri), Szabó, Vörös. **Edző:** Virágh Géza.
MÁV DAC: Kósa — Sipos Fehér, Kun, Belső — Fűzi, Domanyik, Koltai, Wunder (Varga) — Csollány, Papp (Fajkusz) **Edző:** Kovács Lajos.
Változatos jó iramú mérkőzés vívott a két csapat. A találkozó első negyedórájában a vendégegyüttes harcolt ki mezőnyfölényt. Gyors, pontos adogatásokkal próbálkoztak támadásvezetni, de a kapura nem sok veszélyt jelentettek. Fokozatosan feljött a Sabaria, a 31. percben sikerült a vezetést megszerezni. Gyors jobb oldali támadás végén a szélről Borsi belőtt labdáját a védők röviden szabadították fel, Szabó elé került, aki 10 méterről a kapuba lőtt. Szünet után a MÁV DAC irányította a játékot. A Sabaria kontratámadásokat vezetett és e mindig veszélyt jelentett Kós kapujára. A 77. percben a kiugró Holdosit Kun hátulról csúnyán felvágta, ezért a játékvezető a győri játékost kiállította

Elúszott a Duna Kupa

Nem sikerült a csehszlovákiai kirándulás 560 kilomá-

Ezt hallottuk

A mezőhegyesi vadászatról tudtuk meg a következő információt: Nagy Ferenc 31 fácánt lőtt. Ezenkívül két nyulat is. »Én gyakorlatlan vadász vagyok« — mondta az érdeklődőknek. Kovács Béla vitte el a pálmát a vadászaton 30 fácánnal és 24 nyúllal.

●

Hétfőn a Keleti-pályaudvaron búcsúztatták Fried Pált, az ismert festőművészt és feleségét, akik Amerikába utaztak.

●

Vaszary Piroska és családja nyugatról értesítést küldött a budapesti hozzátartozóknak, hogy nemsokára — bármi lenne is a következménye — hazajönnek.

●

Az Opera mellett lévő népszerű és közkedvelt étterem tulajdonosai bérelték ki a közelmúltban elhunyt világhírű orvosprofesszor villáját nyári étterem céljaira.

●

A Szépművészeti Múzeum anyagának hazatérése alkalmából hétfőn délben Rácz Jenő pénzügyminiszter Keresztury Dezső kultuszminiszter a Park Klubban ebédet adott a műkincsekel kísérő amerikai bizottság tiszteletére.

Az ebéden Balogh István, Bassola Zoltán, Nyárády Miklós és Simon László államtitkár, Velics László követ, valamint a külügy-, pénzügy- és kultuszminisztérium vezető tisztviselői vettek részt. A kormány nevében Rácz Jenő, Keresztury Dezső és Nyárády Miklós fejezte ki Magyarország hálaját az USA kormánya iránt azért, hogy számunkra ezt a nagyértékű nemzeti kincsünket visszaadta. Az amerikai delegáció vezetője, Horace Smith követségi tanácsos örömét fejezte ki afelett, hogy ő adhatta át karácsonyra a magyar népnek ezt a nagyértékű küldeményt.

●

Az Országos Széchenyi Könyvtár 1946 januárjától a »Magyar Nemzeti Bibliográfia« című, havonta megjelenő füzeteiben tartja számon az ország könyvtermését, sőt a magyar folyóiratok Repertóriuma, mint negyedéves mellékletet a folyóiratok tudományos cikkeit jegyzékbe foglalja, tudományszakok szerinti csoportosításban. Ebből a kiadványból értesülhet mindenki, hogy érdeklődési körének megfelelő tárgykörben milyen füzetek, könyvek vagy cikkek jelentek meg. Feltűnő újítása az, hogy jegyzékbe foglalja a könyvkereskedői forgalomba hozott könyveken kívül a magánkiadványokat is. A Repertórium ez idő szerint 32 időszaki sajtótermék cikkeit öleli fel és főleg a tudományos és irodalmi folyóiratokat tartja szem előtt. A cikk bibliográfia hatalmas anyagot bocsát azok rendelkezésére, akik a tudomány haladásáról az időszaki sajtóban tájékozódni kívánnak.

●

Lenyugodott a nap a Sarkfenger partjain és szigetein és csak január 24-én tér majd vissza. Megkezdődött a sarkvidék éjszakája. Az Északi tenger útvonalán megszűnt a hajózás. A sarki állomások személyzete fontos tudományos megfigyeléseken dolgozik.

KONCERT RENDEZÉSEI:

Rálkay Vera 10-én

Mozart—Chopin estje, külföldi turnéja előtt: Mozart: A-dur (Török induló) és F-dur szonáták. Chopin-művek.

Schneider Hédy 13-án

A PÁRISI VERSENY I. GYŐZTESE zongoraestje műsorán: Bach, Beethoven, Schumann, Mendelssohn, Liszt, Scriabin, Ravel, Weiner.

Fischer Annie-Zathureczky-Kerpely

trió-estje 15-én, d. u.

Sándor Renée Mozart-est 24-én

Fischer Annie, Dénes Vera, Lukács, Árató, Tátray közr. Szabó András Bartók—Stravinszky-est 29-én.

LIBERTAS RENDEZÉSEI A ZENEAKADÉMIÁN.

Örök szerelem

dalban, versben, jelenetekben karácsonykor, 25-én, ½8. Balogh Erzsi, Davka M. Fényes A., Gábor Miklós, Görbe J., Major Tamás, Makay M., Mészáros Ági, Nagyvál L., Orosz Julia, Sennyey, Simándy, Sz. Kováts M., Szlávássy, Szörényi, Újlaky.

A Magyar Művész Hetek megnyitó hangversenye a Siess, Adi, Segítő akció javára, jan. 6-án Vez.: Ferencsik. Komor, Lukács, Varga, Szfőv. Zenekar, szólisták: Fischer Annie, Csarfalvy Eliz, Némethy Ella, Rösler Endre.

Ferencsik Johann Strauss-estje jan. 12-én, Szfőv. Zenekar, Gyurkovics, Nagyvál.

Filmslágerek és olasz dalok Bródy Tamás zenekarával, jan. 19.

Ker. Alk. Szakszerv. díszhangversenye, jan. 26.

Janecia-vonósnégyes. Fischer Annie, jan. 27.

Beethoven: Missa Solemnis, jan. 31. Vez.: Ferencsik.

Karácsonyi Kabaré 26-án

Gaál Franciska Latabár Kálmán, Dárv Sári, Bilicsi, Hacsek—Sajó, Davka, Kazal, Kiss Manyi, Alfonso, Kapitány, Borgos, Hlatky Edit, Halmai, Keleti, Lugossy, 3 órás műsorral. Mozihely-árak Z.. ½8.

Lantos Oliver-Martiny

80 tagú szimfonikus jazz-estje 25-én karácsonykor. Zenesk. d. u. 5 óra. Fényes, Kapitány, Bárdi, Halmai, Kazal, Lugosy, Horváth Hegedűs dr. (Magyari rend.)

Tabányi jazz

harmonika hangv. Zenesk. 26-án, d. e. 11 óra. 30 tagú szimf. harmonika zenekar. John, Alfonso, Fényes, Kapitány, Kazal, Halmai, Hlaszny, Sinkó Feller-Dubán, Szegedi Pécsi Öregdiákok stb.

A legszebb karácsonyi ajándék GYERMEKEKNEK

TARKA MÓKA

Nagy karácsonyi gyermekmatiné a VÁROSI Színházban dec. 26-án, csütörtökön d. e. 11 órakor. LATABÁR mint LATYI-MATYI SARKADI ALADÁR konferál Kutyaszínház — Csodamajom és az óriási kacagómúsor Mozihelyárak.

Ünnepi matinék csüt., dec. 26-án 11 órakor:
ROYAL APOLLO: Kövirág
SCALA: Stan és Pan nevető bombája
OMNIA: Fiúk a gáton

A Tarzan család legújabb kalandja!

TARZAN TITKOS KINCSE

JOHNNY WEISSMÜLLER és MAUREEN O'SULLIVAN izgalmas, káprázatos amerikai filmje Csütörtöktől:

ADY KOSSUTH is

11 millió nácit tartanak nyilván Németország amerikai zónájában

Berlinből jelentik a Világnak: Az amerikai katonai kormányzat biztonsági osztálya havi jelentésében közli, hogy Németország amerikai zónájában 11 millió nácit tartanak nyilván. Ezeknek 27 százaléka olyan, hogy vádat kell ellenük emelni. Eddig 115.635 személy ellen adtak ki vádiratot. A náciltanítási törvény óta 92.557 náci ügyet intéztek el.

Az Új Operabarátok 300 operai gyereket ajándékoznak meg karácsony első napján délelőtt 10 órakor az Operaházban a »Jancsi és Juliska« előadása előtt. A csomagok kiadására a hároméves »uraka a jószívű operabarátoktól névreszóló meghívókat kaptak. A szülők számára tiszteletjegyeket mellékeltek.

●

Az Ural vidékén új ásványt fedezett fel a Szovjetunió tudományos akadémiának egyik expedíciója. Az új ásvány fekete színű és nagy százalékban tartalmaz egy ritka elemet: a nióbot. A kiváló szovjet tudósról Forszmitnek nevezték el és rövidesen nagy arányokban indul meg kiaknázása, miáltal a szovjet ipar felbecsülhetetlen értékű új nyersanyaghoz jut.

●

Házasság Glück Irene és Rosner Miklós mérnök, fakereskedő házasságot kötöttek.

Fischer Zsuzsa és Falk Andor f. hó 23-án házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

Krausz Sándorné szül. Friedmann Marika és Fischer Andor a mai napon házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Z. Várady Margit és ifj. Kárpáti Aurél, a »Világ« belső munkatársa december 21-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Keresztfalvy Adrienne és dr. Büchler Sándor, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank titkára dec. 23-án tartották esküvőjüket. (Külön értesítések helyett.)

Dr. Simkó Pál református orvos-őrnagy és Strausz Béláné szül. Stern Juci f. hó 22-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Strasser Tiborné Szilos Lydia és dr. Saló Sándor házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Fried Kató és Kalmár György f. hó 25-én ½1 órakor tartják esküvőjüket a Mikéte Hermina-út 49 alatti templomában. Minden külön értesítés helyett.

Elek Zsuzsa Budapest és Plesz Richárd Nagyvárad házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

Gönczi Anny Budapest és Nobel Miklós Győr házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.) (×)

●

Pülltyorkán és tapsvihar találkozik Párisban Sartre két legújabb darabja körül. A hetilapok állandó támadó és védő cikkeket közölnek kritikai rovatukban az előadásról. Az egyik darab első felvonása egy padláson játszódik. Egy csoport ellenálló megkülönböztetést vár a milicia kihallgatását. Egy kisgyerek zokogva, remegve jár fel és alá, fél az elkövetkező kinzásoktól, tudja, hogy ereje el fogja hagyni és elárulja társait. És ez az árulás hatvan ember halálát okozza. A felháborodás a kinzásokat bemutató jelenetek miatt történt. A hemutató közönségének felháborodása óta a kinzási jeleneteket megrövidítették.

●

A Radio Times hosszabb cikkben méltatja Bartók III. zongoraversenyét, abból az alkalomból, hogy Angliában először került bemutatásra. Bartók ezt a művét feleségének ajánlotta és közvetlenül halála előtt írta. A tizenhét utolsó ütem hangszerelését azonban már nem tudta kidolgozni, csupán zenei gyorsírással jegyezte fel. A zongoraverseny utolsó taktusait Bartók barátja és tanítványa, Serly Tibor az utalások hű figyelembe tartásával fejezte be.

●

Hellerné Miskolczy Eugéniát, a magyar feminista mozgalom egyik legkiválóbb úttörőjét és harcosát halála után érte az a kitüntetés, hogy a köztársasági elnök a demokratikus eszme ápolása körül szerzett kimagasló érdemeinek elismeréséül a Magyar Szabadságrenddel tüntette ki.

●

Lantos Kálmán a Révai Testvérek Könyvkiadó cég volt vezérigazgatója még a háború előtt kiment Londonba. Ott nagy könyvkiadóvállalatot alapított, amely a mai vevőközönség számító angol regények egész sorát adta ki. Nemrégiben az angol kultuszkormány tanulmányútra küldte Lantos Kálmánt az északi államokba. Néhány hónappal ezelőtt egész családját is kivitette Londonba — mint hogy most érkezett leveléből most értesültünk — tavasszal látogatóba készül Budapestre, mert itt érdekes terveket készül megvalósítani az angol—magyar könyvkiadás vonalán.

●

Ma 46 éve, 1900 december 24-én jelent meg az Iszkra első száma, amelyet a cári üldözés elől külföldre menekült Lenin szerkesztett és adott ki.

●

Négy fiatal festő, a Képzőművészeti Főiskola tavaly végzett növendékei állami ösztöndíjat kaptak Rómába. Ausztrián keresztül indultak el Itáliába, Bécsben azonban elakadtak, mert az olasz beutazási engedélyt ott kell beváltaniok. A kényszerhelyzetben is hamar feltalálta magát az ügyes kis festőgárda és a napokban meghívót küldtek az osztrák fővárosból. Értesítenek bennünket, hogy Böhm Lipót, Bíró Antal, Riedl Judit és Zugor Sándor, a bécsi magyar akadémikusok egyesületében kiállítást rendeztek.

Silvestri megszervezte a magyar-román művészcserét

A *Magyar-Román Társaság* rendezésében *Silvestri Constantin*, a bukaresti rádió és filharmónia karnagya, *Magyar Tamás*, a kitűnő fiatal hegedűművész és *Antal* István zongoraművész bemutatták a modern román szerzők szzonátáit. *Enescu, Constantinescu* és *Silvestri* művei kerültek sorra.

Hangverseny után Silvestri elmondotta munkatársunknak, hogy Budapesten új barátokat szerzett s egyúttal megvalósította a *magyar-román művészcsereakciót. Hat művészt hívott meg Bukarestbe: Fischer* Annie, *Zathureczky* Edét, *Cserfalvi* Elizt, *Lukács* Pál brácsaművészt, *Antal* István zongoraművészt és *Somogyi* László karmestert. *Somogyi* László bukaresti szereplése idején Silvestri szerepel nálunk.

Silvestrit a közönség egyébként ezúttal mint zongoraművészt is ünnepelte. *Magyar* Tamásnak előkelő tanusú, plasztikusan kifejező, kiegyensúlyozott játékával most is nagy sikere volt.

Végül bejelentették, hogy a *magyar-román intézetben magyar és román tudósok közösen fognak dolgozni a két nép megismerésén.* A Mocsáry Lajos kollégiumban *együtt tanulnak a magyar és román diákok.* A Silvestri-búcsúhangverseny jövedelmét is e két intézmény javára fordították.

Több, mint pikáns francia film!

SZÉP KIS CSALÁD

MICHEL SIMON * RAIMU * MARIA BELL

STUDIO Szerdától **CAPITOL**

Mickey **Rooney** Judy **Garland** táncos zenés vígjátéka

Tavasz a Broadwayn

Csütörtök este fél 8-tól **CORSO** szerdától **DÉCSI**

JOAN CRAWFORD
Melvyn Douglas és Conrad Veidt különleges témájú filmje

A szerető két arca

Óriási siker **CORSO**
2-ik hé re prolongálva

Perzsaszőnyeget magas áron veszek. Wesselényi-u 29. I. 5.

Lüktető szoba FELSZERELÉSI CIKKEK
Bálint Andor IV. major u. 1. Kossuth L. u. sarok.

AUTÓ SZAKISKOLA
Hikádé Terez-körút 7
Telefon: 228-852.
Műhely — garage KÁLVÁRIA-TÉR 8.
Benzin- és Dieselmotor, autófilm bemutatás.
Vizsga személy-, teher- és motorkerékpáron. Vidékieknek bentlakás
Részletfizetés.
Kérjen tájékoztatót
KERBER-autó-, DIESEL-motorkerékpárkönyvek utánvéttel is

SZÉKEK asztalok sörkimérőpultok billárdasztalok evőeszközök olcsón
Rosenfeld
Népszínház-u. 31. T: 139-274

Zongora 800
Stingl, Bösendorfer, Bechstein, stb. zongorák, pianinók, olcsón, részletre is. KERNÁCS, Rákóczi-út 13. Tel.: 139-911

Gyermek irhabundák
nagy választékban karácsonyra leszállított áron
Szőrmeszövetkezetnél, Király-utca 1/E.

„Watteau"
művészolajfestékek, művészgyantafestékek, tanulmány olajfestékek, tempera, dekorációs olajfestékek. Pasztellkréták, festőszerek, külföldi gyártmányokat felülmúló, garantált legjobb minőségben kapnató. Egyedüli gyártó Szabó László vegyipari vállalat, X., Füzér-u 36. Tel.: 132-552. Kereskedőknek, viszonteladóknak kedvező árlappal szolgálunk. Vásárlóinkat kiadunk

Mars gyermekkocsik
gyermekágyak és székek játékkocsik, játékágyak, fűzet VI., Andrássy-út 36. Párisival szemben. Üzem IX., Lilliom-u. 8. Beráros-térnél.

Sifelszerelés rádli
Molnár Gyula
Bp., VII., Somogyi Béla-út 8/c. Telefon: 427-575.

Hanglemez újdonságok Akuszt kától Rákóczi-út 49

HIGANYT
VESZ GROSS. József körút 23.

Evőeszközök
rozsdamentes
alpacca
minden mennyiségben kaphatók.
HEXNER
Király-utca 25. Telefon: 227-073.

Készítőnél olcsó új és használt BÚTOR
KOMBINÁLT . . 1500
REKAMIÉ . . . 490
ÚJ HÁLÓ 1000
KONYHA 695
FOTELÁGYAK . 300
irodabútor Vé el-eladás
Combos asztalosüzem Kálvária-utca 26
Raktár: Tömő-utca 62.

OPERA PENSIO
VI., DALSZÍNHÁZ-U. 8
Elegáns, meleg folyóvizes szobák. Kitűnő ellátással.

STILUS FOTEL és KANAPÉÁGY
THÖKÖLY-ÚT 32

BUDAN
IRÓGÉP, SZÁMOLÓGÉP
vétel, eladás, spec. javítóüzem. VINCZE, I., Krisztina-körút 30.

Naptárak, kalendáriumok falvédők, szőnyegek
legolcsóbban, óriási választékban
György Imre papírárunagykereskedőnél. Deák Ferenc-utca 15.

Szilveszterre kölcsön zongorák legolcsóbban! Most vásároljon!
A világ legjobb zongoráiból hihetetlen olcsón válogathat részletre is.
LYRA Erzsébet-körút 19 (Barcsay-u. sarok.)
Az ország legnagyobb zongoraterme.

KIRAKATÁLLVÁNYOKAT csak Reichert Testvérek-től Izabella-u 18. Tel.: 425-312.

Ágytoll és pehely
nagy választékban, legjobban és legolcsóbban Geislernél
Thököly-út 14. Keleti pályaudvarral szemben.

Veszek szőrmét nyersbőrt bundát
Barna Andor, VII., Wesselényi-u 31. Tel 423-727

Rövidlejáratú termelést kereskedői
KITELEKET nyujt
tőzsdei megbízásokat vállal, Krausz Lajos bankház, VII., Erzsébet-krt kilenc—tizenegy. Telefon: 421-903.

2—3 sz. irodát
keresünk »Reprezentatív« jeligére Boros hirdetőbe, Andrássy út 54.

Üzemet romosat is átvennék
esetleg társulással, »50.000-ig« jel. Patakhoz, Bajcsy Zs.-út 29.

Szilveszterre
kis arányozott malac és pecsenye, vanillia kéményseprő stb. Legolcsóbb árakon. (Reklámfelírással is) készíti SCHNEIDER Művirágüzem, Sip-utca 18. I. Tel.: [illegible]

Magyar, keleti perzsák
kisebb-nagyobb méretben, szép, olcsó darabok. Arganian és szőnyegtisztítók eladók. Javítás, vétel, csere, beszálás. Ráday-u. egy. Szőnyegüzlet. Tel.: 189-387.

Szőnyegjavítás
mosás, átalakítás 25 éve legművészibben. Burgerné, Ó-u. 37. T: 124-724

Tö gy- es bükkfa rönköt veszek
200—300 m³ hordók gyártásához, részben műnasáb is lehet, »Készpénz« jeligére Tenzer hirdetőbe, Szervita-tér 8.

INGATLAN-
át gyorsan, jól eladja dr. HEGYI, Rökk Szilárd-utca hat. Tel.: 136-761 Alkalmi vételű belvárosi stb. primán épült, hibátlan bérházakban, minden igényt kielégítő, hipermodern, továbbá kisebbigényű villákban, bérház- és villatelkekben, öröklakásokban, birtokban, szőlőgyümölcsösben. Környéki és balatoni villákban nagy választék.

Mozik műsora

ADY (VII., Somogyi Béla-út 8). Tarzan titkos kincse. 3, 5, 7. **BELVÁROSI** (IV., Irányi-u. 3): Nagy toll 5, 7, v. ü. 3-kor is. **BETHLEN** (Bethlen Gábor tér 3.): Sarokjegyek ½5, ½7, ½9, vasár- és ünnepnap 2, 4, 6, 8. **CAPITOL** (VII., Baross-tér 32): 2x2. 25-től: Szép kis család. 2, 4, 6, 8, vasár- és ünnepnap ½12. **CITY** (V., Bajcsy-Zsilinszky-út 34): Nagy kaland. ½4, ½6, ½8, szomb., vas., ünn. ½2 kor is. **CORSO** (IV., Vácи u. 6): A szerelem két arca. ½4, ½6 ½8, sz. ½8. v. ü. 11-kor is. **CORVIN** (IX., Üllői-út 9.): Nagy kaland. ½4, ½6, ½8, vasár- és ünn. 11 és ½2-kor is. **DAMJANICH** (VII. Damjanich-u. 1): Apa és fia. 26-tól: Orient express. ½4, ½6, ½8, v. ü. ½2. **DÉLI** (VI., Teréz-krt 2c): Amiről nem beszélünk. 25-től: Tavasz a Broadwayon. 4, 6, 8, sz. v. ü. 2-kor is. **DOZSA** (XIII. Robert Károly-krt 59—61): Tűnemény. ½6, ½8, v. ü. ½4-kor is. **ELDORADÓ** (VIII. Népszínház-u. 1): Papucshős. 4, 6, 8. **ELIT** (V., Szent István körút 16): Romance. 25-től: Nagy ábránd. ½4, ½6, ½8 sz. v. ü. ½2. **FLORIÁN** (III., Flórián-tér 3): Segítség óvaköltem. ½6, ½8, v. ü. ½4. **FÓRUM** (IV. Kossuth Lajos-u. 18): Lehull az álarc. 26-án ½8-kor: Tavasz a Broadwayon. ½4, ½6, ½8, sz. v. ü. ½2. **HUNNIA** (XI., Bartók Béla-út 139): Jég hátán is megélünk. 26-tól: emlékszel még? ½4, ½6, ½8. vas., ünn. 11 és ½2 kor is. **IPOLY** (V. Csáky-u. 63): Sarokuzlet. ½4, ½6, ½8 órakor. **JÓZSEF ATTILA** (VIII. Kálvária-tér 7): Kémvadászok. 26-tól: Fiú vagy lány. 4, 6, 8 órakor. **KAMARA** (VIII., Dohány-utca 42. Operaház fantómja. ½4, ½6, ½8, v. ü. 11-kor is. **KOSSUTH** (V. Váci-út 4): Kövirág. 26 tól: Tarzan titkos kincse. ½4, ½6, ½8, v. ü. 2, 4, 6, 8. **KOSSUTH HIRADÓ** (VII. Erzsébet-krt 18): Mafiri-krónika a legújabb eseményekkel. Orosz hiradó, Francia hiradó. A film a tudomány szolgálatában. Fehlök ura. A három kérő (Bordi—Pethes). Folyt. egyórás előadások reggel 9-től este 10-ig. **LLOYD** (V., Hollán-u. 7/a): Férfiak kedvence ½4, ½6, ½8, sz. v. ü. ½2-kor is. **MARX** (VII. István út 39): Zoro Huru a kisértetek kastélyában. ½4, ½6, ½8, v. ü. ½2-kor is. **OLYMPIA** (VII. Erzsébet-körút 28): Lopott feleség. 26-tól: Kisért a múlt. ½2, ½4, ½6, ½8, vasár- és ünnepnap ½12-kor is. **OMNIA** (VIII., Kölcsey-u. 2): Kék hold völgye 25-től: Torpedótámadás. 4, 6, 8, sz. v. ü. 2-kor is. 26-án d. e.: Fiúk a gáton. **OTTHON** (VIII., Bánczky-u. 3—5): Top hat. 26-tól: Várlak. ½4, ½6, ½8 órakor. **PALACE** (VII., Erzsébet-krt 8): Társbérlet. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **PATRIA** (VIII. Népszínház-u. 13): Férfiak kedvence. 4, 6, 8, sz. v. ü. 2-kor is. **PETŐFI** (VII., Rottenbiller-u. 7/b): A szerelem nem szégyen. 26-tól: Pinocchio. ½4, ½6, ½8, v. ü. ½2, ¾4, ½6, ½8. **PHÖNIX** (VII. Rákóczi-út 68): Rio. az ördögsziget. 25től: Tüzön vizen át. 11, 1 3, 5, 7. **ROXY** (VII., Rákóczi-út 82): Alvilági szüz. 2, 4, 6 8, v. ü. ½12, ½2 ½4, ½6, ½8. **ROYAL APOLLO** (VII. Erzsébet-krt 45): Utolsó pillanat. ½4, ¾6, 8. 26-án d. e. 11 kor; Kövirág. **SAGVÁRI** (VIII., Üllői-út 4): Mandzsu bestiák. ½4, ½6, ½8, v. ü. ½2-kor is. **SCALA** (VI., Teréz krt 60): Eskü. ½4, ¾6, 8, v. ü. ½2-kor is. 26-án d. e. 11-kor: Stan és Pan nevető bombája. **STUDIO** (VII., Akácfa u. 4): Egy asszony, aki mer. 25-től: Szép kis család. 2, 4, 6, 8, vasár- és ünnepn. ½12. **SZABADSÁG** (XI. Bartók Béla-út 64): Kövirág. ½4, ½6, ½8. **TINÓDI** (VI., Nagymező-u. 3; 224-400): Waterloo Bridge. 26-tól: Kövirág. ½4, ½6, ½8. **TURÁN** (VI., Nagymező-u. 21): Egymásért. 26-tól: Csattan a csók. 2, 4, 6, 8, v. ü. ½12. **UGOCSA** (XII. Ugocsa-u. 10): Zoro-Huru a kisértetek kastélyában. 26-tól: Hazugság nélkül. 3, 5, 7. **UJLAKI** (III. Bécsi út 69): Éjfélre kiderül. ½6, ½8 v. ü. ½4. **URÁNIA** (VIII. Rákóczi-út 21): Eskü. ½4, ¾6, 8, v. ü. ½2. **VÁROSI SZINHÁZ:** (VIII., Tisza Kálmán-tér): Szingapuri táncosnő. 2, 5, 7. **VESTA** (VII., Erzsébet-krt 39): Zoro Huru a kisértetek kastélyában. 25-től: Texas. 10, 12, 2, 4, 6, 8.

Matiné a Városi Színházban. Vasárnap, december 29-én délelőtt 11 órai kezdettel, *Tildy* Zoltánné fővédnökségével, *Gerő* Ernőné és *Szakasits* Árpádné védnökségével, matinét rendeznek a Városi Színházban a Siketnémák Országos Otthona javára. Fellépnek: *Gyurkovits* Mária, *Fodor* János, *Latabár* Kálmán, *Bilicsi* Tivadar, *Rácz* Vali, *Turay* Ida, a *Holéczy* együttes s a komoly és mulattató művészek egész sora.

Zongora, jazz-zongora, harmonika
legmodernebb tanítása Vörös államilag engedélyezett zeneiskolában.
VI., Teréz-krt 39.

December 25-én d. u. ½3-kor
ügető

VILÁG
A polgári demokrácia lapja
Megjelenik minden hétköznap délután
Felelős szerkesztő: MIHÁLYFI ERNŐ DR.
Szerkesztő: KEMÉNY ISTVÁN DR.
Főmunkatárs: BÁLINT IMRE
A kiadásért felel: SUPKA GÉZA DR. főszerkesztő
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII. RÁKÓCZI-ÚT 54
Telefon: 222 458 226 636

Ruhákért szőnyegért
stb. legtöbbet fizet.
RUHAMŰZLET
Somogyi Béla-út 5/1. Hívásra jövök Tel 227-856

Férfiruhát szőnyeget bútort
szerzek, egész háztartást vesz
Gerstl István-út 28 Tel.: 427-516

Férfiruhák
bőrkabátok, szövetek vétele és eladása
Sebestyén Király-u. 50. Tel.: 420-731

Nincs tényes kirakat
Bútorüzlet az udvarban. Somogyi Béla-út 16. Eladás, vétel, csere.

INGATLAN
üzlet, lakás stb. forgalomra iparengedélyem, irodám van. Szakembert pénzzel és munkatársat keresek. »Azonnali indulás« jeligére Blocknerhez Városház-u. 10.

ARKANZAS AJÁNDÉKA MÉGSEM DRÁGA . . .
Petőfi Sándor-u. 8.

Gyermekkocsik Babakocsik Kisautók
Várnai-tól
Erzsébet-krt 13. Dohány-utcai oldalon.

Üvegballon és demizson ismét kaphatók
Fried Akácfa-u. 32. Tel.: 226-023.

Üvegárut, porcellánt, palackot vesz
FRIED Akácfa-u. 32. Tel.: 226-023.

Körégőn petróleum lámpák
falilámpák, szerelések lámpabelek olcsón kaphatók.
FRIED Akácfa-u. 32 T. 226-023

Gyógyszeres üveg
Palackok Vegyszeres üveg.
tégelyek kozmetikai üvegáruk
FRIED Akácfa-u. 32. Tel.: 226-023.

Uriszoba
eladó. Szentkirályi-utca négy. Házfelügyelő.

Bútor, szőnyeg
vétel, eladás legelőnyösebben
Glück-nél
Terez-körút 23. Rákóczi-út 53. Részletre is!

Ruháért szőnyegért
legmagasabb árat fizet FINIÁSZ, Szövetség-u 3.
Telefon: 421-769

250-300 forintot is fizetek használt férfiruháért
kevésbé viseltért többet is. Szmokingot, szövetet is veszek. TÓTH, Bp., IV., Curia-utca 2. üzlet. (Ferenciek-terénél.)

Székek asztalok
minden mennyiségben kaphatók.
HEXNER
Király-u. 25. T.: 227-073

MEGBÍZHATÓ FUVAR
MATEOSZ
Józsefvárosi iroda, József-körút ötven. Baross-utca sarok.
Tel.: 13-8[illegible]-60

ARKANZAS AJÁNDÉKA MÁRKA . . .

NYULBŐRT VADBŐRT VÁSÁROL
BŐRIPARI ÉS KERESKEDELMI KFT.
UJPEST BŐRGYÁRA BPEST
Thaly Kálmán-u. 8. V. Szt István-park 2. fsle. 2.

Szép használt ruhát csak ERDÉSZ-nél
érdemes eladni. Bp. V., Nádor-u 9 T: 183-832.

Előlegezzen bizalmat vásároljon PERZSASZŐNYEGET
Most vehet olcsón SAGLAM ISMÉT-nél. Gróf Zichy Jenő-utca 10.

Papa-Mama és a Gyerek karácsonyi ajándékát nátunk ve ye meg
fényképalbum, emlékkönyv, mese- és ifjúsági könyvek, imakönyv, kegyszer, társasjáték, játékkártya, mappás és dobozos levélpapír, naptár, kalendárium, alabástrom ajándéktárgyak, töltőtoll, csavaros és Pix irón Selyem- és krepppapír, staniol, szaloncukorcsomagoló.
Győződjön meg olcsó áraink[illegible]
Ságl üzlethaz. Rákóczi-út 52.

Nyers nyúlbőrt, pézsma hörcsög Tsuk gyár. Király-u. 3[illegible] és vadbőrt vesz

Ezüst evőeszközök, dísztárgyak legelőnyösebb áron
Polgár Kálmán ezüstműves
VII., Kazinczy-u 8. Udvarban Tel.: 221-[illegible]
Javítás, átalakítás, csere. Ezüstvétel

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős: Gorszky Tivadar igazgató

1967 OKT – 2

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Ridovics László

ESTI HÍRLAP

TÁRLAT SZOMBATHELYEN. A múzeumi hónap Vas megyei programjának egyik kiemelkedő eseménye lesz Ridovics László festőművész tárlata. A kiállítást a Savaria Múzeumban tartják.

Ridovics Péter: Anyaság

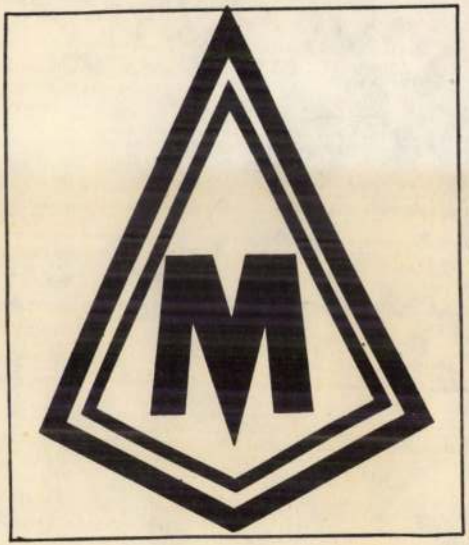

A MEGAMORV KFT Kazánfejlesztő Iroda az energiatakarékos nagy hatásfokú hőtermelő berendezések gyártója. Elsősorban családi házak és kisebb szociális ipari és mezőgazdasági létesítmények meleg vizes fűtésére.

A MEGAMORV terméktípusok általános ismertetője:

MEGAMORV szén- és vegyestüzelésű, síkrostélyú lemezkazánok M30-as, M60-s, M120-s, M250-s, M350-s.

A kazánok szén-, fa és fahulladék eltüzelésére alkalmas, kézi üzemeltetésű berendezések

MEGAMORV automata gáz- és olajtüzelésű lemezkazántestek M15, M20, M45, M70, M100, M150, M500

RIDOVICS Péter festő

Farkas András: Kiállitások az MMK és a Hevesi Szemle Galériájában. - Hevesi Szemle, 1989. 2.sz. 82-84.p.

Jó lenne itt most példálózni, mivel is hatottak rám ezek a fiatal művészek, merthogy ennyire beleéltem magam az általuk keltett atmoszférába, abba a légkörbe, ahonnan ezek a művek születhettek. Ridovics Péter a leghétköznapibb környezetben éri utol a lányokat, asszonyokat: a konyhában, netán reggeli készülődés közben, amikor a külső világ sem igyekszik fürödni abban a fényben, ami még szét sem áradt ebben a szürke és polgárian szegényes vagy inkább szerény lakásban.

Ahol a nagymama nemcsak rezzenéstelen öregségét éli meg, de árasztja is azt az otthonosságot, amit pénzért nem lehet megvenni a zsúfolt áruházakban. Az *Anyaság* nem misztérium itt, de szemmel megfogható állapot, a színek kontrasztjából ránk leső bizonyosság, hogy itt, a mában a jövő érik. A *Kékruhás lány*, a *Kamilla* címet viselő portré, a *Vörösruhás*, az *Eszter* fiatal lüktetése az életnek, azzal is, hogy a széles gesztusokkal felhordott, nagy színfoltok szinte nem engedik őket elmozdulni abból a szeretetből, amellyel a művész megörökítette őket.

előfizetési dija

..... pl. Új videofelvételek 1990.
előfizetési dija

1990-re szerződni kívánok a Könyvtár

TÉKA 89/246 - 8000 pld.

Riedl, Peter

Nobrán

l.

Csat-Frey Öst Kunst

XXIV. k -

XII. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
48

Gozzadini, G. I sepolcreti Etruschi.
Bologna, 1875.

Gûz.

id.

The
Ráday Gallery
Cordially invites you and your
family
to the opening ceremony of its new
exhibition
where you can meet the works of

Péter Ridovics
Painter

The event will take place on the
6th November 2003 at 5.30 p.m.

Mr. Rui Monteiro
First Secretary off Portugal
in Hungary
will open the exhibition
and
Mr. Tamás Geiger
Pianist
Will also perform on the ceremony.

We would be very pleased if
you could also participate
on this event.
If not you can see the exhibiton
Until 25th November.

A
Ráday Galéria szeretettel meghívja
Önt és kedves családját

Ridovics Péter
festőművész

kiállításának megnyitójára
2003. november 6-án csütörtökön
17 30 órára.

A kiállítást megnyitja
Rui Monteiro
Portugália magyarországi
Első titkára

Zongorán közreműködik:
Geiger Tamás

A kiállítás megtekinthető
2003. november 25-ig.

Ráday Galéria
Budapest IX., Ráday u. 8.
Tel.: 218-0936
E-mail: info@raday-galeria.hu
www.raday-galeria.hu

Nyitva tartás
Hétfőtől-péntekig: 12 - 18 óráig.
Szombaton: 10-13 óráig

RIDOVICS PÉTER

VOLAN elektronika Részvénytársaság

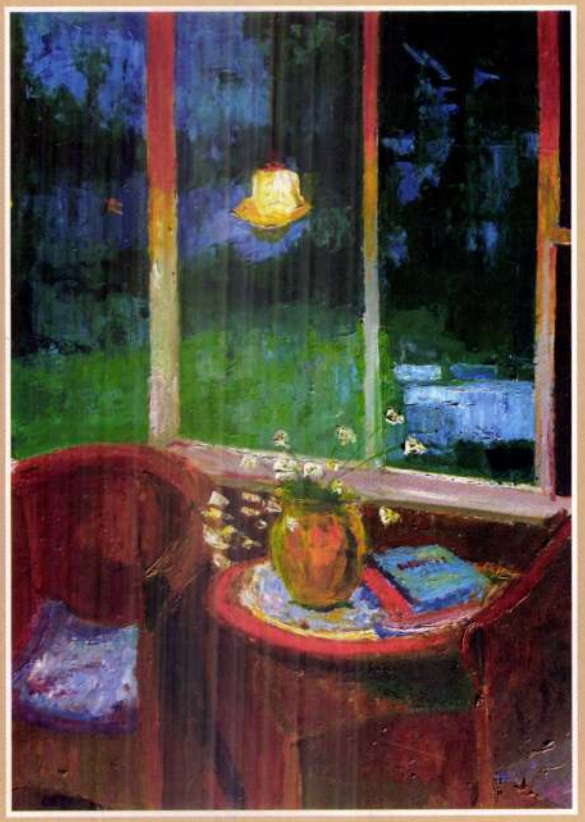

Ráday GALÉRIA

The
Ráday Gallery
Cordially invites you and your
family
to the opening ceremony of its new
exhibition
where you can meet the works of

Péter Ridovics

Painter

The event will take place on the
6th November 2003 at 5.30 p.m.

Mr. Rui Monteiro
First Secretary off Portugal
in Hungary
will open the exhibition
and
Mr. Tamás Geiger
Pianist
Will also perform on the ceremony.

We would be very pleased if
you could also participate
on this event.
If not you can see the exhibiton
Until 25th November.

A
Ráday Galéria szeretettel meghívja
Önt és kedves családját

Ridovics Péter

festőművész

kiállításának megnyitójára
2003. november 6-án csütörtökön
17 30 órára.

A kiállítást megnyitja
Rui Monteiro
Portugália magyarországi
Első titkára

Zongorán közreműködik:
Geiger Tamás

A kiállítás megtekinthető
2003. november 25-ig.

Ráday Galéria
Budapest IX., Ráday u. 8.
Tel.: 218-0936
E-mail: info@raday-galeria.hu
www.raday-galeria.hu

Nyitva tartás
Hétfőtől-péntekig: 12 - 18 óráig.
Szombaton: 10-13 óráig

VOLAN
elektronika
Részvénytársaság

RIDOVICS PÉTER

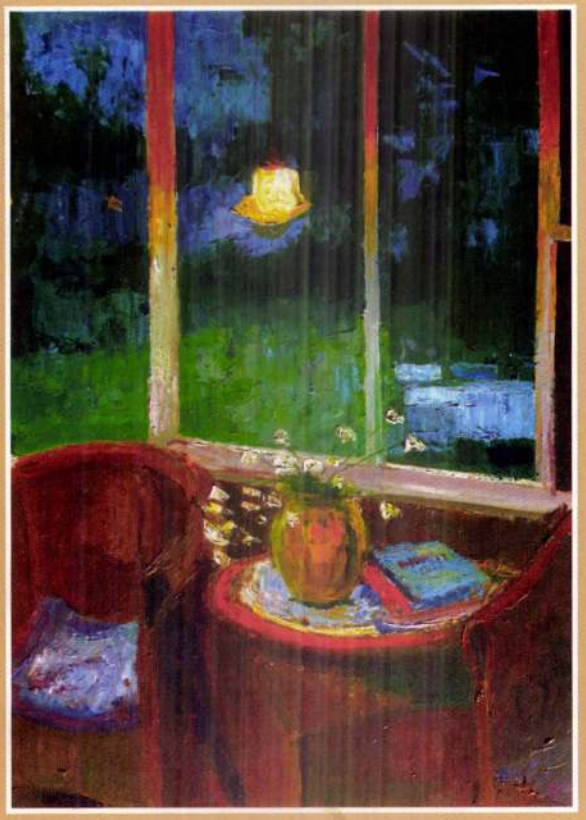

Ráday GALÉRIA

A kiállítást megnyitja: MORVAI GYULA,

a Győr-Sopron megyei Tanács Művelődési Osztályának

főelőadója

*

A kiállítás megtekinthető:

hétfőtől péntekig 14–18 óráig, szombaton 9–13 óráig

május 8-tól május 26-ig

A GYŐRI VÁROSI KÖNYVTÁR

Herman Ottó u. 22. sz.

tisztelettel meghívja

1984. május 8-án 17 órára

Buda István szobrászművész

Kubisch János szobrászművész

Ridovics Péter festőművész

kiállításának megnyitására

Ridovan Péter

F. k.: Mezei György — SZGY 84.8655

Meghívó

Napjaink 1981 sept. 12

RIDOVICS LÁSZLÓ

Alkotóműhelyben

Komolyság, erkölcs, vitalitás

Ridovics László azok erkölcsi örökségét folytatja, akik komolyan vették az embert, testi, szellemi, egyszóval *társadalmi mivoltukban.* Kner Imre 1918 utáni egyik levelében társadalmi és kulturális vonatkozásban a legfontosabb szükségletet ebben a szóban jelölte meg: *komolyság.* Ridovics ezt talán sosem olvasta, de festői és közéleti működésében minden lépését ez jellemezte, függetlenül attól, hogy magatartása minden részletében megértésre talált — vagy sem. Vallja: a művész feladata, hogy műalkotásokon keresztül minél szélesebb körű közönség számára tegye érthetővé és élvezhetővé az esztétikai értékeket.

Úgy véli, hogy téma, konkrét mondanivaló nélkül nincs realizmus. Noha a „téma" szerves egységben jelenik meg a festőiséggel. Ahogyan az esemény, a jelenet, a falurészlet, a csendélet, a munkás, az akt megjelenik képein, az teszi sajátosan egyénivé Ridovics László művészetét.

Dunántúli részlet

Festészetének legnagyobb ereje a szín, ami festőnél a legfontosabb, legnélkülözhetetlenebb követelmény. Színérzékenysége a sötét és a villanóan fehér, sárgás, szürkés színek drámai feszültségében, s a köztük levő megszámlálhatatlan finom átmenetben mutatkozik meg. Lírai ez a festészet még üzemi, vagy szántóföldi munkát ábrázoló műveiben is. A líra meghal — jósolta Babits. Nem hal meg a költészetben sem, míg költők akadnak, s nem hal meg a festészetben sem, amíg a művész a szívével is dolgozik. S amíg a látvány a tudaton átszűrve jelenik meg újra a vásznon, a falon, a műalkotásban.

A szerkezet legfőbb eszköze Ridovicsnál a színek és a foltok külön-külön futó, s mégis egységbe olvadó ritmusa. A kékek, a sárgák, a lilák, vörösek, zöldek mind más rendben sorakoznak. A világosak a sötét háttérből lépnek — sokszor robbanak — az előtérbe. *Társadalmi feszültség lappang az ilyetén létrejött kontrasztban, melyben a művész dinamikus érzelemvilága és világnézete fogalmazódik meg.*

Főként csendéletein, de egyéb művein is jellemző a tárgyak, alakok plaszticitása. Szinte érzékivé, megfoghatóvá, körüljárhatóvá válnak a valóság elemei, a vázák, virágok, gyümölcsök, fatörzsek, emberek. Dinamikus egyénisége szinte minden képen visszatükröződik, még a virágcsendéleteken is. Ebből persze nem következik, hogy ne lennének lehiggadásból, szemlélődésből született képei. Mégis: akár férfiasan kemény a kifejezés, akár ellágyult, a képek az élet örömét, az ember jövőjét — a művész optimizmusát sugározzák.

Ridovics kifejezésmódjában kétségtelenül szerepet játszik az *expresszivitás,* mindazonáltal a képek realizmusa is nyilvánvaló. A művészet végtelen folyam. Beletartozik a mai realizmus is. De mert ez más, mint a tegnapi, azért még nem tagadja meg azt, amiből született. Mindig megmarad a szemmel látható valóság, a természet talaján.

A realizmus téves értelmezésétől egyébként Ridovics már főiskolásként is távol tudta tartani magát. Szőnyi volt a mestere, akinek tanításait mélyen a magáévá tette. A későbbiekben Szentiványi Lajoshoz fűződő több évtizedes barátsága támogatta a fogalom értelmezésének korszerű voltában. Nem eszményített, nem hurrázott az ötvenes években, nem másolta a valóságot sem gyötrelmes, sem kényszeredetten mosolygós állapotában — a művész feladatát korábban is a társadalmisága által meghatározott látásból fakadó alkotások létrehozásában látta.

Tehát realista művész — a maga sajátosan meghatározható, pontosan körülírható módján. Nem a tegnapi realizmus értelmében, mert manapság a szem bonyolultabb, összetettebb, s elvontabb látványokhoz szokott, s ezt a ma művésze nem téveszthet szem elől. A téma vállalása, a korszerű ízlésnek és látásmódnak megfelelő, világos kifejezése, a fantáziadús formaadás és színgazdálkodás teszi modernné ezt a realizmust.

Ridovics képei mindazokhoz szólnak, akik nem kizárólagos alapon közelítenek a művészethez és a művészekhez, hanem a széles ívű befogadás készségével, a mások ízlésének tiszteletben tartásával. Értelmi és érzelmi kapcsolat, megértés és rokonszenv nélkül mű és néző között egészséges kapcsolat ki sem alakulhat. Ridovics László tudja ezt, s ezért festészete megértő műbarátokban — határainkon belül és kívül — valóban nincs híjával.

Szij Rezső

Közélet

Losonczi Pál, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke pénteken fogadta Alfonso Herrera Salcedo rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet, a Mexikói Egyesült Államok nagykövetét, aki átadta megbízólevelét. A megbízólevél átadásánál jelen volt Garai Róbert külügyminiszter-helyettes.

Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke táviratban üdvözölte Mengisztu Hailé Mariam etiópiai államfőt ország nemzeti ünnepe alkalmából.

Valid Dzsumblatt, a Libanoni Haladó Nemzeti Mozgalom Központi Politikai Tanácsának elnöke, a Libanoni Haladó Szocialista Párt elnöke, aki szeptember 8. és 11. között a Hazafias Népfront vendégeként, delegáció élén tartózkodott hazánkban, pénteken elutazott Budapestről. A delegációt látogatása során fogadta Sarlós István, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a HNF Országos Tanácsának főtitkára és Darvasi István, az országgyűlés külügyi bizottságának titkára.

A dr. Juszt Lajos egészségügyi miniszterhelyettes vezette küldöttség, amely szeptember 6. és 10. között Jordániában tárgyalásokat folytatott a két ország közötti egészségügyi együttműködés fejlesztéséről, hazaérkezett. A látogatás során Ammanban aláírták az egészségügyi együttműködési egyezmény 1982—83-ra szóló munkatervét.

kek

vei ma már 4,4 százalékkal, a gázolajosok 2,2 százalékkal *kevesebb üzemanyaggal* teszik meg egy kilométer utat. A DÉL-DUNÁNTÚLI GÁZSZOLGÁLTATÓ VÁLLALAT Vörös Csillag és Kun Béla Szocialista Brigádja a pécsi földgázprogram megvalósításának elősegítése érdekében eddig összesen 2263 lakás földgázellátásának előkészítését végezte el. *A vállalatnál a korábbinak több mint négyszeresére nőtt a*

Országos tanácselnöki értekezlet a Parlamentben

Az államigazgatás korszerűsítésének folyamatos feladatai közül a tanácsi munka *személyi feltételeinek javításáról,* a vezetői és ügyintéző *káderutánpótlásról,* valamint a társközségek közös tanácsainak *a lakossági ellátást javító munkájáról,* és közéleti-politikai szerepéről volt szó pénteken az Országházban, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalánál tartott országos tanácselnöki értekezleten.

A fővárosi, megyei és megyei városi tanácselnökök az első témát *Papp Lajos* államtitkár, a Tanácsi Hivatal elnöke, a másodikat *Raft Miklós* elnökhelyettes előterjesztésében vitatták meg.

Buda Gábornak, a Tanácsi Hivatal elnökhelyettesének előterjesztésében megvitatták a társadalmi közkiadások mérséklésével összefüggő tanácsi teendőket, takarékossági követelményeket is.

Az értekezleten részt vett és felszólalt *S. Hegedüs László,* a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára.

A fővárosi éjszaka árnyai

Nehéz igazoltatás

Batha László felvétele

Aki arra vállalkozik, hogy belepillant a főváros esti, éjszakai életébe, annak fel kell készülnie arra, hogy esetleg jó néhány „gyenge" emberrel, emberi gyengeséggel találkozik. Erre számítottunk mi is, amikor a Budapesti Rendőr-főkapitányság erkölcsrendészeti és körözési alosztályának munkatársaival, és a nyomozók munkáját segítő Forradalmi Rendőrezred néhány beosztottjával éjszakai közbiztonsági ellenőrzésre indultunk.

A szeptemberi borongós este mintha csak rányomná a bélyegét az egyébként nagy forgalmú *Déli pályaudvarra.* Az egy-két héttel korábban még javában zsibongó vasúti csomópont *lecsendesedett, nyugalom szállta meg.*

A tapintatos

egyik állványozó szakmunkását igazoltatja.

— A személyi igazolványt otthon felejtettem... — mondja a férfi, majd kotorászni kezd a zsebében, hogy valami igazolványt előhalásszon, mert bizonyára nem szívesen töltene akár csak néhány órát is a rendőrségen, amíg ellenőrzik az adatait. Később a *katonakönyv*

— Téglát? Én? Ugyan. *Csak a finomabb munkát végzem,* 50 forintos órabérért.

— És mi az a finomabb munka?

— Burkolok... Burkolgatok... De egyébként, *ha nem hiszik el, hogy dolgozom, akkor majd azt bizonyítom, hogy eltartanak!*

Amint az *Alkotás* bisztró ajtajaiban megjelennek a rendőrök, *egy sötét ruhás árny azonnal a mellékhelyiségbe suhan.* Előbb-utóbb, ha nem is önszántából, de előkerül a bujkáló, *O. László.* Állandó bejelentett lakása *Szabadegyházán* van, de ő már ritkábban jár arra, hiszen *tartási kötelezettség*

irányelvei

es körű shez

A hagyományos szociális ellátás — mint például az üzemi étkeztetés, a munkásszállások, a dolgozók szállítása, gyermekintézmények működtetése, vagy a lakástámogatás — mellett az irányelvekben kiemelkedő jelentőséget kap *a munkavédelem*. Újdonság, hogy a jövőben a munkáltatóknak meg kell tervezniük az egészségre ártalmas körülmények között dolgozók számának csökkentését. Az üzemegészségügy és a foglalkozási rehabilitáció fejlesztéséhez az irányelvek támpontot nyújtanak azzal, hogy *meghatározzák a munkakörülményeket javító intézkedések fontossági sorrendjét*. A foglalkozási rehabilitáció eredményessé tétele érdekében felhívják a vállalati rehabilitációs bizottságok figyelmét arra, hogy jelöljék ki a technológiai folyamatból kiemelhető és ilyen célokra alkalmas munkaköröket.

A munkahelyi oktatás tervezésének a rugalmasabb munkaerő-gazdálkodást kell szolgálnia a jövőben. A termékszerkezet átalakításával gyakorta együttjáró munkaerő-átcsoportosítás a több szakma megszerzésének igényét határozza meg. Így ma ez az alapvető feladat a vállalaton belüli továbbképzésben is.

Az irányelvek, természetesen, nem korlátozzák a vállalatok tervezési önállóságát de — sikeresen átültetve a gyakorlatba — elősegíthetik az egységes és magas színvonalú szociális tevékenységet szerte az országban.

KÖZÉLET

Huszár István, a Minisztertanács elnökhelyettese, az Országos Tervhivatal elnöke csütörtökön Szófiába utazott, ahol az 1981—1985. évi tervegyeztetésről tárgyal.

Megjelent a Munka

A termelést, gazdálkodást segítő ez évi szakszervezeti feladatokat elemzi *Juhász Ottó*, a Munka májusi számában. *Dr. Sütő Gyula* írása arra hívja fel a figyelmet, hogy a szakszervezeti választások során és azt követően is minden tisztségviselőnek segíteni kell abban: a dolgozók megértsék, a szocializmus építése nem függetleníthető a béke védelmétől, a szakszervezeteknek fontos szerepük van a békemozgalomban. *Dr. Füzi István* arról számol be, hogy milyen célok és törekvések vezetik a szakszervezeti választások alkalmával az egészségügy dolgozóit. Egy sajátos mozgalmi témára, a képzőművészet érdekvédelmi problémáira keresi a megoldást *Orosz Sándor* írása.

A folyóirat köszönti és bemutatja az *idei SZOT-díjasokat*. Foglalkozik az üzemétkeztetés kérdéseivel, a munkahelyi olimpiával, vizsgálja, hogy milyen a kereskedelmi dolgozók közérzete. Figyelemre méltó az *ipar és kereskedelem kapcsolatával*, a szállítási szerződésekkel kapcsolatos álláspontja. Hangsúlyozza, hogy gondoskodni kell arról, ne kallódion el egyetlen munkára alkalmas, balesetek miatt sérült ember sem. Fontos, hogy egyéni boldogulása és a társadalom érdekében megfelelő körülmények között dolgozhasson. A *Munkajog a gyakorlathoz* rovat a jogszabályok magyarázatával és az életből vett példákkal segíti a tisztségvise-

Vállalkozásból — ha

Forintoka

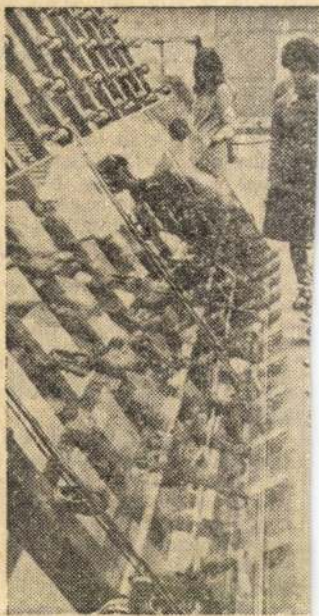

A különleges eljárással kés

— A legolcsóbb beruházás a gondolkodás — vág rögvest a közepébe *Varga Lajos*, a Heves megyei Tanácsi Építőipari Vállalat igazgatója, amikor a vállalkozás, a kockázat és a haszon összefüggéseiről kérdezem. — Mi kezdettől szemünk előtt tartottuk ezt az elvet. Ebbe a felfogásba beleillik az is, hogy mi magunk gondoskodtunk a szakmunkás-utánpótlásról, s magunk oldottuk meg a továbbképzést is. Mindehhez szakmunkástanuló-szállást építettünk, és kihelyezett szakközépiskolát létesítettünk.

A *Heves megyei Tanácsi Építőipari Vállalat* sok tekintetben *kilóg* a tanácsi építőszervezetek sorából. 2600-as dolgozói létszámával ez a legnagyobb vidéki tanácsi építőipari vállalat. Mi több: árbevétele meghaladja a megyei állami építési szervezetét. Persze, *méretei alapján még aligha lehetne minősíteni* egy cég

NÉPSZAVA 1980. V. 23.

KIÁLLÍTÁSI KALAUZ

Ridovics László szegedi bemutatkozása

Szeged művészeti életének jelentős eseménye Ridovics László képkiállítása a Kárász utcai *Gulácsy-teremben.* Az 1925-ben született Munkácsy-díjas mester személyében a mai magyar piktúra egyik legjobb koloristájával ismerkedhet meg a közönség, aki kivételes képességeit a körülöttünk zajló élet legfrissebb megnyilvánulásainak művészi általánosítására használja fel.

Ha a kép tartalmi és esztétikai oldala felől közelítünk alkotói felfogásához, azonnal kitetszik, hogy az új képépítési és festői megoldásokat hangsúlyozó, a témát csak motívumként használó vonulatokkal szemben Ridovics Lászlónál az inspiráció *tartalmi vonatkozása* az elsődleges. Csak olyan tárgyakat és témákat fest meg, amelyeket átélt, megértett, s amelyekkel rokonságot vállal, illetve melyeket társadalmilag is fontosnak és előremutatónak vél. Festészete jellegzetesen példázza azt, hogy a világnézet miként ölt testet a képzeletben, s a művészi produktum miként formálódik az alkotó hitvallását, szemléletét tükröző társadalmi-művészeti vallomássá.

Ez a realista alapállás egyben azt is jelzi, hogy a festői-szakmai problémák ebben a piktúrában kifejezetten az érzelmi-gondolati tartalom *legmegfelelőbb kifejezését* szolgálják. Ridovics László nem zsonglőrködik sem a színekkel, sem a formákkal, nála minden színfoltnak, színharmóniának, tömeg- és formaritmusnak jól átgondolt szerepe és pontosan megkeresett helye van. Képeinek ereiét *expresszivitásuk* adja meg, ez azonban sosem azonos nála az expresszionizmus stílusjegyeinek, külsőségek alkalmazásával; mindössze az irányzat *szuggesztivitását* veszi át és használja fel mondanivalójának alátámasztására.

Jóllehet, mint a közlő művészet híve, nem lép ki a figurativitás kereteiből, ez azonban nem akadályozza meg abban, hogy a festői alakítás bizonyos új vívmányaiból, közöttük az absztrakcióból is merítsen, amely hol az összefoglalás hangsúlyozásában, hol a részletek fakturális megdolgozásában nyilvánul meg. Van néhány olyan képe is, főként aktok, csendéletek, ahol a rajzos elemnek dominánsabb szerepet szán a nála megszokottnál; ezeken általában a háttereket egynemű nek hagyja, ily módon is fokozva az előtér motívumainak plasztikusságát.

Ridovics László munkásságában — mint ezt a kiállítás is bizonyítja — kitüntetett szerep jut a *tájképnek*, s talán nem is véletlenül. A tájábrázolás ugyanis az ő felfogásában nem a látványok stilizált visszaadásával azonos, hanem a szüntelen változó valóság megragadásával. Legjobb képei mintegy a civilizációs fejlődés folyamatában, az *átalakulás drámai feszültségében* tárják elénk a táj arculatát, olyan vitális elevenséggel tehát, amely szimbolikus értelmet, a tájban élő emberre is utaló, rejtettebb tartalmakat visz a természeti tárgyak és jelenségek megjelenítésébe. Tájképei figurák nélkül is az emberről beszélnek, mert az árnyalatok kontrasztjai, a felületek teret is érzékeltető dinamikus egymásmellettisége azt sugallják, hogy ezeknek a tájaknak a gazdái maguk is az idők szelében álló, önmagukat, jobbik énjüket kereső egyének lehetnek (*Homokparton estefelé, Vihar előtt, Tasi csatorna, Napsütötte Duna-part, Dunai rakodás* stb.). — A vásznak egy része a művész szűkebb pátriáját, a ligetektől beárnyékolt, patakoktól szabdalt jellegzetes hangulatú vasi tájakat idézi; a földrajzi és kromatikus vonások ezeken különös bensőséggel, s egyfajta romantikus pátosszal vannak megjelenítve (*Temető domboldalban, Zsenyei alkony, Esti fény*).

Festőink zömével ellentétben Ridovics gyakorta és szívesen vállalkozik *portréfestésre*, a figurális ábrázolás e talán legnehezebb fajtájára. Jól tudja, hogy a fotográfia megjelenése óta haldokló portréfestészet nem járhat a régi úton; legfőbb szempontja a jellemábrázolás lehet, a naturális formák és vonások átfogalmazása a személyiség tükrözésére. A karakter jegyeit mesterünk többnyire a színfoltok kifejező ellentéteivel, plasztikus ritmikájával hozza a felszínre: ezzel a módszerrel készült a *Fiatal lány* arcmása és az erőteljes *Öntőportré* is, amelyért néhány szegedi gyűjtő jóval magasabb tiszteletdíjat is felajánlott, mint amennyiért tavaly az állam megvette. Ez a kicsiny intermezzó is igazolja: közönségünk — némely vásárlóbizottság ellenkező véleménye ellenére is — *érett* az érték észrevevésére és befogadására.

Tasnádi Attila

Ridovics László

RIDOVICS LÁSZLÓ Munkácsy-díjas festőművész tárlata tegnap nyílt meg a miskolci Szönyi István-teremben, ahol félszáz tájképét, illetve a munkáséletet ábrázoló kompozícióját mutatja be.

Magyar Hirlap 1978-418-

Ridovics László
festőművész

— Ridovics László, Munkácsy-díjas festőművész kiállítását Miskolcon, a Szőnyi István-teremben ma délután 5 órakor dr. Újvári Béla művészettörténész nyitja meg. A kiállítás március 2-ig tekinthető meg.

A müvész munkáiból kiállitás nyilt Miskolcon a Szőnyi István-teremben.

Népszava, 1978. február 16. / 8. oldal.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 OKT 2 8
NÉPSZAVA

Ridovics László, festő

1021 Tasnádi Attila

KIÁLLÍTÁSI KALAUZ

Ridovics László angyalföldi bemutatója

Budapest művészeti életének egy idő óta vonzó színfoltját jelentik a *József Attila Színház* kamaratárlatai, amelyeken *Miszlay István* igazgató és *Horváth Gyula* színművész fáradhatatlan szervezőmunkája eredményeként sorra mutatkoznak be az Angyalföldön élő festők és grafikusok. A két kitűnő színházi szakember kezdeményezése nemcsak azért érdemel kiemelt figyelmet (és a jövőben hathatósabb támogatást!), mert jó érzékkel ismerték fel, hogy az ízlésneveléshez, illetve az alkotók és a közönség kapcsolatának elmélyítéséhez milyen kedvező lehetőségeket nyújtanak az efféle, minden hivatalos jelleget mellőző, klubszerű bemutatók, hanem azért is, mert elképzelésüket határozott művészetpolitikai céllal: a *realista törekvések* propagálásának szándékával valósították meg.

Az idei évad első kiállítója, *Ridovics László*, a magyar festők ama derékhadához tartozik, amelynek tagjai sikeresen ötvözik műveikben a nemzeti hagyományt a szocialista Magyarország új arculatával. Festményein a valóság keltette benyomásokról és érzésekről ad számot, anélkül azonban, hogy elvonatkoztatna az élményt kiváltó realitástól. Számára a valóság mérték, ám amikor innen vett témái a megfogalmazás során tartalommá nemesülnek, saját magát, önnön emberi világát is beleömleszti a képbe, átélve az ábrázolt jelenségek formavilágát, ritmusát és jelentését. Az a törekvése, hogy minden idealizálás, stílusbravúr nélkül mutasson rá a mindennapok, a környezet szépségeire, hogy megláttassa velünk a természetben és a társadalmi élet humánus megnyilvánulásaiban rejlő esztétikai és erkölcsi értékeket.

Ridovics *vérbeli kolorista:* eredendően festői látásmódja mozgalmas atmoszférát tud varázsolni puritán egyértelműséggel kiválasztott témái köré. Különösen kedveli az erdőktől beárnyékolt, patakoktól szabdalt, jellegzetes hangulatú vasi tájat, amelynek földrajzi és kromatikus vonásait a szülőföld iránti bensőséges szeretettel festi meg. Csendéleteiben valamivel aprólékosabban szerkeszti meg a motívumot, hogy kompozíciója tükrözze az ábrázolt tárgyak anyagszerűségét, szín- és alakbeli különösségeit is. Mint portréista is a személyes jegyeket keresi: ezeket többnyire a színfoltok kifejező ellentéteivel, plasztikus ritmikájával hozza a felszínre. Közéleti érdeklődését és mozgósító szándékát drámai hevületű munkaábrázolásai tükrözik a legnyíltabban: bennük a korunk hősének kijáró tisztelettel és megbecsüléssel ábrázolja a dolgozó embert.

helyzetét, a 40 ezer hektáros terület 80 százaléka 20—30 évvel ezelőtti, ma már alig-alig használható.

A vitában felszólalt *Szlamenicky István*, az MSZMP KB osztályvezető helyettese, valamint *Bozsó Lászlóné*, *Cselőtei László*, *Fábián Márton*, *Hankó Mihály*, *Horváth László*, *Kasó József*, *Kovács István*, *Mateovics József*, *Molnár Béla*, *Pál István*, *Riba Miklós*, *Schmidt Ernő*, *Szabó István* és *Varga B. István* országgyűlési képviselő.

(MTI)

tán gyerünk vissza az irodába!...

Búslakodva ül a házszegélyen egy férfi:

— Várom 1300-as Ladámat, revízióra hoztam, egyre ígérték, én meg kettőtől kezdek dolgozni.

ülök az üzletben, de otthon is.

nincs szükség olyan külső kényszerre, amely ösz-

látja, hogy legurultak a pultról. Odébb kelendő holmikat kínálnak zugárusok, nagy az érdeklődés. Közelebb megyünk. A fiatalember riadtan kikapja a már majdnem vevők kezéből a pulóvereket, ingeket, s eliszkol.

— Én csak nézegettem — mondja félénken egy nyugdíjas néni. — Szép kis szvetter volt, de

higgye el, csak negyven forint van nálam ..

A Mártírok útja és a Jurányi utca sarkán üres a Patyolat-üzlet. Csak a vasalógép gőze tölti meg a teret. Egy óra múlt, ápolt, csinos asszony lép be.

Ridovics László, festő

RIDOVICS LÁSZLÓ Munkácsy-díjas festőművész tárlata nyílt meg tegnap a miskolci Szőnyi István teremben. Félszáz tájképét, továbbá munkáséletet ábrázoló kompozícióját mutatja be.

_: Hír

8

Népszabadság Bp. 1978 febr. 17.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

Tolna m. Népújság
Ridovics László, Munkácsy-díjas festő-művész
1978 FEB 16

kulturális kaleidoszkóp

1021

Szép Magyar Könyv '77

Február 20-án ül össze a negyedszázados jubileumát ünneplő „Szép Magyar Könyv" könyvművészeti verseny zsűrije, hogy értékelje az 1977. évi hazai könyvtermést. A zsüri munkájában ebben az évben is részt vesznek a hazai szakembereken kívül a szocialista országok neves könyvművészei is. Az eredményhirdetésre február 24-én kerül sor. Az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően mintegy 100 könyv részesülhet díjazásban, illetve kaphat oklevelet.

Kiállítás

Ridovics László Munkácsy-díjas festőművész képeit láthatják a Szőnyi István teremben, Miskolcon. Képünkön az egyik kiállított alkotás reprodukciója.

pítkezés

jépház vázszerkezete

turbinák és a generátorok. A belső munka egyébként régóta folyik, óriási betonozási tevékenységet jelent például a turbinaalapok készítése. Ebben lengyel szakmunkások is segítenek. A gépház mellett épülnek a reaktorblokkok, célszerűen kapcsolódva a hőforrás az áramtermelő egységhez.

Fotó: Gottvald

Az embersor meg csak áll

VÁLLALATOK belső szervezési rendjébe kívülálló alig pillanthat. A kereskedelem munkája azonban mindannyiunk szeme előtt zajlik, s az élelmiszerboltokat csaknem minden állampolgár naponta felkeresi. Az ABC-áruház szervezettsége vagy éppen szervezetlensége — közügy.

Három eladó egymás lába alatt. Nem férnek el sehogy sem: egyik a másiktól, mindannyian — az üvegektől. Nincs, aki elhordja a rekeszeket. Így aztán mindhárman alig tudják egy ember munkáját elvégezni. Zöldséget is árulnak: a narancsot és a citromot mérni kell. Az egyik eladó végre kész van az üvegvisszaváltással, de ahelyett, hogy átadná a pénztárnál beváltható cédulát, el- rohan a boltvezetőhöz, vagy Tudom, kevés a jól képzett pénztáros, akinek gyors a keze, s az árakat is ismeri. De arról már csak a boltvezető tehet, hogy a négy pénztár közül kettő dolgozik, s csak a tíz méteresre nőtt sor zúgolódására ül le valaki a gazdátlan pénztárakhoz. Ehhez — és nemcsak ehhez — elkelne gyakrabban a bolt vezetőinek irányító szava, s az ellenőrzés is. Hogy a tanuló a gyakorlatban tanulja me: ne felejtse a kosár vajat a hűtővitrinek felforrósodott aggregátján. Ehhez persze a vezetőknek is többet kellene az eladótérben tartózkodnia.

Szervezés kérdése az is, hogy száműzzék a minőségi hibás, fonnyadt zöldséget a boltból. Ha hosszú a zöldáru útja, bátrabban kell élni a többcsatornás árubeszerzés

László Ridovics

Ausstellungen:

Im István Szőnyi-Saal in **Miskolc** sind die Gemälde des Munkácsy-Preisträgers László Ridovics zu sehen.

Daily News, 1994, März -1.

Ridovics László

Ridovics László: Hegesztő

Népszava, 1975. júl. 12.

103 erf. 162 s.

5 p.

BUDAPEST FŐVÁROS TANÁCSA

I. díja:

RIDOVICS LÁSZLÓ
METRÓÉPÍTÉS

II. díja:

LÓRÁNT JÁNOS
EGY VISSZAMARADT
II. VILÁGHÁBORÚS LÖVEDÉK

SVÁBY LAJOS
A HAJÓ VÍZRE KERÜL

KÉPCSARNOK

I. díja:

KÁNTOR LAJOS
FIATAL MUNKÁS

II. díja:

PAP GYULA
KOVÁCSOK

TURY MÁRIA
KONCERT

III. díja:

NAGY B. ISTVÁN
MŰSZEREK FELÁLLÍTÁSA

SZABADOS JÁNOS
BUDAPEST ÜNNEPE

TOPOR ANDRÁS
OLAJBÁNYÁSZOK

BUDAPEST FŐVÁROS TANÁCSA

ÉS A KÉPCSARNOK

MEGHÍVJA ÖNT

HAZÁNK FELSZABADULÁSÁNAK

30. ÉVFORDULÓJA

TISZTELETÉRE RENDEZETT

FESTMÉNYPÁLYÁZAT BEMUTATÓJÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1975. FEBRUÁR 13-ÁN

CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:

FEHÉR ISTVÁN
A VI. KERÜLETI PÁRTBIZOTTSÁG TITKÁRA

CSONTVÁRY TEREM
BUDAPEST,
V. VÖRÖSMARTY TÉR 1.

RIDOVICS LÁSZLÓ

MEGTEKINTHETŐ:
1975. FEBRUÁR 13—27.
HÉTKÖZNAP 9,30—18 ÓRÁIG
SZOMBATON 9—14 ÓRÁIG

75,111 — Képcsarnok V. Ny.

egengedtetett, sorrend állapitandó meg.

pezhessen.

4. §. *Beszerzések.*

21. czikkely.

Eltekintve attól, ami a jogi személyek és a kiásott tárgyak a magánosokat ille quoták vagy kivitelre bemutatott dolgok me váltására nézve különösen megállapítva van, aki a tulajdonát képező dolgot az államn eladás végett felajánlani szándékozik, kötel az illetékes felügyelőség útján kérvényt b nyujtani a közoktatásügyi minisztériumhoz.

A felügyelő, ha a következő czikkelyb tartalmazott jogával élni nem akar, felte jeszti a minisztériumnak a véleményével látott kérvényt.

22. czikkely.

A felügyelőknek és az egyes múzeumok képtárak igazgatóinak — felelősségükre sürgős esetekben meg van engedve, — hog a nekik előlegezett alapokból egyezer li erejéig ingó dolgokat vásároljanak, amiről minisztériumnak rögtön jelentést tartozn tenni. Az egyezer lirától kétezer liráig rug vásárlásokra szükséges a minisztérium előz

HIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Ridovics László
munkácsy díjas festőművész.
NÉPSZAVA
1981 SEP 1 21
6. 1021

Alkotóműhelyben

Komolyság, erkölcs, vitalitás

Ridovics László azok erkölcsi örökségét folytatja, akik komolyan vették az embert, testi, szellemi, egyszóval *társadalmi mivoltukban.* Kner Imre 1918 utáni egyik levelében társadalmi és kulturális vonatkozásban a legfontosabb szükségletet ebben a szóban jelölte meg: *komolyság.* Ridovics ezt talán sosem olvasta, de festői és közéleti működésében minden lépését ez jellemezte, függetlenül attól, hogy magatartása minden részletében megértésre talált — vagy sem. Vallja: a művész feladata, hogy műalkotásokon keresztül minél szélesebb körű közönség számára tegye érthetővé és élvezhetővé az esztétikai értékeket.

Úgy véli, hogy téma, konkrét mondanivaló nélkül nincs realizmus. Noha a „téma" szerves egységben jelenik meg a festőiséggel. Ahogyan az esemény, a jelenet, a falurészlet, a csendélet, a munkás, az akt megjelenik képein, az teszi sajátosan egyénivé Ridovics László művészetét.

Dunántúli részlet

Festészetének legnagyobb ereje a szín, ami festőnél a legfontosabb, legnélkülözhetetlenebb követelmény. Színérzékenysége a sötét és a villanóan fehér, sárgás, szürkés színek drámai feszültségében, s a köztük levő megszámlálhatatlan finom átmenetben mutatkozik meg. Lírai ez a festészet még üzemi, vagy szántóföldi munkát ábrázoló műveiben is. A líra meghal — jósolta Babits. Nem hal meg a költészetben sem, míg költők akadnak, s nem hal meg a festészetben sem, amíg a művész a szívével is dolgozik. S amíg a látvány a tudaton átszűrve jelenik meg újra a vásznon, a falon, a műalkotásban.

A szerkezet legfőbb eszköze Ridovicsnál a színek és a foltok külön-külön futó, s mégis egységbe olvadó ritmusa. A kékek, a sárgák, a lilák, vörösek, zöldek mind más rendben sorakoznak. A világosak a sötét háttérből lépnek — sokszor robbannak — az előtérbe. *Társadalmi feszültség lappang az ilyetén létrejött kontrasztban, melyben a művész dinamikus érzelemvilága és világnézete fogalmazódik meg.*

Főként csendéletein, de egyéb művein is jellemző a tárgyak, alakok plasztikusítása. Szinte érzékivé, megfoghatóvá, körüljárhatóvá válnak a valóság elemei, a vázák, virágok, gyümölcsök, fatörzsek, emberek. Dinamikus egyénisége szinte minden képen visszatükröződik, még a virágcsendéleteken is. Ebből persze nem következik, hogy ne lennének lehangadásból, szemlélődésből született képei. Mégis: akár férfiasan kemény a kifejezés, akár ellágyult, a képek az élet örömét, az ember jövőjét — a művész optimizmusát sugározzák.

Ridovics kifejezésmódjában kétségtelenül szerepet játszik az *expresszivitás,* mindazonáltal a képek realizmusa is nyilvánvaló. A művészet végtelen folyam. Beletartozik a mai realizmus is. De mert ez más, mint a tegnapi, azért még nem tagadja meg azt, amiből született. Mindig megmarad a szemmel látható valóság, a természet talaján.

A realizmus téves értelmezésétől egyébként Ridovics már főiskolásként is távol tudta tartani magát. Szőnyi volt a mestere, akinek tanításait mélyen a magáévá tette. A későbbiekben Szentiványi Lajoshoz fűződő több évtizedes barátsága támogatta a fogalom értelmezésének korszerű voltában. Nem eszményített, nem hurrázott az ötvenes években, nem másolta a valóságot sem gyötrelmes, sem kényszeredetten mosolygós állapotában — a művész feladatát korábban is a társadalmisága által meghatározott látásból fakadó alkotások létrehozásában látta.

Tehát realista művész — a maga sajátosan meghatározható, pontosan körülírható módján. Nem a tegnapi realizmus értelmében, mert manapság a szem bonyolultabb, összetettebb, s elvontabb látványokhoz szokott, s ezt a ma művésze nem téveszthetí szem elől. A téma vállalása, a korszerű ízlésnek és látásmódnak megfelelő, világos kifejezése, a fantáziadús formaadás és színgazdálkodás teszi modernné ezt a realizmust.

Ridovics képei mindazokhoz szólnak, akik nem kizárólagos alapon közelítenek a művészethez és a művészekhez, hanem a széles ívű befogadás készségével, a mások ízlésének tiszteletben tartásával. Értelmi és érzelmi kapcsolat, megértés és rokonszenv nélkül mű és néző között egészséges kapcsolat ki sem alakulhat. Ridovics László tudja ezt, s ezért festészete megértő műbarátokban — határainkon belül és kívül — valóban nincs híjával.

Szij Rezső

Közélet

Losonczi Pál, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke pénteken fogadta Alfonso Herrera Salcedo rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet, a Mexikói Egyesült Államok nagykövetét, aki átadta megbízólevelét. A megbízólevél átadásánál jelen volt Garai Róbert külügyminiszter-helyettes.

Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke táviratban üdvözölte Mengisztu Hailé Mariam etióp államfőt országa nemzeti ünnepe alkalmából.

Valid Dzsumblatt, a Libanoni Haladó Nemzeti Mozgalom Központi Politikai Tanácsának elnöke, a Libanoni Haladó Szocialista Párt elnöke, aki szeptember 8. és 11. között a Hazafias Népfront vendégeként, delegáció élén tartózkodott hazánkban, pénteken elutazott Budapestről. A delegációt látogatása során fogadta Sarlós István, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a HNF Országos Tanácsának főtitkára és Darvasi István, az országgyűlés külügyi bizottságának titkára.

A dr. Juszt Lajos egészségügyi miniszterhelyettes vezette küldöttség, amely szeptember 6. és 10. között Jordániában tárgyalásokat folytatott a két ország közötti egészségügyi együttműködés fejlesztéséről, hazaérkezett. A látogatás során Ammanban aláírták az egészségügyi együttműködési egyezmény 1982—83-ra szóló munkatervét.

kek

vei ma már 4,4 százalékkal, a gázolajosok 2,2 százalékkal *kevesebb üzemanyaggal* tesznek meg egy kilométer utat. A DÉL-DUNÁNTÚLI GÁZSZOLGÁLTATÓ VÁLLALAT Vörös Csillag és Kun Béla Szocialista Brigádja a pécsi földgázprogram megvalósításának elősegítése érdekében eddig összesen 2263 lakás földgázellátásának előkészítését végezte el. *A vállalatnál a korábbinak több*

Országos tanácselnöki értekezlet a Parlamentben

Az államigazgatás korszerűsítésének folyamatos feladatai közül a tanácsi munka *személyi feltételeinek javításáról,* a vezetői és ügyintéző *káderutánpótlásról,* valamint a társközségek közös tanácsainak *a lakossági ellátást javító munkájáról,* és közéleti-politikai szerepéről volt szó pénteken az Országházban, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalánál tartott országos tanácselnöki értekezleten.

A fővárosi, megyei és megyei városi tanácselnökök az első témát *Papp Lajos* államtitkár, a Tanácsi Hivatal elnöke, a másodikat *Raft Miklós* elnökhelyettes előterjesztésében vitatták meg.

Buda Gábornak, a Tanácsi Hivatal elnökhelyettesének előterjesztésében megvitatták a társadalmi közkiadások mérséklésével összefüggő tanácsi teendőket, takarékossági követelményeket is.

Az értekezleten részt vett és felszólalt *S. Hegedüs László,* a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára.

A fővárosi éjszaka árnyai

Nehéz igazoltatás

Batha László felvétele

Aki arra vállalkozik, hogy belepillant a főváros esti, éjszakai életébe, annak fel kell készülnie arra, hogy esetleg jó néhány „gyenge" emberrel, emberi gyengeséggel találkozik. Erre számítottunk mi is, amikor a Budapesti Rendőr-főkapitányság erkölcsrendészeti és körözési alosztályának munkatársaival, és a nyomozók munkáját segítő Forradalmi Rendőrezred néhány beosztottjával éjszakai közbiztonsági ellenőrzésre indultunk.

A szeptemberi borongós este mintha csak rányomná a bélyegét az egyébként nagy forgalmú *Déli pályaudvarra.* Az egy-két héttel korábban még javában zsibongó vasúti csomópont *lecsendesedett, nyugalom szállta meg.*

A tanintatas

egyik állványozó szakmunkását igazoltatja.

— A személyi igazolványt otthon felejtettem... — mondja a férfi, majd kotorászni kezd a zsebében, hogy valami igazolványt előhalásszon, mert bizonyára nem szívesen töltene akár csak néhány órát is a rendőrségen, amíg ellenőrzik az adatai.

— Téglát? Én? Ugyan. *Csak a finomabb munkát végzem,* 50 forintos órabérért.

— És mi az a finomabb munka?

— Burkolok... Burkolgatok... De egyébként, *ha nem hiszik el, hogy dolgozom, akkor majd azt bizonyítom, hogy eltartanak!*

Amint az *Alkotás* bisztró ajtajaiban megjelennek a rendőrök, *egy sötét ruhás árny azonnal a mellékhelyiségbe suhan.* Előbb-utóbb, ha nem is önszántából, de előkerül a bujkáló, *O. László.* Állandó bejelentett lakása *Szabadegyházán* van, de ő már ritkábban jár arra, hiszen tartási kötelezettsége

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MTI
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

PESTI MŰSOR

1982 SEP 15

RIDOVICS LÁSZLÓ festő tárlatát Pécsett, a Ferenczy teremben szeptember 9-től 23-ig láthatják a képzőművészet kedvelői. A művész Koffán Károly szabadiskolájában kezdte tanulmányait, majd Szőnyi István növendékeként végzett a Képzőművészeti Főiskolán. Egyik alapítója a Kilencek művészcsoportnak, s kiállításaik rendszeres résztvevője. Képein élményeiről, a természeti világ formáinak változásairól, a körülöttünk zajló élet megnyilvánulásairól számol be különös festői és szerkezeti megoldásokkal. A színek ellentétére épített kompozícióin tehát a szüntelenül változó világ, az átalakulás drámai pillanatai, a természeti tárgyak, a jelenségek, az érzelmek és a gondolatok megjelenítésére törekszik. Portréin színfoltok ellentétével tükrözi a jellegzetes vonásokat, megragadva s kifejezve a modell jellemét. Tájképek, csendéletek, figurális-, munka- és munkásábrázolások, az élet szépségei, tragédiái egyaránt foglalkoztatják a realista művészt, akinek expresszivitása lenyűgöző.

cs.

PM 47

korre

férfi és női

segédr...

Jó kereseti lehetőség!

Magas színvonalú szociális ellátás!

Jelentkezés a vállalat munkaerőgazdálkodási osztályánál!
Budapest XIII. Visegrádi u. 116.
Telefon: 290-823.

Ridovics László
MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
NÉPE
1982 AUG 28

1021

Valóság, szín, festőiség

MAI MAGYAR MŰVÉSZET | RIDOVICS LÁSZLÓ

A szombathelyi születésű Ridovics László művészetéről és drámai eseményekben gazdag pályafutásáról nem szoktak közömbösen, szenvedély nélkül írni, beszélni. Szij Rezső ugyan megkísérli a Mai Magyar Művészet című sorozat most megjelent Ridovics-kötetében, de részletekig alapos és tényszerűen tárgyilagos tanulmányán is átüt a vitázó kedv és indulat heve. Főleg azokban a fejezetekben, amelyek a realizmusnak elkötelezett magyar művészek törekvéseit, köztük a Kilencek vállalkozásait is tárgyalja. Ridovics alapító tag volt, s 1966-ban olyan társakkal együtt, mint Csohány Kálmán, Konfár Gyula, Raszler Károly, Reich Károly, Stettner Béla, Sarkantyú Simon, Szabó Zoltán és Vati József. A kör egy év múlva tovább bővült, a figyelem feléjük fordult, s egyik-másik tárlatuk úgyszólván osztatlan sikert aratott. Az elismerő kritikák egyike szerint például a Műcsarnokban rendezett 1968-as kiállításuk az addigi évek egyik legszínvonalasabb, legjobb realista kiállítása, sőt az egyetlen „progresszív" művészeti megnyilatkozás volt.

Szülővárosában, Szombathelyen is az 1967-es Ridovics kiállítás, és a Kilencek két évvel később a Savaria Múzeumban rendezett tárlata alkalmával ismerkedhettünk meg műveivel, alkotói elveivel és gyakorlatával alaposabban. A Munkácsy-díjas művész közben bejárta a világot, festményeit láthatták a velencei biennálén, Tokióban, Moszkvában, Berlinben, Varsóban. A „szocreál" téves értelmezésétől — mint Szij Rezső írja — nem csupán a főiskolán tudta magát távol tartani, ahol Szőnyi volt a mestere, de az utána következő években is. Ebben a Szentiványi Lajoshoz fűződő barátsága is segítette. A realizmusnak korszerű, a bonyolultabb, összetettebb látványt is biztonsággal tükröző módszerét alkalmazta. Mélytűzű színei, festményeinek férfias lírája, bizonyos robbanékonyság és expresszivitás úgyszólván minden jelentősebb alkotásán jelen van.

Eszter 1979

Nagymama 1964

Akár virágcsendéleteit (Kardvirágok 1976), akár tájképeit (Alföld 1976, Zsennyei út 1978, Homokparton estefelé 1979), akár tematikus képeit vagy portréit tekintjük. A sokat vitatott tematikus művek közül a tanulmány külön is elemzi A csepeli szekko című nagyméretű alkotás értékeit, hangsúlyozva színvilága, lélektani megformálása, szerkezeti megoldásai kiérleltségét. Mint megjegyzi, Ridovics azok erkölcsi öröksége jegyében folytatja művészetét, akik komolyan vették az embert testi és szellemi, társadalmi mivoltában.

Nagymama című képét (amelyben a korán árvaságra jutott Ridovics-gyerekek nevelőjének állít emléket) a mély humánum hatja át. Portréi (Szabó Ferenc, Anna, Zsuzsa, Eszter) ugyancsak az emberség, az emberi értékek megbecsülése jegyében készültek. A most kiadott, s gazdagon illusztrált könyv ennek a rokonszenves és a maga választotta úton következetesen haladó művésznek az egyéniségébe, alkotói világába nyújt bepillantást. (Képzőművészeti Kiadó)

B. L.

Augusztus 18-án adták át Kecskeméten azt az új közúti felüljárót, amely jelentősen meggyorsítja a városon átáramló gépjárműforgalmat. Az új felüljáró egyben az épülő Kecskemét—Budapest autópálya első közúti létesítménye.

Mai műsor

Rádió

KOSSUTH RÁDIÓ

8.27 Családi tükör. — 8.57 A Föld, amelyen élünk. — 9.12 Színes népi muzsika. — 10.05 Szombati találkozás. — 11.19 Zenei mókák, érdekességek. — 12.30 Déli zeneparádé. — 13.25 Orvosi tanácsok. — 13.30 Érdek és érdekeltség a mezőgazdasági üzemekben. — 14.05 A hét embere. — 14.15 Zenei anyanyelvünk. — 14.25 Magyarán szólva. — 14.40 Irodalmi Figyelő. — 15.10 Évszázadok mesterműveiből. — 16.00 168 óra. — 17.30 A kamarazene kedvelőinek. — 18.45 A szülőföld muzsikája. — 20.00 Emil Gilelsz zongorázik. — 20.08 Ha fegyelmezik őket. Hangjáték. — 20.59 Töltsön egy órát kedvenceivel. — 22.15 A Finn Rádió Szimfonikus Zenekarának hangversenye. — 23.40 Hangszerszólók. — 0.10 Melódiakoktél.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05 Dalok a békéről. — 8.20 Tíz perc külpolitika. — 8.35 Sanzonok Ruttkai Éva nagylemezéről. — 9.00 A játszó ember. — 9.57 Történeteim. Pernye András. — 10.35 Többet ésszel... — 11.35 Térzene a Nemzeti Galéria előtt. — 12.00 Jó ebédhez szól a nóta. — 13.10 Mézes élet. Rádiójáték. — 14.00 Kis magyar néprajz. — 14.30 Kórusok. — 15.00 Ifjúsági magazin. — 16.00 Kívánságműsor. — 17.30 Ifjúsági Rádió. — 18.30 Hírek. — 18.35 Könnyűzene. — 19.00 Sportműsor. — 19.30 Hírek. — 19.35 Operettrészletek. — 20.00 Hangjáték. — 21.00 Tánczene. — 22.00 Hírek. — 22.05 Tánczene. — 23.00 Hírek. — 23.05 Tánczene.

BUDAPEST

9.20 Unser Bildschirm — különkiadás. — 9.45 Én sem vagyok itthon. Csehszlovák filmsorozat. 7. Bújócska. — 9.55 Varázsgömb. — 10.25 Kórház a város szélén. Csehszlovák filmsorozat. XIII/6. — 11.20 Brekiék Hollywoodban. Ism. — 14.15 Idesüss! — 14.40 Maholnap. Dokumentumfilm, ism. — 15.30 Hírek. — 15.35 Reklám. — 15.40 Bácsi kérem, hol lehet itt focizni? — 17.05 Paganini élete. Olasz tévéfilmsorozat. IV/3. — 18.05 Parabola. — 18.35 Új egymillió fontos hangjegy. — 18.55 Reklám. — 19.10 Tévétorna. — 19.15 Esti mese. — 19.30 Tv-híradó. — 20.00 Vers — mindenkinek. — 20.05 Holtbiztos tipp. Angol film. — 21.35 Ez a Maxim. — 22.05 Sarusok. Tévéjáték. — 23.25 Tv-híradó.

2. MŰSOR

17.45 Játszik a Magyar Állami Hangversenyzenekar. — 18.45 Magyar tájak. — 19.30 Tv-híradó. — 20.00 Vers — mindenkinek. — 20.05 Zenés Tv-színház. — 21.45 Tv-híradó. — 22.05 Beethoven: Esz-dúr zongoraverseny.

POZSONYI MŰSOR

Szőnyege

10—5

Ny

Szere

Má

vir

A KERTÉSZ MTSZ

A VIRÁGZÓ NÖVÉNYEIBŐ

(Begónia, Fokföldi i

Flamingóvirág)

ENGEDMÉNYES AKCIÓT T

A MÁRIA-NAPIG (szeptem

SZOMBATHELY:

— Gyöngyös Áruház

— Savaria u. 23.

— Bajcsy-Zs. u. 37.

40—60%-OS ÁRENGEDMÉN

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-548, 340-726

VAS NÉPE

1983 ÁPR 17

1021

RIDOVICS L.

Találkozó a művésszel

Zsuzsa és Péter (1958) Ridovics László

A szombathelyi születésű Ridovics László művészi pályafutásáról, festői világáról, munkásságának jelentőségéről nemrég megjelent könyvet lapunkban már ismertettük. Szij Rezső avatott tollából ezúttal olyan alkotó művészetét ismerheti meg az olvasó, akinek művei bejárák az egész világot, s aki a Kilencek nevű művészcsoport működésében rendkívül fontos szerepet vállalt magára.

Művészetét több más díj mellett 1967-ben a Munkácsy-díjjal is elismerték, kiállításai közül feltétlen megemlítést érdemel a párizsi, varsói, moszkvai, tokiói, valamint a velencei biennálén való részvétel.

A Képzőművészeti Kiadó gondozásában, a Mai Magyar Művészet sorozatban megjelent könyv szerzője és maga a művész a közeli napokban szülővárosába, Szombathelyre látogat, s találkozik olvasóival. Két szombathelyi üzemben — április 20-án, szerdán délután két órakor a cipőgyárban, másnap délután a Remixben — lesz művész—író—közönség találkozó. A könyvet — alkalmi könyvvásár keretében — mindketten dedikálják.

pedig a kutya sem
szejönne talán eg
többszázszor le ke
fáját kapnak mi
összeszedni? ... E
szanaszét heverni,
vele? Igen, ez a
zom, hogy senki
nem olcsó ... Talá
hiszem, hogy Als
fűrészárut, de mé
tását.

Emlékezzünk csak, betakarítás idején, látva az úton hosszan kígyózó gabonaszemeket, mennyire elítéltük a pazarlókat. A magvakat legalább — mint a mesében is — feltakarítják a madarak. De mi lesz az alsószölnöki fahulladékkal? Valaha nem okozott volna ez fejtörést. Változnak az idők...

— bem —

Tavasz a parkban

(Lakatos Ferenc karikatúrája)

RIDOVICS LÁSZLÓ festő, Munkácsy-díjas
Szombathely, 1925

Tanulmányait Koffán Károly szabadiskolájában kezdte, majd 1944–49 között a Képzőművészeti Főiskolán Szőnyi István tanítványa volt. Ösztöndíjasként járt a Szovjetunióban, Olaszországban és Franciaországban; tanulmányutat tett Ausztriában és Kelet-Németországban. Az ötvenes években a Művészeti Gimnázium, 1959–66-ban az Iparművészeti Főiskola tanára. 1954-ben a Fényes Adolf Teremben, 1966-ban az Ernst Muzeumban, 67-ben és 70-ben Szombathelyt rendezett önálló kiállítást; munkái szerepeltek Varsóban, Berlinben, Moszkvában, Szófiában, Párizsban, Tokióban (1968, 1970), valamint az 1962-es Velencei Biennálén. A Kilencek művészcsoport alapitótagja és valamennyi kiállitásuk résztvevője. 1957–60-ban Derkovits-ösztöndíjat, 1967-ben Munkácsy-díjat kapott. – Csendéletein, tájképein azokról a festői érzelmekről számol be, amelyet a természeti világ formái, de elsősorban szinei váltanak ki belőle, mig arcképein a modellek személyes jegyeit keresi. Munkáiban az ábrázoltak objektiv vonásai és a hatásukra létrejött festői élmény – kölcsönösen kiegészitve egymást – kompozicióinak szin- és formaritmusában szintetikus egységbe fonódnak össze. Erőssége a szinek ellentétére épitett szinkompozició, valamint a formák plasztikus hatását elősegitő energikus ecsetkezelés. Több szines faliképet készitett középületek számára.

Művés zélet rajzok 1975

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1977 3
Ridovics László
Társadalmi Szemle

1021

Ridovics László: Metróépítők

ban elemezni a gazdaságpolitikai célok végreh
mert a könnyűipar sokfajta feldolgozó iparág
(szüntelenül és viszonylag gyorsan változó piac
az export aránya, munkaerőigényes, fejlesztésé
ció stb.), és tanulságai hasznosíthatók más, a
iparágakban is.

A könnyűipar évtizedek óta jelentős szerepet j
termelés egyötödét adja, az iparban dolgozókn
lalkoztatja, a belföldi ellátás 40 százalékát szolg
ötödét szállítja. A könnyűipar feldolgozó ágai összességében
mint amit társadalmunk felhasznál, vagyis ezek az ágak a nettó exportőr szerepét töltik be.

A hetvenes éveket megelőzően az ország gazdasági helyzete, a foglalkoztatottság iránti igény, az ország devizaszükséglete időről időre megkívánta, hogy a könnyűipar termelése, exportja a középtávú tervekben számítottnál gyorsabban bővüljön. Ezt a gyakorlatot követtük mindaddig, amíg viszonylag alacsony eszközbefektetéssel hozhattunk létre újabb termelőegységeket, találtunk könnyen mobilizálható munkaerőt, és mód volt a többműszakos munkarend bevezetésére. Vagyis extenzív iparfejlesztéssel járultunk hozzá a nemzeti jövedelem növeléséhez. Amíg lényegében a lakosság igényeinek mennyiségi kielégítése volt az elsőrendű feladat, képesek voltunk a termelést és az értékesítést viszonylag gyorsan, az éves tervek keretében bővíteni.

Hogy ez a fejlesztési mód mennyire hatékony, most nincs módom és nem is kívánom mérlegre tenni. E kérdést megítélni csak a népgazdaság egészének fejlődésével összevetve lehetséges. Adott történelmi időszakban indokolt lehet

Ridinger J. E.

9586.

Erdélyi ló.

Egész alakban és balrafordultan ágaskodva van ábrázolva. Mellette a lovász szalad, ki a kantárzárat tartja. A háttér folyótól szelt hegyes vidék. Felirata:
balról: Siebenbürger.
középütt: Cheval Transylvaniae
jobbra: Equus Transylvaniae
jelzése pedig: I.El.Ridinger ad viv.pinx.sc.et Excud.A.V.

Rézkarcz, méretei a vonalkeretnek 23.8:32.9 cm.

Sz.n.43-913
793-913-36
Át.lelt.10043.

47

RIGELE Alajos L. Kovásznai Viktória. Fejezetek a magyar éremművészet történetéből. Bp., 1999 Argumentum, M. Numizmatikai Társulat

. 139–140, 144, *146*
17, *28–30*, 92
71, 74, 76, *80–82*, 96
5

. 145, *160*
1–22, *31–33*, 93, 98

. 61–62, 73–74
. *160*

8
57
–145, *160*
141, 145, *159*
3, 136–137, 140–142,

138, 144, *158*
5, 76

7, 140–141, 144, *155*
25, *35*
142–144, *157*

Madarassy Walter 94, 97, 107–110, 112, *120–122*
Mayer Elek 15, 17, 21, *32*, *35*
Merényi Gina 98
Mester Jenő 98
Moiret Ödön 62, 65–67, 75, *78*
Murányi Gyula 42, 47, 50, 61, 63–64, *82–83*

Nagy István János 135, 138

Palotás József 135, 138, 144, *158*
Pátzay Pál 98
Patzó Pál 46, 50
Petrovics Demeter 13

Radnitzky Károly 9–10, 14–15, 17, 19–22, *31*
Reisner József 19, 21–22, 26, *37*
Reményi József 46, 50, 62, 64–65, 67–68, 71–73, 76, *84–85*, 94, 97–99, 107–108, 110
Renner Kálmán 98, 110–112, *123*
Rigele Alajos 98
Róna József 45, 50
Ruff András 48, 51

Scharff Antal 9–10, 15–17, 20, 22–23, *33–34*, 92–93
Schwartz István 15–17, 19, 23, *37–38*, 43
Seidan Wenzel 9–10, 14, 17, *31*
Soltra E. Tamás 144–145, *161*

Solymári Valkó László 98
Stiasny Aladár 96
Stuckhart Ferenc 11, *27*

Szabó Iván 140, 145
Szamosi Soós Vilmos 48, 51, 66
Szárnovszky Ferenc 24–26, *35–36*
Székely Károly 42, 50, 93, *119*
Szentessy Hiesz Géza 98
Szirmai Antal 40–41, 43, 45, 49, *55–57*, 93
Szlávics László, ifj. 98, 144–145
Szödy Szilárd 62, 75, 98
Szöllössy Enikő 132, 137, 140, 143, *152*

Telcs Ede 39, 46–47, 51, 60, 63–65, 69, 73, *79–80*, 97–101
Tornay Endre András 142, 145, *161*
Tóth Gyula 65–66, 68–69, 76, *91*
Tóth Sándor 98

Várnagy Ildikó 144–145
Vastagh György, ifj. 42, 50
Vígh Tamás 133, 136–137, 139–140, 142, 144–145, *151*
Vincze Pál 94, 98

Wirth János, ifj. 12
Wurschbauer Károly 11, 16, *27–28*
Zutt Richard 69, 76, *90*

T. Ferencz

Egész alak, lóháton. Jobb kezét parancsnoki pálczára támasztja s baljával lovának kantárszárát fogja. Vértbe van öltözve, mely felett az aranygyapjas rendet szalagon viseli, oldalán kard lóg s derekát kendő övezi. Mellette két apród halad sisakkal és pottal s lovas kiséréte négy tagból áll. A háttér erdős vidék s balra lovas csapatok vannak. Felirata a kép alatt négy sorban:

„Franciscvs I.
Romanorvm Imperator, Semper Avgvstvs,
Rex Germaniae Et Hyerosolymorvm
Dux Loth. Et Barr. Magnvs Dvx Hetrvr."

salól balra: „J. E. Ridinger inv. fec. et excud."

Rézmethet, méretei a vonalkeretnek 29.4: 23.7 Cm.
Methette: Ridinger J. E.

Ltha 1409.

Antal Apró nach Havanna

Budapest, 30. Nov. (MTI) — Unter Leitung von USAP-Politbüromitglied Antal Apró, Präsident der ungarischen Nationalversammlung, ist am Dienstag eine ungarische Parlamentsdelegation nach Havanna gereist. Sie wird an den Feierlichkeiten anläßlich des 20. Jahrestages der Landung der Granma sowie an der ersten festlichen Session der kubanischen Nationalversammlung teilnehmen..

Auf Einladung des kubanischen Verteidigungsministers, Generalleutnant Raul Castro Ruz, ist am Dienstag auch eine Militärdelegation Ungarns unter Leitung von Generalleutnant Károly Csémi, Staatssekretär im Verteidigungsministerium, aus Anlaß der genannten Feierlichkeiten nach Kuba gereist.

INTERFOTO MTI/UPI

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR
IRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1976 DEC 1

DAILY NEWS

László Ridovics

1021

FOTO MTI — L. PETROVITS

Die Budapester Csók-Galerie (Váci utca) präsentiert zur Zeit Gemälde des Munkácsy-Preisträger László Ridovics. Hier: „Am Ufer".

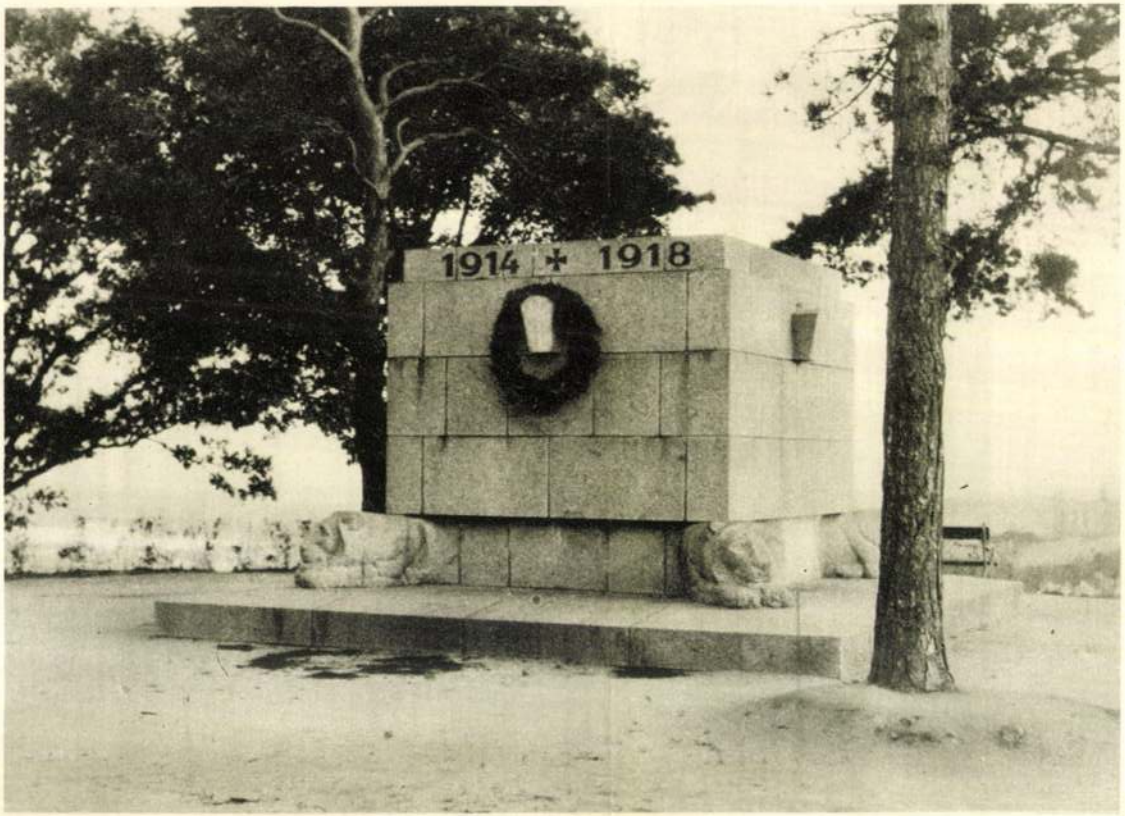

WIMMER—SZŐNYI—RIEGELE: A HŐSÖK EMLÉKE. 1925

A hegyi ligetben. Pozsony

Magyar Iparművészet
1928, 319. l.

Riegele Alajos

K

ANGYAL GÉZA: KÖRMÖCI TÁJ

Ridovics László, festő

Ridovics László képei a Csók Galériában

Ha nem olvasok semmiféle magyarázó mellékletet és csak *Ridovics László* képeit nézem a *Csók István Galériában*, magamnak így fejtem meg a kiállítást: olyan pirosakkal, vad sárgákkal, kobaltkékekkel és főképp nyugtalan ecsetjárással létrehozott festményeket látok, amelyeknél elég gyorsan „beugranak" a művészettörténeti előképek. Az egyik csendélet kancsóján Domanovszky Endre szelleme kísért, a másik tájkép apró fehér tanyája sohasem született volna ilyennek Koszta József piktúrája nélkül. *Az Öntödében* mű olvadó fémszínei azonnal felidézik Pap Gyula ötvenes években iskolát teremtő Nagykohóját, a *Kőhordók* a kései Szőnyi pannók emberábrázolására emlékeztetnek.

A sor tetszés és műveltség szerint folytatható, de a leltárnak ezúttal nincs értelme. Csak az alaki motívumok utalnak ugyanis az ősökre, a képek lényegük szerint máshová sorolandók. Igazságtalan lenne Domanovszky- és Koszta-követéssel gyanúsítani azokat a festményeket, amelyeken a vad színek nem a lefojtott szenvedély vagy a mindenütt megbúvó tragikum jegyében adtak találkozót egymásnak, nem egy határozott művészi program érdekében teszik próbára egymás erejét és teherbíró képességét, hanem csak úgy megszokásból összejöttek és megszokásból tombolgatnak egy kicsit a vásznon. Akár *Martinászokat*, akár *Tulipánokat*, akár merengő nőket, akár üres üvegeket mutatnak a képek mindig ugyanazok a pirosak, ugyanazok a kékek, ugyanazok a sárgák — és hogy egy kis disszonancia is keveredjék — ugyanazokból a kékekből és sárgákból kikevert zöldek harsogják egyforma intenzitású dallamaikat. Matematikai hasonlattal, mintha az egykettedes tört számlálóját és nevezőjét egyaránt beszorozták volna egy óriási mennyiséggel, hogy többnek hasson az egész.

De egyszerűsítjük a törtet. Annál is könnyebben tehetjük, mert a háborgó színek és széles ecsetvonások mögül azért lassanként kibontakozik Ridovics igazi festett világa. Piros tetejű szelíd tanyácskák, mélázó metróépítők, hangulatos vázába tett virágok, hívogató patakpartok bontakoznak ki a festékrétegek alól. Idill. Nyugalom. Bukolikus derű. *Kedves-kellemes, képcsarnokba illő polgári táblaképek lennének*, de mintha elcsavarták volna az „élesreállító" és a „színbeállító" gombot, hogy létrejöhessen valamiféle „expresszív látvány". *Problémájuk nem művészi, hanem technikai.* Lehet, hogy egyszer Ridovics maga állítja át készülékét. Mondom, magamnak így fejtettem meg a látványt.

Viszont ha nem nézek kiállítást és csak a katalógus szövegét olvasom, képzeletemben egészen más képek peregnek le. Olyanok, amelyeknek „szín- és foltritmusa a jelen és jövő frissességét, dinamikáját érzékelteti, s ez forradalmi közérzettel, optimizmussal tölt el bennünket." Ezek után bárkire gondolhatok, bárkire, akinek köze van a forradalmi festészethez. Nem heveskedőn festett hagyományos virágcsendéleteket, izgatottá tett lankás tájakat, zsánerré szelídített üzemi jeleneteket várok, hanem olyan művész megnyilatkozását, aki „nem mond le a művészet valóságfeltáró feladatairól", aki „következetesen vallja" — nemcsak szóban, képen is —, „hogy az alkotás társadalmi tevékenység".

Azaz: lehet hogy rosszul olvasok, de lehet, hogy rosszul látok. Valami nincs szinkronban. Én *festői valóságfeltáráson* nem a naturális látvány technikailag kimódolt átírását értem és társadalmi tevékenységen nem napi események buzgó megörökítésére gondolok. Szót vesztegetni pedig erre azért érdemes, mert a félreértés nemcsak a katalógusszövegek — sajnos — megszokott udvariaskodása. Szóvá kell tennünk újra: *a mi valóságfestésünknek nemcsak abban kell különböznie egy másik világ régi valóságszemléletétől, hogy a tulipánok pirosabbak az akkori pirosaknál, a terítőjük kékebb az akkori kéknél.* A bevezetőt tehát biankócsekknek tekintjük és valahol másutt és máskor várjuk, hogy „a világnézet miként ölt testet a képzeletben és a művészi produktum miképp formálódik közösségi gondolkodásmóddá".

P. Szűcs Julianna

MTA Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet gazdasági osztálya vezetőjének nyugállományba vonulása alkalmából, 35 éves munkásmozgalmi tevékenységéért, valamint áldozatkész munkásságáért a Munka Érdemrend arany fokozatát adományozta.

— **A budapesti képviselőcsoport** tegnap ülést tartott, amelyen tájékozódott a főváros idei gazdálkodásáról és jövő évi terveiről.

— *A VILÁG 35 ORSZÁGÁBÓL érkezett írók, költők, műfordítók vesznek részt a szovjet irodalom fordítóinak csütörtökön Moszkvában megkezdődött negyedik nemzetközi találkozóján. A tanácskozás megnyitóján Georgij Markov, a szovjet írószövetség első titkára köszöntötte a részvevőket.*

— **A mecseki szénmedencében** elsőként teljesítette évi tervét a Vasas-bánya; dolgozói tegnap felszínre szállították az 1976-ra előirányzott 299 ezredik tonna feketeszenet, s december végéig 25 ezer tonnával tetézik meg éves tervüket.

— **Magyar—szovjet vízügyi találkozó** volt szerdán Nyíregyházán. Ennek során — egyebek közt — egyeztették a szovjet fél által magyar, illetve az általunk szovjet [illegible]

[illegible] pelt.

— **A szovjet—amerikai űrmeteorológiai munkacsoport** tanácskozása Moszkvában befejeződött. Megállapították, hogy a két ország tudósainak tíz éve tartó meteorológiai együttműködése jelentős eredményekkel járt, s elősegítette több közös kísérlet sikeres megvalósítását.

— A VIETNAMI DOLGOZÓK PÁRTJA IV. kongresszusa előkészületeinek jegyében Hanoiban megjelent Le Duan, a Vietnami Dolgozók Pártja KB első titkára cikkeinek és beszédeinek válogatott gyűjteménye.

— *A MÚZEUM ÉS AZ ISKOLA kapcsolatáról rendezett háromnapos országos tanácskozás és ötletvásár csütörtökön Szolnokon befejeződött. A részvevő pedagógusok és múzeumi szakemberek tegnap tanulmányi kiránduláson vettek részt.*

— **Kaposvárott fölavatták** a Ripp-Rónai József ipari szakmunkásképző intézet kollégiumát. A 24 millió forint költséggel épült hétszintes kollégium száz leánynak és kétszáz fiúnak ad kényelmes otthont.

— *PÁTZAY PÁL szobrászművész kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában december 5-én, vasárnap zárul.*

RIDELL Antal kőmüves. Az egri 1756. évi adóösszeírás sorolja fel.az adózók között.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

NÉPSZAVA

1974 JAN. 9

Ridovics László

1021

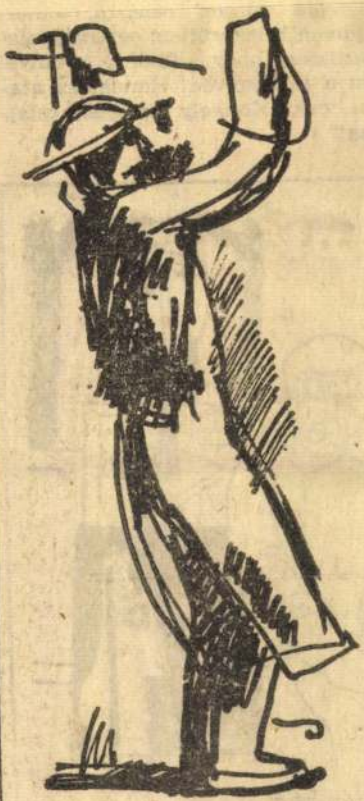

Ridovics László: Olvasztár

műteremben

Orgonaszentelés Kőbányán

Megújult a Szent László-plébániatemplom százéves hangszere

Osgyán Edina

A kőbányai Szent László-plébániatemplom tavaly kezdődött korszerűsítési munkája során megújult a templom százéves orgonája, melyet november 26-án szentmisével egybekötött hangversenyen adnak át – tudatta lapunkkal a felújítást finanszírozó X. kerület önkormányzata.

A most százéves, 2 manuálos, 30 regiszteres orgonát a Rieger cég építette. A Németországban működő Rieger a századelőn alapította meg leányvállalatát hazánkban, s rövidesen az egyik legdivatosabb hangszerkészítő műhellyé vált. A cég készítette többek között a Mátyás-templom, a bécsi Konzerthaus, vagy a salzburgi Mozarteum orgonáját, és ők építették át a Szent István-bazilika hangszerét is. *Áchim Erzsébet,* aki 1980 óta a Szent László-templom orgonaművésze, érdeklődésünkre elmondta, hogy a plébániatemplom korábbi orgonistái között találjuk a századelő híres egyházi muzsikusát, *Incze Aurélt,* és *Kelemen Ferencet,* a ma nyolcvanéves Szent László Kórus megalapítóját is.

Az első, 1926-os felújítást a templom a még működő Riegerre bízta, ekkor építették át az addig mechanikus traktúrát – a billentyűzet és a síp összekötő szerkezetét – pneumatikussá. 1958-ban a Fővárosi Hangszerkészítő Vállalat Orgonaüzeme *Gergely Ferenc* tervei alapján elektromosította a hangszert, de a regiszterszámot anyagi okok miatt nem bővíthették ki.

Mészáros Károly orgonakészítő-mester kipróbálja a felújított orgonát

FOTÓ: KONCZ GYÖRGY

György István X. kerületi polgármester tájékoztatása szerint a háború után megrongálódott templomépület beázott, ezért a hangszer állapota is katasztrofálissá vált. 1999-ben, a templom renoválásának részeként kezdte meg a dunakeszi orgonaüzem a széles körű felújítási és bővítési munkát. A regiszterek akkorra már rendkívül hamisan szóltak, és egyes sípok bekapcsolás nélkül is működtek. A szakemberek kijavították a szekrény háborús sérüléseit, a homlokzatsípokat nemes ónötvözetből készültekre cserélték ki, felújították a szélládákat, és a pedálba új regisztert építettek. Az eddig két klaviatúrás orgonát tehát három klaviatúrássá bővítették, és modern komputertechnikával lehetőség nyílt a hangszínek gyors váltására is. Áchim Erzsébet úgy fogalmazott: a felújított hangszer lehetővé teszi, hogy jövő év márciusától havi rendszerességgel orgonahangverenyeket is tarstanak.

A Szent László-templom november 26-i orgonaavató hangversenyének koncertműsorán elhangzik *Liszt* B-A-C-H prelúdiuma és fúgája, *Lisznyai-Szabó Gábor* Szent István-fantázia, *Hidas Frigyes* Agnus Dei című műve, több Bach-kompozíció, *Franck* 150. zsoltára, valamint *Louis Vierne* Finaléja. A művek előadói: Áchim Erzsébet (orgona), *Lipták Mária* (ének), *Berczelly István* (ének), *Schubert Éva* (színművész), és a templom kórusa (vezényel *Varsányi István*). Az orgonaszentelő misét *Beer Miklós* segédpüspök celebrálja.

Mozart és Ligeti

NOVEMBER 17-ÉN, pénteken 19.30-kor kezdődik a Zeneakadémia Nagytermében a Budapest Saxophone Quartet, az Ewald és Rézfúvós Quintet és a Cotton Club Singers közös hangversenye. A különlegesnek ígérkező esten Schubert, Mozart és Ligeti György kompozíciói mellett latin-amerikai táncok és híres filmzenék csendülnek fel. (K. Gy. A.)

Idegen vers megközelítése

GERGELY ÁGNES Kossuth-díjas költő, műfordító Idegen vers megközelítése című székfoglaló előadására a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémián november 15-én 16 órakor kerül sor az MTA Roosevelt téri Kistermében. (B. G.)

Platinalemez

KOLTAY GERGELY, a Honfoglalás című film zenéjének szerzője vehette át tegnap a Kossuth Múzeumhajón a filmzenét megörökítő CD sikere után járó platinalemezt. A Hungaroton, a Magneoton és a Szabad Tér egyúttal bemutatta a Megfeszített című millenniumi rockopera anyagát rögzítő hanghordozót és a Margitszigeti Szabadtéri Színpad előadásáról készült videofelvételt is. (D. I. A.)

Pontosítás

FÉLREÉRTHETŐEN jelentek meg a keddi rádiókritikában a kabaréról írottak. A Sinkó Péter szerkesztette, Milyen volt szőkesége című műsor nem a Petőfi adó délelőtti magazinjának részlete volt, hanem a november havi Rádiókabaré önálló adása. (M. N.)

hird@magyarnemzet.hu

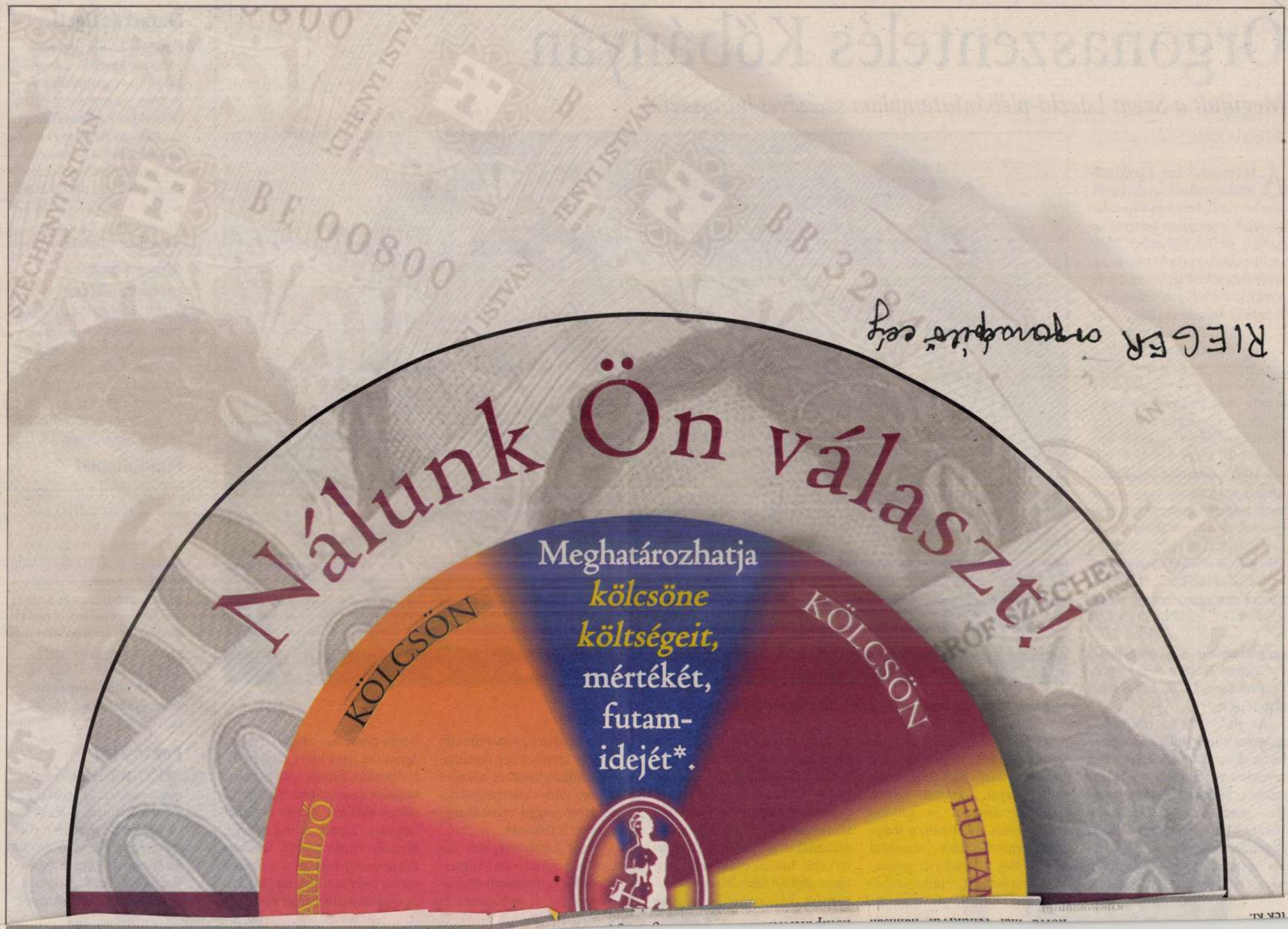

RIDOVICS Péter

→ Buda Ilona

Ridovics Péter

festonűvész kiállítása:

Rombathely: Derkovits Terem, 1984
szept 13-22. bev. Vivári Béla.

Bp. Kepics, 1984 [5] p. ill. lep.

ZÉSI LAP

rgyülésre /szept. 23-25./

észére szept.23.-ára /csüt. este/
észére szept.24.-ére/péntek este/

i Hotelben lesznek, fejenként és
ban.
ntkezőknek küldünk ki, amellyel a
./ az összeg a csekken fel lesz

15.-ig visszaküldeni.
e; 1992. augusztus lo.
gramot küldünk.

Tóth Endre - Rezi Kató Gábor

Rieber Tibor

Domborműves orzlopa emlétve

Pestmegyei Hírlap 1970 május 21
4. old.

Riebler Antal

épitész

épitette a loretoi (Soprom vm) kegytemplomot és kolostort az 1650 es évek végen és a köv. évtized elején. Alighavenn beisi mester volt. A templom és kolostor grof Nádasdy Ferenc és neje szül Esterházy Julianna grófnő költségén épült kiső renaissance és barok stilben.

Mohl, Adolf: Der Gnadenort Loreto in Ungarn. Eisenstadt [Kismarton] 1894. 45. l.

Riebler Antal

építőmester

1659-ben fenti fejezte be a lorettomi (Sopron vm) szervita templom építését, melyet 1683-ban a törökök leromboltak -

ellenőrzésül lásd

Dehio-Ginhart

311. l.

Czéhtáda VI. 153.

Anton Riebler

épitette feltehetöen a Sorello-i szervita templomot.

Georg Dehio: Handbuch der deutschen Kunstdenkmäler, Burgenland, Wien 1935.

6571

Riechl Antal

műépítész

46 éves korában Bpes-
ten elhalt 1899-ben.

Vers. Ly, 1899. 404.

MDK

Riechter Julia

Csendélet, pastell

Nemzeti Szalon. Kut. 1942.nov.

Riechter Julia
Csendélet, paszt.

KUT. kiáll. N.Szal. 1942. nov.

MDK

Riedberger Péter, kőfaragó

1723.Az alanti szobor kőfaragó munkának vezető mestere

Siok Béla dr: A kassai Immaculata-szobor története.
Kosice-Kassa, 1928.

15 l.

Riedberger Péter

kassai kőfaragó, végette 1721-ben tölbedmagával az alábbi nobonum kőfaragó munkáit.

Wick Béla dr. A kassai Immaculata-nobor története. Košice-Kassa 1928. 15. l.

1007.

I
404

1007. Antonio Allegri da Correggio után.

A mester sz. Correggioban 1494-ben. † ugyanott 1534-ben.

Angyalok.

A parmai S. Giovanni (Evangelista) templom frescojának e másolatán a Krisztust dicsőítő angyalok közül tizenhárom szemlélhető, kik különféle helyzetben lebegnek a felhők között.

Vászon, méretei 169 : 122 cm. — Mündler: XI. 76.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1835: X. 21. *A. Correggio:* Studium von mehreren Engelköpfen. — 1844: X. 24. *A. Allegri Correggio:* Studium mehrerer Engelköpfen. — 1865, 1866, 1867, 1869: XI. 76. *Allegri Correggio:* Angyalfejtanulmány.

Riedel X, acélm.

Rédey Tivadar: Az Orsz.Széchenyi Könyvtár Petőfi kiáll. Bp. 1922. 17 l.

Riedel

acélmetsző

l.

Endrődi

23.l.

Római amfora X. 148.

Riedel (?) A.

Palóczy László
archejë Fametszet
Jelzése A R

Repr

Jó Br Rá

82. l.

IRODALOM

JEGYZET

Riedel

"Magyar gazdálkodáshoz" Két sikerült fametszetet készitett: az egyik egy rendetlen, a másik egy takaros udvart ábrázol.
Könyvismertetés" c. rovat ismerteti fenti c. könyvet, s az illusztrálásra készitett képeket.

Divatcsarnok, Pest. 1853. juli. 3.
27. sz. 529-531. lap

Riedel

---

metszette Varsányi rajzolta az egri „Minaret látkepe"-t.

Voit Pál s.t.b.: Heves megye műemlékei II. köt.
Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

3271

Riedel

metszete Eger várának „Sötétkapu" lát-
képét; rajzolta Varsányi. Méretei 70 x 109 mm.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II. kötet.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII. kötet.
Budapest, 1972.

571

Riedel, August

(Bayreuth, 1799 - Róma, 1883)

„Bacchus fej" o. v. 38 x 34 cm j. l. l.:
August Riedel

kikiáltási ár: 8000 ft.

RIEDEL, CARL AUGUST (Születési és halálozási adatai ismeretlenek) Fametsző.

Nürnbergből telepedett Pestre az 1840-es években. A Trattner-Károlyi cég kiadványai számára készített fametszeteket. Az ő tanítványa volt Huszka Lajos, a Vasárnapi Újság fametszője.

Irod: MTA MKCS, Lyka Károly hagyatéka; Dezsényi B.: Az első magyar képes hetilap. Magyar Könyvszemle, 1940. 31.)

438. A Pesti Divatlap fejlődése, 1844

fam., 89x130 mm
Jelezve: C. A. Riedel sculpsit.
Pesti Divatlap, Buda, M. K. Egyetem betüivel, I. évf. 18. sz. (1844. december 3.)
OSZK H. 8.550.

A *Regélő, Pesti Divatlap* általános, kulturális jelképekből szerkesztett fejlécével szemben (vö. Kat. 434) a *Pesti Divatlap* fejléce politikai asszociációkat ébreszt, a lap és a nemzeti reformmozgalom kapcsolatára utal. A rajz középpontjában az épülő Lánchíd látható, szemben a pesti part épületsora. A képet két angyalfigura keretezi: a bal oldalt ülő angyal kezében a magyar címer, a jobb oldali karját földgömbön nyugtatja.

K.F.

szerkesztőségi kommentárban a 31. lapon – egyaránt szép és tiszta. E képben jeles költőnk nemcsak külsőleg, de belsőleg is hűséggel van visszaadva.

Irod: Gerszi 1960, 127.

K.F.

440. Jósika Miklós, 1843

acélm., 83x74 mm
Jelezve b.l.: Rajz. Barabás; j.l.: Metszi Mayer Károly
Felirata: Jósika Miklós (a névaláírás facsimiléje)
Magyar Életképek, Pest, kiadja Heckenast Gusztáv, 1843. II. kötet, a címlap előtt.
OSZK H. 26.601.

A *Magyar Életképek* nem folyóirat volt, hanem irodalmi füzetek havonta megjelenő sorozata; szerkesztője Frankenburg Adolf „példátlanul olcsó olvasmány"-ként hirdette a *Regélő Pesti Divatlap hasábjain* (1842. 1200.l.) A volt szerkesztőt 1848-ban Bécsben letartóztatták. Kiszabadulása után főként tárcákat, humoreszkeket írt. Az 1843-as esztendő két féléve alatt megjelent füzeteket a kiadó két kötetbe gyűjtötte, mindkét kötetet egy-egy – a füzetekben szereplő – kortárs író acélmetszetű képe díszíti. Jósika Miklóst (1794–1865) Barabás prémes mentében ábrázolja. A maga korában népszerű regényíró az arckép keletkezése idején a Kisfaludy Társaság elnöke volt. A kép alatt Jósika aláírá-

MDK

Riedel

Hirlapirodalmunk a 19.sz.-ban. Vas. Ujs.

1866. 574 l.

Riedel grafikus, metszö.

Pesti Hirlap. 1844. 396. sz. 716. l.

Riedel, grafikus

Divatcsarnok, 1854. május 10. 26. 597.
Nemzeti irodalom

MDK

Riedel Béla

Résztvett az alábbi alkalmi élclap szerkesztésében és illusztrálásában. Fő tréfacsináló Riedel Béla volt, aki Amerikából hazatérve nagy buzgalommal vett részt a munkában.

A Megfagyott Muzsikus extra szama a 39-ik évfordulóra. 1898-1937. Bp. 1937.

Riedel és Klee-
mann
pesti fametszők

fametszeteket kiszi-
tettek az alábbi
vállalat részére.

Kubinyi Ferenc és
Vahot Imre –
Magyar- és Erdély-
ország képekben.
Pest 1854.

L. 22+1. — 646. a., Pieper [illegible].

Viennae Austriae
P. Straub, 1735

MDK

Riedel és Kleemann pesti fametszők

fametszeteket készitettek az alábbi mü részére

Kubinyi F. és Vahot Imre: Magyar-és Erdélyország képekben. Pest 1854.

MKM

Riedel

1854.

lord

Vassányi

csomagjában

Riedel Károly Ágost
fametsző
l.

Steinhofer
II. 78. l.

Riedel C. A

metszette a Pesti Divatlap
cím lépet. megelent.
1844. öszétol.
fametszet.

Riedel Pesti fametszö

Az év 12 hónapjának czimképei fametszetek. i)

i) Az Athenaeum Nagy Képes Naptára. 1871-1875 ig.

Riedel

[illegible]

Laid

Kubyi és Vahot
[illegible] és Erdélyi
[illegible]

C. A. Riedel

A Honderu Hámára Eszterlek
nehéz Kisebb tanetszetet
1844 be. Magyar volt?

Riedel Károly Ágost

fametsző.

Nürnbergből Erdős Buda-
pestre, hol a Trattner
Károlyi-féle kiadványo-
kat látta el fametsze-
tekkel.

Ráth: Az iparmivészet
könyve.

Firtinger Károly: Ötven esz-
tendő a magyarországi könyv-
nyomtatás közelmultjából.
Bpest 1900. 102. l.

Dezsényi Béla: Az első
magyar képes hetilap.
Magyar Könyvszemle, 1940. 32. l.

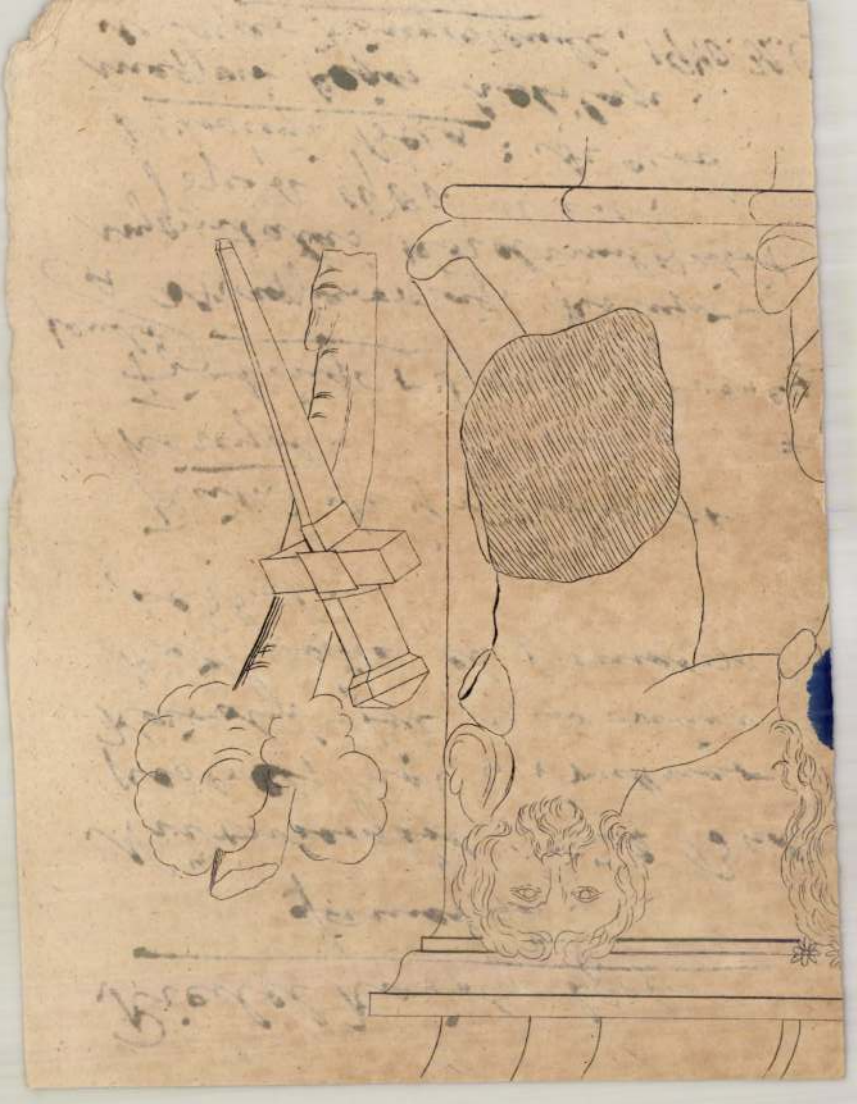

Riedel Károly Ágost

Jametszö

Az 1840-es években Nürnbergből került Pestre. Keze alól egész sereg Jametszö került ki, akik közül Huszka Sajos és Potemkin Alfonz vollak a kiválobbak.

irod. Firtinger 102. l.

juttatom.

Fáradozásáért előre

maradtam

1 válaszkoriték.

Riedel K.

A folyóirat cimlap rajzát és metszetét készitette a müvész.
Repr.

Családi Lapok, Pest, 1852. évf. II. félév 1. sz. cimlap.

MDK

Riedel Márton

Ép.eng. a II.Rézmál-dülő 6295.hrsz.a.nyaraló.

Vállalkozók Közlönye Bp.1907.nov.6. 7.o.

Riedelstein, Heribert von

Allitolag magyar
festő

l.

Szépm. Mur Évk

VIII. 174. l.

BUDAPEST
-8 IV. 24-4
V. 4 V.

Riedelmayer Gyula

és Meczner Lajos tervei alapján állítottak helyre a Bp.-i Dísz tér 3. p. alatti Batthyány palotát (1951-53).

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970. 4631.

561

Riedelmayer Gyula, épitész

a soproni Elökapu 11.sz.haz kisboltsor varosrendezési tervét javitotta. Sxz.1957.3-4.sz.317.o.92.old

Csapody István: 23-24. Hozzászólások a soproni Elökapu 11.sz.ház kisboltsorának kérdéséhez. 91.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XII. 1958. Sopron

Riedelmayer Gyula, mérnök

A soproni Előkapu 11.sz.ház kisboltsoranak városrendezési tervét készitette. 1956. 91.old

Csapody István: 23-24. Hozzászólások a soproni Előkapu 11.sz.ház kisboltsorának kérdéséhez. 91.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XII. 1958. Sopron

Rieder

Kazinczy archeje

l.

Szinnyei

V. 1284. h.

Áladam egy Loze- váltot
80 pengő értékben, amennyiben
lehet, kérem kegyeskedjék értékesí-
teni.

Szathmáry Erzsébet

Újpest Tavasz u. 26. sz.

Igazolom, hogy 80 pengőt, azaz nyolcvan pengőt
köszönettel felvettem

Szathmáry Erzsébet

Rieder András

tiroli kőfaragó készitette 1729-ben a Martinelli téren ma is álló Mária-szobrot.

Budapest, 1970. 10. sz. 41. l.

Rieder András

Rajna György kiigazitja a Budapest 1970. 10.számában megjelent egyik "Mozaik" téves adatait.

1. A Martinelli-téri Mária-szobrot Schoen Arnold szerint nem Rieder András, hanem Hörger Antal készitette.

2. Ez a szobor nem azonos a ma is álló szoborral, melyet Erdey Dezső készitett 1942-ben, az 1939-ben lebontott, erősen málló-pusztuló régi szobor helyett.

Budapest, 1971. 2.sz. 46. l.

M.D.K.

Rieder, Andreas, szobrász

körrenmüködésével készült
egyhori pesti Szentháromság
szobor rajzát (1717) körli!

Aggházy Mária: Barockplastik in Ungarn.
Übers. Barbara Faragó

Bp. 1959. 29 l. 185 t.

85.a. ~~old.~~

Dieder András

kőfaragómester műve az 1729-ben le-
leplezett Szűz Mária emlékmű, mely-
nek helyébe 1941-ben Erdei Degső
szobra került.

Gádor E.: Budapest szobrai. Buda-
pest, 1955. 28 l.

Rieder

Blaschke János bézmetszete:

Kazinczy Ferenc em léke /Rieder után/
1825

Századok 1874 26-44 o.
Nagy Iván: Magyarországi képzőművész

Rieder, festő

Művészet, III., 1904. 345-346.

Adatok művészetünk történetéhez

Rieder, Andreas

1780-84 - Zörte dolgrote mint
épitési h-on.

N. Fitz Jenő - Csanár László - Papp
szerszámkészítő. Bp, 1966.

46 l.

Rieder András M.D.K.

Kőfaragó

Rieder-tiroli kőfaragó 1729-ben alkotta a Szerzita Atyák temploma előtt álló szent emlékeztemi a kis téren van elhelyezve.

Dr. Lechner Jenő: Budapest Műemlékei, Bp. 1924.
Kerlész K. Róbert: A barok stiluskorszak műemlékei 130 l.

Rieder András szobrász M.D.K.

Pest

Esztergom , Szentháromság szoborcsoport

1723. repr

B. Wallon Emma: Az esztergomi Széchenyi tér

Bp. 1963. 34.l.

MDK

Rieder András, szobrász

Szervitatéri Szüz Mária. 1729. Puhakö.
Megujitása folyamatban van.

Bajó Gyula: Budapest ujabbkori épületszobrászata.
Bp.1942. Pázm.P.Tud.Egy. dolgozatai. 6o.l.

MDK

Rieder András szobrász

1700 körül.

Pakots György: Ismeretlen érdekességek a városháza régmultjából. Pest, 1940. dec. 24. 12. l.

RIEDER ANDRÁS

Rados Jenő: Magyar oltárok. Bp.1938. 38.1.

RIEDER András

közreműködésével jött létre 1717-
ben a pesti szentháromságszobor.

Aggházy hária: Magyarországi
barokk műrészet, Budapest 1960.,
TIT József t. szabadegyt. előadósai 42

 M. D. K.

RIEDER András szobrász

1723. Esztergom, Szentháromság emlék
1729. Pest, Szervita-tér, Immaculata emlék, az adatok egyik része szerint, de később ez Hörger művének bizonyult

Agghány: Barokk szobrászat ... Bp. 1959
I. 106. 108. 261, II. 45. ~~[illegible]~~, 84. LXXXIV. t.

Rieder András

MK

pesti kőfaragó mester

1729 ben leplezték le arégi pest egyik jellegzetes
sé vált Szüzmária szobrát, melyet a hagyomány szerint
R.A. készitett. A megrongálodott szobor helyén áll
Erdei Dezső "Mária -oszlopa" /Martinelli tér/

28.o.

Gádor Andre: Budapest szobrai. Bp. 1955.

 M.D.R.

RIEDER András szobrász

Született Kufsteinben. 1706 és 1710 között Bécsben

1714-ben Pesten polgár

Vác, Berkes prépost megbízásából Szt. Anna-oltár

1720. Pest, Szentháromságra szobrok, amik a baja i Kálvária kápolnába kerültek (Repr.) 261.l.

Ugyházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

Rieder András

1710-es években Pesten élt

jobrány - emlitve

Budapest története III. Akad.kiadó Bp.1975 240.old.

Rieder Ágoston Vilmos

Életrajza:

Ligeti Antal: A Nemzeti Múzeum Képcsarnokának ismertető lajstroma. Buda, 1870. 10 l.

Fenti képcsarnokban, tőle Tomovai Görög Demeter arcképe.

T. 7058.

látott térképen a meglévő de
ő társulati töltések, valamint
zletesen tüntetvék fel. Feli-

AVÖLGY
KÉPE.

lösz Gy. Budapest.

rk. 46.3: 55.1 cm.
lezéséről szóló törvényjavaslat mel-

Rieder András

vesti szobrász

1723. esztergomi szent-
háromság emlék

Pálinkás László

Esztergom XVIII. századi
művészeti emlékei.
Bpest, 1937. 50 l.

R i e d e r A n d r e a s

szobrász

Neues Pester Journal. 1916.okt.8.

(i.p.: Der Brunnen des Friedens.)

R i e d e r A n d r á s
szobrász

Siklóssy László: Pesti szobrász-harc 1774-ben. Pesti Napló. 1918. szept.17.

Rieder András

1. A Mübarát

1921. 3. 17

Révész György, tanítónőképző-
intézeti tanárnő IX. 107

Rieder (András)

tiroli kőfaragó

1729-ben készítette

a budai Szervita tér

Szűz Mária oszlopot.

Lbp 130 l.

Emberi csontvár, szegorított V. 171.

Rieder András

szobrász

U. 1735
a

RIEDER *András*, tiroli származású szobrász a XVIII. században. 1729. készítette a bpesti Szervita-téri Szűz Mária-oszlopot.

K. G. II. 367 l

eg, 1933. március 31.

Forgalom		Egyenleg	
00000 –	60000	140000 –	
	200000 –		200000 –
3500 –	23500 –		20000 –
10000 –	1000 –	9000 –	
	52 40		52 40
	10 –		10 –
2012506	105467 97	657829	
2000 –	14500 –		12500 –
192487 27	11300 –	79487 27	
o		14626 60	
–		4260 –	

Rieder Andreas

épitész

XVIII sz.

lázd

Székesfeh. Szemle

1931. 10–12. sz

5 l.

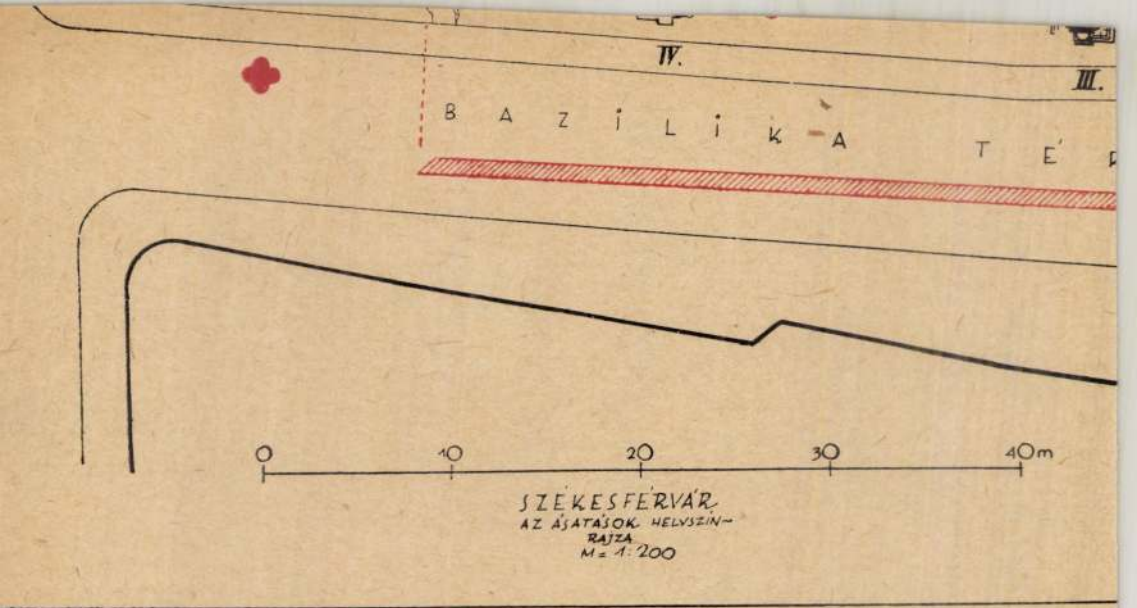

SZÉKESFEHÉRVÁR
AZ ÁSATÁSOK HELYSZÍN-RAJZA
M = 1:200

Színmagyarázat:

Rieder András

l.

Hor Bp

48,85, l.

103. t.

Rieder András

Nobrás

Gentmüenl

94. l.

. Bizottságának elnöke által
se ki s tárcám föntmegjelölt
ljon el.
lat hiteléül:

ató.

Rieder (Rietter)

András

l.

Schoenkörpvárosh

14, 17, 84, 100,
129–130. l.

Rieder András

szobrász

Pest 1715

l. Römer Flóris

A régi Pest.

Bp. 1873.

134. l.

135. l.

145. l.

157. l.

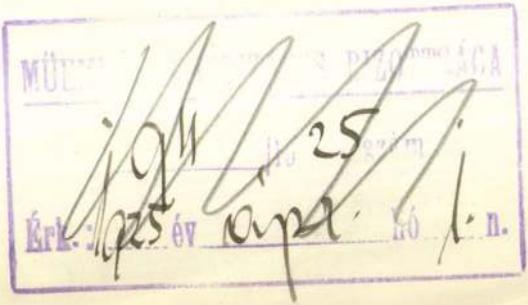

értesítem.-

Budapest, 1925.évi

A Műemlékek Országos Bizottsága

Rieder András

Nobrán

1706 —

l.

Schoenkörpvarósh

129. l.

130. l.

Rieder András

pesti vobráv

1714–1722

l.

Tanulmányok Bp.

multjából. III.

163. l.

KEVE
MŰVÉSZEGYESÜLET
BUDAPEST

GEORG RIEGER, kovácsmester

A Székesfehérvári Városi M Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről.Az egyik 1784-ből,a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,519 név.Az arab számok a két listát,a rómaiak az öt osztályba való besorolást jelzik. 263.old
/ 1,2./ V. kovács. 263.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve.VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Rieder János

pozsonyi festő
1745 ben
festette ki a
pécsi székesegyház
szentélyét

Szőnyi O.:

A Pécsi Püspöki
Muzeum kötára
Pécs, 1906. 228 l.

Rieder János, szögkovács MBK

1753 ban a „brennender Bergen" megtalálta
ö szenet. 12 oldt. 8. jegyz.

Faller Jenő: Sopron szénjogi szerződései 1791-től
1946-ig. Szénbányászetunk államositásáig. 49.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 195 . Kiadja
Sopron Város Tanácsa.

Rieder János, szögkovács MDK

Soproni 1786 körül, hazánk első szénbá-
~~nyája~~ nyásza. 272 old.

Faller Jenő: A brennbergi szénbányászat útörői. II. Zoll
ler/Xavér Ferenc/ 1738-1800. 272.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1957. XI. Kiadja
Sopron Város Tanácsa

Rieder János

festő

Perálltört képes

371, 419, 461. l.

Szombathely

e felszentelésre szombat este
ző irelt hozzuk

Gerevich
Dercsényi

Bizottsága, Budapest, IX. Hőgyes E.-u

MDK

Rieder festőm.

Cziráky Antal országbiró

M.rézmetszetek a 19. sz. elején. Müvészet, 1906. 7o l.

MDK

Rieder

Kazinczy Ferenc emléke, rézm. /Rieder után/ 1825
metsz.Blaschke János/

Nagy Iván: Magyarországi képzőművészek.
Századok 1874. 26-44 l.

Rieder János

l.

Zádor – Rados

267. l.

Olasz festő, XVIII. század: Krisztus és a vérfolyásos asszony. Vászon, olaj, 89 × 140 cm.

Mazzolay II. 445. szám

Rieder János

A Székesfehérvári kőműves céhbe akarta magát felvétetni a XVIII. században, meg a pesti kőműves céhhez fordult fenti felvételi tervének felülvizsgálata végett. S dacára, hogy Rieder János pallérévéiben a pesti céhnek volt tagja, az mégis oly szigorúan bírálta el munkáját, hogy ezáltal csaknem lehetetlenné tette mesterjogának megszerzését.

Réh. 5. l.

Schoen Arnold: Székesfehérvári építőmesterek a XVIII. században, Székesfehérvári Szemle: I. évf. 10–12. sz. fordítás

Rieder Jánosnál fölegazért kifogásolták a felvételre elkészített tervet, mert abbanttem az építészeti tudás, sem pedig a művészi szempontok nem jutottak elégge kifejezésre.

Réh 8. l.

Rieder Janós

lásd

Reh 5, 8. l.

Vasárn. **22** Szentharom.		Protestáns: Szenthár. Görög: Mindsz. Izraelita: Ijar 16
Hétfő **23** Dezső		Protestáns: Dezső Görög: Mihaly Izraelita: Ijar 17
Kedd **24** Ker. segíts.		Protestáns: Eszter Görög: Simeon Izraelita: Ijar 18
Szerda **25** VII. Gergely	Vajsch. bir. ülés d. c. 11 ór	Protestáns: Orbán Görög: Szt. Iván Izraelita: Ijar 19
Csütört. **26** Úrnapja		Protestáns: Fülöp Görög: Kárpus Izraelita: Ijar 20
Péntek **27** Béda	☾ Utolsó negyed 5 óra 54 pk.	Protestáns: Béda Görög: Hellád Izraelita: Ijar 21
Szomb. **28** Ágoston	1932 **MÁJUS** 31 nap	Protestáns: Emil Görög: Eutik Izraelita: Ijar 22

22-ik hét. Nap kelte 4 ó 16 pk. — Nyugta 19 ó 38 pk.

RIEDER, Johannes festő -

Szt. Katalin Zápolya, Pozsony, 1743

- Szt Antal és Szt. Ferenc

Ars 1997/1-3. 232

ERROR: undefined
OFFENDING COMMAND: :

STACK:

MDK

Rieder János, épitőmester
/1725-1781/
az osztrák Wilhelmsdorfban született, a pesti Peitmüller kőmüves mesternél palléroskodott.
1763-67 tervezte és épitette a lovasberényi Czyráky kastély két szárnyát.
1768-ban polgárrá és mesterré lett Székesfehérvárott.

Schoen Arnold: Jegyzetek két kastély történetéhez
Müv.Ért.1956,V.évf.1.sz.~~36-37~~ 1.

Rieder Johann

építész

XVIII. ker.

lásd

Székesfeh. Szemle

1931. 10–12. sz.

5 l.

Rieder Jakab építész

M.D.K.

magasitotta (feltehetően) a szélesfehérvári püspöki szélescgyház tornyait. 1805-15.

Genth. Müeml. 1959 I. 350-51.

M.D.K.

Rieder Jakab építén

1772-76 között építette az adonyi r. k. templomot.

Genth. Mücml. 1959 I. 10.

Rieder ~~Johann~~ Jakob 1.

Kappe, Johann Rieder, ugyanezt tömö-
vesmester volt. Bustriai Willhellsdorf-
tol való. 1768-ben telepedett meg Kéter-
fehérvárt. 1752 tájan kül.
1772-76-ig az adonyi templomot,
plébániát és uradalmi ép. épitette.
1779-ben Rosty Istvá. bizonyi lotte, h.
nemzet Patson emelt oszlopot és árkust
nélkül hatalmas grenériumot de Tolna
megében stokat kartós erős épitmenyeket.
(folt).
T-Filz.-Csánás-Papp, Kétesfehérvár,
Bp. 1966.

42.

Riedes Jakob

1782-töl dolgozott mint építész
s-on. Ha igazolást nyer a copf
stilusu Püspöki Palota építésében való
Tőzemű Tödése-esetleg a P. P. Tőzeli
stiluszokonsejot muleló Lint Ferenc
u. y. n. hár építésével is Zapas
horkoló. — A XIII. sz. emett szt. Péter és Pál
templom tornyát 1759-78 körött ő maga-
sitotta.

Dr. Fitz Jenő - Gánás László, Papp J.,
Szélesfehérvár, Dr. 1966.

93 l.
46.

Rieder Jakob. 2.

1782-ben lett Szekesf. polgárává.
1790-töl lett a vár s épit. vezet.
1792-a Katonai fogház befejezése,
1802, a Karmelitás rendházát
Mihassin püspös szemére neminézinné
alakitotta át. Ö végezte valószinüleg
a Karmelitás templ. javitási munkála-
tait, amelyet 1800 foldrengésben erősen
egrongálódott. ~~1804-ben Jöszemé~~
(folt.),
Dr. Fitz-Csánár-Papp, Szekesfehérvár,
Bp. 1966. 42-43.

Riedes, Johann

Építész Sz.-on, mil. 1725-ben.
1768-ote dolgozott a vásárban.
A barokk hagyomány (oltáló)e.

Dr. Fitz Jenő – Gánás László, Papp D.,
Szekfehérvár, Dr. 1966. 46.

Rieder Jakab 3.

1804-ben Törhöne alatibolla át a Budai Külvárosban állott Sliemer-házat. Valószínű ő vegeste a Szt. Sebestyén kápolna templomá való bővítését 1801-1807 közöle. De ez még igazolásra vár, ugyanúgy a Püspöki Palota lép. való szinvétele. Meghalt 1824. aug.-ban.

Dr. Fils-Gáspár-Papp, Hétesfehérvár Rp. 1966.

43

JACOB RIEDER, kőművesmester

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt osztályba való sorolást jelzik. 263.old

/ 1,2./ 1:IV, 2:V. kőmives. 265.old

U.VARGA MARIETTA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

JAKOB RIEDER, kőmüves

Kőmives./1752-1824/ 1790-től Székesfehérvár vezető épitésze. Nevéhez füzőgik valószinüleg a püspöki palota épitése. 264.old. 6.jegyz.

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században. 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Rieder Jakab épitéz M.D.K.

Nagyberény, r. k. Szolom Sornya 1812

Gentl. Müeml. 1959 I. 210

Rieder Jakab építész M.D.k.

1818–19 ben bővitette a Balatonszabadi
i r.k. templomot.

Genth. hüeml. 1959 I. 29.

MDK

Rieder Jakab

a székesfehérvári püspöki palota mestere

talán az ő müve a Pollack előtti nagylángi barokk-kastély.

186.o.

ZADOR ANNA: POLLACK MIHÁLY. Bp. 1960.

Rieder Jakab
építész.

~ (?) műve a székesfehérvári püspöki palota. /1800-1801/

Radocsay László: Magyar építészettörténet
Művelt Nép Könyvkiadó 1971. 237.

MDK

Rieder Jakab, épitész

épitette az 1800 körül épült püspöki palotát Klautz György nagyprépost szóbeli közlése szerint. Még nincs tisztázva azonos e Rieder József épitéddzel ki 1807 -ben közremüködött a megyeház épitésénél.Vagy talán apja ez utóbbinak.

/1.lábjegyzet 428.1/

Marosi Arnold: Székesfehérvár müvészeti emlékei. Magyar Müvészet. 1930. 428.1.

M.D.K.

RIEDER Jakab építész

Székesfehérvár, püspöki palota
(1800-1801)
terv.

232

Radocs Jenő: Magyar építészettörténet Bp. 1961. 234.

H. D. K

~~RIEDR~~ RIEDER Jakab építész

Székesfehérvár Szabadság tér

Püspöki palota (1800-01)

Gerő László. Magyar építészet bola-
dó hagyományai Bn. 1951. 48. l

Rieder Jakab

székesfehérvári építőmester

M.K

Az 1828-beli összeírás szerint

17 legényt foglalkoztat.

246.o. 106. jegyzet.

Zádor Anna: Pollack Mihály. Bp. 1960.

Rieder, Jacob M.D..K.

székesfehérvári kőművesmester

Kaposvár, uradalmi magtár § 18. sz. /

Zádor Mihály: Kaposvár, 1964. 105.1.

Rieder Josephus MDK

építész

1807-1812 között a szfvári megyeház (István tér 9) építési munkáit vezette J. Rieder és A. Walch.

Repr. 79.kép

Fitz, Székesfehérvár, 60.

MDK

Rieder Jakab (1752-1824), épitész.

Feltételezhető, hogy ő volt a lovasberényi Cziráky-kastély átépitésének (1804-) tervezője és végrehajtója.
Vele épittette Milassin püspök copf stilusu székesfehérvári rezidenciáját.

Schoen Arnold, Jegyzetek két kastély történetéhez. Müv. Ért. 1956. V. évf. 1. sz. 36-38.
37.o.

RIEDER Jacobi mutarius M.D.K.

Székesfehérvár

17 szobal

1952)

Művért. (Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban 137

MDK

Rieder Jakab, épitőmester
/1752-1824/
Székesfehérvári épitőmester és városi szenátor, Millassin püspök székesfehérvári copf stilusu rezidenciájának épitője.
feltehetően 1804-től a lovasberényi Cziráky kastély átépitésének tervezejő és kivitelezője.

Schoen Arnold: Jegyzetek két kastély történetéhez.
Müv.Ért.1956,V.évf.I.sz.36-37 l.

M. D. K.

RIEDER Jakab építész

Békesfehérvár. Püspöki palota?, 1800-01.

(Repr. 124)

Magyar építészet. Bp. 1954. 85. l. 220. l.

M.D.K.

Rieder Jakab építész

Valószínűleg ő építette a lovasberényi Cziráky-kastély klasszicista középrészét. 1804–1810.

Genthon: Művtört. 1959 I. 187

Rieder Jakab

MDK

épitész

Talán a szfvári püpöki palota épitője.

Fitz, Székesfehérvár. 43.o.
repr.10.kép.(hátul lapszám nélkül)

Rieder Jakab építén M.D.K.

A székesfehérvári püspöki palota tervezője. Épült 1800-1801

Fitz Jenő Séta a régi Székesfehérvárt. Székesfehérvár 1956, 6

M.O.K.

Rieder Jakab építész

Székesfehérvár, püspöki palota, copf stilusban. 1790-801.
(347 kép)

Genthi Műcml. 1959. I. 358.

Rieder, Jacob

épitéit

Gentmüeul

192, 205. l.

A vallás- és közoktatásügyi minis

Rieder, J.

A Megyei Tanács épületének építési munkáit végezte. (1 2 3 kép) Walch, A-val együtt

Nr. Fitz Jenő – Gánás László, Papp D., Szétszerelhávai, Dr. 1966.

108

ÉMDK

Rieder János, épitész 1725-1781

Az osztrák Wilhelmsdorfban született, a pesti Peitmüller József kömüvesmesternél palléroskodott. 1768-ban székesfehérvári polgárrá és mesterré lett.
A lovasberényi Cziráky-kastély két oldalszárnyát tervezte és épitette 1763-1767 között.

Schoen Arnold, Jegyzetek két kastély történetéhez. Müv. Ért. 1956.V.évf. 1.sz. 36-38.
37.o.

M.D.K.

Rieder János építőmester

székesfehérvári

Perkáta, r.k. templom 1775-79.

Genthon: Művtört. 1959 I. 250

M. D. K.

RIEGER J. építész
(Rieger.)
Sopronhorpács (Győr-Sopron m.) Volt
Széchenyi-kastély ó-építése 1800-01.

(Repr. 123.)

Magyar építészet. Bp. 1954. 86. l. 220. l.

Rieder József

egyik kivitelező mes-
tere volt a Székesfehér-
vári megyeházának
1807 - 1812.

Bierbauer Virgil dr.:

A klasszicisztikus
építészet emlékei
Székesfehérvárott.
Magyar Művészet
1930. 471. l.

M.O.K.

Rieder János építész

Lovasberény, Grassalkovich kastély két szárnya 1763-67.

Genth. közöl. 1959 I. 187

R i e d e r

festő

Fővárosi Lapok.1869.febr.10. /Az 1868-diki okt.1-jétől dec.31-éig a m. nemzeti muzeum számára részint ajándékozott, részint megvett tárgyak jegyzéke./

Rieder

Münchener 1904. 346

Kandó László: 86(977), 4168 (842).

Női arckép

~~Ipolyi Arnold püspök képei I. 134.~~

Rieder
Stab IV.
21.105

1905 · XI · 9. (3 példány)

Országos Tanácsnak: 1904-évi jelentés megküldetik (1880/905)

Rieder

läsd

Perlajst 111

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó..... n történő kifiz

..... indokából személyesen meg nem

..... számu.....

r

vi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Rieder

1.

LykaMagyműI800-50

317, 340, 346, 396,

405, 1.

Rieder Jakob

épitesz

XVIII. sz

lásd

Székesfeh. Szemle

1931. 10-12.

sz. 5. l.

tobbnör

is eml.

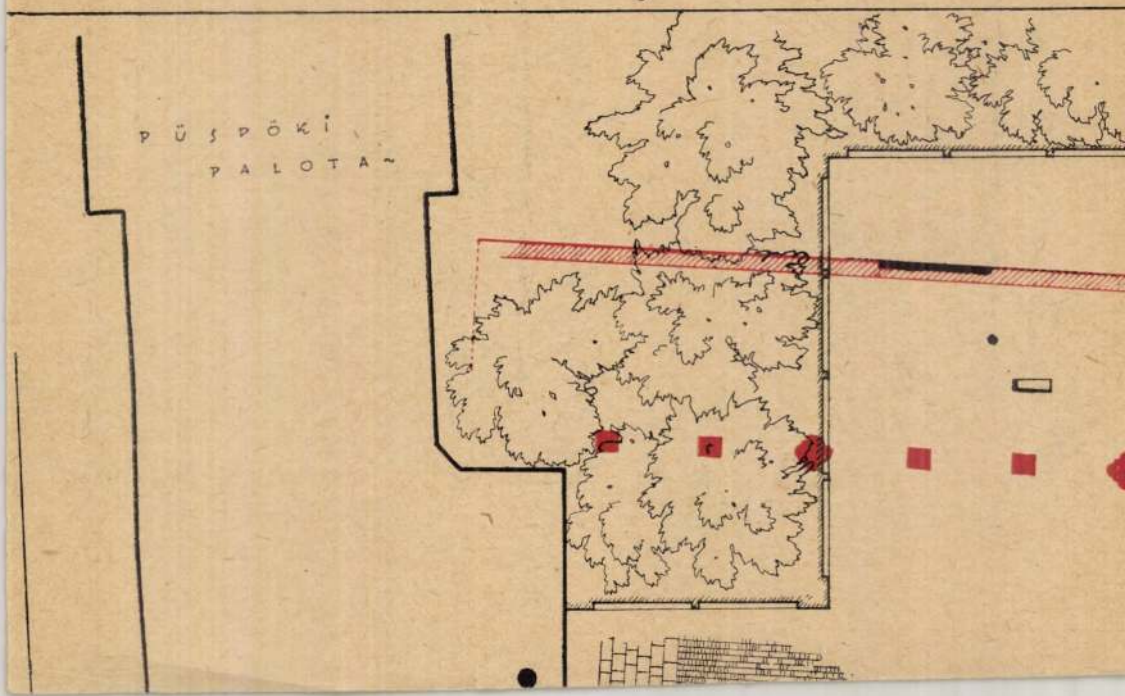
PÜSPÖKI
PALOTA

Rieder Jakab

l.

Zádor – Rados

160, 267. l.

Olasz festő, XVIII. század: Jérus a pervszlák kört. Vászon, olaj, 65 × 85 cm.

Mazzlaghy II. 123. szám.

Rieder Jakab

MAGYAR MŰVÉSZET

1930. 428.

et.
---

zér,

~~Alsóerdősor u.7.~~
~~Király u.35-37.~~
~~Aréna ut 68.~~
~~Péterffy S.u.40.~~
~~Damjanich u.19.~~

Dna Toronta
rózsapalné u

Rieder Jakab

épitette 1800 körül a székesfehérvári püspöki palotát copf-stílusban.

Maróti Arnold:
Székesfehérvár művészeti emlékei. Magyar Művészet. 1930. 428. l.

Rieder Jakab

1843, Székesfehér-
vár

lásd

Fleischer Bécs

79. l.

Rieder Jakab

Székesfehérvári
építőmester építette
a szfeh. püspöki pa-
lotát. Tervezője
ismeretlen

Marschall Székesf.

47. l.

Európa
Film- Könyv- Lapterjesztő és
Könyvkiadó R.T.

Budapest
V. Bathoryutca 12. III.

Rieder Jakab

kőműves

Pozsonyból, 1921-ben 19 éves

László

Fleischer Béla 79 l.

MDK

Rieder József, épitész

még nincs tisztázva, h. azonos - e Rieder Jakabbal, vagy annak fia-e? 18o7-ben R.József közremüködött a megyeház épitésénél.
Dr.Say Géza festőm. szóbeli közlése szerint R.Jó. Bécsben, Prágában, Brünn-ben tanult, ill. dolgozott és mint székesfehérvári épitőmester fia szerepelt. /1.lábjegyzet a 428.1./

Marosi Arnold: Székesfehérvár müvészeti emlékei. Magyar Müvészet. 193o. 428.1.

Rieder József

1810-ben az Arany János u-i
ht. Anna templomot renovál ~~si~~
~~munkáiben részt vett.~~

N. Fitz Jenő – Gárdos Lajtó – Papp J.,
szerkesztés. Bp, 1966.

95

Rieder József

MDK

Székesfehérvári megyeháza építésénél két helybeli mester is dolgozott Rieder József és Walch András.

139.o. 99. jegyz.

ZÁDOR ANNA: Pollack Mihály. Bp. 1960.

RIEDER, Joseph építőmester

1807 – 1812

Levéltári kód. 1987. 224.

Rieder József

Építész

1807 ben közreműködött a székesfehérvári meggehár építésénél. Fenti Bécsben, Prágában, Brünnben tanult, illetve dolgozott és mint székesfehérvári építőmester (talán R. Jakab fia) szerzett.

Marosi Arnold: Székesfehérvár művészeti emlékei. Magyar Művészet. 1930. 428 l. 431 l.

A székesfehérvári meggehár 1807 – 12. épült

Rieder József

41

MAGYAR MUVESZET
1930. 428, 4/1.

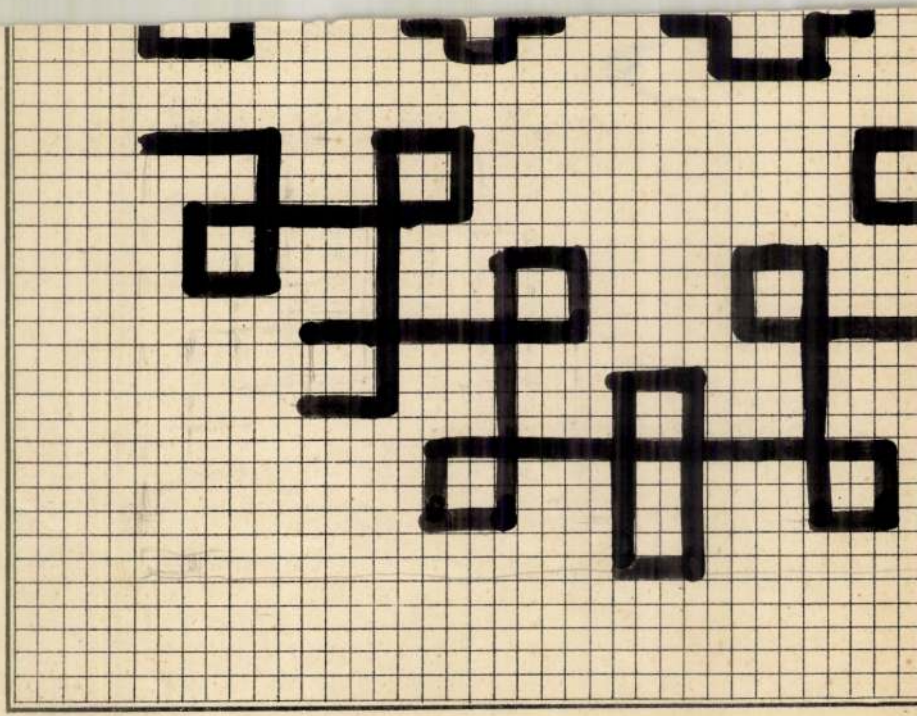

1931. XI. 16.

Rieder József épitém M.D.K.

1810 ben javitotta a székesfehérvári mt. Anna Kápolnát.

Genth. Müeml. 1959 I. 351.

MDK

Rieder József, kőművesmester
Rieder János fia, Székesfehérvárott müködött.

Schoen Arnold: Jegyzetek két kastély történetéhez
Müv.Ért.1956,V.évf.1.sz. 37. l.

Rieder József

l.

Zádor - Rados

332. l.

Olasz festő, XVIII. század: Krisztus és a házasságtörő nő. Vászon, olaj, 89 x 140 cm.

Mazzlaghy II. 446. szám.

Rieder József

Könnüves

XVIII. sz.

Nárd

Székesfeh. Szemle

1931. 10-12. sz.

5 l.

Rieder József

Kőművesmester

Walch András kőmüves-
tel Pollack Mihály ter-
vei alapján építették
az alábbi épületet.
1807-12-ig

Bierbauer Virgil dr.

Fejér vármegye székes-
fehérvári székházának
építéstörténete, MMÉE
Közl. Havi Füzetei

1927. 9-10. sz.

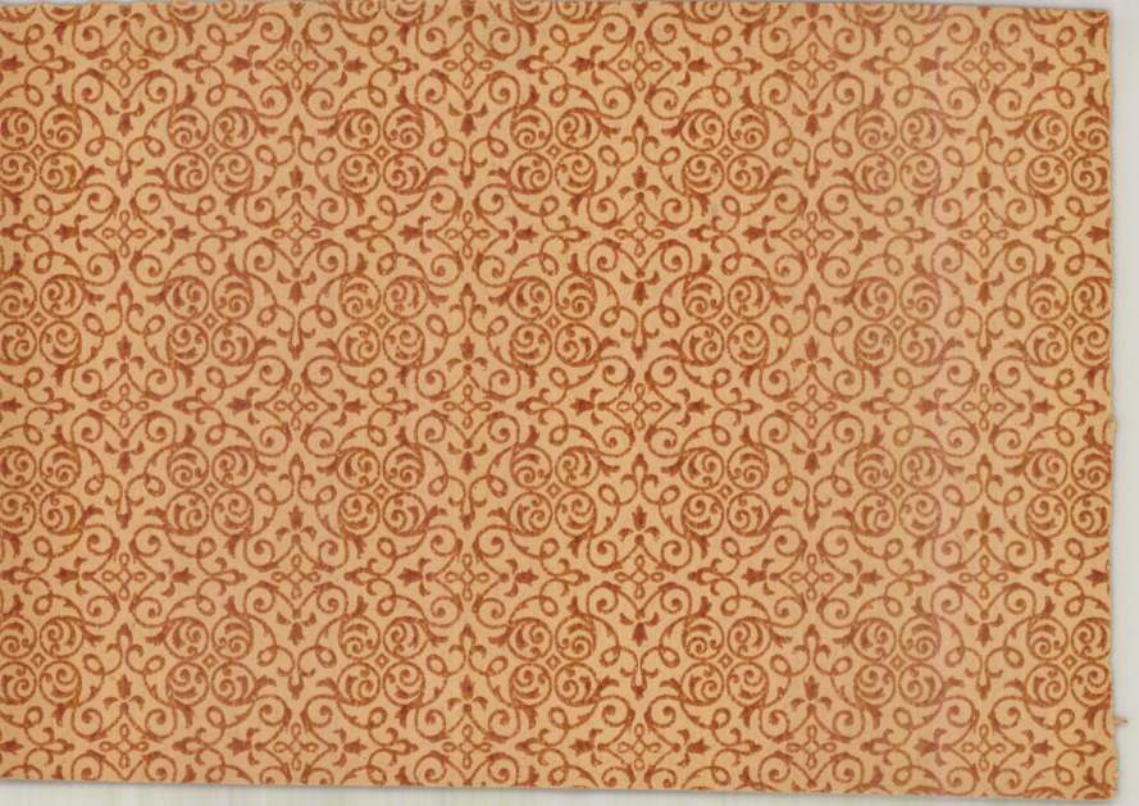

Rieder L.

beéri grafikus

l.

Soproni Szemle

1942. 308. l.

T.

E U R O P A
Film, könyv, lapterjesztö
es könyvkiadó R.T.

B U D A P E S T.
V., Visegrádi utca 36.

Ricder Sebestyén

szinész

lásd:

Ráth. I. 203

MDK

Rieder Sebestyén kőmives inas, kőmives legény

részt vett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold: Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I. Kik épitették ujjá Budát az 1686. évi romokból? Művért 1957. VI. évf. 4. sz. 299. l.

W. A. Rieder

grafikát képzitett Marco Casagrandenak az egri székesegyház attikáján álló szobor-csoportról. D. Weisz képet metszett.

Pusztai L.: Marco Casagrande dati per la Storia della Scultura Classicista Ungherese Acta Historiae Artium, Budapest 1973 1-2

921

Riediger Josef

Thieme Becker

XXVIII. 323.l.

(Dyka)

Riediger József

ötvös, 1649. Sopron

l.

Csatsopronióto

16. l.

Riedinger Antal, szabósegéd

Az 1872-es soproni sztrajk szervezéséért okt 15-én külföldi/Girm/ illetőségi helyére. 41.old

László Ernő: a Soproni Szabólegények sztrájkja 1872-ben. 29.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII.1959. Sopron

MDK

Riedinger W.

Tört. Képes. 1922. 34.1.

K

Riedinger W.
34. l.

Rohbock Lajos 35. l.

Rugendas Christian
33. l.

Rugendas Georg Philipp
33. l.

Rüpprecht E. 38. l.
39. l.

l

Tört. Képes. 1922.

Sokácz ok, bácsmegyei IX. 131.

Riedkessler

1716

l.

Eperjessy 1929

70-l.

Riedl

fametrjó

erőd

Tóth Ervin

Európai grafika

Bp. 1943-76 l.

~~Děvčinyřjfalu VII. 281.~~

Riedl

pesti fametrzö

XIX. sz

l.

Ezredévesteidll

XV. cs. 18. l.

, *1933 márc. 8.*

nmel közlöm t.
a legteljesebb
ság, mint kiállí-
kintetben kielé-
zban, ahol nem
odern építkezé-

Riedl

l.

LykaMagyműI800-50

529.l.

~~Iskolai Könyvtárak I. 155, 156.~~

Riedl
Kiadó IV. 134

1906. VII. 18.

A múzeumegyesület tkp. elnökségének Rimaszombat: a helységek alkalmas bebutorozása tárgyában tervek s költségvetés készítetése kéretik; a főispán hajlandó a költségekről megfelelő államsegély kieszközlésével gondoskodni (:701/906:)

Riedl

fametszetek a Kubinyi Vahot
féle Magyarország és Erdély
Bejegyben er. nüben. (1853).

Riedl

l.
Rath. I. 510.

RIEDL, pozsonyi fúvóshangszerkészítő

R., Blasinstrumenten-Fabrikant, Bécsben tanult. Katonazenekarok számára hirdet. (1849, 1326 l)

Pressburger Zeitung
(Geuthen)

MDK

Riedl

Vándor élet, rajzolta Barabás, metszette Riedl

Pesti Hirlap 1844 396.sz. 716 l.

MDK

Riedl építész

Budapest-Városközpont tervp. II. díjat nyertek Lechner Lóránd és Riedl építészek.

Tér és Forma, 1937. 72.l. Képekkel.

mok

Riedl
fametzö

volt egyike a 40. évek fametzö mestereinek, kik tiszta, zép könyvnyomdai nyomtatásra alkalmas fametszetü klisékét kézitettek.

Stalla Márton: Morelli Gusztáv fametzö-művé-
zünk Lalála

Grafikai Szemle 1909 évf 4 z. 75 l.

MDK

Riedl, fametszö

174o körül

mühelye a negyvenes években tünik fel.
Magyar facsimile mühely-munka.

Tóth Ervin: A régi magyar fa-metszö művészet története
Debreceni Szemle. 1940. 317-324.l.

Riedl fametsző

Századok 1874. 184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

/Vidéky Károly/

Riedl fametsző M.D.K.

Nem nagy igényü metszeteket készitett a 40-es
50-es években

Patakyné Molnár Zsuzsa:Morelli Gusztáv 148.1.
A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963.

Riedl

"Pesti müvészünk" fametszeket készitett gr. Andrássy Manó: "Utazásai a Keletindiákon" c. pompás kiadványhoz, melyet Emich Gusztáv könyvnyomtató intézete adott ki. A Budapesti Hirek c. rovat "Irodalmi Hirek" c. részében.

DÉLIBÁB, Bp. 1853. szept. 11.
II. kötet XI. sz. 349. lap.

Riedl

és tévsa, Mihajlovics

pesti fametszőműhelyének tevékenységét /1848 után/
emliti

Bénai György: Gondolatok művésznevelésünk intézményesítésének centenáriumán.
Művtört.Ért.1971.3.sz.204-212.l. 208.l.

MDK

Riedl Béla, 19e2

A m. kir. József Müegyetemen oklevelet nyert építészek névjegyzéke 1873-1928-ig. Építő Ipar - Építő Müvészet 1931. jun. 1. 89.l.

MDK

Riedl Emil, 1921

A m. kir. József Müegyetemen oklevelet nyert építészek névjegyzéke 1873-1928-ig. Építő Ipar - Építő Művészet 1931. jun. 1. 89.l.

Riedl C. A.

pesti fametrző

1844-ben kerzisette a

Pesti Divatlap fejképét

Riedl,szabó

Sopronban 1778-ban nála lakott egy szinigazgató egy gráci Eckhl Kajetána nevü szinésznővel. 180.old

Csatkai Endre: Uj adatok a soproni hivatásos szinészet megindulásának történetéhez a 18.században. 178.old

Soproni Szemle.Helytört .Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

Riedl Antal

nobrán

l'

Olay II.

303. l.

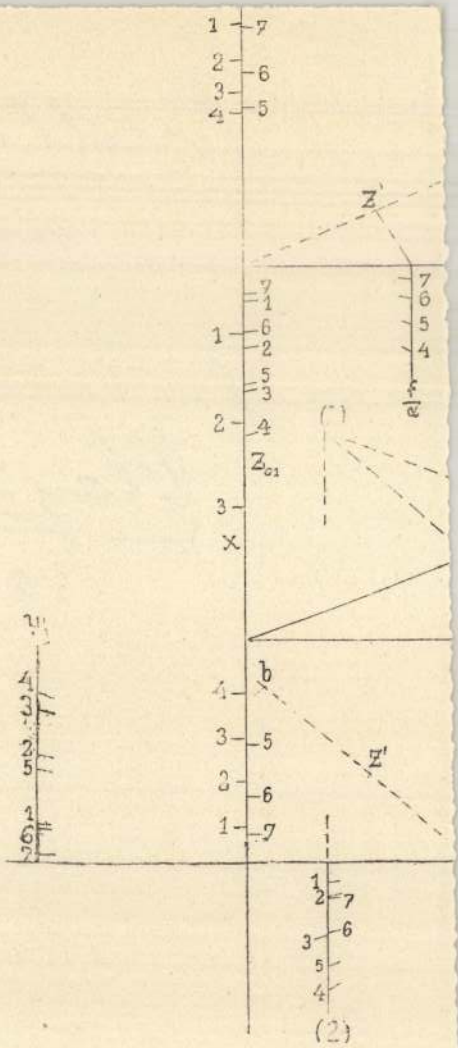

Z'
Z_{c1}
X
b
Z'
(2)

Riedl Antal

Verseci honvéd-
emlék

wied
z
Olaylacamp

17. l

Riedl Antal

Mohács

László Vas. Ügy 1892.

874-5-1

Egyéb

Riedl Béla

épitész

vród

Lechmann 40

3. l.

UDVARTARTÁSHOZ BEOSZTOTT

Mannwiker

Iratszám	szám	Tartalom

Csakis az áru átvételénél emelt felszólamlások vehetők figyelembe.

Ny. sz. Sz. A.

Megfagott
Megvan

1906.
1913
1921
1922
1924
1931

Riedl Béla
építész

vród
z

Vállalkozók Lapja

1937. ápr. 29. (K. M. i
A „Megfagyott Muzsikus".)

1898 ban
Fenti volt (egyik
megalapítója,
főmunkatársa és
rajzolója a trefás
ujságnak

Az ő ösztönzésére készült
az 1937 évi Megfagyott Muzsikus
(jubileumi) is.

Alcsút, 1930 november 10

Dr. ur!

csak ma válaszolok b
kutyafuttában, már
nagas vendégekkel, tehát
Dr. urat hogy a Paul et
lehetséges aromat be lesznek
o Pengő azaz egyezer Pengő,
szony nem hajlandó eladni
festményt ami még eladásra

Riedl Béla

Művészet 1911. 390

Farago Jenő tegnapi vicceinél
szomorubb marhaságokat
nem hallottam. Innél az urnál
tehetségtelenebb adomázó
nincs a földön.
Egy orvhallgató.

Csésze aszagból VII. 244.

Riedl Béla

építész

Szül: Pétervárad 1881

Oklevelet nyert 1902

Műegyetem II. l.

T. 5638.

t az osztrák és az orosz csapatok
a hol hárman estek el, balra egy
melynek közelében granatosok van-

nnstadt, durch die Russischen

k. 17.1 : 26.6 cm.

-99
3.

Riedl Béla

építészmérnök Klotild-
liget

szül. 1881.

a Bpesti Mérnöki
Kamara tagja lett
1931. dec. 22.

MMÉE közl

1932. 27. l.

Olasz Pestő, XVIII. század: Tájkép-alakokkal. Vászon, olaj; 65 × 52 cm.

Mazzlaghy II. 353. szám

Riedl Béla

midőtt Chicagoban
telepedett le
Shawneytown-ban élt
(Illinois U.S.A.)

Szuper Géza körötte
Lechner Jenővel.
1939. V/3. ült levélben

BUDAPEST, 192 6. december 15.

ányi Gyula urnak,

B u d a p e s t VI.
Aréna ut 41.

zést az itélőtáblai tárgyalásra az ismert
ek d.e.11 órájára szól. A tárgyalás helye:

, ez alkalommal kivánok Neked boldog ka-

készséges hived

Szerinkey

Riedl Béla

1937 ben Brooklyn-
N.Y. ban lakott.

Szuper Géza
1937 aug. 10. kelt
levelétől

Ezt megelőzőleg 1937-ben New York
" Cityben ett.

Szuper Géza
levele
1937. V/21.

Folyó évi tagdíj .....
Tagdíjhátralék 192..
" 192..
" 192..
Összesen

XL. kötetét s május hó folya-
is kikerülni a sajtó alól. U-
g jelenni az Archaeologiai Ér-
fele.
s összegbe kerül ezen kiadványok
nisztrációja /meghivók, levele-
dezésére egyedül, az államsegély
vagyunk utalva.

./.

Vámpi Gyula
.....

Budapest.

Ríe del Béla

A mincsetemi épitészhall-
gatók Megfagyott Muzsi-
kus cimü litografált vicclapjának
1898–1902-ig tréfa-
csinálója és rapolója
volt.

Riedl Emil
építész

Emil: Budapest 1884
Oklevelet nyert 1921

Műegyetem 17. e.

T. 5639.

rlaszon lévő honvédek küzdenek a
zerbekkel, a háttérben pedig Eszék

e in Eseck worauf die Festung am 14ten
übergeben wurde 1849.

tschmer Neubau Stuckgasse No 154.

. 16.4 :22.1 cm.

RIEDL Béla

rajza Földes Ede épitészről, 1937

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 52

RÖEDL Béla

rajza Goll Elemér épit szről

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 56.p.

M.D.K.

RIEDL Ferenc

1930-ban Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 340.l.

MEK

Riedl Frigyes

A tankönyvek illusztrálása.
Müvészet V. évf. 1906. 140-142.

Művészetelmélet: A tankönyvek illusztrálása

Riedl Frigyes

Művészet V. évf. 1906. 140–142. l.

Riedl Frigyes

építész

Szül: Turn-Severin 1875

Oklevelet nyert 1911

Mérnöki Műegyetem 17. l.

T. 5640.

ső partján osztrák előőrsök halad-
ornok képez csoportot, a háttérben
n a parancsnokok lovait őrzik. Fel-

ssburg.

l. 18.1 : 28.1 cm.

-99
4.

MDK

Riedl Frigyes építész

A Pesti Városháza, 1937. 2.sz. 10, 11. lap

MDK

Riedl Frigyes, 1911

A m. kir. József Müegyetemen oklevelet nyert épitészek névjegyzéke 1873-1928-ig. Épitő Ipar - Epitő Művészet 1931. jun. 1. 89.l.

MDK

Riedl Judit

Áll. ösztöndijat kapott Rómába

Ezt hallottuk... Világ 1946. dec. 25. sz.

RIEDL János asztalos. Egerben 1789-ben az egri ferences rendházban élő 56 éves asztalosmester.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Riedl János, ácsolost

Egerben 1786-ban minth az egri ferences rendházban elő 56 ves ácsolos mesterk irják össze.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 391. old.

RIEDL János boldogkői, kőművesmester. 1773-ban építi a hejcei paplakot.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

RIEDL János boldogköi, kömüvesmester. 1773-ban
épiti a hejcei paplakot.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Riedl János, boldogkői ~~asztalos~~ kőművesmester

1773-ban építi a hejcei paplakot.

H eves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 391. old.

Riedl János

egri asztalosmester dolgozik az egri Kossuth Lajos u. 14 p. o. Ferencesrendházban. 1789-ben 56 éves.

Voit Pál dlb.: Heves megye műemlékei II. Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt. Budapest, 1972.

3641

JOHANN RIEDL, hangszerkészitő

"MEISTERBUCH#1836"/1867-ig/, 179 lap, 63-on német szöveg 3 irástipus. a/. Kalligrafált "gestorben ist..." sir, keresz szomoréfüz. 1836-1845. b/. Lent halálozási dátum tintával 1845-1870. c/. Lent adat, halálozás "vékony" tintával, 1846-1870. -1856 után ceruza bejegyzések. 6.. egyz "54. lap./Ceruzával:/Johann Riedl, Gewerbe Patentier/sic!/ 24. Oct: 86?. Auf Metal/Blas Instrumente/Gestorben bei den Barmherzigen/in Ofen 1862/Nichts bezahlt bei der Innung ". 199. old

GÁBRY GYÖRGY: A pesti hangszerkészitő céh Mesterkönyve 193. old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve. XXI. 1970. Bpest

RIEDL, Josef, szobrász

eml.

eml. KOVÁCS-CSOMA Mária: Medals of Nobel Laureates in the Medal Cabinet of the Semmelweis Museum of History of Medicine. = Orvostörténeti Közlemények 125-132., 1989-1990, 166.

XX. / Mesterek

középkori építészet iránti élénk érdeklõd
pesti városháza a fõváros kérésére neo
idõben készült alkotásainál nem szabad
ezekben az években folyó azon mûem
mint a Bizottság alapító tagja Steindl ré
vár helyreállítási munkálatai (Steindl
ferences-templom restaurálása (1876), k
(1877-től)) különösen adódik a 19. száza
additív és absztraháló szemlélet[3] alkal
formakészletbõl meríthet. Stiláris elk
restaurálások mellett egyre nagyob
(ferencvárosi templom terve (1865), e
épületeket ha tervezett is, a '80-

M.D.K.

Riedl József, ötvös

1808-ban kapott polgárjogot Esztergomban. Szerző mint kelichár Márton kortársát említi [de egyszer „Mihály" keresztnévvel]. Körli mise kannázhoz készített tálcájának tényképét az esztergomi plébánia templomból. Neve az 1828-ári adó-összeírásban is szerepel

Somogyi Árpád: Esztergom régi ötvösmüvészetéről

Müvészettörténeti Értesitő, Bp.1967.XVI.évf.3.sz.

145-146.old.

Riedl Margit

1900/1

Ferkèpzomfoisk̀vk

126. l.

Riedl Károly Ágoston

Jamatsó

l.

Novák V

118. l – 119. l

MAGYAR MŰVÉSZET VII. SZÁZADBAN

Riedl Mihály

ötvös

1808 sept. 26 Esztergom

Kapmagyarországi ötvösök 431.

ár olja balról nagy bolthajtás és kapuval,
ó és egy ülő férfi élénkiti, jobbról pedig
akú ormos-harakkal, a melyeket egyike
ntrosznal letakart afztalnál. A vendégek
oldalt helyezkedett el s a többi a falnál
ténnyes leány köreledik. Jelzés alól balra: Eu-

elt. sz. 4459. -- Értéke 200 K. --
1912 márczius 9-én [621-913]. --
e [1381-913]. -- ~~Átvétetett 1913~~
elentetett 1914 márczius 30-án

55

M.D.K.

Riedl Mihály, ötvös

neve többször szerepel különböző iratokban. Inkább dolgozott rézből mint ezüstből, gombokat is készitett, miért is az ezüstmunkáktól egyszer eltiltottak. De azért neve különböző javitásokkal kapcsolatban még sokszor előfordul. 1836-ban már örvege szerepel, de ugyanakkor Ferenc nevü fia, mint ötvös tünik fel.

Somogyi Árpád: Esztergom régi ötvösmüvészetéről

Müvészettörténeti Értesitő, Bp.1967.XVI.évf. 3.sz.

146. old.

Riedl Péter

udvari szobrász

l.

Csatkai Esterházy

27. l.

Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 239. l. — Z: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 850. l. — Maszlaghy II., 177. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. lap. — Gerevich: Régi és újabb magyar festők a prímási képtárban. Vasárnapi Újság, 554. l. (Képe 554. l.) — Lepold—Homor 98. l. — Gerevich PA, 252. l. — Ybl Ervin: Lotz Károly élete és művészete. Bp. 1938., 387. l.

Folyóparton

Vászon, olaj, 30×43 cm.
Jelezve lent jobbra: Lotz K.

Földváry István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. —ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 21. szám. — Rényi 24. l. — Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 35. l. — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 239. l. — z: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 850. l. — Maszlaghy II., 178. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Gerevich: Régi és újabb magyar képek a prímási képtárban. Vasárnapi Újság, 1916., 554. l. — Lepold—Homor 98. l. — Gerevich PA, 252. l. — Ybl Ervin: Lotz Károly élete és művészete. Bp. 1938., 387. l.

Juhász feleségével

Fa, olaj, 20×29 cm.
Jelezve jobbra lent: Lotz.

Riedl Péter

udvari szobrász Kismarton-
ban a XVIII. sz. elején.

Csatkai Endre dr.: Emlé-
kezés Esterházy Pál nádorra.
Sopron, 1935. 27. l.

T ELOLVASTUK JUT MÉG AZ EGÉSZ HÉTRE
ALÓ VERS, TRÉFA, ADOMA, JÁTÉK,
JTVÉNY, SZINDARAB, KÖSZÖNTŐ ÉS
K-SOK GYÖNYÖRŰ KÉP. GYEREKEK
KÉRJÉTEK AZ ÉN UJSÁGOM-AT!

SZERETETTEL KÖSZÖNTENEK

BALOGH BANDI ÉS PIROSKA.

ELŐFIZETÉSI DIJ KÜLDENDŐ
. ÉN UJSÁGOM KIADÓHIVATALÁNAK
BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 10.

RIEDL, Rudolf, pozsonyi ügyvédjelölt

R. R., ügyvédjelölt, +36 éves korában, Pozsony, 1843 október 12. (1843, 589.l.)

Preßburger Zeitung
(Gerthan)

RIEDL, Rudolf, pozsonyi asztalossegéd

R.R.,Tischlergesell,
† 36 évesen, Pozsony, 1843 okt.12.
[1843, 589 l.]

Pr.Z.

Riedlné Papp

Hermin

festő

VII. Dózsa György út 7.

MKSz 1947

MDK

Riedlné Papp Hermin, festö

Piros tálca. Of.

Alkotás Müvészház XXXVI.kiáll. Öszi tárlat. 1947.szept.
Kat.

MDK

Riedlmé Papp Hermin, festő

Almák. Olf.

Föv.Kpt.-MKSzSz.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947. márc 16.-
ápr.6.Kat.17.l.

MDK

Riedlné Pap Hermina

Csendélet, olaj

M. Képzőmüv. Szab. Szerv. tav. tárlat, 1947.
máj. 7 l.

RIEDLER

Az öreg hegedűművész. Olajf. 24x18.

Árverési Közlöny 1940.okt.4.rendk.sz. 34.oldal 95.aukció

Riedlné Papp Hermin

képviselőnő

U 3465.

Pesti Hirlap

1932. febr. 24.

(Magyar sikerek
a monzai kiállí-
táson.)

Székesfehérvár, 193 9. március hó 8-án

x Kálmán Urnak, müegyetemi tanár

B u d a p e s t.

!

gy a székesfehérvári ásatások kerités
fenn lévő
e amennyiben méltóságos Urnak módjá-
i kegyeskedjék.
érdem, hogy a visszatartott 5 % biztosi-
bank garancialevéllel kicserélni.
unkák már megindultak ennek következ-
y szükségem volna.
szives elintézését kérve, maradok

Riedlné Pap Hermin

festő

l. Szabad Művészet

1948. 4. sz. 158. l.

ási illeték a m.kir. államvasutak igaz-
pest,VI.Andrássy-ut 73.sz.fszt.23./ fi-
andó elismervény, valamint egy drb.
ása céljából az igazgatóság bérletosz-

1939. január hó 17.-én.

A miniszter rendeletéből:

miniszteri osztályfőnök.

h T i b o r urnak,

Bizottsága elnöke.

Budapest.

MDK

Riedl M. é.m.

Épitő Ipar, 17. sz. 191o. ápr. 24. 184 1

Riedlinger József, szobrász.
"Nemesebb mesterségek Akadémiának"
/Bécs/ jutalamazottja.

XVIII. száz.

Magy. Hirmondó. 1799. XV. szak. IV. 16.
487-488. l.

Edvi Illés Aladárné festő
1877 -

Hazafelé
/nyeremény a téli kiállitáson,
1913-14/

MŰVÉSZET
XIII.évf.1914.
85.

MDK

Riedlmayer Éva

4. m. plakát kiáll. Műcs. 1961.

Riedlmayer Gy.

A budai városnegyed barokk házai közül néhányuk visszaállítását végezte többekkel /Bossas L., Csemegi J., Hetzner L. és másak/.

112.l.

Major Máté: Az épitészet uj világa, Magvető, 1969,

Riedelmayer Gyula

A Hess András tér 4.-a épületet a második világháború pusztítása után ő állította helyre 1952-53-ban.

Lócsy Erzsébet: A budavári Hess András tér
Képzőm. Alap Bp. 1961 28. old

MDK

Riedlmayer Gy.épitész

Budai várnegyed házainak helyreállitása

Major Máté:Épitészetünk helyzetéről Csillag,X.évf. 1956.október 793.l.

Riedlmayer Gy.
építész MDK

Sopron, Szt György u. 1-3. épület helyreállitása 1955.

Gerő: ÉpMüe 394.o.

Riedlmayer Gyula

Uri utca 16. sz. ház

Épült 1876-ban Kallina Mór tervei szerint régi épületrészek felhasználásával.

Helyreállitotta 1950-ben Riedlmayer Gyula.

Repr. X 101. kép.

Zakariás D. Sándor: Budapest. Kp. 1961.

57.1.

Riedelmayer Gyula

Uri utca 39. sz.

Belsőleg helyreállitotta Riedelmayer Gyula, külső helyreállitása 1958, Dragonits Tamás.

Repr. 112. /xxx/ kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

60.1.

Riedlmayer Gyula

1950-ben helyreállitotta az Úri utca 14. sz. házat.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1962.
57.l.

Riedlmayer Gyula

MDK

1951-52-ben műemlékileg helyreállította a Hess András tér 4. sz. házat.

Repr. 45. kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. 30.l.

Riedlmayer Gyula

MDK

Disztér 3. Wernlein ház .

eredeti tervek alapján helyreállitotta
Menczer Lajossal 1953-ban.

Za kariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

17.1.

Riedelmayer Gyula MDK

Repr:

Wernlein ház. /Disztér 3./

17 18. kép.

Zakariás G. Sándor : Budapest. Bp. 1961.

M.D.K.

Riedelmayer Gyula
építész

A Disz tér 3 számú ház helyre állítását végezte.

Zolnay László: Ujjáépül a budai várnegyed.
Művészet, 1961. október. 18 l.

Riedelmayer Gyula

Uri utca 33.

Helyreállíotta 1949-ben Horler Miklós éd Riedelmayer Gyula.

Repr. 109. kép.

Zolnai G. Sándor: Budapest. Bp. 1963. 59.I.

RIEDLMAYER Gyula életén

MvSz 1994/1. 60.

M.D.K.

Riedlmayer Gyula
építészmérnök

XI. Ince pápa-tér 4 számú épület helyreállítása az 1951-52 évben került sor. Riedlmayer feladata volt ennek elkészítése.

Czagány Tibor: A budapesti I. ker. XI. Ince pápa-tér 4 sz. épületén végzett műemléki kutatások és helyreállítások eredményei
Művészet 1954. 2 sz. 27-31 l.

MDK

Riedlmayer G y u l a

építész

helyi tanácsadása mellett Lauscher M. állitotta helyre a Sopron , Rózsa u.6.sz lakóházat.

Gerő: ÉpM üe 400.o.

Riedlmayer Gyula épitész

Sopron. Szent György-utca 1. rekonst. repr.
Budapest. Disz-tér 3-4. rest. repr.

Dercsényi Dezső:Tiz év emlékvédelme Magyar épitőmüvészet 1955.IV.évf.3-4.sz.133.1.135.1.

Riedlmayer Gyula

épitész MDK

Budapest I. Hess/~~Ánd~~ András tér 4. sz. épület helyreállitásának /1951-53/ tervezője.

Gerő:ÉpMüe 387.o.

Repr. A lakóház 1945-ben . 392.o.
A helyreállitás után 393.o.

Riedlmayer Gyula MDK

építész

Bp.I.Disz tér 3. épület helyreállitója Meczner Lajjossal.

Gerő: ÉpMüe 390.o.

Riedlmayer Gyula épitész MDK

Kőszeg, Chernel-u.10.heéyreállitása repr.
Sopron, Szent-György-u.1-3. helyreállitása repr.

Péczely Béla:Lakáskérdés és müemlékvédelem Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf.9-10.sz. 274-275.l.

M.-D.K.

RIEDLMAYER Gyula építész

Felvételi rajz Magyarország vásárol

(Repr.)

Gerő: Magyarországi várépítészet

Bn.-1955. 293.l.

M.D.K

RIEDLMAYER Gyula építész

Magyaróvár rekonstrukciós rajz

Gerő: Magyarországi várépítészet Bp. 1955.

293. l.

MDK

Riedlmeyer Gyula

[illegible]l, szépül fővárosunk. Magy.Nemz. 1949. nov .12.

[illegible] 1921. márc.

Riedlmayer Gyula épitész MDK

Sopron.Lenin-krt utcaképének megjavitása repr.

Csemegi József:Müemléki kiállitás a Városterven
Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf.3-4.sz. 151-152.1.

Riedlmayer Gyula

tervei alapján állítják helyre Sopron
város belvárosának övezőfalait.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László

stb.: Magyar Műemlékvédelem I. (1949-
1959) Budapest, 1960.

94 l.

Riedlmeyer Gyula

és Galambos Ferenc tervei alapján állitották helyre a soproni Lenin krt. 55. sz. a. épületet.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Gerő László

stb.: Magyar Műemlékvédelem I. (1949–1959) Budapest, 1960. 74 l.

Riedlmayer Gyula.

Tervei alapján állítják helyre Kőszeg várát.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Gerő László stb.: Magyar Műemlékvédelem I. (1949-59) Budapest, 1960.

85 l.

Riedlmayer Gyula

Tervei alapjon állitották helyre a sopron Szentgyörgy u. 1-3. p. lakóházat.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Gerő László

stb.: Magyar Műemlékvédelem I. (1949-1959) Budapest, 1960.

741.

Riedlmayer Gyula

Hosler Miklós és Meczner Lajos tervei szerint épitették ujja az I. Úri u. 33, 53 és 70. sz. a. lakóépületeket.

Merza László, Erdei Ferenc, Bernát György stb.: Budapest Sexikon, Budapest 1973. 1335 l

7441

Riedlmayer Gy.

Készítette a soproni kl. György u. 1-3 sz.
a ház restaurálási tervét. 192. sz. reprodukció

Deresényi Dezső, Ent Géza, Havassy Pál,
Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem
1969-70. Budapest 1972.

2181

Riedlmayer Gyula

és Meczner Lajos tervei alapján állították helyre 1953-ban a I. Dózsa tér 3. sz. épületet.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 13351

2441

Riedlmayer Gyula

és Meczner Lajos tervei szerint állitották helyre az I. Dísztér 3. sz. házat, valamint a Fortuna u. 9-10. sz. a. lakóépületet.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc

stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973.

13350

7431

Riedlmayr Gyula

állitotta helyre 1951-52 között a I. Hess András tér 4. sz. a. házat.

Berna László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

436 l

Riedlmayer Gyula - Meczner Lajos

Dísz tér 3. sz. épület
helyreállitásának tervező épitésze
(1953)

Magyar Müemlékvédelem 1971-72
Bp. Akadémiai Kiadó 1974 72.old.

Riedlmayer Gyula

Hess András tér 4.4. épület
helyreállitásának tervező épitésze
(1953)

Magyar Müemlékvédelem 1971-72
Bp.Akadémiai Kiadó 1974 72.old.

Riedlmayer Gyula
majd Sedovszky Éva

az Úri u. 14. sz. épület

helyreállításának tervező építésze
(1950 ill. 1965)

Magyar Műemlékvédelem 1971-72
Bp. Akadémiai Kiadó 1974 72. old.

Riedlmayer Gyula
majd T. Papp Melinda

az Úri u. 14.4. épület

helyreállitásának tervező építésze
1950 tl. 1965

Magyar Műemlékvédelem 1971-72

Bp. Akadémiai Kiadó 1974 72.old.

Riedlmayer Gyula

Uri u. 39.sz. épület

helyreállitásának épitész-tervezője

(1950)

Magyar Müemlékvédelem 1971-72

Bp.Akadémiai Kiadó 1974 72.old.

RIEDMÜLLER György

A dorozsmai kaptanplan rajzolmáját
tervezte 1823.

Raj R. – Nagy I.: Bajkúti Szűr Mária
... Tóthfalu, 1993. 20.

M.D.K.

Riedmüller

"Tájrészlet Constanz környé/kéről" és "Tájrészlet Bodentó környékéről" c. müvei szerepelnek azon a kiállitáson, amelyről a lap "Ujdonság" c. rovata "A Képzőművészeti Társulat Mütárlata" cimmel ir.

Egyetértés és Magyar Ujság, Bp. 1875.aug.18. IX. évf. 117. sz.

Riedmüller német festő

Pesti Hirlap. 1879. márc. 7. 4.

Az orsz. művészeti csarnokban....

MDK

Riedt János

Siklóssy L.: Régi pest-budai asztalosmestereink. M.I. 1922.

9.1.

JOANNES RIEDT
asztalos

MDK

szül. 1664 körül,
megh. Pest, 1712.jun.1.

Belv.Lib.Def.

Riedt János

1690

laid

Budapesti asztalos mester

nyújtott festőiségben
mint a kolorizmus-
ban rejlik. Tagadha-
tatlan, hogy különösen
külföldön nagy sike-
reket értek el a
reproduktív kromo-
litográfiában, sújab-
ban is nagy jelentősé-
ge van ~~ennek~~ a sím-
plakátok sokszorosí-
tása terén, mégis
~~meg~~ el kell ismer-
jük azt, hogy a kolo-
rizmus a festénet
feladata, amit több
kövel való nyomtatás
útján, tehát mester-
kélten nehéz elimi-
ni. A legszebb francia

ANDREAS RIEDTER
sculptor

MDK

1712-ben már Pesten él, mint házas.

Belv.Lib.Def.1712.dec.21.

Andreas Kiefder, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből, 1685-től: "Andreas Kiefder Tischler gesell gebirtlich Von werthe aus Algeÿ". 106.old

Batári Ferenc: Asztalioslegények Győrött a XVII. században Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9.-Kantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Riefder A./Andreas/.asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordált asztaloslegé-
nyek jegyzéke származási hely szerint:"Wertach,
Allgäu:Riefder A." 124.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város asztalosmüvességének
történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Kantus János Múz.Győr,1967.- A Győri
Múz.Evkönyve

Riefder, Andreas, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke: "~~RI~~ Riefder, Andreas, Wertach, Allgav, 1688." 119.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9. - Kantus János Múz. Győr, 1967.
A Győri Múz. Évkönyve

K. D. K.

RIEFF, Franziscus Antonius szobrász

Ugyörben

1729-ben házasodott Bécsben

Agghásy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 262. l.

M. D. K.

RIEFF Jakab szobrász

1768. Pécs, volt dominikánus templom főoltára

Hegyházy: Barokk szobrászat... Bh. 1959.

I. 262. II. 211. 6

M. D. K.

RIEFF Miháy szobrász

1715. 1720. Győrben emléktve

Agghány: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 262. l.

Rieff Franciscus Antonius

8300.

1729. nov. 20. – Franciscus Antonius Rieff, Bildhauer in Wien, von Raab aus Ungarn, wohnt beim jägerhorn in Mariahilf, Jungfrau Maria Theresia Neuholtin.

Nösik 1729 Beisben

Starzer VI. B, No 8300.

Lelesh, tiszafüredi ásotthalmi V. 191

— pusztarábolgi V. 191

— tiszafüredi peredombi V. 191

— tiszafüredi zöldeshalmi V. 191

— tiszafüredi laposhalmi V. 191

— margitkai V. 191

Rieffel Josephus, lakatosm. M.D.K.

Pesten dolgozott. Szül. Pesth. Róm. k. Pesten polgárjogot nyert. 1784. II. 4. 248. o.

Temesvary Ferenc: Lakatosipari érdekességek a Magyar Nemzeti Múzeum gyüjteményében. 237. o.

Folia archaeologica. XVII. 1965. Bpest. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

M. D. K.

RIEG, Theodor

Vogel alkalmarateja 1802

Z. S. Vogel 205.

~~Riegel~~ Riegel ...

építén

~ – Packh terve a pannonhalmi könyvtár.

Radó: Magyar építésuttört. 252.
Műrakí Kiadó 1971.

Riegel

Pesti épitész

1832. jun. 15.

Széchenyi István

naplójában emlitve

IV. k. 27/l.

Fenti épitész szel

Pestről Magyarkre

utazik, s bizonyára

az Ottani kastely

átalakitásáról tárgyal

vele. Megbizást

fenti nem kap.

VASÁRNAP

30

Kat. Virág vas.
Prot. Izidor
Új-g. Virág vas.

N. k. 5.28. ny. 18.10

HÉTFŐ

31

Kat. Guido ap.
Prot. Árpád
Új-g. Hipóc

IV. HÓ ÁPRILIS

KEDD

1

Kat. Hugó
Prot. Hugó
Új-g. Egyipt. Mária

SZERDA

2

M. D. K.

RIEGEL Antal építész

Pannonhalma, könyvtár

Pasztkal !

Rados Jenő: Magyar építészettörténet Bp. 1961. 241.

285

Riegel

mérnök, epitész

Lásd Magyar Sajtó

1860. évf. ~~marcius~~ február hó

az akadémia épületére

vonatkozólag

és

irodalmához

Szkalnitzky Antal

Az akadémiai épület

ügyében. Vas. Ujs 1860

116 - 117 l

RIGEL, Antonia Pius, lipitén

Alsókoronepa, 1813-1819

Ass 1996/1-3. 190, 191, 192, 207
skl.

oszlopos

oszlopok

at:

s Miklós/

et, egy

éllyel.

ilú bordái

mköveken

ti torony. A

ülke,

RIEGEL mérnök

nem azonos Anton Pius Riegel
bécsi mérnökkel. Egy szentgyörgyábrázolás
mérnökről van szó.

M. Ért 1993/1-2. 91.

Népszava (Budapest) 113 1985
The New Hungarain Quarterly (Budapest) 26 1985
A Nógrád Megyei Múzeumok Évkönyve (Salgótarján) 11 1985
Nógrádi Művelődés (Salgótarján) 1985
Nógrádi Szemle (Salgótarján) 16 1985
Nők Lapja (Budapest) 37 1985
Nyelvtudományi Közlemények (Budapest) 87 1985
Nyelvünk és Kultúránk (Budapest) No 58, 59, 60, 61 1985
Nyugati Magyarság (Calgary) 4 1985
Ochrana zabitków (Varsó) 38 1985
Olvasó Nép (Budapest) 7 1985
Opeion + Opeion Ifjusági melléklete (Budapest) 1985
OSZK Híradó (Budapest) 29 1985
Orvostörténeti Közlemények (Budapest) No 109/112 1985
Österreichische Osthefte (Wien) 27 1985
Österreichische Zeitschrift für Kunst und Denkmalpflege (Wien) 39 1985
Österreichische Zeitschrift für Volkskunde (Wien) 39 1985
Palócföld (Salgótarján) 19 1985
Pamatky a příroda (Praha) 1985
Pamiatky príroda (Bratislava) 15 1985
Pamiatky a príroda Bratislavy (Bratislava) 9 (1985)
Pannonia (Eisenstadt) 13 1985
Pantheon (München) 43 1985
Pártélet (Budapest) 30 1985
Párttörténeti Közlemények (Budapest) 31 1985
Peristil (Zegreb) 27-28 1984-1985 (1985)
Periodica Polytechnica. Architecture (Budapest) 29 1985
Prilotzi povijesti umjetnosti u Dalmaciji (Split) 25 1985
Pszichológia (Budapest) 5 1985
Rad Vojvodanskih muzeja (Novi Szad) 29 1984-1985 (1985)

M. D. K.

RIEGEL, A. P. építész

Bp. Egyetem-u 6. Emeletes palota
átépítése Koch Henrikkel 1832 - 34

Magyar építészet. Bp. 1954. 92. l.

Riegl A. P.

1832-ben építette át az V. Károlyi Mihály u. 16. p. a. palotát.

Tóth Endréné: Budapest Encihlopédia, Budapest, 1970.

1278

Riegel J.

Roh Humf. III.

Brassó dél felől.

RASSEGNA ITALO-UNGHERESE
Diretta da TIBERIO GEREVICH e LUIGI ZAMBRA
Direzione e amministrazione:
BUDAPEST, IV., EGYETEM-UTCA 4
Telefono : 185-618

Riegel 7

Laid

Lam 1887 31. 1.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Riegel I.

Rohbock rajzai után
készült acélmetszetei az
alábbi műben

Roh Humf I.

Halter s a varósi egyház
Pesten.

Roh Humf II.

Komárom a Homokhegy-
ről.
Beczko a keleti oldal-
ról.
Szeged.

Riegel

acrelmetrio

Das eiserne Thor.

Acrelm. 2°

Nach der Natur ger.
v. Laufberger

Riegel sc.

MDK

Riegel Jobst

1.
Tört.Képes.1922. 38.l.

Riegele Alajos

Készítette Magyarországi Szent Erzsébet márványozobrát; melyet a Szent Kuletésének 700 éves fordulója alkalmából Pozsonyban 1907. nov. havában a prepositi lak udvarán állítottak fel és leplezték le.

Birkás Francia utázók

180. l

VIRÁGH JÁNOS

MŰEGYETEMI KÁLYHÁSMESTER

BUDAPEST

XI., Verpeléti-út 5. II. em. 18.

Telefon:

Elvállal a legpontosabb kivitelben és jutányos árban új kályha felállítást, mindenfajta kályhaátrakást és javítást, úgyszintén fafütéses kályhaátalakítást, antikkályhák ragasztását és javítását, mindenféle vaskályhák samottal való kibélelését és javítását: továbbá a szakmába tartozó mindenféle munka elkészítését.

Levelezőlap-hívásra házhoz jövök!

RIGELE Alajos

- Hosszú u. 32. Szalvator-patika homlokzati szobra
- Szűr Mária dombornü, Somorja, vámosháza

Szönyi 1996 32, 147.

rce szék 189, 276

7, 338

, 227, 395

336, 337, 338, 339, 340, 341
Küküllő vm

Riegele Alajos szobrász

Sávoly M: Képzőművész. kiáll. Pozsonyban. Magyar Minerva, 1935, nov. 15. 280-281 l.

MDK

Riegele Alajos, Pozsony

Magyar Művészet 1928. 317.l.

Riegele Alajos MDK

Jöjjetek hozzám, kik nyomorult és terhelve vagytok, szobormü

Mücsarnok 19o7/8. téli kiáll.

MNK

Riegele Lajos szobrász

Krisztus kisértése, márv.

Egri Vr Szlovenszkói magyar képzőművészek kiáll.

Nyugat, 1935, jan. 85-87 l.

ikonographischen Kette, welche in erster Linie auf Oberitalien hinweist. Das Thema des Drachenkampfes ist der ungarische Kunstgeschichte nicht fremd, ja es gehört mit der Prager Bronzegruppe der Gebrüder Kolozsvári zu den Kardinalfragen unserer kunsthistorischen Forschung. Béla Lázár hat hierüber eine überaus lehrreiche typologische Reihe aufgestellt,[20]) welche unlängst durch Jolán Balogh um mehrere neue Stücke und Daten vermehrt wurde.[21]) Merkwürdigerweise ist den beiden Verfassern, trotz ihrer ausgesprochen ikonographischen Absichten, die typologische Sonderstellung des vatikanischen Kodexbildes nicht besonders aufgefallen. Die auf das Zusammenprallen zweier ungefähr gleichgrosser Energien eingestellte Bildwirkung, der ausgesprochen bilaterale Charakter der Komposition, ist nicht nachdrücklich hervorgehoben. Der Dracnen ist ein aus einem saurierhaften Vierfüssler, aus einem Krokodilsbauch und aus Fledermausflügeln zusammengesetztes Phantasiegebilde von eindrücklicher Wirkung, der unmittelbare Ahne des Untiers auf der Ofner Reliefplatte. Des Thema selbst erfreute sich im ungarischen Mittelalter, wo die seelischen Derivate des alten Reitervolkes noch stark fortlebten, einer grossen Beliebtheit. Belege hiefür lassen sich in Buchminiaturen, Wand- und Tafelbildern, Stein und Bronzestatuen in grosser Menge nachweisen, und sind in den oben erwähnten Arbeiten von Lázár und Balogh zusammengestellt. Eine ikonographische Liste der übrigen Reiterheiligen (Erzengel Michael, Heiliger Martin) würde ähnliche Aufschlüsse bringen können. Auch vom Standpunkt der Kultur- und Allgemeingeschichte ist die Untersuchung dieser Themengruppe von grossen Interesse. Die grössee Intensität der St. Georgsverehrung reicht in das heroische Zeitalter des Rittertums zurück und schöpfte aus den Kreuzzügen immer neue Nahrung. In

welche nicht nur in den Körperformen (Fledermausflügel, Stellung der Hinterbeine sondern auch in der ganzen Situation, vornehmlich in den wütend erhobenen Vorderfüssen derart zusammengehen, dass das Bild des vatikanischen Kodex, oder eine spätere Spielart desselben als Urtypus unserer Fassung gelten muss. Die Verwandschaft ist viel überzeugender, wie beim Prager St. Georg, wo die um das Mittellot angeordnete Gruppe wesentlich andern Kompositionsgesetzen folgt. Freilich spielen hier auch die spezifischen Schaffensbedingungen zweier wohl verwandter, aber doch eigengesetzlicher Kunstzweige, Rund- und Reliefplastik hinein. Die Aesthetik der Reliefkunst ist jedenfalls eher einer solchen Breitenanordnung, einer derartigen Gewichtsverteilung der Körpermassen günstig. Eine weitere wichtige Station innerhalb dieser Entwicklungslinie ist die erste Reliefarbeit Donatellos auf dem Sockel seiner berühmten St. Georgs Statue von Or San Michele.[14]) Trotzdem der Meister die Szene in einer Bildfläche wiedergibt und abgesehen von einigen Unsicherheiten des Anfängers, ist hier die perspektivische Rechnung, das Raumgefühl so faszinierend zur Geltung gebracht, um hierin auch später unereicht zu bleiben. Diese Bildgestaltung lebte vornehmlich in den für das Sujet der Darstellung empfänglicheren, feudalen, oberitalienischen Gebieten weiter und erreichte auch in der Plastik seine mit unserem Stücke gleichzeitige Fassung in der venezianischen Kunst und in dem von ihr befruchteten Kulturkreis. Andrea Riccio hat sich in drei Varianten mit diesem Thema befasst.[15]) Für alle drei Werke ist die Ausarbeitung im Hochrelief charakteristisch, eine Erscheinung, welche auch ohne das Bild Carpaccios auf die venezianische Schulung des Ofner Bildhauers deuten würde. Aber auch die landschaftlichen Elemente sprechen für diesen Zusammenhang. Ross und

MDK

Riegele-Wimmer-Szőnyi

A hősök emléke. 1925. A hegyi ligetben, Pozsony

Magyar Művészet 1928. 319.l.

Riegele szobrász

Budapesti Szemle CCLI. 1938.
377-378. -o- : A Madách-szo-
bor pályázat

Rombauer János festő

319/

Riegele, szobrászm. MDK

a pozsonyi Petőfi-emlékpályázatra beküldött művét a szűri megvételre ajánlotta.

Kitüntetések.
Művészet.1964. 339.l.

RIGELE ALOJZ (ALAJOS)

Jasusek Antal Pozsony-i kiállítá-
sával említi Pittkorchet Lajossal, Steger
Antallal és Kühmayer Róberttel együtt.

Tomáš Štraus: Anton Jasusek a zrod východoslovenskej avant-
gardy dvadsiatych rokov. Bratislava, 1966. 52. l.

Riegel, Christ.

ek átkelése ~~a Rajnán~~ 1714-ben okszerben

ért átszelő Rajnán ~~számos~~ csolnakokban

~~a magyar csapatok~~ kelnek át és hoz ~~[illegible]~~

ól (partra szállnak a) a francziákat fu-

k. Jobbról „Schröck" városán ~~[illegible]~~ innen a mely

rok hidat vertek, ~~a [illegible]~~

nó gyalog és lovas katonaság ~~[illegible]~~ helgedéden el.

„Geographische vorstellung des RHEIN-

ück biß nach MAYNTZ den 1. July 1744", az

iß des Rheinstroms bey Schröck" és a „SITV

ger Linie" van adva. Feliratai a ~~[illegible]~~

lagon:

übergang der Königl.

Troupen, bey Schröck über den

n d. 1. July 1744."

„Nürnberg verlegt v. Christ: Riegel Buch.

Händler unter der Vesten."

dig magyarázat van: „A. Rhein. fl." ker-

Hadjárat:

A magyar sereg
hosz azok
ábrázolja, ~~A~~ Középi
~~látunk, melyben~~
a pandurok, (kik balt
tásra kényszeriti
mellett a magyar
az átkelésre várak
A látkép felett a
STROMS von Schr
„Accurater Grund
TION der Luttenbur
lebegő mondatsza
„Der Glücklich
Hungarischen
Rhein stro
salól Középüt:
ů Kunst
Fölül balta pe

Rieger cég
orgonagyár

l –

Wick Károly

375. l
386 l.

1941

A mai nyomorúságos időkben

Ezért azzal a kéréssel fordulunk Nagyméltóságod- Méltóságod- Nagyságod- f
tasson közelebb célunkhoz. Kérjük, ne mé
lapot, hanem azt az összeget, amelyet szív
támogatására, méltóztassék a mellékelt csek

Szíves áldozatkészségét sok sok

Budapest, 1933, junius 15-én.

a

Rieger

orgonaqqáros

l.

Mohl Tata

168 l.

170 l.

1909

Mohl Adolf: Tata pléb. tárb. győr 1909

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután $^{1}/_{2}5$ órakor a **SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT** díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Rieger

rákosfalvai orgonagyár

Mérőtette a gyöngyösi
Szt. Bertalan orgo-
máját 1934. ben

Bachógyöngyösi templ.

54. l.

1944

ménytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
fénykép,		

Badró László. A gyöngyösi templomok története. Gyöngyös 1944

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Rieger

Budapest

L.

Evang. templ.

425, 428, 429. L.

1944

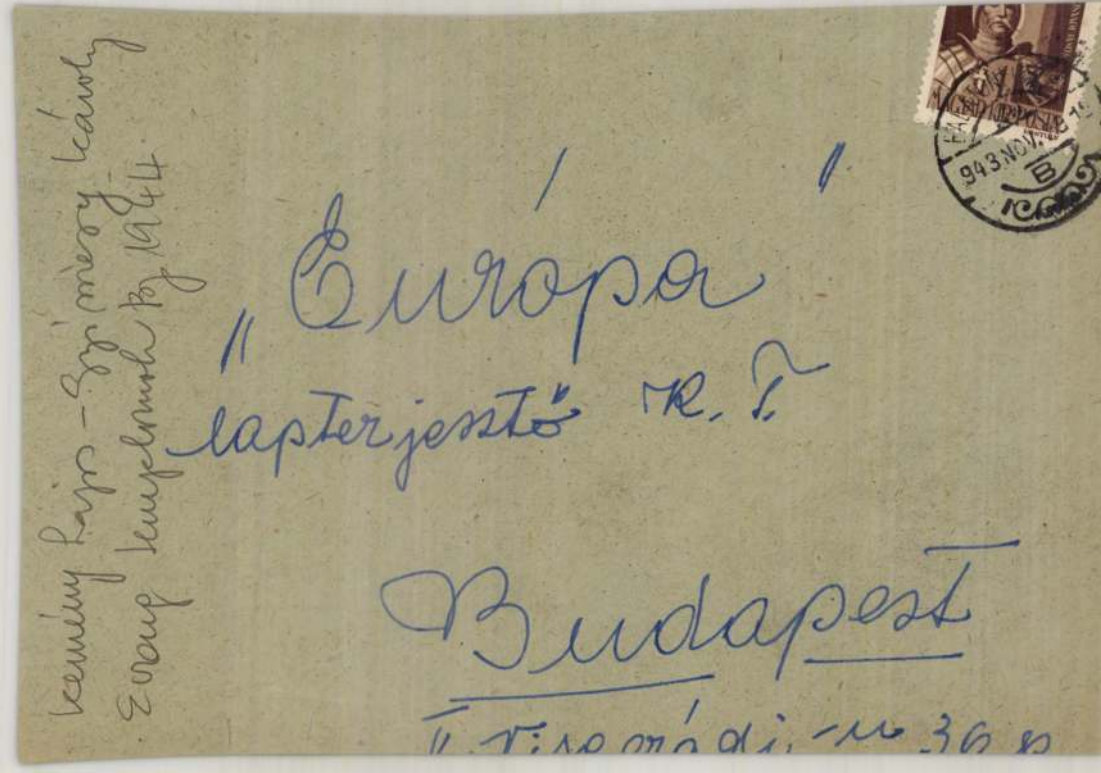
943 NOV. 18
B
„Európa"
lapterjesztő R. T.
Budapest
II. Vigyázó-u. 36 b.
Kemény Lajos – Szimeny Károly
Evang. Kempelmann Bg 1944

RIEGER Erwin epitáfium

Szilágyi 2005 173

II. számú táblázat

Kompetenci

Kompetenciák	
Lelkiismeretesség	1
Munkaidő, munkarend betartása	1
Problémamegoldás, döntéshozó képesség	1
Kommunikáció	1
Kreativitás	1
Szakmai ismeret	1
Csapatmunka	1
Munkabírási képesség	1

Rieger

orgonaszáros

készítette az alábbi

templom orgonáját

1902-ben

1937-ban és 1943-ban

1926-ban ezt az orgonát

javítottak és átalakítottak.

Szabó pestiferencrendiek

86. l.

1945

e hó.

ajánlatot tesz. Szabados és Ts-nak
ma ámeta eladásokra. Az
Szabadosy pedig értékesítésé
elesen járulnának hozzá és
osztozkodnának. Folyadanda
töltsigeket közösen viselik
megfelelőnek tolóljak
ekra a Leszámítoló Bankhoz
ételjet
gadja és értesíte illetőt a befizetés

3 wagon vörös hagymát a 8 P
150 P.
ixet átvételi, költségekert 42 P-t
ladott k.p-ért 1 wagon vörös-

skonak, hogy eladta a még
agymát a 12 P. 2 havi
Megküldi a végelszámolást
a Leszámítoló Bankhoz
jára

Rieger-cég, pécsi

Készítette a bpest-
kőbányai sk. plébá-
nia-templom orgo-
náját. Az orgona-
házat Tandor Ottó
tervezte.

Horvtemplép

44. l.

1946

MDK

Rieger

orgona készitő

A pesti ferencestemplom/Egyetem utca/ orgonája. 1902.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. 99.1.

Rieger

orgonakészítő

Gentmüeml

48 l.

.k meg, világszerte megfelelő szétosztás-
.r a legnagyobb nyilvánosságot jelenti,
éssel sem jár azokra, akik az adatokat

.

.n reményben, hogy az idegenforgalmat
unkánk támogatásában szivesen állanak
re, vagyunk

kiváló tisztelettel

Idegenforgalmi, Beszerzési, Utazási és
Szállítási [illegible]

MDK

. Rieger, orgonakészitő

Ferenciek tere. Ferenciek temploma. 1902.orgona

GenZakBpest. Kézirat. 36. l.

Rieger
orgonapparis

l.

Wich Kassatöst
405 il.

Rieger, festő

Honderü, 1844. II. 115.

Mükiállitás

Rieger testvérek

orgonaimüvesek (Jägerndorf)

készítette a körmöcbanyai n. Katalin vártemplom uj orgonáját

1884–86. Lan

Križko, Paul

Geschichte der Restaurirung der Schlosskirche in Kremnitz.

Bp. 1887. 20–25. l

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Rieger testvérek

Orgonagyárát

1894-ben alapították

a Garay u. 48. sz. a

vród

—

Spiegler Gyula Sámuel

Budapest-Erzsébet-

város kút. Pp. 1902

60. l.

gos Bizottságának

BUDAPEST.

és II. kötetének az egyházme-
átvételét az alulirt iroda tel-
hálás köszönettel elismeri.
n, 1907. szeptemberhó 14-én

ZEPESI EGYHÁZMEGYEI IRODA

Rieger Ottó, orgona gyárosi M.D.K.

nyert megbízást a terézvárosi templom uj orgonájának elkeszítésére.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

okt. 2. sz, 13. old.

Festészet, táblakép
Tengervész, Rieger

Honderü, 1844. II. 115.

Mükiállitás

Rieger Albert (1834-1905)

„Szénagyűjtők" o.v. 72,5×106 cm

J.l.j.: Alb. Rieger pinxit (Restaurált)

Kikiáltási ár: 15 000 Ft.

BÁV 44. Képaukció Budapest, 1977. december

Rieger Albert (1834-1905)

„Alpesi idill" o.v. 75x100 cm

J. l. p.: Ab. Rieger pinx (Restaurált)

Kikiáltási ár: 25000 Ft.

BÁV 51.Képaukció katalógus,Bp.1980,május

Rieger, Erwin

bécsi építész

l.

Lykakőrőm

84.1.-

Budapesten.

..... 788 - Ft

..... 200 - Ft

..... 988 - Ft

forint.

Kalmárek

. tanker. főigazgató.

Rieger Ervin

bécsi épitész

l.

Fehérkrombathely

XXVIII. l.

IRODALOM

Radnicics: Magas lé
lek magas munka

JEGYZET

M.D.K.

Rieger Ervin, építész

készítette a soproni új tűzerségi laktanya terveit kb. 1/2 millió frt. költség-előirányzattal

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV. évf.

jun. 26. sz. 2. old.

RIEGER Erwin bécsi epitem

1891, Porsony, lovassági laktanya

Szőnyi 1996 48.

9

ar király 29, 34, 37, 41,

47

80, 134, 210
82, 83, 85, 86, 117, 134, 135, 210,

de Jos; Kászon szék

470

6
51, 343, 344, 351
ge) 525

Rieger Ferenc

ékoseren

élctr. arch.

l

Szmida Lajos. A temesvár-gyárvárosi millenniumi r.-k. templom története. Temesvár 1901. 59. l.

Temesvár népmozgalma VII. 162

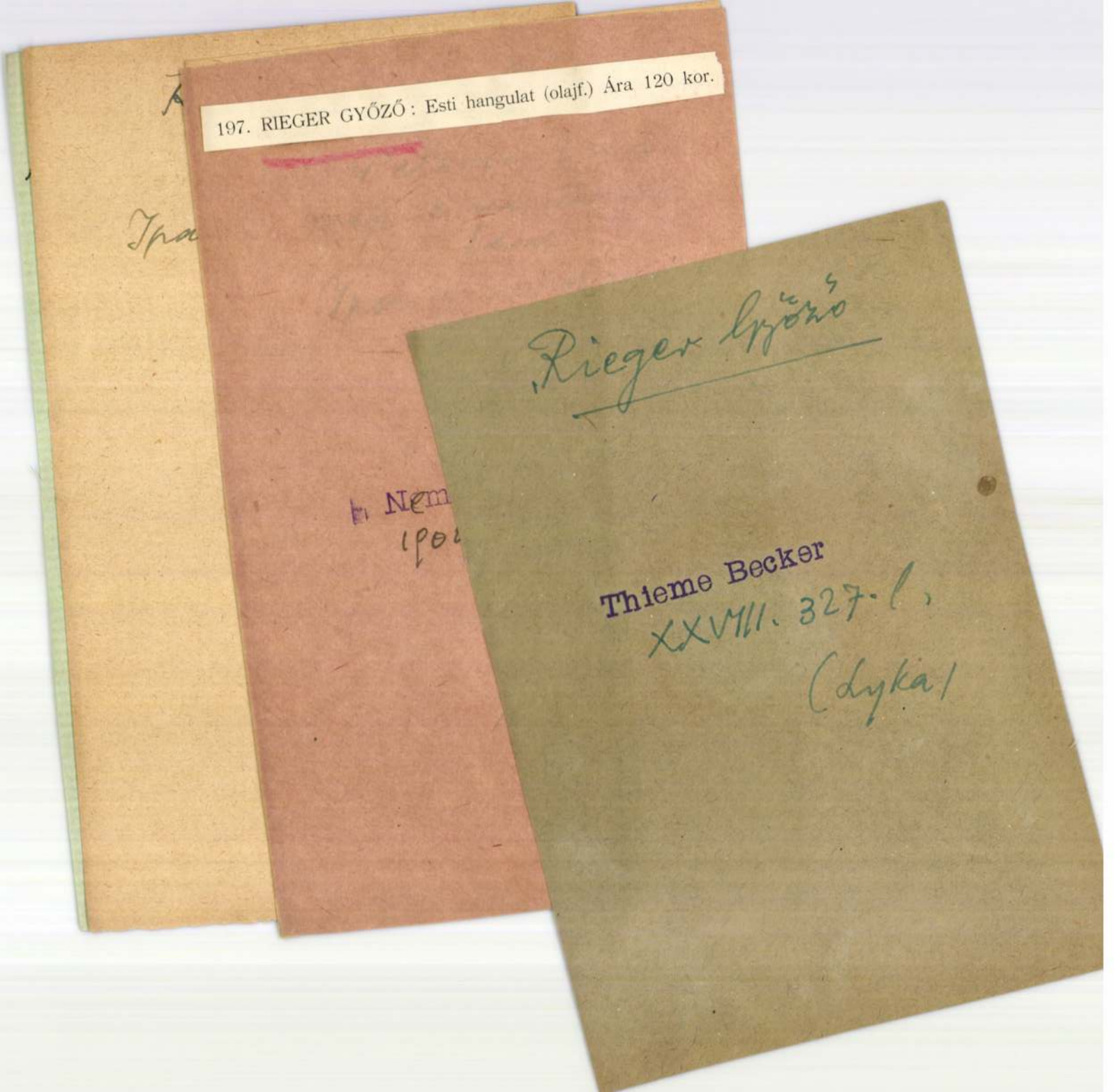
197. RIEGER GYŐZŐ: Esti hangulat (olajf.) Ára 120 kor.
Rieger Győző
Thieme Becker
XXVIII. 327. l.
(Lyka)

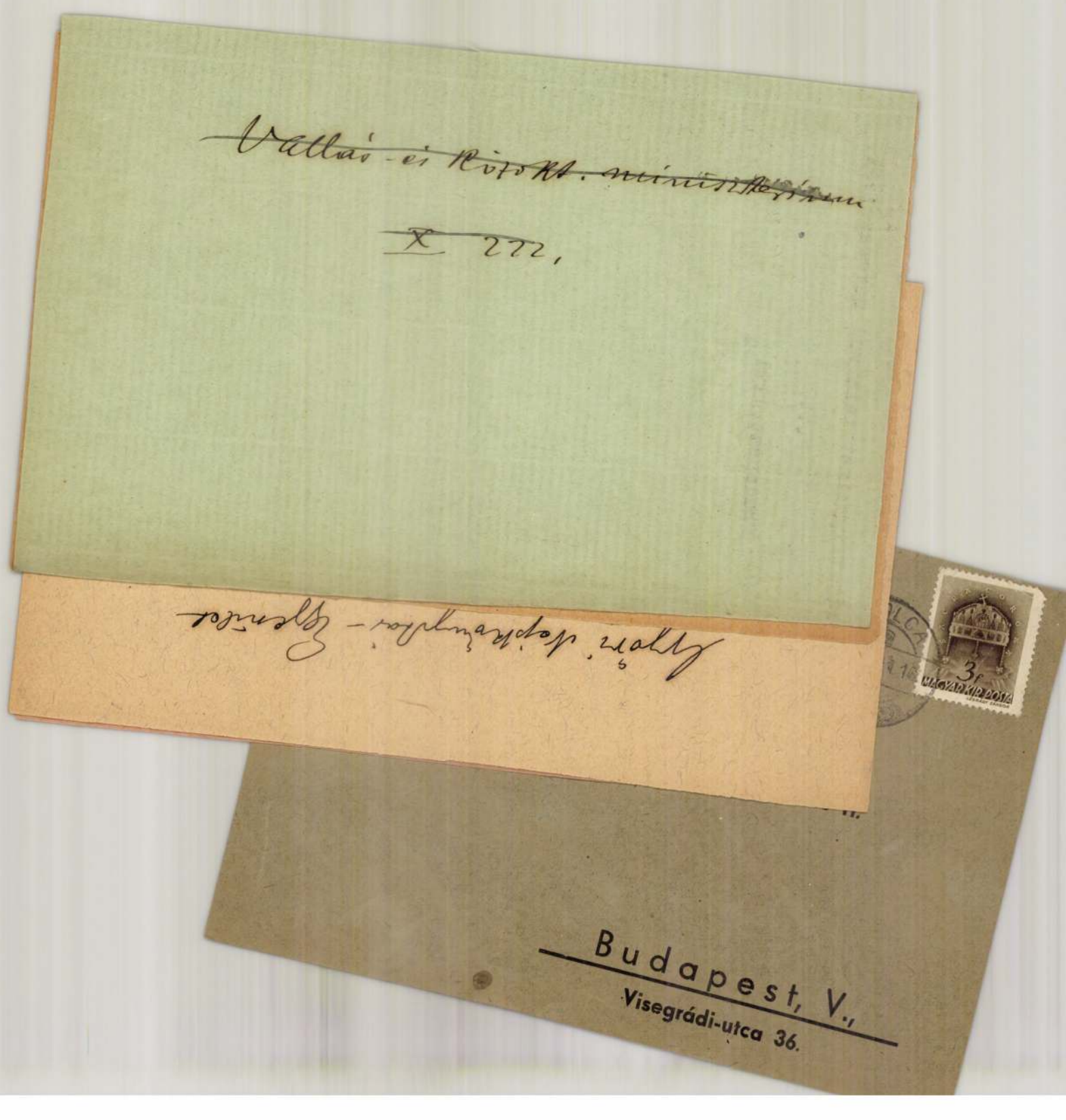
Budapest, V.,
Visegrádi-utca 36.
3f
MAGYAR KIR. POSTA

~~Vallás- és Közokt. minisztérium~~

~~X~~ 222,

sége figyelmét felhivni sziveskedjék.

H.t.

Budapest, 191

Cserje agyagból, őskori VIII. 79, 90, 93,

Rieger Ignác

porcellánfestő

Iparrajziskola 1888/89

57. l.

Rieger Győző

1893/94

Ferképzőmúzeum

127.

még a Szt. György [illegible]
sei munkája: Szt Magdolna és Borbála egyes alakjai (1490, Velence Akadémia). A legifjabb tagja a családnak Antonio fia. *Alvise (Luigi) V.*, * 1447, † 1504. Benne legerősebben és legtovább élt Antonello da Messina hatása Legkorábbi munkájában, egy sokrészű oltáron (1475, Montefiorentino, S. Francesco), még nagybátyjával, Bartolommeóval rokon, de a bizonyos finomságra való törekvés már az új generáció művészetét jelzi. Arcképeiben már Antonello hatása mutatkozik: Férfiarcképek Bergamo, London, Louvre. Antonelló befolyásához mindinkább a Giov. Bellinié járul, kinek finomságát juttatja kifejezésre a Santa conversazione (1480, Velence Akadémia). A 80-as években egészen egyénivé alakul. Antonello nyomdokain haladva, egyrészt áttér annak olajtechnikájára, másrészt eltér az eddig divatos sokrészű aranyalapra festett izolált alakokból álló oltártól és az alakokat egy képbe egyesíti nagyszerű architekturák előtt. Így reformálja a muranói iskolát Giov Bellinitől átvett elemekkel. Erre ismerünk már a Trónoló Madonnában 6 szenttel csarnok alatt, díszes trónuson (1485, Berlin); Inkább Antonellóra utal a Madonna Szt. Ferenc és Bernát között (1485, Nápoly, Múz.) és a Szt Antal (Velence, Museo Correr); Bellini finomságára vall a Madonna két ablak között, kilátással a velencei tájra: a Trónoló Madonna 2 zenélő angyallal (1489, azelőtt Bécs, most Velence Akadémia) és a Bellini gyengéd szépségét árasztó egyik legszebb képén, Madonna ölében az alvó gyermekkel 2 zenélő putto között (Velence, Redentore), már későbbi is Bellini mögött marad a Trónoló Madonna 6 szenttel (Berlin); érdekes a föltámadt Krisztus (1498, Velence, S. Giovanni in Bragora). Utolsó munkáját, a Trónoló Ambrust

RIEGER *Győző*, festő * Budapest 1896. A bpesti iparrajziskolában és a mintarajziskolában tanult. Tájképeket festett. 1900. Esti hangulat c. képét állította ki a Nemzeti Szalónban.

E. G. II. 367 l

q, 1933. április 30.

Forgalom		Egyenleg	
Tartozik	Követel	Tartozik	Követel
55988 62	233386 41	132602 21	
00000 -	200000 -		
	52 40		52 40
	42 88		42 88
74428 44	92466 62	81962 22	
3500 -	25602 98		22102 98
4756 73	23641 73		18885 -
39988 27	25760 -	14228 27	
10000 -	7200 -	2800 —	
1462 60		1462 60	

Rieger Götö

festö

1907 I Gellérthegy

13114 n

I. KERÜLETI KOZSÉGI PÁRT

(Pártiroda: I.. Krisztina-tér 1. szám, vendéglő-helyiség.)

Szavazó-lap

az összes választók sorából választandó

székesfőv. bizottsági tagokra.

Rendes tagok:

1. ***Bursics Antal***, állomásfőnök

Rieger Gözö

Kul. Bpest 1869 Rk

4 elemi, 4 parajszki

1892/93 I. vendéglát

Helyszűke miatt vizsanta-

sitlalott.

1893/94 I, vendégl.

1893/94 II "

1894/95 I II "

Trajanus V. 250.

meghökkentő ötlet

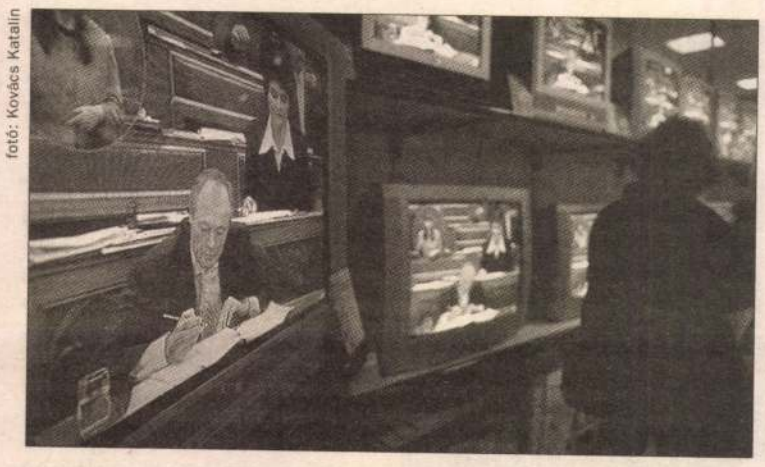

fotó: Kovács Katalin

A miniszterelnök meglepetést okozott, de a szakértők szerint akár be is jöhet a terv

Medgyessy ragaszkodott ötleteihez

► Információink szerint a közöslista-állítás ötlete nem a koalíciós pártok berkeiből, hanem a miniszterelnök tanácsadóitól származott. Az MSZP elnöksége is csak vasárnapi ülésén értesült a konkrét javaslatokról, amikor a miniszterelnök felolvasta előttük a beszédet – a közös listáról, a köztársasági elnök közvetlen választásáról és a parlament létszámcsökkentéséről. Mivel az utóbbi két ötlet már régóta szerepel az MSZP programjában, úgy tudjuk, a párt vezetősége nem is kifogásolta, hogy a kormányfő ezt felajánlja az ellenzéknek. Arról azonban nem voltak meggyőződve, hogy a közös lista ötlete nem üt majd vissza, nem válik nevetségessé. Az ellenvetések azonban nem ingatták meg Medgyessy Pétert. Ráadásul tanácsadói is azt erősítették benne, hogy ezek a javaslatok igen népszerűek, s megállíthatják a koalíció pozíciójának romlását.

Információink szerint a miniszterelnök a találkozón azt mondta, beszédét – változatlan formában – mindenképpen elmondja. Lapunk úgy értesült, hogy a kormányzat által megrendelt nagymintás közvélemény-kutatások is azt mutatták, rendkívül népszerűek a kisebb parlamentet, közvetlen elnökválasztást, valamint közös EP-lista-állítást célzó elképzelések. Ez utóbbit főleg a 2002-ben a szocialistákra szavazó, de azóta kiábrándult rétegek találták különösen szimpatikusnak. A miniszterelnöknek a szocialista vezetők által is méltányolt másik érve az volt, hogy a felvetésekkel a közeljövőben képesek lesznek tematizálni a közbeszédet.

A sok kérdésben megosztott SZDSZ – úgy tudjuk – rég nem tapasztalt egységbe forrasztotta a miniszterelnök bizonyos elképzeléseivel szembeni ellenérzést. A beszéd elhangzását megelőző szabad demokrata frakcióülésen a szöveg tartalmát ismertető Medgyessynek az egyöntetűen fejet rázó képviselők közül többen jelezték, nem értenek egyet a közös EP-lista állításával. Az SZDSZ belső ellenzékéhez sorolt Fodor Gábor lapunknak azt mondta, a miniszterelnök nem adott kielégítő választ arra, miért tart itt a gazdaság, ezért kiket terhel felelősség, és a szükséges intézkedések meghatározásával is adós maradt. A közös EP-listáról Eörsi Mátyás azt mondta, a miniszterelnök újra feltalálta a Hazafias Népfrontot.

Túl sokat adtunk – mondta a gazdaságról a kormányfő

„Túl sokat tettünk azokért, akiknek eddig túl kevés jutott" avagy „ez a kormány nagyobb lépést tett meg, mint amekkora az erejéből tellett" – ezzel a két mondattal vállalta fel a jelenlegi költségvetési helyzetért először a felelősséget Medgyessy Péter. A jövőről szólva a gazdasági növekedést és a (költségvetési) egyensúlyt helyezte előtérbe a korábbi osztogatással szemben, amit akár gazdaságpolitikai fordulatnak is értékelhetünk. Ezt követően három fontosabb gazdasági javaslatot fogalmazott meg beszédében: az Európa terv kiszélesítését nem taglalta részletesen, annyit tett hozzá, hogy 2006 végéig – vagyis három költségvetési évben – 120 milliárd forinttal támogatják az ipari és szolgáltató vállalatok működését, a kis- és közepes vállalatok pedig további 160 milliárd forintra számíthatnak. Ha ezt a pénzt az európai uniós forrásokkal együtt értette a kormányfő, akkor gyakorlatilag a jelenlegi költségvetési támogatások szerény, de érzékelhető – ám a költségvetés szempontjából bőven tartható mértékű – emelkedését jelenti. Ígéretet tett – szintén részletek említése nélkül – az autópálya-építések felgyorsítására, a költségvetési kiadások csökkentésére és az államháztartási reformra – ami alatt a bürokrácia csökkentését, illetve közigazgatás hatékonyságának növelését értette a kormányfő.

Vértes András, a GKI Gazdaságkutató elnöke úgy értékelte, hogy a miniszterelnök beszédében a politikai momentumokon volt a hangsúly, a gazdasági értékelés és a javaslatok ezeknek ágyaztak meg. Vértes szerint fontos, hogy a kormányfő megerősítette, kész végrehajtani a megtakarítási csomagot. A kormányfő a gazdasági helyzetértékelésben nagy újdonságokkal nem szolgált, a pénzpiacok számára viszont megerősítette, hogy a költségvetési egyensúly javítását, a kiadások csökkentését végrehajtják – mondta az elemző.

Szerkesztette: Újvári Miklós
Közreműködött: Dreissiger Ágnes, Joó Hajnalka, Németh Era, Németh Szilárd, Papp Zsolt, Perger István, Sztankóczy András, Varga Gergely

Csapdát állított?

Debreczeni József politológus: A kormányfő indiszponált volt, a többé-kevésbé jól megírt beszédet hihetetlenül rosszul olvasta fel. Nem volt lendületes, sem elszánt. Beszédének néhány politikai eleme azonban szinte mindenkit meglepett. A közvetlen elnökválasztás gondolata a hazardírozással ér fel. Az egész magyar közjog alapjait kikezdené. A beszéd igazi mélypontja a közöslista-állítás volt. Ez a pártállami időszakot idézné. A javaslat nem volt más, mint a vereség beismerése.

Ágh Attila politológus: Medgyessy beszéde fordulatot jelent, melyben átvette a politika tematizálását. Nagy követ dobott a vízbe. Ami a közös EU-listát illeti, ez a javaslata valószínűleg nem fog megvalósulni, de kiprovokál vele egy vitát a közös nemzeti minimumról. Úgy is mondhatnánk, hogy ez a kísérlet a nagykoalíciós megoldásra egyfajta politikai „brain storming". A parlament létszámának csökkentése egy társadalmi igény, amelynek a kormányfő elébe ment.

Gíró-Szász András, a Századvég Alapítvány igazgatója: A beszéd konszenzust hangsúlyozó üzenete, hogy a politikai elit képes felülemelkedni a saját problémáin az ország érdekében. A népszerűség szempontjából jól hangzik a kisebb parlament, de a kétharmados törvények miatt nem lehet ebben a ciklusban végrehajtani. A közvetlen elnökválasztással pedig mintha a jelöltet állító MSZP bizonyos köreivel menne szembe. A közös EU-lista jó a kis pártoknak és a most kevésbé népszerű MSZP-nek. Mivel Orbán is a kompromisszumokra építette beszédét, így ha most elutasítóan reagál, a Fidesz belesétál az ügyesen felállított csapdába. Így érthető, hogy Áder miért nem tért el az előre megírt szövegtől.

Somogyi Zoltán, a Political Capital igazgatója: A kezdeti békülékeny hang megütése, majd az ellenzék várható becsmérlő reakciójára adott határozott, kemény, az ellenzéket kritizáló, papír nélküli válasz átgondolt koreográfiának tűnik. A beszéd egyik legveszélyesebb eleme a közös európai parlamenti lista ötlete. Ez azt a benyomást keltheti, mintha egy rossz népszerűségi helyzetben lévő kormány antidemokratikus alkut kívánna kötni politikai ellenfeleivel. A kisebb parlament és a közvetlen köztársaságielnök-választás népszerű lépés, ami azonban várhatóan elveszik majd a politikai viták sűrűjében.

Két régi vita és egy ügy, amely eddig szóba se került

Képviselői helyek: elvileg akarják
Bár a rendszerváltás óta számos javaslat született róla, a képviselői helyek száma a mai napig 386, ugyanannyi, mint 1985-ben. A rendszerváltás után a legtöbb politikai erő egyetértett a létszámcsökkentéssel, de konkrét javaslatok nem fogalmazódtak meg. Magyarországon egy honatya jelenleg 26 ezer embert képvisel a parlamentben, ami nemzetközi összehasonlításban alacsony arány. Lapunk decemberi körkérdésére a pártok kétértelmű válaszokat adtak az ügyben. A szocialista Vastagh Pál azt mondta: nem a létszám csökkentése, hanem a parlament hatékonyságának növelése a cél. Répássy Róbert a Fidesz részéről a meggyökeresedett politikai struktúrát és a vegyes választási rendszert féltette a változástól, Herényi Károly (MDF) szerint a kérdésfeltevés egy politikaellenes hangulatot igyekszik meglovagolni, s egyedül az SZDSZ-es Eörsi Mátyás állt ki nyíltan a csökkentés mellett.

Pártlisták: már mindenki elkészült
Hosszú vajúdás után hétfőre a legnagyobb parlamenti párt, az MSZP is véglegesítette európai parlamenti listáját, pontot téve egy hosszú vita végére. A Fidesz a kulisszák mögött, az MDF és az SZDSZ a nyilvánosság előtt alkudta ki a sorrendet. Közös listáról eddig senki sem tett említést. Az Európai Unió nem szabályozza azt, hogy egyes országokban miként választják meg a nemzeti vagy a helyi törvényhozás képviselőit, azt azonban előírja, hogy az Európai Parlamentbe a képviselőket listás szavazással szavazatarányos módszerrel kell megválasztani. Az Európai Parlamentben a képviselők politikai csoportokban dolgoznak, és nem nemzeti csoportokat alkotnak. Ezek az ideológiai csoportok már európai pártokként is megszervezték magukat, és többségük a júniusi választásokra már európai kampányt folytat. Ez közös választási programot, szlogent és plakátokat is jelent.

Államfőválasztás: taktikáztak
A közvetlen államfőválasztás vissza-visszatérő téma a politikában, egészen 1989 óta. A négyigenes népszavazáson úgy döntöttünk, hogy a parlament válasszon köztársasági elnököt. Azóta mindig akkor veti fel valamelyik párt a kérdést – 1995 előtt a kisgazda, 2000 környékén a szocialista –, ha valakit nem akar az államfő székében tudni. Utoljára 1999 nyarán terjesztett be az MSZP konkrét javaslatot, amikor még jelentősnek tűnt a „Torgyán-veszély". Egy évvel azután, hogy Orbán Viktor a koalíciós partner FKGP-nek adta át az államfőjelölés lehetőségét. Mivel Mádl Ferenc FKGP-s jelölt államfővé választásával elmúlt annak veszélye, hogy Torgyán Józsefből valaha is államfő legyen, a közvetlen választás kérdése lekerült a napirendről. Azóta az MSZP-ben is többen felvetették már, lehet, hogy a szabályok módosításával kellene lebeszélni Kovács László pártelnököt az indulásról.

Nem a lista közös bennük

Először is modern, másodszor is modern, sőt huszonötödikre is az volt. Orbán Viktor „félelmére" Medgyessy Péter „korszerűje" lett a válasz. Mármint ha a kulcskifejezések, a hívószavak alapján hasonlítjuk össze a két beszédet. Az ellenzéki Fidesz-vezető múlt heti hozzászólása a bizonytalanság sulykolásával próbált hatni a bizonytalanokra, „a munka becsületének" visszaadását, egyszersmind a „bankármentalitás" visszaszorítását ígérve jobbról.

A miniszterelnök tegnap a demokratikus többpártrendszer (nem szép szó, de idejegyezzük, mert még lényeges lesz alább) legfőbb intézményében, a parlamentben lépett fel országértékelésével. Másodszor. Ám ezúttal korrekt és csendes mondatokon kívül első hallásra különös, meglepő, zavaros, netán tudatosan populista – kinek mi tetszik – javaslatot tett az európai parlamenti választások lebonyolítására, és mondott két korábbról ismert, megfontolható, sőt megfontolandó ötletet, gondolunk különösképpen az országgyűlési képviselők létszámának – korábban e hasábokon általunk is óhajtott – leszállítására. Ezenkívül megpendítette az államfő 2005-ös közvetlen megválasztását, aminek újdonságereje – nem meglepetésereje, az talán volt – legfeljebb a kétkamarás parlament tízegynehány éve rendszeresen felbukkanó óhajához hasonlítható.

Hogy miért éppen e három látványos bejelentést (léggömböt? trükkös üzenetet?) eszelték ki Medgyessy környezetében, s miért éppen most, arról kicsit később.

Előbb azonban a minket leginkább érdeklő kérdésről: a gazdaság helyzetéről, magyarázatokról, gyógyírról. Aztán jöhet a látványpolitizálás boncolgatása.

Beszédében a miniszterelnök az ország gazdaságáról viszonylag hosszan szólt, ám mondatai lényegében egyetlen új elemet sem tartalmaztak.

Tegyük gyorsan hozzá, ez nem baj. Kinek hiányzott, mondjuk, egy bejelentés, hogy a Parmalat- és tejválságot úgy kell megoldani, hogy a nemzeti egység jelszava alatt egyesítjük az összes tejüzemet Tejipari Tröszt néven? De komolyra fordítva a szót, a gazdaság jelenlegi helyzetében hiba lett volna új ötleteket vagy új összegeket bedobni, hiszen most mindenki arra kíváncsi, hogyan sikerül az éppen tegnap beiktatott pénzügyminiszter vezetésével a gyakorlatba átültetni a miniszterváltáskor megelőlegezett újabb takarékossági intézkedéseket. A kormányzás mézesheteiben bevezetett szociális intézkedések maradnak, rögzítette a kormányfő, ám elméleti szinten megjelent az SZDSZ által szorgalmazott rászorultsági elv is.

Az eredmények előszámlálásakor Medgyessy nem tűnt túl magabiztosnak. Az M5-ös autópálya matricásítására utalva megkapta a magáét az Orbán-kormány, a makrogazdasági adatok ügyes válogatásával tényleg felépíthető kincstári sikerpropaganda viszont elmaradt. Ez akár azt is jelentheti, hogy a kormányfő valóban komolyan gondolja, hogy baj van. Kár, hogy a gazdasági diagnózisról és terápiáról nem beszélt többet, különösen pedig az, hogy a közös lista mellbevágó bepottyantása óhatatlanul elterelte a figyelmet a lényegesebb kérdésekről.

A gazdaság szereplői arról szintén miniszterelnöki megerősítést vártak, hogy a kormány eltökélt a bajok rendbehozatalára is. Ezt megkapták: a közszolgálatnak is fel kell nőnie hatékonyságban a magánszférához, csökkenteni kell a bürokráciát, a költségvetés hiányát. Ami ennél is fontosabb volt, a határozott, őszintének tűnő önkritika, talán a legjobb mondata: „túl sokat tettünk azokért, akiknek eddig túl kevés jutott". Ez akár szociáldemokrata vívódás is lehetne, amit megspékelt az esélyteremtés jelszavával és a szegénység elleni harc hangsúlyozásával. Ez rendben van, vállalható, csak legközelebb előre tessék gondolkodni: kevesebb sodródás kevesebb önkritikát vonz, érdemes lenne egyszer kipróbálni.

A tavalyi beszédből abban mindenféleképpen tanult a kormányfő, hogy a konkrét pénzbeli ígéretekkel csínján bánt idén. Szép jövővel kecsegtetett természetesen, miért ne tette volna, viszont a gazdasági támogatások milliárdos számai nem tartalmaztak új vállalásokat, jórészt tudott összegek számbavételével teltek a percek.

Talán nem véletlenül: itt bizony a tanácsadók petárdadurrogtatásra készültek, ami sikerült is. A sok „változni és változtatni", „mást, nem csak másként" után Medgyessy Péter kilyukadt oda, hogy a „honi viszály nem exportálható".

Itt pedig egy érdekes és ügyesen titokban tartott játék vette kezdetét. Az ellenzék gyenge, erőtlen Medgyessy-képe helyett elérkezett a visszatérés a 2002-es kampányban sikeresnek mutatkozó, bölcsen tétova, jó szándékúan csetlő-botló, árokbetemető, pártharcokon felülemelkedő arcélhez. Egy tökéletesen antidemokratikus ötlet a parlamenti elit egymás közt lemutyizandó, függönyök mögött hozandó alkujáról, egy nagy Európaias Népfrontról, amely a magyar polgárok akaratára (ti. szavazási hajlandóságára, választási lehetőségeire) fittyet hányna. Medgyessy négypárti alkut kínált nyárra, a valódi politikai verseny megspórolását. Egy látszólag szép, nosztalgikus, kádári húrokon játszó béketervet, ahol dolgozni és pihenni hagyják a szavazókat, ahol nincsenek acsarkodások, marakodások, csak a kiválasztottak alkuja. A kedvenc szavát használva: ez aztán „modern" ajánlat.

Nagypárti összekacsintást láttunk (a Fidesz megfontolja), ahol az idei csata elkerülése helyett a felek jövőre halasztott összecsapásról egyezkednének (államfőválasztás 2005-ben). Az ajánlat józan ember számára abszurd volta mellett a két kis párt vezetője nyilván a leselkedő veszélyt is megérezve rázta fejét: nekik jobb ma a bukás kockázatát is magában hordó verseny egy holnapi Kétpárti Kerekasztalnál.

De ne cselezzük ki önmagunkat, mint azt a fifikás Horn Gyula tette magával régen többször: a közös listából nem lesz semmi. Nem, mert igazából a közvélemény-kutatásokban vezető Fidesznek sem áll érdekében. Medgyessy Péter ajánlata éppenséggel a kampány kezdete. Most ő kezdeményezett, miként Orbán Viktor tette néhány napja a munka becsületének visszaállításáról mesélve a bizonytalan szavazóknak. Nekik szólt a miniszterelnök barátsági, megnemtámadási szerződése is, nem ellenfeleinek.

Bizony, már folyik a harc a középen állókért, elpártolókért, egyelőre szómágiával, szimbólumgyártással, bankárvilág kontra közös lista.

A lényeges dolgok ennél bonyolultabbak. Tartsuk nyitva a szemünket. Várjuk a részleteket.

Kevesebb díjazott március 15-én

A tavalyi 36 díjazottal szemben idén tizenöten kaphatnak Kossuth-, illetve Széchenyi-díjat. A március 15-én az államfő által átadott jutalom az egyedüli magas rangú elismerés, amellyel pénz is jár. A díjazás összege minden évben a statisztikai adatok alapján kiszámított átlagkereset ötszöröse, ez 2003-ban összesen 4,7 millió forint volt – tájékoztatott Becker Pál, a Köztársasági Elnöki Hivatal kabinetfőnöke. A hivatalban e célra elkülönített 102 millió forintot a kormány tavaly 72 millióval egészítette ki, így harminchatan részesülhettek az elismerésben. A takarékossági csomag miatt a költségvetési keret hat százalékát, 40 millió forintot „kérték vissza" a Köztársasági Elnöki Hivataltól. Miután a kormány várhatóan nem toldja meg a keretet, mindössze tizenöt személyt díjazhatnak március 15-én. *(mh)*

ORTT: csak a Fidesz váltja delegáltját

Az SZDSZ idén is támogatja tavalyi delegáltját, Tímár Jánost a médiahatóságba – mondta lapunknak Pető Iván. Az MSZP várhatóan a jelenlegi testületi tagot, Ladvánszky Györgyöt küldi a médiahatóságba, akárcsak az MDF Wéber Jánost. Kizárólag a Fidesz váltja le Erdős Zsuzsannát, akinek helyére Szalai Annamáriát javasolja. *(mh)*

Lomnici: átvilágítják a Fővárosi Bíróságot

Jól haladnak feladataik teljesítésével a tavaly július óta működő ítélőtáblák – jelentette be tegnap Lomnici Zoltán, a Legfelsőbb Bíróság elnöke. A fővárosi, a pécsi és a szegedi táblára fél év alatt 11 ezer új ügy érkezett, az LB pedig 5500 régi aktát tett át hozzájuk. A perek többségét lezárták. A Fővárosi Bíróságon ugyanakkor halmozódnak a tennivalók – derült ki. Lomnici Zoltán közlése szerint az FB-t átvilágítják. *(mh)*

1 mondatban

- **Szabályosan teljesítette** a Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítvány a 60. életévüket betöltött holokauszt-túlélők életjáradékának folyósításával kapcsolatos feladatokat – állapította meg az Állami Számvevőszék. *(mti)*

- **Támogatásáról biztosította** a szocialista frakció tegnapi ülésén Keller László közpénzügyi államtitkárt. *(mh)*

- **Kezdődjön meg** a 2001–2002. évi elmaradt ruhapénzek kifizetése a rendőrség, a határőrség és a katasztrófavédelem egyenruhás dolgozóinak – rendelkezett tegnap Lamperth Mónika belügyminiszter. *(mh)*

- **Vonja vissza** a rendőrség átszervezését célzó javaslatát – szólította fel a Fidesz a belügyminisztert. *(mti)*

- **Roma holokauszt-emlékmű** felállítására társadalmi gyűjtést szervez a Roma Polgárjogi Alapítvány: a 21 millió forint értékű emlékhelyet Budapesten a Nehru parkban kívánják kialakítani. *(mh)*

Ki sértett államtitkot?

K&H-ügy: Bácskai János tegnap ártatlannak vallotta magát

Egy nappal Kulcsár Attila titkosszolgálati lehallgatása után már olyan beszélgetést rögzítettek a nemzetbiztonsági szolgálatok a K&H Equities egykori álbrókerének telefonjáról, amelyet ha megosztanak a rendőrséggel, ma idehaza lenne Kulcsár Attila – ez derült ki Bácskai János dandártábornok vallomásából tegnap, amelyet a Fővárosi Bíróság katonai tanácsa előtt tett.

Ferenczi Krisztina

A maffiaellenes központ állásából július 28-án felfüggesztett vezetőjét, Bácskai Jánost Kulcsár Attilával, a K&H Equities sikkasztással gyanúsított álbrókerével kapcsolatban vádolja a Budapesti Katonai Ügyészség hivatalos személy által elkövetett bűnpártolással és gondatlan államtitoksértéssel.

Bácskai János, a Szervezett Bűnözés Elleni Koordinációs Központ felfüggesztett vezetője tegnapi, első tárgyalási napján azt mondta: nem érzi magát bűnösnek.

A bíró ismertette a Nemzetbiztonsági Szolgálatok által tavaly június 20-a után rögzített telefonbeszélgetéseket, amelyeket Kulcsár Attila, a K&H Bank volt ügyvezetője telefonjáról rögzítettek Szász Károly megverése után. Bácskai azt mondta: amikor Kulcsár megkereste néhány nappal ezt követően, tudta, hogy az eset egyik potenciális elkövetője lehet. A beszélgetések időpontját és a telefonbeszélgetésekből készült jegyzőkönyvek hitelességét is vitatta a tábornok, ezért ügyvédje indítványozta: a bíróság szerezze be eredetiben a felvételeket.

fotó: Kovács Katalin

Bácskai János és védője, Ilcsik Sándor – egy hét alatt sok minden kiderülhet

Bácskai szerint a Miniszterelnöki Hivatal helyettes államtitkára, Kodela László mutatta be őt Kulcsárnak 2003 júniusában egy vacsorán – az érintett egy korábbi vallomásában tagadta ezt. Később Kulcsár kérésére találkoztak egy szállodában, ahol a bróker megemlítette a Pannonplast-ügyet, és hogy attól fél: az ügy iratait el akarják tüntetni. Bácskai ekkor tájékoztatta az ORFK Szervezett Bűnözés Elleni Igazgatóságát. Kulcsár egy újabb találkozón azt mondta: befolyásos személyeket érintő hatalmas pénzügyi botrány van kibontakozóban. Bácskai Kulcsárt idézte, aki azt közölte: „valószínűleg nem fogok tudni kibújni a sikkasztás vádja alól", s öt-tíz percben beszélt a bankbotrányról is.

Bácskai tudtára adta a brókernek, hogy ezt jelentenie kell a feletteseinek, mire Kulcsár azt felelte: ez nagyon jó, mert Tóth Andrással ő is találkozni fog. Bácskai még aznap bejelentkezett Tóth András államtitkárhoz, találkozójukon tájékoztatta őt a bankbotrányról szóló beszámolóról. Utána a belügyminiszternek és Kiss Péter kancelláriaminiszternek is beszámolt.

Még hat tárgyalási napot tűzött ki a bíróság. Ma Kiss Péter kancelláriaminisztert hallgatják meg tanúként, szerdán Molnár Csaba alezredest, és tanúnak idézték Tóth Andrást is.

Cikkgyűjteményünk a témáról: www.magyarhirlap.hu/bankbotrany

MHonline

Mindenképp felállítanák a Teleki-szobrot Budapesten

Mindenképp felállítja Teleki Pál szobrát a róla elnevezett emlékbizottság. Ha másképp nem megy, magánterületen helyezik el az alkotást.

Újra tárgyal holnap a Teleki-szobor engedélyezéséről a fővárosi közgyűlés városképvédelmi bizottsága. Ha a képviselők nem támogatják a javaslatot, vagyis nem értenek egyet a kulturális bizottság korábbi döntésével, a közgyűlés határoz az engedélyezésről.

Fellegi Ádám zongoraművész Demszky Gábor főpolgármesterhez írott, lapunkban elsőként publikált levelével akciót indított a szobor miatt, amelyet egy civil szervezet, a Teleki Pál Emlékbizottság tervez felállítani a budai Vár területén. Demszky először azt közölte, hogy nem vétózza meg a kulturális bizottság döntését, de miután Kuncze Gábor, az SZDSZ elnöke és Fodor Gábor ügyvivő elfogadhatatlannak tartotta a szobor felállítását, Demszky arra kérte az emlékbizottságot, hogy vonja vissza kérelmét. A döntésben a kulturális miniszter is segíthette Demszkyt. Hiller István levelet írt a főpolgármesternek: nem akarják, hogy Telekinek szobra legyen a Várban.

– Mindenképp fel akarjuk állítani a szobrot, nem visszakozunk – közölte Csicsery-Rónay István, a Teleki Pál Emlékbizottság ügyvezető elnöke. Kijelentette: ha nem lehet közterületen elhelyezni a szobrot, magánterületen állítják fel.

Közben folytatódik a civilek tiltakozó akciója, eddig több mint 1300, a szobrot ellenző aláírás gyűlt össze. A szoborállítást korábban engedélyező kulturális bizottság SZDSZ-es elnöke, Körmendy Ferenc azt mondja: jóhiszeműen jártak el, de tévedtek, amikor azt gondolták, hogy „a Mádl Ferenc és Göncz Árpád fővédnökök által is hitelesített konszenzus létrejött már a társadalomban Teleki megítélését illetően". Göncz Árpád titkárságán azt közölték, hogy a volt köztársasági elnök nem kíván nyilatkozni.

Gémesi György MDF-es képviselő az Országgyűlés tegnapi ülésén védelmébe vette Teleki Pált. *vz*

Cikkgyűjteményünk a témáról: www.magyarhirlap.hu/teleki

MHonline

T. Ház: aggódik a Fidesz az egészségünkért

Draskovics Tibor pénzügyminiszterként, Deutsch Tamás pedig alelnökként debütált tegnap a parlament tavaszi ülésszakának első ülésnapján.

A Medgyessy Péter országértékelésével kezdődő és sokak számára a kormányfői beszéddel záródó ülésnap napirend előtti felszólalásai között a Tilos Rádió körüli „felhajtásról" és az M5-ös autópályáról esett szó, utóbbi téma később az azonnali kérdések között is többször visszaköszönt.

A sztráda kivásárlásáról és matricássá tételéről szóló kormánydöntés kapcsán a Fidesz képviselői a Postabank privatizálásából befolyt 101 milliárd forint sorsáról, a kormány tulajdonszerzéséről és a szerintük előnytelen szerződés részleteiről érdeklődtek. A matricás díjfizetésnek az MSZP márciusi kongresszusával való egybeesését is firtatták.

Az interpellációk sorában Király B. Izabella pártjának iraki olajügyét, a mezőgazdaság és az egészségügy helyzetét vették célkeresztbe az ellenzéki képviselők.

Selmeczi Gabriella (Fidesz) Kökény Mihály egészségügyi miniszternek címezte, hogy szerinte öt év óta először az idén csökken a magyar egészségügyi intézmények támogatásának reálértéke. Mint mondta, ezzel párhuzamosan az egészségügynek meg kell küzdenie a kiadások növekedésével a villany, a gáz, az élelmiszerek és a gyógyszerek területén. Válaszában Kökény közölte: a kormány változásokat akar, az egészségügyi intézmények nem nyúlkálhatnak egymás zsebébe. A képviselő felszólította Kökény Mihályt, hogy távozzon posztjáról, s nem fogadta el a választ, nem úgy, mint a Ház többsége.

A határozathozatalokban a képviselők egyöntetűen támogatták az emberi és szabadságjogok védelméről szóló, a halálbüntetés eltörlésére vonatkozó egyezmény kihirdetésére irányuló határozatot. Az MDF által kezdeményezett, az iraki kontingens azonnali hazarendelését célzó határozati javaslat tárgysorozatba vételét a parlamenti többség elutasította.

A büntető törvénykönyvnek az állatkínzás büntethetővé tételére irányuló módosításáról ma kezdik meg a részletes vitát a képviselők. *jh*

Cikkgyűjteményünk a témáról: www.magyarhirlap.hu/parlament2004

MHonline

Elutasított interpellációk miatt nem válthatják le Poltot

A legfőbb ügyésznek konkrét ügyekben is válaszolnia kell ugyan a honatyák interpellációira, ám ezzel nem sértheti meg sem az alaptörvényt, sem a többi jogszabályt. Az alkotmánybírák tegnapi határozata szerint az országgyűlési képviselők akárhányszor leszavazhatják a vádhatóság első emberét, nem érhetik el a leváltását.

Kulcsár Anna

Azután, hogy a kormánypárti képviselők tavaly sorozatosan nem fogadták el Polt Péternek az interpellációkra adott válaszait, a legfőbb ügyész az Alkotmánybírósághoz (AB) fordult. Arról kért állásfoglalást, milyen következménnyel jár, ha a honatyák nem fogadják el az interpellációra adott válaszát.

A bírák rögzítették, hogy a legfőbb ügyész nincs alárendelve az Országgyűlésnek. Az első számú közvádlót ugyan a parlament választja meg, de ez nem jelenti azt, hogy akár közvetve, akár közvetlenül utasíthatná. Kiderült az is: a képviselők bármit kérdezhetnek, ám a legfőbb ügyész nem mondhat akármit. Válaszával nem sértheti meg az alkotmányt – nem csorbíthatja például mások alapjogait –, és nem veszélyeztetheti az ügyészség feladatainak ellátást. Nem árulhat el nyomozati titkokat: a büntetőeljárási törvény szerint a bűncselekmények vizsgálata nem nyilvános. A legfőbb ügyész kötelessége az alkotmánybírák szerint kimerül abban, hogy felvilágosítást, magyarázatot ad az interpellációkra. A határozatból kitetszik: nemcsak a plénum előtt, de a parlamenti bizottságok ülésein is meg kell gondolnia, hogy mit mond.

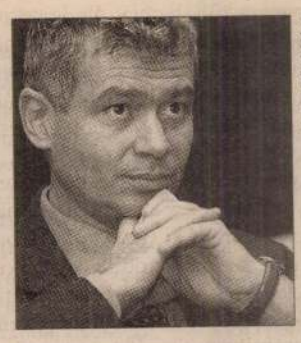

fotó: Pélyi Nóra

Polt Pétert tegnap ismét leszavazta a parlament

Az AB szerint a vádhatóság vezetője nem tartozik politikai felelősséggel – nincs mód a visszahívására, ha leszavazzák. Közjogi felelőssége van csupán: az interpellációkra adott válaszain kívül megbízatásának hat éve alatt évente beszámol az Országgyűlésnek az ügyészség munkájáról. Polt tegnap úgy értékelte, hogy az AB megerősítette az ügyészség függetlenségét. Helyettese, Varga Zs. András lapunknak azt mondta: helyes volt, hogy az alkotmánybírákhoz fordultak. A bírói határozat szerint az egyszerű többséggel elfogadható ügyészségi törvénybe sem lehet olyan passzust beiktatni, amely előírná a visszahívást. A leváltásra csak a köztársasági elnök kezdeményezésére van mód, s csak akkor, ha a legfőbb ügyész bűncselekményt követ el.

Válasz a cégfantomizálásra

Az Országgyűlés tegnap kezdődött tavaszi ülésszakában először – a kormányváltás óta viszont tizenhatodszor – szavazta le a parlament tegnap Polt Péter legfőbb ügyész interpellációra adott válaszát. A legfőbb ügyészhez a Kaya Ibrahim-féle cégfantomizálási ügy kapcsán Gusztos Péter szabaddemokrata képviselő intézett kérdéseket. Polt válaszában megismételte a képviselő hasonló tartalmú, decemberi interpellációjára adott feleletét, amely szerint az ügyészség a nyomozás folytatását nem látta indokoltnak, mert a cselekmények jelentős része már a feljelentés időpontjában elévült. *jh*

dettel s „F. Frantzöische Linie" befejeósel.

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek 29: 37.6 c/m.

Ltfra 4691.

Riegel, Christ.

Hadjárat:

A magyar seregek átkelése ~~a Rajnán~~ 1714-ben okszerűen
ábrázolja, ~~A~~ hogy azok a Középtérre átszelő Rajnán ~~számos~~ csolnakokban
~~látunk, melyben a magyar csapatok~~ kelnek át és hogy ~~[illegible]~~
a pandurok, kik balról partra szállnak a francziakat fu-
tásra kényszeritik. Jobbról „Schröck" városán ~~[illegible]~~ innen a mely
mellett a magyarok hidat vertek, ~~a [illegible]~~
az átkelésre várakozó gyalog és lovas katonaság ~~[illegible]~~ helyezkedett el.
A látkép felett a „Geographische vorstellung des RHEIN-
STROMS von Schröck biß nach MAYNTZ den 1. July 1744", az
„Accurater Grundriß des Rheinstroms bey Schröck" és a „SITV
TION der Luttenburger Linie" van adva. Feliratai a ~~[illegible]~~
lebegő mondatszalagon:

„Der Glückliche übergang der Königl.
Hungarischen Troupen, bey Schröck über den
Rheinstrom d. 1. July 1744."

salól középütt: „Nürnberg verlegt v. Christ: Riegel Buch.
u. Kunst Händler unter der Vesten."

Fölül balra pedig magyarázat van: „A. Rhein. fl." ker-

Rieger Tibor rokrán

BUDAPESTI KIADÁS

NÉPSZABADSÁG

2004. FEBRUÁR 20., PÉNTEK

ORSZÁGOS NAPILAP

www.nepszabadsag.hu

LXII., 43/2. SZÁM, 28 OLDAL, 128 FORINT

FÓKUSZ

Iskolaválasztó

„Igényes, barátságos környezetben, jól képzett pedagógusok várják gyermekeiket." „Korszerű számítógéphálózat, internet." „Változatos művészeti nevelés." Ilyen szlogenekkel próbálják magukhoz csábítani az általános iskolák leendő diákjaikat. A szülői fórumok és a nyílt napok mellett egyre gyakrabban hirdetnek helyi lapokban, kábeltévéken. A verseny nagy, mivel az óvodából kilépő gyermekek száma egyre csökken. Az állami támogatást pedig létszám alapján kapják az intézmények.

Az 1997–98-as tanévben még több mint 133 ezren voltak az első osztályosok, tavaly szeptemberben már csak 117 262 diák vágott neki az első évfolyamnak. A hamarosan kezdődő beiskolázási időszakban – március 1-jétől április 28-ig, a fenntartó által megadott időpontban – várhatóan alig több mint 108 ezer gyermeknek keresnek iskolát szüleik.

Az önkormányzatoknak ki kell jelölniük olyan iskolákat, ahová az adott körzetben lakó gyermekeket mindenképpen föl kell venni. A szülők azonban vihetik máshová is gyermeküket. A választásnál érdemes megnézni az intézmények pedagógiai programját. Ebből a nyilvános dokumentumból lehet megtudni, hogy milyen speciális programokat, például több testnevelésórát vagy nyelvoktatást indít az iskola.

ELSŐ OSZTÁLYOS ÁLTALÁNOS ISKOLÁSOK SZÁMA (ezer fő)

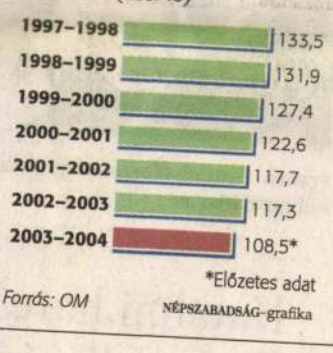

Egy-egy népszerűbb tagozatnál még az egyre csökkenő gyermeklétszám mellett is előfordulhat, hogy többen jelentkeznek az osztályba, mint ahány férőhely van. Felvételiztetni nem lehet – ezt tiltja a közoktatási törvény. Játékos foglalkozásokon persze megnézhetik, megfelel-e a jelentkező az adott tagozat speciális követelményeinek. Ez lehet szerepjáték, beszélgetés vagy rajzolás.

Az óvodások attól a naptári évtől kezdve válnak tankötelessé, amelyben betöltik hatodik életévüket. Előfordulhat azonban, hogy egy gyermek csak hét- vagy nyolcévesen lépi át először az iskola küszöbét. 1999 óta lehetőség van ugyanis arra, hogy a már hetedik életévét is betöltött gyermek még egy évig óvodába járjon. Ezt mind több szülő kéri: a hétévesek több mint négy százaléka most is óvodába jár. A döntéshez a nevelési tanácsadó, a szakértői bizottság és az óvodai nevelőtestület egyetértése is szükséges.

Ha egy szülő véletlenül elfelejtené beíratni gyermekét, akkor előbb az iskola, majd az önkormányzat is figyelmezteti a mulasztására. Akiket viszont beiskoláznak, már csaknem biztosak lehetnek abban, hogy nem visznek majd haza a szó szoros értelmében vett rossz jegyeket, és nem járják majd kétszer az első osztályt. A szeptemberben kezdődő tanévtől az alsósok teljesítményét ugyanis már szöveges formában kell értékelni, évismétlésre kötelezni pedig csak a szülő beleegyezésével lehet őket.

VARGA DÓRA

■ HIÁNYZIK A SZEMÉLYRE SZÓLÓ SZERETET
8. OLDAL

■ MÁTYÁS-RAP ÉS FORRADALMI KÉPREGÉNY
9. OLDAL

A Tercsi ugrani készül

jövő 7 MAGAZIN

Közös lista helyett egyeztetés

Jövő kedden folytatódik a miniszterelnök közös európai parlamenti választási listára vonatkozó javaslatáról a négypárti egyeztetés – közölte a tegnapi első összejövetel utáni tájékoztatón a megjelent három párt elnöke. A diplomatikus megfogalmazás mögött érzékelhető, hogy magáról a közös listáról nemigen közeledtek az álláspontok, az MSZP-n kívül egyik politikai szervezet sem fogadja el az együttes jelöltállítást, s így azt sem, hogy a koalíció, illetve az ellenzék felefele arányban képviseltesse magát az Európai Parlamentben, illetve hogy mindettől függetlenül tartsák meg a választást is. *Kuncze Gábor*, az SZDSZ elnöke egy kérdésre, miszerint miért vesznek részt az egyeztetésen, ha a javaslatot elutasítják, így felelt: „mert egy rendkívül kulturált és udvarias párt vagyunk". Az MDF elnöke, *Dávid Ibolya* arra emlékeztette lapunk munkatársát: ő már másfél éve kezdeményezte, hogy az uniós megfigyelők nagy horderejű kérdésekben jussanak egyezségre, foglaljanak el közös álláspontot, ám ajánlatát akkor éppen az MSZP fogadta ellenérzéssel. Dávid örvendetesnek találná, ha lista készülne azokról a témákról, amelyekben „nem kerülhet szembe magyar a magyarral". Véleménye szerint a négypárti egyeztetésnek ebbe az irányba kell fordulnia, mivel a közös listaállítás illuzórikus. *Orbán Viktor* Athénban, ahol az Európai Néppárt elnökségének ülésén vesz részt, lapunknak azt nyilatkozta: nem érti, miről lehetne még tárgyalni, ha az SZDSZ és az MDF is elvetette a javaslatot. Azt sem érti a Fidesz elnöke, miért kellene a nemzeti összefogás érdekében a polgárok szabad választási jogát súlyosan korlátozni.

Részletek a **4. OLDALON**

A lengyeleké lesz a Teleki-szobor?

Budapesti tiltakozások az emlékmű felállítása ellen és mellett

FOTÓ: TEKNŐS MIKLÓS

Miniszterelnök-szobor a garázsban: sorsára vár

A Teleki Pál szobra miatti magyarországi vita arra indította a néhai miniszterelnök nevét viselő emlékbizottságot, hogy megfontolja a szobor lengyelországi felállításának lehetőségét – értesült a *Népszabadság*. A szervezet egyik tagja lapunknak úgy fogalmazott: reménykednek a városháza engedélyében, de ha ez nem születik meg, akkor is megtalálják a szobor helyét. Az alkotás lengyel pártolói vetették fel: ha Magyarországon nem sikerül alkalmas helyszínt találni, állítsák fel a szobrot lengyel földön. A mű több mint 15 millió forintos költségének nagyobb részét is lengyel adományozók adták össze. *Demszky Gábor* főpolgármester felépése után a budapesti szoborállítás engedélyének visszavonásáról döntött szerdán az önkormányzat egyik bizottsága. A szoborról jövő heti ülésén mondja ki a végső döntést a Fővárosi Közgyűlés.

Amíg a szobor felállítása ellen tiltakozó *Fellegi Ádám* Pro Urbe-díjas zongoraművész mellé többen – köztük kormánypárti politikusok – csatlakoztak, és az interneten több mint ezer aláírás gyűlt össze, addig a Honfoglalás 2000 Egyesület országos aláírásgyűjtést kezdett a Teleki-szobor felállításának támogatására. A Jobbik Magyarországért Mozgalom vezetői pedig csütörtökön a Kossuth téri Károlyi-szobornál azt hangoztatták: ha Károlyi Mihálynak lehet szobra Budapesten, akkor az egykori miniszterelnök is rászolgált az emlékműre.

Részletek az **5. OLDALON**

Meghitelezett oxigén

Az OEP nem kötött szerződést a szállítókkal

Február elseje óta szerződés nélkül szállítják a cégek a rászorulók otthoni ellátásához szükséges palackos vagy cseppfolyós oxigént. A korábbi megállapodás lejárt, az újat az Országos Egészségbiztosítási Pénztár egyelőre nem írta alá.

Az Oxigénkezeltek Egyesületénél elmondták: a betegek bizonytalanok, meddig számíthatnak a számukra életmentő készítményekre. – Pillanatnyilag kizárólag a cégeken múlik, meddig szállítanak, meddig hajlandóak hitelezni. A pénztár ugyanis visszadobja a benyújtott számlákat – nyilatkozta az egyesület elnöke, *Tóthné Nemes Mária*.

Az otthoni ellátáshoz forgalmazott oxigén elsősorban tüdőtágulattól, asztmától, krónikus bronchitistől szenvedő, illetve belgyógyászati problémákkal küzdő betegek számára létfontosságú, de más kezelésekhez is szükséges lehet.

OEP... folytatás az **5. OLDALON**

FOTÓ: SZABÓ BERNADETT

Nélkülözhetetlen elem

Szélmalomharc a levélszeméttel

Januártól a fogyasztóvédelemhez is fordulhatnak azok, akiket bosszant, hogy elektronikus levelezési címükre kéretlen e-mailek tömege érkezik. A legfrissebb felmérések szerint ma már minden második elektronikus levél kéretlen reklámüzenet vagy gyalázkodó, esetleg pornográf küldemény. A nem várt e-mailek több mint negyven százaléka egészségügyi témájú. A gyógyszerhamisítással foglalkozó cégek előszeretettel használják a világhálót arra, hogy a rossz minőségű készítményeket rásózzák a gyanútlan vásárlókra. A legnagyobb bevétel az „életmód" gyógyszerek – mint például a Viagra – forgalmazásából származik.

Részletek a **17. OLDALON**

Új gazdajelszó: légy árrésen

Megkezdődtek a szakértői tárgyalások a demonstráló gazdák és a kormány között. Az „értelmes megállapodásra" a kormányfő utasította is agrárminiszterét. Úgy látszik, a gazdák megtalálták a közös hangot a kormánnyal: mindketten a feldolgozók és a kereskedők árrését tartják túlzónak – ezért a demonstrációk a jövő héten a nagyáruházak és a feldolgozók előtt folytatódnak. Polgári körök vasárnapra a budapesti Felvonulási tér melletti parkolóba szerveztek szimpátia-tüntetést A radikális politikai törekvéseiről ismert Lelkiismeret '88 csoport és a Hur Szövetség hétfőn nagygyűlést akar ren dezni a fővárosban, és a közlekedés meg bénításával is próbálkozhatnak.

Bővebben a **17. OLDALO**

Védelmi hibák al-Hillahban?

Az al-Kaidára gyanakszik a honvédelmi tárca

Megakadályozhatták volna az ablaküvegekre ragasztott átlátszó fóliákkal, sűrű hálókkal, az ágyaknak az ablakoktól távolabb való felállításával, légnyomáshullám-fékező függönyökkel az al-hillahi sebesüléseket? A vélemények megoszlanak. Az Irakot megjárt HM-vezetők azt mondják, a lehetőségek szerint mindent megtettek, hogy megvédjék a békefenntartó-szállítási feladatokat ellátó több száz magyar katonát. A *Népszabadság* egy nyugdíjas katonatiszt olvasója viszont azt állítja, nagyobb gondossággal, előrelátással, a szolgálati szabályzatban foglaltak megtartásával, a régi, második világháborús tapasztalatok alkalmazásával el lehetett volna kerülni a tíz, orvosi ellátást igénylő és a további 28 könnyű karcolásos sebesülést.

A honvédelmi tá valószínűnek tartja, hc szerdán az al-Kaida madta meg autóbomb kal a Bagdadtól délre t ezer szövetséges kat nak szálláskörletül s gáló al-hillahi tábort. rencse a szerencsétlen ben, hogy a magy végzetes sebesülések kül úszták meg az e legerősebb autóbo merényletet.

Részletek a **3. OLD**

9 770133 175050 04043

Janusz Bugajski nem kényszeríti a konszenzust

Nem kívánok közvetíteni a magyar pártok között, kizárólag azért jöttem Budapestre, hogy meghallgassam a véleményüket. Szeretnék rájönni, hogyan alakulhat ki konszenzus főleg a magyar–amerikai kapcsolatok tekintetében, és azon keresztül a magyar belpolitikában. Ám a konszenzust nem lehet kívülről a pártokra kényszeríteni – mondta lapunknak *Janusz Bugajski*. A washingtoni Stratégiai Nemzetközi Tanulmányok Központjának (CSIS) kelet-európai programigazgatója úgy vélte, hogy a magyar politikai erők „megismerésére" tett kezdeményezése iránti nagy érdeklődés is azt mutatja: szükség van az egyéni akciókra.

A szakértő tegnap a Budapest Külpolitikai Klubban tartott előadást az orosz külpolitikáról, ma pedig *Hajdú András* külügyi államtitkárral és *Demszky Gábor* SZDSZ-es főpolgármesterrel találkozik.

Az amerikai elemző szerint Moszkva minden politikai, gazdasági és diplomáciai eszközt bevet, hogy erősítse befolyását Kelet-Európában. A Kreml e cél érdekében a kommunizmusból hátramaradt kapcsolatrendszertől kezdve az orosz maffián át a balkáni nacionalizmus gerjesztéséig egyetlen módszertől sem riad vissza – figyelmeztetett Bugajski.

– Jól tettük, hogy nem alkalmaztuk Janusz Bugajski előadását a D–209-es témára – erre már a vitát „moderáló" fideszes *Németh Zsolt* figyelmeztetett, akinek párttársai közül *Kövér László* és *Bába Iván* is részt vett az előadáson.

Arra a kérdésünkre, hogy az Oroszországról elmondottak gerjeszthetnek-e azonnali belpolitikai vitát, Bugajski azt válaszolta: „amit elmondtam, azt minden párt felhasználhatja saját politikai céljaira".

G. G. A.

Janusz Bugajski

Iráni választások a bojkott jegyében

Három reformpárti lapot betiltottak – A Nobel-békedíjas sem szavaz

FOTÓ: REUTERS – DAMIR SAGOLJ

Választási plakátokkal teleragasztott teheráni házfal

HÍRÖSSZEFOGLALÓNK

Robbanások rázták meg Iránt a mai parlamenti választások előtt. Az északkeleti Khoraszan tartományban három falut söpört el, több mint 300 embert ölt meg az elszabadult vagonokban szállított kőolaj és a műtrágya elegyének robbanása. A fővárosban viszont valóságos politikai földrengést jelentett, hogy a lelépő parlament reformista képviselői nyílt levélben bírálták az ország legfőbb irányítóját.

Tegnap a teheráni főügyészség három reformpárti újság terjesztését is betiltotta. A „feketelistára" tett lapok ugyanis közölték azt a nyílt levelet, amelyet a lelépő parlament reformista képviselői intézték *Szajed Ali Hamenei* ajatollahhoz, az ország legfőbb politikai és vallási vezetőjéhez. Az üzenetet korábban felolvasták a parlament épületében is. A szöveg példa nélküli támadás a papi rendszer első számú embere ellen, aki a „forradalom legfelsőbb vezetője" címet viseli. A képviselők felelőssé teszik Hameneit a mai „szégyenteljes" választásokért. Előzőleg a legfőbb vezető által kinevezett tizenkét tagú Őrök Tanácsa 2300 reformista képviselőjelöltet – köztük több parlamenti tagot – megfosztott az indulás lehetőségétől. Hamenei a döntés korrigálására szólította fel az Őröket, akik csak kozmetikai változtatásokat hajtottak végre. A testület ezt nem tehette volna meg az ajatollah egyetértése nélkül – állították a levél szerzői. A legfelsőbb vezető bírálata Iránban bűncselekménynek számít. A jelöltlisták megtisztításával akartak csupa vallási konzervatívból összeálló törvényhozást összehozni.

Hamenei ajatollah 1989 óta tölti be tisztségét. Nemcsak az Őrök Tanácsát nevezi ki, de ő a hadsereg és a belbiztonsági erők, titkosszolgálatok irányítója is. Jóváhagyása nélkül nem folytathatta volna Irán atomprogramját sem. Az ENSZ atomenergia-ügynökségének szakértői épp a választások előtti napokban bukkantak újabb, feltehetően pakisztáni eredetű uráncentrifugákra az egyik nukleáris létesítményében. Ez nem az első ilyen felfedezés, s megerősíti a korábbi izraeli és amerikai vádakat, hogy Teherán atomfegyvert fejleszt. Irán ezt tagadta, s késznek mutatkozott arra, hogy kutatólétesítményeit megnyissa az ENSZ-ellenőrök előtt. (Csütörtökön kétmilliárd dolláros üzletet kötött Japán Iránnal a 26 milliárd hordóra becsült Azedegan kőolajmező kitermeléséről. Az ügyletet az amerikai külügyminisztérium azzal bírálta, hogy a bevételeket Teherán nukleáris fegyverek megszerzésére fordíthatja.)

Hamenei ajatollah többször is a választásokon való nagyarányú részvételre szólított fel, miközben a hivatalban lévő államfő, *Mohammed Khatemi* hívei bojkottot hirdettek. Távolmaradásukat jelentették be a diákaktivisták is. Őket erősítette meg *Sirin Ebadi* emberjogi aktivista, a Nobel-békedíj iráni kitüntetettje, aki maga is úgy nyilatkozott, hogy nem fog szavazni.

A reformpárti képviselők azzal vádolják a papi vezetést, hogy elvették a „nép legszentebb jogát a választásra", s a politikai alternatíva hiánya miatt hirdettek bojkottot. A hírügynökségi jelentések nagyarányú választói közönyről, a politikából való kiábrándultságról számolnak be. A megszólaltatott irániak többsége azt állítja, nem megy el szavazni, mert a politika nem ad munkahelyet, megélhetést a fiataloknak.

Elemzők szerint a tét az, hogy milyen arányban vesznek részt mai választásokon az irániak. Az alacsony arány kétségessé teheti az így kialakuló többség legitimitását.

Frattini: Európa az egyenjogúságon alapuljon

Az unió széteséséhez vezetne a kétsebességes Európa – kongatta meg a vészharangot *Kovács László* külügyminiszter az olasz kollégájával, *Franco Frattinivel* való tegnapi budapesti tárgyalása után. A *Népszabadság* kérdésére Frattini tagadta ugyan, hogy ez a kijelentés az egy nappal korábban, Berlinben tartott brit–francia–német csúcsra vonatkozott volna – mint mondta, arról nem tárgyaltak –, de Olaszország véleményét kifejtve megerősítette: Európa a huszonötök egyenjogúságon alapuló tömörülését jelenti.

A két külügyminiszter aláhúzta: erősíteni kell a transzatlanti kapcsolatokat, sőt – mint Frattini hozzátette –, azokat ki kell terjeszteni a Földközi-tenger medencéjére is. Az olasz külügyminiszter azt tartotta fontosnak, hogy a készülő uniós alkotmányba „több Európa" kerüljön. Ezen pedig azt értette, hogy közelíteni kell az államokat és a népeket, s mindenképpen nagyobb teret kell adni Európának a nemzetközi színtéren.

Kovács támogatást kért olasz kollégájától abban, hogy az Európai Határőrizeti Ügynökség székhelye Budapesten legyen. A magyar külügyminiszter hozzátette: mi is a schengeni övezetbe készülünk, de az átállás költséges dolog, s ehhez szeretnénk elnyerni az unió pénzügyi támogatását. Frattini újságírói kérdésre elmondta: megbeszélésükön nem volt szó arról, hogy Olaszország részt venne a négyes metró építésében, de megerősítette az itáliai cégek érdeklődését a magyar infrastrukturális projektek iránt.

S. A.

FOTÓ: TEKNŐS MIKLÓS

Franco Frattini (Forza Italia) olasz külügyminiszter

Urán a válasz az atomultimátumra

Az amerikai fenyegetés nyomán Észak-Korea állítólag kész a tárgyalásokra

HÍRÖSSZEFOGLALÓNK

Észak-Korea nukleáris programjáról a jövő héten Pekingben esedékes hatoldalú tárgyalási fordulót megelőzően „változás jelei mutatkoznak Phenjan álláspontjában" – közölte tegnap a *Yonhap* dél-koreai hírügynökség egy szöuli illetékesre hivatkozva. Eszerint Észak-Korea mégis kész lenne megvitatni az amerikaiak által vélelmezett, dúsított uránon alapuló atomfegyverprogramját. Phenjan korábban csak plutóniumra épülő, állítólag békés célú nukleáris programját volt hajlandó elismerni. Szakértők szerint az uránalapú program azért veszélyesebb, mert nincs szükség hozzá hatalmas – és így könnyen felfedezhető – gyártó létesítményre. A bomba előállítását nem kell megelőznie többéves műveleteknek, mint a plutónium használata esetén – írta az *AP*.

Noha Phenjan hivatalosan tagadja, ám a pakisztáni atombomba „atyjának", *Abdul Kâdir Hánnak* beismerése szerint Irán és Líbia mellett Észak-Korea is részesedett bizonyos titkokból. Ennek alapján *James Kelly* amerikai államtitkár azt feltételezi, hogy Phenjan uránalapú programja a feltételezettnél „jóval előrehaladottabb stádiumban" lehet. A CIA szerint egyébként Észak-Koreának már is lehet egy vagy két darab, plutóniumból készített bombája.

Washington a napokban kemény figyelmezetést küldött Phenjannak. *John Bolton* különmegbízott kijelentette: „amennyiben Észak-Korea elzárkózik az urándúsítási programja megvitatásától, akkor nem lesz mód a *George W. Bush* elnök által remélt békés diplomáciai megoldásra." A dél-koreai védelmi miniszter pedig azt hangsúlyozta: miután Phenjan nukleáris programja az egész térség biztonságát és stabilitását fenyegeti, ha a jövő héten esedékes, újabb pekingi tárgyalási forduló eredménytelenül végződne, akkor Szöulnak fel kell készülnie a rendkívüli helyzetre, egyeztetve az Egyesült Államokkal.

Észak-Korea atomprogramjának felújítása miatt *Kim Dzsong Il* kommunista rezsimje és az Egyesült Államok viszonya lassan másfél éve rendkívül feszült. Phenjan 2002 októberében indította újra – az 1994-es megállapodást felrúgva – a jongbjoni erőműben a nukleáris fegyverhez is szolgáló plutónium előállítását, elküldve a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség megfigyelőit. Végül tavaly augusztusban Phenjan hajlandó volt a többoldalú – az USA mellett Dél-Korea, Kína, Japán és Oroszország részvételével folyó – tárgyalásokra, ám az akkori pekingi forduló nem hozott érdemi előrelépést. Észak-Korea biztonsági garanciákat és az olajszállítás felújítását követeli Washingtontól cserében nukleáris programja leállításáért.

MOSZKVA ÚJ „CSODAFEGYVERT" FEJLESZT

Oroszország olyan új fegyver prototípusát próbálta ki sikeresen, amely képes áthatolni a leendő rakétavédelmi rendszereken – közölte az orosz fegyveres erők vezérkari főnökének első helyettese. *Jurij Balujevszkij* vezérezredes elmondta: az új hiperszonikus – a hangsebességnél ötször gyorsabban repülő – járműről a napokban tartott hadgyakorlaton bebizonyosodott, hogy meg tudja változtatni keringési pályáját, s az ilyen hordozóeszközre telepített fegyver képes lesz kijátszani egy ellenséges rakétavédelmi pajzsot. Balujevszkij a kísérleti járműről csak annyit közölt, hogy orosz fejlesztésű. A hadgyakorlat során három ballisztikus rakétát bocsátottak fel, de a vezérezredes nem árulta el, hogy melyik állította Föld körüli pályára a kísérleti járművet.

Vlagyimir Putyin orosz elnök szerint a világon egyedülálló, új hadászati fegyver kifejlesztése nem az Egyesült Államok ellen irányul. Balujevszkij azt hangsúlyozta: a cél Oroszország elrettentőképességének biztosítása. A további fejlesztések főbb irányai közé sorolta még új rakétarendszerek és hordozóeszközök hadrendbe állítását 2010-re, illetve olyan rakétavédelmi rendszer kifejlesztését, amely képes megvédeni egy adott objektumot terroristák vagy bizonyos államok rakétáitól. *(MTI)*

Hatalmi harc Miller utódlásáért

Nem sokkal rá, hogy *Leszek Miller* lengyel miniszterelnök bejelentette lemondását a kisebbségben kormányzó Demokratikus Baloldali Szövetség (SLD) elnökségéről, a párton belül megindult a harc a hatalomért. A párt káderei hamar túltették magukat a meglepetésen, amit vezetőjük hétfői nyilatkozata okozott (miszerint neki nem kell feltétlenül követnie *Gerhard Schröder* példáját). Megfigyelők azonban régóta esedékesnek tartották a változást: a kormánypárt és Miller népszerűsége rohamosan csökkent, a kormány elveszítette többségét a szejmben. Mindezt botrányok sorozata, a nagy munkanélküliség és az akadozó egészségügyi reform okozza, elemzők szerint.

A gazdaság helyzete ingatag. Az EU-belépés és az euró bevezetésének terve miatt szükségintézkedéseket kell bevezetni, például a hatszázalékosra becsült költségvetési hiányt kell ledolgozni. *Jerzy Hausner* gazdasági csúcsminiszter azt mondta, hogy a nyugdíjasoknak nem kell félniük, viszont megnyirbálják az államigazgatást, olcsóbb államot produkálnak, és kevesebb hivatalnokot alkalmaznak. Miller kormánya sorsát összekötötte a tervvel. Ha nem szavazzák meg, úgy rendkívüli választást írnak ki.

Ma a legtöbb szavazatot a jobbközép, liberális Polgári Platform (PO) kapná. Ez a párt azonban – a konzervatív jobboldallal ellentétben – hajlandónak mutatkozik a Hausner-csomag megszavazására, amivel megmenthetné a kormányt.

A *Gazeta Wyborcza* Miller lemondásakor négy lehetséges jelöltet nevezett meg. A sajtó most már úgy véli, Miller a kormány éléről is távozni kényszerülhet. *Jan Rokita*, a PO képviselője szerint a többség számára közömbös, ki az SLD elnöke, és ez a váltás nem változtat az állam helyzetén.

M. G.

HIRDETÉS

Vista Utazási Irodák

Több európai nagyváros
New York* 29 900
Miami* 54 500
Mexikóváros* 71 900
Rio de Janeiro* 113 000
159 000
* bécsi indulások

Fapados ajánlatok
London, Párizs, Milánó, Zürich, Róma, Amszterdam, Velene, Split, Dubrovnik, Berlin**, Barcelona**, Mallorca** 11 980
** pozsonyi indulások
Az árak meghatározott feltételekkel érvényesek, oda-vissza utazásra vonatkoznak, és nem tartalmazzák az illetékeket és az esetleges szervizdíjat.

Húsvét Máltán ápr. 9–13.
3*-os szálloda 89 900 Ft/főtől
4*-os szálloda 109 900 Ft/főtől
Az árak tartalmazzák a repülőjegyet, a transzfereket, a szállást kétágyas szobákban, 4 éjre, reggelivel.

Horvátország ápr. 9–12.
Opatija
5*-os szálloda 65 900 Ft/főtől
Az ár tartalmazza a szállást 3 éjre kétágyas szobákban, üdvözlőitalt, svédasztalos reggelit, húsvéti ebédet, 1 húsvéti koncertet, 1 zongoraestet, valamint az úszómedence, jacuzzi és fitneszterem használatát.

Március 15. – hosszú hétvége!
Prága 4 nap/3 éj
3*-os szálloda 11 900 Ft/főtől
4*-os szálloda 24 200 Ft/főtől
Az árak tartalmazzák a szállást kétágyas szobákban, reggelivel.
Dublin 4 nap/3 éj
2*-os szálloda 87 400 Ft/főtől
3*-os szálloda 94 900 Ft/főtől
4*-os szálloda 99 900 Ft/főtől
Az árak tartalmazzák a repülőjegyet és a szállást kétágyas szobákban, reggelivel.

Tel.: 429-9751, e-mail: tourop@vista.hu
Az árak a repülőtéri illetéket és az esetleges szervizdíjakat nem tartalmazzák.

ta Utazási Központ
Bp., Andrássy út 1. · T.: 429 99 99
Váci út, 1134 Budapest, Váci út 19/B.
37 50 10 · vaci@vista.hu
Mammut II., 2. em. · mammut@vista.hu
Bp., Lövőház u. 2–6. · T.: 315 11 05
MOM Park, 1123 Budapest
45 46 · mompark@vista.hu
Székesfehérvár: 06-22 503 500
Miskolc: 06-46 508 029
Pécs: 06-72 518 770
Szeged: 06-62 548 480
Győr: 06-96 529 615
www.vista.hu
Rendelje meg havonta megjelenő ingyenes Hírlevelünket az interneten!
Engedélyszám: R-0727/93

Hitel a cigánytelepek felszámolására

A következő három évben mintegy 12,5 milliárd forintot szán az esélyegyenlőségi hivatal a cigánytelepek felszámolására. A kormányzat a pénz nagy részét hitelből szándékozik előteremteni.

A kormányzat az Európa Tanács fejlesztési bankjától 10,5 milliárd forintos hitelt kér a cigánytelepek felszámolására – jelentette be *Teleki László* államtitkár csütörtökön, Budapesten.

Az államtitkár kérdésünkre elmondta, hogy a külföldről kért összeget a magyar költségvetés a tervek szerint mintegy kétmilliárd forinttal egészíti ki. Ebből egyelőre egymilliárd forint van meg, a másik egymilliárdról több tárcával folyik az egyeztetés. A telepek megszüntetéséhez oktatási, foglalkoztatási és egészségügyi programok is kapcsolódnak. Teleki tájékoztatása alapján az összesen 12,5 milliárd forint három évre elegendő.

Az előzetes várakozásoktól eltérően a kormány legutóbbi ülésén nem fogadta el az új középtávú roma intézkedési csomagot. Magyarázatként Teleki László elmondta: a kabinet tudni szeretné, menynyibe kerülnek a roma foglalkoztatási programok, és rendelkezésre áll-e a megvalósításukhoz szükséges pénz.

Az államtitkár beszámolt az általa történelmi jelentőségűnek minősített Roma hetek elnevezésű rendezvénysorozatról. A meghívó szerint a sajtótájékoztatót erről *Lévai Katalin* tartotta volna. Az esélyegyenlőségi miniszter távolmaradását a helyszínen többen többféleképpen indokolták. Az egyik verzió szerint sürgős ügyben vidékre utazott, Lévai viszont a rendezvény után telefonon feltett kérdésünkre azzal mentette ki magát, hogy külföldi vendéget kellett fogadnia. A miniszter hangsúlyozta: nem látja akadályát annak, hogy a kormány néhány héten belül elfogadja az új középtávú roma programot.

CZ. G.

■ **DRASZTIKUSAN NŐTT** a romák települési szegregációja az elmúlt évtizedben – derül ki az MTA legfrissebb reprezentatív kutatásának adataiból. A *Kemény István* és *Janky Béla* szociológus vezette reprezentatív roma felmérés szerint ma minden második romának túlnyomórészt csak roma szomszédai vannak. A közvetlen környezet 25 százalékában kizárólag, 31 százalékában túlnyomórészt cigány családok laknak. *(Roma Sajtóközpont)*

Folytatódik a jászladányi iskolaügy

SZOLNOKI TUDÓSÍTÓNKTÓL

Nyílt levelet intézett *Lévai Katalin* esélyegyenlőségi miniszterhez *Kállai László*, a Jászsági Roma Polgárjogi Szervezet vezetője: egy, a jászladányi iskolaügyben fél évvel ezelőtt tett ígéretére emlékeztette a politikust. Lévai Katalin 2003 augusztusában Jászladányban járt, s akkor úgy nyilatkozott, hogy esélyt kell adni a magániskolának annak bebizonyítására: nem kirekesztő a működése. Lévai azt mondta, a tanév első félévét próbaidőnek tekinti, amelynek végén mérleget vonhat az iskola működéséről.

E „próbaidő" letelt, s a napokban az Országos Közoktatási és Értékelési Központ nyilvánosságra hozta az iskolában végzett vizsgálatának eredményét, amely elmarasztalja az intézményt.

– Kérem Önt, hogy korábbi ígéretének eleget téve foglaljon állást az ügyben – írja nyílt levelében a roma vezető.

Lévai Katalin esélyegyenlőségi miniszter tegnap *tudósítónknak* azt mondta: a jászladányi iskola ügyében csütörtökön konzultált *Kaltenbach Jenő* kisebbségi ombudsmannal és *Magyar Bálint* oktatási miniszterrel, s most tanulmányozza az ügyben keletkezett iratokat. – Ha szegregáció történt az iskolában, azt elítélem, s ezt fogom tenni a jövőben is – fogalmazott Lévai Katalin.

Állástalanság ellen tanulás

Mintegy 750 millió euró, azaz 191 milliárd forint jut 2006-ig a foglalkoztatás bővítésére, a munkaerő versenyképességének javítására a munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzésekkel. Ennek 75 százaléka uniós támogatás, a többit saját költségvetésből kell előteremteni – jelentette be a munkaügyi miniszter csütörtökön. *Burány Sándor* azt mondta: a felnőttképzés kiemelt feladat a kormány foglalkoztatáspolitikai stratégiájában. E célra 20,2 millió euró jut az uniós programok révén. A keretből korszerűsítik a regionális munkaerő-fejlesztő és – képző központokat is. Az idén az állami támogatás segítségével 30 ezernél többen vehetnek részt a felnőttképzésben (tavaly 5300-an tehették ezt), ehhez adókedvezmények is igénybe vehetők. A tanfolyamokon részt vevőknek a kurzus díja és az általuk megvásárolt számítástechnikai eszközök után ugyanis összesen 60 ezer forintig adókedvezmény jár.

Mindazonáltal – a szakminiszter szerint – a felnőttképzés a munkavállalói alkalmazkodóképesség kulcsa. Nemcsak állami támogatásra, hanem szemléletváltozásra is szükség van. Ennek érdekében együttműködési megállapodást készít elő a közszolgálati televízióval, hogy az élethosszig tartó tanulás gondolatát népszerűsítsék. A részletekről egyelőre nem nyilatkozott a miniszter, csupán annyit árult el, hogy az M 2 csatorna állandó rovatot indít a felnőttképzés segítésére.

Burány bejelentette azt is, hogy rövid távú foglalkoztatási program készül. Jelenleg azt próbálják meg feltérképezni, hogy mely ágazatokban várható szerkezetváltás, illetve, hogy ezek az iparági munkahelyek regionálisan hol helyezkednek el. A várható szerkezetváltásra a munkaügyi minisztérium egymilliárd forintos keretet különített el. A munkaügyi központokhoz benyújtott pályázatok útján megnyert pénz a kizárólag a regionális szerkezetváltás által okozott munkaerő-piaci problémák orvoslására használható fel.

K. J. E.

Emigrál a Teleki-szobor?

Lengyel szervezetek adták össze az emlékműállítás költségét

A Teleki Pál szobra miatti budapesti vita arra indította a néhai miniszterelnök nevét viselő emlékbizottságot, hogy megfontolja a szobor lengyelországi felállításának lehetőségét – értesült lapunk. Minden bizonnyal ezt teszik, ha a magyar főváros nem hoz pozitív döntést.

Bakos István, az emlékbizottság tagja lapunknak úgy fogalmazott: reménykednek a városháza engedélyében, de ha ez nem születik meg, akkor is megtalálják a szobor helyét. Az alkotás lengyel pártolói vetették fel: ha Magyarországon nem sikerül alkalmas helyszínt találni, állítsák fel a szobrot lengyel földön. A *Rieger Tibor* szobrászművész által készített mű több mint 15 millió forintos költségének nagyobb részét is lengyel adományozók – köztük Lengyelország budapesti nagykövetsége, a lengyel vállalkozók magyarországi klubja, valamint a Lengyel Örökségvédelmi Alapítvány – adták össze. Ami a magyar–lengyel kapcsolatot illeti, Teleki 1939-ben megtagadta a Lengyelországra támadó német csapatok átengedését, és az akkori közös lengyel–magyar határon át több százezer lengyel menekültet fogadott be.

Budapesten a Teleki-szoborról várhatóan jövő heti ülésén mondja ki a végső döntést a Fővárosi Közgyűlés.

Mint arról lapunk tegnapi számában beszámoltunk, a városrendezési és városképvédelmi bizottság visszavonta ugyan a szoborengedélyt, de többen is vitatják, volt-e ehhez joga. *Sasvári Szilárd* (Fidesz–MKDSZ) szerint legfeljebb a szobor feliratáról dönthettek volna, ezért több jogi fórumhoz, köztük a fővárosi közigazgatási hivatalhoz akarnak fordulni.

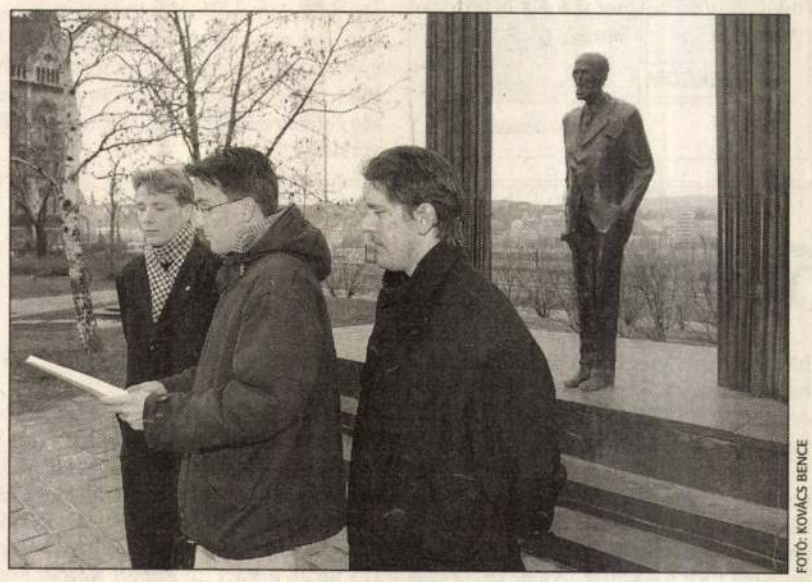

FOTÓ: KOVÁCS BENCE

A Jobbik Magyarországért Mozgalom vezetői a Kossuth téri Károlyi-szobornál csütörtökön azt hangoztatták: ha Károlyi Mihálynak lehet szobra Budapesten, akkor az egykori miniszterelnök is rászolgált az emlékműre

A vita nem csak politikusok között folyik. Miközben a szobor felállítása ellen tiltakozó *Fellegi Ádám*, Pro Urbe-díjas zongoraművész mellé többen – köztük kormánypárti politikusok – sorakoztak fel, és az interneten több mint ezer aláírás gyűlt össze, addig a Honfoglalás 2000 Egyesület országos aláírásgyűjtést kezdett a szobor felállításának támogatására és a szovjet emlékmű lebontására.

SCHMIDT GÁBOR

■ **LEGUTÓBB** a Terror Háza Múzeum pengefala miatt alakult ki jogi patthelyzet a fővárosban. A közigazgatási hivatal ugyanis tavaly ősszel úgy döntött: az engedély nélkül létesített pengefal nem bontható le, az ezt elrendelő VI. kerület ugyanis kifutott az erre rendelkezésre álló időből. A városháza bizottsága viszont nem adott fennmaradási engedélyt az építési engedély nélkül emelt épületelemre.

OEP: oxigénadósság

Egyelőre szerződés nélkül szállítják az életmentő gázt

Folytatás az 1. oldalról

Az országban három cég forgalmaz az otthoni ápoláshoz szükséges oxigént, ellátási kötelezettséggel. Szakemberek szerint kétséges, hogy a piaci alapon működő ellátás ilyen rendszerben meddig tartható fenn. A cégek hivatalos szerződés nélkül havonta összesen mintegy 45-50 millió forint értékű terméket szállítanak ki úgy, hogy semmilyen biztosítékuk nincs rá: ki is fizetik az árujukat.

Az OEP elismeri, hogy egyelőre technikai akadálya van annak, hogy megkössék a szerződéseket, de ez várhatóan már pénteken megoldódik. – Az ártárgyalások után három cég is aláírta az előszerződéseket, csakhogy azzal akkor még nem számoltunk, hogy közben a gyógyszer, illetve gyógykészítmények áfakörbe kerülnek. Így pillanatnyilag valóban nincsenek érvényes megállapodások – nyilatkozta *Kiss József*, az OEP főigazgató-helyettese, aki azonban biztos abban, hogy mindez rövidesen megoldódik. – Péntekre várjuk a cégek képviselőit, s reményeink szerint sikerül megállapodni és aláírni a szerződéseket. Akkor nemcsak a korábbi helyzet áll helyre, hanem még javul is az ellátás, ugyanis a korábbinál jobb feltételekkel juthatnak majd a betegek életmentő készítményeikhez.

KUN J. VIKTÓRIA

FOTÓ: SZABÓ BARNABÁS

A betegek jogainak védelmét tekinti alapvető missziójának a Betegjogi, Ellátottjogi és Gyermekjogi Közalapítvány – jelentette be a közhasznú szervezetet bemutató sajtótájékoztatóján Csehák Judit volt egészségügyi miniszter, az alapítvány elnöke

Kelendőek az állami kastélyok

Nagy érdeklődés mutatkozik azon kastélyok és kúriák iránt, amelyeket a hónap elején közzétett programjában állami tulajdonból kiadhatónak ítélt a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal. A 27 épületegyüttes egy részét az első jelzések szerint azok az önkormányzatok, illetve egyházak vásárolnák meg, amelyek ma is használják őket. Ugyanakkor magánszemélyek is érdeklődtek a műemlékek iránt. Igaz, ők elsősorban a helyszínen igyekeztek tudakozódni, az épületeket ma használó szociális, illetve oktatási intézmények nem kis rémületére.

– A lista közreadásával nem arról döntöttünk, hogy a mai használóknak azonnal csomagolniuk kell. Tulajdonképpen szabad kezet adtunk a Kincstári Vagyoni Igazgatóságnak, hogy indítson el egy partnerkereső programot, amely akár a műemlékek tulajdonjogának átadásával is végződhet – mondta lapunk kérdésére *Varga Kálmán*, az örökségvédelmi hivatal elnöke. Az elnök hangsúlyozta: a listán lévő 27, ma még állami tulajdonú műemlék közül 17-et korábban is értékesíthetett volna a KVI, hiszen csak tíz szerepel az örökségvédelmi törvény mellékletében. Ezek elidegenítéséhez a parlament döntése szükséges.

Mivel a KVI élén nemrégiben vezetőváltás történt, az igazgatóság eddig nem tudott hozzáfogni a kastélyhasznosítás tervének kidolgozásához. Ezért a Magyar Fejlesztési Bank által ígért hitelkonstrukciók sem körvonalazódhattak. A kastélyprogram másik irányával sem foglalkozott eddig senki érdemben: így nem lehet tudni, mi lesz annak a 22 műemléknek a sorsa, amelyekből a KÖH a „minőségi országbemutatás" bázisát, egy kastélymúzeum-hálózatot javasolt létrehozni.

N. K. J.

RÖVIDEN

SIKLÓSI KÓRHÁZMENTÉS ADAKOZÁSBÓL

Siklóson adománygyűjtés indult, a kórház dolgozói pedig havibérük tíz százalékát ajánlották föl a siklósi kórház életben tartására. A városban postaládákban és utcákon elhelyezett felhívásokon keresztül kér anyagi támogatást a városi kórház. A jelenleg kht. formában működő intézmény tavaly konszolidációs megállapodást írt alá a szaktárcával, amelynek értelmében ez év május végéig rendezni kell az intézmény gazdasági helyzetét. A megállapodás első részét tavaly év végére teljesítették is. A vezetők szerint most már a tárcán a sor, hiszen ők a megállapodás minden pontját teljesítették. *(Munkatársunktól)*

ORVOSHITELEK A MAGYAR FEJLESZTÉSI BANKTÓL

Február 20-tól nyitja meg 15 milliárdos hitelkeretét a Magyar Fejlesztési Bank. Az összegből a járóbeteg-szakellátást végző kis- és középvállalkozásokat támogatja a kormányzat. A hitelt gép-, műszer- valamint ingatlanvásárlásra lehet fölhasználni. Futamideje 15 év, s kedvezményes – 6,58 százalékos – kamatozású. A 15 milliárd forint része annak a korábban emlegetett 40 milliárdos hitelkeretnek, amelynek másik részét a kórháztörvény hatálybalépése után a privatizációban részt vevő dolgozók vehettek volna igénybe. *(Hírösszefoglalónk)*

KÉT ÚJ BESZÁLLÓKAPU LESZ FERIHEGYEN

Felújítják a Ferihegyi repülőtér 2A termináljának tranzitját; a Malév továbbra is a 2A-n fogadja az utasokat, azonban a forgalom függvényében néhány esetben a repülőgépek a 2B-re érkezhetnek. A 180 millió forintba kerülő munka során két új beszállókaput alakítanak ki, illetve új akusztikus utastájékoztató rendszert építenek ki. *(A. Sz.)*

AZ EGÉSZ SZIGETKÖZNEK KÉRNEK VÉDELMET A ZÖLDEK

A Magyar Tudományos Akadémia szigetközi munkacsoportja ma Mosonmagyaróváron tartja éves kutatási beszámolóját. A tudósok munkáját segítő természetvédők szerint a Szigetköz Európa utolsó nagy, egybefüggő, vizes élőhelye. A Duna elterelése miatt természeti értékei azonban veszélybe kerültek. A Magyar Környezetvédők Társasága és a Mosonmagyaróvári Környezetvédő Egyesület szerint a bősi vízlépcső nélkül a terület ma már a nemzeti parkok sorába tartozna. Tekintve azonban a jelenlegi állapotokat – a duzzasztott tó és a bősi erőmű közelségét és hatásait –, a zöldek egy szerényebb, de megvalósítható célt tűztek maguk és a környezetvédelmi kormányzat elé: terjesszék ki a már meglévő védettséget a szigetközi hullámtér egészére. *(Ö. Z.)*

A FIBISZ FELJELENTI KÓSA LAJOST

A Fiatal Baloldal – Ifjú Szocialisták (Fibisz) debreceni szervezete pénteken a rendőrségen feljelentést tesz *Kósa Lajos*, Debrecen fideszes polgármestere ellen különösen nagy kárt okozó hűtlen kezelés gyanúja miatt – jelentette be tegnapi sajtótájékoztatóján *Krocsek Attila*, a szervezet szóvivője. Azt mondta: számításaik szerint 280 millió forintos kár érte az önkormányzatot azzal, hogy a közgyűlés tavaly decemberben a szocialisták szerint áron alul adott el egy 8710 négyzetméteres ingatlant a belvárosban. Kósa Lajos polgármester tudósítónknak azt mondta: nem igaz, amit a Fibisz állít, a város jól járt az üzlettel. *(Debreceni tudósítónktól)*

MOBILOS KÉPZÉS A MŰSZAKIN

Számítástechnikai laboratóriumot avatott fel a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen *Csepeli György*, az Informatikai és Hírközlési Minisztérium politikai államtitkára. Az új intézményt annak a több mint 50 millió forint értékű kutatás-fejlesztési és oktatási támogatásnak a segítségével hozták létre, amelyet a Nokia nyújtott az egyetemnek. A „szoftverfejlesztés mobil eszközökre" című választható tantárgy 2003 őszén indult, és nemzetközi szinten is újdonságnak számító speciális szaktudást biztosít a kutatás-fejlesztés területén. *(Munkatársunktól)*

Zálogba adják Esztergomot?

Jelentős összegű hitel felvételére készül az esztergomi önkormányzat: fedezetként az ipari parktól a zeneiskoláig számos ingatlant ajánl fel a város. Az ellenzék tiltakozik.

TUDÓSÍTÓNKTÓL

Több mint hárommilliárd forintos hitelt kíván felvenni számlavezető bankjától az esztergomi önkormányzat. A kölcsön fedezetéül számos belvárosi ingatlant zálogosítana el a város. Az ellenzéki MSZP-frakció a napokban nyílt levélben fordult az önkormányzat számlavezető bankjának vezetőihez. Ebben azt írják: a tervezett hitelszerződéssel a pénzintézet ellehetetleníti az önkormányzatot.

A város hitelfedezetként ajánlotta fel – egyebek között – a főtéri üzleteket, a korábban az Alkotmánybíróság székhelyének kiválasztott épületet, a zeneiskolát, egy megszűnt szakközépiskola épületét, a védett természeti értékeiről ismert Helemba-szigetet, a tervezett mentőállomás épületét és az ipari park még beépítetlen területeit. – Tiltakozunk amiatt, hogy a város – a polgármesteri hivatalt leszámítva – gyakorlatilag a teljes ingatlan vagyonát fedezetként ajánlja fel – mondja *Schiller-Kertész Tamás*, az MSZP-frakció vezetője. Esztergom idei 15 milliárd forintos költségvetési tervezete több mint 5,7 milliárd forintos hiányt tartalmaz. A szocialista frakcióvezető szerint a város vezetése számos olyan fejlesztést tervez, amelyre nincs pénzügyi fedezet.

NÉPSZABADSÁG-grafika

A frakcióvezető szerint a legnagyobb beruházás a Prímás-szigeten tervezett élményfürdő megépítése lenne. A beruházásra még az előző kormánytól nyert 900 millió forintos állami támogatást az esztergomi önkormányzat. Az ellenzéki képviselők szerint a beruházás teljes összege meghaladja majd a három és fél milliárd forintot.

Haller Zoltán, az Együtt Esztergomért Egyesület önkormányzati képviselője úgy tudja: ebben az évben csupán 200-300 millió forintot költ az élményfürdő megépítésére a város az államtól kapott 900 millió forintos támogatáson felül – ez a pénz a közműhálózat kialakítására és a szükséges engedélyezések megszerzésére lesz elég. A képviselő szerint Esztergom vezetése az önkormányzat mellőzésével irányítja a várost: a költségvetési előterjesztést például úgy osztották szét, hogy előzetesen nem látta a pénzügyi bizottság, a fejlesztési terveket sem rangsorolta a városfejlesztési bizottság.

Knapp János Pál, Esztergom fideszes alpolgármestere érdeklődésünkre tegnap azt mondta, kérdéseinkre nem kíván válaszolni. Az önkormányzat várhatóan március 11-i ülésén szavaz a költségvetési rendeletről és dönt a hitel felvételéről.

Magyar fejlesztők Szlovákiában

Füleken kíváncsiak az EU-pályázatok tapasztalataira

FOTÓ: TARNÓCZI LÁSZLÓ

Szeretnének felzárkózni a Füleken élők

TUDÓSÍTÓNKTÓL

A szlovákiai Fülek önkormányzata szerződést kötött a Vidékfejlesztők Nógrádi Egyesületével az európai uniós pályázatokhoz kapcsolódó városfejlesztési tervek kidolgozására. A fülekiek ettől a jelenlegi 35 százalékos munkanélküliség csökkenését remélik.

A salgótarjáni székhelyű egyesületet 2001-ben alakították nógrádi kistérségi és területfejlesztési menedzserek, valamint a Nógrád Megyei Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány. A nógrádi vidékfejlesztők jelenleg Szécsény és Bátonyterenye városfejlesztési tervén dolgoznak. Munkájuk eredménye – többek között – Bátonyterenye és Fülek testvérvárosi kapcsolatának tavalyi felvétele is.

Agócs József, Fülek polgármestere az önkormányzati testület döntését követően lapunknak elmondta: a 10 200 lélekszámú város 5200 munkaképes lakosa közül jelenleg 1800-an munkanélküliek, akik számára pillanatnyilag csupán a március elsejével induló közmunkaprogramok nyújtanak jövedelemszerzési lehetőséget. Az önkormányzat idei 48 millió koronás, vagyis alig valamivel 300 millió forint feletti költségvetésének pénzügyi egyensúlyát biztosítani tudják, ám vállalkozásélénkítésre, pályázatokra nem rendelkeznek elegendő forrással. A salgótarjáni egyesülettől a fejlesztési tervek elkészítésén túl olyan pályázati tapasztalatok megszerzését várják, amelyek felhasználása előmozdíthatja a város és környezete sikeres uniós szereplését.

Brunda Gusztáv, a vidékfejlesztők egyesületének alapítója a füleki önkormányzati ülésen kifejtette: nagytérségi politikájában az EU már nem számol a magyar–szlovák államhatárral, mindkét oldalon egyenletes fejlődést lát kívánatosnak. Ezért is készültek a fejlesztéseket kölcsönösen segítő PHARE-programok, amelyek révén azonban sajnálatosan csak a magyarországi partnerek kaptak támogatást. Az együttműködés azonban ez nem akadályozza – hangsúlyozta Brunda Gusztáv.

Feszített fővárosi büdzsé készül

A kormányzati elvonások miatt az idén is rendkívül feszített a városháza költségvetése – jelentette be tegnapi tájékoztatóján *Demszky Gábor* főpolgármester. A bevételeket és a kiadásokat egyaránt 350 milliárd forintra tervezik. Ahhoz, hogy a büdzsé egyensúlyban legyen, több mint negyvenmilliárd forint hitelt vesz fel ebben az esztendőben a főváros.

A főpolgármester kifogásolta, hogy a kormány tervei szerint – „a Draskovics-csomag" részeként – tízmilliárd forintos fejlesztési forrást vonnak el a helyhatóságoktól, elhalasztják az állami segítséggel megvalósuló önkormányzati beruházásokat, és megkurtítják a tömegközlekedésre szánt keretet is. Ezek súlyosan érinthetik a BKV működését, illetve a Bajcsy-Zsilinszky Kórház felújítását.

Demszky sérelmezte azt is, hogy ez évtől az önkormányzatoknak is áfát kell fizetniük beruházásaik után. A fővárosban az idén tervbe vett, összesen 130 milliárd forintos költségű fejlesztéseknél ez további 32,5 milliárd forintos többletterhet jelent – tette hozzá. A „nyers bevételnövelő célból" elfogadott áfatörvényt a fővárosi SZDSZ úgy módosítaná, hogy az állami pénzzel támogatott beszerzésekhez kapcsolódó áfát az önkormányzatok visszaigényelhessék, azt „ne a központi költségvetés tegye zsebre".

Budapest előremenekül – fogalmazott Demszky. Csaknem ötmilliárd forint jut az utak és a hidak rendbetételére, hárommilliárd pedig a fővárosi fenntartású intézmények felújítására. Rendbe hozzák az Orczy utat, a kőbányai Vaspálya utcát, a Váci út–Róbert Károly körút kereszteződésében lévő, valamint a Leányka utcai felüljárót. A 4-es metró előkészítésére 2,9, a kettes vonal felújítására 9,2, a nagykörúti villamosok cseréjére pedig 12,4 milliárd forint jut az idén.

S. G.

HIRDETÉS

KÖZLEMÉNY

Westel
a Kapcsolat

Westel-MMS kedvezmények márciustól

Hétvégén MMS fél áron!
2004. március 1-től 2004. december 31-ig új kedvezményként a Westel előfizetéses és Domino kártyás ügyfelei részére hétvégén 50%-os kedvezményt biztosít MMS-küldés esetén, függetlenül attól, hogy az MMS-t mely hálózatba küldték (Domino7 csomag esetén a hétvége MMS-kedvezmény esetén is 3 napos, azaz péntek-szombat-vasárnap egyaránt érvényes).

Az MMS-szolgáltatás megváltozott, kedvezményes forgalmi díjai 2004. március 1-től

Előfizetéses		
MMS díjak	Munkanap	Munkaszüneti és ünnepnapokon
Kis MMS (10 kB-ig)	Nettó 76 Ft	Nettó 38 Ft
Nagy MMS (10 kB felett)	Nettó 160 Ft	Nettó 80 Ft

Domino		
MMS díjak	Munkanap	Munkaszüneti és ünnepnapokon
Kis MMS (10 kB-ig)	Bruttó 95 Ft	Bruttó 48 Ft
Nagy MMS (10 kB felett)	Bruttó 200 Ft	Bruttó 100 Ft

Havonta, hálózaton belül 5 MMS ingyen az előfizetéses csomagokban
2004. március 1-től 2004. december 31-ig az 50%-os kedvezménnyel egyidejűleg a Westel előfizetéses ügyfelei havonta hálózaton belül 5 db MMS-t ingyen küldhetnek el. A havi 5 db ingyenes hálózaton belüli MMS-t az alábbi díjcsomagok tartalmazzák:

• Aranytárskártya Egyenlítő • Aranytárskártya Westel 400 • Társalgó • Aranytárskártya Egyenlítő M • Aranytárskártya Westel 400 M • Társalgó M • Aranytárskártya Szervusz • Aranytárskártya ZöldZóna • Westel 100 • Aranytárskártya Szervusz M • Aranytárskártya ZöldZóna M • Westel 100 M • Aranytárskártya Társalgó • Egyenlítő • Westel 200 • Aranytárskártya Társalgó M • Egyenlítő M • Westel 200 M • Aranytárskártya Westel 100 • Eurofon I • Westel 300 • Aranytárskártya Westel 100 M • Eurofon II • Westel 300 M • Aranytárskártya Westel 200 • Eurofon III • Westel 400 • Aranytárskártya Westel 200 M • MobilMester • Westel 400 M • Aranytárskártya Westel 300 • Szervusz • ZöldZóna • Aranytárskártya Westel 300 M • Szervusz M • ZöldZóna M • és bizonyos üzleti díjcsomagok

MMS-küldés a lebeszélhető havidíj erejéig
A Westel elsőként vezette be a havidíj lebeszélhetőséget. Előfizetéses ügyfelei a havidíj összegét részben vagy egészben – a díjszabásban foglalt feltételek szerint - telefonálásra vagy SMS küldésre vehetik igénybe. 2004. március 1-től a havidíj – az 5 db hálózaton belüli ingyenes MMS-en túl – akár az MMS-szolgáltatásra is igénybe vehető, azaz a telefonálás és szöveges üzenetek mellett fényképes üzenetek küldésére használható.

Az árközleményben foglalt MMS kedvezmények az MMS Képeslap szolgáltatásra nem vehetők igénybe!

Kedvező percdíjas WAP-csomag

A Westel Mobil Távközlési Részvénytársaság tájékoztatja Tisztelt Ügyfeleit, hogy 2004. március 1-jétől CS WAP-csomag néven új szolgáltatást vezet be a WAP-ot percdíjas megoldással használó Ügyfeleinek az alábbi feltételekkel:

Előfizetéses	
Havidíj	Benne foglalt percmennyiség
Nettó 399 Ft	45 perc

Domino	
Havidíj	Benne foglalt percmennyiség
Bruttó 499 Ft	45 perc

A havidíjban foglalt percmennyiségek leforgalmazására az alábbi szabályok érvényesek:

- Kizárólag a 9301-301 hívásirányban forgalmazható le.
- A havidíjban foglalt percmennyiség leforgalmazásának mérése előfizetéses Ügyfelek esetén az aktuális díjcsomagnak megfelelő számlázási egységek szerint, Dominós Ügyfelek esetén kerekítés nélküli egyenlegvezetés (másodperc alapon) szerint történik.
- A havidíjban foglalt percmennyiség felhasználását követően a WAP-szolgáltatás aktuális percdíjai, illetve mérési szabályai érvényesek.

Mozijegyvásárlás tranzakciós díja

2004. március 1-jétől a mobil vásárlás szolgáltatás keretében nyújtott mozijegyvásárlás tranzakciós díj ellenében vehető igénybe*.
A tranzakciós díj összege mozijegyenként bruttó 50 Ft.

**A szolgáltatásért így a mindenkor érvényes Westel Díjszabás szerinti WAP percdíj, illetve SMS díj, tranzakciós díj, valamint a mozijegy ára fizetendő, mely utóbbit nem a Westel határozza meg.*

További információ: www.westel.hu Tel.: 36-1/265-9210 vagy 1230 (a Westel hálózatából díjmentesen hívható) 24 órás telefonos ügyfélszolgálat

Irodák bérbe adók!

Országos hálózat kiépítésére alkalmas egy-, kéthelyiséges, bútorozott irodák az ország összes megyeszékhelyén bérbe adók.
Az irodákhoz kapcsolódó egyéb szolgáltatások igénybe vehetők!

Jelentkezési feltételek:
– igénybejelentés határideje a megjelenéstől számított 15 napon belül
– kizárólag teljes hálózatra vonatkozó igényeket tudunk figyelembe venni
– csak postai úton eljuttatott szándéknyilatkozatot fogadunk el.

Érdeklődni lehet:
SERVER Ingatlanhasznosító Bt. (Nelson Csoport tagja)
Telefon: (22) 514-170, 06 (20) 923-7697, e-mail: nelsonc@mail.datanet.hu

AJÁNLATI FELHÍVÁS

1. Ajánlatkérő neve: Budapest Airport Rt.
Ajánlatkérő címe: Budapest-Ferihegy 1675 Pf. 53
Kapcsolattartó neve: Skobrák Anita
Telefon: 1/296-8858, fax.: 1/296-8518
E-mail címe: anita.skobrak@bud.hu
Az eljárás száma: 41/2004
2. A beszerzés tárgya: Védelmi rendszer felülvizsgálata
3. Az ajánlati dokumentáció ára: 100 000 Ft
A fizetés módja: az Ajánlatkérő OTP Bank Rt.-nél vezetett 11794008-20511492. sz. számlájára történő átutalás. Az átutalásnál hivatkozni kell a beszerzés tárgyára.
4. Az ajánlati dokumentáció rendelkezésre bocsátásának módja:
A dokumentáció megküldését a pályázó az átutalást igazoló dokumentum (banki igazolás vagy számlakivonat), valamint a www.bud.hu honlap Aktuális/Pályázatok oldaláról letölthető, kitöltött és aláírt elismervény ellenében kezdeményezheti az ajánlatkérő megjelölt kapcsolattartójánál legkésőbb az ajánlati felhívás megjelenésének napjától számított 5 munkanapon 16.00 óráig.
Ajánlatkérő az ajánlati dokumentációt a megvásárlás tényének igazolását követően elektronikus úton (e-mailen) juttatja el, illetve azzal egyidejűleg postán is megküldi a pályázó részére.
Az ajánlati dokumentáció, valamint annak ellenértéke nem jár vissza, kivéve, ha az ajánlatkérő visszavonja az ajánlati felhívást. Ebben az esetben az ajánlatkérő kötelezettséget vállal arra, hogy a visszavonástól számított 15 napon belül visszatéríti az ajánlati dokumentáció ellenértékét.
Az ajánlati dokumentációt a megvásárlást megelőzően tanulmányozás céljából az Ajánlatkérő igény szerint az érdeklődők rendelkezésére bocsátja elektronikus formában azzal a megjegyzéssel, hogy a beszerzési eljárásban ajánlattevő csak az lehet, aki az ajánlati dokumentációt megvásárolta.

Tavaszünnep – Gyermekrajzpályázat

A Népszabadság Jövő7 melléklete Tavaszünnep címmel gyermekrajzpályázatot hirdetett 4–14 éves gyermekeknek.

A nagy érdeklődésre való tekintettel a pályázati felhívást harmadszor is közzé tesszük a Jövő7 pénteki (február 20-i) számában.

Ezúton hívjuk fel az érdekelt oktatási intézmények tanárainak és tanulóinak figyelmét, hogy tíz vagy annál több példány igénylése esetén közvetlenül a kiadónál is megrendelhetik a lapot a 436-4484-es telefonszámon, február 26-ig.

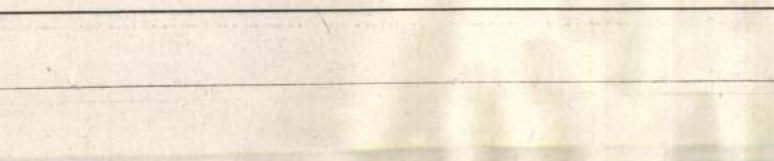

A MAGYAR ÁLLAMKINCSTÁR KÖZLEMÉNYE

A Magyar Államkincstár tájékoztatja tisztelt Ügyfeleit, hogy a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2003. évi XV. törvény előírásának megfelelően **2004. április 1-jét követően az értékpapír-nyilvántartási számlával kapcsolatos megbízást csak abban az esetben áll módjában teljesíteni, ha a számlatulajdonos minden – a törvényben meghatározott – adata a Kincstár rendelkezésére áll, és az ügyfelek nyilatkozatot tettek a tényleges tulajdonosra vonatkozóan.**

A Magyar Államkincstár felkéri ügyfeleit, hogy amennyiben e két feltétel az esetükben nincs meg, személyesen vagy meghatalmazott útján szíveskedjenek felkeresni a Kincstár illetékes területi igazgatóságának Állampénztári Irodáját adategyeztetés, illetve nyilatkozattétel céljából.

A Kincstár a fenti törvényben szereplő értesítési kötelezettségének jelen hirdetmény közreadásával tesz eleget azon ügyfelei felé, akik vele értékpapír-nyilvántartási számlaszerződést kötöttek, de úgy rendelkeztek, hogy nem kívánnak címükre számlájukkal kapcsolatos írásos értesítést kapni.

Zalai lobbi Szombathelyért

Vasi „nagykoalíció” Győr ellen

TUDÓSÍTÓNKTÓL

A fideszes többségű Zala Megyei Közgyűlés levélben tiltakozott *Medgyessy Péter* miniszterelnöknél amiatt, hogy a területfejlesztési törvény készülő módosításában Győr szerepel a nyugat-dunántúli régió központjaként – tudtuk meg *Kiss Bódog Zoltántól*, a Zala Megyei Közgyűlés elnökétől. Az egyhangúlag elfogadott határozat szerint Szombathely alkalmasabb lenne a régióközponti szerepre.

Kiss Bódog Zoltán kérdésünkre azt mondta: az észak–déli fekvésű nyugat-dunántúli régió jelenlegi közlekedési hálózata csak akkor teszi lehetővé a regionális kohézió növelését, ha a leendő régióközpont nagyjából a térség centrumában helyezkedik el. *Varga László*, a zalai közgyűlésben ellenzékben lévő MSZP frakcióvezetője tudósítónknak azt mondta: a szocialisták is támogatták a kormányfőnek írt levélről szóló határozatot. Varga is úgy véli, a régió egységes fejlődése szempontjából célszerűbb lenne központtá kinevezni az átlagos fejlettségű Szombathelyt, mint a régiós átlagnál jóval fejlettebb Győrt.

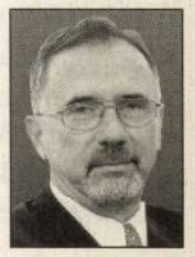

Varga László

Balogh József

Ipkovich György, Szombathely szocialista polgármestere tudósítónknak azt mondta: utólag értesült a zalai kezdeményezésről, ám teljes mértékben támogatja azt. A vasi megyeszékhely első embere szerint Szombathely olyan régióközpont lehetne, amely nem összpontosítana minden regionális funkciót a városba, inkább a régiós szerepek arányos leosztása után a koordináló szerepet vállalná magára.

Balogh József, Győr szocialista polgármestere leszögezte: a minden régióra vonatkozó egységes rendezői elv szerint az adott térség legnagyobb városa lesz a területfejlesztési régióközpont. Erre – nagyságát, földrajzi fekvését, gazdasági és kulturális jelentőségét tekintve – egyértelműen Győr a legalkalmasabb település. Balogh hangsúlyozta: Győr kész arra, hogy bizonyos régióközponti funkciókat megosszon a térség más nagyvárosaival.

Régiós társkeresési variációk

Felbomlik-e a közép-magyarországi egység?

Még a területfejlesztési törvény módosítása előtt Pest megye közgyűlése állást foglal a megye régiós jövőjéről. Az önkormányzat vezetői és az ellenzéki képviselők egyaránt azt szorgalmazzák: a megye és a főváros ne tartozzon azonos régióba.

A régiók az ott előállított GDP mértékétől függően juthatnak az Európai Unió strukturális forrásaihoz. A közép-magyarországi régió (Budapest és Pest megye) mutatója magasabb az uniós átlag hetvenöt százalékánál, ezért 2007. január 1-je után kiesik a támogatottak köréből. Ha a megye szakít a fővárossal, továbbra is a felzárkóztatási támogatásokra jogosultak közé tartozhat. Ezért folyik évek óta vita a térség egyben tartásáról.

Pest megye közgyűlésének elnöke, *Szabó Imre* tudósítónknak elmondta: egy a közelmúltban megrendezett regionális konferencián *Demszky Gábor* főpolgármester váratlanul vitát nyitott a régió jövőjéről. Beszédében kifejtette: Budapestnek és Pest megyének az elmúlt néhány hónapban végzett munkához hasonlóan továbbra is együtt kell működnie a közös régióban. A környezet minőségének javítása, a közbiztonság erősítése, a társadalmi egyenlőtlenségek oldása a főpolgármester szerint együttes feladat. Szabó Imre szerint viszont Pest megyének az az érdeke, hogy 2006 után – Budapesttől leválva – önálló régiót szervezzen az uniós források elérése érdekében. A megyei közgyűlés elnöke utalt arra, hogy *Juhász Endre*, az EU-integrációért felelős tárca nélküli miniszter szerint a válásról a döntést előnyösebb a csatlakozás időpontja, május 1-je előtt meghozni.

A Pest Megyei Közgyűlés elnöke szerint az agglomerációs tanácsban változatlanul szükséges az együttműködés. Számos kérdést 2006-ig együtt kell megoldania a fővárosnak, a megyének és a régiónak. Számítások, szakértői vélemények azonban azt támasztják alá, hogy a megye térségi besorolásán változtatni kell a lehetőségek maximalizálása érdekében. Pest megye önállósulásához nem fűz reményt Szabó Imre. Úgy véli, Brüsszel nem támogatja azokat a törekvéseket, amelyek egyértelműen a források megszerzését célozzák. Ha a hosszú távú terület- és térségfejlesztési szempontokat nézzük, a megye csonka lenne önálló régióként. Pest megye közelmúltban elfogadott struktúratervéből kiderül, ha lehetőség lesz a társulásra, akkor Komárom-Esztergom és Nógrád megyével kellene létrehoznia a Közép-Duna-völgyi régiót. Szabó Imre hangsúlyozta: természet-földrajzilag is ez lenne logikus.

Márciusban a területfejlesztési törvény módosításához kapcsolódva tárgyalja meg és alakítja ki álláspontját Pest megye közgyűlése. A megyei országgyűlési képviselőknek lesz idejük, hogy a megye szándékát módosító indítványként terjesszék elő a parlamentben. A törvény általános vitája valószínűleg már február végén megkezdődik, de április előtt nem kerül sor a végszavazásra.

A megyei közgyűlés legnépesebb ellenzéki frakciójával rendelkező Fidesz Pest megyei önkormányzati tagozata kialakította álláspontját a kérdésben. A tagozat elnöke, *T. Mészáros András* érdeklődésünkre elmondta: támogatják a fővárostól való elválást, a megye önálló régióvá alakulását. Döntésükről tájékoztatják az Országgyűlés elnökét, a belügyminisztert, valamint a Fidesz vezetését és parlamenti frakcióját. Nem tartják kizártnak azt a lehetőséget sem, hogy Budapest egyes külső kerületei csatlakozzanak a Pest megyei tervezési-statisztikai régióhoz, hiszen jelenleg is több kerület tagja egy-egy kistérségi társulásnak. Nem lenne azonban szerencsés más megyékkel társulni, mert az így létrejövő térség nem lenne mentes a konfliktusoktól – mondta T. Mészáros András.

VIKTOR SÁNDOR

Májusban indulhat az Időkerék

Már gyártják a gigantikus objektumot

Már csaknem biztos, hogy felállíthatják május elsejére – az uniós csatlakozás idejére – a Felvonulási téren az Időkereket – döntött tegnapi, rendkívüli ülésén a Fővárosi Közgyűlés városképvédelmi bizottsága. A grémium az MSZP- és az SZDSZ-képviselők szavazataival hozzájárult a határozatlan idejű közterület-használathoz. A testület a program megvalósítására létrejött Kronosz Alapítvány kérelmére tárgyalta az ügyet, s változtatta meg januári elutasító álláspontját. A gazdasági miniszter kabinetfőnöke a Főpolgármesteri Hivatalhoz írt levelében szorgalmazta az engedélyezést, mert – írta – a kormány a Magyarország európai uniós csatlakozása alkalmából rendezett ünnepi program részének tekinti az Időkerék felállítását. A program 280 millió forintos költségéből a kormány 50 millió forintot vállal.

A szerdai döntés eredményeként a napokban megkezdődik az építési engedélyeztetési eljárás – nyilatkozta lapunknak *Herner János*, az 1982-ben született ötlet feltalálója. Mivel a tervezők már a fővárosi beterjesztés előtt többször egyeztettek a területileg illetékes XIV. kerületi önkormányzattal a gigantikus méretű homokóra elhelyezéséről, várhatóan nem lesz akadálya a megvalósításnak – mondta Herner. Időközben a kivitelezésre kiírt nyílt pályázat januárban lezárult, s a nyertes Reneszánsz Rt. megkezdte a gigantikus méretű Időkerék „gyártását”. A nyolc méter átmérőjű, 2,5 méter széles és mintegy 60 tonna tömegű homokórát ugyanis darabokban szállítják majd a helyszínre, összeszerelése legfeljebb két hetet vesz igénybe.

Az eredeti elképzelések szerint még az Időkerék felállítása előtt, március közepén a helyszínre telepítenének egy berendezést, amely az „Add hozzá az idődet” játék része lesz. Ez olyan gép, amelynek segítségével később bárki lefoglalhatja a maga egységnyi idejét. Az egyelőre kétséges, hogy a tervezett időre felállítják, az azonban biztos, hogy az Időkerék indulására a „játékgép” is készen áll majd.

N. H. E.

Fidesz: kátyúzás helyett teljes felújítást

MTI A fővárosnak jelentősen növelnie kell a BKV működési támogatását, az utak karbantartását pedig nem kátyúzással, hanem teljes felújítással kellene megoldani – mondta szerdán a Fővárosi Közgyűlés Fidesz-frakciójának vezetője. – Azt szeretnénk elérni, hogy a budapestiek jobb, kényelmesebb, élhetőbb, olcsóbb várost kapjanak – mondta *Kupper András*, hozzátéve, hogy javaslataikat a főváros költségvetésének elfogadásáig módosító indítványok formájában nyújtják be.

Szálka Miklós, a városüzemeltetési bizottság alelnöke közölte: Budapest „közútvagyona 1000-1050 kilométert, avagy tízmillió négyzetmétert tesz ki, ezt a főváros évek óta csak kátyúzással igyekszik használható állapotban tartani”. A kátyúzás, az elszórt kisebb útburkolati hibák kijavítása negyvenezer forintba kerül négyzetméterenként, míg a teljes útfelújítás négyzetméterára mindössze ötezer forint – mondta Szálka Miklós.

Riegyr Tibor

Uniós pénzek – pályázatírás felsőfokon

Az eddigi tapasztalatok szerint tartalmi és formai hibák rontják az európai uniós pénzek megszerzéséhez szükséges pályázatokra jelentkezők esélyeit. A Budapesti Kommunikációs Főiskolán viszont a következő évben európai közszolgálati és üzleti szervező szak indul. Ennek jegyében integrálták az EU strukturális alapok felhasználásával kapcsolatos ismeretek teljes körét, a fejlesztési projekt felismerésétől a sikeres pályázat elkészítésén át a projekt monitoringjáig. A korábbi tanfolyam jellegű kurzust már több mint 250-en végezték el – tudtuk meg *Vass László* főigazgatótól. A tanfolyami képzés idejének harmadát a számítógépek mellett projektek kidolgozásával töltötték a hallgatók, a követelményeket jól ismerő, kompetens kormányzati szakértők irányításával.

A tanfolyami rendszert a projektek pénzügyi ellenőrzésének ismereteivel is bővítette az intézmény – tájékoztatott a főigazgató, utalva arra: példák mutatják a jelenlegi tagországokban, hogy ennek hiányában vissza kellett fizetni az elnyert összegeket. A már végzett pályázatírókkal nem szakítja meg kapcsolatát a főiskola: folyamatos tájékoztatást kapnak az EU strukturális alapokkal kapcsolatos új ismeretekről.

K. J. E.

■ **EGYNAPOS** konferencia- és tréningsorozatot indított az Európai Uniós Pályázati Szakértők Szövetsége, amely vállalta, hogy valamennyi magyarországi polgármesteri hivatal számára díjmentesen kiképez egy-egy EU-s pályázati referenst. A program tegnap Veszprémben kezdődött el. A résztvevők gyakorlati útbaigazítást kaptak, megismerkedhettek a pályázatírás kulcselemeivel. Arra a kérdésünkre, hogy egy nap alatt el lehet-e sajátítani a pályázatírás tudnivalóit, *Kertész Tibor*, a felkészítés vezetője, a szövetség alelnöke azt válaszolta: az alapvető követelmények megismerhetők, a továbbiakban pedig segíthet az, hogy a képzés anyagát írásos formában átadják a hallgatóknak. A másfél éve alakult szakmai és érdekvédelmi szövetség ugyanakkor továbbra is – például konzultációkkal – a szövetségbe belépett önkormányzatok rendelkezésére áll. *(Tudósítónktól)*

Teleki-szobor: még sincs engedély

Az emlékbizottság így is felállítja az emlékművet

A városháza szakbizottsága a főpolgármester kérésére visszavonta a Teleki-szobor engedélyét. Az emlékbizottság ennek ellenére felállítja a szobrot.

Viharos bizottsági ülésen visszavonta tegnap a városházi szakbizottság a Teleki-szobor felállítására kiadott engedélyét. *Sasvári Szilárd* (Fidesz–MKDSZ), a városrendezési és városképvédelmi bizottság elnöke tudatta: a közigazgatási hivatalhoz fordulnak jogértelmezésért, ugyanis szerintük jogszerűen csak a néhai miniszterelnök szobrának feliratáról határozhattak volna.

A bizottság a napirend elfogadásában sem tudott megegyezni. A kormánypárti képviselők támogatták, hogy tűzzék napirendre *Demszky Gábor* levelét, amelyben a főpolgármester a bizottság által korábban kiadott engedély újratárgyalását kérte. Ezzel elvileg ismét megnyílt a vita az egykori miniszterelnök nevét viselő alapítvány által kezdeményezett szoborállításról. Az engedély megadása után sokan tiltakoztak ugyanis, mondván, hogy Teleki nevéhez fűződik két zsidóellenes törvény is.

Nehézkesen jutottak szóhoz tegnap a képviselők, mert hosszú ideig csak eljárási kérdésekről vitáztak. Végül rendkívülinek nevezett ülést rendeltek el, amelynek során visszavonta a testület – *Horváth Gyula* (MSZP) alelnök kezdeményezésére – a szobor elhelyezésére januárban kiadott engedélyét. A fideszes városatyák úgy érveltek: a szoborállításról, valamint az engedély visszavonásáról csak a kulturális bizottság dönthet. A tegnapi ülésen a néhai miniszterelnök személyét, tevékenységét érintő vélemény nem hangzott el.

FOTÓ: MTI – KOVÁCS ATTILA

2001. április 3.: szobormakett az alapkő letételekor

A Teleki Pál Emlékbizottság késő este reagált a fejleményre. *Csicsery-Rónay István* elnök közleménye szerint a néhai miniszterelnök halálának évfordulóján, április 3-án 16 órakor felállítják és felavatják a szobrot, annak ellenére, hogy a Fővárosi Közgyűlés városképvédelmi bizottsága visszavonta a szobor felállítási engedélyét. Az emlékbizottság meggyőződése, hogy Teleki náciellenes külpolitikájának köszönhető, hogy a magyar zsidóság katasztrófája csak halála után három évvel, a német megszállás idején következett be.

A fővárosi frakcióval rendelkező pártok közül egyébként teljes mellszélességgel csak a MIÉP támogatja a szobor felállítását. A városházi MSZP–SZDSZ koalíció pártjai elálltak az ötlettől, az ellenzékiek a későbbiekben alakítják ki álláspontjukat – derül ki lapunk körkérdéséből.

– Ha az ügy a Fővárosi Közgyűlés elé kerül, nemmel szavazunk – nyilatkozta lapunknak *Gy. Németh Erzsébet*, a fővárosi MSZP-frakció vezetője. – Teleki Pál személye túlságosan megosztja a társadalmat, ezért nem helyes tovább élezni a helyzetet – fogalmazott *Bőhm András*, a városházi SZDSZ-frakció vezetője.

Ha a szoborügy a Fővárosi Közgyűlés elé kerül, még az ülés előtt kialakítja álláspontját a városházi Fidesz–MKDSZ-frakció – mindössze ennyit nyilatkozott *Kupper András*, a képviselőcsoport vezetője. Az MDF-frakció hétfőn tárgyal a kérdésről, addig nem nyilatkoznak – közölte *Katona Kálmán*, a párt képviselője.

A MIÉP továbbra is kitart amellett, hogy „szükséges mind városképi, mind a fiatalság hazaszeretetre nevelése és a példaképállítás szempontjából a szobor köztéren való elhelyezése" – mondta lapunknak *Zsinka László*, fővárosi frakcióvezető.

S. G.

A mentőigazgató nem szimbólum

A betegellátást veszélyezteti, hogy az Országos Mentőszolgálat élén hónapok óta nincs kinevezett főigazgató – figyelmeztették tegnap levelükben *Medgyessy Péter* miniszterelnököt a szervezet főorvosai. Véleményük szerint a tartós alulfinanszírozás már-már napi működtetési gondokat okoz. Mindez elbizonytalanítja a szakdolgozókat, ellehetetlenül a napi munka. Információink szerint a levelet az után írták meg, hogy kiderült: a miniszter döntött az új főigazgató személyéről, ám a kiválasztott személye, miután kívülről jön, erősen megosztja a mentőszolgálat dolgozóit.

Lapunk úgy tudja: *Takács Zoltánt*, a Főnix SOS Rt. Európa mentőszolgálat vezetőjét nevezi ki *Kökény Mihály* egészségügyi miniszter az Országos Mentőszolgálat főigazgatói posztjára. A bírálóbizottság értesüléseink szerint két jelölt pályázatát tartotta alkalmasnak a hatból, közülük választott a szaktárca vezetője. A legutolsó fordulóban azonban már csak ketten maradtak az esélyesek között: Takács Zoltán és *Korzenszky László*, a szervezet jelenleg megbízott főigazgatója. Kökény a jövő héten iktatja hivatalába az új főigazgatót, ám ezelőtt még mára egy munkaértekezletet hívott össze. A találkozóra már csak Takács Zoltán főigazgató-jelölt, *Göbl Gábor* szakmai igazgató, valamint *Gorove László* főigazgató-helyettes kapott meghívást.

Lapunk úgy tudja: a mentősök levelére a miniszterelnök még nem válaszolt. Ám a szaktárca közleményben tudatja, hogy a stabilitás érdekében a tárca még februárban kinevezi az új főigazgatót. Hangsúlyozzák: a főigazgató személye nem a mentés szimbóluma, hanem a szakmai és gazdasági működtetésért felelős vezető. Amikor tehát a szaktárca vezetője a főigazgató személyéről dönt, akkor a kiválasztás alapja csakis a szakmai alkalmasság, a vezetésre való képesség lehet.

D. A. N.

Váratlan vallomás Bácskai perében

Bácskai János dandártábornoknak nem volt felhatalmazása a Kulcsár Attilával kapcsolatos információgyűjtésre – tűnt ki Tóth András, a polgári titkosszolgálatokat felügyelő politikai államtitkár váratlannak mondható tanúvallomásából.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A Kulcsár-ügy kapcsán tisztségéből felfüggesztett *Bácskai János* dandártábornokot a Fővárosi Bíróság katonai tanácsa előtt zajló büntetőperben egyebek mellett bűnpártolással vádolják; azzal, hogy Kulcsár érdekében és kérésére hivatali hatáskörét túllépve intézkedett. Megpróbálta elérni, hogy a vizsgálatra és a feljelentésre jogosult pénzügyi felügyelet ne férjen hozzá bizonyos banki okiratokhoz. Bácskai tagadja bűnösségét. A per szerdán rendőri vezetők tanúmeghallgatásával folytatódott. Elsőként *Papp Csaba*, az ORFK főosztályvezetője tett tanúvallomást, akinek beszámolója közben jelezték a bírónak: *Tóth András* kint várakozik. Noha a titkosszolgálati államtitkárt a korábbi tájékoztatás szerint csak február 24-re idézték be, a bíró félbeszakította a meghallgatást, s a per Tóth meghallgatásával folytatódott. (Bácskai állítja: a rendelkezésére álló információkról tájékoztatta feletteseit, így a belügyminisztert, a kancelláriaminisztert és Tóth Andrást is.)

Tóth András vallomásából egyebek mellett kitűnt: Bácskainak nem volt felhatalmazása a Kulcsárral kapcsolatos információgyűjtésre. Az államtitkár szavai szerint a lehallgatott telefonbeszélgetésekből úgy tűnt: a Kulcsár és a Bácskai közötti kommunikáció tartalma és stílusa nem hivatali és semleges, hanem baráti nexusra utalt. Kulcsár tavaly júniusban arra kérte Bácskait, segítsen abban, hogy a rendőrség megelőzze a PSZÁF megjelenését a K&H-nál, biztosítsa, hogy az iratok meglegyenek. Az NBH munkatársai erről tájékoztatták a felügyeletet, majd a rendőrség korrektül intézkedett az iratok begyűjtéséről. Az államtitkár azt is közölte: mivel az adatok szerint Bácskai olyan kapcsolatot tartott fenn Kulcsárral, amely magyarázatra szorul, megkereste a dandártábornokot, hogy minderről tájékoztassa. Június 25-én találkoztak. Tóth kérdésre elmondta: Kulcsárral véletlenül találkozott azon a napon, amikor Bácskaival is, és a közvetítő nem Bácskai volt.

Az államtitkárhoz intézett kérdések után a bíróság folytatta a rendőri vezetők meghallgatását. A Fővárosi Bíróság sajtótitkárságán kérdésünkre, miszerint nem számít-e szokatlan eljárásnak, hogy a váratlanul megjelent államtitkár kedvéért félbeszakították a tanúk meghallgatását, illetve, hogy többek beszámolója szerint Tóth András, valamint a kedden ugyancsak tanúként meghallgatott kancelláriaminiszter is az eljáró tanács szobájában időzött, közölték: a bíróság minderről a sajtó munkatársaitól értesült. *Gatter László*, a bíróság elnöke igazoló jelentés megtételére kérte a bírót, így a bíróság várhatóan csak ma lesz abban a helyzetben, hogy a történtekről nyilatkozzon. A nemzetbiztonságtól szerzett értesülésünk szerint Tóth András nem váratlanul jelent meg a bíróságon, titkársága korábban jelezte, hogy az idézésben megadott időpontban nem lesz Budapesten. A két titkárság megegyezett a szerdai napban és az időpontban, ám egyeztetési zavar folytán erről a bíró nem értesült.

FOTÓ: KOVÁCS BENCE

Tanú és vádlott

RÖVIDEN

FŐJAVÍTÁS A KETTES BLOKKON

A tavaly áprilisi üzemzavar miatt leállított kettes blokk főjavítása hétfőn újra megkezdődött a paksi atomerőműben. – A kialakult helyzetre való tekintettel új eljárást kellett indítani – mondta *Lux Iván*, az Országos Atomenergia Hivatal főigazgató-helyettese. A főigazgató-helyettes szerint a főjavítás befejezése nem jelenti azt, hogy a kettes blokk automatikusan újraindítható, ahhoz újabb engedélyezési eljárást, vizsgálatokat kell majd folytatni. A főjavítás befejezése április elejére várható. *(MTI)*

A DRÁVA ÜGYÉBEN A ZÖLDEK SEGÍTENÉNEK

A Dráva Szövetség, a Nimfea Természetvédelmi Egyesület, a Védegylet és a WWF Magyarország egyetért a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium álláspontjával: ellenzik a Dráva horvátországi szakaszán, Novo Virjénél tervezett vízerőmű megépítését. A szakmai munkához a társadalmi szervezetek felajánlják a segítségüket. *(Ö. Z.)*

ÁLLAMI TÁMOGATÁS HELYI ZENEKAROKNAK

Egymilliárd forintos támogatásban részesíti az idén a hivatásos önkormányzati zenekarokat és énekkarokat fenntartó önkormányzatokat a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma. *Hiller István* miniszter döntése szerint ebből 865 millió fordítható a 17 hivatásos zenekar és énekkar művészi tevékenységére, feltételeik javítására, vendégszereplésekre, a hagyományok ápolására. A fennmaradó 135 millió 15 önkormányzat között oszlik meg annak arányában, ahogyan támogatják zenekaraikat. Ez utóbbi összeg tízmillió forinttal nőtt, az együttesek működésére szánt keret megegyezik az előző évivel. *(MTI)*

Hiller István

SIÓFOK ÜDÜLŐHELYI DÍJAT SZERETNE

Siófok újra a kormányhoz fordul, hogy a fiatalokra is terjesszék ki az idegenforgalmi adó fizetésének kötelezettségét. A javaslatot a távozó pénzügyminiszter egyszer már elutasította. A városvezetés azért vár sürgős intézkedést, mert a városban mind több a fiatal és a nyugdíjas turista, akik a naponta fizetendő idegenforgalmi adó alól mentességet élveznek. A város szeretné, hogy a továbbiakban fizessenek idegenforgalmi adót a 14–18 év közöttiek is. *(MTI)*

NEMCSÓK JAVASLATAIT TANULMÁNYOZZÁK

Erdey György, a bős–nagymarosi vízlépcsőrendszerrel kapcsolatos tárgyalások magyar kormánymeghatalmazottja, lapunk szerdai információjára reagálva az *MTI-nek* azt nyilatkozta: *Nemcsók János* szakmai javaslatait a többi szakértői és civil elképzeléssel együtt tanulmányozzák. A Horn-kormány volt bősi biztosa népszavazást is kezdeményezni kíván Bősről, erről azonban Erdey semmilyen formában sem kíván véleményt nyilvánítani, mert ez politikai kérdés. *(MTI)*

ÓVODA- ÉS ISKOLABEZÁRÁSOK: FELADATTERV KÉSZÜL

Az Országgyűlés oktatási bizottságában a kormánypárti többség támogatta azt a határozati javaslatot, amelynek alapján a parlament felkéri majd a kormányt az óvoda- és iskolabezárások miatt kialakult problémák megoldására és egy feladatterv készítésére. *(MTI)*

KÖVESI KILÉPETT A CIGÁNY SZÖVETSÉGBŐL

Kövesi Vilmos, a Cigány Szervezetek Országos Szövetségének (CSZOSZ) frakcióvezetője és elnökhelyettese kilépett a szervezetből – közölte *Dógi János*, a CSZOSZ elnöke szerdán az *MTI-vel*. – Kövesi Vilmos levélben tudatta velünk, hogy nem kíván tevékenykedni a CSZOSZ-ben – mondta Dógi János, akit az MTI a romaweb.hu internetes portál híre nyomán kérdezett meg. Dógi János elmondta: Kövesi Vilmos nem indokolta lemondását. *(MTI)*

Az „eldöntött” emlékmű utóélete

Bonyodalmak egy pécsi obeliszk körül – Az alkotó bírósághoz fordult

Elképzelhető, hogy le kell bontani a második világháború pécsi emlékművét. Ennek oka az lenne, hogy a másfél évvel ezelőtt felavatott, fekete gránitobeliszkre – utólag – neveket és ábrákat vésték. A szokatlan rongálást nem utcai vandálok, hanem maguk az emlékmű állítói, a város köztiszteletnek örvendő, idős polgárai követték el.

1996 áprilisában tizenkét társadalmi egyesület pécsi szervezete elhatározta, hogy emlékművet emel a második világháború helybéli áldozatainak. A frontokon elesett katonáknak, a fogoly- és a haláltáborokból vissza nem térőknek, a bombázások által elpusztítottaknak. Az elhatározást – többek között – támogatta a Honvéd Hagyományőrző Egyesület, az Antifasiszták Szövetsége, a Pofosz és a TIB. Tizenkét szervezet alapítványt hozott létre, s annak kuratóriuma pályázatot hirdetett. A felkért művészeti zsűri Rieger Tibor szobrászművész alkotását találta a legjobbnak. A kuratórium is Rieger munkájára voksolt. Pécs önkormányzata az emlékműállítás 12 milliós költségéhez 10 millió forinttal járult hozzá, és reprezentatív helyet biztosított a műnek a belvárosban, a Barbakán bástya szomszédságában.

1999. szeptember elsején – Pécs város napján – avatták fel az emlékművet. A lehulló lepel alól öt méter magas, háromszög alaprajzú, felfelé szűkülő, fényesre csiszolt, fekete gránitobeliszk bontakozott ki. Az oszlopra vésett fejek és hátak kontúrja a bizonytalanságba tartó tömeg reménytelen hömpölygését érzékelteti. Az obeliszken két latin kifejezés olvasható: „Pro patria” és „In memoriam”.

Az emlékmű megálmodói közül az avatás napján többen is elégedetlenkedtek. Az oszlopot állító alapítvány kuratóriumának 82 esztendős alelnöke, Csernavölgyi Antal így idézi fel a másfél évvel ezelőtti visszás hangokat:

– A volt frontkatonák azt mondták, hogy ők a második világháború valamennyi áldozata előtt akartak fejet hajtani, ám ez az oszlop, a rajta lévő ábrákkal, inkább egy holocaust-emlékmű. Nyomatékosan szeretném hangsúlyozni, hogy ebben a véleménynyilvánításban nyoma sem volt antiszemitizmusnak. Az elégedetlenkedők hiányolták a frontkatonákra emlékeztető szimbólumokat és szövegeket. Arra gondoltak, hogy lám, negyven évig nem lehetett szólni a fronton szolgálók szenvedéseiről, most megint ők nem fértek fel az emlékműre. Volt olyan Donkanyart megjárt férfi, aki dühében szétténte régóta féltve őrzött katonakönyvét. Tavaly januárban, a doni áttörés napján, már mindössze húszan jöttek el az oszlophoz, s aki ott volt, az is morgott.

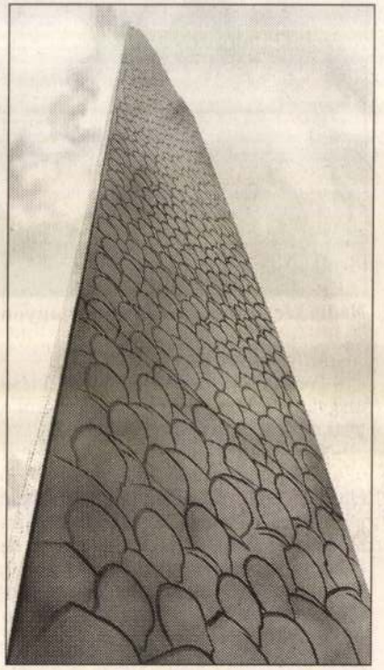

FOTÓ: MÁRTON ANDRÁS

Csernavölgyi Antal összehívta a kuratóriumot. Öten jelentek meg. Ez a csonka kuratórium úgy foglalt állást, hogy az obeliszkre fel kell vésni a nagy vérveszteséggel járó csaták nevét, és néhány rohamsisak profilját. A munkát megrendelték az emlékmű kőfaragójától, aki – 40 ezer forint ellenében – az oszlopra felvésett nyolc rohamsisakot és a következő szavakat:

„Trianon 1920. 06. 04., Kassa 1941. 06. 26., Kárpátcsoport, Donkanyar, Korotojak, Tatárhágó, Torda, Arad, Budapest, Székesfehérvár, Balaton, Haláltáborok, Gulagok, Párizs 1947. 02. 10.”

Rieger Tibor azt mondja: ő akkor is bírósághoz fordult volna, ha egészen más helységneveket vésnek az alkotására. A szobrász, miután értesült az illetéktelen beavatkozásról, pert indított a város, az alapítvány és a kőfaragó ellen. Rieger hárommillió forintot követel az emlékmű helyreállítására, emellett félmillió forint eszmei kártérítésre is igényt tart.

Az öt kurátor tette jogilag nehezen védhető, ugyanis egy tizenegy tagú testületben öt kurátor szava nem elegendő a döntéshez. De ha most összehívnák a kuratóriumot, és a többség megszavazná az utólagos bevésést, az se jelentene sokat, hiszen az alapítvány az általa megvásárolt művészeti alkotást nem változtathatja meg kénye-kedve szerint. Ahhoz – a szerzői jogról szóló törvény értelmében – meg kell szerezniük az alkotó beleegyezését. Ráadásul, amikor az obeliszkre felvésték a sisakokat és a helységneveket, akkor az emlékműnek már nem az alapítvány, hanem Pécs volt a gazdája. Az obeliszket ugyanis az önkormányzat tulajdonába adta az alapítvány az avatás napján.

Az öt kurátor ma már belátja: talán jobb lett volna nem „átírni” az emlékművet. Ám mindannyian úgy érzik, hogy cselekedetük mögött számos érv felsorakoztatható. Csernavölgyi Antal, aki a páncélosoknál harcolta végig a háborút, s eddig három könyvet írt a fronton eltöltött évekről, így összegzi az „ötök” indokait:

– Mi az első pillanattól jeleztük, hogy szeretnénk, ha a háború néhány fontos helységneve olvasható lenne az oszlopon. Rieger Tibor sosem ellenkezett, aztán mégsem tett eleget a kérésnek. Tény, hogy a kérésünknek és annak, hogy ő azt elfogadta volna, nincs írásos nyoma.

Dr. Rajczi Péter, a pécsi Nagy Lajos Gimnázium nyugalmazott történelemtanára egyike az öt vését elrendelő kurátornak. A 84 esztendős pedagógus nem mentegetőzik:

– Többször szó volt a helységnevek bevéséséről, de nem állítom, hogy erről megállapodás született volna. Amikor elkészült az emlékmű, az alapítvány támogatói, a volt katonák és hadifoglyok állandóan szorongattak minket, hogy nem jönnek el többé az oszlophoz ünnepelni, mert hiányoznak róla az ígért szimbólumok és nevek. Erre mi utólag rávésettük, amit ők hiányoltak. Ha hibáztam, vállalom érte a felelősséget. Véleményem szerint ezzel a döntésünkkel nem sértettük meg a művész szabadságát, az emlékmű formája, összhatása ugyanis nem változott meg.

Rieger Tibor ezt másképp látja:

– A kurátorok közül többen is azt kérték, hogy írjam fel a helységneveket az obeliszkre, én azonban ezt határozottan elutasítottam – mondja a Szentendrén élő 61 éves szobrász. – Azt ajánlottam, hogy bevésem inkább a csatahelyszíneket az obeliszkhez vezető gránitjárdába. Ezt viszont a kurátorok utasították el, mert nem akarták, hogy a helységneveken lépkedjenek az emberek. Nem sikerült megállapodnunk, így maradt az eredeti tervem. Azt fogadta el a pécsi közgyűlés, s már csak azért sem lehet utólag rávésni újabb feliratot az emlékműre. Az ugyanis ellentétes a képviselő-testület határozatával.

Ujvári Jenő, Pécs alpolgármestere nem vitatja, hogy az öt öntevékeny kurátor megsértette a közgyűlés határozatát. De a szocialista politikus – aki egyébként a várost képviselte az emlékművet állító alapítvány kuratóriumában – semmiképp sem akarja, hogy az illegális vésést retorzió kövesse:

– Békét szeretnék – összegzi véleményét Ujvári Jenő. – Csernavölgyi Antalék hibáztak, amikor hozzányúltak az obeliszkhez, de nem szabad ezt túlhangsúlyozni, hiszen ők a szenvedéseik és érényeik okán sokkal több elismerést érdemelnek, mint bírálatot. Ez az emlékmű nagyrészt az ő elszántságuknak, fáradozásuknak köszönhető. Ezek után leckéztessük meg őket azzal, hogy lebontjuk az egészet?

Az alpolgármester abban bízik, hogy Rieger Tibor hajlik a kompromisszumra.

– De mi legyen a kompromisszum? – kérdez vissza a szobrász, mikor közvetítem az alpolgármester óhaját. – Az, hogy az obeliszk így marad? Képtelenség! Nem haragszom ezekre az idős emberekre, tisztelem őket, de ettől még nem akarok velük „közösen” szobrot faragni. Azáltal, hogy az oszlopra rávésették a csatahelyszíneket, a puritán, hallgatag emlékmű fecsegővé vált. Ahogy egy zenemű szüneteibe nem lehet beleírni hangokat, mert a szünet nem üresség, hanem az is zene, ugyanúgy egy obeliszk vésés nélküli felületére sem lehet betűket firkálni, mert a tiszta felületnek képi jelentése van. Amúgy a szöveghez választott betű típusa, kiosztása, rajzolata is elfogadhatatlan, a véletlenszerűen feltűnő rohamsisakokról már nem is tudom, mit mondjak. Szörnyen dilettáns munka. Mellesleg nem igaz, hogy az oszlopon nincsenek katonaszimbólumok, hiszen a vonuló tömegben sok alak fején katonasapka látható.

Rieger Tibor cáfolja a többek által hangoztatott véleményt, hogy azért indított volna pert, mert pénzt akar.

– Engem csak az érdekel, hogy újra az én emlékművem álljon Pécsett. A városra bízom, hogy ezt miképp oldja meg. Elképzelhető, hogy a gránitlapok újracsiszolása nem igényel hárommilliót, de lehet, hogy ennél sokkal többe kerül. Ha nincs rá pénz, akkor bontsák le az obeliszket, és ha majd lesz a helyreállításra fedezet, akkor állítsák fel újra.

– Egyelőre nem lesz rá pénz – rázza fejét tagadólag Ujvári Jenő.

– Levélben bocsánatot kértem a szobrásztól – kesereg Csernavölgyi Antal. – Kértem őt, hadd maradjon meg az emlékmű ilyennek.

– Így nem maradhat – közli határozottan a szobrász.

A per évekig elhúzódhat, miként az ítélet végrehajtása is. Megegyezésre nincs esély.

Ungár Tamás

A mi brazil lányunk

Az öt nyelven beszélő Nadia Berriel filmszínésznő akar lenni

A segítőkészség és a jótékonyság elve hívta életre száz éve az első Rotary Clubot Chicagóban. 1989-től kezdve újjáalakulhattak az 1944-ben megszüntetett magyar klubok is. Szerteágazó tevékenységük közül az egyik a szinte az egész világra kiterjedő diákcsere. A gimnazista korú fiatalok tízezreit segítik 9-11 hónapra klubhoz tartozó külföldi családokhoz. Magyarországra évente 45-50 gyerek érkezik Argentínából, Japánból, és még hat más országból, és csaknem ennyien utaznak ezekre a helyekre. Szabály az is, hogy az említett időt két-három családnál tölti a diák, hogy minél szélesebb legyen az ismeretség. Pillanatnyilag csupán Brazíliából nyolc fiatal él, tanul, jár iskolába Magyarországon, köztük Nadia Berriel a sátoraljaújhelyi Ignácz András famíliájánál időzik.

– Kérlek, első magyar nyelvű interjúdban mondd el, ki az a lány, aki a világ túloldaláról egy olyan országba csöppent, amelyről Brazíliában sokan talán azt sem tudják, merre van, ha létezik egyáltalán.

– Nadia Barriel a nevem, 17 éves vagyok – mondja, s hozzáillően bájos kiejtésében legfeljebb a hosszú magánhangzók hibáznak. – São Paulóból jöttem. Ott német gimnáziumba járok, harmadikos lennék, de nálunk, Brazíliában a harmadik az utolsó osztály. Anyukám újságíró egy napilapnál, korábban írt filmekről, tévéről cikkeket, most kicsit foglalkozik számítógépekkel. Apukám egyetemen tanít irodalmat. Két testvérem van. Tizenkilenc éves nővérem történelmet tanul az egyetemen, tizenegy éves húgom kisiskolás. Hat hónapja vagyok itt, Sátoraljaújhelyben lakom.

– Miért Magyarországot választottad?

– Mindenki az USA-ba és Kanadába akart menni. Volt még India, Hollandia, Németország, Dánia, meg más. Brazíliában senki sem ismeri Magyarországot. Kicsit mintha Ausztria lenne, mert azzal volt egy birodalomban. Aztán Magyarország szocialista ország volt. Brazíliában soha nem volt kommunizmus. Nem tudtam, milyen. Miért volt, és most milyen?

– Nem lett volna jobb a németben tökéletesíteni magad, mint egy ilyen kis ország nyelvét megtanulni?

– A németet nem annyira szeretem. Ott volt háború. Egy itt járt cserediák pedig olyan szépen beszélt Magyarországról. Akkor még nem tudtam, hogy a magyar a harmadik legnehezebb nyelv a világon. Talán csak a japán és a kínai nehezebb.

– Milyen jó és rossz tapasztalatokat szereztél? Mi az, amit szeretsz, és mi az, amit nem?

– Semmi negatív tapasztatom nincs. Sok barátom van, mindenekelőtt a családban a velem egykorú Ildi, és sokan mások. Sokszor voltam Budapesten rotarys rendezvényeken. Voltam az Operában is. A legjobban tetszett a Mátyás-templom mögött az... igen, a Halászbástya, a panoráma. Szeretem, hogy Magyarországon mindenki okos. Mindenhol lehet találni okos embereket, de itt mindenki az. Csak olvas, olvas. Nem igazán szeretem a sok húst, a pörkölt pedig nehéz. A gulyásleves jó. Brazíliában leves csak akkor van, ha hideg van, egy hónapon át. *Szeretem meg Turo Rudi.*

– Elgondolkodtató, amit az USA-ról, Németországról mondtál. Jártál már Európában?

– Tizenhárom éves koromban, Olaszországban, egy évig Firenzében éltünk, apukám az olasz irodalmat kutatta, és írt róla aztán két-három könyvet.

Nadia szerint minden magyar nagyon okos FOTÓ: KOVÁCS BENCE

– Milyen nyelveket beszélsz?

– Portugálul, spanyolul, olaszul, kicsit magyarul, jobban németül, de most a magyar mellett nem megy a német.

– Hol kívánsz továbbtanulni?

– Színésznő akarok lenni. Kevés a jó egyetem. Argentínából, Chiléből sokan jelentkeznek Brazíliába. Aki be akar jutni, annak felvételi vizsgát kell tennie, de ennél is nehezebb utána munkát kapni. Nem novellák – tévésorozatok – szereplője szeretnék lenni, hanem filmszínésznő. Brazíliában nagyon sok film készül, jóval több, mint a nyolcvanas években, Oscar-díjas film is volt már. Otthon egy működő csoportban főképp zenés játékokban játszottam, Sátoraljaújhelyen is van színjátszó csoport, de én még nem tudok jól magyarul, ők pedig főleg gyermekeknek játszanak.

– Szerelem?

– Titok!

– Itt vagy Brazíliában?

– Magyarországon.

– Értem már, miért vagy ilyen jó véleménnyel mindenről!

– E nélkül is azt mondanám minden cserediáknak, jöjjön Magyarországra, mert itt jók az emberek!

Pünkösti Árpád

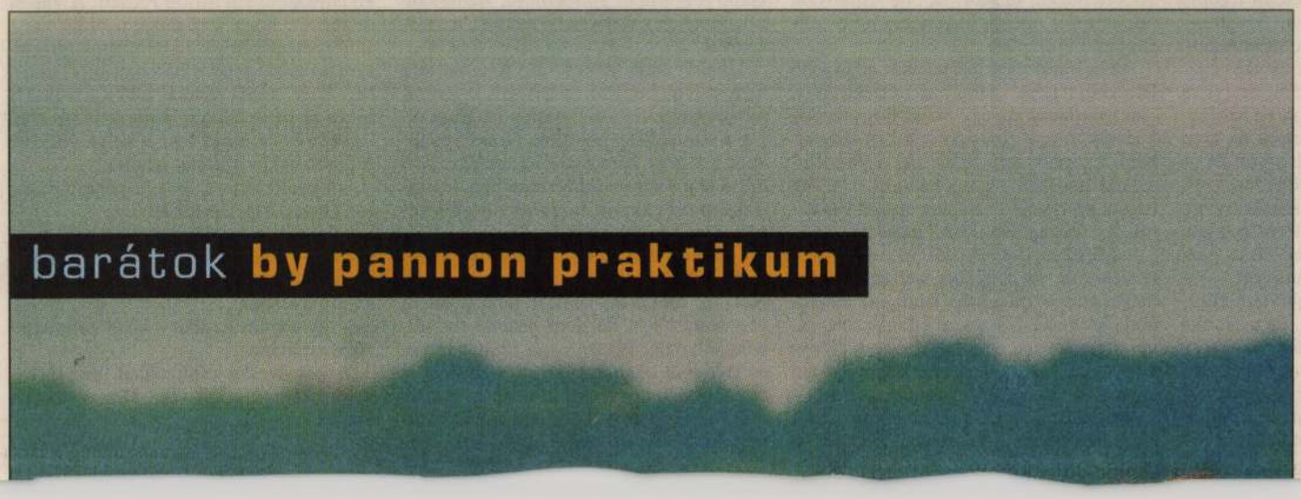

Egyenruhás állampolgárok

Gyakran sérülnek a sorkatonák jogai

Amatőr felvételeket mutatnak a televízióban. Az egyik vidéki katonai bázison borral teli műanyag kannákat pakolnak a honvédek. A vezérezredes ingerülten kommentálja a leleplezett történetet. Súlyos büntetést helyez kilátásába. Kevesen hiszik, hogy ez az egyetlen ilyen történet. Kevesen hiszik, hogy napjainkban ne kényszerítenének máshol is sorkatonákat a szabályzatban nem szereplő munkára, feladatra.

Ilyen és ennél jóval súlyosabb,

Ez alól természetesen kivétel a természeti katasztrófák, tömeges tragédiák elhárítása, a mentésben, helyreállításban való részvétel.

Úgy látják, hogy – más-más szinten – Európa mindkét felén csorbát szenvednek a sorkatonák jogai. Számos országban az alapvető tájékoztatást sem kapják meg, az elöljárók nem tűrik a panaszokat, kritikákat.

A katonák kihasználására nem lehet indok a gazdasági kényszer – hangsúlyozzák a szervezetben

Ma kezdődik az emlékév

Ünnep Pannónia szent hegyén

„Szent Márton monostora alapításának ezredik évfordulóját ünnepli 1996-ban. A bencés szerzetesek ezer éve szolgálják e helyen Istent és embertársaikat. Nemcsak páratlan értékű műemlékkel és szellemi kincsek tárházával gazdagították ez idő alatt a magyar kultúrát, hanem lelki tapasztalatait is felkínálják a mindenkori társadalomnak" – e szavakkal kezdte tájékoztatóját szerdán délelőtt Budapesten, a Gellért Szállóban *Várszegi* Asztrik főapát a pannonhalmi millennium eseményeiről. A jubileumi év ma kezdődik ünnepi szentmisével a bazilikában és a *Mons Sacer Pannonhalma 1000 éve* című kiállítás megnyitójával. Ezt követően kétnapos művelődéstörténeti konferenciát rendeznek a keleti és nyugati szerzeteskultúra találkozásáról. Áprilisban az európai bencés gimnáziumok igazgatóinak a találkozóját rendezik meg Győrben, valamint a veszprémi, szombathelyi, győri és pannonhalmi egyházmegye fiataljait várják Pannonhalmán. Májusban a bencés diákszövetség tagjai találkoznak a „szent helyen", júniusban a pannonhalmi rekonstrukcióban részt vállaló építők napját rendezik meg a monostorban. A remények szerint ugyancsak júniusban látogat el Pannonhalmára a katolikus világegyház feje, *II. János Pál* pápa. A keresztény egység napját szeptemberben rendezik meg, a bencés konföderáció apátjainak találkozója ugyancsak szeptemberben lesz. Októberben többnapos tudományos konferenciát rendeznek, témája: *Állam, egyház és kultúra történeti régiónkban.* A konferenciára Pozsonyból, Prágából, Ljubljanából, Zágrábból és Münchenből várnak neves egyházi személyeket, tudósokat, közéleti embereket és művészeket. Az emlékév november 11-én fejeződik be ünnepélyes szentmisével a bazilikában.

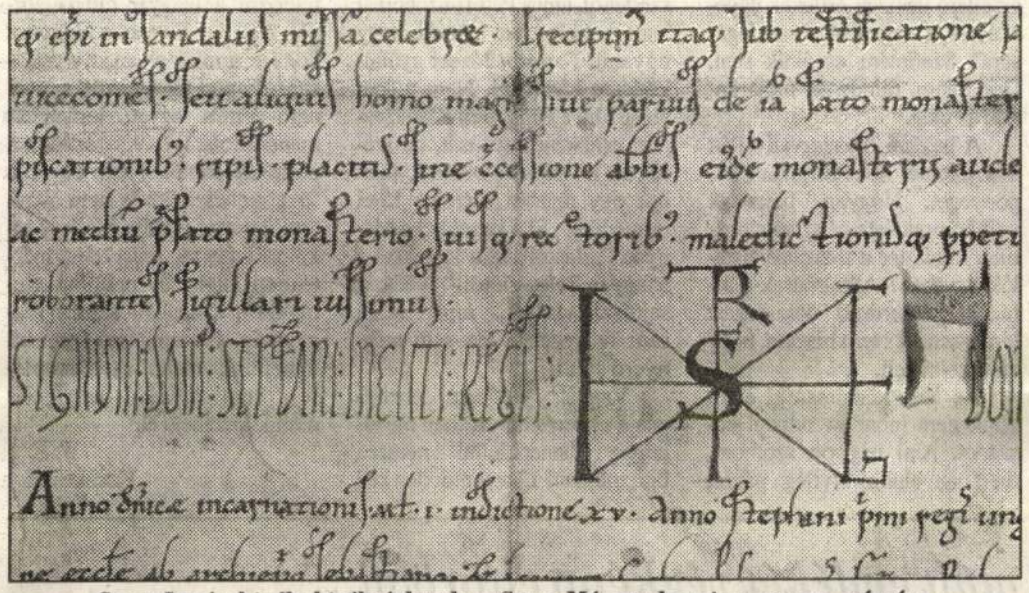

Szent István király kiváltságlevele a Szent Márton-hegyi monostor számára

A pannonhalmi jubileumi év nevezetes eseménye az a kiállítás, amelyet *Takács* Imre művészettörténész irányításával körülbelül ezer négyzetméteren rendeztek meg a főapátság gazdag tudományos és művészeti gyűjteményeiből, a levéltár nevezetességeiből, a könyvtár értékes kéziratairól, nyomtatványairól, a képtár XVIII. és XIX. századi nevezetes festményeiből, a monostor és a templom középkori építészeti emlékeiből. E több helyszínű, páratlan látnivalót kínáló tárlatot háromkötetes, gazdagon illusztrált katalógus egészíti ki. Elkészítésében nyolcvan szakember vett részt, támogatói közt az első helyen szerepel a *Nemzeti Kulturális Alap* és a *Millecentenáriumi Emlékbizottság.* (Az egyszerűbb kiállítású kiadvány három kötete, valamint függeléke előreláthatólag 6400 forintért kapható majd, a kemény fedelű változat 7800 forintért vásárolható meg.)

A pannonhalmi kiállítás háromszáz forintos belépőjeggyel látogatható, iskolások, nyugdíjasok, mozgássérültek kedvezményben részesülnek.

A pannonhalmi millenniumi év részletes programja szerepel az *Interneten* is.

(l. g.)

Bronzkapu az újabb évezredbe

A monostor alapításának ezeréves évfordulójára maradandó emléket akart állítani a millenniumi bizottság. Olyan műalkotást szerettek volna, aminek funkciója is van, ezért az új évezredbe is átvezető díszkapura írtak ki pályázatot. Nyolc művészt hívtak meg, a második fordulóban *Rieger* Tibor és *Veres* Kálmán terve maradt versenyben. A *Képző- és Iparművészeti Lektorátus* Rieger Tibor alkotását ajánlotta megvalósításra. Ő készítette el a bazilika félkörívesen záródó négyszárnyú bronzkapuját, amelyen tizenhat négyzet alakú dombormű látható ó- és újszövetségi jelenetekkel, valamint a Monte Cassinó-i rendalapítás és Pannonhalma történetének képeivel. A bronzkapu programját a főapátság dolgozta ki. Mint Rieger Tibor szobrászművész elmondta, rendkívüli kihívás a magyar katolicizmus fellegvárába bronzkaput tervezni, ami eredendően bizánci műfaj. S ami a legfőbb művészi gond, olyan műalkotást kellett létrehozni, amely illeszkedik a klasszicista toronyhoz és azokhoz a falakhoz, amelyeket még Géza fejedelem és Szent István építtetett.

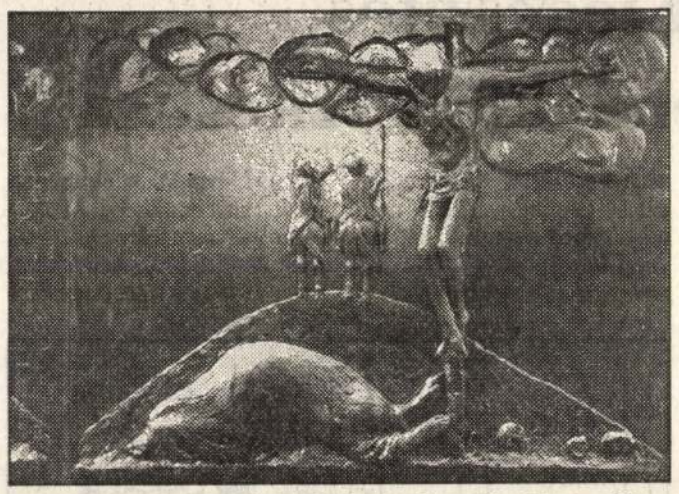

A székesegyház bronzkapujának domborműve Rieger Tibor munkája

Havran Zoltán felvétele

A kapu tizenhat domborműve vízszintesen és függőlegesen is kapcsolódik egymáshoz. Függőlegesen bal oldalon az Ószövetség, jobb oldalon az Újszövetség, középütt a Monte Cassinó-iak, illetve a pannonhalmiak követik egymást. Vízszintesen az első sor a kezdet: Ábrahám áldozata, Szent Benedek útja Monte Cassinóra, Géza és István monostoralapítása Szent Márton hegyén és Jézus keresztáldozata a Golgotán. A második sor a törvényé: Mózes átveszi a kőtáblát, Szent Benedek regulát ír szerzeteseinek, Szent István törvényt ül, a Hegyi beszéd, a krisztusi törvények meghirdetése. A harmadik sor az ég és föld találkozásaié, a negyedik a templomépítésé. A negyedik jelenetsor után négy portré látható, *Pálffy* Mátyás főapáté, aki a török dúlás után helyreállította a monostort, *Novák* Krizosztomé, aki II. József halála után újraszervezte a rendet, valamint *Sárközy* Pál és *Kelemen* Krizosztom főapátoké, akik a Rákosi-korszakban is megőrizték Pannonhalmát.

A pályázaton sikeresen szereplő *Veres* Kálmán művét az úgynevezett népbejáró kapuként állították fel. Mindkét mű megrendelését a *Postabank Rt.* vezérigazgatója, *Princz* Gábor nagyvonalú támogatása tette lehetővé.

Az új kapukat szerdán szentelte fel *Várszegi* Asztrik főapát.

(o. á.)

Magyar mise a bazilikában

Orbán György-bemutató az apátság falai között

Pannonhalma millenniuma alkalmából a főapátság felkérésére *Orbán* György zeneszerző ünnepi misét komponált, amelyet ma mutatnak be a pannonhalmi bazilikában. A misét az ez alkalomra összehívott énekkar és a *Budapesti Weiner Leó Szimfonikus Zenekar* adja elő *Déri* András karnagy vezényletével.

Orbán György a *Magyar Nemzet* érdeklődésére elmondta, hogy a *Pannonhalmi mise* felépítése reneszánsz stílusú, méreteit tekintve nem különbözik jelentősen eddigi nyolc miséjétől. Ennek ellenére a szerző nem sorolja a korábbiak közé. Eddig ugyanis mindig figyelembe vette, hogy a mű a liturgián kívül, önállóan, a koncertpódiumon is megállja a helyét mint egyházzenei kompozíció. A felkérést a szerző nagy kihívásnak tartotta. Kifejezetten ünnepi indíttatású mise született. A szerző elképzelhetőnek tartja, hogy később változtat a kompozíción. Orbán György elmondta, bár az ünnepi alkalom indokolná az erőteljesebb hangzást, a nagyobb előadói apparátust, a bazilika kis alapterülete, különleges akusztikája ezt nem teszi lehetővé, korlátozza a mű hangzásigényeit.

A zeneszerző szerint a *Pannonhalmi mise* elsősorban azzal kötődik Pannónia szent hegyéhez, hogy *magyar zene*, és ez első hallásra érezhető rajta. Nincs benne semmiféle erőltetett szimbolika. Éreztetni kívánja, hogy Pannonhalma mindig szilárd pontot jelentett a magyar történelemben. A bencés rend „találta fel" a gótikát, ezért a misében bonyolultabb fúga- és kánonszerkezeteket találunk. A mű tételei: *Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus, Agnus Dei* és *Ite Missa Est.* Ezek közül a Credo és a Benedictus a mű két tartópillére, az első az egyetemes és mégis egyéni hangú XX. század végi hitvallás súlyát hordozza, a második pedig a rendalapító *Szent Benedek* előtt tiszteleg. A főapátságot alapító *Szent István király* az országot *Szűz Mária* oltalmába ajánlotta. Orbán György elárulta, hogy a misében hol bújtatottan, hol pedig nyíltan kulcsfontosságú zenei motívum csendül fel, a *Boldogasszony anyánk...* kezdetű régi magyar ének dallama, amelynek első lejegyzése éppen Pannonhalmán maradt fenn.

Déri András, a *pasaréti ferences templom* karnagya kulcsszerepet játszik a mise bemutatásában. Ő volt az, aki Orbán Györgyöt és több kollégáját misék sorozatának komponálására ösztönözte. Orbán György szerint ezért természetes, hogy őt kérték fel a *Pannonhalmi mise* bemutatására.

(d. m.)

RIEGER TIBOR

Püski Sándor elévülhetetlen érdemei

Kiegészítés egy legendakiegészítéshez

A Magyar Nemzet 1996. március 7-ei számában *Varga* Sándor szükségesnek látja, hogy „kiegészítést" írjon a *Püski* Sándor „legendá"-hoz. Vitába száll a Magyar Nemzet 1996. február 24-ei számában Püski Sándor 85. születésnapjára írt sorokkal és nem tartja indokoltnak azt a megállapítást, hogy Püski Sándor „sokat tett a népi mozgalom kiteljesedéséért", amikor a nagyobb kiadókkal szemben megjelentette a népi írók „nemzetpolitikai" írásait. Cáfolatul Varga Sándor *Németh* Lászlót említi, akinek Püski Sándor – V. S. szerint – csak három művét (A minőség forradalma, Készülődés és A Medve utcai polgári) adta ki. Mivel nem vagyok irodalomtörténész – a véleményem szerint más oldalról is megkérdőjelezhető cikknek –, csak a Németh Lászlót érintő részéhez kívánok további kiegészítést fűzni.

Nem értem, hogy Varga Sándor miért éppen Németh Lászlót említi, amikor Püski Sándornak a népi írókkal kapcsolatos magatartását kívánja kisebbíteni. Németh László nem számítható a népi írók közé – bár számos gondolata megegyezett a népi mozgalom célkitűzéseivel. Erről a kérdésről egyébként maga Németh László is (Homályból homályba, Magvető és Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1977. I. kötet 611. oldalán) így írt: „...hogy én is »népi író« vagyok – csupa tévedés vagy éppen elnézés volt". Helyes és logikus lett volna, ha V. S. a valóban népi írók (*Erdélyi* József, *Sinka* István, *Szabó* Dezső, *Veres* Péter stb.) körében keresi érveit.

V. S. azonban cikkében nemcsak rossz helyről veszi érveit, de azok erős kiegészítésre szorulnak. A Püski Sándor által adott 90 oldalas Kisebbségben című tanulmány. Talán mert napjainkban Németh László nevével kapcsolatban illik a Kisebbségbent is megemlíteni?!

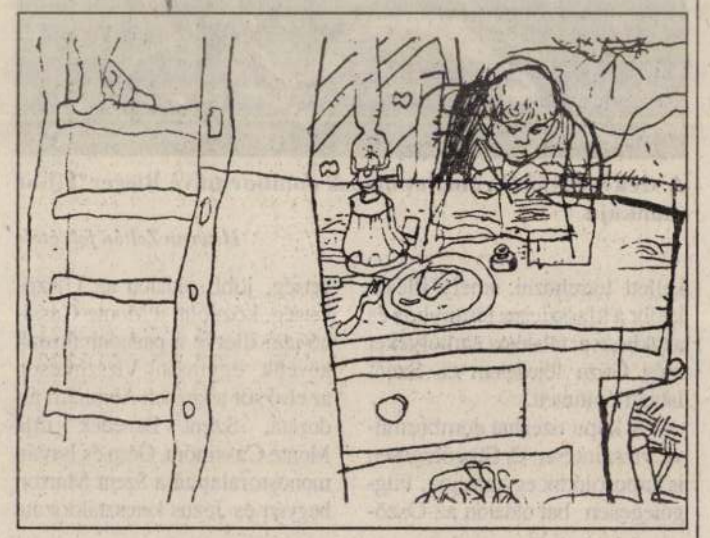

Würtz Ádám rajza

Püski Sándor csak 1940-ben került kapcsolatba Németh Lászlóval, s ebben az évben adta ki A minőség forradalma első négy kötetét. Ettől kezdve sorjáztak a megjelenő művek: 1941-ben a Készülődés két kötete, 1942-ben a Kisebbségben négy kötete, ahol a 726 oldalon a címadó tanulmány mellett többek között a Téli hadjárat és a színházi kritikák nagy része is napvilágot látott. A minőség forradalma újabb két kötete és A Medve utcai polgári Püski kiadásában 1943-ban jelent meg. De még 1944 bombariadós tavaszán is a mezőszilasi temetőben állítja össze Németh László Püski Sándorral a majdani könyvbarátoknak szánt Négy könyv tartalomjegyzékét.

Ismerve Németh László véleményét, aki életművében a tanulmányokat értékelte legtöbbre, val 1943-ban kötött életműszerződés miatt felmondott. Arról azután már sem Németh László, sem Püski Sándor nem tehetett, hogy 1945-ben a politikai cenzúra lehetetlenné tette az életműsorozat kiadását. Egyébként 1956-ig átnézve a Németh László kiadványok összvolumenét, kiderül, hogy a Franklin Kiadó 5356 oldala után a Püski Kiadó következik a maga 3329 oldalával. A harmadik helyet a Turul Kiadó foglalja el a négy kiadványának 733 oldalával.

Németh László és Püski Sándor kapcsolatáról még szükséges emlékezetbe idézni, hogy a Németh család mindig hálával gondol Püski Sándorékra, nemcsak azért, mert 1945 elején a fedél és kereset nélkül maradt hattagú családot Békésre menekítették, hanem azért is, hogy az életműszerződés megkötése után, kiadvány megjelenése nélkül is, anyagilag támogatták. Püski Sándoréknak a magyar kultúra honi és külföldi terjesztésében szerzett elévülhetetlen

Ki képes a magyarság összefogására?

Hiányzik az erkölcsi bátorság

Március 16-ai számukban *Móricz* Gábor a „Méltón ünnepelünk-e?" címet adta cikkének. A cím szerintem helytelen. Azt kellene kérdeznünk, vajon méltón ünnepelhetünk-e. A válasz, bár pesszimistán hat, egyértelműen nem.

A múlt században vezető politikusainkat – *Batthyányt*, *Kossuth*ot, *Deák*ot – egy emberként követte a magyar nép. Szeretném feltenni a kérdést, hogy vannak-e manapság olyan hitelt érdemlő személyiségek a magyar politika színpadán, akik most képesek a nemzet összefogására? A válasz megint negatív.

Nézzük végig a jelenlegi politikai vezetést és az elmúlt március 15-ei megemlékezéseket! Reggel a Kossuth téren felvonták a Magyar Köztársaság zászlaját. Mellette tisztelgett *Horn* Gyula miniszterelnök, *Göncz* Árpád köztársasági elnök és *Gál* Zoltán, az Országgyűlés elnöke. A három legfőbb magyar közjogi méltóság. Melyikük alkalmas Kossuth szerepének betöltésére, az eltérő nemzeti érdekek egyesítésére, a magyarság összefogására? Szerintem egyikük sem. Gondolom, mindenki tudja ennek az okát.

A hajdani Konzervatív Párt arisztokratái nem forgattak köpönyeget. Hogyan beszélhet volt kommunista pártfunkcionárius, miniszter a márciusi fiatalok nevében? Alkalmasak-e arra, hogy nemzeti összefogást hirdessenek? Nem hiszem, hogy válaszolni kell.

Az idén köztársasági elnökünk nem mondott ünnepi beszédet. Ami nagyon szomorú, mert az elnök elvileg pártok felett álló személy, aki a nemzetet képviseli. Ez így igaz is a német elnök vagy az angol királynő esetében. De nálunk ez sem így van. Csak egy-két mondatot hallottam *Demszky* Gábor beszédéből, ami a Petőfi-szobornál hangzott el. Arról beszélt, hogy ugyanitt *Torgyán* József gyűlölködésre hívott fel. Nem tudom elfogadni a Független Kisgazdapárt elnökének stílusát, de szeretnék hivatkozni Demszky Gábor egy régebbi március 15-ei beszédére. „El a kezekkel a Magyar Hírlaptól! El a kezekkel a Magyar Televíziótól!" Védte a sajtószabadságot, amit senki sem fenyegetett. Ez sem megnyerő stílus.

Vagyis: valóban lehetséges-e ebben a helyzetben méltóképpen ünnepelnünk nemzeti ünnepünket? Elkeseredetten kell kimondanom a választ, hogy erre most nincs esélyünk. Ehhez egy új generáció kell, erkölcsileg tiszta, amelynek tagjai ezt a hagyományt vállalni tudják.

Még egy példát szeretnék felhozni a magyar történelemből. *Kölcsey* Ferenc, a Himnusz költője, amikor olyan követi utasítást kapott megyéjétől, amivel nem értett egyet, lemondott mandátumáról és visszavonult a politikai élettől. Nem ült át a függetlenek közé és nem alapított új pártot. Az ilyen jellegű erkölcsi bátorság most teljes mértékben hiányzik politikai életünkből, s enélkül sem a magyarság összefogása (nemzeti ünnepünk méltó megünneplése), sem politikai megújulás nem képzelhető el.

W. E.
Kecskemét

A múlt emlékét végképp eltörölni...

Szétverték Pozsony arculatát

Csodálkoztam a híren, hogy a szlovák állam követeli a magyar múzeumokban elhelyezett felvidéki származású tárgyakat (úrkoporsó stb.), mivel ezek a szlovák állam tulajdonát képezik. Cserébe vihetnék a magyarok Rákóczi és Thököly hamvait. Egyes szlovák nacionalisták bizonyára azt is szívesen vennék, ha a gyászmenettel az a néhány százezer magyar is kivonulna (ehhez meglenne a kollektív joga és kollektív bűnössége is), akik noha tudják az államnyelvet, mert megtanulták, mégis magyarul akarnak beszélni, tanulni, imádkozni. Létükkel akadályozzák a szlovákokat nemzetállamuk megalakításában. Hajlíthatatlanok ezek a magyarok.

Ami a múzeumi tárgyakat illeti: ha régi művészek alkotásaiban gyönyörködünk, általában nem az jár az eszünkben, hogy az adott műtárgy jelenleg melyik állam tulajdona. Gondoljunk csak a British Múzeum gazdag egyiptomi gyűjteményére, de hozhatnám példának az Ermitázstól a L[illegible]-ig a világ minden múzeumát. Ahogy Beethoven, Liszt, Bartók művészete minden emberé, a múzeumokban is minden műtárgy mindenkié, aki megnézi és megcsodálja. A múzeum csak őrzi és gondozza a kincseket.

Mindenesetre dicsérendő, hogy Szlovákiában megszületett a műtárgyakkal, illetve műemlékekkel való törődés. Nem volt ez mindig így. Külföldi elfogulatlan szakemberek megállapították, hogy Budapesten, Bécsben, Prágában és Belgrádban a második világháború összesen nem végzett akkora pusztítást a történelem hagyatékát őrző emlékekben, mint Pozsonyban az 1948-at követő évek esztelen várospolitikája. Szlovákia fővárosát impozánssá és modernné varázsolni mindenáron – ez volt a jelszó. Ennek jegyében pusztítottak a Belvárosban oly sok mindent, ami Pozsony jellegzetes arculatát jelentette. Eltűnt a Szárazvám, Főrév, Károlyfalu, a Hal tér, kopár lett a Duna-part, a Váralja, egész utcasorok, a Zsidó utca, a zsinagóga, pusztul a Káptalan utca, hogy csak párat említsek. Pedig aki Pozsonyt akarja látni, ma is a dómot, a várat, a Mihálykaput, a régi városházat, a Prímás-palotát nézi, nem a városszéli panelcsodákban gyönyörködik. Lelketlenül elpusztították a város német és magyar múltjának emlékét, még a temetőket sem kímélik. A régi történelmi emlékek pedig méltán képezhetnék a világörökség részét. Nem lenne kisebb a szlovák nép méltósága, ha például állna a Mária Terézia-szobor.

De nemcsak a fővárosban pusztítják a műemlékeket. Hogy néz ki Rozsnyó jellegzetes főtere? Omladoznak a polgárházak. Skanzenbe illene a tímárház, de piros panel áruház van a helyén. Milyen állapotban vannak a gömöri kastélyok és udvarházak? Lakatlanok, romosak, összedőlnek.

Ezekre a kincsekre is kiterjeszthetnék megmentő kezeiket a műemlék- és műkincsszámontartók Szlovákiában!

Dr. Dendély Béláné
Verőce

RIEGER TIBOR
GYEMBER LX. evf. 39. n. (2924.)
2004. sept. 26
11. l.

Rieger Tibor szobrászművész kapta idén a Pátzay Pál-emlékérmet. Az egykori Pátzay-tanítvány a nyolcvanas évektől monumentális, köztérre állított körplasztikákat és középületekben elhelyezett domborműveket alkot. Kiemelkedő műve a pannonhalmi bencés apátság bazilikájának millenniumi kapuja, a mosonmagyaróvári 1956-os emlékmű és a kecskeméti II. világháborús áldozatokra emlékező dombormű, de nevéhez fűződik a győri Szent György-díszkút, valamint *Czuczor Gergely* és *Jedlik Ányos* tudós szerzetes tanárok szoborkettőse is.

KIÁLLÍTÁSOK

2B GALÉRIA (III., Bécsi út 86.) Román József 90 éves: Emlékek, írások, képek, szobrok című tárlat 20-án zár.

ACB GALÉRIA (VI., Király u. 76.) Várnai Gyula kiállítása 20-án zár.

A.P.A. GALÉRIA (VIII., Horánszky u. 5.) Manuela-Esther Kreissl Sanchez festőművész kiállítása.

ARS LIBRORUM GALÉRIA (I., Budai Vár, F épület) Senior fotográfusok 2004.

ATRIUM HOTELGALÉRIA (V., Roosevelt tér 2.) Ezüst Gy. Zoltán festő tárlata 19-én zár.

BARABÁS-VILLA (XII., Városmajor u. 44.) Viszonylatok: válogatás Lossonczy Tamás, Balla Attila és Záborszky Gábor alkotásaiból.

BUDAPEST GALÉRIA KIÁLLÍTÓHÁZA (III., Lajos u. 158.) Nánay Szilamér meditációk egy fiktív evolúció lehetőségéről című tárlata 22-én zár.

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM, VÁRMÚZEUM (Budavári Palota, E épület) Ősi népek, antik kultúrák. Buda középkori királyi várpalotája. Budapest a középkorban, az újkorban. Gótikus szobrok. Az idő ékszerei.

CSEPEL GALÉRIA (XXI., Szent I. tér 3.) Lacza Márta és Dékány Ágoston tárlata.

DEÁK ERIKA GALÉRIA (VI., Jókai tér 1.) A Straight stories című csoportos tárlat.

DOROTTYA GALÉRIA (V., Dorottya u. 8.) Bartoniek Anna fametszetei, festményei és Geszler Mária Garzuly porcelánművei.

DUNA GALÉRIA (XIII., Pannónia utca 95.) Premier: a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületébe tavaly felvett grafikusok kiállítása.

EGYENLÍTŐ GALÉRIA (V., Alkotmány u. 2.) A galéria fényképpályázatának tárlata 19-én zár.

ERNST MÚZEUM (VI., Nagymező u. 8.) Kontuly Béla centenáriumi kiállítás 18-án zár.

FÉSZEK GALÉRIA (VII., Kertész utca 36.) Paizs Péter: Hommage.

GAG GALÉRIA (VI., Andrássy út 13.) Egy nem antik enteriőr című tárlat 19-én 8-kor nyílik.

GALÉRIA 13 SOROKSÁR (XXIII., Hősök tere 13.) Fehér László tárlata 22-én zár.

GALERIA CENTRALIS (V., Nádor utca 11.) 6 Sztálinváros.

HADTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Tóth Árpád sétány 40.) Kard és koszorú. Fényesebb a láncnál a kard. Hazatért gyűjtemények. Hegyivadász vagyok a Kárpátokban fent. Katonák, várak, fegyverek. Tábori csendőr, katonai rendész. Szép hazáért, ősz királyért.

HAP GALÉRIA (II., Margit krt. 24.) Fény és forma. Építészeti fotókiállítás.

HIDEGKÚTI GALÉRIA (II., Máriaremetei út 37.) Neves karikaturisták alkotásai.

HOPP FERENC KELET-ÁZSIAI MÚZEUM (VI., Andrássy út 103.) Démonok és megmentők – Népi vallásosság a tibeti buddhizmusban.

HRICSOVINYI GALÉRIA (III., Dereglye u. 1.) Kibédi-emlékszoba.

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM (IX., Üllői út 33–37.) Az idő hangja – Különleges szerkezetű órák. Breton tengerészek.

JÓZSEF ATTILA MŰVÉSZETI CENTRUM (VIII., Köztársaság tér 26.) Lethenyei László Politikusok című fotókiállítása 17-én zár. Laki Ida festőművész és Lukács Ágnes grafikusművész kiállítása 19-én este ötkor nyílik.

JÓZSEFVÁROSI GALÉRIA (VIII., József krt. 70.) A két világháború közti évek. Ladácsi László Kőszeg című akvarellkiállítása.

KASSÁK MÚZEUM (III., Fő tér 1.) Kassákné Simon Jolán, az első magyar dadaista versmondó emlékkiállítása.

KEMPINSKI GALÉRIA (V., Erzsébet tér 7–8.) Zöld Anikó festőművész tárlata.

KISCELLI MÚZEUM (III., Kiscelli u. 108.) Barokk szoborcsarnok. Nyomdák és újságok Buda-Pesten. Emlékek Pest-Budáról (XVIII–XIX. század). Válogatás a Fővárosi Képtár XX. századi gyűjteményéből. Közterek és magánterek. Kuchta Klára: Ibolyántúli energikus tér.

A Néprajzi Múzeum Színes néprajzi képek című tárlata

KÖRMENDI GALÉRIA (V., Falk Miksa u. 5–7.) Szabó Zoltán festőművész tárlata.

K. PETRYS HÁZ (VIII., Horánszky u. 13.) A Hommage a Altorjai Sándor című tárlat 20-án zár.

LENGYEL INTÉZET (VI., Nagymező u. 15.) Móser Zoltán Varsó – 30 évvel később.

LUDWIG MÚZEUM BUDAPEST–KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM (I., Szent György tér 2.) Bálványos Levente Másfél szoba című tárlata. Szépfalvi Ágnes festményei.

MAGYAR BOROK HÁZA (I., Szentháromság tér 6.) Tiszttartó Edith: Tavaszodik.

Kurucz D. István: Gubások (Magyar Mezőgazdasági Múzeum)

MAGYAR FOTOGRÁFUSOK HÁZA (VI., Nagymező u. 20.) Seidner Zoltán Épületek fénytörésben című tárlata 22-én zár.

MAGYAR KULTÚRA ALAPÍTVÁNY SZÉKHÁZA (I., Szentháromság tér 6.) Péter Anett Tények és tabuk című tárlata 18-án hatkor nyílik.

MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUM (XIV., Városliget, Vajdahunyad vára) Mezőgazdaságunk jövője Európában. Magyarországi szőlészet és borászat története. Az vitéz kurucnak… című tárlat. Az Alföld festője – Kurucz D. István emlékkiállítása ma délután négykor nyílik.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA (Budavári Palota, C épület) Középkori és reneszánsz kőtár. Gótikus faszobrok és táblaképek. Késő gótikus szárnyas oltárok. Reneszánsz és barokk művészet. Munkácsy Mihály és Paál László művészete. XIX. és XX. századi festészet és szobrászat.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM (VIII., Múzeum krt. 14–16.) Magyar koronázási palást. Magyarország története az államalapítástól 1990-ig. Római kori, középkori és kora újkori kőtár. Magyarok, akik a XX. századot csinálták. Kelet és Nyugat határán. Új szerzemények, 2003. Rudabánya és az emberré válás korai szakasza.

MEANDER GALÉRIA (III., Dósa u. 14.) Kovács Péter festőművész tárlata.

MILLENÁRIS PARK (II., Fény u. 20–22.) A Móninak mindig mindent, soha semmit című tárlat 22-én zár. Kulturizmus című Horváth Tamás István-tárlat. Eisemann József fényképei. Szamizdat.

MŰCSARNOK (XIV., Hősök tere) Az Egyhetes: tizenhárom magyar képzőművész legújabb alkotásai című tárlat 22-én zár.

MŰ-TEREM GALÉRIA (V., Falk Miksa u. 30.) Illés Árpád: Színrelépés című tárlata 18-án öt órakor nyílik.

MVM GALÉRIA (I., Vám u. 5–7.) Telek Balázs: Jubileum, avagy tíz év sötétszoba.

N&n GALÉRIA (VI., Hajós u. 39.) Bercsényi 28–30.

NAGYTÉTÉNYI KASTÉLYMÚZEUM (XX., Kastélypark u. 9–11.) Bútortörténet a gótikától a biedermeierig.

NÉPRAJZI MÚZEUM (V., Kossuth tér 12.) A magyar nép hagyományos kultúrája. Színes Magyar. Eredeti – másolat – hamisítvány. Színes néprajzi képek című kamaratárlat.

OLASZ KULTÚRINTÉZET (VIII., Bródy S. u. 8.) Kürthy András: Velence, a lélek városa.

ÖRÖKMOZGÓ GALÉRIA (VII., Erzsébet krt. 39.) Egy kiállítás filmjei – Rejtett kincsek I.

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM (V., Károlyi M. u. 16.) Petőfi Sándor-kiállítás. Ady-oltár. Jókai világai. Kiss József-kiállítás. Márquez regényeinek nyomában – Székács Vera fotói.

PINTÉR SONJA KORTÁRS GALÉRIA (V., Falk M. u. 10.) Ganczaugh Miklós festő tárlata.

PLATÁN GALÉRIA (VI., Andrássy út 32.) A Varsói Akadémia Mesterei.

RAIFFEISEN GALÉRIA (V., Akadémia utca 6.) El Kazovszkij Rajzok című tárlata.

RÁTH GYÖRGY MÚZEUM (VI., Városligeti fasor 12.) Keleti műgyűjtés Magyarországon. Ráth György-emlékszoba. A kínai kerámia művészete.

RÉT GALÉRIA (XI., Törökugrató u. 9.) Müller Gábor festő tárlata 18-án zár.

ST.ART GALÉRIA (V., Vármegye u. 7.) Festői látásmód II. Kőnig Frigyes tárlata.

SYNERGON KORTÁRS GALÉRIA (IV., Baross u. 91–95.) Uresch Zsuzsa festőművész tárlata 20-án zár.

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM (XIV., Dózsa Gy. út 41.) Egyiptomi kiállítás. Antik kiállítás. Gótikus szobrok. Régi képtár. XVII. századi itáliai művészet. Német és osztrák művészet a XIX. században. Modern Gyűjtemény. Német és osztrák festmények a középkortól a klasszicizmusig. XVII. századi olasz festmények. Monet és barátai. Arcok, maszkok, történetek.

TRAFÓ GALÉRIA (IX., Liliom u. 41.) Delegáció: Galbovy Attila, Kovách Gergő és Péli Barna tárlata.

VADNAI GALÉRIA (V., Mérleg u. 12.) Bak Imre festőművész tárlata.

VÁRMEGYE GALÉRIA (V., Vármegye u. 11.) Petrás Mária iparművész tárlata. Maszelka János festőművész tárlata.

VÍZIVÁROSI GALÉRIA (II., Kapás u. 55.) Idillek és katasztrófák című csoportos tárlat.

VOLVO GALÉRIA (VI., Váci út 1–3/C) Szűr Szabó Edit iparművész ólmozott üvegképei.

ZÁSZLÓKIÁLLÍTÁS (VIII., József krt. 68.) Hat földrész országainak jelképei.

HANGVERSENYEK

BUDAFOKI VÁROSHÁZA (XXII., Városház tér 11.) 20-án este hétkor a Budafoki Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekar koncertje A jövő budafoki sztárjai címmel.

MAGYAR RÁDIÓ MÁRVÁNYTERME (VIII., Pollack M. tér 8.) Ma este hatkor a Cristofori Trió (Paulik László – hegedű, Mátè Balázs – gordonka, Elek Szilvia – csembaló) játszik. Műsoron Bach: G-dúr szonáta hegedűre és basso continuora, BWV 1021, Mondonville: h-moll szonáta hegedűre és basso continuora, G-dúr szonáta, Rameau: Entretien des Muses, Egyptienne – csembalóra, Telemann: D-dúr szonáta gordonkára és basso continuora.

NÁDOR TEREM (XIV., Ajtósi Dürer sor 39.) 19-én este fél nyolckor Boccherini- és Schubert-vonósötösöket ad elő Lesták Bedő Eszter, Lezsák Attila (hegedű), Csoma Ágnes (brácsa), Baráti Eszter és Kálló Eszter (cselló).

ÓBUDAI TÁRSASKÖR (III., Kiskorona u. 7.) 18-án este hétkor: Rádiós estek Óbudán. Közreműködik Éder György (gordonka), Falvay Attila (hegedű), Fejérvári János (brácsa), Kovalszki Mária (zongora), Lukácsházi István (nagybőgő). Műsoron Schubert: a-moll szonatina, B-dúr vonóstrió, Pisztrángötös.

OLASZ KULTÚRINTÉZET (VIII., Bródy S. u. 8.) 19-én este fél nyolckor a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarát Fischer Ádám vezényli. Műsoron Webern: Nyári szélben, Hat zenekari darab (első változat), Passacaglia, Mahler: X. szimfónia – Adagio.

ZENEAKADÉMIA (VI., Liszt F. tér 8.) ma este fél nyolckor a 40 éves Miskolci Szimfonikus Zenekart vezényli és zongorán közreműködik Kovács László. További közreműködő Marton Éva (ének) és Varga Gábor (klarinét). Műsoron Fischer: Az Alpoktól délre, Francaix: Klarinétverseny, Gershwin: Kék rapszódia, Dalok. 19-én fél nyolckor a Nemzeti Filharmonikus Zenekart Hamar Zsolt vezényli, hegedűn Salvatore Accardo működik közre. Műsoron Rossini: A sevillai borbély – nyitány, Paganini: IV., d-moll hegedűverseny, Mendelssohn: III., „Skót" szimfónia, op. 56.

SZÍNHÁZMŰSOR

Bárka: Három nővér (7). **Báb:** Háry János (3). **Játszó-Tér:** Parádé (6). **Tivoli:** A vágy villamosa (7). **Ericsson:** Szappanopera (7). **Shure:** Johnny háborúja (fél 8). **Erkel:** A csavar fordul egyet (7). **IBS:** The Tempest (7). **József Attila:** Kilencen, mint a gonoszok (7). **Gaál Erzsébet:** Sorstalanság (fél 8). **Karinthy:** Őrült nők ketrece (7). **Katona:** Az idióta (7). **Komédium:** Stílusgyakorlat a 401-től (7). **Lézer:** Polinéz (fél 8). **Madách Tolnay:** Cini, Isten csúzlija (fél 8). **Kamara:** Különóra – A kopasz énekesnő (7). **Magyar:** A gyertyák csonkig égnek (7). **Sinkovits:** A fantasztikusok (fél 8). **Merlin:** The Complete Works of William Shakespeare (7). **Millenáris:** A hideg gyermek (8). **Nemzeti:** Györgyike, drága gyermek (7). **Tánc:** Fusion Duende (7). **Opera:** Don Giovanni (7). **Operett:** Rómeó és Júlia (7). **Pesti:** Varrónők (7). **Radnóti:** Az ördög (7). **Spinoza:** Fiala János műsora (7). **Szkéné:** Kórház Bakony (8). **Thália:** Szélkötő Kalamona (de. 11, fél 3). **Új Stúdió:** De mi lett a nővel? (fél 8). **Régi Stúdió:** Shopping and fucking (fél 8). **Trafó:** Táncterápia (8). **Új:** Az akasztottak balladája (7). **Vidám:** Isteni show (7). **Víg:** A padlás (7).

BÁL

Vőlegénysiratás és csárdáska

A csángók sok mindent megőriztek a közép- és kora újkori magyar és európai kultúrából

Trunk, Külsőrekecsin, Gyimesbükk, Gyimesközéplok, Klézse, Pusztina, Somoska – sokunk számára ismeretlen településnevek, ahol pedig magyarok élnek: moldvai és gyimesi csángók. Ezekből a falvakból érkeznek művészek, hogy megmutassák sokszínű kultúrájukat: 21-én hét órára a Petőfi Csarnokba várják azokat, akik szeretnék egy kicsit jobban megismerni a csángó magyarokat.

A Kisebbségekért – Pro Minoritate Alapítvány és a Moldvahon Csángó Kulturális Egyesület nyolcadik alkalommal rendez bált azért, hogy megmutassák a moldvai és a gyimesi csángó magyarok rendkívül régies és páratlanul gazdag népművészetét, hagyományait. A csángók ugyanis sok mindent megőriztek a közép- és kora újkori magyar és európai kultúrából, és ezek az elemek a mai napig visszaköszönnek viseleteikben, szokásaikban, zenéjükben és táncaikban. Például ma is tartanak halott-, illetve menyasszony- és vőlegénysiratást, a hozzájuk kapcsolódó rituális szövegekkel és dallamvilággal. Egészen a közelmúltig közösségben is énekeltek gregoriánokat, és Csángóföldön manapság is balladák tömegét ismerik és éneklik, holott ez a műfaj Európában a XX. századra gyakorlatilag kihalt. Táncaikban fellelhető az ókori gyökerű öves és kezes, a reneszánsz kettős, továbbá a XIX. században kialakult magyar csárdás helyi változata, a csárdáska. Verbális kultúrájuk részei az ősi mágikus ráolvasó szövegek, a középkori himnusz- és énekköltészetből, a misztériumjátékokból táplálkozó imádságok, az eredetmondák, hiedelemelbeszélések és biblikus történetek, legendák is. Mindebből színpadi műsorral adnak ízelítőt szombat este. Hagyományőrző zenészek, énekesek és táncosok érkeznek a már említett falvakból, akik magyarországi „kollégáikkal" együtt lépnek színpadra: ott lesz Berecz András, a Jászság Népi Együttes, a Kárpátia, a Magyar Énekmondók, a Somos, a Tatros, a Tűzkő Csaba Septet, a Vándor Vokál és a Zurgó együttes.

A színes műsort hajnalig tartó táncmulatság követi, amelyben a nézők is megpróbálkozhatnak a csángó táncok megtanulásával. S ha elfáradnak a próbálkozásban, pihenésképpen fényképészek, textil- és kerámiaművészek a csángó kultúrához kötődő munkáit nézhetik meg.

Az elmúlt években a csángó magyarok akkor kerültek a figyelem középpontjába, amikor sikerült elérniük, hogy 2002 szeptemberében, majdnem ötven év után két faluban ismét tanulhattak magyarul az általános iskolások. Ehhez hozzájárult az is, hogy egy évvel korábban az Európa Tanács kimondta: a moldvai csángók „a magyar nyelv egy korai változatát beszélik, ősi hagyományokat, változatos népművészetét és népi kultúrát őriznek, amely különleges értéket jelent Európa számára". Tavaly újabb négy faluban kezdődhetett meg a magyar mint anyanyelv oktatása. A csángó bál szervezői a rendezvény segítségével is igyekeznek támogatókat nyerni a csángó magyarság megmaradását, illetve felemelkedését célzó erőfeszítésekhez.

S. M.

KONCERT

Téli Márta Változó kékje

Az énekes-színésznő régi és új dalokat játszik

Nem ad túl sűrűn koncertet Téli Márta. Ez a mostani már csak ezért is különleges lehet, ráadásul kedd este a MOM Művelődési Központban új együttesével mutatkozik be. Zömmel évekkel ezelőtt megjelent Változó kék című lemezéből szemezget, de lesznek új kompozíciók is, bár az új lemezre minimum májusig várni kell.

Téli Márta

Téli Márta mindig félúton van: maga sem tudja eldönteni, hogy színésznő, popvagy dzsesszénekes-e. A nyolcvanas években párhuzamosan végezte el a színművészeti főiskolát és a dzsesszkonzervatóriumot: naponta szaladt egyik helyről a másikra, mindenhol ő volt a kedves idegen. (Ez persze nem feltétlen volt baj, hisz, mint mondta, mire az egyik tevékenységből elege lett, már a másik helyen volt.) Aztán a bostoni Berklee College of Musicon az éneklés mellett hangszerelést, zeneszerzést, zeneelméletet és instrumentális improvizációt tanult.

Magyarország azonban nem az a hely, ahol a dzsesszénekesnők dzsesszből élni tudnak, ezért Téli Márta már a kezdetektől populáris lemezen is gondolkodott. A hazai kiadók azonban így sem láttak benne fantáziát, a Változó kék című lemez végül magánkiadásban jelent meg, pedig neves amerikai producerek mellett olyan magyar muzsikusok játszottak rajta, mint Tátrai Tibor, Lerch István, Csepregi Gyula, Juhász Gábor vagy Horváth Kornél. A korong a pop, a dzsessz és a blues zenei elemeit ötvözte, széles közönségréteghez szólóan, műfaján belül igen magas színvonalon. Részben általa magyarított amerikai dalok szerepelnek rajta, részben magyar szerzemények átértelmezései, köztük Az eső és én (LGT), a Szólítlak (Lerch) és a Love dies slow (Országzky Jackie).

Most Téli Márta úgy érzi, ismét érdemes aktivizálnia magát, és a készülő új lemezhez kedvcsinálónak elővette ezt a régi korongot. Kicsit átgyúrta az anyagot, új muzsikustársakat toborzott maga köré, elsősorban olyanokat, akik a popzene irányából érkeztek, de a dzsessz sem áll távol tőlük. A keddi MOM-beli koncerten természetesen elhangzanak majd új dalok is, mint például a Vedres Csaba által írt Vándor, mely a lehetséges irányt is mutatja: egy stingesgabrieles-lennoxos popvilág felé.

J. B. SZ.

Szobrot Teleki Pálnak?

A főváros közgyűlésének kulturális bizottsága egyhangúlag megszavazta, hogy a budai Várban, a hajdani miniszterelnökség mellett állítsák fel Teleki szobrát. Körmendy Ferenc (SZDSZ) javasolta, hogy a táblán csak név, születési és halálozási évszám legyen, mert ezzel érzékeltethető, hogy Teleki nem általános politikai tevékenységéért, hanem „az utolsó pillanatban helyesen működő" lelkiismerete diktálta tettéért, azaz öngyilkosságáért érdemelte ki a szobrot. Gy. Németh Erzsébet (MSZP), a bizottság elnöke úgy nyilatkozott, hogy „Teleki Pál olyan sok területen alkotott maradandót, hogy úgy adózhatnak leginkább nagysága előtt, ha a kiemelkedő államférfiakhoz méltó módon csak a nevét szerepeltetik a táblán." E nyilatkozatok feltételezik, hogy a közvélemény tisztában van Teleki politikai működésével. Tartok tőle, hogy nincs. Másrészt sajátos, hogy a kétségbeesésből elkövetett öngyilkosság, azaz a politikai csőd beismerése indokolhatja az – egyébként jó, Teleki személyiségét eltaláló – szobor felállítását a város egyik legreprezentatívabb közterületén. Demszky Gábor felfüggesztette az engedélyezési eljárást. Újra meg lehet fontolni a döntést.

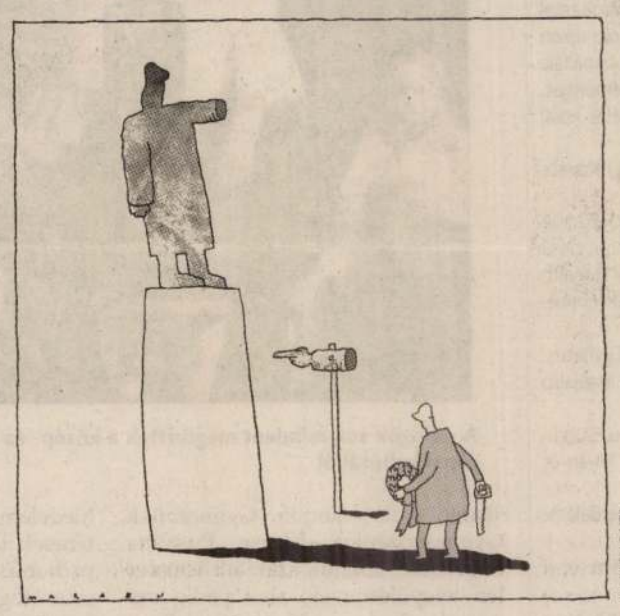

MARABU RAJZA

Teleki politikai működésének árnyoldalaként a zsidótörvények meghozatalában vállalt szerepét szokták említeni. Valójában a helyzet rosszabb. Teleki mind tudósként, mind emberként, mind politikusként súlyos hibákat vétett és bűnöket követett el. Kétlem, hogy azok, akik a szoborállítást helyeslik, tisztában vannak ezek mértékével. Az a tény, hogy Teleki tevékenysége számos szempontból pozitív, csak akkor értelmezhető, ha a teljes életművet tesszük mérlegre.

Teleki, a tudós, elsősorban a földrajz professzoraként ismert. Nevéhez fűződik Magyarország 1919-ben elkészített, és a béketárgyalásokon is szerepet játszó néprajzi térképe. Teleki azonban földrajzi ismereteit rasszista nézetek népszerűsítésére használta fel. Szerinte a népek jellemvonásait lakóhelyük földrajzi jellegzetességei alakítják ki, kivéve a zsidóságot. „Ezek rontottak meg minket, ezek nem tudtak nálunk hazát találni, mert ennek a nemzetiségnek odakünn nem volt hazája, és a hazafias érzés, a lakott föld iránti szeretet ki nem fejlődhetett" – mondta 1919. december 14-én Szegeden, egy választási nagygyűlésen. Teleki nézeteit „tudományos alapossággal" is kifejtette. Gróf Révay József 1922-ben a Független Szemlében találóan mutatott rá ezek abszurditására: „Teleki Pál, a földrajz egyetemi professzora A földrajzi szintézis című jeles értekezésében kimutatta a zsidó faj alsóbbrendűségét és tudományos módszerekkel igazolta kártékony hatásait. Az más kérdés, hogy hogyan kerül bele mindez a földrajzi szintézisbe, de éppen ez a mulatságos, és ebben áll a módszer eredetisége: akárhogy csűröd-csavarod, az eredmény mindig ugyanaz. Kezdheted a Popocatepetl vagy a Yellowstone park leírásával, mindig csak a zsidónál lyukadsz ki, ez minden bajnak az oka…" Azzal, hogy Teleki tudományos tekintélyét adta a zsidótörvényekhez és áltudományos földrajzi érvekkel bizonygatta a zsidók képtelenségét a hazaszeretetre, tudománypolitikai vétséget követett el.

Teleki kétszer is Magyarország miniszterelnöke volt (1920–1921, és 1939–1941 között). Második miniszterelnöksége alatt több esetben is fékezte a honvédségben uralkodó sovén hangulatot, hitet tett a békés nemzetiségi politika mellett, és mindent megtett annak érdekében, hogy Magyarországot távol tartsa a világháborútól. Másfelől ő az a miniszterelnök, akinek a nevéhez a legtöbb zsidóellenes törvény fűződik: az 1920-ban hozott numerus clausus, az 1939. és 1941. évi második és harmadik zsidótörvény, a zsidóellenes intézkedéseket is tartalmazó honvédelmi törvény, a zsidó hitfelekezet képviselőit kizáró, a törvényhatóságok zsidó tagjai mandátumának megvonását és a numerus clausus visszaállítását elrendelő törvénycikkek, valamint számos miniszterelnöki rendelet. Téves volna ezek mögött „német nyomást" feltételezni. Erre semmilyen bizonyíték sincs, és Teleki egyébként is hangsúlyozta, hogy e jogszabályok szellemiségét „már húsz éve" és „meggyőződésből" képviseli, és ezért esetenként a nürnbergi fajvédelmi törvényeknél is szigorúbb intézkedéseket hozott. A magyar zsidótörvények például még a „negyedzsidókat" is érintették, míg a nürnbergiek nem. Teleki közvetetten felelős a Kamenyec-Podolszkijba irányuló és tömeggyilkosságba torkolló deportálásokért is, mivel ehhez ő szolgáltatott jogalapot. A második zsidótörvény egyik paragrafusa tette lehetővé, hogy mindenkit megfosszanak magyar állampolgárságától, aki 1914 után szerezte azt meg. Így váltak Teleki miniszterelnöksége alatt tízezrek hontalanná. 1941 augusztusában Teleki már halott volt, de a Kamenyec-Podolszkijba deportált mintegy 16 ezer személy az ő intenciójára vált teljesen jogfosztottá.

Kétségtelen, Teleki meggyőződéses antifasiszta volt, de nem mindegy, hogy valaki demokrataként vagy raszszistaként antifasiszta. Sok kommunista tömeggyilkos is antifasiszta volt, mégsem övezi őket ezért társadalmi tisztelet. Teleki antifasizmusa nem liberális vagy demokrata alapelvekből táplálkozott, hiszen ezeket 1919 óta mindig megbélyegezte. Teleki a németekben, miként a zsidókban, „faji" veszélyt látott. A nyilasokkal szemben is az „idegenszerűség", a „külföldi minták másolása" és a „guruló márka" voltak a fő érvei, és nem az, hogy totális államot akarnak.

Teleki tevékenysége mindkét népcsoport kitelepítését előkészítette. A második zsidótörvény intenciója egyértelműen a zsidóság kitelepítése volt. Bartha Istvánnal könyvet íratott Die Judenfrage in Ungarn (1940) címmel. Ebben az áll, hogy „az egyetlen helyes megoldás (…) a tengelyhatalmaktól kiinduló kitelepítési akció lehet". Anélkül, hogy más szóba hozta volna, Teleki maga vetette fel a zsidókérdést Hitlernek 1940. november 5-i találkozójuk alkalmából, és leszögezte, hogy a békekötés után Európa összes zsidóját ki kell telepíteni. 1941. március 26. és 28. között Teleki kívánságára Kovács Alajos statisztikai tanácsadó a frankfurti zsidókutató intézet megnyitóján ismertette a magyar kormány szerint megoldandó „problémát". „Az egyedüli sikeres megoldás csak a teljes, vagy legalább a részleges kitelepítés" – mondta előadásának zárszavában, tolmácsolva a magyar miniszterelnök üzenetét.

Teleki a németek kitelepítését is helyesnek tartotta. Az általa létrehozott Nemzetpolitikai Szolgálat a sváb falvakban impresszum nélküli röpcédulákat terjesztett a tervezett kitelepítésről. Az 1941. évi népszámlálás során Teleki külön instrukciókat adott arra, hogy az adatfelvétel során sehol se történjen visszaélés, mivel pontos képet akart kapni a kitelepítendő németek számáról. Öt évvel később e népszámlálási ívek alapján telepítették ki a magyarországi németek jelentős részét. „Bárhonnan szívesen látunk visszatérő magyarokat, de csak olyan területekről, ahol a magyarság nem hosszú évszázadok óta él saját földjén, mert a gyökereket nem helyes kitépni" – nyilatkozta Teleki, akinek a „gyökerek kitépése" másoknál nem okozott gondot.

Teleki a „hasznosság" szempontjából háromfajta nemzetiséget különböztetett meg: az „azonosultakat" (szlovákok, rutének, románok stb.), akikkel hosszú távú együttélésre kell berendezkedni; a „hívatlan" vagy „meghívásra" bevándoroltakat, a zsidókat és a németeket, akiknek asszimilálhatósága kérdéses és problematikus, s ezért kitelepítésükre kell törekedni, valamint a kényszerkisebbségeket, akiket a határok erőszakos meghúzása szakított el nemzetüktől.

Teleki a második zsidótörvény indoklásakor tudósi mivoltához méltatlanul hazudozott a parlamentben. Azt mondta: „a háború után kértem, hogy a zsidóság maga vessen gátat a folyamatos keleti beözönlésnek. Ez nem történt meg." Telekinek pontosan tudnia kellett, hogy 1919 után nem volt jelentősebb keleti bevándorlás.

Teleki a kortársak szerint kedves és szeretetre méltó jelenség volt. De például miközben zsidónak minősített egyetemi hallgatókat vertek „keresztény" diákok Teleki tanári szobájának ablaka alatt, hogy azok ne juthassanak be a vizsgaterembe és ne kaphassanak diplomát, így nyilatkozott az újságíróknak az üvöltözésre reagálva: „Nem zavar a lárma, mert úgyis a tengerről felelnek, és így e zajongás megfelel a tenger lármájának." Amikor 1928-ban Bethlen István módosítani kívánta a numerus clausus törvényt, Teleki mindent megtett ez ellen. Az egyetemeket a professzorok által is támogatott erőszakhullám öntötte el. A tömegverekedések esetenként súlyos sérülésekkel, megrokkanással is jártak, de Teleki az áldozatokra mutogatva provokációt emlegetett és a liberális sajtót kárhoztatta, amely szerinte „beugratta" az ifjúságot. „Itt egy faji harcról van szó" – szögezte le 1928. március 13-án felsőházi beszédében.

Nem Teleki szeretetreméltóságára emlékeznek azok a cserkészek sem, akiket 1940-ben iskolájukban „a főcserkész (azaz Teleki) rendeletére" a felsorakozott osztály színe előtt zártak ki a Magyar Cserkész Szövetségből, mert Teleki „faji" kategóriái alapján „zsidónak", azaz másodosztályú állampolgárnak minősültek.

Teleki közterületen elhelyezett szobra több mint szerencsétlen. Nemcsak azért, mert a magyar nemzet jelentős része provokációként éli meg a szoborállítást. Teleki politikusi teljesítményét túlságosan sok negatív elem terheli ahhoz, hogy szobra közterületen állhasson.

UNGVÁRY KRISZTIÁN
történész

Megkésett a bőgés, oroszlán!

A Magyar Írók Szövetségéből a rendszerváltozás hajnalán léptem ki, mert úgy gondoltam, hogy ez pártállami képződmény, amely Rákosi és Kádár országlása idején transzmissziós szíjként továbbította a párt akaratát az írótársadalomnak. Egységes írószervezet pluralista demokráciában csak érdek-képviseleti szervként funkcionálhat.

Kilépésemet még két körülmény motiválta. Először is nem akartam támogatni azokat, akik akkortájt azt hazudták, hogy a Magyar Írók Szövetsége a Kádár-korszakban ellenzéki szerepet töltött be. Ez a szerv a nyolcvanas évek közepéig egyetlen betiltott író vagy könyv érdekében sem emelte fel szavát. Másodszor is: hazafiasnak feltüntetett pártpolitikai célzattal annyira felduzzasztották a létszámát, hogy azóta az írószövetség még ironikusan sem ékesíthető a „szakmai" jelzővel, hiszen a tagság jelentékeny része nemcsak írni nem tud, hanem gyanúm szerint olvasni sem. A szervezet egyetlen értelme, hogy aktív tagjai klikkekbe tömörülve marakodjanak a kevéske konc körül.

Azt hittem, engem az írószövetség körüli hercehurcák már nem tudnak meglepni, és most mégis. Képzeljük el, hogy híre megy: kedd reggel nyolckor egy egészséges oroszlán fenekébe begyömöszöltek egy futball-labda nagyságú vörösen izzó vasgolyót, és a nemes állat fel is bődült, csütörtök este hat órakor. Mit szólnánk ehhez? „Ez ám a spétreakció!" – ezt mondanánk hüledezve.

2004-ben általam tisztelt kiváló emberek és írók a szívükhöz kapnak, és azt mondják: „Ez a Döbrentei Kornél politikailag nem szobatiszta, vagyis rasszista némelyest, hűha!" Ezek az írók megítélésem szerint felülmúlják az említett, képzeletbeli oroszlán teljesítményét. Aki most ábrándul ki Döbrentei Kornélból, az a spétreakció világbajnoka! Nincs Döbrenteinek az utolsó tizenöt évben egyetlen olyan politikai megnyilatkozása sem, amelyhez képest legutóbbi nyilvános szereplése meglepetés lenne.

Általam tisztelt kiváló emberek és írók azt követelik, hogy Döbrenteit hívják vissza az írószövetség választmányából. Ez a követelés olyan naiv, hogy csak erőlködve bírok hinni a kezdeményezők szándékának komolyságában. A Döbrenteivel nyíltan vagy titokban együtt rezgő tagok a demokrácia jelmezébe bújva már kérdezgetik is: miért hívják vissza? Nincs véleményszabadság? Nem zsidózhat akárki? És kik hívják vissza Döbrenteit? Hiszen a vak is látja: a csendes többség, amely csak jó esetben csendes, az írószövetségben Döbrenteié. A csendes többségnek ugyanis az az érdeke, hogy minden maradjon úgy, ahogy van: csurranjanak és cseppenjenek tovább a kis juttatások és kedvezmények, és az összes „író" igazolvánnyal bizonyíthassa, hogy a hivatásrendhez tartozik.

Annak idején Döbrentei a tévé nyilvánossága előtt uszított Kertész Imre Nobel-díja ellen, mert felfogása szerint Kertész Imre nem magyar, tehát művei sem magyarok. Aztán azzal kérkedett, hogy egyetlen sorát sem olvasta. A mélyen tisztelt söpredék, amelyet összetoborzott, ünnepelte őt az uszításért, és külön azért, mert sejtelme sincs arról, hogy mi ellen uszít. Felülmúlhatatlan pillanat volt ez, a tévé képernyőjéről áradt a náciszag. Azt hittem, ezután már senkit sem lephet meg Döbrentei. Legújabb stiklije: vicsorgása a Tilos Rádió előtt mégis meglepetést okozott. Akkorát, hogy egy író – egyetlenegy, Parti Nagy Lajos – gyakorlati következtetést is levont meglepetéséből, és kilépett abból a gittegyletből, amelynek vezetői grémiumában Döbrentei helyet foglal. Kollégái és barátai erre – egytől egyig kitűnő emberek – szavalókórusban biztosítják Parti Nagyot arról, hogy megértik csalódását, mindazonáltal nem helyeslik, hogy következtetést is vont le belőle. Én viszont, amilyen naiv ember vagyok, azt hittem, hogy demokratikus igényű ember nem képes többé csalódni Döbrenteiben, vagy pláne védeni őt azzal – mert még ez is megesett –, hogy ő is fordított néhány jó sort életében. A fogékonyság a hamis kompromisszumok iránt, amelyet a Kádár-kor tenyésztett ki a finom lelkű értelmiségből, megértéssel övezi a nyilast vagy mondjuk a besúgót, amíg az aljasság nem ér el olyan fokot, amelyet már a széplelkű jóindulat nem bír feldolgozni. Ekkor bődül fel az oroszlán, és előbukkannak az elemzők is, akik értékelni tudják üvöltésének hangmagasságát és hangerejét. De azt már nem méltányolják, hogyha valaki azt a struktúrát is elutasítja, amelynek keretei közt igazi írókat kompromittálhat egy handabandázó posztnyilas.

EÖRSI ISTVÁN
író

Ki púptalanítson a Teve utcában?

Dr. Borbándi János nyugalmazott rendőr alezredes cikke (*A Teve utca púpja*, Népszabadság, február 10.) a focival kapcsolatos közismert mondatot juttatta eszembe. Olyanná vált ez a mostani rendőrségi átszervezés is, mint a foci. Sokan úgy érzik, hogy jobban értenek hozzá, mint akik a változásokat elhatározták és véghez viszik.

Mindig örülünk annak, ha a testület tagjai az aktív szolgálat megszűntét követően is felelősséget éreznek munkánk iránt, és megkeresnek bennünket jobbító szándékú észrevételeikkel, javaslataikkal. Természetesnek tekintjük, hogy a nyugdíjba vonulás időpontjától és körülményeitől, valamint az azt megelőzően végzett konkrét szakmai munkától függően ugyanazon kérdésről eltérő vélemények alakulhatnak ki, amelyek gyakran szubjektívek, és talán indulatoktól sem mentesek. Bizonyára egyetértünk abban, hogy általában minél régebben távozott valaki a testülettől, annál kevésbé érzi a napi események hatásait, és a véleménye kialakításakor teljesen más körülmények között megszerzett, korábbi emlékeire hagyatkozik. Dicséretes, ha valaki ezt a hiányosságot friss információk megszerzésével próbálja kompenzálni, de egyáltalán nem mindegy, milyen forrásból merít. Sajnáljuk, hogy Borbándi sem a legjobb „forráshoz" fordult, így információi, adatai több helyen pontatlanok, egyes megállapításai igaztalanul sértenek meg sok-sok tisztességesen és hasznosan dolgozó kollégát. Sajnálatos, hogy a sajtóban üzen nekünk, ahelyett hogy erre egy megfelelőbb megoldást talált volna. Felmerül bennünk a gondolat, hogy talán valakik szándékosan adtak neki pontatlan adatokat, visszaélve azzal, hogy belügyi pályafutása nem a klasszikus értelemben vett rendőri munkához kötődött, ezért azt kevésbé ismerheti, mint a bűnügyi, közbiztonsági, humán vagy gazdasági szakemberek.

Pontatlan információi közül néhányat kiragadva: a belügyminiszter számunkra január 13-án, és nem 12-én tartott értekezletet. Az sem igaz, hogy a tizenkilenc megyei főkapitány közül tizenhat tábornok, mint ahogy az is tévedés, hogy a BRFK-n a főosztályvezetői státusokat tábornoki beosztásokba sorolták.

Persze úgy tűnik, már a szerző emlékei is megkoptak, hiszen az 1984-es BM II. főcsoportfőnökséget a mai ORFK-val összehasonlítani és abból következtetéseket levonni több mint tévedés. Lehet, hogy Borbándi nem tudta – mivel a BM egy másik főcsoportfőnökségén dolgozott –, de a nyolcvanas években az ORFK-n és a rendőri szerveknél 27 tábornoki hely volt rendszeresítve. Több tábornoki hely volt a BM más csoportfőnökségein is, amelyek többségén rendőrtábornokok végeztek olyan felelősségteljes személyügyi, gazdasági feladatokat, amelyeket jelenleg a mai ORFK-nak saját hatáskörben kell ellátnia.

Egyetértünk abban, hogy a magyar rendőrség rendszerváltás utáni átalakításában és mai szervezetének kialakításában ténylegesen kiemelkedő szerepe volt Pintér Sándornak, ami természetes, hiszen volt országos rendőrfőkapitány és belügyminiszter is. Azt gondoljuk, hogy voltak jó döntései, és lehettek olyanok is, amelyeket az idő kevésbé igazolt. A döntések általában egy ember nevéhez kötődnek, de a siker vagy felelősség valójában mindenkié, aki annak kialakításában közreműködött.

Azért azt se felejtsük el, hogy a sokat kritizált magyar rendőrség ma is olyan eredményeket produkál – példaként felhozható az eredményesen zárt 2003. év –, amelyeket Európa, vagy a világ sok „jól szervezett" rendőrsége örömmel vállalna.

Természetesen nem azt állítjuk, hogy az ORFK-n és a magyar rendőrségnél minden szervezeti kérdés rendben van, hiszen magunk is sok változásra érett helyzetet és jelenséget ismerünk. A korszerűsítésen folyamatosan dolgozunk, reméljük, sikerrel. Indokoltnak látjuk a végrehajtó szervek megerősítését, az erők és eszközök átcsoportosítását, de ezt csak nagyon alapos előkészítés és hiteles adatok alapján tehetjük meg.

Sajnáljuk, hogy Borbándi sem a legjobb „forráshoz" fordult.

A jelenlegi szervezet-korszerűsítésért felelős országos rendőrfőkapitány úr korábban megyei rendőrfőkapitányként már az 1990-es évek elejétől részese, közreműködője és irányítója volt a hasonló átszervező és eredményesen befejezett folyamatoknak, ezért megfelelő tapasztalattal rendelkezik azok kezelésében. Mivel éveket töltött külföldön külszolgálatban vagy egyetemi oktatóként, az európai modern szervezeti felépítéseket is jól ismeri.

Az ORFK átszervezését meghatározó belügyminiszteri utasítás közlemúltban történt kiadása egy csaknem másfél éve megkezdett – a kormányprogrammal összhangban lévő – folyamat meghatározó állomása. Az eddigi elképzelések és javaslatok öltöttek formát az utasításban, amelynek végrehajtása során az ORFK létszáma csökkenni fog, elkerülnek az I. fokú hatósági jogosítványok, még jobban igazodunk az EU-normákhoz és szabályokhoz, a lakossági elvárásokhoz, valamint a megváltozott jogszabályi környezethez. Terveink szerint az elsődleges döntések bejelentésével a közeli napokban lépünk a nyilvánosság elé. Számítunk mindenkire, aki jobbító szándékú javaslataival, észrevételeivel, bírálataival keres meg bennünket, de a sajtó hasábjain történő méltatlan vitát nem tartjuk jó megoldásnak, ezért az ilyen jellegű „fórumot" a magunk részéről befejezettnek tekintjük.

KOPASZ ÁRPÁD
r. dandártábornok,
az ORFK Fejlesztési
Programirodájának vezetője

Rovatvezető Varga Gergely / e-mail gergely.varga@mhirlap.hu / telefon 470-1254

Alkotmánybírósághoz fordul az MDF

A Magyar Demokrata Fórum az államháztartási törvény korábbi módosítása miatt az Alkotmánybírósághoz fordul – jelentette be tegnap a párt frakcióvezetője. A kormány túl nagy mozgásteret nyert a módosítással, miközben nagymértékben kurtította az Országgyűlés közpénzek felhasználására vonatkozó jogosítványait – vélekedett Herényi Károly. A frakcióvezető szerint a költségvetés tartalékaiból lehetne megvalósítani a tízezer forintos nyugdíjemelést, amelyet május elsejétől javasolnak. *(mti)*

Köztársasági Etikai Tanács: független

A Köztársasági Etikai Tanácsa pénteki ülésén úgy foglalt állást, hogy a tanács nem tartozik egyetlen hatalmi ághoz sem, ezért munkájában etikai aggályok nélkül részt vehet bármely hatalmi ághoz tartozó személy – áll közleményében. A testület az MDF-frakció kezdeményezésére tűzte napirendre a különböző hatalmi ágakban tevékenykedő szakemberek testületekben való közreműködésének etikai kérdéseit. *(mti)*

Biztonsági fóliát ajánlottak fel

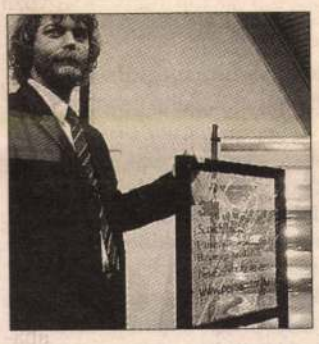

fotó: Pélyi Nóra

Térítésmentesen biztosítaná az iraki magyar szállító kontingens elhelyezési körleteiben az ablakok biztonsági fóliázásához szükséges anyagokat egy vagyonvédelmi cég. Ajánlatukat mérlegeli a honvédelmi tárca. A hillai táborban lévő magyar katonák közül tízen szerdán megsérültek – ketten súlyosan –, mikor egy merényletben a detonáció miatt betörtek az ablakok. *(mti)*

Féltik a zöldek támogatásaikat

Részt vesznek a környezetvédő szervezetek képviselői a civil pályázati rendszer véglegesítésében – erről állapodtak meg Persányi Miklós környezetvédelmi miniszterrel pénteken. Előzőleg a zöldmozgalmak kifogásolták a pályázati keret jelentős csökkenését. *(mh)*

•1 mondatban

• **Ismét polgármestert** választ a Hajdú-Bihar megyei Kaba lakossága február 22-én vasárnap, miután a korábbi, január 31-én tartott választás eredményét kampánycsend-sértés miatt a bíróság megsemmisítette. *(mh)*

• **Jótékony célra ajánlja fel** a Fidesz három politikusa a bíróság által megítélt összesen 750 ezer forintot, amelyet Katona Béla szocialista frakcióvezető-helyettesnek kell kifizenie jó hírnevük megsértése miatt. *(mh)*

Több középiskolás lány ivott már alkoholt, mint fiú

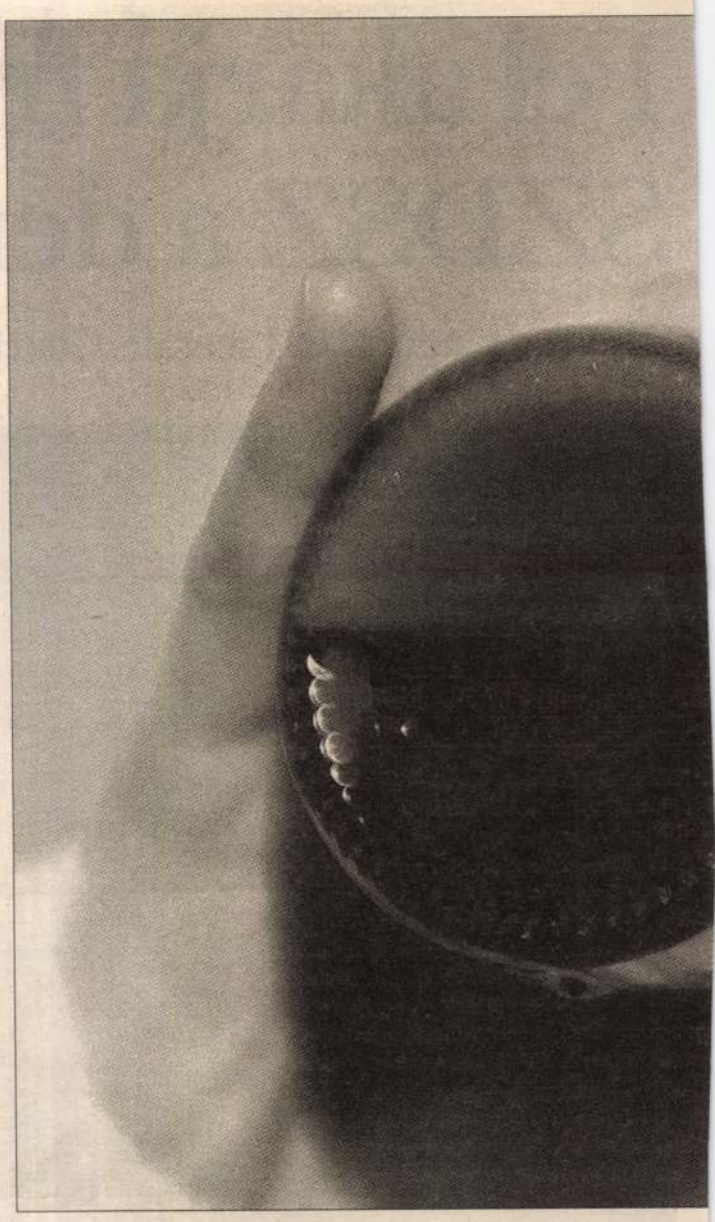

fotó: Németh András Péter

A középiskolások évről évre több alkoholt isznak, s fogyasztásukban mindinkább a tömény italok dominálnak. A naponta dohányzók aránya is fokozatosan nő, de a lányoknál gyorsabb ütemben, mint a fiúknál. Mindezek mellett a rendszeres cigarettázást vagy a napi nagyobb mennyiségű alkohol elfogyasztását egyre kevesebb fiatal tartja veszélyesnek.

Biczó Henriett

Nem igaz az a feltételezés, hogy a drogfogyasztás növekedésével arányosan csökkenne az alkoholt fogyasztó vagy dohányzó fiatalok száma. Legalábbis ez derül ki az ESPAD (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs) keretében 1995-ben, 1999-ben és tavaly középiskolások körében végzett vizsgálatból. Hazánkban a középiskola második osztályában tanuló gyerekek egyre többet dohányoznak és isznak. Míg ennek a korosztálynak kilenc évvel ezelőtt 91,4 százaléka találkozott már az alkohollal, addig tavaly 95,2 százalékuk. A legmegdöbbentőbb, hogy ezen időszak alatt a lányok „túlhaladták" a fiúkat, közülük hat tized százalékkal többen ittak már szeszes italt.

„A vizsgált nyolc év alatt a lányoknál az előző hónapban alkoholt fogyasztók aránya egyharmaddal nőtt (45,5 százalékról 60,4-re), míg azok száma megduplázódott, akik havi hat vagy több alkalommal isznak szeszes italt" – mondta Elekes Zsuzsanna szociológus, egyetemi docens, a kutatás egyik vezetője. Igaz, hogy a hazai piacon is megjelentek már a könnyű alkoholos italok, az úgynevezett alkopopok, mint például a baccardi breezer, de akik gyakrabban isznak, azoknál valamennyi vizsgált évben a tömények fogyasztása dominált. A lányok ebben is kezdenek az élre törni. Míg a nyolc év alatt a fiúknál 5,4, addig a lányoknál csaknem hét százalékkal nőtt azok aránya, akik az elmúlt hónapban hat vagy több alkalommal ittak valamilyen tömény italt.

A lányoknál bekövetkezett folyamatos növekedés a hagyományos férfi- és női szerepek felborulásával, valamint az emancipálódással magyarázható leginkább."

A felmérés szerint az elsős és másodikos középiskolásoknál az egy alkalommal elfogyasztott tiszta szesz mennyisége eléri az 55 millilitert. Szinte természetszerű, hogy 1995 és 2003 között a lerészegedés és a nagyivás mutatói is folyamatos növekedést mutatnak. Míg kilenc évvel ezelőtt a fiúk 60,8, addig a lányok 46,3 százaléka volt már részeg életében. A tavalyi évre arányuk 72,3, illetve 65,7 százalékra emelkedett. (Az előző hónapban lerészegedők aránya a fiúknál 35,5, a lányoknál pedig 25 százalék volt tavaly.)

A gyerekek 10–14 éves korukban találkoznak először az alkohollal, s sokan a szülőkkel együtt isszák meg az első kortyokat. Azon középiskolások aránya szinte nem is mérhető, akik egyáltalán nem fogyasztanak szeszt. A szülők alkoholfogyasztása minimálisan hat a gyerekek „ivására", és minden társadalmi státusú gyerekre jellemző az alkoholfogyasztás.

Érdekes, hogy míg a rendszeresen alkoholizáló magyar felnőttek az élen járnak Európában (halálozási mutatókban csupán Moldávia előz meg bennünket), addig a fiatalok között a britek, a dánok és a csehek „vezetnek" az 1999. évi adatok szerint.

„A gyerekeknél ugyanúgy, mint a felnőtteknél, befolyásolja az alkoholfogyasztást a depresszióra való hajlam, az elidegenedés érzése – állítja Elekes Zsuzsanna. – Érdekes módon az önbecsüléssel nincs igazán összefüggésben, és az objektív élethelyzettel sem. Lehet valaki jómódú és sikeres, ha nem így éli meg a mindennapjait, akkor könnyebben nyúl az alkoholhoz."

A lányok a dohányzás terén is igen erősen „belehúztak". 2003-ra a fiúknál egyértelmű csökkenés (1999-ben 78,1 százalékuk, addig 2003-ra 76,1 százalékuk dohányzott már életében, és a napi cigarettázók aránya 37,9-ről 36,2 százalékra csökkent), a lányoknál azonban a növekedés 2003-ban is folytatódott (1999-ben 74,5 százaléka négy év múlva pedig már 77,3 százalék dohányzott életében, a napi cigarettázók aránya pedig 29,9-ről 34,9 százalékra emelkedett). ►

Közös lista – „csak a csoda segíthet"

Bár a közös európai parlamenti (EP) listaállítás ügyében szerdára újabb négypárti egyeztetést hívott össze Kovács László, az MSZP elnöke, már Horn Gyula szerint is csak a csoda segíthet abban, hogy ily módon fogjanak össze a parlamenti pártok. A volt miniszterelnök, aki jelenleg az MSZP EP-kampányának politikai irányítója, ezért újabb tízpontos javaslattal állt elő. Ennek lényege, hogy a nemzeti érdekek eredményes uniós képviselete érdekében a 24 leendő magyar EP-képviselőnek havonta kellene üléseznie, és amiben lehet, közös álláspontot kialakítania, amit egységesen képviselni tudnak. A szocialisták szeretnék, ha erről a tíz pontról és annak 49 alpontjáról folytatnák az egyeztetést a parlamenti pártok. Néhány érdekesebb pont a javaslatok közül: a magyar EP-képviselők ugyanazért a munkáért ne kapjanak tizedannyi fizetést, mint a mellettük ülő más tagországbeliek; képviseljék, hogy kiemelt szerepet kapjon a Magyarországon áthaladó közlekedési utak fejlesztése; együtt lépjenek fel azért, hogy a jövőben is érvényesüljön az „egy ország, egy biztos" elve; lépjenek fel a munkaerő szabad áramlásának biztosításáért és a szegénység elleni uniós cselekvések meghatározásában. Az MSZP azt is javasolja, hogy a 24 EP-képviselő a mindenkori magyar kormánnyal együttműködve alakítsa ki álláspontját az uniós külpolitikai kérdésekben és az unión belüli kapcsolatok tekintetében.

A közös listaállítást elítélő külföldi nyilatkozatokra Kovács László Brüsszelben tegnap úgy reagált: az EP egyes frakcióinak nem kellene túlbuzgó módon máris elítélő nyilatkozatokat tenniük egy olyan javaslatról, amelyről a magyar parlamenti pártok még egyeztetnek. Két különböző dolog, hogy az EU-ban valamire még nem volt példa, illetve az, hogy valamit egy szabály vagy rendelkezés kifejezetten tilt – tette hozzá a külügyminiszter. Ha szerdán a közös lista gondolatát végleg elvetnék, a szocialisták akkor is fenntartják, hogy a kormányoldal és az ellenzék hozza létre azt a koordinációs tanácsot, amelynek a 24 leendő EP-képviselő lenne a tagja. Eközben Pat Cox, az Európai Parlament elnöke tegnapi nyilatkozatában úgy vélekedett, semmiféle európai joggal nincs ellentétben az, hogy a magyarországi pártok közösen állítsanak listát. *ne*

További cikkek az interneten: www.magyarhirlap.hu/epvalaszt

MHonline

Demszky magyar koordinációt akar

„Állandó magyar koordinációt" javasol a pártok között Demszky Gábor budapesti főpolgármester, az SZDSZ európai parlamenti listavezetője. A főpolgármester közölte, arra fog törekedni, hogy az Európai Parlamentbe kikerülő magyar képviselők minden, Magyarország sorsát érintő kérdésben közös álláspontot tudjanak képviselni. Demszky ezért azt kezdeményezi, hogy még az EP-választások előtt a pártok listavezetői állapodjanak erről. *(mti)*

Bácskai tábornok kifogást emelhet

Hétfőig dönt Bácskai János tábornok, emel-e eljárásjogi kifogást amiatt, hogy a Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsának bírája a héten tárgyalt büntetőperben a magas rangú állami vezetőket szobájában fogadta tanúkénti meghallgatásuk előtt.

Ferenczi Krisztina

Elfogultság miatt csak a vádlott, azaz a bűnpártolás és államtitoksértés miatt a katonai tanács elé állított Bácskai János, a maffiaellenes központ vezetője emelhet kifogást amiatt, hogy Kiss Péter kancelláriaminisztert és Tóth András államtitkárt is szobájában fogadta a katonai tanács vezető bírája.

A Magyar Hírlap az Országos Igazságszolgáltatási Tanács (OIT) elnökének, Lomnici Zoltánnak tegnap beadványt küldött, hogy az OIT foglaljon állást arról, vajon összeegyeztethető-e a bírói függetlenséggel, hogy a Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsának bírája a magas állami rangban lévő politikusokat saját szobájában fogadta tanúkénti meghallgatásuk előtt a Bácskai-perben. Elsőként a Fővárosi Bíróság elnökét kértük ugyanerre, ám csak egy „új intézkedést" eredményezett a vizsgálat: ezentúl a szolgálatot teljesítő kiskatonákkal előre közlik a magas rangú állami vezetők nevét. A megoldás az lenne, ha törölnék azt a bírósági közleményben ismertetett, a katonai szerveknél kialakult gyakorlatot, hogy „a magasabb állami vezetőket a kapuügyeleti szolgálat fogadja, majd felkíséri az adott szervezet vezetőjéhez".

Tóth András a tisztázásról

Tóth András, a polgári titkosszolgálatokat felügyelő államtitkár határozottan tiltakozik az ellen a megfogalmazás ellen, hogy a szerdai tanúkénti meghallgatása előtt „zártkörű, külön megbeszélést" folytatott volna Bácskai perének bírájával. Mint írta, azt tisztázták, hogy milyen adminisztratív hiba folytán nem értesült akkori érkezéséről a bíró. A politikus szerint az eredetileg kitűzött időpontban ugyanis nem ért rá. „A bíró megszakította az akkor folyó tanúkihallgatást, amihez joga van, és a bírói tanács tagjaival, valamint a jegyzőkönyvvezetővel tisztáztuk a félreértést" – írja Tóth.

A Fidesz is kikosarazta Medgyessyt

A Fidesz a maga részéről lezártnak tekinti a kormányfő által felvetett közös EP-lista körüli vitát – jelentette ki tegnapi tájékoztatóján Orbán Viktor. A javaslatot ért külföldi bírálatokra utalva az ellenzéki párt elnöke hozzátette: az ország nemzetközi megítélésének előnyére válna, ha a kormány is mielőbb megtenné ugyanezt. Ha ugyanis az átgondolatlan felvetés még sokáig „téma" marad Európában, az véleménye szerint komolyan ártana az ország érdekérvényesítő képességének.

A miniszterelnök országértékelő beszédében megfogalmazott nemzeti összefogásnak Orbán szerint nem a pártok pozícióharcáról, sokkal inkább tartalmi kérdésekről, a magyar választók felelős képviseletéről kellene szólnia. A cél érdekében a Fidesz egy kilenc pontból álló javaslatot dolgozott ki a napokban, amelyet a leendő európai parlamenti képviselőknek ajánl „útravalóul". A pártelnök által tegnap ismertetett dokumentum olyan alapelveket ajánl a delegáltak figyelmébe, mint a nemzeti érdekek, a magyarok egyenjogúsága, a gazdák, illetve a vállalkozók érdekében való összefogás, de a kiemelt szempontok közt említi a felsorolás az uniós tisztségekről való konszenzusos megegyezést, illetve az „egysebességű" Európa mellett való kiállást is. Az MSZP elnöke által a közös lista témájában összehívott jövő heti egyeztetésre a Fidesz elnöke – mint hangsúlyozta – nem megy el, a párt saját javaslatáról azonban a későbbiekben kész egyeztetni a kormánypártokkal.

Fel akarja frissíteni az SZDSZ a demokráciát

Álmokról, adóról és Liberális Chartáról is szó esett az évértékelőn

fotó: Hegedűs Márta

Kuncze Gábor pártelnök beszédében egyetértett azzal, hogy csökkenteni kell az Országgyűlés létszámát

„2004. június 12-én egy Európa számára rendkívül fontos esemény lesz, egész Európa figyelni fog rá. A Labdarúgó Európa Bajnokság kezdetére gondolok" – kezdte beszédét az SZDSZ évértékelő rendezvényén Kuncze Gábor pártelnök, utalva az EP-választás időpontjára.

Perger István

„Az egyik szövetségi kapitány azt javasolta, ne a pályán dőljön el a mérkőzés" – utalt Medgyessy Péter miniszterelnök közös választási listás javaslatára Kuncze. A szabad választás lehetőségét kell biztosítani egy demokráciában – tette hozzá. „– Annyira szeretnék közvetlenül köztársasági elnököt választani. – Ez most a legnagyobb problémája? – Nem, csak meg akartam hökkenteni. – Sikerült" – vázolt fel a pártelnök egy hipotetikus párbeszédet. Az Országgyűlés méretének csökkentésével azonban – a miniszterelnök másik két közjogi javaslatával ellentétben – egyetért az SZDSZ, és már meg is tette saját javaslatát. Az igazi kérdés Kuncze szerint az, mi lesz a gazdasággal. Jól működő, erős gazdaságra van szükség, ehhez viszont csökkenteni kell az adókat és a járulékokat. Kuncze megismételte az SZDSZ másik, gyakran hangoztatott törekvését is: az államnak csak a valóban rászorulókat kell támogatnia. A pártelnök hosszan beszélt a jogállamiság és az esélyegyenlőség szükségességéről, és fontosnak tartotta tudatosítani: a konzervatív és a szocialista mellett liberális válaszok is léteznek az embereket érintő kérdésekre. „Tegnap este lefekvés előtt mesét olvastam" – mondta országértékelő beszédében Orbán Viktor nyomdokain haladva Demszky Gábor budapesti főpolgármester, az SZDSZ európai listavezetője, aki az Európai Parlamentben a magyar képviselők számára „egy Állandó Magyar Koordinációt" hozna létre *(lásd. 4. oldal)*.

A listavezető úgy vélte, az SZDSZ „kérdésfeltevő" kampánya megmutatja a különbséget a szocialista, a konzervatív és a liberális hozzáállás között. Az adócsökkentés témájában például az interneten szavazók 54 százaléka az SZDSZ elképzeléseit támogatta – közölte Demszky, aki szerint a rászorultak javára „fokozatosan fel kell számolni az alanyi jogú támogatások rendszerét".

A párt régi plakátaival – Kuncze csecsemőt pelenkáz, Kuncze kosárlabdát pörget, Kuncze olimpikonnal szkanderezik stb. – teletűzdelt Dózsa György úti új épületben a szabaddemokrata hagyományoknak megfelelően Koncz Zsuzsa, Bródy János, az LGT, valamint a fundamentalista liberalizmus jegyében az utóbbi időben inkább a polgári körök rendezvényein feltűnt Demjén Rózsi dalai szóltak bemelegítésként. A beszédek között levetített filmben az 1956-os budapesti, 1963-as berlini és 1989-es pekingi képek mellett feltűnt az amerikai fekete polgárjogi harcos, Martin Luther King, akinek – mint ismeretes – „volt egy álma". Volt álma a filmben szintén megszólaló Göncz Árpád egykori köztársasági elnöknek is, a kisebb államról álmodott benne Kuncze, az egységes Magyarországról Demszky. A magát „románok és magyarnak" tartó Mohácsi Viktória oktatási kormánybiztos – immár élőben – bőrszínre való tekintet nélküli egyenlőségről, idegengyűlölet-mentességről álmodott. A rendezvényen felolvasták a Liberális Charta névre keresztelt alapvetést, amely a liberális eszményt, a tisztességes, szabad és nyílt, diszkrimináció nélküli társadalom, a kisebb állam megteremtésének elveit foglalja össze. „Mi liberálisok a liberális értékek érvényesülését kívánjuk, ezért az európai parlamenti választáson elmegyünk szavazni" – zárul a nyilatkozat. Kuncze a pártelnökök jó szokásához híven aláírta a chartát, és minden liberálist példája követésére szólított fel. A találkozó a már eddig is jól bevált diplomata menü – virsli, mustár, kenyér – elfogyasztása alatti hangulatos beszélgetéssel zárult.

Nem megy Lengyelországba a Teleki-szobor

Teljes a zűrzavar a Teleki Pál-emlékbizottságban azzal kapcsolatban, hogy hol álljon a néhai miniszterelnök szobra. Bakos István, a civil szervezet egyik tagja szerint elképzelhető, hogy Budapest helyett Lengyelországban állítják fel a szobrot. Ugyanakkor Csicsery-Rónay István elnök állítja, szó sincs erről. Az emlékbizottság a fővárosi közgyűlés jövő heti döntésére vár. A szobrot eredetileg a budai Vár területén avatták volna fel április 3-án, de civilek tiltakozása miatt Demszky Gábor főpolgármester arra kérte a közgyűlés két szakbizottságát, vizsgálják felül korábbi támogató döntésüket.

Csicsery-Rónay István abban bízik, hogy a közgyűlés végül hozzájárul az eredetei helyszínhez. Ha mégsem, akkor magánterületen állítanák fel a szobrot.

Rieger Tibor, a szobor alkotója szerint egyáltalán nem mindegy, hova kerül egy műalkotás. Felvetődött, hogy esetleg temetőben kapna helyet a Teleki-szobor, ám a művész szerint sírkertbe más alkotás való, mint közterületre. A lengyelországi helyszín Rieger Tibor magánvéleménye szerint jó lehetne, hiszen annak idején Teleki Pál befogadott 200 ezer lengyel menekültet, most pedig a lengyelek fogadnák be őt.

– Lengyelország részéről nem kezdeményezte senki, hogy ott állítsák fel Teleki Pál szobrát, és Magyarországról sem érkezett ilyen megkeresés – nyilatkozott lapunknak Rafal Wisniewski budapesti lengyel nagykövet. A szoboravatáson sem képviselteti magát a lengyel állam, hiszen eddig nem kaptak rá meghívót.

Három éve úgy tűnt, konszenzus van a magyar társadalomban az egykori magyar miniszterelnök személyét és életművét illetően. Lengyelországban a Parancsnoki Kereszt a Csillaggal nevű állami kitüntetéssel ismerték el Teleki Pál érdemeit, amiért Teleki 1939-ben megtagadta a náci német hadseregtől, hogy Magyarországon át vonulhasson be Lengyelországba.

A nagykövet megjegyezte: kevés szó esik arról, hogy az akkor befogadott lengyel menekültek tíz százaléka zsidó nemzetiségű volt, akiknek nagy része így túlélte a világháborút. Rafal Wisniewski ugyanakkor elismeri, mindez kis – bár lengyeleknek rendkívül fontos – része Teleki életművének. Mint mondta, fájlalják, hogy „egyesek visszaélnek az ügy lengyel vonatkozásaival". Hozzátette, nem akarnak véleményt alkotni Teleki Pál egész életművéről.

vz

További cikkek az interneten:
www.magyarhirlap.hu/teleki

MHonline

Melegvizsga

Orvosolhat-e egy jogerős bírósági ítélet súlyos lelki sérülést? Az apa szerint, még ha úgy döntött is a Fővárosi Bíróság, hogy a Károli Gáspár Református Egyetem köteles visszavenni a homoszexualitása miatt eltanácsolt fiát, a kiközösített nem tudja meg nem történtnek tekinteni azt, amit vele cselekedtek. Vívódik, gyötrődik, elveszítette a kedvét is, hogy letegye hátralévő vizsgáit. Pedig féltené eltékozolni egyetemi éveit, bár hajlandó lemondani a lelkészi hivatásról.

Érthető a lelki válság, mert képzeljük magunkat az ő helyébe! Ha visszatérne, milyen légkör venné körül? Az egyetemi hallgatók már nem lurkók ugyan, de hiába neki adott igazat a törvény a hittudományi kar vezetésével szemben, joggal tarthat attól, hogy ér(t)etlenség és gúny kísérné mindvégig, s nem tekintenék még „enyhítő körülménynek" sem, hogy hajlamait egyenesen és őszintén maga tárta föl a kar dékánjának. Hiszen úgy fest, nem csupán az ifjú hallgatók nem fogják még föl, miről van szó, a professzorok sem.

Persze, tudjuk, ma még hasonló vagy csaknem hasonló a közszellem a világ országainak a legtöbbjében. A magát „egészségesnek" valló társadalmi többség rendellenesnek tekinti az általánostól, a megszokottól, szokástól eltérőt akkor is – ha, mint ez esetben – korántsem „modern jelenségről" van szó. Se szeri, se száma azoknak a történelmi és művészeti nagyságoknak, akik ugyanúgy a velük egyneműekhez kötődtek, és csak azért nem írjuk le a nevüket, mert visszamenőleg nekik is jár a védelem.

Ami új, hogy korunk fölvilágosult szelleme kezdi – mert csak kezdi – fölfogni a megbélyegzés igazságtalanságát. A Fővárosi Bíróság ítélete – noha bizonyosan van sok ellenzője is – nemcsak a törvény szellemét érvényesíti azzal, hogy alkotmányos alapjogot vesz védelmébe, hanem segítheti a társadalmat is az egyetlen józan fölfogás elfogadásában.

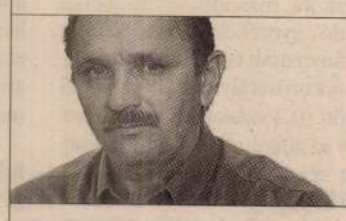

Dogmatikus demokraták

Szále László, a publicisztika rovat vezetője (szale@mhirlap.hu)

Én sem hiszek a Medgyessy-féle közös lista megvalósíthatóságában, talán nem is azért hangzott el, inkább gesztus, ajánlat akart lenni. Amire persze az ellenfél földhöz csaphatja kalapját, mondván, ha elfogadná, tönkremenne, a családja éhen halna stb. S mondana ő egy másik javaslatot. Mondjuk azt, hogy közös listáról szó se lehet, de abban megállapodhatnak, hogy a felek nem szúrják ki egymás szemét. Ez is eminens közös érdek, különben Strasbourgban egyikük sem fogja látni, hol a magyar érdek.

Dogmatikusnak érzem azonban azt a kórust, mely szerint a javaslat a demokrácia elvének megcsúfolása lenne. Merthogy: a demokrácia pártok versengése, választási lehetőség adása, a közös lista tehát a választók becsapása. Ezek szerint a nagykoalíció – az ellenfelek összefogása – is az, bár ehhez hozzá szokás tenni, hogy ha a nemzet végveszélyben van, járható út. Szerintem a józan észhez nem kell végveszély.

Én úgy tudom, a demokrácia nem jó rendszer, csak a legjobb. Ám nem azért nincs alternatívája, mert macerás, fárasztó és drága; nem azért, mert a versengő felek szinte soha semmiben nem tudnak megegyezni; s nem azért, mert a magyar demokrácia még egy szabályos tévékuratóriumot sem tud összehozni évek óta.

Nem, a demokrácia azért nélkülözhetetlen, mert egyedül ez a szisztéma képes a regnáló hatalom ellenőrzésére, és annak megakadályozására, hogy az mandátumát hatalmi eszközeivel meghosszabbítsa. Közvetett érdeme, hogy egyik kurzus sem mer túlságosan elszemtelenedni, tudja, négy évenként leválthatják. Sőt most már sokkal inkább a túlzott adakozási és népszerűségi kényszer veszélyes, mert az ilyen politika tönkreteheti az ország gazdaságát a maga újraválasztása érdekében.

Ám az tudtommal nincs a demokrácia definíciójában, hogy benne a feleknek tilos egyetérteniük bármiben. Például az igazságban nem olyan nagy bűn egyetérteni. Vagy az ország külpolitikai érdekeinek javában. Vagy az oktatás minőségi javításában. A cigányság felemelkedésének előmozdításában. A tudás megbecsülésében. Sorolhatnám a valódi sorskérdéseket, melyekben óriási álviták dúlnak, mert az ellentétek nem tartalmiak, hanem funkcionálisak. Pártfunkcionálisak.

Ennek a tévedésnek a következménye, hogy ma a magyar politika szinte csak a pártok harcáról szól (munkára, kormányzásra, szervezésre, gondolkodásra, tervezésre nemigen marad idő), s ez a harc militarizálja a táborokat is. Tényleg az volna a demokrácia, hogy családok, szomszédok vesszenek össze egymással csak azért, mert másik pártnak „drukkolnak"? Ha nem vesznek össze, az gyanús, antidemokratikus?

Ugyan kérem. A miniszterelnök közös listáról szóló javaslata talán a belső hatalmi viszonyokat akarja lemutyizni a választók akaratának kiiktatásával? Nyilván erre céloz, aki ostoba módon Vorosilov marsall 1945-ös „ajánlatát" emlegeti. A nyári választásnak azonban semmi köze a hazai hatalmi viszonyokhoz, fő feladata eldönteni, hogy kik kapjanak társadalmi legitimációt ahhoz, hogy az Európai Parlamentben Magyarországot (nem az MSZP-t, nem a Fideszt) hűségesen és szakszerűen képviseljék – a maguk frakciójában. Persze, de az sem bűn és árulás, ha olykor szóba állnak egymással.

Lássuk be, a júniusi választáson a szavazó nem azon gondolkodik majd, hogy aki kimegy, milyen eszmeiséget, milyen programot képvisel. A választás arról szól majd: a mi embereink menjenek nagyobb számban, ne az ő embereik.

Azt mondják, a közös lista merő formalizmus lenne, népfront, becsapás? És fordítva? Az nem formalizmus, ha a két fél lényegében egyetért (tessék megnézni a két nagy párt 2002-es kampányának ígéreti oldalát), mégis – szerepe szerint – úgy csinál, mintha nem értene egyet.

Vagy: demokrácia ugyebár a többség hatalma. Milyen többségé? Amerikában, Németországban és nálunk is majdnem döntetlenre végződtek a választások. Egy-két százalék, pár ezer szavazat különbség az nem formalizmus? Milyen többség az ország fele? Formális – és praktikus persze, mert így legalább el lehet dönteni, ki kormányozzon.

Demokraták, igaz ügyekben egyetérteni nem kell félnetek, jó lesz.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NEUE ZEITUNG
Budapest

1969 JUL 25
1021

Schöpferische Jugendliche

Aus dem Leben einer Künstler-Kolonie

Als ich einmal die Steingrube in der Umgebung von *Siklós* aufsuchte, betrug die Temperatur selbst im Schatten 30 °C. Am Eingang der Grube war eine kleine Luftströmung zu bemerken, dort, wo die jungen Künstler die riesigen Steine formten und meisselten. Das Material gab den harten Meisseln nach, an einigen zeigten sich schon die Konturen des schöpferischen Gedankens.

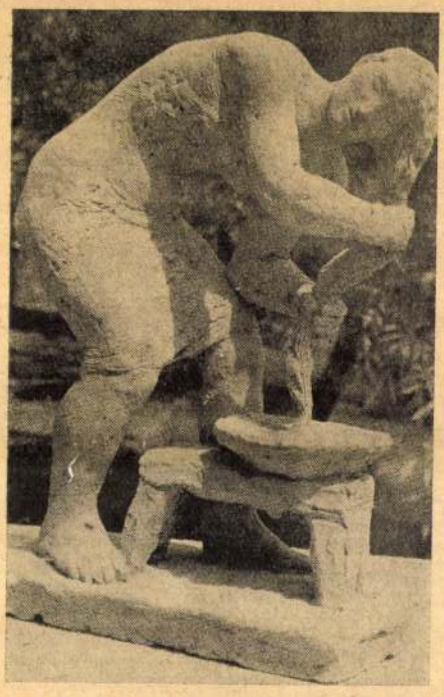

Tibor Rieger, Student: Haarwaschendes Mädchen, Terrakotte

Wer sind eigentlich diese Jugendlichen, die alle drei Jahre am Fusse des Tenkes ihre bildkünstlerischen Symposien abhalten?

Lehrer, Arbeiter, Studenten. *Im Sommer 1967 begann es, als unter der Schirmherrschaft des KJV-Ausschusses des Komitates Baranya ein bildkünstlerisches Symposium in Siklós entstand.* Jugendliche aus *Pécs* und der *Baranya* wandten sich an den KJV um Unterstützung bei der Errichtung einer *Künstlerkolonie.*

Der Komitatsrat und der Siklóser Rat schufen mit materieller Unterstützung, mit der freiwilligen Arbeit von Jugendlichen aus Betrieben und Schulen nicht nur das Atelier im Freien, sondern auch ein Heim, geeignet für Beratungen und Unterkunft, für die jungen Künstler und zwar in der alten, aber instandsetzbaren *Villa Gyimóthy.*

Der Ruf der schöpferischen Jugendlichen und der Künstler-Kolonie ging durchs ganze Komitat und über die Grenzen des Landes hinaus. In den vergangenen Jahren und auch heuer waren unter den Gästen des Symposiums Jugendliche aus Transdanubien, Budapest und dem Ausland zu finden.

Laut ihrem Statut sind die Künstler verpflichtet, vor ihrer Heimreise ein Stück ihrer Arbeiten in der Grube zu lassen, die mit ihrer terrassenförmigen Gestaltung in der Zukunft zu einem *Freilichtmuseum* wird.

Die immer mehr werdenden Schöpfungen tragen die Charakteristik der Gegend, sie wurden aus dem dort erschlossenen Gestein, dem roten und gelben Marmor gehauen.

— g. gy. —

BUDAPEST, 25. JULI 1969

6 NZ

Rieger Tibor

ten mehrere darum, bei den folgenden Lehrgängen noch mehr Gewicht auf die Übergabe der methodischen Kenntnisse zu legen.

Elly Kiss

war also, dass dieses „Festival" nicht viel mit den Nummern zu tun hatte, die vorgetragen wurden. Die wenigen als ganz nett zu bezeichnenden Nummern waren auch *keine ausgesprochenen Tanzlieder*, sondern eher Vortragsstücke, die man sich während eines Abendessens oder Unterhaltung in Gesellschaft sehr gern anhört, aber niemandem würde es einfallen, darauf tanzen zu wollen. Man sollte meinen, innerhalb von vier Jahren wäre es möglich, *dass sich ein Tanzliedfestival zu dem entfaltet, zu was es berufen ist.* Aber in diesem Falle können wir höchstens anerkennen, *dass die Organisierung etwas flotter vor sich ging.* Richtig war es, dass die Veranstaltung den im Zuschauerraum sitzenden einigen hundert Zuschauern eine extreme Stimmung nicht zubilligte, wodurch die erste Vorentscheidung verhältnismässig glatt abgewickelt werden konnte. Und was wir trotz alledem loben müssen, das ist die nicht wegzuleugnende Entwicklung von einigen Sängern und Kapellen, *in erster Linie des Metro-Ensembles*, der *Express-Kapelle* und *der Bergendis*, in deren Spielstil sich die nachhaltige Wirkung der europäischen Rundreise sehr bemerkbar macht. Der Vortragsstil von Zsuzsa *Koncz* hat sich sehr zu ihrem Vorteil geändert, und auch Kati *Kovács* zeigte ihr Können von einer nur zu begrüssenden neuen Seite.

...was hören wir?

Unter dem Titel „Hibák és hobbyk" (Fehler und Hobbys) kommt die vierte Sendung des halbjärlich erscheinenden Programms *am 29. Juli* an die Reihe. Zweck des Programms ist, von einem Komponisten innerhalb eines kurzen Rahmenspiels sechs Chansons vorzuführen, die eine Karikatur des heutigen Lebens sind und die Widersinnigkeiten

sses Pulver) und handelt davon, wer die verschiedenen Rauschgifte kauft, wer sie benutzt und in welcher Form. Sängerin ist Ági *Voith*. Das Lied „A tolvaj" (Der Dieb) macht sich über diejenigen lustig, die nicht stehlen des Gewinnes wegen, sondern darum, weil stehlen schick ist. Vorgetragen von Gyula *Bodrogi*.

Am 3. August meldet sich die Literaturserie *„Égtájak"* (Himmelsrichtungen) wieder, die diesmal *drei Delikatessen* aufweisen wird. Das *Kabarettstück* von Dino *Buzzati: „A fizetésemelés"* (Die Gehaltserhöhung) handelt darüber, wie es einem Chef gelingt, einem ihm Unterstellten dazu zu überreden, für weniger Geld zu arbeiten, wo dieser doch gerade wegen Gehaltserhöhung zum Chef geht. Die Darsteller sind Zoltán *Greguss* und Zoltán *Gera*. Hinterher kommt Rodolfo *Usigli* an die Reihe, der kein Berufsschriftsteller ist, sondern Diplomat. In seiner Komödie *„Szemfényvesztő"* (Hokuspokus) lässt er die Geschichte eines Tagebuches lebendig werden, die *die Hochstaplereien des politischen Lebens in Mexico* mittels einer wahren Story entlarvt. In ihr spielen Ferenc *Bessenyei* und Gábor *Mádi Szabó*. Die dritte Erzählung verfasste *Max Frisch* unter dem Titel *„Santa Cruz"*. Er stellt das friedliche Familienleben und das Abenteurerleben einander gegenüber. Er widmete das ganze Stück einer symbolischen Liebesgeschichte. Die Darsteller sind István *Sztankay*, Ilona *Béres*, Attila *Nagy*. Gyula *Vadász* führte bei den drei Einaktern *Regie*. Für die *Dramatisierung* und Zusammenstellung zeichnet Zoltán *Papp*.

Mária Ungvár

Rieger Otto

Neuwreti Lipsig - 1940
marc. 24. sz. Kepermell.

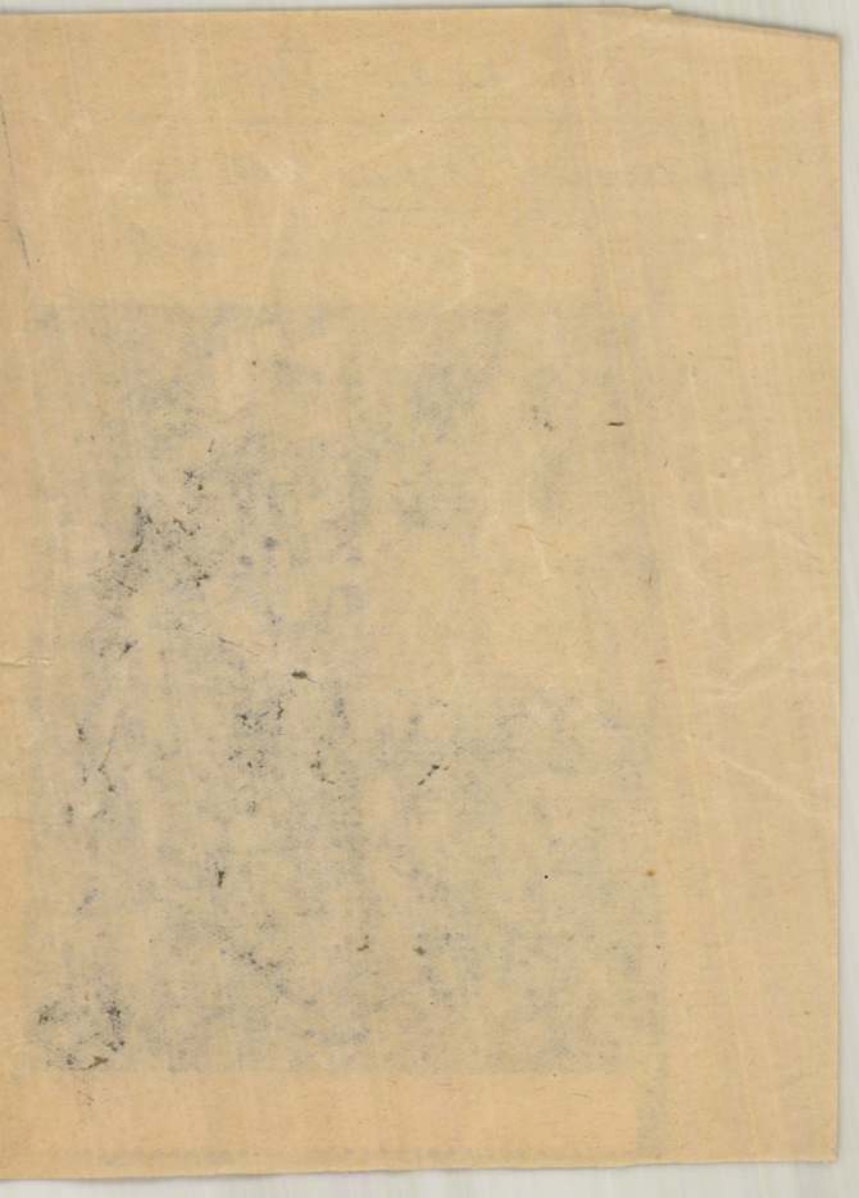

Rieger Otto

orgonagyáros

l.

Dornyay Vesprém

16. l.

1927

Érkezett 1905 máj. 19.

440/1905 sz. (Németbogsán, 1905 máj. 18.)

Merkl Ede, bogárkereskedő válaszol a déhnagy. terem lud. múz. részére összeállítandó bogárgyűjtemény tárgyában hozzá intézett kérdésre. (1.) válasz VII. 1. 2) 200 K. pósta-utalványzat VII. 4.)

dr Dovnyáry Béla: Veszprém és környéke részletes vhalaura. Bp. 1927

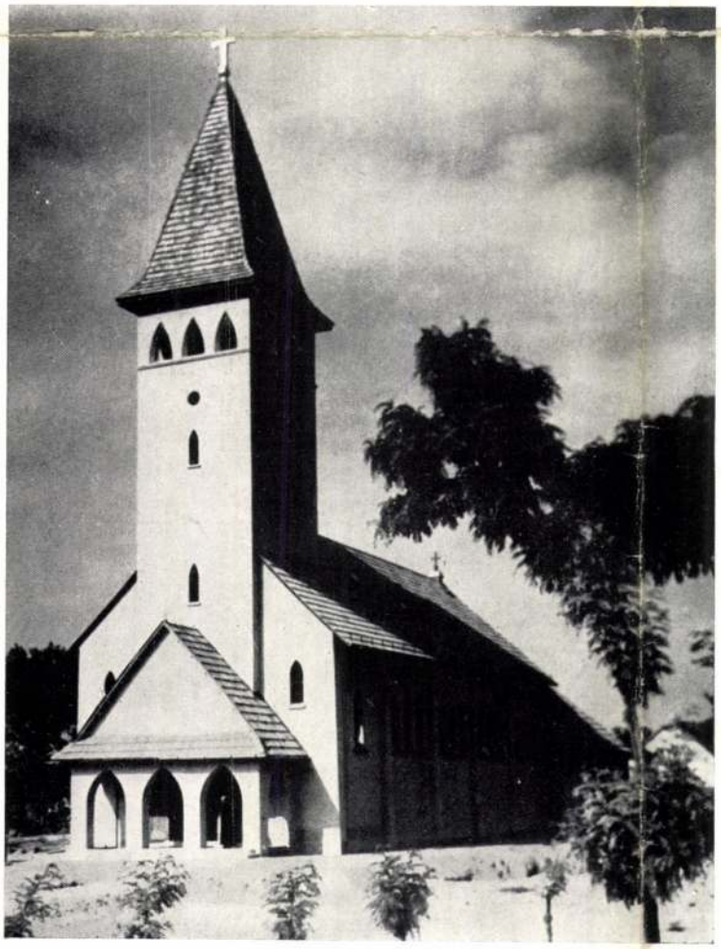

A kalocsai egyházmegye újabb templomépítkezései

Feladatom volt: Csonka-Magyarország déli határszélén letelepedett gyümölcs- és szőlőtermelő magyar népnek olyan templomokat építeni, melyek lelkéhez közel vannak és beleilleszkednek a környezetbe.

Dr. gróf Zichy Gyula érsek úr őnagyméltóságának megértő támogatásával sikerült évről-évre egy-egy olyan templomot alkotni, melynél az anyagi eszközök elégtelenségétől eltekintve semmi sem akadályozott a kitűzött cél becsületes megvalósításában.

A terveim szerint épült templomoknál fősúlyt az egységes, tágas és igen világos belső térre helyeztem. Az oltárt mindenhonnan lehet látni. Ennek biztosítására az újabb templomoknál a padló az oltár felé lejt és a tágas zenekórus padlója lépcsőzetes. Szerettem volna gyermekek részére külön emelvényt is tervezni, de ettől még idegenkednek. Nagy gondot fordítottam az akusztikára, melyet a hangvisszaverő szentélyfalak, a mély hangokat nyelő ablakok és falemezajtók és a magasabb hangokat nyelő heraklit-mennyezet kellő arányával úgy állítottam be, hogy a prédikációt félig telt templomnál is jól lehessen érteni.

A külső megjelenés hangsúlyozott pontja a magas torony, a község büszkesége és egyben hasznos irányjelző a hóval befújt téli tájon. Hogy nagyságát érzékelni lehessen, de azért is, hogy a templomot léptékben a környező kis lakóházakkal összekapcsoljam, a bejárati előcsarnokot igyekeztem alacsonyra készíteni.

A rendelkezésre álló igen csekély anyagi fedezet mellett a gót stílus szerkezeti elveivel lehetett csak az aránylag nagyméretű belső tereket megoldani és az utóbbi években, mikor már sem vas, sem beton nem volt, megtanítottuk a kőműveseket boltozni. A Baja-külvárosi templomnál a hajó 7×13 m-es boltmezőit vezető ívekkel, szabad kézből boltozták, az akasztói templomnál pedig 16 m fesztávolságú csúcsíves főíveket falaztak. Rossz talajnál csak a főíveket hordó pilléreket, a toronypilléreket és szentélyfalakat alapoztam le, a többi falakat is a pillérek közé feszített boltívek tartják.

A bemutatott soltszentimrei és bácsalmási szőlőkben épült templomoknál a hajó belső mérete 10×20 m, a befogadóképesség kényelmesen 800, legfeljebb 1000 fő. Az új világháború előtt építési költségük 45.000 P körül volt.

DR. MÖLLER KÁROLY

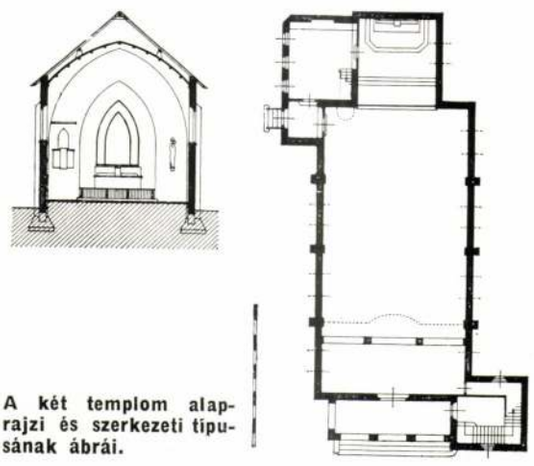

A két templom alaprajzi és szerkezeti típusának ábrái.

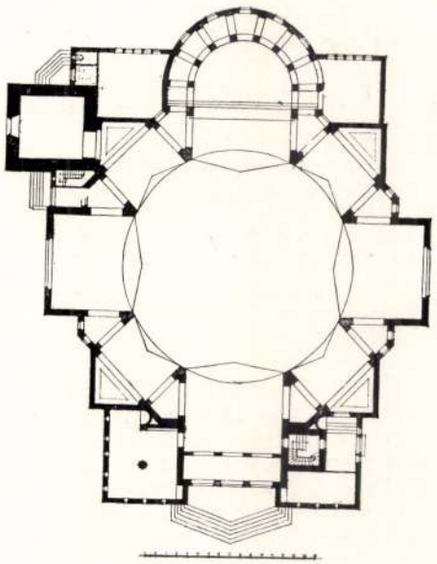

A mohácsi Fogadalmi Templom

Tervező. ÁRKAY BERTALAN

A templom a mohácsi vész emlékére épült és a tervezést a tervpályázat elsődíjas terve alapján adták ki. A templom a városháztéren szabadonállóan épült kb. 3000 hívő befogadására. Centrális, kupolás építmény, kápolnakoszorúval. A torony 70 m magas, de még pénzhiány miatt nem épült fel. A kupola magassága 30 m, szerkezete vasbetonvázas, a Duna közelsége és a rossz talajviszonyok miatt ez külön épült. A kupola parabolikus és így lehetett elérni, hogy héjboltozattal készült. A záradéknál 9 cm, alul 11 cm a kupolahéj vastagsága és csak szélnyomás ellen van kevéssé vasalva. A mellékszerkezetet Folly Róbert mérnök tervezte. A kápolnakoszorú téglából épült. A kupola rézzel van lefedve, a külső pedig kőburkolattal, amely részben már el is készült. A kupola belső tere mozaikdíszítést kap, a kápolnák falai siklósi márvánnyal lesznek burkolva. Az ablakok mélytűzű figurális színes üvegezést kapnak, melyek a szentélyben már el is készültek. A torony földszintjén van a keresztelőkápolna, mélyített keresztelőkúttal, téglapadlóval, színes-kerámia díszítéssel, márvány keresztelőkúttal, három darab keskeny színes ablakkal. A templomtértől nehéz kovácsoltvasrács választja el.

A templom vasbeton munkáit végezte vitéz GORONDY ISTVÁN építőmester, Budapest, II., Csalogány-u. 45/b. Telefon: 355-550.

A templom hő-, nedvesség- és tetőszigetelési munkáit POSNANSKY ÉS STRELITZ RT., Budapest, V., Zsitvay Leó-utca 13 végezte.

A nagykupola és lapostetők parafa hőszigetelését az UNIO szigetelővállalat végezte, Budapest, V., Hollán-utca 15. Telefon: 117-171.

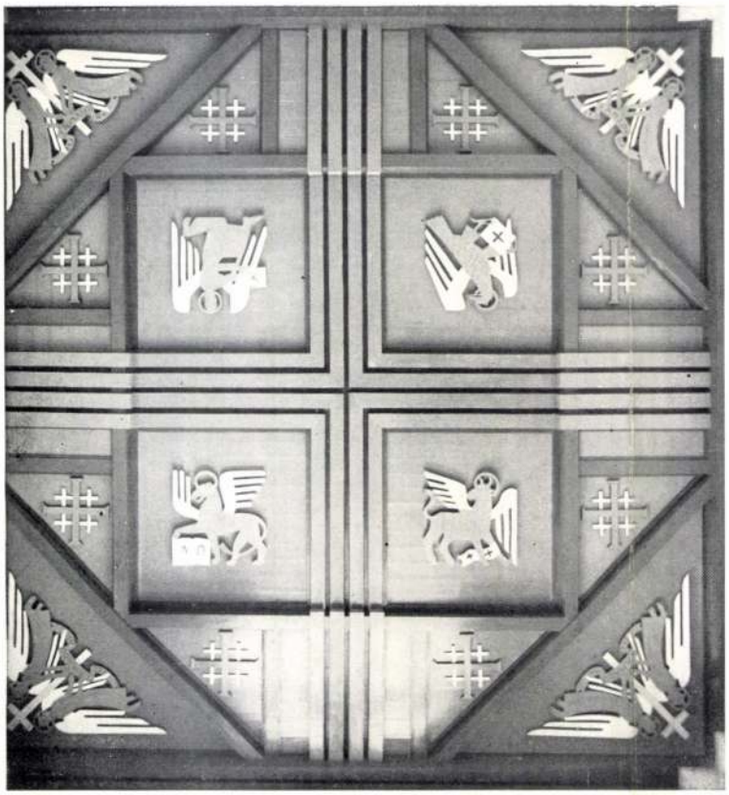

A mohácsi ravatalozó

Tervező: ÁRKAY BERTALAN

A temetőben szerény keretek között épült fel a kis ravatalozó, mely 1—1 nagyobb 8×8 m-es beszentelőhelyiségből és 4—4 kisebb ravatalozóhelyiségből áll, nyitott árkádos összekötéssel. A beszentelőhelyiség plafonja színes famennyezet, faragott díszítéssel, a bejárattal szemben a ravatalozó hely felett föltámadó Krisztus színes üvegfestménnyel, a két oldal freskódíszítéssel. A padló fekete, vörös és szürke lapokból készül, négy sarkán növénydíszítéssel, rejtett világítással. Az egész téglaépítmény építési költsége kb. 10.000 P. A főkapu felett lévő ablak relieffel lesz még ellátva.

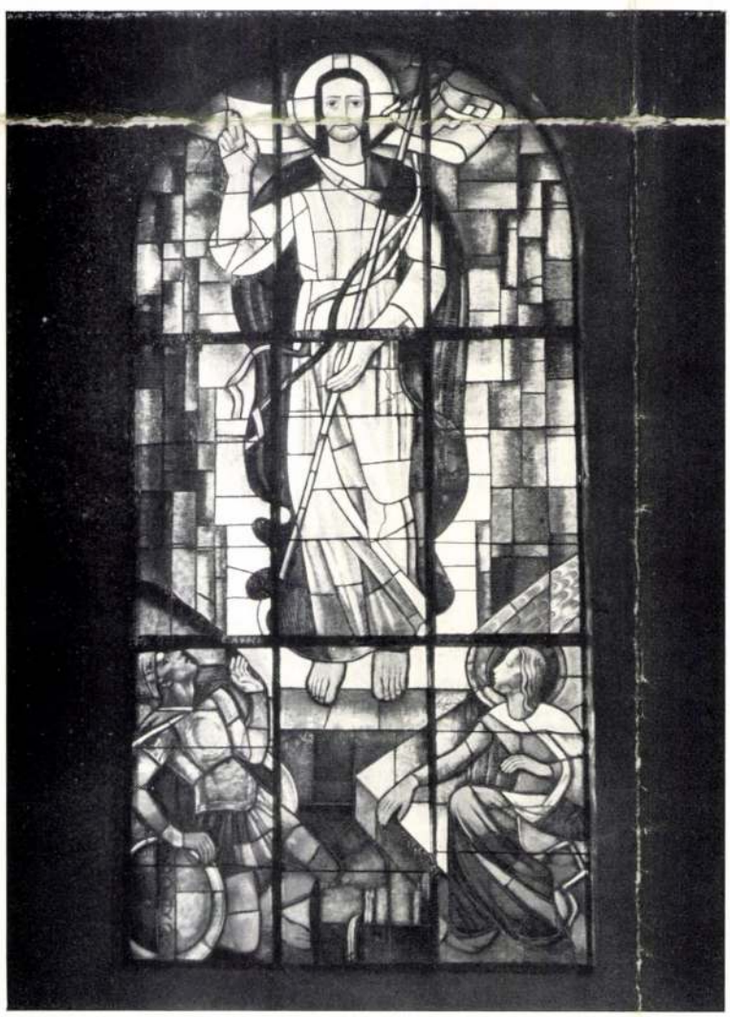

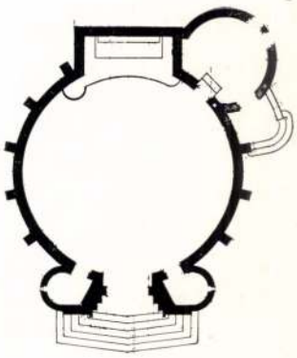

Borsodnádasd-lemezgyári telep temploma

Tervező: SZONTAGH PÁL

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R. T. borsodnádasd-lemezgyári telep templomának építési ideje 1934. Házi kezelésben készült, a borsodnádasdi-lemezgyár kőművesei és üzemi műhelyeinek munkájával, tervező művezetése alatt, berendezéssel együtt. Az építési költség kereken 16.500 pengő, a bútorberendezés és orgona nélkül. Nyerstégla-homlokzat, a Rimamurányi Vasmű ózdi salaktéglagyárában készített szürke kohósalaktéglából, sárgásvörös hézagolással. Ajtók, ablakok, padberendezés, bordásfamennyezet pácolt és fényezett borovi fából készültek. Lábazatburkolás, kapukávák, oromfalfedés műkőből. Tetőfedés zöldesszürkére mázolt horganyzott vaslemezből. Az építéshez felhasznált salaktégla, idom- és betónvasanyagot, horganyzott vaslemezt a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R. T. az építtető evangélikus egyháznak adományképpen bocsátotta rendelkezésre. Az épület beépített tömege 1000 m³.

Az orgonát RIEGER OTTÓ kir. udvari orgonagyár készítette, Budapest, XIV., Füredi-u. 41. Az orgona kettő manuálos, 12 szóló-regiszteres, pneumatikus kivitelben, villamos fujtatóberendezéssel.

389

Rieger Ottó
Szontagh Pál

Magyar Építőművészet
1941. 12. sz. 391. l
a mohácsi fogadalom 1 képekkel

TIGRISEK URA. *(Corvin.)* A nagyszabású, bravúrosan rendezett és szépen fényképezett német filmben a fő- és mellékszereplők művészi játéka, pompás állatsereglet, az izgalmas »idomítási jelenetek« egész sora és közben a szüntelen vidámság bizonyítja a cirkuszok nem mindig napsugaras világában »dolgozók« veszélyesen nehéz és kalandos történetének sikerét. Karrier-film: az ember — okossággal, kitartással és — ostorral leigázza a vadállatot... Önkénytelenül Jack London állatregényei jutnak eszünkbe: »Egy-két tucat embernek hasznot jelent az állatidomítás; de az emberi társadalomban — ugyan mi szükség van erre?!« H. K.

CSALÓDÁS. *(Deák, Kaszinó.)* Hogy mi minden van ebben az ügyesen rendezett, jól (sokhelyt pompásan) fényképezett, zavaros »keverékben«? Egyik nagy napilapunk ilyen fejezeteímekkel kínálgatja jámbor olvasóinak: »Szerelem és mámor« — »Halálugrás a gyorsvonatról« — »Végzetes névcsere« — »A pesti éjszaka csillaga« — »Zsarolás és ékszerlopás« — »A 200-as cellában...« Meg se próbáljuk ezekután a csábítón »tiszta, új magyar irodalmi színvonalú« mesét elszerénykedni a csalódott hölgyről, aki bánatában pillanatok alatt alakul át az éjjeli mulatóhely hótiszta életű dizőzévé. És hidd el, ó, naiv néző, hogy az ifjú gyárigazgató nem ismeri fel a mulató csillagában volt menyasszonyát. Az anya szerepét önzőn kegyetlenre, sőt komikusra torzították. Hát még mindig a családi élet melege és tisztasága nélkül felnőtt, kalandkész hölgyecskék zavaros ponyvahistóriáinak sokszorítására pazarlódik a drága filmanyag? A film valóban — csalódás. H. K.

A NAGY PER *(Uránia)*. Egy gyermekfilmsztár elrablása körül játszódó filmtörténet, amely alkalmat nyujt az amerikai üzleti szellem és szenzációéhség karikatúraszerű bemutatására. A mese mindaddig változatos és érdekes, amíg a második részét betöltő tárgyalásba nem torkolik. Itt már a szereplők nem élik, hanem elmondják az eseményeket. Ez a hosszú tárgyalás különben példája annak, hogy nemcsak az unalmas dolgokba, hanem az állandó feszültségbe is belefárad a néző. A jól induló, de később megfeneklő kép végül propagandaízt kap. Fő értéke a filmnek Heinrich George játéka a védőügyvéd szerepében. R. E.

Népszerű helyírási kalauz. Érdekes, tréfás és korszerű tankönyv a helyesírás elsajátítására. Megrendelhető 3.20 pengőért a Lipótvárosi Gyors- és Gépíró Iskolában, Vilmos császár-út 64.

MŰVÉSZET SZÍNHÁZ, FILM

JÁKYAK

Hertelendy István darabja a Vígszínházban

Adva van egy ötvenéves, bővérű, dunántúli földesúr. Özvegyember. Főszolgabíró. Váltóadósságai, érvényesülési becsvágya s a szívével éppen játszani kezdő húszéves szőke tavasz, a városi élet s a megüresedett alispáni szék felé löki. De mindenben vereség éri: a választáson megbukik, birtokát elviszi az adósság, fia győztes riválisa lesz a szerelemben. Nem marad más hátra, mint hivatala s az aszálysujtotta falu. Belső harc után elfogadja a kényszerű sorsot s elhatározza, hogy megtalált új feleségével csak a földnek és a népnek él, amelyből ő is vétetett.

Nagyszerű anyag, nagyszerű téma. Kiforrhatott volna belőle a kiveszőben levő mulató magyar gentry összeomlásának s lelki megtisztulásának drámája. Lehetett volna belőle feszítőerejű ábrázolás a földért, faluért bürokráciával, »úri« gondolkodással szembeszálló új magyar úrról. Megzendülhetett volna benne a földnek s megtévedt. Anteusának emberi éneke. A darab hibája az, hogy mindegyikből van benne csira, de egyik sem bontakozhatott ki a másik miatt. A belső megújulás, a föld szerelme s az alulélőkért érzett felelősség nem kapja meg benne azt a helyet és hangsúlyt, amit megérdemelne s amiért úgy érezzük, a darab íródott. A halmozott drámai feszültség a második felvonás közepére elfogy s csak ügyes jelenések viszik a belső meggyőző erő nélkül kicsendülő vég felé.

A szerző jóismerős a színpad eszközeivel. De a színpad művészetéért, az ábrázolás erejéért és tisztaságáért, a drámai feszültség titkáért még harcolnia s a harcban érnie kell. Mindenesetre sok eséllyel indul s megéri. A színészekről s a rendezésről általában csak jót mondhatunk. Lehotay Árpád, Ladomerszky Margit mellett kitűnik Bihary József a legsikerültebb epizódszerepben. A díszletezés túlzott, de ízléses.

Dr. D. J.

A LEÁNYINTÉZET HŐSEI. *(KORZÓ.)* Az olasz filmgyártás a romantikus témákkal mutatott eddig legnagyobb sikert: mint a feledhetetlen »Vaskorona«, egy Puskin-film, stb. Színészi játékmodoruk, fényképezésükben és rendezésükben a hangulati elem erős érvényesítése egyaránt alkalmas erre. »A leányintézet hősei«: két leány, akik származási különbözőségük miatt előbb ellensége egymásnak, de az intézet szigorú falai között a garibaldisták felszabadító harcaiért folytatott titkos munkában megtalálják egymás barátságát. A cselekmény helyenként oly naiv, hogy még a romantikus légkör sem tudja elfogadtatni. Furcsán hatott, hogy éppen ez az olasz film nevetségesen állítja be az apácákat.

(i. gy. l.)

HÖRL NÁNDOR
BUDAPEST, II., TÖRÖK-U. 8
Közismert legolcsóbb **harmóniumok** ház, iskolák, templomoknak
Tel.: 355-885. Ajánlat ingyen

Tavaszi kiállítás a Műcsarnokban

A Hősök-terének impozáns, klasszikus stílusú épülete a Műcsarnok, legnagyobb s szebb kiállítóhelyiségünk. Hivatása a közönséget nevelni, a magyar művészet legjobb alkotásainak bemutatásaival. Az érem másik fele természetesen a művészetpártolás. De mi most csak az első cél szempontjából vizsgáljuk a tárlat mérlegét: mennyiben hat nevelően s helyes képet ad-e a mai művészetünkről a tárlat. Nem hiányoljuk mai művészetünk legjobb neveinek hiányát sem, belenézve a katalógusba, ha valami új, friss ágacskáját láthatjuk a folyton termő életnek: ha friss látású, új szempontú, valamerre, új irányban tájékozódó művészi értékű alkotással találkozunk. De itt az »aurea mediocritas« fülledtsége áporítja a levegőt. Nem konzervatívok a szó akadémikus értelmében, nem őriznek értékes történelmi stílhagyományokat, az átlag festőifaragnitudás szintelen — életnélküliségében jellemző az egészre. Az a pár név, akit mégis ki kell emelnünk, a következő: Udvary Pál, Islókovits Kálmán, mely lélekzésű történelmi képe: Vazul, ifj. Czene Béla emelt szintje: a hétköznapból kiemeli, allegórikusan ritkítja a levegőt alakjai közül. Kássa Gábor, a szobrászok közt Medgyesi Ferenc és Markup Béla.

Dr. F. L.

A SZABADSÁGTÉRI EGYHÁZ KAMARAZENEKARÁT *hallottuk vasárnap.* Műsorán magyar és francia művek szerepeltek. Bevezetésül Molnár Antal: Nyitányát hallottuk. A lassú tételben érdekes a jól beállított klarinétszóló, magyaros lirai témájával, de művészi felépítésű a gyors tétel, jól érthető, könnyen felfogható témájával és különösen a jól szerkesztett kontrapunktikájával. Debussy: Danses-ét gyorsabb tempójú előadásban hallottuk, mint legutóbb Failonitól, ezáltal Debussy tánca színesebb, vidámabb lett. Ebben a művében Debussynek a mediterrán tengeri atmoszférája csillogott és nem az eddigi értelmezések szerint a fény és árny misztikus ellentéte. Igy a mű is egységesebb, gördülékenyebb. A hárfaszólót Gémes Irén hárfaművésznő játszotta. A mű kromatikus hárfára van írva és tekintettel arra, hogy Magyarországon nem játszanak kromatikus hárfán, így az állandó kromatikus meneteket külön pedállal lehet hangoztatni. Itt bizonyította be Gémes Irén igazán jó felkészültségét. Rameau: Balett zene a »Les indes galantes«-ében érdekes a mű lírája és gráciája. A francia barokknak azok a kvalitásai találhatók e műben, amelyek épp a némettől különböztetik meg. Ravel: Introduction et Allegrojában a mű szenvedélyesebb és tüzesebb oldalát láttuk.

Lajtha László karnagy, rövid idő alatt olyan színvonalra emelte ezt a kis zenekart, hogy most már ilyen nagy felkészültséget követelő műveknél is megállja a helyét.

Ezek a hangversenyek szép és megható bizonyítékai annak a célkitűzésnek, hogy a hallgatóságot bevezessék a klasszikus, magyar, komoly zene hallgatásába és megértésébe. zár.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:
MURAKÖZY GYULA
Helyettes szerkesztő:
IZSAK-GYARMATHY LÁSZLÓ
A szerkesztőség kéziratot nem őriz meg

Vásároljunk, dolgoztassunk a Református Életben hirdető cégeknél

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban állást kereső hirdetés szavanként 20, minden más hirdetés szavanként 30 fillér. Legkisebb hirdetés 10 szó. Az első és minden vastagon szedett szó kétszeresen számít. HIRDETÉSEKET az 50.000 példányban megjelenő »Református Élet«-be felvesz a kiadóhivatal: Budapest, IX., Kálvin-tér 8., telefon: 384—540, csekkszámla: 5073. és Arató-hirdetőirodája. VII., Erzsébet-körút 14. Telefon: 422—550.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

PROTESTÁNS CÉG KERES protestáns gyors- és gépírónőt, jó családból. Jó gyors- és gépírás tudáson kívül helyesírás és számolnitudás kívántatik. Középiskolai végzettség nem szükséges. Sajátkezűleg írt ajánlat pontos életleírással és fizetési igénnyel a kiadóba „Almássy téri iroda" jeligére.

NYUGDIJAS TISZTVISELŐNŐT keresünk nagykereskedelmi vállalat adminisztratív teendői elvégzésére. Irásbeli ajánlatot fizetési igény megjelölésével kér Termelő és Kereskedelmi kft. Budapest, VIII., Tormay Cecil-u. 3.

GYERMEKSZERETŐ MINDENEST, lehetőleg fiatal vidéki árvalányt keresek április 15-re, aki jó otthonra találna. Behringer, XII., Kovács-u. 12.

FŐZŐMINDENEST keresek vidékre 3 tagú földbirtokos családhoz azonnalra vagy április 15-re. 5 éven felüli gyermekét magával viheti, aki ott alkalmazást nyerhet. Jelentkezés: XI., Horthy Miklós-út 80., fsz. 2. — délelőtt 7—9-ig, délután 12—2-ig.

MEGBIZHATÓ TAKARITÓNŐT délelőttre felveszek. Visegrádi-u. 15., I. 1.

NEVELŐNŐT keresek két gyermekem mellé. Intelligens, szerényigényű, németül beszélők küldjék ajánlatukat „Nagyvárad" jeligére a kiadóba.

FOGTECHNIKUS segéd és tanuló felvételetik. József-utca 34.

ÁLLÁST KERES

SEGÉDHÁZFELÜGYELŐSÉGET keres kisebb házban, hadiözvegy leányával. Cím a kiadóban.

HÁZMESTERSÉGET keres Budapesten vagy környékén Már Jenő, Kecskemét, Szarvas-u. 20.

LAKÁS

KENDER torontáli nagyon szép színekkel, minden méretben most kapható Horváth J. Mihály református háziiparosnál, Vörösmarty-tér 6.

SZOBA

ÜRES szobát keres dolgozó nő. XI., Csóka-u. 7.

CIANOZAS

KÓNYA cianozó, a kipróbált márkai Bútoroknak külön ciankamrák. Kálvin-tér 9. Telefon: 188-000.

ADÁS-VÉTEL

HAZTARTASI szakürlet, vasáruk. Jeszenszky Jenő, Ráday-utca 17.

BUNDÁT, szőrmét az úriközönség vitéz Kéry Gyula szűcsnél vásárol. Ráday-utca 14.

BUNDÁT rendelésre, átalakítást kitűnően készítek. Megóvást vállalok. Református cég. Varsányi, szűcs. I., Attila-utca 23. Telefon: 161-509.

FUTÓSZŐNYEG 88 cm széles, jóminőségű, olcsó ár, most kapható Horváth J. Mihály református háziiparosnál, Vörösmarty-tér 6.

PAPLAN, matrac legolcsóbban, **SMARZ**-nál, Horthy Miklós-út 18. Tel. 456-759.

ÉKSZER

MINDEN, ami óra, előnyösen Rosta koszorús órásmesternél, Petőfi Sándor-utca három. Telefon: 883-053.

TÖRTARANYAT, ezüstöt, brilliánst veszek! Schiffler, Szervita-tér 8., I. 17.

EZÜSTEVŐKÉSZLETEK, tálcák nagy választékban Szigetinél, Olaszfasor 35. Telefon: 153-271.

FOGLALKOZAS

ÁGI kalapszalón, legkényesebb igényeket is kielégíti. ugyanott női- úridivat- és rövidáru. Ráday-utca 24/b.

LUDANYINÉ Bognár Vilma női divatszalónja, IX., Üllői-út 25.

BÉLYEGZŐK, zománctáblák, vésések, jelvények. Kovács Lajos, Budapest, Károly király-út 7. 423-327.

SZABÁS-VARRÁS legmodernebb kiképzése mestervizsgához. IV., Molnár-u. 20., f. 2.

KÁRPITOS, képesített mester, házakhoz olcsón ajánlkozik. Szőr, afrik, műrostmentes anyagom van. Tóth, V., Visegrádi-u. 92. II. 49. Telefonüzenet: 291-870., trafik

BÚTOR

KÁRPITOSMUNKÁT bizalommal Csikos kárpitosnál, Ór-utca három. Telefonhívó: 349-908.

HETI részletre is konyhák, rekamiék, kombinált szekrények, szalonok. Bútorcsere! Podmaniczky-utca hat.

BIEDERMEIER nagyméretű szekrény, rekamier, kommód, fotelágy eladó kisipari műhelyben, V., Gróf Zichy Jenő-utca 33.

KENDER torontáli nagyon szép színekkel, minden méretben most kapható Horváth J. Mihály református háziiparosnál, Vörösmarty-tér 6.

SZŐNYEG

MAGYARPERZSAT, torontáli szőnyeget fiatal, református háziiparosnál vegyünk! Horváth, Vörösmarty-tér hat. Telefon: 185—596.

SZŐNYEGJAVITÁS, mosás: Turáni szőnyegszövőnél, Főúr 80. T.: 851—579.

Torontáli szőnyegek
nagy választékban **Tóth Győző**nél, IX., ker. Ferenc-körút 20.

KÖNYV

KÖNYVEK, zeneművek, új és használt állapotban, méltányos áron kaphatók. Schimkó Gyula, Budapest, VIII., Múzeum-krt 2.

OKTATAS

JOGI alapvizsgára, szigorlatra, ügyvédire előkészít, szakjegyzeteket bérbead dr. Fehérváry Szeminárium, IV., Apponyi-tér 4.

HANGSZER

FIGYELMEBE ajánlom Rákóczi-út ötven zongoratermemet! Rengeteg zongora, pianinó vásárolható feltűnő olcsón. Részletre is.

VENNÉK zongorát vagy pianinót. Fenyőné, Erzsébet-körút huszonhat, 222-462.

ZONGORAK vétele, eladása: Murainál, **Thököly-út 23. T: 428-631. Javítás, hangolás.**

PIANINÓT, zongorát v. harmoniumot vennék, vidékről is. Mendőlné, Bpest, Bezerédy-u. 10., Telefon: 140-352.

LEGESLEGOLCSÓBBAN
vásárolhat
LYRA

Rt., Magyarország legnagyobb zongoratermében.
Erzsébet-körút **19.** (Barcsay-u. sarok kirakatok)

VEGYES

KOVÁCS régi megbízható, református magánnyomozó. Mérsékelt díjazásért mindent kinyomoz. József-körút 20. 136-238.

SZABÓ Odön legolcsóbb megbízható református magánnyomozó, diszkrét megfigyelő Rákóczi-út 47. Telefon: 135—571.

KÖNYVESPOLCOT, sarokállványt, vagy szekrényt keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

FUTÓSZŐNYEG 88 cm széles, jóminőségű, olcsó ár, most kapható Horváth J. Mihály református háziiparosnál, Vörösmarty-tér 6.

ELSŐRENDŰ ebédmenü házhoz szállítva is, Deutsch-konyha. XII., Csaba-u. 7/a, telefon 153-004.

PIKÉ KABÁTKÁT, sapkát, takarót, tréningruhát, mackót jó állapotban lévőt vennék 1 éves kislány számára. Ajánlatok „Bäby" jeligére a kiadóba.

GYÓGYMASZIROZAS orvosi rendelet szerint lakásomon vagy háznál. Nyitray Margit, Baross-u. 99., III. 27.

PALÁSTKÉSZITŐK FIGYELMEBE! Az orosz hadszíntéren marfalékul esett palástom helyett új palástot és főveget készíttetnék elsőrendű, lehetőleg régi anyagból. Mintát és árajánlatot kér mielőbb: Kocsis Sándor lelkész-főhadnagy, Érsekujvár, Hadikórház.

432288 — Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős: Kárpáti Antal igazgató.

HOL VÁSÁROLJUNK DOLGOZTASSUNK?

Hirdetési díjszabás:
ebben a rovatban mm sora —.60, szöveg-oldalon —.70 fillér.

BUNDÁK, bolerók, ezüströkák, nerzek nagy választékban

Alakítás eredeti modell szerint

VARSÁNYI LAJOS-nál, IV. Múzeum-körút 7

MŰFOG Olvasóinknak kedvezményben, ORBA tagoknak minisztérium által kiutalandó összegért államilag vizsgázott fogász, Rákóczi-út 25. Tel. 138-039
Biró Sándor

Bundák, rókák, boleró'k egolcsóbban **Kókay** szücsnél. **Vilmos császár-út 10.** sz. Telefon **386-784**

NŐI FEHÉRNEMŰ PONGYOLA PYJAMA
SZABÓ OTTÓ HOZOTT ANYAGBÓL IS KÉSZÜL BUDAPEST, IV., PIARISTA-U. 1

SZINES BÚTOROK, rekamiék, konyhák részletfizetési kedvezménnyel **BÁNYAFALVI-nál,** Izabella-utca 19 Tel.: 220-791.

Agynemű, matrac paplankészítő javítások is **Özv Tavasz Ernőné** hadiözvegy **Bpest, II., Fő-utca 20** Telefon 357-421

TÓTH LAJOS fest, tisztít V., József nádor-tér 9. TELEFON. 181-297

Uj és használt bútorok, hálók, konyhák, kombinált szobák, rekamiék olcsón Jótállással. **KOVÁCS,** Izabella-utca 13

HALMI BÉLA udvari és amerikai **fényképész** Budapest, IV., **Kecskeméti-utca 19.** Telefon **184-682**

Legjobb zongorát, pianinót is olcsóbban vásárol részletre **Szávits**-nál. Vétel, javítás, hangolás precíz kivitelben. Budapest, **Baross-tér 1.** (Rákóczi-út sarok) Tel. 145-104

SAPKÁT vásároljunk a készítőnél **Fazekas Kálmán, Budapest, IX, Ráday-u. 3** Sport-, diák-, sofőr-, különleges **sapkák kaphatók**

ÓRA, ÉKSZER, ezüstcselyhek és dísztárgyak **HŐS IMRE** ref. presbiternél. Budapest, VIII., Baross-utca 41 Telefon 139-886

Pályi Eszter és Margit
KALAPSZALÓN
Budapest, IV., Váci-utca 10, földszint Tel.: 384-349
Alakítást is vállalunk

Női és leánykaruha, divatáru kötöttáru **LŐRINCZI PRESBITERNÉL Óbuda, Polgár-tér 5.** Tel.: 162-856

Bundák KISS MIKLÓS szücsné Váci-u. 11/b. IV., Aranykéz u. **Vállal kozott anyagból átszabást, megóvást.** Telefon **181-546**

Ördögh Mátyás órásmester, precíziós órák és ékszerek raktára. IV. Deák Ferenc-tér 4. T. 181-175

Úrasztali terítők, ünnepi díszzászlók művészi kivitelben, előnyös áron **Kalmárné Tuzson Erzsébetnél,** XIV., Nürnberg-u. 16. Telefon: 499-640

Ingatlan adás-vétel ügyekben bizalommal forduljon **Dr. HEGYI ZOLTÁN ingatlanirodához,** VIII., Rökk Szilárd-utca 6. Tel.: 139-683

Urvacsorakelyhek, kancsók, tálak, ékszerek KISS FERENC ötvöstanár, ref. presbiternél. Budapest, IV., Haris-bazár 3. Tel. 384-447

A **női élet egészségtana** címmel most jelent meg dr. Kádár Mihály főorvos könyve. Megrendelhető a kiadóhivatalban (IX., Kálvin-tér 8) 3.50 P beküldése ellenében.

„A hangszerek királynője", az új orgona is zengi már Isten dicsőségét a szabadságtéri templomban

A budapesti reformátusság az elmult tíz-tizenöt esztendő alatt templomépítő gyülekezetekké alakult át. A nagyváros forgatagában a bérpaloták között, modern tervezésű csillagos templomok hirdetik a fővárosi reformátusság hitének erejét és áldozatkészségét. A magyar reformátusság történelmének fénylő lapjai maradnak ezek a templomépítő esztendők. Az újonnan épült templomok között egyik legérdekesebb, legmodernebb a szabadságtéri reformátusok temploma. A város középpontjában, talán éppen ott, ahol a legforróbban ver a nagyváros szíve, emelkedik a *Hazatérés* temploma. *1940 szeptember 15-én,* amikor Kormányzó Urunk bevonult a hazatért kincses városba, Kolozsvárra, avatták fel ezt a templomot. Innen nyerte nevét is.

Van egy egészen különleges alkotás is ebben az épületben. *Kisebb imaterem áll nyitva állandóan azok számára,* akik a nagyváros forgatagában csendet, elmélyülést keresnek.

Milyen legyen a hiányzó orgona?

Erdély visszatérésének napjaiban teljessé vált a szabadságtéri reformátusok álma és imádságának tárgya. A csodamódra készült templomot átadták rendeltetésének. Egyetlen hiánya volt a templomnak csupán. Nem volt orgonája. Az akadémiautcai imateremben éveken át használt harmónium kísérte a gyülekezet énekét. Az igazi orgona homlokzata helyett egy megfelelően kialakított gipsz-utánzatot állítottak fel átmenetileg az orgona helyére, a szószék fölé. A gyülekezet, a presbitérium, élén Csilléry Béla dr. főgondnokkal és Victor János dr. lelkipásztorral nem nyugodtak, hogy ne legyen orgonájuk. Hittek abban, ha Isten megsegítette őket a templomépítésben, velük lesz az orgona létrehozásában is. A gyülekezet vezetői tárgyalásokat kezdtek szakértőkkel az építendő orgona szerkezetéről. A református egyházi zene fáradhatatlan apostola — az azóta elhúnyt —, *Árokháty* Béla az eredeti klasszikus szerkezetű, úgynevezett *csuszkaládás rendszerű orgona építése mellett tört lándzsát.* Más szakértők elismerték Árokháty Béla igazát, de gyakorlatilag kockázatosnak mondották annak kivitelét. Igy az *Ákom* Lajos és dr. *Lackovich* János orgonaművészek által képviselt úgynevezett *kúpládás rendszerű orgona* mellett döntöttek. A presbiterium a Rieger Ottó-féle orgonagyárat bízta meg a kereken *45.000 pengős költségvetésű orgona elkészítésével.*

Örömünnep a gyülekezetben

Az új, hatalmas orgona elkészülte még a mult év őszére volt tervezve. A háborús nehézségek miatt kissé eltolódott a munka. A téli hideg idő nem volt alkalmas a beépítésre. A langyos télutó tette lehetővé, *hogy március 21-re* készen állhasson a pompás, Isten dicsőségét zengő orgona. Nagy élménye volt az örömünnepre egybegyülekezett sokaságnak, amikor megszólalt a régen várt orgona. Dr. Victor János lelkipásztor hirdette az Igét az orgonaavató istentiszteleten. Örömünnepe van ma gyülekezetünknek — mondotta. Bevonult templomunkba és elfoglalta helyét, amely eleitől fogva készen várta a »hangszerek kiráynője«. Köszöntjük szemünket, fülünket gyönyörködtető minden szépségét, csillogását, gazdagságát. De nem hódolunk előtte. Azért köszöntjük nagy örvendezéssel, mert *királynői fenségét nem átallja alázatos cselédi szolgálatra felajánlani.* Annak dicsőségére, akinek szíve előtt elsáppad minden földi szépség.«

Igehirdetés után a gyülekezet lelkipásztora ismertette az orgonaépítés történetét. Az Isten kegyelmét hirdető ismertetés után megszólalt újból hatalmasan, csodásan az új orgona. Most már teljes a gyülekezet öröme. A legszebb »hangicsáló« szerszám kíséri az Istent dicsőítő gyülekezet énekét.

Egy drága fejezet ez az orgonaépítés abból a hősi, hittel teljes szolgálatból, amellyel a fővárosi reformátusság fel akarja építeni a lelki Budapestet. **(bd.)**

AZ
EXODUS
KÖNYVNAPI
kiadványai
Karácsony Sándor:
A MAGYAROK ISTENE
Révész Imre:
TEGNAP ÉS MA ÉS ÖRÖKKÉ...

A Magyar Evangéliumi Munkásszövetség
a Székesfővárosi Népművelési Bizottsággal karöltve
1943 április 11-én délután 3 órakor (vasárnap)
ünnepi hangversenyt rendez
A MAGYAR MŰVELŐDÉS HÁZÁBAN

FŐVÉDNÖKÖK:

Antal István nemzetvédelmi és propagandaügyi miniszter,
Balogh Jenő, az Egyetemes Konvent világi elnöke,
báró Bánffy Dániel földmívelésügyi miniszter,
Enyedy Andor református püspök,
fáji Fáy István államtitkár,
Győry Elemér református püspök,
Kapi Béla evangélikus püspök,
Kádár Levente államtitkár,
Kardos Gyula evangélikus püspök,
Lázár Andor ny. igazságügyminiszter,
Mikecz Ödön ny. igazságügyminiszter,
vitéz nagybaczoni Nagy Vilmos honvédelmi miniszter
Novágh Gyula, a Népművelési Bizottság igazgatója,
Ravasz László református püspök,
Raffay Sándor evangélikus püspök,
Révész Imre református püspök,
Szabó Imre református esperes,
Szász Lajos közellátásügyi miniszter,
Szendy Károly polgármester,
Tasnádi Nagy András a képviselőház elnöke,
Turóczy Zoltán evangélikus püspök,
Vásárhelyi János református püspök,
Zsindely Ferenc kereskedelmi miniszter

Az ünnepi hangversenyt **dr. Szinyei Merse Jenő** vallás- és közoktatásügyi miniszter úr nevében **fáji Fáy István** államtitkár nyitja meg

KÖZREMŰKÖDNEK:

Enyedy Andor tiszáninneni református püspök,
Basilides Mária, a m. kir. Operaház örökös tagja,
R. Simonffy Margot előadóművésznő,
Gáborjáni Sz. Klára szavalóművésznő,
Nagypál László, a m. kir. Operaház magánénekese,
Végh Sándor hegedűművész,
Muraközy Gyula, a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség elnöke,
a Baár-Madas Intézet tánccsoportja,
a Tisza Kálmán-téri polgári leányiskola tánccsoportja,
A Budapesti Protestáns Énekkar, vezényel: Peskó Zoltán.

Zongorán kísér: V. Nagy Alice, B. Maróthy Magda, Vas István. A táncokat betanította: Pintér Vilma és Padányiné Róka Éva

Jegyek 1 pengőtől 6 pengőig válthatók:

A Magyar Evangéliumi Munkásszövetség Központjában (IX., Ráday-u. 5. I. 3. Telefon 185-265) és csoportjaiban. A budapesti református és evangélikus lelkészi hivatalban. A Székesfővárosi Népművelési Bizottságnál (IV., Szép-u. 5. félem. 2.). A Magyar Művelődés Háza jegypénztáránál (VIII., Tisza Kálmán-tér. Telefon: 132-292.).

galmukkal már ekkor feltűntek neki. Párizsban készült első vászna, Kallós Ede arcképe (1889, Budapest, Szépművészeti Múzeum), mely a francia késői naturalizmus jegyében fogant. Az akadémizmus nagyképű hivatalosságával, de még Munkácsy zord drámaiságával szemben is, már a tárgy, az ingujjra vetkezett szobrász-kolléga, ki szívességből modellt ül, mennyi tisztaszívű közvetlenségről tanúskodik. Az alkalmi rendetlenséget, véletlen pózt, szerény színezés festi alá. Finom tónusfátyolon keresztül tekint a modell a nézőre, íme Ferenczy későbbi művészetének sok jellegzetes tulajdonsága csillan meg már az első vásznon.

Nyaranta a soktornyú, festői dunamenti városkában, Szentendrén dolgozott. Két évi párizsi tanulmány után további négy évre (1889—1892) itt telepedett le. A magánybavonulást elsiette. Technikai felkészültsége nem volt még teljes. A Szentendrén

Rieger Kristóf 41, 177, 205

Lehrer Anna templ.

Demszkynél a Teleki-szobor ügye

Nem találta tegnap a hivatalában a főpolgármestert, ezért az iktatóban hagyta Demszky Gábornak címzett tiltakozó levelét Fellegi Ádám. A zongoraművész Teleki Pál szobrának tervezett felállítása miatt ragadott tollat, szerinte ugyanis az egykori miniszterelnök „fajvédő, fajgyűlölő politikus volt, akinek alakjával együtt e nézeteket is újból piedesztálra emelik."

Demszky titkárságán azt közölték Fellegivel, hogy a főpolgármester tárgyal, s a művésznek nem negyven perccel a találkozó előtt kellett volna időpontot egyeztetnie. A sajtóiroda tájékoztatása szerint Fellegi Ádám reggel 9 óra 20-kor hívta fel a főpolgármesteri titkárságot, hogy 10 órakor szeretné felkeresni Demszky Gábort.

Mivel a találkozó a főpolgármester elfoglaltsága miatt meghiúsult, a titkárságon felajánlották a zongoraművésznek, hogy délután átadhatja a levelet Körmendy Ferencnek, a kulturális bizottság elnökének, ám Fellegi közölte: ő „azzal az emberrel" nem akar beszélni.

A kulturális bizottság néhány napja egyhangú többséggel, ellenszavazat nélkül engedélyezte a Teleki-szobor felállítását a budai Várban, a Ludwig Múzeum közelében azzal a kikötéssel, hogy az alkotás talapzatára csak a nevet és a születési, halálozási dátumot véshetik fel. Fellegi Ádám a testület döntése miatt telefonon csúnyán összeveszett a kulturális bizottság SZDSZ-es elnökével.

A főváros csak engedélyezte, nem kezdeményezte és anyagilag nem támogatta a szobor készítését.

A Teleki Pál Emlékbizottság pályázatot írt ki 1999-ben, ám eredménytelenség miatt Rieger Tibor szobrászművészt kérték fel az alkotásra – olvasható a Schiffer János főpolgármester-helyettes előterjesztésében. Az elkészült szobor két éve egy pincében áll.

A Nemzeti Kulturális Alap miniszteri keretéből 2002-ben kétmillió forint támogatást nyert el az alkotás – tudatta a kultusztárca sajtóirodája.

A mű felállításával egyetértett az I. kerületi önkormányzat, a Budai Várgondnokság Kht., a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal és a Budapest Galéria. A kezdeményezést támogatásáról biztosította Göncz Árpád volt államfő, az emlékbizottság fővédnöke és Mádl Ferenc államfő is. *vz*

A támogatók írták

Göncz Árpád volt államfő:
Mint az emlékbizottság fővédnöke, a Teleki Pál Emlékbizottság által a budai Vár Hunyady udvarában 2004. április 3-án felállítandó Teleki Pál-szobor megvalósítását messzemenően támogatom, és kérem annak engedélyezését.

Mádl Ferenc államfő:
Úgy vélem, támogatható az elképzelés, amely a tragikus sorsú egykori miniszterelnöknek a budai Vár historizáló múzeumi helyszínén állítana fel méltó emléket.

Zsigmond Attila, a Budapest Galéria igazgatója:
A kivételesen kifejező, kitűnően komponált emlékszobor mély empátiával és finom mértékkel ragadja meg a szoros lelkiismerettel élő ember vívódását követő döntés pillanatát, az ország és a saját becsületéért hozandó életáldozat felajánlásának momentumát. Magába roskadt alakja a részvét és együttérzés emelkedett élményével ajándékozza meg a szemlélőt.

A Teleki-szobor – Rieger Tibor alkotása – két éve egy budapesti pincében pihen

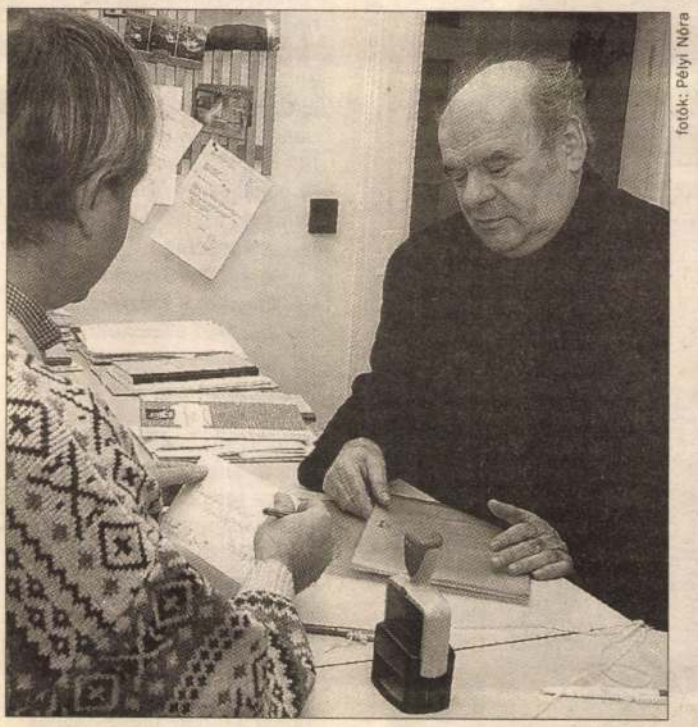

fotók: Pályi Nóra

Fellegi Ádámtól az iktatóban vették át a levelet

Nem menthető az antiszemitizmus

Teleki Pál korának olyan kiemelkedő alakja volt, akinek szerepe nem mentes az ellentmondásoktól. A két világháború között kevés olyan közéleti személyiség tevékenykedett, akit feketén-fehéren lehet megítélni – vélekedik Gergely Jenő történész. Teleki életének pozitívumaihoz tartozik, hogy magatartásával igyekezett távol tartani az országot a háborús konfliktustól. Nem menthető viszont antiszemitizmusa, igaz, ő maga távol állt azoktól a csoportoktól, amelyek le akartak számolni a magyar zsidósággal. Bár Telekinek szerepe volt a zsidótörvények megszületésében, ez nemcsak az ő, hanem annak a rendszernek is a felelőssége, amelyben élt – mondta Gergely Jenő.

Tavaly májusban – annak kapcsán, hogy Nagykőrösön felvetődött: esetleg köztéri szobrot állítanának az egykori kormányzónak, Horthy Miklósnak – Sipos Péter történész lapunknak úgy nyilatkozott: „a Horthy-korszak egyetlen miniszterelnöke sem méltó, hogy közterületen emléket állítsanak nekik."

Körmendy Ferenc, a fővárosi közgyűlés kulturális bizottságának elnöke szerint jobb lett volna, ha Fellegi Ádám nem vagdalkozik. – Fellegi szinte Szálasivá és Sztójayvá maszkírozza át a tragikus, egyéni sorsú miniszterelnököt – mondta Körmendy. „Én, mint érintett, soha nem kezdeményezném Teleki Pál szobrának felállítását, de tudomásul kell venni, hogy a társadalomban sokféle akarat él egymás mellett" – fogalmazott. Hozzátette: fővárosi döntéshozóként kötelessége ezeket a szándékokat figyelembe venni. A kulturális bizottság társadalmi kezdeményezést támogatott, és nem Teleki életútját értékelte, amikor hozzájárult a szobor felállításához – mondta Körmendy Ferenc.

A szobor felállításával, ahogy hétvégi számunkban nyilatkozta, egyetértett a bizottság alelnöke, a szocialista Gy. Németh Erzsébet és a MIÉP-es Erkel Tibor is. *vz*

Ön állítana szobrot Teleki Pálnak? Várjuk szavazatát: www.magyarhirlap.hu/telekiszobor

MHonline

Ki volt, mit csinált? Teleki Pál (1879–1941)

Az erdélyi származású Teleki Pál politikai pályája előtt jelentős földrajztudósként vált ismertté, 1909-től a Földrajzi Intézet igazgatója volt. A Tanácsköztársaság alatt az ellenforradalmi kormány külügyminisztere lett. Részt vett a béketárgyalásokon, jelentős szerepet vállalt a magyar válaszjegyzékek kidolgozásában. 1920. július 19-én Horthy miniszterelnöknek nevezte ki, s Telekivel kezdődött meg az ellenforradalmi rendszer konszolidációja.

A Tanácsköztársaság után jelentősen fölerősödött antiszemitizmust és a szélsőjobboldalt a numerus clausus törvénnyel próbálta leszerelni. A zárt szám törvény szerint az egyetemi hallgatók nemzetiségi megoszlásának tükröznie kell az egyes népfajok össznépességen belüli arányát. Sem a zsidó, sem az izraelita szó nem szerepelt a törvényben, de a cél az volt, hogy korlátozzák az izraelita vallásúak diplomához jutását. A zsidó hallgatók aránya hat százalék lehetett, de ezt több főiskola és egyetem nem tartotta be. Más, a szélsőjobboldal által követelt zsidóellenes diszkrimináció elől – az egyébként antiszemita – Teleki elzárkózott.

IV. Károly első sikertelen visszatérési kísérlete után le kellett mondania Telekinek, mivel tárgyalásokat folytatott a korábbi magyar királlyal. Csehszlovákia szétesése után 1939. március 15-én a magyar hadsereg bevonult Kárpátaljára. Hitler szerette volna, ha Magyarország részt vesz Lengyelország megtámadásában, Teleki azonban ezt megtagadta. Nem hitt Németország végső győzelmében, nem akarta elveszíteni Nagy-Britannia jóindulatát. Titokban magyar légiót szervezett, s megnyitotta a magyar–lengyel határt a menekülteknek. Erdély visszaszerzése érdekében azonban az önálló katonai akciótól sem riadt volna vissza. A második bécsi döntés 1940. augusztus 30-án Magyarországnak ítélte Erdély északi részét. Teleki a siker után csatlakozott a háromhatalmi egyezményhez.

A szélsőjobboldal leszerelésére és engedve a német nyomásnak, 1939-ben megszületett a második zsidótörvény

RIEGER TIBOR

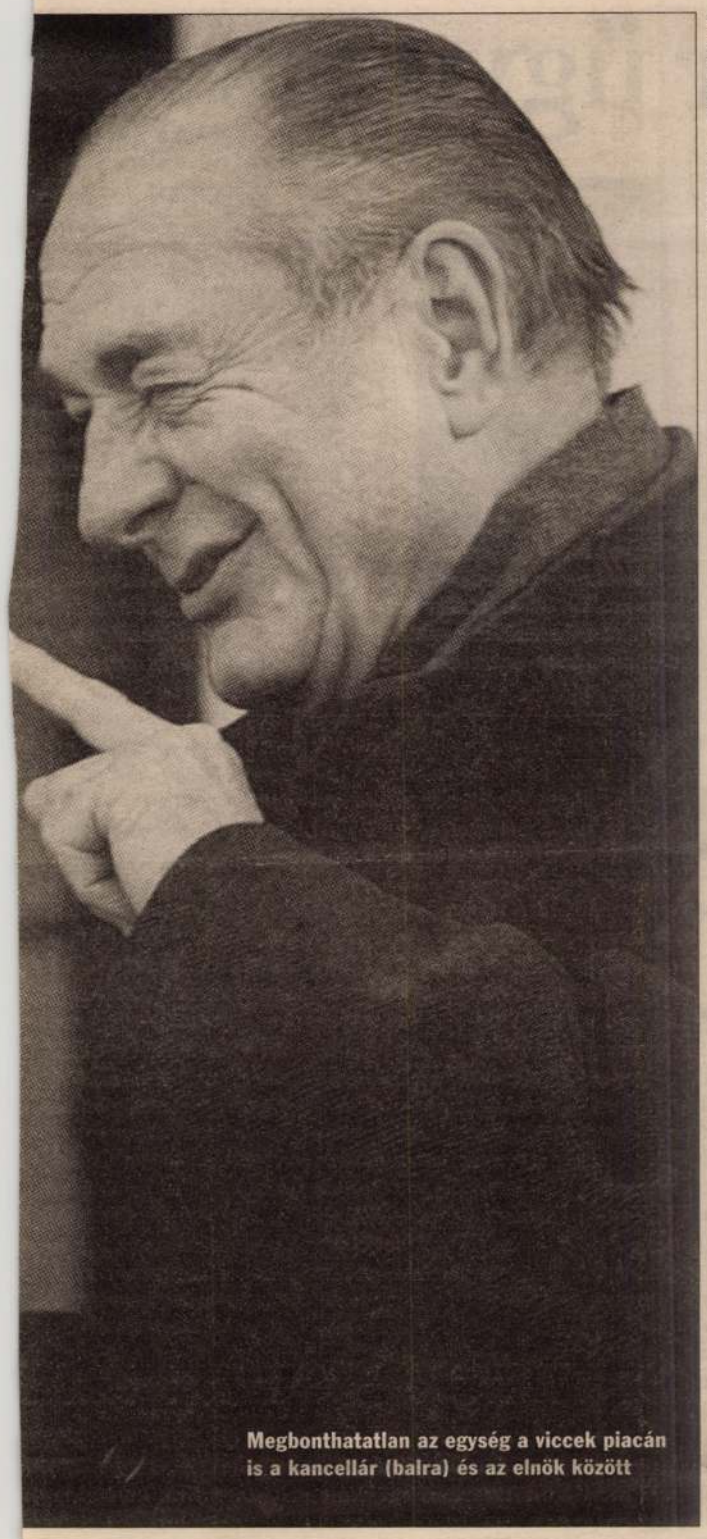

fotó: reuters – Michael Dalder

Megbonthatatlan az egység a viccek piacán is a kancellár (balra) és az elnök között

Stoiber lassítaná az EU-bővítést

A magyar kormány megpróbálja rávenni a lengyeleket, hogy fogadják el az európai alkotmánytervezetet – derült ki tegnap azon a müncheni sajtótájékoztatón, amelyet Edmund Stoiber bajor miniszterelnök és Kovács László külügyminiszter tartott megbeszéléseik után.

A magyar diplomáciai erőfeszítéseket a Magyarországra májusban ellátogató Stoiber hozta szóba. A bajor politikus szerint az Európai Uniónak „nagy konszolidálási fázisra", azaz hosszabb pihenőre lesz szüksége, miután lezárul a tervbe vett újabb bővítési hullám, amelynek során Románia, Bulgária és esetleg Horvátország válik uniós taggá.

A Törökországot ezek szerint véletlenül sem említő Stoiber kérdésre válaszolva elmondta, nem hiszi, hogy az Európai Néppártnak be kellene avatkoznia egy ország belpolitikai folyamataiba. „Egy-egy ország maga dönti el, hogy kit választ képviselőjének" – közölte Stoiber, aki egyben a Keresztényszociális Unió (CSU) elnöke az Európai Néppártnak azon törekvéseivel kapcsolatban, hogy európai intézményben ne töltsenek be vezető pozíciót azok, akik a kommunista rendszerek erőszakszervezeteiben kulcspozíciókat foglaltak el. Stoiber – aki szeretne ismét a jobboldal kancellárjelöltje lenni – úgy vélte, nem reális azzal számolni, hogy Németországban a közeljövőben idő előtti új országos parlamenti választás lesz. *(mti)*

Legfelső bíróság előtt az izraeli fal ügye

Megkezdte a meghallgatásokat tegnap az izraeli legfelső bíróság a Ciszjordánia határán épülő fal ügyében, amelyről emberi jogi csoportok állítják: törvénytelen. Palesztin vezetők azt „fontolgatják", kikiáltsák-e egyoldalúan a palesztin államot.

A sok vitát kiváltó fal építését azzal indokolta Ariel Saron kormánya, hogy csak így lehet megakadályozni az öngyilkos merénylők beszivárgását. A palesztinok viszont állítják, hogy a fal területszerző akció része, amelynek célja a palesztin állam létrehozásának akadályozása is.

A fal építését izraeli emberi jogi csoportok is törvénytelennek tartják, mert „végzetes csapást" mér a palesztinok emberi jogaira és ellentétes a nemzetközi joggal is, egyebek között azért, mert de facto határvonalként a fal Izrael javára – és a palesztinok kárára – jelöli ki a határokat. Az összesen 720 kilométer hosszúságúra tervezett kacskaringós fal jelenlegi szakaszai mind Ciszjordánián belül épülnek, szétszakítva palesztin családokat, földeket. Az izraeli kormány a minap jelezte, hogy módosíthatja a fal vonalát, és a hurkok levágásával 100 kilométerrel lerövidítheti.

Mindez arra késztette az izraeli bíróságot, hogy már a meghallgatások kezdetén azok elhalasztásáról gondolkodjék. Felmerült az is, hogy mivel a hágai nemzetközi bíróság még ebben a hónapban 23-án ugyancsak megvizsgálja a fal építésének törvényességét, érdemes-e a nemzetközi mérlegelés előtt hazai eljárást kezdeni. A meghallgatás tegnap folytatódott, de még ha a bíróság a tiltakozók javára is dönt, mérhetetlen hosszúságú jogi huzavonára lehet számítani.

Jasszer Abed Rabbo, Jasszer Arafat munkatársa tegnap – újból – felröppentette, hogy ha Izrael egyoldalú lépésekkel igyekszik meghatározni a majdani palesztin állam határait, akkor a palesztinok is gondolkodnak saját államuk egyoldalú kikiáltásán. *(bbc)*

www.magyarhirlap.hu/bekefolyamat

MHonline

The Washington Post

Kísért Helsinki

A szélesebb értelemben vett Közel-Kelet országainak demokratizálását elősegítő javaslaton dolgozik a Bush–kormányzat; a „kezdeményezést" az 1975-ös Helsinki-paktumról mintáznák – derült ki a Washington Post tegnapi számából. A javaslat a főbb politikai reformok átvételére, az emberi jogok elismerésére és gazdasági reformok bevezetésére szólítja fel az arab (és a délázsiai) országok kormányait. A nyugati országok úgy segítenék a régiót, hogy felgyorsítanák azoknak a Világkereskedelmi Szervezetbe (WTO) való felvételét, támogatnák biztonsági megállapodásaikat, kiterjesztenék saját politikai programjukat is. A kezdeményezést a G8-ak ülésén tervezik bejelenteni júniusban. A tervezet halvány mása az 1975–ös helsinki megállapodásnak, amelyhez harmincöt ország, köztük az Egyesült Államok, a Szovjetunió és a legtöbb európai ország is csatlakozott.

Éhezik Észak-Korea

Élelmezési segély nélkül marad több mint hatmillió észak-koreai, mert elmaradnak a külföldi adományok. „Hatmillió észak-koreai embert kell élelemmel ellátnunk. Ebben a hónapban kevesebb, mint 100 ezret látunk el" – mondta Masood Hyder, az ENSZ Világélelmezési Programjának (WFP) phenjani képviselője tegnap Pekingben. *(reuters)*

Segítséget kért Hamed Karzai

A nemzetközi közösség segítségét kérte az afganisztáni kábítószer-ellenes küzdelemben Hamed Karzai államfő tegnap egy nemzetközi konferencián. Az afganisztáni újjáépítéssel összefüggésben a legnagyobb problémát a kábítószer-termelés és a terrorizmus összefonódása jelenti – hangsúlyozta Karzai Kabulban, ahol több mint 200 szakértő tárgyalt az afganisztáni kábítószer-helyzetről. *(afp)*

Papandreu „átvette a hatalmat"

George Papandreu tegnap hivatalosan is átvette a görög szocialista párt (PASZOK) vezetését Kosztasz Szimitisz pártelnöktől, miniszterelnöktől. Papandreutól azt remélik, hogy a párt hanyatló népszerűsége ellenére újra megnyeri a március 7-ei választásokat. *(reuters)*

Megosztott a pozsonyi koalíció

Egyetértés híján mégsem fordul alkotmánybírósághoz a szlovák kormánykoalíció, azt vizsgálandó, hogy nem alkotmányellenes-e, ha az államfő az elnökválasztás napjára írta ki az előrehozott választások támogatottságának mértékét felmérni hivatott népszavazást. *(mti)*

Újabb feddés és jó tanács Romániának

Romániának javára válna, ha nem sietné el az Európai Unióhoz való csatlakozást, mert nehézségei vannak a politikai követelmények teljesítésében – mondta tegnap Bukarestben Emma Nicholson, az Európai Parlament Romániával foglalkozó jelentéstevője.

Bár a román politikai élet főszereplői az örökbefogadások

John Kerry már nem hisz a Bush-meséknek

A hétvégi három után ma újabb két győzelemre készül a demokrata elnökjelöltek versenyében magabiztosan vezető John Kerry.

Egy órácskára leállt a demokrata elnökjelöltek kampánya vasárnap. Legalábbis abban az időszakban, amikor Bush amerikai elnök az NBC Meet the Press műsorában előadta legújabb verzióját az iraki háború okairól, a még versenyben lévő demokrata politikusok sehol sem buk-

Kerry például azt állítja, nem azzal van baj, amit Bush most mondott, hanem azzal, hogy 2002-ben mesékkel táplálta a népet. A massachusettsi szenátornak nyilvánvalóan ilyeneket kell mondania, hiszen egykor ő is támogatta a kongresszusban a háború elindítását. Ebből pedig csak úgy hátrálhat ki, ha meggyőzi az embereket: Bush becsapta őt is, s általában az amerikaiakat.

Kerry a hét végén három elő-

jelöltállító konvencióján. (A jelöltséghez 2162 szavazat kell.) Az őt követő Howard Dean volt vermonti kormányzó most 174 szavazatra számíthat. S Kerry előnye ma tovább nőhet. Két államban, Tennesseeben és Virginiában tartanak előválasztást, s a Reuters/Zogby közös felmérés szerint a massachusettsi mindkét helyen vezet. Ha nyer, nemcsak elektorainak száma nőhet, de ismét déli győzelemmel büszkélkedhet, ami sokat jelenthet azzal (is) magyarázzák Kerry látványos sikersorozatát, hogy a demokraták nagyon sok előválasztást tartottak a hagyományos nyitánynak számító Iowa és New Hampshire államok után. Ő ezekben győzött, az emberek esélyesként emlegették, ellenfeleinek nem volt elég idejük pénzt gyűjteni, kampánystratégiát váltani. Kerry újabb sikereivel pedig ez a folyamat láncreakcióként ment tovább. *nizs*

Labdarúgás

Cambiasso az Interben?
Olasz lapértesülés szerint az Internazionaléhoz igazol Esteban Cambiasso, a Real Madrid argentin középpályása. A 23 éves játékos három évre, idényeként 1,8 millió euróért, szerződik a milánói csapathoz. *(mti)*

Marquez–Rui Costa csere
A Barcelona játékosa lehet a portugál Rui Costa, helyette pedig Rafael Marquez kerülne az AC Milanhoz. A katalán klub tavaly szerződtette Marquezt, de a mexikói védő nemrég élesen kritizálta Frank Rijkaard vezetőedzőt, ezért gyakorlatilag lemondtak a szolgálatairól. *(mti)*

Műkorcsolya

Siker és nyereség az EB-n
Sikeres és nyereséges volt az Európa-bajnokság – összegezett Sallak György, a vasárnap befejeződött budapesti verseny szervezőbizottságának elnöke. Az első felmérések alapján a hét nap alatt összesen 52-55 ezer ember látogatott ki a Budapest Sportarénába. Biztosan nyereséges volt az EB, de hogy mekkora a profit, azt még nem lehet tudni. *(mti)*

Forma–1

Räikkönen marad
Kimi Räikkönen elképzelhetetlennek tartja, hogy a közeljövőben ő lesz a hatszoros világbajnok Michael Schumacher utódja a Ferrarinál. „Él a szerződésem a McLarennel, s majd csak annak lejárta után érdemes elgondolkodni azon, hogy mi történhet. De annyit már most elmondhatok: a Ferrari egyik vezetőjével sem beszéltem" – mondta a finn pilóta, aki tavaly második volt a német sztár mögött a pontversenyben. *(mti)*

Eredmények

Tenisz – Vina del Mar, 333 ezer dollár összdíjazás, férfiak, 1. forduló: Kuerten (brazil, 2.)–Lisnard (francia) 6:3, 6:3, Zabaleta (argentin, 3.)–Ferrer (spanyol) 6:4, 6:0, Gaudio (argentin, 4.)–Gasquet (francia) 3:6, 6:3, 6:2.

Jégkorong – A második helyen végzett a magyar U18-as válogatott a szlovéniai Bledben rendezett négyes tornán. Győzött Franciaország.

Sílövészet – Oberhof, világbajnokság, nők, 15 km: 1. Olga Pileva (orosz) 49:43,0 perc (1 büntetőkör), 2. Albina Ahatova (orosz) 41,0 mp hátrány (1), 3. Olena Petrova (ukrán) 1:41,5 p. h. (3).

A férfi vízilabdázók Athénra, a nők az olimpiai selejtezőre készülnek

Kinek kalapoznak?

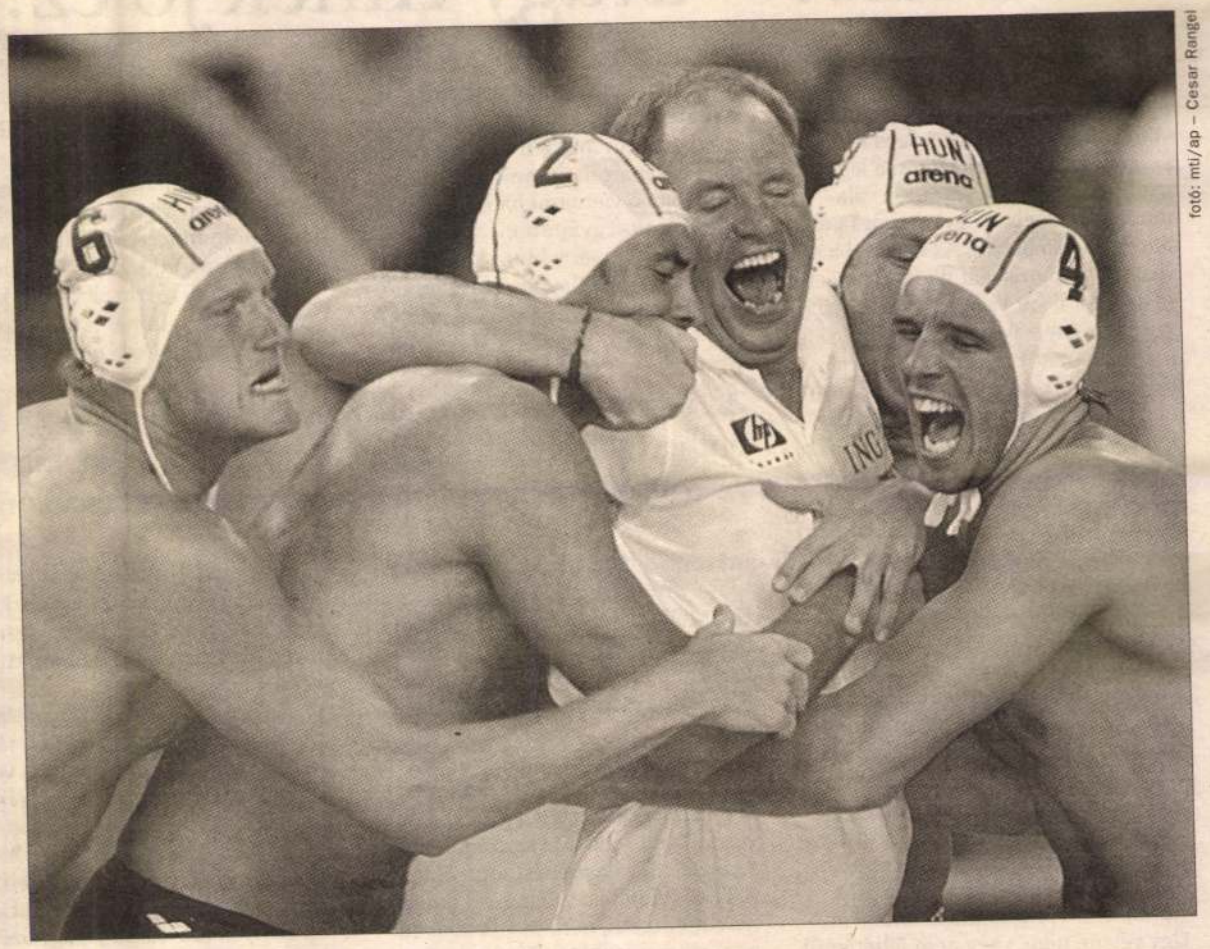

fotó: mti/ap – Cesar Rangel

A barcelonai vb-győzelem után csak mosolygott Kemény kapitány. Most több a gondja

Athénra készül mindkét vízilabda-válogatott, csak amíg a férfiak az olimpiai torna sorsolásának rendje miatt bosszankodnak, a nőknek még az imperiai selejtezőn kell kivívnunk az indulás jogát.

Világbotrány lenne, ha mondjuk a 2006-os labdarúgó-világbajnokság sorsolásánál az előző torna aranyérmesét, Brazíliát csak a második erőcsoportba sorolnák be, vízilabdában azonban ez megesik, sőt olyannyira megszokott, hogy már az érintettek sem lepődnek meg rajta. Az olimpiai és világbajnoki címvédő magyar válogatottat ugyanis a február 20-ai, athéni olimpiai sorsolás előtt csak a második kalapba tette a nemzetközi szövetség, arra hivatkozva, hogy a fiúk nemcsak a vb-t, de a szintén olimpiai kvótát hozó Világligát is megnyerték, s utóbbi jogán kerültek a mezőnybe, így a világbajnoki második olasz és harmadik szerb-montenegrói válogatott is megelőzi a rangsorban. A tizenkét résztvevőt ugyanis hat párba osztották be, s így sorsolják majd ki a két hatos csoportot.

A sajátos besorolásról Kemény Dénes egy tegnapi tájékoztatón úgy nyilatkozott, nem tartja túlzottan jelentősnek a döntést. „Legyen a többiek gondja, hogy kikkel kerülünk össze, egyelőre csak az biztos, hogy a spanyolokkal nem" – mondta a szövetségi kapitány, de hozzátette: kiegyensúlyozatlanok a kalapok, így előfordulhat, hogy egy nagyon erős és egy viszonylag gyengébb hatos száll majd vízbe Athénban. A válogatott szakvezetője szerint összejöhet egy szerb-montenegrói, amerikai, kazah, horvát, orosz, magyar hatos, s innen már a továbbjutáshoz, azaz az első háromba kerüléshez is meg kell szenvedni. „Saját keserű tapasztalatunk, hogy az a csapat, amelyik könnyebb ágon jut el egy torna végére, sokkal jobban bírja a döntő mérkőzéseket, így nem lenne mindegy, hogy a csoportmeccsek során a túlélésért kellene küzdeni vagy legfeljebb az volna a tét, hogy hányadik helyen sikerül továbbjutni" – mondta Kemény. Egyelőre persze a lebonyolítási rend is csak sejthető, a nemzetközi szövetség olimpiáról olimpiára változtatja a szisztémát. Athénban a két csoport két elsője már elődöntős lesz, a második-harmadik helyezettek még keresztbe játszanak a másik két helyért a legjobb négy között, legalábbis a jelenlegi állás szerint, mert a rendet ismertető szövetségi elnök, Martin György is megjegyezte: „Már amennyire a FINA viszonylatában biztos információ létezik."

A nőknél még csak most következik a kvalifikáció, az imperiai selejtezőtorna négy legjobbja jut ki az olimpiára, azaz a két ötös csoportban elég az első két hely valamelyikét megszerezni. A magyarok sorsa az első, február 24-ei mérkőzésen eldőlhet: akkor a spanyolokat kellene legyőzni; Új-Zéland és Brazília aligha lesz ellenfél, s ott van még a régi riválisa, a ráadásul hazai medencében pólózó olasz válogatott. „Szerencsés a sorsolásunk, erre az egy meccsre kell koncentrálnunk" – mondta Faragó Tamás szövetségi kapitány. Meg persze arra, hogy az utóbbi években rendre nagy különbséggel legyőzött – egyetlen döntetlen csúfítja a mérleget – spanyolokat minél jobban megverjék, mert egy szorosabb meccs után még előfordulhat, hogy az ősi olasz–spanyol barátság jegyében e két csapat indul meg Athén felé. Faragó óvatos is, bár nem emiatt: „Az olimpiáról még nem akarok beszélni, esélyesek vagyunk, de mégiscsak női vízilabdáról van szó..." *et*

Hercegi csonttörés: összejöhet a Nagy–Hamed mérkőzés

Elképzelhető, hogy Julio Pablo Chacón után egy másik híres bokszolóval, Naseem Hameddel is megmérkőzhet Nagy Csonttörő János.

Azt tervezi Rácz Félix bokszmenedzser, hogy Magyarországra hívja a közelmúlt egyik legismertebb alakját, a brit Naseem Hamedet. A 30 éves, Herceg becenevű Hamedre főképpen azért emlékezhetnek a magyar szurkolók, mert évekkel ezelőtt társasági beszédtéma volt, hogy miért nem áll ki Kovács Istvánnal szemben. Hamed ugyanis akkortájt, 2000-ben világbajnok volt, Erik Morales és Marco Antonio Barrera mellett a pehelysúly híres alakja, Kovács meg a világbajnoki címért akart küzdeni, végül mégsem találkoztak. És már nem is fognak, Kovács visszavonult, Hamed pedig kipukkadt, 2001-ben nagy verést kapott Barrerától, élete első vereségét szenvedte el, aztán 2002 májusában még legyőzte Manuel Calvót, de azóta nem hallani róla. Extrém figura, érdekes, de hatékony stílusban verte az ellenfeleit, ütőereje a súlycsoporthoz képest rettenetes, amúgy meg szívesen bohóckodott, szaltózott a ringben, minden meccse látványosság volt.

A hírek szerint visszatérésre készül, és erre az információra csapott le Rácz Félix. De miért is ne? Tavaly Szolnokra hozta Julio Pablo Chacónt, Kovács egykori legyőzőjét, és a Csonttörő becenevű Nagy Jánossal eresztette össze. Az volt az a golyótörő meccs: Chacón kapott egyet a heréjére, de a kelleténél tovább fetrengett, végül leléptették, így győzött Nagy. Most jönne a még nagyobb falat, Naseem Hamed.

„Szombaton utazom Londonba tárgyalni – mondta kérdésünkre a menedzser. – Hamed a nyáron állítólag visszatér, és azt tervezem, hogy annak a gálának a programjába bemenedzselem Nagy Janit. Szóval Hamed bokszol valakivel, Jani bokszol valakivel ugyanazon az eseményen, és, ha jól sikerül mindkét mérkőzés, rögtön elkezdek tárgyalni arról, hogy a következő meccset egymás ellen vívják, lehetőleg még az ősszel."

Méghozzá Magyarországon. Sőt Rácz már a nyári meccset, Hamed újrakezdő fellépését is ide akarja hozni. „Az utolsó meccse után bűn rossz volt a sajtója Angliában – magyarázta Rácz. – Addig elég kedvelt bokszoló volt, a szurkolók nyolcvan százaléka mellette, húsz százaléka ellene drukkolt. Most ötven-ötven százalék az arány, tehát meggondolandó, hogy nem lenne-e neki is jobb a bizonytalan visszatérő meccsét külföldön megvívnia."

De azt még nem Nagy ellen. És hogy mekkora esélye lenne ellene a magyarnak? „Mint Chacón ellen, akkora biztosan – válaszolt Rácz. – Sőt, ha Hamed úgy bokszolna, mint Calvo ellen két éve, még több is." *kt*

HIRDETÉS

1% 1% 1% 1% 1% 1% EGYSZÁZALÉKOS

Ha adójának 1%-át a Krétakör Színháznak szeretné felajánlani, kérjük, adóbevallásában az alábbi kedvezményezettet nevezze meg:

KRÉTAKÖR ALAPÍTVÁNY

KRÉTAKÖR

adószám:
18167340-2-42

www.kretakor.hu

PRO PROGRESSIO ALAPÍTVÁNY

az egyetemi oktatásért, kutatásért

Kérjük, hogy adója 1%-ának felajánlásával Ön is járuljon hozzá a Műegyetemen folyó oktató-kutató munka támogatásához, a BME stratégiai céljainak megvalósításához.

Adószámunk: 18228366-2-43
Információ: www.bme.hu
Telefon: 463-1595

BEST REISEN
Utazási Iroda
Marokkó – Egyiptom – Tunézia – Thaiföld – Bali – Maldív-szigetek – Kuba – Dubai – Dél-Afrika – Indie – Sri Lanka
Utazás MALÉV charterrel leszállás nélkül!

EGYIPTOM – HURGHADA (8 nap)	
Htl. 4*, fp.	59 900 Ft-tól
Htl. 5*, all incl.	89 900 Ft-tól
SHARM EL SHEIKH (8 nap)	
Htl. 3*, fp.	68 900 Ft-tól
Htl. 5*, all incl.	94 900 Ft-tól
MAROKKÓ (8 nap)	
Htl. 3*, r. Királyi városok körút	89 900 Ft-tól 139 900 Ft-tól
TUNÉZIA (8 nap)	
Htl. 5*, fp.	54 900 Ft-tól
BALI (12, 13 nap)	
Htl. 4*, fp.	289 900 Ft-tól
THAIFÖLD (13 nap)	
Htl. 3*, r.	159 900 Ft-tól
Keresse ajánlatainkat! www.best-reisen.hu	RTL T.TEXT. o.

BEST REISEN (a Madách térnél Eng. Sz. R-1214/95/1999)
1075 Budapest, Madách u. 1. Tel.: 268-1255(6)
1061 Budapest, Andrássy út 3. Tel.: 265-0833(3)
1092 Budapest, Ferenc krt. 7. Tel.: 219-5270(1)
Valamint az emblémánkkal jelölt utazási iroda

APRÓHIRDETÉS

GYÁSZJELENTÉS

A DAMOKOS család mély szomorúsággal közli, hogy DR. DAMOKOS KATALIN fordító és nyelvtanár 2004. január 18-án, 55 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése február 18-án 11.15 órakor lesz az Óbudai temető kistermében.

INGATLAN

150 és 200 nm-es, felújított, jó elosztású iroda eladó, kiadó. 50 000 000 Ft. (06-70) 456-1120.

ADÁS-VÉTEL

TEHERMENTES, 1998. júniusban alakult betéti társaság (bt.) eladó. Tel.: (30) 984-1334.

ÁLLÁS

JÖVEDELMEZŐ melléktevékenység. (06-30) 984-4268/26.

JÁRMŰ

SÉRÜLT, totálkáros autót vennék. (06-20) 978-8416.

0 KM-ES Daewoo Kalos kedvező hitelfeltételekkel, használt autója beszámításával eladó. (06-70) 450-1210.

OKTATÁS

KÖZÉPISKOLÁK, nyelvtanfolyamok külföldön! www.bigben.hu. (06-1) 318-5732.

RÉGISÉG

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, 1950 előtti képeslapokat, cserkész emléktárgyakat, levélborítékokat vásárolunk. Bp. VIII., Szentkirályi u. 6. Tel.: 485-5060.

SZOLGÁLTATÁS

PARKETTÁSMUNKÁK. (06-30) 948-8909.

Tájékoztató az FHB Rt. 2004.02.09-i FJ09NF02 és az FJ05NF01 kódú jelzáloglevelek aukciójáról

Az **FHB Földhitel- és Jelzálogbank Rt.** ezúton értesíti tisztelt befektetőit, hogy 2004. február 09. napján az FJ09NF02 jelzáloglevél sorozatra beérkező ajánlatok közül egyet sem fogadott el, az FJ05NF01 jelzáloglevél első sorozatrészletének aukciós eredménye pedig a következő volt:

Sorozat kódja:	FJ05NF01
ISIN-kód:	HU0000650783
A forgalomba hozatal jellege:	Első kibocsátás
Sorozat részlet:	SR 1
Aukció időpontja:	2004.02.09.
Pénzügyi teljesítés időpontja:	2004.02.11.
Lejárat:	2005.02.11.
Felajánlott mennyiség névértéken:	5 000 000 000,- Ft
Benyújtott érvényes ajánlatok száma:	53 db
Benyújtott összes ajánlat névértéke:	7 663 390 000,- Ft
Jelen forgalomba hozatal összmennyisége:	5 000 000 000,- Ft
A sorozat eddig forgalomba hozott összmennyisége:	5 000 000 000,- Ft
Kamatozás (%):	Fix 13,00%
Minimális/Maximális eladási ár (nettó) (%):	99,1228/100,00
Átlagos eladási ár (nettó) (%):	99,3057
Felhalmozott kamat:	0,%
Minimális/Maximális hozam (EHM) (%):	13,00/14,00
Átlaghozam (EHM) (%):	13,79

Budapest, 2004.02.09.

FHB Földhitel- és Jelzálogbank Rt.

Cui bono? – avagy Kinek jó ez?

Pár hónappal korábbi, európai uniós országokra kiterjedő reprezentatív felmérés szerint arra a kérdésre, hogy a világbékére, a környezetében lévő országokra mely állam jelenti a legnagyobb veszélyt, a válaszadók valamennyi országban egységesen Izraelt tették az első helyre. Azaz Izrael a szavazatok gyakoriságát illetően megelőzte például Iránt vagy Afganisztánt. Ez az eredmény – Izrael első helye – a felmérést készítők számára némileg meglepő volt, számomra azonban nem. Tisztában vagyok azzal, hogy mondjuk Németországban, Franciaországban, Olaszországban, Spanyolországban az emberek zöme nem rajong Izraelért, az ezekben az országokban élők jelentős részének nem csupán nem rokonszenves az izraeli politika, illetve külpolitika, de kifejezetten el is ítélik.

Jelenti ez azt, hogy Európa legtöbb állama antiszemita? Nem, úgy vélem, nem, de azt feltétlenül jelenti, hogy az izraeli nép által választott kormány tevékenysége nem szimpatikus a jóval több mint ezeréves keresztény hagyományokkal bíró Európa számos államában élők számára. Jelenti ez a zsidóság, a zsidó nép vagy akár a zsidó vallású emberek elleni ellenszenvet? Úgy vélem, nem, vagy nem feltétlenül. Egy ország zászlajának elégetése – konszolidált viszonyok között – meggyőződésem szerint bűnös cselekedet, amely becstelenül beletipor az érintettek érzelemvilágába, kifejezve a gyűlöletet a másik ország (nép, nemzet, vallás) ellen. Igaz ugyanakkor, hogy a zászlóégetés a saját vagy egy másik országban nem minden esetben elítélendő. Hiszen égett amerikai zászló az USA-ban a vietnami háború ellen tiltakozók által gyújtottan, de Irakban is a megszállóknak tekintett amerikai haderő elleni fellépést reprezentálóan. S égett már izraeli zászló Palesztinában (jogosan?, jogtalanul?) s számos

> Az lenne támadás a sajtószabadság ellen, hogy az emberek felemelik szavukat a keresztények kiirtására vonatkozó, gyűlöletet sugárzó vélekedés ellen?

más országban is, ezekben szerintem többnyire elítélendő módon. És sajnos égett nálunk is – igaz, nem teljesen tisztázott körülmények között – a Tilos Rádió elleni tüntetést követően. Sajnálatos módon és elfogadhatatlanul.

Maga a tüntetés, a felháborodás nagyon is jogos volt. Úgy gondolom, övön aluli ütés esetén a józan és visszafogott ember is jogosan háborog, s megfelelő válaszlépést fontolgat. A Tilos Rádióban elhangzott mondat nem menthető, nem magyarázható, nem megengedhető. Egyértelműen elítélendő, s nem csupán a keresztény embereket sérti – de azokat aztán élesen és vérig. Az ember tűr egy ideig, aztán egyszer csak elszakad a fonál. Felordít, hogy elég.

Cui bono? (Kinek jó ez?)

Bauer Tamás Cui prodest? (Kinek használ?) című írásának (MH, január 24.) témája a Tilos Rádió elleni tüntetés, illetve az izraeli zászló elégetése. Meg tudom érteni vagy inkább megpróbálom megérteni Bauer Tamás rosszallását, fájdalmát, felháborodását az izraeli zászló elégetése kapcsán, hiszen Bauer Tamás a magyarországi zsidóság egyik legismertebb, s hangját igencsak gyakran hallató képviselője. Amit leír, s ahogy azt leírja, amilyen következtetésekre jut, azzal azonban semmiképpen nem tudok azonosulni.

Érthetetlen és elfogadhatatlan számomra, hogy Bauer szerint a rádió betiltásáért indított és Fidesz vezérelte jobboldali kampány lényegében nem is a Tilos Rádió ellen, hanem a sajtószabadság ellen irányul. Az lenne támadás a sajtószabadság ellen, hogy az emberek felemelik szavukat a keresztények kiirtására vonatkozó, gyűlöletet sugárzó vélekedés ellen?

A cikk végén a következtetés szerint éppen Orbán Viktornak és elvbarátainak – akik Bauer szerint a gyűlölet felkeltésével és fenntartásával kívánják a szavazókat maguk mellé állítani – az érdekeit szolgálja, ami az izraeli zászló elégetésében talált magának extrém kifejezést. Hát le lehet ezt írni józanul egy felelős politikusról, aki Magyarországnak 1998 és 2002 között miniszterelnöke volt? Hol van tényleg a határ? Kinek és mi célból íródott a Cui prodest című cikk?

Cui bono? (Kinek jó?) – kérdezem. Kinek, kiknek jó az ilyen cikk? Azoknak, akik megosztani kívánják az országot? De hiszen ismert, hogy nem az ország népére jellemző a megosztottság, csupán a médiára. A józan emberek esetleg eltérő pártszimpátiától függetlenül is jól együtt tudnak dolgozni a munkahelyeken. Vagy csak a polgári jobboldal iránti engesztelhetetlen ellenszenve késztette írásra, Orbánék elleni gyűlölete?

Bauer Tamás nem érzi vagy nem akarja érezni a lényeget. Az pedig az lenne, hogy olyan megnyilatkozásokra, amelyek a Tilos Rádióban hangzottak el – kiirtanám az összes keresztényt –, ne kerülhessen sor. S ha ilyen nincs, akkor tüntetés sincs és zászlóégetés sincs. Ugyanis ez egyszerű okokozati összefüggés. S persze – remélhetőleg – akkor olyan cikk sem születne Bauer tollából, amely egy ilyen sajnálatos tényből (a Tilos Rádióban elhangzottak) s annak következményeiből (tüntetés a rádió ellen) arra következtet, hogy aki gyűlöletet kelt, az Orbán Viktor.

Szabó S. András
egyetemi tanár

halló!

Könnyű az SZDSZ-nek

Igaza van Kuncze Gábornak, amikor megállapítja, hogy az MSZP, az MDF és a Fidesz tizennégy éve akadályozza a múlttal való szembenézést (Az SZDSZ feltárná a közelmúltat, MH, február 9.). Persze könnyű az SZDSZ-nek, mert ez a párt „dicsekedhet" a legkevesebb olyan politikussal, aki jelentős szerepet játszott a pártállam szakmai, gazdasági vagy politikai életében. Az MSZP élén két, a diktatúra idején állami vezetői pozícióban volt politikus áll, és a miniszterelnök annak idején miniszter volt (nem mellékesen mindhármuk múltja ismert), és számos olyan politikusa, közéleti szereplője van a pártnak, aki a rendszerváltás előtt magas állást viselt. Ismeretes, hogy az MDF alapítói és jelenlegi politikusai között nem kevés azok száma, akik a diktatúra alatt magas tudományos, szakmai, olykor politika közeli állást töltöttek be, és lojálisan együttműködtek az állampárttal. A Fidesz alapítói a diktatúra idején még fiatalok voltak ahhoz, hogy pozícióhoz juthattak volna, de ki tudja, hogy kik, mikor, hogyan és milyen sikerrel környékezték meg együttműködési ajánlattal az ifjú és jövendő vezetőnek vélelmezett diákok, diplomás kezdők egyikét-másikát.

Egyetértek Kunczéval: öntsünk tiszta vizet a pohárba!

Dr. Del Medico Imre
Budapest

Mi van a csomagban?...

...kezdte déli híradóját az MTV február 9-én, miután Draskovics Tibor parlamenti szereplését vezette be. Hogy eddig mi volt a csomagban, azt a lakosság már tudja. Pártunk (MSZP) és kormányunk (Medgyessy) eddigi áfaemelését és jövedékiadó-növelését, valamint a szokásos inflációból adódó brutális áremelkedéseket már ismerjük. Hogy mi van (lesz) a csomagban, az majd később fog kiderülni. De vannak apró trükkök, amelyeket a lakosság egy része még nem érzékel. Betegségem miatt Aspirin Protect gyógyszert kell szednem. Ez a gyógyszer 50-es kiszerelésben, receptre, OEP-támogatással 80 forintért kapható. Recept nélkül húszdarabos kiszerelésben több mint ötszáz forintba kerül. A baj csak az, hogy a támogatott ötvenes kiszerelés jelenleg nem kapható, a patikák szerint hiánycikk. A húszdarabos kiszerelésű bármely patikában korlátlanul megvásárolható mintegy tizenötszörös áron. Az ötlet kiváló. Ha a többi támogatott gyógyszernél is ezt a módszert vezetik be, 200-300 milliárd forint gond nélkül megtakarítható.

Halász Gábor
Budapest

Nem csodálkozom

(Demszkynél a Teleki-szobor ügye, mh, február 10.)

Nagyon kifogásolom a főváros ötletét, hogy gróf Teleki Pálnak szobrot állítsanak, de nem csodálkozom. Éppen most tudtuk meg, hogy a budai Vár 1944–1945. évi védői a szabadság hősei voltak. A magyar revizionizmus fő támogatójának bronzreliefje visszakerült az ő tiszteletére készült emlékkútra a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár elé. Sok budapesti utcáról lekerült az ellenállási mozgalom résztvevőinek neve. A Margit körúti fegyház eltávolított emlékköve nagy harcok árán került vissza a helyére. És lehetne tovább sorolni a furcsaságokat.

Milchuch Sándor
Budapest

Szombat és vasárnap kivételével 11-től 14 óráig várja hívásukat a rovat szerkesztője, **Zayzon Márta.** **Telefon** 470-1311. Ha kéri, visszahívjuk. Viszonthallásra!

Kedves Olvasók! A Magyar Hírlap fenntartja magának a jogot, hogy a szerkesztőségbe érkező leveleket, illetve meg nem rendelt cikkeket szerkesztett vagy rövidített formában közölje. Kéziratokat nem küldünk vissza és nem őrzünk meg. **Cím** Magyar Hírlap, 1145 Budapest, Szugló utca 14. **fax** 470-1637/**e-mail** levelek@mhirlap.hu

Az egy százalékkal a parlagfű ellen

A 2003. évi személyi jövedelemadó egy százaléka felajánlható parlagfűmentesítés céljára. Mint a múlt évben, az idén is kevés az ezzel kapcsolatos felhívás. Ezt pótlandó kérek mindenkit, hogy aki teheti, a vonatkozó 1153 technikai számot jelölje be az egy százalék felajánlásakor.

Persze szegényes a tájékoztatás arról is, hogy a múlt évben felajánlott összeg hogyan hasznosul. Sajnos 2003-ban semmi érdemi intézkedés nem történt parlagfűügyben. Megalakult ugyan az Országgyűlés „Parlagfűmentes Magyarországért" eseti bizottsága, de ettől a parlagfű nem lett kevesebb. Nagyon nagy a csend ebben a témában. Egyetlen információ az elmúlt néhány hónapból, hogy jelentős közmunka finanszírozásával igyekeznek majd a parlagfűáradatot csökkenteni. Jó lenne többet hallani a konkrét intézkedésekről. A téma fő felelősei, a földművelésügyi és a környezetvédelmi minisztérium hallgat. Pedig milyen szépen hangzott egy éve: „Az uniós csatlakozás kötelezettséget jelent számunkra. A parlagfű virágporának terjedése határon átnyúló szennyezésnek tekinthető, s ezt legkésőbb 2004 májusától mindenképpen meg kell akadályozni." (MH, 2003. március 5.) Jellemző egyébként, hogy az uniós csatlakozás számít erősebb érvnek. A több százezer (talán már millió) allergiás honfitársunk szenvedése mellékes szempont?

A parlagfű magja a földben várja a tavaszt. Jó lenne nem bízni abban, hogy az idén nem kel ki.

Goda Zoltán
Jászberény

Válasz nélkül

Február elsejéig előfizettem a Budapesti Nap című napilapra. Január 26-án, hétfőn az újság közölte, hogy ez az utolsó száma. Magyarán: a 31-éig előre kifizetett lapszámokat elsikkasztotta a kiadó. Még szerencse, hogy nem fizettem elő egy teljes évre.

Az újságíró-szövetségben a sajtólevelezők klubjában tartott közérdekű tanácskozásról kijőve az autómon kék zacskóban csekket találok, mely szerint érvénytelen parkolócédulát használtam, fizessek... Miután a felügyelőt sehol nem leltem, tanúkat toboroztam, hiszen még több mint félórám hátravolt a kifizetett parkolási időmből. Otthonról telefonáltam a cégnek, onnan egy hölgy felvilágosított: sokan járnak így. Bizonyára csak a nyugtarészét hagyta a szélvédő mögött, ezért kell fizetnie. – De fizettem, hogy képzelik? Mire a válasz: küldje be a cédulájának mindkét részét, majd rendezzük, ha minden úgy van, ahogy elmondta. Megtudtam: a találékony pesti autósok a kétrészes szelvény mind a két részét felhasználják. Az egyikkel parkolnak, a másik részt odaadják (vagy eladják!) másnak. Ajánlottan elküldtem a kétrészes parkolójegy fénymásolatát, s több mint három hete hiába várom a megnyugtató választ a nagy hatalmú Centrum Parkoló Rt.-től.

Miért nem nyomtatnak piros csíkot a nyugtarészre, hogy ne lehessen visszaélni vele? Az ötéves elévülési idő lejártáig őrizzem a kék csomag eredeti két szelvénykéjét? Esetleg arra számítanak, hogy közben a szelvények elkallódnak, s négy év múlva a büntetőpénzhez juthatnak?

Dr. Nagy Károly
ny. ügyész, Budapest

Ki dönti el?

Olvasom, hogy Kövér László első fokon pert nyert Veér András ellen. Nevezett pervesztes nem mást állított, mint hogy felperes elméjével nincs rendben valami. Meg is tárgyalta legott a magas bíróság az ügyet, és úgy döntött, hogy az alperes megsértette a felperes személyiségi jogait.

Itt abba is hagyhatnánk a dolgot, ha az alperes személyében nem az egyik legismertebb pszichiátert tisztelhetnénk, aki sok évet töltött el a legnagyobb hazai elmegyógyintézet igazgatójaként. Mint ilyen, láthatott a műintézmény falai közt ezt-azt, még tán olyan viselkedési jegyeket felmutató pácienseket is, mint a tiszteletre méltó felperes. Szakmája gyakorlása során felgyülemlett tapasztalatai azonban, úgy tűnik, mit sem érnek az olyan tekintélyes tudós társaság előtt, mint a magyar bírói testület. Ők ugyanis egyből el tudták dönteni, hogy az alperes állítása minden alapot nélkülöz. Még szakértő bevonását sem tartották szükségesnek. Eddig úgy tudtam, a felperesnek kell bizonyítania igazát. A szűkszavú újsághír nem tér ki annak ismertetésére, hogy a felperes felmutatta-e független elmeszakértők igazolását mentális állapota hibátlan voltáról.

Kovács István
Budapest

Újságárusok

Szerettem a régi újságosomat. Néha hosszabban beszélgettünk, máskor csak köszöntünk, kedvünk szerint. Ismerte a szokásomat: belelapoztam a napilapokba, a legjobban tetszőt megvettem, a Nemzeti Sport mellett. Nemrég szomorúan mondta, átalakítják a boltot, és nem tudja vállalni az új feltételeket. Inkább egy kényelmetlenebb utcai pavilont választott, egy távoli kerületben.

A szebb új boltban már egy helyett négyen dolgoznak, váltott műszakban. Egy kedves és három undok. Ők rossz néven vették „belelapozó" szokásom, az átlagosnál nagyobb borravaló sem segített. Gonoszkodó megjegyzéseikkel kiutáltak a boltból. Új újságosom szemben van a metrókijárattal. Hideg, szeles hely, itt már nem olvasok bele a napilapokba. Mégis jól kezdődik a napom, mert az eladók kedvesek. Mind a négyen. A hidegben, a huzatban. Most nyertem vagy vesztettem az újságoscserével?

Skultéty Tamás
Budapest

Kinek állítson szobrot az utókor?

(Demszkynél a Teleki-szobor ügye, mh, február 10.)

A legtöbb szobor előtt úgy megyünk el, hogy némi meghatottságot érzünk. Arany János vagy Ady Endre szobra mellett nem lehet közömbösen elmenni. Baross Gábor hazánk közlekedésének fejlesztésében alkotott nagyot. Rákóczi Ferenc nem tudta ugyan győzelemre vinni felkelését, de hazánk függetlenségéért és a jobbágyság helyzetének javításáért küzdött, és megérdemli, hogy szobor őrizze emlékét, akárcsak Széchenyi Istvánét vagy Bem apóét.

Elgondolkoztam viszont azon, hogy vajon Tisza István gróf mivel érdemelte ki azt a megtiszteltetést, hogy Debrecenben szobrot állítottak neki. A század elején a nagy nyomorúság miatt tízezrek haltak meg gümőkórban, és százezrek kényszerültek kivándorlásra. Tisza István pedig az Országházban kijelentette: „A munkáskérdés soha, semmi módon földosztási, telepítési elméletekkel megoldva nem lesz." Ugyanő vitte bele – II. Vilmos császár kívánságára – az országot az első világháborúba, mely Trianonnal végződött. Ezért örökítsük meg emlékét?

Felállították Szombathelyi Ferenc volt vezérkari főnök szobrát. 1941-ben, amikor Hitler megtámadta Jugoszláviát, mi csatlakoztunk hozzá. Benyomuló csapataink ellen partizánok léptek fel. A katonák megtorlásul 3300 embert – köztük idős civilek százait – kegyetlenül leöldöstek. A német haderőnek 1944. március 19-ei bevonulása után pedig kijelentette: álmában sem jutott eszébe, hogy ez előfordulhat. Felelős szerepvállalás és komoly előrelátás!

Szobrot kapott Jány Gusztáv tábornok, a Donhoz kiküldött 2. hadsereg volt parancsnoka is. Ismert tény, hogy a hadsereg 1942–43 telén a Donnál súlyos vereséget szenvedett. Ennek oka volt a hideg időjárás, a hiányos fegyverzet és a szovjet haderő taktikai és számbeli fölénye. Jány nem tehetett a vereségről, ezért felelősségre vonása és kivégzése megokolatlan és igazságtalan volt. Szobrot azonban nem érdemelt.

Vajon nincsenek a múltunkban olyan honfitársaink, akik szobrot érdemelnének? De vannak. Ilyen például Bajcsy-Zsilinszky Endre, aki rettenthetetlen bátorsággal küzdött hazánk háborús részvétele ellen, és ezért életével kellett fizetnie. Jászi Oszkár 1912-ben írt – Ady által is nagy lelkesedéssel fogadott – könyvében feltárta az akkori Magyarország viszonyainak súlyos veszélyeit, és megoldásokat javasolt. Neki menekülés, az államnak összeomlás lett a sorsa. Bibó István haladó elveket képviselt, és sokévi bebörtönzés ellenére kitartott mellettük. Ezeket az elveket ma ismét mellőzik. Ők például méltóak, rászolgáltak a megörökítésre.

Dr. Vajda Dezső
Budapest

Nem Viktor, Jenő

Elnézést kérek a nyilvánosságtól, mert a Teleki-szobor felállítása ellen Demszky Gábor főpolgármesterhez írt levelemben hibáztam. A földrajztudós természetesen nem Cholnoki Viktor író, hanem fivére, Cholnoki Jenő.

Fellegi Ádám

Rieger Tibor, szobrász

JÓZSEF ATTILA ÚJ SZOBRA

Szoboravatással ünnepelte Nagyiván lakossága idén a költészet napját. József Attilának a művelődési ház parkjában fölállított bronz mellszobra Rieger Tibor szobrászművész alkotása. Avató beszédet Levendel Júlia írónő mondott.

– Hazai tükör

Ú. Tübör, 27

43

XXIII/17

zben gondol-
jobb ha in-
Akkor viszont
folytattam

szovjet horgás
kába, füles sa
öltözve, apró
mellett a kapé

Történészi vélemény Teleki Pálról

• Azt sugallná a szobor, hogy Teleki államférfiúi érdemei a mérleg egyik serpenyőjében súlyosabbak, mint a másik serpenyőben a félmillió tetem. *(Teleki szobra, mh, február 16.)*

Számos történelmi munkában meglehetősen egyoldalúan ítélik meg Telekinek a háború utáni években a zsidókérdésről vallott nézeteit – különös tekintettel a numerus claususra. Megállapíthatjuk azonban, hogy ebben az időszakban Teleki sem vonhatta ki magát a zsidóságot ért bírálatok alól. A keresztény magyar társadalom ekkor még az 1918–1919-es események hatása alatt állt, amikor is a proletárdiktatúra kommunista vezető rétege jelentős részben a zsidó értelmiség soraiból került ki. Teleki is ezért bírálta a galíciai bevándorolt zsidók magatartását, bennük még „a hazafias érzés, a lakott föld iránti szeretet ki nem fejlődhetett", de hozzátette: „A hazafias és hazájukhoz hű zsidóknak nincs mitől félniük." Teleki a zsidótörvényről úgy nyilatkozott, hogy erre „a keresztény társadalom érdekeinek intézményes megvédése" miatt van szükség. Mint ismeretes, a törvény értelmében az egyetemeken négy-öt százalékra kellett csökkenteni a zsidó származású hallgatók arányát.

De Teleki konszolidációs politikájáról sem szabad megfeledkezni. Az ő nevéhez fűződnek ugyanis azok az intézkedések is, amelyek a katonai diktatúra lebontását jellemezték, és ő fékezte meg a britanniásokat, továbbá intézkedések történtek a fehérterror különítményeinek a felszámolása érdekében is. És a politikai konszolidációhoz tartozott, hogy engedélyezte a felfüggesztett szakszervezetek működését, majd bejelentette, hogy a Magyar Szociáldemokrata Párt legális párt marad.

Amikor 1938-ban vallás- és közoktatásügyi miniszterré nevezték ki, első parlamenti felszólalásában, addigi cserkésztiszti éveire így emlékezett: „Amikor utoljára voltam ezen a helyen, azóta egy nevelésen mentem keresztül. Ezt a nevelést a magyar gyermekek végezték rajtam mint cserkésztiszten. Minden rendű és rangú gyermekek. Ezzel a neveléssel gazdagodva jövök ide vissza tizenhét esztendő után."

Fontos esemény zajlott le Teleki életében Imrédy Béla bukása után, amikor 1939 februárjában megalakíthatta kormányát. Ekkor ugyan nem volt rózsás helyzetben, miután lényegében vállalnia kellett Imrédy örökségét. Így például a már elkészített második zsidótörvényt. Ekkor azonban parlamenti beszédében kijelentette: „Ne gondolja azt senki, hogy egy olyan törvénynek, mint a zsidótörvény, előterjesztése és keresztülvitele nem fájdalmas folyamat, amit mindenki belát... hogy súlyos lépésekre kell a nemzetnek magát elhatároznia..." De ezenkívül a súlyos lépésekhez tartozott, hogy külpolitikai téren Magyarország csatlakozott az antikomintern paktumhoz, belpolitikai tekintetben pedig betiltotta a Magyar Nemzeti Szocialista Párt – Hungarista Mozgalom és a Hungarista Párt működését, valamint számos szélsőjobboldali aktivistát internált.

Amikor viszont már pontos értesülései voltak a készülő, Lengyelország elleni katonai akcióról, Teleki kategorikusan közölte, hogy „Magyarország – amennyiben az adott körülményekben nem áll be komoly változás – erkölcsi okokból nincs abban a helyzetben, hogy hadműveleteket kezdjen Lengyelország ellen". Teleki még arra sem volt hajlandó, hogy Berlin kérésére német katonai egységeket engedjen át Magyarország területén Lengyelország ellen. Teleki lengyelpolitikája bármennyire példamutató volt a Kárpát-medencei régióban – ahol például a Tiso-féle Szlovákia a hitleri oldalon megtámadta Lengyelországot –, a párizsi békekötéskor a győztes hatalmak nem méltányolták ezt a magyar magatartást. Sőt: a benesi törvények időszakában kiszolgáltatták a felvidéki magyarságot a csehszlovák erőszaknak.

Teleki a zsidótörvényről úgy nyilatkozott, hogy erre „a keresztény társadalom érdekeinek intézményes megvédése" miatt van szükség.

Teleki politikája Jugoszláviával kapcsolatban is példamutató volt. Amikor is Bajcsy-Zsilinszky figyelme dél felé fordult, és a Buda, Belgrád, Zágráb című cikkében megindokolta a délszláv közeledés és együttműködés történelmi szükségszerűségét, Teleki is egyetértett ezzel, és támogatta az akkor már kisgazdapárti politikus Bajcsy-Zsilinszky belgrádi útját, ő barátjával, Németh Imrével 1940. február 2-án útra kelt a jugoszláv fővárosba, ahol éppen a Balkán-konferencia ülésezett. Az ő eredményes tárgyalásai után írták alá 1940. december 12-én Belgrádban a magyar–jugoszláv örök barátsági szerződést. Mindez – mint ismeretes – nem változtatta meg a hitleri Németország Jugoszlávia elleni akcióját, amelynek Magyarország is áldozatul esett. Amikor viszont 1941. április 2-án megérkezett a magyar külügyminisztériumba Barcza követ távirata, amelyből kiderült, hogy az angol kormány nem nézheti el, ha Magyarország akármilyen feltételekkel részt vesz egy Jugoszlávia elleni fegyveres akcióban, Teleki másnap hajnalban főbe lőtte magát, mert ahogy írta búcsúlevelében Horthy kormányzónak: „Szószegők lettünk. A gazemberek oldalára álltunk... Talán önkéntes halálommal szolgálatot tehetek a nemzetnek."

Vigh Károly
a történettudomány doktora, a Teleki Pál-szoborbizottság tagja
Budapest

Kedves Olvasók! A Magyar Hírlap fenntartja magának a jogot, hogy a szerkesztőségbe érkező leveleket, illetve meg nem rendelt cikkeket szerkesztett vagy rövidített formában közölje. Kéziratokat nem küldünk vissza és nem őrzünk meg. **Cím** Magyar Hírlap, 1145 Budapest, Szugló utca 14. **fax** 470-1637/**e-mail** levelek@mhirlap.hu

Akkor most mi is az álláspont?

Régóta olvasom rendszeresen a Magyar Hírlapot, s bár azt nem állítom, hogy minden alkalommal minden cikket elolvasok, de a lap harmadik oldalán található szerkesztőségi álláspontot feltétlenül. Azt nem tudom, hogy általában hogyan készül az álláspont – gondolom, többnyire úgy, hogy egy fajsúlyosabb ember megírja, többen elolvassák, s esetleg módosítanak rajta –, de úgy vélem, hogy rendszerint kiegyensúlyozott, józan, felvállalható véleményt közvetítő, többségi álláspontot jól tükröző írásokról van szó. Olyanokról, amelyekkel nagyon gyakran teljesen azonosulni tudok, esetenként meg némileg eltérő a véleményem. Nos, a február 16-ai álláspontot – amelyben Teleki Pál egykori magyar miniszterelnökről, illetve a vele kapcsolatos szoborról esik szó – egyszerűen nem tudom hova tenni. Ugyanis vagy az egész álláspont helytelen, vagy az utolsó mondat. Az utolsó mondat (kivihetnék a szobrot egyből a budai szoborparkba) ugyanis tökéletesen ellentmond annak, amit – szerintem helyesen – a szerkesztőségi álláspont azt megelőzően ismertet. Mely szerint szobor nemcsak teljes konszenzussal s csak bűntelen embernek állítható, s Telekinek, a tragikus sorsú miniszterelnöknek s egyúttal földrajztudósnak például a Magyar Földrajzi Múzeum kertjében lehetne emléket állítani. Hiszen a szoborparkba kerülő szobrok igencsak negatívan megítélhető embereket ábrázolnak, levitézlett, letűnt, süllyesztőbe került, érdemtelen, becstelen embereket. Ha ez a szerkesztőség álláspontja, akkor érthető az utolsó mondat, de érthetetlenek a korábban leírtak. Ha viszont a befejező mondat előtti mondatok képezik a szerkesztőség álláspontját, akkor hogyan lehetett így befejezni? Akkor most mi is az álláspont?

Szabó S. András
egyetemi tanár

Álláspontunk az, hogy ha ilyen nagy az ellenállás, akkor a szobor ne köztéren álljon. Egyébként a szoborparkba korántsem csupán olyan szobrok kerültek, amelyek „igencsak negatívan megítélhető embereket ábrázolnak, levitézlett, letűnt, süllyesztőbe került, érdemtelen, becstelen embereket".

A szerk.

Túlfizetett és túltáplált nyugdíjasok

Kuncze Gábortól január 29-én a MTV Nap-kelte című műsorában hallhattuk a következőket: a közelmúltban valahonnan külföldről pénzügyi „szakemberek" (a nevüket nem tudtam megjegyezni) jártak itt, és rosszallásukat fejezték ki a kormány pénzügyi gazdálkodását illetően. Többek között erősen kifogásolták az – egyelőre tervezett – 13. havi nyugdíjjuttatást.

Kunczét a dolog szemmel láthatóan nem viselte meg, jópofizva megjegyezte: a nyugdíjasok tudnak spórolni, hiszen valamikor, ha hó végén anyagilag megszorultak, őket az anyósa segítette ki, aki már akkor is nyugdíjas volt.

Hát kérem, ez a csúcs! Ide jön sokadszorra a magukat félistennek tartók hada, akiket a kormány térdre borulva imád, és megpróbálják az utca emberét is rávenni, hogy ugyanezt cselekedje, és feledje minden gondját, baját, jó az unió! Hogy rongyos gárda módjára megyünk, az senkit sem érdekel, és egyébként is, a nyugdíjasok agyon vannak dédelgetve, jobban teszik, ha behúzzák fülüket-farkukat. Túlfizetettek és túltápláltak. Bizonyára mindenki tudja, hogy a csirkeláb koleszterinben dús, tehát egészségtelen.

Na és aztán itt vannak a gyesen lévők, azok is csak a markukat tudják tartani.

Elmondanám, hogy egy egészségügyben dolgozó, csaknem tizenöt éves szakmai gyakorlattal gyesen lévő anyuka a harmadik évében 19 947 forintot kap havonta. Ugye szép összeg? És mennyi mindenre elegendő! Közben pedig folyik az országosan meghirdetett „mesemondóverseny". Mesét mond a kormányfő, a miniszterek, az ideiglenesen hazánkban állomásozó „kijelölt" pénzügyminiszter és alattvalói stb.

Sehol egy őszinte szó: emberek, már megint „elbaltáztuk" az ország pénzét!

Végezetül hangosan, de lassan mondom és kérdezem, hogy Lendvai Ildikó és Kökény Mihály is meghallja (nem fogja), hogy egy 50 ezer forintos csúcsnyugdíjas, aki januártól 3150 forinttal kap többet, mire tudja fordítani az áremelési dömpingben a fenti összeget?

Hajdu Károly
Budapest

Országértékelés – civil szemmel

A Kézfogás 2003 Alapítvány örömmel üdvözli Orbán Viktor volt és Medgyessy Péter jelenlegi miniszterelnök országértékelő beszédének a nemzeti megbékélés és összefogás szempontjából elhangzott fontos, új elemeit. A Fidesz – MPSZ elnöke beszédében kimondta két létező igazságunkat: egyrészt nem valamelyik politikai irányzat támogatása dönti el, ki a jó ember, és ki a magyar, másrészt önmagában attól nem bűnös egy baloldali, hogy megpróbált a családja érdekében boldogulni a szocializmusban. Szerintünk az elnök ezzel máris elért a kívánatos nemzeti egység felé vezető út első mérföldkövéhez. Reméljük, követői nem hagyják ebben magára.

A köztársasági elnök közvetlen választása tárgyában tett javaslatával Medgyessy Péter is fontos lépést tett a nemzeti egység irányába azzal, hogy a nép több szavazati jogot kapna, illetve a jobboldal és a centrum is esélyes jelöltet állíthatna. Ha bizonyos újabb jogosítványokkal fel lehetne ezt a tisztséget ruházni, akkor mind a jobb-, mind a baloldali gyűlöletpolitizálás folytatása általa talán megakadályozható lenne.

A közös európai lista gondolatát azért támogatjuk, mert ez egyrészt a káros kétpártrendszer gyors kialakulásának veszélyét csökkentené, másrészt legalább ebben a történelmi pillanatban nem adna teret az ország végleges megosztásához vezető kampánynak. A történelemkönyvekben benne lesz, ki mit tett vagy nem tett 2004-ben a hazáért, ma mindenesetre úgy látjuk, hogy mindkét felelős államférfink azt mondta, amit most mondania kellett.

A civil szervezetek nem érdekeltek a gyűlölködés fenntartásában, ezért bármelyik konzervatív, liberális, centrum- vagy szociáldemokrata párt számíthat civil támogatásra, ha fel szeretné számolni az ország mai megosztottságát.

Szeged, 2004. február 16.

Dr. Kerényi Gábor
szóvivő
Kézfogás 2003 Alapítvány a Nemzeti Összefogásért és Megbékélésért

halló!

Őrző-védő

A Pénzügyminisztérium felkérte a lakosságot, ha van takarékossági ötlete, jelezze. Ennek kívánok most én is eleget tenni. A tévében többször hallottam, hogy a magyar honvédség laktanyáinak védelmét őrző-védő szolgálatok látják el a katonák helyett, mert ez gazdaságosabb. Ez az elképzelés tovább szélesíthető. Az ország védelmét pár tízmillió forintért bízzuk egy őrző-védő cégre. Így megtakarítható a hivatásos hadsereg bére, tb-járuléka, a páncélosok üzemben tartása, a Gripenek bérlése, a Zengőn a radar megépítése. Mindez évente több százmilliárd forint megtakarítás lenne.

Fenti javaslatom realitását a történelem is bizonyítja. Ha Horthynak nem hadserege lett volna, hanem őrző-védő szolgálat óvta volna az országot, a németek ugyanúgy megszállták volna, mint ahogy megszállták. A Szovjetunió ugyanúgy elfoglalta volna Magyarországot, mint ahogy elfoglalta. Viszont nem hal meg százezer ember a Don-kanyarban.

Halász Gábor
Budapest

Radar

Rezignáltan hallgatom a zengői radar elleni tüntetésekről szóló tudósításokat. 1958 óta foglalkozom radarral, így tudom, hazugság minden szó, amit a „környezetvédők" mondanak.

A mecseki radar 60 kW csúcsteljesítménnyel fog működni. Ferihegyen 1964 óta dolgozik mikrohullámú radar, az első típus 2 x 650, a jelenlegi 2 x 1000 kW teljesítménnyel. A Bakonyban lévő kőrishegyi és a püspökladányi radar csaknem három évtizede működik 2 x 2000 kW teljesítménnyel. Tud valaki bármilyen károsodásról, amit ezek okoztak? De hát az nem hír, ha egy kutya megharap egy postást.

Umann Tamás
Budapest

Elfogadhatatlan

Orbán Viktor semmitmondó beszéde után fokozott várakozással hallgattam Medgyessy Péter miniszterelnököt.

Jó szándékát nem megkérdőjelezve, az európai uniós közös lista állításának javaslatát elfogadhatatlan ötletnek tartom.

Egyrészt a többpárti demokráciák lényegével nem egyeztethető össze, maga az Európai Unió és parlamentje is e szerint működik. Másrészt a javaslat burkolt nacionalizmus.

Ha a többi európai ország is így gondolkodna, a nemzeti érdekeik elsődlegessége szerint szavazna, frakciójuk álláspontját ad hoc jellegűvé téve, az káoszhoz, az unió végéhez vezetne.

Dr. Sütő László
Baksa

Szombat és vasárnap kivételével 11-től 14 óráig várja hívásukat a rovat szerkesztője, **Zayzon Márta.** **Telefon** 470-1311. Ha kéri, visszahívjuk. Viszonthallásra!

HIRDETÉS

VÁRHATÓ FŐNYEREMÉNY EZEN A HÉTEN:

Rovatvezető Erdei Tamás/ e-mail erdei@mhirlap.hu / telefon 470-1614

Labdarúgás

Czvitkovics Hannoverben
Az MTK engedélyével Németországban a Hannovernél próbajátékon vesz részt Czvitkovics Péter. A Bundesliga középmezőnyéhez tartozó csapat szombatig teszteli a magyar bajnoktól távozni kívánó középpályást. *(mh)*

EB: kitiltott huligánok
Hétezer angol, illetve német huligánt tiltanak ki a nyári portugáliai Európa-bajnokságról: 2500 angol és 4500 német szurkoló nem utazhat az EB helyszínére. A 2000-es belga–holland torna előtt mindössze száz britnek tiltották meg a részvételt. *(mti)*

Nedved a legjobb
Csehországban az év játékosa szavazáson a szakemberek és a játékosok Pavel Nedvedet, a Juventus aranylabdás középpályását rangsorolták az első helyre. A második helyen Jan Koller (Borussia Dortmund), a harmadikon pedig Karel Poborsky (Sparta Praha) végzett. *(mti)*

Eredmények

Jégkorong – NHL: NY Islanders–Los Angeles 1:1, Buffalo–Atlanta 7:2, St. Louis–Phoenix 4:2, Carolina–Florida 3:1, Columbus–Nashville 4:2, Detroit–Edmonton 2:1, Pittsburgh–Toronto 4:8, Anaheim–Dallas 3:1, Philadelphia–San Jose 2:5, Colorado–Vancouver 0:1.

Kézilabda – NB I, nők: Esztergom–Dunaferr 18:32

Kosárlabda – Női Európa Kupa, a rájátszás első fordulójában: Szolnoki Máv Coop–BC Specia (olasz) 76:64

Asztalitenisz – Női EB selejtezőn: Csehország–Magyarország 0:3

Az RTL Klub vasárnap délben közvetíti a labdarúgó NB I mérkőzéseit

Futball: Forma–1,5

Rangos helyre kerül a hazai labdarúgás: a bajnoki mérkőzéseket az RTL Klub közvetíti vasárnaponként. Ha van Forma–1-es futam, akkor matinéban, fél tizenegykor, ha nincs, akkor délután kettőkor. Szombaton az M+ csatorna is ad egy meccset. Egyes számítások szerint évi egymilliárdot hozhat az együttműködés a futballnak, de hogy pontosan mennyit fizet a tévécsatorna, az üzleti titok.

Futballország-értékelő beszédével kezdte a sajtótájékoztatót Szieben László ligaelnök. Elégedett volt a sportág gazdálkodásával, a fociban már működik a takarékossági program, a szponzori bevétel is nőtt, és most itt a tévés szerződés.

Dirk Gerkens, az RTL Klub vezérigazgatója azt mondta: megpróbálják rövid időn belül a boksz- és Forma–1-es programokhoz hasonlóan sikeressé tenni a futballközvetítéseket is. Kolosi Péter programigazgató hozzátette: ebben a sportágban is arcok kellenek, hősökre van szüksége a közönségnek, akárcsak a profibokszban és a Forma–1-ben.

Erdei, Kótai meg Baumgartner hős mellett biztos lesz Gera hős, Lipcsei hős és Illés hős.

Az RTL Klub minden fordulóból közvetít egy mérkőzést – és a kevésbé elterjedt M+ csatorna is egyet szombat délutánonként –, az biztos, hogy vasárnap, de a kezdési időpont attól függ, hogy van-e aznap Forma–1-es futam. Ha van, akkor fél tizenegykor jön a meccs, ha nincs, akkor délután kettőkor. Hiába, alkalmazkodnia kell a labdarúgásnak a már bevált autóversenyekhez, mint kezdőnek, be kell állnia a sorba, így a hazai futball egyelőre csak Forma–2-es. Na jó, Forma–másfeles.

De mindenképpen nagy ugrás ennek a focinak, hogy a sok kínlódás, albérletezés után ilyen csatornára kerül. Igaz, hogy mennyit fizet az RTL Klub, azt nem tudni, üzleti titok ugyanis. Ez is valami új elem, mert eddig, a legcifrább botrányok kellős közepén is megmondták, mit fizetnek a tévék ezért a futballért, külföldön is nyilvánosak az adatok, de nálunk most már üzleti titok. Nem tudni, konkrétan mit ér egy kereskedelmi csatornának a magyar labdarúgás. De ez így korszerű ebben a paranoid országban, a törvényhozók mániákusan titkosítanak, a cégek meg üzleti titkosítanak. Egyszer még a gólokat is titkosítani fogják, mert néha egy gól milliókat érhet bizony.

Szieben László úgy nyilatkozott, hogy nem is a jogdíjat tekinti most a legfontosabbnak, hanem a brand közös építését; ez valami olyasmit jelenthet, hogy az RTL Klub a fociból is olyan kelendő árucikket varázsol, ha minden igaz, mint a profi bokszból. A ligaelnök még azt is mondta, hogy az együttműködés éves értékben több mint egymilliárd forintot jelent, de kérdezősködésünkre kiderült, ez nem mind igazi pénz, a titkos jogdíj ennek csak egy része, mert ez egy igazi csomag, amelyben benne van bizonyos reklámidő, valamint az is, hogy a klubok minden bizonnyal jobban értékesíthetik hirdetési felületeiket, miután menő tévé közvetíti a meccseiket, és hát a brand közös építése meg a különféle promóciós lehetőségek...

fotó: Pélyi Nóra

Hősök tere. Gera hős és Lipcsei hős mostantól az RTL-en harcol

És azt sem lehet egy mondatban megmondani, hogy meddig szól a szerződés. Mint Szieben László magyarázta, többlépcsős konstrukcióról van szó, 2008 júliusáig tervezik az együttműködést, de ehhez már ez év júliusában is az kell, hogy a felek mosolygósan értékeljék az eltelt fél évet.

El kell ismerni, ebben a sportágban már az is eredmény, hogy mosolyognak. *kt*

Ügyészségi vizsgálat az MLSZ edzőképző központja miatt?

Március végéig megállapodást kíván kötni a Semmelweis Egyetem Testnevelés és Sporttudományi Kara az MLSZ-szel a hazai labdarúgóedző-képzés integrációjáról. Ha nem születik meg az évek óta húzódó megegyezés, az egyetem az ügyészséghez fordul a szerinte jogsértő helyzet megszüntetése érdekében.

A magyar futballban manapság már kevesebb szó esik emlékezetes gólokról, látványos cselekről, mint a normális esetben a szurkolót egyáltalán nem érdeklő körítésről. Ilyen az edzőképzés is. A lesszabállyal még nincs mindenki teljesen tisztában, de azt kívülről tudja, hogy ma már csak UEFA-licenccel lehet valaki edző a serdülő III-tól felfelé. A bizonyítványt pedig 1997 óta a Magyar Labdarúgó-szövetség edzőképző központja adja ki, néhány hetes, tekintélyes összegért elvégezhető tanfolyam után, miközben az egyetemi végzettséggel rendelkező szakedzők nem kaphatnak munkát. A sajátos – Európában szinte példa nélküli – megoldás megszüntetésére már több kísérlet volt, egy dologban hasonlított minden próbálkozás: az eredménytelenségben.

Most a szakembereket 1997-ig képző Testnevelési Egyetem jogutódja, a Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kara (TF) megpróbálja felgyorsítani a folyamatot. Az intézmény társadalmi tanácsa ad hoc bizottságot hozott létre tavaly novemberben, s a testület – amelyben többek között helyet kapott Bicskei Bertalan, Temesvári Miklós, Vincze Géza és Géczi István – tegnap nyilvánosságra hozott állásfoglalásában elfogadhatatlannak minősítette a jelenlegi helyzetet. A bizottság szerint az MLSZ jogsértést követ el, amikor az edzőképzésre vonatkozó szabályok figyelmen kívül hagyásával, az állam által el nem ismert szakképesítéshez köti a munkavállalást. A bizottság kidolgozott egy megállapodás-tervezetet is, amelyet az elképzelések szerint a TF, az MLSZ és a sportminisztérium jegyezne. A szerződés alapján az UEFA-licences edzőképzést a TF-en folyó oktatási rendszerbe integrálnák, oly módon, hogy a testnevelők a B, a szakedzőit végző hallgatók pedig az A licencet szerezhetnék meg, s önálló labdarúgó tanszék működne az egyetemen.

Tárgyalnak és csodálkoznak

Meglepődött a TF bizottságának állásfoglalásán Berzi Sándor, a labdarúgó-szövetség főtitkára. Mint mondta, jó ideje folynak a tárgyalások az egyetem és az MLSZ között, és szerinte semmi sem indokolta ezt a lépést. „Az egyetem elébe ment a dolgoknak, s ezzel a sportszerűtlen megoldással nehezebb útra vitte az ügyet" – mondta a főtitkár, s hozzátette: nem tartanak az ügyészségi vizsgálattól sem, mert állítják, nem követnek el semmifajta a törvénysértést.

Az integrációt meggyorsító lépést is javasol a TF vezetésének az ad hoc bizottság: ha március 31-éig nem jön létre kompromisszum a felek között, akkor az intézmény jogi útra tereli az ügyet, azaz az ügyészségtől kéri, hogy szólítsa fel a jogsértés megszüntetésére az MLSZ-t. Hogy miért éppen hét év után jutott el eddig az elhatározásig a TF, nem igazán derült ki – talán az új sporttörvényhez készülő képesítési jegyzék is szerepet játszhat –, a tervezetet készítő Kolláth György szavai sejtetnek valamit: „Most végre tiszta a helyzet: a kormány nem focizik, az MLSZ nem kormányoz..." *et*

HIRDETÉS

NAPI UTASVÁRÓ

Pro Family Travel
HORVÁTORSZÁG
Óriási elõfoglalási kedvezmények:
február 28-ig
Minden utunk árából 15% kedvezmény!
Hotel **
már 29.700 Ft-tól/fõ/hét
Apartman
már 13.000 Ft-tól/fõ/hét
1094 Budapest, Liliom u. 52.
Telefon: 219-5512, web: www.profamily.hu
Nyitva tartás: H-P: 09.00-17.00
Eng.sz.: R-1582/1997/1999

BEST REISEN
Utazási Iroda
Marokkó – Egyiptom – Tunézia – Thaiföld – Bali – Maldív-szigetek – Kuba – Dubai – Dél-Afrika – India – Sri Lanka
Utazás MALÉV charterrel leszállás nélkül!
EGYIPTOM – HURGHADA (8 nap)
Htl. 4*, fp. 59 900 Ft-tól
Htl. 5*, all incl. 89 900 Ft-tól
SHARM EL SHEIKH (8 nap)
Htl. 3*, fp. 66 900 Ft-tól
Htl. 5*, all incl. 94 900 Ft-tól
MAROKKÓ (8 nap)
Htl. 3*, r. 89 900 Ft-tól
Királyi városok körút 139 900 Ft-tól
TUNÉZIA (8 nap)
Htl. 5*, fp. 54 900 Ft-tól
BALI (12, 13 nap)
Htl. 4*, fp. 289 900 Ft-tól
THAIFÖLD (13 nap)
Htl. 3*, r. 159 900 Ft-tól
Keresse ajánlatainkat! www.best-reisen.hu RTL T.TEXT. o.
BEST REISEN (a Madách térnél Eng. Sz. R-1214/95/1999)
1075 Budapest, Madách u. 1. Tel.: 268-1255(6)
1061 Budapest, Andrássy út 3. Tel.: 266-0832(3)
1092 Budapest, Ferenc krt. 7. Tel.: 219-5270(1)
Valamint az emblémánkkal jelölt utazási iroda

A Magyar Hírlap NAPI UTASVÁRÓJÁBA a 470-1133-as telefonszámon adhatja fel hirdetését!

APRÓHIRDETÉS

INGATLAN

BALATONSZEMESEN, a parttól 10 m-re 130 nm-es ingatlan eladó/kiadó, ill. elcserélhető pécsi, budapesti, ill. kaposvári ingatlanra. Érd.: (06-85) 354-056.
IX. KERÜLET, Ráday utcában 1,5 szobás lakás kiadó. (06-30) 586-9138.
V. KER. Szent István körúti, fszt.-i, 39 nm-es lakás tulajdonostól eladó. Irányár: 11,8 M Ft. Tel.: 312-1884, (06-20) 205-7759.

ADÁSVÉTEL

PILISSZENTKERESZTEN 60 nm-es, téglaépítésű panorámás lakás eladó. Irányár: 12,3 M Ft. (06-30) 201-5603.

ÁLLÁS

GYÁRTÁSBAN és fejlesztésben jártas, okleveles villamosmérnök németnyelvtudással munkát keres. Tel.: (06-30) 301-1602.
EGYETEMISTÁKNAK, főiskolásoknak és 5 éven belül végzetteknek, szociális tanácsadók mellett asszisztensi munkát kínálunk, melléktevékenységként is. (06-70) 296-7695.

JÁRMŰ

SÉRÜLT, totálkáros autót vennék. (06-20) 978-8416.
0 KM-ES Daewoo Kalos kedvező hitelfeltételekkel, használt autója beszámításával eladó. (06-70) 450-1210.

OKTATÁS

KÖZÉPISKOLÁK, nyelvtanfolyamok külföldön! www.bigben.hu. (06-1) 318-5732.

RÉGISÉG

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, 1950 előtti képeslapokat, cserkész emléktárgyakat, levélborítékokat vásárolunk. Bp. VIII., Szentkirályi u. 6. Tel.: 485-5060.
KÉSZPÉNZÉRT keresek megvételre vitrint, régi bútort és gyerekjátékot, zseb-, fali-, asztali és állóórát. Teljes hagyatékfelszámolást vállalok. Tel.: (06-20) 801-5969.

SZOLGÁLTATÁS

PARKETTÁSMUNKÁK. (06-30) 948-8909.

Kezdődik az öttusaidény

A budapesti nemzetközi fedett pályás versennyel csütörtökön kezdődik az öttusaidény. A nyitó napon mindkét nem váltóinak nyílt bajnoksága, szombaton a nők, vasárnap a férfiak egyéni versenye van műsoron. Nem lesz ott a férfiak mezőnyében a tavalyi verseny első helyezettje, Kállai Ákos, aki izomhúzódása miatt nem indulhat.

Az idénynyitó egy március közepéig tartó, az olimpiai kvalifikáció szempontjából jelentős sorozatnak az első versenye.

„A válogatott február végén a nyílt Afrika-bajnokságon, Kairóban szerepel – tudtuk meg Pálvölgyi Miklóstól, a férfiak szövetségi kapitányától. – Március közepén két hetet Amerikában töltünk, Mexikóban olimpiai kvalifikációs versenyen, Rióban Világkupán veszünk részt. Kvótát a mexikói, a kínai és a budapesti Vk-n, valamint a kvalifikációt záró, május végi moszkvai vb-n lehet szerezni." A három Vk-n az első kettő, Moszkvában az első kilenc jut olimpiai indulási joghoz. De nemcsak a kvalifikációs versenyeken keresztül vezet út Athénba, valószínűleg négy-öt kvótát a májusi világranglista alapján osztanak ki, ezért is fontos a jövő heti kairói és riói eredmény.

Nemenként legfeljebb két öttusázót indíthat az olimpián minden ország. Eddig a kétszeres egyéni világbajnok Vörös Zsuzsa az egyetlen magyar, aki biztos ott lesz Athénban, a férfiak tavalyi próbálkozásai eredménytelenek voltak. Balogh Gábor nem tart a kerettel Amerikába, inkább az április végi, kínai Vk-ra koncentrál. A sydneyi ezüstérmes jó helyen áll a világranglistán, így nincs miért aggódnia: nem kell a tavasz folyamán emberfölöttit teljesítenie Athénért. *kg*

1 BERLIN 45, Telex: 1-83538

DER Ausschnitt Aufl. i. Tsd. lt. Stamm 1978 :(+);u
Richtung:

Die Welt, Ausg. Berlin
1021 5300 Bonn (NRW)

28. 2. 77 8

Tibor Rieger

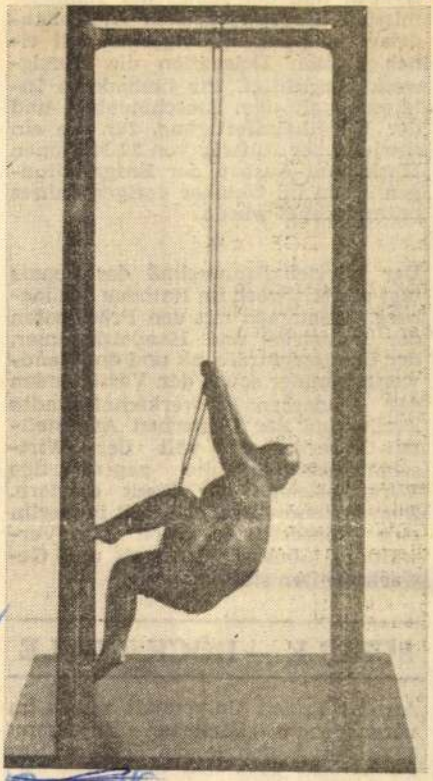

Plastik aus Bronze

„Sich Schaukelnde" heißt die Bronze-Plastik des Ungarn Tibor Rieger, die unser Foto zeigt. Sie gehört zu den Werken, die unter der Devise „Kunst aus Ungarn" im Haus am Lützowplatz ausgestellt und bis zum 20. März zu besichtigen sind. Die reichhaltige Schau, die hauptsächlich aus Bildern und Plastiken besteht, legt Zeugnis ab vom Stand der Kunst in Ungarn.

Foto: von Jaanson

werke besichtigt. Ihr besonderes Interesse galt dem Maschinenbau und der Kugelhahnfertigung, für die ein sowjetischer Auftrag von 22 Millionen Mark zum Ausbau der Erdgasleitungen schon im Oktober vorigen Jahres unterzeichnet wurde.

*

Der Wirtschaftsausschuß des Senats tagt am Mittwoch im Rathaus Schöneberg. Zusammen mit den Präsidenten der Industrie- und Handelskammer, der Landeszentralbank und der Handwerkskammer sowie den Vorsitzenden des Deutschen Gewerkschaftbundes Berlin und der Deutschen Angestellten-Gewerkschaft will der Wirtschaftsausschuß die gegenwärtige Wirtschaftslage der Stadt erörtern. Zum erstenmal findet damit in Berlin eine „konzertierte Aktion" von Verwaltung (Senat), Wirtschaft und Gewerkschaften statt.

SCHULE — HOCHSCHULE

An der Freien Universität waren im vergangenen Semester insgesamt 32 391 Studenten immatrikuliert. Nur 6,2 Prozent oder 2005 Studenten waren davon erstimmatrikuliert. Der Gesamtanteil der Studentinnen lag mit 12 127 nicht über dem Durchschnitt der letzten fünf Jahre, heißt es in Statistik 33 der FU.

WISSENSCHAFT

Eine „regionalpolitische Konzeption" soll nach Ansicht des ehemaligen FU-Präsidenten Rolf Kreibich helfen, den optimalen Einsatz und Ausbau des

Riger Tibor, szobrász

Riger Tibor szobra

Kisalföld,
1977. augusztus 6., szombat

lis-nacionalista arisztokrata családjának lányát, ahol nagy tisztelői voltak a német kultúrának. Ilyen ellentmondásos környezetből jutott el Károlyi addig, hogy ezt írja: „a szocializmusba vetett hitem sok mindenért kárpótol, amit elvesztettem", s hogy ausztriai száműzetése idején osztrák munkások álljanak őrt a háza előtt.

Károlyi természetesen jól ismerte a magyar arisztokrácia életét. Hosszú oldalakat szentel a bemutatásnak, hogy bizonyítsa, nem volt az a „műveletlen, félkegyelmű", ahogy a legtöbb író ábrázolta. Ellenkezőleg: „művelt, tehetséges, öntudatos" volt. Mindez *segíti* Károlyit annak kimondásában: minden politikai ténykedésük az igazi demokrácia és a nemzetiségek elnyomására irányult. A könyv megrendítő olvasmány ebből a szempontból: a század első éveitől kezdve látjuk, milyen rosszul politizáltak vezetőink békében is, háborúban is, és — ellentétben a környező országok politikusaival — mindig későn és mindig rosszul döntöttek.

Hinnünk kell Károlyinak: a magyar politikát az európai és a világpolitikába ágyazva tudta szemlélni, értékelni. Sokat utazott. Mint unatkozó ifjú arisztokrata, mint a Duna-menti népek konföderációjának megszállott híve, mint nagykövet, s főleg mint emigráns megértést, támogatást kérve az új, demokratikus Magyarország eszméjének Európában és a tengeren túl. Hogy kikkel találkozott e közben, azt aligha lehetne felsorolni, de barátai, ismerősei, tárgyaló partnerei közt ott volt *Czernin, Masaryk, Bertrand Russel, Bernard Shaw, Karl Kautsky, Rakovszkij, Kerenszkij, Lukács György, Henry Barbusse, Tolsztoj, Lunacsarszkij, Bu-*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1977 AUG 13

Riger Tibor, szobrász

1021

Művészeti iroda feladata külföldön

A hazai művészet népszerűsítése

Szép, de éppen újszerűsége miatt meglehetősen nehéz feladatra vállalkoztak két és fél évvel ezelőtt az ÁRTEX Külkereskedelmi Vállalat Művészeti Irodájának munkatársai. Az újonnan alakult kollektívának egyedi, magas színvonalú képzőművészeti és iparművészeti alkotások kiállítását kellett megszervezni és lebonyolítania oly módon, hogy az egész tevékenységéhez kapcsolódva segítség a kortárs magyar képző- és iparművészet megismertetését a nagy világgal, és a külföldön eladott műtárgyak hosszú éveken át hirdessék magyar alkotóik nevét, a magyar művészet értékeit. *Gyakorlatilag a Művészeti Iroda munkája annyiban újszerű, hogy a magyar képző- és iparművészet állami szintű, reprezentatív kiállításai mellett a nyugati országok galériatulajdonosai felé is kiterjesszék a magyar művészet propagandáját*, s így a magyar alkotók munkái még szélesebb körben találkozhassanak az érdeklődőkkel.

Hogy lehet-e mérleget vonni az elmúlt két év sikerei és olykor buktatókkal járó útkeresése alapján, ez vitatható. Mindenesetre az tény, hogy *eddig 125 kiállítást rendeztek*, részben egy-egy művész alkotásaiból, részben csoportos jelleggel. A kiállított festmények, kerámiák, textilművek közül összesen négymillió forint értékben vásároltak a galériák látogatói, annak ellenére, hogy az itthon hivatalosan megállapított eladási árak — a kintiekhez képest — gyakran meghökkentően magasak.

Tapasztalataik alapján hosszú távú kiállítási programot készítenek, jó referenciákkal. A korábbinál nagyobb bemutatkozási lehetőséget igyekeznek teremteni a fiatal művészek részére, miközben a már bemutatkozottakkal rendszeres kapcsolatra, kölcsönös tájékoztatásra törekednek.

A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a galériatulajdonosoknak *csak gondosan összeállított, színvonalas anyagot szabad küldeni, mert sajnos még tőlünk nem is távol levő országokban is torzított, ferde kép él a magyar képző- és iparművészetről.* A Művészeti Iroda munkatársai már javarészt ismerik a számbajöhető galériákat, s főleg azt, hogy egyes városok mely részeiben levő galériákkal érdemes együttműködésre törekedni. A különböző kerületek, városrészek „rangja" ugyanis már önmagában meghatározó: hírnév, művészi hitel és üzlet szempontjából is.

Az ART-BUREAU által külföldön kiállított művek egyike Riger Tibor szobra

Ez utóbbi miatt kölcsönösen jelentősek az egyes városok múzeumaival való kapcsolatok, így például *Helsinkiben az Amos Anderson képzőművészeti múzeum*, amely időnként iparművészeti és textilkiállításokat is rendez, vagy például *Londonban a British Center iparművészeti múzeum*, illetve *Párizsban a Musee Chateau d'Annecy* — hogy csak néhányat említsünk.

Tulajdonképpen az, hogy a Művészeti Iroda átvette a magán meghívásos egyéni kiállítások rendezését, gyakorlati segítséget jelent a művészeknek. Ennek illusztrálására íme, az eddigi szolgálati út: A művész megszerezte a meghívást, engedélyeztette a minisztériummal magát a kiállítás lehetőségét, az Állami Képző- és Iparművészeti Lektorátusban zsüriztette kivinni szándékozott munkáit, hiteles fordításokról kellett gondoskodnia, beszerezte az MNB kiviteli engedélyét és kiviteli tanúsítványát, a képek devizaárának megállapítását, vinnie kellett műveit a Magyar Nemzeti Galériához, az alkotás védettségének megállapítása céljából, majd csomagolás, kiszállítás következett. Ma a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjánál kell jelentkezni, s minden további automatikusan elintéz az ART-BUREAU (Művészeti Iroda).

További jelentős változás, hogy *az ART-BUREAU megpróbálja összeállítani a hazai alkotók „térképét", megismerni művészetüket. A vidéken élő művészek propagálásának egyik jól bevált módja, hogy fotókat kérnek alkotásaikból* — egyébként bárki minden külön fölkérés nélkül is beküldhet ilyen fotóösszeállítást az ARTEX ART-BUREAU részére —, és ezeket a fővárosunkba látogató műkereskedők rendelkezésére bocsátják, illetve kívánságára elkalauzolják az alkotó műtermébe, műhelyébe.

Egy másik módja az alkotók „fölfedezésének", hogy az ART-BUREAU jól képzett munkatársai végigjárnak minden vidéki kiállítást, a még kiállításon nem szereplő fiatalok címét pedig a Képzőművészeti Alaptól igyekeznek megkapni.

Idei tervünkben London, Bécs, Duisburg, Nyugat-Berlin, Torinó, Milánó, Kiel, Athén szerepel többek között, valamint a szoborkiállítások számának növelése, kezdő műfajként plakátkiállítás — melyre eddig Bécsben és Nyugat-Berlinben az idén került sor —, és távolabbi tervként fotókiállításokon dolgoznak az iroda munkatársai.

CSÓTI LÁSZLÓ

sorát Együttes

zdetén

számú téglagyár

mázott agyagrúdból. Korábban kézzel kellett az adagolókocsira rátolni a nyers téglát — most ez is automatikus.

A mechanizálás egyelőre mégsem teljes. A szárított téglát kézzel kell átrakni a kemencekocsira, csak októberben helyezik üzembe az önműködő kocsirakót. Év végére a kemencékből távozó égetett téglát is géppel fogják egységrakatba építeni és acélszalaggal körülpántolni. Ez lesz az ország első téglagyára, ahol kocsirakodó gép üzemel; — ahonnan végleg száműzték a nehéz fizikai munkát.

Végre eredményt is!

A rekonstrukció első szakasza július 1-én tehát lezárult. Az új adagoló automatika máris érezteti jótékony hatását: július 20-tól 31-ig 1 millió 70 ezer egységnyi téglát állítottak elő vele, ráadásul újabb három munkahelyet szabadított fel.

Idén — bármennyire is előrehaladott a felújítások menete — 27 millió egységnyi téglánál többet gyártani már alighe lehet: Hiszen az

Gyulai pártmunkások Szegeden

Tegnap délelőtt Szegedre érkezett Gyuláról egy 70 tagú pártmunkásküldöttség, amelyet *Kovács* Lajos, a gyulai pártbizottság titkára vezetett. A küldöttség, amelynek tagjai választott testületi tagok, a Szegedi Ruhagyárba látogatott, ahol fogadta és köszöntötte őket *Rigó* Szilveszter, a szegedi városi pártbizottság párt- és tömegszervezetek osztályának vezetője. Ezt követően a küldöttség ismerkedett a ruhagyárban folyó gazdasági és politikai munkával. *Juhász* Géza vezérigazgató és *Stefkovics* Pálné, az üzem pártbizottságának titkára tartott tájékoztatót, majd ezt követően üzemlátogatás következett.

A gyulai pártmunkásokat a ruhagyárban üdvözölte *Török* József, a szegedi városi pártbizottság első titkára is, aki tájékoztatást adott a megyeszékhely politikai, gazdasági és kulturális életéről. A délutáni órákban városnézésen vett részt a gyulai küldöttség, amelyre elkísérte *Bíró* Jánosné, a városi pártbizottság nőfelelőse. Az egész napos szegedi látogatás befejezéseként a gyulai pártmunkásküldöttség a Grúz Állami Népi Együttes előadását nézte meg a Dóm téri szabadtéri színpadon.

SZÁZHÚSZEZER HEKTÁRON, 800 MEZŐGAZDASÁGI ÜZEMBEN

Szépen fejlődik a cukorrépa

Az esőzések nyomán szépen fejlődik a cukorrépa, az elmúlt év azonos időszaká-

Szerve gépesi ügyv

Az adminisz egyszerűsítésének ke

Sok bosszúságot okozot korábban az adminisztráci indokoltnál nagyobb mértéki növekedése. Az elmúlt évber ezért minisztertanácsi határozat született az adminisztráció egyszerűsítésére, megjelölve a végrehajtás feladatait is. A kitűzött célt sokan nem látták könnyen megvalósíthatónak, s a bürokrácia még nagyobb mérvű elburjánzását várták. Ezt sajnos — ha átmenetileg is — nem egy területen tapasztaltuk, de ma már az egyszerűsítési törekvéseknek eredményei mutatkoznak.

A Pénzügyminisztérium több intézkedést tett, amely egyszerűsítést jelentett a gazdasági vezetők és ügyintézők munkájában. Így például több jogszabály egységes szerkezetben jelent meg, megszűnt az első negyedéves mérlegbeszámoló, egyszerűsítették az adóbevallást, megszűnt a havonkénti főkönyvi kivonat elkészítésének kötelezettsége, egyszerűsítették a könyvviteli zárlattal kapcsolatos feladatokat stb.

A PM Bevételi Főigazgatóság Csongrád megyei Hivatala pénzügyi-gazdasági ellenőrzéseket végzett. Ennek során a *tanácsi vállalatoknál és ipari szövetkezeteknél eddig hatékony intézkedésekkel csak elvétve találkoztunk.* Az előforduló számviteli, pénzügyi és egyéb — ügyvitelt érintő — egyszerűsítési intézkedések többnyire még nem a határozat eredményeként jöttek létre, hanem az ezt megelőző létszámzárlat kényszerítő hatásaként. Tapasztalataink szerint a korábbi évek túlszabályozottságának következményeként a gazdálkodó egységek különböző beosztású vezetői sokszor a nyilvánvalóan szükséges intézkedést sem teszik meg, ha annak végrehajtására nincs előírás vagy jogszabály. *Elgondolkodtató, hogy csak egy ipari szövetkezet (Fémtex ISZ, Szeged), hajtott végre az adminisztrációs munka egyszerűsítésére — a központi szabályozást is megelőző — hatékony intézkedést.* E szövetkezet vezetősége az admi-

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., GALÓI ÚT 51
Telefon: 135-068, 387-748, 340-726

KISALFÖLD

Riger Tibor, szobrász
1976 MÁR 7

Megyénkből indultak

Két fiatal művész kiállítása

A győri Xántus János Múzeum Képtárában pénteken délután nyílt meg a megyénkből elszármazott *Duschanek János* festőművész és *Riger Tibor* szobrászművész közös kiállítása.

A festészet, illetve a szobrászat alapelemeit mindketten győri diákéveik idején sajátították el. Duschanek János *Cziráki Lajostól*, Riger Tibor pedig *Álexovits Lászlótól* tanult. Főiskolai éveik alatt olyan mesterek formálták esztétikai arculatukat, mint *Bernáth Aurél* és *Pátzay Pál*. Jelenlegi kiállításuk voltaképpen tisztelgés a szülőföldnek, de ezen túlmenően bemutatása és részben összefoglalása eddig elért művészi eredményeiknek.

■ Riger Tibor: Kecske.

Riger Tibor kisplasztikáit a cizelláltság, a finom művesség jellemzi. Láthatóan *nagy mesterségbeli tudással*, már kiküzdött saját stílusával alakítja a legkülönfélébb anyagokat.

A kiállításon bemutatott művei közül leginkább azok a sikerültek és esztétikailag izgalmasak, amelyekben hagyja kibontakozni az éppen megformált anyag téma által meghatározott belső törvényszerűségét, az egységes, zárt plasztikai formát. Ezeket a műveit minden ösztövérségük, „szűkszavúságuk" ellenére a mondanivaló, a belső értékek gazdagága tünteti ki. (Félelem, Mitológia, Táncosok, Szélben, Magvető, Hírnök, Mari, Kaputerv I. és II.).

Riger művészi látásmódjától, alkotói indulatától, nem idegen a társadalmi mondanivaló hiteles megfogalmazása (Lenin) és a játékosság, a szellemes plasztikai megoldásra való törekvés sem (Titok).

Duschanek János és Riger Tibor kiállítását március 21-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

(k. a.)

CENTRUM ÁRUH

A Hídépítő Vállalat felvételre keres Győr területén lévő raktáraiba

RAKTÁROSOKAT,

női dolgozók jelentkezését várjuk.

JELENTKEZÉS:

március 9-től 8—16 óra között, Győr, Amadé L. u., tüdőgondozó mögött.

Mély fájdalommal tudatjul
apánk, apósunk, nagyapán
SZAB
79 éves korában elhunyt.
fön délután fél 3 órakor
tében.

ában beköl-
kétszobá-
házrész el-
olnárné, Ra-
9.

enin u. 9. sz.
0 négyszögöl
et megosztva
, hétvégi há-
tésére alkal-
morámás ki-
műúthoz kö-
any van. Ér-
s: özv. Bor-
ugyanott.

Ft kp-ért
en lakásmeg-
rdekel Győr-
prilis. 515072"
a Hirdetőbe,
ór, Pf. 20.

árosban csa-
eladó, csere-
ükséges. Kis-
15., Győr.

i telek sürgő-
n alul eladó.
entiván, Vá-
124. alatt. Ér-
s: Győr, Kos-
u. 144., Kiss.

osi, főúton
emeleti két-
állos utcai és
erkélyes, sze-
i szobával és
t szekrények-
rderobe he-
l bíró gázfű-
öröklakás
zért eladó.
dés: esté-
yöri 12-515 te-

árosban telek
ve eladó, vagy
adó. Győr-Li-

Lipóton telket ven-
nék. 15-193 telefon,
du. 5-től.

Rózsák!

A legszebb színek-ben, ezüstfenyő, tuják, nemes orgonák, díszcserjék, gladioluszok. Vidéki megrendeléseket postán pontosan teljesítjük. Kérje díjmentes, színes nagy árjegyzékünket.

SZALKAI DÍSZFAISKOLA, 1061 Budapest, Népköztársaság útja 8.

Abdán a műút mellett szoba-konyhás ház 300 négyszögöl gyümölcsös, kerttel, lebontásra vár, építési engedéllyel eladó. Érdeklődni lehet: egész nap, este 6 órától, Abda, Honvéd u. 16.

Somló-dobai oldalán, Márton forrás közelében eladó 1120 négyszögöl szőlő. Esetleg megosztva is. Lakásnak is használható 2 szoba, konyha, verandás,

Eladó Gyenesdiáson 190 négyszögöl bekerített gyümölcsfával telepített üdülőtelek. Víz, villany van. Érdeklődés: 14-061 telefonon, Győr 7—16 óráig.

Csendes ipar számára alkalmas műhellyel háromszoba-összkomfortos, garázsos győr-nádorvárosi társasházrész beköltözhetően eladó. „Kis lakást beszámítok" jeligére a Ki-

Mosonmagyaróvár, Kálnoki u. 2. szám alatti 2 szobás, konyhás, egyéb mellékhelyiségekből álló családi ház azonnali beköltözhetős ugyanott beé 370 m² telek adó. Érdeklő fenti címen le

BOKORRÓ VÁSÁR

HÁZASSÁG

63 éves, 163 cm

Fiata
Győrb
környé
ba-kon
„Sürgő
igére

kulon is eladó. Érdeklődni lehet: Kőszeg, Rákóczi u. 82.

Kertvárosban 380 négyszögöl szőlő víkendházzal áron alul eladó. Ugyanott két db 1000 elektromos keltetőgép. Győr, Otthon u. 5.

A GYSEV és hegyeshalmi vasút között 300 négyszögöl hétvégi telek téglaházzal eladó. Győr, Usztató u. 8. 4. ajtó.

Gyenesdiáson 201 négyszögöl közművesített üdülő telek sürgősen eladó. Érdeklődés: Győr-Ménfőcsanak, Szél u. 22.

Nyúlon 900 négy-

Soproni üdü
zetben 240 négy
gesztenyés ela
Ft/négyszögö
Érdeklődés a
órákban 14-40
fonon.

Sopronban a
rekben 3
összkomfortos
lakás eladó.
resznyesor 3.,
5 óra után.

LAKÁSCS

Adyvárosi
ba-hallos,
földszintes lak
elcserélném k
tes családi

Riger Tibor, szobrász

terjed.

— A GYŐRI XANTUS JÁNOS MÚZEUM rendezésében, a Képtár Alkotmány utcai helyiségében megnyílt Duschanek János festőművész és Riger Tibor szobrászművész kiállítása.

– : Hír

14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. márc. 7.

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

RIGER TIBOR

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

1976. JÚNIUS 18-ÁN PÉNTEKEN 17 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:

MARÓTI LAJOS
ÍRÓ

FÉNYES ADOLF TEREM
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

3652 FNYV 1.

RIGER TIBOR

Riger Tibor, szobrán

Leleplezték Buzágh Aladár emléktábláját

Kedden leleplezték *Buzágh Aladár*, az 1962-ben elhunyt, nemzetközileg elismert professzor, a hazai kolloidkémia úttörőjének emléktábláját. *Riger Tibor* művészi alkotását Budapesten, a Puskin utca 11—13-ban helyezték el, ahol 40 éve működik az általa megalapított kolloidkémiai tanszék. A Magyar Tudományos Akadémia részéről *Beck Mihály* akadémikus, a kémiai tudományok osztályának elnöke, az ELTE nevében pedig *Kubovics Imre*, az egyetem természettudományi karának dékánja és *Wolfram László* tanszékvezető egyetemi tanár méltatta Buzágh Aladár munkásságát.

Ez alkalomból ünnepi nyilvános ülést tartottak az MTA kémiai tudományok osztályán, ahol átadták az idei Buzágh Aladár-díjakat. A fődíjat *Szántó Ferenc*, a szegedi József Attila Tudományegyetem kolloidkémiai tanszékének vezetője kapta az anyagásványokkal kapcsolatos, nemzetközileg is elismert kutatási eredményeiért és a kolloidkémia hazai oktatása terén végzett munkájáért.

8.

-: Leleplezték Buzágh ...ját

Népszabadság ... 19.

genbe kényszerítésének súlyos

Rieger Tibor, szobrász

WEINER LEÓ nevét viseli péntek óta a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola egyik tanterme, ahol ünnepségen leplezték le a kiváló komponista és zenepedagógus mellszobrát, Rieger Tibor szobrászművész alkotását. A 95 éve született és húsz éve elhunyt Kossuth-díjas művész fél évszázadon át volt a főiskola tanára.

– Hú

8.

Népszabadság Bp. 1980 nov. 15.

Riger Tibor, nekrósz

ÚJABB SZOBORRAL gazdagodott a győri Ady Endre lakónegyed: Riger Tibor szobrászművész Hintaló gyerekkel című alkotását a Kék iskola előtt, a lakótelepi óvoda és bölcsőde szomszédságában állították fel.

– Hír

21.

Népszabadság, Bp. 1980. szept. 21.

Riger Tibor

ÚJABB KÖZTÉRI SZOBORRAL gazdagodott a győri Ady Endre lakónegyed: Riger Tibor szobrászművész Hintaló, gyerekkel című alkotását a Kék iskola előtt, a lakótelepi óvoda és bölcsőde szomszédságában állitották fel. A mintegy 2 méter magas bronzszobor hintalovon ülő, trombitáló fiúcskát ábrázol.

Magyar Hirlap 1980/9/21/12

Rieger Tibor

◇

Weiner Leóról nevezték el a Zeneművészeti Főiskola egyik termét, s felállították ott Rieger Tibor szobrászművész Weiner-mellszobrát. A pénteki, bensőséges megemlékezésen Lukács Pál rektorhelyettes méltatta a zeneszerző munkásságát.

∞

Magyar Nemzet 1980. nov. 15.

RIGER TIBOR

Gyálligeten 1940. január 10-én született. Művészeti tanulmányait Pátzay Pál és Szabó Iván növendékeként végezte. Kiállítást rendeztek műveiből Győrben (Xantus János Múzeum) és Budapesten (Fényes Adolf terem). Köztéren szobra áll Budapesten, Villányban, Niklán, Hévízen, Meggyaszón.

Lakcíme: Budapest XIV., Tornóc utca 11.

Építészet allegóriája, 1976, bronz, 61 cm
Ablakmosók, 1976, bronz, 48 cm

Magyar Szobrászati Kiállítás Bp. Műcsarnok 1978. V.5-28.

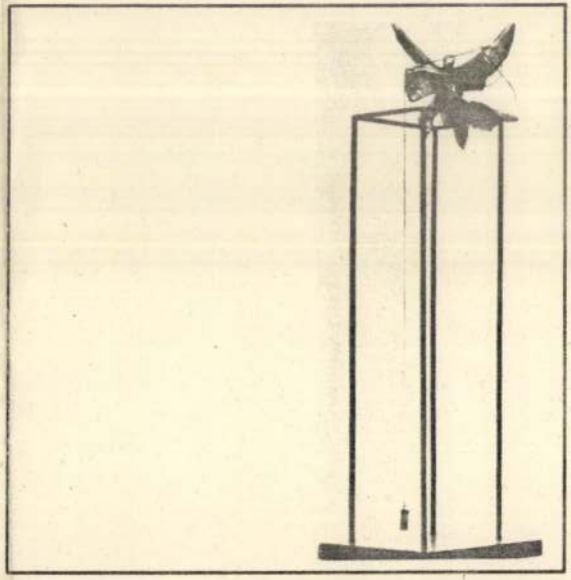

Nőtad, 1977. szept. 4.

Rigel Tibor

A mostani elismerés — a többi rangos kitüntetéssel együtt — évtizedeken keresztül végzett kitartó, szorgos szeti pályázatot hirdetett. Ólomkristály díszvázát és egy 25 darabból álló asztali ivókészletet készít a bemutatóra.

Vegyük meg

Minőség — a mély felfelé

Az igények növekedése, változása egyre inkább szükségessé teszi a termelőegységek, üzemek, gyárak, vállalatok részére, hogy a mennyiség mellett a minőség alakulására szintén nagy gondot fordítsanak. Röviden: nem szabad a termelékenység növekedésének a minőség rovására mennie, de fordítva sem. A kettő összhangja biztosítja a gazdaságosságot, eladhatóságot, versenyképességet, korszerűséget, valamint a biztonságos gazdálkodást. A hazai és külföldi piac feltételeinek telje-

— A vállalati központtal szorosan együttműködve értük el a minőségváltozást. Tavaly a leminősített áruk hatvan százalékát a kelme nem megfelelő anyaga okozta. Idén erőteljesen javult a kötés és kikészítés technológiai fegyelme és így a feldolgozásra váró kelme milyensége is. Kevés a szálhiba és kevesebb a selejt.

— Ennek ellenére furcsa volt, hogy tavaly az exportra kerülő trnéningruhák ugyanabból a „rossz" anyagból készültek. a pásztói gyáregység dolgozói varrták meg, és rek-

Bíró Tibor szobra

Riger Tibor szobrászművész

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

RIGER TIBOR

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

1976. JÚNIUS 18-ÁN PÉNTEKEN 17 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:

MARÓTI LAJOS

ÍRÓ

FÉNYES ADOLF TEREM

BUDAPEST, VII,, RÁKÓCZI ÚT 30.

3652 FNYV 1.

Rieger Tibor, szobrászművész

1021

1980. XI. 14.

Esti magazin

- A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán ma leleplezték Weiner Leó szobrát. A kiváló komponista és zenepedagógus 20 éve halt meg, és 50 évig tanított a főiskolán. A róla készült mellszobor Rieger Tibor alkotása. Ebből az alkalomból részletet hallunk Weiner Leó Rókatánc című szerzeményéből a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának előadásában.

/részlet/

Riegl Brigitta (15 éves)

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 11.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPSZAVA

1979 MÁR 31

1071

Riegl Brigitta (15 éves): Nyár

és vidámá
tott Perin
don . . .

Ha nem
gány Géz
idézet is
kertelen iskolai próbálkozások után kinyílt a szeme a színekre, a formákra, s az a soproni félév végleges elhatározást adott, akkor már tudta: *csak-is festő akar lenni.* Biztatta egy váratlanul nyert második díj, *Horváth János* festőművész volt az egyszemélyes zsüri. Egy távoli rokon a Stornó házban lakott, ha idelátogatott: a régi bútorok, a később múzeummá lett szobák újabb lökést adtak a festészet felé. Rövid tétovázás után következtek a képzőművészeti főiskolai esztendők, itt *Burghardt Rezső* és *Bernáth* Aurél voltak a mesterei, s azután jöttek a „felnőttéválás súlyosabb évei" —, ahogyan erről ír a március 15-én megnyílt szombathelyi kiállítás katalógusában.

Ez a kiállítás már sokadik a sorban. Az első éppen húsz esztendeje nyílt Budapesten,

zsilettpengével alakítom, formálom a képeimet. Szeretek plasztikusan ábrázolni, szeretem a fény-árnyék ellentétét a fémet, szeretem a kristályokat, ezeket a zárt, csillogó fakturális megjelenéseket úgy érzem, hogy a kristályokban benne van a világmindenség.

Az ősszel Pármában, a olasz rádió kért tőle interjút kiállítása alkalmából. Ott is ezeket mondta el. És újra és újra visszatér szombathely kiállításhoz, hiszen a szülő város most látja először vendégül festő fiát, most mutatkozik be, miután megjárta a világot.

Takács Tibor

Rieger Győző

festőnövendék

8 hónap. jeles érdm.

Tanár Vidéky, Jaúr

Iparrajzi Kola 1894.

M.D.K.

Rieger Győző

Téli tájat ábrázoló vizfestményét kiemeli N, Istvánffy Gyula festőművész "A Képzőművészeti Társulat kiállitása" c. kritikájában.

Magyar Salon, Bp. 1895. május hó 23. kötet 230-254. lap

Rieger Győző.

OMKT.1895.tav.

Rieger Győző.festő.

"Pihenés /állattanulmány/". Vizf.
Téli tájkép Szántónál, a Balaton vidékén. Vizf.

OMKT.1895.tav.

Rieger Győző MDK

Téli tájkép Szántónál, a Balaton vidékén, vizf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Rieger Győző MDK

Pihenés, állattanulmány, vizf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

II 235

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....I.

Név: Rieger von Heyden Peter

Foglalkozás: sárgarézműves

Szárm. hely: _____

Hitfelekezet: _____ Csal. állapot: _____

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1719 I. 10.

A polgárjogért fizetett összeg forintban: _____

RIEGER JÁNOS, molnármester

Vilonyán csak két malom maradt meg. 1945-ben Varga Lajos és Rieger János hamarosan üzembe helyezték és a fogyasztók szolgálatába állitották a két malmot. 87.old.

TEMESVÁRY KÁLMÁN: A vilonyai malmok története 85.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9. Veszprém, 1970

Joseph Rieger

épitette fel az Eisenstadt-i Esterházy kastély melléképületeit.

Dagobert Frey: Das Burgenland, Wien, 1929 I-XXXI. l.

XI/

Rieger Mathes

Kobrau

1590

l.

Hoffmann Posony

41. l.

Hoffmann Südost

MDK

Rieger Jakab Kristóf szobrász /sz. 1717 v.akörül/.

Schöen Arnold: A budai szent Anna temploa.

M.D.K.

RIEGER Jakab Kristóf szobrász

Szül. 1717 körül Esztergomban
meghalt Budán 1751-ben

1750. Buda, Szt. Anna-templom, Bet-
lehemen végzett munkáért 3.5-
forintot kapott

Agghásy: Barokk szobrászat ... Bp. 1859.
I. 261. II. 31. l.

Rieger János 177

Schoen Annatempl.

M. D. K.

RIEGER J. építész

Nagycenk (Győr-Sopron m.) Széchenyi Család sírkápolnája. 1811.

Magyar építészet. Bp. 1954. 96. l.

Rieger József

MAGYAR MŰVÉSZET

1931. 19.

Rieger József

hercegi építőmester

Kismarton

l.

Szepesházy-Thiele I

57. l.

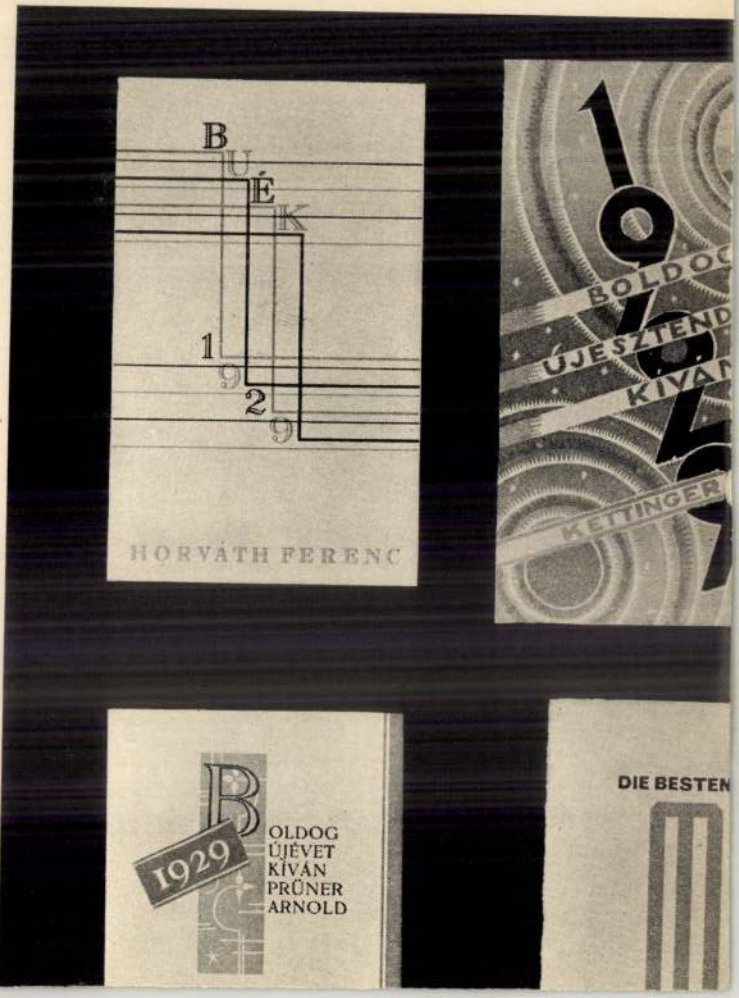
B
U
É
K
1
9
2
9
HORVÁTH FERENC
BOLDOG
ÚJESZTEND
KÍVÁ
KETTINGER
1929
OLDOG
ÚJÉVET
KÍVÁN
PRÜNER
ARNOLD
DIE BESTEN

Rieger Josef

épitéz

vrád

Kaplung Jakob

46-l.

Basilika, eszbergomi I. 100.

1905. augusztus 10.

A győri városi tanácsnak: Wilkovich Zsigmondné, szül. Zámory Mária könyvtáradományáról értesítés kéretik, a városi könyvtár- és levéltár kedvezőbb elhelyezése csak a városi múzeummal kapcsolatban eszközölhető (484/1905.)

Rieger József

hercegi épitesz

b.

Frey Burgl 1929

XI. c.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
696 16
19. szám
Érk.: 916 év dec. 26 ág n.

15139/1916 szám.

XIII.ü.o.

Nagyméltóságu

Báró F o r s t e

mint a Müemlékek O

Folyó évi szeptembe

én, 593.sz.a.kelt becses átira

müvészeti tanács alább nevez

ő pedig: dr. Schulek Frigyesé

MDK

Rieger Lajos építész

Családiház, Mártonhegyi-uti lakótelep repr.

Abai György:A fővárosi sajátház alkotóról Magyar Épitőmüvészet 1955.IV.évf.9-10.sz. 285.l.

M.D.K.

Rieger Mathes, szobrászmester.

Pozsonyban 1590-ben a Szent Mihály kapu címerét rendbehozza és fölége koronát farag, azután egy festővel befesteti.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp.é.n. 41. old.

Rieger Jakab Kristóf

Esztergomi szobrász XVIII sz

Budára költözött munka-alkalom hiányában.

Schoen A. A budai szent Anna-templom.

Pálinkás László:

Esztergom XVIII. századi művészeti emlékei. Bpest. 1937. 78. l.

Rieger Jakob Kristof

Thieme Becker
XXVIII. 327.1.
(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Rieger Jakab Kristóf szobrász; született 1717-ben vagy akörül. Esztergomból került Budára; így lehetséges, hogy Esztergomban született. 1747 november 5-én kötött házasságot Rigler Mária Rozália hajadonnal Budán a Vízivárosban; a házasultak anyakönyve szerint »Statuarius Strigonii«, azaz szobrász Esztergomban vagy esztergomi szobrász. Meghalt Budán 1751 március elsején, harmincnégy éves korában (1).

Működéséről egyetlen adatunk: 1750 április 11-én a vízivárosi szent Anna-templom számára betlehemi jászolhoz való munkájáért 3 forint 5 krajcárt kapott (Lásd: Levéltári Anyag III. rész).

Rokona volt-e a salzburgi *Rieger Jánosnak*, kideritésre vár (2).

Jegyzetek: 1. Buda-vízivárosi szent Anna-plébánia matriculái. — 2. Riesenhuer M.: Die kirchliche Barockkunst in Österreich. Linz. 1924. 260. old.

templomnak Szentháromságot ábrázoló főoltárképét azonban határozottan Maulbertsch műveinek tulajdonította. E négy, illetőleg hat festménynek igazi szerzőjét egy Maulbertsch művészetét és fejlődését összefoglaló munka hiányában csak hiányos stíluskritika alapján megállapitani éppen Maulbertsch személyében, ha nem is meddő, de nem is végleg meggyőző eredményt

templomban Jézus szíve képe [illegible]
oldalon. 1884-ben aztán ugyanő az Archaeologiai Értesítő III. kötetében »Adatok a festés történetéhez Budapesten a XVII. és XVIII. században« című II. közleményében lexikálisan felsorolva a Budán működött festőket, Lederwascht meg sem említi, de Maulbertsch alatt végleg megszövegezi azt, hogy Maulbertsch festette a szent Anna-templombeli Jézus szíve- s Immaculata-festményeit, mégpedig 1764-ben és felveti a kérdést, vajjon szent László s Mária Magdolna képei is Maulbertsch ecsetének a művei?

Hogyan jutott Némethy stíluskritika híjjával és levéltári adatok nélkül éppen Maulbertschhez, mint e képek megfestőjéhez? Némethy az Archaeologiai Értesítő számára írt lexikonszerűen összefoglaló tanulmányában említ egy kéziratot, amely az ő idejében még megvolt a vízivárosi plébánia levéltárában. Ez a kézirat a Diarium Residentiae Societatis Jesu Budae in Aquatica című latinnyelvű naplónak az 1760. évvel kezdődő második kötete lehetett, amelynek derekabb részét Kögl Ádám plébános írta, de amelyet többszöri legszorgosabb kutatással sem tudtunk megtalálni: vagy lappang valahol, vagy elveszett. Ebben a kézirati naplóban valószínűleg az 1768. év

MDK

Rieger Ottó

A borsodnádasd-lemezgyári telep temp.-ának az orgonát Rieger Ottó kir.udvari orgonagyára készitette.

Irod.: Borsodnádasd-lemezgyári telep temploma.

Magyar Épitőművészet, 1941. 12.sz. 389.old.

RIEGER, Sebastian, pozsonyi fazekasmester

S.R., bürgerl. Hafnermeister, hadiadót fizet. (1796, 1077 c)

—

U. az, meghalt, Zuckermantl-i tízszobás ház és műhelye eladó. Hirdetés. (1833, 725, 749, 798 c)

—

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Rieger Otó

orgonagyépítő

l.

Magy. Nemzeti

III. 257. l.

14. Ismeretlen festő.
A XVIII. szazadból.

14. I. Mátyás király.

van ábrázolva

Derékig, kissé jobbra ford
fájára nehezedik, jogart tart; balj
Fejét babérkoszorú disziti. Göndör h
szeme kék. Ingének kerek gallérja fo
ját vállra vetetten hordja. A pölül a
O MATHIA TVAE GENTIS FORTISSIME DVCT
FERAT VNQVAM CVM TIBI DAT SONITV BEL
ARMA PETIS, NOVA PRAELIA MISCES PROS
TE SVPERIS ASTRAEA PLAGIS TRAN SCRI
CONCESSIT HONORES. PANNONIAE REGIS V
NVLLVS MONSTRABITVR ORBI.

jobbra levő

553

(TK)

Vászon, méretei 80: 68 cm.
~~[illegible]~~
Át. Képt. 40. — A Tanka
Kifüggeptéfére vonatkozó a dat
A Nemz. Muzeumban. 18
A Tört. Képcsarnokban 18

904:V.2.

RIEGER OTTÓ (orgonaépítő)

Várady J.* Dunántúl ref. templ. 1

DIÓSGYÖR,

2000

170.0.

Ferenczy Noémi: Rügyező fa, 1946

Világkiállítás, Párizs; 1944: *Modern Magyar Művészet* [Ferenczy Béni, Ferenczy Noémi], Bern; 1958: *Világkiállítás,* Brüsszel; 1967: *A Gresham és köre,* Csók Képtár, Szfvár; 1968: *A Ferenczy család kiállítása,* BTM; MNG; 1970: *A Ferenczy család kiállítása,* Művészeti Akad., Moszkva; 1971: *A nagybányai művésztelep 75 éve,* Nagybánya; 1986: *Wechselwirkungen. Ungarische Avantgarde in der Weimarer Republik,* Neue G., Kassel; M., Bochum.

Mk: Ferenczy M., Szentendre; FK, IM, MNG.

Irod.: OELMACHER A.: ~ *gyűjteményes kiállítása* (kat. bev.), Nemzeti Szalon, Bp., 1956; CSEH M.: ~, Bp., 1963; KOVALOVSZKY M.: ~ *emlékkiállítása,* IKM, Szfvár; M. VÁSÁRHELYI V.: *A Ferenczy család gyűjteményének katalógusa,* Ferenczy M., Szentendre, 1978; MURÁDIN J.: *A Ferenczy család Erdélyben,* Bukarest, 1981; JANKOVICH J.: ~, Bp., 1983; MAZÁNYI J.: ~, in: A Ferenczy család kiállítása Szentendrén, Szentendre, 1990. *(H. F.)*

RIEGER OTTÓ (orgonaépítő)

Várady J * Dunántúl ref templ 2

Diósgyőr, 2001.

415.o.

utakon jár: Németországban, Svájczban, Olasz országban és Szerbiában s kerek tiz esztendőt szentelt hazánk déli hatalmas határ-bérczivezete: a *Déli-Kárpátok* felkutatásának, román földön csak úgy, mint a hazánkén.

«*Recherches sur l'Évolution morphologique des Alpes*» czimű nagy munkájában az *Erdélyi Kárpátok* morfológiai fejlődését tárgyazta nagy szeretettel, lelkiismeretességgel s egyben bemutatta a *magyar földet* a geografusok washingtoni s a legutóbbi római nemzetközi kongresszusán.

«*Valachie*» czimű, nagy apparátussal megirt, két külön kötetből álló monografiájának első részében a román földet, a másodikban pedig a lakosság geografiai eloszlását, multját s jelenét tárgyalja, példát statuálva a tudományos magánrajzok formájának s a lakosság eloszlása kartografiai feltüntetésének. Könyvében Romániát tárgyalja bár, azonban a hazánkat szomszédainktól elválasztó hegyóriások ismertetése közben, csak újra, meg újra: a magyar földre, a magunk viszonyaira vet ügyet.

A magyar geológiai-g
Lóczy Lajos, *Inkey* Béla
Nopcsa Ferencz báró, a
Schréter Zoltán s a tö
magyar területre eső he
vájt ormai multját s je
oldalukon ellenben a bu
rai: Ludovic *Mrazek*
Munteanu fáradoznak, s
lankadást nem ismerő b
várlatait évek hosszú s
günk, *Emmanuel de M*

A magyar tudomány
működése révén nagy
budapesti felolvasását.

De Martonnenak egyi
domborzati viszonyaina
ként a geografusok mon
alakok analizise. Ennek
az ő világra szóló hata

RIEGER OTTÓ (orgonakészítő)

Várady J * Dunamellék ref templ 2

Diósgyör 1994

339.o.

RIEGER OTTÓ (orgonaépítő)

Várady J * Dunamellék ref templ 1

Gyoma, 1993

5.o.

Rieger Okó

Orgonagyarás

l.

Fábián emlértemplomok

2.1.

1
en

CSOKOL

MI

PÁ

di F. Gáspár: Magyar fogadalmi és emlék templomok Szeged, én

Mimi

... az avarkori mongoloid koponyatípusokkal. Közelebb
meghatározás a nagyon hiányos és sérült koponyán nem eszközölhető
(1934. jún. 1.)

A sírban talált lókoponya a halotti tor maradványa s ez jellegzete
a steppei harcos-nomád temetési ritusra, mely szokást még mint belsó
ázsiai örökséget Oroszországból hoztak magukkal a honfoglalók. A ló
koponyát felkantározva tették a sírba, de csak kevés vasrész marad
belőle. Hogy egykor díszesebb lehetett, azt a koponya szájánál láthat
ma már eltűnt bronzalkatrészből származó zöldes patina is mutatta

A sír legértékesebb lelete egy kétélű nehéz kard, mely első tekin
tetre a hazai leletekben gyakori normann kardokkal egyezőnek látszik
Hossza 92·1 cm, a penge hossza 78·7 cm. A markolat méretei: a markolat
gomb hossza 6·7 cm, a keresztvas hossza 11 cm, a markolat hossza a gom
és a keresztvas között 9·5 cm. A penge szélessége fent 5 cm, a hegyén
2·6 cm. Megmaradt a hüvely kevés faalkatrésze, mely nyárfának álla
píttatott meg. Két bronz pánt szolgált a hüvely fölfüggesztésére. Fettic
Nándor, aki legutóbb foglalkozott a honfoglaláskori normann kardokka
ismert számukat 16-ra teszi.[61]) Megállapítja, hogy Magyarország területé

Rieger Otto
orgonagyáros

l. Tanulmány
nyok Bp.
multjá-
ból
VII.
20. l.

az előkelőbbek sírjai lehettek, mert ezeket közvetlen a templom mellett
emették el. Az ásatás az előtte álló akadály miatt nem is tisztázhatta
z első temetkezések korát, s vele együtt annak a korai templomnak
pítését, mely mellé legelőször temetkeztek. A római castellum falának
iásásakor közvetlen a fal mellett is találtunk sírokat. De, hogy az egész
erület vagy legalább is a római vár északi fele nem maradt meg mindig
emetőnek, azt mutatták az építészeti maradványok. A belvárosi templom
özepével egyirányban Árpád-kori, agyaggal épített kőfalak mutatkoztak.
rdekesebb volt egy későbbkori erős falazás, melynek alapásásakor
z Árpád-kori csontvázakat kettémetszették. Ezekhez az épületekhez
rtozott, illetve egyik helyiségében állott az a kandalló, melynek szürke
nyagú csempéi, zománcos díszei egyrakáson összetörve hevertek. Az
sszeragasztott csempék közül több darab a brandenburgi címerrel ékes :
ólyák váltakoznak sasokkal. Mások a gótika áttört díszítő elemeit őrizték
eg. Zsigmond király címerével díszített csempékből rakott kandalló
lhatott-e más helyen mint egy királyi palotában vagy legalább
az ő tulajdonát képező épületben? És ez is ott állott a római vár
özepén, a templom tőszomszédságában. Az ásatás rétegvonalaiból ki-

Rieger Otto

budapesti orgonakészítő

építette a veszprémi

székesegyház nagy orgoná-

ját.

Ádám Iván: A veszprémi

székesegyház. Veszprém,

1912. II r. 528. l.

festői dunapartot,a hajó- és lán
hiddal,a szük, "romantikus" buda
utcákat,s az empire,modern kapit
list,Pestet ábrázolják.Ezek váro
történeti,müvészettörténeti vona
kozásainak benató tanulmányozása
stilusfejlődésének ismertetése m
haladná értekezésünk kereteit,ez
megelégszünk azzal,hogy a függel
külön jegyzékben adjuk a Pest-Bu
ábrázoló kőrajzokat.

A 19.század müvészetének a
arckép mellett egyik legelterjed
ága a polgári- és népéletkép.A s
elejének romantikus ismertvágya
reli irók és müvészek figyelmét
és a polgár mindennapi életére.E

1) Rieger Ottó buda-
pest-jägendorfi orgonagyáros
épitette a koronázó
főtemplom orgonáját
melyet I. Ferenc József ki-
rály koronázásának 40.
évfordulója alkalmá-
ból adományozott a
templomnak 50000 Ko-
rona értékben.
A Rieger-ég Jägerndorf-
ban 130-150, Budapesten
pedig 30-50 munkást
foglalkoztató gyárat tart
fenn, mely utóbbinak
ujjáépítése és nagyobbítása
1909-ben folyamatban volt.
A gyárat a jelenlegi tu-
lajdonos édesatyja 1873-
ben Jägerndorfban szerény
viszonyok között alapította,

...zettetett mennyi	Fennmaradó összeg	Jegyzet
...3.42·31	42·32	
...113·–	113·–	
...138·50	138·50	
...99·–	99·–	
...104·–	104·–	
...110·–	110·–	
...u:	606·82	

2) az alapító buzgalma, szakértelme és lelkiismeretessége által rohamosan fejlődve Europa egyik legnagyobb orgonagyárává fejlődött. Hazánkból nyert számos megrendelés a cégtulajdonost arra indította, hogy 1894-ben Budapesten önálló orgonagyárát létesítsen.

BÜEN ÉKEN ORSZ. BIZOTTSÁGA
621/934

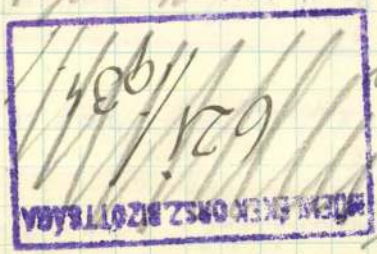

Hazai anyagból gyártotta orgonáit és magyar munkásokat alkalmazott, kiknek nagy része már a budapesti orgonagyárban nyerte kiképzését. 1909-ig 1500-nál több orgonát gyártott a cég s ebből 640 a budapesti gyárban készült. A koronázó templom orgonájának megrendelésénél a döntő érv az volt,

Befizetett ½ %-os járulék		Szakértői díj címén kifi	
mikor	mennyi	kinek	mikor
934. VII. 4.	84·63	dr. Lux Kálmán	934. VII. 1
934. VIII 1.	226·-	Schuller János	934. X. 8
934. IX. 18.	277·-	Sándy Gyula	934. XI. 12
934. XI. 14	198·-	Kertész K. Róbert	934. XI. 15
934 XI. 14	208·-	Lux Kálmán	934. XII. 12
934. XI. 21.	220·-	Lux Kálmán	934. XII. 12
			Összese

3) hogy az önzes elektro-pneumatikus rendszerek között abban az időben a Drexler-Rieger-féle rendszer volt a legjobb; amely a Rieger cég által épített nagyszabásu hangversenyorgonáknál fényesen bevalt s a szerkezet késéset teljesen kizárja.

Rieger Okó cs. és kir. orgonagyára Budapest templomaiban 1909-ig 28 orgonát állitott fel.

A koronázó templom összesen 5792 sip van, ezek közt a leghonzabb 8 méter, a legrövidebb 10 millimeter.

Az orgona a régi hangszer neoget stilü szekrényének felhasználása, illetőleg amaak kiegészitése által a korus müden zugát elfoglalja, egy része pedig a korus boltozata fölött lévő padlásszobában szobában nyert el-

Összesít

a müemléki épületátalakít
július – december hónapjai
felvésének felosztásáról. Fe

Sor-szám	Név	Állás
1.	dr. Genthon István	előadó
2.	dr. Mészáros Gyula	főtitkár
3.	dr. Szentiványi Gyula	titkár
4.	Nagraud Mihály	építőmeste
5.	Borbély József	szv. gondn
6.	Kauterzky Lajosné D. né	gépírónő

4) helyezési.

vrád

Wladár Róbert:

A király orgonája.

Bpest, 1909. Képekkel.

Joskély József

min. szo. tanácsos
számvevő gondnok

Rieger Otó

Készítette az Öröhimádás templomának 28 regiszterű orgonáját. A cégnek ez vot az 1468-ik műve.

Makay Lajos dr.:

A budapesti középp. Oltár egyesület. Bp. 1910. 207. l. 217. l. (képpel)

n nozzám jelentést.

sz. Bizottsága ügyvezetőségét egy-

lat hiteléül:

.

Rieger Ottó
orgonaépítő

Zalánfy Aladár tervei szerint 1915 ben építette a budapesti egyetemi templom 54 regiszteres orgonáját.

Geyer József: A művészi orgona. Bp. 1917. 103. l.

ALELNÖKÖK:

CSÓK ISTVÁN GEREVICH TIBOR HORVAI JÁNOS
FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ:

HUBAY ANDOR

TITKÁRNŐ:

V. CSERESNYÉS ERNA

FŐTITKÁR:

LEHEL BÉLA

Rieger Otto

orgonaépitő

szód

Szabályzat, Orsz. Magy.

Orgonaépitési —.

Bpest, 1918.

RIEGER Otto orgonaépítő

vállalkozási cég

1940-ben a pécsi Angster-céggel együtt építették a Bp. Nagyboldogasszony Ref. templom orgonáját

Id. Református Lapja 1992. ápr. 12 5.

megfontoltan beszélt, ízes szavakban, gazdag né
hangjában, kifejezéseiben a romlatlan, közvetlen
Derűlátását semmi sem ingathatta meg. Hitt
élet és a művészet szépségében. Fanyar, néha csí
bátorítás, életkedv áradt, s ha ezer ránccal szánto
felhők mögül napfény csurrant volna a barázdák
fiatalság sarkalló vidámsága pajzánkodott.

A fiatalok között érezte magát a legjobban. Sz
ségüket, korlátlan önbizalmukat, csatározó kedvül
lenségüket, incselkedő kíméletlenségüket. Csak a
széptevést nem bírta elviselni. A nem meggyőződé
ba. Igazától nem tágított. Verekedett a maga módj
képpel. Járatlan volt a művészi csoportok furfan
tülekedéshez. Sokszor gyámoltalannak tetszett. L
az érvényesülés lesipuskásait, az alkalmi érdekszö
fajta szélhez igazodókat. Járta, törte a maga útját
nemegyszer egyedül.

Rieger cég

orgonája a Kassai
domonkosok templomában

Wickkassaikatmüeml.

50 l-

1923

~~Római castellum, Leányvári~~

~~VIII.145.~~

Dr. Wick Béla: Kassa vá-
ros kalkulikus mücsul.
Kőrice, 1923.

Rieger icj

Készítette a kassai orsolyavendű apácák szent Mi-
nályról nevezett templo-
mának orgonáját
15 változatu. Temsipjait P
Wick kassai műcsel.

62. l.

P 1916-ban háborus
célra lesszeltek

1923.

Pohár, talpas, beszterczei ötvös müve,

XVII. sz. Erdélyi Nemzeti Múzeum

tulajd. VIII. 31.

dr. Wid Béla

Kassa vörs hatholi-

lus müemlékei. Kosice

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BUDAPEST, IX. RÁKOS-U. 10

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrhölgynek

BUDAPEST,

ifj. Kellner E. Bpest.

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

invita la S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella Sala del Museo d'Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—37.) sul tema:

DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

lunedì, 29 aprile alle ore 18
nella Sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

MDK

Rieger orgonakészitő

Uj diszben ragyog a barátok tpl-a /belv.tpl/.
Nemzeti Ujság 1926. ápr.18. 2o.l.

Rieger

orgonaépítő

l.

Saly László dr

Az egyetemi templom.

Bp. 1926. 50. l 76 l.

530

1908.

udapesten 1888/április 21-én.

ssé jobbrafordult, de szembenéz.
zemöldöke barna, szeme kék, arcza
ehajtott; csokorra kötött nyakken-
t szürt, csikos; mellénye kivágott,
ben begombolt kabátja pedig piros

8.7:46.6 cm.
gusztus hó 31-én Dömötör Lászlótól
számoltatott 1908. szeptember hó 6-án
és elfogadtatott az 1911. március
911-911). —

Rieger

orgonagyárós

Készítette az alábbi templom 18 regisztéres orgonáját 1892-ben 1926-ban megújítottar-

ivod

P. Verenund O.M. Cap.

Emlékkönyv a budai kapucinusrendi zárda és plébánia templom renoválásának alkalmából, Bp. 1927.

30. l.

69, 70. l.

1926-ban a cegtulajdonos Garay János orgonakészítő Építészeti vész sablonos!

Rieger

orgonagyaros

l

Szokolay 89. l.

ujlaki

1926

Szokolaly Antal: A bp-újlaki rk. egyh. évkve 1. Bp. 1926

a Müemlékek Országos Bizottságájesitő tisztviselőkről, kezelőkről dijnokokról

I.ü.o.rendeletre

gdij szemtjából bemitható lgálat megdésének pontja	Jelenlegi fizetési osztály cimének és jellegének, v. jellegének adományozási időpontja	Jelenlegi fizetési o osztályba való minőségben történt kinevezésének időpontja	Igazol t hadiévek száma
15.VIII. 24.		1935.VII.1.	
35.VII.9.		1935.VII.9.	
32.X.15.	~~1940.XII. 30.~~	1940.X.15.	
35.III. 12.	~~1941.XII. 14.~~	1941.XII. 14.	

Rieger cég

MDK

1907-ben bővítette a nussbachi templom orgonáját.

Das Burzenland. IV. 1. E. Jekelius. Brassó 1929.

emlí. l. 223. old.

Rieger Otto

orgonagyaros

l.

Schoenkrüstinavarosi

14. l.

1937

~~Örmenyespusztai vándorkut.~~

~~VII. 289.~~

Rieger Otto

orgonapparós

l.

Schoentabáni

8. l.

én

Rieger Otto

orgonagyarós

l.

Scholn Rókuskaja

16. l –

1938

Kővár.

A térrajzban feltüntetett
látjuk a Fiume Lapus[illegible]h mentén.
gon:

KOWAR FORTEZZA IN
RESA AL GENERAL CARR
TARSI AL COMANDO DI
L´ANNO 1688.

magyarázó szövegének kezdete: A
befejezése: L. Il General Ca
s costringe alla resa li Tr

Rm., mér. a vk. 20.7: 26

140-95.

Rieger - cég

orgonagyártó

l.

Schoenjózsefvárosi

14. l.

1938

Római síremlékek V. 247

Rieger

orgonagyáros

l.

Scholuterézvárosi

10. l.

1938

Klauzal Gábor:

Derékon alól, állva s
ritó övet fogja. Balról elvá
álla körül szakált hord. Ny
nja hasított, s vállra vetett,

Olajfestés, vászonra, n
Az 1848-diki ere

Rieger Ottó
orgonaépítő

Készítette a gyulai református templom orgonáját 1929-30-ban.
25 változatú

Scherer
II. 393. l.

1938

énytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
arton- ap, uarell.		Kora gót stíl. 20·5/40·5 cm. felvette: Dr. Arányi Lajos.

dr Scherer Ferenc:
Gyula város Története 1938

tephaneum nyomda r. t. Budapest.

Rieger

orgonagyáros

az alábbi templom
orgonája 1901.

irod

P. Szalay János dr

A szombathelyi
szent Domonkos-
rendiek telkipásztori
működése 1638 - 1938.
Szombathely 1938.
45. l

Rieger

orgonagyáros

d.

Schoen Kőbányai

1930.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Rieger Ottó

1905-ben átépítette az alábbi templom orgonáját.

Irod.

Rédey Rezső:

Tabán és a 900 éves tabáni plébánia.

Bp. 1939. 30. l.

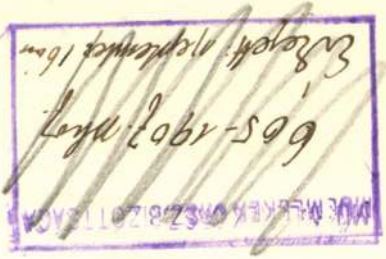

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
665-1903. nyilv.
Ezdegett neplemlet 16 bin

386/907 .57

Nagyságos

Hálás köszene

országos Bi

és II. kötet

kalocsai c

számára

Mély tiszteler

RIEGER OTTÓ-orgonagyár

Szombathelyen a ferencesek templomának uj orgonáját készitette 1938-ban..Az 1906-ból való Peppert orgona ekkor Nagyunyomba került.A P-Pethő Lénárttól tervezett uj,kétmanuálos ,18 változatu ,kupszelepes,pneumatikus orgona hangképe,diszpoziciója korszerü és müvészi. 592.old.

SZIGETI KILIÁN: Orgonák és orgonaépitők Szombathelyen 583.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, XVIII.évf. 1964. IV.szám.---- Szombathely, 1964

RIEGER OTTÓ-orgonagyár

A szombathelyi domonkos templom szép barokk orgonáját 1901-ben lebontották és helyébe egy Rieger Ottó-orgonagyár által 3600 forintért épitett uj ,kétmanuálos,kupszelepes pneumatikus orgonát épitettek.A dekadenciát jelentő romantikus kor szellemét tükröző orgona a gyár szokásos tipusát képviseli.Szekrénye is a szokványos Rieger orgona vonalait mutatja. 592.old.

SZIGETI KILIÁN: Orgonák és orgonaépitők Szombathelyen 583.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, XVIII.évf. 1964 IV.szám. ---- Szombathely, 1964

RIEGER OTTÓ, orgonagyáros

1908-ban Szombathelyen, a ferencesek templomában Peppert Sándor állitott fel egy orgonát.-Ezt 1938-ban egy Rieger orgonára cseréltték ki..Ez volt az ötödik, ma is használatban lévő orgonája a templomnak. 589.old

SZIGETI KILIÁN: Orgonák és orgonaépitők Szombathelyen 583.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XVIII.évf. 1964. IV.szám. --- Szombathely, 1964

Rieger Tibor, szobrász

L. Szanyi Péter

Magyar képzőművészek külföldi sikere 8.

Népszabadság, Bp. 1981 szept. 8.

Riger Tibor

A művész szobor anyagával szerepelt a kiállításon.

Tóth Elemér: Salgótarjáni Tavaszi Tárlat.
Művészet, 1981. június – 49. lap.

MDK

Rieger Tibor

Zene, terr.

Támaszkodó nő, terr.

12. Vásárhelyi Őszi tárlat, Tornyai J.Muz.
1965.okt.

MDK

Rieger Tibor

Női akt, gipsz

14. vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai János Muz.

1967. okt.

Rieger Tibor
szobrán

„Haját mosó" Repr /Hevakotta/

Dunántúli Napló 1968 VI. 9. 7.

RIEGER Tibor szobrász

Kiss Mihály:

"Meghajtom fejemet a hősök emléke előtt" : Beszélgetés Rieger Tibor szobrászmüvésszel. " Evangélikus Élet, 56.évf. 3.sz. 1991 3.p.

január 20.

RIEDL, Franciscus ötvös

1844 Esztergom o – Bakócz-Zápolna Megtérjének javítása, 1859

MÉrt 1998. 238–239.

osné jobbágy ?[278]
edek, 1/4 sessio, katolikus,

kovács - 1/8 sessio ?[280]
Schwab Henrik
fia
9. Piller János[281]
ler János eladta Csernoszter
0 forintért
rnoszter Pál[282]

o, 80 tízláb^2, 22 forint, 50 dénár,
nális [Márton I. u. 3.]
arthausiak[283]
lázs és fia János valamint Acsádi
magyar forintért eladták
mely korábban Szokoli Ferenc
Kenessey Pálnak és
ek. A ház szomszédja keletről
s ház, amely Szűcs Lászlóé,
egy elhagyott telek, amely Varga
s délről pedig Ötvös Luca[284]
iklós nemes, szabados[285]
Miklós nemes, 1 sessio, katolikus,

orvát Miklós házát 500 talléron
a zirci cisztercita rend. A ház
esztes Gergelyé, azelőtt pedig
Pálé volt[287]
i rend tatarozta a házat[288]
a R. P. Cistersiensium
tanácsos vette meg az épületet
któl 16.000 forintért[289]

o, 36 tízláb^2, 10 forint, 12 1/2
nsuális [Fő u. 23.]

RIEGER TIBOR

Új művészet

1996/OKT

16.o.

kéréssel sem zaklatlak többet. Fi
legetett sok jóakaratodat és fárad
a barátság természetes megnyilvá
az életemnek, hogy már nem tudom

Bocsásd meg, hogy tudatlansá
veled!

Kiss Géza

RIEGER TIBOR

Romváry F : Memento mori

Pécs 1999

Pécs

207.o.

```
blk= kue
3000= 40169254
3100= Eoe^BSry, Emil
3140= m
3162= Bildhauer
2194= Ungarn
3200= Ungarn
3270= 1939.06.08
3290= R bacs,cs,ny
3360= 1999
3420= Gyoe^BSr
309a= ^kuN.Salamon^ma, Kisalf"l
1998;
KMML I, 1999
9995= 0022
kenn= hg
autr= ungarn
redk= Nov ky, A^B0gnes
9906= un
9908= H
katg= 4
9900= 20011023
9990= xxx0
revi= 10 Jul 2000/BRANDT
created 17 Feb 2000/BRANDT
```

RIEGER Tibor szobrász

„Meghajtom fejemet a hősök emlékе előtt"
: Beszélgetés Rieger Tibor szobrászművésszel
[Készítette Kiss Mihály] = Evangélikus Élet, 56. évf.
3. sz. 1991. 3. p.

tusto exemplari summa cura et diligentia recognitus per Valentinum Ecchium Philiripolitanum. (Krakkó).

Oratio in Imperiali Conventu Vormatiensi coram divo Carolo Caesare ac Principibus totius Imperii die tertia Aprilis 1521. per incliti Regis Hungariae ac Bohemiae etc. oratores habita. (S. L.)

1522.

Eck Bálint. Q. Horatii Flacci Epistolarum Libri duo ex antiquissimo exemplari studiosissime recogniti. (Krakkó).

1523.

Eck Bálint. De ratione legendi Auctores Libellus. (Krakkó).

Wernher György. Elegiarum Liber unus, Reverendissimo in Christo Patri, et Domino D. Ladislao Salcano, Episcopo Agriensi, et Supremo Regni Hungariae Cancellario, maximoque gentis suae Maecenati nuncupatus. (Krakkó).

1525.

De Resurrectione Dominica Carmen heroicum. Illustri ac Magnifico Domino D. Alexio Thurzoni de Bethlemfalva, Regalium

Rieger Tibor, szobrászművész

Lantos György: szobrászművész: „Niké", bronz, figuraméret 170 cm, Győr, Liszt Ferenc tér u. 20.

Megbízás bírálóbizottság:

Borbás Tibor, Kő Pál, Mészáros Mihály, Puskás István, Rieger Tibor.

Művészet, 1989., 3., hátsó, belső borító.

Rieger Tibor, szobrászművész

Mihály Gábor: „Fortuna", vörösréz, 200 cm, Veszprém.

Bíráló bizottság:

Szabó Tamás, Kő Pál, Rieger Tibor, Gáal Anna.

Művészet, 1989. okt., hátsó belső borító.

Rieger Tibor, szobrászművész

Köztéjelet alkotások. Összeállította: Hallósi Éva.

1988. augusztus.

Pehérgyarmat, Dísz tér:

„Életfa", plasztika, krómacél, mészkő. (említve).

Művészet, 1989., január, 64-old.

Rieger Tibor, szobrászművész

Négy magyar művésznek adták át ma Budapesten a Ravennai Nemzetközi Bronz és Kisplasztikai Biennálé különdíját: Szanyi Péter, Orosz Márta, Rieger Tibor és Vass Károly vette át az elismerést.

Esti Magyarország

1981. IX. 7. |FE|.

Rieger Tibor, szobrászművész

Sikerrel zárult a sportot, testedzést népszerűsítő Ezüstgerely művészeti pályázat. – Ezüstgerely-díjat nyert a képzőművész kategoriában Veress László Sándor a „Bedobás" c. alajfestménye és Rieger Tibor „Győzelem" c. bronz-rézszobra. Iparművészetben Oláh Tamás „Forma I." c. gobelinje.

(Ezüstre).

Népszabadság, 1984. jún. 7.

Riegler Tibor

Kérülő kútfiguráját a Dob utcai böl-
csőde területén helyezik el.

Magyar Nemzet, 1967. X.22.12.o. Napló

Rieger Tibor
szobrán

„Haját mosó nő" Terrakotta
repr.

Dunántúli Napló 1968 V. 4. 4.

Rieger Tibor

Haját mosónő (nobor, kenkó)

A siklósi művésztelepen dolgozott

Füleki János: Új alkotóház a déli végeken

Ifjú Kommunista 1968 X. n. 15 old.

Rieger Tibor
szobrász

M.D.K

„Női akt"-ja, „Nyujtozkodó"-ja
frappáns megfogalmazásai
egy mozdulatnak.

Bérczy Pálné: Képzőművészeti szimpozion.
Művészet, 1968. október - 33 kap.

Rieger Tibor
szobrász

M.D.K.

Terrahottái a kisplasztika
műfaj legvonzóbb erényéről
tanúskodnak. A „Nagyat mo-
só lány" is ebbe a műfajba
sorolható.

Bérczy Pálné: Képzőművészeti szimpozion.
Művészet, 1968. október - 33 lap.

MTK

Rieger Tibor

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 okt.p.33.

Rieger Tibor

A mosoni születésű Flesch Károly hegedűművész és zenepedagógus születésének 110. évfordulója tiszteletére emlékhangversenyt tartottak szombaton Mosonmagyaróváron, az Agrártudományi Egyetem dísztermében. A fellépő mosonmagyaróvári származású művészek tiszteletdíjukat Flesch-emléktábla állítására ajánlották fel. Rieger Tibor alkotását még az idén felavatják a neves hegedűművész szülőházának homlokzatán.

Magyar Nemzet 1983. IX. 25.

Rieger Tibor szolvász

A XXIII. Vásárhelyi Őszi Tárlaton szerepelnek a művész alkotásak.
„Ablakmosók" c. (említve)

Szabó Endre: Értőn szólva...
Csongrád Megyei Hírlap, 1976. okt. 24.

Rigler Tibor, festőművész

a Nemzeti Galéria földszintjén megnyílott
kisplasztikai és grafikai kiállításon szere-
felnek művei.

Horváth György: Kisplasztikák és grafikák
a Galériában.

Tükör, Budapest, 1946. okt. 24.

Rigerfalvi Tibor

Megbízták Rigerfalvi Tibort, hogy Bercsényi mellszobrát a Kisvárdai SZOT Szálló Emlékparkja részére készítse el.

—: Kiállítási naptár
Művelet, 1974. februárban – 48. oldal.

Riger Tibor

Riger Tibor és Duschanek János kiállítása Kaposváron a Somogyi Képtárban nyílt meg.

------:Köztéri naptár.

Művészet,1977.február - 48. oldal.

Riger Tibor

E. Pászthy Magda textiltervező kiállitása megtekinthető junius 18.-ig.
Schrammel Imre kerámikus kiállitásának megnyitója junius 15.-én. Mindkét müvész a kőszegi Zwingerben mutatta be müveit.
Horváth Ferenc festőművész grafikai kiállitását junius 13.-án, a tatai várban,
Riger Tibor szobrász kiállitását a Fényes Adolf teremben junius 18.-án,
Prutkay Péter grafikus kiállitását a Studió Galériában junius 18.-án nyitják meg.
Illényi Tamara festőművész kiállitása a Józsefvárosi Galériában megtekinthető junius 24.-ig.
Élet és Irodalom, Bp. 1976 juni. 12. XX. évf. 24. sz. 8. lap.

Riger Tibor szobrászművész

1966-ban fejezte be a főiskolát

Mesterei voltak: Szabó Iván és Patzay Pál

Kiállítása a bp-i Fényes Adolf Teremben

1976

– Katalógus a könyvtárban –

Riger Tibor, nobrán

L.: Bálványos H.

— : A hétvégi. — —

9.

Nérszabadság, Bp. 1976. júl. 3.

Riger Tibor

Győrben a Múzeumi Képtárban
március 5-én nyílt meg Duschanek
János és Riger Tibor kiállítása,

-----:Kiállítási naptár.

Művészet, 1976. március - 48.oldal.

Rieger Tibor

Megbízást kapott Rieger Tibor Berzsenyi Dániel műszkő portréja elkészítésére a nihlaé volt Berzsenyi kúria részére.

-------:Köztéri munkák.

Művészet, 1976.szeptember - 48.oldal.

Riger Tibor

Méltatás

Honáth György: Hétköznapok csodák nélkül
Tükör. 1976. okt. 24-28. oldal.

Riegel Tibor

Női akt, olaj, 2 cm

20 Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Múz. Hódmezővásárhely '73.

Rieger Tibor szobrász

Sok köztéri szoborral fog gazdagodni Baranya és Pécs 1969-ben.
A szőlészetet szimbolizáló domborműves oszlopát Villányban állítják fel.
(említve)

(H.F.): Mit hoz 1969?
Dunántúli Napló, 1968. dec. 31.

Rieger Tibor

Megnyílt az egervári művésztelep, ahová a művész jelentkezését érkeresét.

Zalai Hírlap, 1944. aug. 3.

FRANZ R I E G E R S B E R G E R , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 403.- Herr FRANZ R I E G E R S B E R G E R
Felvétel ideje: 1828. 8. Juny.
Hová vették fel: Szőlős Görök,/ Szőlősgyörök/. 162.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A Textilfestés első mesterei 101.old

ARRABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Rieger Tibor
rajzai

Salgótarjánban az Ifjúsági
Házban volt látható Rieger
Tibor rajzai kiállítása.

------: Kiállítási naptár.
Művészet, 1975. november - 45.oldal.

Rieger Tibor, szobrán

L. Szán Endre

- szobrok 4

Esti Hirlap, Bp. 1980. jan. 29.

Rieger Tibor, szobrán

f. Szán Endre

– : Új képzőművészeti alkotások Győrben

Népszabadság, Bp. 1980 jan. 30.

Rigor Tibor

Nőri akt — XX. ólom, 20 cm

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív kiállítás, 1964–73.

Rieger Tibor

A Fényes Adolf teremben
július 18-án nyílt meg
Rieger Tibor retrospektív
kiállítása.

----:Kiállítási naptár.

Művészet, 1976. július - 48. oldal.

Rieger Tibor

Rieger Tibor grafikusművész kiállítása június 18-án a Fényes Adolf Kertben nyílt meg.

----:Kiállitási naptár.

Művészet, 1976. junius - 48. oldal.

Rieger Tibor

Rieger Tibor emberi kapcsolatokat
érzelmi hangulatokat fogalmaz
meg kisplasztikáiban, amelyeket
expressziv ritmusú felületek jellemez-
nek.

-----:Kiállitási naptár.
Művészet, 1976. junius - 48. oldal.

Riger Tibor

Női akt ólom 20 cm

Vásárhelyi Tárlat
M.N.G. 1974. Jul – Szept.

Rüger Tibor

Az Egervár '74 c. kiállításon szerepelnek kisplasztikái.

Zalai Hírlap, 1974. szept. 8.

Rieger Tibor szobrász

Az egervári művésztelepen e hóban megélénkült az élet, több művész érkezett meg dolgozni, így a művész is.

Török András: Egervár '74.

Zalai Hírlap, 1974. aug. 25.

Riger Tibor,

A városligeti Műjégpálya dísztermében az 1982–83. évi
ezüstgerely-pályázat alkotásai láthatók jún. 18.-ig.
Méltán kapott díjat Riger Tibor, Kiss György, Topor
András. Művcik korrekt fogalmazással közelítik
a megoldást.

Losonci Miklós: Világot szépítő alkotások.
Pest Megyei Hírlap, 1984. jún. 13.

Rieger Tibor, szobrásznüvész

Mihály Gábor: Fortuna kút (Veszprém), 1:5 léptékű terv elfogadva. A bírálóbizottság tagjai: dr. Fajlady Anikó, Kő Pál, Rieger Tibor, Szabó Tamás.

Művészet, 1987. augusztus, 61-old.

Rieger Tibor, drótszobrászművész

Tóth Béla szobrászművész alkotása: „Tatai Diana".

Bíráló bizottság:

Kő Pál, Mészáros Mihály
dr. Pusztai Gabriella, Rieger Tibor.

Művészet, 1988. jul., hátsó borító belső oldala.

RIGER TIBOR

emlitve mint a 11.Salgótarjáni Tavaszi Tárlat részvevője
ld.Szöllősy Enikő

P.Szabó Ernő:"Indulnunk kell Don Francisco"
UJ TÜKÖR 1981/XVIII/18.sz.34.o.

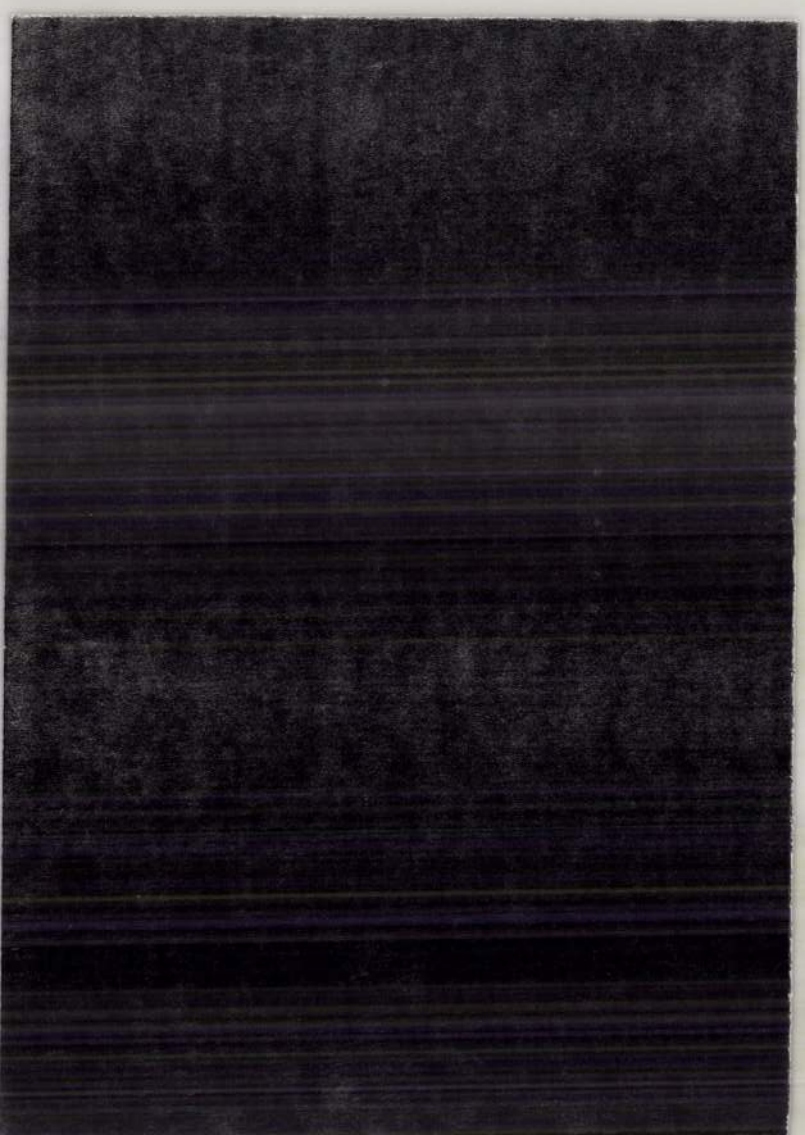

RIEGER, Zacharias tapétáró

Csákvár, 1781 E.-Mastél

Sisa = MÉrt 1997/1-2. 24.25

9.műpala (hullám) *10. nád/zsup*

13.tégla *14. beton* *15. nem járh*

tetőelemek

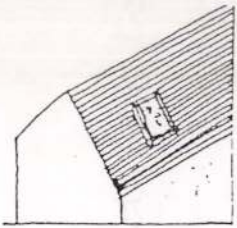

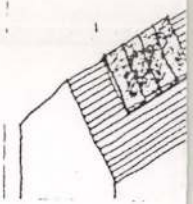

1.tetősíkablak *2.felülvilágí*

RIEGGER (Reger) Matthes (Löfarago (

Parsony, 1588, 1590

An 1997/1-3. 232.

Offending Command = timeout
Error = nametype : timeout

Stack =

Riegersberger Ferenc

életének és munkásságának időrendi adattára mesterfelvétel i ügyével bezárólag.

Komárik Dénes: Építészképzés és mesterfelvétel a XIX. században. P sti mesterek és mesterjelöltek. Építés- Építészettudomány, 1971 /III/, 4.sz, 379-418.l.

410.l.

Riegersberger Torem

Életének és munkásságának időrendi adattára mester-
felvétel i ügyével bezárólag.

Komárik Dénes: Építészképzés és mesterfelvétel a XIX.
században. P sti mesterek és mesterjelöltek.
Építés- Építészettudomány, 1971 /III/, 4,sz,
379-418,l.

410.2.

Riegersberger Ferenc

épitomester

1858. jun. 3. Gebelez-
fetett be a pesti Kö-
mives ciehbe.

Pkc. 216. l.

Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület

II. 238.

Riegl

l.

LykaMagyműI800-50

462. l.

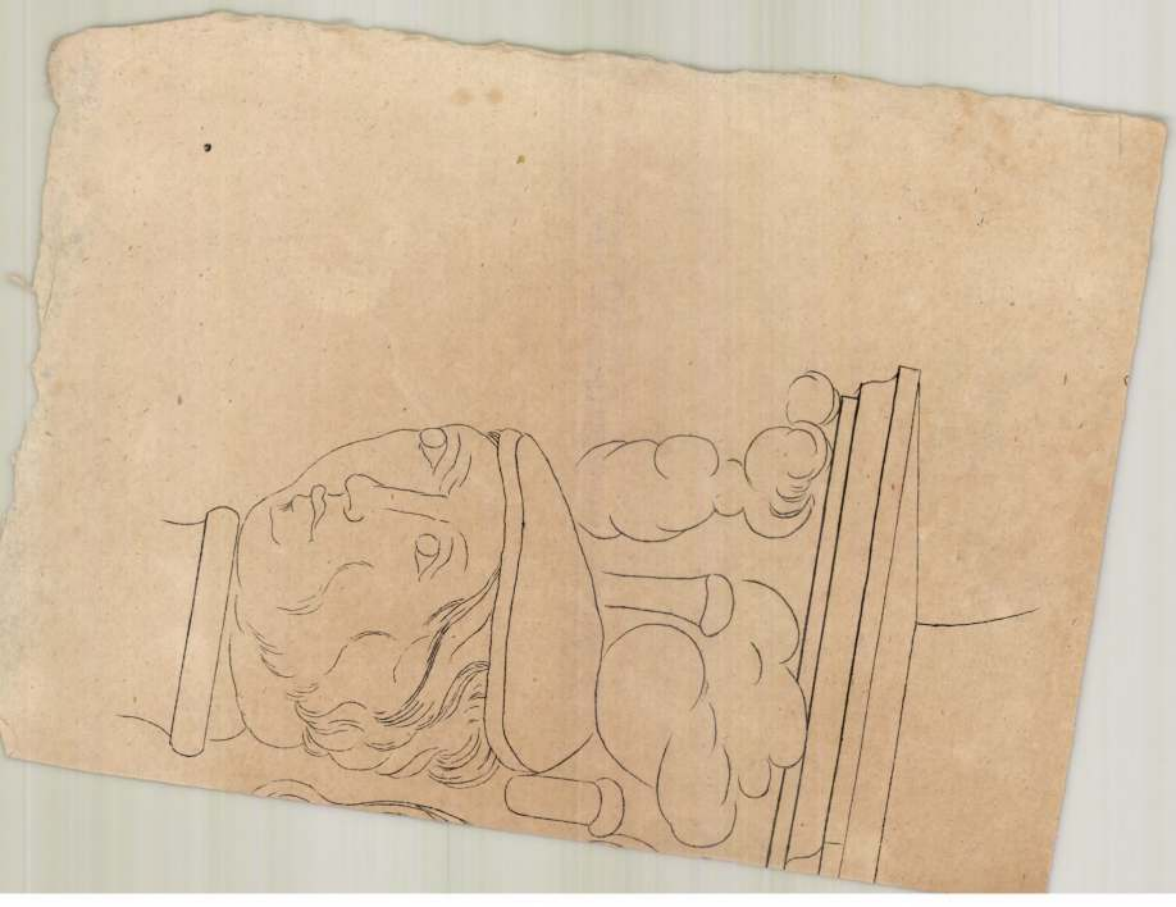

Riegersperger Ferenc építőmester

Saját fut kerti háza és istállója

Extravill. Hermineng. 118.

1862. - Homlokzat, pince fut alaszr. metszetek

MDK-A-II-1/654.

Riegl

MDK

A Károlyi palota 1832-es Riegl- féle átépitését Hofrichter József kivitelezte, de 1834-38 között már a bécsi Koch Henrik fejezte be. /Koch letelepedett és a Károlyi család épitésze lett./

A Henszlmann utcai homlokzatát 1934-ben Wälder Gyula tervezte.

Borsos - Sódor - Zádor : Budapest . Bp. 1959. 233.o.

dr. D. V.

RIEGL

bécsi építész

A Barkóczy-ház (Károlyi palota) átalakítása (1832-40)

Preisich Gábor: Bp. városepítésének története .... Bp. 1960. 30. l.

Riegl

Ltäb IV. 74

Római vaskulcs VIII. 177.

Riegl

épitéz

l.

A Pesti Vasoshare

1934, 1. sz. 11. l.

a 1929 — 8013

Budapest székesfőváro
kelt 110.113/1925—XII. szá
budapesti Horthy Miklós
felszerelt árammérő után,
alatt megszűnt . . . . . .
visszatérítés illeti meg.
nálunk a következő tartozá
Áramfogy. számla
1929. szeptember 17-től okt
" október 17-től októb
marad tehát t. Cím javára
mely összeg jelen levelün
8—1 óráig (V., Váci-út 7
kívánságához képest posta
Amennyiben ezen össz
felvenni, úgy az összeg fe
meghatalmazás szükséges.

Riegl, Anton Pius

épitéit

Gentmüeml

48. l.

s Bizottságának

B u d a p e s t e n .

lmi m.kir. Minister urnak az épületek
vonatkozó rendeletére, tisztelettel-
Bizottságot, hogy méltóztassék az
tylusban teljesen müemléki jelleggel
lyomnál a vonatkozó vörösréz anyagból
csét igazolni azon célból, hogy azt a
rányuló, a kereskedelemügyi m.kir.
rényemhez mint mellékletet csatolhassam.
való munkák, a toronyvégződések, tető-
blakok és egyéb csucsvégződések

Riegl Anton

becsi épitész

l.

Bierbéptört

228. l.

BUDAPEST
3 OKT. 27 15
VII LK

Rigel, Antonius
Pius Ritter von
Eptén

1832 terveste a Károlyi
grófok pesti palotajat.
De ezek a tervek ~~nem~~ kerültek
kivitelre, ~~hanem~~
~~a Pollack Mihály ál~~
~~tal kezitek terv~~
(K.) A Károlyi grófok
pesti palotája. Ilis
toria 1928. 3. sz.
16 l.

Riegl, Anton Pius

bécsi építész

Az eredetileg barokk gróf Károlyi palotának klassikus stílusban való átalakítási tervet fenti kesztette.

Kivitelezték Hofrichter József pesti építőmester és Koch Henrik bécsi építész.

MOB irattár

273/1944. 4.

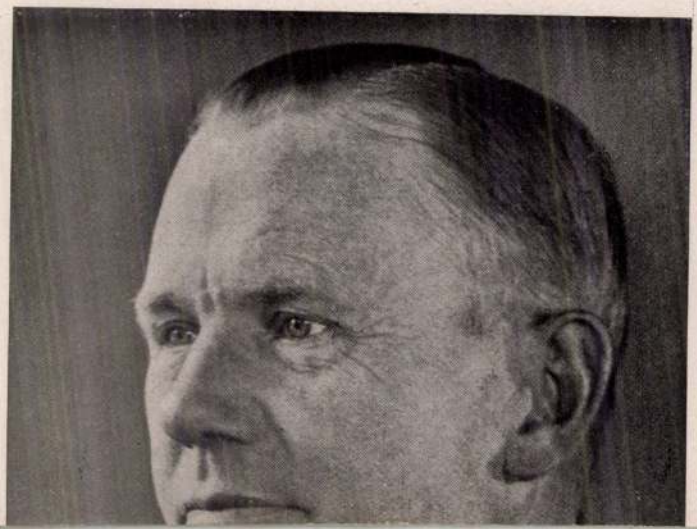

M.D.K.

Anton Riegl, építész/Antal Fülöp/

Hofrichter József az ő tervei után épitette az Egyetem utcai Károlyi palotát. 466.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa, III.köt. A képzőművészetek, a zene, a szinház és a film. Minerva, 1960. Kiadó Budapest

MDK

Riegl Antal épitész

eml. 1832.

V.K:Tanulmányok Pest multjából. B.H. 1934.junius 17.
21.l.

M.D.R

RIESL Antal épitész

Laid: Riegel

Rados Jenő: Magyar épitészettörténet Bp. 1961. 285

MDK

Riegl Antal épitész

Az egykori Károlyi palota 1832-40 / repr:31 l./

Rados J: A magyar klasszicista épitészet hagyo-
mányai. Bp. 1953 28 l.

Anton Riegl építen M.D.K

bécsi. Tervei után építette Hofrichter József az Egyetem utcai Károlyi palotát.

Kamyis, hag. müv. Bp. 1960 466

Anton Pius Riegl

az 1954-ben alapított Petőfi Irodalmi Múzeum épülete 1769.-ben, került a Károlyi-család birtokában és volt 160 éven át tulajdonuk. Több átépítés után 1832-1838-között képezték ki a végleges, ma ismert alakját, – tervei szerint – akkor kapta a korábban barokk épület a klasszicizáló stílusát. (emlétve)

Poruczki Béla: A Petőfi Irodalmi Múzeum épülete.

Magyar Nemzet, 1974. szept. 18.

A. P. Riegl

és Hofrichter József épitették át 1832-ben az V. Károlyi Mihály u. 16. sz. a. épületet.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973.

13351

5241

MDA

Anton Pius Riegl bécsi épitész

Egyetem u.6. egykori Károlyi palota.
1832.klasszicizáló stilben átépiti

GenZakBpest. Kézirat. 36.l.

MDK

Riegl, Anton Pius
Egyetem utca 16. /Károlyi-palota/

1832-ben a bécsi Anton Pius Riegl átépitette, Hofrichter kivitelezte, 1834-ben a bécsi Koch Henrik befejezte.
Ybl Miklós tervezte az első emeleti faburkolatu átjárót.

Repr. 181. kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
100.l.

MDK

Riegl, Anton Pius építész

tervet készit a Károlyi palota át-
alakitására

Bierbauer cikke. MMÉESKözl 1927. 11-12.sz. 64-70 l.
képek

Riegl, Anton Pius

bécsi épitész MDK

A pesti egykori Károlyi Kuria nem Pollack müve. az 1830-asévekben történt átépités tervezője Anton Pius Riegl bécsi épitész. Kivetelező mester Hofrichter József, aki valószinüleg módositotta a Riegl féle tervet.

1834-től márKoch Henrik vezeti a munkát.

311-312-o.

ZÁDOR ANNA:Pollack Mihály. Bp. 1960.

M. D. K

RIEGL, P. építész

Bp. Egyetem u. 6. Egyemetetés palo-
ta (1832)

Gerő László: Magyar építészet boladó
hagyományai Bp. 1951. 52. l.

RIGEL, Pius épitész

(Bécs) Károlyi György tervet készittet vele
az épület modernizálásához, az uj kor szellemében
- 1831 után

BIBÓ István: Az egykori Károlyi palota épí-
tésének története. = Ép.-Építészettudomány, XVI. 1-2.1984
236.p.skk. ill.

Riegl, Anton Pius

laisd okr.

Bier Kass Flo

69.70.l.

Riegl, Anton Pius

Magyar Művészet

1934. 373. l.

Orczy (Dlaczy)

Riegl A. P.

bécsi építész
(Pesti Károlyi palota)

róla

Bierbauer Virgil dr.

A magyar klasszicizmus korának kastélyai.

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 172 l.

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Riegl A. P.

MAGYAR MÜVESZET
1927. 472,595

LEVELEZŐLAP

Feladó:

Viktória-nyomda.

Riegl A. P.

Magyar Nemzeti
1927. 472,595

1902-909-3
Igazgatói-lakás.
Iroda

505. Csillár.

1 darab három ágú kovácsolt vascsillár, levéldiszszel, 3 égővel, a szár közepén gombbal és fölül rosettával.....60 K

Szállitotta Barta Károly az 1904: XII. 12-én kötött és 1905: I. 20-án 111280 sz.a. jóváhagyott alkuegyezmény alapján (877-904).-- Kifizettetett 1906: II. 15-iki 104492 ex 905 sz. leirattal (296 ex 906).

Riegl, Anton Pius
bécsi építész

Erdő

Lestyán Sándor:

Az egyetemutcai Károlyi-palota történelmi emlékei.

Budapest 1946.

6-sz. képekkel.

marsilia quadrifolia L.
mètalyfü

Riegl, Anton Pius

bécsi építész

l.

Péter II

80. l.

nához.

jtót *Dr. Révész Imre* egyetemi ny. r. tanárnak

ATOS HIT"

hajtók számára, valamint a gyülekezeti hit-
gjelent első kiadás néhány év alatt elfogyott;
nátus lelkipásztori munkában állandó kereslet
san átdolgozta és minden tekintetben fokozta
jesen új fejezetet is csatolt hozzá „*az úgy-*
sztyénséget fenyegető legújabb tévelygésről
formátus keresztyén hit bibliai szilárdsága és
határozottsággal és öntudatossággal ki van

Rigl, Anton Pius

l.

Zádor - Rados

129, 187, 196-7,
211, l.

Kejer 149, 180.7.

Rigl, Anton Pius

épitész

l.

Zádor – Rado

272. l.

R

ASTIK

GE

IGHEN

mäler, Geschichte und Bedeutung der ägyptischen Plastik während des mittleren Reichs. Band I: 1. Teil. Die Denkmäler. 2. Teil. Geschichte und Bedeutung der ägyptischen Plastik während des mittleren Reichs. Quartformat mit 148 Tafeln und 114 Seiten illustriertem Text. In Leinen M. 40.—. Band II: Die Vorarbeiten. Quartformat 132 Seiten Text mit 16 Lichtbildtafeln und 200 Strichätzungen. In Leinen M. 30.—.

»Der unmittelbar wirkende Geist des Werkes hat mich so ergriffen, daß ich nicht absehe, wie weit die Nachwirkungen reichen. Es ist ganz sicher ein genialer Wurf, dessengleichen ich, bei einem Erstlingswerk, nichts kenne. Es gibt keinen Bereich der Kunstgeschichte, auf den diese Gedanken nicht übergriffen . . . Es ist wundervoll, daß so etwas in diesem ärmsten Deutschland möglich ist.«

Geheimrat Professor C. Neumann, Heidelberg.

Wölfflin, Heinrich. Kunstgeschichtliche Grundbegriffe. 7. erweiterte Auflage. Oktav, 256 Seiten Text und 122 Abbildungen. Geheftet M. 9.—, in Leinen M. 12.—.

»Aus Wölfflins Erkenntnissen ergeben sich beträchtliche Gewinne für jeden Empfänglichen. Ich zweifle nicht, daß die große Mehrzahl aus dem Buch den Eindruck empfängt, jetzt erst Bilder sehen und ihre künstlerischen Wesenszüge erfassen zu können.«

Aus einer Anzeige von O. Walzel in der »Internat. Monatsschrift«.

Riegl, Anton Pius

bécsi épület

Károly palota

I.

tanulmányok Brest II.

99, 100. l. 101. l.

Riegl, Anton Pius

építész

L.

Tanulmányok Budát I.

78. l. 81. l.

Riegl, Anton Pius

l. Hor Bp

91. l. 139. t.

— Galénia —

RIEGL, Hans Wenzel Röfaragó

1732 - Dorsay

Ars 1997/1-3. 232.

Riegl, Ritter építész

Károlyi palota terve ,Bp.

Tér és Forma, 1933 VI.264

Riegl, Ritter v.

Bécsi építész

tervezte a pesti Károlyi palotát. A tervet ellenjegyezte Hofrichter József pesti építőmester, aki azt a pesti irányelvek megfelelően átalakítva kivitelezte 1832-ben.

Tér és Forma 1933. 266 l.

Lásd még
Bierbauer Virgil. MM
± Egyl. Közl. 1927. 72. l.

Tanulmányok Budapest
múltjából 1933.

Riegler József

építész

Szentmiklós

467. l.

MLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
265 /1916 szám
:916 év VI/30 hó n.

Ajánlt kiválí tisztelem-
szerű szigetszámítás.
Rodrigues Henri

RIEGPRECHT János harangöntő

Pécs, 1870

Szilágyi István 1990, 150. p. ábr.

a trónörökös udvarához közel tele-

lálakor 997-ben a kereszténységet
hitték, hogy elérkezett számukra
ta. Szent István azonban Nyitráról
nagyfejedelemként vonult hadba
Szent Márton égi védelmében bizva.
zonzásul Koppány birtokai Szent
tek, a szentmártoni monostor szer-
zonélvezői lettek. A középkor fo-
n nem a szerzetesi intézmény, az
zott birtok igazi tulajdonosa, ha-
, a szent, akinek a nevét a monos-
ent István hosszú uralkodása során

272	Nr. 144 ?	**Marcus Riemer III,** M 1756, † 1787, avagy — *oder* **Marcus Riemer IV,** * 1757, M 1783, † 1831. *a)* Evőkészlet magántulajdonban. — *Tafelsilber in Privatbesitz.* *b)* Esketési korona. — *Griech. orient. Hochzeitskrone.* Miklós-templom, Brassó — *Nicolaus-Kirche, Kronstadt.* Gy: 289, 2.	1 x

DEMBINSKY B.
A MAGY. KIR. OSZTÁLYSORSJÁTÉK
FŐELÁRUSITÓJA
Postatakarékpénztári számla-szám 17599
Bankszámla:
Székesfővárosi Községi Takarékpénztár
Telefon: 1-511-97.

Budapest, 1937. április 15-én.
II., Zsigmond ucca 8.

MÉLYEN TISZTELT CIM!

Ön a játékterv tanulmányozásánál biztosan meggyőződött arról, hogy a nagyobb nyeremények csak a későbbi osztályokban kerülnek kisorsolásra és ezért minden félnek saját érdeke, hogy a már megkezdett sorsjátékot folytassa,

mert csak kitartás vezet a kívánt eredményhez.

Csatoltan megküldöm Önnek bizalommal a követ-

Osztálysorsjáték összes húzásairól.

A PÉCSI-KER KFT megnyitotta DISZKONT üzletét

Pécs, Tüskésréti út 11.
(Déli ipari út)
Nyitva: h-p 8-17-ig
sz 8-12-ig
✆ (72) 325-200

- Tapéta 50 Ft/tekercs-től
- PVC és Padlószőnyeg 399 Ft/m²-től
- Gépkocsi szőnyeg 699 Ft

PÉCSI-KER ÁRAK = DISZKONT ÁRAK

GYERMEKNAPI JÁTÉKVÁSÁR!

a MECSEK ÁRUHÁZBAN május 27-29-ig

Minden játék 30% árengedménnyel vásárolható

SZEREZZEN ÖRÖMET GYERMEKÉNEK!

mecsek áruház

Babits Gimnázium
német-bármely szakos
és angol-bármely szakos
középiskolai tanárt keres
kinevezéssel

Jelentkezés személyesen az iskola igazgatójánál Pécs, Dr. Veress Endre u. 15.
(87088)

AKCIÓ!

MÁJUS 29-IG HOLLAND ÉS CSABAI ALAPCSEREPEK
10 % ENGEDMÉNNYEL
TÉGLACENTER

JAMINA CSERÉP-VÁSÁR
Megrendelhető: Pécs, Mártírok u. 12. Tel.: 72/411-942, 411-377

A BROSS HOLDING Pécsi Irodája
(7621 Pécs, Rákóczi út 17.)
pályázatot hirdet a Mágocsi Mgtsz. „FA" alábbi vagyontárgyaira:

- halastavak: Mágocs - Bikal - Alsómocsolád, - Szalatnak együttes, vagy külön-külön történő értékesítésre is
  Irányár: 8.5 MFt
- takarmánykeverő üzem: Mágocs
  Irányár: 10.5 MFt
- központi irodaépület: Mágocs
  Irányár: 2.7 MFt
- zöldség- és húsbolt - Mágocs
  Irányár: 1.1 MFt
- mérlegraktár irányár: 370 EFt
- Mekényes istállók
  Irányár: 500 EFt

Az irányárak az ÁFÁ-t nem tartalmazzák.

Pályázati feltételekről információ a termelőszövetkezetben a felszámoló helyi megbízottjától kapható. Pályázatot írásban ajánlattal, fizetési garanciával a BROSS HOLDING Pécsi Irodájához kell benyújtani

1993 június 10-ig
Elbírálás: 1993 június 22.
(4088)

GYERMEK

A KONZUM Nagykereskedelmi Kft. raktáráruházában
(Pécs, Nagyárpádi u. 13/1. Tel.: 438-403)
május 29-én (szombaton) 9-13 óráig
RENDKÍVÜLI NYITVA TARTÁS!

MINDEN gyerek, aki **BÁRMILYEN** játékot vásárol ezen a napon, **AJÁNDÉKOT** is kap!
(Persze akkor is, ha a szüleivel jön)

Kaphatók itt **triciklik**	1550 Ft-ért
felfújható medencék	850-7900 Ft-ért
strandlabdák	69 Ft-ért
úszógumik	89 Ft-ért
öltöztethető babák	79 Ft-ért

Barbie-k, Puzzle-ok, plüss-állatok, hátizsákok, napszemüvegek ...
(szóval, fontos lenne megnézni)
(4108)

TÖBB MINT HINNÉ, KEVESEBBÉRT MINT GONDOLNÁ.

Vannak olyan rádiótelefonok, amelyek különösen autóban használhatók jól, vannak olyanok, amelyek kis súlyuknak köszönhetően könnyen hordozhatók, és van egy olyan típus, amely egyesíti magában ezeket az előnyöket. Ez a készülék a Benefon Class, mely jelentős kedvezménnyel,

20.000 Ft-tal olcsóbban

vásárolható meg a Westel-Benefon akció alkalmából, melyet május 25-ig meghosszabbítottunk.

ÚJ

WESTEL RÁDIÓTELEFON KFT.

DDB NEEDHAM

Irodáinkat május 15-től szombaton is nyitva tartjuk 9-13 óra között.

Budapest: *1111 Karinthy Frigyes út 21. Tel: 166-9977, 227-3777 Rádiótelefon: (06 60) 3-27087, (06 60) 3-27088* ***Balatonvilágos:*** *M7-es enyingi elágazás Rádiótelefon: (06 60) 3-27100* ***Békéscsaba:*** *5600 Gyóni Géza u. 21. Tel.: (66) 448-022 Rádiótelefon:(06 60) 3-84000 (06 60) 3-84001, (06 60) 3-84002* ***Debrecen:*** *4026 Kálvin tér 2/A. Tel: (52) 318-038 Rádiótelefon (06 60) 3-27800* ***Győr:*** *9027 Ipar u. 49/B. Tel.: (96) 318-896 Rádiótelefon: (06 60) 3-27400* ***Nagykanizsa:*** *8800 Deák tér 10. Tel.: (92) 373-460 Rádiótelefon: (06 60) 3-27408* ***Pécs:*** *7621 Rákóczi utca 19. Tel.: (72) 445-111 Rádiótelefon: (06 60) 3-27900* ***Szeged:*** *6720 Tisza Lajos krt. 2-4. Tel.: (62) 322-575 Rádiótelefon: (06 60) 3-27600* ***Székesfehérvár:*** *8000 Várkörút 44. Tel.: (22) 328-717 Rádiótelefon: (06 60) 3-27200* ***Szolnok:*** *5000 Baross út 1. Tel.: (56) 422-232 Rádiótelefon: (06 60) 3-86000*

MOZGÁSBAN AZ ÜZLET.

Riesz Gábor épitész

Német nemzeti nap az Industrián

A baranyai kiállítókat nagyítóval kellett keresni

Ez a vásár már nem az a vásár, mint a hajdanán volt, valóságos népünnepélyt jelentő BNV. A hétfőn megnyílt Industria '93, a beruházási javak nemzetközi szakvására tükrözte a hazai recessziós állapotokat: a gazdaság átalakulásával járó visszafogott fejlesztési igényt, a magyar vállalatok érdektelenségét. A vásár területén csak lézengtek a látogatók, s bár sokan azt mondják, ez az expo főleg az üzletkötéseké, tehát nem a nagyközönségnek szól, a pavilonokban is csak unatkozó cégképviselőket lehetett látni.

A külföldiek, főleg a nyugat-európai kiállítók viszont nagy számban voltak jelen a szakvásáron. Minden valószínűség szerint még mindig látnak lehetőséget a magyar piacban, a nagy cégek szükségesnek látták felvonultatni új termékeiket, bemutatni azokat a beruházási javakat, amelyet a fejlett iparral rendelkező országok nyújtani tudnak az átalakulófélben lévő gazdasággal rendelkező Magyarországnak. Tegnap német nemzeti napot tartottak az Industrián, s hogy a hazai kormány mennyire fontosnak tartja a német kapcsolatokat, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy Kádár Béla külgazdasági miniszter is szükségesnek tartotta részvételét a megnyitón. Mint a miniszter elmondotta, a másik fél, vagyis Németország is nagy értékeli a gazdasági együttműködést Magyarországgal, erre utal, hogy a Német Szövetségi Köztársaság minden más országnál több egyéni és kollektív kiállítóval jelent meg az expón.

A beszédből az is kiderült, Németország jelenleg Magyarország legjelentősebb gazdasági partnere. A hazai befektetések egyhetede német eredetű, a magyar kivitel 25 százaléka irányul a nyugat-európai országba. Az újonnan alakult vegyesvállalatok egyötöde német érdekeltségű, a finanszírozások egyharmadát német befektetők adják. Az is figyelemreméltó, hogy a volt NDK területéről is több vállalat jelentkezett kiállítóként.

Kétségtelen viszont, a magyar cégek, vállalkozók nemigen tartották fontosnak bemutatkozásukat, a legnagyobb pavilonokat a külföldi kiállítók foglalták el, a magánvállalkozók részére fenntartott, úgynevezett Privátexpo pavilon szinte kongott az ürességtől. Arról nem is beszélve, pécsi vagy baranyai vállalatot csak nagyítóval lehetett keresni. Igaz ugyan, vegyes vállalatot, amelynek Budapesten van a központja, de Pécsen is van kirendeltsége, lehetett találni a kiállítók között. Ilyen volt például a FESTO cég, amelynek szerszám és pneumatikus elemeket bemutató pavilonja láthatólag nagy sikert aratott, hiszen tömve volt érdeklődőkkel. Vagy a német Kögel cég, amelyik valószínűleg közös vállalatot fog alapítani postai járműszerelvények gyártására a Pécsi Postaigazgatóság Gépjármű Szállítási Üzemével, itt be is mutatták egy ilyen gépkocsi prototípusát.

B. G.

Khalid Amir Khan (jobbról) és felesége a siklósi dzsámi előtt a város vezetőinek társaságában **Fotó: Laufer László**

Siklósra látogatott a pakisztáni nagykövet

Kétnapos látogatásra Siklósra érkezett tegnap délelőtt felesége társaságában *Khalid Amir Khan* Pakisztán magyarországi nagykövete. A vendégeket a polgármesteri hivatal dísztermében fogadta *dr. Máté János*, a város polgármestere.

A városházán lezajlott fogadást követően beszélgettünk a nagykövet úrral.

– Milyen indíttatásból, motivációk alapján látogatott Baranya megyébe, s azon belül is Siklósra?

– Egy ország megismerése nemcsak annak fővárosán keresztül kell hogy megtörténjen. véleményem szerint ez a vidék a vidéki emberek megismerése által valósul meg. Ez az oka annak, hogy Siklósra jöttünk. Hozzá kell tegyem, nem ez az első útunk, már több megyét sikerült felkeresnünk itt tartózkodásunk két éve alatt.

– Ma Magyarországon Pakisztán hallatán az embereknek elsőként egy kábítószercsempészet miatt börtönben lévő nő jut az eszükbe. Milyen elképzelései vannak atekintetben, hogy a két ország lakosai jobban megismerjék egymást az élet különböző területein?

– Ami a kérdés első felét illeti, nem ártatlan nőről van szó, s egyetlen ország sem engedheti, hogy a területén kábítószert csempésszenek át. A két ország kapcsolata úgy látom egészségesen fejlődik, különösen a rendszerváltozás óta. Megkötöttük a kulturális egyezményt, melynek keretében a művészetek különböző képviselő érkeztek és érkeznek Magyarországra, de megemlíthetem, hogy már rajzversenyt is hirdettünk a gyerekeknek. Most elsősorban a politikai kapcsolataink erősödnek.

De elmondhatom például azt is, hogy jelenleg is hazámban dolgozik egy kiváló geodéta, Puskás Ildikó, aki olajlelőhelyek után kutat.

– Úgy tudom, hogy Siklósra jövet Pécsett megálltak, s ön meglátogatott egy hölgyet, Bernadett nővért, akit a közelmúltban tüntettek ki.

– Bernadett nővér 42 évet dolgozott Pakisztánban. Amikor Magyarországra kerültem, úgy éreztem, hogy el kell ismerni humanitárius szolgálatát, misszióját, munkáját, melyért a Pakisztán Hercegnője kitüntetést adományoztuk számára, s amelyet márciusban adtunk át. Természetes tehát, hogy most Siklósra jövet felkerestem őt.

Khalid Amir Khan úr a tegnapi nap során Siklós nevezetességeivel: a várral, a Malkocs bej dzsámival, a Baranyai Alkotóteleppel és az Istokovits emlékházzal ismerkedett meg, majd borkóstólón vett részt. Mai elutazása előtt a nagykövet úr a harkányi általános iskolába, valamint a fürdő vállalathoz látogat.

Kótány

Sásd Barátainak Köre

Immár negyedik éve tartja szokásos éves összejövetelét a Sásd Barátainak Köre Egyesülete május 29-én, a sásdi művelődési központ és könyvtárban. A jelenleg 76 főből álló, önszerveződő közösség a faluból elszármazott, a községben élő jó értelemben vett lokálpatriotákból áll, s tüzi ki céljait az évenként megrendezett közgyűléseken. A szombaton megrendezendő találkozón a sok meglepetés mellett, kerül sor az egyesület emlékkönyvének bemutatására, amelynek anyagi fedezetét, azaz 30 ezer forintot a Művelődési és Közoktatási Minisztérium pályázatán nyertek. A rendezvényen fellép a pécsi Gitár Klub, megkoszóruzzák a tagok az első világháborús emlékszobrot, részt vesznek a római katolikus templomban szentmisén, ahol a sásdi vegyeskar énekel, és a hajnalig tartó bálon kerülhetnek még közelebb egymáshoz az ország különböző pontjain élő sásdiak, az itt élőkkel.

Göcsej első turistaközpontja

Göcsej első turisztikai központja, a kustánszegi tó mentén kialakított létesítmény-együttes szerdától fogadja a vendégeket. Tíz összkomfortos faházzal, hat nagyméretű sátorral, harminc lakókocsi- és egyéni sátorhellyel rendelkező, jól felszerelt kemping, valamint 120 személyes étterem és boy-szolgálat kínál zavartalan pihenést. Júniustól öt fizetővendég szoba is a vendégek rendelkezésére áll. Fürdésre, szörfözésre és horgászásra is alkalmas a 14 hektár vízfelületű tó.

A Pécsi Ifjúsági Ház majorettcsoportjának látványos bemutatója az avatóünnepségen

Felavatták a Széchenyi tornatermét

1100 négyzetméter valamennyi teremsport részére

Kővári Zoltán iskolaigazgató vette át tegnap délelőtt Pécsett 860 diák és öt testnevelőtanár nagy örömére a Széchenyi Gimnázium új tornacsarnokát *dr. Farkas Károlytól*, a Polgármesteri Hivatal jegyzőjétől, aki a nemzeti színű szalag átvágása után tartotta meg átadó beszédét. Az ünnepségen megjelent *Gallov Rezső* államtitkár, az OTSH elnöke, tervezők és építők, tanárok, diákok és öregdiákok; volt akrobatikus Rock and Roll bemutató, zenés gimnasztika, kendő- és ugrókötél bemutató, tanár-diák mérkőzés és gyönyörű lányok, a majorettek.

A tornaterem felépítésének a gondolata először 1991-ben vetődött fel, amikor a gimnázium részt vett azon a pályázaton, amelyiket a Művelődési és Közoktatási Minisztérium írt ki középiskolai tornatermek létesítésére. Ezen a pályázaton nyerték el az építés lehetőségét. A gondok csak ezután kezdődtek, ugyanis az iskola udvara szűknek bizonyult. A gimnázium vezetése ragaszkodott ahhoz, hogy az iskola fő erősségét jelentő kézilabda és kosárlabda csapatok versenyszerűen használhassák majd a termet. Egy kézilabdapályához pedig 20 x 40 méteres játéktér kell. Ezek után több változat született, s a közel féléves huzavona alatt többször fölmerült a terem létének és nemlétének kérdése. Végül is a Koller utcában, a Park Mozi mellett kezdték meg az építkezést 1991 decemberében *Riesz Gábor* építész, *Mártonfalvi Péter* gépész és *Lénárt Gábor* villamos tervező elképzelései alapján, az Attika Kft. kivitelezésében. A létesítmény alig több, mint egy év alatt készült el 1100 négyzetméter alapterülettel, ami óriási ugrás a 135 évig használt 130 négyzetméteres tornaszoba után. A csarnok az összes teremsport számára alkalmas pályákkal rendelkezik. A tervek szerint nem csak a Széchenyi használja majd a termet, helyet biztosítanak a Matáv és a Posta kosárlabdacsapatának, és számos városi iskolai vagy felnőtt sportprogramnak is. Ezen kívül, tekintettel arra, hogy az épület elhelyezése igen kedvező, valamint mérete miatt is, több lehetőséget kínál a hasznosításra, kiállítások, hangversenyek lebonyolítására.

Cs. L.

A sertéspestis terjedésétől nem kell tartani

A sertéspestis tovaterjedésétől nem kell tartani, még a leginkább veszélyeztetett Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében sem – jelentette ki Hajdu Bertalan, a nyírségi állategészségügyi állomás igazgatója szerdán, az MTI tudósítójának kérdésére válaszolva. A szakember elmondta: a múlt pénteken Mérken és Vállajon talált sertéspestises állatokat megsemmisítették, s a szükséges szigorú – a közös piaci országok által is alkalmazott – óvintézkedéseket megtették. A két község környékén hét településre kiterjedő úgynevezett lokalizációs körzetet alakítottak ki, ahonnan állatokat kivinni nem lehet.

Befejezés előtt a tablóverseny

Május 31-ig várjuk még a jelentkezéseket az Új Dunántúli Napló által meghirdetett, és értékes díjakkal kecsegtető megyei tablóversenyre.

Mint lapunkban már többször megírtuk, valamennyi, most végző gimnáziumi, szakközépiskolai és szakmunkásképzős osztály beküldheti tablóját. A tablókat legalább normál géppapírnyi (A4-es) méretben várjuk személyes vagy postán lapunk szerkesztőségének címére: 7601 Pécs, Rákóczi út 34. A borítékra írják rá: „Tablóverseny".

Az eredményhirdetésre, középiskolások bevonásával összeálló zsűri döntése alapján várhatóan június közepe táján kerül sor. Továbbra is várjuk szponzorok jelentkezését is, hiszen azt szeretnénk, ha minél nagyobb összeggel gazdagodhatna az a végzős osztály, amelynek tablója végül első helyezést ér el.

*

Eddig több mint húsz tabló érkezett szerkesztőségünkbe szerte Baranyából. Egyik szebb, mint a másik. A tablók számánál már csupán a versennyel kapcsolatos érdeklődés magasabb. Éppen azért, mert a hamarosan megalakuló koedukált zsűri döntése igen nehéz lesz, néhányaknak üzenjük : az elbírálásnál, az esetleges sorsolásnál semmiképpen sem lesz fontos tényező, hogy melyik tablón szerepelnek szebb lányok és fiúk. Már csak azért sem, mert ennek eldöntése körülbelül olyan nehéz, mint a tablók közötti sorrend megállapítása.

Bozsik

Véres kés a margarinos kenyér mellett

Elnapolták a Felsőhavi úti gyilkosság tárgyalását Pécsett

Minden margarinos kenyér más. Ez például egy kis pécsi lakásban feküdt, mellette egy kés volt, vérfoltokkal. És egy szíven megszúrt, halott nő. Sosem felejtem el a tavaly októberi látványt, néhány perccel a gyilkosság elkövetése után érkeztem akkor a Felsőhavi útra.

Szerdán volt az ügy első tárgyalása a megyei bíróságon. A tárgyalást elnapolták, mert nem jelent meg a négy tanú egyike és az orvosszakértők sem voltak ott teljes létszámban, objektív akadályoztatásuk miatt.

Három tanút hallgattak meg, akik egybehangzóan állították, elmondásukkal részleteiben is ismertették azt a tényt és a tett előzményeit, amiket egyébként a gyanúsított *Gy. Z.* 42 éves pécsi lakos korábban elismert.

Történt azon a hideg októberi napon, hogy némi italozás után a gyanúsított és az áldozat estefelé hazatértek luxuslakásnak nem nevezhető közös hajlékukba. A vérvizsgálat mindkettőjüknél 2,0 ezrelék feletti alkoholértéket mutatott. Az októberi éjszakán egyébként arra a kérdésemre, hogy el kíván-e mondani valamit, Gy. Z. felnézett, és a rendőrautó csendjében elküldött a fenébe. . .

Veszekedtek ők élettársával korábban is, ám ez esetben másként alakultak a dolgok. Gy. Z. vallomásában elmondta: „Gyakran előfordult, hogy több napra elment, férfitársaságban volt, és emiatt, nem vitás, hogy haragudtam rá, és ilyenkor adtam neki. . ."

A végzetes estén vacsora készítés közben kerültek elő a vitára okot adó esetek, és már nem csupán hajhúzogatás és néhány pofon került terítékre. Gy. Z. vallomásából: „Egyszer szúrtam, azt nem érzékeltem, hogy erővel szúrtam-e vagy sem. Az Ancsa nem szólt egy szót sem, feje elbicsaklott, habzott a szája. Odamentem hozzá, és akkor láttam, hogy folyik a vére." A 43 éves *M. F-nét*, két, korábban az egyszobás lakásból már elköltözött gyerek anyját, szívén érte a behatoló 21 centis kés. Azonnal meghalt.

Emlékszem, azon az éjszakán az utcán fagyoskodó szomszédok sajnálatra méltó pillantása mögött az is megbújt, nem különösebben lepődtek meg a történteken. A lopásért már többször elítélt *Gy. Z.* a közelben lakó tanúk és az élettárs lányának vallomásai alapján, korábban is felhívta már magára a környék figyelmét agresszív viselkedésével. Részlet vallomásából: „Nem akartam megölni, csak a hirtelen indulat vitt rá arra, hogy megszúrjam. . ."

Először anyósának szólt a történtekről. A mentőket is ő értesítette, és azonnal bevallotta a gyilkosság elkövetését. A következő tárgyalás júliusban lesz, a büntető törvénykönyv szerint 5-15 év közötti börtön szabható ki hasonló ügyekben.

*

Tegnapi, *Nemi erőszak hajnalban* című írásunkban, amelyben beszámoltunk arról, hogy egy fiatal hölgyet feltehetően több mint tíz ember megerőszakolt, félreérthetően szerepelt egy mondat. A Miami disco természetesen nem a Kuba presszó helyén létesült. Mindkét pécsi egység üzemel. Véleményünk szerint egyébként annak, hogy egy bűncselekmény elkövetője hol szórakozott azelőtt, hogy tettét elkövette, zömében vajmi kevés köze van az adott vendéglátó egység színvonalához. Emlékezhetünk olyan, komoly bűnesetekre, amelyekben az elkövetők a legelőkelőbb helyekről kilépve követték el tettüket.

Bozsik

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

Riesz József

EZ A DIVAT

1961 APR

1021

Riesz József iparművész kiállításán fényképeztük ezt a színes, kényelmes szandált és kézitáskát.

És az újszerű, csukás megoldású bőrcsizmát, amivel remélhetőleg találkozni fogunk az őszi szezonban.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

Riesz J.

MAGYAR NEMZET

1960 MÁR 13

A bőr művészete

Az Iparművészeti Múzeum kamarakiállítása

A faliképektől a boroskészletig, a díszdobozoktól a körplasztikáig a bőr anyagának sokféle ötletet sugalló, sokféle témát kínáló lehetőségeit mutatják be *Riesz József* munkái az Iparművészeti Múzeum kamarakiállításán.

Hazánknak egy régi, hagyományokban gazdag, de haladó művészete kelt életre ezekben a munkákban. Riesz József az Iparművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Évekig, mint díszítőfestő működött, s foglalkozott textiltervezéssel is, végül a bőrdíszművességet választotta hivatásának. Témáit a folklórból meríti, élénk, mozgalmas figurái a gyermekrajzok őszinteségét és egyszerűségét tükrözik, színeinek összetétele rendkívül hatásos.

Használati és dísztárgyait selymes tapintású, puha bőrökből és nehezen megmunkálható, talpbőrré kiképzett tehénbőrből készíti. Talpbőrrel dolgozik szívesebben, ebből készültek a misztikus, óceániai jellegű maszkjai, *Férfi fej* című körplasztikája is.

Bőrre festett faliképein bizonyos nézőszögből egymás után bontakozik a figurális kép. Figyelemre méltó az *Ikon után* című faliképe. Színeiben és gótikus alakjaival az ősi, egyházi képek hangulatát kelti, témája azonban nem vallásos, hanem világi jelenetet ábrázol.

A kiállítás szép darabjai közé tartozik egy talpbőrből készített szivartartó, felületén figurális ábrázolással, egy boroskészlet, amely amellett, hogy mutatós, praktikus is, üveg és kerámia betétjei kevesebb veszélynek vannak kitéve a vastag bőrköntös alatt.

A bőrben *rejlő lehetőségek* széles skáláját néhány saját tervezésű és készítésű női cipőn, csizmán és táskán kezdi és fokozatosan vezeti át a szemlélőt a legbizarrabb elképzelésekig. Grafikái, tusrajzai, akvarelljei, méltó kiegészítői a kiállítás anyagának.

— erté —

népszer

magyarországi látogatása

Dr. J. L. *Ondra*, a prágai keresztyén békekonferencia főtitkára március 11-én rövid látogatást tett Magyarországon dr. *Bartha* Tibor püspöknél, a magyarországi protestáns egyházak ökumenikus tanácsa elnökénél. Megbeszéléseket folytattak a prágai keresztyén békekonferencia 1968 tavaszán megtartandó harmadik béke-világgyűlésének előkészületeiről. Ondra főtitkárt *Miklós* Imre, az Állami Egyházügyi Hivatal elnökhelyettese is fogadta.

Újabb segélyszállítmányok Szicíliának

A Magyar Vöröskereszt kedden újabb értékes segélyszállítmányt indított Szicíliába, a földrengés sújtotta lakosság megsegítésére. A mostani küldemény összeállítását az tette lehetővé, hogy magánosoktól és intézményektől *további 450 000 forint adomány érkezett* a Vöröskereszt 171814—K 95 számú csekkszámlájára. Ebből az összegből az olasz testvérszervezettől kapott felvilágosítás alapján háztartási fehérneműket és felszereléseket, kempingágyakat és gumimatracokat vásároltak. Ezenkívül a Kisiparosok Országos Szövetsége 250 000 forint, az Országos Béketanács 100 000 forint, a Magyar Nők Országos Tanácsa pedig 80 000 forint értékű, hasonló cikkekből összeállított adomány továbbítására kérte fel a Vöröskeresztet.

A segélyszállítmányokat *különrepülőgép vitte Palermóba*, ahol az Olasz Vöröskereszt és a többi testvérszervezet képviselői veszik át a magyar nép spontán együttérzésének megnyilvánulását. A Vöröskereszt ezúton is köszönetet mond mindazoknak az egyéneknek és intézményeknek, akik az újabb segélyszállítmány összeállításához adományaikkal hozzájárultak.

Kiegészítő rendelet

nyugtalanítják a földrengés
károsultjait.

1968 MÁR 6

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Riesz József

ESTI HÍRLAP

1021

☐ RIESZ JÓZSEF iparművész munkáit mutatja be az Iparművészeti Múzeum sorozatában következő kamarakiállítása, a mai magyar iparművészetet reprezentáló sorozat keretében. A kiállítás pénteken nyílik.

ra", melyek elvégzése sol Nemtudomki X., a „leend" babonás tiszteletben tartása m lett gondosan „kijavítja" Ara János remekbe készült és em kezetünkbe vésődött, a magy Hamlettől immár elválaszthat lan sorait, sorpárjait?!

És félénken föltettem magar ban a kérdést: nem lehetett v na most az egyszer, kivételes — tekintve, hogy nem csupán egy nyugatnémet filmről, hanem egy angol Shakespeare-ről és egy magyar Aranyról is szó van — költővel, versfordítóval elvégeztetni azt a bizonyos „kozmetikázást", ha már a szinkronizálás érdekében csakugyan szükség volt arra, hogy a húzásokon túlmenően beleavatkozzunk az Arany-fordításba?

Tudom, tudom a választ: amit a színházakban úgy szoktak mondani, hogy: *mondható szöveget* akarunk, ezért kell nekünk inkább a színpadi szakember, mint Z. vagy Y. költő, az a szinkronvilágban nyilván úgy hangzik, hogy: akusztikus specialistára van szükségünk, mit kezdjünk a poétával! Azt persze nemigen lehetett mondani, hogy: „Arannyal nem dolgoztatunk" — de „föl kellett dobni" egy specialista segítségével...

Pedig, pedig... Tudok én egy Ismeretlen Y. nevű poétáról (tetszés szerint legalább két tucat költő-fordító kortársunkra behelyettesíthető), és ez az Ismeretlen Y., minden ellenkező híreszteléssel szemben, ép elméjű és jó felfogóképességű ember; ha hívnák a szinkronstúdióba, meglepően rövid idő alatt megtanulhatná, miben kell különbözzék az ajakraszabott fordítás a papírra gépelttől...

S egy szép napon ide állhatna elénk és elmondhatná: tudok már *szinkronul*, mert megtanultam; nem is olyan boszorkányság — *megtanulható!*

De, hogy Nemtudomki X. mennyi idő alatt fog megtanulni *költőül*? És hol? Azt nem tudom.

Garai Gábor

A *Művészet* januári számának vezércikkében, *Új szakasz kezdetén* címmel, *Pogány Ö. Gábor* összefoglalja a gazdaságirányítás reformjával és ezen belül a tudati tényezők szerepével kapcsolatos gondolatait. *Általános* eszmei következtetései, ideológiai megállapításai mind helytállóak; időnként izgatottá váló stílusa mégis némi rosszérzetet kelt az olvasóban. „A munkásosztály forradalmi politikája oszthatatlan — szögezi le igen helyesen, például az utolsó előtti bekezdésben. — Ami helytálló a gazdaságban, visszatükröződik a művészetben is. S ha a történelmi valóságtól magát függetlenítve burjánzó esztétikai működvelés össze is zavarja a fogalmakat, meg is hamisítja a tényeket, a proletár élcsapat és a burzsoá hátvéd közti különbség nyilvánvaló marad. Szócsavarás, fondorlatos érvelgetés, toporzékoló rikácsolás se képes hitelesíteni az ellentétes ideológiák összekeverését. A színpadról hangzó szóra, a vetítővászonról kísértő kétkulacsosságra, a közterületi szobrokról áradó dekadenciára a nézők nagy része világnézete, társas lelkiismerete szerint figyel fel. S ha képletekkel nem is helyettesíthető az eszmei igazmondás személyes tisztáznivalója, végül mégse nehéz választani közérdek és népellenesség között."

Fenti bekezdésből a következőket tudtam meg:

1. Huszonhárom évvel a felszabadulás után, húsz esztendei szocialista építőmunkának fittyet hányva, kikezdhetetlenül létezik hazánkban a „burzsoá hátvéd".

2. Nemcsak hogy létezik, hanem tényked is, mégpedig:

a) esztétikai működvelés for-

pedig már elfeledtelek.

1021 Riesz József

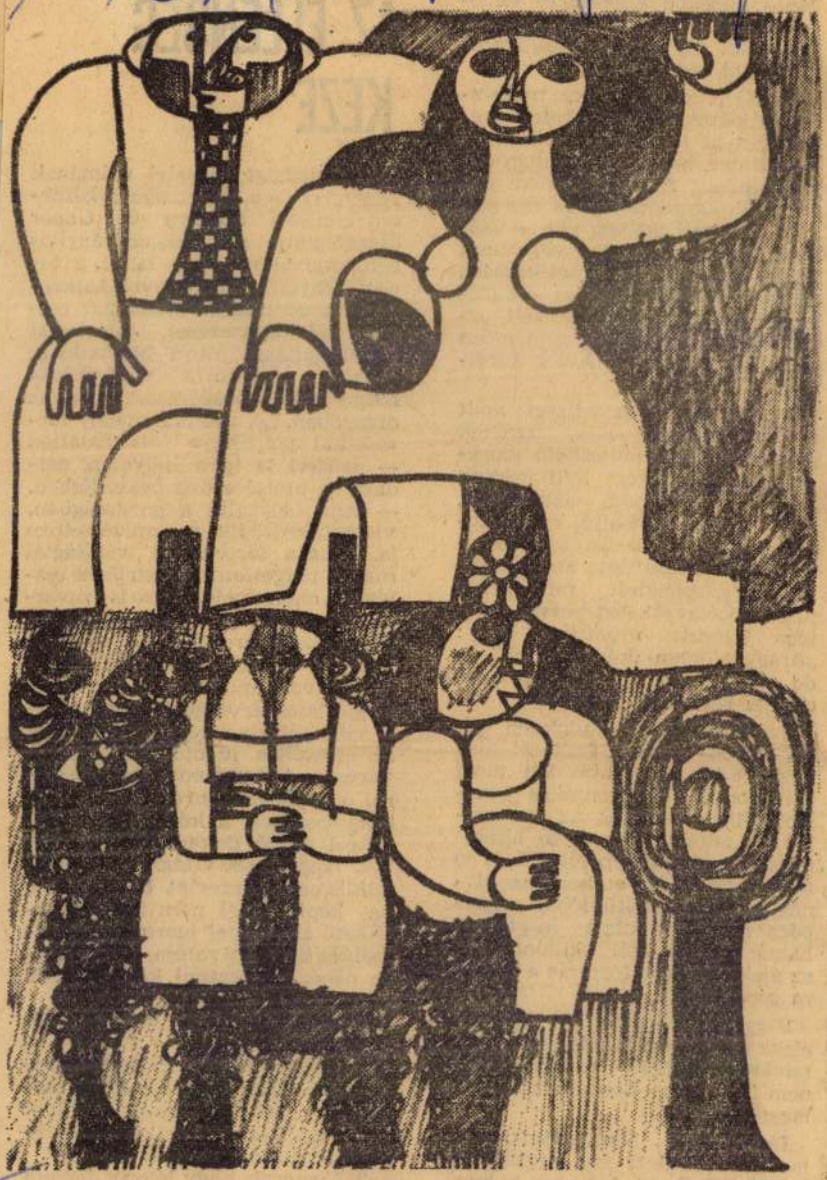

Riesz József: Illusztráció

Ries József

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRADÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-724

MAGYAR HÍREK
Budapest

1970 MÁJ 16

1021

az embernek a leheletéből kiválasztott

Ries József iparművész: „Maszk" című bőr falídísze

gesztettek volna.

S bármerre járc
herz Zoltán utca
ca, s ha egyáltalá
lamit a távoli ol
veszprémi utcan
utca —, minden
színéről lesöpört
föld színén fölép
arca fogad: toro
családi házak, va
cák, parkosított
szobrok, amelyek

1021.

101 DÍJ

6. OLDAL

VILÁG-FILM

11. OLDAL

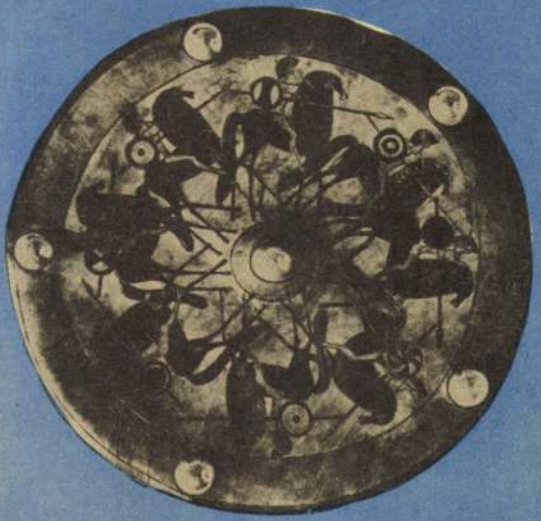

ACHILLES PAJZS

Három foglalkozást próbált ki, amíg végre rátalált arra az anyagra, amelyben megvalósíthatja elképzeléseit. A bőr azonban több számára, mint művészetének nyersanyaga: élő matéria, melynek megformálásáért keményen meg kell küzdeni. Riesz Józsefről szól riportunk

A 13. OLDALON

Riesz József

építettek be.
got elsősorban
k mesterséges
oz ajánlják.
szolgálatot tesz
éges barnító
yaralóknak is,
l választották
ülés idejét és
és híján fehé-
k.

Vándor divat

Jó ötlet a régi buszok felhasználására! A mozgó könyvtárak mintájára így lehet a legfrissebb divatot eljuttatni akár a legapróbb falu fiataljaihoz is.

A BŐR SZOBRÁSZA

Riesz József textiltervezőnek, majd díszítőfestőnek készült. Mielőtt a bőrre rátalált, olajképeket festett és cipőtervezőként dolgozott. Három tanult szakmát mondhatott magáénak, de egyikben sem érezte otthon magát, mert hiányzott az az anyag, amely biztonságot ad, s harcra és küzdelemre is kényszeríti, hogy megszülethessen — a mű.

Nagyapja székely ácsmester volt. ahogy *Riesz József* mondta: keze nyomát Erdélyben egész falvak őrzik.

— Nem tudom bizonyosan, de valószínű, hogy nagyapámtól örököltem a míves hajlamot. Odahaza népmesékkel és a szülőföld, a szülők utáni nosztalgia teremtette legendákkal táplált anyám, ha éppen volt ideje és energiája arra, hogy foglalkozzon velem. Hiszen a mosónők élete a székelyföldi Ó-Budán is olyan volt, mint a Józsefvárosban Pőcze Borbáláé.

— Azt mondtad: kartávolságnyira volt tőled a bőr. Kinyújtottad érte a kezed és megkísérelted elképzeléseidet, gondolataidat megjeleníteni ezen az ősi anyagon.

— A valóságban ez persze sokkal bonyolultabb volt. Meg kellett találni az elődöket. Kevesen tudják, hogy a bőr megmunkálásának kiemelkedő magyar mesterei voltak. Nevüket nem őrizték meg a krónikák, de bőrbevonatú utazóládáik, gyaloghintóik, kancsóik és ivópoharaik eljutottak a francia udvarba is, melynek fényűző pompája nemigen tűrte volna meg ezeket a darabokat, ha a magyar mesterek keze alatt nem alakulnak bámulatosan szép alkotásokká.

— Annak ellenére, hogy ősi iparág a bőrművesség és sok mindent készen kaptam az elődöktől, sok időt telt el a kísérletezéssel, a titok feltárásával, mert a bőr a legtitkosabb anyag. Amikor hozzányúlok, úgy érzem, mintha élne. Hogy használati tárggyá alakítsam, meg kell küzdenem vele. A végsőkig ellenáll. Könyörtelenül megkínozza azt, aki úgy próbálja legyőzni, hogy nem ismeri eléggé. Titkait megismerve viszont alázatossá, kezessé szelídül a legkeményebb marhabőr is.

A bőrműves szobája: házi tárlat. Megtalálható itt — egy kivételével — minden alkotása. A hiányzó darabot a szombathelyi Savaria Múzeum vette meg.

Műveit magának készíti. Gyakori, hogy nem szorítja kompozícióit semmiféle szabályos mértani alakzatba. Abban a formájában dolgozza meg az anyagot, ahogy az állatról lenyúzták és kikészítették.

Az asztal, melynél beszélgetésünket jegyzeteltem. *Riesz József* munkája. Oldalán kemény marhabőr bevonat, mely a fekete csikóbőr keretbe foglalt marhabőr asztallappal mitikus egységbe olvad. Ő készítette a székeket is. A bútorok balladás hangulatát, sejtelmességét felfokozza a szekrény domborított bőrkárpitja.

A falakon elhelyezett, s a bútorokon látható domborításokkal rokon kompozíciókra: a maszkok, pajzsok és triptichon jellegű tükrösök még tovább fokozzák ezt a sejtelmes hangulatot, és már-már élővé teszik a könyvespolcokat díszítő két naiv körplasztikát. Ezek a körplasztikák is kemény marhabőrből készültek. Nem túlzás, ha azt mondom, hogy nincs a világon még egy ezekhez hasonló darab. Ebből a kemény anyagból Rieszen kívül senki sem tud körplasztikát készíteni, s a megmunkálás technológiája a művész titka.

Szép ez a házi bemutató. Kár, hogy csak kevesen ismerik munkáit, annak ellenére, hogy 1969-ben a szombathelyi Savaria Múzeumban nagy sikerrel rendezték meg első kiállítását. Jó hír viszont, hogy a televízió vállalkozott *Riesz József* munkáinak bemutatására. A TV GALÉRIÁJA augusztusra tervezett tárlata nagy közönségsikerre számíthat.

Szombathelyen a látogatókra a *Falusi búcsú* című ajtókárpitja volt a legnagyobb hatással. Ő így beszélt róla:

— Sikerült az ikonból indított, lényegig leegyszerűsített embercsoportokat a groteszk elemekkel egységes egésszé komponálnom, felidézve a balladás világot. A képen az események lépcsőzetesen haladnak lefelé a mise komor színekben történő megjelenítésén keresztül, s minél lejjebb érünk, annál világosabbá válik, azaz fokozatosan kivilágosodik a kép, majd lezárul a cirkuszporond rikítóan tarka forgatagában. Mindez talán naivnak tűnik — de ez volt a szándékom, mert mindig közel állt hozzám a gyerekek naiv, tiszta világa. Vonzódom csodálatos egyszerűségükhöz, megdöbbentően logikus gondolkodásmódjukhoz. Szeretem a gyerekek és a népballadák világát.

— Ha alkalmam nyílna, hogy például egy tanácstermet saját elképzeléseim szerint burkoljak, olyan domborított bőrkárpittal látnám el, melyen életre kelteném a magyar népballadák sok-sok legendás alakját. Olyan hangulata lenne annak a teremnek...

És megállíthatatlanul áradtak belőle az elképzelések. Aztán már nem az álomról, hanem a konkrét megbízásról, a legközelebbi feladatról beszélt. Lelkesen magyarázta, hogyan képzeli el első megbízásának, a székesfehérvári Alba Regia Szálloda presszójának vasbeton pilléreire készítendő burkolatát.

Nem tudtam követni. Gyorsan, izgatottan beszélt. Az alkotó ember lázas türelmetlenségével akart mindent elmondani. S mert a rajz világosabban beszél, papírt vett elő és néhány vonallal felvázolta az „álom-tanácsterem" fali kárpitjának tervét. *— Csak úgy magamnak* — mondta.

Néztem a formát öltő elképzelést, s arra gondoltam, hátha nem „csak úgy magának". Hátha megrendelik egyszer ezt az álomkárpitot.

Bőrszobor

A szombathelyi Falusi búcsú

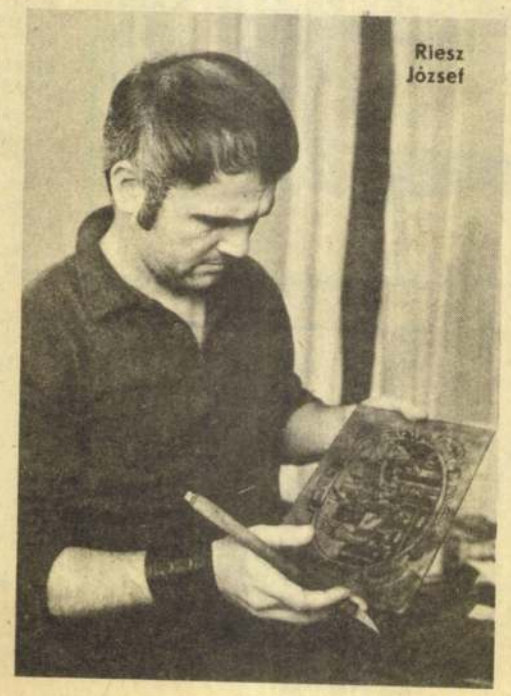

Riesz József

Szöveg: Ács Horváth József
Fotó: Mészáros István

FORRÁS

SZILÁDI JÁNOS

AZ UTOLSÓ EDZÉS

Nem szeretem a futballistákat. Nagyképűek, beképzeltek és műveletlenek. De azért nem vagyok elfogult, nem mondom azt, hogy eleve ilyennek születnek. Nem. Ők is úgy indulnak neki az életnek, mint minden ember: vannak köztük okosak, buták, tisztességesek és kevésbé tisztességesek, szorgalmasak és lusták. Attól a pillanattól kezdve azonban, ahogy belemerülnek a labdarúgásba furcsa változáson mennek keresztül. Mindannyian, kivétel nélkül. S olyan törvényszerűen, mintha valami kikerülhetetlen gyerekbetegség lenne az egész. A változás lényege az, hogy eltűnnek köztük a különbségek. Pontosabban, nem is eltűnnek, hanem átalakulnak. Ami azelőtt emberi ismertetőjel volt rajtuk, az minősítő eltérésse válik: ez jó futballista, az nem. Egyszóval a különbség a lábakban mutatkozik. Vállon felül mindannyian egyenlők: nagyképűek, beképzeltek és műveletlenek.

Ismétlem, nem vagyok elfogult. Még önmagammal szemben sem. Ha egyszerű városlakó lennék, talán még így is szeretném őket. Meglehet. De atléta vagyok. Megyei bajnok négyszáz méteren. Igaz, nem futok valami káprázatos időt, de azért mégiscsak én vagyok a bajnok.

Jó kis együttes a miénk. A múlt vasárnap is legyőztük a szolnokiakat. A meccs előtt rendezték meg a versenyt. Nyílt küzdelem volt az utolsó számig. Az a kétszáz ember, leginkább barátok, ismerősök, aki kíváncsi volt ránk, lelkesen szurkolt a csapatnak.

Aztán jöttek a futballisták. Ötezer ember drukkolt nekik és három góllal kaptak ki. A Baglyasaljai Bányásztól.

Én is ott maradtam a meccsen. Egy klubba tartozunk, de a vezetőség mégis egy hónapig tanakodott rajta, hogy az atléták ingyen nézhessék meg a meccseket. Mondhatom, óriási küzdelem volt. Béres két akkora lyukat rúgott az ellenfél kapuja előtt, hogy ha átszámítanám méterre én lennék a világbajnok négyszázon.

A közönség szerint azonban a bíró volt a ludas.

— Szemüveget a bírónak! — ordította mellettem kitartóan egy vézna, soványra aszott emberke és fenyegetően lóbálta a sörösüveget. Toldinak se lehetett nagyobb hangja. — Szemüveget a bírónak! Nem lát a fütyülőjétől a hülye!

No, gondoltam magamban, én is jó helyre ültem. De aztán nem volt semmi baj, mert a második félidőre teljesen berekedt.

Mire vége lett a meccsnek, megérkezett a tűzoltóság is.

— Ide eresszétek — üvöltötte új erőre támadva az én emberem és a tűzoltók közé vágta a sörösüveget. — Úgy sincs benne semmi.

Holnap megint a meccs előtt lesz a verseny. Most a salgótarjániak jönnek. Az ottani négyszázast, Bedét, már ismerem. Tavaly legalább tíz métert vertem rá a fiúra. Baranyai, az edzőm, azt mondta, hogy ebben az évben semmit se javult. Akkor pedig nincs vész.

Ez a verseny előtti utolsó edzés. Tegnap még megkínzott az öreg. Öt négyszázat futtatott velem, három perces szünetekkel. Látszólag egyszerű feladat: futsz négyszázat, pihensz három percet, aztán megint egy kör és így tovább, egészen az ötödik körig. Mondom, egyszerű dolog ez. Legalábbis, elmondani az. Megcsinálni már nehezebb. A harmadik négyszáz után az ember úgy érzi, hogy a szíve tévedésből felköltözött a torkába és ettől nem kap levegőt.

Ma azonban jó napom van. Verseny előtt nincs kemény edzés. Bemelegítőnek futok egy könnyű ezret, aztán néhány repülővágta. Ennyi az egész.

Baranyaival még tegnap megbeszéltem az edzést.

— Csak lazítani, semmi többet — mondta. — Jó formában vagy. Bedét pedig ismered.

Bedét valóban ismertem. Kétszázig jól tartja magát, el is húz a mezőnytől. Aztán elkezdi nyújtani a lépteit, egyre inkább erőlködik és a cél előtt teljesen lemerevedik. Talán nem is annyira tehetségtelen, mint rossz taktikus. Az első kétszázon kifutja magát és nem tud újítani.

Tavaly Salgótarjánban a verseny után elmondta, hogy neki csak az első kétszáz a fontos.

— Sohase az a döntő, hogy kétszáznál ki az első — mondtam.

Bede összehúzott szemmel nézett rám és kiitta a borát.

— Ha valaki a célnál nem tud első lenni, akkor legalább kétszáznál legyen az — mondta olyan ünnepélyesen, mintha vallomást tenne.

— Hülyeség.

— Az — bólintott rá. — Hülyeség. Neked az, mert te vagy az első. Nekem nem.

— Ha nem bízol magadban, hagyd abba. Anélkül úgyse megy. Csodálkozva nézett rám.

— Ezt meg honnan szeded? Miért ne bíznék magamban? Kétszáznál még mindig első voltam.

Másnap, amikor újra találkoztunk, letagadta az egészet.

— Ugyan, menj már a hülyeségeddel — mondta felháborodva. — Mi az, hogy csak kétszáznál akarok első lenni? Nem ettem meszet. — Elhallgatott. Egy ideig elnézett a busz felé, ahol már gyülekeztek a többiek, aztán odavetette: — Azért, mert tegnap te győztél, még nem kell azt hinned, hogy jobb futó vagy, mint én.

Miért jutott éppen most eszembe ez a beszélgetés? Nem is tudom. Talán csak azért, hogy önkéntelenül is biztosítsam magam: ezt a versenyt már a rajt előtt megnyertem. Nem is lehet másként. Aki úgy indul neki a négyszáznak, hogy eleve elkönyveli, csak kétszáznál lesz az első, az eltemetheti magát.

Fölhúztam a szögest és kimentem a pályára.

A nap már alább bukott a park fái mögé s a levelek közül kiszökő szél megmozgatta a melegtől áporodott levegőt. Ez az időszak volt az atlétáké. Máskor tarkállik a stadion a futóktól, ugróktól, dobóktól. Most alig néhányan lézengtek a pályán. Mindenki a holnapi versenyre készült és csak rövid, könnyű edzést tartott.

Talán ezért is tűntek fel azonnal a futballisták. Kék melegítőben futottak a salak mellett a tüvön. Egy kupacban mind a tizenegyen. Hát ezek meg mit keresnek itt, gondoltam. Délelőtt szoktak edzeni, nem ilyenkor. Köszöntem Dobosnak, a távolugrónak, aztán lassú, kocogós iramban elkezdtem a bemelegítést.

Az első kör felénél utolértem a futballistákat. Hangosan röhögcsélve beszélgettek. Ez megdühített. Futás közben nincs duma, enynyit már megtanulhattatok volna, gondoltam és elhúztam mellettük. Éreztem, jó formában vagyok. Az ilyet megérzi az ember, ezt tapasztalatból tudom.

A futballisták közt ott futott Béres is. A múltkoriban ő magyarázta el nekem, hogy az atlétika hülyeség.

— Mire jó ez apám? — kérdezte miközben csak úgy újjal kotorta le a sörről a habot. — Érdekel az valakit? Futtok ott, mint a kerge birkák, bele a nagyvilágba. — Két kortyra lenyelte az egész sört. — Marhaság, no, ez az igazság.

Béressel együtt jártunk főiskolára. Amíg be nem került az első csapatba, a kutya se törődött vele. Aztán hirtelen minden megváltozott körülötte. A lányok úgy néztek rá, mint a földreszállt angyalra. Ő meg adta a nagyot.

— Cédulát oszthatnék nekik — mondta magabiztosan.

Erről ugyan nem voltam meggyőződve, de az mindenesetre tény, hogy az volt az első vizsgaidőszak, amikor semmiből sem húzták meg.

A második körnél legalább száz métert vertem rájuk.

— Tudod — mondta Béres — jobb lenne, ha futballal próbálkoznál. A múltkor láttalak, amikor a kézilabdásoknak védtél. Azt a hatméterest istenien fogtad. Beszélj Jánosival.

Béresnek igaza volt. Mindig szerettem védeni. Ha Baranyai nem beszél rá a futásra, biztos kapusnak megyek. Ez azonban régen volt. Most kezdjek valami újat, amikor az atlétikában már nevet szereztem magamnak? Két hétig rágódtam a dolgon, aztán elmentem Jánosihoz. Ő volt a futballcsapat edzője. Türelmesen meghallgatott.

— Tudja mit? — mondta aztán. — Én ki se próbálom magát. Kapusunk van bőven, négyszázasunk meg csak egy: maga. Világos?

Többet nem is beszéltünk róla. Legalábbis Jánosival nem. Mert azt, hogy Baranyai már előzőleg tudott a tervemről és megkérte Jánosit, hogy rúgjon ki, azt csak később tudtam meg.

A negyedik körnél befogtam őket. Éppen a célegyenesnél haladtunk el, amikor egy teljes kört vertem rájuk.

Azt hiszem, nem felejtem el egyhamar. Szép, sugaras tavaszi

GONDA ZOLTÁN RAJZA

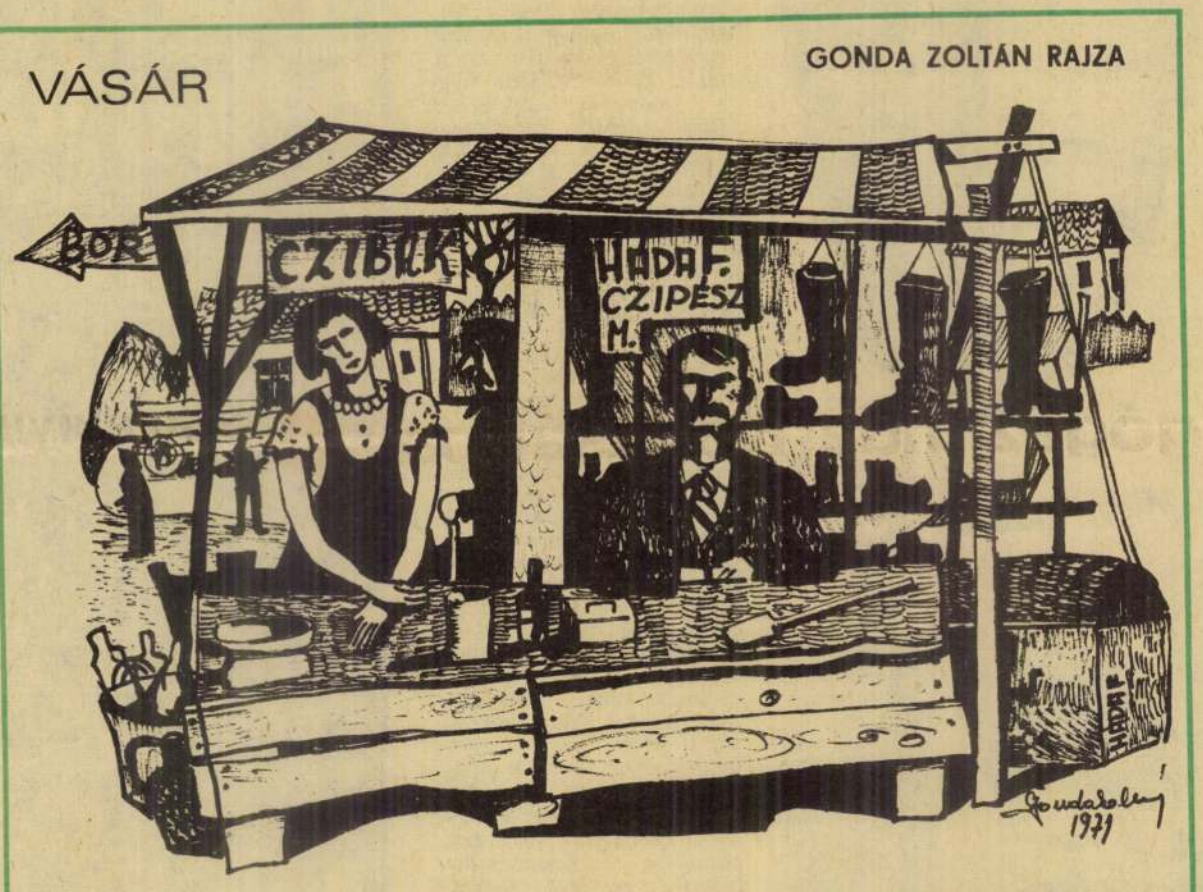

RUDNAI GÁBOR

HEGEDŰVERSENY

ORATÓRIUM

(Bartók Béla II. Hegedűversenye nyomán)

KÓRUS:
Mi, az elevenen pokolra-szálltak,
térdig a hóban,
menni a hóban,

TAR LÖRINC:
Látok, uram, látok,
nem egyet, nem százat,
látok, uram, látok,
néznem is gyalázat,
nem látom, nem látom
seholsem a kádat.

ZSIGMOND KIRÁLY:
Bünös vagyok, bünös,
ezerszer jaj annak,
purgatóriumban
kit tisztulni adnak.

TAR LÖRINC:
Aki ide belép,

TAR LORINC:
Látok, uram, látok,
nem egyet, nem százat,
látok, uram, látok,
néznem is gyalázat,
sziszegő fullánkját
hallom, uram, hallom
a gáznak.

BESZÉLŐ:
Fúj a szél.
Lebegve, kiterjesztett szárnnyal,
mint egy eltévedt madárka,
egy sál kering a levegőben.
Kié volt?

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963 JUN 29.

ÉLET ÉS IRODALOM

Rien József

harapok, fulok, reszketek.
Fű a fű társa, gyík a gyíké,
tigriseké a tigrisek.

1021

Riesz József: Fej

pesarói kezdeményezés mégis nagy jelentőségű. Innen figyeltek föl még a tengeren túl is Gaál István és Sára Sándor *Sodrásban* című filmjére, s ma már világszerte számontartott olasz, francia, cseh rendezők is sokat köszönhetnek e vonzó, gálamentes ifjúsági „mustrának".

Szereplők és szerepjátszók

Az idén Latin-Amerika bontakozó művészete, s a harmadik világ helyzete volt a fő téma. Baráti adományokból, sőt illegálisan készült, cenzúra-tilalmazta filmeket hoztak át a tengeren túlról, autentikus híradásokat a minden képzeletet fölülmúló elnyomásról, az örökös éhhalál árnyékában elő, járványok tizedelte tömegekről, hangot adva szenvedélyes, de homályos, gyakran álutakra tévedő szabadságvágyuknak. Az olasz baloldali filmesek vendégeként népes küldöttségek kísérték e filmeket, számolva a veszéllyel, hogy többé haza sem térhetnek. Pesaróban találkozhattak Nyugat-Európa és az olasz egyetemi városok lázongó diákságával, de különös, luxuskocsikon érkező, csészealj-napszemüveges, elefántcsontszipkás „little darlingokkal" is, akik unalmukban forradalmárnak csaptak föl, s a maoista „kulturális forradalom" igéivel „neveztek be" a fesztiválra. Küldöttségek képviselték az európai szocialista országokat, de itt voltak

akik az en
dalmi mű
tek, nem
rükből, ne
fő célok r
gát, nem
sem, hogy

Filmek

A feszti
Joris Yver
egy illegál
kumentum
val kezdő
rendőrség
hangoskod
azt diktál
folytatódj
maradt.
mint csele
film *vagy*
tívája vá
egyelőre
manifeszt
nult meg
olaszok e
rájuk jön
dukciójuk

1033 APR

1021

HÁROM KIÁLLÍTÁSRÓL...

Legutóbbi számunkban megírtuk, hogy a Fővárosi Bútorkereskedelmi Vállalat javaslatunkra a házgyári lakások egy-egy típusát eredeti méretben díszletszerűen faelemekből felépíti. Most a Lenin körúti áruházukban egy szovjet 2 szobás és egy dán $1^1/_2$ szobás házgyári lakást méretheiyesen felállított és berendezett. Ezzel a kezdeményezésével lehetőséget nyújtott a vásárlóknak, hogy vizuálisan is lássák miképpen és milyen bútorokkal tudják berendezni otthonukat. De a vállalat még fejleszti is ezt a gondolatot, mert elkészíti egy-egy épület emeletének összes lakásait egy három méteres makettben és a kapható bútorok ugyancsak méretarányos kicsinyített mását, hogy az üzletben a vásárló hivatásos lakberendező segítségével kiválogathassa és berendezze, céljainak legjobban megfelelő bútorokkal lakását és ennek megfelelően vásároljon.

Nagy előrelépés történt ezzel az újítással a vásárló érdekében: megkímélik attól, hogy olyan berendezési tárgyakat is megvegyen, amelyet a lakásában helyszűke miatt nem tud elhelyezni.

1—2. kép. A szovjet házgyári lakás (szoba méretek: 5,59 × 3,06 m. és 4,50 × 3,06 m.) minta szobáinak részlete. Nagyon praktikusan oldották meg többek között az ablak előtt az étkezés lehetőségét. 3. kép. A dán házgyári $1^1/_2$ szobás lakás nappalija (mérete: 5,2 × 3,80 m.), ahol a nagy sikerű »Othelló« garnitúra reprezentatív módon érvényesül.

4. kép. Ugyanezen házgyári típus $^1/_2$ szobája, melyet hálófülkének rendeztek be (mérete 4,50 × 2,60 m), itt a fekhelyeken kívül még az öltözködő asztalnak és az ágynemű tartónak is van helye.

Természetesen a képen látottak csak egy variánst mutatnak, de mindenkinek módjában áll ott a helyszínen önálló kombinációkra is. A szobákat minden hónapban más-más bútorral rendezik át — itt van tehát az alkalom Kelenföld, Zugló, Óbuda, Csepel és a vidéki városok jövendő boldog lakástulajdonosainak otthonuk korszerű berendezésére és bútorigényeik kielégítésére, amennyiben ismerik már lakásuk típusát és nagyságát.

*

Segíti a modern lakás kialakításának nem könnyű feladatát a Szék- és Kárpitosipari Vállalat is, akik az olcsó és megbízható tömegbútorok mellett exkluzív kárpitozott bútorok gyártásával is foglalkoznak. Szeretnénk, ha az utóbbi termékeikből minél többet láthatnánk az üzletekben is — például a nagyon szép vonalú, lila műszőrrel bevont és piros lakk csiszolt faállványzatú fotelt. (5. kép.)

*

A harmadik kiállítást az Iparművészeti Múzeumban láttuk, ahol Riesz József iparművész mutatta be teljesen újszerű bőrkompozícióit. Lenyűgöző hatásúak. Minden lakás dekoratív díszítését nagyban segítené, ha ezeket a talp és puha bőrből készített misztikus maszkokat és faliképeket az Iparművészeti boltokban vásárolhatná a közönség. (6—7. kép.) Külön figyelmet érdemel az ivókészlet bőrtokja és érdekes fülmegoldása, a külső felületet szines égetett figurális díszítéssel, nagyon hatásosan oldotta meg a művész. (8. kép.) Nem elhamarkodott jóslat, ha azt mondjuk, hogy ezeknek az újdonságoknak hazai és külföldi sikere biztos — természetesen, ha kapható lesz.

(Bohanek Miklós felvételei)

Lugosy Bálint

1

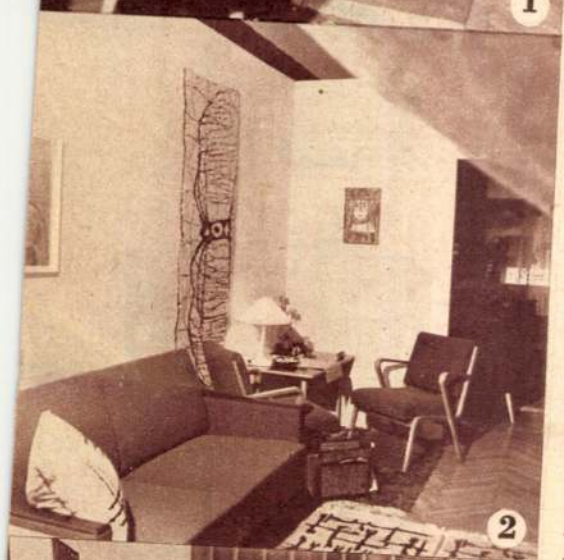
2

3

4

5

6

7

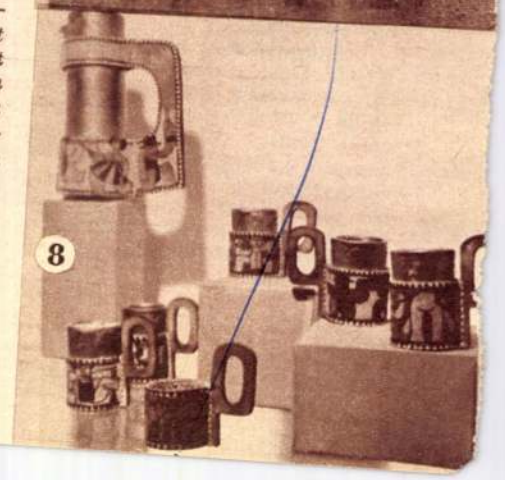
8

1. Lila fémszálas alkalmi blúz, fekete düsessz nadrággal.

2. Laminált arany lurex ruha, rágombolható fekete csipke blúzzal.

3. Terakott-barna kockás négy gombos angol kosztüm. Illik hozzá a rózsaszínű sportpulóver és kalap.

4. Zöld-fekete pepita könnyű szövetruha, a csípőre csúsztatott övvel.

5. Ismét laminált fehér lurex kosztüm, a kabátot a saját anyagából Diorrózsa fogja össze. A blúz fekete-fehér nagyvirágos lurex anyagból készült.

„Kísér a Cser-trió"

Évekkel ezelőtt Párizsban jártam. Francia ismerősöm az év szenzációját akarta megmutatni, ezért műsoros lokálba vitt. Közvetlenül a zenekar elé ültünk, magas, svéd típusú gyönyörű szőke táncosnő részesített a sztriptíz élményében, s én bűvölten néztem átszellemült, kígyózó mozdulatait. Sejtelmesen szólt a zene és ekkor véletlenül a zongoristára pillantottam. Unottan szánkáztatta ujjait a billentyűkön, félrehúzott szájjal motyogott valamit a gitárosnak, nevetgélt, majd rágógumijával szórakoztatta önmagát. Elszégyelltem magam. A színpadra már nem tudtam felnézni, a produkció lealacsonyított unalmával, ott számomra már csak »vetkőzött« valaki. Miért jutott ez most eszembe? Elkezdődött a tavaszi divatbemutató szezon s én tavaly ősz óta figyelem egy olyan szereplőjét ezeknek a bemutatóknak, aki kedves, csodálkozó szemeivel, kitűnő ritmusérzékével olyan pluszt ad ezeknek a bemutatóknak, amelyet a párizsi Crazy Horse lokál zongoristájának illett volna adni. Ez a lány Tordai Mária, a Hungária bár beat-gitárosa.

— Amikor először kérték fel együttesünket, hogy divatbemutatón is játsszunk, a zenei összeállítást improvizáltuk. — Amit egy-egy ruha eszünkbe juttatott, azt kezdtük játszani. Ha például egy sárga komplét mutat be a manöken, a »Sárga tengeralattjáró« című Beatles számot, a ma nagyon divatos katona zubbonyhoz hasonló kabátnál a »Könnyűlovassági indulót« kendős, pártás ruhácskánál, a »Volga dalt«, nagy szélű kalapnál amerikai cowboy dalokat. Ez a »poen-zene« mindig mosolygást vált ki a nézőből, és a manökenekből egyaránt.

Egyszóval, mint muzsikus és mint nő egyformán kedveli a divatbemutatókat?

— Nagyon szeretek zenélni és öltözni. Mindkettőt kamaszkorom óta, szenvedéllyel űzöm. Az öltözködés miatt sokat kikaptam szüleimtől, mert már 13 éves koromban szerettem volna »nagylányosan« öltözködni, de a gyakorlás elmulasztása viszont soha nem fordult elő.

— Férjem, Cser László, az együttes vezetője, ismeri a manökenek kedvenc számait és ma már nincs olyan bemutató, ahol ne játszanánk a »Felkelő nap házá«-t, a »Ramóná«-t.

Van kedvenc manökenje?

— Van, de nem mondok nevet, csak talán annyit, hogy magas és szőke.

A legutóbbi bemutatón talált olyan ruhát, kabátot, amit szívesen hordana?

— Hogyne. Az egész kollekciót. Kivétel természetesen a színpadi jelmezhez hasonló, szerintem ma még komikus maxi.

Saját ruhatárában természetesen túlsúlyban a fellépő ruhák vannak. Minden este reflektorfényben állni, színpadképesen, kisminkelve, divatos frizurával, bizony nem olcsó dolog.

— Meg tudom oldani néhány kis ötlettel. A felsőrészt cserélem minden este, a hosszú nadrág, vagy a szoknya hosszabb ideig is maradhat. Sima, leengedett hajjal játszom egyik nap, másik nap feltűzöm kontyba, ha már egyik sem friss, vagy nem sikerült, jön a paróka.

A Hungária lokál-közönségének esti, alkalmi ruhái és a divatbemutatók merészebb vonalú kollekciója után, mi a véleménye a köznapi, a pesti utcákon hordott divatról?

— Talán csak egy mondatot. Tovább kell gyorsítani és a mai divathoz még közelebb hozni a konfekciót.

Perczel Piroska

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1968 JIJN 1

1021 Riesz József

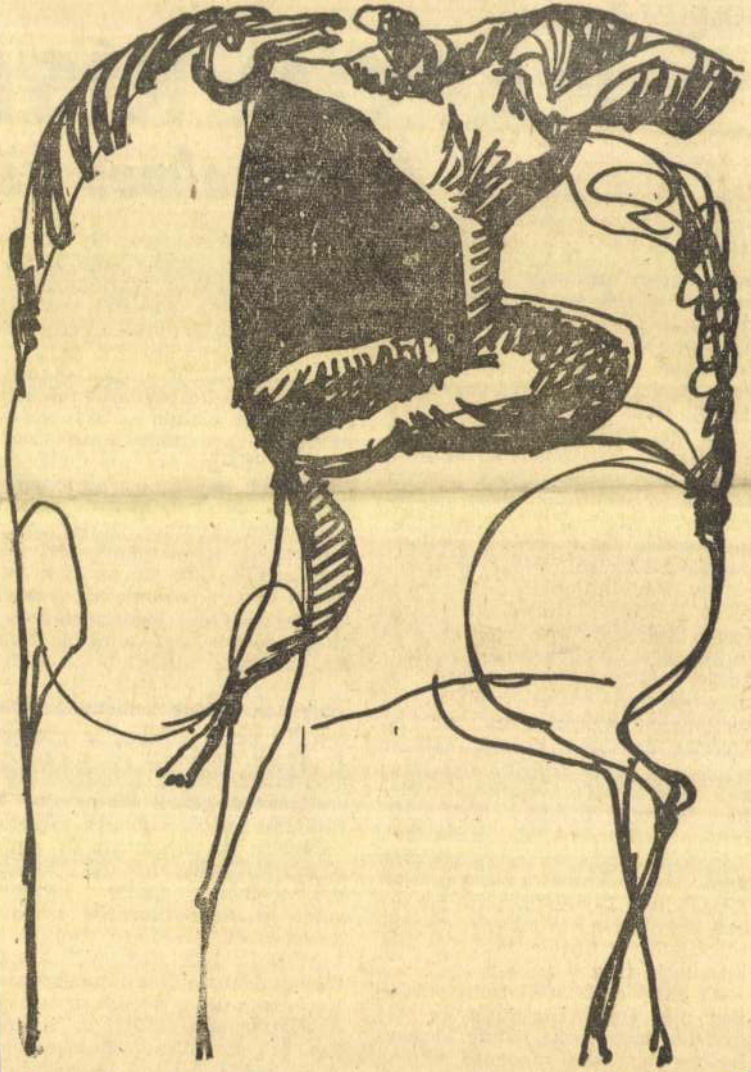

Riesz József: Lovas

BOLDIZSÁR IVÁN:

HÁROM KISÉ

I. A gyötrelmes ké

(Hírmondás.) Az utóbbi hetekben három érdekes kísérletnek voltam tanúja és részben résztvevője is, Európa nyugati felében. Az egyik képzőművészeti, a másik színházi, a harmadik politikai vagy inkább társadalmi vagy gazdasági, vagy mind a három, vagy egyik sem. Ha létezne ez a szó, azt mondanám: európológiai. Mind a három kísérlet bennünket is érint s nem csupán azért, mert hagyományos hazafias kötelességünk tájékozódni *egész* Európa szellemi megmozdulásairól, stílusirányzatairól és gondolati áramairól, hanem azért is, mert a harmadik tárgya éppen *egész* Európa volt. A másodiké egy olyan színházi próbálkozás, amely magas szintű, de meg-megmerevedő színpadi művészetünknek ihletést adhat. Az első kísérlet önmagát kereső, sokszor eltájolt, a tegnapelőttit modernnek vélő képzőművészeti közvéleményünknek mondhat hírt arról, milyen irányzatokkal, eszmékkel, kifejezési módokkal, eszközökkel, nem utolsósorban anyagokkal küszködnek Londonban és Párizsban a festők, a szobrászok, a szobrász-festők, a festő-szobrászok és a kitikusok, meg a nézők.

Az előző mondattal tulajdonképpen már fejest ugrottam az első kísérlet mélyvizébe. Hadd kapaszkodom most ki a medence szélére, hiszen előbb a cím — „A gyötrelmes képmás" — körüli nehézség-

van valami újrakezdés, új lehetős gek keresése, amely egy kicsit 45—46-os évekre emlékeztet. város tele van sárgába, pirosb kékbe öltözött fiatal vezetőkk akik ellentétben Wilson miniszte elnökkel, akiről azt mondjá hogy a Tőké-t a második fejezetn abbahagyta, olvasták Marxot, i merik és igaz, hogy hozzáolvast tegnap Maot és ma főképp Marcuse-t, de mindenképpen szemmel nézik a világot s ben elsősorban a művészetek hely Amikor az újjászületett Jelenk Művészetek Intézete és ifjú ve tői az újat, a különbözőt keres a nyugati világ művészetében, emberi képmással találták mag kat szemközt. Miért?

(Egy kék polgár keménykalapba

Nézzük végig először a kiállítá A képek, szobrok és még-nev nem-talált újfajta műalkotások szerkezetek között könnyebb l rátalálni az okaira is, a követk ményeire is ennek az új emb központúságnak, az új figura művészetnek, amely lehetet volna a nem-figuratív művés szerepe és jelenléte nélkül. ugyancsak lehetetlen volna az tömegtájékoztató és tömegszórak tató eszközök, a a film, a televí a tranzisztoros rádió, a magn fon, a 45-ös olcsó hanglemez nagy példányszámú képes he pok, szóval a sokat emlege *mass media* nélkül.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

VAS NÉPE
Szombathely

1969 OKT 23.

1021

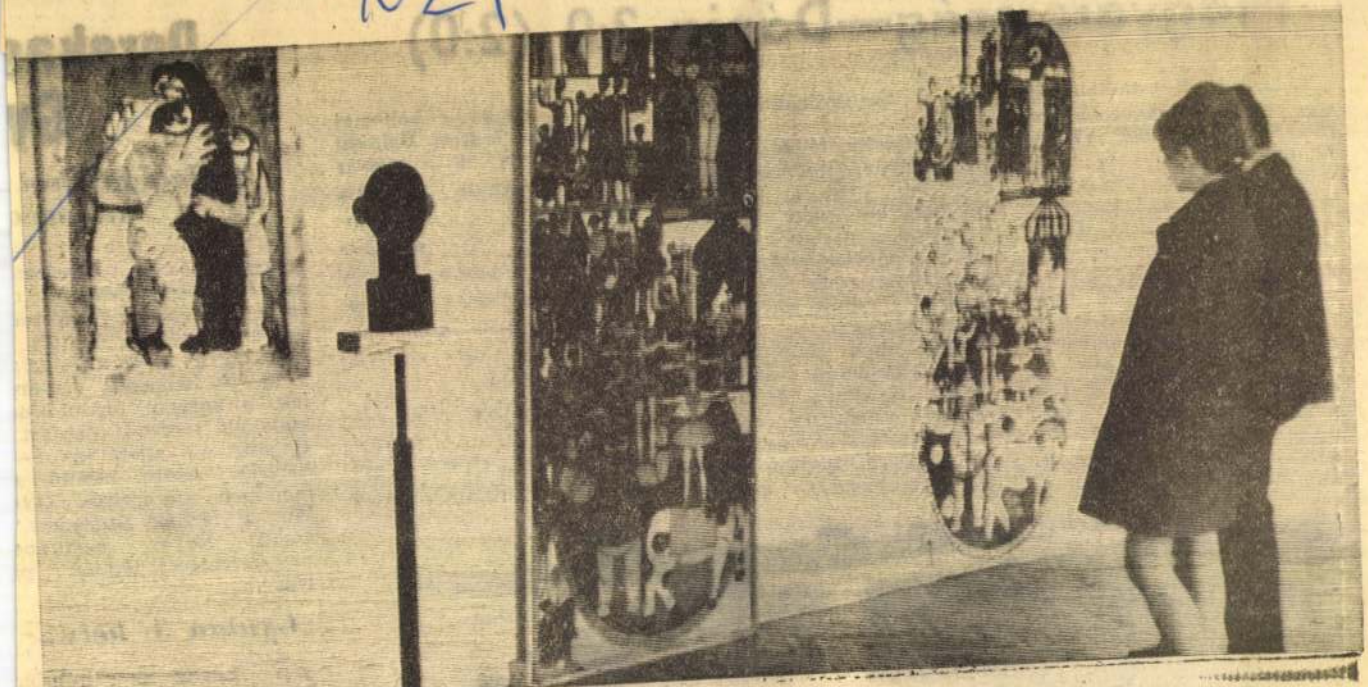

Riesz József

Riesz József kiállításán... A Savaria Múzeum nagytermében a mai magyar iparművészet egyik érdekes egyéniségét mutatja be művészi bőrmunkáit: bőrszobrokat, bőrmetszéseket, bőrfestést, domborítást és grafikákat. Képünkön egy részlet a kiállításról.

Foto: Jó

Magyarország—Dánia 3:0

Budapest, Népstadion, 50 ezer néző, játékvezető Ott (NSZK) Labdarúgó VB-selejtező.

Magyarország: Szentmihályi — Kelemen, Páncsics, Ihász, Halmosi, Szücs, Fazekas, Kocsis, Bene, Kozma, Zámbó.

Dánia: Poulsen — J. Larsen, H. M. Jensen, J. N. Möller, T. Nielsen, Michaelsen E. Nielsen, Thorst, P. Madsen, P. Jensen, S. Lömerlarsen. **Csere:** Thorst helyett J. Kaersgaard (63. perc), P. Madsen helyett A. D. Andersen (80. perc).

tak el Szentmihályi kapujához.

A második félidőt huszáros magyar rohamok vezették be, már az első öt percben két nagy gólhelyzet adódott a dánok kapuja előtt. A meglehetősen erélytelen játékvezető nem torolta meg a dánok kirívó szabálytalanságait. Kozma, Zámbó, majd Halmosi szorult rövidebb ápolásra. Óriási fölényben játszott a magyar csapat, két esetben is leterítették a magyar játékosokat a 16-oson belül. Ott játékvezető azonban

res volt **nagyon kellemes meglepetést keltett Halmosi kitűnő játéka, aki a magyar válogatott egyik legjobbja volt. Szücs** is hatalmas munkát végzett. **Kocsisra** legjellemzőbb dicséret, hogy méltó helyettese volt **Göröcsnek. Bene** szokásához híven gólratörő volt de időnként eltűnt.

A főmérkőzés előtt Magyarország utánpótlás-válogatottja 3:0 arányban győzött Dánia utánpótlás-vá-

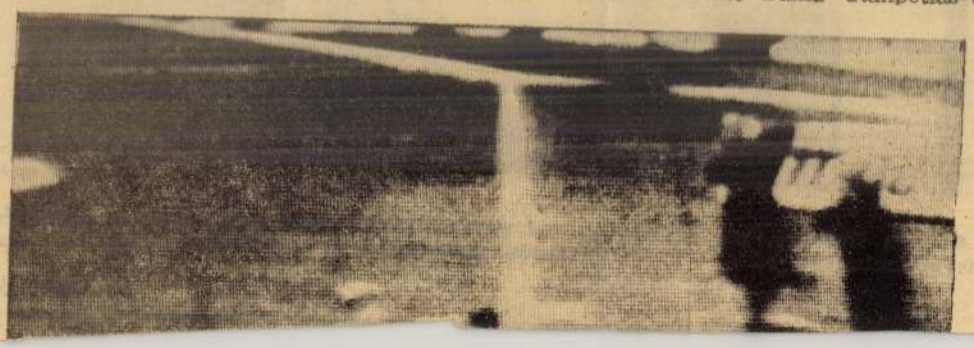

Gy

A Haladás női kilenced

Hat városban rendezt meg 19 megye legjobb n és férfi atlétáinak részvétel vel a Béke-kupa döntőit. csapatok az 1—6, a 7—12 a 13—19. helyekért versen tek, a korábbi fordulókb kialakult sorrend alapján. Haladás női atlétái az 1— helyekért sorra kerülő döntőben szerepeltek Gy lán, a férfiak Szegeden 7—12. helyek egyikén megszerzéséért léptek pá lyára.

Gyulán 3 hely...

— Leányaink minden megtettek Gyulán a sikere szereplés érdekében, mondotta *Gibba István* szak osztályvezető. Az első hel sorsába ugyan nem tud tunk beleszólni, 43.5 pon tunkkal azonban dobogós

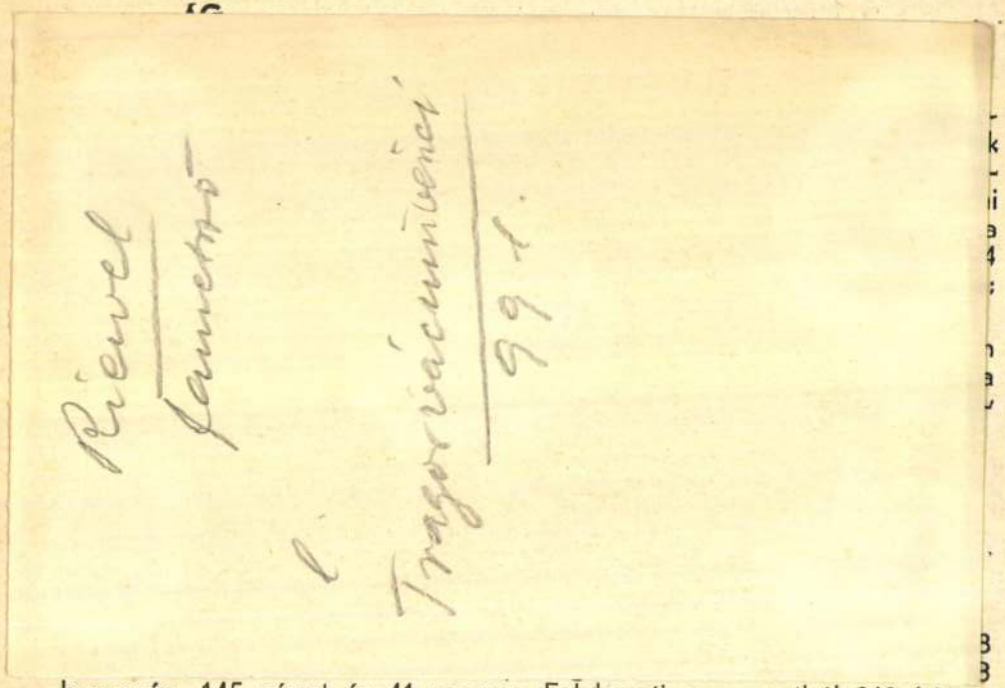

bunyevác, 145 német és 41 magyar. Felekezeti szempontból 260 lakosa a rk., 86 az evang., 6 a ref. és 7 egyéb vallások hive. Az összpépességből

lommal. A Dráva áradásaitól rendkívül sokat szenvedett mindig a falu lakossága. 1828-ban 115 házból álló helység volt 804 rk. vallású lakossal.

BABARC.

Kisközség a mohácsi járásban, enyhén dombos vidéken. Hozzátartoznak Babarcpuszta és Korpád. Területe 3310 k. hold. Lakósainak száma 1521, akik közül 129 magyar, 1388 német anyanyelvű. 1439 személy a rk. 76 a ref. és 18 a g. kel. egyházak hive. Foglalkozási tekintetben 1174 lakósa őstermelő, 209 iparos, 12 kereskedő, 7 közlekedési alkalmazott, 25 közszolgálati alkalmazott és szabadfoglalkozású, 4 napszámos, 79 nyugdíjas és 11 házicseléd. A községben van rk. és ref. templom. Lakóházainak száma 355. Az elemi oktatást a róm. kat. és ref. népiskolában és a rk. általános továbbképzőben nyerik.

A pécsváradi apátságnak adományozott birtok 1015-től kezdve. A Bencés szerzetesek templomot is építettek a faluban, mely a közelben lefolyt mohácsi csata alatt a faluval együtt elenyészett. Az ősi magyar faluba németeket telepítettek a XVIII. század elején. A pécsváradi apátságtól 1777-ben Mária Terézia királynő elvette és a Tudományegyetem alapjához csatolta. Róm. kat. templomát 1756-ban építették.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1969 OKT
VAS NÉPE
Szombathely

Riesz József bőrmunkái a múzeumban

1021

Tegnap este nyílt meg a szombathelyi Savaria Múzeumban az idei kiállítási évad egyik legizgalmasabb tárlata Riesz József iparművész bőrmunkáiból és grafikáiból. Már a társítás is jelzi, hogy a *hagyományos képzőművészeti és iparművészeti műfajok közt szerves kapcsolatot* keres és bizonyít a művész (valamint a kiállítást rendező Savaria Múzeum), s ez a társítás hasznára válik az egész anyagnak. Nemcsak a rokonítás miatt, hanem azért is, mert a szerves összefüggést az eredettől, *a grafikai megfogalmazástól a bőranyag míves kidolgozásáig* felvázolja. Ezekre az összefüggésekre és a bőrművesség új fellendülésére, vitathatatlan művészi értékeire valamint az anyag megmunkálásának nehézségeire hívta fel a közönség figyelmét *dr. Szentléleky Tihamér* múzeumigazgató is megnyitójában. Az újszerű elrendezésben kiállított bőrdomborítások, bőrszobrok, bőrmetszések, bőrfestmények, rajzok, festmények érdekes betekintést nyújtanak a fiatal iparművész (1933-ban született, első önálló kiállítása tavaly volt) műhelyébe, módszereibe és egy iparművészeti ág útkereső törekvéseibe.

(B. L.)

(A múzeumi hónap *mai eseménye* a szombathelyi *Romkert* újjárendezett kiállításának megnyitása délután 3-kor)

Riesz József

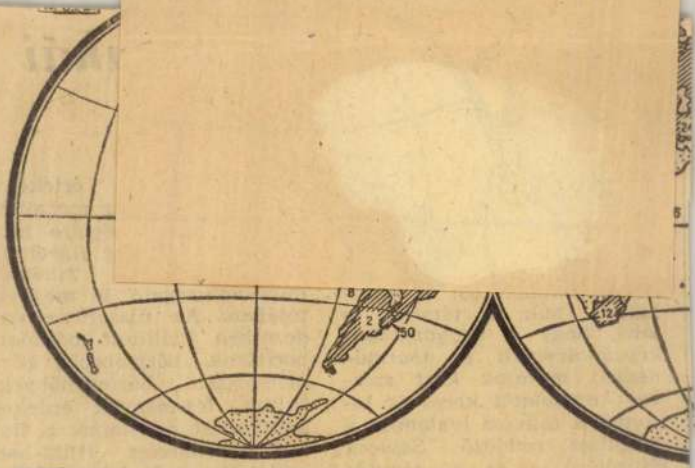

A Szakszervezeti Világszövetség tagországai

1945. október 3-án Párizsban 56 ország szakszervezeti mozgalmának képviselői megalakították a Szakszervezeti Világszövetséget, amely jellegét tekintve nemzetközi demokratikus osztály- és tömegszervezeti szö-

272	Nr. 144	Marcus Riemer III, M 1756, † 1787, avagy — *oder* Marcus Riemer IV, * 1757, M 1783, † 1831.	1 x
		a) Evőkészlet magántulajdonban. — *Tafelsilber in Privatbesitz.*	
	?	*b)* Esketési korona. — *Griech. orient. Hochzeitskrone.* Miklós-templom, Brassó — *Nicolaus-Kirche, Kronstadt.* Gy: 289, 2.	

DEMBINSKY B.
A MAGY. KIR. OSZTÁLYSORSJÁTÉK
FŐELÁRUSITÓJA
Postatakarékpénztári számla-szám 17599
Bankszámla:
Székesfővárosi Községi Takarékpénztár
Telefon: 1-511-97.

Budapest, 1937. április 15-én.
II., Zsigmond ucca 8.

Osztálysorsjáték összes húzásairól.

MÉLYEN TISZTELT CIM!

Ön a játékterv tanulmányozásánál biztosan meggyőződött arról, hogy a nagyobb nyeremények csak a későbbi osztályokban kerülnek kisorsolásra és ezért minden félnek saját érdeke, hogy a már megkezdett sorsjátékot folytassa,

mert csak kitartás vezet a kívánt eredményhez.

Csatoltan megküldöm Önnek bizalommal a követ-

A. Riekert jelzéssel 19.y.

„Folyóparti táj"

o.v. 37x58 cm J. l. b.: A. Riekert

Utiáltási ár: 8000 ft

BÁV 49.Képaukció Budapest,1979.szeptember

Johan Georg Frölich Riemer, szijgyártó

1719-ben vettek fel Sopronban a szijgyártó és csiszár céhbe. 25% olvi 15 jegy.

Domonkos Ottó: A soproni magyar szijgyártók és Csiszárok történetéhez. 255.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XVII. 1963.

Hüpffel Balthasar Riemer, szijgyártó 4DK

1700 ban vették fel Sopronban a szijgyártó és csiszár célybe. 259 old 15 jgy.

Domonkos Ottó: A soproni magyar szijgyártók és Csiszárok történetéhez. 255.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XVII. 1963.

MDK

Riemer József

174-175 kép. Könyvfedéltervek.

Szemelvények az iparművészeti iskola munkaiból.

Magyar Iparművészet 1912. 212.o.

Riemer ötvös-család M.D.K

Brassóban dolgoztak

Kampis, Magy. műv. Bp. 1960 459

M.D.K.

Riemer család, ötvösök

Brassóban dolgoztak a XVIII. században. 459.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa, III. köt. A képzőművészetek, a zene, a színház és a film. Minerva, 1960. Bpest

---

Riemer Johann Georg

obvos

Brassó 1853.

mester

(A) 1854. 37 l

Riemer János György ifj.

ötvös

belép. 1812. ápr. 6.

irod

Gy. Brassó Erd. Muz.

383.

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ...

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Riemer Johann G.

ötvös 1802

Lárd

Gyárfás Brassó 140

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

ezem:

.....

helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

R i e m e r Márkus építész

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
354.
"Pályázatok"

MDK.

Riemer Márkus

A pozsonyi posta- és táviró épület tervpályázatán a 6oo koronás III. dijat kapta.

Müvészet 19o2 354.l.

MDK

Riemer, Marton, Károlyi budapesti épitészek

az alábbi pályázaton III. dijat nyertek

Pozsonyi posta és távirda épület. Magyar Pályázatok 1903. 1. sz. 12,13,32.l.

R i e m e r Márkus építész

M Ű V E S Z E T
II.évf. 1903.
65.
"Kitüntetések"

MDk.

Riemer Márkus

A pozsonyi m.kir. posta- és távirdaigazgatóság épülettervének pályázatán a 8oo koronás harmadik dijat nyerte.

Müvészet, 19o3. 65. 1.

Riemer Márkus, építész

Művészet, II., 1903. 335.

Kitüntetések.

Riemer Márkus, budapesti építész M.D.K.

Károlyi Emillel és Martos Ákossal közösen első díjat nyert a kaposvári törvényszéki palota tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf.

máj. 13. sz. 10. old.

MDK

Riemer, Marton, Károlyi bpesti épitészek

az alábbi pályázaton I. dijat nyertek.

A kaposvári törvénykező épület és fogház pályatervei. M. Pályázatok 1904/5. 4. sz.

Riemer Márkus, építész M.D.K.

Ci Marton Ákos körös terve 1400 koronás második díjat nyert a nagybecskereki törvénykerési épület- és togház pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.

márc. 8. sz. 10 old.

MDK

Riemer Márkus, 1896

A m. kir. József Müegyetemen oklevelet nyert építészek névjegyzéke 1873-1928-ig. Épitő Ipar - Épitő Müvészet 1931. jun. 1. 89.l.

Riemensberg v. Radmansdorf, Albert

litogr. Bécs 1833

l.

Bielz Portrkat

403. 4.

z. műtár-
ir. állam-
árlejtést
aszfalt
, Bada-
143.757
nit kő-
burkolatra
tra 143.315
5748 kor.
altgyár

esztették a

pitése.)
ebruár
nak beton
or. 10 fill.
la József
o P. r.-t.
er Izidor
só (Nagy-

g ajánlata

s pap-
i r. kath.
a székes-

Riemensberg v. Radmansdorf, Albert

litogr. Beis 1833

l.

Bielz Portrkat

403.4.

VET (varia) feliratú római aranypénzek VI. 130

Riemensberg R v
R. lith

Ponovis Thewrewk
Konef arczkepes vallalata rezzére több ma
Egar előkelőség arczkepet rajzolta köre
Becsben.
Ezek közül szigmálva
vannak:
Sédeni / Ambrozy Lajos /
cs. k. Kamarás és Helytartósági / Tanácsnok.
Kvyat, ~~k. Jolio~~ 40

RIEMLER, Leopold, pozsonyi asztalossegéd

L. R., Tischlergesell, + 35 éves korában, Pozsony, 1844 julius 2. (1844, 539 l)

Preßburger Zeitung

(Gerikon)

Riemenschneiderneck

tulajdonitottár végébben a Kassai szeresegyház főoltárának Szent Erzsébet ciklusát.

Genthon tagadja.

Genthon István. A régi magyar festőművészet. Vác. 1932 77. l.

/ MDK

Riehmer Pál és Orczy Gyula

terve 1000 pengős díjban részesült.

Házilag készíti el a Közmunkatanács a Boráros téri hídfő rendezésének tervét. Pesti Napló, 1936. máj. 14.

M.U.K.

Richmer (helyesen Rihmer-Granasztói) Pál, építész

Heim Ernővel és Czeczy Gyulával közös terve a hét egenlően 1000 p-vel díjazottak közé került a Borárosi-téri hídvudai hídfő környezének rendezésére kiírt pályázaton

Vállalkozók Lapja. Bp. 1936. LVII. évf.

jun. 25. sz. 3 old.

MDM

Heim-Hönsch és Riemer építészek

együttes terve egészen szokatlan, ujszerü, ugy forgalmi, mint beépitési szempontokból. Szintén második dijat nyertek.

Mit épitsünk Óbudán ?

Nemzeti Ujság. 1937. máj.2. 15.1.

MDK

Riemer Pál építész

Döntöttek a Pénzint. Közp. szabadságtéri székházának tervpályzatáról. Pesti Napló, 1937. jun. 25x 26.

Riemer Pál

Tervét megvásárolta a főváros a tubáni gyógyszálló pályázaton. Riemer Pál és Lechner Jenő közös terve.

Cikk: Botrány a fürdőben.

Magyarország, 1930.márc.5. 5.lap

MDK

Riehmer Pál, Árkay Bertalan, Hönsch László

Negyvennyolc pályázó...a Közp.Városháza ujjáépitésére. Magyarország 1940. márc. 13. 10.1.

Riemer Georg

ötvös

1758 mesterré lett.

BRASSÓ
RE. 231

Riemer Georg Marcus

ötvös 1766

láno

Gyárfás Brassó 139

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühelyf

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Riemer Georg Mark

Ötvös

1783 mesterré lett.
1831 meghalt.

BRASSO
RE. 23 l

Riemer György

ötvös

belép. 1758. jun. 10.

irod + 1796. sept. 5.

Gy. Brassó Erd. Muz.

382.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m.

évi _____ hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Riemer György Máthus

ötvös

belép. 1783. aug. 19

irod + 1831.

Gy. Brassó Erd. Muz.

384.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v.
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta.

Riemer Georg

ötvös 1776

lásd

Gyárfás Brassó 71

Riemer Georg

ötvös

1732

lásd

Gyárfás Brassó 136

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. –

Riemer Janos Kristóf

ötvös

irod belép. 1765. jan. 12.

Gy. Brassó Erd. Muz.

383.

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Riemer Joh. Crist.

ötvös

1765 mesterré lett.

BRASSO
R.E. 23 l

Riemer Johann Christof

ötvös 1737

Lásd

Gyárfás Brassó 137

_____ *műhely.*

főnökség!

_____ hó____n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ számu _____

n.

vi _____ hó_____

_____

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Riemer Markus III.

ötv.

Königsötvy 272. sz.

Riemer Markus IV

ötv

Kőmagyotj. 272. 4.

Riemer Markus

ötv. Brassó: 1690.–1720

cród

=

gegy Bo. l. nester jegy

Közölve.

..... *műhely.*

őnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

..... hó.....

.....

sajátkezü aláírás és munkásszám.

Riemer Marcus

ötv. Brassó. 1727–29

mester jegy kösötve

irod

gegy 130. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta.

Riemer Marcus

ötv. Brassó. 1756-87

cród

gegy. 130. l.

(mester jegy közölve)

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191____é

tésénél_____

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt _____, 191____

_____

tanu.

_____

tanu.

Riemer Markus

ötvös

1779. meghalt.

BRASSO
RE. 21. l.

Riemer Markus

ötvös

1727 mestere lett

1787. meghalt.

BRASSÓ
RE. 226

Riemer Markus

ötvös

1690. mesterré lett

1720. meghalt

BRASSO
RE. 27 l

Riemer Márkus

ötvös

1756 mesterré lett.
1796 meghalt

BRASSO
RE. 226

Riemer Mark

brassai ötvös

ívod

Gyér 233. L.

..... *mühely.*

...yfőnökség!

...v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... szamu .....

...am.

... évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláirás és munkásszám.

Riemer Marcus

ötvös 1690–1720

laid

Gyárfás Brassó 322

..... nevü munkás igazoltam

.....

a müvezető aláírása.

lyezem:

.....

agy helyettesének
rása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Riemer Marcus

átvös 1727 - 79

lása

Gyárfás Brassó 322

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühelyf

Miután keresményemnek 191..... év

tesénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam

Kelt ....., 191..... év

.....

tanu.

.....

tanu.

Riemer Márkus

ötvös

irod belép. 1690. aug. 12

+ 1720.

Gy. Brassó Erd. Muz.

384.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tesénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Riemer Márkus ifj.

ötvös

irod belép. 1756. máj. 4.
+ 1787 nov. 13.

Gy. Brassó Erd. Muz.

384.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta.

Riemer Márkus id.

ötvös

belép. 1727

irod + 1779. jan. 27.

Gy. Brassó Erd. Muz.

385

_____ *műhely.*

főnökség!

_____ hó____n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ szamu _____

n.

vi _____ hó_____

_____

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Riemer Máthus

ötvös 1775

laid

Gyárfás Branó 30

Riemer Markus

ötvös 1694

laid

Gyárfás Brassó 42

Riemer Marcus junior

ötvös 1772

Lőrá

Gyárfás Brassó 71

Riemer Marcus

ötvös 1736

Lásd

Gyárfás Brassó 71

Riemer Marcus

ötvös 1677

laid

Gyárfás Brassó 124

Riemer Marcus senior

ötvös 1717

lásd

Gyárfás Brassó 131

Riemer Marcus iunior

ötvös 1747

Lasi

Gyárfás Brassó 136

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191... é

tésénél ...

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ..., 191...

...

tanu.

...

tanu.

Riemer Markus

brassói ötvös

XVII-ik

l.

Közlemények

a Nemzeti Muzeum

Érem- és Régiség-

tárából. 1916. I.

evf. 1. sz. 59. l.

EGYETEMI NYOMDA

30 nap **NOVEMBER** 47. hét

13 Vasárnap		K.Szaniszló *Szaniszló*
14 Hétfő		Jozefát *Klementina*
15 Kedd		N. Albert *Lipót*
16 Szerda		Ödön *Ottmár*
17 Csütörtök		Cs. Gergely *Hortense*
18 Péntek		Péter Pál b. *Ödön*
19 Szombat		Erzsébet *Erzsébet*

Riemer Márkus

okl. építészmérnök Budapest

1891/92-ben végezte az alábbi iskolát

Jánosi II. ker. reáliskola.

119. l.

A m. kir. Kereskedelemügyi Miniszter ad II. 90.943/1933. számu rendelet
ez a küldemény kg-kint 2 filléres frankójegy felhasználásával bérmen

A feladó bizományos neve: Kelemen László

Lakhelye: Bia Dobo kör

Tartalma:

194 1 XI hóról.

Magyar Nemzet köznapi	
" " vasárnapi	
Film, Szinház, Irodalom	1
Független Magyarország	8

makulatu

T.

EUROPA

film, könyv, lapterjesztő és könyv

Riemer Márkus

épitész

A Toldy Ferenc-utcában épitendő bérház

Terverte fenti

Repr.

Jánosi II. ker. reálisk.

7.5. l.

VASÁRNAP
22
Kat. Kordula
Prot. Elöd

Ö görög

9 Jakab ap

HÉTFÖ
23
Kat. Ignác pátr.
Prot. Gyöngyike

10. Eulamp

KEDD
24
Kat. Ráfael föa.
Prot. Salamon

11. Fülöp d.

SZERDA
25

Riemer Márkus

építész

Szül: Budapest 1874

Oklevelet nyert 1896

Művészeti Főiskola 17. l.

T. 5641.

épületei látszanak, az előtérben
ivédek küzdenek, kiknek parancsnoka

: General Schlick am 22ten Jänner 1849.

tschmer.

19.4 : 26.7 cm.

1-99
17.

Riemer Markus

Müveizet 1905. 126

–1906. 71

Baldovinetti Alesso: Madon
na a zjetmek Jezussal 25 (598
2539 (374).

Riemer Märkens

Münchner 1902. 354

– 1903. 65, 335

Riemer Márkus

l.

Gereczerajztár

280.h. 281.h.

.

~~[illegible]~~ öreg parasztasszony balra fordul,
lválasztott és simára lefésült haja meg
na ránczos. ~~és~~ Száját kissé nyitva tartja
anak. Nyaka és alsó karja mezteln, váll-
i ruhája sötét szinü. Jelzése alól balra:
ól"-ból, balra az afztal sarkánál álló női alak-

33·6 cm. Gf. Almássy Tasnillotól

ki előterjesztésre (367/900) 1900: VIII. 2-án
XI. 28-án 88904 (651/900) sz. a. Kiadott
vételár kifvizettetett 1900. XII. 20-án a (457 sz.
1900. XII. 27-én (651/900). — A elszámo-
a 20417/900 szoss. leirattal (23/901).
. keretét javitotta (104/901).

v.

Riemer Mórkus

épitén Aspert

irod

Magyar Pályázatok

1905-6 9. 27. 13-15.

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláirása.

ezem:

.....

helyettesének

.

Endrényi Imre, Szeged.

Riemer Markus

ép. Budap.

ind

M. Pályázatok

1904/5. 3. 2. 9 l. 171

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
a

8. sorsz. Műhelyi minta

Riemer Petrus

ötvös

1717 nestere lett
1754 meghalt.

BRASSO
RE. 77 l

Riemer Péter

ötvös

irod beáll. 1717. okt. 5.
+ 1754. dec. 14

Gy. Brassó Erd. Muz.

386

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta.

Riemer Petrus

ötvös 1707

laid

Gyárfás Brassó 128

Riemer Simon

ötvös

1720 mesterré lett
1741 meghalt.

BRASSO
RE.

22 l

Riemer Simon

1746 — [illegible]

BRASSO
RE. 22/

Riemer Simon

ötvös

beall. 1720. okt. 5.

irod + 1741. pil. 23

Gy. Brassé Erd. Muz.

386.

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

yezem:

.....

zy helyettesének
ása.

- Endrényi Imre, Szeged.

Riemer Simon

ötvös

beall. 1746. aug. 2.

irod

Gy Brassó Erd. Muz.

386.

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

yezem:

.....

zy helyettesének
sa.

- Endrényi Imre, Szeged.

Riemer Simon

ötvös 1711.

Lásd

Gyárfás Brassó 129

Riemer Simon

ötvös 1741

laid

Gyárfás Brassó 134

RIEMLER, Leopold, pozsonyi asztalossegéd

L.R.,Tischlergesell,
† 35 évesen, Pozsony, 1844, júl.2.
[1844, 539 l.]

Pr.Z.

Riemmel

Hobrák

Ferenc József Koronázása Domborum

21 x 13 cm.

Jml.

GÖNCZ. (Abauj.)

Biskra idején épült magánházak.

Gerecze, 1906, 70 l,

RIEPEL, Anton, pozsonyi fazekasegéd

A. R., Töpfergesell, † 25 éves korában, Pozsony, 1843 szeptember 10. (1843, 515 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

RIEPEL, Georg, pozsonyi kőművesegéd

G.R., Maurergesell, 2 éves fia meghalt. (1800, 1127 f)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

MDK

Ries Gyula építész

Borb-Fabr. 56.l.

Rierich Martin

ötvös 1615

laid

Gyárfás Nagyszeben

Arch. Ért. 1910 415

Ries Antal

l.

Emléklap Sopr. 1897

25. l

téneteből az V-ik században.Aranyszá-
szárné.A keresztyén társadalom
87.Vk. 20.-
ló élete és tudományos működése.
937. 12.-
Szent István templom.Bp.1905. 12.-
nes Brahms.Mit vielen Abbildungen,
es.München,1912.Vk. 36.-
vielen Porträts,Notbeispielen und
nen,1921.Vk. 40.-
adattár.1.kötet=okmánytár.Pápa,
35.-
ar kódexek s rsa.Pécs,1936. 7.-
Hungariae.Cassoviae,1766. 25.-
nyrendszer Angliában,s annak eredete,
kalmazása.Ford.Lapsy László.3k.
45.-
ssió,rajzokkal.Adalékul a középkori
zet ismeretéhez.Régi codexekből,
mlap nélkül.)Pest,1856. 20.-
kincs.Uj átdolg.kiadás.Bp.1935.Vk. 24.-
el Dávid és Áldásy Antal.1-15.évf.
250.-
e Untersuchungen.2k.Leipzig,1870.
40.-
yar cartesiánusok.Bp.1933. 5.-
l életrajza.Bp.1895.Vk. 18.-
.1913.Vk. 20.-
ra-városi plebániák történetéhez.
12.-

RIESINGER, Franz kőmetsző (Pest) XIX. sz. közepe. MDK,

Ybl Ervin: A budai várpalota helyreállítása a XIX. sz. elején, Tanulmányok Bp. múltjából, 1956, XI. köt. 329. l. 15. jegyzet.

Riesinger János, nyergesm. M.D.K.

Sopronban dolgozott. 1813. jún. 21,-én Stingelék házának egy részét vette meg. 236.o.

Mihalik Sándor: A herendi gyár alapitója. 253.o.

Folia Archaeologica. XVII. Múzeumi Ismeretterjesztő központ. 1965. Bp.

RIESSEL, Georg, pozsonyi kőművesszegéd

G. R., Maurergesell, † 85 éves korában, Pozsony, 1814 március 11. (1814, 272 l)

Pressburger Zeitung
(Gentkon)

Riesz Béla
festő

Riesz Béla mint litografus rajzolta
köre Biró Mihály plakátjait.

Hincz Gyula: Riesz Béla festő művészről.
Művészet, 1972. április – 38 oldal

Riész Béla
festő.

Kitimő alkotói elképzelési tesznik azt, hogy sextilmintái általánosan közhéd-veltek. A Monte-Carlói kiállításának nagy sikere volt.

A incz gyula: Riész Béla festőművésszről.
Művészet, 1972. április – 38 oldal.

Riesz Béla
festő

Riesz Béla a sokoldalu magyar
műzen ismert Angliában, Olasz-
országban, Franciaországban, sőt
Amerikában is.

Szincz Gyula: Riesz Béla festőműbeszéről.
Műbészet, 1972. cíp zilis - 38 oldal.

Riesz Béla
festő

„Monte Carló"
(regro)

Ilmicz Gyula: Riesz Béla festőművészről.
Művészet, 1972 április – 38 oldal.

Riesz Béla

festő

Riesz Béla sokoldalú művész, textil-
terverő, grafikus-litografus, technikai
felfedező és festőművész. Autódidakta
kiint tört utat magának.

Ihincz Gyula: Riesz Béla festőművészről.
Művészet, 1972. április - 38. oldal.

Riess József

Börzsönyivel szerepelt a Mai magyar iparművészet c. kiállításon az Iparművészeti Múzeumban.

Szilágyi Péter: Mai magyar iparművészet; Iparművészet, 1972/6.sz. 18.p.

Riesz Ede

tatai mérnok

térképe

1837

lárd

z

Dornyay Béla dr

Régi tatai térképek

Tata 1937

5 – 12. l.

MOB. könyvt.

V 12-1
62

Ries2 Jakab

pécsi kőfaragó

1768. jun. 27. kötöttek meg az alkut Ries2 Jakab kőfaragóval, Ri ~~se~~ a domonkosok pécsi temploma részére egy kisebb tabernakulumot csinált hat oszlopra folyondárral 200 forért.

Németh Béla. A pécsi dominikus-ház története Pécs 1903. 44. l.

Kath. P. sz. Antal
Prot. Tóbiás

Izr. 30. Ros Khodes

CSÜTÖRT.

14

Kath. N. sz. Vazul
Prot. Vazul

Izr. 1. Thamusz Ros Kh.

PÉNTEK

15

d.u. 5 F.

Kath. Kreszcenc
Prot. Vid

SZOMBAT

16

d.e. M.

Kath. Reg. sz. Fer.
Prot. Jusztin

Izr. 3 S. Korakh I. P.

M.D.

Ries József
iparművész

Az iparművészeti kiállításon bemutatta cipő terveit.

Kertész Magda: A textil és bőr iparművészei.
Nők Lapja, 1966. július 23. - 14 lap.

Ries József M.D.K.

Szegedi-sarku női utcai cipő 1959. repr.
" " " " " "

Ipari művészet Bp. 1960.

Ries József M.D.K.

Női utcai cipők 1959. repr.

Társtervező: Tudás János.

Ipari művészet Bp. 1960.

NDK

Riescher Benedek kőmives legény

részt vett Buda ujjáépitésében 1686 után

Scheen Arnold: Buda épitőmestereiről töredékek; vázlatok I. Kik épitették ujjá Budát az 1686. évi romokból? Művért 1957. VI. évf. 4. sz. 299. l.

Riesz

epítén nevét a Képzőmüv. Főiskola alapitásától számitott első harminc évben végzettek közül kiemelve emliti

Rónay György: Intézkedések és tervek a művésznevelés megreformálására 1918-ban és 1919-ben. Müvtört.Ért. 197o.2.sz. 141-147. 1.

146. 1.

MDK

Riesz József

Riesz József /cipőterv/ résztvett a IV.Orszg. •
Iparm.Kiáll.-on.

IV.Országos Iparművészeti Kiállítás.Műcsarnok.
Budapest 1959.Dec. 18 - 1960.Jan.31. Kat.

MDK

Riesz József, cipőterv

4. orsz. iparműv. kiáll. Műcs. 1959.

Riesz József

Iparművén réntvén az Kultura kiállításon

Perneczky Géza: A magyar iparművészet a nagyvilág küszöbén

Magyar Nemzet 1968. ápr. 23. 4. o.

M.D.K.

Riesz József
grafikus

"Illusztrációk"

Élet és Irodalom, 1968. jan. 24. -5 lap

Riesz József

Börmunkáiból

Kiállítása volt a

Savaria Muzeumban

Beztalan L.: Gyorsmérleg 1969

Vas Népe 1969 XII. 25

Riesz József

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1969 OKT 14

VAS NÉPE

Szombathely

— *RIESZ JÓZSEF IPARMŰVÉSZ bőrmunkáit kiállításon mutatják be Szombathelyen a Savaria Múzeumban. Az ünnepélyes megnyitóra október 17-én, pénteken délután fél 6 órakor kerül sor. Beszédet mond dr. Szentléleky Tihamér, a Vas megyei múzeumok igazgatója.*

1021

Riesz József iparművész

Bőrmunkáiból kiállítása volt a szombathelyi Savaria Múzeum Gan

Művészet 1969 dec.

Riesz József cipőtervező

Az Iparmüvészeti Főiskolán végzett

Két cipőterv (szepró)

Magyar Ifjúság 1966 XI. 19

M.D.K

Ricsz József
ipszarművész

Bőrmunkáit az Iparművészeti
Muzeumban mutatta be.

—: Kiállítások

Művészet, 1968. május - 48 lap

MDK

Rien József, iparművész

Kiállítása lesz az Iparművészeti Múzeumban.

—: Prizma 13, Hetek, Három plus kettő 6

ESTI HIRLAP hk. 1968. jan. 29.

MDK

Rieb József, iparművész.

Bőrmunkáit az Iparművészeti Múzeumban márc. 9-én megnyíló kiállításon mutatja be.

— : Hi —

8.

Népszabadság, Bp. 1968. márc. 8.

MDK

Riesz József, iparművész

kiállítása márc. 8-án nyílik meg
az Iparművészeti Múzeumban.

— : □ Riesz József 2

ESTI HIRLAP Bp. 1968. március 6.

MDK

Riesz József

Kiállitási hir

Művlszet 1968 máj.p.48.

Riész József
grafikus

M.D.K

„Lovas"

Élet és Irodalom, 1968. jun. 1-3 lap.

Kiss József
grafikus

M.D.K

"Fej"

Élet és Irodalom, 1968. jún. 29 - 10 lap

Rimabányai falképek 1. mestere

Síkszerű, dekoratív felfogású, a vonalaknak nagyobb szerepet szalajdonít, jól komponál; eleven színek. (Diadalív, és a Szt. László legenda ábr.) - 1360-70 körül.

Prokopp Mária: Gömöri falképek a XIV. században.
/Müvtrört.Ért., 1969. 2. sz., p. 128-147./
p. 141-142.

Riesz József
ejszmívész

A szombathelyi Savaria Muzeumban
bőrmunkáit mutatta be.

— : —

Münisset, 1969. december - 31 lap

Riesz József, bőrműves

– vásárolt tőle a nombathelyi Savaria múzeum.

A bőr szobrásza
Magyar Ifjúság, 1971. júl. 30. 13. l.

Riesz József, bőrműves

– saját készítésű antalának és nékeinek leírása. Lakása falain maszkok, pajzsok, tükrösök, körplasztikák bőrből.

A bőr nobrásza
Magyar Ifjúság, 1971. júl. 30. 13. l.

Riesz József, bőrműves

1969-ben a nozubathelyi Savaria múzeumban volt első kiállítása.
A TV Galériája augusztusra tervez egy tárlatot számára.
Megbízást kapott a székesfehérvári Alba Regia premójának burkolatára.

A bőr nobrásza
Magyar Ifjúság, 1971. júl. 30. 13. l.

Rien József, bőrműves

Mark
repr.

Ács Horváth József: A bőr nobrásza
Magyar Ujúság, 1971. júl. 30. 13. l.

Riesz József, bőrműves

Bőrszobor
repr.

Ács Horváth József: A bőr rabtársa
Magyar Hírlap, 1971. júl. 30. 13. l.

Riesz József, bőrnobrász

Falusi búcsú

repr.

Ácsthováth József: A bőr nobrásza
Magyar Ujúság, 1971. júl. 30. 13. l.

Riesz József. Iparművész

- textilterverőnek, díszítőfestőnek készült. Cipőterverőként dolgozott. 3 szakmát tanult.
Nagyapja székely ácsmester volt. a székelyföldi Ó-Budán született. Anyja mosónő.

A bőr szobrásza
Magyar Ifjúság, 1971. júl. 30. 13. l.

MIK

Riesz József

Kiállitási kritika

Esti Hirlap 1968 jan.29.

MDK

Riesz József

cipőterv

4. Orsz. Iparműv. kiáll. Műcs. 1959. dec.

Riesz József

Megbízást kapott a művész, hogy a Margitszigeti Thermal-szálló körlekedő folyósokat bőr figurális kompozicióval díszítse.

—: Vízszteri munkák.
Művészet, 1979. ~~[illegible]~~ december – 47. lap.

Riesz József iparművész

„Mai magyar iparművészet" c. kiállítást az Iparművészeti Múzeumban rendezték, ahol „tükrös"-e szerepelt, mely bőrből, színes technikával készült.
(említve és repr.)

Lugosy Bálint: Művész az iparban — Mai magyar iparművészet.
Ez a Divat, 1973. (?) 26.

Riesz József

„Tükrös", festett bőrrel díszített, 1969.
71 x 33 cm

Mai magyar iparművészet I.
Az Iparművészeti Múzeum kiállítása
1972.

Riesz József

„Tudnós" / festett Cornel díszített, 1966., repr.

Mai magyar iparművészet I.
Az Iparművészeti Múzeum Kiállítása
1972.

MDK

Riesz Sándor építész

Magánépitési...engedély. Épitő Ipar, 1909. dec. 26. 498. o.

MIH. RIETHER, textilfestőmester

HAUOT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 153.- Herr Mih. Riether
Felvétel ideje: 1797. 11. Sept.
Hová vették fel: Eisemstadt,/Kismarton/. 157.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA? A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

K.D.K.

RIETL Péter szobrász

1720. Kapuvár, r. k. Templombau Tér-
delő angyal átfaragásáért 10,—
forintot kap

Aggházy: Barokk szobrászat... Bh. 1959.
I. 262. II. 128. l.

Rietmann
pesti nobrair

l.

Tanulmányok Bp.
multjából.

III. 97. l.

– METALLGEGENSTÄNDE.

1—1100.

enfejedelem alakjával, aranyozott bronz, tagozott négy-
óraház, vésett és áttört renaissance diszitéssel, tetején
recsenfejedelem lándzsával, kézijjal és fején tiáraalaku
örmige Stutzuhr mit der Figur eines Mohrenhäuptlings,
ierten Sockel steht das viereckige Gehäuse mit gravier-
. Die Figur steht zwischen vier Obelisken. Augsburg,
Illusztr. XXXVII. tábl.

zott bronz, a belgrádi vár tövében lejátszódó csata-
műve ; hasonló a müncheni muzeumban levő bajor her-
k. — Reliefplakett, Bronze vergoldet, die Belagerung
olland, um 1700. Illusztr. XLII. tábl.

s ezüstözött jelenettel, mely a pásztorok imádását ábrá-
T. fölirattal. Spanyol, 1561. — Plakett, Bronzeguss, mit
Anbetung der Hirten darstellend. Spanisch, 1561.
Illusztr. XLII. tábl.

rirattal. G. du Pré munkája. Francia, XVII. sz. e. f. —
Rundschrift. Französisch, e. H. XVII. Jh.

, öntött bronz. Jelezve: G. DU. PRE. F. 1624. Francia,
v. Medici. Französisch, 1624.

Rietmüller Mátyás

nyomdász

MDK

1677–78 ig működött a nagyszombati akadémiai nyomdában

Fritinger K. Hazánk könyvnyomtatóistb.

Gratekai Szemle 1892. 11. 181 l.

Rietschel

Nobrûr

l.

Bartha Liszt

51. l.

~~Bácsmegyei dokáczok IX. 131.~~

Rietquester

Plan de la Ville et chateau de Temesvar... la ville est rendue le 18. Octob. 1716. Alul Temesvár látrepe a kávlatban. jel: Rietquester Ingenieur et capitaine. A la Haye chez Pierre Husson.

Rubrics. Magyarország várak.

70. l.

Rietquester

magyarországi rajzai által a
nemetalföldi Kiadóknak
tett jó szolgálatot.

Bubics. Magyarországi vé-
rak. stb. VII. l

Dóra Gusztáv

festő.

Rietschel

neinet nobrán

wód 1854

Csat Liszt I.

173. l.

54./93 6 szám

Műemlékek Méltóságos
Országos Bizottsága

Helyben

Budapest

~~VI Ostlott L ut 1~~

utána. IX Rákóczi utca 10.

SZERENCSE D 1921
10 f MAGYARORSZÁG
10 f MAGYARORSZÁG
SZERENCSE-JÁTÉK HIVATALA

Rietschel

reinet szobraiz. 1854

wod

Csat Liszt I.

172. l.

BUDAPEST
935 JUN. 12-22

Rietti A.

Szemere Miklós
archeje, olaff ó
Repr.

Zarándy A. Gáspár

Huba vére Szemere.
Bp. 1910. 23. tábla

ó oldalt nerő
kép. Egy másik
hemben festett
arch. 1909-ből
ugyanattól
repr. u.o.
24. tábla

József, II-ik, császár, arczk.

III. 114.

Riett János

asztalos

Pest 1702

l. Rómer Flóris

A végi Pest.

Bp, 1873:

124. l.

oktatásügyi Miniszterium.-

yó évi január hó 16-án kelt 12 számu
ahhoz, hogy a t. Országos Bizottság
ezőlapok I. sorozatából megmaradt e-
erüljenek forgalomba. Az e célra szük-
költségeket az ajánlattevő cég erre
a után fogom kiutalványoztatni.-
i március hó 21-én.

A miniszter h e l y e t t :

Rieter András

l. Rieder A

MDK

Rietti

Szemere Miklós, repr.

Vasárnapi Ujság 1911. 15. sz. 287.1.

Riettmüller

l.

LykaMagyműI800-50

325-6.l.

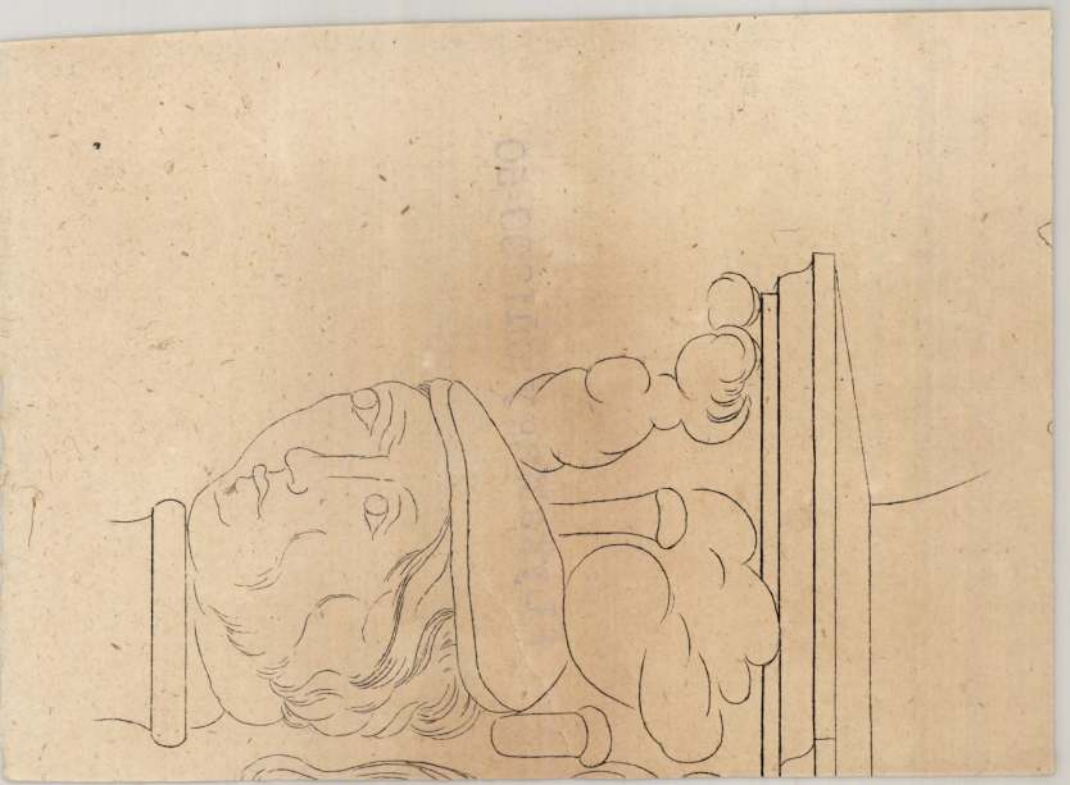

Riettmüller

Läb. III. 67

Riettsel Christian

Könyvkötő

1721 – 22.

Nagydisznód.

Schullertzwei

346, 347 l.

Tobol

Ricwel A

fametro

Ród

Z

Keill 150.l

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbi

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Rievel A

Irod

Kemény Lajos: A Va-
sárnapi Ujság illusztrá-
lói 1854-58. Vas. Ujs
1909. 150. l.

P~~2~~1

Rókus, Ráp

(8)

30

16. ábra

MDK

Riewel

Csicsvai várrom.
vlsz. Zombory rajza, Riewel famatszete

Vas. Ujs. IX. 1862 XII. 28. 616 l.

berényben" c. /8 lap; 4 rajz/
0/65-1./

szti ház berendezése" c. /2 lap/
gozása" c. /3 lap/
4/65./

sterség" c. /9 lap + 1 rajz/
5/65-a/

ő fénykép + 1 mell./
35/65./

MDK

Riewel

Hegedüsné Lina. Rohn Alajos rajza, Riewel fametszete

Vas.Ujs. VI.1859. X/16. 493 l.

MDK

Riewel

Hadi viseletek a XVI. sz.-ban
Vizkelety rajza, Riewel fametszete

Vas. Ujs. VII.186o,VI.3. 273 l.

Riewel MDK

Szt.István első magyar király. Rohn Alajos rajza, Riewel fametszete

Vas.Ujs. VII.186o. VIII/19. ~~11~~ 4o9 l.

MDK

Riewel

Vándorlások Szepes megyében. I. Nedecz és Csorsztin vára. Boem Tivadar lőcsei festő, Riewel fametszete

Vas. Ujs. VII. 186o. I.l. 5 l.

Vasárnapi Ujság VIII.
1861. I.20.- 25 l. Zakariás

Klauzál Gábor arcképe. Riewel fametszete.

Vasárnapi Ujság VIII.
1861. III.3.- 101 l. Zakariás

A dévai várrom. E. Riewel fametszete.

Vasárnapi Ujság VI.
1859. VI.12.- 285 l.

Zakariás

Pünkösd ünnepére. Fékoldalas fametszet.
Riewel metszette.

Vasárnapi Ujság VI.
1859. IX.4.- 425 l.

Zakariás

Fehérhegységi utiképek. A főpiac, városháza és főőrhely Pozsonyban. E.R. / Riewel / fametszete.

Vasárnapi Ujság V. Zakariás
1858. XII.26.- 616 l.

A libényi egyház. 1. Alaprajz, 2. homlokzat,
3. portalé. Mindhárom Riewel fametszete.

Vasárnapi Ujság VI.
1859. I.9.- 17 l.

Zakariás

Váci uj fegyház. Riewel fametszete.

Vasárnapi Ujság VII.
1860. XII.2.- 593 l.

Zakariás

Csangery Antal arcképe. Riewel fametszete.

Vasárnapi Ujság VII.
1860.X.28.- 529 l.

Zakariás

Palóczy László arcképe. E.Riewel fametszete.

Vasárnapi Ujság VII.
1860.V.27.- 256 l.

Zakariás

A szobránci fürdő. E.R. / Riewel / fametszete.

Vasárnapi Ujság VII.
1860.III.18.- 133 l.

Zakariás

Popovics Vazul arcképe. E.Riewel fametszete.

Vasárnapi Ujság VII. Zakariás
1860. III.18.- 136 l.

Gr^of Sztáray nagymihályi kastélya.
E.Riewel fametszete.

Vasárnapi Ujság VII.
1860. VI.17.- 300 l.

Zakariás

Urak fürd"je Szklenón. E.R. / Riewel /
fametszete.

Vasárnapi Ujság VII.
1860. VI.17.- 296 l.

Zakariás

Szklenó / Bars megyében /. E.Riewel fametszete.

Vasárnapi Ujság VII.
1860.VII.29.- 372 l.

Zakariás

Hunyady János egyháza Tövisen.
E.R. / Riewel / fametszete.

Vasárnapi Ujság VII.
1860.V.27.- 261 l.

Zakariás

Pünkösd ünnepére. Riewl féloldalas fametszete.

Vasárnapi Ujság VIII.
1861.IX.22.- 448 l. Zakariás

Tátra- hegység. E.R. / Riewel / fametszete.

Vasárnapi Ujság IX.
1862.VI.8.- 273 l.

Zakariás

Pünkösd ünnepére. Allegorikus féloldalas fametszet. Rieweltől.

Vasárnapi Ujság VII.
1860. VII.22.- 357 l.

Zakariás

Dr. Bókai János arcképe. E.Riewel fametszete.

Vasárnapi Ujság VII.
1860.VII.15.- 345 l.

Zakariás

Szécsen Antal arcképe E.Riewel fametszete.

Vasárnapi Ujság VIII.
1861.IV.14.- 169 l. Zakariás

Bezerédy István. Riewel fametszete.

Vasárnapi Ujság VIII.
1861. IV.28.- 197 l. Zakariás

Diósgyőri tó. Fametszet. E.R. / Riewel /

Vasárnapi Ujság VIII.
1861. V.17.-232 l. Zakariás

Pünkösd ünnepére. Féloldalas fametszet. Riewel.

MDK

Riewel fametsző

Riewel és Weinem fametszők készitették "Hódolat a királyi párnak" c.művet Rohn A. rajza után.

Vas.Ujs. 1857. 157.lap

Riewel E.

Jametsro

Gróf Szécsen Antal

archeje.

Repr.

Vas. Ujs

1860. 29. szám

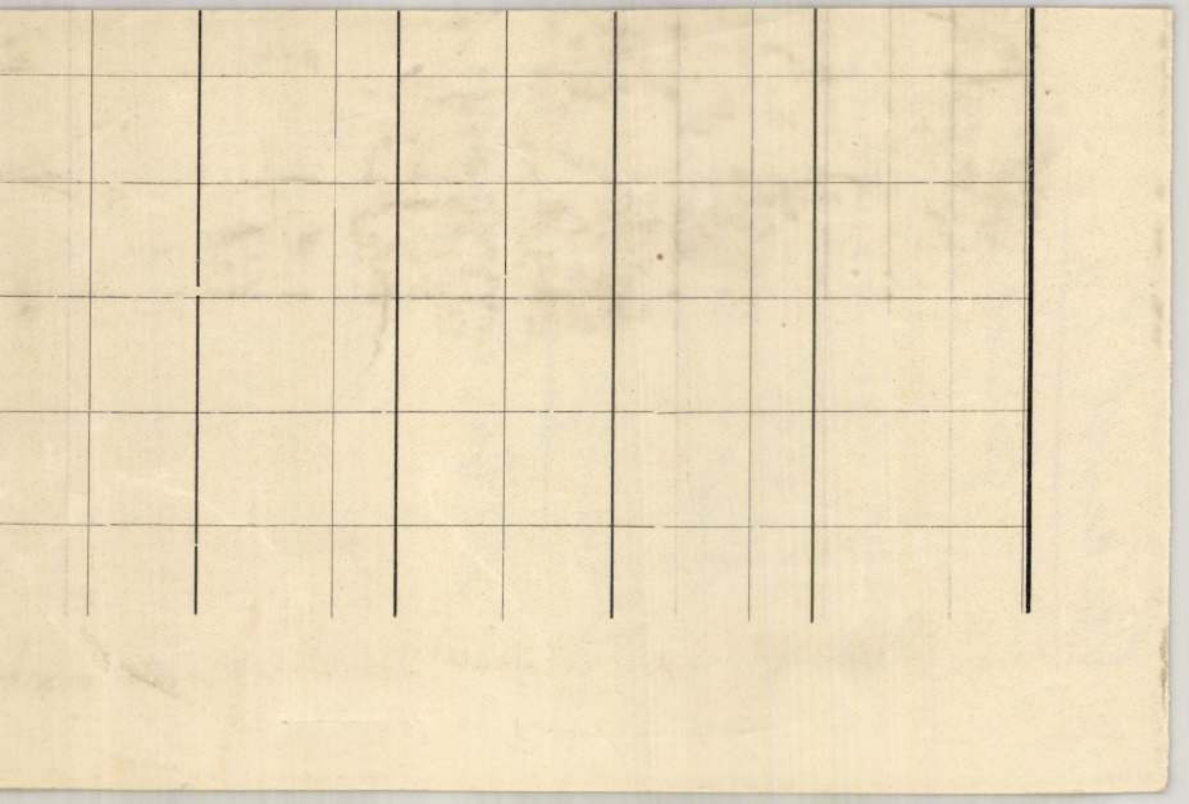

Riewel

famétszö

Lása *) Rohn fasztöt

Riewel

1. Klauzál Gábor. fam. Vas. ujs. 1861. 3. H.

2. Bezerdj István. fam. u. ott. 1861. 15 H.

Riewel

Aba III d magyar kiráf.
fam. Riewel. A Rohn.

Riewel

fam.

Gf. István, I^sö Magyar

Kiráf.

fam. etc.

A. Rohn rajza után

n. Riewel sc.

4°.

Riewel

fametsző

Virkelety Béla
rajza után: Had-
viseletek a XVI. szá-
zadban c. famet.
szete. repr.

Nagy Magyarkép

I r. 257 l.

HELYSÉG

UNGVÁR

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

KOR

ŐRZÉSI HELYISÉG

Városház.II.em.Népmüv.Biz.

TULAJDONOS titkári hiv.

MÉRET

TÁRGY

Az ungvári vár gipszmodell

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS

FÉNYKÉP, RAJZ

Riemenschneiderneck

tulajdonitottak vegébben a Kassai szeresegyház főoltárának Szent Erzsébet ciklusát -

Genthon tagadja -

Genthon István. A régi magyar festőművészet. Vác. 1932 77. l.

E. Riewel

Emlitendő.

1) Báró Prónay Gábor
fanatnet. jelz. E.R. sc.
Vas Vjs 1857. 47 n

1) Hadi
ba fa
utá
1860.

Riewel E

fametsző

1. Popovics vazul arcképe. fam. E. Riewel sc. Vas. Ujs 1860. 12 szám

2) Gróf Sztáray nagy-mihály kastélya. Vas Ujs 1860, 136 l

E. Riewel

1) Hadi vizeletek a XVI. Izaád-
ban fam. Vizeleti rajza
után m. Riewel. Vas. Ujs
1860. 273. l

E. Riewel

1. Gróf Hécsen Antal
fam. E. Riewel sc. Vas.
Nys 1860. 29 sz

2) Dr. Bókai Lajos, fam.
Riewel. sc. Vas. Nys
1860. 30 sz

3) Béla választ a Kard
és Korona Közöst. Riewel
sc. Vas. Nys 1860 -
39 szám

4) Palóczy László arch.
Vas. Nys 1860. 44 sz
E. Riewel sc.

5) Csengery Antal. fam
Riewel sc. Vas. Nys.
1860. 49 sz

Riewel

fametszö.

1856 ban a Vas. Nyscig részé-
se dolgozott.

Emlitendö:

1) Pünkösd. fametszet.
Vas. Nys. 1856. 165. l.

Riewel

fametsző.

1) Szkalka. fam. Riewel sc. Vas. Ujs. 1859. 364.

2) Hegedűsné Lina (szimmöviszüs) A. R rajza után Riewel sc. fam. Vas. Ujs 1859. 42. sz.

Riewel

fametszö.

1859-ben dolgozott a Vas. Ujs.

részére.

A váci uj t egyház. Vas. Ujs.
1859. 17. l.

Igen gyenge, de egyszer szinvonalán
álló fametszet.

RIEZ Adalbert Béla Jenta

Opálos sinek ömhangja
Riez Béla Monte Carlóból

Vasarnapi Sirek, 1985. juli. 14. 6.

dalmi újításokat sem nagyon. Az Ernst Múzeum alaprajza miatt két térrészre tagolódott a tárlat, így a munkák elhelyezése is egyszerűvé vált: a folyosókra osztott első részbe zsúfolódtak a festmények, a kisebb objektek, míg a nagyteremben főleg installációkat és nagyméretű szobrokat helyeztek el. A tér szűkösségéről árulkodott az is, hogy a grafikák a lépcsőházba szorultak.

A tetszetősebb, illetve fajsúlyosabb munkák zömét a nagyteremben találhattuk, itt szerepeltek az új művésznemzedék legfelkészültebb és legd mikusabb tagjai. Az *Újlak-csop* amely a lebontásra ítélt Újlak mozi tett bizonyságot az elmúlt év során lönleges affinitásáról a környezeté installáció terén, most az ablakok e kijelölt „box"-ban teremtette meg n mális eszközökkel, utalásokkal, kol tív szakrális terét. Hozzájuk hasc könnyedség jellemezte a népszerű dományos-fantasztikus ízléssel á tott objekteket: *Várnai Gyula* repe zootrope-ját, *Reisz Péter* és *Juhász tila* festői, dobozba zárt komputerk

Müemlékek Országos Birottsága

B u d a p e s t
VI Arena-ut 41

Ungarn

Rákóczi út 10

Riewel E.

Palóczy László
archeje.

Vas. Ujs. 1860

44 sz.

E. F. SIPMANN Wwe.
Marburg a. L.

SKV – 80–5361–0

Riez Adalbert Béla, festőművész

MEGHÍVÓ

A Kulturális Kapcsolatok Intézete és a
Szépművészeti Múzeum meghívja

Riez Adalbert Béla

(Monte-Carlo)

festőművész kiállítása megnyitására

1980. augusztus 28-án, csütörtökön 16 órára

Szépművészeti Múzeum
Budapest, Hősök tere.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Riez Adalbert Béla

1980 OKT 12

SOMOGYI NÉPLAP

festőművész

1021

Bárban. Riez Adalbert festménye.

(Képeiből a Szé művészeti Múzeumban rendeztek kiállítást.)

ismerhető
levéltár több

A levéltá
a szerkeszt
kutatásra i
tudja. Évek
velődéstörté
gezésre kés

Tagja szá
vezetnek. C
tesévé vála
sulat. S mi
a városban,
vinciálisnak
Kiverekedn
nyű. Néha
emlékezik erre Kanyar maga is. De ma már nincs értelme megkérdezni: miért vállalta? Annyira magától értetődő a válasz: ezért.

Mert e kis szó a nehéz fajsúlyúak közül való.

Munkáját számos magas állami és megy kitüntetéssel ismerték el.

Csupor Tibor

RIEZ ADALBERT BÉLA

Riez-kiállítás

Medúza

Riez Adalbert Béla magyar származású, Monte-Carlóban élő festőművész ötven képét ajándékozta a magyar államnak. Ebből az alkalomból, 1973 és 1976 után, ismét kiállítása látható Budapesten, ezúttal a Szépművészeti Múzeumban. E tárlatra az utóbbi hét esztendő munkáiból válogatott az egészen sajátos festői műfajt teremtő Riez. Nem ecsettel, hanem papírtölcsérből folyatva juttatja az „isoplaste"-ra a különleges festéket és késsel „dolgozza el". A festéket sem lehet sehol sem megvásárolni, maga állítja elő anilinpor, aceton és lakk keverékéből, ezért fénylenek-világítanak zománc izzására és márvány ragyogására emlékeztető színek a képein. Ugyanakkor, mintegy ennek ellentéteként, de mégis e módszerből következően, művei között külföldön is sok elismerést szerzett „köd mögötti" tájak és fák megformálásai, külön helyet foglalnak el. Egyébként is, mintha a legtöbb képe előtt különleges köd szivárványlana.

E munkássága mellett, ahogy mostani katalógusában is olvashatjuk: „Riez Adalbert Béla nemcsak festészetével reprezentálja a francia—magyar kultúra ötvözetét, de a költészetben is. Szeretettel és hozzáértéssel fordítja anyanyelvének legszebb verseit".

A nyolcvanéves művész eddigi munkássága azt bizonyítja, hogy még mindig képes az újításra, állandóan közeledik az élet valósága felé egyéni jelképeivel. S bár a látogatót elsősorban a képek dekoratív ereje vonzza magához, közelükben az elmélyedés már érzések, hangulatok fogantatására ösztökél. Új kiállítása szeptember 21-ig tekinthető meg.

*

Riez Adalbert Béla festőművészt a Munka Érdemrend arany fokozatával tüntették ki. A kitüntetést Tóth Dezső művelődési miniszterhelyettes adta át pénteken délelőtt a Művelődési Minisztériumban.

— A hónap műtárgyaként Kernstok Károly: Úrvacsora című festményét tekinthetik meg szeptemberben a Magyar Nemzeti Galéria látogatói. A Szépművészeti Múzeumba látogatók a sorozat keretében egy ismeretlen kölni mester alkotásában, a XV. századi harmadik negyedből származó Mária-szoborban gyönyörködhetnek.

...R LESZ...

...ttek a repülők — kezd-
...tt hangon az öregem-
...fölnézett az égre. Nem
...lította a fejét, látó em-
...n így kémlelí az eget,
...erek már ismerte ezt a
merev nézését. Tudta,
...yenkor látja is azokat
...őket.
...t gép volt. Először
...nagasan, hogy alig le-
...átni őket. Apró arany-
...k, ahogy megcsillantak
...ényben. De egyre lej-
...álltak. Rohamosan kö-
...k. Elhúz fölöttünk az
...k: hét nagy, fekete ke-
fejünk fölött... S már
...attognak a géppuskák:
...tra, tra-tra-tra...
...erdő messze, a folyó-
csak egy-egy fa, rit-
Belevetettük magunkat
...ba.
...a földet nézte merőn,
...n az öregember. Nem
...többet. Máskor is itt
...abba a történetet, akár-
...or belekezdett és a gye-
...e kérdezte, hogyan volt
. Most mégis kicsúszott
...in:
...s aztán?
...iféle azután?!
...át hogy volt tovább?
...incs tovább — szólt
hallgatás után az öreg-

...r vakult meg — gon-
gyerek. Sokan meghal-
...ki megúszta, az meg-
Ott veszett a szemevi-
...iszapban...

*

...emlékezett rá, hogyan
...ődött. Csak azt tudja,
...olt már. Még a nyár-
...a neki valahonnan ezt
...szgyereket az utcai vi-
...llatával, meg a tavalyi
...n piaci bódék közé szo-
...gával együtt.
...lálkodott körülötte, de
...lt.
...egember a kutyát fag-

...di, van itt valaki?
...ya jelezte, hogy van.
ember — vallatta to-
...öregember a kutyá-

— jelzett vissza egy-
...en az állat.
...árt tudta azt is, hogy
...éle, mert idegen fel-
...em tűrt meg körülötte
...a. Szerette volna, ha
...al, mert a hangból tu-
...gbiztosabban ítélni. S
...eltek a napok és mi-
...után eljött a fiú, már
...k a hangjára vágyott.
...volna megérinteni az
...s. Mert az öregember
néhány személyt, akit
...ete során megszeretett,
valami köze volt, a
...kívül tapintással is-
...meg. Megfogta a kezet,
...imította az arcot, a test
vonalait. Így ismerte meg azt az asszonyt is... Magához vette anélkül, hogy valaha is látta volna. Szép vagy, mondta neki, mert akkor még elviselhetetlen volt, hogy nem láthatja. Végigpásztázta az asszony bársonybőrét az ujjai hegyével, s voltak pillanatok, amikor úgy érezete, lát.

Később hiába próbált gondolkozni, fölidézni magában az anyja arcát, a húgáét, az ismerős leányokét — összemosódtak, szétfoszlottak a valamikori arcok. S idővel ízekké váltak a színek, hangokká sűrűsödtek a formák.

Az öregember szerette volna látni a gyereket.

— Nem szokták becsapni? — kérdezte egy nap a fiú, amikor már letett róla az öreg, hogy valaha is szóba elegyednek.

Áll a pici kis asztal előtt, nézi a tálcát, egyik felén a fényes papírba csomagolt hengerekkel, másik felén a pénzzel. (A hang irányából ítélte meg az öregember, hogy ott áll, s azt nézi.)

— Azt hiszi, hogy a pénz miatt járok ki ide?

A gyerek megvonta a vállát, de ezt csak a kutya láthatta.

— Sietnek az emberek, tévednek — folytatta szaggatottan az öreg. Van úgy, hogy kevesebb a pénz, máskor meg több. Van, aki elmegy erre, idedob egy-két forintot, azt se tudja, mi az a kályhafényesítő. Te tudod?!

— Gáztűzhely van — mondta rekedten a fiú.

*

Egyre sötétebb felhők sűrűsödtek a fejük fölött, de a gyerek csak a fák csúcsát figyelte. Még most sem mozdultak meg a levelek. Ráérnek — nyugtatta magát.

— Nem jössz többet? — kérdezte egyszer csak váratlanul, fakó hangon az öregember.

— Honnan tudja? — riadt meg a gyerek.

— Az időből. Az éjjel eszembe jutott, hogy elmégy. Egyszer el kell menni, el kell kezdeni valamit... Mindenkinek el kell kezdeni egyszer valamit...

— Megfoghatja az arcomat — mondta halkan a gyerek.

— Előbb a kezedet szeretném. Add ide előbb a kezedet!

A fiú tétován közelített az öreg felé, de az öregember más irányba nyúlt. A gyerek iszonyodva nézte a vak embert, ahogy tántorogva kapkodott eres karjaival a semmi után.

És akkor megmozdultak a fák. Először a felső ágak inogtak meg a szélben, majd lassan, fokozatosan fodrozódtak föl a levelek.

Riez Adalbert Béla, festő

RIEZ ADALBERT BÉLA, a Monte-Carloban élő magyar festőművész alkotásaiból kiállítás nyílt meg csütörtökön Budapesten, a Szépművészeti Múzeumban. A 79 éves alkotónak mintegy 30, sajátos technikával, lakkfestékkel készült munkáját láthatja a közönség szeptember 21-ig.

8.

Népszabadság, Bp. 1980 aug. 29

MK SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Riez Adalbert Béla festőművész

NÉPSZAVA

1980 SEP 6

8 1021

Riez-kiállítás

Medúza

Riez Adalbert Béla magyar származású, Monte-Carlóban élő festőművész ötven képét ajándékozta a magyar államnak. Ebből az alkalomból, 1973 és 1976 után, ismét kiállítása látható Budapesten, ezúttal a Szépművészeti Múzeumban. E tárlatra az utóbbi hét esztendő munkáiból válogatott az egészen sajátos festői műfajt teremtő Riez. Nem ecsettel, hanem papírtölcsérből folyatva juttatja az „isoplaste"-ra a különleges festéket és késsel „dolgozza el". A festéket sem lehet sehol sem megvásárolni, maga állítja elő anilinpor, aceton és lakk keverékéből, ezért fénylenek-világítanak zománc izzására és márvány ragyogására emlékeztető színek a képein. Ugyanakkor, mintegy ennek ellentéteként, de mégis e módszerből következően, művei között külföldön is sok elismerést szerzett „köd mögötti" tájak és fák megformálásai, külön helyet foglalnak el. Egyébként is, mintha a legtöbb képe előtt különleges köd szivárványlana.

E munkássága mellett, ahogy mostani katalógusában is olvashatjuk: „Riez Adalbert Béla nemcsak festészetével reprezentálja a francia—magyar kultúra ötvözetét, de a költészetben is. Szeretettel és hozzáértéssel fordítja anyanyelvének legszebb verseit".

A nyolcvanéves művész eddigi munkássága azt bizonyítja, hogy még mindig képes az újításra, állandóan közeledik az élet valósága felé egyéni jelképeivel. S bár a látogatót elsősorban a képek dekoratív ereje vonzza magához, közelükben az elmélyedés már érzések, hangulatok fogantatására ösztökél. Új kiállítása szeptember 21-ig tekinthető meg.

*

Riez Adalbert Béla festőművészt a Munka Érdemrend arany fokozatával tüntették ki. A kitüntetést Tóth Dezső művelődési miniszterhelyettes adta át pénteken délelőtt a Művelődési Minisztériumban.

R LESZ...

ek a repülők — kezd-
hangon az öregem-
lnézett az égre. Nem
otta a fejét, látó em-
így kémlelni az eget,
ek már ismerte ezt a
nerev nézését. Tudta,
nkor látja is azokat
et.
gép volt. Először
gasan, hogy alig le-
ni őket. Apró arany-
, ahogy megcsillantak
yben. De egyre lej-
ltak. Rohamosan kö-
Elhúz fölöttünk az
: hét nagy, fekete ke-
jünk fölött... S már
tognak a géppuskák:
a, tra-tra-tra...
erdő messze, a folyó-
sak egy-egy fa, rit-
elevetettük magunkat
a.
földet nézte merőn,
az öregember. Nem
bet. Máskor is itt
ba a történetet, akár-
belekezdett és a gye-
kérdezte, hogyan volt
Most mégis kicsúszott

ztán?
le azután?!
hogy volt tovább?
s tovább — szólt
allgatás után az öreg-

vakult meg — gon-
verek. Sokan meghal-
megúszta, az meg-
tt veszett a szemevi-
zapban...

*

mlékezett rá, hogyan
lött. Csak azt tudja,
t már. Még a nyár-
neki valahonnan ezt
gyereket az utcai vi-
tával, meg a tavalyi
piaci bódék közé szo-
ival együtt.
lkodott körülötte, de

gember a kutyát fag-

i, van itt valaki?
a jelezte, hogy van.
mber — vallatta to-
öregember a kutyá-

– jelzett vissza egy-
az állat.
t tudta azt is, hogy
idegen fel-

vonalait. Így ismerte meg azt az asszonyt is... Magához vette anélkül, hogy valaha is látta volna. Szép vagy, mondta neki, mert akkor még elviselhetetlen volt, hogy nem láthatja. Végigpásztázta az asszony bársonybőrét az ujjai hegyével, s voltak pillanatok, amikor úgy érezete, lát.

Később hiába próbált gondolkozni, fölidézni magában az anyja arcát, a húgáét, az ismerős leányokét — összemosódtak, szétfoszlottak a valamikori arcok. S idővel ízekké váltak, a színek, hangokká sűrűsödtek a formák.

Az öregember szerette volna látni a gyereket.

— Nem szokták becsapni? — kérdezte egy nap a fiú, amikor már letett róla az öreg, hogy valaha is szóba elegyednek.

Áll a pici kis asztal előtt, nézi a tálcát, egyik felén a fényes papírba csomagolt hengerekkel, másik felén a pénzzel. (A hang irányából ítélte meg az öregember, hogy ott áll, s azt nézi.)

— Azt hiszi, hogy a pénz miatt járok ki ide?

A gyerek megvonta a vállát, de ezt csak a kutya láthatta.

— Sietnek az emberek, tévednek — folytatta szaggatottan az öreg. Van úgy, hogy kevesebb a pénz, máskor meg több. Van, aki elmegy erre, idedob egy-két forintot, azt se tudja, mi az a kályhafényesítő. Te tudod?!

— Gáztűzhely van — mondta rekedten a fiú.

*

Egyre sötétebb felhők sűrűsödtek a fejük fölött, de a gyerek csak a fák csúcsát figyelte. Még most sem mozdultak meg a levelek. Ráérnek — nyugtatta magát.

— Nem jössz többet? — kérdezte egyszer csak váratlanul, fakó hangon az öregember.

— Honnan tudja? — riadt meg a gyerek.

— Az időből. Az éjjel eszembe jutott, hogy elmégy. Egyszer el kell menni, el kell kezdeni valamit... Mindenkinek el kell kezdeni egyszer valamit...

— Megfoghatja az arcomat — mondta halkan a gyerek.

— Előbb a kezedet szeret-
. Add ide előbb a keze-

fiú tétován közelített az
felé, de az öregember
irányba nyúlt. A gyerek
nyodva nézte a vak em-
, ahogy tántorogva kapko-
eres karjaival a semmi
n.

s akkor megmozdultak a
Először a felső ágak inog-
meg a szélben, majd las-
fokozatosan fodrozódtak
a levelek.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Béla Adalbert Riez

1980 SEP 15

BUDAPESTER RUNDSCHAU

In einem Statz

Im Budapester Museum der Bildenden Künste öffnete kürzlich eine Ausstellung mit Werken des aus Ungarn stammenden, in Monte Carlo lebenden Malers Béla Adalbert Riez ihre Pforten.

Riez A. Béla, festő

Az Elnöki Tanács *Riez A. Béla* Monte-Carlóban élő magyar származású festőművésznek több évtizedes művészi munkássága elismeréséül a *Munka Érdemrend arany fokozatát* adományozta.

– : Kitüntetések

8

Népszabadság, Bp. 1980 szept. 6.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 OKT 26

Ricz Adalbert Béla

VAS NÉPE

szombathely

1021

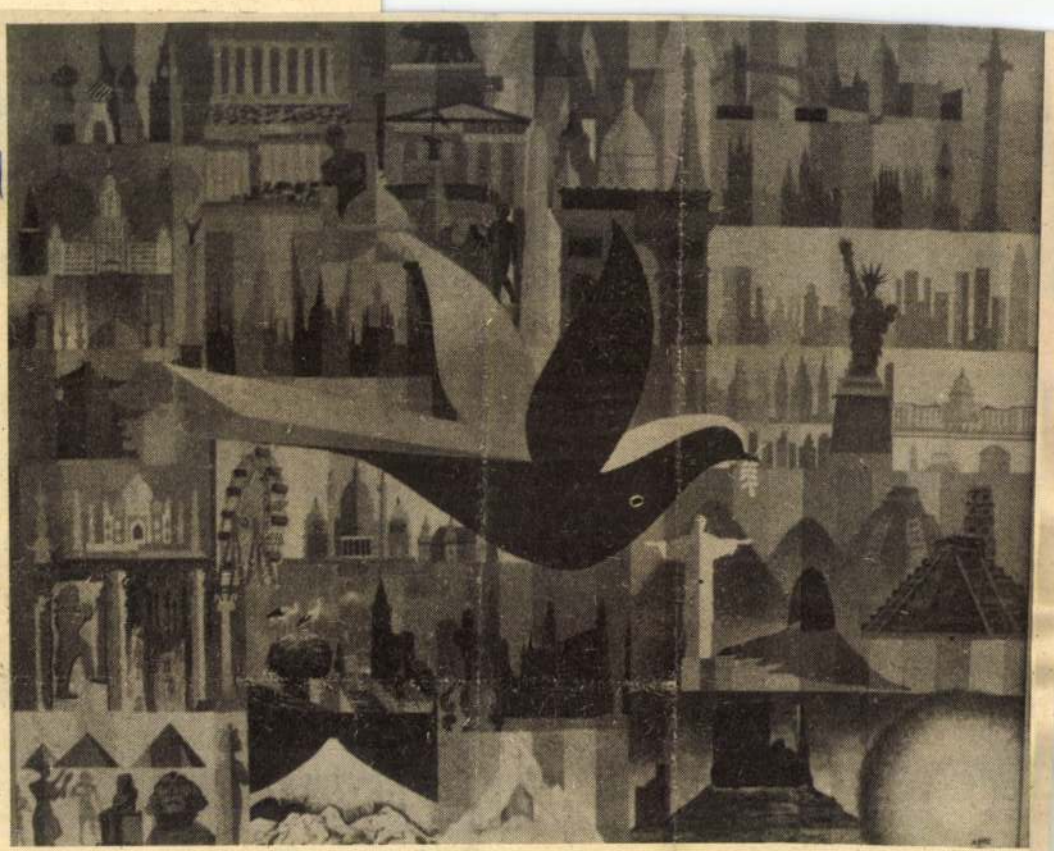

Ricz Adalbert Béla: BÉKEGALAMB.

Egy hangulatos, régi pince.

főzése közben mesélt régi és újabb

És még egyszer a hegy. A nádfödeles pince mellett palota épül.

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Riez Adalbert Béla,
festőművész

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

1980 OKT 26

1021

1980. október 26.

Békegalamb

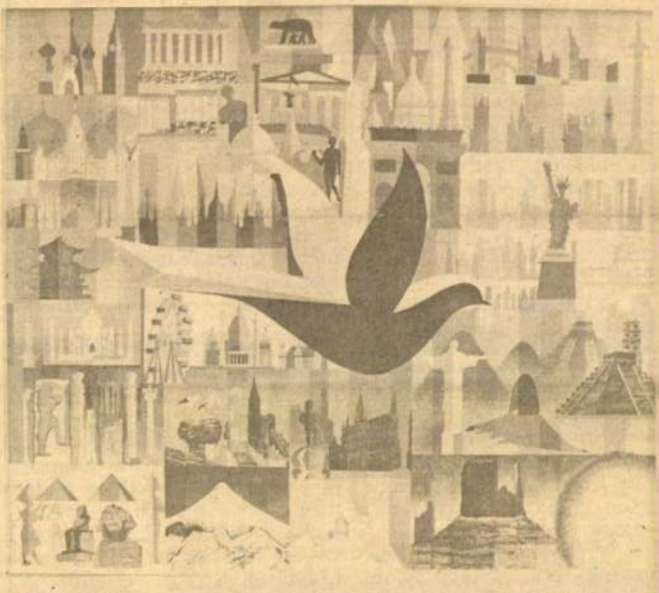

Riez Adalbert Béla festménye a Szépművészeti Múzeumban rendezett kiállításáról

1980. október 26.

XXVI. kongresszusára készülődik az SZKP

A szovjet kommunisták és az egész szovjet társadalom figyelme napjainkban a párt beszámolási és választási időszakára irányul, mely megelőzi a jövő év februárjára összehívott XXVI. kongresszust.

A gazdasági élet állandó fejlődése, a nép életszínvonalának emelését biztosító nagyszabású szociális intézkedések különösen figyelemreméltóak a nyugati világ válságainak hátterében; ám ez önelégültséget is szülhet, mivel az idő a szocializmus javára dolgozik. A kommunistákat azonban mindenekelőtt az kell hogy izgassa, hogy ők, mint a társadalom élcsapata, ideológiai-nevelő és szervező munkájukkal megteremtsék a társadalmi életben, a társadalmi viszonyok fejlesztésében, az egyéni szabadságjogok bővítésében az új, hatalmas változások lehetőségeit.

Ezek a változások a szovjet gazdaság fejlődésének következő szakaszában, a tizenegyedik ötéves tervben (1981–1985) és az azt követő időszakban valósulnak meg. Ez a szakasz a szovjet gazdaság fejlődésének egy minőségileg új szakaszát jelenti majd. Ez azt jelenti, hogy a gazdaság fejlődésének fő tényezőivé a tudományos-technikai haladás eredményeinek széles körű felhasználása válik, a termelés intenzifikálása, a munka termelékenységének növekedése, a termelés hatékonyságának és minőségének javítása, a gazdaság irányításának tökéletesítése, a tervezés és a gazdasági mechanizmus javítása lesz.

Ez a szakasz a szovjet gazdaság fejlődésének egy minőségileg új szakaszát jelenti majd. Ez azt jelenti, hogy a gazdaság fejlődésének fő tényezőivé a tudományos-technikai haladás eredményeinek széles körű felhasználása válik, a termelés intenzifikálása, a munka termelékenységének növekedése, a termelés hatékonyságának és minőségének javítása, a gazdaság irányításának tökéletesítése, a tervezés és a gazdasági mechanizmus javítása lesz.

Az 1981-es évtől kezdve a gazdasági életben és a társadalmi viszonyokban végbemenő nagyszabású átalakulások megvalósításának konkrétabb és teljesebb ötéves terve lesz.

1977-ben a párt kezdeményezésére kidolgozták, majd össznépi vita után elfogadták a Szovjetunió új alkotmányát, mely meghirdette az állampolgároknak az állami és társadalmi ügyekben való még szélesebb körű részvételét, a társadalmi szervezetek szerepének és aktivitásának fokozását, a népi ellenőrzés erősítését, a nyilvánosság bővítését, a közvélemény állandó figyelembevételét, a kritikához való jogot és a kritizálók védelmét.

Ezt követően az új alkotmánynak és az SZKP XXV

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR TÁVIRATI IRODA
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 OKT 19

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Riez Adalbert Béla festőművész

1021

Riez Adalbert Béla festményei

ZALAN TIBOR

A fejedelem arcképe

A Hadtörténeti Múzeum Bethlen Gábor emlékkiállításán az a rögeszme kristályosodott ki bennem, hogy az utat a fejedelem arcmásánál kell kezdeni, és ott is kell befejezni. Közben bebarangolhatjuk a XVII. század elejének háromrészre tört Magyarországát; Erdélyt, a török hódoltság területeit, a Dunántúl nyugati részén és a Felvidéken keskeny sávban húzódó királyi territóriumot. Térképek, rajzok, emléktárgyak, a letűnt idők sokféle rekvizituma segít eligazodni a harmincéves háború, a reformáció és ellenreformáció vibrálóan ellentmondásos, történelmi feszültségektől terhes korában. Aztán visszatérhetünk a kiindulóponthoz...

Tehát: újkeletű rögeszmém parancsára ott állok a fejedelem arcképe előtt, s nem tudok elszakadni tőle. Mások is vetnek rá egy-egy futó pillantást; egy fiatal párocska még el is időzik előtte.

— Oltári sérója van — jegyzi meg a leányzó.

— Tiszta Alain Delon — tódítja a srác.

Egy ideig egymásba csimpaszkodva vihognak, aztán odább állnak.

Idétlenségük persze boszszantó, de most nem is azt érzem benne lehangolónak, hogy oly kevés bennük a kegyelet, vagy hogy nem esnek valamiféle ünnepélyes hangulatba — erre nem is lehet kötelezni senkit —, hanem inkább azt, hogy milyen kevéssé fogékonyak az esztétikum iránt.

Mert az az arc, amely ránk tekint a metszetről, festő ecsetjére kívánkozik; vo-

Az emberek érettebb korban már többnyire kialakítják magukban sajátos módszerüket; ha egy kiállítást végignéznek, nem hagyják magukat nyílaktól, s egyéb eligazító táblától befolyásolni. Az igazi kiállításjáró nem fogad el tanácsokat senkitől, csökönyösen a maga feje után megy; meggyőződései, vagy ha úgy tetszik, rögeszméi vannak.

san arányos testalkatú férfiú volt, kiváltképp a lába és a lábszára volt jól formált; ügyes volt és mindenre elszánt; a feje és az arca nagy, a homloka széles és sima volt; tágra nyílt nagy szeme szigorú, amikor békés volt, és kegyetlen, amikor haragos; a szemöldöke ívelt volt és dús, a szája nagy, ajkai duzzadtak, a fogai ritkásak és nagyok, szakálla őszbe csavarodó, melle és háta széles, a dereka karcsú, külseje szigorú és nem mindennapi erőt sugárzó; eszményien ült meg a lovat, s a maga módján jeles táncos is volt, az asztalnál nyájas és a társalgásban szellemes, a fogadáson méltóságteljes, s a tanácskozásban határozott".

S ilyennek látták őt sokan mások; nagynak már életében is. Egy másik Bethlen, aki nem a fejedelem ágából (az iktári ágból) származott, gróf Bethlen Miklós, emlékirataiban Zrínyire emlékezve úgy véli igazán sejtetni a költő és hadvezér nagyságát, hogy felsóhajt: hozzá fogható férfiú Bethlen Gábor óta nem élt a hazában.

Apródja, Kemény János, a későbbi fejedelem pedig így siratja el:

„Meghala ez a nagy fejedelem, kihez hasonló magyar Mátyás királytól fogva és István királyon kívül nem hallatott... Oh vajha avagy ne született, avagy örökké élt volna".

Számolatlanul idézhetnénk még a kortársak visszaemlékezéseiből, s az utódok írásaiból, akiket magasztaló szavakra késztetett a bethleni történelmi tett és a bethleni jellem, amit hűen kifejez az arcmás.

Amely elől elindultunk, s amely elé vissza kell térnünk.

G. A.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 AUG 3 11

DAILY NEWS

Béla Adalbert Riez

Bilder mit dem Messer gemalt

1021

Im Museum der Bildenden Künste wurde am Donnerstag eine Ausstellung mit Werken des in Monte Carlo lebenden Malers ungarischer Abstammung, Béla Adalbert Riez, eröffnet. Dem Budapester Publikum werden rund 30 Arbeiten des 1901 in Temesvár (heute Timisoara) geborenen Künstlers vorgestellt. Die nonfigurativen Bilder mit farbenfreudiger, glänzender Oberfläche, deren Lackfarben nicht mit dem Pinsel, sondern mit dem Messer aufgetragen sind, stammen aus den vergangenen sieben Jahren.

Béla Adalbert Riez gelangte als Kind nach Budapest, wo er später als Erwachsener in der Arbeiterbewegung sehr aktiv war. Als Lehrling für Lithographie übertrug er den Entwurf zu den agitativen Plakaten für die Räterepublik (1919) von Mihály Bíró auf die Drucksteine, und als er 1923 nach Paris emigrierte, arbeitete er u. a. auch für Chagall und Léger. Während des Krieges schloß er sich der Résistance an und war auch später ein aktiver Mitkämpfer der französischen Linken. Für seine Bilder wurde er von der Académie Française mit der Silbermedaille ausgezeichnet. Auf zahlreichen Ausstellungen in Frankreich, anderen Staaten Europas und den USA wurden seine Werke gezeigt. Die jetzige Ausstellung ist bis zum 21. September zu sehen. **(MTI)**

Athio
An

Addis Abeba, 29.
— Das Außenminist
piens hat am Donne
westlichen Nachrich
verbreitete Behaupt
sche Truppen seien
sches Gebiet eingedrungen, als „völlig erfunden" kategorisch zurückgewiesen. Die Behauptung diene dazu, so heißt es in der Verlautbarung, die anhaltenden Provokationen gegen Äthiopien und die Einrichtung amerikanischer Militärstützpunkte auf so-
alischem Territorium zu recht-

nische Stellungnahme steht offensichtlich mit der somalischer Erfindung im Zusammenhang nach der äthiopische Truppen in den nordöstlichen Teil Somalia eingedrungen seien.

Auch ein Sprecher des ameri kanischen Außenministeriums be kräftigte, daß den USA über ei nen äthiopischen Angriff auf So malia nichts bekannt ist.

Wegen der Unzuverlässigkei Somalias haben auch mehrer Mitglieder des Auswärtigen Aus schusses im amerikanischen Re präsentantenhaus die Erhöhun der Militärhilfe kritisiert. Ste phen Solarz, der Vorsitzende de Unterkommission für afrikani sche Angelegenheiten, verwie darauf, daß Somalia auch wei terhin einen bewaffneten Kamp im zu Äthiopien gehörende Ogaden führe. Diese Tatsach erhöhe die Gefahr, daß die US in diese Angelegenheit verwik kelt werden und dadurch mit de Mehrheit der afrikanischen Sta ten, die für die territoriale Ei heit Äthiopiens eintreten,

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP
1980 OKT 12

Rier Adalbert Béla,
festőművész

PEST MEGYEI Hírlap

Egy budai nap és egy beszélgetés

1024

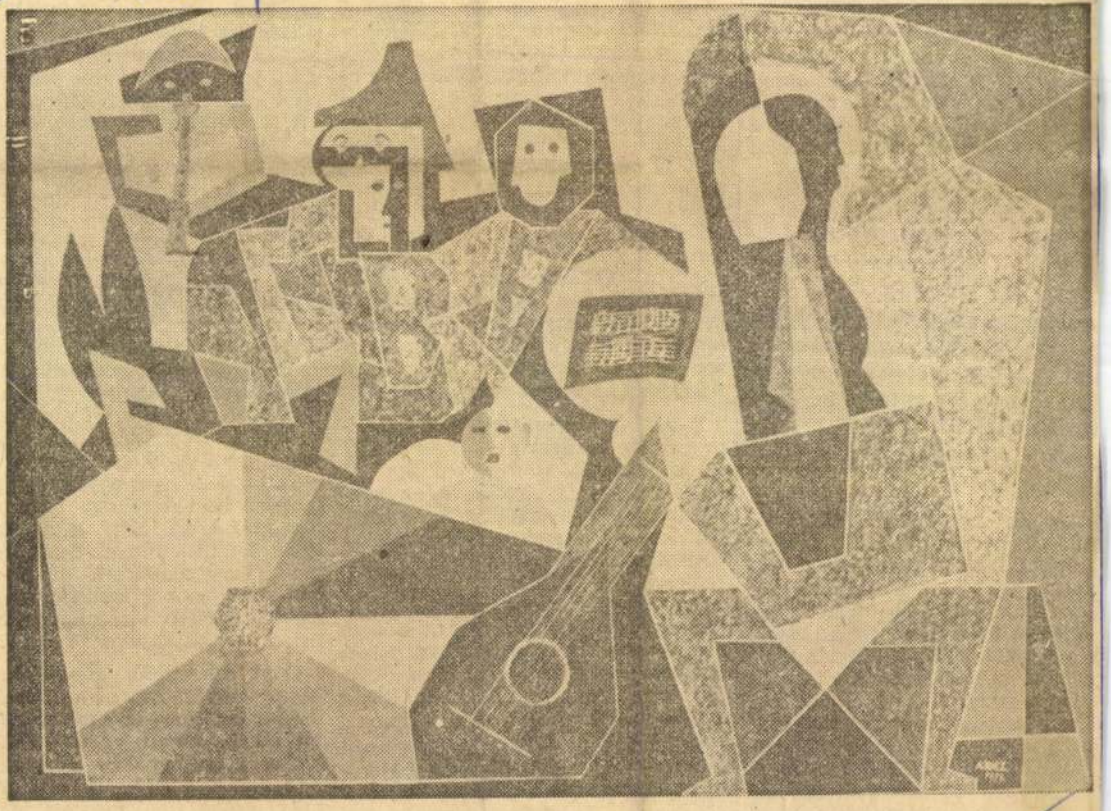

RIER ADALBERT BÉLA: MŰVÉSZETEK

PEST MEGYEI Hírlap

A mi legfőbb erőnk

● Mi a magyarázata a gyakori vagonhiánynak?

– Csak kevés ország vasútja enheti meg magának, hogy annyi ervagont szerezzen be, amennyi csidőben szükséges. Hozzájárul a ézségekhez a korábban említett kon kívül, hogy a szállító válla- k többsége csak a hét három- y napján fogadja a kiállított te- kocsikat. Szervezéssel, központi nyítással igyekszünk a gon- at enyhíteni.

● A vasút fokozatosan szünteti meg a kis forgalmú, gazdaságtalannak ítélt vonalakat. A jövő év végéig állítólag újabb 500 kilométernyi pálya felszámolását tervezik. Most, amikor a vasút mindenütt a világon reneszánszát éli!

– A kis forgalmú, gazdaságtaul üzemelő vonalak megntetését nem a MÁV határozza hanem a központi közlekedéspoli- ai koncepció alapján döntenek er- . Minden ilyen intézkedést alapos, ülletekintő, minden költségtényezőt yelembe vevő közgazdasági elem- előzött meg. A helyzet azonban elmúlt esztendőkben változott. Az manyagárak emelkedése a vasúti llítást sokkal gazdaságosabbá tet- Így néhány olyan vonal, ami tíz el ezelőtt ráfizetésesnek ítéltetett na, ma már megütheti a gazdasá- ság minimális szintjét. Természe-

A Dolgozók Lapja, a Komunisták Magyarországi Pártjának Prágában megjelent központi sajtóorgánuma írta 1937. áprilisi számában: *Ma, a fasiszta diktatúra veszélye idején, nem a Tanácsköztársaság* (mármint a második) *megvalósítása, a szocializmus kiharcolása az a közvetlen cél Magyarországon, melyre az egész dolgozó nép erejét összpontosítani kell. Ma az a feladat vár ránk, hogy a fasizmus visszaverésére, erejének megtörésére egyesítsük az egész munkásosztályt... A fasiszta diktatúra visszaverése és a béke megvédése, a munkásosztály egységének helyreállítása, a demokratikus Magyarországért harcoló népfront kialakítása az a nagy feladat, amelyért ma a Kommunisták Magyarországi Pártjának harcolnia kell.*

A párt történelmi feladatot teljesített több mint négy évtizeddel ezelőtt az antifasiszta népfrontpolitika kidolgozásával, figyelembe véve a nemzetközi tapasztalatokat, s azt a mély politikai válságot, amelyet a hitleri hadigépezet dübörgése váltott ki hazánkban is. Különböző pártállású, más-más világnézetű emberek találtak egymásra a *Független, szabad, demokratikus Magyarországot!* jelszó jegyében, felismerték az összefogás szükségességét, meglelték a közös cselekvés lehetőségét, módját is.

A mozgalom — *Magyar Nemzeti Függetlenségi Front, Magyar Függetlenségi Népfront* s 1945-től *Hazafias Népfront — közvetlen* céljai többször is változtak az utóbbi negyven esztendőben attól függően, miként forga, de nagyobb lett *felelősségük* is. Változó világunk törvényei szerint a települések *gazdasági* és *társadalmi* fejlődése meggyorsult, *élénkebbé vált a lakosság közéleti érdeklődése*, annak kielégítésében pedig a népfrontnak mindenütt egyre jelentősebb részt kellett vállalnia. *Szívesen tette.*

Népfrontbizottságainkat — szerte az országban, Pest megyében is — a *lakóterületekhez* kötik elsősorban feladataik. A városok, községek arculatának változásai közben az emberek próbálgatják, a szocialista együttélés új formáit kimódolni, igyekeznek eligazodni az egyre bonyolultabbá váló gazdasági, társadalmi kérdésekben, igénylik a folytonos tájékoztatást, választ várnak kérdéseikre, útmutatást gondjaiknak enyhítéséhez. És mindezeket ma már *leginkább a népfronttól* várják. A lakóterületi népfrontmunka így tud eleget tenni elsődleges törekvésének: erősíti a cselekvési egységet. Természetesen nem öncélúan, hanem legfőképpen azért, hogy a megértésre talált politikai irányelvekhez szabott gazdasági elképzelések minél közelebb kerüljenek a lakossághoz, hogy minél szélesebb tömegek mozduljanak a végrehajtásban.

Ránk legnagyobb szerep a *végrehajtásban* vár. Ám nem szolgai módon, hanem megalapozott véleményt formálva, *alkotó részvétellel.* Ezt kérte az országgyűlés őszi ülésszakán *Lázár György*, a Minisztertanács elnöke is választott képviselőinktől: *... folyamatosan ellenőrizzék munkánkat, javaslataikkal és*

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Riez Adalbert Béla,
festőművész

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1980 OKT 12

1980. október 12., vasárnap

1021

Békegalamb

Riez Béla festménye

1

Patak Bodrog-partja

A Vízi-kapu alatti csatornát nézegetjük. Jól megépített csatorna, keskeny és mély. Azt a célt szolgálja, mint minden más csatorna is: a víz elvezetését. Valójában hát nem sok látnivaló van rajta, de akár akarjuk, akár nem, enyhe megilletődöttséggel nézzük. Ezt a csatornát ugyanis az 1600-as években építették meg — még ma is ugyanúgy vezeti, viszi a vizet, miként akkor —, néhány hónappal ezelőttig senki nem tudta, hogy ott van, csak amikor ásni, feltárni kezdték a területet. Akkor bukkant elő a csatorna. Az évszázadokkal korábban lerakott fedőrész megbontásával, leszedésével. Évszázadok óta nem érte ezt a mélyedést fény. Azt a pénzt is hiába keresgélte akkor valaki, egy harcos, egy várszolga, egy fegyvermíves, egy csiszár, egy kapuőr, egy révész, vagy bár-

Kiss József, a tanács műszaki osztályvezetője jókora térképet terít szét. Láthatók rajta a falak, az árkok, a meglevő — és megmentendő — fák, a telepítendő fák, a pihenésre, nézelődésre alkalmas létesítmények, a sétányok, a parkok. Kicsit a jövő ez a térkép, talán nem is minden úgy van még rajta, miként lesz, de mindenesetre szép, biztató, kellemes látvány. Egy-egy részt illetően, nyilván lesznek még viták a hogyanról, a miként-ről — cirka 24 ezer négyzetméternyi terület feltárásáról, rendezéséről van szó, ma még azt sem tudva pontosan, hogy itt-ott mit rejt a föld mélye! — ezek a viták azonban mindenképpen Patak érdekében valók, és az

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Riez Adalbert Béla,
festőművész

KISALFÖLD

1980 OKT 17

1021

[illegible] lesz; vagyis valami elképzelhetetlen rossz életkoromban egyszerűen nem ül már a vállamon.

■ Riez Adalbert Béla: BÉKEGALAMB

– a Jan

A Műhely ez évi harm
mában *Vörös Károly* a
Történelmi Társulat He
Szakosztályának elnöke
kérdésre válaszolva több
a következőket nyilatkoz
történetírás mai helyze
helytörténeti kutatásnak az egész nemzeti tudományosságon belül nagy, fontos és sajátos profilú kutatási feladatai és területei vannak. Az örvendetesen megnőtt helyi igények az országos léptékben kutató történészeket is érdekeltté teszik a helytörténeti kutatásokban és a helyi problémák tárgyalásának megjelenése a központi orgánumokban igen markánsan mutatja a helytörténetírásnak az országos szempontú kutatásba való integrálódását." E nyilatkozattal egyidőben jelent meg a könyvesboltok kirakataiban „Győr a feudalizmus bomlása és a polgári forradalom idején" című szép kötet, amelynek szerzője és kiadója egyaránt az elmondottakat igazolja. A szerző Balázs Péter az Országos Levéltár osztályvezetője akinek igazán módjában lett volna „országos témát" választani kandidátusi értekezésül) a kiadó pedig az Akadémiai Kiadó, amely elsősorban országos jelentőségű és értékű kutatási eredmények meg-

rekvés a [illegible]
végigvonul és újabb színnel gazdagodik: miközben bemutatja a kulturális és politikai harcokat nemcsak életet vázol, hanem portrékat is rajzol. A reformkori csatározásokban és csatákban szerepet vállalók politikai arca mellett előtűnik az emberi arcuk is mint a liberális törekvéseket gátolni akaró főispáné, akivel a megyeház folyosóján nem lehet szóváltani, és vele ellenpólusként a liberális *gróf Zichy Ottóé*, aki főrend létére a jobbágyság szószólója akar lenni.

A harmadik fejezet (Győr és vidéke 1848—1849-ben) pedig már kifejezetten izgalmas olvasmány, hiszen Győr a hadiszerencse forgandósága folytán többször gazdát cserélt, és „fennen mutogathatta" Janus arcát. Előbb a megrettent polgárság — fegyver helyett német nyelvű üdvözlettel vonul a magyar honvédek elől menekülő Jellasics elé, majd néhány nappal később már *Kossuthot* üdvözli lelkesen: egyszer életre, halálra

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Riez Adalbert Béla
festőművész

DÉL-MAGYARORSZÁG

1980 OKT 19

1021

A ravatalozó közepén, ahol

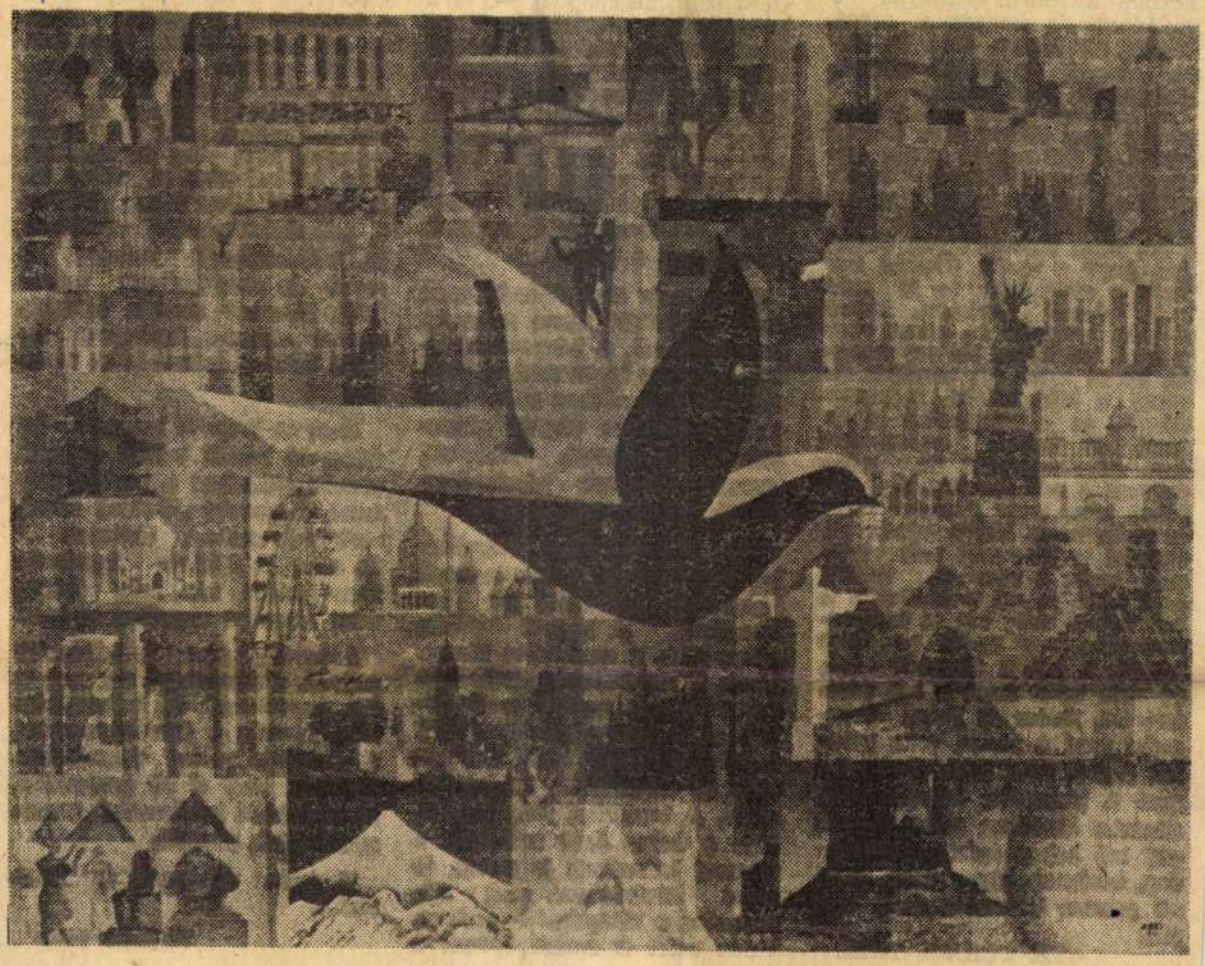

RIEZ ADALBERT BÉLA FESTMÉNYEI: BÉKEGALAMB: BÁRBAN

toldig. Hiába tolnád talicskával hozzám a pénzt, szétfolyna a családban, de magadnak nincs. Mindig azt hittem, hogy az írásod sikerül, de inkább egészséged legyen, mint pénzed.

— Ezeknek hiába szólsz, hogy az ital teszi tönkre őket. Bolond család. A Szilvesztert is úgy ünnepeltük meg, Ibiéknél összegyűltünk, ezek a latrok meg beittak. Közben viccelték is egymást, mire Holocsi olyan ideges lett, hogy a törött üveggel beverte a saját fejét, be is szakadt, vérzett piszkosul. Akkor Gvurka levezette az orvosi vizsgálatot, bekötötte. Ibi azt mondta, ha az orvos ezt meglátja, elviszik a kijózanítóba, megszondázzák, és a költségeket is fizetni kell. Éppen szabadságon van, mire munkába áll, meggyógyul a seb magától. Ő tehetek róla, hogy ilyenek? Csak az italosüveget látják mindenütt. Gvurka is kimaradt már nagyon régen, ő sportoló, azelőtt nem ivott. A mi ünnepünkön a bor hozzá még azt is felhánytorgatják, hogy ennek az öreg háznak a fele a Gvurkáé lett, az apja után, mert a két édestestvére, Eszter és Petya átengedte neki a részét, csak kibukik a meg nem értés. Pedig, ha nem a kocsmába szökdösnének, emeletes kastélyra telne. Hol ez rúg be, hol a másik, hétköznap, vasárnap, egyre megy. Ezért áll sokszor keresztbe ez a család.

SZ. LUKÁCS IMRE

...ert a kezdet mindenhol nagyon nehéz — még ha közhelyszerű is a megállapítás —, és a szabadsághoz szoktatott fiatal fölmérhetetlen undorral guggol neki a felmosórongy gyanánt használt zsákdarabnak. Töri a lábát a sebtében tekert kanca, és idővel vízhólyag is púposodik azon a részen, ahová nem jutott a kétesfehér ruhadarabból. Még az se hat vidítóan, hogy a nagyítós szemüvegesek észreveszik az ebédben a húst.

Akkor még csak álmodni sem mert a zöldfülű újonc a vastag pamutzokniról, a kényelmes bőrbakancsról, a lopva pirított májról, még a levelében sem, ahol pedig rettenetes vágyai kerekednek. Szerelemre, lányokra, kacagásra éheznek mindnyájan, és azt hazugsággal pótolják.

Nem is csoda, hogy formálatlan mondanivaló, a hevenyészett fogalmazás torz képet fest a katonaságról. A reggeli tornát szörnyűnek, a menetelést fárasztónak, a vigyázzverést hülyeségnek találja, s amikor csak lehet, el is summantja a levél írója. Legalábbis erről tájékoztatja az otthoniakat, az ismerősöket. A barátokat még arról is, hogy a Gábor Áron rézágyúja a mostani katonának is nehéz, és nincs fölvirágozva, meg fölhangolva a kiképzendő szakasz. Talán azért is ereszti örömét a

hi

a
ig
m
lér
a
ko
sz
mé
A
ti
ja.

seprű- és gereblyefogás műveletét. Ilyenkor csak a sóhajtás marad: sárgul-e, hullatja-e levelét valaha, nekem is ez a fasor.

Mert az öregebb katona — ha felügyelő nélkül marad — nem restelli odaszúrni a parkőr hajlamú újoncnak: „Szedjed rüszü, ezek már nekem hullanak..." És arra is fölhívja figyelmét; annyi napja van még hátra, mint amennyi a csillag az égen.

Akkoriban nem is lelkesedik nagyon, s esetenként ezt meg is írja szeretteinek, és bátran, hősként nyomja a fekvőtámaszokat a vigasztaló válasz érkezésekor. Ugyanis, hogy el ne gyengüljön, az esténkénti levélosztást tornagyakorlatok követik.

S aztán elfogynak a levelek...

Majoros Tibor

---

sem vetődött fel, hogy az első csapatban szerepeljen —, inkább azért, hogy a tartalékok teljes csapattá egészülhessenek ki. S tulajdonképpen nem is focizott rosszul. Ráadásul vagány volt, jó humorú, a maga módján művelt is — különösen a környezethez képest —, nem csoda hát, ha ennyi charme népszerűvé tette.

Úgy tűnt, elégedett is ezzel a szereppel: a „nagyok" közelében lehet, velük egy társaságban, s a futballpályán kívül teljesen egyenrangúan velük. Szemmel láthatólag nem is vágyott többre. Így is sütkérezhetett a sikerben a „városszerte ismertség" verőfényében.

A sors azonban néha sajátos csalafintaságokat produkál. Hogyan történt, ennyi idő távlatából már aligha lehetne kinyomozni. Mindenesetre tény, hogy ismerősöm egyszer csak egyik napról a másikra bekerült az első csapatba. Méghozzá nem is akármilyen alkalommal. A Tisza-parti stadionban elődöntő-mérkőzést játszott — útban nemzetközi mérkőzésének színhelyére — a nemzeti tizenegy. Logikusnak látszott, ha a kellemest összekötik nemcsak a hasznossal, hanem a célszerűvel is: útközben megpihennek a kellemes hangulatú vidéki városban, játszanak egy barátságos mérkőzést a helyi együttessel, és utána folytatják útjukat a nemzetek közötti találkozó színhelye felé.

Azt a bizonyos nemzeti tizenegyet, gondolom, felesleges bemutatnom. Elég, ha annyit jegyzek meg, hogy a hétköznap délután ellenére zsúfolásig telt a vízpart, és a körtöltés szegélyében meghúzódó futballstadion. Mindenki kíváncsi volt a „fiúkra" — és természetesen a helyiekre is.

Ismerősöm se nem csatárt játszott, se nem védőt. Ma úgy mondanánk: középpályást. Akkoriban fedezetnek hívták az ilyen szerepkörben ügyködőt, még régiesebb szóhasználattal: „half"-nak. Mindenesetre a két fedezethalfnak volt szerepköre-kötelessége védekezéskor szemmel tartani őrizni az ellenfél „összekötőjét", a támadásokkor pedig felhozni a labdát, jó átadásokkal segíteni a centert, szélsőket a gólratörésben.

Ismerősöm a már akkor legendás hírű „Öcsi"-re vigyázott. S alig telt el néhány perc a mérkőzésből, kiderült, nem is akárhogyan. Ahol érte, csaptavágta. Rugdosta a bokáját, sípcsontját, könyökével oldalát bökdöste, ha a labda közelébe ért, testével-vállával valósággal felöklelte. Úgyhogy, a sztárok sztárja nem is nagyon rúgott labdába. Ahogy mondani szokás, ismerősöm „leradírozta" a pályáról. Guszti bácsi végül csak egyet tehetett: a mérkőzés vége előtt lehívta „Öcsi"-t a pályáról.

Ha jól emlékszem, az előrészületi mérkőzés végül döntetlenül végződött. Mindenesetre ismerősöm volt a nap hőse. Amikor sétált a korzón, a járókelők úgy néztek föl rá, mint valami istenre. „Ez rúgdosta az Öcsit!" — mutogattak rá. „Megtanította kesztyűbe dudálni!" — súgták össze a háta mögött. „És aztán a legény!" — küldtek felé csábos pillantásokat a 18—20 év körüli hölgyek.

Attól kezdve mindenki őrizni tűzött tőle, ő lett a második „Öcsi". Ő sem rúgott labdába, de ő már tudta, hogy hány méter kilépés után kerül az első csapatból. Végül is a tartalékok közül is kikopott.

Nem volt kit rúgdosni.

PAPP ZOLTÁN

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
Riz Adalbert Béla
festőművész
KELETMAGYARORSZÁG
1981 JAN 2 5

1021

Békegalamb

Riez Adalbert Béla festményének reprodukciója

Kiss Attila rajza

is képzetten, a hit ürügye alatt kiszipolyozta a jámbor kosztosokat. Első dolga volt, hogy a menüárakat azonnal felemelje, sőt személyesen ellenőrizte az adagok kimérését is, mely kettős tevékenység előzte a vendéglő környékéről is a lazaság szellemét. Csontos németességével betört a Király utca egymásra torlódott szociológiai rétegei közé, lefúrt a mélybe, a gyengén csörgedező haszonért. Alighogy felbukkant az esthajnalt jelző csillag pénteken, elszántan lerántotta a redőnyt és szombat estélig csak a paprikáskrumplit tartogatta, hogy azzal és esetleg lecsóval fogadja az ajtó kinyitását váró kuncsaftokat, akiknek még akaratlanul meg kellett hallaniok az ünnepet záró imádság utolsó szavait is a zárt ajtók mögül. Igaz, hogy azt már nemigen vehette ki senki anya szülötte, hogy kihez intézte fohászait, így hát adventisták és más felekezetbeliek is megelégedtek azzal, hogy saját rendjükbe sorolják a derék vendéglőst.

Ebbe a légkörbe érkezett fényévnyi messziségből, szinte a másik bolygóról a néma lány nénje, a falusi fiatal bábaasszony. A ferdeségek e nyüzsgő vízcseppnyi világából gyakran vitte magával egészségesek közé néma testvérét, mutogatván a

rint v

A
s én is
lyen F
ennek
Hiába
rémség
szorozó
rá kell
zó emb
magára
nyezők
vánval

nyílik egérút. Világh úr szinte kiszámított időközökben bordái közé bök, mintegy megtiszteltetésképpen. Munka nélkül maradt textilmunkáslányok, az elszegényedett vidékről felrajzó cselédkék, mindenre képes, éhségtől elszánt leányok fölé kerekedni semmi se volt egy olyan anyagilag némileg erős férfiúnak, mint Világh úr.

Mintegy verembe vetve élt ebben a mélyvízi homályban a néma lány. Testvérének melegebb emberségé azonban átmelegítette, s rájött: nem az a világ rendje, hogy eltűrje mindenki lekezelését. Sokat figyeltem csendes járás-kelését, környezetének visszfényét szép madonnaarcán. Olyan felejthetetlen elevenséggel bukkant fel rejtett vágyainak tisztasága, amit szavakkal amúgy sem lehetett volna leírni. Beértem hát a beszélgetésnek ezzel a testetlen és mégis kifejező pótlékával. Úgy tett, mintha semmit sem kívánna a környezetétől, gépiesen tette dolgát, s közben hol erre, hol arra vetette reménytelen, de reményt kereső tekintetét. Gazdagon élt benne az az állati szenvedés, melytől — melldöngető pózzal — éppen a vegetáriánus konyha akarta megszabadítani a világot.

Erdős Jenő

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Rier Adalbert Béla,
festőművész

PEST MEGYEI HÍRLAP

1980 OKT 12.

1084

RIER ADALBERT BÉLA: MŰVÉSZETEK

…vel

● Mi a magyarázata a gyakori vagonhiánynak?

— Csak kevés ország vasútja engedheti meg magának, hogy annyi tehervagont szerezzen be, amennyi csúcsidőben szükséges. Hozzájárul a nehézségekhez a korábban említett okokon kívül, hogy a szállító vállalatok többsége csak a hét háromnégy napján fogadja a kiállított teherkocsikat. Szervezéssel, központi irányítással igyekszünk a gondokat enyhíteni.

● A vasút fokozatosan szünteti meg a kis forgalmú, gazdaságtalannak ítélt vonalakat. A jövő év végéig állítólag újabb 500 kilométernyi pálya felszámolását tervezik. Most, amikor a vasút mindenütt a világon reneszánszát éli!

— A kis forgalmú, gazdaságtalanul üzemelő vonalak megszüntetését nem a MÁV határozza el, hanem a központi közlekedéspolitikai koncepció alapján döntenek erről. Minden ilyen intézkedést alapos, körültekintő, minden költségtényezőt figyelembe vevő közgazdasági elemzés előzött meg. A helyzet azonban az elmúlt esztendőkben változott. Az üzemanyagárak emelkedése a vasúti szállítást sokkal gazdaságosabbá tette. Így néhány olyan vonal, ami tíz évvel ezelőtt ráfizetésesnek ítéltetett volna, ma már megütheti a gazdasá-

A Dolgozók L… Magyarorsz… gában megjelent … numa írta 1937. áprilisi számában: *Ma, a fasiszta diktatúra veszélye idején, nem a Tanácsköztársaság* (mármint a második) *megvalósítása, a szocializmus kiharcolása az a közvetlen cél Magyarországon, melyre az egész dolgozó nép erejét összpontosítani kell. Ma az a feladat vár ránk, hogy a fasizmus visszaverésére, erejének megtörésére egyesítsük az egész munkásosztályt... A fasiszta diktatúra visszaverése és a béke megvédése, a munkásosztály egységének helyreállítása, a demokratikus Magyarországért harcoló népfront kialakítása az a nagy feladat, amelyért ma a Kommunisták Magyarországi Pártjának harcolnia kell.*

A párt történelmi feladatot teljesített több mint négy évtizeddel ezelőtt az antifasiszta népfrontpolitika kidolgozásával, figyelembe véve a nemzetközi tapasztalatokat, s azt a mély politikai válságot, amelyet a hitleri hadigépezet dübörgése váltott ki hazánkban is. Különböző pártállású, más-más világnézetű emberek találtak egymásra a *Független, szabad, demokratikus Magyarországot!* jelszó jegyében, felismerték az összefogás szükségességét, meglelték a közös cselekvés lehetőségét, módját is.

A mozgalom — *Magyar Nemzeti Függetlenségi Front, Magyar Függetlenségi Népfront* s 1945-től *Hazafias Népfront — közvetlen* céljai többször is változtak az utóbbi negyven esztendőben attól függően, miként for-

… fejlődése meggyorsult, *élénkebbé vá… a lakosság közéleti érdeklődése,* an… nak kielégítésében pedig a népfront… nak mindenütt egyre jelentőseb… részt kellett vállalnia. *Szívesen tette…*

Népfrontbizottságainkat — szert… az országban, Pest megyében i… — a *lakóterületekhez* kötik elsősor… ban feladataik. A városok, községe… arculatának változásai közben a… emberek próbálgatják a szocialist… együttélés új formáit kimódoln… igyekeznek eligazodni az egyre bo… nyolultabbá váló gazdasági, társadal… mi kérdésekben, igénylik a folytono… tájékoztatást, választ várnak kérdé… seikre, útmutatást gondjaiknak eny… hítéséhez. És mindezeket ma má… *leginkább a népfronttól* várják. A la… kóterületi népfrontmunka így tu… eleget tenni elsődleges törekvésének… erősíti a cselekvési egységet. Termé… szetesen nem öncélúan, hanem leg… főképpen azért, hogy a megértésr… talált politikai irányelvekhez szabot… gazdasági elképzelések minél köze… lebb kerüljenek a lakossághoz, hogy… minél szélesebb tömegek mozduljanak a végrehajtásban.

Ránk legnagyobb szerep a *végrehajtásban* vár. Ám nem szolgai módon, hanem megalapozott vélemény formálva, *alkotó részvétellel.* Ez… kérte az országgyűlés őszi ülésszakán *Lázár György,* a Minisztertanács elnöke is választott képviselőinktől: *...folyamatosan ellenőrizzék munkánkat, javaslataikkal é…*

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1976 OKT 15

NÉPSZABADSÁG

Riez A. Béla.
festőművész

— TÖBB KÉPÉT ADOMÁNYOZTA hazánknak Riez A. Béla, a magyar származású Monte Carlóban élő neves festőművész, akinek tárlatát jelenleg a Kulturális Kapcsolatok Intézetének Dorottya utcai kiállítótermében láthatja a közönség.

Riez Adalbert Béla festő

MONACÓBAN

Találkozás Riez A. Bélával

Monacóban a 81 éves, magyar származású festőművész, *Riez Adalbert Béla* városnézés és anekdotázás közben biztos kézzel vezette gépkocsiját, s ottlétem alatt egy nagyszerű ember életútját ismertem meg.

Riez A. Béla nevét már nem kell bemutatni a magyar művészetszerető közönségnek. 1973-ban a ferencvárosi pincetárlaton, három évvel később a Kulturális Kapcsolatok Intézetének Dorottya utcai kiállítótermében, tavaly pedig a Szépművészeti Múzeumban volt kiállítása. Az egész világon elismert és számon tartott művész. Kormányunk tavaly tüntette ki a Munka Érdemrend arany fokozatával, Franciaországban megkapta az Akadémia ezüstérmét, majd a Lovagrendet. Nemrégen a Francia Akadémia aranyérmével is kitüntették.

Fiatal inasként ő rajzolta kőre *Bíró Mihály* egyik nagyszerű, ma már klasszikussá vált plakátját. 1923-ban Párizsba költözött, és egy montparnasse-i műhelyben olyan művészek alkotásait vitte kőre, mint Modigliani, Foujita, Léger, Soutine és Chagall. Később textilstúdiót létesít, s itt alkotja sugárzóan színes kelméit. Műhelyében angol, olasz, holland, német cégek rajzolói *tanultak*. Riez Bélának a textilfestészet csak arra szolgált, hogy új színekkel új technikát dolgozzon ki, és ezekből az anilinporból acetonnal, lakkal és gyorsan száradó anyagokból új, művészi, csak hozzá tartozó és neki köszönhető értékeket teremtsen.

Monacóban az UNESCO védnöksége alatt évente megrendezett kollektív kiállításon Riez A. Béla *az egyetlen magyar kiállító*. Magyarságát híven őrzi, s szocialistának vallja magát. A társadalom visszásságaira elevenen ráérző művész, aki az igazságot, tisztességet, a humanitást mindennél többre becsülő ember. Büszka arra, hogy gyermekei, unokái — bár szétszóródottan élnek a világban — Teherántól New Yorkig, mindnyájan *tökéletesen beszélik nyelvünket*.

Egyéni értékeivel párosulva ez kötelezte el, hogy palettája mellett hozzáértéssel fordítsa anyanyelvének legszebb verseit franciára, s arra, hogy a világban még oly sok lappangó emlékanyag közül — a magáén kívül — hazaadja *Garbai Bélának*, a francia emigrációban 1947-ben elhunyt politikusnak életrajzi visszaemlékezéseit, melyeket harminc éven át féltve őrzött. Ezek között van *Károlyi Mihállyal* folytatott levelezése is.

Nemzeti Panteonunkban egy sírhant is kötelezi őt: 105 éve született édesapjának, *az Építők Szakszervezete egykori elnökének* emléke.

Búcsúzáskor tizenöt képét ajánlotta fel Battonya készülő múzeumának. Töretlen alkotókedve, újabb művei, biztosíték arra, hogy 1982-ben, a külföldi magyar művészek budapesti kiállításán is találkozzunk Riez A. Bélával.

Csepei Tibor

Bélával 2.

26

...TCABAN

...tervben pe-
...gyi helyzet-
...sor kerül a
...pítésére, el-
...Haris köz, a
...-Vörösmarty
...ca, a Kris-
...érhajó utca,
...ermann Ist-
...burkolatának

...zások is jel-
...e területről
...csik *parko-*
...vekedni fog-
...a Belváros-
...er parkoló-
... Ezen pró-
...ni a később-
...ülő — több
...atót befoga-
...z utcai par-

...ják a lakó-
...felszabaduló
...geket, ame-
...pkocsitároló-
...kat lehetne kialakítani.

A közúti forgalom tehermentesítésére is tervezik, hogy 1983 végéig a raktárakat, műhelyeket *kitelepítik* az V. kerületből, helyükön üzlethelyiségeket, pinceklubokat, ajándéküzleteket rendeznek be. A legfontosabb változás azonban az *éjszakai áruszállítás* általánossá tétele lenne. (MTI)

...ányválság

Brüsszel, november 26.
...ó belga kormányválság, a no-
...i országos választás után teg-
...douin király, a flamand nyel-
De Clercq-et bízta meg azzal,
pártok között tárgyalásokat

...lentették, hogy a gazdasági
nem értenek egyet, ezért lép-
...öntés még egyik oldalról sem
...telen, hogy az új belga kor-
...g.

M. L.

...nai technikával állítsák helyre a járdát szegélyező Ybl-féle korlátot, a lámpákat, falikarokat, a kort idéző fa veremrácsokat, szemetesedényeket. A séta közben elfáradók *kényelmes székekben* pihenhetnek majd. Az új Dunakorzó első szakaszát az elképzelések szerint — a jövő év nyarán a Vigadó és a Március 15-e tér közötti rész átalakítása követné. A

RIEZ ADALBERT BÉLA

Magyar Nemzet Csütörtök, 1982. április 8.

...rkesztőség!

Monacói magyar művész ajándéka

Monacóban él a 80 éves, világhírű magyar festőművész, *Riez* Adalbert Béla, aki 1923-ban vándorolt ki Franciaországba. Itthon, fiatal inasként ő véste kőbe a híres kalapácsos embert, Biró Mihály egyik nagyszerű, azóta klasszikussá vált plakátját. Monacóban egyébként az UNESCO védnöksége alatt évente megrendezett kollektív kiállításon ő az egyetlen magyar kiállító. Munkásságáért megkapta a Francia Akadémia ezüst- és aranyérmét, valamint a francia lovagrend tulajdonosa. Hazánk 1980-ban tüntette ki a Munka Érdemrend *arany fokozatával*.

Hazánkhoz fűződő kapcsolatait egyébként ő maga is számos gesztussal fejezi ki: 1980-ban *a Párttörténeti Intézetnek ajándékozta harminc év politikai dokumentumait*, legújabban pedig — amiért e sorokat is írom — monacói látogatásomkor fölajánlotta, hogy *tizenöt képét ajándékozza az első felszabadult magyar község, Battonya készülő múzeumának*.

Riez A. Bélát kora ifjúságától foglalkoztották a művészet mellett a társadalom, a politika problémái. A kép társadalmi jelentőségét igyekezett megközelíteni, s nem kötelezte el magát egyetlen irányzat mellett sem az alkotói munkában.

Művészi útja elején *Párizsban*, egy montparnasse-i műhelyben olyan alkotók munkáit vitte kőre, mint Modigliani, Foujita, Lager, Soutine, Chagall, Picasso. Aztán *textilstúdiót* létesített, sugárzóan színes kelmeket alkotva. Műhelyében angol, olasz, holland, német cégek rajzolói tanultak. Öt világrész asszonyai versengtek, hogy Riez mintái alapján készült ruhákat viselhessenek. Ám számára a textilfestészet csak arra szolgált, hogy új színekkel új technikát dolgozzon ki, s ezekből az anilinporból acetonnal gyorsan száradó anyagokból új, művészi, csak hozzá tartozó és neki köszönhető értékeket teremtsen. *Kiállítások sokasága* jelzi további életútját. Tárlatokon szerepelt Franciaországon kívül az USA-ban és Athénban, Isztanbulban, valamint többször is Budapesten. Munkásságát, tevékenységét érdemes szélesebb körben is megismertetni nálunk, hiszen szorosan kötődik a mai Magyarországhoz. Egyebek között például azzal is, hogy palettája mellett hosszú évek óta buzgólkodik *magyar költők verseinek franciára fordításával*. Kötelezi őt egy sírhant is Nemzeti Pantheonunkban: édesapjának, az Építők Szakszervezete egykori elnökének az emléke. Töretlen alkotókedvvel, újabb művei jogosítanak arra a reményre, hogy *az idén, a külföldön élő magyar művészek budapesti nagy kiállításán is találkozunk* alkotásaival és Riez A. Bélával.

Csepei Tibor

Siker Japánban

Számítógép az asztalon

Akinek eleddig nem sok köze volt a számítástechnikához, az bizony aligha vette észre a sok kiállítási tárgy között a legolcsóbbat. A Neumann János Számítógéptudományi Társaság minap zárult rendezvényén, *A számítástechnika mindenkié, a számítástechnika mindenkiért* című kiállításon szinte egymásba értek az okos gépek, mind tudott valami különöset és érdekeset. A képernyők látszólag egyformák voltak, csak amit megjelenítettek, azok tértek el egymástól.

Okos — és olcsó

A kívülállónak valóban csak egy volt a sok közül a Budapesti Műszaki Egyetem automatizálási tanszékének terméke. Józserivel nem volt ez más, mint egy megtermett display. (Azaz képernyő és előtte az írógépre emlékeztető klaviatúra.) Itt mutatták be először ezt az eszközt a nagyközönségnek. A számítógépet, mely alighanem a legtöbbet tudta az összes többi között. Nem a memóriája volt nagyobb, mint társaié, gyorsasága, a rábízható feladatok mennyisége sem tette figyelemre érdemessé. *Hanem az ára!* Egy nullát, egy helyiértéket meg lehet „spórolni" az árlapján: nem kell hétjegyű számmal (bizony: millióval) kifejezni a fizetni valót. A Műegyetemen e számítógép születéséről *Tuschák* Róbert professzor, tanszékvezető egyetemi tanár ad tájékoztatást.

— A tévékészülék önmagában még nem jelentette annak idején a televíziós kultúrát. Volt idő, amikor csak lió szó fér el, ennyi dolgozható fel, jelentethető meg képernyőn. Egy másodperc alatt háromszázezer összeadást tud például elvégezni a gép. Kapcsolható nyomtatóhoz, írógéphez, nagyobb komputerrel. Praktikus alkalmazási területe lehet *a tudományos kutatómunka*, ahol seregnyi számításra van szükség, gyorsan és várakozás nélkül; megbízható *ügyviteli* feladatokkal, OTP- vagy Állami Biztosítófiókok kényelmes és egyszerű *adatnyilvántartásával*.

Az egyetemi kutatómunka, lám, szép eredményt hozott. Végre valahára van már viszonylag olcsó, sokat tudó, íróasztalon elférő, szemre is tetszetős magyar számítógép. Egy vagy két darab — egyelőre. Készülhet belőle még néhány: a tanszék dolgozói bizonyosan vállalkoznak ennyire. De hát nem ezt akarják alkotói: tervezőintézet, kutatóhely, ügyvitellel foglalkozó iroda ezerszámra van hazánkban és kevesebbért mint félmillió forint, még vásárolnák is a *személyi* komputert. Vajon van-e, lesz-e gyártó?

— Néhány napja fejeztük be a tárgyalásokat és hamarosan aláírjuk a szerződést a *Számítástechnikai Koordinációs Intézet* vezetőivel — mondja Tuschák Róbert professzor. — Partnereink vállalják az egy-kétszáz darabos nullszéria elkészítését, a sokcélú alkalmazás kifejlesztését, azaz tíz-tizenöt különböző software-rel látják el a gépet. Közreműködnek a felhasználók felkészítésében, az egyébként roppant egyszerű kezelés betanításában. A nagyszéria gyártására jelentkezőnek pedig átadják majd tapasztalataikat. *Vállalkozó*

Riez Adalbert Béla

RIEZ ADALBERT BÉLA, Monte Carloban élő magyar származású festőművész alkotásaiból kiállítás nyílt csütörtökön a Szépművészeti Múzeumban. Az 1901-ben Temesvárott született alkotónak mintegy 30, sajátos technikával — lakkfestékkel — készült munkáját láthatja a közönség szeptember 21-ig.

Magyar Hirlap 1980/8/29/11

1021

1980. VIII. 28. 18.30. Kossuth S.Jné.

Esti Magazin

- A Monte Carloban élő Riz Adalbert Béla festményeiből rendezett kiállitás ma nyilt meg a Szépmüvészeti Múzeumban. Szatmári Ilona beszélgetése.

- A 80. életéve felé közeledő Riz Béla, sok-sok éve él már külföldön; 10 éve Monte Carloban festi képeit. 1972 óta harmadik kiállitását láthatjuk Budapesten. Ezuttal a Szépmüvészeti Múzeum Pergamen csarnokában. 38 képe előtt sétálgatunk, beszélgetünk. A festmények többsége tavaly és az idén készült, de van itt 1972-es kompozició is. Jellemzőek a nagyon erős vörös szinek. A vörös minden árnyalata.

- tt ahol vörös szin van, ott föltétlen kell barna szinnek lenni és ott ahol most a vörössel szembe állunk a sárga szinek.

Riez Adalbert Béla
festőművész

Ez a kontrasztot végigkiséri majdnem mintegy leirt motivum a képeket. Mikor én 1923-ban kikerültem Franciaországba, akkor egy nagyon jól fölkészült kitanult litografus voltam. Biró Mihálynak a Vörös emberét és egyes plakátjait kőre vittem, a párizsi .... -on a Mont Parnasson közel volt az ugynevezett akkori, de még mindig meglevő Cupol kávéházban, amely Cupol kávéházban voltak akkor a leghiresebb ismeretlenek. .... Dassutti, Da Fujita, és hát ott vegetáltak. A festményt nehezen adták el, és akkor eszükbe jutott, hogy mi lenne akkor, hogyha körlenyomatot csinálnának, de fehérfeketére. Nagyon sok müvésznek a müvét igy köre vittem, és készültek lenyomatok és ebből meg tudtak már élni. Én szerettem jól élni igy ezt a szakmát nem folytattam, hanem textilrajzoló lettem. Ebben elég erős voltam. Nagyszerüen megkerestem a kenyeremet, az egy elit szakma, ittan azok tömörültek össze, ... akiknk ötletük volt, világviszonylatban az ötödik helyen álltam.

-Tehát textilrajzoló volt, évtizedeken keresztül. Ön mondta azt is, hgyha olyan nevem volna a festészetben, mint a textilrajzolásban, akkor talán olyan hires lennék mint Piccasso.

- Nekem az egész háboru előtti Magyarország klianturám volt, ugy, hogy, amikor a háboru befejeződött, akkor a Hungarotex is felkeresett.

- De nézzünk körül most itt a festmények között.

- Hát a legnehezebb dolgot kéri tőlem, mert

- Nehéz a 38 képből választani ?

- Nehezen tudok, én aki a kontrasszokat kerestem, ezek megvannak, megvan a piros, sárga, szineimben, legujabban beleszerettem az egész .... és a ködbe. Itt láthatj a fákat a ködben és a másik ködképemet.

- Ez már a korral jár ?

- Nem, nem, nem. A nehézségi eljárással jár. Nekem ezeket a piros szineket fölmázolni az egy gyerekjáték. A kontrasztokat kihozni az egy gyerekjáték. De ködöt kihozni, azt ügy tartom, az, majd a kollgák is meg fogják állapitani, az müvészet.

Szolláth Mihály, a stúdió titkára — miközben kalauzol bennünket az alkotótelepen — többek között beszél a stúdió ösztöndíjrendszeréről, amelynek alapját a megyei tanács fenntartásra fordított összegei képezik. Évről évre rendszerint 20—22 művész tölthet Kecskeméten — *legkevesebb két hónapot* — havonta 4000 forintos ösztöndíjjal.

Probstner János keramikust, a stúdió vezetőjét kérdezzük:

— *Kik nyerhetik el az ösztöndíjat?*

— Azok a gyári tervezők vagy önálló alkotók, akik a művészeti ág valamely terü-

ménye
nek, e
sen a
témak
digi ta
ták, h
folyó a
a gyá
álló n
fiatal,
álló –
hellyel
művész
tolhata

Torn
Ennek
stúdió
parkja,
a Kecs
vekből
lítás. M

Riez Adalbert Béla

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MTI
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kerámiaművész

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1980 DEC 14.

1021

RIEZ ADALBERT BÉLA: ZSIRÁF

völgyi csán
ról átfogó l
me valószín
a Gyimesb

(Fehér álor
millió márl
— *A het*
visszatért a
— Akkor
ségi Köztá
filmgyártás
padi szerző
történelmi
von Königs
Dietrich-filr
detije: Hei
nár úr c. r
egy musical
témám (Az
gyalok): re
darab meg
életrajzoma
kozásaimat
kel, mint E
rah Leande
Eggert Márt
sok.

— *Van-e hazájával kapcsolata?*

— Nemrég jártak itt magyar televíziósok. Azután meg olvasom a Magyar Híreket.

— *Dolgozik mostanában valamin?*

— Nemrégiben jelent meg a Tehén a kávéházban című könyvem. Ez a tehén szójáték, mert egy közismert német újságíróra, dr. Anton Kuhra utal.

ÁBEL PÉTER

FOTÓ: BREZNITZ ISTVÁN

ka.) Ezt a magyarázatot sem lehet egészen elvetni. Tény az, hogy nálunk Arany János *Toldi*-ja tette népszerűvé kedves nőalakjával e nevet, s a nyelvérzék ekkor már egyértelműen a *piros* színnévhez társította, úgyannyira, hogy a népnyelvben megszületett kicsinyítés nélküli *Piros* alakja is nőnévként, ahogy például a *Veronká*-ból a *Veron*. A *Piros* és a *Veron* azonban egyaránt téves elvonás eredménye, mivel e nevek végén nem a magyar *-ka* becézőképző rejtezik: a *Veronika* a görög

Riez Adalbert Béla
festőművész

Tisztelet a szülőföldnek

5. Riez Adalbert Béla: Őrangyal

Magyar Hírek,
1983. jan. 22.

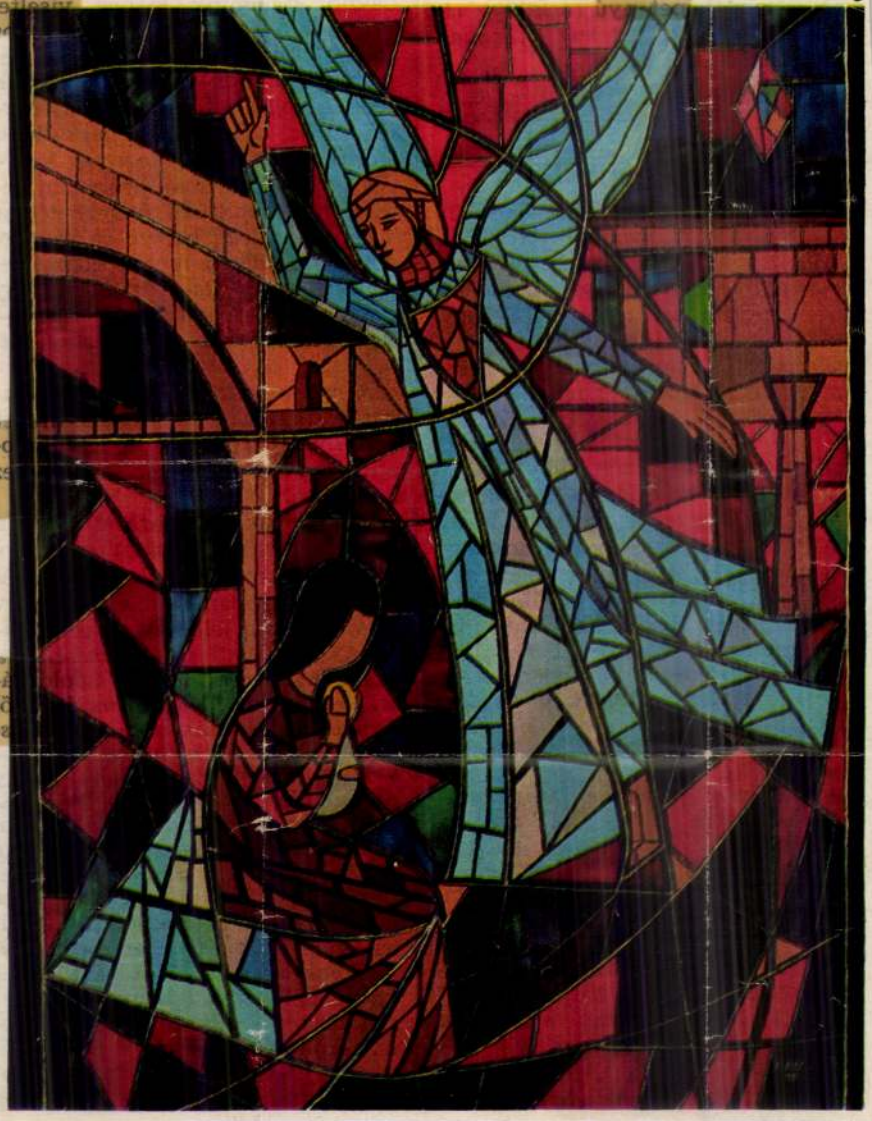

tt mu-
a Deb-
s. Az
r csak
And-
eti ve-
s Ben-
a né-
ban. A
ezer
nek, a
ptánc-
közé
Zoltán,
Csaba,
mikor
receni
pályá-

ántúli,
t be-
te öt-
al lép
dú-Bi-
hol

ban tapsolhatja meg műsorukat a közönség. A harminc év alatt harminckét alkalommal vendégszerepeltek külföldön, képviselték hazánkat a nemzetközi folklórfesztiválokon. Csehszlovákiától Kínáig aratták sikereiket. A helyezéseket, díjakat hosszú lenne felsorolni, az utóbbiakat említjük csupán: 1973-ban az Építők Hajdú Táncegyüttesével közösen elnyerték a karthágói folklórfesztivál aranyérmét, Dániában pedig két alkalommal is 1976-ban és az idén a legnagyobb kitüntetéssel, Az Arany Rózsa-díjjal jutalmazták műsorukat, felkészültségüket.

A debreceniek törzsvendégei a szolnoki néptáncfesztiváloknak is.

[illegible] tartotta a hallgató figyelmét. Jelenség a színpadon, magasfeszültségű nyugalom, a zene méltósága sugárzik egyéniségéből; nagy kultúrájú énekes, de ezen az estén szuggesztivitása nem nőtt fel a már említett előadói kvalitásai mellé. A szép éneklésen, s a nagyvonalú formáláson túl(az énekszólam hatalmas íveinek összefogását, hosszú frázisainak kitöltését kiválóan megoldotta), azonban jóval többet nyújtott: megéreztette a hallgatóval Mahler zenéjének sajátos, különleges hangvételeit. Ebben sokhelyütt segítségére volt a zenekar. Jónéhányszor létrejött az az érzékien szép hangzás (harmadik és negyedik dal), ami Mahlernél az interpretáció egyik legfontosabb eszköze.

dát i
irányít
az int
suló
Dvoral
hatásá
dukció
anyagg
a fels
ból fa
csak n
vezhet
lő me
tuttika
vitelez
a játél
nei m
rálva
laltatta
sikerül
a finá
pretáci
mű cs

Riez Adalbert Béla

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

festőművész

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1980 DEC 14

1021

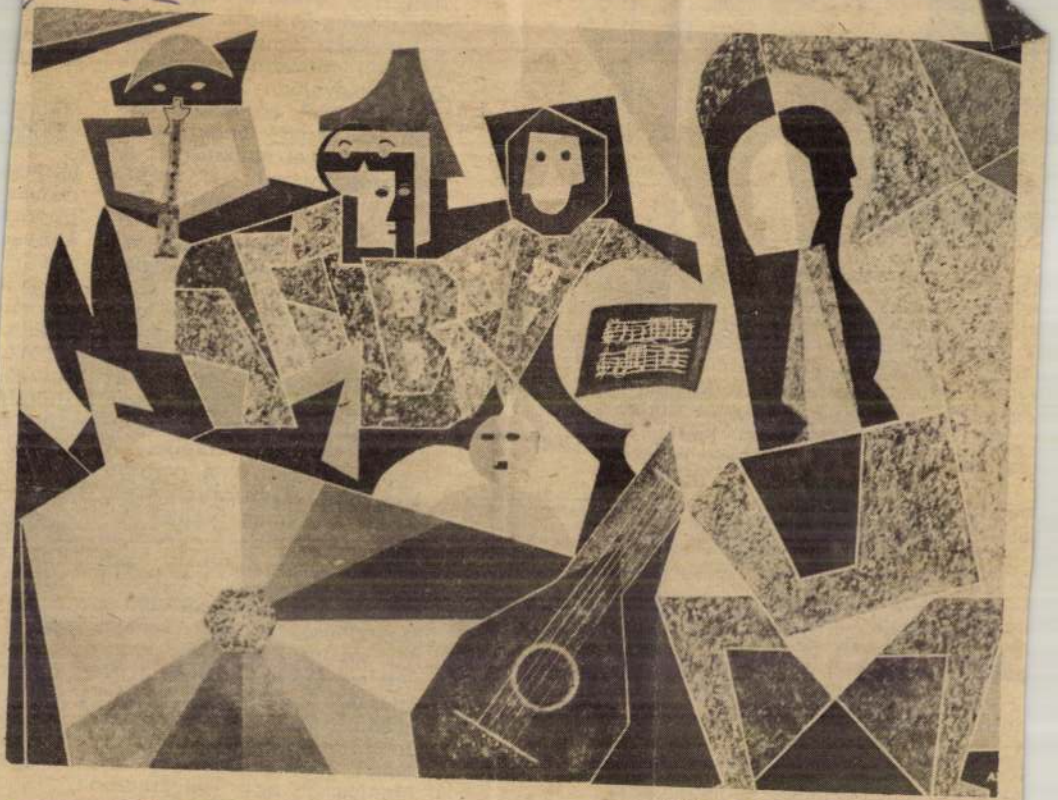

RIEZ ADALBERT BÉLA: BÁRBAN

Arany János u. 40. szám alatt.
A Debreceni Tsz-ek Gazdasági Társasága könyvelőt és számlázót alkalmaz. Jelentkezés: Maróthi György u. 3., a főágazatvezető-helyettesnél.

VETKEZET
OLGÁLATÁBAN!

nagy raktárkészlettel
Ügyfeleink rendelkezésére.
rtburg szgk.-család
szaki vizsgáztatását
6 éves gk.-nál 4,
unkanap alatt,
függően elvégezzük.
kipufogórendszer cseréje
megvárható.
váz- és üregvédelmét,
és ápolási munkáit
végezzük.
olgáltatásnál
igénybe vehető!

OLGÁLTATÁSUNKAT!

I SZÖVETKEZET,
89. szám.
871, 10-688.

ravatalozó
szertartás
Eszenyi J
kás: Debr

Mély fá
hogy szer
apánk, na
és jó roko
DR.
nyugdíjas
február 8-
hunyt. F
tunktól 19
hétfőn déli
végső búc
o. 2-es szá
méből a re
szertartása
család.

Mélyen megrendülve tudatjuk, hogy szeretett jó férjem, édesapám, nagyapánk és jó rokonunk,

BITTÓ LÁSZLÓ

az Alföldi Nyomda nyugdíjasa, 68 éves korában 1981. február 10-én váratlanul elhunyt. Felejthetetlen halottunktól 1981. február 16-án, hétfőn délelőtt 11 órakor veszünk végső búcsút a Köztemető I. o. 2-es számú ravatalozó teremből a református egyház szertartása szerint. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Varga u. 26.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik

ÖZV. OLÁH BÁLINTNÉ
Dávid Piroska

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mélységes bánatunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család.

avi lesz a Köztemető I. o. 2-es számú ravatalozó teremből a református egyház szertartása szerint. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Vulkán u. 3.

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy felejthetetlen jó férjem, szeretett édesapánk, testvérünk, nagyapánk, apósunk, nászunk, vőm és jó rokonunk,

DR. IGAZ JÓZSEF

nyugdíjas pénzügyi osztályvezető, 64 éves korában, 1981. február 9-én váratlanul elhunyt. Szeretett halottunktól 1981. február 16-án, hétfőn délután 3 órakor veszünk végső búcsút a Köztemető I. o. 2-es számú ravatalozó teremből a református egyház szertartása szerint. Bánatos felesége és a gyászoló család. Lakás: Debrecen, Arany János u. 10.

Riez Adalbert Béla festőművész

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1981 FEB 14

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1021

BÁRBAN

(RIEZ ADALBERT BÉLA FESTMÉNYE A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN)

Riez A. Béla

Riez A. Béla Monacóban élő magyar festőművész alkotásaiból nyílt meg kiállítás pénteken a Borsod Megyei Múzeumi Igazgatóság sárospataki képtárában.

Magyar Nemzet 1986. VIII. 16.

100 év óta

Az MTI jelenti...

Száz évvel ezelőtt, 1880-ban két országgyűlési gyorsíró magánvállalkozásban alapította a Magyar Távirati Iroda ősét, és ezzel megteremtette az osztrák hírszolgálati iroda, — a Korrespondenz Büro — magyar vetélytársát. Két évvel később az MTI megállapodást kötött a híres Reuter Hírügynökséggel és ilyen módon hamarosan világszerte ismertté vált. Azóta naponta jelentkezik, a magyar és külföldi sajtó hasáb-

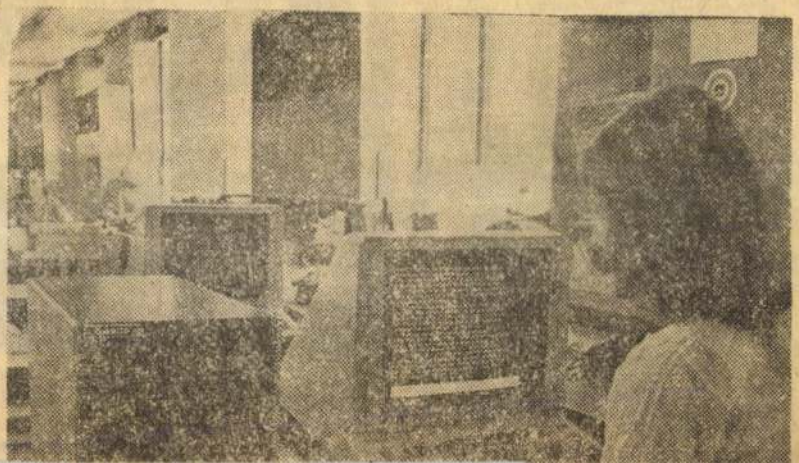

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Riez Adalbert Béla,
festőművész
KISALFÖLD
1980 OKT 18
/1021

RIEZ ADALBERT BÉLA FESTMÉNYEI: Bárban — Hadás (balról). Zsíral.

Adalbert Béla RIEZ

n'est pas un peintre comme les autres ; c'est un dessinateur spécialisé dans la lithographie et pour qui la typographie n'a pas de secrets. D'origine hongroise, Riez fit ses études générales et apprit le dessin lithographique à Budapest, avant de venir en France, à Paris, en 1922.

Dans la capitale française, il se fit tout de suite connaître comme dessinateur lithographique et fréquenta assidûment Foujita, Soutine, Chagall, Modigliani, qui apprécièrent immédiatement son talent et ses qualités exceptionnelles. Riez a exécuté en lithographie de nombreuses œuvres de peintres de Montparnasse. Ses dessins sur textile le firent rapidement connaître du monde entier, et bien des élégantes, en Amérique et en Europe, exhibent, sans le connaître, des robes portant sa « patte ».

D'idée et de tempérament figuratif classique, Riez n'a pas moins épousé les idées modernes, et les 34 *tableaux qu'il expose actuellement, et jusqu'au* 25 *juin inclusivement, en sont une preuve éclatante de couleurs, si l'on peut dire.*

Riez fabrique lui-même ses couleurs, comme l'ont fait tous les grands peintres de la Renaissance, et il les passe, en de très savants amalgames, uniquement au couteau. Les coloris, les tons sont absolument inouïs et l'on a l'impression que ce dessinateur est aussi un merveilleux peintre de vitraux. Ses mélanges de blanc, de noir et de bleu donnent une impression extraordinaire de camaïeu.

Laurent SAVELLI.

Ouvert du 16 Mars au 29 Mars 1973, sauf le lundi de 11 h. à 19 h.

Critique parue le 10 Juin 1971 dans «Nice-Matin»

BÉLA RIEZ

(MONTE-CARLO)

KIÁLLÍTÁSA

FERENCVÁROSI

PINCETÁRLAT

Meghívó

RIEZ Adalbert Béla

EXPOSITION DU PEINTRE

Adalbert Béla RIEZ

DE MONTE-CARLO

FERENCVÁROSI

PINCETÁRLAT

INVITATION

A kertész

A határ bujazöld, a váli völgyben halványzöld pára leng. A változó árnyalatú zöld tengerben zömök sárga szirtfok az egykori Dréher-kastély, a „sörös" Dréherek hajdan fél Fejér megyét behálózó birtokrendszerének egyik sarkpillére. A XIV. században kolostor, később uradalmi tisztilak, a két háború között urasági vadászszállás és vendégkastély, a felszabadulás után a községi tanács székháza, tíz esztendeje Fejér megye egyetlen mezőgazdasági szakmunkásképző intézete. Az öles falakat sűrűn kiveri a salétrom, mivel a kastély ősét szigetelés nélkül cölöpökre építették.

Az intézetben 112 falusi fiú és lány tanulja a napjainkban forradalmi fejlődésnek lendült gyümölcs- és zöldségkertészet tudományát. Dancsó József, a fiatal igazgató két éve vette át az intézet vezetését, sorrendben ő a tízéves intézet ötödik igazgatója. A pedagógusok között általában ritka a „vándormadár", különösképpen a falusi tanító és tanár ismeretes arról, hogy nem szívesen mozdul. Falvainkban nem ritka a két-három nemzedéket felmutató tanító dinasztia. Mivel magyarázható tehát, hogy ebben a fiatal intézetben átlag kétévenként más veszi át a vezetést?

— Az intézet kialakulásának rendkívüli nehézségeivel és a lakáshelyzettel. A nőtlen, fiatal pedagógus még csak talál magának hónaposszobát, de ha megnősül, nyaső gyerekek beléptek a visszhangos kapu alá, a kastély egyik szárnya még a háború nyomait viselte, lakhatatlanul romos volt, másik szárnyában a községi tanács irodái működtek. A dísztermet és néhány lakószobát kapták meg a jövendő kertészei. Az első időkben öt-, majd háromhónapos váltással tanultak, tehát öt, illetve három hónapig gyakorlati munkát végeztek valamelyik kertészetben, termelőszövetkezetben, vagy állami gazdaságban. Ahol éppen el tudták helyezni a tanulókat. A gyakorlat után öt, illetve három hónapig folyt az elméleti oktatás. Tíz év alatt a helyzet gyökeresen megváltozott.

— A gyerekek most egyhetes váltásban dolgoznak. Egy hét az elmélet, egy hét a gyakorlat. A nyári szünet nálunk csak egy hónap, mert hiszen éppen a nyárra esik az érés, valamivel hosszabb viszont a téli és tavaszi szünet. Kertészeket képezünk ki, akik szakmunkás fokon ismerik meg jövendő foglalkozásukat. Ma gyümölcs-, zöldség- és szőlőtermesztő általános kertészeti képzést kapnak, a harmadik évben szakosodnak, akkor döntik el, melyik ágat választják élethivatásuknak. Ezt a szakosodást a fejlődés követeli meg, de megkövetelik azok a gazdaságok is, amelyek társadalmi ösztöndíjjal támogatják a fiatalokat. Aki egy termelőszövetkezettől vagy állami gazdaságtól a tanulmány ideje alatt rend-

elvadult őspark, abból lett a gyümölcskertészek és „vincellérek" bemutatókertje. 1969-ben felépült a modern konyha és étterem, a melegházas és fóliasátras tankertészet.

— Korábban a növendékek a gyakorlati munkára szétszóródtak — folytatta az igazgató —, gyakran olyan kertészeti üzemekbe kerültek, ahol nem voltak meg a korszerű oktatás feltételei. 1970 óta ez a helyzet is megváltozott. Tanulóink 10—12 állami gazdaságban sajátítják el a gyakorlati tudnivalókat. A gazdaságok saját autóbuszaikon szállítják reggel munkába a fiatalokat és este haza. Szerződéses alapon például a szőlészek olyan helyeken végzik a gyakorlati munkát, mint a HUNGAROVIN etyeki szőlőgazdasága, ahol a pezsgő alapborát termelik, a zöldségszakosok a sárszentmihályi állami gazdaságban, ahol az ország legnagyobb — 25 hektár alapterületű — üvegházas kertészetében a primőr-zöldségek termesztésének gyakorlati titkait sajátítják el.

Fejér megye rohamos ipatetésére kerül sor, a gyakorlati oktatást aszerint osztjuk be. A leendő kertészek tehát előbb megismerkednek a munkafolyamat gyakorlati fogásaival, azután az iskolapadban megtanulják az elvégzett munka elméleti jelentőségét. Így azután a harmadik év végén olyan szakmunkások kerülnek ki az intézetből, akikre rá lehet bízni egy népesebb munkacsapat vezetését.

A mezőgazdasági munkában azonban sokkal konokabb és régibb hagyományok élnek, mint az iparban, következésképpen azt is érdemes megvizsgálni, hogyan fogadják az idősebbek a fiatal szakmunkás modernebb tapasztalatait és gyakorlati utasításait, nem okoz-e valamiféle bonyodalmat a korosztályok között? Válasz helyett az igazgató előveszi az intézet tízéves működéséről készült kimutatást, amelynek egyik rovata statisztikai hitelességgel azt ábrázolja, hány végzett kertész maradt meg a tanult mesterségénél s hány váltott át más hivatásra. Kiderült, hogy a váli ker-

kezett itt. A Helene Appell galeriában rendezett tárlat sajtovisszhangja kiemeli a művész páratlan színvilágát és technikai bravúrjait.

Soós Jóska, a Belgiumban élő sámánista festő ebben az évben Antwerpenben és Jugoszláviában állított ki. Mindkét tárlaton a művész stílusára jellemző, a sámánmítosz ihlette képek vonzották az érdeklődőket.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1974 MÁJ 25

Magyar Hírek

Riez Béla festő

Riez Béla: Új világ. Jobbra: Soós Jóska: Sámánszellem

1021

Herczog Béla és zenekara

1905. Budapest 62. 292. postafiók

Az elmúlt hetekben annyi esemény, megemlíteni való érdekesség történt ország-világ szerte, hogy a Postafiók rovat többször kénytelen volt átadni helyét más, aktuálisabb írásoknak, riportoknak. Most, pótolva a mulasztást, olvasóink sok érdekes információját adhatjuk közre. Ezek a híradások általában örömteliek: magyar egyesületek, kultúrcsoportok, művészek bemutatkozásairól vagy jubileumairól szólnak. Nem nehéz a szerkesztő dolga, mikor a leveleket rendezgeti — csupán egy a gondja: nagyon sok olyan levél érkezik, melynek írója versének közlését kéri. Ám a Magyar Hírek nem irodalmi folyóirat és szűkre szabott terjedelme sem teszi lehetővé a sokszor hosszabb lélegzetű költemények publikálását. Szerkesztőségünk megköszöni a verseket, de közlésükre, sajnos, a jövőben sem vállalkozhatunk.

ZENEKARI JUBILEUM

Harmincadik születésnapját ünnepli Párizsban Herczog Béla zenekara. Mint Sz. L. olvasónk írja: „1944-ben, a felszabadulást követő hónapokban alakult meg Párizsban a Franciaországi Demokrata Egylet működvelő zenekara. Az alapító tagok közül Herczog Béla karmester, Odette Jananem bőgős és Hayden Ödön fuvolás ma is aktív tagok." A zenekar több országban is fellépett, sőt, 1962-ben Magyarországon is koncerteztek. Az együttes vezetője az európai magyar egyesületek táncversenyén, Budapesten, a Rajkó-zenekart vezényelte. Herczog Bélát és Odette Jananemet a Magyarok Világszövetsége 1969-ben díszjelvénnyel tüntette ki.

Szívből gratulálunk a zenekarnak és még sok sikeres előadást kívánunk. Munkásságuk, áldozatkészségük és művészi előadásmódjuk példaként szolgálhat más egyesületek számára: hiszen minden kulturális megmozdulás lelke és szervező motorja az összeszokott és hangulatteremtő zenekar. Herczog Béla együttese — az önálló koncerteken kívül — ebben is jeleskedik . . ."

MŰSOR HOLLANDIÁBAN

Szép hagyomány Hollandiában, hogy a magyar nagykövetség minden esztendőben kis műsorral kedveskedik az ott élő magyaroknak. Idén az amszterdami Okura Szálló nagytermében rendezték meg az előadást. Mint Protzman és Vermesi nevű olvasóink írják, „a kedves, barátságos művészek legjobb tudásukkal és művészetükkel felejthetetlen órákat szereztek nekünk. Kállai Ilona, Szabó Rózsa, Juhász Jácint és Berkes János méltón képviselték az otthoni művészetet".

HÁROM MŰVÉSZ

Marietta Mohácsy-Matics keramikusművész legutóbbi kiállítását Pretoriában rendezte meg. Az egyéni stílusú művésznő kerámiáiról a helybeli sajtó nagy elismeréssel emlékezett meg.

Riez Bélával tavaly, itthon jártakor ismerkedhettek meg a Magyar Hírek olvasói. Most legújabb, párizsi kiállításáról ér-

BOLDIZSÁR IVÁN:

Festmények és tűzijáték

RIEZ ADALBERT BÉLA KIÁLLÍTÁSA

Egy ismeretlen ismerőssel találkozott ezen a tavaszon a budapesti közönség, amely mind mostanáig hírét-nevét igen, de műveit kellőképpen nem ismerte, ám képei közt mégis mindenki nyomban otthonosan érzi magát. Egy jelentős művészi egyéniség légkörében az ember mindig hazatalál.

Hazatalál: ezt a szót kettős értelemben használom most. Hazataláltunk mi, a modern, a szép festészet barátai ezek között a képek között és hazatalál szülőföldjére Riez Béla — Adalbert Riez. De mert mi az ő képei között otthonosan érezzük magunkat, azt mondhatjuk, hogy ő is úgy talált haza, hogy sohasem szakadt el innen. Fél évszázada él távol Magyarországtól, minden művész második hazájában, Franciaországban, de műveinek dinamizmusa, vérkeringése, mind a mai napig magában hordozza a magyar művészi temperamentum vörös vérsejtjeit és az élet egyensúlyához szükséges mértéktartás művészi leukocytáit is.

Művészi pályafutásából, annak jelentős és szép állomásaiból, amelynek kijelölő pontjai olyan mérföldkövek, mint Chagall, Modigliani és Soutine, egy vonást szeretnék kiemelni. Színgazdag eleganciáját. Talán ezért is szeretett bele a textilfestésbe, ahogyan két földrész legszebb asszonyai szerettek bele az ő egyéni ruhaanyagaiba.

Ezt nemcsak életrajzi adatként említem meg, hanem azért is, mert az anyaggal vannak kapcsolatban és Riez Béla művészetének másik fő jellemvonása, örök szerelmi házasság az anyaggal. Festményei a valóság és az álom, a figuráció és az absztrakció között lebegnek, de minden festménye a maga anyagának öntörvényei szerint készül. Riez roppantul tiszteli az anyagot, azokat a különleges vegyi összetételű festékeket, amelyeket az én szakmai járatlanságom csak csodálni tud, de leírni nem és ezért az anyag is kezéhez juhászodik és képzeletének legmerészebb szárnyalását is hajlandó rögzíteni.

Pirosai, harsány, kiáltó, szerelmes és lángoló pirosai kaptak meg először. Amikor a múltkoriban végignéztem képeit és utána kimentem az utcára, úgy éreztem, mint amikor lehunyt szemhéjamon keresztül átsüt a nap. Égő, forró pirosat láttam. De ha az ember közelebbről szemügyre veszi vásznait, akkor e harsányság mellett megtalálja a sóhajtásszerű finom pontozásokat. A színek egymásra rakodó, egybeolvadó és önállóságukat mégis megőrző világát.

Legjobban madarait szeretem. De alighogy ezt kimondtam, mindjárt helyesbítek. És a halait és a városait. Vagy mégis inkább büszke és vidám kakasát, nemcsak színeit és ezek hullámzását, de a talajt, amelyen áll: ez a talaj is kendermagos. Aki ezt tudja, az mestere művészetének. Nagyon kedves szememnek a pingvinje, ez a piros csőrű és bögyű madár, amely nem a Déli Sarkon áll az Antarktisz hidegében, hanem Riez Béla képzeletében az azur-parton. „Halak" című képébe az ember beleborzong, mert puszta ránézésétől a víz alatt érzi magát és szinte kopoltyút növeszt.

Egy francia kritikus tűzijátéknak nevezte kiállítását. Szerényebb vagyok. Csak ennyit mondok: ezek festmények. Riez Béla igazi festőművész.

Camargue (Lakkfestmény)

Riez Adalbert Béla képei előtt (Novotta Ferenc felvételei)

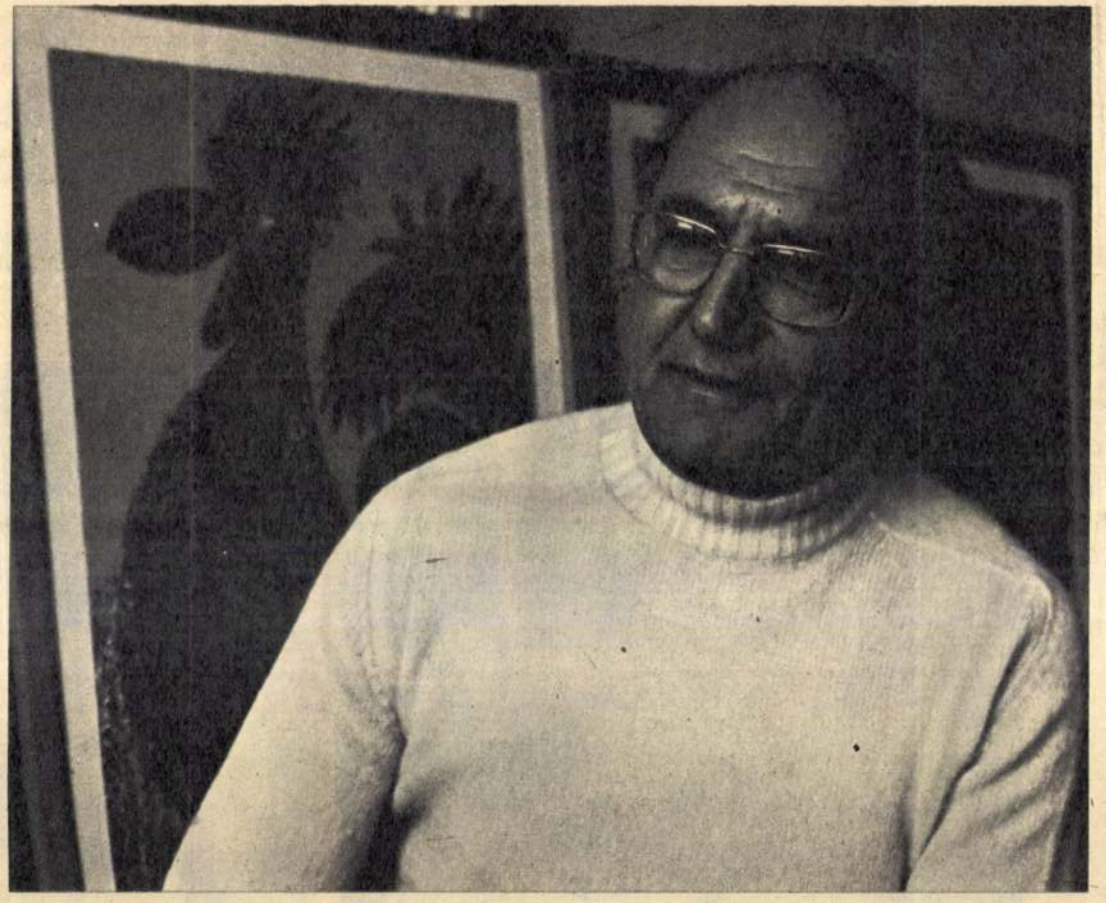

...s a csehszlovák sajtóban is — és ez nyilván nem véletlen — Petőfi aktualitását fejtegeti, hirdeti, bizonyítja szenvedélyesen. E tény érzékeltetésére elég ha néhány címet felsorolunk. A szabadkai 7 *Nap*-ban Petőfi költészete ma, s ugyanebben a lapban: Petőfi után. Az Irodalmi Szemlében: A halhatatlan „metafora", szintén az Irodalmi Szemlében: Petőfi „élő halhatatlansága". Korunk: Egy nép szószólója... Bár ez a cím nem közvetlenül a mára utal, *Sánta* Ferenc cikkének konklúziója, hogy Petőfit „a nép rajongó szeretete" „örökre magába fogadja".

Hogy ennek mi a titka? Petőfi emberi és költői magatartásának egysége, vagyis, hogy költő-forradalmár volt. A szabadkai 7 Napban *Dési* Ábel, Petőfi után című cikkében azt írja, hogy József Attilát „Petőfivel rokonítja forradalmi meggyőződése, erkölcsi következetessége és elméleti igényessége is." Majd Illyés Gyuláról szólva: „... életművében Petőfi sokkal nagyobb helyet és jelentőséget kapott, mint bármelyik magyar író életében, nemcsak azért, mert monográfiát és drámát írt róla, nemcsak a számos tanulmány, vers és vallomás miatt, hanem azért is, mert ennek a történelmi példának a varázsában élt".

Élt és él ma is, mint sokan mások, Aranytól napjainkig. Az Irodalmi Szemlében *Hegedűs* András tanulmányában Arany János diákjainak — akik a Toldi költőjét a nagykőrösi gimnázium padjaiban ülve hallgatták — feljegyzéseiből idéz: „ha Petőfiről magyarázott, vagy valamelyikünk Petőfitől szavalt, fejét jobbkezére hajtotta, s mindig kicsordult a könnye..." Így emlékeznek róla az akkori fiatalok. És milyen a kapcsolatuk vele a mai fiataloknak?

A Korunkban Nicolae *Balota*, a nagy román költő, Eugen Jebeleanu Petőfi műfordítás-kötetét ismertetve így kiált fel: „Nézem az arcát egy nemrég előkerült és helyreállított dagerrotip fényképen. *Milyen fiatal és menynyire hasonlít egy mai fiatalhoz!*" S ugyancsak a Korunkban *Fekete* Sándor A vívódó Petőfiről című cikkében feltárja lélektani bonyolultságát, gyötrődéseit és ezt a töprengő és sokat próbált embert, aki szembenézett „a bitóval, a börtönnel, az erőszakos halállal, az eszmék dilemmájával" — *modern gondolkodóvá, kortársunkká avatja.*

S. M.

Egy vita elmaradt

A magyar és a francia televízió *Aczél* Györgynek, az MSZMP KB titkárának és Alain *Peyrefitte-nek*, az UDR (gaulleista párt) főtitkárának részvételével március 28-ra közös vitaműsort tervezett. Az adást Peyrefitte kérésére április 25-re halasztották. Alain Peyrefitte, az új kormányban kapott megbízatására hivatkozva, visszalépett a vitától, bár a vitát a párt főtitkáraként vállalta és ezt a funkcióját továbbra is megőrizte. Maga helyett Alexandre *Sanguinettit*, az UDR nemrég megválasztott főtitkárhelyettesét ajánlotta, aki Toulouse-ban, a március 11-i képviselőválasztásokon vereséget szenvedett. A francia vitapartner visszalépése miatt a televíziós párbeszéd elmaradt.

tavaszé.

Évezredek, évmilliók óta fűz ehhez reményt, bizakodást, illúziót az ember fia.

Mert a bőrén puhább szellőt érez, mert rügyet lát az ágon, mert győzelmet megint egy hosszú tél fölött, mert újrakezdést, évről évre újuló ígéretet.

Rövidebben, azon a néven, mely méltán elragadó: Feltámadást.

Roppant szimbólikája van ennek, roppant vigasza s szépsége is.

Andrássy út és az Eötvös utca sarkán, az Andrássy úti páros oldalon, a ház előtt, amelynek magasföldszinti ablakai alatt díszítés gyanánt oroszlánfejek láthatók. A gyerek megjegyzi, ami alacsonyan van, közel van a szeméhez. Meghatva nézem, ha arra járok, azokat az oroszlánfejeket ma is.

A menetet néztük, amint vonult a Liget felé. Nyomába is eredtünk, szenzációs volt a négy nagy vörös gömb a Köröndön. Ketten voltunk

még ma is. A nagy ígéret valóra vált — s nem ingat meg, hogy mekkora áron, mily botlatókkal s még nem is teljesen.

A tavaszünnepnek teljes pezsgését érzem húsvét és május elseje között.

S mert azt kockáztattam meg e sorok elején, hogy történelmileg iparkodom nézni ezt — hát nézem is: a Tízparancsolat érvényének kiverekedéséről van szó.

Húsvétkor éppúgy, mint május elsején.

250 MILLIÓVAL TÖBB

FIZETIK A FELEMELT BÉREKET

Április közepe tájt kapta kézhez a nagyobb összegű fizetést az az egymillió-háromszázezer munkás, akinek bérét március 1-től a központi intézkedések alapján felemelték, s azok a százezrek is, akiknek fizetést a vállalatok még saját forrásaikból is javították. Csupán a központi intézkedések 230 millió forinttal növelték a munkások havi bérét, de több tízmillió forint többletbért biztosítottak saját pénzalapjukból is az üzemek. A népgazdaság legdinamikusabban fejlődő iparágában, a vegyiparban például áprilisban átlagban 7,6 százalékkal magasabb bért vesznek fel a dolgozók. Ez a növekedés természetesen differenciáltan oszlik meg a nagyvállalatok között, fokozott mértékben érinti a legnagyobb beruházásokkal bővülő nagyipari üzemeket. A könnyűiparban — ahol a munkavállalók kétharmada nődolgozó — a központi intézkedések nyomán átlagosan 9,26 százalékos bérfejlesztés valósult meg. De sorra vehetnénk a magyar ipar valamennyi szektorát, hiszen a béremelés változó mértékben ugyan, mégis minden munkást érintett.

Képeink az ország legnagyobb finommechanikai és optikai üzemében, a Magyar Optikai Művekben készültek, a „vastagabb borítékok", az első felemelt bérek kifizetésének napján.

(Novotta Ferenc felvételei)

ekvő hazafiság

tanácskozáson

dagabb ezzel saját hazafiságunk, tartalmasabb politikánk, világosabb a helyünk a népek nagy családjában".

A vitában felszólaló *Szabolcs* Ottó történész, minisztériumi főosztályvezető rámutatott arra, hogy a reális történelemszemlélet kialakulását segítheti az, ha a különböző országok történészei az iskolai történelem- és földrajzkönyvek anyagát egyeztetik. Erre már van is példa lengyel és francia kapcsolatainkban.

S. Hegedüs László, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára felszólalásában a korszerű hazafiság egyik fő ismérvének nevezte az egészséges lokálpatriotizmust, a szülőföld szeretetét. Ezután arról szólt, hogy a hazánkban élő nemzetiségek jelentős szerepet vállalhatnak abban, hogy újabb hidakat építsünk közreműködésükkel a szomszédos népekhez.

*

A Magyar Néphadsereg Vörös Csillag érdemrenddel kitüntetett művészegyüttese a tanácskozás részvevőinek tiszteletére este ünnepi műsort adott az egri Gárdonyi Géza Színházban.

A tanácskozás szerdán folytatja munkáját.

k. e.

ács küldöttsége

apesten elfogadott nyokat

kára, dr. *Kovács* Dezsőné, az OBT alelnöke és a Béketanács több más vezető képviselője búcsúztatta. Megjelent K. P. S. *Menon*, az Indiai Köztársaság nagykövete is.

— Tanácskozásunk dokumentumait eljuttatjuk az ENSZ több szervezetéhez, a kormá-

Németh Károly látogatása a Belügyminisztériumban

Németh Károly, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára kedden látogatást tett a Belügyminisztériumban.

A Központi Bizottság titkárát *Benkei* András belügyminiszter fogadta, majd a minisztérium vezetői és az MSZMP BM végrehajtó bizottság tagjai jelenlétében tájékoztatta a Belügyminisztérium tevékenységéről.

Ezt követően Németh Károly meglátogatta a minisztérium több szervét, ahol személyes tapasztalatokat szerzett a közrendet és közbiztonságot szolgáló munkáról.

A látogatás befejeztével Németh Károly a Belügyminisztérium vezetői, parancsnokai és pártaktivistái részére a belpolitikai, gazdasági és külpolitikai helyzetről adott áttekintést. Átadta a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának üdvözletét és elismerését fejezte ki a Belügyminisztérium egész személyi állományának a közrend és közbiztonság érdekében végzett tevékenységért és helytállásért.

Az SZVSZ főtitkára fővárosunkban

Pierre *Gensous*, a Szakszervezeti Világszövetség főtitkára rövid látogatást tett Budapesten. Megbeszélést folytatott *Gáspár* Sándorral, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjával, a SZOT főtitkárával a nemzetközi szakszervezeti mozgalom aktuális kérdéseiről.

Az INTUC elnöke Gáspár Sándornál

Gáspár Sándor, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a SZOT főtitkára, a Szaktanács székházában fogadta B. B. *Bhagavatit*, az Indiai Nemzeti Szakszervezeti Kongresszus

1976 X. 13

Magyar Nemzet

Riez A. Béla képei
a KKI bemutatótermében

Ismerőssel találkozhatik most, *Riez* A. Béla képeinek kiállításán, a *Kulturális Kapcsolatok Intézetének bemutatótermében* az érdeklődő: a több mint ötven esztendeje francia földre távozott magyar művésznek ez már a második itthoni tárlata. Az elsőt — négy esztendeje — a Ferencvárosi Pincetárlat fogadta falai közé.

Különös festészet tárult ki akkor előttünk: Riez A. Béla képein valami áthatóan izzás ömlött el, művei szinte fénylettek, színei mintha villództak volna. Úgy tetszett, festményt tudna formálni Riez akár egyetlen színből is, lévén anyaga, a saját receptúra szerint elegyített anilinfesték, aceton és lakk egymagában is hihetetlenül gazdag faktúrájú, már-már eleven mozgású felületképző. Persze Riez A. Béla festményei nem egyszínűek voltak. Ellenkezőleg, nagyon is színesek. Kompozícióin izzás feleselt izzással, fény a fénnyel, sőt komplementer színei is olyan intenzitással rontottak egymásra, mintha csatára készülnének. Riez láthatóan maga is gyönyörködött ebben a színes kavalkádban, olyannyira, hogy néha szinte beléfeledkezett, s hagyta, hadd járjanak „maguktól" festőszerszámai, hadd keljenek egymással valóban birokra a színek.

Mostani, második tárlatán Riez A. Béla, az ismerős, némiképpen ismeretlenné lesz. Kevésbé talányosan fogalmazva: számos újdonsággal lepi meg régi látogatóit, s új vendégeit. Mindenekelőtt fegyelmével. Ezúttal kiállított képein ugyanis sokkal kevesebb a szabadosság, s több a szabadság, mint a múlt alkalommal látottakon. Mintha kitapasztalta volna matériáit, s kezébe kapta volna a minap még lazára hagyott gyeplőt.

Ennek az önfegyelmezésnek — tanú rá a tárlat valamennyi frissen festett képe — meg is van az eredménye Riez A. Béla művészetében. Közülük a legszembetűnőbb, kétségtelenül, a figurális kompozíciók megjelenése és elszaporodása. Mert, őszintén szólva, nehezen volt hihető még nemrégen is, hogy ezek a makacsul felizzó, kiáltásnál alig halkabban beszélő színek valaha tájképpé tudnak majd rendeződni — és lám, most itt áll a tárlaton a *Hercegi palota* tömbös-árkádos figurája, kicsit távolabb pedig a *Fekete hegyek*, a *Vörös hegyek* és a *Templomromok* ugyancsak klasszikus tájképszerkezetű hármasa.

A tájképek megjelenése azonban nem az egyedüli jele Riez A. Béla új festészeti korszakának. Nyugodtan hozzászámítható a többi figurális munka is: a *Zsiráftól* a *Békegalambon* át a *Kakasviadalig*. (Külön érdemes megfigyelni ez utóbbit, lévén egyik legbiztosabb jele a Riez piktúrájában felfedezett változásoknak — hisz festőnk ellenáll minden csábításnak: nem boríja fel kompozíciójának egyensúlyát sem a kakastollak iriszes-fényes megfestésével, sem a mozdulatok kavalkádjának túlhangsúlyozásával. Ellenkezőleg: szinte klasszikus egyensúlyú, már-már szimmetrikusan szerkesztett kompozícióvá építette a két szemben álló állatot — megérezve, hogy így teszi igazán láthatóvá a feszülő testekben rejlő erőket.)

Riez A. Béla festészete azonban megtagadná magát, ha megküzdött nyugalmát nem feszítené időnként szerte a fényes színek robbanásaival. Ilyenkor elvont — legalábbis nem, vagy csak távoli áttételekkel ábrázoló — munkák kerülnek ki a keze alól. Ám, mint az *Intarzia*, a *Kompozíció*, s társaik jelzik, ezek is mások, mint amilyenek az előző korszakban formálódtak: lüktető ritmus fegyelmezi, s szorítja rendszerbe őket, végérvényesen festészetté érlelve Riez A. Béla anyagkísérleteit.

—gy

ebben a tendenciában ez olvasható.

- Ha is érzem, hogy ezek megérthető dolgok. Mi jelentett Önnek a legnagyobb impulzust művészetében az életén végig?

- A szinek, a szinek.

- Engedje meg, hogy kiemeljek két nevet az említettek közül, mondjuk Biró Mihályt mint magyart, másikat Chagall-t a nemzetközi palettáról. Ezzel a két emberrel való kapcsolatát talán még világítsa meg.

- Biró Mihály, amikor Párizsba kikerült nyomorgott. Nagyon nyomorgott, rengeteget nyomorgott és beteges volt. Kicsi, gyenge alkatú és mint ilyen egyáltalán nem tudott másból élni a párizsi emigrációban. Legjobb ellátói az asztalosok voltak.

- A kalapácsos ember reprodukálta és azt a MMOSZ-nak ajándékozta.

- Ami Chagall-t illeti hát csodálatos, hogy mi francia művészek mind külföldi érdeteik vagyunk. Chagall elöjött az ő kis falujából és az én kis városomból, hogy megcsináljuk az utunkat. Chagall-nak egyszer egy kis művét mamt mosztelen fekvő nő-jét vittem köre. Meghivtak Magyarországra, hogy változott már, 1946-ban egy lerombolt országet láttam. Kételkedtem benne hogy valaha föl tudjon épülni. Tehát kételkedtem abban, hogy egy generáció föl tudja épiteni azt amit lerombolták egy rövid idő alatt.

- Hol él a művész úr most?

- Monte-Carlóba, azt nagyon hosszú időn keresztül készítettem elő hogy oda visszavonuljak.

ebben a tendenciában ez olvasható.

- Én is érzem, hogy ezek megérthető dolgok. Mi jelentett Önnek a legnagyobb impulzust müvészetében az életén végig?

- A szinek, a szinek.

- Engedje meg, hogy kiemeljek két nevet az emlitettek közül, mondjuk Biró Mihályt mint magyart, másikat Chagall-t a nemzetközi palettáról. Ezzel a két emberrel való kapcsolatát talán még világitsa meg.

- Biró Mihály, amikor Párizsba kikerült nyomorgott. Nagyon nyomorgott, rengeteget nyomorgott és beteges volt. Kicsi, gyenge alkatú és mint ilyen egyáltalán nem tudott másból élni a párizsi emigrációban. Legjobb ellátói az asztalosok voltak.

- A kalapácsos ember reprodukálta és azt a MÉMOSZ-nak ajándékozta.

- Ami Chagall-t illeti hát csodálatos, hogy mi francia müvészek mind külföldi eredetüek vagyunk. Chagall előjött az ő kis falujából és az én kis városomból, hogy megcsináljuk az utunkat. Chagall-nak egyszer egy kis müvét ~~xxxx~~ meztelen fekvő nő-jét vittem kőre. Meghivtak Magyarországra, hogy változott már, 1946-bqn egy lerombolt országot láttam. Kételkedtem benne hogy valaha föl tudjon épülni. Tehát kételkedtem abban, hogy egy generáció föl tudja épiteni azt amit leromboltak egy rövid idő alatt.

- Hol él a müvész úr most?

- Monte-Carlóba, ezt nagyon hosszú időn keresztül készitettem elő hogy oda visszavonuljak.

Egy textilrajzolótól azt kérik, hogy mindennap csináljon egy uj, egy vadonat uj soha nem látott rajzot. Ennek az eredménye az, hogy én ilyen szinekkel dolgozom. Én bejártam Észak-Amerikát, Dél-Amerikát, Finnországot, Svédországot, Olaszországot és Európában nincs olyan textilfeldolgozó vállalat aki a nevemet nem ismerné Hozzáteszem, hogy még Japánban is és Ausztráliában is. Ausztráliában is voltak magyar cégek akik hozzám jártak.

- Ugy tünik, mintha azt mondaná, hogy a textiltervezést tartja élete fő müvének, és most itt vagyunk egy kiállitáson ahol a festményei vannak, nem tartja ezt különösnek?

- Nem, mert párhuzamosan nemcsak irodalommal foglalkoztam és forditottam, de párhuzamosan mindig festettem.

- Mit tart jellemzőnek erre a szinhasználatra ami valóban harmónia és mégis frappáns, teljesen meglepő és persze ujszerü.

- A diás festéket senki nem tudja spaknival kezelni. Én a diás festéket spaknival kezeltem és gumiarabikummal.

- Ez konkrétan mit jelent?

- Ez konkrétan azt jelenti, hogy olyan szinpompákat és fényességet ad a festéknek, hogy mindenki kérdezi lakkozott, mert a gumiarabikum az fényes. Most itt olyan képek vannak, amelyek absztraktnak tünnek, legalább is a magyar fogalmazás szerint.

- Önnek mi erről a felfogása?

- Kérem szépen absztraktból inkább csak 4- 5 öt hoztam, mert van absztrakt ami olvashatatlan és van ami olvasható. Jelenleg Párizsban és Franciaországban a müvészek legujabb hobbyja állatokat stilizálni. Én elhoztam egy csodamadarat, egy kakast, egy őzet

Bécsben megálltam. Amikor Franciaországba kikerültem mint litografus összejöttem a monparnassi egyéniségekkel akik ma világhirüek. Én nem választhattam azt a pályát, hogy éhenhalni mint festő, megvárni amig nevem lesz, akkor amikor egy nagyon jó szakma volt a kezemben mint litografus. Viszont ez megengedte nekem azt, hogy reprodukálni tudjam kőre, litográfiára ezeknek a nagy művészeknek az alkotásait, Chagal dolgait, és igen sok jelen festőművésznek. Nos, ezek a festőművészek megtették az útjukat. Én pedig áttértem a litográfiáról a textiltervezésre és még hosszú éveken keresztül textulmintákat rajzoltam, önálló "atelierem" volt 12 rajzolóval és ez megengedte nekem, hogy nagyszerüen tudjak nemcsak produkálni, hanemjómódban is élni. Ha valaki megengedheti magának azokat a hobbykat, amint hogy én is nekiálltunk esekkel a szinekkel dolgozni és rajta van az a pecsét hogy textilrajzoló volt, ezt megengedheti máma magának hogy egy kiforrott festő jöjjön egy egy festőhöz, ahhot bizonyos alap kell.

- Az Ön életében mi jelentette ezt a biztos alapot?

- Először is a litográfia, másdoszor a textiltervezés. Ma este a Hungarotexnek a tervezői és rajzolói fel fogják keresni azért a kiállitásom, mert éveken keresztük a Hungarotexnek csináltam rajzokat.

-S hogy jártak az -ba?

- Én megengedtem egy két rajzolónak, hogy bejöjjenek a müteremben a textilrajzolások nemcsak keresésből állnak, hanem különböző trükkökből, eljárásokból, kompozicióból. Egy textilrajzoló még álmában is azon gondolkozik hogy mit fog rajzolni holnap.

1973. márc. 29. Petőfi 14.oo /11/ M.

RÁDIÓNAPLÓ. Kettőtől hatig.

- Hallgatóink közül nyilván többen látták már Riesz Béla világhires festő- és iparművész budapesti kiállítását, vagy esetleg lelkes hangú kritikákból már tudnak róla. A művész önvallomása a munka, a szó legszorosabb értelmében vett, tehát fizikai alkotómunka és az esztétika belső egységét hangsulyozza. Ezért is szorosan kötédik a RÁDIÓNAPLÓ többi témáihoz. A riporter Bezséri László.

- Kedves hallgatónik, Riesz Béla festőművész kiállítását vagyunk, néhány perccel a megnyitás előtt. Gyors lehetőségünk van arra, hogy a kiállítást megnézzük, arra is hogy beszélgessünk Riesz Béla festőművésszel, aki 1923 óta most van Magyarországon. 1945-ban volt itthon, de akkor nem volt kiállítása. Azóta merre járt, hogy helyezkedett el a nagy világban?

- 1923-tól 1973-ig pontosan 50 év bálaszt cl. 26-án leszek 72 éves és örülnöm kell, hogy ilyen kondicióba tudtam megérkezni Magyarországra, de hát sportolok és mindég sportoltam. A tanulmányom elvégzése után én litografus pályát választottam. És mint litografus kő-rajzoló és mint marxista szellemben felnevelt fiú, az apám, aki a MEMOSZ-nak az elnöke volt ebben a szellemben nevelt. Így összejöttem az akkori u.n. szociáldemokrata művészekkel is és ezeknek kimagasló alakja volt Biró Mihály.

Biró Mihálynak több plakátját vittem köre, mielőtt még Magyarországot elhagytam volna. 1919-ben amikor a Tanácsköztársaság megbukott, nekem is Romániába kellett menekülnöm az ifjú munkásmozgalomban kifejtett tevékenységem miatt. Visszajutottam Budapestre és még egy két évig, utána Bécsen keresztül Párizsba.

[illegible]

1021

Riesz Béla festőművész

1973. márc. 29. Petőfi 14.oo /11/ M.

RÁDIÓNAPLÓ. Kettőtől hatig.

- Hallgatóink közül nyilván többen látták már Riesz Béla világhires festő- és iparművész budapesti kiállitását,vagy esetleg lelkes hangú kritikákból már tudnak róla. A művész önvallomása a munka, a szó legszorosabb értelmében vett, tehát fizikai alkotómunka és az esztétika belső egységét hangsulyozza. Ezért is szorosan kötődik a RÁDIÓNAPLÓ többi témáihoz. A riporter Dezséri László.

- Kedves hallgatónik, Riesz Béla festőművész kiállitását vagyunk, néhány perccel a megnyitás előtt. Gyors lehetőségünk van arra, hogy a kiállitást megnézzők, arra is hogy beszélgessünk Riesz Béla festőművésszel, aki 1923 óta most van Magyarországon. 1946-ban volt itthon, de akkor nem volt kiállitása. Azóta merre járt, hogy helyezkedett el a nagy világban?

- 1923-tól 1973-ig pontosan 5o év bálaszt el. 26-án leszek 72 éves és örülnöm kell, hogy ilyen kondicióba tudtam megérkezni Magyarországra, de hát sportolok és mindég sportoltam. A tanulmányom elvégzése után én litografus pályát választottam. És mint litografus kő-rajzoló és mint marxista szellemben felnevelt fiú, az apám, aki a MÉMOSZ-nak az elnöke volt ebben a szellemben nevelt. Igy összejöttem az akkori u.n. szociáldemokrata művészekkel is és ezeknek kimagasló alakja volt Biró Mihály. Biró Mihálynak több plakátját vittem kőre, mielőtt még Magyarországot elhagytam volna. 1919-ben amikor a Tanácsköztársaság megbukott, nekem is Romániába kellett menekülnöm az ifjú munkásmozgalomban kifejtett tevékenységem miatt. Visszajutottam Budapestre és még egy két évig, utána Bécsen keresztül Párizsba.

[redacted]

ALMÁSI TIBOR

A PATKÓ IMRE GYŰJTEMÉNY

XÁNTUS JÁNOS MÚZEUM
GYŐR, 2000

RIEZ BÉLA ADALBERT

1901 -

Magyar származású festő- és textiltervező művész. A huszas évek elején, 1923-ban hagyta el az országot és telepedett le Párizsban, majd később Monte-Carloban. A második világháború ideje alatt a francia ellenállási mozgalomhoz csatlakozott.

Neve az Egyesült Államokban és Európa több országában (Franciaország, Törökország, Görögország stb.) rendezett kiállításai után vált ismertté. Magyarországon Budapesten, Sárospatakon mutatta be élénk színfoltokból, stilizált alakokból komponált műveit. Itthon nagyobb szabású tárlata a Szépművészeti Múzeumban volt 1980-ban.

KOMPOZÍCIÓ, 1976
papír, olaj, 21,8x30 cm.
j.j.l.: A.RIEZ 1976
Ltsz.: K. 85.292.1.

KOMPOZÍCIÓ, 1975
karton, olaj, lakk, 33,8x20,8 cm.
j.j.l.: A.RIEZ
Ltsz.: K.85.293.1.

"Riesz Béla sokoldalú művész, textiltervező (Angliában, Olaszországban, Franciaországban s Amerikában is ismert név), grafikus-litográfus, technikai felfedező, kitűnő festőművész. Autodidaktaként tört utat a sokféle kifejezésmód mesteri elsajátítására. Kitűnő alkotói elképzelései következményeként nem csoda textilmintái általános közkedveltsége, modernsége, s nem csoda Monte-Carlo-i kiállításának nagy sikere. A délfrancia tenger meleg kékje, - a francia kultúra e színes világa -, új lehetőség volt számára, hogy képességei ragyogóan kibontakozhassanak. A színek varázsos világa sugárzott képeiről, avval a mély emberi érzésvilággal, mely különösen sajátja művészetének" -

Hincz Gyula

IRODALOM:

Hincz Gyula: Riesz Béla festőművészről. Művészet. 1972. XIII. évf., 4. sz., 38.o.
Riez Béla Adalbert kiállítása. Budapest - 1980. Katalógus.
Tisztelet a szülőföldnek. Budapest - 1982. Katalógus.

K

NÁDOR TAMÁS AJÁNLATA

Merre tart a fejlődő világ?

Kedd, Kossuth 20.00

A fejlődési béke-világkonferencia nemrég hazánkban megtartott találkozóján szó esett a harmadik világ gondjairól, az enyhülésről, a gazdasági erőviszonyokról, Dél-Afrikáról, Chiléről, Libanonról, s még sok más megoldatlan kérdésről. Benda László dokumentumműsorában a rádióriporterek számos vendéget fognak mikrofonvégre, azzal a szándékkal, hogy bolygónk e legvajúdóbb közegéből, térségeiből tudósítsanak, lehetőleg a változások fő irányának felvázolására törekedve. Az adás csak afféle szonda, jó néhány most felvett riporttal majd később, más programokban találkozhatnak a hallgatók.

„Hol-mi?"

Szerda, Petőfi 17.00

Jár-kel az újságíró, ismerkedik, beszélget s nem is csak azzal a céllal, hogy műsort készítsen. S mégis útjába akad itt-ott, ez az, „hol-mi". Mert a véletlen is szerepet játszik e munkában: minden ember érdekes lehet, mondhat valamit, amire érdemes odafigyelni. Radnóti László új

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1976 OKT 17
TÜKÖR
Budapest

Riez A. Béla, festő

1021

REIZ A. BÉLA FESTMÉNYEI

Kulturális Kapcsolatok Intézete kiállítóterme

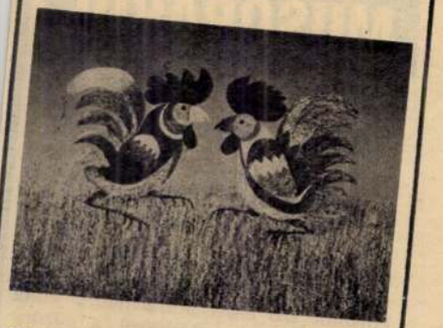

Riez A. Bélának nem ez az első magyarországi kiállítása: pár esztendeje az egyik legmozgékonyabb pesti kisgaléria, a Ferencvárosi Pincetárlat már bemutatta egy kisebb kollekcióját. Mostani kiállítása, amelyet a Kulturális Kapcsolatok Intézete rendezett meg saját bemutatótermében, a Dorottya utcában a Monte Carlóban élő magyar származású festő képeiből, ilyenformán ismerős értékeket prezentál: Riez piktúrájának legfontosabb erénye mára is az a sajátos, izzóan élénk színvilág maradt, amelyet előző alkalommal megcsodálhattunk. Igaz, az azóta eltelt időszakban játszódtak azért le bizonyos változások Riez A. Béla munkásságában, aligha függetlenül attól az erősödő biztonságtól, amellyel egyéni leleményű festékanyagait kezeli. Bemutatott anyagában a múltkorinál jóval több a valóságos tényeket közlő kompozíció, például a Kakasviadal című festmény, vagy a sziklás sorozat darabjai, s szorosabbra húzottak az elvont formációkat mutató képek szellemi és fizikai gyeplői is.

H. Gy.

RADIO BUDAPEST

A SZÜLŐFÖL

decemberi műsora Euró

HÉTFŐ

DECEMBER 6.

12.00 Déli Krónika
17.00 HONISMERETI MŰSOR — MUZSIKÁLÓ MAGYAR TÁJAK: Rábaköz (II. rész) — Zenés képeslap Rábapatonáról — Van zsákodban minden jó... Mikulás-napi műsor gyerekeknek
20.00 A Szülőföldünk krónikája — Szerepek, filmek, szereplők... Hazai kockák a mozi világából
22.00 Hírösszefoglaló — Állás-pont (a pénteki jegyzet ismétlése) — Azt beszélik rólunk...

DECEMBER 13.

12.00 Déli Krónika
17.00 HONISMERETI MŰSOR — REGÉLŐ TÖRTÉNELEM: Petőfi és barátai — Korán reggel az ifjak kávéházába siettem — A márciusi ifjakról Illyés Gyula könyve nyomán — ZENE: Szabó Ferenc: Feltámadott a tenger (Petőfi verse)
20.00 A Szülőföldünk krónikája — Kincsek a Heves megyei múzeumokban
22.00 Hírösszefoglaló — Állás-pont (a pénteki jegyzet ismétlése) — Országjárás: Barangolás a Mátra tájain

DECEMBER 20.

12.00 Déli Krónika
17.00 HONISMERETI MŰSOR — REGÉLŐ TÖRTÉNELEM: Kossuth Lajos — Mindent a népért és mindent a nép által — Az én nevem óramutató; jelzi az időt, mely jönni fog... — Részletek Koroda Miklós Kossuth-breviáriumából — ZENE: Kossuth-nóták
20.00 A Szülőföldünk krónikája — Magyarok könyvespolca
22.00 Hírösszefoglaló — Állás-pont (a pénteki jegyzet ismétlése) — Azt beszélik rólunk...

DECEMBER 27.

12.00 Déli Krónika
17.00 HONISMERETI MŰSOR — REGÉLŐ TÖRTÉNELEM: Az 1848-as törvények születése — Egy ember szól, de milliók nevében — Petőfi Sán-

DECEMBER 15.

12.00 Déli Krónika
17.00 HONISMERETI MŰSOR — IRODALMI ÖRÖKSÉGÜNK: Utazás a koponyám körül — Karinthy Frigyes és a racionalizmus — ANEKDOTASAROK: Én és Énke... Kis karinthyáda — Anagrammák, intarziák, szójátékok
20.00 A Szülőföldünk krónikája — Levelesláda... Kárpáti Zoltánné műsora
22.00 Hírösszefoglaló — Heves megyei panoráma... Látogatóban Gyöngyösön, Parádon, Feldebrőn

DECEMBER 22.

12.00 Déli Krónika
17.00 HONISMERETI MŰSOR — IRODALMI ÖRÖKSÉGÜNK: A kincskereső kisködmön — Móra Ferenc humánuma — ANEKDOTASAROK: Az alku. Móra Ferenc kutatásai Árpád sírja után — JÁTSSZUNK MAGYARUL! Anyanyelvi műsor 4—6 éves gyerekeknek
20.00 A Szülőföldünk krónikája — Levelesláda. Kárpáti Zoltánné műsora
22.00 Hírösszefoglaló — Háromszor az Egyesült Államokban. Pásztor Árpád utazásai

DECEMBER 29.

12.00 Déli Krónika
17.00 HONISMERETI MŰSOR — IRODALMI ÖRÖKSÉGÜNK: Szindbád — Krúdy álmai — Mióta Pestre érkezett a vörös postakocsival — Kortársak Krúdy Gyuláról — ANEKDOTASAROK: Konflison a Metropole-tól a Mátyás pincéig — A Tegnapok ködlovagjai és a jókor jött előleg — JÁTSSZUNK MAGYARUL! Anyanyelvi műsor 4—6 éves gyerekeknek
20.00 A Szülőföldünk krónikája — Levelesláda. Kárpáti Zoltánné műsora
22.00 Hírösszefoglaló — Magyarok könyvespolca (ismétlés)

CSÜTÖRTÖK

DECEMBER 2.

12.00 Déli Krónika
17.00 Honismereti műsor (is-

ben láttuk, hallottuk — NÉPRAJZI KALAUZ: Tollfosztóban voltam az este — MAGYAR SZÓLÁSMONDÁSOK: Idegen tollakkal ékeskedik
20.00 A Szülőföldünk krónikája — ÁLLÁSPONT
22.00 Hírösszefoglaló — Levelesláda. Kárpáti Zoltánné műsora (a szerdai adás ismétlése) — A pálya széléről

DECEMBER 24.

12.00 Déli Krónika
17.00 HONISMERETI MŰSOR — Betlehemező gyerekek — Karácsonyi népszokások — Ádám és Éva. Névmagyarázat
20.00 A SZÜLŐFÖLDÜNK KARÁCSONYFÁJA
22.00 A SZÜLŐFÖLDÜNK KARÁCSONYFÁJA

DECEMBER 31.

12.00 Déli Krónika
17.00 HONISMERETI MŰSOR — Ólomöntés, kolompolás. Szilveszteri népszokások, babonák — Kalauzunk: Krúdy Gyula. Álmoskönyve — Emlékezés gyermeteg telekre. Babits Mihály verse
20.00 BUÉK '77! A Kossuth Rádió szilveszteri kabaréműsora

SZOMBAT

DECEMBER 4.

12.00 Déli Krónika
17.00 Honismereti műsor (ismétlés)
20.00 A Szülőföldünk krónikája — Pethő Tibor jegyzete
22.00 Hírösszefoglaló — Hangképek bajnoki labdarúgómérkőzésekről

DECEMBER 11.

12.00 Déli Krónika
17.00 Honismereti műsor (ismétlés)
20.00 A Szülőföldünk krónikája — Pethő Tibor jegyzete
22.00 Hírösszefoglaló — Innenonnan, zenés riportműsor

DECEMBER 18.

12.00 Déli Krónika
17.00 Honismereti műsor (ismétlés)
20.00 A Szülőföldünk krónikája — Pethő Tibor jegyzete
22.00 Hírösszefoglaló — Hevesi mozaikok

DECEMBER 25.

12.00 Hallgatóink kívánságára
17.00 Honismereti műsor (ismétlés)
20.00 MAGYAR KARÁCSONY
22.00 MAGYAR KARÁCSONY

VASÁRNAP

DECEMBER 5.

12.00 Hallgatóink kívánságára
16.00 Mindenki kedvére
20.00 Hétről hétre. Politikai magazin
22.00 Ifjúsági magazin

DECEMBER 12.

12.00 Hallgatóink kívánságára
16.00 Ez is, az is 90 percben
20.00 Hétről hétre. Politikai magazin
22.00 Zenei magazin

DECEMBER 19.

12.00 Hallgatóink kívánságára
16.00 Zenés barangolás Heves megyében
20.00 Hétről hétre. Politika magazin
22.00 Sportmagazin

DECEMBER 26.

12.00 Hallgatóink kívánságára
16.00 Csendül a nóta
20.00 Hétről hétre. Politika magazin
22.00 Kulturális magazin

A Szülőföldünk hullámsávjai

EURÓPÁBAN:

Délben 12 órakor 25 m (11 910 kHz), 31 m (9585 kHz), 41 m (715
kHz), 49 m (6025 kHz).

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Riez Adalbert Béla
MAGYAR HÍREK
1976 OKT 25

1021

Tűzijáték a Dorottya utcában

A Kulturális Kapcsolatok Intézetének száz négyzetméteres kiállítótermében harmincöt festmény ontja a pazar színeket.

A több mint fél évszázada Franciaországban, jelenleg Monte Carlóban élő *Riez Adalbert Béla*, felesége társaságában, a Magyarok Világszövetsége meghívására jött el hozzánk, hogy forma- és képzeletvilágának gazdagságával — néhány évvel ezelőtti budapesti tárlata után — ismét megajándékozzon minket. Vagy ahogyan — nagyon találóan — egyik francia kritikusa jellemezte műveit — tűzijátékot rendezzen képeivel.

Valóban, mintha ezer színben csillogó petárdák lobbantanák színesre a kiállítóterem hófehér falát. Ám másutt s később sem hunynak ki a fények, hazafelé, a késő délután őszies homályában is bennünk villóznak tovább — akárcsak évtizedek távolából gyermekkori tűzijáték-emlékeink.

S hogy miért éppen a színek ragadják meg a nézőt, a soktornyú hercegi palota lila hegyei, a Naplemente aranyló sárgája, s más képein a lángoló, harsány pirosak, annak az a különös festési eljárás a magyarázata, amely Riez A. Béla művészetének sajátja: az anilinpor, aceton, lakk és gyorsan száradó festék szerencsés keveredése.

Kezdetben mint litografus vitte kőre Foujita, Modigliani, Vlaminck, Soutine, Léger és más modernek műveit. Akkor ez a még kevéssé ismert művész-közeg volt Riez magasiskolája. Később textilstúdiót létesít, műhelyében angol, olasz, holland, német cégek rajzolói tanulnak. „Selymeibe, impriméibe, egyéni ruhaanyagaiba két földrész legszebb asszonyai szerettek bele" — írja Boldizsár Iván a kiállítási katalógus előszavában.

Festményeit 1952 óta állítja ki Franciaországban, más nyugat-európai országokban és az Egyesült Államokban. Elismerik, számontartják. 1974-ben, párizsi kiállítása után a Francia Akadémia ezüstéremmel és oklevéllel tüntette ki, idén tavasszal pedig a Művészet és Kulturális Érdemek Rendjének Lovagja lett.

Az UNESCO védnöksége alatt évenként a Monacóban megrendezett kollektív kiállításon, — amelyet mindig a hercegi pár nyit meg —, Riez A. Béla az egyetlen magyar kiállító. Neve mellett ez áll: HONGRIE.

Egyéni értékeivel párosulva ez kötelezte őt mindig, minden körülmények között, például Párizs megszállásakor is a helytállásra. Ezzel a jelszóval buzgólkodik palettája mellett magyar versek francia fordításával. Ez késztette arra, hogy — a világban még olyan sok lappangó emlékanyag közül — a magáét, a harminc éven át őrzöttet, Garibai Bélának, a francia emigrációban 1947-ben elhunyt politikusnak életrajzi visszaemlékezéseit, köztük Károlyi Mihállyal folytatott levelezését átnyújtsa.

... És kötelezi őt egy sírhant Nemzeti Panteonunkban: száz éve született édesapjának, az Építők Szakszervezete egykori elnökének emléke.

(hernádi)

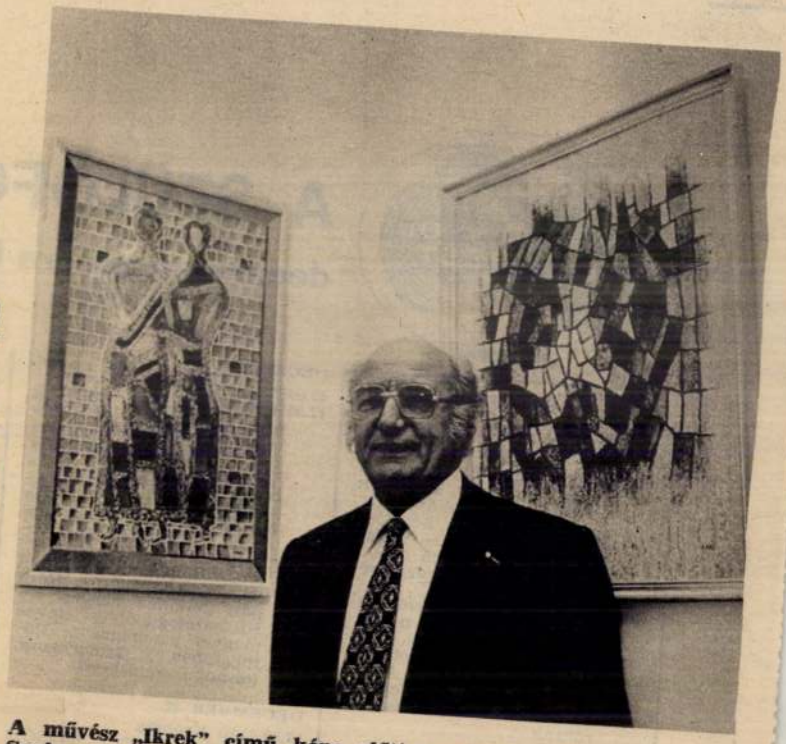

A művész „Ikrek" című képe előtt, amelyet az Építők Szakszervezetének ajándékozott

A 75 éves Riez A. Bélát és feleségét a Magyarok Világszövetsége vezetői, dr. Szabó Zoltán főtitkár és Molnár István főtitkár-helyettes köszöntötte

Novotta Ferenc felvételei

KARSAI ELEK:

A NÜRNBERGI PER

RAEDER, S

Pályafutását az orosz—japán háborúban kezdte...

Dr. Erich Raeder kihallgatására 1946. május 15-én került or a Nemzetközi Katonai Törényszék előtt. A vádlott beveetésképpen röviden ismertette ályafutását: *az 1904—1905-ös rosz—japán háború idején a ári orosz flottához vezényelték* negfigyelőként, utána *Vilmos ászár jachtján, a „Hohenzolern"*-on mint *navigációs tiszt* eljesített szolgálatot, az első rilágháborúban Hipper altengernagy törzskarának főnöke volt, részt vett a *skagerraki tenieri csatában.* Amikor a brit lotta elsüllyesztette Hipper vezérhajóját, a Lützow-ot, Hipper örzskarával egy másik cirkálóra szállt át és úgy folytatta a harcot. (A skagerraki csata tulajdonképpen nem hozott győzelmet egyik félnek sem; de az tény, hogy a túlerőben levő rit flotta súlyos veszteségek árán sem tudott a német flotta ölé kerekedni, megerősítette a émet haditengerészet súlyát, ekintélyét.) 1928-ban a hadilotta főparancsnokává nevezték i, Hitler hatalomra jutása után ezértengernagy, főadmirális, ajd a flotta főfelügyelője lett – tagja volt a Titkos Miniszteranácsnak.

Közbevetőleg: hasonlóképpen önitz tengernagy kihallgatáához, Raeder tárgyalásán is vég *ott ült a hallgatóság soraian két angol és egy amerikai engernagy* és élénk figyelemel kísérték a tárgyalás minen mozzanatát. Mint azt dr. iktor Fhr. von der Lippe, aeder egyik védőügyvédje a Nürnbergi naplójegyzetek" „Nürnberger Tagebuchnotien") című könyvében megjegyi: a tengernagyok számára nem olt felemelő látvány, hogy aeder admirálist két amerikai atona kísérte a tárgyalóterembe — a vádlottak padsorából a ihallgatás helyére. Ugyancsak ippe naplófeljegyzéseiből isneretes, hogy néhány nappal később, 1946. május 22-én megrkezett Nimitz amerikai tengernagy írásbeli válasza, amelyet a Dönitz és Raeder védői ltal feltett kérdésekre adott, *– a válasz, különösképpen a engeralattjáró-háború kérdésében rendkívül kedvező volt a émet tengernagyok védekezése zempontjából.* Lippe elégedetten jegyzi meg: „Nimitz tengernagy válaszait olvasva nem lehet szabadulni attól a benyonástól, hogy Nimitz a tengeralattjáró-háború megítélésében lényegesen más felfogást képvisel, mint a vádhatóság."

Részlet a vádiratból: „Raeder, a politikus tengernagy, a versailles-i szerződést megszegve, titokban kifejlesztette a német hadiflottát, majd olyan agressziók elkövetésére vetette hadba, amelyek terveinek kidolgozásánál maga is fontos szerepet játszott."

Raeder védekezése: Németország kénytelen volt hadiflottáját kifejleszteni, mert agresszió fenyegette Lengyelország (?! — Szerk.) részéről. Ez kétségkívül a békeszerződés katonai előírásainak megszegését jelentette.

Persze: Raeder joggal hivatkozhatott arra, hogy *az 1935-ben megkötött brit—német flottaegyezmény maga a versailles-i békeszerződés semmibevevése volt — brit részről is!*

De Raedernek Nürnbergben nemcsak a flotta fejlesztése miatt kellett felelnie — *bűnlistáján szerepelt az agressziós tervek kidolgozásában való tevékeny részvétel is.* Az ügyészek ennek alátámasztására több dokumentumot terjesztettek elő, ezek közül most itt — elöljáróban — egyet, az ún. *Hossbach-jegyzőkönyvet ismertetjük.* (Egyébiránt a jegyzőkönyv a nürnbergi per tíz kulcsdokumentuma — Schlüsseldokument, Key-Dokument — között kapott helyet.)

Az „élettér" megszervezése — és a megoldás módja

A megbeszélés időpontja: *1937. november 5.*, a színhely: Berlin, a Birodalmi Kancellária, a bizalmas, széles körű értekezletre a következők kaptak meghívást: *Blomberg* hadügyminiszter, *Fritsch*, a Heer, a szárazföldi haderő, *Raeder*, a Marine, a haditengerészet, *Göring*, a Luftwaffe, a légierő főparancsnoka és *Neurath* külügyminiszter.

Hitler: ismertetni óhajtom Önökkel, mint a Német Birodalom legfőbb vezetőivel a közeli és távoli jövőt illető politikai, gazdasági és katonai célkitűzéseimet. *Ez lényegében politikai végrendeletem* arra az esetre, ha még a tervek megvalósítása előtt elköltöznék az élők sorából.

Abból kell kiindulni — és ezt már tíz esztendővel ezelőtt a Mein Kampf-ban is leszögeztem, hogy *Németország jövője a szárazföldi élettér* („Lebensraum") *megszervezésén nyugszik*, de ezt a problémát, *az élettér megvalósítását csak erőszakkal lehet megoldani.*

Az első lépés az „élettér" megoldása útján *Ausztria annektálása*, bekebelezése, majd *Csehszlovákia megrohanása* és *megsemmisítése;* szeretném hangsúlyozni, az egész Csehszlovákiáról van szó és nemcsak a túlnyomóan német lakosságú Szudétaföldről.

Arra az álláspontra jutottam, hogy *1943—1945* az utolsó periódus, amikor a *Wehrmachtnak, a német szárazföldi, tengeri és légi haderőnek feltétlenül akcióba kell lépni* — de készen kell lenni arra is, hogy kedvező feltételek mellett háborút kezdjünk — már 1938-ban.

Hitler tehát hódító, agresszív célkitűzéseit már 1937-ben vázolta e szűk körben és — mint az események mutatták — a következő években e programot akarta és valósította [illegible] lehetett, tárgyalások, ha nem, erőszak útján. Aki ezzel nem értett egyet, annak, mint Fritschnek, Blombergnek vagy Neurathnak, nem volt helye a legfelsőbb náci vezetők között, — a többiek maradtak. Köztük volt Raeder is.

Nürnbergben Raeder azzal a naiv, gyenge érveléssel próbált védekezni, hogy *Hitler ezen programját nem vette komolyan*, és úgy vélte akkor, hogy az egésznek nincs más célja, csak az, hogy Fritschet, a szárazföldi haderő főparancsnokát „feltüzelje".

Amikor Maxwell-Fyfe ügyész megkérdezte, hogyan értelmezte Hitler azon kijelentését, hogy egész Csehszlovákiát meg kell semmisíteni, szét kell zúzni, Raeder — meglehetősen zavartan — így válaszolt:

— Nos hát, nagyon sok mindent szét akart ő zúzni!

Teljességgel érthető, ha a Nemzetközi Katonai Törvényszék ezt a védekezést nem vette komolyan ...

Schacht megjegyzése Raeder védekezéséről: „Raeder helytelenítette a támadó háborút, és *azt állítja, hogy Hitler becsapta őt — ennek ellenére azonban kidolgozta az agresszió terveit és részt vett a háború megindításában. No lám — ilyen vérbeli militarista."*

Dönitz így összegezte véleményét Raederről — Gilbertnek, a börtön pszichológusának:

„Nem állhatom, amikor egyesek nyomban köpönyeget fordítanak, mihelyt a szél más irányba fordul. Az ördögbe is: miért nem tudnak az emberek tisztességesek lenni. Nagyon jól tudom, hogyan beszélt Raeder, amikor ő nagy főnök volt, én pedig csak jelentéktelen szerepet töltöttem be a haditengerészetnél. Egészen másként beszélt, elárulhatom önnek. Nagyon fáj nekem, amikor most végig kell hallgatnom, miként fújják az új nótát — s azt állítják, hogy mindig szemben álltak Hitlerrel."

Egy kis közjáték — nem parlamentáris stílusban...

Raeder 1946. május 17-én, kihallgatása harmadik napján az „Athenia" kórházhajó elsüllyesztése körül kialakult sajtókampányról beszélt és megemlítette: Fritzschétől, a propagandaminisztérium egyik vezetőjétől kapta azt az információt, hogy Hitler utasítására jelent meg a Völkischer Beobachterben, a náci párt hivatalos lapjában az a vezércikk, amely szerint Churchill brit miniszterelnök saját hajóinak egyikét propagandisztikus célból elsüllyesztette. Miután Hitler tudta az igazságot, kénytelen azt a következtetést levonni, hogy *Hitler szándékosan hazudott.*

[illegible] történteket naplójában így rögzítette: „Miközben a vádlottak felvonultak az étkezőbe, Göring valamit súgott Fritzschének. Fent, az étkezőben Fritzschét roppant dühös hangulatban találtam.

— Hallotta, mit mondott nekem Göring? Azt mondta: Hogyan mondhatott ilyesmit Raedernek a Führerről? — Sajnálom, Doktor, hogy ott állott a közelünkben, mert egyébként kurta választ adtam volna neki: *Maga seggnyaló! Persze, hogy Hitler szándékosan hazudott!* Esküszöm rá! Én pedig egy álló hónapon át ordítoztam a rádióban az Athenia-féle propagandahazugságot, mert nekem is hazudtak róla!"

A Birodalom ifjúsági vezére

Baldur von Schirach katonatiszti családból származott. Apja előbb hivatásos katonatiszt volt, 1908-ban kinevezték a weimari udvari színház vezetőjévé, állásától az 1918 novemberi forradalom megfosztotta. Az elkeseredett, lecsúszott volt színházigazgató a 20-as évek elején csatlakozott a náci párthoz, Hitler hiúságának hízelgett a nemesi származású úr őszinte csodálata. *A fiatal Schirachra* — saját későbbi bevallása szerint — *Hitler óriási hatást gyakorolt*, kritikátlanul átvette a mozgalom Vezérének, Führerjének nézeteit.

Amikor Hitler *1933. június 17-én kinevezte a „Birodalom ifjúsági vezéré"-vé*, már 36 éves volt, de még mindig nem fejezte be egyetemi tanulmányait, társadalomtudományi műveltsége megrekedt példaképe, Hitler „Mein Kampf"-ja színvonalán.

A feminin, nőies hajlamú Schirach egyik szenvedélye a versírás volt. Ha ezen versek irodalmi értéke vagy jobban mondva: értéktelensége az ér-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
Riez A. Béla,
1976 NOV 24
ORSZÁG-VILÁG
festőművész

1021

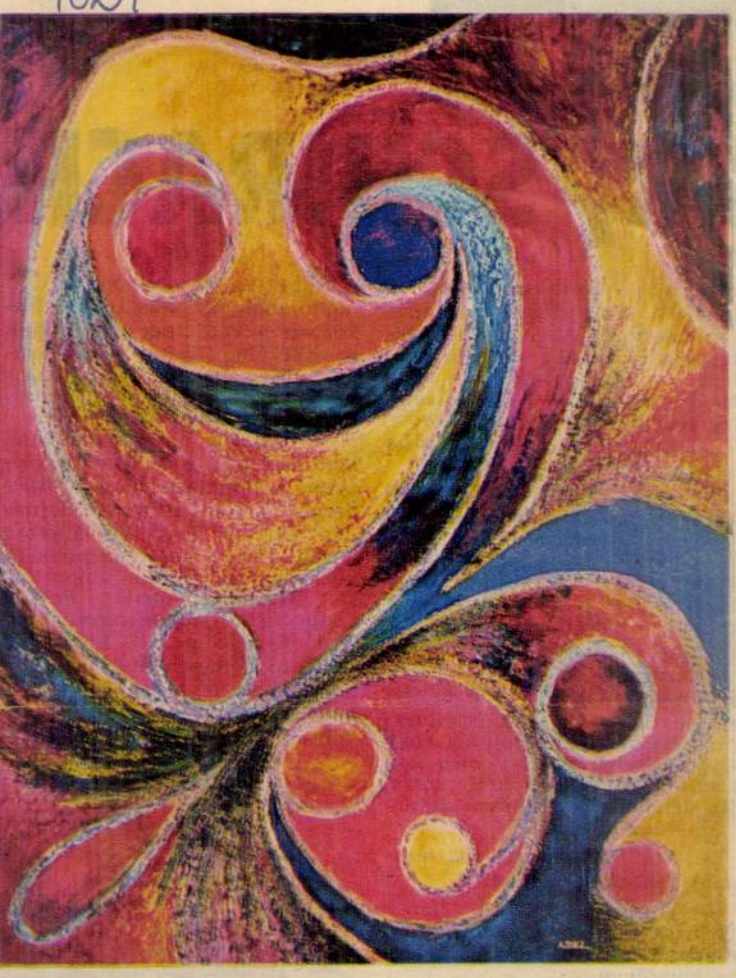

Riez A. Béla kiállítása

Riez A. Béla festőművész most 75 éves. Amikor az első világháború után, 1923-ban emigrált Párizsba, megélhetési gondjai arra kényszerítették, hogy a festészet mellett – egy montparnasse-i nyomdában – litográfusként is dolgozzék. Így került kapcsolatba Modiglianival, Léger-vel. Találmánya, az anilinpor-aceton-lakk keverékből álló festék, képeit különösen élénkké, csillogóvá teszi, amelyről a Kulturális Kapcsolatok Intézetének szervezésében októberben megrendezett kiállításán a magyar közönség is meggyőződhetett.

A művész több képét a Párttörténeti Intézetnek, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének, valamint a Munkásmozgalmi Múzeumnak ajándékozta; „Ördögűzés" című festményét a Nemzeti Galériában láthatjuk majd.

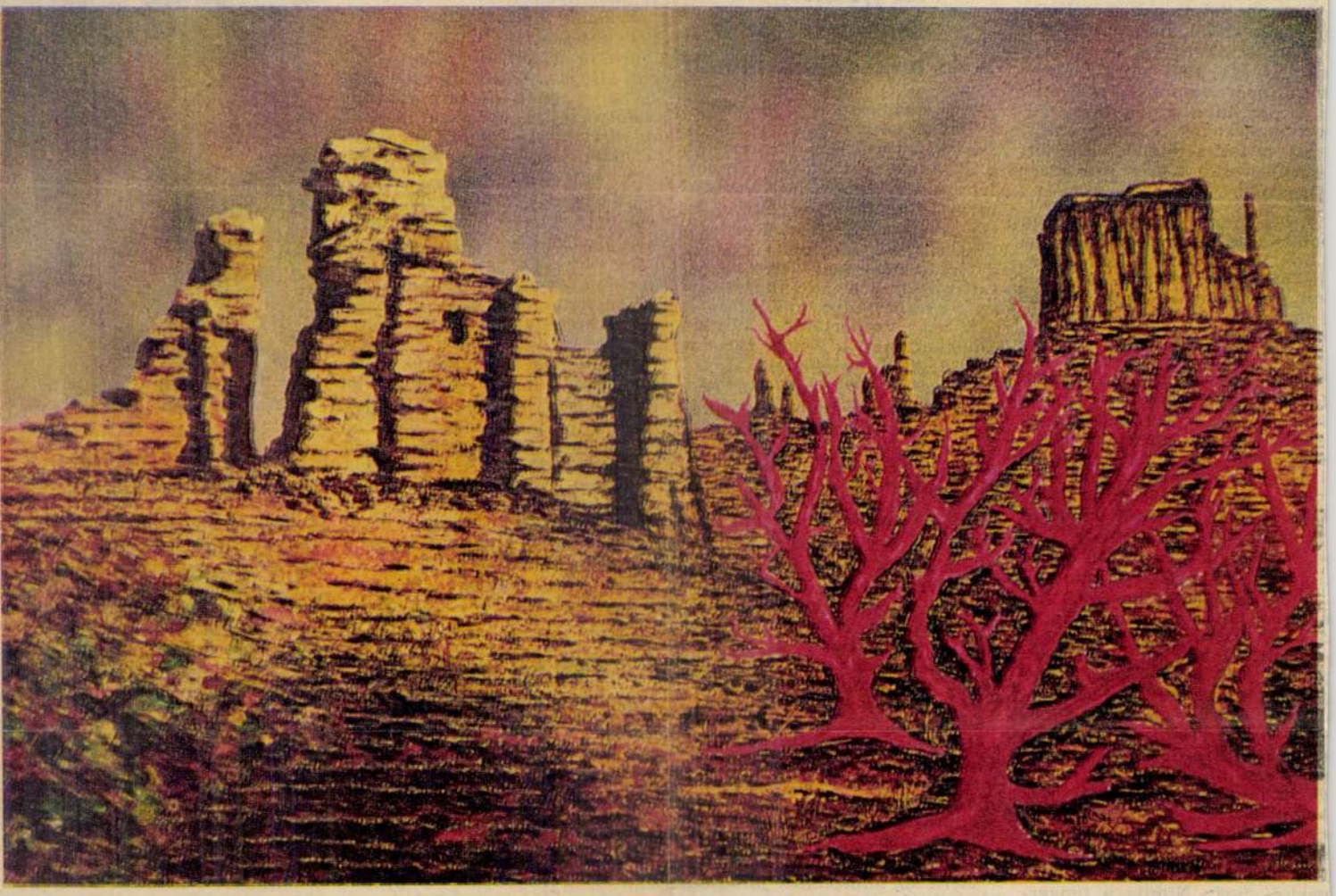

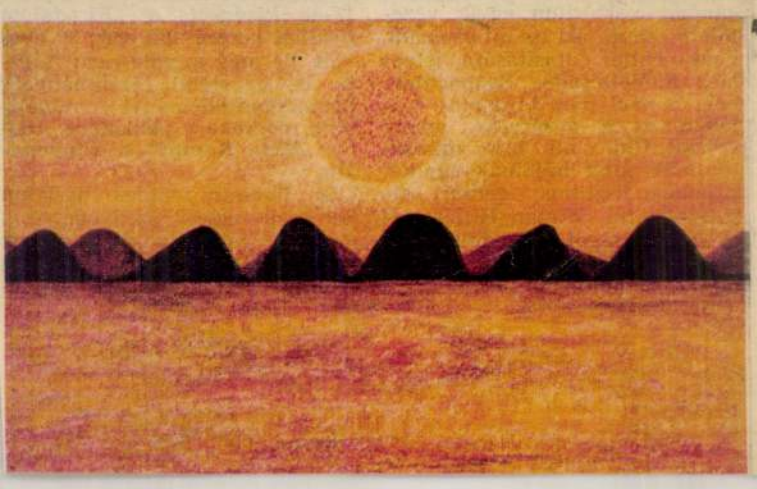

1. A bohóc

2. Riez A. Béla kiállítása megnyitóján

3. Templomromok

4. Naplemente

Szöveg és kép: Horváth Dávid

Rigele Alajos, szobrász

Lehel Zsolt: Rigele Alajos (Corvina, 1978. 168 lap, 87,— Ft) A magyar—csehszlovák közös könyvkiadás keretében megjelent kötet egy nálunk eléggé ismeretlen, de sok jelentős munkát hátrahagyó pozsonyi szobrász, Rigele Alajos pályájáról és műveiről ad képet, igen sok illusztrációval. A szobrászat iránt érdeklődőknek ajánljuk.

– : ki könyvek

841.

Élet és Tudomány, Bp. 1978. júl. 7.

XXXIII/27.

Barla Szabó László
művészettörténész
Budapest I. 1014
Uri u.62

Lehel Zsolt
Žarnovická 1
814 00 Bratislava
ČSSR

Tisztelt Uram !

Dr.G.Héri Vera muzeológus ajánlatára fordulok Önhöz kéréssel a következő ügyben: Rigele Alajos pozsonyi szobrászművész életművét kutatom. Bár ezidáig több olyan Rigele-mű (esetleg vázlat) nyomára akadtam, mely Magyarország számára készült, eddig csupán a Székesfehérvári Vértes Vitéz és a MNM tulajdonában levő Liszt érem felkutatásában (u.o.Rochlitz és Pirchala érmek) jártam sikerrel. Kérem Önt, amennyire ez módjában áll, legyen olyan szíves, segítsen hozzá az esetleges egyébb magyarországi Rigele-művek felkutatásához.

Szíves megértésében és segítőkészségében bízva

tisztelettel:

Lehel Zsolt

Pozsony, 1980.XII.8.

Rigele Alajos /Pozsony,1879.feb.8.-Pozsony,1940.máj.14./:szobrász.

1895-1898 Messzmer Adolf svájci díszítőszobrász műhelyében tanult.

1901- ben felvételt nyer a bécsi Képzőművészeti Akadémiára, Bitterlich János modellező iskolájába. Négy évig tanult itt, majd átlépett a mester-iskolába. A "Kentaurok harca"c. szobra Füger díjat kapott és a "Szónok"c. szobrát Gundel díjjal jutalmazták.

1907- ben Fraknói Vilmos pályázatot írt ki Pázmány Péter sírmelkékének elkészítésére. A kétéves római tanulmányutat /1908-1911/ Rigele nyerte meg.

1908-1911 Rómában élt családjával.

1914- ben készítette el a pozsonyi Vashonvédet, majd a háború befejezése után számtalan hadi-emlékművet készített Szlovákia különböző városai számára. A burzsoá Csehszlovák Köztársaság idején főleg síremlékszobrászattal foglalkozott. Tagja és szervezője volt a Kunstvereinnek, majd később a Masaryk Akadémia Szépművészeti Osztályának, és a SZUM-nak.

1934- ben megrendelést kap a Kisfaludy Társaságtól Madách Imre alsósztregovai emlékművének elkészítésére.

1938- ban készíti el utolsó műve, a Nimfa és az őzike szökőkút tervét. Realizálását Kühmayer Róbert készítette el műkőből.

A századfordulón művészete a szecesszióra köt rá s annak a poetikus un. festői ágához. Rómában a hagyományos klasszicista emlékműszobrészatot tanulmányozta. Ekkor készült művein Canova Antonio kissé hűvös szépségábrázolásainak hatása érződik. Miután visszatér Po-

zsonyba, mintázása lágyabbá válik és a fény-árnyékok szobrászi megvalósítására törekszik. Tehetségét, művészi kvalitásait, az új formanyelv iránti fogékonyságát leginkább Madách Imre emlékműve jelzi. Rendszeresen kiállított a Kunstverein és a SZUM tagjaival, valamint a szlovákiai művészetet reprezentáló nagy tárlatokon szerepeltek művei: 1931,1954,1933,1971,1975.

Önálló kiállításai: Pozsony - 1926,1936,1940,1974.

Irodalom: Andriena Jurášová-Danková: Bratislavský sochár Alojz Rigele. /Z novsích vytvarnych dejín Slovenska. Bratislava,SAV, 1962./

Váross M.a kol.:Slovník súčasného slovenského umenia. SFVU.Bratislava,1967.

Lehel Zsolt: Rigele Alajos élete és munkássága. Madách, Bratislava.

a. Földszinti alaprajz
Jelezve j.l.: Ent. Jos. v. Ságody
Felirata: Ebenerd: Geschosz

b. I. emeleti alaprajz
Jelezve j.l.: Entworfen und gez. Jos. v. Ságody
Felirata: 1ter Stock

c. II. emeleti alaprajz
Jelezve j.l.: Entworfen und gez. Jos. v. Ságody
Felirata: 2ter Stock

d. Metszet

e. Részlet (metszet)

A Hatvani és az Újvilág utca sarkán levő egykori jezsuita épületben elhelyezett orvosi egyetem, a domus medica az 1838-as árvíz idején komoly károkat szenvedett. 1841-ben már az épület összeomlásától kellett tartani. Ezért ugyanezen év július 20-án a Helytartótanács felszólítja az Országos Építési Igazgatóságot, vizsgálja meg, hogy új épület építése lenne-e célszerűbb, vagy valamely meglevő, alkalmasabb épület felhasználása, esetleg

RIGEL, RAPHAEL RITTER VON (Bécs, 1787 – ?) építész

Charles Moreau Bécsben működő francia építész tanítványa. Dolgozott a Pálffy-grófok szolgálatában, majd hosszabb ideig Rómában működött. 1843–47 között kiadta Enzyclopedie der neuesten Architektur c. művét, melyben zömmel saját terveit publikálta.

38. A tervezett Pesti Országház perspektivikus képe, 1840-es évek *3.*

acélm., 52,5x67,5 cm
Jelezve: Entworfen von Raphael Ritter von Rigel Architect und Decorateur. – Gedruckt bei C. Horeg'schj in Wien. – Gestochen von Max Farmbacher.
Felirata: A Pesten építendő új Országháznak távképe. Perspectiv-Ansicht des neu zu erbauenden Landhauses in Pest. – Prospetto in Prospettiva del Palazzo delli Stati da costruirsi in Pest.
OL tervtára, T.14/2/Sz.36

A kiállított lap keletkezésének időpontjáról s a tervezés körülményeiről semmi közelebbit nem tudunk. 1848 után nem készülhetett, mert a magyar szabadságharc bukása után

Művészet Magyarországon 1830-1870
MTA MKCS - MNG Bp. 1981

g. Keleti (fő) homlokzat részlete: kapu stb. (1855)
Jelezve j.l.: Von der kk. Bauleitung für das Ofner Capuziner Kloster. Ofen den 21ten August 1855
Franz Reitter kk Oberingenieur Szumrák
Felirata: Portal an der Ostfront der Ofner Capuziner Kirche

h. A rendház könyvtárának ablaka (1855)
Jelezve j.l.: Von der kk. Bauleitung für das Ofner Capuziner Kloster. Ofen im Monathe October 1855.
Franz Reitter E. Szumrák kk Baueleve
Felirata: Bibliothek-Fenster

Az I. Fő utca 30–32. sz. alatti egykori kapucinustemplom és kolostor Buda 1849-i ostroma során erősen megsérült. Helyreállítása és átépítése, melynek során a Fő utca szabályozása érdekében a templomhajót megrövidítették, romantikus formában történt. En-

a Pesten építendő Országháza tervének közzététele elképzelhetetlen. A sokszorosításban való közzététel szinte biztosan arra utal, hogy Rigel az 1844-es pályázaton – amely titkos volt – nem vett részt. Lehetséges, hogy készségének demonstrálására félig-meddig ideáltervet készített, de az is elképzelhető, hogy terve a pályázatot megelőzően készült, amikor még a végleges hely nem volt kijelölve. Rigel tisztán klasszicizáló munkája – összevetve Pollack Mihály nem sokkal korábbi (Kat. 36) neoreneszánsz ízű tervével vagy Feszl Frigyes egykorú romantikus pályamunkájával – érdekesen mutatja ugyanazon a feladaton a különböző stílusok egymásmellettiségét.

Irod: Komárik 1972, 258–259.

B.I.

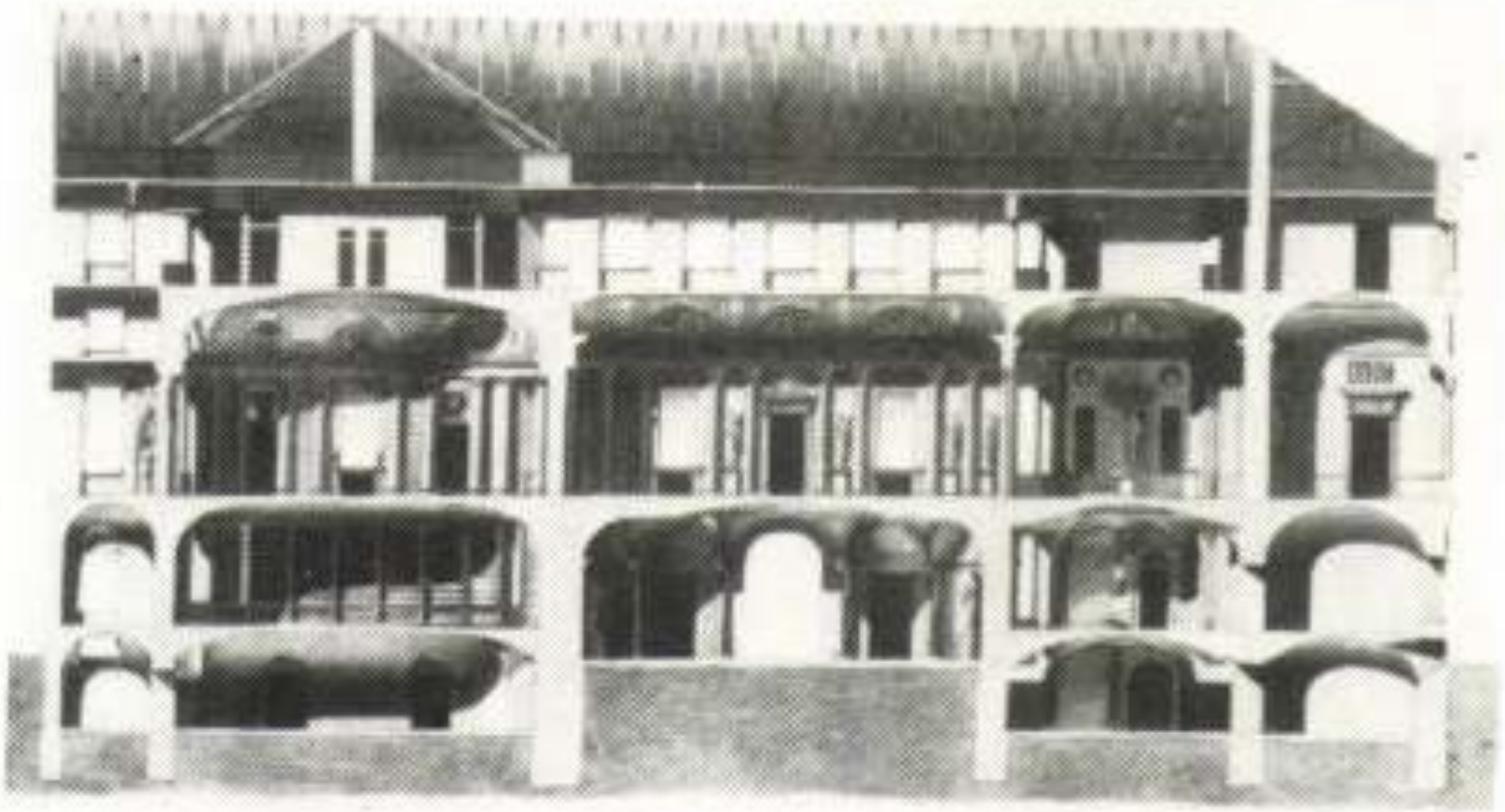

16

Mintázta: *Rigele Alajos.* Állíttatta: *Dr. Komlóssy Ferencz pozsonyi prépost.*

ÁRPÁDHÁZI SZENT ERZSÉBET SZOBRA A POZSONYI PRÉPOSTI LAKBAN.

lom óriásai közé. De bizonyára nem számítható ezek közé Hugues le Roux sem, a ki tavaly szintén egy irodalmi est ünnepével ajándékozta meg a magyar főváros közönségét. Mint a kettő igen ügyes, elmés, érdekes író, a milyen a mi íróink között is akad legalább tíz-tizenkettő. De épen, mert így van dolog: föl kell tennünk a kérdést, mi az oka annak, hogy legújabban szemmel láthatólag lendületet vesz az idegen írók személyes — és jól megfizetett — szerepeltetése a budapesti közönség előtt? Tavaly a franczia írón kívül szerencsénk volt egy norvég esztetikushoz és egy német kulturhistórikushoz, a kik mind olyan dolgokat adtak elő, a melyeket és a milyeneket magyar íróktól, magyar esztetikusoktól és magyar kulturhistórikusoktól is megkaphattunk volna. Hasonló minőségben, csak épen magyarul és olcsóbban. Minden importnak csak akkor van értelme és jogossága, ha azt, vagy olyat ád a közönségnek, a mi vagy a milyen a magunkéból nem telik. De vajjon csakugyan az-é a helyzet, hogy mi rá vagyunk utalva a Roda-Roda vagy az Albrecht Müller-féle fölolvasások importjára? Annyira foglalkoztatja-é a magyar írókat, tudósokat a közönség érdeklődése, hogy az olyan dúsan honorált vállalkozásokra, a hogyan ezeket az érdemes külföldieket itt megfizetik, itthon nem akad méltó ember? Ezt bizonyára azok se mondhatják, a kik Roda-Rodát és társait ide invitálják. Akkor tehát miféle erkölcsi vagy művészi jogossága van ezeknek az idegen előadásoknak? Miért kell demonstrálni azt a fájdalmas és keserű igazságot, hogy a budapesti közönség, a mely közömbösen halad el a magyar kultura elsőrangú jelenségei mellett is, frakkban rohan hódolni a másodrangúnak is, ha ez idegen? Ezt itthon úgyis tudjuk. És minek elhitetni Roda-Roda úrral, hogy ő, ha otthon nem áll is az első sorban, még mindig van akkora író, a milyen minálunk nincsen? Neki bizonyára megért ez a tévedés annyit, a mennyit mi fizetünk érte: de megéri-é nekünk?

*

Kávéházak. A budapesti kávésipartársulat a héten kérvényt adott be a főváros tanácsához: utasítsa a kerületi elöljáróságot, hogy ne adjon nyakra-főre engedelmet kávéházak nyitására. Bizonyára nincs ember Budapesten, a ki pörbe szállna a kávésoknak azzal az állításával, hogy ebben a városban sok a kávéház. Csakugyan sok. Annyi, hogy az idegen nem tudja megérteni: miképen tud boldogulni, vagy csak megélni is ez a rengeteg sok kávéház. A valóság azonban az, hogy mégis csak megélnek, sőt minduntalan akad ember, a kinek az a meggyőződése, hogy egygyel több is megélne. A kávésipartestület most beadott kérvénye nem bizonyítja az ilyen föltevésnek a megokolatlanságát. Mert az csak természetes, hogy minden kávés, a kinek már van kávéháza, fölöslegesnek véli, hogy annak is legyen, a kinek még nincsen. Patika kevesebb van Budapesten, mint kávéház, de azért ha megszavaztatnák a gyógyszertár tulajdonosokat, kétségtelenül egyhangulag arra szavaznának, hogy a mennyi van, épen elegendő. Viszont, a mi a kávéházakat illeti, való, hogy az egyiknek a küszöbéről a másiknak a küszöbére lép az ember. Hogy mégse buknak rakásra, annak a mi helyi viszonyaink adják a magyarázatát. Tudvavaló, hogy a kávéház Budapesten nem pusztán kávézó, hanem egyben olvasóterem, iroda, klub, melegedő szoba, szerkesztőség, zsúrtanya, napközi otthon és hangversenyterem. Ilyenné és ennyivé pedig elsősorban a szegénység fejlesztette. Ma már a kávéház se olcsó Budapesten, de még mindig sokkal olcsóbb, mint az otthon. Budapesten az emberek kis lakásokban laknak és mennél kisebbé teszi a lakásokat a horribilis házbér, annál több kávéházra van szükség a házi tűzhely szűk voltának a megpótolására. A kávéház minálunk a lakásinség nyomorúságainak egyik levezető csatornája. Tízezerszámra él ebben a drága városban az olyan ember, a kinek a kávéház az egyetlen fogadószobája. És ugyancsak ezerszámra az olyan család, a melynek a tél hidege ellen a kávéház a menedékhelye. Az uzsonna kávéjuk árán ezek félnapi lakást, fűtést és világítást vásárolnak maguknak. A viszonyok Budapesten határozottan egy lappangó, de jelentős emberbaráti karaktert adnak a kávéházaknak és épen azért, mert a kávéházak megélhetésének nagy részben a szegénység a tápláló forrása, sajnos, nincs okunk tartani tőle, hogy nem lesz miből föntartaniuk magukat. Mert szegénység, az van Budapesten, több is a kelleténél.

TATÁRRABSÁG.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta PEKÁR GYULA.

Mihály börtönébe vánszorgott s ágyára dőlt. Forgott vele a világ, a hogy szemeit lehúnyta. Még mardosták a rémek agyát egy darabig, aztán nem tudott gondolkodni többé. Halottmély álomba merült.

Meddig alhatott így? A hogy zürzavaros álma után ébredt, sehogyse tudta többé, tegnap van-e még, vagy már ma? Kábán nézett szét czellájában. Nézte a falakat, a börtönablakot, megtapogatta magát, — végül a kezében szorongatott aranyláncon akadt meg a szeme. Előtte a padlón ott hevert a gyűrött levél . . . Ekkor szivébe nyilallott a való, — agyára zúdult ismét minden. Felordított s kétkézre fogva hörgő mellét, hosszú perczekig vívódott magával. Összetörten ocsúdott a rohamból. «Nyugalom, nyugalom», ismételgette. Megdöbbent, úgy érezte, az eszét veszti.

— Mi lesz velem? Uram, ments meg a gonosztól!

Végigsimította a homlokát.

— Őrültség! Miről is van szó voltakép? Ez a gaz levél . . . nevetséges, hisz tudom, hogy hazugság elejétől végig!

Csodálkozva pillantott fel. Oly egyszerűnek tűnt fel előtte a dolog.

— Hogy is indúlhattam fel úgy rajta? És hogy is kétkedhettem csak egy perczre is hű Margitomban?

Mint a ki halálos veszedelemből szabadúlt, nagyot lélegzett.

— Hál' Istennek, csak gonosz képzelődés volt az egész!

Máris az öröm és bizalom balzsama szállt fel bensejében.

— Ez az ocsmány kis papiros tudott ilyen tánczot járatni velem? Hahaha . . . Igazán szégyellem!

Hitetlenkedve csóválta a fejét. De bolond is az ember, ha így megvadul! Még közelebb lépett a földön heverő levélhez. Egyszerre dühödten taposott rá.

— Nyomorúlt!

Tépődött, piszkolódott sarka alatt a papir.

— No, most legalább még ha akarnám se tudnálak többet elolvasni!

Az ablakrácson át Achmed szólt le hozzá:

— Hogy vagy, uram, — kijösz-e már?

— Megyek!

De nem ment. Tanácstalanúl állt továbbra is az irás felett. Csak arra várt, hogy Achmed elmenjen az ablaktól, ekkor óvatosan térdelt le a levél foszlányai mellé. Kíváncsian kezdte egymáshoz illegetni a darabokat. Keserves nagy munkával végre sikerült is összerakni az episztolát.

— Hát ezt ugyan minek csináltam?

Kisérteni kezdte az Anonymus újra.

— Elolvassam még egyszer? Eh, bátran elolvashatom, hisz ugyis tudom, hogy hazugság az egész. Hadd mulattasson a lator fecsegése . . .

Mint a kire puszta szórakozás vár, indulatos jókedvvel látott neki a levél olvasásának. Mosolygott a hosszas tituluson, nevetett a körmönfont bevezetésen s mikor az aljas vádhoz ért, pláne kaczagni kezdett:

— Gazember!

Kaczagott Mihály torkaszakadtából. És csak egyre nőtt, egyre hangosabb lett a veszedelmes jókedve, a hogy a sorok közt előbbre haladt. Mire a levél végére ért, már görcsössé vált ez a rettentő kaczaj:

— Hazudsz, hazudsz!

Elfúlva ismételgette ezt sokszor. Egyszerre aztán üvöltő jajkiáltásra fordúlt a félelmetes nevetés:

— Nem hazudik, igaz! És nincs nekem Margitom többé!

Felemelt ököllel szaladt neki a falnak.

— Hiába akarnám menteni: az aranysziv nincs többet a nyakában, — igaz, igaz! Elvették tőlem Margitomat, de ki vette el? Hol az az ember, hogy a belét taposnám ki, — hol az a lator?

Véres homlokkal tántorodott vissza az ágyára.

Hegedüs László : Ave Maria.

A HÉTRŐL.

Lukácsy Sándor. Néhány esztendő óta az *Otthon*-kör palotájának az irodájában egy huszárosan kicsapott fehér bajuszos, magas, szikár úr üldögélt rettenetesen hosszú szárú pipával a szájában. Igen csöndes mestersége volt — ő volt a klub intézője — könyveket vezetett, utalványokat állított és rubrikákat töltött ki: de azért a szobája mindig harsogott a hangosságtól. Nem, mintha veszekedett volna a jó Lukácsy bácsi — talán epéje se volt neki — csak nagyot hallott és nyilván az volt a meggyőződése, hogy mindenkinek megvan ez a fogyatkozása. Harsányan kellett hozzá szólni és ő is kiabálva válaszolt. Ez a Lukácsy bácsi — a ki most már örökre eltávozott tőlünk — nevezetes, sőt igen nagy szinpadi sikerekkel tette annak idején a nevét országszerte ismertté. Évtizedek egész sora múlt már el azóta, hogy az első darabja, a *Zsidó honvéd* megszerezte számára az első diadalt, de a Lukácsy Sándor első sikere nem maradt egyetlennek. Hogy többet ne említsünk, ő írta a *Vereshajut*, a *Kósza Jutká*-t, a *Titkos csók*-ot, volt esztendő, mikor három-négy darabbal is gyarapította a fejlődő magyar népszínműirodalmat és derűs, naiv, érzelmes képzelete egész sereg kedves és népszerű művészi alakításnak adott matériát. A szinészkedésen kezdte, a rendezőségen folytatta, — ő volt a megnyiló budapesti Népszinház egyik rendezője, — legjelentősebb munkásságát mint szinpadi író produkálta. Nem volt nagy drámaíró, olyan tehetség, a melyik utat tör és új irányt mutat, de dolgozott annyit és voltak olyan sikerei, a mennyi gazdagabb országban elég arra, hogy a dicsőségen kívül az élet gondtalan nyugalmát és a jólét kényelmét megszerezze az írónak. Lukácsy Sándor, mire megöregedett, az élettől ennyit nem kapott. Nem jutott neki más, mint egy szerény, de nyugodalmas és békességes kis hivatal, a melybe írótársainak szeretete ültette. De ő beérte vele, sőt szemmel láthatólag boldog volt benne. A mi dolga volt, igen szivesen, ragyogó kötelességérzettel végezte, örült neki, hogy ott van, a hol van, kollégák között, a kik szeretettel és tisztelettel bánnak vele. Örült, ha egyiknek-másiknak sikere volt: a maga egykori sikereit soha egy szóval se emlegette. Hetvenkét esztendős volt, mikor meghalt és az alkotásai között van egy pár, a melyet még élőnek hagyott maga után.

*

Családi gyűlés. Egy sajátságos és szokatlan gyűlés hírét olvastuk a héten az ujságokban. Egy régi, előkelő, és kiterjedt ősnemes magyar familia harmadfélszáz tagja gyűlt össze, hogy a találkozás melegében egymáshoz való atyafiságos szeretetüket megerősítsék. Ebből a gyülekezetből a puszta híradás nyomtatott sorain keresztül is egy nagy és vonzó erkölcsi erő heve sugárzik a lelkekre. Az ember azt kivánná: vajha minél sűrűbben olvasna hasonlóról, vajha általános szokássá lenne az ilyen összejövetel, a milyennel most a nemes és kiváló *Pongrácz* nemzetség a maga egymáshoz való szeretetét és összetartozóságát dokumentálta. Szinte minden régi familiának vannak kiválóbb, jelesebb tagjai, a kik fényt és díszt adnak a nevüknek. Okos dolog, mert fölemeli a lelket, aczélozza az akaratot és ösztönözi az ambicziót, ha ugyanennek a névnek a viselői időnként odagyülekeznek e kiváló férfiak köré és egy nagy közvetetlenség kapcsán támadhat föl bennük a vágy, hogy hozzájuk hasonlók legyenek. Viszont minden nagyobb nemzetségnek vannak olyan tagjai is, a kikkel mostohán bánt az élet, a kik keservesen küzdenek és a kik rá vannak szorulva a támogató kézre, hogy össze ne roskadjanak. Ezekre is áldás lenne az ilyen szokás, mert a mint erősebb lesz a családi érzés, az atyafiságos szeretet és összetartás: a tehetős nem fogja ridegen nézni a tehetetlen vergődését, a kinek Isten módot adott, megfogja a kezét annak, a ki rászorult, hogy fölemeltessék. Ridegebb, keményebb lett az élet, egyre kegyetlenebb a harcz, a melybe sorsunk valamennyiünket belékényszerit, temérdek becses közösséget sarkaiban ráz meg e harcz vihara: igazán kapnunk kell minden példán, a mely e közösségek ápolására és megvédésére tud bennünket tanítani.

*

Új import. Egy német élczlap, a müncheni Simplicissimus főmunkatársa, Roda-Roda ezen a héten igen búsásan fizető közönség előtt fölolvasást tartott Budapesten. Eszünkbe se jut, hogy ez alkalommal Roda Roda úrnak az irodalmi jelentőségét méltassuk. Azt mindenesetre valószínűnek kell tartanunk, hogy ő maga se számítja magát az eleven világiroda-

Spányik Kornél : Ave Maria.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Rigaud

A pesti műegylet 1853. évi
október–novemberi kiállításán:
I. Ferencz József király körutazása Magyarországban, olajfestmény, Jelentffy Ágoston ügyvéd tulajdona.

euen Welt

-konferenz

konferenz, daß der Kampf

DDI
Natio

Tagesbefehl des Verteidigungsministers

Berlin, 7. Okt. (ADN/MTI) — Der Minister für Nationale Verteidigung der DDR, Armeegeneral Heinz Hoffmann, hat zum Nationalfeiertag der DDR in einem Tagesbefehl die ausgezeichneten Leistungen der Angehörigen der Volksarmee und der Grenztruppen gewürdigt. Er versicherte in diesem Befehl dem Zentralkomitee der SED, daß die Streitkräfte der DDR alles in ihren Kräften Stehende tun werden, damit der Sozialismus und Kommunismus in der DDR und den Brüderländern in Frieden und Sicherheit gedeihen können.

Ein großer Zapfenstreich war am Mittwochabend in der DDR-Hauptstadt Anziehungspunkt für Tausende Berliner und Gäste. Am Vorabend des Nationalfeier-

und Donnerstag zahlreiche Glückwünsche in Berlin, darunter von den Repräsentanten der UdSSR, ein. Ihre Glückwünsche verbanden Leonid Breschnew, Nikolai Podgorny und Alexei Kossygin mit der Würdigung des ersten Jahrestages des neuen, zwischen der UdSSR und der DDR geschlossenen Vertrages über Freundschaft, Zusammenarbeit und gegenseitigen Beistand, der „neue Horizonte in der Entwicklung der brüderlichen Zusammenarbeit zwischen unseren Parteien und Völkern erschlossen hat."

In einem am Donnerstag von der „Prawda" veröffentlichten Artikel Erich Honeckers und in einem Leitartikel von „Neues Deutschland" werden der erfolgreiche Werdegang des ersten deutschen Arbeiter- und Bauernstaates im brüder-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1976 OKT 8
DAILY NEWS
Béla Riez

1021

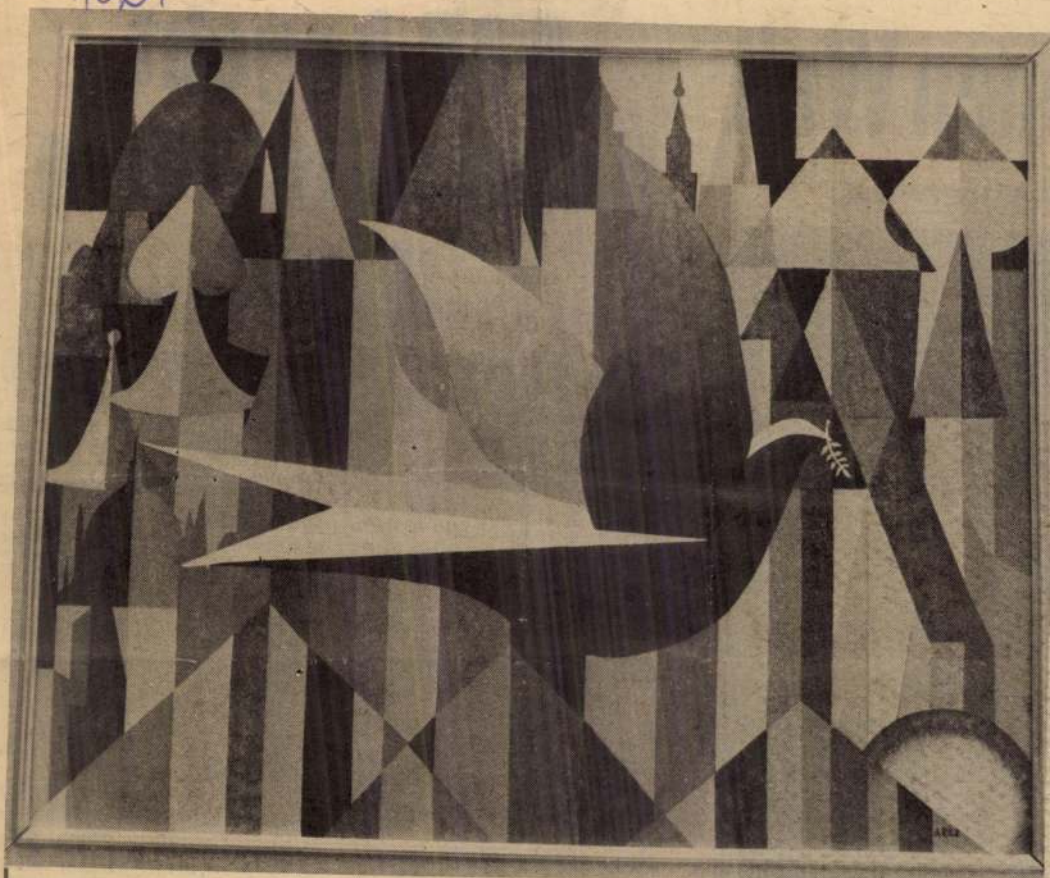

FOTO MTI — I. TÓTH

„Friedenstaube" ist der Titel dieses Gemäldes von Béla Riez, eines in Monte Carlo lebenden Malers ungarischer Abstammung, dessen Werke zur Zeit im Budapester Institut für Kulturelle Auslandsbeziehungen (V., Dorottya u. 8.) zu sehen sind.

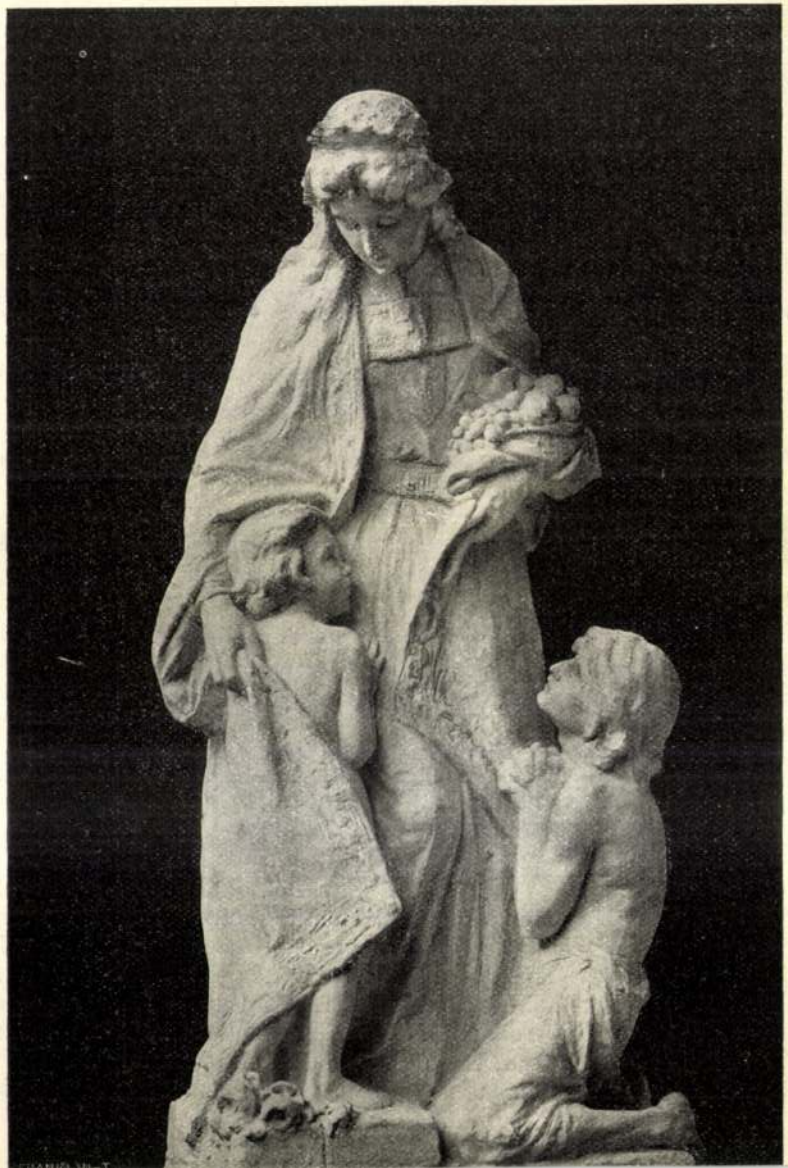

hoz: utasítsa a kerületi elöljáróságot, hogy ne adjon ny[illegible]kra-főre engedelmet [illegible]ázak nyitására. [illegible]a nincs em[illegible], a ki pörbe [illegible]sok-nak azza[illegible]l, hogy ebbe[illegible] sok a kávé[illegible] ugyan sok. Ann[illegible] az idegen nem [illegible] megérteni: miképen [illegible] boldogulni, vagy csa[illegible] megélni is ez a rengeteg sok kávéház. A valóság azonban az, hogy mégis csak megélnek, sőt minduntalan akad ember, a kinek az a meggyőződése, hogy egygyel több is megélne. A kávésipartestület most beadott kérvénye nem bizonyítja az ilyen föltevésnek a megokolatlanságát. Mert az csak természetes, hogy minden kávés, a kinek már van kávéháza, fölöslegesnek véli, hogy annak is legyen, a kinek még nincsen. Patika kevesebb van Budapesten, mint kávéház, de azért ha megszavaztatnák a gyógyszertár tulajdonosokat, kétségtelenül egyhangulag arra szavaznának, hogy a mennyi van, épen elegendő. Viszont, a mi a kávéházakat illeti, való, hogy

czellájában. Nézte a falakat, a börtönablakot, megtapogatta magát, — végül a kezében szorongatott aranylánczon akadt meg a szeme. Előtte a padlón ott hevert a gyűrött levél . . . Ekkor szivébe nyilallott a való, — agyára zúdúlt ismét minden. Felordított s kétkézre fogva hörgő mellét, hosszú perczekig vívódott magával. Összetörten ocsúdott a rohamból. «Nyuga-[illegible], nyugalom», ismételgette. Megdöbbent, úgy [illegible] az eszét veszti.

[illegible]lesz velem? Uram, ments meg a go-[illegible]

[illegible]a a homlokát.

[illegible]ről is van szó voltakép? Ez a gaz [illegible]séges, hisz tudom, hogy hazugság [illegible]

Csodálkoz[illegible]l. Oly egyszerűnek tűnt fel előtte [illegible]

— Hogy is in[illegible]gy rajta? És hogy is kétkedhetten[illegible]zre is hű Margitomban?

Mint a ki halálos veszed[illegible]ult, nagyot lélegzett.

— Hál' Istennek, csak gonosz [illegible] volt az egész!

Máris az öröm és bizalom balzsama [illegible]llt fel bensejében.

— Ez az ocsmány kis papiros tudott ilyen tánczot járatni velem? Hahaha... Igazán szégyellem!

Hitetlenkedve csóválta a fejét. De bolond is az ember, ha így megvadul! Még közelebb lépett a földön heverő levélhez. Egyszerre dühödten taposott rá.

— Nyomorúlt!

Mintázta: Rigele Alajos. Állíttatta: Dr. Komlóssy Ferencz pozsonyi prépost.

ÁRPÁDHÁZI SZENT ERZSÉBET SZOBRA A POZSONYI PRÉPOSTI LAKBAN.

Hegedüs László: Ave Maria.

A HÉTRŐL.

Lukácsy Sándor. Néhány esztendő óta az *Otthon*-kör palotájának az irodájában egy huszárosan kicsapott fehér bajuszos, magas, szikár úr üldögélt rettenetesen hosszú [illegible] Igen csöndes mes-

a találkozás melegében egymáshoz való atyafiságos szeretetüket megerősítsék. Ebből a gyülekezetből a puszta híradás nyomtatott sorain keresztül is egy nagy és vonzó erkölcsi erő heve sugárzik a lelkekre. Az ember azt kívánná:

vajha minél sűrűbben olvasna hasonlóról, vajha általános szokássá lenne az ilyen összejövetel, a milyennel most a nemes és kiváló *Pongrácz* nemzetség a maga egymáshoz való szeretetét és összetartozóságát dokumentálta. Szinte minden régi familiának vannak kiválóbb, jelesebb tagjai, a kik fényt és díszt adnak a nevüknek. Okos dolog, mert fölemeli a lelket, aczélozza az akaratot és ösztönözi az ambicziót, ha ugyanennek a névnek a viselői időnként odagyülekeznek e kiváló férfiak köré és egy nagy közvetetlenség kapcsán támadhat föl bennük a vágy, hogy hozzájuk hasonlók legyenek. Viszont minden nagyobb nemzetségnek vannak olyan tagjai is, a kikkel mostohán bánt az élet, a kik keservesen küzdenek és a kik rá vannak szorulva a támogató kézre, hogy össze ne roskadjanak. Ezekre is áldás lenne az ilyen szokás, mert a mint erősebb lesz a családi érzés, az atyafiságos szeretet és összetartás: a tehetős nem fogja ridegen nézni a tehetetlen vergődését, a kinek Isten módot adott, megfogja a kezét annak, a ki rászorult, hogy fölemeltessék. Ridegebb, keményebb lett az élet, egyre kegyetlenebb a harcz, a melybe sorsunk valamennyiünket belékényszerít, temérdek becses közösséget sarkaiban ráz meg e harcz vihara: igazán kapnunk kell minden példán, a mely e közösségek ápolására és megvédésére tud bennünket tanítani.

*

Új import. Egy német élczlap, a müncheni Simplicissimus főmunkatársa, Roda-Roda ezen a héten igen búsásan fizető közönség előtt fölolvasást tartott Budapesten. Eszünkbe se jut, hogy ez alkalommal Roda Roda úrnak az irodalmi jelentőségét méltassuk. Azt mindenesetre valószínűnek kell tartanunk, hogy ő maga se számítja magát az eleven világiroda-

A KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE
ÉS A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

RIEZ A. BÉLA

(MONTE CARLO)

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1976. OKTÓBER 1-ÉN PÉNTEKEN DÉLUTÁN 16 ÓRAKOR

KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETÉNEK KIÁLLÍTÓTERME

BUDAPEST, V., DOROTTYA UTCA 8.

RIEZ A. BÉLA

4312 fnyv I.

MEGHÍVÓ

Ruttkai Éva előadóestje: „Parancsolj velem, Tündérkirá[lyn]ő". Bal oldalon: Mikes Lilla színművésznő, a Korona Pódium lelkes szervezője és háziasszonya, aki maga is több nagy sikerű esttel lépett a közönség elé

ZDÁBAN

beli Korona

mányértékű montázst adva a játékosságról;

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍREK

Riez A. Béla, festő

1977 MÁR 26

1021

KENNYWOOD PARK

Riez A. Béla festőművész legutóbb Monte-Carlóban egy nemzetközi kiállításon bemutatta „Kakasviadal" című művét

Riez A. Béla, festő

— TÖBB KÉPÉT ADOMÁNYOZTA hazánknak Riez A. Béla, a magyar származású, Monte Carlóban élő neves festőművész, akinek tárlatát jelenleg a Kulturális Kapcsolatok Intézetének Dorottya utcai kiállítótermében láthatja a közönség.

— : Ht —

8.

Népszabadság, Bp. 1976. okt. 15.

Riez Adalbert Béla, festő

RIEZ ADALBERT BÉLA képeiből nyílt pénteken kiállítás a Kulturális Kapcsolatok Intézete Dorottya utcai kiállítótermében a KKI, a Magyarok Világszövetsége és a Kiállítási Intézmények közös rendezésében. Az október 17-ig nyitva tartó tárlaton a Monte-Carlóban élő magyar művész pályáját 35 kép szemlélteti.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1976. okt. 2.

A KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE
ÉS A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

RIEZ A. BÉLA

(MONTE CARLO)

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1976. OKTÓBER 1-ÉN PÉNTEKEN DÉLUTÁN 16 ÓRAKOR

KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETÉNEK KIÁLLÍTÓTERME

BUDAPEST, V., DOROTTYA UTCA 8.

4312 fnyv I.

Rier A, Béla

MEGHÍVÓ

hoz, hogy a bíróság az elsőség iránt nem határozhatott. Egy másodizben döntő versenynek kellett volna következni, de az illető tulajdonosok a dijt egymás közt elosztván, a tét és bánatösz végett a pályát még egyszer körülfutották. — II. *Második Császár-dij* 600 arany. Futhat az ausztriai birodalomban szül. és nevelt minden mén és kancza. 2½ mérföld. Futott 3 ló. Nyertes „*Rhadamans*“ gróf Teleki Domokos méne. 2 ik „*Harlequin*“ gróf Kinsky Oct. méne. Az eredmény az utolsó másod perczig bizonytalan volt, a diadalt a közönség élénken tapsolá meg. — II. *Széchenyi-dij* 100 arany. Futhat mén és kancza. 1600 öl. Futott 5 ló. Győztes „*Sobiesky*“, gr. Henckel Arthur méne; második „*Megyer*“ gr. Almásy Gy. méne. Az egyik versenyző ló „*L. della Robbia*“ (gr. Hunyady Józsefé) az utolsó fordulónál egy oszlopnak rohanván, lovasával együtt összerogyott; sérülés nem történt. — IV. *Sina-dij* 100 arany (Eladó verseny). Futhat minden ló egyszer körül. Futott 3 ló. Nyertes „*Inheritess*“ gr. Kinsky Oct. kanczája; második „*Armin*“ gróf Almásy Gy. méne. — V. *Nákó-dij* 100 arany. Futhat minden magyarhoni ló, melly ez idén itt nem nyert. Futott 3 ló. Nyertes „*Stella*“, hg. Liechtenstein F. kanczája. Második „*White rose*“, gr. Szapáry Iváné. VI. *Sándor-dij*, 100 arany értékü billikom. Ugrató verseny. Futott 4 ló. Nyertes „*Kate Tulloch*“ gr. Henckel Lázár kanczája. Második „*Caesar*“ gr. Kinsky Oct. méne.

⊙ **(A Gazdasági Egyesület által rendezett ekepróba)** Ercsiben b. Sina Simon birtokán jun. 4. ment végbe. Reggeli 6 órakor indult a b. Sina által megrendelt „Gizela“ gőzös, mellyen 470 érdeklett utazott a próba szinhelyére. Ercsiben a vidékről összegyült pár száz egyén várta az érkezőket. A versenytér a várostól nem messze, régi parlag volt. Az ekén kivül azonban magtakaró, irtókapa s más gép is volt a versenyen. Az ekék 3 osztályba voltak sorozva. Elsőbe jöttek azok, mellyek ára 20, a másodikba, mellyek ára 20—40 forint, a harmadikba a 40 forintnál drágábbak. Az elsőben 7, a másodikban 25, a harmadikban 7 versenyzett. Arany, ezüst és bronz érmet osztottak ki; arany érmet az első osztályból egy sem kapott; ellenben ezüst érmet *Vidats* István Vidatsekéjeért és az ercsi uradalmi kovács; bronz érmet *Röck* Istán nyert. A második osztályban az arany érem *Gubicz* András pesti gépész Horhyféle ekéjeé lett. E gépésznek más két ekéje is kitüntető megemlitésben részesült; ezüst érmet *Farkas* István Benkő-féle és Yull Györgynek saját találmányu szabadalmazott második fajta ekéje kapott; bronz érmet, *Bokor*, *Mészáros* és *Vidats* nyert. Harmadik osztályban arany érmet a P. P. P. Yull eke, ezüst érmet Hornsby angol gyárában készült nagy Howard-eke és Pichler nagy ekéje nyert. A második osztályu ekék különös kitüntetést érdemelnek. Itt igen nagy volt a versenyzők száma. A közvélemény Gubicz ekéit, még a Yull-féle ekénél is többre itélt. — Farkas a biráló választmány előtt Yullt külön magán versenyre hivta ki; az egyezés ugy volt, hogy a vesztő fél ekéjét a m. Gazd. Egyletnek adja. A választmány idő rövidsége miatt a kimenetelt be nem várhatván, birálóul, az azon vidéki közönség maradt ott, melly elsőséget *Farkas*nak itélt. Yull még nem adta át a G. egyletnek az ekét s ha azt tenni késik, Farkas uj versenyre hivandja ki valahol Pest közelében, mellyen már rendes választmány fog itélni. — Méltán mondja a „P. N.“ hogy ez ünnepély lényegét a meggyarapodott nemzeti életerő képezte, melly az eseményben kiválólag nyilatkozott. Fényes bizonyság volt ez ünnepély, hogy a magyar a gyakorlati életmunkásság terén is ez ország határai között, különösen a mezőgazdaság körében, tulnyomó miveltséggel s szakértelemmel bir. Ebéd közben, ősi szokás szerint, *Lónyay Mennyhért* és *Korizmics* László ur a vendégsereg egyhangu riadása közt a nagyszivü háziur b. *Sina Simon* és szeretett családja egészségére mondottak felköszöntést. Eszivélyes felköszöntés a visszatérés alatt, a gőzös kerekeinek zugása s a magyar zene hangjai közt többször viszhangzott szivében a vendégseregnek, melly este 9 órakor szállt ki Pest partjára és soká fog még visszaemlékezni e szép napra, e valódi „nemzeti ünnepre,“ a minőt régen nem láttunk hazánkban.

Levelezés.

Bécsi levél. Junius 6-án. (*A magyar tanuló ifjuság Bécsben. Áldozzunk a muzsáknak! Stuwer tüzjátékai. Egy magyar kárpitos.*) A bécsi müegyetem magyar hallgatóinak ragadós példája után indulva, itt készülő orvos- es jogász hazánkfiai, egy „azt mondják“ szerint, szintén elhatározák, hogy az egy álló év alatt befolyó adakozásokat, miket egy köztük alakulandó krajczáregyletbe lesznek befizetendők, ha tüzetesb is, de mindenesetre ép olly nemes honirodalmi czélnak fogják fölajánlani, mint a millyenre a derék technikusok szentelék a körükben gyüjtött összeget. — Mit ifjaink adtak és adni fognak, még mennyiségileg csekély tán, de a szív és lelkesedés kamatlába szerint milliókkal ér fel. — A szigoruan vett szülőföld határain kivül mind szorosbá lesznek azon kapcsok, mik imádott rögeihez csatolják az ember szivét, éltetőbb s édesebb ama lehelet, mi ormain keresztül átcsap hozzánk. Tegyük azt, mit tennünk lehet, kell és szabad, s mig a birodalom szélein három nemzet vérben áll, használjuk fel az időt, hogy a csatazaj által az örökszépnek hazájából elriasztott muzsákat magyar vendégszeretettel és lovagiassággal mind közönségesen nálunk fogjuk, annál is inkább, mert e földön számosan vannak kedvencz gyermekei, kik tán rábirandják őket, hogy a Kárpátővezte, megáldott Magyarországot állandó lakhelyül válaszszák meg maguknak; s hogy köztünk mind végig jól fogják érezni magukat, arról kezeskedik azon örvendetes előhaladás, mit hazánkban irodalom- s müvészetben egyaránt tapasztalniok bőséges alkalmuk van, különösen most, hol — inter arma silent. — Hogy az irodalmi gyepen (semmi példálózással a „zöldre“), az a rokkant „Telivér“ elhandicapozta a 100 aranyat, mint kegyes forum, ez egyszer tán csak elnézik.

Olly verőfényes időnk jár, hogy szinte megijedtem, midőn *Stuwernek* villámarabeszkü hirdetését olvasám, melly szerint ő junius 2-án dagályos szó-basarózsákban és emészthetlen ékesszólással fölmagasztalt tüzi játékot igér „seinen Wienern;“ azért ijedtem meg pedig, mert én jól tudom, hogy a Stuwerek nemzetségét milly végzetes makacssággal üldözi Jupiter pluvius. — II. Stuwert, Bécs környékének földmivelői nagy szárazság idején formalis bucsujárásban kérték meg, hogy rendezne már egyszer tüzi játékot, hadd esnék már egy kis Isten áldása a szomjas földekre; hogy II. Stuwer az illyen petitiókra aztán nagy haragjában milly demonstratiókat csinált, arról igen sok épületes adomát beszél a bécsi krónika.

No, gondolám, jó éjszakát aranyos napok, eső lesz, még pedig zápor. Szorongó szivvel sodortattam ki magam a praterbe, kiérve a dagadó fűbe ereszkedtem, várva, hogy az átázott villámok és „Schwärmer“-ek milly csatakosan fognak visszabukfenczezni a földre; fölnéztem az égre, de azon felhőfodorka sem mutatkozott; már szinte sajnálni kezdtem III. Stuwert, hogy tán ép azon perczben, midőn zsebvulkánjának dämonait szabaditaná fel, znhog le fejére a vizes katastropha. — Semmi sem jött, higyje meg, semmi sem; spanyolországi divat szerint olly sötétkéken, tisztán borult fölénk a mosolygó ég, hogy minden órán odaillett volna Granadára. — Mi meg nem áztunk, ő fel nem sült, hanem annál fényesebben röppentyüi. — III. Stuwernek e lánggal irt korrajza, e tendentiosus tüzi játéka, mert holmi bombardementok, tengeri ütközetek és várostromok fordultak elő benne, röppentyüinek nemcsak pattogó, de ropogó *kadentiái*, az ismert „*bravo Stuwer!*“ zajos hangoztatását érdemlék ki. Tehát én is csak azt kiálthatom, hogy: bravo Stuwer!

Folytonos székvárosi böngészeteimben itt-ott akadtam már egyes szép kalászokra, tarlóján a bécsi magyar elemnek, de a millyennel most kedveskedem, azt igazán *jelesnek* szabad mondanom. A müvészet és ipar termékenyitő ölelkezéséből aligha keletkezett még kitünőbb tehetség, mint a pesti születésü s nevelésü *Bamberger Károly* kárpitos; bár ifju éveinek nagyobb részét külföldön tölté, édes anyanyelvünket hibátlanul s szeretettel beszéli, s élénken sajnálkozik azon, hogy nem telepedhetett meg szülővárosában, bár azon anyagi előnyök, mikkel ittléte van összekötve, jóval magasabban állnak azon lucrativ álláson, mit Pesten a czéhnyavalya miatt nem engedtetett elfoglalnia. — B. ur, ki a székváros legkeresettebb s mindenesetre legkitünőbb kárpitosai közé tartozik, mint müvész-cosmopolita, a trónkövetelő *Chambord* gróf frohsdorfi palotáját ép olly nemes izléssel szerelé föl, mint a milly hizelgő dicséretet nyert kitünő függönyzéseiért a párisi Louvreban, mellynek szemkápráztató kiállitásában még mint egyszerü munkás vőn részt. — B. ur bécsi termeiben (Jägerzeile 59.) a renaissance s a divó izlésnek családi ünnepét látjuk; ez ellenkező modorok olly engesztelőleg állnak egymással szemben, hogy látva azt hinné ön, ez csak igy és egyedül igy lehet olly tetsző, olly gyönyörü; gobelinkárpitozatu szegélyzet mellett egyszerü szőnyeggel bevont butorokat látunk, a Voltaire zsőlye mellett a piquante causeuset, az aranyvirágu selyemfalhoz a szerény papirfal simul, de olly összhangzatban, hogy alig birjuk e kaleidoscopról levenni szemeinket. B. ur festész, költő s historikus egy személyben, iparos müvész a szó legnemesebb értelmében, szerény, szorgalmas, erélyes és — a mi különösen honfiai iránt kiván lenni — *jutányos*.

Ön meg van arról győződve, hogy a hiresztelés, puff- és humbug-irodalmat e sorokkal nem növeltem, a mit elmondtam, a közvéleményen és saját lekenyerezhetlen meggyőződésemen alapszik; hisz máskép nem makranczos tehénszőrü kanapén, hanem ruganyos karikás balzakban ülfekve irnám, e tiltakozással be is fejezett, levelemet. *K. T.*

Egyveleg.

— (*Zuávok szinpada.*) Olvasóink tudják, hogy a krimiai háboruban a franczia zuávok szindarabok eljátszásával mulattak; sőt arra is fognak emlékezni, hogy 5—6 illy naturalista zuáv-szinész Bécset, Pestet is meglátogatta a mult nyáron, hol meglehetős tetszés közt produkálták kissé nagyon is „szabad“ müvészetüket. A nőszerepeket is kopaszra borotvált s vékony hangon beszélő zuávok játszták. — Most azt irják, hogy e zuáv szinpadok az olasz harcztéren is ujra feltüntek. Egy illy előadást hirdető szinlap ugy hangzik, hogy a furcsaságot mindenki kiolvashatja belőle:

„*Tortonai szinház.* A polgármester ur engedelme nélkül 1859. majus 23-án a 3-ik zuávezred szinészei által elő fog adatni: „*A hires hadd-el-hadd.*“ Szomorujáték 1 felvonásban, alkalmi nótákkal. Ristoriné asszony nem érkezhetvén meg a kellő időre, az ő szerepét Beauvallet János vette át, kinek egyuttal szerencséje lesz, magát a trombitán produkálni. — Ezt követi: nagy ballet. Előadják az ezred legszebb legényei. — Itermezzo: Az ezred markotányosa szerencsés lesz, magát tükör nélkül borotválni stb. stb. stb. Az előadás szabad ég alatt történik; ha zápor esik, akkor is ott. A szinházban szabad a pipázás, füstölés. Bementi dij: semmi.

\+ (*Rossini a hires zeneköltő*) már nyugalomba lépett, s nem is ir nagyobb munkát; átalában nem akar uj müveivel sem a közönség elé lépni. Egy vállalkozó kiadó mindent elkövetett, hogy még kiadatlan „Jeanne d'Arc“ czimü operáját birtokába kerithesse, s a jeles szerzőnek minden egyes hangjegyért, melly ama müvében előfordul, egy frankot igért, ő azonban e fényes ajánlattal sem volt rávehető, hogy ez uj operáját kinyomassa.

⊙ (*Az óriás ludak.*) Berlinben Lossow baromfikereskedése nemrég indiai óriás ludakkal szaporodott, mellyek darabját Toulonból 25 napoleondoron kapta. Egy illy állat felnőtt korában 20—30 fontot nyom, de 40—46 fontig is hizlalható. A nőstény mintegy 40 tojást rak, mellyek mindegyike 10—12 latot nyom, mig a közönséges ludé 5—7 latos. A tojás darabját a kereskedés 7 ujfton árulja.

Vasárnapi Ujság 24-ik számához 1859.

PÜNKÖSD ÜNNEPÉRE.

PIROS PÜNKÖSD NAPJÁN.

Szöke Tisza partján vad virágok :
Koszoruba fonják a leányok,
Koszoruba legszebb lány fejére,
Ugy állitják a legszebb legényhe'
Piros pünkösd napján. —

Barna legény, falu legszebb lánya
Egybe ülnek — egy virágos ágyra.
Összeadják, megesketik öket,
Piros hajnal betakarja öket
Rózsaszin felhövel. —

A Tiszáról oda jön a szellő
Dobog a sziv, lobog a légfelhő,
Szétlebben a rózsafátyol — ketté :
S zeng az ének „nem anyától lettél . .
Piros pünkösd napján. —

Jönek aztán egyenkint a párok
Szivök szavát elköszöntik rájok.
Letérdelnek a virágos rétre ;
A királyné megcsókolja érte
Drága jó cselédit. —

A király meg egy-egy rózsaágat
Ad emlékül mindegyik leánynak ;
Szóval jóval ugy osztják az áldást . . .
Áldott egy nép, boldog kis királyság
Magyarország földén. —

Kiki fogja végre a magáét,
A pünkösdi király a királynét :
Megforgatja, odébb adja másér . .
Szól a zene, czini-czini — ráér
Piros pünkösd napján! — *K. . . y Károly.*

Ipar, gazdaság, kereskedés.

⊙ (*A pesti lóversenyek második*) kedden, junius 7-én, ment végbe a legkedvezőbb időjárás mellett, s érdekesebb volt a vasárnap tartott elsőnél is, mellyről már szóltunk. E második versenyen, az 500 ftos Esterházy-dijat kivéve, minden dijat magyar urak lovai nyertek el. Volt hat futás. Az I. *Hack-Stackes*, futott négy ló, az első volt a czélnál Tisza László „*Vicar of Wakefield*“ 4 é. b. p. m. lova; második volt *Sürgöny*, gr. Wenkheim Rudolf 5 é. s. p. pr. — II. *Gr. Károlyi István megujitott tétversenye 5000 ft.*; négy futó közől első volt *Basi Bozuk*, ifj. gr. Batthyányi István 5 é. s. p. m.; második *Harlequin* gr. Kinsky Oct. 5 é. s. g. m.; harmadik *Agitation*, gr. Hunyadi József 5 é. p. k. — III. *Esterházy-dij 500 ft.*; három futó közől első nyertes *Frolic*, gr. Harrach Ferencz 6 é. v. p. k.; második *Mary O'Moor*, gróf Kinsky Octáv 3 é. b. p. k. — IV. *Asszonyságok dija 200 arany, száz arany értékü serlegben;* futott 4 ló; első nyertes *Redwhite and Blue*, ifj. gróf Batthyányi István 5 é. p. k.; második *Vicar* Tisza László félvér lova (lovag az ifj. gr. Bethlen Domokos). V. *Handicap* 1000 ft., ajánlja 1859., 1860., 1861. évre a lótenyésztés egy pártolója. Futhat minden ló egyszer körül. $1^1/_2$ mérföld. A 2-ik ló a tét és bánatösz felét kapja. Futott 6 ló. Győztes : „*Madame Rachel*“ gr. Eszterházy Mihály, 5. é. sg. k. 2-ik „*Pan*“ Bensonnak (gr. Almásy György által nevezett) id. p. m. — VI. *Hazafi-dij* 100 arany. Futhat magyarhoni minden kancza $1^1/_4$ mfd. tét 10 arany ; a tétösz fele a 2-ik lóé. Futott 4 ló. Győztes : „*Cornflower*,“ ifj. gr. Batthyány István 5 é. p k., 2-ik „*Stella*,“ hg. Lichtenstein Frigyes, 4 é. sg. k. — Ez alkalommal nagy közönség, szép derült idő.

A *csütörtöki* utolsó versenynek is a legszebb idő kedvezett, mi nagy számu nézőközönséget csalt ki ismét a nézőhelyre. E délután 6 futás történt. I. *Batthyány-Hunyady-dij* 200 arany. Futhat minden ló. 1 ang. mfd. Futott 4 ló. Az eredmény kétes volt. Gr. Zichy Aladár „*Basi bozuk*“ méne s gróf Henckel Lázár „*Kate Tulloch*“ kanczája olly egyszerre érkeztek a nyerpont-

*

sége előtt rövid idő alatt a legkedvesebb hangzásu név lett; nem sok idő telt bele, s a lelki és testi kellemben gazdag fiatal szinésznő neje lőn Hegedüs Lajosnak, egy vidéki szinésztársulat ügyes igazgatójának, ki nehány évvel azelőtt a pesti nemzeti szinháznak szivesen látott tagja, s több drámai mü szerzője is volt.

Hegedüsnén is bebizonyult, a mi, fájdalom, még mindig igaz, hogy a központi, nemzeti szinház egyedüli növényiskolája, conservatoriuma : a vidéki szinpadok. A lapok vidéki tudósitásaiból a fővárosi közönség már évek óta ismeré a szinésznő nevét s felsőbbsége érzetében talán kétkedve és mosolyogva olvasá a vidéki levelezők pazarul hulló dicséretét, midőn Hegedüsné 1858-ban végre a nemzeti szinpadon is bemutathatta magát. A vendégszereplés rövid volt : de a vidéki szinésznő győzelme rögtöni és határozott, átalános. A pesti közönség megadta magát és tolmácsai, a hirlapok, ostrommal üldözék a szinház igazgatóságát, hogy Hegedüsnét állandóan szerződtesse. A közkivánat csakhamar teljesült.

Azon szakma, mellyre Hegedüsnét jó kedvében teremté az ég, t. i. a népszinmü-énekesnői, a gyermeteg szerepek szakmája, 10—12 év óta (mióta De Cau Mari, máskép Lászlóné) elhagyta szinpadunkat, tulajdonképen be sem volt töltve, s minden, a mi ez idő alatt történt e téren, csak ideiglenes, szükségben segitő intézkedés, ugyszólván csak átmenet volt — Hegedüsnéhez.

Az ő állandó szerződtetésével uj napja derült fel szinpadunkon a népszinműveknek, s azok lelkének, a gyönyörüen szép *népdaloknak*, mellyeknek bájosabb énekesnője, hivebb, igazibb, mélyebben érző előadója a nemzeti szinházban, mióta fennáll, soha sem volt. A nagy közönség, melly megtapsolja ugyan néha a gyöngét is, de a valódilag szép és igaz iránt soha sem marad érzéketlen, napról napra melegebben méltánylá Hegedüsné szép tehetségét, lelkes szorgalmát s azoknak a piros csizmás, leeresztett haju, kurta viganós Julcsáknak, Rózsiknak és az idegen Tücsköknek, kiknek lényét olly hiven leste el s adta vissza Hegedüsné, régen nem tapasztalt, különös vonzerejök támadt szinházunkban, mi az egész közönségre, de különösen a férfivilágra ellenállhatlan hatást gyakorolt. Hegedüsné hatásának titka kedélygazdagságában, szerénységében s a legtüzrölpattantabb menyecskék szerepeiben is kitünt szelid nőiségében állott. Emelé e hatást szerencsés külseje, az alak, a hang, az arcz, a fiatalság kellemei.

Hegedüsné alig egy évi szerződtetése óta már annyira uralkodott a közönség rokonszenvén, hogy ez még egyik feltünő hibáját, a tótos, palóczos kiejtést is, csaknem szeretetreméltó sajátságnak volt hajlandó elismerni, s olly tulajdonságnak nézte, mellyet nemcsak hogy megbocsátott neki, de a nélkül már talán képzelni sem tudta volna megszokott kedvenczét. Pedig az csakugyan hiba volt, mellytől ő napról napra inkább el is szokott, de mellyről azt szokták mondani, hogy az : „olly jól áll neki.“

Minden arra mutat, hogy Hegedüsné, daczára a kivivott átalános rokonszenvnek, pályájának még csak kezdetén volt, s hogy azon szükebb körből, mellyben eddig szerepelt, idővel nagyobb téren is szerencsével müködött volna. Legalább azt bizonyitja nehány kisérlete az ujabb időben, midőn a „piros csizmát“ abba hagyva, egyszer másszor hosszu ruhában, a salonok légkörében, finomabb vigjátékokban, a magasabb körök igényei között mutatta be magát. A siker itt is szép és biztató volt — olvasóink közől sokan fognak emlékezni illy élvezetes estékre is.

El kell ismernünk, hogy bölcsőjénél a géniusz mosolygott s hogy sirja most a müvészi ihlettség, nemes szenvedély és tehetség választottját zárja magába.

Jövője iránt táplált szép reményeinknek sept. 19-én nehány napi betegségből következett rögtöni halál vetett véget. Temetése alkalmával roppant halotti kiséret tanusitá a szeretetet, mellyet a pesti közönség kedvencze, itt létének rövid ideje óta is ki tudott vivni. — Soká lesz még, mig az idő ki fogja törülni emlékezetünkből . . . . . A hely, mellyet Hegedüsné a nemzeti szinháznál elfoglalt, szomoru üresség re jutott — bár sikerüljön azt mielőbb betölteni ugy, hogy a veszteség pótolva legyen!

Bakonyeri hires malom.

Cserjék között, völgyoldalon,
Düledez a hires malom.
Pörlekednek rajt vagy negyven éve,
A vén molnár, meg a falu népe. —

A kereke ha jár néha,
Az is olyan lassu, léha,
Mintha mindig azon gondolkodnék:
Megálljon-e, vagy tovább járjon még.

Nyár elején a kis patak
Meglassudik, el-elapad,
Jól megtermi a sást és a nádat;
Később aztán fenékig kiszárad.

Illyenkor hát mit csinálna
A vén molnár, Mihály bátya?
Nagy pipát dug szája közepébe,
S busan kiül a malom elébe.

Vele szemközt a komondor
Elnyujtózik a porondon;
A vén molnár hü barátja, kincse,
Melly nem kérdi: van-e vize, nincs-e?

Nagy álmosan, szundikálva,
Föl-föl néz a vén Mihályza,
Jámbor képpel, jó ideig nézi . . .
Nincsen egyéb mulatsága néki.

A gazda is unja magát,
Veri, gyujtja azt a pipát; —
Ollykor dörmög: ki az ördög látott
Illyen veszett hosszu szárazságot! —

Illyen tájban, innen-onnan
Kocsik jőnek, hosszu sorban;
Adjon Isten! — lesz-e őrlés, bátya?
Itt a buza, ez a rozs, ez árpa.

„Lesz-e őrlés? . . lesz a villám!
Annyi viz sincs, mit meginnám;
Ott a meder, ott huzódik végig,
Kiszáradva hosszában, fenékig.

Megátkozza születésit
A ki ide malmot épit,
Fa kiszárad, fü el-ég a réten,
Harmat sem jár ezen a vidéken!“ — — —

De tavaszszal jobb világ áll
Odakünn a vén Mihálynál.
Zug a patak, majd kivág a parton,
Annyi a viz, hogy sok is a malmon.

Malom előtt jár a nép el
A mezőre seregével;
A molnárnak sorra köszöngetve,
De betérni egyiknek sincs kedve.

Nézi őket a vén Mihály,
Ha megunja, rájuk kiált :
.Hát ide hej! egyitek se tér be? —
Van most vizem, akárhány kerékre!'

„Oda bizony be nem térünk,
Mert van elég eleségünk,
Okkal-móddal eltart aratásig,“
Felel vissza hol egyik, hol másik.

Erre aztán mérgelődik
A molnár egy jó időig;
Napról napra szomoruan látja,
Hogy foly ez a sok jó viz — hiába!

S ha néha, őrletés végett
Valaki mégis betéved :
Van nagy öröm, van szokatlan lárma,
A vendéget eteti, kinálja. — — —

Körülbelől szüret-tájon,
Fogy már a viz a folyáson;
De hisz annak vagyon orvossága,
Csak az a baj, hogy egy kicsit drága.

Tudniillik gátot csinál
A viz ellen a vén Mihály
A folyamviz ott — egy kis esővel —
Összetódul, jó magasra nő fel.

Ollykor kicsap nagy haraggal,
S egész a faluig nyargal;
Vizben áll a rétek, kertek alja,
Mig a nép a dolgot megsokalja.

42. szám.

Vasárnapi Ujság.

Hatodik évi folyam.

Pest, oktober 16-án 1859.

A Vasárnapi Ujság hetenkint egyszer nagy negyedrétben egy és fél iven jelenik meg. — **Előfizetési dij** Buda-Pesten **házhoz küldve vagy postai uton** külön a **Vasárnapi Ujságra** félévre **3 ft.**, a **Politikai Ujdonságokkal** együtt **5 ft. uj pénzben.** — A **Vasárnapi Ujságra** a **Magyar Sajtóval** együtt (a Politikai Ujdonságok nélkül) félévre **10 ft.**, julius—septemberre **5 ft. uj pénzben.** — Az előfizetési dij a Vasárnapi Ujság kiadó-hivatalához (Pest, egyetem-utcza 4. szám) bérmentve utasitandó.

Hegedüs Lajosné.

(1837—1859.)

Nem vagyunk a nagy hangzásu szavak barátai s talán mi is azok közé tartoztunk, kik megütközének azon éles felkiáltásokon, mellyekkel minap egynémelly, meleg keblü hirlap- és versiró társunk a közszeretetben állott szinésznő halálát hirdeté; megütközénk, mert arra gondoltunk, hol vennék majd e lelkes barátaink a szavakat, ha egy érdemekben megőszült, az emberiség és nemzet legszentebb ügyeiért küzdött, talán szive vérét ontott férfiu elhunytát kellene gyászolniok?

S mégis, midőn ez arczvonások szemléleténél, az elhunyt fiatal müvésznő emlékezete megujul lelkünkben, olly élénken érezzük a veszteséget, melly halála által szinügyünket, a magyar müvészetet érte, hogy még a fájdalom ama „nagy szavai“ számára is találnánk mentséget s hajlandók vagyunk elhinni, hogy a veszteség nagyságát nem feltételezi mindig az érdem és ősz haj, a küzdés és a tettdus életpálya — van, a mi ennél még metszőbbé teszi a fájdalmat: a remény, a sirba dölt szép remény!

Régi igazság — a magyar irodalom és müvészet történetében örökké kiméletlenül megujuló régi panasz!

Elsoroljuk-e, mennyi szép reményt zár magába azon koporsó, melly Hegedüsné ifju tetemeit takarja? Olly rövid ideig ismertük őt, s mégis olly sokat vártunk töle, olly soká fogunk még róla beszélni, késő napokban, örömmel, fájdalommal — — —

HEGEDÜSNÉ LINA.

Hegedüsné, családi nevén Bodenburg Lina, 1837. jun. 22-én Somogyban Kéthelyen született. Atyja Bodenburg András korábban huszárörmester, később huszárkapitány, anyja Steinbach Mária volt. Neveltetését Kassán az apáczakolostorban nyeré. Még nem volt 17 éves, midőn, belső vágyaitól ösztönöztetve, a szinészi pályára lépett. Első kisérletét Aradon tette. Alkalmunk volt látni az elhunytnak egy naplóforma kis jegyzetkönyvét, mellynek első lapján e szavak állanak: „1854. február 18-án léptem ki a nagy világba, a müvészet templomába, ott ismertem meg az életet, ott az örömet és bánatot, ott szivem titkos feldobbanását, ott lényemnek rejtett vágyait, ott képzeltem ábrándjaim teljesültét“ stb.

Teljesültek-e ez ábrándok szini pályájának rövid öt éve alatt? a sovárgó fiatal sziv vágyai teljesültek-e? E kérdésekre csak azon ajkak felelhettek volna, mellyek többé nem szólhatnak. De ha a külső sükert tekintjük, Hegedüsnének sok oka volt, rövid szini pályája eredményeivel megelégedve lenni. — Bodenburg Lina a vidék előkelőbb szinpadain, Arad, Nagyvárad, Szeged, Győr s később Pozsony lelkes közön-

Riewel

Riewel A Don Miguel-ezred (1857. évf. 32. l.), Hertel F. pedig Az aradi vérnap (1857. évf. 56. l.) s a következő évben Lavotta János (409. l.) és Zrinyi Miklós (481.) acképei alatt; az első „Riewel sc.“, a második „Hertel“ és „F. Hertel sc.“ jelzéssel. Rohnt vagy Riewelt jelenthet az „R“ jelzés Suck Rózának az 1858. évf. 160. lapján megjelent arcképén.

Riewel: Kilátás a nográdi várból „Riewel.“ (1857. 457 l.).

Kemény Lajos: A Va-
sárnapi lipsa illus-
trátorai 1854-1858.
Művészet 1912, 203. l.

37. Fk.

I
453.

37. Niccolo da Foligno.

Sz. Folignoban 1430 táján. † 1499 után.

Sienai szt. Bernardin.

A szent kissé balra fordul és díszes ajtóban áll. Felemelt jobb kezében a lángoló szent ostyát tartja s baljával nyitott könyvet szorít magához, melynek három sor irása látszik. Feje kopasz, bajusza és szakálla beretvált, szürke csuhája csuklyás, derekát corda szorítja és saruit fatalpak képezik. A háttér hegyes vidék. Az alól levő felirat mása ez:

HOPVS·NICOLAI·FVLGINATIS·1497

Fresco vászonra áttéve, méretei 134 : 72·5 cm. — 1880: IV. 2-iki jegyzék 28.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok az Orsz. Képtban:

Riegele Alajos

A pozsonyi Pázmány síremlék. Riegle műve. Irta O.
Magyar Állam, nov. 26.

1908.

(Művészet 1909. 69. l.)

Regele Alajos

A bécsi képzőművészeti akadémián a Füger-féle ezüst érmek egy mellszobrát külön díjat nyert.

Művészet 1903. 280. l.

Vasárnapi Ujság 1857. évi 22-dik számához.

PÜNKÖSD ÜNNEPÉRE.

Pünkösd.

E főünnep czime a *Pentecoste* bibliai szóból van származtatva, és minden európai nyelven egyaránt divatozik, különféle elváltoztatással. Jelent pedig e görög szó *ötvenedik napot*, (értsd rá : Husvét után). Az Isten t. i. Idvezitő Urunknak feltámadása után 50-dik napon teljesitette a Krisztus által megigért csodáját a szent lélek kiömlésének.

Keresztyén egyházban megfelel ez az ünnep az ó testamentomi hivek Pünkösdének a mózsesi törvény Sinai hegyen lett kiadatásának emlékezetére; melly a talmudista rabbik értelmezése szerint, 50 nappal történt az egyiptomi fogságból kiszabadulás után. Igen valószinü is, hogy a keresztyének ezt az ünnepet az ő hasonnemü tárgyukra alkalmazva, a szidóktól vették át korán mindjárt a Husvéttal együtt, — mint *Tertullián* egyház-atya is állitja.

Az egyh. főünnepek sorában pedig ez közös minden felekezetü hivekkel, és az ingó ünnepek közé tartozandó; melly korábban vagy később esik a szerint, a mint a Husvét korábban vagy később fordul. Legtöbbször esik mindazáltal *május* hóban, mellyért ennek pogány római czime keresztyénileg az ünnepről is szokott neveztetni naptárainkban, igy : *Pünkösdhava*. Hazánkban két napig ünnepeltetik, Német-honban háromig.

Többire a Pünkösd történetében rejlik azon hittani czikkelyek egyike, mellyek a *görög* szertartásu *egyházat* a római szertartásutól elkülönitik, t. i. hogy a *szentlélek csak az atyától származik*, — nem pedig *csak a fiutól* nem is az atyától *és fiutól is együtt*. E hittani czikk a görög hitüek (vagy ráczok) templomain, tornyaikkal is ki van symbolizálva. A pünkösdi csudát pedig természetien magyarázni akarni, éretlen gondolat volna; miután a szent irók azt ugy kivánták elöadni, mint csuda-dolgot, millyennek akarják azt vétetni is a hivektöl. És aztán meg van irva', *hogy a hit Isten ajándéka*, (Efez. II, 8.)

Elég nekünk, hogy azon pünkösdi csudának dicső eredményét, — a keresztyén egyház és vallás nagyszerü elterjedtségét, a föld minden részeiben, — láthatjuk testi szemeinkkel. És ugyancsak a Pünkösd ünnepe arról nevezetes legkivált, hogy e napon lett a Krisztus uj tudománya nyilván kihirdetve, és ezzel megvettetett a ker. anyaszentegyház alapja itt e földön; következőleg, annak tengernyi történet-irása e nappal veszi kezdetét. Valamint ellenben az egyházi év ezzel immár bezáródik; és Adventig mintegy hosszu szün-időt tart; csak az egyháznak még néhány szent ünnepe jelen meg a sok egyhangu vasárnapok folytán, ezeknek élénkséget adván; mellyek egyébiránt a teljes Szent-Háromság egy Istennek imádására és tiszteletére szentelvék, mint ehez a hangadó külön ünnepet a régi anyaszentegyház Kr. ut. 1334-dik évben megállapitotta. — Magáról a vasárnapról tehát, — mellynek nyájas czimét e kedves néplapunk viseli, — fogunk elmondani valamicskét nem sokára.

Nyelvünkön a rózsa-virágok egy faja neveztetik a Pünkösdről. De Magyarhonban a nép ez ünnepen igen sajátságos játékot is szokott üzni némelly tájékon, melly a *pünkösdi király* czim alatt ismeretes és a kevés ideig tartó szép állapotnak nemzeti symboluma. Illyen táj pl. *Csepreg* Sopronmegyében. E tárgyat Jókai tollából folyva, nyájas olvasóink e hirlap tavali számaiból már ismerik kellemesen. Szigligeti pedig egy derék szindarabot is irt e czimmel : „*Pünkösdi királyné*.“ Végre ki ne emlékeznék Vörösmarty vig elbészélésére *Gábor Deák* szomoru kalandjáról piros Pünkösd napján? A ki még nem olvasta volna, ajánlom, keresse fel jóizü kis élvezetül e mai naphoz.

*

Ezek után Isten öntsön szent lelket mibelénk is mindnyájunkba, hogy lelkesüljünk a hivatalért, mellyben állunk; a hazáért, mellyben élünk; és az édes nemzeti nyelvért, mellyen napról napra több érdekes közleményt olvashatunk. *Edvi Illés Pál.*

Pünkösdi királyné.

VIDA JÓZSEFTŐL.

Pünkösdi királynét
Választ a leányság,
Virágkoronával
Meg is koronázzák;
Felültetik aztán
Mennyezetes trónra
S egy sereg leányka
Lesz alattvalója.

Felséges királyné,
Figyelmezz szavamra,
Nem is bánom én azt,
Ha Isten is hallja :
Fogadd hódolásom,
S nem egy esztendőig. —
Hived maradok' én
A sírom széléig.

Képek a huszár-életből.

I. Mikép beszél a huszár?

Ifjuságom legszebb időszakát éltem át Gácsországban, és pedig nem városokban, hanem többnyire ronda rusznyák falvakban.

Mégis mondhatom, hogy most is édesen emlékszem arra a boldog időre, melly már csak álomként tünik fel szemem előtt.

De hogy ne emlékezném reá édesen vissza, hisz akkor még fiatal hetyke huszár valék, a ki a környéken lakozó minden művelt embernek szivesen látott czimborája vagy legalább vendége lehetett.

Azonban hagyjunk fel e kedves emlékekkel. Nem ezek rajzolása most czélom. Gyönyörű katona a huszár, de még szebb volna, ha némi kis árnyék foltjai nem volnának. Példának okáért, ha tehetne arról, hogy ne beszéljen olly tarka nyelven, mellyet édes anyja sem érthetne meg, s mellynek egy kis próbáját ime itt nyujtom a szives olvasónak.

1847-dik év január 26-kán, a midőn kapitányomtól a reggeli jelentés (rapport) után szállásom felé siettem, megpillantám M . . . őrmester bajtársamat, a ki akkor az ezredtörzstől (staab) jött. Én tehát egész baráti szivességgel futottam hozzá, s kezét megragadván tüstént szólitám :

„Isten hozott, bruder!“

— Servus bruder! — Hogy vagy?

„Hála Istennek, megvagyok, hát te kedves bruderom?“

— Én is jól vagyok bruderkám! — Riktig! itthon van-e a kapitány?

„Igen is itthon van, most voltam nála rapporton.“

— Felkelt-e már?

„Fel.“

— Nos hát elmegyek hozzá magamat és azt jelenteni, hogy az equitátióból (ezred lovarda) berukkoltam. Ki most az inspectiós tiszt?

„H . . . hadnagy ur! Hanem tudod-e mit? A quártélyod Cs . . . főhadnagy urnál lesz, közel tehát hozzám. Ez idén már csak jobban fogjátok megcsinálni a fallschirm-rakétát és a schwärmereket? Hej! be örül a főhadnagy annak a feuerwerknek, a mit még egyszer akar a schieszstadton adni. No de már most siess a kapitány urhoz, aztán mihent csak megvizitált, jöjj tüstént vissza, hogy minekelőtte kirukkolunk, még egy vagy két kolofóniumot (pálinkát) ihassunk meg Cservenyinél! Nála van még a szép Mariska! tudod-e?“

— Jól van bruder, majd sietek!

Ezzel összeszedvén bruderem szép pejlovát, néhány gyönyörű ugrást tőn, s csendesen vágtatva a korcsmához ért, hol a legvakmerőbb lanczádákkal üdvözlé a kiirult s kipirult Mariskát.

A trombitás nyergelni fujt!

Én a korcsmába lépvén jó villás-reggelit kértem a szemérmes Mariskától.

Utánam jött egy közvitéz, s az ebédlőbe érvén szalutált, aztán igy szólott :

— Jelentem alássan strázsamester uramnak, mit tetszik parancsolni?

„Jobban van-e már a kend maródi lova?“

— Nem biz a, strázsamester uram! Mert midőn ordonanczán voltam, ugy megvágta a jég a hátsó jobb lábát, hogy még most is kilátszik a csontja, pedig a skadrony-schmied (század kovácsa) öt nap óta ugyan csak kurálja!

„Tehát nem fog még olly hamar rekonvaleskálni a lova?“

— Nem biz az; mert még 3 vagy 4 hétig a maródi istállóban marad.

„No, ha ugy van a dolog, akkor a pajtásom lovát veszi át; menjen tehát ki és várakozzék reája, s a mint magát nála ordonanczakép bejelentette, mondja meg neki, hogy itt várom. — Értette-e?“

— Igen is értettem!

„Jól van!“ (azaz : elmehet kend).

A közember tisztelgett s balsarkán megfordulván kiment.

Nem sokára bejövén Mariska, tiszta abroszt teritett az asztalra s észre sem vevé, hogy M . . . bajtársam betoppant, a ki őt átkarolá és összevissza csókolgatá, noha eleinte ugyancsak makranczoskodott, mint valami besszarábiai remonda.

En csak bámészkodtam a boldog páron, a kik egymásra olly édesen, olly mindent kifejezőleg néztek, hogy megirigyelvén szerencséjüket, azzal riasztám széjjel :

„Hej Mariska! ha ez soká fog még igy tartani, Isten utcse, szénné fogja égetni tüzes szeme roszprádlinkat, a melly a sok csóknál is elegendőleg megsülhetett volna már!“

Mariska M . . . karjaiból a konyhába rohant. Ez pedig magyar-miskásan megrázta erősen megmarkolt kezemet, és letevén csákóját, még engem is összevissza csókolt, mintha csak szeretője lettem volna. Végre elkiáltá :

— Bizony derék ficzkó vagy te Károly, mert jól tudod mi kell a kifáradt huszárnak. Nos pajtás! minekelőtte tovább beszélgetnénk, igyunk egy quaterkát abból a gugyiból (pálinkából), aztán gábelfristikezzünk! — Van-e jó seretek?

„Van. — Ezzel felköszönték : „Zdruv!“

— Zdruv pajtás! (egészségedre).

„Hát mi az ujság a stab-statióban? Azonban üljünk le, mert épen most hozza Mariska a roszprádlit. Ugy la Mariskám! már most hozzon két itcze sert.

A leány teljesitvén kivánatomat, ismét eltünt, mi pedig magunkra maradván jó etvágygyal falatoztunk.

A rostélyos bequártélyoztatott s a seres pohár félig üres lett, könnyü volt tehát diskurálgatnunk; a diskurszust pedig M... kezdette meg, fönebbi kérdésemre felelvén :

— Már most beszélgethetünk! — Igaz, azt kérdéd, mi az ujság a stabstátióban? — Hát biz az a legnagyobb ujság, hogy martiusban Bécsbe masirozunk aufwartungra, a miért is az equitátió széjjel oszlott. — Képzelheted, hogy már most nyakra főre fogunk adjusztálni mindenféle rüsztungot (szerszámot).

„Hát megint más adjusztirung lesz?“

— Nem, csak hogy némi módositást teszünk a pferds- és a mannsrüsztungon, t. i. néhány több sleifli jön a kantárra, nyeregre, a lódungszijra és a bandalierra, aztán a monturt is előveszszük majd a magazinumból, és felpróbálván ugy adjusztáljuk az emberre, hogy az nékie jól pászoljon. A remundákat pedig mindennap reitschuloztatjuk, ha pedig hó lesz a reitschulban, akkor gyakrabban jártatjuk, mert a lókostandot (a honlevők létszáma) vagy is, azt akartam mondani, a dienststandot (szolgálatképesek létszáma) a lehetőségig szaporitanunk kell.

„Hát még, mi az ujság?“

— Riktig, beszéltem E . . . . né asszonysággal, azt mondta, hogy holnap estvefelé berukkol P . . . kisasszonynyal névnapod előestéjének megünneplésére. Hej, pajtás vigyázz magadra, mert ravasz asszonyok ezek, még hálójukba kerithetnek. Igaz-e az, a mit a világ beszél, hogy szerelmes vagy P . . . kisasszonyba? és hogy nőül akarod venni? — De ez csak mese lehet, ugy-e? Hisz a dritte Artikel szerint, nem bánom, ha meg is házasodol!

„Az mind pletyka! Azonban magam adtam reá okot, mert gyakran járok hozzájok.“

— Hát hogy is ismerkedtél meg velök?

„Igen egyszerűen! Tudod, 1842-ben, bevégezvén T . . . ben a kontractiót, a regiment G . . . be masirozott. Én akkor standartführer voltam, és az adjutanturában alkalmaztattam. Berukkolván tehát G . . . be, egy extraquártélyról gondoskodtam, a mit a regimentsspitál mellett egy suszternél fel is találtam. Délután a midőn már minden bagázsiám a quártélyomon volt, az extra fain mondurba öltözködém s kimentem sétálni. Az átellenben levő udvaron három szép leány állott épen akkor a keritès mellett, a midőn kiléptem. Elkellett tehát előttök defilirozni. Csak képzeld, milly zavarba jöhettem; mert a mint épen köszöntem nekiek, elszakadt a struflim gombja s vissza kelle térnem. A gazdasszony tűt s czérnát nem tudván adni, a szomszéd kisasszonyoktól kért varró eszközt, s aztán csakhamar felvarrta nadrágomra a gombot; én pedig a kikölcsönzött tűt, a még akkor is kint ácsorgó leánykákhoz vivém, s legnagyobb köszönettel visszaadám. Beszélgetènk aztán mindenféléről, de főleg a guitárról. — Alig hogy megtudták azt, hogy én guitározni is tudok, behivának. Benn a szobában guitároztunk s daloltunk. E szerint meg volt az ismeretség, és az óta gyakran csináltam viziteket házuknál. Ez az egész história!“

— Hála Istennek, hogy csak ennyi van a dologban, mert bizony nagyon árthatna, főleg most, a midőn épen arról beszélnek a stabnál, hogy Pf . . . főhadnagy quietálni fog, te pedig helyette hadnagynak avanzsirozol. Ennek leginkább a kapellmeister és a regimentsbanda örül, minthogy egyszersmind regiments-adjutans is leszesz.

„Hej messze van még az, bruder!“

— Hogy hogy?

„Hiszen tudod azt, hogy a mint 1842-ben strázsamesternek avanzsiroztam, akkor azt mondta az óbester : „Ön az óberst-zweitéhoz van transferálva; ott szép remundák vannak, válaszszon magának egy chargelovat. De azt is tudod, hogy csakugyan azon évben hadnagynak bestätigolt a regimentsinháber; mégis strázsamester vagyok csak : mert azóta valahányszor apertura volt, annyiszor einschuboltak valakit a regimenthez, vagy a neustadti, vagy az ingenieur-akadémiából, vagy a Therésiánumból, vagy a gárdából. Aztán már két esztendő óta semmi apertura sem volt. — De azért ez jól esett ki részemre; mert lám, az equipirungs-cassába már három év óta havonként 10 pengő forintot adok. Magamnál is van még egy pár száz pengő megspórolva. Aztán gavallérosan élek. Hisz tudod ha Lembergbe megyek, mindig fiákeron járok, és traktálom a sok fikát, hogy tudja meg, mikép huszárral van dolga. — Hallod-e, lóra fujnak? Hej, de sebesen elment az idő! — Riktig, el is felejtettem volna! A verpflegslisztát már elkészitettem, légy tehát olly szives, azt purumba leirni; vagy pedig a gegenscheinokat a naturaljournál szerint megcsinálni, mert ma a lieferansokkal kell abrechnolnom.“

Vasárnapi Ujság 23-ik számához 1862.

PÜNKÖSD ÜNNEPÉRE.

Pünkösdkor.

Volnék fiatal sas, hozzád kiáltanék,
Világ nagy Istene, ur ég és föld felett,
Szétszórt fészkem miatt haragtól lik-

mu manyat, eloada, hogy annak megvesz-
jából mutatványt olvasott föl.

⊙ (*Pesten földvételi társulat van alakulóban,*) mely ügyben e hó elején értekezlet tartatván, az alaptőke 6 millió ftban lőn megállapitva, mely összeg 6000 darab 1000 ftos részvény által fedeztetik, hogy azonban a közönség csekélyebb vagyonu része is résztvehessen a vállalatban, fél és tized részvények is fognak kiadatni. Egyelőre csak 3000 részvény adatik ki, s mihelyt 1000 db alá lesz irva, s a társulat engedélyt nyer, a részletes intézkedések végett közgyülés fog tartatni.

Magyarok Istene, add nekünk e lángot,
A szent lelkesedést jóra és dicsőre,
Mutasd meg az utat, mutasd meg a vezért, —
Oh légy magad vezér — mi megyünk előre.
És a boldogságnak elért határánál
A mi sziveinknek együtt-dobbanása
Lesz a hála-adás, s a mely égig felhat,
Egy boldoggá lett nép forró imádsága.

Szél Ákos.

Irodalom és művészet.

+ (*A „Hunyadyak kora“ ügyében.*) Többször történt már felszólalás hirlapokban, hogy miért akadt meg n. gr. *Teleki József* „Hunyadyak ora“ czimü nagyszerü művének kiadatása? Most *Szabó* Károly, akad. lev. ag, kire a nevezett műnek sajtó alá rendezése bizva volt, ez ügyben levél ltal nyilatkozott az Akademia előtt, késedelme okaul hivatalos elfoglaltságát hozván föl. Reméli azonban, hogy az erdélyi Muzeum-egylet, melyek könyvtárnoka s egyszersmind régiségőre, ez utóbbi hivatalától, mint nelyet csak ideiglenesen vállalt el, mielőbb fel fogja menteni, s igy, miután erhén könnyitve lesz, eddig tett előleges jegyzetei segélyével, a dolgozás olyamában mindig könnyebben haladhatván, ezentul havonkint harmadfél yomtatott ivet teendő kéziratot elkészithet. Igy évenkint mintegy 30—36 vet adva, az egész munkát, bár évek mulva, de ugy igyekszik befejezni, ogy hihesse, miszerint szerzője dicsőült szellemének eleget tett, s hogy az kademia irántai bizalmát is megérdemelve, a szigoru birálat előtt nyuodtan megállhasson. Jelenleg a 6-ik kötet, mely Magyarország és kapcsolt észeinek lehető teljes régi geografiai leirását adja, van sajtó alatt.

+ (*Az első magyar kertészgazdászati ügynökség „Kertészgazdászatunk vkönyve„*) czimű naptárt ad ki 1863. évre, b. *Nyáry Gyula* és *Girókuti erencz* szerkesztése mellett. A befolyandó előfizetési pénzekből 400 ft a uzeumi kert fentartására, 300 ft pedig a budai népszinház gyámolitására g kifizettetni. A legtöbb előfizetőt gyüjtő egy nagy gyümölcs-olajfestényt kap ajándékba, aranyozott kerettel, az utána következő pedig egy isebb virágképet kap, szintén aranyozott keretben.

+ (*Kempelen Győző*) uj népszinművet irt, mely a budai népszinházan holnap fog szinre kerülni. Az uj darab, melyhez a zenét Allaga irta, y czimet visel : „A furfangos tót legény.“

*

+ („*Népszinházi évkönyv.*“) Ily czimü szépirodalmi, humoristikus és közhasznu naptárt adnak ki előfizetés utján *Bolnai* és *Kempelen Győző* a budai népszinház javára, mely által alkalom nyujtatik mindenkinek, ezen, nyelvünk és közmüveltségünk fentartását és fejlesztését czélzó intézet pártfogására és segélyezésére. A fennezimzett naptár a legjelesb irodalmi erők közreműködésével leend szerkesztve, miről az előfizetési felhiváson közlött irói névsor tesz tanuságot. Tartalmát a naptári részen kivül, beszélyek, költemények, humoreszkek, ismeret- és czimtár, közlekedési rovat s a nevezetesb vásárok jegyzéke képezendik. A 14—15 ivnyi müvet Szép-Mátray Laura, Molnárné, Áldássy Antal és Lippert József arczképei diszitendik. Előfizetési ára 1 ft, mely jul. 15-ig, a budai népszinház pénztárához bérmentesen küldendő be. Szeptember hóban fog megjelenni. Az előfizetési felhivást a közönség figyelmébe ajánljuk.

△ („*Windt Mór „Nemzetiségek Lantja*“) czimü zenefüzetre nyit aláirást. A füzet, Veszter Imre és Petényi Otto közreműködése mellett, magyar, szerb, oláh és tót nemzetiségi zenékből négy önálló művet hozand. Utólag fizetendő ára 1 ft. A megrendelések Windt Mártonhoz (papnövelde-utcza 7. sz. a.) küldendők be.

— (*Értesités Kerekes Ferencz „felsöbb mértani művét“ illetöleg.*) Örömmel sietek az illető t. közönséget értesiteni, hogy azon részvét, melyet néh. *Kerekes Ferencz* debreczeni tanár, m. t. akadémiai tag felsőbb mértani műve s ennek kiadása iránt f. é. februárhavi felhivásom alkalmával kilátásba helyezni bátor valék, a kitűzött határidőre hozzám beérkezett előjegyzések számában oly eredményesen nyilatkozott, hogy ez alapon a nagyérdekü művet sajtó alá adhattam. Most tehát tisztelettel kérem a t. cz. előjegyzőket, hogy kivánt példányaikért a felhivásban kitett 1 ft. 80 kr. előfizetési dijakat hozzám beküldeni méltóztassanak; kijelentvén egyszersmind, hogy mivel *jelen* kiadásnál egyik fő ohajtásunk a műnek gyorsan, jutányosan s minél nagyobb körbeni terjesztése volna : jun. hó 8-ikáig, mely időn túl a példányok számának végmeghatározását halasztanunk nem lehet, az eddig be nem jelentett előfizetéseket is készséggel elfogadjuk. — Debreczenben, május 26-án 1862. — *Csányi Dániel* tanár.

+ (*Megjelent uj zeneművek.*) *Pető* Jánostól a következő czimü zenemü jelent meg : „*A honleány kedélyhangulata és imája.*“ Ára 1 ft. 50 kr., diszpéldányban 2 ft. A tiszta jövedelem a magyarhoni egyetemes evangyelmi gyámintézet központi pénztárának van szánva. Megrendelhető a szerzőnél (nagyhid-utcza 3. sz.) továbbá Győry Vilmos segédlelkésznél (az evangy. paplakban) és Rózsavölgyi műkereskedésében. — Rózsavölgyinél is jelent meg ismét két zenemü, u. m. a „Morceaux de Salon“-ból *Gerville* L. P. „*Rossignol et fauvette*-je, és „*Öt magyar népdal,*“ zongorára átirva *Szénfy Gusztáv* által. Amannak ára 80, ez utóbbié pedig 60 kr.

+ (*Laplefoglalás.*) Jámbor Endre „Férfi-divat-közlönyének“ legujabb számát a rendőrség lefoglalta.

⊙ (*Röpirat*). E napokban egy kis, 34 lapra terjedő röpirat jelent meg Pesten ily czim alatt : „*Egy magánlevél a magyar kérdésben.*“ Ára 40 kr.

— (*Egy közhasznu gazdasági munka.*)

„*A mezei gazdaság jelen állapota,*“ mint a tudomány közhasznuságának bizonysága, kifejtve beszédben *B. Liebig Justus* által. Forditotta és jegyzetekkel kisérve kiadta *Barsi József.* Pest, 1862. Ráth Mór. 8-rét 44 lap, szines boritékban. Ára 40 kr.

E kis sós és borsos füzet érdemére nézve elég volna olvasóinkat a *Falusi Gazda* jelen évi 17-ik számára utalnunk, hol dr. Pólya József szakértőleg és meleg szavakkal ajánlja mind Liebig beszédét, mind Barsi jegyzeteit a gondosabb hazafiak figyelmébe; vagy pedig utalhatnák őket a *Kritikai lapok* 6-ik számára, melyben a többi közt mondatik, hogy Barsi e beszéd leforditása és jegyzetei által hasznos szolgálatot tett polgártársainak : ha föl lehetne tennünk, hogy akár a *Falusi Gazdából,* akár a *Kritikai lapokból* egy-egy példány jár minden helységbe, hol a Vasárnapi Ujság meg szokott jelenni.

De még azon esetre is, ha mind a két neveztük lapot ott látnók olvasóink asztalán, egy két szót ejtenünk az előttünk fekvő munkáról, nem tartanók fölöslegesnek.

Vannak ügyek, melyek főleg csak a férfiakat illetik; vannak más ügyek, melyek még szorosabban csak bizonyos szakférfiakat illetnek; de vannak és pedig a legnagyobb bőségben azon ügyek, melyek minden embert egyaránt érdekelnek. Ilyen például az élelmezés. E körül nehéz volna megmondani, ki fárad többet, a férfiu-e vagy a nő. S e beszédben a földmüvelés a mezei gazdaság épen azon oldala van kiemelve, mely az élelmezés elemi czikkeinek, a kenyér-, hus-, bor- és zsirnak előállitására czéloz.

Az élelmezésnél nem kisebb fontosságu tárgy az egészséges szaporodás és a munkaerők gondos nevelése és okos alkalmazása, hogy kivált téren idegenekre ne szoruljunk s erős védőkben se lásson fogyatkozást ország, végre a gazdálkodás czélszerü vezetése, hogy földünk a mienkre maradjon, s termő erejét idővel el ne veszitse. Mind e tekintetek érdekelik a hölgyeket is. Sok magyar föld s majd minden magyar ház és udvar hölgyek gondviselése alatt áll. Liebig beszéde pedig ugy van irva, s magyarra is ugy van forditva, hogy a magyar földes- és háziasszony is meritheti belőle okulást és utasitást, mi akkor is jó, ha valaki maga kezeli jószágát, de akár sem árt, ha akár tisztekre, akár haszonbérlőkre akarja bizni gazdaságát. Liebig beszéd e szerint hölgyeink figyelmére is méltó, annál inkább, mivel olyan is van benne, a mi nemcsak nálunk ujság, nemcsak nálunk nem még mondva.

A jegyzetek pedig annyira belevágnak a mindennapi magyar élet fontosabb érdekeibe, hogy mi azt gyanitjuk, a jegyzetek irója csak azért adta ki Liebig beszédét, hogy alkalma legyen hazánkfiainak elmondani, a mi szivét régóta nyomja.

A jegyzetek veleje a 43-ik lapon olvasható, s mi a közügy érdekében komolyan óhajtanók, bár e lapnak minden mondata fölött, ha vannak, kik egyben másban netalán másképen vélekednek, vitára kelnének az értelmesebbek, természetesen az igazság érdekében, hadd győzne a jó fölött a jobb.

Utolsó soraiban igy szól a jegyzetek irója: A szokásnak, hogy minden (magyar) ember ne csak tanuljon valamit, hanem tudjon is valamit felmutatni abból, a mit ő alkotott, s a minél tökéletesebbet akkor még nem birt, e szokásnak általánossá kell válnia közöttünk, ha azt akarjuk, hogy jövőnk dicsősége megfeleljen multunk szép hirének.

A kis füzet kiállitása oly csinos, papirosa és betüje oly tetszetős, hogy a Pesti Napló ezt különösen is megemlitette. A napi életbe vágó ilyen tartalmas szavaknak egy-két hét alatt el kellene terjedniök az egész országban, akkor lehetne az a hatása, mi az országos esőnek nagy szárazság után, az a hatása, melyre kiadójuk számitott, s melyet a helyes nézetek elfogadása által remélhető egyetértés eszközlése végett mi is óhajtanánk.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

+ (*Beregszászi két zongorája a londoni kiállitáson,*) daczára a sok kiállitott zongorának, átalános figyelmet ébreszt. Cambridge hg., Sutherland hgnő s gr. Apponyi osztrák követ a legnagyobb elismeréssel szóltak derék iparosunk e remek készitményeiről.

+ (*Szeged város a londoni kiállitáson*) csupán paprika által képviselteti magát. E ténynél *csipösebbet* alig lehetne mondani.

△ (*Bécsben érczkoporsókat készitnek,*) melyek csak nehány forinttal kerülnek többe, mint a fakoporsók.

⊙ (*A marhavész ellen gyógymódul*) Vas Gereben a következő eljárást ajánlja: A beteg marhát le kell fogni, a nyak eréből egy messzelnyi vért kieresztvén, a marha lebenyét a szügynek elején éles késsel akképen kell fölvágni, hogy az ember egy ujját a nyilásba dughassa, — ekkor az ujjat egy iznyire a bőr alá nyomván, helyet csinál egy kis darab fekete hunyorgyökérnek, mely felett aztán a nyilás tővel bevarrandó. Reggelre a seb körül közönséges kenyérnagyságu kelevény támad, oda huzódván minden kóranyag, melytől ugy szabadul meg az állat, hogy a bevarrás fölvágatván, a rosz vér és genyedés kifoly. A marha azonnal étvágyat kap, eszik, kérődzik és négy nap alatt egészen ép. A sebet azonban szükséges szénapolyvának forrázott, azután langyossá hülő nedvével négy napig föcskendezni. Ennyi az egész. Az óvatosságnál fogva az egészséges marhát épen igy kell kezelni, s ekkép a kórt megelőzvén, bizonyos, hogy a gazdának egy marhája sem vesz el. E szert Ozorán egy értelmes ménesmester közölte Vas Gereben atyjával, ki azt mint 60 év óta folyvást szolgáló gazdatiszt, a legnagyobb terjedelmü járványban több izben és épen az idén is folyvást sikerrel alkalmazta.

+ (*Vasutügy.*) Az „Alföld“ hitelt érdemlő magántudósitás után irja, hogy a miniszterium az arad-szebeni marosvölgyi vasut előmunkálataira az engedélyt megadta, s a munkálatok Aradról és Szebenből, hol egyszersmind főmérnöki állomások állittatnak, azonnal megkezdetnek.

Közintézetek, egyletek.

+ (*A magyar t. Akademia*) f. hó 2-án tartott ülésében *Salamon* Ferencz lev. tag, Pestmegye levéltárából némely eddig merőben használatlanul hevert adatot ismertetett meg, melyek ujabb fényt vetnek a töröknek hazánkbani uralkodására a XVII. században. Csupán a vasvári béke utáni korra hozott fel nehány adatot, melyek különösen Pest, Pilis és Soltmegyék helyzetére vonatkoznak ugyan, de ráillenek Nógrád, Heves, Külső-Szolnok, Bars és Heves megyékre is. Ez érdekes előadás után *Peregriny* Elek, lev. tag ült a szószékre, s megérintvén irodalmunkban egy nagyobb neveléstani [illegible] előadá, hogy annak megirására vállalkozott, s készülő munká-

1915

művészeti Társulat

sával

és Wolfner

Rigele és kolozsvári Szeszák

K

Két szobor (Rigele és kolozsvári Szeszák háborús munkái). Jeltelen cikk. Budapesti Hirlap, augusztus 19.

L 1915

(Művészet 1915. 472. l.)

Nincs cód.

DEUTSCHE KUNST UND DEKORATION.

Verlagsanstalt Alexander Koch, G. m. b. H., Darmstadt-Stuttgart. Maiheft: Dr. L. Weishaupt befaßt sich an Hand vieler Reproduktionen mit dem Maler Friedrich Ahlers-Hestermann-Köln. W. M. spricht wieder markige Worte über „Dienst an künftiger Kultur-Einheit". Dr. Wolfgang Born schreibt über E. A. Mandelsloh-Gmunden, Dr. P. J. Cremers über Theo Hölsche-Hamm, Otto Kletzl über neue Arbeiten von Maxim Kopf-Prag, alles reich illustriert. Es folgt Dr. Alfred Wenzels Studie über Stildeutung. Gotthard Jedlička, der Bildhauer, berichtet in einer Anekdote über Modigliani, wie er dazu kam, von letzterem porträtiert zu werden. Auch zwei Bildnisbüsten, Arbeiten von Prof. Georg Müller-München, finden wir reproduziert. Fernerhin bringt uns dieses Heft Interieurs von Arch. Ernst Plischke-Wien und Keramiken von Professor Robert Obsieger-Wien. Die Reproduktionen über die Ausstellung der Deutschen Werkstätten-München „Der gedeckte Tisch", begleitet von Graf Kuno v. Hardenberg, beschließen das wie stets reich und schön ausgestattete Heft.

MUNKA

április-májusi száma kitünő címlapjával tünik ki elsősorban: döbbenetes és egyszerű tipográfiai ábrázolása az a balmazújvárosi és nyírtúrai véres eseményeknek. Ehhez kapcsolódik Nádass József objektiv cikke a mai magyar helyzetről. Nádas Endre: A gyufabirodalom című cikkében a Kreuger-koncern bukásáról ir érdekesen. Falus Ervin a kínai forradalom útjáról ir, Kalmár György pedig a magyarországi hóhéri állás betöltéséről mond szatirát. A lap további tartalma szervesen illeszkedik ahhoz a programhoz, melyet Kassák Lajos és barátai a magyar szocialista élet szellemi tisztulásáért maguk elé tűztek.

A BUDAPESTI MUNKA CSOPORT FOTOKIÁLLITÁSA POZSONYBAN

húsvétkor nyilt meg a pozsonyi Művészegylet Káptalan-uccai helyiségében. A mintaszerű szociális és művészeti fotókiállitásról lapunk következő számában irunk kritikát.

FIATAL MAGYARORSZÁG.

E címen jelenik meg Budapesten a magyar fiatalság világnézeti, társadalomkritikai és irodalmi folyóirata. A Fiatal Magyarország II. évf. 1. számából Fábián Dániel dr. cikkét kell kiemelni az ifjúságról és munkásmozgalomról. Pikler László dr. a racionalizálás ideológiájáról irt tanulmányt, Demjén József az 1831.-iki jobbágylázadásról irt történelmi esszét, Kadosa Pál pedig a modern zenéről: a tömegek zenéjéről nyújt érdekes képet. Kertész Pál a polgári filozófia válságáról értekezik és Partos Pál a szociális építkezésről ad kritikai képet, azt bizonyitva, hogy „az állitólagos szociális építkezés csak privilegizált munkásrétegek számára hozzáférhető, másszóval a „szociális lakásépités" csak eszköz a proletáriátus kispolgári elemeinek még erősebb korrumpálására", csak az osztály tömegei és legfelső rétegei közti űr kiszélesitésére és mélyitésére szolgál." Az irodalmi részben Szalatnai Rezső és Berda József költeményeit, Gelléri Andor Endre novelláját és az orosz irodalomról beszámoló cikket találunk.

MAGYAR IRÁS

címen most jelent meg egy új irodalmi, művészeti és kritikai folyóirat Szlovenszkón. Ha a két szám oldalait végignézzük: értékes irodalmi termést találunk itt, mégis nyilvánvalóvá válik előttünk, hogy ilyen irodalmi összefogó lap később érkezett hozzánk. Ha öt, hat évvel ezelőtt jelent volna meg, akkor meg tudta volna csinálni azt a szintézist, amit ma már nem lehet. A dolgok ugyanis annyira eldifferenciálódtak, hogy ma nemcsak a kritika jogáról beszél az irástudó, hanem a kritika szempontjairól is. És ez a fontos akkor, amikor az irás nem privát játék és nem kaszinói vigasztalás, hanem hatalmas nevelőerő az embermilliók számára. A Magyar Irást Darkó István, Simon Menyhért, Győry Dezső, Mécs László, Sebesi Ernő szerkesztik, havonta jelenik meg, mint a Kazinczy könyvbarátok könyvpótló kiadványa. A második szám Győry Dezső, Mécs Lászlo, Sáfáry László, Szabó Béla, Szenes Erzsi, Simon Menyhért, Sebesi Ernő verseit hozza; nem rossz, de nem is döntő, megfogó új lirát. Bartalis János versét és Nyírő József novelláját már évekkel ezelőtt olvastuk az egykori budapesti Hid című folyóiratban (épúgy, mint az első számban Juhász Gyula versét Adyról). Duka Zólyomi Norbert és az erdélyi Szentimoli Jenő jó tanulmányokat irtak. Lányi Menyhért novellával, Simándy Pál egy Szabó Dezső-cikkel szerepel. Változatos kritikai rovat egészíti ki a lapot.

Nachrichten - Hírek

A LÉVAI KERSÉK SZOBORPÁLYÁZAT EREDMÉNYE.

A Forum is hirt adott arról 1931. októberében, hogy a lévai Kersék János Emlékbizottság pályázatot hirdetett a lévai ügyvéd és költő felállítandó síremlékének a tervére. A pályázati feltételek közt szerepelt az is, hogy a pályázók ismerjék Kersék költői alkotásait, hogy a síremlék méltó kifejezője legyen a halkszavú lírikusnak. A pályaműveket 500 koronás első, 300 koronás második és 200 koronás harmadik díjjal jutalmazta most a bizottság. Az első díjat Rigele Alajos, a másodikat Murmann József Árpád, a harmadikat pedig Mack Lajos pozsonyi szobrászművészek nyerték el. Eszerint tehát valószinű, hogy Kersék Lajos sírján Rigele Alajos szobra fog állni.

STAATSBAUTEN IM JAHRE 1932.

Das Investitionsprogramm des Staates für 1932 beziffert sich auf 239 Mill. Kč, d. i. um 38 Mill. Kč weniger als im Jahre 1931. Der Betrag wird fast zur Gänze für Bauzwecke verwendet. In erster Linie handelt es sich um Schulbauten, für die 94 Mill. Kč veranschlagt sind. Davon finden 13 Mill. Kč für Bauzwecke der tschechischen und der deutschen Universität in Prag Verwendung, 12.7 Mill. Kč erfordert der Neubau der tschechischen Technik in Prag, 6.5 Mill. Kč werden für Universitätsneubauten in Brünn benötigt, während für Neubauten für beide technische Hochschulen in Brünn 1.3 Mill. Kč veranschlagt sind. Für die Universität Preßburg werden 3.7 Mill. Kč benötigt, für den Neubau von tschechischen Minderheitsschulen 18 Mill. Kč, 26 Mill. Kč dienen der Errichtung neuer Gerichtsgebäude, 18 Mill. Kč verbaut das Innenministerium für Polizei- und Gendarmeriekasernen und Neubauten für die politischen Bezirksbehörden, der Bauaufwand des Finanzministeriums beziffert sich auf 27.5 Mill. Kč und der des Gesundheitsministeriums auf 20 Mill. Kč, für welchen Betrag mehrere neue Krankenhäuser u. a. auch in Prag-Weinberge und in Hohenstadt in Mähren gebaut werden sollen. Fünf Krankenhäuser werden in der Slowakei und Karpathorußland, und zwar in Munkács, Ungvár, Kaschau und Sillein errichtet. Zum Ausbau eines ständigen Stadions auf den Strahower Gründen zum Sokolkongreß wird die erste Rate des ganzen Aufwandes im Betrage von rund 7 Millionen Kč bereitgestellt.

BAUE MIT HOLZ.

Die Filiale des tschechoslowakischen Werkbundes veranstaltet im Einvernehmen mit den zuständigen Aemtern und Korporationen der Slowakei, am Messegelände in Bratislava (Hafenstraße) unter der Devise „Baue mit Holz", eine Ausstellung ausländischer und inländischer Wohnbauten, bei welcher Holz als Hauptbestandteil des Baumateriales verwendet wurde. Die zehn ausgestellten Häuser und Weekendhäuschen stammen von den Architekten Jurkovics, Hrozinka, Roßmann, Stepan und Sul, und zeigen, wie gut Holz auch architektonisch verwendet werden kann. Besonders nett sind die Weekendhäuschen, in denen nicht nur den Umständen entsprechende Wohnräume, sondern auch Nebenräume eingebaut sind, die der Bequemlichkeit dienen. Solche Häuschen sind bereits von 6000 Kč aufwärts erhältlich. Ein hübsches Wohnhaus ist schon für ungefähr 18.000 Kč zu haben. Hier sind die Kasten im Schlafzimmer und die Speis in der Küche, in die Wände eingebaut.
In dem Vereinshaus des Slowakischen Kunstvereines liegt das theoretische Material, wie künstlerische Photomontage, Pläne der Holzbauten usw., auf.

Forum 1932-7

MIT MONDANAK A SZÁMOK

Halász István „Az összeomlás" című tanulmányából. Új Szó, 2. szám.

A kapitalizmus krizise általános. A gabonanemüek ára a válság során a felére esett. Egy métermázsa buza ára volt 1929 szeptemberében Chikagóban buselenként 130 cent, 1931-ben 52 cent. Rozs ugyanakkor 99, illetve 39 cent. Gyapju Nevorleansban 18, illetve 6 cent. Vaj, Kopenhágában 1929-ben 100 kilónként 326 dán korona, 1931-ben 212 korona.

Az Egyesült Államok ipari termelése 1929-től 1931-ig 43 százalékkal esett. A nagykereskedelmi árak index száma esett 1929—1931-ben Angliában 44, Franciaországban 36, Németországban 24, az Egyesült Államokban 30, Japánban 35 százalékkal. Az Egyesült Államokban 1929-ben 19.704 vállalat bukott meg, 1930 januártól novemberig 21.714, az 1931. év ugyanezen ideje alatt 23.993 vállalat. Ugyanezen sorrendben megbukott Angliában 4140, illetve 4052, azaz 4269 vállalat. A németországi összeomlások száma 1929-ben 9852 vállalat, 1930-ban 10.490, az 1931. évben 12.421, Franciaország: 1929-ben 8712 vállalat, 1930-ban 8181 és 1931-ben 9692 vállalat. Az Egyesült Államokban 10.5, Angliában 5.3, Németországban 18.4 és Franciaországban 18.5 százalékkal emelkedett három év alatt a bukott vállalatok száma.

Külön fejezetet jelentenek a bankbukások. Az Egyesült Államokban megbukott 1929-ben 642 bank, már 1930-ban 1345 a bankbukások száma, az 1931. évnek tiz hónapja alatt már 1753-ra emelkedik a szám. A bukások által magukkal rántott összeg az 1924. évbeli 234 millió dollárról 1931-ben novemberig 1462 millió dollárra emelkedett.

Az Egyesült Államok 500 fontos részvénye két év alatt (1929—1931) 79 százalékát vesztette el az árfolyamértékének. Az árfolyamesés Franciaországban 56 százalékot, Angliában 44, Németországban 52 százalékot tett ki.

1932 januárjával a világ 40 államának valutája vagy elértéktelenedett, vagy csak mesterkedéssel tartható az aranyparitásban. A valutaromlás országai közt két nagyhatalom is van: Anglia és Japán. A valuták árfolyama a newyorki tőzsdén 1932 januárjában 20, 30, 40, sőt 50 százalékos esést is mutat egyes valutáknál.

Az Egyesült Államok kiviteli index-száma volt 1930-ban 73 és 1931-ben már csak 50. Németország kiviteli index-száma 90-ről 61-re, Olaszországban 79-ről 66-ra.

Azokat a veszteségeket, melyeket az értékpapirtulajdonosok csak a newyorki tőzsdén a krizis kitörése óta szenvedtek, több mint 300 milliárd márkára teszik.

DAS ELEKTRISCHE HAUS IN PRAG VII.

Das neue Mietshaus des Prager deutschen Volkswohnungsvereins wurde am 29. April vom Bauauschuß des Vereines, in Anwesenheit der Vertreter der Behörden, seiner Bestimmung übergeben. Stadtrat Foehr verwies auf die zahlreichen technischen Neuerungen, auf die maschinelle Waschküche, auf den elektrischen, rauchlosen Küchenofen und die vielen Kleinigkeiten, die geeignet sind, die Wohnung zu einem wirklichen Heim zu gestalten, das „Fernrohr" statt des Gucklochs, die motorlose Kühlanlage, das Riesenbadezimmer usw. Das Miethaus enthält zehn einzimmerige Junggesellenwohnungen, 35 Zweizimmerwohnungen, 15 Dreizimmerwohnungen, drei Vierzimmerwohnungen und fünf Fünfzimmerwohnungen. Die Miete beträgt für den Raum 3000 Kč.

Regulierungsfragen der Stadt Bratislava

Der Vollzugsausschuß der städt. Regulierungskommission hatte folgende Gegenstände verhandelt:

1. Ansuchen des F. Duschinsky um prinzipielle Baubewilligung der Parz. Zl. 1407 auf dem Republikplatz. Der Vertreter des Denkmalschutzamtes beantragt, den Generalversammlungsbeschluß vom Jahre 1929 in dem Sinne abzuändern, daß die Verlängerung der Heydukgasse auf den Republikplatz aufgelassen werde, mit Rücksicht auf die komplizierten Eigentumsverhältnisse und nur die Ausmündung der Wagnergasse auf 10 m zu verbreitern wäre. — Die Bebauung der Parz. Zl. 1407 sei laut den von der Regul.-Abt. ausgearbeiteten Plänen zu genehmigen. Gesimshöhe ist in der Wagnergasse mit 17 Meter und auf dem Republikplatz mit 24 Meter zu bestimmen. Es wurde weiters beschlossen, die Angelegenheit laut definitiv ausgearbeiteten Plänen zu verhandeln.
2. Ansuchen der Blumentaler kath. Gemeinde um Bestimmung der Bebauung der Parz. Zl. 2385 in der Vazovgasse: Der Ausschuß beantragt, nur die frontale Bebauung in 15 Meter Tiefe zu bewilligen. Die innere Bebauung nach Abänderung der Besitzgrenzen.
3. Ansuchen der Katarina Bäumler um Parzellierungs-Bewilligung im Riede „Emmyháza": Der Ausschuß beantragt, die Parzellierung laut neu vorgelegten Plänen im Prinzipe zu bewilligen, wenn die Eigentümerin für die Fortsetzung der Straße die nötige Fläche der Stadt kostenlos abtritt.
4. Ansuchen des F. Duschinsky um Genehmigung der Bebauung der Parz. Zl. 1407 am Republikplatz: Der Ausschuß beantragt, im Prinzipe die Ausmündung der Wagnergasse zu belassen und selbe auf 12 Meter zu verbreitern. Bezüglich der Bauhöhe wurde die Ausarbeitung neuer Pläne beantragt.
5. Ansuchen um Genehmigung der Bauprojekte der Schulen im Riede „Westend, Blumentalergasse, Rosenheim und Umgebung": Der Ausschuß beantragt, die erste Etappe des Baues der Schule im Westend auf die Grenze des Grundes zu verschieben und den Ankauf weiterer Gründe zu sichern. Das Bauprojekt der Schule im Blumental wurde genehmigt. Ebenso auch das der Schule im Rosenheim mit der Bedingung, daß die Front in der Velehradskygasse zwecks Vorgarten zurücktritt. Zwei weitere projektierte Gassen zwecks Errichtung von Grünflächen, werden aufgelassen.
6. Ansuchen der A. G. für Asfaltierung und Straßenbau um Genehmigung der Bebauung der Parz. Zl. 10061 auf der Račištorferstraße: Der Ausschuß beantragt, die Errichtung eines Industriegebäudes hier nicht zu bewilligen, sondern dieses in die Umgebung des Hafenbahnhofes (Industriegelände) zu verlegen.
7. Gesuch der Wwe. Christine Gratz um Genehmigung der Regulierung des Grundes Parz. Zl. 5083—5086 im Riede „Rabenbücheln": Der Ausschuß beantragt, die Regulierung der Seitengasse laut vorgelegten Plänen nicht zu bestimmen, da diese nur wegen günstigerer Ausnützung des Grundes beantragt wurde, ohne Rücksicht auf die Terrainverhältnisse. Die Parzellierung könnte nur für die Frontparzellen, nach Abtreten der nötigen Straßenfläche, bewilligt werden. Gleichzeitig wurden 22% Bebauung insgesamt der Vorgartenfläche beantragt.
8. Gesuch der Bau-Akt. G. Merkuria um Bestimmung der Bebauung der Parz. Zl. 140 und 141 in der Lorenzertorgasse und Andreasgasse. Der Ausschuß nimmt zur Kenntnis, 1. Die Retournierung des Generalversammlungsbeschlusses durch das Landesamt und beschloß, mit dem Bauherrn nochmals zu verhandeln zwecks Abänderung seines Projektes, im Sinne des Gutachtens des Landesamtes, um einheitliche Bebauung der Nachbarparzelle (Zemská Banka) zu erzielen. Im Falle einer Einigung sei ein neuer Beschluß zu fassen. 2. Bei Nichteinigung sei der begründete Beschluß neuerdings dem Landesamte zwecks Genehmigung vorzulegen.
9. Ansuchen der Landesmilitärverwaltung: Ankauf von Objekten seitens der Stadt laut Gesetz 199 aus d. J. 1928: Der Ausschuß nimmt den Antrag zwecks Ankauf folgender Objekte an: Militär-Friedhof in der Miletičgasse, alte Schießtätte in der Alten Au, Schloßkaserne mit dem Schloß, Augmentationslager mit altem Hof und Divisionsspital, weil selbe einer Regulierung hinderlich im Wege sind, weiters das Schloß, Divisionsspital, Schießstätte und Friedhof, welche als Charakteristikum oder aber als Gesundheitsflächen belassen werden sollen. Weitere Objekte, sowie die Militärbäckerei auf der Schloßstraße, Svätopluk-Kaserne und Hurbankaserne sollen, trotzdem sie einer Regulierung hinderlich im Wege stehen, nicht angekauft werden, weil dies die Stadt finanziell so belasten würde, daß selbe in absehbarer Zeit an einer Transaktion sich nicht beteiligen könnte. Der Gegenantrag auf Uebernahme der Svätopluk- und Hurbankaserne wurde mit Stimmenmherheit abgewiesen.

Erzsébet királyné domborművű szobra a pozsonyi Erzsébet-emlék templomban. Rigele Alajos szoborműve. Kozics udvari fényképész fölvétele

dőn zenehangok szólottak föl a sétatéren; szőkés hajának lágy hulláma volt, mint a Tiszának és Petőfi Sándor volt kedvenc költője.

Mindent megtett eszerint Estella, hogy a füredi gavallérokból egyenkint, sorban kivegye a szerelmi vallomásokat. Kenderes, a fekete földszínű alföldi birtokos, népdalt komponált és Tömösváry bácsi, aki még állítólag látta Napoleont, féltérdre ereszkedett este az elhagyott tóparton.

Igy volt volt ez mindeddig tíz évig, amíg Fruzsinka, ez a félig táncosnő, félig úrnő-féle teremtés nyáron betette lábát Füredre. A régi krónikákból mindnyájan tudjuk, hogy teljesen fölfordult a régi rend, velencei dalokat énekeltek a gavallérok a Balatonon és az idegenszerű hölgy tiszteletére a cigánybanda megtanulta az angol himnuszt, — Spádé, költő, őszi gavallér és kék-frakk tulajdonos is mintha néhány rőfnyivel közelebb járna a sétány tulsó oldalához, ahol Fruzsinka lakott a maga fogadójában, mint az Estella ablakaihoz.

Uj Idők 1913-14. XX. 5 f.

olyan tárgyat keres, amely egyesítheti a jobboldalnak és a baloldalnak a rokonszenvét.

— Igen... és mit akar mondani?...

Buzát magyarázta, hogy mit akar mondani. Loli figyelemmel hallgatta, időről-időre kérdezett valamit és néha aggódó pillantást vetett Monostoryra. Monostory lesütött szemmel hallgatott, azután lassan hátrahuzódott és végül csendesen elment.

Fáradtan keresett egy karosszéket, leült és nézte az embereket. Nézte őket. Idegenek voltak. Ujra rájött az az érzés, hogy furcsa és gyülöletes korcsok nyüzsögnek körülötte . . . idegenek . . . ellenség . . .

Nézte őket és a haragját és az utálatát egyszerre valami egészen másfajtáju nyugtalanság űzte el. Szótlanul és puha lépésekkel odajött hozzá és halkan leült melléje Loli. Mit akar ez itt? Miért jött ez ide? Miért jön utána? Miért küldte el magától azt, a kivel beszélt? Hová tette?

Önkéntelenül körülnézett Buzát után. Loli észrevette a mozdulatát és bátortalanul és szinte mentegetőzve szólalt meg:

— Azt hiszem, — mondta óvatosan, — nem tehetséges ember. Nem igazi talentum.

— De igen, — felelte halkan és haragosan Monostory, — nagyon tehetséges ember. Rendkivül tehetséges ember. Igazi, nagy, aranyértékü tehetség.

Folytatjuk

Október végén

Sárga levél reszket a fákon,
S végig a haldokló határon
Halvány ködök boronganak.
A nap virrasztó lámpa csak . . .
S merengve én e késő őszi tájon,
Sárga-piros gyér lombokon:
Örök tavaszról álmodom.

Virág elhull, a lomb lesárgul,
Ősz lesz tudom és tél a nyárbul,
Mulandó minden, ami van.
És meghalunk mindannyian.
A nap kihül, a csillagok lehullnak . . .
S túl én e távol gondokon:
Örök tavaszról álmodom!

Lelkem az Istenség paránya,
Nem mulik el ez elmulásba,
Eredetéhez visszaszáll.
Por-részemé csak a halál.
Lelkem örök-mécsesként túl világol
Minden véges világokon . . .
— Örök tavaszról álmodom!

Túl, túl, az Isten közelében
Ezer világ a mindenségben!
S ha ez az egy itt szétomol
E semmiség, e hangyaboly:
Oh én tudom kiben vetem reményem,
S fölebb emelvén homlokom,
Örök tavaszról álmodom!

Szabolcska Mihály

Tivoli

Az őszi gavallér

Elbeszélés

Irta Krúdy Gyula

A füredi gavallérok között Spádé csupán ősz felé foglalhatta el megillető helyét, midőn az Alföldről jött komor és gazdag urak megúnták az örökös ivást és muzsikát, a felvidékiek a végtelen kártyázást és a dunántúli mágnás-ifjak a bálok és ünnepélyek rendezését. Őszre hajlott, a szíveket többé nem itatta le senki (úgy ittak, mint a tyúk), Bizay úr ezüstfejű pálcikájával hiába ütögette meg a gavallérok vállát hátulról a színházban, hogy éjszakára összetoborozza a kártya-kompániát, és Mihály gróf nem köttetett össze három hajót, hogy kirándulást rendezzen. Este egyetlen rakéta sem puffant el a parton, Spádé elővehette szürke pantallóját, köcsög-kalapot illesztett fejére és fodros ingére röpködő nyakkendőt kötött. A bikanyakú alföldi gavallérok csunyán nézték végig Spádét a sétatéren és még azt sem kérdezték meg, hogy kicsoda, mifán termett. A haja gyengéden őszült a kalap alatt, a válla széles volt, mint egy birkózóé, mégis sugár volt, mint egy fiatal nyárfa. Ápolt bajuszkája oly gyengéd volt, mint egy ifjúé és elefántcsontgomb rövid sétapálcáján. A kék kabátján barna bársonycsokor volt a virág helyén, — talán egy hölgy nyakáról vagy ruhájáról és a zsebkendői mintha menyasszonyi kelengyéből kerültek volna ki. A „nemzet bárója", miután már nem tartotta érdemesnek megfesteni a haját, sem bajuszát (a kártya tökéletesen szünetelt), unalmában megtudta, hogy Spádé költő vagy komédiás többnyire azon városokban időzik, ahol a színtársulat tartózkodik, valakibe szerelmes a hölgyek közül, de erről még sohasem beszélt...

— Üreszsebű ficsúr, — mondá Bizay úr az Esterházy tornácán és olyant ásított, hogy fekete fogai csaknem kiugrottak helyükből.

Spádé előkelő magányban töltötte idáig napjait és ha a rakétákhoz való puskaport el nem lopta volna Anton, a bérszolga, hogy vadkacsára puskázzon éjjelente a nádasban, ha a bölényfejű Kenderes meg nem esküszik Fruzsinkának, hogy többé le nem issza magát: bizonyára másképpen alakulnak az események Füreden azon az őszön, midőn a nyár még egyszer visszatért és a szobaleányok bálja után Bizay úr ismét megnyitotta a fürdőszezont, mint akár májusban.

Garamváry kisasszony Fruzsinka elutazását várta, nem akarta távozásával végképpen elveszíteni a csatát. Szegényke tíz esztendő óta tartotta számon a füredi gavallérokat, szelíd kacérsággal, amilyen Blaháné volt a népszínművekben, nyaranta Füredre csalogatta az alföldi agglegényeket, őszöreg táblabíró urakat, akik a régi időkből megmaradtak és szerelmet úgy vallottak, mint a Kisfaludy idejében, versben, holdtöltekor, panaszos hangsúlyozással és bocsánatkérőleg.

— Kedves Estella úrnőm, egy nagy titkot bíznék magára, de meg ne haragudjon ám érte! — kezdték nyaranta az öreg és fiatal urak, midőn a csillagok a tó mélyeiben népmesék módjára, aluszékonyan pislogtak, mindjárt megmozdult valamelyik és a néma tóból kiszáll a tó tündére . . .

Ó, hányszor hallgatta már az efféle beszédeket Estella füredi nyárokon és a szíve mindig oly boldogan dobbant meg, mint legelőször. Ah, a nők sohasem únják meg a szerelmi vallomást. És Estella kerekre nyitotta májusban sötétszürke szemét és a kezét csak nagyon lassan vonta vissza szeptemberben, alkonyattal a zsalugáter mögül szívesen elbeszélgetett halk, titkolódó hangon, és mindig meggyújtotta Irinyi találmányát, mi-

Erzsébet királyné domborművű szobra a pozsonyi Erzsébet-emlék templomban. Rigele Alajos szobormüve. Kozics udvari fényképész fölvétele

dőn zenehangok szólottak föl a sétatéren; szőkés hajának lágy hulláma volt, mint a Tiszának és Petőfi Sándor volt kedvenc költője.

Mindent megtett eszerint Estella, hogy a füredi gavallérokból egyenkint, sorban kivegye a szerelmi vallomásokat. Kenderes, a fekete földszínű alföldi birtokos, népdalt komponált és Tömösváry bácsi, aki még állítólag látta Napoleont, féltérdre ereszkedett este az elhagyott tóparton.

Igy volt volt ez mindeddig tíz évig, amíg Fruzsinka, ez a félig táncosnő, félig úrnő-féle teremtés nyáron betette lábát Füredre. A régi krónikákból mindnyájan tudjuk, hogy teljesen fölfordult a régi rend, velencei dalokat énekeltek a gavallérok a Balatonon és az idegenszerű hölgy tiszteletére a cigánybanda megtanulta az angol himnuszt, — Spádé, költő, őszi gavallér és kék-frakk tulajdonos is mintha néhány rőfnyivel közelebb járna a sétány tulsó oldalához, ahol Fruzsinka lakott a maga fogadójában, mint az Estella ablakaihoz.

Uj Idők 1913. II.

olyan tárgyat keres, amely egyesítheti a jobboldalnak és a baloldalnak a rokonszenvét.

— Igen... és mit akar mondani?...

Buzát magyarázta, hogy mit akar mondani. Loli figyelemmel hallgatta, időről-időre kérdezett valamit és néha aggódó pillantást vetett Monostoryra. Monostory lesütött szemmel hallgatott, azután lassan hátrahuzódott és végül csendesen elment.

Fáradtan keresett egy karosszéket, leült és nézte az embereket. Nézte őket. Idegenek voltak. Ujra rájött az az érzés, hogy furcsa és gyülöletes korcsok nyüzsögnek körülötte . . . idegenek . . . ellenség . . .

Nézte őket és a haragját és az utálatát egyszerre valami egészen másfajtáju nyugtalanság üzte el. Szótlanul és puha lépésekkel odajött hozzá és halkan leült melléje Loli. Mit akar ez itt? Miért jött ez ide? Miért iön utána? Miért küldte el magától azt, a kivel beszélt? Hová tette?

Önkéntelenül körülnézett Buzát után. Loli észrevette a mozdulatát és bátortalanul és szinte mentegetőzve szólalt meg:

— Azt hiszem, — mondta óvatosan, — nem tehetséges ember. Nem igazi talentum.

— De igen, — felelte halkan és haragosan Monostory, — nagyon tehetséges ember. Rendkivül tehetséges ember. Igazi, nagy, aranyértékü tehetség.

Folytatjuk

Október végén

Sárga levél reszket a fákon,
S végig a haldokló határon
Halvány ködök boronganak.
A nap virrasztó lámpa csak . . .
S merengve én e késő őszi tájon,
Sárga-piros gyér lombokon:
Örök tavaszról álmodom.

Virág elhull, a lomb lesárgul,
Ősz lesz tudom és tél a nyárbul,
Mulandó minden, ami van.
És meghalunk mindannyian.
A nap kihül, a csillagok lehullnak . . .
S túl én e távol gondokon:
Örök tavaszról álmodom!

Lelkem az Istenség paránya,
Nem mulik el ez elmulásba,
Eredetéhez visszaszáll.
Por-részemé csak a halál.
Lelkem örök-mécsesként túl világol
Minden véges világokon . . .
— Örök tavaszról álmodom!

Túl, túl, az Isten közelében
Ezer világ a mindenségben!
S ha ez az egy itt szétomol
E semmiség, e hangyaboly:
Oh én tudom kiben vetem reményem,
S fölebb emelvén homlokom,
Örök tavaszról álmodom!

Szabolcska Mihály

Tivoli

Az őszi gavallér

Elbeszélés

Irta Krúdy Gyula

A füredi gavallérok között Spádé csupán ősz felé foglalhatta el megillető helyét, midőn az Alföldről jött komor és gazdag urak megúnták az örökös ivást és muzsikát, a felvidékiek a végtelen kártyázást és a dunántúli mágnás-ifjak a bálok és ünnepélyek rendezését. Őszre hajlott, a szíveket többé nem itatta le senki (úgy ittak, mint a tyúk), Bizay úr ezüstfejű pálcikájával hiába ütögette meg a gavallérok vállát hátulról a színházban, hogy éjszakára összetoborozza a kártya-kompániát, és Mihály gróf nem köttetett össze három hajót, hogy kirándulást rendezzen. Este egyetlen rakéta sem puffant el a parton, Spádé elővehette szürke pantallóját, köcsög-kalapot illesztett fejére és fodros ingére röpködő nyakkendőt kötött. A bikanyakú alföldi gavallérok csunyán nézték végig Spádét a sétatéren és még azt sem kérdezték meg, hogy kicsoda, mifán termett. A haja gyengéden őszült a kalap alatt, a válla széles volt, mint egy birkózóé, mégis sugár volt, mint egy fiatal nyárfa. Apolt bajuszkája oly gyengéd volt, mint egy ifjúé és elefántcsontgomb rövid sétapálcáján. A kék kabátján barna bársonycsokor volt a virág helyén, — talán egy hölgy nyakáról vagy ruhájáról és a zsebkendői mintha menyasszonyi kelengyéből kerültek volna ki. A „nemzet bárója", miután már nem tartotta érdemesnek megfesteni a haját, sem bajuszát (a kártya tökéletesen szünetelt), unalmában megtudta, hogy Spádé költő vagy komédiás többnyire azon városokban időzik, ahol a szintársulat tartózkodik, valakibe szerelmes a hölgyek közül, de erről még sohasem beszélt...

— Üreszsebű ficsúr, — mondá Bizay úr az Esterházy tornácán és olyant ásított, hogy fekete fogai csaknem kiugrottak helyükből.

Spádé előkelő magányban töltötte idáig napjait és ha a rakétákhoz való puskaport el nem lopta volna Anton, a bérszolga, hogy vadkacsára puskázzon éjjelente a nádasban, ha a bölényfejű Kenderes meg nem esküszik Fruzsinkának, hogy többé le nem issza magát: bizonyára másképpen alakulnak az események Füreden azon az őszön, midőn a nyár még egyszer visszatért és a szobaleányok bálja után Bizay úr ismét megnyitotta a fürdőszezont, mint akár májusban.

Garamváry kisasszony Fruzsinka elutazását várta, nem akarta távozásával végképpen elveszíteni a csatát. Szegényke tíz esztendő óta tartotta számon a füredi gavallérokat, szelíd kacérsággal, amilyen Blaháné volt a népszínművekben, nyaranta Füredre csalogatta az alföldi agglegényeket, őszöreg táblabíró urakat, akik a régi időkből megmaradtak és szerelmet úgy vallottak, mint a Kisfaludy idejében, versben, holdtöltekor, panaszos hangsúlyozással és bocsánatkérőleg.

— Kedves Estella úrnőm, egy nagy titkot bíznék magára, de meg ne haragudjon ám érte! — kezdték nyaranta az öreg és fiatal urak, midőn a csillagok a tó mélyeiben népmesék módjára, aluszékonyan pislogtak, mindjárt megmozdult valamelyik és a néma tóból kiszáll a tó tündére . . .

Ó, hányszor hallgatta már az efféle beszédeket Estella füredi nyárokon és a szíve mindig oly boldogan dobbant meg, mint legelőször. Ah, a nők sohasem únják meg a szerelmi vallomást. És Estella kerekre nyitotta májusban sötétszürke szemét és a kezét csak nagyon lassan vonta vissza szeptemberben, alkonyattal a zsalugáter mögül szívesen elbeszélgetett halk, titkolódó hangon, és mindig meggyújtotta Irinyi találmányát, mi-

rús év végén egyetlen múzeumban és egyidejűleg. Bemutatta Németországnak eddig legnagyobb plakátkiállítását, az A. E. G. pályázatára érkezett műveket a Nitra-lámpák népszerűsítésére. Bemutatta, hogy a rokkantak minő munkákat csináltak egy olyan tanfolyamon, melyet az épület- és bútorasztalosiparban való képesítésük céljából rendeztek. Bemutatta a württembergi arany- és ezüstadományokból a haza oltárára letett amaz ékszereket és ötvösműveket, melyeknek művészettörténeti becsük van és amelyek az igazgatót a régi ötvösjelek lajstromainak elkészítésére buzdították. Két művésznek kollektív kiállítását és elrendezte Carlo Tip árnyékképeit és Gies müncheni éremvésző medaillonjait. A bécsi Larisch-iskola betűvetési tanmenetét is kiállította okulásul és hogy az üzleti grafika területének még egy oldalát felölelje, bemutatta az illatszerek csomagolásának pályamunkáit, azon rendkívül tanulságos württembergi módszer szerint, hogy a jó példák mellett azok ellenképéül az ízléstelenségeket is bemutatta.

RÉGI ÉS MODERN KÖNYVEK KIÁLLÍTÁSA. A bécsi udvari könyvtárak anyagából az elmult nyáron rendezett kiállítás minálunk is megérlelte azt a gondolatot, hogy hasonló kiállítással igyekezzenek a bibliofileket és a könyvművészet iránt érdeklődő nagyközönséget megörvendeztetni. A kiállítás eszméje, mellyel az Országos Kiállítási Központ több ülésén foglalkozott már, minálunk nemcsak a nagy köz- és magánkönyvtárak művészi anyagát ölelné fel az ősnyomtatványoktól kezdve, hanem még a napjainkbeli magyar könyvtermelés művészileg értékes anyagát is, hogy a magyar grafika ily irányú ízléséről a nagyközönségnek teljes képet adjon. A kiállítás időpontja és méretei elsősorban attól függnek, hogy mikor és mennyire hárulnak el ama nehézségek, melyek ma a vidéki nagy könyvtárakat visszatartják attól, hogy becses unikumaikat a postai szállítás nehézségeinek tegyék ki. Előre látható, hogy a most fennforgó nehézségek csak a békés idő beköszöntésével háríthatók el teljesen. De akkor mingyárt hozzá kellene fogni a kiállítás előkészítéséhez, mert oly hosszú idő telt már el az 1880-ban rendezett utolsó könyvkiállítás óta, hogy a mostani nemzedék, melynek a könyv iránt való érdeklődése tagadhatatlanul erősbödött, jogos kíváncsisággal néz egy ilyen kiállítás anyaga elé.

ROKKANTKIÁLLÍTÁS. Ez év nyarán nagyarányú kiállítás fog megnyílni Budapesten. Az Országos Kiállítási Központ Zsolnay Miklós főrendiházi tagnak, az Iparművészeti Társulat alelnökének vezetése alatt serényen készíti elő a rokkantkiállítást, mely az első nagyarányú magyar kiállítás lesz a háború kitörése óta. Sem helye, sem ideje nincs még pontosan megállapítva, csak annyi bizonyos, hogy a kiállítás fel fogja ölelni mindazt az anyagot, mely a rokkantüggyel kapcsolatban a társadalmat érdekelheti és elsősorban a rokkantak iskoláiból kikerült munkák fognak ott bemutatásra kerülni. A kiállítás, mely a magyar közélet vezető egyéniségeinek bevonásával országos jellegű lesz, bizonyára nagyon tanulságos képet fog adni a rokkantügynek magyarországi szervezettségéről, mely szakértők véleménye szerint a németekével is vetekszik. Hogy pedig a kiállításon bemutatásra kerülő anyag iparművészeti része és az egész kiállítás elrendezésének ízléses volta sem fog kívánni valót hagyni, arra biztosítékot nyujt, hogy a végrehajtó-bizottságba, mely az előzetes szervezés munkáját végzi, az Iparművészeti Társulat választmányának három tagját is beválasztották és pedig Györgyi Kálmán igazgatót, Faragó Ödön tanárt és Pogány Móric műépítészt. A háborús és a háború utáni szociális feladatok e legégetőbbjéhez bizonyára sok értékes adalékkal fog szolgálni e fájdalmasan érdekes kiállítás.

PÁLYÁZATOK

ELDŐLT PÁLYÁZAT. Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat bírálóbizottságának 1917 február hó 12-én tartott ülésén döntötték el a limanovai diadalmas csata emlékének megörökítésére szánt plakett mintájára hirdetett második pályázatot. A kitűzött határidőre 11 művésztől 13 pályaterv érkezett be. A bírálóbizottság egyhangúlag sajnálattal megállapította, hogy a beérkezett pályaművek egyike sem üti meg azt a mértéket, amit a Társulat joggal megkívánhat s ennélfogva meddőnek kell nyilvánítania a pályázatot. Minthogy viszonylag a legtöbb hivatottságot és törekvést az „X. Y.“, „Huszárok I.“ és „Megvédték a hazát“ jeligés pályaművek mutatják, a bizottság a három pályamű szerzőinek, névszerint Horváth Bélának, Szege Sándor és Fekete Oszkárnak, valamint Rigele Alajos és Weinwurm Frigyes művészeknek munkájuk kárpótlásául 100—100, összesen tehát 300 korona tiszteletdíjat szavaz meg. E második sikertelen pályázat elszomorító eredménye azt a meggyőződést érleli a bizottságban, hogy újabb általános nyilvános pályázat hirdetésével sem érné el a bizottság a kívánt célt, ezért a limanovai plakett mintájára szóló szűkebb pályázat

Magyar Iparművészet
1917.

hirdetését határozza el, amelyre Reményi József, Berán Lajos és Horváth Béla szobrászművészeket hívja meg. E szűkebb pályázaton résztvevő művészeknek fejenkint 250—250 koronát biztosít a bizottság a f. évi április hó 10-ig beküldendő vázlatos mintáikért és a pályázókra bízza, hogy egy vagy több pályatervvel vegyenek-e részt e szűkebb pályázaton. A Társulat céljainak legmegfelelőbb vázlat szerzője kapja majd a megbízást a sokszorosításra alkalmas minta készítésére; e végleges mintáért újabb 1000 korona tiszteletdíj jár. Ezenfelül a Társulat az illető művésznek felajánlja az érem forgalombahozatala után várható tiszta haszonnak 50%-át. A tiszta haszon alatt értendő a különbözet, amely egyrészt az éremminta beszerzésével felmerült eddigi és azután fizetendő tiszteletdíjak, a modell sokszorosításával járó kiadások és az elárusítási jutalékok, másrészt pedig az érem eladásából befolyó jövedelem között megállapítandó lesz.

György Kálmán igazgató javaslatára a bizottság pályázat hirdetését határozza el olcsó raktárbútorok tervrajzaira. A pályázat részletes föltételeinek megállapítására a bizottság Faragó Ödön biz. tagot és az igazgatót kéri fel. Ennek az újabb pályázatnak részletes feltételeit a Hivatalos Ügyek rovatában közöljük.

LEVELESLÁDA

BÉCSBE VÁNDOROLT HÓDOLATI TÁRGYAK. Kedves Szerkesztő úr, engedje meg, hogy az Ön levélszekrényébe az én panaszos soraimat is bedobhassam. A koronázás nagyszerű ünnepélyessége mindnyájunk szívét megdobbantotta. Történeti fényességek gyulladtak ki és régi koronázások halk reminiszcenciái belevegyültek az új király koronázás eleven hangjába. Érdekelt e multnak elszállt dicsősége is: kerestem a mai magyar király elődeinek juttatott nemzeti ajándékokat. A törvényhatóságok hódolatait, amelyek bizonyosan a régebbi évszázadokban is a betüvetés remekeivel íródtak. Az ezüst- és aranytárgyakat, melyekben e nemzet sohasem szűkölködött, mikor új királyával szemben hódolatát és gyengédségét kellett kifejeznie. De sehol sem találtam őket. Ahol megfordultam: múzeumokban és levéltárakban mindenütt ugyanazt az útbaigazítást kaptam, hogy a magyar nemzet hódolati tárgyai és feliratai Bécsben keresendők. Régi mestermunkák, könyvdíszítés, könyvkötés, ötvösművészet és sok egyéb iparág legremekebb alkotásai, melyekből itthon okulnia kellene az iparművészet és a műipar tanulóinak, valahol a Burg sötét zugaiban vannak és bizonyára senki és sohasem fogja őket onnan napfényre hozni, vagy éppen a mi múzeumainkba utalni. De ha már annyi régi művészi energia elveszett és nyomtalanul elszállt az udvari raktárak temetőjében, nem volna-e helyénvaló megmenteni legalább e mostani koronázásra készült művészi munkákat. Nem volna-e igazi elismerése magyar jogainknak, ha azt, ami szépet e koronázásra magyar kéz tett uralkodójának trónusa elé, itt őriznék meg a budai várban, kegyelettel, üveges szekrényben, élő tanulságául mindenkinek, aki ebbe a várba elzarándokol és kellemes emlékéül e vár mindenkori urainak, akik számára több ez az ereklyénél: egy nép szeretete, ízlése és hódolata a mi sajátos kézjegyünkkel van e tárgyakba beleírva. Budapest, 1917 január 4. Őszinte barátsággal *K*-n *S*-r dr.

NYILATKOZAT. T. Szerkesztő úr! Folyóiratának 1916. évi X. számában a „Leveles láda" rovatban közli „N. N." levelét, mely a vezetésem alatt álló Kőbányai Polgári Serfőző r. t. dolgaival foglalkozik. Megállapítom, hogy valótlan az, miszerint mi a számunkra vázlatokat készített Helbing Ferenc iparművészeti iskolai tanár úrral a honoráriumra vonatkozólag alkudoztunk vagy „egyezkedtünk" volna, ellenben igaz az, hogy Adler Zsigmond főtisztviselőnk, midőn megbízása volt több nyomdai céget csomagolási vázlatok bemutatására felszólítani, saját kezdeményezéséből fordult az Iparművészeti Iskolához, hangsúlyozván úgy Csermendy Elemér úr előtt, kivel első ízben beszélt, mint Helbing Ferenc tanár úr előtt, ki utóbb telefonon jelentkezett, hogy csakis a kivitelre elfogadandó vázlatok díjaztatnak, amit az itt megnevezett urak tudomásul is vettek. Így tehát a pályázók teljesen tisztában voltak azzal, hogy nem műpártoló, mecenási aktussal állnak szemben. Budapest, 1917 január 24. Maradtam szerkesztő úrnak kész tisztelettel dr. Freund Antal s. k., a Kőbányai Polgári Serfőző r. t. igazgatója.

RÉGISÉGKERESKEDELEM ÉS ÁRDRÁGÍTÁS. Igen tisztelt Szerkesztő Úr! Napról napra olvassuk az újságokban, hogy mily szigorú rendeletek készülnek és mily súlyos ítéletek csapnak le a háborús konjunktúrák kihasználóinak fejére. Látjuk, hogy ha a budakeszi kofa négy fillérrel drágábban adja a túrót, akkor — igen helyesen — ott marasztalják a kerületi kapitányságon egypár napra. De még sohasem olvastam, hogyha valaki egy cserépből való szenteltvíztartót, mely huszonöt évvel ezelőtt készült Hód-

RIGELE *Alajos*, szobrász, • Pozsony 1879 febr. 8. Tanulmányait Bécsben végezte, majd Pozsonyban letelepedve, megmintázta a Tékozló fiú c. csoportját Pázmány siremlékét, Erzsébet királynét (mindkettő Pozsonyban), a székesfehérvári Vas-levente-t, több honvéd-emléket, realisztikus mintázással.

K-Gy. II. 368 l

386
164
550

DEUTSCHE KUNST UND DEKORATION.

Verlagsanstalt Alexander Koch, G. m. b. H., Darmstadt-Stuttgart. Maiheft: Dr. L. Weishaupt befaßt sich an Hand vieler Reproduktionen mit dem Maler Friedrich Ahlers-Hestermann-Köln. W. M. spricht wieder markige Worte über „Dienst an künftiger Kultur-Einheit". Dr. Wolfgang Born schreibt über E. A. Mandelsloh-Gmunden, Dr. P. J. Cremers über Theo Hölsche-Hamm, Otto Kletzl über neue Arbeiten von Maxim Kopf-Prag, alles reich illustriert. Es folgt Dr. Alfred Wenzels Studie über Stildeutung. Gotthard Jedlička, der Bildhauer, berichtet in einer Anekdote über Modigliani, wie er dazu kam, von letzterem porträtiert zu werden. Auch zwei Bildnisbüsten, Arbeiten von Prof. Georg Müller-München, finden wir reproduziert. Fernerhin bringt uns dieses Heft Interieurs von Arch. Ernst Plischke-Wien und Keramiken von Professor Robert Obsieger-Wien. Die Reproduktionen über die Ausstellung der Deutschen Werkstätten-München „Der gedeckte Tisch", begleitet von Graf Kuno v. Hardenberg, beschließen das wie stets reich und schön ausgestattete Heft.

MUNKA

április-májusi száma kitünő címlapjával tünik ki elsősorban: döbbenetes és egyszerű tipográfiai ábrázolása az a balmazújvárosi és nyirtúrai véres eseményeknek. Ehhez kapcsolódik Nádass József objektiv cikke a mai magyar helyzetről. Nádas Endre: A gyufabirodalom című cikkében a Kreuger-koncern bukásáról ir érdekesen. Falus Ervin a kínai forradalom útjáról ir, Kalmár György pedig a magyarországi hóhéri állás betöltéséről mond szatirát. A lap további tartalma szervesen illeszkedik ahhoz a programhoz, melyet Kassák Lajos és barátai a magyar szocialista élet szellemi tisztulásáért maguk elé tűztek.

A BUDAPESTI MUNKA CSOPORT FOTOKIÁLLITÁSA POZSONYBAN

húsvétkor nyilt meg a pozsonyi Művészegylet Káptalan-uccai helyiségében. A mintaszerű szociális és művészeti fotókiállitásról lapunk következő számában frunk kritikát.

FIATAL MAGYARORSZÁG.

E címen jelenik meg Budapesten a magyar fiatalság világnézeti, társadalomkritikai és irodalmi folyóirata. A Fiatal Magyarország II. évf. 1. számából Fábián Dániel dr. cikkét kell kiemelni az ifjúságról és munkásmozgalomról. Pikler László dr. a racionalizálás ideológiájáról irt tanulmányt, Demjén József az 1831.-iki jobbágylázadásról irt történelmi esszét, Kadosa Pál pedig a modern zenéről: a tömegek zenéjéről nyújt érdekes képet. Kertész Pál a polgári filozófia válságáról értekezik és Partos Pál a szociális épitkezésről ad kritikai képet, azt bizonyitva, hogy „az állitólagos szociális épitkezés csak privilegizált munkásrétegek számára hozzáférhető, másszóval a „szociális lakásépités" csak eszköz a proletáriátus kispolgári elemeinek még erősebb korrumpálására", csak az osztály tömegei és legfelső rétegei közti ür kiszélesitésére és mélyitésére szolgál." Az irodalmi részben Szalatnai Rezső és Berda József költeményeit, Gelléri Andor Endre novelláját és az orosz irodalomról beszámoló cikket találunk.

MAGYAR IRÁS

címen most jelent meg egy új irodalmi, művészeti és kritikai folyóirat Szlovenszkón. Ha a két szám oldalait végignézzük: értékes irodalmi termést találunk itt, mégis nyilvánvalóvá válik előttünk, hogy ilyen irodalmi összefogó lap későn érkezett hozzánk. Ha öt, hat évvel ezelőtt jelent volna meg, akkor meg tudta volna csinálni azt a szintézist, amit ma már nem lehet. A dolgok ugyanis annyira eldifferenciálódtak, hogy ma nemcsak a kritika jogáról beszél az irástudó, hanem a kritika szempontjairól is. És ez a fontos akkor, amikor az irás nem privát játék és nem kaszinói vigasztalás, hanem hatalmas nevelőerő az embermilliók számára. A Magyar Irást Darkó István, Simon Menyhért, Győry Dezső, Mécs László, Sebesi Ernő szerkesztik, havonta jelenik meg, mint a Kazinczy könyvbarátok könyvpótló kiadványa. A második szám Győry Dezső, Mécs László, Sáfáry László, Szabó Béla, Szenes Erzsi, Simon Menyhért, Sebesi Ernő verseit hozza; nem rossz, de nem is döntő, megfogó új lirát. Bartalis János versét és Nyírő József novelláját már évekkel ezelőtt olvastuk az egykori budapesti Hid cimü folyóiratban (épúgy, mint az első számban Juhász Gyula versét Adyról). Duka Zólyomi Norbert és az erdélyi Szentimoli Jenő jó tanulmányokat irtak. Lányi Menyhért novellával, Simándy Pál egy Szabó Dezső-cikkel szerepel. Változatos kritikai rovat egészíti ki a lapot.

Nachrichten - Hírek

A LÉVAI KERSÉK SZOBORPÁLYÁZAT EREDMÉNYE.

A Forum is hírt adott arról 1931. októberében, hogy a lévai Kersék János Emlékbizottság pályázatot hirdetett a lévai ügyvéd és költő felállítandó síremlékének a tervére. A pályázati feltételek közt szerepelt az is, hogy a pályázók ismerjék Kersék költői alkotásait, hogy a síremlék méltó kifejezője legyen a halkszavú lírikusnak. A pályaműveket 500 koronás első, 300 koronás második és 200 koronás harmadik díjjal jutalmazta most a bizottság. Az első díjat Rigele Alajos, a másodikat Murmann József Árpád, a harmadikat pedig Mack Lajos pozsonyi szobrászművészek nyerték el. Eszerint tehát valószinű, hogy Kersék Lajos sírján Rigele Alajos szobra fog állni.

STAATSBAUTEN IM JAHRE 1932.

Das Investitionsprogramm des Staates für 1932 beziffert sich auf 239 Mill. Kč, d. i. um 38 Mill. Kč weniger als im Jahre 1931. Der Betrag wird fast zur Gänze für Bauzwecke verwendet. In erster Linie handelt es sich um Schulbauten, für die 94 Mill. Kč veranschlagt sind. Davon finden 13 Mill. Kč für Bauzwecke der tschechischen und der deutschen Universität in Prag Verwendung, 12.7 Mill. Kč erfordert der Neubau der tschechischen Technik in Prag, 6.5 Mill. Kč werden für Universitätsneubauten in Brünn benötigt, während für Neubauten für beide technische Hochschulen in Brünn 1.3 Mill. Kč veranschlagt sind. Für die Universität Preßburg werden 3.7 Mill. Kč benötigt, für den Neubau von tschechischen Minderheitsschulen 18 Mill. Kč, 26 Mill. Kč dienen der Errichtung neuer Gerichtsgebäude, 18 Mill. Kč verbaut das Innenministerium für Polizei- und Gendarmeriekasernen und Neubauten für die politischen Bezirksbehörden, der Bauaufwand des Finanzministeriums beziffert sich auf 27.5 Mill. Kč und der des Gesundheitsministeriums auf 20 Mill. Kč, für welchen Betrag mehrere neue Krankenhäuser u. a. auch in Prag-Weinberge und in Hohenstadt in Mähren gebaut werden sollen. Fünf Krankenhäuser werden in der Slowakei und Karpathorußland, und zwar in Munkács, Ungvár, Kaschau und Sillein errichtet. Zum Ausbau eines ständigen Stadions auf den Strahower Gründen zum Sokolkongreß wird die erste Rate des ganzen Aufwandes im Betrage von rund 7 Millionen Kč bereitgestellt.

BAUE MIT HOLZ.

Die Filiale des tschechoslowakischen Werkbundes veranstaltet im Einvernehmen mit den zuständigen Aemtern und Korporationen der Slowakei, am Messegelände in Bratislava (Hafenstraße) unter der Devise „Baue mit Holz", eine Ausstellung ausländischer und inländischer Wohnbauten, bei welcher Holz als Hauptbestandteil des Baumateriales verwendet wurde. Die zehn ausgestellten Häuser und Weekendhäuschen stammen von den Architekten Jurkovics, Hrozinka, Roßmann, Stepan und Sul, und zeigen, wie gut Holz auch architektonisch verwendet werden kann. Besonders nett sind die Weekendhäuschen, in denen nicht nur den Umständen entsprechende Wohnräume, sondern auch Nebenräume eingebaut sind, die der Bequemlichkeit dienen. Solche Häuschen sind bereits von 6000 Kč aufwärts erhältlich. Ein hübsches Wohnhaus ist schon für ungefähr 18.000 Kč zu haben. Hier sind die Kasten im Schlafzimmer und die Speis in der Küche, in die Wände eingebaut.
In dem Vereinshaus des Slowakischen Kunstvereines liegt das theoretische Material, wie künstlerische Photomontage, Pläne der Holzbauten usw., auf.

Forum 1932. 4. H.

MIT MONDANAK A SZÁMOK

Halász István „Az összeomlás" című tanulmányából. Új Szó, 2. szám.

A kapitalizmus krizise általános. A gabonanemüek ára a válság során a felére esett. Egy métermázsa buza ára volt 1929 szeptemberében Chikagóban buselenként 130 cent, 1931-ben 52 cent. Rozs ugyanakkor 99, illetve 39 cent. Gyapju Nevorleansban 18, illetve 6 cent. Vaj, Kopenhágában 1929-ben 100 kilónként 326 dán korona, 1931-ben 212 korona.

Az Egyesült Államok ipari termelése 1929-től 1931-ig 43 százalékkal esett. A nagykereskedelmi árak index száma esett 1929—1931-ben Angliában 44, Franciaországban 36, Németországban 24, az Egyesült Államokban 30, Japánban 35 százalékkal. Az Egyesült Államokban 1929-ben 19.704 vállalat bukott meg, 1930 januártól novemberig 21.714, az 1931. év ugyanezen ideje alatt 23.993 vállalat. Ugyanezen sorrendben megbukott Angliában 4140, illetve 4052, azaz 4269 vállalat. A németországi összeomlások száma 1929-ben 9852 vállalat, 1930-ban 10.490, az 1931. évben 12.421, Franciaország: 1929-ben 8712 vállalat, 1930-ban 8181 és 1931-ben 9692 vállalat. Az Egyesült Államokban 10.5, Angliában 5.3, Németországban 18.4 és Franciaországban 18.5 százalékkal emelkedett három év alatt a bukott vállalatok száma.

Külön fejezetet jelentenek a bankbukások. Az Egyesült Államokban megbukott 1929-ben 642 bank, már 1930-ban 1345 a bankbukások száma, az 1931. évnek tiz hónapja alatt már 1753-ra emelkedik a szám. A bukások által magukkal rántott összeg az 1924. évbeli 234 millió dollárról 1931-ben novemberig 1462 millió dollárra emelkedett.

Az Egyesült Államok 500 fontos részvénye két év alatt (1929—1931) 79 százalékát vesztette el az árfolyamértékének. Az árfolyamesés Franciaországban 56 százalékot, Angliában 44, Németországban 52 százalékot tett ki.

1932 januárjával a világ 40 államának valutája vagy elértéktelenedett, vagy csak mesterkedéssel tartható az aranyparitásban. A valutaromlás országai közt két nagyhatalom is van: Anglia és Japán. A valuták árfolyama a newyorki tőzsdén 1932 januárjában 20, 30, 40, sőt 50 százalékos esést is mutat egyes valutáknál.

Az Egyesült Államok kiviteli index-száma volt 1930-ban 73 és 1931-ben már csak 50. Németország kiviteli index-száma 90-ről 61-re, Olaszországban 79-ről 66-ra.

Azokat a veszteségeket, melyeket az értékpapirtulajdonosok csak a newyorki tőzsdén a krizis kitörése óta szenvedtek, több mint 300 milliárd márkára teszik.

DAS ELEKTRISCHE HAUS IN PRAG VII.

Das neue Mietshaus des Prager deutschen Volkswohnungsvereins wurde am 29. April vom Bauausschuß des Vereines, in Anwesenheit der Vertreter der Behörden, seiner Bestimmung übergeben. Stadtrat Foehr verwies auf die zahlreichen technischen Neuerungen, auf die maschinelle Waschküche, auf den elektrischen, rauchlosen Küchenofen und die vielen Kleinigkeiten, die geeignet sind, die Wohnung zu einem wirklichen Heim zu gestalten, das „Fernrohr" statt des Gucklochs, die motorlose Kühlanlage, das Riesenbadezimmer usw. Das Miethaus enthält zehn einzimmerige Junggesellenwohnungen, 35 Zweizimmerwohnungen, 15 Dreizimmerwohnungen, drei Vierzimmerwohnungen und fünf Fünfzimmerwohnungen. Die Miete beträgt für den Raum 3000 Kč.

Regulierungsfragen der Stadt Bratislava

Der Vollzugsausschuß der städt. Regulierungskommission hatte folgende Gegenstände verhandelt:

1. Ansuchen des F. Duschinsky um prinzipielle Baubewilligung der Parz. Zl. 1407 auf dem Republikplatz. Der Vertreter des Denkmalschutzamtes beantragt, den Generalversammlungsbeschluß vom Jahre 1929 in dem Sinne abzuändern, daß die Verlängerung der Heydukgasse auf den Republikplatz aufgelassen werde, mit Rücksicht auf die komplizierten Eigentumsverhältnisse und nur die Ausmündung der Wagnergasse auf 10 m zu verbreitern wäre. — Die Bebauung der Parz. Zl. 1407 sei laut den von der Regul.-Abt. ausgearbeiteten Plänen zu genehmigen. Gesimshöhe ist in der Wagnergasse mit 17 Meter und auf dem Republikplatz mit 24 Meter zu bestimmen. Es wurde weiters beschlossen, die Angelegenheit laut definitiv ausgearbeiteten Plänen zu verhandeln.
2. Ansuchen der Blumentaler kath. Gemeinde um Bestimmung der Bebauung der Parz. Zl. 2385 in der Vazovgasse: Der Ausschuß beantragt, nur die frontale Bebauung in 15 Meter Tiefe zu bewilligen. Die innere Bebauung nach Abänderung der Besitzgrenzen.
3. Ansuchen der Katarina Bäumler um Parzellierungs-Bewilligung im Riede „Emmyháza": Der Ausschuß beantragt, die Parzellierung laut neu vorgelegten Plänen im Prinzipe zu bewilligen, wenn die Eigentümerin für die Fortsetzung der Straße die nötige Fläche der Stadt kostenlos abtritt.
4. Ansuchen des F. Duschinsky um Genehmigung der Bebauung der Parz. Zl. 1407 am Republikplatz: Der Ausschuß beantragt, im Prinzipe die Ausmündung der Wagnergasse zu belassen und selbe auf 12 Meter zu verbreitern. Bezüglich der Bauhöhe wurde die Ausarbeitung neuer Pläne beantragt.
5. Ansuchen um Genehmigung der Bauprojekte der Schulen im Riede „Westend, Blumentalergasse, Rosenheim und Umgebung": Der Ausschuß beantragt, die erste Etappe des Baues der Schule im Westend auf die Grenze des Grundes zu verschieben und den Ankauf weiterer Gründe zu sichern. Das Bauprojekt der Schule im Blumental wurde genehmigt. Ebenso auch das der Schule im Rosenheim mit der Bedingung, daß die Front in der Velehradskygasse zwecks Vorgarten zurücktritt. Zwei weitere projektierte Gassen zwecks Errichtung von Grünflächen, werden aufgelassen.
6. Ansuchen der A. G. für Asfaltierung und Straßenbau um Genehmigung der Bebauung der Parz. Zl. 10061 auf der Račištorferstraße: Der Ausschuß beantragt, die Errichtung eines Industriegebäudes hier nicht zu bewilligen, sondern dieses in die Umgebung des Hafenbahnhofes (Industriegelände) zu verlegen.
7. Gesuch der Wwe. Christine Gratz um Genehmigung der Regulierung des Grundes Parz. Zl. 5083—5086 im Riede „Rabenbücheln": Der Ausschuß beantragt, die Regulierung der Seitengasse laut vorgelegten Plänen nicht zu bestimmen, da diese nur wegen günstigerer Ausnützung des Grundes beantragt wurde, ohne Rücksicht auf die Terrainverhältnisse. Die Parzellierung könnte nur für die Frontparzellen, nach Abtreten der nötigen Straßenfläche, bewilligt werden. Gleichzeitig wurden 22% Bebauung insgesamt der Vorgartenfläche beantragt.
8. Gesuch der Bau-Akt. G. Merkuria um Bestimmung der Bebauung der Parz. Zl. 140 und 141 in der Lorenzertorgasse und Andreasgasse. Der Ausschuß nimmt zur Kenntnis, 1. Die Retournierung des Generalversammlungsbeschlusses durch das Landesamt und beschloß, mit dem Bauherrn nochmals zu verhandeln zwecks Abänderung seines Projektes, im Sinne des Gutachtens des Landesamtes, um einheitliche Bebauung der Nachbarparzelle (Zemská Banka) zu erzielen. Im Falle einer Einigung sei ein neuer Beschluß zu fassen. 2. Bei Nichteinigung sei der begründete Beschluß neuerdings dem Landesamte zwecks Genehmigung vorzulegen.
9. Ansuchen der Landesmilitärverwaltung: Ankauf von Objekten seitens der Stadt laut Gesetz 199 aus d. J. 1928: Der Ausschuß nimmt den Antrag zwecks Ankauf folgender Objekte an: Militär-Friedhof in der Miletičgasse, alte Schießtätte in der Alten Au, Schloßkaserne mit dem Schloß, Augmentationslager mit altem Hof und Divisionsspital, weil selbe einer Regulierung hinderlich im Wege sind, weiters das Schloß, Divisionsspital, Schießstätte und Friedhof, welche als Charakteristikum oder aber als Gesundheitsflächen belassen werden sollen. Weitere Objekte, sowie die Militärbäckerei auf der Schloßstraße, Svätopluk-Kaserne und Hurbankaserne sollen, trotzdem sie einer Regulierung hinderlich im Wege stehen, nicht angekauft werden, weil dies die Stadt finanziell so belasten würde, daß selbe in absehbarer Zeit an einer Transaktion sich nicht beteiligen könnte. Der Gegenantrag auf Uebernahme der Svätopluk- und Hurbankaserne wurde mit Stimmenmherheit abgewiesen.

Rigele Mayós

szobrász

Vrábely Stefánia
zeneszerző és író mell-
szobra fentitől

Ortvay. Pozsony
város utcái és terei.
607 l.

Nr. Szám	Ung. K. 1000 magy. kor.	Nr. Szám	Ung. K. 1000 magy. kor.	Nr. Szám	Ung. K. 1000 magy. kor.
375	250	428	100	480	3500
376	100	429	50	481	500
377	50	430	40	482	200
378	400	431	50	483	2500
379	150	432	100	484	1500
380	50	433	100	485	4000
381	125	434	—	486	25000
382	200	435	500	487	5000
383	50	436	150	488	4000
384	40	437	150	489	5000
385	50	438	3000	490	12500
386	100	439	175	491	1500
387	100	440	250	492	1500
388	60	441	1500	493	750
389	75	442	150	494	500
390	40	443	500	495	1500
391	100	444	3000	496	5000
392	40	445	300	497	4000
393	40	446	1000	498	1500
394	30	447	750	499	750
395	50	448	1250	500	250
396	40	449	1500	501	1000
397	50	450	3500	502	1500
398	40	451	1100	503	1900

Rigele Alajos †

— **Rigele Alajos pozsonyi magyar szobrászművész meghalt.** Pozsonyból jelentik: Rigele Lajos itteni magyar szobrászművész 61 éves korában meghalt. A művész a Fadrusz-irányzat követője volt. A Madách-család megbízásából annakidején ő készítette el Madách alsósztregovai siremlékét. Rigele Lajos mindig kitartott magyarsága mellett. Halála a magyarság körében nagy részvétet keltett.

Adományok. A Pesti Hirlaphoz a követ-

Pesti Hírlap

1940 febr. 16.

Ripp Rónai Jóng

Emlékezéscí

I/3 polc

Pálffy Istvánnak, a „pozsonyi gróf"-nak szobra. Leleplezték augusztus 20-án Pozsonyban. Rigele Alajos szobormüve

ből nőtt valami, bár bizonyos, hogy itt is vannak emberek, akik az autotaxi kedvéért nem fognak lemondani egy omnibusz tetejéről. Budapest fiatalsága, mai hirtelen nagyranőttsége, az omnibusz körül se lát tradiciót, hisz össze-vissza alig ötven-hatvan éve, hogy egyáltalában megjelent, s elindult egy lóval s akkor még kertek közé, a liget, a városerdő zöld virányai felé. Él köztünk egy építész, magyar építőművészek ősz és kiváló mestere, akinek a familiája úgynevezett pesti patricius, s aki még emlékszik az esetre, amikor Pesten először vonult ki a szép sárgára festett s Bécsből hozatott omnibusz. Az apja, aki Pest közigazgatásában előkelő szerepet vitt, az apja hozatta ezt az egyébként ősi járművet, amelyre azonban először, az utcán járkáló méltóságteljes polgárok közül senki se akart ráülni.

Az omnibusz határozott furorét csinált, s a dolog megoldása az volt, hogy ez a pesti patricius familiáját, gyerekeit ültette az omnibuszra s napokon át kocsikáztatta őket, míg végre akadtak más bátrak is, akik nem húzódoztak az effajta kirándulástól. Ma persze, főleg nyáron, főleg nyári éjszakákon víg és zajos a pesti omnibusz teteje, amely nálunk ugyan nem nagy idős, francia históriája azonban visszamegy a XVII. század közepébe. Mint sok egyéb, ez is a francia élet kezdeményezése s talán érdekes, ha megemlítjük, hogy föltalálójának a nagy matematikust és filozófust, — Pascalt tartják.

Az omnibusz közvetlen őse, — könnyü kitalálni, — a fiakker, amely valamivel régebbi. Erről egyébként egy francia kulturhistórikus cikkében találtuk a következő érdekes adatokat: Párisban a XVII. század közepén az volt a szokás, hogy oly emberek, akik fogaton szerettek járni, fogatuk azonban nem volt, elmentek egy Souvage nevű úrhoz, hogy segítse őket ki a bajból. Souvage úr ki is segítette őket, bizonyos pénzösszeg ellenében fiakkereket adott bérbe, amelyeknek a nevük azért volt fiakker, mivelhogy a háza szent Fiacre védősége alatt állt. Pascal, nagy matematikai problémái mellett arra is ráért és rájött, hogy hasznos lenne nyolcszemélyes és másformáju bérkocsikat gyártani. A terve szerint minden párisi öt sousért eljuthatott a Porte Saint Antonnetől Luxemburgig.

Az idea kitünő volt s gyorsan meg is valósult egy herceg segítségével. A herceg — Rounnez — megszerezte Pascal számára a szükséges királyi szabadalmat, valamint csöndes üzleti társakat ugyancsak az udvari körökből. 1662. március 18-án indult meg Párisban így az első omnibusz-vonal, hét kocsival. Persze a király nevében, s a rendőrség asszisztálása mellett, mert azt hitték, hogy a forgalmi reformot, s a kocsisokat, akiknek kék zubbonyán Páris és a király címere díszlett, az utcai népség nem fogja szimpátiával kisérni. A rendőrökre azonban nem volt szükség. Az omnibusz gyors és határozott sikert aratott, mindjárt első nap népszerü lett, s hogy ebből máig se vesztett, erre a mai párisi utcák is kedves és élénk tanúk.

A fehér néger. A budapesti állatkert egy idő óta unikumot rejt magában: fehér négert s a publikum örömmel ismeri föl benne az eddig csupán közmondásokból ismert fehérre mosott szerecsent. Bár négerünknek, akit itt képben is bemutatunk az ő fehérsége nem szappannak, hanem a természet játszadozásának köszönhető.

Mindazonáltal csak Budapesten unikum e derék férfiú. Mert a trópusok vidékén utazók leirásaikban gyakran tesznek említést ilyen furcsa négerekről, akiknek fehér a bőrük, szőke a hajuk és kék a szemük. Hogy miként magyarázható ez a rendellenes színezettség? Hát úgy, hogy ez nem egyéb mint betegség, konstitucionális baj, mely épp úgy föl szokott lépni a négereknél, mint a fehérbőrű európaiaknál. Ez az alkati baj: az albinizmus és jellegzetes tünete a bőr, a haj és a szem festőanyagának hiányos képződése. A bőr, a haj és a szem színét tudvalevően attól a festőanyagtól nyeri, mely ezen szervekben föl van halmozódva és amely a vérből képződik. Ez a festőanyag egyik embernél bővebben, a másiknál hiányosan képződik: az előbbiek feketék és barnák, az utóbbiak

Ama, a budapesti állatkert fehér négere

szőkék lesznek. Némelykor a festőanyag az említett szervekben igen kis mennyiségben van meg, sőt egyes esetekben egészen hiányzik is, ilyenkor a bőr színe föltünően halovány, a haj sárgásfehér, a szem vörös lesz. Ilyen bőrük, hajuk és szemük az albinóknak van. Albinók a négerek között is találhatók. Az albinizmus rendesen veleszületett baja az embernek, de láttak már olyan esetet is, hogy felnőtt négereknél lépett föl és az eredetileg szénfekete ember lassankint elvesztette bőrének, hajának és szemének sötét színét, évek multán olyan halványbőrű, szőkehajú, kékszemű lett, akár csak a legszőkébb germán vagy svédus. Tehát valóban vannak fehérbőrű, szőkehajú és kékszemű négerek nagy számmal, csakhogy ezek mind albinók.

Az Én Ujságom. Egész bokrétára való szebbnél-szebb olvasmánnyal és képpel kopogtat be a gyermekszobákba *Pósa* Lajos kitünő gyermek ifjusági lapja, Az Én Ujságom. *Zöldi* Márton folytatja érdekes regényét, melyben Világjáró Lábas Péter históriáját irja meg. *Móra* Ferenc a darazsak panduráról ir ötletesen, *Kacziány* Ödön pedig elmondja az acél-toll szép meséjét. Bocs Bálint, a Tányértalpú koma hűséges ivadéka vidáman számol be a bundás nagy úr legújabb viselt dolgairól, *Vig* Flotás pedig a cickány atyafiság jókedvű ozsonnáját mondja el tréfásan. *Pósa* Lajos és *Feri* bácsi versel, *Mühlbeck* Károly művészi rajzai, a szerkesztő bácsi postája, stb. tarkítja még az e heti szám tartalmát. Az Én Ujságom előfizetési ára félévre 5 korona.

Uj Idők 1912. XVII. 49. sz.

Az asszonyok csak nagyon keveset esznek, amikor egy-egy diner-hez hivatalosak. Titkos páncéluk, a parádé-fűző, feszélyezi őket és azonfölül meg érzik is a sok asszony jelenlétét, akiknek tekintetétől, és éppen úgy nyelvétől is, egyformán félni kell. Inyenckedésük nem irányul a „jó"-ra, hanem a „szép"-re: rákokat szopogatni, párolt fürjet és fajdkakas-szárnyát rágicsálni; és mindenekelőtt halnak is kell lenni, amely ízét azoknak a mártásoknak egyikétől kapta, amelyek a francia konyhának a hírnevét megszerezték.

Franciaország uralkodik az egész világon jó izlése révén, amely a rajzban, a divatban, satöbbiben megnyilvánul; a mártás azonban a konyha diadala. És ez az oka annak, hogy a grizettek, a polgárasszonyok és a hercegnők egyformán el vannak ragadtatva az ilyen kedves kis diner-ektől, amelyeknél egy kevéske kitünő bort is fölszolgálnak, amelyből csak néhány kortyocskát hörpintenek föl. Ezeknek az estebédeknek a befejezései pedig azok a gyümölcsök, aminőket csak Párisban kaphat az ember. És ezeket a diner-eket különösen szeretik a nők, ha még hozzá a színházban lehet megemészteni őket, ahol jó páholyban ülhetnek és ahol azokat a szeretetreméltó butaságokat hallgathatják, amelyek vagy a színpadon hangzanak el, vagy pedig amelyeket a fülükbe suttognak, magyarázatul és fölvilágosításul azokhoz a többi kis botorságokhoz, amelyek a színpadon történnek.

Nos, a restaurációban a számla száz frankra rúg, a páholy harmincba kerül, a kocsi, a toilette, az új keztyű, a virágcsokor és a többi ugyanannyiba. Ez a gáláns figyelem tehát mindösszevéve százhatvan frankba kerül, ami körülbelül négyezer frankot jelent havonta, ha gyakran megyünk a nagy Operába, az olasz Operába, vagy a víg Operába.

Négyezer frank havonta: ez a mi viszonyaink szerint körülbelül két millió frank tőkét követel. De — az ön házaséletének boldogságát győzedelmesen kivívta!

És Karolina ezután olyan dolgokat mond el barátnőinek, amelyek, az ő véleményük szerint, nagyon hízelgők Adolfra nézve, de amelyekhez egy eszes férjnek jó savanyú arcot kell vágnia.

— Egy idő óta Adolf igazán charmant. Én, a magam részéről, valóban nem tudom, hogy mivel érdemeltem ki most ennyire az ő szeretetreméltóságát, de valósággal elhalmoz a figyelmességeivel... És azonfölül még a gyöngédségnek, a jó izlésnek olyan tanujeleit is adja, amelyek éppen mireánk, asszonyokra, olyan nagy hatással vannak... Hétfőn elvitt engem a Rocher de Cancale-ba és amikor elkészültünk a dinerrel, azt kezdte erősítgetni, hogy Véry-nél legalább is olyan jó a konyha, mint Borelnél és ezért aztán másnap megint csak megismételtük ezt a dolgot, úgy, amint ezt már elmeséltem önnek, csak azzal a különbséggel, hogy desszert gyanánt egy operai páhollyal kedveskedett nekem Adolf. A „Tell Vilmost" adták, amelyet, amint tudja, szenvedélyesen szeretek...

— Oh, maga nagyon boldog, — feleli madame Deschars kissé szárazon és rosszúl leplezett irigységgel:

— De hát nem érdemli is meg egy asszony, aki híven teljesíti kötelességeit, ezt a boldogságot?...

Ha egy ilyen rettenetes mondat csúszik ki egy házas asszonynak száján, akkor aztán már el is árúlta, hogy olyasformán teljesíti a kötelességeit, mint valamilyen iskolásfiú, aki jutalmat vár érte. Az iskolában valamiféle kedvezést, valami munka vagy föladat alól való fölmentést akar evvel elérni a kis diák, a házaséletben pedig az asszony egy sált, vagy valami ékszert remél. A „szerelemről" tehát szó sincs.

— De édesem — (Deschars asszony ugyanis egy kissé meg van sértve) — *én* okos vagyok. Deschars is elkövetett már egyszer efféle butaságokat,* de én észre térítettem. Figyeljen csak ide, édesem: nekünk két gyerekünk van és én megvallom, hogy száz vagy kétszáz frank az én számomra, aki családanya vagyok, igenis, jelentékeny összeg:

— Oh, nagyságos asszonyom, — mondja most madame Fischtaminel, — utóvégre nem jobb-e az, ha a férjünk a mi társaságunkban, velünk dinirozik így, mint ha...

— Deschars? — hívja magához hirtelen Deschars asszony a férjét, föláll, köszön és ajánlja magát.

Igy történhetik meg azután, hogy Deschars úr (egy férfi, akit felesége nullává alacsonyított le) nem hallja meg ennek a mondatnak a végét, amely fölvilágosítaná, hogy a vagyonát „ekszcentrikus asszonyokkal" *is* elfogyaszthatná.

Karolina hiúságában fölöttébb hizelegve, a fennhejázás és a torkoskodás édes gyönyörei közé veti magát, amelyek pedig mind a ketten kardinális (de édes) bűnök. Adolf, amint ezt a lóversenyeknél mondani szokták, előnyt nyer, de édes istenem — ez olyan megfigyelés, amely fölött bőjti prédikációt is lehetne tartani — a bűnnek is, mint minden gyönyörnek, önmagában vannak a tövisei. A legédesebb bűn is tirannikusé minden ékessége is eltünik nyomban, mihelyt csak egyetlen rózsalevél is megzavarja a boldogságot. Az embernek, ha már elindult ezen az úton, mindég csak előre kell haladnia. Folyton és folyvást.

* *A hazugság* háromszoros halálos vétek, — még pedig hazugság, fennhéjázás és irigység; — de olyasfajta, aminőket a jámbor emberek engednek meg maguknak; Deschars asszony ugyanis nagyon jámbor és lélekben alázatos asszony, ha egy kissé epés is, és sohasem hiányzik egyetlen istentiszteletről sem a Saint Roche-ben, amióta a királynővel együtt koldulgathatott egy jótékonysági ünnepségen.

Az omnibusz

A közelgő bér-automobil, az autotaxi, ha végül mégis meg lesz, uj tempót, szint és hangot, helyesebben zörejt ad majd a pesti utca forgalmának. Akik zsebükben órával élnek, napjaikat pontos időre rendezik be, soha se érnek rá, pedig mindig sietnek: ezeknek valóban utolsó pillanatban érkezik a nyugat e száguldó paripája, amelyből Páris boulevárdjain ma már, statisztika szerint, vagy nyolcezer kergetődzik merész sebességgel s mégis kitünő biztossággal. A bérkocsis, a fiakkeres, aki egészen pesti és bécsi speciálitás, persze veszedelmet lát a forgalom ez új hódítójában. Holott a dolog úgy áll, hogy az autotaxi azért nem öli meg elődeit, vagy legalább is a veszedelem nem oly közeli, nem oly rögtöni, miat ahogy látszik. Erre épp Páris a példa, ahol az autotaxi legelőször tett előrenyomulást, de azért az omnibuszok és egyfogatúak több, mint ezer millió embert szállítanak évenkint, kényelmes, lassu ide-oda való járkálásukban. Az oka ennek egyrészt talán az is, hogy a forgalomnak megfelelően még kevés az ily ló nélküli fogat, de másrészt az ok, hogy sok embernek bizony különös passziója az omnibusz, a forgalom fejlődésének e legrégibb tipusa.

Egész különös öröm, az omnibusz tetejéről szemlélni a nagyvárosi utca nyüzsgő képét, s ha valahol, akkor Párisban van az embereknek ilyesmire fogékonyságuk. A szokás, a tradició itt is az, s mint mindenütt, úgy itt is el lehet mondani, hogy a fejlődésben egy újfajta tipus nem jelenti a megelőzőjének teljes fölöslegességét, csak átalakítja őt, más határok közé szorítja.

Budapesten az omnibusz persze nem oly népszerü, nem annyira a város véré-

I.

HAJDÚNÁNÁS
941 NOV. 27 ÉS 3 f
C

MAGYAR KIR. POSTA

„Europa" zapterjentő Vállala

GAÁL BÉLA
—hirlapi, ...anyos—
HAJDUNANAS

Budapest
V., Rathermere u. 1

Rigele Alajos

l.

Forum

1934. 303. l.
306. l.

tunk, az események nem tértek el megszabott irányuktól, hanem csak mintegy megelőzték önmagukat, a következő periódusban kelleti volna a kiadások terén odaérkeznünk, ahol ma tartunk, a bevételek terén azonban csak az 1925. év második felében, részben pedig csak az 1926. év során lett volna kötelességünk a mai szinvonal megközelitése.

Magyarország szanálásának eddigi menete bizonyos párhuzamot mutat az osztrák szanálási akció első legsikeresebb fázisával. *Nem kell tulságos jelentőséget tulajdonitanunk annak, ha a későbbi események során egyik vagy másik vonatkozásban az eredeti népszövetségi terv bizonyos módositása válnék szükségessé.* A megállapitott keretek betartása etikai és nem gazdasági szükségesség; távolról sem gyengiti ez a kötelezettség erejét, de mégis alkalmas térre viszi, arra, ahol a külhatalmak megértő segitsége a célszerüség érdekében bizonyos akadályokat hárit el a legjobbnak tünő utról. *A munka alapvető legsulyosabb része pénzünk stabilizálásának és az infláció pusztitásainak félretakaritásával végérvényesen el van végezve.* Hazánk nagyobb természeti ereje és a magyar föld áldott termékenysége remélhetőleg megóvnak bennünket azoktól a nehézségektől, amelyek Ausztriában utóbb felmerültek. Átmeneti nehézségeknek, technikai természetü problémáknak nem szabad megriasztaniok a közvéleményt. Arra kell törekednünk, hogy minél hamarabb érjük el a további erőfeszités esetében biztositottnak tekinthető végső sikert. „Minél gyorsabban hajtja végre Magyarország a szükséges intézkedéseket s minél inkább igyekszik azok eredményes foganatositására — mondja a népszövetségi bizottság jelentésében —, annál nagyobbak lesznek azok az eredmények, amelyeket az ujjáépités müve számára biztosit."

VISSZAEMLÉKEZÉS A MULTBA

A hivatalos félrevezetés konzekvenciái.

Irta Szterényi József báró.

XXVIII.

A délszláv kérdésnél helyesebben annak elmérgesedésében nagy szerepet játszott az informativ szolgálat gyatra volta. Egyáltalában nem dicsekedhettünk a háboru előtti időben valami jó hirszolgálatról, sem diplomáciánknak, sem a magyar kormányoknak nem volt okuk ezzel a szolgálati ágazattal dicsekedniök. Ennél gyatrább külföldi hirszolgálata csak Németországnak lehetett. Kötve hinném azonban, hogy lett légyen párja annak, ami a délszláv kérdésben e részben történt. Egy részletét fogom ennek ma bemutatni, jóllehet a legsulyosabb kritika akkori viszonyainkra, végzetes hibákat, illetőleg bünöket tárok fel vele, de ha objektiv alapon akarom megvilágitani a délszláv kérdésben velünk és a monarchiával szemben elkövetett bünöket, nem szabad a mi hibáinkat sem elhallgatnom. Egy okmányt közlök le ma, mely európai botránnyá nőtte ki akkor magát és olyan blamázsra adott okot, melyhez hasonlót csak az idei angol választásokban szerepelt szovjet-levél idézett elő, melynek, hir szerint, nagy része volt az angol munkáspárt bukásában. Nálunk természetesen nem járt az eset ilyen következményekkel, aminthogy nálunk nem olyan kényesek, sem az államférfiak, sem a közönség; nálunk inkább hódolnak Bismarck ama hiressé vált mondásának, mely szerint «minden csoda csak három napig tart».

A kereskedelmi minisztériumnak volt Belgrádban egy gazdasági szaktudósitója. Ezt a belügyminisztérium és később a Ballplatz is politikai tudósitásokkal bizta meg. Thallóczy Lajosnak szintén bizalmi embere volt. Tőle származott az a bizalmas jelentés is, mely bevilágit a szerb kormánynak boszniai politikájába, melyet legutóbb kivonatban leközöltem.*) Jelentései rendkivül érdekesek voltak, csak nekem feltünt az általa beküldött diplomáciai és vezérkari iratok rendkivüli terjengőssége. Szóvá is tettem ezt Aehrenthal külügyminiszter előtt, de ő azt felelte, hogy ellenőrizteti azokat a belgrádi követség által. El kellett tehát fogadnom valódiaknak. Ez a szaktudósitó állapitotta meg a horvát-szerb koalicionak Belgráddal való szoros kapcsolatát, ez deritette ki Pribicsevics és társainak ottani összeköttetéseit, hol állitólagos személyes meggyőződés, hol konfidensek révén. Igy jelentette legalább. Amikor teljes volt a megkülönbözés a magyar kormány és a horvát-szerb koalició között, megjelent egyszer ismét nálam, hogy nagyon fontos jelenteni valója van. A szerb külügyminisztériumnak egy aktáját *látta*, melyben Pasics miniszterelnök és külügyminiszter Pribicsevicsnek és társainak kilencezer dinárt utalványozott ki politikai célokra, Spalajkovics külügyi osztályfőnök jelentése alapján, ha érdekli a kormányt, megszerezheti azt teljes másolatban és magát az utalványozási részt az összes aláirásokkal fényképmásolatban. Rögtön jelentést tettem az esetről Kossuthnak és Wekerlének, politikáról lévén szó, abba nem avatkoztam. Mindketten természetesen ennek az okiratnak, illetőleg másolatának mielőbbi megszerzése mellett foglaltak állást, ha az hiteles, akkor annak rendkivüli jelentősége volt abban a helyzetben. Aránylag elég rövid idő mulva megkaptam az okirat másolatát az eredeti cirill nyelven, utolsó oldalának, az aláirásoknak és utalványnak fényképét, valamint az okiratnak magyar forditását szó szerinti szövegében. A másolat és forditás a szaktudósitó sajátkezü irásával voltak megirva, aki Spalajkovics osztályfőnök aláirásának hitelességét igazolandó, még egy magánlevelét is elhozta, azt is az iratokhoz csatoltam. Ideiktatom ezt a délszláv kérdésben históriai jelentőségre jutott jelentést teljes szövegében:

Külügyminisztérium.
Politikai osztály.

1907 junius hó 4. Belgrád.

Miniszter Ur!

Követve az utasitást, a tisztelettel alulirott, ezen minisztérium pénztárnokával, Bozsovics urral Zimonyban járt, hol felkerestük Pribicsevics Szvetozár horvát országgyülési képviselőt azon levél tisztázása végett, melyet Petkovics budapesti főkonzulunk, Supilo, Potocsernyák, Pribicsevics és Lukinics, valamint társaik nevében kézbesitett.

Pribicsevics ur, ki aznap társaival el volt foglalva zimonyi pártjának szervezése körül s ki kijelentette, hogy ez alkalommal, sajnos, lehetetlen Belgrádba jönnie, hálás köszönettel fogadta azon kijelentéseinket, hogy Szerbia azon kötelezettségeket, melyeket a flumei rezolució értelmében magára vállalt, pontosan fogja teljesiteni, mig a jelenlegi kabinet áll az ügyek élén, de e kilátásba helyezett segitség mindig azon eszközök arányában fog kiszolgáltatni, amily arányban ezek a budgetből vehetők, anélkül, hogy az egyéb állami szükségletek czáltal kárt szenvedjenek.

Ezen indokok, valamint azon körülmény is, hogy a szerb kormánynak ez évre még nincsen jóváhagyott budgetje, bizonyos határt szabnak a külföldi politikai akciókra szolgáló kiadásokra nézve; s miután ezenkivül a kormány azon feladat előtt is áll, hogy halasztást nem türően hozzáfogjon a hadsereg reorganizálásához és hadi felszereléséhez, melyet a körülmények szerint, minden esetre egy szkupstinai ankét ellenőrzése alatt fog végezni a szerb kormány, valószinüleg hosszabb ideig nem lesz abban a helyzetben, hogy felemelje azon pénzbeli segitséget, melyet eddigelé a szerb-horvát koalicionak rendelkezésére bocsáttatott.

Kijelentvén ezeket, a miniszter ur utasitása szerint, Pribicsevicsnek, mindazonáltal egyszersmind biztositottam őt, hogy az esetre, ha a horvát országgyülésen uj választások fognak elrendeltetni, a szerb kormány kész a koalicionak jelentékeny segitéssel való támogatására, mert a szerb kormány szilárdul meg van győződve, hogy semmiféle politikai kombináció nem adhatna nagyobb támaszt a délszláv közösségnek, mint az a kombináció, mely a fiumei rezolucióban nyerte alapját s mely a Povtics ur részéről a Supilo és Medakovics urakkal Fiuméban tartott megbeszélések értelmében Szerbiára is kiterjesztetett.

Nem mulasztottam el, miniszter ur, az alkalmat, hogy Pribicsevics urnak szem előtt ne tartsam még azt is, hogy, tekintettel azon kedvezőtlen viszonyra, mely Szerbiát jelenleg Bulgáriával szembe állitja s mely a bécsi diplomácia szisztematikus akciójának gyümölcse, továbbá tekintettel a szerb állam hadügyi készületlenségére s végül tekintettel Szerbiának csak azon fontos szükségletére, hogy könnyitsen belügyi és gazdasági nehézségein — kényszeriti a szerb kormányt, hogy elsőbbséget adjon a Habsburg-monarchiával való szerződéskötésének s ezzel ujra helyreállitsa a bizalmasabb és jobb politikai viszonyokat Béccsel. Ennélfogva Szerbia kényszeritve van, hogy némi időn át bizonyos rezervát tanusitson mindenben, ami a bécsi körök érzékenységét felkelteni, főleg, hogy ajánlja barátainak Boszniа-Hercegovinában, hogy mérsékeljék magukat politikai munkájukban, nehogy Szerbiának nehézségeket csináljanak vagy pedig akarata ellenére angazsálják akkor, midőn Szerbia katonai, politikai és pénzügyi reformok előtt áll, hogy azután erősebben támogathassa a bosnyák-hercegovinai nemzet és az össz délszláv közösség népeinek érdekeit.

Szerbiának e jelenlegi kedvezőtlen helyzetét, valamint a nem angazsált eszközökben való mostani szükölködését politikai barátainak és fajtestvéreinek munkájukban szem előtt kell tartaniok. A szituáció nem fog sokáig igy maradni; ez alapjában meg fog változni a jövő év márciusáig. Mert addigra a szerb hadsereg is fel lesz szerelve a szükséges hadifelszereléssel, azonfelül a kormánynak rendelkezésére fog állani a kibővitett budget és ami a fő, nagyobb összegek az uj kölcsönből, amelyre nézve az előzetes tárgyalások már befejeztettek s melyet az összel a szkupstina el fog fogadni.

Pribicsevics ur meghajlott ezen argumentáció előtt, mely a szerb kormány határozatait jelenleg korlátolja, de kedvetlenül vette tudomásul, hogy a szerb kormánynak jelenleg nem áll módjában az ő és politikai társai kivánságának eleget tenni, hogy a hármas királyságban biró politikai pozicijuk fentartására és a magyar országgyülésen folytatott akciójuknak támogatására Szerbia eszközeiből 50 ezer frankot bocsásson rendelkezésre. De miután, miniszter ur értesitése alapján, kijelentettem neki, hogy a szerb kormány hajlandó — minden nehézség dacára — politikai barátjainak és szövetségeseinek a legszükségesebb szükségletekben segitségükre lenni, Pribicsevics ur eddigi követelését redukálta huszezerre, s a további tárgyalások alapján 12 ezerre.

Tekintetbe véve a kiadás célját én és Bozsovics ur azon benyomást nyertük, hogy ezen kiadást mostanra meg kellene adni, miután a pénztár állapota is e kiadást elbirja. És miután a szükséglet sürgős és ennélfogva az ez ügyben való döntés is sürgős, Pribicsevics és társainak tudomására juttattuk, hogy a pénz — amennyiben a kiadás jóváhagyatik — nyugta ellenében ki fog adatni s pedig Pribicsevics ur kivánsága szerint, Jelovacz Péter előkelő zimonyi kereskedőnel, legkésőbb két napon belül.

A nyert felhatalmazás alapján egyszersmind megmondottuk Pribicsevics urnak, hogy azon szubvenció, mely a szerb-horvát orgánumok részére kilátásba helyeztetett, továbbra is az egész évre előirányoztatott a szerb külügyminisztérium részéről alapjára és hogy a még hátralévő összegek ki fognak adatni, mihelyst a budget szentesitve lesz. Tekintettel arra, hogy a szubvenció felemelése jelenleg lehetetlen, a szubvencionált lapok számát sem lehet felemelni a szerb önálló párt (Madakovics és Pribicsevics pártja) sajtóirodánknak a következő lapokat bocsátja rendelkezésre *Srbobran* és *Srpsko Kolo* Zagreb, *Srbin* Gospicban, *Sloboda* Mitrovica és *Srpski Mizen* Karlovica.

Megbeszéltük, hogy a boszniai hirek és levelezések lehetőség szerint előbb sajtóirodánknak fognak beküldetni, mely az ottani politikai akcióval való összeköttetésüknek bármi nyoma is feltünjék, hogy kikerültessenek a bosnyák hatóságok retorziói, melyeket kevés méltányossággal alkalmaznak ottani közmunkásaink ellen.

Pribicsevics ur, az ő, valamint társai nevében kérte, hogy a szerb sajtóiroda és a szerb külföldi követségek segitsék a külföldi sajtóban koalizált képviselőknek a magyar országgyülésen folytatott akcióját.

Erre szem előtt tartottuk neki, hogy Szerbiának szüksége van a magyar kormánnyal való korrekt viszonyra, főleg a bécsi Ballplatz-cal való bonyolult és nem tisztázott viszonyunk miatt, hogy ennélfogva a külföldi publicisztikai akciónak továbbra is Polit-Desancsics ur kezében kell maradnia, kinek e célra jelentékeny összegek állanak rendelkezésre és kihez e tekintetben a koalició képviselői fordulhatnak. Egyszersmind tudattuk Pribicsevics urral, hogy Polit ur az ő értekükben és a mi eszközeinkből bizonyos kiadásokat máris eszközölt, még pedig bizonyos személyek részére Josipovics ur környékéből.

Végül Pribicsevics ur azon kérdést intézte hozzánk, nem-e lehetne békekövetünk utján kivinni hogy a bécsi orosz követ utján, ki ismét az ottani német követtel intim viszonyban áll, hogy ez utóbbi a császár környezetében eszközöljön ki támogatást a szerb—horvát koalició részére a magyar kormány ellen.

A miniszter ur intenciói szerint az elsősorban alulirott figyelmeztette Pribicsevicset arra, hogy a szerb kormány nagy politikai hibának tartja, ha a szerb—horvát koalició Bécs befolyása alá jutna és ha az elfogadott szolgálatok ellenében a monarcha környezet-befolyásának magát alávetné. Ha ezt a horvát nemzetiségü képviselőt még igazolni is tudnák, a szerb képviselőknek szem előtt kell tartaniok, hogy a szerbség aspirációi Bosznia és Hercegovina jövője tekintetében végképp kompromittálva volnának, mihelyst a bécsi körök határtalan bizalmat nyernének, hogy kedvük szerint rendezzék az okkupált tartományok sorsát. E tekintetben a szerbségre nézve talán döntő, de kétségkivül nagy garancia egy budapesti parlamentáris kormánynak létezése, mint amilyen a mostani is.

A szerb kormány számit is arra, hogy a szerb—horvát koalició szerb képviselői mindig szem előtt fogják tartani, hogy ne rontsák le azon érdekeltséget, melyel Szerbia bir, hogy benn maradjon a horvát—szerb közösségben, melyben saját nemzeti érdekeik mellett legjobban meg vannak védve az összes délszlávok érdekei is.

Tekintettel arra, hogy az utóbbi időben az események más fejlődést vettek, egyrészt a horvát—magyar viszony megzavarására, másrészt az Ausztria és Magyarország közötti még rendezetlen viszonyra és nem kevésbé az egész nemzetközi helyzetre, mely Szerbiának nem ad semmiféle garanciát politikájának nemzeti feladatait illetőleg, a szerb kormány arra az álláspontra áll, hogy mégis legjobb volna, ha a horvát parlamentáris pártok külön érdekeit illetőleg meg tudnának alkudni a magyar országgyülés mérvadó embereivel.

A szerb kormány teljesen szabadkezet ad az ő horvátországi politikai barátainak, de nem hallgathatja el aggodalmát, hogy az események ezen továbbfejlődése döntő befolyást provokálhat Bosznia és Hercegovina sorsára vonatkozólag, de mindenesetre emelni fogja Stadler és bécsi szövetségeseinek befolyását.

Ezen kérdések egész komplexuma azonban oly összekuszált, hogy a konzekvenciák kellő mérlegelése végett feltétlenül szükséges, hogy csak személyes beszélgetésben tisztáztassanak.

Erre alkalom nyilik azon szünet alatt, melyet a szerb premier folyó évi julius hó 16-ától kezdve magyar Rivierán fog tölteni. A kapott utasitás alapján tudattuk Pribicsevics urral, további használat céljából, hogy a szerb kormány elnöke elfogadta a Supiló részéről neki ajánlott Cirkvenicát nyári tartózkodása helyéül, hol be fogja várni, további megbeszélések végett, politikai barátait.

* * *

A reánk bizott misszióról e jelentésben beszámolva, kérjük, hogy fent vázolt indokokból méltóztassék jóváhagyni 12 ezer dinárt a budget V. fejezetének XXXVIII. B. pontja 190. száma terhére és maradunk tisztelettel

Miroslav Spaljakovics dr.
Stevan Bozoviez.

Elerendelem, hogy a referátumban foglalt célra 9 (kilenc) ezer dinár fizettessék ki Jelovac Péter zimonyi kereskedő nyugtája ellenében.

1907 junius 7.

Nikola P. Pasic s. k.

Óvatosságomban ismételten megkérdeztem a szaktudósitótól, hogy látta-e ennek az okiratnak eredetijét és ez a másolat, illetőleg forditás hiteles-e, megegyezik-e azzal? Horváth Ödön szaktudósitó a most is kezeim között lévő cirill irásu másolaton következőképpen igazolta a másolat hitelességét: „a szerb külügyminisztériumban lévő eredeti aktával megegyezik — azt ezennel igazolom. Bpest, 16/VII. 1907. Horváth." Az iratokat bemutattam Kossuth-nak, aki azokat visszakérőleg átadta Wekerlé-nek, aki viszont siette a fényképmásolatot bemutatni Ferenc József őfelségének. Már Aehrenthal-nak nem mutatta meg, olyan volt közöttük a viszony, nem szenvedte őt birodalmi kancellári allürjei miatt, a külügyminiszter csak a királytól hallotta a létezését és később be is kérte a miniszterelnöktől az emlitett jelentés forditását és bizonyára hitelesnek fogadta el azt, mert a fényképmásolatot nem kérte tőlünk. Magúk az átadott iratok visszakerültek megőrzés végett hozzám. Csak Bosznia-Hercegovina annexiója kapcsán kérte a fényképet. Ugyanis Szerbia akkori magatartása kapcsán, mely tudvalevőleg majd háborura vezetett, a külügyminisztérium Friedjung osztrák történész által rendkivül éles támadásokat intéztetett egyik bécsi vezető napilapban a szerb-horvát koalició ellen, hazaárulással, Szerbiával való konspirálással vádolva meg annak tagjait. A cikkek óriási szenzációt keltettek. A horvát-szerb koalició azonban sajtópörbe fogta Friedjungot. Akkor kérte el Aehrenthal ezt a fényképmásolatot, melyet a Spalajkovics aláirásának azonosságát igazoló magánlevéllel együtt megkapott. Ez a jelentés, illetőleg fényképmásolat volt az európai szenzációvá vergődött Friedjung-pörnek legfőbb bizonyitéka, Friedjung nyugodtan vélt arra támaszkodhatni, hisz a külügyminisztérium bocsátotta azt rendelkezésére, mely verifikálhatta az aláirásokat belgrádi követségével.

A hazaárulási pör óriási kudarccal végződött, a főtárgyalás harmadik vagy negyedik napján kipattant a bomba, *a jelentés elejétől végig hamisitványnak bizonyult* és a hivatalosan félrevezetett Friedjung kénytelen volt szégyenszemre bocsánatot kérni. Amolyan igazi politikai botrány lett belőle, a horvát-szerb koalició tagjai diadalittasan vonulhattak haza, a monarchia viszonya Szerbiával még feszültebb lett...

A világháboru következett. Seregeink megszállották Belgrádot és egész Szerbiát, a szerb állami és katonai levéltárak átkutatás tárgyát képezték és annak kapcsán a szerb hivatalos és általában közélet nevezetesebb egyéneinek aláirásait gyüjteményekbe foglalták. Ezek között volt a Spalajkovics osztályfőnöké is, aki a háborut megelőzően pétervári szerb követ volt. Visszaemlékezve az emlitett jelentésre, összehasonlitottam a két aláirást. Hát ilyen durva hamisitást még csak elképzelni sem tudtam volna. Ime, közre adom mindkettőt, az utalványon lévő aláirást igazolni akart magánlevél és a szerb levéltárból szerzett hiteles valódi aláirást. Ilyent látni kell, hogy a frivolitásról itélet legyen alkotható:

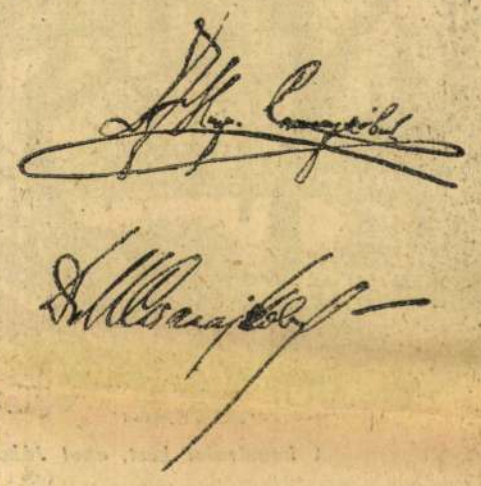

Ez az okmányhamisitás mindenha szégyenfoltja lesz a volt monarchia hirszolgáltatásának. A külügyminisztérium és közegei még csak azt a fáradságot sem vették maguknak, hogy az aláirások valódiságáról meggyőződjenek. Ilyen felületességgel és ennyi könnyelmüséggel aligha vezettek még államügyeket. És a jelentést hitelesnek, a szerb külügyminisztériumban elfekvő eredeti aktával megegyezőnek bizonyító szaktudósitó? Mikor 1918 januárban kereskedelmi miniszter lettem, az első akta, melyet kézhez kaptam, egy királyi elhatározás volt, mellyel — osztálytanácsossá neveztetett ki elődöm javaslata alapján. A kinevezésből természetszerüleg nem lett semmi, de hogy ilyen megtörténhetett, ez viszont a mi viszonyainkra jellemző.

*) Lásd *Az Ujság* 1924. évi dec. 21. számát.

AzU. 47

Összeforrasztja Jókai emléke a felvidéki magyarságot.

Országos nagy ünnepségek lesznek a centennárium alkalmából. — Ismeretlen adatok Jókai életéből. Honnan meritette legszebb regényeinek adatait.

Jókai-szobrok készülnek Mária Terézia összeomlott pozsonyi emlékmüvéből.

Szilveszter éjszakáján abba az esztendőbe fordul a magyar élet, amikor halhatatlan nagyságának, *Jókai* Mór születésének századik fordulóját ünnepelheti. Nemcsak irodalomtörténeti jelentősége van a Jókai Mórról való megemlékezésnek, hanem annál jóval több, nagyobb és szentebb. Megtépettségünkben és csonkaságunkban nincs különb propaganda, mint az egész világ előtt felmutatni azokat a nagyságokat, amelyeket a magyar nemzet szült a világnak. Petőfi után most

Jókai szobra a komáromi Beöthy-kertben.

Jókai száll csatába, hogy hitet tegyen a méltatlanul büntetett magyar nemzet mellett.

A Jókai centennárium ünnepe lesz az osztatlan magyarságnak, a csonka ország határain belül és tul és a világ egész kulturközvéleményének. De fontos az ünnep azért is, mert *Jókai neve össze fogja forrasztani a megszállott Felvidék egész magyarságát.* Azok az ellentétek, amelyek a Magyarországtól való elszakittatás után előállottak, mind eltünnek, *Jókai glóriás emlékezete ujból összehozza az eltávolodottakat és a felvidéki magyarság ünnepléséhez csatlakozik Csonkamagyarország népe is,* mely arra törekszik, hogy együttesen ünnepelhessen elszakitott testvéreivel.

olyan apróságot, amely az iró nagyságát jellemzi. S irattak Jókai emlékét méltató bdát is. Pályanyertes *Borka* Géza komáromi főgimnáziumi tanár lett. Ebben a költeményben nemcsak a Jókai iránt érzett tüneményes kegyeletnek ragyogó mélysége tör ki, hanem megnyilvánul a megszállott területeken lakó magyaroknak fájdalmas érzésvilága. Számukra a nyilt beszéd, az egyenes szó tiltott dolog, nekik burkoltan, leplezetten kell kifejezniök érzületüket. Ez a hangulat tükröződik vissza a Jókait dicsőitő pályanyertes ódából. Egyik szakasza ennek a költeménynek igy hangzik:

„Nézd árva néped, porba sujtva pusztul,
S minden kuvik csak bajt rikolt neki.
Nincs istene, hogy mentse a gonosztul
Esdő kezét az ég is elveti.
Ládd, hogy lehervadt sok csodás virága,
Sok szép hitéből semmi sem maradt.
Ékszernek tette Isten a világba,
S ma nincs szegényebb a nagy ég alatt."

A borongó fájdalomnak, az ország pusztulásán érzett szomoruságnak csodás kifejezője ez a Jókai szelleméhez irott költemény. Ezt fogják elszavalni a megszállott Komáromban s mindenütt, ahol emlékére ünnepélyt rendeznek.

(Hazajön Fadrusz márványa.)

A komáromiak ünnepségei Szilveszter éjszakáján kezdődnek. Minden társadalmi egyesületben, ahol magyar társaság lesz együtt, megemlékeznek róla. Az ujév első napján, az ősi református kollégiumban, amely volt növendékei sorába számitja Jókai Mórt is, a református ifjusági egyesület rendez Jókai ünnepélyt és ennek keretében előadják a nagy irónak egyik legszebb elbeszéléséből, a komáromi vonatkozásu, „A kötél áztatva jó" cimü elbeszéléséből készült jelenetet, amelyet a komáromi polgármesteri székből elcsapott *Szij* Ferenc dr. dolgozott át szinpadra.

Január hatodikán mousrehangversenyt rendeznek Jókai emlékére és az iró születésenapján, február 19-én tartják meg az országos ünnepélyt, amelyre megjelenésüket megigérték a felvidéki református egyházak, az irodalmi körök, a pozsonyi Toldi-kör, a lévai Reviczky-társaság, a rozsnyói, rimaszombati közmüvelődési egyesület, a losonczi Madách-kör, a kassai Kazinczy-társaság, az eperjesi Széchenyi-kör, a beregszászi müpártolóegylet, az ungvári Mozaikegyesület és ezen, a református templomban megtartandó ünnepségen lesznek jelen a diplomaták és a bécsi és budapesti külföldi laptudósitók szervezetei. Meghivták a Felvidék valamennyi magyar városát, a prágai nemzetgyülés magyar képviselőit és szenátorait és a magyarországi kulturegyesületeket.

Ezzel az ünnepséggel kapcsolatosan kegyeletes szép emléket kiván állitani Jókainak a centennáris ünnepségek egyik fáradhatatlan irányitója, *Sikabonyi* Antal, budapesti muzeumi őr, aki tárgyalásokat folytatott *Rigele* János, Pozsonyban élő szobrászmüvésszel, hogy Jókai emlékszobrokat készitsen. Egészen különleges szobrocskák lesznek ezek. *Jókai emlékszobrokban kapná vissza Magyarország azokat a carrarai márványtömböket, amelyeket Fadrusz János keze ihletett meg, amikor megalkotta belőlük Mária Terézia pozsonyi szobrát.* A klasszikus szépségü szobormüvet tudvalevőleg a *cseh légionáriusok szétromboltták.* A márványroncsokat Rigele János összeszedte, mütermébe összegyüjtötte és megőrizte. Ezekből a márványtömbökből akarnának most Jókai emlékszobrot készíteni. Ezer cseh korona volna egy-egy szobornak az ára. Ha megfelelő számu átvevő jelentkezik, ugy megvalósitható a szép terv *és a Mária Terézia szobrához használt márvány Jókai alakjának másában térne vissza az országba.*

Az ünnepségek sorában Jókai-kiállitást is rendeznek. Összegyüjtik a magánkézben lévő

A komáromi ősi református kollégium.

Jókai-relikviákat, butorokat, képeket, diszokleveleket, kéziratokat, Jókai munkáinak első kiadványait, Jókai szülei házából megmaradt emléktárgyakat és az iró festette képeket, rajzokat és karcokat. A kiállitás iránt már eddig is nagy érdeklődés mutatkozik, különösen Komárom vidékéről jelezték sokféle emléknek, különösen levélnek a beküldését, ugy hogy Jókairól egész sor uj momentum kerül a nyilvánosság elé. S az ünnepségek sorában különösen szép lesz az az alkalom, amikor *egy bál keretében meg fognak elevenedni Jókai regényeinek alakjai.* Komáromban most készitik el a különböző kosztümöket, ruhákat és öltözeteket és megelevenedik az a sok száz alak, amelyet Jókai fantáziája teremtett.

(Jókai Komáromból meritett regényei.)

Irodalomtörténeti szempontból különös érdekesség, hogy a komáromiak kikutatták, hogy a Jókai-regények tárgyai közül melyek azok, amelyek Komáromban történt eseteket örökitenek meg. Négy nagy regénye van Jókainak, amelyeknek tárgya Komárom régi lakosságának történetéből ered. Az *Elátkozott család*, a *Politikai divatok*, az *Aranyember* és a *Tengerszemü hölgy* a négy regény. Az Elátkozott családban Komárom református lakosságának szenvedéseit örökitette meg. A XVIII. században a reformáció nagy üldözése idején különös mértékben kellett a komáromi kálvinistáknak szenvedniök. 1763-ban a várost óriási erejü földrengés rombadöntötte. A pusztulás után a reformátusok és a lutheránusok a Piactéren deszkából készült imaházat épitettek, hogy rombadőlt templomuk helyett legyen helyiségük, ahol istenüket imádhassák. Azonban nem sokáig állhattak a deszkabódék, az udvari kancellária parancsára Komárommegye akkori alispánja, *egy Ordódy, lehordatta a deszkaimaházat.* Ennek az alakját rajzolja meg Jókai Malárdyban, akit a *Gutai* Taddeusnak nevezett református lelkész megátkoz. *Gutai Taddeusban Jókai korának egyik legérdekesebb férfiát rajzolja meg,* a komáromiak legnagyobb református papját, *Péczely* Józsefet, akj ugyan később élt és csak Jókai fantáziája helyezte bele az Elátkozott család történésébe. Péczely József Utrechtből került 1784-ben, egy esztendővel a türelmi pátens kiadása után Komáromba s elhozta magával a Nyugateurópában már diadalmaskodott fran-

A komáromi kert, ahol Jókai a „Hétköznapok"-at irta.

(Az egész világ hódol Jókainak.)

Jókai ünnepségek betöltik az 1925. esztendőt. A halhatatlan iró szülővárosában megalakult Jókai Egyesület vállalta magára a nehéz feladatot, hogy kellő módon, a kegyelet és hódolat teljes mértékében áldozzon Jókai emlékének. Olyan ünnepségeket rendez az iró szülővárosában, amelyen *jelen lesznek a külföldi államok diplomatái, a világsajtó képviselői,* a Felvidék minden irodalmi, közmüvelődési testülete, a Magyar Tudományos Akadémia és a budapesti irodalmi társaságok. A sorozatos ünnepségek hónapok óta folyó előkészületek eredményei. Komárom életrajzot iratott az iróról: *Erdélyi* Pál kolozsvári tanár irta meg az irónak sikerekben gazdag élete történetét. Ugyancsak Komárom ad ki egy Jókai-emlékkönyvet, amely felöleli minden

Kedves öcsém!

Fészti László

Ha nyári ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible]

CRONACHE D'ARTE

LILIANA MORMILE: « Ritratto »; Galleria « Giosi », Roma.

NADA LUKEZIK: « Litografia »; Galleria « S. M. 13 », Roma.

nella galleria « San Marco » di Roma la sua prima personale, realizzando un notevole successo di critica e di cassetta che — se non andiamo errati — in quell'occasione, tutte le opere esposte trovarono un acquirente, cosa questa piuttosto insolita in un'esordiente e quanto mai indicativa per i futuri sviluppi.

Sviluppi che alla distanza di oltre due anni, si manifestano nella nuova esposizione confermando le ottimistiche previsioni di allora anche se, nelle composizioni monocolori a sfondo — più o meno — di polemica sociale; l'artista manca in qualche punto di quel *serrate* che *conclude* la frase pittorica in questo genere di espressione artistica.

Mantenute, anzi, superate le previsioni di quei *giochi* di luce nelle composizioni paesaggistiche dove, la giovane artista, si avvale, in giusta misura, di quegli accorgimenti che — a lungo andare — il mestiere insegna. Prova positiva dunque, che ci fa sperare per la giovane autodidatta, un sicuro avvenire.

* * *

LILIANA MORMILE nella mostra personale alla galleria « Giosi » di via del Babuino 70, espone nudi, ritratti e paesaggi; di personalissima interpretazione quest'ultimi per il rigore espressionistico che rileva la particolare sensibilità della pittrice, che riesce a trasmettere il fascino dal quale ella stessa è pervasa.

Dedita particolarmente alla ritrattistica, che esercita professionalmente su vastissima scala, riproducendo sembianze di bimbi e di donne; Liliana ha ereditato dal padre pittore e suo primo maestro, un particolare talento per il *nudo* che esegue alla buona maniera antica, cioè del tutto obiettivamente, ritraendo la *bellezza* nell'armonia delle forme anatomicamente perfette e, la poesia, dalle luci e dai colori che danno vita e calore a queste sue composizioni.

* * *

NADA LUKEZIC nella mostra personale alla galleria « S. M. 13 »; cioè Studio Margutta 13, che ha avuto inizio lunedì 20 febbraio scorso e, della quale, ci occuperemo più diffusamente nel prossimo numero.

PAN

Federico Righi

CRONACHE D'ARTE

e caramellato, se vogliamo, ma pur sempre rimpianto d'una fanciullezza formalmente *melensa*, alimentata come era, dal perbenismo deamicisiano e dagli interessi patriottardi della casa felicemente regnante.

Inutile sottolinare il grande successo di una mostra di oggetti di ieri che nell'attuale realtà ci appaiono vecchi di secoli e che le nuove generazioni giustamente collezionano come curiosità d'antiquariato.

* * *

FEDERICO RIGHI è dal 18 febbraio a Mestre, dove ha inaugurato la mostra personale nella galleria « S. Giorgio », diretta da Mario Lucchesi in via Ca' Savorgnan.

E' Righi fra i pittori contemporanei, un raro esempio di serietà professionale che non solo lo cataloga fra i migliori figurativi nostri, ma lo annovera altresì nella rosa dei pochissimi artisti tecnicamente idonei ad eseguire opere impegnative di grande formato, secondo lo stile e la tradizione degli antichi maestri.

Molte delle sue opere infatti, s'ispirano alla tecnica ed alla forma di quelle antiche immagini eseguite a *encausto* e giunte fino a noi con le pitture murali di Roma, Pompei, Ercolano.

Ciò gli è valsa la preferenza di più di una Compagnia di navigazione marittima che ha affidato all'artista l'esecuzione delle grandi pitture nei saloni dei transatlantici di lusso.

Nelle opere da cavalletto l'artista, senza abbandonare lo stile a lui congeniale, l'arricchisce e lo perfeziona in preziosità coloristiche che fanno di una composizione a piccolo formato, una opera d'arte di intensa suggestività.

* * *

FRANCESCA ROMANA COLUZZI come abbiamo annunciato nel numero precedente, ha iniziato nella galleria « d'Urso » di via della Mercede 11, la seconda mostra personale della sua vita di pittrice.

Giovanissima, l'artista che è nata a Tirana (Albania) nel 1943 da padre italiano e da madre tedesca; si è dedicata presto all'arte figurativa, tanto che già due anni or sono ha celebrato

Pan

(continua a pag. 12)

FERERICO RIGHI: « Contadina »; Galleria « San Giorgio », Mestre.

FRANCESCA ROMANA COLUZZI: « Maternità »; Galleria « D'Urso », Roma.

RIEGL, *Alois*, osztrák művészettörténész (1858–1905), a bécsi művészettörténeti iskola egyik megteremtője és legkiválóbb képviselője. Alapvető műve: Die spätrömische Kunstindustrie nach den Funden in Österreich-Ungarn (I. Wien, 1901) meglepő megállapításával az újabbkori művészettudomány egyik pillérévé lett. Egyéb művei közül a Stilfragen és Das holländische Gruppenporträt válnak ki. Halála után adták ki Die Entstehung der Barockkunst in Rom és Filippo Baldinucci, Vita des G. L. Bernini c. munkáit.

K. É. II. 3671

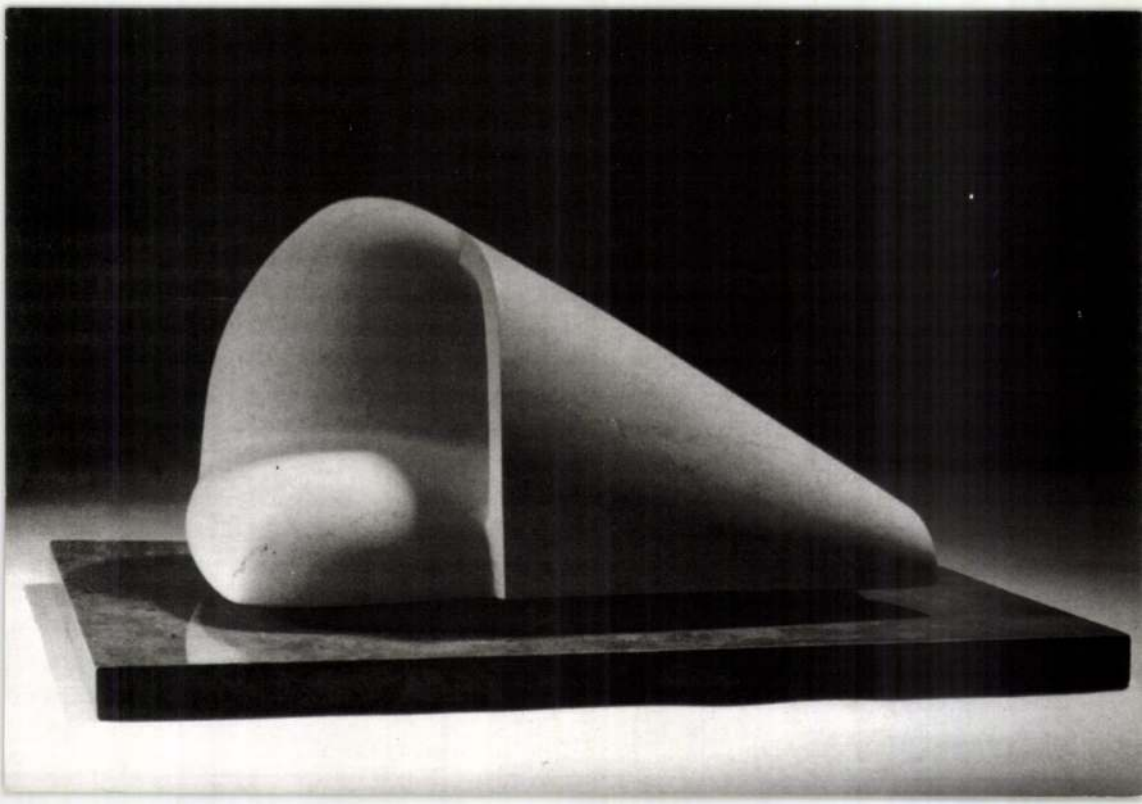

RIGÓ István:
Tárgy negatív formával IV., 1994
kő, 50 x 32 x 25 cm

A **PÉCSI GALÉRIA**
tisztelettel meghívja

RIGÓ ISTVÁN

szobrászművész
kiállításának megnyitására
a Pécsi Kisgalériába,
(Szent István tér 4.)

1995. október 5-én,
csütörtökön délután 5 órára

Megnyitja:
BENCSIK ISTVÁN
szobrászművész

A kiállítás megtekinthető
1995. október 29-ig, naponta 12–18,
szombaton 10–18 óráig, kedd szünnap.

PÉCSI GALÉRIA • H-7601 Pécs • Pf. 162. • T/F.: +36 (72) 315-623

KÉSZPÉNZZEL BÉRMENTVE
PÉCS 1

Lóska Lajos
művészettörténész

Budapest
Felsőzöldmáli u. 61-65.
1025

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FEJÉRMEGYEI HÍRLAP

Rigó József festőművész

1972 JUL 8

☐ KIÁLLÍTÁS AGÁRDON. Július 11-én újabb kiállítás nyílik a Velencei nyár '72 rendezvénysorozat keretében. Az agárdi költségvetési üzem központjának előcsarnokában két hétig Rigó József festőművész képeit láthatják az érdeklődők; 11-én, délután hat órakor Újházi Péter festőművész mond megnyitót a kiállításon.

1021

nap. egész
440520

— **KARAMBOLOZOTT** IE 50—32 rendszámú Moszkvics 412-es gépkocsi a legmagasabb árat ígérőnek eladó. Az eladás a Móri úti szerviz telepén kerül lebonyoli-

CSOR
24 szám a
tőzhetően
van. Érde
Szeder
ép. II. lh

— CSAI
négyszögö
költözhető
kesfehérv

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JAN 5
REFORMÁTUSOK LAPJA

Rigó István +1

Megjelent az 1964. évi Kálvin Kalendárium

Egyetemes konventünk sajtóosztályának kiadásában megjelent az 1964. évi Képes Kálvin Kalendárium. A gyülekezetek tagjai az elmúlt évek során megszerették egyházunknak ezt a kiadványát, melyet a Biblia és az énekeskönyv után talán leggyakrabban vesznek a kezükbe.

A szép köntösben, jó papíron, gondos előkészítéssel megjelent naptárban a hívek apraja-nagyja megtalálja az őt érdeklő írásokat: református múltunk élő örökségének summáját, keresztyén szolgálatunk mai feladatait a gyülekezetben, egyházunkban, hazánkban, a világkeresztyénség nagy fórumain, az emberiség égető kérdéseinek megoldásában. Az egyéni hitélet és kegyesség ápolását segítő tartalom mellett, szeretetszolgálatunk gondjairól és örömeiről is tájékoztat a naptár. Szórakoztatva nevelik az olvasót a szép versek és sikerült novellák. Közel félszáz kép és rajz segít az olvasottak elképzelésében és rögzítésében. Bizonyára sokaknak okoz örömet a névnapok betűsoros jegyzéke, a keresztrejtvénypályázat, vagy a fontosabb történelmi évfordulók havi listája.

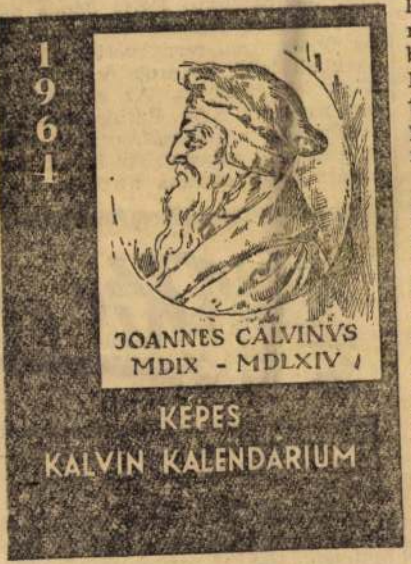

A szerkesztőbizottság élén jó munkát végzett a naptár felelős szerkesztője: *Dusicza Ferenc* konventi tanácsos. Munkájában hasznosan segítette *Rigó István* konventi osztályvezető, a naptár címlapjának tervezője és néhány rajzának készítője. A többi rajzok *Janesch Rudolf* grafikus, a fényképek pedig az *MTI-foto, dr. Telegdi Imre* és *Almássy Márton* szakértelmét dicsérik.

A kalendáriumot a hívek legegyszerűbben és leggyorsabban a lelkészi hivatalokban vásárolhatják meg, 8 forintért.

Zsákmánya: egy tövisre szúrt skorpió.
Alkonyodik. — A hegytetőn vadászok,
Kezükben nyíl. (Árnyképek.) Vadat
Jznek.

•

A földbe szúrt pásztorbotból — napóra
Sikeredett. — Most térnek delelőre.
Fut az árnyék, porba-rajzolt fokokon:
„Állat-övi" képeken és neveken.

•

Pásztordal. Éj. Fent öklömnyi csillagok.
Rőt tűz körül az ismerős emberek.
A napóra jele nincs már a Földön;
Csillagképekben fénylik a mennybolton.
A pásztorbot áll. Sötéten vetülő:
Világóra számlapján, ím: — mutató.
Az „Oroszlán" és „Szűz" képét felezi
Fényes felhő a „Szfinx" képét formázza.

•

. . . S íme, erre — az egek megszakadnak,
Csudaszépen angyalkarok zengenek.
Ez az a perc, mikor bétölt az idő:
Megszületett, földre jött a Megváltó!

•

A szent család. Áhitatos pásztorok.
Jászolbölcső. Pólyában egy kisgyermek.
Az újszülött felsír . . . Arcán fény vibrál.
S messze boldog diadalmas ének kél.

adtak hálát Istennek, család
tisztelet keretében.

A dunabogdányi gyüleke
folásig telt templomban em
meg lelkipásztora, Pályi Já
gyedszázados lelkészi szolg
Az ünnepségen részt vettek
nyékbeli lelkipásztorok és
zetek képviselői is. Az egy
ség nevében Kiss Bálint
köszöntötte a lelkipásztort
át a szép új palástot. Az Ige
darász Lajos esperes hirdette.

postafiók 424.

Kis olvasóinkhoz

Kelemen Pista a tőle megszokott szerénységgel, de kellő öntudattal tette szülei elé színjeles bizonyítványát.

— Örülök fiam, hogy ezúttal is kitűnő bizonyítvánnyal szerzel örömet nekünk. Ezt várjuk tőled édestés — hallották többször keresztapától. Tőle tudták, hogy teljes sorozatok megszerzésére kell törekedni, mert úgy értékes gyűjteményt mondhatnak majd magukénak.

— Látod, Gyurka — emelte fel mutatóujját a nyomaték kedvéért

Einladung
zur Eröffnung der Ausstellung

Zeitgenössische Kunst aus Osteuropa

Anna Jańska-Maciuch,
Opole, Polen,
Malerei

Jan Maciej Maciuch,
Opole, Polen,
Malerei, Fotografie

János Erdös,
Pécs, Ungarn,
Malerei, Grafik

István Rigó,
Pécs, Ungarn,
Bildhauerei

am Montag, dem 25. September 1995,
um 16.00 Uhr
im Kommunikationszentrum des
Deutschen Krebsforschungszentrums,
69120 Heidelberg,
Im Neuenheimer Feld 280

Ausstellungsdauer
25. September bis 30. September 1995

Öffnungszeiten
Montag bis Freitag von 9.00 Uhr bis 18.00 Uhr
Samstag von 10.00 Uhr bis 17.00 Uhr

Programm

Begrüßung

Prof. Dr. Gerhard van Kaick,
Leiter der Abteilung
Onkologische Diagnostik
und Therapie des
Deutschen Krebsforschungszentrums

Einführung

Ursula Aldinger-Bickelmann,
Kunsthistorikerin, Heidelberg

Ludwig Schmeisser,
Kunsterzieher im Bunsen-Gymnasium
Heidelberg

Im Anschluß wird zu einem Umtrunk gebeten.

Die Künstler leiten für die Dauer der Ausstellung eine Kunstwerkstatt am Bunsen-Gymnasium Heidelberg, in der die Schüler an Kursen in Fotografie, Radierung und Figurzeichnen teilnehmen können.

Titel:
Anna Jańska-Maciuch
„JESTES CZYSTA"
Mischtechnik, 1991
(Ausschnitt)

Zeitgenössische Kunst aus Osteuropa

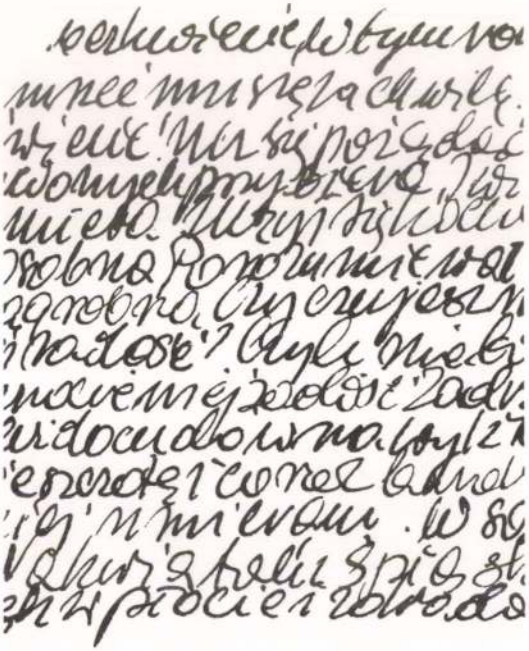

Ausstellung im
Deutschen Krebsforschungszentrum
Heidelberg

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 SEP 2-4

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

Rigó József

...szárvai fölül, néztél
le a Napból, tűztől viselős arccal...

1021

RIGÓ JÓZSEF RAJZA

mondotta
rikai igazs
— És min
mi, akit
tekkel és s
ja, hogy maradéktalanul hű
ehhez az ügyhöz.

(O. T.)

gépcsalád teljes dokumentációja és a nullszéria már kifutott a gyár szereldéjéből. Ez a növényvédő gépcsalád 17 alapgépéből és sok szerelvényből áll. Az építőszekrény elv alapján összerakható berendezés-sor — 100 féle művelet elvégzésére alkalmas. Ezt a családot az NDK-val fejlesztési kooperációval készítettük el, számításba véve a csehszlovák igényeket is. Ez a megoldás a felhasználóknak is előnyös, főképp az építőszekrény elvből következően — mert a hasonló rendeltetésű célgépeknél sokkal olcsóbb.

A BMG a KGST tagországok technikai eredményei és megrendelései nélkül enynyi új és a haladás fősodrába illeszkedő termék megszerkesztésére és gyártásba vételére semmiképp se gondolhatott volna. Ehhez a befektetések biztonsága kellett, no meg az, hogy nem kellett mindent a saját kasszából fizetni. De a termékeken túl, meglepően megváltozott a gyár teljesítőképessége, kondíciója is. Profilt tisztíthattak, megritkították a termékistájukat, így könnyebb volt szervezni a munkát; de közben szélesedett a műszaki látókörük, jóképességű fejlesztő, konstruktőr gárda telepedett meg a gyárban, s mindent összevetve: a gyár műszaki kulturája szembetűnően megnövekedett a nemzetközi együttműködés fejlődése során.

G. F.

kötelezettségi politikát folytató és a társadalmi haladás útját járó Indiával, a társadalmi és nemzeti felszabadulás útjára lépett Bengáli Népi Köztársasággal. Rendkívül sokatmondó az a tény, hogy Kína, mint a Biztonsági Tanács állandó tagja, első vétóját e fiatal államnak az ENSZ-be való felvétele ellen adta le.

A kínai politika a Közel-Keleten is nehezíti a haladó erők helyzetét, amikor egyenlőségi jelet von az Izrael mellé felsorakozott Egyesült Államok és az agresszió következményeinek felszámolásáért küzdő, arab népeket segítő Szovjetunió között. Sőt, még a palesztin terroristák müncheni kalandját is arra igyekszik felhasználni, hogy a merénylettől magát elhatároló Szovjetuniót azzal rágalmazza, mintha az arab népek igazságos harcával tagadná meg a közösséget.

A maoista vezetés Európában a szovjet—nyugatnémet és a lengyel—nyugatnémet szerződéseket, az európai biztonsági értekezlet összehívását, az európai enyhülés irányvonalát támadja, ami lényegében megintcsak egybecsendül az Egyesült Államoknak az európai befolyás fenntartására irányuló politikájával, és a legsötétebb európai reakció törekvéseivel.

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TISZATÁJ
Szeged

1971 évf. 5 sz.

1021

Rigó József

RIGÓ JÓZSEF RAJZA

Dankó sor 1. Legalább harminc cigányte
Dankóról neveznek el nálunk. Van itt va
üresen áll. Kormos sziklafalak jelzik, hog
Szerteszéjjel rongyok száradnak kitereget
rongyos kis cigánygyerekek vesznek körül
untalan újak csatlakoznak hozzájuk, a föld
félével riszálnak utánunk.

Itt mindenki tudja, hogy a Pusomaiékh
liából, Franciaországból, Németországból is
— Képzelheted — mondja M. Gy. —, hogy milyen irigyek rájuk a többiek.

A Pusomai-házban együtt a rokonság. Idősek, unokák. Lekezelünk a házból elő-jövő nagyszülőkkel, és kiderül, hogy itt csak ők ketten tudják a cigányköszöntést. A fiatalok nem beszélik a nyelvet, legföljebb néhány dal szövegét tudják, meg egy-két szót.

Elmondjuk, hogy miért jöttünk, és nem lepődnek meg. Egyáltalán nem látszanak „bennszülötteknek", pedig nagy itt a nyomor. Így aztán nem is teszek magamnak szemrehányást, az otthonfelejtett ajándékok miatt. De mit is hozhattam volna —

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 438-068, 337-748, 340-726

TISZATÁJ
Szeged

1971 5

1021

RIGÓ JÓZSEF RAJZA

414

Rigó József

Itt ülünk sátrunk mellett
Őrizzük a vállalt földnéget
Megóv: anyánk könnyes
Ébren tart: apánk régi á

Nagyvárosi magány

Fák, madarak, felhők
elmaradnak.

A bor
savanyú.

Keserű
a dohány.

Marad:
szobánk —
a reánkszabott
magánzárka.

A meleg asszony
hűlő helyét tapintjuk
ujjainkkal.

A könyv öröme
messze illan.

csütörtök 17–19 óráig

Sakk

Pozsonyi út 7. Nyugdíjas Sakk Klub
hétköznaponként 14–18 óráig

Természetjárás

Az egyesület igen nagy múltú szakosztálya gyalogos-, sí- és szánkó-, barlang-, kerékpáros- és vízitúrák széles választékát kínálja 3–99 éves korig.
Szakosztályi nap minden csütörtökön a Dagály utcai irodában 16–19 óra között. Ugyanitt átvehető minden munkanapon az adott negyedév tervezett túráiról szóló füzet.

Teremlabdarúgó-bajnokság

2001. 01. 27.–03. 24. Katona József Szakközépiskola.
A feltüntetett foglalkozásokra jelentkezni a jelzett helyszíneken lehet, az edzések időpontjában a tanfolyamvezetőnél.
Az egyesület által szervezett programokra, rendezvényekre jelentkezni a XIII., Dagály u. 20. szám alatti irodában lehet. Felvilágosítás a 349-7989-es telefonszámon kapható.

Rózsa Gyorstisztító
Budapest IV., Rózsa u. 16–18.
Telefon: 369-8998

Elkülönített egyedi mosás!
Ágy-, asztalneműk, ruhaneműk

Vegytisztítás:
felsőruházat ✪ függöny ✪ pléd, paplan ✪ tollpárna ✪ szőrme kisebb javítások.

Bérmunkát és házhoz szállítást is vállalunk!
Nyitva: hétfőtől péntekig 10–18 óráig

Személy- és teherautó szerviz

Zöldkártya

- környezetvédelmi felülvizsgálat
- igazolólap kiállítás
- benzin és dízel motorokhoz is
- beállítás a helyszínen
- előzetes bejelentés nélkül, soronkívül

Ingyenes olajcsere
nálunk vásárolt olaj esetén

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 8–16.30 óráig

Cím: Bp. XIII., Szekszárdi u. 24.
Telefon: 239-5036
Mobilstar Autótechnikai Kft. diagnosztika

XIII. KERÜLETI HÍRNÖK

A XIII. kerületi önkormányzat lapja. Kiadja a Sprint Kft. Felelős kiadó: Ma
Szerkeszti a szerkesztőbizottság. Főszerkesztő: Sas György. Szerkesztőség c
Szedés: Sprint Kft. Nyomás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Lendvai
Web oldal: w3.datanet.hu/~sprintbp/hirnok E-mail: sprintbp@mail.datanet.
Hirdetésfelvétel: Szemesi Ildikó 1137 Bp., Újpesti rkp. 7. Telefon/fax: 329-

RIGÓ KATALIN

Hölgyeim **címmel kiállítást nyitottak meg a József Attila Színházban Rigó Katalin képzőművész kerámiáiból és képeiből. A február 10-ig nyitva tartó kiállításon láthatók Szuper Ottó kalapos Galambos Erzsi színpadi kalapjainak miniatürizált másolatai is. Képeinken a művésznő és két műve a kiállítás anyagából.**

Hinta-palinta

Ráchel

XIII. KERÜLETI HÍRNÖK 2004 jan.

József Attila Színház

A Spencer után a Különös házasság jön

Alighogy lezajlott a fergeteges sikerű, *Kern András* által írt romantikus komédia, a *Spencer* bemutatója a József Attila Színházban, a társulat máris újabb munkába vetette bele magát. Ezúttal *Mikszáth Kálmán Különös házasság* című művét próbálják, melyet *Závada Pál* írt színpadra. *Léner Péterrel,* a darab rendezőjével és a színház igazgatójával beszélgettem Mikszáth regényének színreviteléről.

– Miért pont erre a darabra esett a választás?

– Én a színház feladatának gondolom, hogy a magyar kultúra alapvető értékeit, *mítoszait* folyamatosan bemutassa, az emberek tudatába, életébe eljuttassa. A Különös házasság szerintem nem csak egy regény, hanem egy ilyen fontos *mítosz*. Egy olyan irodalmi remekmű, ami mindig aktuális. Engem a Különös házasságban az ragadott meg, hogy Mikszáth, aki az emberek tudatában szellemes, anekdotázó elbeszélőként él, rendkívül komor, szigorú, sötét és könyörtelen keresztmetszetét adja a magyar társadalomnak. Persze ez nem jelenti azt, hogy végig komor a darab, bár szó van benne agresszióról, erőszakról, bűnről és annak megtorlatlanságáról, de mindez Mikszáth különös kedvességével és bájával fűszerezve. Az olvasók tudhatják: egy fiatal párról szól a történet, akik nagyon szeretik egymást, de a szabad párválasztásra nincs mód, pedig gazdag és befolyásos emberek, így aztán el kell hagyniuk az országot ahhoz, hogy egymáséi lehessenek. Egyik kedvenc színházi gondolatom Giorgio Strehlertől származik, aki azt mondta, az a feladatunk, hogy emberi történeteket meséljünk el a nézőknek. Hát ez a darab sok ember nagyon érdekes története.

– Egy regény színpadi megjelenítése mindig nagy feladat elé állítja a darab alkotóit. Ebben az esetben hogyan zajlott ez a folyamat?

– Mikszáth regényét *Závada Pál* írta színpadra. Hosszú munkába került eldönteni, hogy a regényből mi maradjon benne a színpadi változatban, mi kerüljön ki belőle és hol legyenek az előadás hangsúlyai. Több hónapon át dolgoztunk a szövegkönyvön, ebben a munkában részt vett *Morcsányi Géza* és *Szokolai Brigitta,* a színház dramaturgja is. Az így megírt jelenetsorok *Horesnyi Balázs* díszlettervezőnek is nagyon speciális feladatot adtak, hiszen a díszletet is úgy kell kialakítani, hogy a történet folyamatossága ne sérüljön. A jelmezeket *Vágó Nelly* tervezi. A ruháknak természetesen meg kell felelniük egy meghatározott történelmi kornak, de mivel vízióként egy mocsár szerepel a történetben, szeretnénk, ha a jelmezek ezzel az iszapos színvilággal harmonizálnának. A színrevitelt segítik érdekes zenei betétek, hangeffektusok is, melyeknek részint szerzője, részint összeállítója az általam nagyra becsült *Sári László,* akivel már többször dolgoztunk együtt.

A József Attila Színház idei első bérletes bemutatója lesz a Különös házasság. Az október 25-ei premieren erős szereposztásnak örülhetünk, színre lép többek között *Maday Gábor, Timkó Eszter, Dányi Krisztián, Lévay Viktória, Győrffy András, Sztankay István, Galambos Erzsi, Mihályi Győző, Andorai Péter, Bánffy György, Vándor Éva, Besenczi Árpád* és *Háda János.*

B.N.P.

Kern András, a darab szerzője és címszereplője Spencer Tracy szerepében és Hegyi Barbara, aki Katharine Hepburn szerepét alakítja. Kettőjük hosszan tartó kapcsolatáról szól az előadás

Kern András Sztankay Istvánnal, akinek figurája a darab egyik meglepetése

AZ IRÁNYTŰ IFJÚSÁGI IRODA VÍZÖNTŐ PINCEKLUBJA
Váci út 50. Telefon: 350-6125

Október

8-án és 15-én 17 órától: Nőivarázs-tanfolyam. Hastánc, és pszichológus vezette 30 órás tranzakció-analitikus tréningcsoport a nőiesség kiteljesítéséhez, 18 éves kortól * *8-án és 15-én 17 órától:* Virágkötészeti szakkör. Virágtál és koszorú készítése őszi termésekből és virágokból, füvekből, ágakból * *8-án és 15-én 17 órától:* Játék – mozgás – energetika – önismeret. A csoport 18–35 év közötti fiatalok részére kínál lehetőséget egy belső utazásra, a kineziológia és a drámajátékok segítségével * *11-én, szombaton 10–18 óra között:* Gyógyítónap. Természetgyógyászati állapotfelmérések, kezelések, tanácsadások, gyógytermékek, vegabüfé. A részvétel ingyenes! * *10-én és 17-én 18.15 órától:* Színkör fiatal felnőtteknek. A csoportba várjuk azokat, akik szeretnek játszani, szeretik a jó társaságot, esetleg félénkséggel, gátlásokkal küszködnek, hiszen a színművészet gyógyítja a testet és lelket egyaránt * *14-én és 21-én 15 órától:* Egészségvédő torna. Kímélő

ME
A M
vezete
Napja a
érintett
Hely
XIII., J
Ideje
Az ü
a terem
Meghív
röskere
októbe
formác

Az
Felhí
hogy az
Budape
központ
vítése, f
előrelátl
címre kü
1139

RIGÓ RÓBERT

XIII. KERÜLET

HÍRNÖK

Tíz deka a „Kozmosz szinonimájából"

Párizsi párhuzamok Rigó Róbert fotóin

A minden bizonnyal ezerszínű s talán Janus-arcú Párizs a „szép ámulások szent városa", véli Ady, és a „Kozmosz szinonimája", ahogy Victor Hugo látja. A forradalom, az értelem és a könnyed elegancia városából „tíz deka" került bemutatóra *Rigó Róbert* fotóiból szeptember 12-én a Dagály utcai Szabó Ervin Könyvtárban.

A kiállított képek „nyitott világról szólnak, ahol a szépség és az elmúlás barátságot kötnek – írta Moldován Ibolya. – Rigó Róbert figyel nem csak az élet frappáns jeleneteire, de látja mindennek a színét és a visszáját is. Címek és színek csengnek össze harmóniában a felvételein."

A sajátos fotópárok között a „Nagy gondolkodók" mellett éppúgy megtalálható az „Ölelés", mint a „Tiszta Amerika" vagy a párizsi kávéházi székek „Csatasor" a motorsereggel párosítva. De akár a magára hagyott próbababát is összehasonlíthatjuk a belvárosi pincér várakozásával, s megnézhetjük, miként csepereg a párizsi eső vagy hogyan mutat s mit jelez a pocsolyába zárt Eiffel-torony.

„Furcsa elnevezés: tíz deka párizsi..." – konstatálta Moldován Katalin, az RTV Részletes műsormagazin főszerkesztője a fotókiállítás megnyitóján. „A szavak hallatán az ember szájában összefut a nyál, és éppúgy elkezdheti megkóstolni, ízlelgetni a képeket, mint a felvágottat." A főszerkesztő ezután értékelte a fotóművész különös látásmódját, amellyel képes az élet párhuzamait észrevenni, s másmás perspektívából láttatni. Majd arra a „véletlen" egybeesésre hívta föl a figyelmet, hogy éppen annyi kép szerepel a kiállításon, ahány éves a fotóművész, azaz: harmincnyolc.

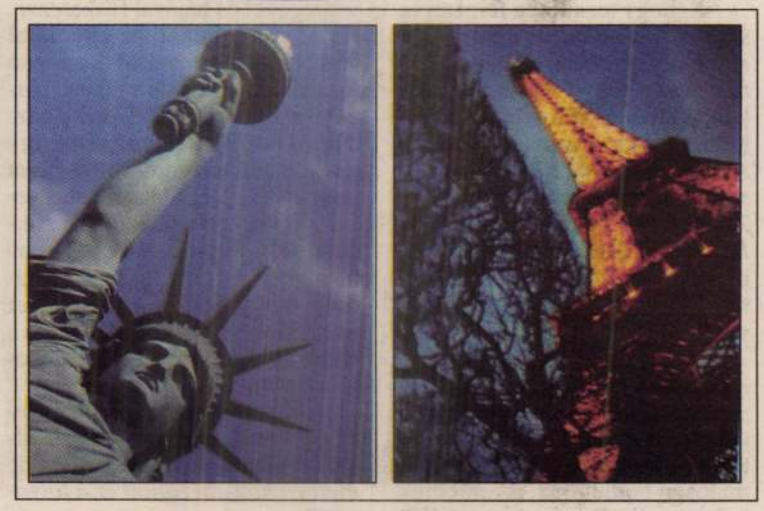

Tiszta Amerika

Csatasor

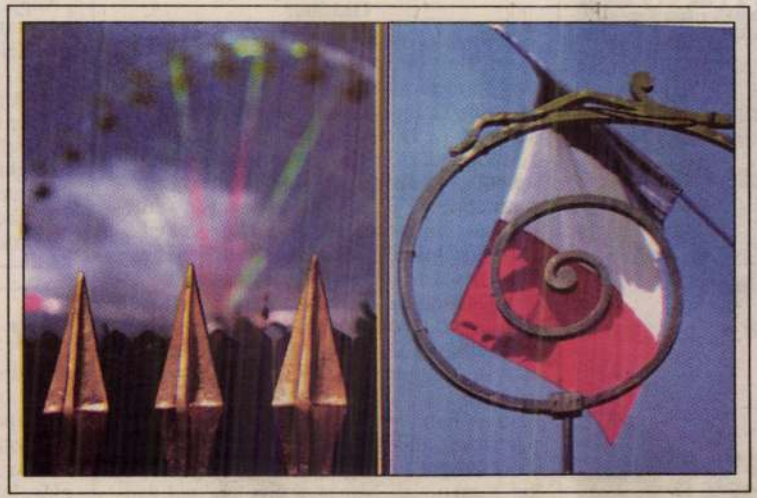

Fém és forma II.

Moldován Katalin a képek közül kiemelte a nyitott „sex-shop" összefűzését a behajtani tilos táblával, az élet „igen is, nem is" paradox helyzeteinek üzenetét s az óriás Eiffel-torony összesűrítését egy tócsa tükörképébe.

A főszerkesztő ezután minden érdeklődőnek azt tanácsolta, maga is gondolkozzon el a véletleneken: vajon miért vesszük észre vagy tartjuk érdekesnek az egyik képet, s miért nem a másikat? Mit üzen mindaz, ami megérint minket?

A párizsi hangulatot Juliette Champs közreműködése színesítette, aki több éve él Magyarországon, s többek között a magyar népzenét szeretné Franciaországban népszerűsíteni. Azért vonzódik hazánkhoz, mert úgy érzi, itt találta meg az arany középutat – Kelet és Nyugat között.

A megnyitó végén Juliette Champs néhány magyar költeménysor után egy francia gyermekverset szavalt el az Eiffel-toronyról. Kiderült, a toronyzsiráf éjszaka az eget nyaldossa, s amikor fényesen felragyog a sötétben, éppen lenyelt egy csillagot.

A „Zsiráf" arcai, arcmásai, szomszédai és ismerősei, azaz Rigó Róbert párizsi fotósorozata október 8-ig tekinthető meg a Dagály utcai könyvtárban. A kiállítás a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár észak-pesti régiójának programjának részét képezi, a könyvtárak ugyanis kiállítássorozatot indítottak az európai uniós tagországok fővárosairól. A kiállított képek teljes anyagát a terézvárosi Liszt Ferenc téri könyvtárban is megismerhették az érdeklődők.

Vincze Ágnes

HALÁLOZÁS

Fájdalommal tudatjuk azokkal, akik ismerték és szerették, hogy

GESZTI LÁSZLÓNÉ

szül.: MERNIK KATALIN szeptember 3-án, 84 éves korában hosszú szenvedés után elhunyt. Családtagjai és barátai körében eltemettük. Gyászolják: fia, menye, unokája, unokahúga, barátai. (54360/1K)

TEKNŐS PÉTERNÉ

Riha Margit művészettörténész 1995. augusztus 15-én, hosszú, súlyos betegség következtében elhunyt. Eltemettük. A gyászoló család.

Állás

☎ **AHICO RT.** Liszt Ferenc téri irodája üzleti tanácsadókat felvesz, ill. képez. Tel.: 122-0789. (143663/7H)

☎ **Keresünk 11 munkatársat,** aki 15 kilónál többet akar fogyni. Biztonság, siker! 9–13 óráig: 202-7733. (148200/2T)

Budapesti székhelyű kft. munkatársat keres. Ha ön világítástechnikában jártas, az eladás területén tapasztalattal rendelkezik, kérjük, jelentkezzen! Telefon: 06 (30) 418-469. (F)

☎ **A DULÓR Kft.,** Budapest XVIII., Vaslemez u. 25. számú telephelyére felvesz 2 fő híddarus vizsgával rendelkező daruvezetőt 10 tonnás mágnesdarura. Jelentkezni lehet a 292-4445-ös telefonszámon a telepvezetőnél. (150315/4H)

A Rhone-Poulenc Rorer, Franciaország vezető gyógyszeripari konszernje budapesti irodájába

TERMÉKMENEDZSERT keres

a cég stratégiai készítményei eladási terveinek kidolgozására és megvalósítására. Elvárásunk az állás betöltéséhez a gyógyszermarketing területén szerzett tapasztalat.

Jelentkezés magyar és angol nyelvű önéletrajzzal:

dr. Boóc András, Rhone-Poulenc Hungária Kft. 1366 Budapest, Pf. 56. (F)

ZAKOR MŰVEK, lakásfelszerelési cikkek gyára **ÜZLETKÖTŐKET KERES** az ország egész területére. Feltételek: vállalkozói engedély, saját telefonvonal és személygépkocsi. Érdeklődni: 06 (27) 385-045, 06 (27) 385-056, Csortos Sándornál. (336753/1K)

☎ **Kiadói részvénytársaság** alkalmazna számítógépes felhasználói gyakorlattal rendelkező pénzügyi előadót; kontírozó könyvelőt (mérlegképes könyvelői képesítéssel); bér- és munkaügyi előadót. Jelentkezni lehet: 210-3742-es telefonon, 9 és 10 óra között. (151125/5H)

Nemzetközi rangú kulturális intézmény igazgatói titkársága

TITKÁRNŐT keres

középfokú angolnyelv-tudással, szövegszerkesztői ismeretekkel.

***Érdeklődés* a 266-2312-es telefonon.** (151932/1H)

MUNKAERŐ-KÖZVETÍTÉS, külföldre is. 06 (60) 320-051. (33689/1K)

☎ **Spirál Autó Rt.** felvételre keres számviteli, pénzügyi, főiskolai végzettséggel számítógépes gyakorlattal rendelkező üzemgazdászt. Jelentkezés a 140-1972-es telefonon, a főkönyvelőnél. (151292/2H)

Bedolgozás, mellékkereseti lehetőség! Válaszborítékért tájékoztatjuk. Neptun, 1461 Budapest, Pf. 131. (337051/1K) (F)

☎ **Munkavédelmi** eszközökkel kereskedő cég jogosítványnyal rendelkező, agilis, jó tárgyalókészségű **utazó üzletkötőket** keres 30–35 éves korig. Az állás betöltéséhez szakirányú végzettség vagy felsőfokú kereskedelmi ismeretek szükségesek. A jelentkezők fényképes szakmai önéletrajzukat, „Jutalék 151488" jeligére küldjék a kiadóba. (151488/2T)

A MŰSZERTECHNIKA-COMPUTER Rt.

kereskedelmi feladatok ellátására, szervezésére keres agilis, alapos számítástechnikai és angolnyelv-tudással rendelkező

mérnököket, illetve egyetemi és főiskolai hallgatókat főállásba, illetve mellékfoglalkozásra.

Bérezés megállapodás szerint.

Jelentkezés telefonon a 322-1623-as vagy 322-5451-es számokon, Szentiványi Lászlónál. (F)

☎ **Megbízható kőművest,** segédmunkást alkalmazok. Szállás van. 06 (30) 402-573. (151506/2T)

☎ **Szobafestő szakmunkást** felveszek. 06 (30) 416-329. (151564/3T)

☎ **472 lakásos** szövetkezet műszaki gondnokot keres. Tel.: 188-2531. (151573/1H)

☎ **Szabadvezetékes villamos hálózat** építésében jártas villanyszerelőt és segédmunkást felveszek. Jelentkezés: (26) 313-708, 18 óra után. (151590/2T)

☎ **Famintakészítőt** vagy asztalost felveszek. Juhász Jenő, Dunakeszi, Magyar u. 52., 06 (27) 347-270. (151598/2T)

☎ **Rendezett** családi háttérrel rendelkező konszolidált megjelenésű, németül és/vagy angolul írni, olvasni jól tudó **titkárnőt keres** reprezentatív munkakörülményeket biztosítani tudó, irodabútorokat forgalmazó cég. A kézzel megírt jelentkezéseket az I. kerület, Attila út 14–16. HIE Office Design címére kérjük. (149714/4T)

☎ **Felveszünk** szerkezeti vagy lemezlakatost láng-, ív- és védőgázas hegesztési munkákhoz. Jelentkezni Molnár Zoltán osztályvezetőnél; 265-2587. Budapest, X., Gyömrői út 128. (151613/2H)

☎ **Szakmunkás** vagy gyakorlattal rendelkező, betanított férfi munkaerőt, villanymotor tekercselemének készítéséhez felveszünk. Jelentkezni lehet Tóth András művezetőnél; 265-2400/408 melléken. Budapest X., Gyömrői út 128. (151616/2H)

Kelenföldi gimnázium matematika–számítástechnika tanárt keres. Érdeklődni lehet a 161-2244-es telefonszámon naponta, 9–14 óra között. (F)

NAGY MÚLTÚ világcég keres diplomás (érettségizett), 30–55 éves, jó megjelenésű munkatársakat: 06 (30) 487-798. (337088/1K)

☎ **26 éves** fiatalember, érettségivel, autószerelői képzettséggel, hivatásos jogosítvánnyal (B, C, E kategória, TIR) munkát keres. 06 (53) 352-091, a megjelenés napján 19 órától. (151930/1T)

Másodállás! Fogyókúra – magas jövedelem! Tel.: 06 (20) 413-831.

☎ **Németországi** munkahelyre keresünk németül írni, olvasni, beszélni tudó építésvezetőt, épületgépész szakterületre. Jelentkezés: Valentin Kft., 1153 Budapest, Bácska u. 14., személyesen, vagy 169-9155/158-as számon, telefonon. (151971/1H)

☎ **Gyakorlott** ablaktisztítót, és takarítókat keresek. 180-1628. (151985/1H)

☎ **Épületgépészeti boltba** keresünk önálló üzletvezetőt, azonnali felvételre. Tel.: 117-2457, 118-0418. (151997/1T)

☎ **Tárgyalóképes munkatársat** keresünk 20–40 éves korig, mellékállásba. 112-1885. (150538/3T)

☎ **Fogyókúrával jövedelemkiegészítés.** 132-4908. (152012/1T)

Új hálózat építésére MLM-hálózatban jártas munkatársat keresünk. 06 (30) 499-565. (337188/1K)

Óbudai székhelyű márkaszerviz gyakorlott

GÉPJÁRMŰFÉNYEZŐ SZAKMUNKÁSOKAT KERES.

Gépjármű-vezetői engedély előny!

Jelentkezés:

Szöllősi Károly szervizvezetőnél.

Telefon: 168-6871, 250-4522.

A Budapesti Erőmű Részvénytársaság Rekonstrukciós Irodája titkárnőt alkalmazna határozatlan idejű munkaszerződéssel. Követelmény: gyors- és gépírástudás, szövegszerkesztői ismeretek. Előny az angolnyelv-tudás. Jelentkezés önéletrajzzal a Budapesti Erőmű Rt. (1117 Bp., Budafoki út 52.) Rekonstrukciós Irodán (tel.: 161-2451), Tallósy János irodavezetőnél. (236365/1H)

A Taverna Vendéglátó Szakiskola azonnali belépéssel keres cukrász szakoktatót. Bér: megegyezés szerint. Jelentkezni lehet személyesen az iskola titkárságán. Cím: 1133 Budapest, Dráva u. 18–22. Telefonszám: 120-3621, 270-1546. (F)

TITKÁRNŐT keresünk fordítói szintű németnyelv-tudással. Bővebbet az állásról: 136-8883-as telefonszámon. (54346/1H)

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

1989-ben alakult vezető brókercég pályázat útján keres rendkívül magas, tartós jövedelmet biztosító állás betöltésére maximum

20 FŐ BIZTOSÍTÁSI BRÓKER KÉPVISELŐT.

A feladat:

Kizárólag vállalatok körében:

- Brókerszerződés kötése,
- Magyarországon *kizárólag a cég által értékesíthető egyedi* vezetői biztosítás kötése,
- saját *Nyugdíjpénztárba* vállalatok beléptetése,
- *speciális* vállalati *utazásbiztosítás* szerzése,
- vállalati vagyon- és felelősségbiztosítások szerzése.

Pályázati feltételek:

- 18-40 év közötti életkor,
- minimum középfokú iskolai végzettség,
- kifejezetten jó megjelenés,
- kiemelt kapcsolatteremtő képesség.

Közép-, és hosszú távú, főállású munkahelyet kereső budapesti lakosok jelentkezését várjuk.

Fizetés: kizárólag teljesítmény alapján (minimum 80.000,- Ft/hó)

A részletes kézzel írott önéletrajzot (fényképet) az alábbi címre kérjük beküldeni, vagy személyesen behozni:

MBB Kft.
1137 Budapest, Radnóti M. u. 2. VII. em.
Telefon: 112-6892, 112-7490/273, 275 mellék

Sales Managert keres osztrák–magyar szállítmányozási vállalat angolnyelv-tudással, speditőri ismeretekkel. Plusz németnyelv-ismeret előnyös. Tel.: 06 (30) 334-152. (F)

☎ **Építőipari kft.** felvesz szerkezetépítési munkákhoz ácsokat, kőműveseket. Brigádok és vállalkozók jelentkezését is várjuk. Cím: Budapest XIV., Telepes u. 4., tel.: 267-1436, 267-1438. (152099/1H)

Német tulajdonú pénzintézet

25 éven felüli munkatársakat keres kiemelt területre, az átlagot jelentősen meghaladó jövedelemszerzési lehetőséggel.

Felsőfokú végzettségűek előnyben.

Jelentkezni lehet a 371-0448-as telefonszámon 8 és 15 óra között.

(235942/1H)

☎ **Külföldi munkára** fémszerkezetek szórásához jól képzett festő szakmunkásokat keresünk. Várjuk fiatal, minősített AWI-hegesztők jelentkezését. Tel.: (32) 315-211. (152100/1T)

☎ **Középiskola** magyar–történelem szakos tanárt keres. Tel.: 283-0203. (152101/1H)

☎ **Számítástechnika** tagozatos általános iskola (1138 Budapest, Gyöngyösi sétány 7.) keres németnyelv-tanárt. Jelentkezés személyesen vagy a 140-2556, 270-0528-as telefonszámon. (152109/1H)

Csatornatisztítási és hulladékkezelési munkakörbe SEGÉDMUNKÁST felveszünk.

Tel.: 276-8072, 276-4945, 7–15 óráig.

(151256/4H)

☎ **Felvonószerelőt** keresünk, 19 000 Ft bruttó bérezéssel. 463-2823. (152120/1H)

FELSŐFOKÚ műszaki és marketingvégzettséggel, haladó szintű angolnyelv-ismerettel, 30-as nő állást keres. Válaszokat „Budapest NSZ 337276" jeligére a Blaha Lujza téri közönségszolgálatba. (337276/1K)

☎ **Gyermekfelügyelőt keresünk** Bécsbe, németnyelv-tudással. Tel.: 215-5138. (152156/1T)

☎ **Mérlegképes könyvelőt keres** Érd központjában lévő munkahelyre ügyviteli szolgáltató kft. Tel.: (23) 369-378. (152161/1H)

OSZTRÁK részvénytársaság befektetési brókercége munkatársakat keres. Tel.: 168-8653.

Gazdasági vezető állásra keresünk közgazdasági egyetemet vagy pénzügyi-számviteli főiskolát végzett személyt. Északkelet-pesti munkahely, költségvetési gyakorlat szükséges. Telefon: 203-5285. (F)

Vállalkozás

NAGYOBB FÖLDTERÜLETET, KOMPLETT ÜZEMEGYSÉGET, KERÜLETET

magas haszonbérleti díj megfizetésével bérelnénk,

vagy egy termelési évre közös vállalkozást indítanánk gabonatermelésben alapanyagok, gépek, piac és szakvezetés biztosításával.

Információ, jelentkezés levélben, „Földbérlet" jeligére a kiadó címére. (F)

SZÁMLAGONDJÁT megoldjuk! Telefon: 131-1059. (235306/1K)

☎ **Kft.-k teljes körű könyvelését vállaljuk** visszamenőleg is. Iroda: Bp. XI. ker., Lágymányosi u. 21/B, Kaizer Kft. Tel.: 181-3042, 10–15 óráig. (150723/2H)

☎ **Kölcsönfelvételi lehetőség.** 228-2568. (144439/13T)

☎ **Felújított** szeszfőzde Budapesttől 65 kmre eladó. Tel.: (35) 312-594. (151777/2T)

☎ **Budapesten** és Pest megyében kocsmákat és borozókat bérelnék. 06 (30) 458-700. (151825/2T)

☎ **Alvállalkozót keresünk** Budapest környéki beruházás megvalósításához ácstetőfedő szakmában. Kapacitásfelajánlást a 132-3524-es telefonszámon vagy a 269-2048-as faxszámon kérünk. (152044/1H)

Pécsett, most nyíló CSAVARSZAKÜZLETBE *gyártókat, nagykereskedőket és beszállítókat keresek.*

Mecseki Marantha Kft. 7634 Pécs, Ürögi fasor 30. Tel./fax: (72) 253-401 vagy 06 (30) 361-256. (F)

A Magyar Posta Részvénytársaság Hírlapüzletági Igazgatósága (Budapest VIII., Csokonai u. 6.) **Budapest** területén egyes kerületekben, körzetekben az előfizetéses terjesztésben lévő **hírlapok kézbesítését vállalkozásba** kívánja adni. A vállalkozói kézbesítés bevezetésének időpontja 1995. szeptember 1. A vállalkozásba adandó körzetek adatairól, a jelentkezés egyéb feltételeiről részletes **információval** áll az érdeklődők rendelkezésére az igazgatóság **Ügyfélszolgálati Koordinációs Osztálya** (Budapest XIII. ker., Lehel u. 10/A., I. em. 109-es szoba. Tel.: 270-4798), ahol részletes ismertetők is átvehetők. **Jelentkezéseket első alkalommal szeptember 20-ig, majd folyamatosan,** egy oldalnál nem hosszabb **tervezettel** (mely a jelentkező elképzeléseit tartalmazza) kérjük a Hírlapüzletági Igazgatóság **Ügyfélszolgálati Koordinációs Osztályára** (Budapest XIII. ker., Lehel u. 10/A.) eljuttatni. (F)

Kft.-k, bt.-k, egyéni vállalkozók könyvelését vállaljuk, teljes körű ügyintézéssel.

Tel.: 185-6442, 371-0053, 9–14 óráig.

(151301/4H)

CÉGALAPÍTÁS, tb + kártya, adószám, banki ügyintézés 72 órán belül. Működési, jövedéki, tartózkodási engedélyek beszerzése, APEH-, tb-tartozás egyeztetése. Ugyanitt társaságoknak, magánvállalkozóknak könyvelés. Szigetiné 06 (30) 487-866, Living Art Bt. 251-6222/212. (337300/1K)

Befektetés

SAJÁT tőkémet befektetném, megfelelő fedezet esetén. Telefon: 113-1298. (33635/1K)

Értékpapír

Kárpótlási jegyet, részvényeket napi árfolyamon, készpénzért vásárolok. V., Kálvin tér 4. I/6. 138-3834, 117-9525. (336524/1K)

☎ **KÁRPÓTLÁSI JEGYEK, RÉSZVÉNYEK** vétele és eladása, tőzsdei megbízások, diszkont kincstárjegy, adótőkeszámla. Procent Hungária Rt., Budapest V., Régiposta u. 5. Tel.: 118-1916, 118-5766, 118-5791. (147652/22H)

KÁRPÓTLÁSI jegyét 180 százalékos árfolyamon beszámítva, jelentős megtakarítást garantálunk. Telefon: 113-1298. (337040/2K)

Szolgáltatás

☎ **SZŐNYEG-, kárpit-, ablaktisztítás,** irodatakarítás. 112-4127. (110823/180T)

DUGULÁSELHÁRÍTÁS! 120-9452.

BENCSICS KONTÉNER, sittszállítás olcsón. 322-8852, 06 (20) 349-240. (234631/1K)

DUGULÁSELHÁRÍTÁS. 250-1472.

DUGULÁSELHÁRÍTÁS, garanciával! 280-3552, 129-8308. (336189/1K)

REDŐNY, harmonikaajtó, szalagfüggöny, reluxakészítés gyártótól. 184-5533. (53487/1K)

FÖLDMUNKA!

Rakodás, betonfeltörés, épületbontás. Volvo-val, Poclain-nel, Kamaz billenőssel.

271-2289 ☎ 06 (60) 338-951.

PARKETTÁSMESTER! 201-4442, 06 (30) 415-495. (235413/22K)

FÖLDMUNKA, bérmunka L-120-as VOLVO-val, 06 (60) 342-327. (336467/1K)

KÖLTÖZTETÉS! 157-3381. (235562/1K)

Konténeres sittszállítás 186-3393. (F)

DUGULÁSELHÁRÍTÁS korszerű gépekkel, nagy gyakorlattal: 420-5860. (54080/1K)

☎ **Ágytolltisztítás, paplankészítés.** 112-2516. (130513/37T)

Közlemények, információk

Elveszett

☎ **Elveszett** a STEX Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., 3., Szolnok, Ady Endre út 5. V/5., OKHB 450-11030, Adószám: 10425019-2-04, tel./fax: (56) 374-781 lenyomatú bélyegző. Használata 1995. szeptember 12-től érvénytelen. (151998/1T)

Utazás

VÖRÖS-TENGER, EILAT: CHEMOL TRAVEL! Október 31-től hetente induló repülójárattal kínálunk 1 és 2 hetes őszi-téli üdülést a Vörös-tenger izraeli partján, a szörfözők és búvárok paradicsomában, 3-4-5 csillagos luxusszállodákban, büféreggelivel és félpanzióval, már 54 900 Ft-tól. **EILAT, ahol mindennap süt a nap!** Jelentkezés: CHEMOL TRAVEL, Budapest V., József nádor tér 8., telefon: 266-2261, 266-2173, 266-8545. (F)

☎ **Wenczel Tours** rendszeres mikrobuszjárata Németország nyugati területén háztól házig, hetente háromszor. Érdeklődhet: (69) 311-389, (60) 360-934. (141451/15T)

FIRENZE–RÓMA–SAN MARINO: október 5-től 11-ig, október 26-tól november 2-ig, luxus autóbusszal. Jetliner Utazási Iroda: 111-8491/54, 06 (60) 352-752. (F)

OKTOBERFEST Münchenben nonstop utazással, luxusautóbusszal, szeptember 22-től 24-ig, szeptember 29-től október 1-jéig. Jetliner Utazási Iroda: 111-8491/54, 06 (60) 352-752. (F)

EL GRECO Utazási Ügynökség Budán! Nyugat-Krétára szeptemberben 27 990 Ft-tól, nyugdíjasoknak, októberben 26 000 Ft-tól. Olaszországban, Görögországban apartmanok kedvezményesen, spanyolországi, máltai üdülés, albán körút. Városlátogatások. Sörfesztivál Münchenben. Egyéb akciós ajánlatok. Telefon: 212-0192. (F)

A KARIB-SZIGETEKRE, DOMINIKÁBA kínál csodás utazásokat november és március között az **Atlasz** Utazási Iroda **Budapestről** különgéppel. **Kéthetes turnusok.** Egzotikus táj, kitűnő ételek és italok, sportolási és kirándulási lehetőségek. Nyár a télben már **129 900 Ft-tól.** Jelentkezés és felvilágosítás: ATLASZ Utazási Iroda, Budapest, Teréz krt. 43. Telefon: 131-1102, 269-1798, 153-2214. Fax: 269-0089. (F)

KÁRPÁTALJA: szeptember 27.–október 1-jéig, október 19–23-ig, ára: 9900 Ft (busz, szállás, félpanzió, idegenvezetés), a Budapest Tourist-irodákban. Telefon: 133-7399, 133-8981.(336431/1k)

Fantasztikus utószezoni akció a Costa Braván! 1 hét szállodában, teljes ellátással 9900 Ft, gyermekét pedig ingyen viheti magával!!! Jelentkezés: TCD Utazási Iroda, 1086 Budapest, Üllői út 14. Tel.: 113-0477, 133-0536. (F)

VÁLOGASSON A CIPOLLINO UTAZÁSI IRODA őszi-téli ajánlataiból a BNV F pavilonjában, szeptember 8–17-ig, ahol 3–10 százalékig terjedő kedvezménnyel várjuk! Továbbá irodánk címe: 1066 Budapest, Teréz krt. 32. Telefon/fax: 131-6968, 132-8330, 121-8206, 131-2913. Nyitva hétfőtől péntekig 9–19, szombaton 9–13 óráig. (F)

☎ **A SIOTOUR REPÜLŐGÉPES KÖRUTAZÁSAI:** szállodai elhelyezéssel. **TÖRÖKORSZÁG,** Isztambul, Canakkale, Trója, Bergama, Izmér, Ephesos, Miletos, Pamukkale, Hierapolis, Bursa, október 7–14. között félpanzióval, 70 900 Ft. **TUNÉZIA,** Tunisz, Sousse, Monastir, Jerba, Matmata, Tozeur, Kairouan, Karthágó, október 3–10., 10–17. között, teljes ellátással, 73 900 Ft. **SZICÍLIA** autóbusszal (nincs éjszakázás a buszon) Padova, Firenze, Róma, Palermo, Taormina, Etna, Siracusa, Agrigento, október 5–14., félpanzióval, 69 900 Ft. Jelentkezés: **SIOTOUR,** 1051 Budapest, Erzsébet tér 1., 117-3276, 266-6216, valamint Somogy megyei irodánkban. (149400/6H)

☎ **AUTÓBUSZ-RENDELÉS, mikrobuszbérlet:** 132-1997, 132-2996. (146590/24T)

☎ **LAST MINUTE KORFUN!** Szeptember 25-től és október 2-tól, 24 900 Ft-ért apartman, repülő, transzfer. **IMPERÁTOR TRAVEL,** VI., Podmaniczky u. 2. 131-3192, 132-6729. (151377/4H)

☎ **Mikrobuszjáratok: München, Stuttgart, Mannheim, Drezda, Berlin, Kassel, Essen, Zürich.** Tel.: 212-3702. (151396/2T)

Irány Dél-Európa legmelegebb üdülőhelye, MALAGA! Szeptemberben 1 hetes repülős utak 32 900 Ft-tól 57 900 Ft-ig. Kirándulás Andalúziába és Gibraltárba. OMNIBUSZ UTAZÁSI IRODA. Tel.: 117-2300, 138-4867, 117-2620. (F)

☎ **A MOL TRAVEL** őszi ajánlataiból: **KIS OLASZ KÖRÚT:** Velence, Verona, Garda-tó, 5 nap (szeptember 19.) 9900 Ft/fő. **SZÉKELYFÖLDI KÖRUTAZÁS,** 5 nap félpanzióval (szeptember 22.) 13 200 Ft/fő. **PÁRIZS, REIMS, VERSAILLES, DISNEYLAND,** 5 nap (szeptember 26.), 21 900 Ft/fő. **OLASZ KÖRUTAZÁS** Róma, Nápoly, Sorrento, Capri, Pompei, San Marino, félpanzióval, 7 nap (október 2.), 35 200 Ft/fő. Jelentkezés és felvilágosítás: 1082 Budapest, Harminckettesek tere 6. tel.: 114-1811 vagy 06 (60) 399-037. (151588/3H)

ŐSZI PROGRAMOK – VÁROSLÁTOGATÁSOK: LONDON, PÁRIZS, AMSZTERDAM. Wörthi-tó–Tarvisio: szept. 22–24., 2 éj szállás, FRANKFURTI KÖNYVKIÁLLÍTÁS okt. 10–15. MANAGER tanfolyamok SPANYOLORSZÁGBAN. Kérje részletes tájékoztatónkat! VIKTÓRIA TOURS 1144 Bp., Vezér út 28/B. Tel.: 252-3373.

☎ **Üzletember-találkozó Kínában** (Peking, Tianjin), több szakvásárral egy időben, október 26-tól november 3-ig. Kapcsolatteremtési lehetőség az ipar és kereskedelem számos területén, kulturális programokkal. Érdeklődés, jelentkezés: Oriental Travel, VI., Jókai tér 6., 132-5107, 132-3129. (151687/2H)

50 utazási iroda a Kálvin téren?! Igen, 50 iroda ajánlataiból válogathat egy helyen, ha felkeres bennünket. Külföldi és belföldi programok, repülőjegy- és szállásfoglalás. **HITELRE** is! **Ce-Bit Travel,** 1053 Budapest, Kálvin tér 1. Tel.: 138-2677. (F)

☎ **Belföldi szilveszteri programok,** még minden árfekvésben lefoglalhatók. CONVEX, 136-2392. (151802/1T)

☎ **Róma, Firenze,** 6 nap szállodában, autóbusszal, 27 900 Ft. CONVEX, 136-2392. (151805/1T)

☎ **Ingyen van!** 7 nap az Alpokban, szállással: 9800 Ft/fő. MAKROVILÁG, 215-0636. (151816/2T)

LAST MINUTE! Spanyolországban szálloda félpanzióval, utazással 24 800 Ft, 10 nap, útközben városnézés Veronában, Monacóban, Monte-Carlóban! Sörfesztivál Münchenben, fesztiváli nyitóprogrammal, városnézéssel szeptember 15–16–17., 3900 Ft/fő. ELENITE TOURS, Erzsébet krt. 6., 269-6662. (F)

KLASSZIKUS GÖRÖGORSZÁG (Athén, Akropolisz, Szunion, Korinthos, Mükünsz, Epidaurosz, Naflion, Olympia, Delfi, Thermopülé, Meteora). Az ITHAKA TOURS szervezésével 11 nap (8 éjszaka), 29 500 Ft/fő. Jelentkezés: Budapest: (1) 268-0599; Baja: (79) 325-885; Győr: (96) 326-291; Kaposvár: (82) 315-611; Kiskunhalas: (77) 321-984; Paks: (75) 310-475; Pécs: (72) 251-674; Szekszárd: (74) 319-495; Tatabánya: (34) 316-341.

LAST MINUTE! IBIZA – indulás szeptember 24-én, 1 hét, repülő, szálloda félpanzió 29 900 Ft. Jelentkezés: RIVIERA TRAVEL, Budapest V., Arany János utca 15. Tel.: 269-1606, 269-4085. Fax: 269-1607.

SZUPER AKCIÓ TUNÉZIÁBA. Indulási időpontok: szeptember 16., 19., **3 csillagos szálloda Sousse-ban** légkondicionálás, büfé, tenisz gratis, 1 hét félpanzióval már 39 900 Ft-tól. Gyermekkedvezmény 16 éves korig 40 százalék. **PASHA TOURS UTAZÁSI IRODA,** 1137 Budapest, Katona József u. 10/A. Tel.: 132-3740, 132-3716, 132-4117. (F)

☎ **SZILVESZTERI AJÁNLATOK.** 322-5219. (151939/2T)

☎ **Görögország:** 10 nap, luxusbusszal, apartmanokban, szeptember 22-től, 13 950 Ft, Párizs: 5 nap, 16 990 Ft, Párizs–Loire-völgye: 6 nap, 19 990 Ft, London: 5 nap, 23 990 Ft. AVANTGARDE Utazási Iroda, 1065 Budapest, Podmaniczky út 12., tel.: 153-2113. (151962/1T)

A 10 éves FALCONTRAVEL-PANNONIA ajánlata a Kanári-szigetekre decembertől: repülő + szállás, 49 900 Ft/héttől. Tel.: 269-5555. Bp., Alkotmány u. 20. (236366/1H)

Ausztrália–Új-Zéland körutazás 1995. november 23.–december 10., végig repülővel, félpanziós ellátással, gazdag programokkal. Kérje tájékoztatónkat! Jelentkezés és felvilágosítás: ATLASZ Utazási Iroda, 1067 Budapest, Teréz krt. 43., tel.: 131-1102, 269-1798, 153-2214.

☎ **Téli előzetes: SZILVESZTER A MAGAS TÁTRÁBAN!** TATRALOMNIC, ZDIAR, POPRAD, NOVA LESNÁ 6 nap félpanzióval és szilveszteri vacsorával 10 900–22 100 Ft/fő. Kérje részletes ajánlatainkat! EGERTOURIST, Eger, Bajcsy-Zs. u. 9. Tel.: (36) 411-724, 413-249. (152148/1T)

Tanfolyam

NYELVTANULÁS külföldön! BigBen, 134-2353. (233417/1K)

RELAXÁCIÓS nyelvoktatás: 112-0290. (231342/1K)

ÉLŐ NYELVEK SZEMINÁRIUMA. Alapítva: 1949. 1x2: 4190; 2x2: 7990 Ft/12 hétre, vagy más óraszámban. Beiratkozás: szeptember 1–20-ig, délután 3–7 óráig. MINŐSÍTETT NYELVISKOLA. Bp. V., Fejér György u. 8. Telefon: 135-6154. (F)

EURÓPAI NYELVEK STÚDIÓJA – 1982. A Nyelviskolák Kamarája által **JAVASOLT és MINŐSÍTETT** nyelviskola. **15 HETES, 60 ÓRÁS** (heti 2x2 vagy szombaton 1x4) **beszédközpontú és kis csoportos** angol- és németnyelv-tanfolyamok, kezdőtől a felsőfokig **minden tudásszinten,** reggel, délelőtt, délután vagy este. **NYELVVIZSGA-ELŐKÉSZÍTŐK:** állami közép- és felsőfokú, Certifikat, Cambridge (FCE). **BEIRATKOZÁS ÉS SZINTFELMÉRÉS:** szeptember 4–16-ig 16 és 18 óra között az Uránián: VIII., Szentkirályi u. 1/B. Tel.: 138-0730 és 138-1029. **CÉGEK ÉS INTÉZMÉNYEK részére kihelyezett tanfolyamok, igény szerint.** (235663/1K)

JÓGA: VIII., Baross utca 121. Telefon: 134-0818. (53959/13K)

A Katedra Nyelviskolában (minősített nyelviskola) szeptember 18-án és október 2-án indulnak 5 és 10 hetes nyelvtanfolyamok, választható óraszámban. Telefon: 186-8980, 165-5116, 217-2810. (F)

Az Angyalföldi József Attila Művelődési Központ októberben induló, oklevelet adó tanfolyamai: számítógép-kezelő és szövegszerkesztő, gépíró, szabás-varrás, virágkötő, csokor- és koszorúkötő, természetgyógyász, angol- és németnyelv-tanfolyatok. Mozgásos tanfolyamaink: amerikai jazztánc, divattánc, társastánc, eurotréning nőknek, gyermektorna, sportgimnasztika, mozgásművészet felnőtteknek, táncterápia gyerekeknek, aikidó, jóga. Telefon: 120-3843, 120-3844. (F)

☎ **TENISZTANFOLYAM GYERMEKEKNEK** (4–14 évesig): 175-6163. (148775/16T)

☎ **Gyors- és gépíró tanfolyamokat** indít az Optima Gmk., dolgozóknak is. Tel./fax: 112-9797. A végzett hallgatók állami szakvizsgát tehetnek. Munkanélkülieknek FMK-támogatás. (150907/4H)

EGY HÉT INGYENES OKTATÁS AJÁNDÉKBA a Budapest Nyelvstúdió 5. születésnapja alkalmából! **Angol, német, olasz és japán** nyelveken indítjuk őszi szemeszterünket. Oktatás kis csoportokban, kezdőtől a nyelvvizsga-előkészítő szintig. Órák reggel, délelőtt, délután és este. 4 hetes intenzív és 10+1 hetes kurzusok. **6 fős csoportok! Beiratkozás:** szeptember 13-14-15-én, 10–18 óráig a BME Bercsényi Kollégiumában: Bp. XI. ker., Bercsényi u. 28–30. Telefon: 185-4121, 111-4181. (F)

SZEPTEMBER VÉGÉN KEZDŐDŐ TANFOLYAMOK. Felsőfokú szakképzés: külkereskedelmi üzletkötő, vámügyintéző, idegenvezető és hostess, marketing- és reklámmenedzser, mérlegképes könyvelő. **Középfokú szakképzés:** vámkezelő, idegenforgalmi, külkereskedelmi, szállítmányozási ügyintéző; marketing- és reklámügyintéző, banki ügyintéző, valutapénztáros, számítógép-kezelő. Jelentkezés: KOTK Külkereskedelmi Oktatási és Továbbképző Központ, Bp. V., Falk Miksa u. 1. (a Kossuth tér sarkán). 112-5250, 112-5252, 112-5253. (F)

☎ **Nyelvtanfolyamok!** Angol, német, magyar mint idegen nyelv, magyar felvételi előkészítő, 6 fős kiscsoportos tanfolyamok indulnak. Tel.: 322-1491, 177-5205. (149745/3T)

A BRITISH COUNCIL Angol Nyelvoktatási Központjában tanfolyamok indulnak minden tudásszinten, heti 2x2 órában, 1995. október 2-től, anyanyelvi (brit) tanárokkal. Beiratkozás szeptember 18-tól 28-ig, 9 és 11 vagy 14 és 16.30 között. Tandíj: 19 500 Ft. 1068 Benczúr u. 26. Telefon: 342-0918, 342-0966. (F)

Felvételi előkészítő a művészeti főiskolákra jelentkezők számára. Rajz, fejmintázás festő-, grafikatanfolyamon. Szervező: Ars Polytechnikum Alapítvány. 20 hetes, 100 órás tanfolyam, 20 000 Ft. Beiratkozás: szept. 19-én, 26-án 15–19 óráig: IX., Török Pál 1., Művészeti Szakközépiskolában. (337010/1K)

Felvételi előkészítő rajztanfolyam a Művészeti Szakközépiskolába jelentkezők számára. Szervező: Ars Polytechnikum Alapítvány. 15 hetes, 75 órás tanfolyam, 15 000 Ft. Beiratkozás szept. 19-én, 26-án 15–19 óráig: IX., Török Pál 1., Művészeti Szakközépiskolában. (337007/1K)

Francia távoktató program kezdő és középhaladó szinten, a Francia Intézet szervezésében. Felvilágosítás és jelentkezés: 202-1133. (F)

A TIT Stúdió mérlegképes könyvelői és pénzügyi ügyintézői tanfolyamot indít. Információ: XI., Zsombolyai u. 6. Tel.: 185-0423. (F)

Anyanyelvű tanárok, kedvező árak! A Magyar Népfőiskolai Társaság Nyelviskolája együttműködve az Almássy Téri Szabadidő Központtal, szeptember 18-tól angol-, német-, francianyelv-tanfolyamokat indít. Kérésre kihelyezett vállalati tanfolyamok! Telefon: 201-4928, 201-3766. (F)

Az Idegennyelvi Továbbképző Központ még korlátozott számban elfogad jelentkezéseket tanfolyamokra: angol felsőfok (IV. év), francia I., II., III., IV. évfolyam, német II., III., IV. évfolyam, német felsőfokú nyelvvizsga utáni szintfenntartó tanfolyam, orosz III. évfolyam, spanyol I., III. évfolyam. A IV. éves tanfolyamra való jelentkezés feltétele egy 2 évnél nem régebbi, sikeres középfokú nyelvvizsga. A tanfolyam díja 195 Ft/óra. A tanfolyamok 29 hetesek. Jelentkezés a 210-1245-ös telefonon vagy személyesen a Bp. VIII., Rigó u. 16., I. em. 104-es szobában. (F)

KEDVEZŐ árú angol–német kihelyezett tanfolyamok cégeknek, intézményeknek. 111-8757, 13 órától. (337258/1K)

A Magyarországi Olasz Kultúrintézetben (VIII., Bródy S. u. 8., tel.: 118-8144) még beiratkozhat az 1995. szeptember 18–22, naponta 17–19 óráig tartó főzőtanfolyamra, melyet Annabella di Montaperto vezet. Jelentkezés: 1995. szeptember 15-én, 16–18 óráig. Magyar hozzávalók – olasz ételek!

☎ **Olasznyelv-tanfolyam indul** szeptember 25-én, heti 3x2 óra, római tanárokkal. Tel.: 115-7064. (152168/1T)

Egyéb

A Nagyházi Galéria és Aukciósház folyamatosan felvesz árveréseire kvalitásos festményt, ékszert, bútort, szőnyeget, üveg-, porcelán-, ezüst- és dísztárgyakat. Tárgyfelvétel: 13 és 17 óra között. 1055 Budapest, Balaton u. 8. Telefon: 131-9908, 112-5631. Fax: 131-7133. (234439/1K)

☎ **Engedélyezett evés,** garantált fogyás! Tel.: 261-1319, reggel 7–11 óráig. (147482/4T)

☎ **Az Adu-Holding

Riha Margit művészi

FILMJEGYZET

Bájos szörnyetegek

„Mibe kerül egy bérgyilkolás?" – „Ötezer, de nőt és gyereket soha."

A kérdést egy tizenkét éves kislány teszi fel (Natalie Portman), és Leon, a profi (egyben filmcím) válaszol neki (Jean Reno). Persze nem így kezdődik a sztori. Egy arctöredéket látunk, aztán egy pálinkáspoharat egy másik ember szája felé közeledni, valamint egy pohár tejet. Megbeszélték, kit kell „figyelmeztetni". Aztán másutt, New Yorkban, egy csapat testőr elhelyezkedik a luxuslakásában, minden biztosítva van. És akkor jön Leon. Előbb egy, aztán két őrző-védő zuhan féloldalt – nem látni, ki, honnan lő. Majd a védők kirohannak a balkonra, hátha onnan jön a támadó, erre lezuhan az acélfüggöny: az áldozat egyedül liheg. Kés közelít a torkához, meg egy telefonkagyló, abból az üzenet, „Mauazért profi, hogy a kapitányságról is ki tudja hozni védencét (néhány látványos pofon, hangtompítós lövés, mulatságos csel stb.).

Besson olyan balladásan tud mesélni, hogy az első pár perc múltán már remeg a gyomrod, a film után meg jó tíz perc kell, amíg megtalálod a villamosmegállót, úgy kiakaszt. Csak a slusszpoént mesélem: a rosszember (zsaru) győz egy hadsereg segítségével. A véres, haldokló Leon úri gesztussal egy kis karikát ad neki: „ezt küldi neked Mathilda" (a kislány). Fogalmam se volt róla, mi a franc lehet az a kis bigyó, csak amikor nagy durranással lángba borul az egész ház, akkor esett le a tantusz – egy kézigránát biztosító karikája volt az, ami azt jelentette, hogy egyet számolsz és elszállsz.

A film egésze sajnos nem ilyen bravúros, az első tíz perc

Profi és védence

ricio csak figyelmeztet". És tényleg, Leon nem bánt feleslegesen. Ezt is elengedi. Profi.

A történet lebeg a mese, a krimihagyomány és a persziflázs között. Luc Besson (író és rendező) mestere ennek a szűkszavú, alig érthető, de vadul izgi fekete mozinak. Mert ez nem Kojak, itt a bérgyilkosnak kell drukkolni, nem a rendőröknek. Leon ugyanis beleakad egy kislányba, akinek szüleit kinyírták, és nem tud mit tenni, vállalnia kell a kvázi-apa szerepet. A kislány nagyszájú és bűbájos. Vele az a baj, hogy bosszút akar állni, ezért úgy gondolja, Leonnál kitanulja a gyilkolás szakmáját. A férfiról csak annyit lehet mondani, hogy ha kinyitja fekete kabátját, akkor nyaktól térdig pisztolyt, uzit, kézigránátot és kést látsz rajta, plusz egy hózentrógert. Ezen túl: egy fekete szemüveg, kopaszodó fej, bokán felül érő nadrág, reggelire, ebédre: egy liter tej. Karakter.

Csakhogy a lányt el akarják kapni a rossz emberek, akik viszont zsaruk és saját zsebre dolgoznak. Sikerül is nekik, de Leon és az utolsó viszont megéri. Közte: Hollywood. Besson az az európai rendező, akiben a tengeren túl is láttak fantáziát, legalább két filmjét újraforgatták amerikai változatként (például a *Bérgyilkosnőt*). Így aztán bekerült az álomgyárba, aminek következményeit ebben a filmben fel is fedezheti a tévékrimiken edzett szem. Azaz olykor szájbarágnak, vagy csak a poén kedvéért eresztenek el egy-egy benyögést vagy sorozatot, és itt-ott némi szenti is előfordul.

De a páros – a bunkó, de vajszívű Leon és a firnyák kiscsaj, aki a bérgyilkosszakmát akarja kitanulni – tökéletes. Zárt kettősük végig vibrál a feszültségtől meg a franciás humortól. És Besson azt is megoldotta, hogy ezúttal ne legyen heppiend, de mégse legyen rosszkedv a Vége felirat után: a kislány új életet kezd.

Mindezen túl érezhető a klisék elleni küzdelem diadala: akinek van film- és egyéb *kultúrja*, az még ma is tud valami újat mutatni.

Almási Miklós

Szintén zenész?

Kása Béla fotóművész kiállítása a pécsi Parti Galériában

Kása Béla megadja a módját. Ha kiállítja valahol – az életművében megkülönböztetett helyet elfoglaló – muzsikusportréit, akkor a megnyitóra meghív egy zenekart is. A fotós néhány szóval „használati utasítást" mellékel képeihez, a meghívott zenekar pedig igyekszik visszaadni azt a hangzást, stílust, hangulatot, amelyet a képen megörökített zenekar képvisel.

Kása Béla ekképpen kommendálta portréit Pécsett is. A Parti Galéria padlásán október közepéig látható tárlat megnyitóján a Rakonca együttes muzsikált. A portrék, a szerző rövid megjegyzései, a zenekar játéka olyannyira erősítették egymást, hogy a közönségnek kedve lett volna eljárni egy-két lassút és gyorsat, csakhogy erre ezen a helyszínen senkinek sem volt mersze. Megvallom, amúgy is attól tartottam, hogy leszakad az ódon ház padlása a nézősereg alatt.

Ha ez megtörtént volna, Kása Béla képei alighanem robbanásszerűen elhíresülnek. Szakmai körökben persze eddig sem maradtak visszhangtalanok a 43 esztendős fotós munkái. A Pécsett született művészről tudni kell, hogy szüleivel 1965-ben az NSZK-ba települt, elvégezte a kölni képzőművészeti főiskola fotó szakát. A nyolcvanas években egyre sűrűbben látogatott haza, végül visszatelepült Magyarországra. Jelenleg a Fejér megyei Tordason él feleségével, három gyermekével. Mikor a pécsi megnyitó után beszélgettünk – jó magyar szokás szerint – nem mulasztottam el megkérdezni, hogyan tud megélni szakmájából.

– Nem panaszkodom – mondta a tőle megszokott szerénységgel. – Nekem már az is csodálatos, hogy itthon lehetek, találkozhatom emberekkel, akiket ugyanaz érdekel, mint engem. Nekünk, magyaroknak az a bajunk, hogy keveset örülünk annak, hogy: élünk, gyermekeink vannak, egészségünk van.

Az utóbbi mondatba foglalt igazság Kása Bélától hallva új értelmet nyer. Kása zenészei ugyanis nem zsenik, nem világsztárok, hanem lakodalmak, köszöntők, szüreti és „patkaporos" bálok – többnyire kottát nem olvasó – jókedv-varázslói. Falusi, tanyasi emberek, akik közül csak keveseket tart el zenélő tudománya, a többség a hét hat napján földet művel, jószágot gondoz, a megélhetésért küszködik. Aztán ha zenélni szerződtetik őket a jeles napokon, kivilágos kivirradtig azért izzadnak, hogy örömet okozzanak rokonaiknak, komáiknak, azok komáinak, földijeiknek, a két faluval odébb lakóknak.

Az életből, az irodalomból és a filmekből jól ismerjük a báli vagy kocsmai zenészek alkalmazkodókészségét, azt, hogy szívvel teljesítik a durva szóval rájuk parancsolt kéréseket is, zenélnek hóban, esőben, fagyban, sárban, törik a vendégek ostoba vicceit, elviselik a muzsikát kérők (-fizetők) követhetetlen hangulatváltásait. Mindez egyrészt a zenészeknek a feudális hierarchiában elfoglalt helyéből ered, másrész abból, hogy a zenész – akár önmaga megalázása árán is – szórakoztatni akar. Mert itt nem a köznapi értelemben vett megalázkodásról van szó, hanem igenis egyfajta művészi alázatról, vagyis arról, hogy a zenélő eggyé válik megrendelővel, hangszeres tudásával azon mesterkedik, hogy érzelmeit minél hatásosabban szólaltassa meg. Így aztán egy idő után fordul a kocka, a megrendelő nem is veszi észre (vagy ha észreveszi, sem bánja), hogy a muzsikus úgy görgeti őt érzelmei hegyein-völgyein, ahogy csak kedve tartja.

Kása képein ez a szórakoztatás iránti alázat tettenérhető, de sokkalta erősebben szólal meg e portrékon a zenészek öntudata, magabiztossága, tartása. A képeken szereplő zenészek, akár játszanak, akár csak annyit tesznek, hogy frontálisan beállnak-beülnek a fényképezőgép elé, mélységesen belefelejtkeznek önmagukba. Olykor már-már olyannyira, hogy saját maguk paródiájává válnak, de – láthatólag – az ebbéli szándékosság sem idegen tőlük, hiszen ők mindig a játék és a komolyság mezsgyéjén járnak. Fényképre dermedt gesztusaikból árad a megfejthetetlenség, a titokzatosság.

Van persze egy másik magyarázata is az ő kikezdhetetlen magukbafelejtkezésüknek. Afféle utolsó mohikánok. Utánpótlásuk mindenütt kihalóban, ők ezt pontosan tudják. Néha mintha az volna a tekintetükben: nézz ránk, utoljára látsz minket. (Előfordul, hogy a Kárpátokban megbúvó magyar faluba – ha mulatni akarnak – Budapestről kell zenekart hozni!) Kása Béla valóban nemcsak lefényképezte, de „megörökítette" muzsikusait, munkája a vitathatatlan művészi értéken túl szociológiai, néprajzi, történelmi értékmegőrzéssel is felér.

Más kérdés, hogy van-e érzékünk a képek által hordozott (zene)történeti üzenetek megfejtéséhez. Megérezzük-e az ádámosi négytagú zenekar a hatodik X-et taposó cimbalmosának fiatalos hetykeséggel félrecsapott kalapjából, hogy mit jelentett a Kolozsvártól délre eső falvakban cimbalmosnak lenni. Vagy képesek vagyunk-e megérteni, hogy a magyarszováti Csete Árpád miért festette meg magát – drága pénzért – furulyázva a nyája körében, és miért e kép előtt ült modellt? Tán mert csak e két dolog volt fontos: a nyáj és a furulya. Őt az sem zavarta, vagy inkább cseppet sem érdekelte, hogy az a nyáj a közösé. Úgyis megszokta, hogy neki nincs nyája. Gazdag emberé az a nyáj vagy a közösé, neki egykutya, a lényeg, hogy ő őrzi és furulyáz. Milyen üzenetet hoz nekünk (s majdan utódainknak) az erdélyi prímások méternél hosszabb vonója, a játék közben a muzsikusok körmére égő „mezítlábas" cigaretta, a széki brácsás, István Sándor marokra fogott(!) vonója vagy a Kecskemét melletti Galambostanyán egykor élt házaspár valószerűtlen kettőse, amelyben a férj szaxofonozott, a feleség pedig tekerőzött. Vajon képesek vagyunk-e kiolvasni ezekből a képekből a legfontosabb üzenetet, azt, amit fentebb Kása Béla mondott. Ha igen, akkor mi is lehetünk egy kicsit zenészek, zeneszerzők és zenetudás nélkül is.

S vajon, ha belenézünk a magyargyerőmonostori primás, Nonika Miklós szemébe, amint hegedűjével virraszt koporsóban fekvő, felkötött állú, csonttá soványodott barátja mellett, megérezzük-e, mit jelent virrasztani egy kultúra ravatalánál?

Ungár Tamás

Ady-pályázat

Az Ady Társaság a Soros-alapítvány támogatásával esszépályázatot és szavalóversenyt hirdet.

Az esszépályázaton diákok legfeljebb harmincoldalas munkáit várják Ady Endre életművével, munkásságának időszerűségével kapcsolatban. Az első díj 20 000, a második 10 000, harmadik 7000 forint. Beküldési határidő: 1995. november 22. A díjazott munkákat megjelentetik.

Az Ady szavalóverseny első díja 10 000, a második 7000, a harmadik 5000 forint. A jelentkezési határidő 1995. október 28., a felkészülési határidő november 22. Eredményhirdetés 1996. január 27-én.

A pályázatokat és a jelentkezéseket egyaránt levélben kell beküldeni a következő címre: Dr. Nagy Sz. Péter titkár, 1114 Budapest, Kemenes u. 14.

FILMVILÁG Ízelítő a szeptemberi számból

Roncsfilmezés

A magyar dokumentaristák mindig a nyomorúság specialistái voltak. A szegény ember, a szegénység képe mindannyiunk tudatába beleivódott, a magyar értelmiség többsége szegénypárti lett. A mai dokumentaristák zavarban vannak. Ki itt a szegény? Kit kell ma szeretni? – Lengyel László esszéje, Szőke András új forgatókönyvrészlete.

Farinelli-filmek

Carlo Broschi Farinelli a XVIII. század legnépszerűbb operaénekese volt. Evirato, azaz kasztrált. Fantasztikus szépségű hangja mindenkit megbabonázott. Huszonhárom éven át állt nagy tiszteletben tartott énekesként és operaigazgatóként a spanyol királyok szolgálatában. Most belga film készült róla. Kevesen tudják, hogy létezik magyar Farinelli-film is: egy torzóban maradt 1982-es próbafelvétel. – Moldován Domokos – Szőcs Géza filmszinopszisa.

Marcel Carné

Marcel Carné a Ködös utak, a Mire megvirrad „költői realizmusával önálló francia filmmitológiát teremtett a harmincas években. A francia külváros, a faubourg kopottas életeiből csiholt Jacques Prévert költő-forgatókönyvíró, Alexandre Traunel díszlettervező és színészmágusai segítségével máig nem avuló költészetet. – Molnár Gál Péter írása.

Mi van? – Spiró György tévéjegyzete

ÓRA-ÉKSZER 1950 OREX KERESKEDŐHÁZ Rt.

Újra találkozunk a BNV-n!

A 42. pavilonban megtekinthetik márkás óráinkat

Raymond Weil, Baume & Mercier, Zenith, Omega, Breitling, Christian Bernard, Orex, Roamer, Fontenay, Timex, Kundo, Staiger, valamint Nubia aranyórák és exkluzív ékszereink széles választékát. A mellette lévő Orex-boltban meg is vásárolhatják termékeinket a BNV-n.

Jó vásárlást kívánunk!

24437 LJ

KULTURÁLIS MENEDZSERKÉPZÉS

Az ELTE Bölcsészettudományi Karán 1995 októberében – immár harmadik alkalommal – kétszemeszteres felsőfokú kulturális menedzserképző tanfolyam indul.
Tanfolyamdíj: 70 000 Ft.

A képzés **a kultúra bármely területén** (közművelődési, közgyűjteményi, művészeti intézmények, kulturális vállalkozások, önkormányzati kulturális irányítás stb.) **dolgozó főiskolai és egyetemi végzettségűek számára** kíván olyan korszerű felsőszintű szakmai és menedzseri ismereteket nyújtani, amelyek lehetővé teszik a piacgazdasághoz való jobb alkalmazkodást.

A tanfolyam szakdolgozattal, írásbeli és szóbeli vizsgával zárul. **A bizonyítvány** az Országos Képzési Jegyzékben szereplő felsőfokú kulturális menedzser szakképesítés szakmai és vizsgáztatási követelményeinek alapján **szakirányú végzettséget ad, és az F kategóriába való besorolásra jogosít.**

A tanfolyam előadásain és szemináriumain a következő ismeretek kerülnek előtérbe:

- *marketing, kulturális marketing, reklám, public relations*
- *kommunikáció, metakommunikáció, a rábeszélés művészete*
- *a kulturális intézmények sajtókapcsolatai, érdekérvényesítési és marketinglehetőségei a médiában*
- *szponzorálás, adományszerzés*
- *általános és kulturális menedzsmentismeretek*
- *vállalkozási ismertek, különös tekintettel a költségvetési, a nonprofit és profitorientált kulturális intézményekre, szervezetekre és vállalkozásokra*
- *a kulturális jog kérdései (személyiségi és szerzői jog, a kulturális intézmények és vállalkozások aktuális jogi kérdései, munkajog)*
- *a kulturális terület gazdasági, pénzügyi, adózási kérdései*
- *a mega-attrakciók és nagyrendezvények története és menedzselése*
- *rekreáció, sport és vállalkozás.*

A tanfolyam előadói a fenti témák legkiválóbb hazai szakemberei. Egy-egy témakörben a vezetőtanár mellett számos meghívott előadó – kulturális topmenedzser – számol be tapasztalatairól. (Az elmúlt évi tanfolyamon 43 előadó és kulturális menedzser szerepelt.)

A foglalkozások **október 18-tól május elejéig minden szerdán 9.15-től 15.45-ig** lesznek az ELTE Bölcsészettudományi Kar, Budapest V., Pesti Barnabás u. 1. sz. alatti épület VII. termében.

Érdeklődés és jelentkezés levélben vagy faxon (telefonon vagy személyesen 9–14 óra között) szeptember 29-ig Bujdosó Dezső docensnél. (ELTE BTK Kulturális Menedzserképző Program, 1052 Bp., Pesti Barnabás u. 1.) Tel.: 267-0966, 266-9100. Fax: 266-5699 vagy 137-6858.

Kívánságra megküldjük az ELTE eddigi kulturális menedzserképzéseinek teljes anyagát: a nappali és tanfolyami képzéseink előadásainak címeit, előadóinak és vendégelőadóinak névsorát, illetve a most meghirdetett tanfolyamunk szakmai és vizsgakövetelményeit.

Az ELTE kulturális menedzserképző programjainak támogatója a NÉPSZABADSÁG.

21781 KJ

Nagy az érdeklődés a missziós kiállítással kapcsolatos nőegyleti teadélután iránt

Pécs, ápr. 15. — A kínai missziós kiállítás nap-nap után nagy tömegeket vonz a nőegyletbe, ahol két nagy terem gyüjteménye számol be a távol keleten folyó áldozatos hittérítő munkáról. A mai nap folyamán az iskolák növendékei is megkezdték a kiállítás megtekintését. A jelek arra mutatnak, hogy április 20-ig, míg a kiállítás nyitva lesz, nem lesz olyan keresztény, aki a minden tekintetben lebilencselő kiállítást meg ne nézné.

Mintahogy azt már jeleztük, **április 16-án, csütörtökön délután öt órakor, a kiállítással kapcsolatban teadélután lesz a nőegyletben.**

A házikisasszonyok az Emericánás kisasszonyok lesznek.

A teajegy egy pengő.

A teadélutánon a házikisasszonyi tisztet a következők vállalták: Brenner Margit, Zádor Mária, Járányi Lenke, Farkas Ili, Ádler Ili és Guth Ilona.

Itt említjük meg, hogy a kiállításon naponta 5 és 6 órakor van vezetés, vasárnapokon pedig délelőtt 11 és 2 órakor is.

Utálattal gondolok tetteimre

— mondotta a mai tárgyaláson a düsseldorfi rém

Düsseldorf, ápr. 15. — (MTI.) A Kürten-per mai tárgyalását ismét a nyilvánosság előtt folytatták. Az elnök azt kérdezi a vádlottól, hogy érez-e bánatot tettei felett. A vádlott így felel:

— Határozottan kijelentem, hogy a legmélyebb sajnálattal viseltetem a szegény és ártatlan áldozatok és különösen a gyermekek iránt és a legnagyobb utálattal gondolok tetteimre. Szeretném megjegyezni, hogy ma már teljesen magamhoz tértem abból az állapotból, amelyben tetteim elkövetésekor voltam.

Ezután Momberg külügyi tanácsost hallgatták ki, arra nézve, hogyan akadtak Kürten nyomára, a legutóbbi áldozatnak, Butlich Máriának egy Bürgmann nevű asszonyhoz intézett levelével. A levél véletlenül hamis címre Bürgmannéhoz került, aki átadta azt a rendőrségnek. Ebben a levélben Butlich Mária vázolja Kürten támadását és ebből a leírásból rájött a rendőrség, hogy a tettesnek a már régóta keresett gyilkosnak kell lennie. Bütlich Mária leveléből megállapították a tettes nevét és lakását és Kürtent letartóztatták. A védő kérdésére elmondja, Kürten, hogy kisleányának mindent beismert, de feleségének nem, amit azért tett, hogy az megkaphassa a jutalmat.

Pécs üdvözlete Bethlen István gróf miniszterelnökhöz

Pécs, ápr. 15. — A miniszterelnöksége tizedik évét betöltött Bethlen István gróf miniszterelnökhöz az ország minden részéből tömegesen érkeznek az üdvözlő feliratok.

Pécs város nevében

Nendtvich Andor dr. polgármester a mai napon a következő üdvözlő táviratot intézte a jubiláló miniszterelnökhöz:

Nagyméltóságú
Gróf Bethlen István miniszterelnök
úrnak
Budapest.

Pécs szab. kir. város közönsége nevében mély tisztelettel és őszinte nagyrabecsüléssel köszöntöm Nagyméltóságodat történelmi korszakot teremtő kormányelnökségének 10-ik évfordulóján.

Büszkék és boldogok vagyunk, hogy a Gondviselés a legsúlyosabb megpróbáltatások idején épen Nagyméltóságodat adta nekünk, aki a kormány élén az elhivatott államférfiú csodálatos bölcsességével, az egész magyar jövőt átfogó célkitüzéssel és acélos akarattal a szebb jövő felé irányítja és intézi nemzetünk sorsát.

Nagyméltóságod újjáépitő munkájának soha el nem muló és minden magyart örök hálára kötelező érdeme az, hogy nemzetünk visszanyerte önbizalmát és élniakarását, bent az országban rend van, nemzetközi viszonylatban pedig immár számottevő tényezőkké lettünk.

Isten legbőségesebb áldását kérjük továbbra is Nagyméltóságod honmentő munkásságára. Nendtvich Andor dr. polgármester.

Stockholm, ápr. 15. — (MTI.) A stockholmi és oszlói napilapok hosszú cikkekben méltatják Bethlen István 10 éves miniszterelnöki működését, közölve a miniszterelnök arcképét is.

Hága, ápr. 15. — (MTI.) A Telegraph című lap cikket közül Bethlen István gróf jubileuma alkalmából. Kifejti, hogy a miniszterelnöknek mély hozzáértésre, szívósságra és tapintatra volt szüksége a háború után Magyarország külpolitikai reputációjának megszerzésére. A lap végül Bethlen István magánéletéről közöl néhány adatot.

Budapest, ápr. 15. — (MOT.) Budapest székesfőváros képviseletében ma délben megjelentek a miniszterelnökségen a főváros vezetői, hogy a jubiláló miniszterelnök előtt kifejezzék a főváros közönségének jókivánságait.

A bécsi Neue Freie Presse Bethlen István grófról azt irja, hogy tiszteletet szerzett Magyarországnak anélkül, hogy feladozta volna a nemzeti ideálokat. Bethlen István gróf kormányzásának 11-ik évében, ma is politikailag elhasználatlanul áll a kormány élén.

Szombat este 7-kor érkezik Pécsre Herczeg Ferenc

Este 9 órakor kultúrest a Pannoniában — Vasárnap délelőtt 11 órakor a revíziós liga alakuló ülése az egyetem aulájában

Pécs, ápr. 15. — Ismételten jeleztük lapunkban, hogy a Revíziós Liga pécsi osztályának megalakulása alkalmából a Liga országos elnöke Herczeg Ferenc is Pécsre érkezik. Ma vett értesülésünk szerint Herczeg Ferenc és kisérete szombaton este egynegyed 8 órakor érkezik Pécsre és Vargha Damján dr. egyetemi ny. r. tanár a Maurinum igazgatójának, meghivására a Maurinumban száll meg. Herczeg Ferenc kiséretében Pécsre jönnek Ilosvay Gusztáv dr. ny. államtitkár, Tubán Tibor ny. államtitkár, a Délvidéki Otthon igazgatója, és Fall Endre dr. a Magyar Revíziós Liga ügyvezető igazgatója.

Szombat este 9 órakor Herczeg Ferenc és kisérete résztvesznek a tiszteletére a Pannónia nagytermében rendezett kultúresten. Ez az estély 9 órakor kezdődik. Müsorát mai számunkban már közöltük. A müsoron szerepelnek Piliczár Stefi ballet és magyar táncával, Kamprád Sári három zongoraszámmal. (Beethoven, Schumann, Chopin). Ferenczy József dr. egyetemi magántanárnak neje Nagy Izabella a budapesti Nemzeti Színház ünnepelt müvésznője, cigányzene kisérettel a legbájosabb magyar dalokat fogja elénekelni. A cigányzene kiséretet Horváth Adi zenekara szolgáltatja. Piliczár Stefi táncszámait Bán János kiséri zongorán. Azonkivül előadják a DEFHE tagjai és dominuszai Herczeg Ferencnek külön, erre az alkalomra irt, meleg hangú, irredenta jelenetét. A főszerepet ebben a jelenetben Baranyai Aurél játsza. Nagy Izabella és férje szombaton délben a gyorsvonattal érkeznek Pécsre.

A kultúrest követőleg a Nádor nagytermében Herczeg Ferenc tiszteletére vacsora lesz, a pesti vendégek és a közreműködő müvészeknek részvételével. A rendezőség ez uton is kéri, azokat az urakat és hölgyeket, akik ezen a vacsorán résztvenni óhajtanak, hogy ezt a Nádor szálló portásánál legkésőbb péntek este 6 óráig jelentsék be.

Vasárnap, április 19-én délelőtt 11 órakor lesz azután az egyetem Aulájában a Revíziós Liga pécsi osztályának ünnepi alakuló közgyülése, amelyen maga Herczeg Ferenc is fel fog szólalni. Az ünnepi beszédet Ilosvay Gusztáv dr. ny. államtitkár tartja. Az előkészitő bizottság erre az alakuló közgyülésre falragaszokon hivja fel a pécsi hazafias közönségnek a figyelmét, hogy ezen az alakuló közgyülésen nagy számban jelenjenek meg.

A budapesti vendégek az alakuló közgyülés után valószinüleg a vasárnap délutáni gyorsvonattal utaznak vissza.

ANNY ONDRA káprázatos, mulattató vigjátéka a két nagyszerü filmkomikus: FELIX BRESSART és SIEGFRIED ARNO-val:

KICSERÉLEM A FELESÉGEM

Az APOLLO legközelebbi kitünő hangos, vidám eseménye

Költözködés előtt

b. figyelmét felhivom, az összes e szakmába vágó kárpitozott butorok javitását átalakitását, függönyözést, diszitést legszigorubb felügyeletem mellett legolcsóbb árban vállalom.

Kedvező fizetési feltételek.

Rózsa kárpitosmester és butorháza Telefon: 34-85.

Egy pécsi müvész-iparos halála

Aki évtizedeken át készitette Pécseti a diszokleveleket

Pécs, ápr. 15. — A múlt század iparos világának már is nagyon megritkult soraiból ismét egy derék iparos dölt ki, kinek dolgos kezeiből csak a halál ütötte ki a szerszámot, mellyel magának és családjának a mindennapi kenyeret kereste meg.

Meghalt Rihmer János a müvészkönyvkötő. Rihmer János Mohácsról, ahol 1852. évben született került Pécsre, ahol a reáliskola négy osztályának elvégzése után a Böhm-féle könyvkötő üzletbe lépett, mint könyvkötő tanonc és segédé avatattván külföldre ment. Bejárta egész Svájcot és Németországot s e két ország majdnem minden számottevő városában dolgozott és bővitette ismereteit. A külföldön eltöltött tiz év után 1880. évben telepedett le Pécsett s a Király-utcában a mai Vasváry-féle házban ahol a Hódosy-féle órás- és ékszerüzlet van rendezte be szerény könyvkötő mühelyét.

Bár a könyvkötészet volt ipara jogosan illethetjük a mükönyvkötő, helyesen müvészkönyvkötő jelzéssel, mert a könyvek izléses kötése mellett, csakhamar kiviláglott nagy tudása és jártassága, úgy a festészet, mint a kaligrafia, nem különben a heráldika terén. Nem csak rajzolt, festett és szépen irt, hanem önállóan tervezett is, s terveivel csakhamar hirnévre tett szert. Az ő müvész kezeiből került ki a sok diszpolgári oklevél, amelyekkel városunk közönsége az ország nagyjait és azokat, kik a város fejlesztése körül érdemeket szereztek, tüntetett k. Ofelsége királyunk ezüst menyegzője alkalamából ő készitette a város részére a feliratot és se szeri, se száma, hasonló tárgyú müvészi és ezzel kapcsolatos müipari termékek.

Kézimunka iskolát is tartott fenn. Városunk hölgyvilága éveken át látogatta mühelyét, ahol női kézimunka tervezgetések és áplikációkra oktatta ki őket.

Mü iparos volt a szó, szoros értelmében és tudásánál csak egy volt nagyobb, végtelen szerénysége.

Korán alapitott családot, frigyüket kilenc gyermekkel áldotta meg az ég s e körülmény nem engedte, hogy tudását a külföld nagyobb városaiban hasznositsa. Ha Rihmer a külföldön marad nagyobb hirnévre s tán vagyonra is tett volna szert, mint ezt e szakmában külföldön települt honfitársait érték.

Munkáját több kitüntetés érte, két aranyéremmel és egyébb dijakkal lett munkássága elismerve s egy alkalommal a város közönségének áldozatkészsége folytán Bécsbe is felkerült, egy nagyobb alkalmi kiállitás tanulmányozásához.

Itt maradt tehát közöttünk, itt szerzett tudásával és müvészetével hirt városunknak.

Müvészi alkotásainak egy része majd idők folytán a tulajdonosok kezeiből mü és régiség kereskedőkhöz, ezektől pedig közvetve, vagy közvetlenül múzeumunkba, méltó helyükre fognak kerülni, hadd hirdessék ott azután Rihmer János alkotásait és szolgáljanak majd követendő példaként ezen iparágot folytató iparosainak.

Reéh György

XXI. évfolyam 85. szám. Ára 16 fillér Pécs, 1931. április 16. Csütörtök

DUNÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
HÁZHOZ SZÁLLITVA
VAGY POSTÁN EGY
HÓ
NE

SZERKESZTŐSÉG
LYCEUM-UTCA 4. SZÁM.
TELEFON: 29-49. SZÁM
KIADÓHIVATAL:
LYCEUM-UTCA 4. SZÁM
TELEFON: 32-22. SZÁM
HIRDETÉS
DIJSZABÁS SZERINT

18 Nagys.
Dr Szőnyi Ottó urnak
Szépművészeti Muzeum
Állatkerti-u. 1. Budapest I.

Richner Sándor

BETHLEN ISTVÁN

Irta: PESTHY PÁL dr., ny. igazságügyminiszter, az egységespárt elnöke

A múlt év jövő határán megállva, szívünk egész melegével ünnepeljük nagynevű miniszterelnökünket tízéves kormányelnöki jubileuma alkalmából. Az a puritán ember, aki az ország első munkása, e jubileum alkalmával nem kiván ünneplést, de mi nem mehetünk el e nagy évforduló mellett úgy, hogy meg ne emlékezzünk e tíz év keserves küzködéséről, e tíz évi munka eredményéről és csak kötelességünket teljesítjük akkor, amikor hálánkat lerójjuk és törhetetlen ragaszkodásunknak megnyilatkozást adunk. Tesszük ezt őszinte örömmel, tiszta szívvel és meleg szeretettel.

Az elmúlt tíz esztendő göröngyös útjain sok szenvedés közepette vezette Bethlen István ezt a megcsonkitott országot. Ezeknek az időknek a súlyos bajait mindenki ismeri, de rá kell ezekre mutatni, ha arról emlékezünk, hogy milyen megnehezült politikai légkör volt köröttünk, mikor Bethlen István az ország kormányzását átvette. A háború, a forradalom, a kommün és a regenerálódás hullámai a polgárság lelkében mély nyomokat vágva gátolták az egészséges belpolitikai légkör kialakulását, a lelkek hullámzásába pedig olyan szélcsendet kellett hozni, amely lehetővé tette a nyugodt belpolitikai munkát, az újjászervezést.

Bethlen István széles látókörrel, magas nivójú és európai concepciójú áttekintéssel szervezte meg, a legrövidebb idő alatt, az ország belső politikai életét, ezzel megteremtette a munkálkodáshoz nélkülözhetetlen nyugodt politikai légkört. Első feladatának tekintette az ország súlyos gazdasági helyzetében valutánk stabilizálását, amivel megadta a gazdasági munkálkodás lehetőségét. Teljes mértékben konszolidálta az ország közállapotait és e konszolidáció eredményeit tíz éven át nemcsak megtartotta, hanem fejlesztette is. Ez a konszolidáció biztosíthatta az ország kultúrális felemelkedését, iskolák ezreinek létesítését, az ifjúság millióinak egészséges és helyes nevelését. A konszolidáció munkájának betetőzését megakadályozta, vagyis inkább hátráltatja a világszerte bekövetkezett gazdasági romlás, ezért nem vagyunk még ma sem abban a helyzetben, amelybe mindnyájan teljes erővel törekszünk. Hosszú út van még az ország és ennek minden polgára előtt és a feladatok sokaságának elvégzésére mindannyiunk vállvetett munkájára, összetartására és egységre van szükség. A vezérlet gróf Bethlen István kipróbált, biztos kezében van, ezért reménylhetjük, várhatjuk szilárd meggyőződéssel a teljes megenyhülést hozó sikert.

Bethlen István e tíz év belső nagy munkája közepette kiemelte országunkat a külpolitikai izoláltságból is, ennek következményeként megszünt nálunk a győző államok részéről való költséges és hozzánk nem méltó ellenőrzés, lassan-lassan kiküzdötte az ország számára a külpolitikában is azt a helyet, amely, megcsonkitottságunk dacára is, megillet bennünket. Külpolitikai nehéz munkájának gyümölcse az, hogy nemcsak mi, hanem a népek tanácsa is foglalkozik immár a revizió kérdésével.

Az elmúlt tíz esztendő igazolta, hogy a békeszerződésekkel alkotott államok izoláltsága nem maradhat meg, el kell tünniök a mondvacsinált határoknak, Európa népeit ki kell vezetni elzártságukból és meg kell adni további létük alapját. Bethlen István fáradságos külpolitikai munkájának a most kialakult politikai légkör hozza meg majd az igazi eredményeit és ettől reméljük, a népek közé állított súlyos gazdasági korlátoknak, rossz határoknak a megszüntetését, ettől reméljük, már a közel jövőben, annak az időnek elérkezését, amikor gazdaságilag és külpolitikailag szebb napok virradnak erre a földre és biztositva lesz a mi boldogságunk is.

Az elmúlt tíz év kormányzati tényei és eredményei az ország minden lakóját hálára és ragaszkodásra kötelezik Bethlen Istvánnal szemben. Az ő munkásságát nem lehet eléggé méltatni és csak az az óhajunk lehet, hogy a Mindenható mennél tovább, menné hosszabb időn tartsa meg Bethlen Istvánt és az ő munkakedvét és munkásságát ez ország és a nemzet javára. Bizó lélekkel és beteljesülést hozó reményekkel tekintünk a jövőbe, ha tudjuk, hogy az ország kormánya Bethlen István kezében van, hogy továbbra is ő irányitja ennek az országnak a sorsát és ő jelöli ki azt az utat, amelyen mindnyájunknak haladni kell. Becsüljük meg azt az embert, aki érettünk van és érettünk fáradozik, legyünk hálásak hazánk fiának és bizzunk benne, mert ő az ország legnehezebb tíz évén vezetett át bennünket és ennek a tíz évnek keserves küzködése bizonyitja, hogy Bethlen Istvánban biznunk lehet és biznunk kell.

Spanyolország ünnepli az új köztársaságot

Szabadonbocsátották az összes politikai foglyokat

Madrid, ápr. 15. — (MTI.) Madridban a bekövetkezett fordulat óta nagy az újjongás. Városszerte gépkocsik száguldanak az új köztársasági zászlóval, ezenkívül vörös zászlók is láthatók. A munkások autón és teherautón vörös zászlókat visznek és az utcán a Marseillest éneklik.

Alfonz spanyol király spanyol földön töltött utolsó pillanatairól azt mondják, hogy a király a búcsúzás alkalmával nyugodtan viselkedett. Midőn beszélni akart, a meg indultságtól csak néhány szót tudott mondani. Ezután az Alfonzó herceg hajóra szállt, amellyel Londonba utazik.

A párisi lapok hasábosan foglalkoznak a spanyolországi eseményekkel. Több lap, így a Petit Parisiean és Echo de Paris rokonszenvvel nyilatkozik Alfonz spanyol király személyéről és utalt arra, hogy az uralkodó mindig őszinte barátsággal viseltetett Franciaország iránt. A várható további fejleményekről a sajtó általában tartózkodóan nyilatkozik.

Madrid, ápr. 15. — (MTI). Alfonz király kiáltványában hangsúlyozza, hogy nem akarja magára vállalni azt a felelősséget, hogy a nép akarata ellen cselekedjék. Mivel ő csak országa boldogulását tartja szem előtt, jónak látta elhagyni az országot. Marcia ezredes újabb kiáltványt intézett a katalénokhoz.

Barcelona, ápr. 15. — (Havas.) A fogház előtt tegnap késő este nagyobb tömeg gyült össze, amely zajosan követelte a foglyok szabadonbocsátását. A tüntetők még nem tudtak arról, hogy Marcia ezredes már utasitást adott a politikai foglyok kiengedésére. Minthogy a fogház kapui zárva maradtak, a tömeg kísérletet tette arra, hogy megostromolja és felgyujtsa az épületet. Az igazgató csak úgy tudta elejét venni a véres zavargásoknak, hogy

választás nélkül szabadon engedte a foglyokat,

azokat is, akiket közönséges bűncselekmények miatt ítéltek el. A tartományi főparancsnokság épületére kitüzték a köztársasági lobogót és a homlokzatot kivilágitották. A hivatali helyiségben a tüntetők letépték és darabokra szaggatták a király arcképét. Az első éjjel egy csoport, amelynek soraiban valószinüleg a kiszabadult gonosztevők vegyültek el,

tüntetést rendezett, amelynek során egy tüntető meghalt, többen megsebesültek.

Később az Ancha-utcában szintén összeütközés támadt, itt is egy tüntető életét vesztette, többen megsebesülek.

Alfonz spanyol király ma reggel 4 órakor Cartagénában a Prince de Bourban fedélzetére szállt két fiával együtt. Nem tudják hová utaznak. A királyi család többi tagjai délelőtt 10 órakor utaztak el Madridból Franciaország felé. Angol körökben valószínünek tartják, hogy a spanyol királyi család Angliában telepszik meg.

Csehország mindenki ellen

Egy olasz lap éles bírálata

Budapest, ápr. 15. — Egy római lap „Csehország mindenki ellen" cimü vezércikkben élesen bírálja a csehszlovák köztársaság politikáját. A cikkiró szerint ez a szláv törzs, amely századokon keresztül szolgaságban élt és a történelemben szinte páratlan szerencse folytán egyszerre urrá lett, mindent magának akar tulajdonitani és mindent nagy bőségben. A csehek két év óta szakadatlanul kiaknázzák a közelükbe jutott összes javakat. Csehországnak az a szándéka, hogy jól szervezett iparával felvehesse a versenyt Németországgal és uralkodjék a Duna medencéjén. A Skoda müvek, amelyeket a francia tőke táplál, 11 gyárral és 40 ezer munkással rendelkeznek cseh területen, azokon a vállalatain kivül, amelyek Romániában és Jugoszláviában gyártják a fegyvert és a hadianyagot. És mindezek mellett Benes még mindig nem tett le arról a reményéről, hogy ő lesz a leszerelési konferencia elnöke. Ha a német—osztrák vámunió valóban létrejön, akkor a magára maradt Csehország, az összemolás felé halad, mert cseh, román és jugoszláv vámegyezményről szó sem lehet.

gyermekszobák, kórhazak, klinikák, iskolák

padlójának burkolására különösen ajánlatos; a fapadlózatok hézagai a leghathatósabb terjesztői a különféle fertőző betegségeknek, mint a diphteritisnek

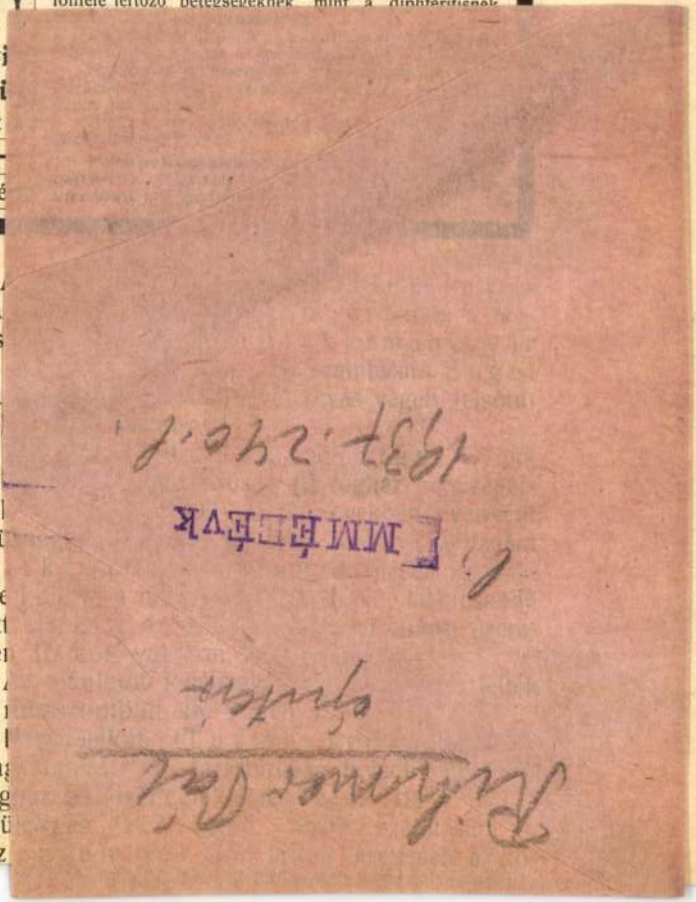

ár mellett. Ajánlatot tettek: Krantz Gábor (Nagyszeben) 25.000 kor., Kronberger Mór és fia (Budapest) 29.000 kor., Kalcsics Ferenc (Nagyszeben) 29.100 kor., Schwartz Róbert (Nagyszeben) 29.000 kor., Fakereskedelmi r. t. (Budapest) 29.010 kor., Neuschlosz-féle nasici tanningyár és gőzfürész r. t. (Budapest) 29.501 koronával.

A Neuschlosz-féle nasici tanningyár és gőzfürész r. t. ajánlata került elfogadásra.

Bálinc. [Krassó-Szörény m.] (Faeladás.) A bálinci m. kir. erdőgondnokság a kladovai erdőből kikerülő faanyag eladására (kikiáltási ár 5118 kor.) szeptember 21-én árverést tartott, mely azonban ajánlattevők hiányában eredményre nem vezetett.

Marosujvár. (Gépek eladása.) A marosujvári m. kir. főbányahivatal a sóbányaművek gőzgépberendezéseinek villamos-hajtóerőre átalakitása következtében leszerelt gépek eladására szeptember 17 én árverést tartott, mely azonban ajánlattevők hiányában eredményre nem vezetett.

Durand. [Szepes m.] (Faeladás.) Durand XVI. szepesi város nagyközség elöljárósága szeptember 16-án árverést tartott a tulajdonát képező erdő „B" üzemosztály 1. 2. sz. erdőrészletében 1905—1910. évre esedékes vágásterületén álló 4774·66 tömörköbm. haszonfa, 330·79 tömörköbm. tüzifa és 99·23 tömörköbm. lucfenyőfának 35738 k. kikiáltási ár melletti eladására. Mivel ajánlattevő nem akadt, módositott fizetési feltételekkel december havában ujabbi árverést fognak kitüzni.

Szeged. (Kórházi ruhanemüek tisz-

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

<Rihmer Pál>

könyve

<?. Városok a
múltban és jövő
ben. Bp. 1942.
128 l.

Emlitve

MMÉEKözl.

/1942/ 112 l.

nem citálandó

MAGYAR KIR. POSTA
MAGYAR KIR. POSTA
GYAR KIR. POSTA
T.
film-,
dó rt.
2.
Rihmer Pál
Épitésze

T. EUROPA RT.

Az Önök terjesztésében lévő kiadványokból részemre az alanti példányszámot kérem küldeni:

Collisban vagy ~~*Postán*~~ *(nem kívánt rész törlendő!)*

Magyar Nemzet		Film, Szinház, Irodalom	Független Magyaror.	Képes Sport	Rejtv. Ujság	Sztár			
köznap	vasárnap								
100	70	52	50						

Kelt Beregszász 1942. II. 5

„GLOBUS"
könyv és hirlapbízományos
aláírás.
BEREGSZÁSZ

MAGYARORSZÁG
50
FILLER
50
MAGYARORSZÁG
FILLER
46
ALC
BUDAPEST
MINTATÁVIRÓ HIVATAL
DEC 13 E6

Rihmer Pál

építész

l.

A Pesti Napló

1937. 11. 7. 18. l.

<Rihmer Pál>

cikke

(<>) Adatok és szempontok a magyar városépítés problémájához.

MMÉEKözl

1939. 35-36. sz.

Szezőnek az Ország Útja 1938. V. számában megjelent tanulmánya nyomán készült elődlásához

Elhangzottak a közép. tahoriak 1939. 4 an 2 ülésén.

1830. MANDARIN-KÖPENY, szi
diszitéssel. Japán, XIX. sz

ypettyes diszitéssel. India, XIX. sz.

ehér alapon rácsos rajz virágindákkal, közben lepkék, sár-
Francia, XVIII. sz. v.

ranyhimzés: ismétlődő virágok. Török.

em alapon, szines halvány selyemhimzéssel. XIX. sz.

alapon halványszinü selyemhimzéssel. XIX. sz.

Ő, brüsszeli modoru. Géptül alapon. XIX. sz

rsonyselyem és arany peremhimzéssel: virágokkal. XVIII—

eveles és virágos himzés. Magyar, XIX. sz. e.

ükrében zöld alapon, piros médaillonban tugra, keretében
e. f.

Rihmer Pál
építész.

Rihmer Pál: A modern templomépítésről. *Jelenkor* III. évf. 12. sz. p. 11.

— A táj jelentősége az építészetben és a városépítésben. *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye* LXXV. k. p. 1—7. 4 kép.

— A vár öreg házai között. *Építészet* I. k. p. 99—104. 10 kép.

2000.

2305.

20
17
18
24

Rihmer Pál

VÁROSI SZEMLE 1940

2. SZ. *Pálfy Ilona:* Német városok történelmi filmtárai. *Pápai Károly:* A londoni megyei tanács (London County Council) ötvenéves jubileuma. *Rihmer Pál:* Róma városfejlesztése és városrendezése. *Hergár Viktor:* Módszer a magyar vidéki városok övezeti tervének elkészítésére. *Peisner Károly:* Az új német városrendezési törvény és Berlin nagyszabású városrendezési tervezete. *Dr. Áfra Nagy János:* Mennyit ér Budapest földje? *Ruisz Rezső:* A budapesti lakáspiac fejlődése. *R. R.:* Budapest mezőgazdaságának fejlődése. — Nagy-London közlekedési és települési viszonyai. — Hazai és külföldi szemle.

A NEMZETI SZALON VEZETŐSÉGE:

ELNÖK:

† Gróf ANDRÁSSY GYULA v. b. t. t.

ALELNÖKÖK:

Gellért Jenő Horvai János

IGAZGATÓ:

Déry Béla

ÜGYÉSZ:

Dr. Képessy József

MŰTÁROS:

Kató Kálmán

PÉNZTÁRNOK:

Eckstein M. Miklós

TITKÁR:

Bende János

TISZTELETBELI TAGOK:

† Benczúr Gyula
† Munkácsy Mihály
† Szinyei Merse Pál
Eugen svéd királyi herceg

Rihmer Pál

2. *Olaszországba szóló ösztöndíjat* a római Magyar Intézetbe teljes ellátással Rihmer Pál okl. építészmérnöknek.

József nádor 1938/39

188. l.

MÁSODIK RÉSZ

ÉVKÖNYV

beérkezettek figyelmét arra, hogy *itt nemcsak arányszámról van szó, még csak gazdasági térfoglalásról sem, hanem jóval többről: az azzal együttjáró kötelezettségekről, a vagyon, a jövedelem kulturális kötelezettségeiről.* Többek között az élő és haladó magyar képzőművészetről. *Ne azt nézzék, hogy ki kinek, hol, mikor dolgozott, hanem mit alkotott!* Ne törjenek pálcát azok felett, akik nem adták el magukat és művészi meggyőződésüket, hanem azt a kezet fogadták el, amelyik feléjük nyúlott, anélkül hogy cserébe meggyőződésük feladását követelte volna, — akik az egyetlen lehetséges megoldást választották, hogy megélhessenek és egyidőben alkothassanak! Ha pedig nem bíznak saját ítéletükben, — s ez csupán önvizsgálat és őszinteség kérdése, — akkor *kövessék a példát és hallgassák meg a műértő tanácsot. De mindenképpen az élő és független művészetet támogassák, ne az elmúltat vagy megalkuvót.* Gondoljanak arra, hogy a már nem élő művészek műveiért sokszorosát fizetik annak, amit a művész életében értük kapott, s a különbözet spekulánsok kezébe jut, — az élő és kiváló művészeknek pedig sokszor anyagra, eszközre sem telik! Emlékezzenek arra, hogy a művészet sohasem állt meg egy ponton, hanem mindenkor alakult és haladt, s az utókor nem azokat tartja számon, akik megrögzíteni kívánták, hanem azokat, akik előbbrevitték!

Szavunk tehát a keresztény középosztályhoz szól és annak is magasabb műveltségű és igényű, elfogulatlanabb tagjaihoz, akik a zsidótörvénnyel nemcsak gazdasági, hanem kulturális kötelezettségeket vállaltak; kötelezettséget többek között az élő és haladó magyar képzőművészettel szemben is!

Rihmer Pál

KÖNYVEK

Rónyer Pál

Hat könyv

Egyre többször üti ki a kezünkből a könyvet az ujságárus, egyre több fegyelemre van szükségünk, hogy örök dolgokra figyeljünk s ne a rádió híreire. A könyvek egyre reménytelenebbül gyülő halmazából ezt a hatot válogattam ki. Mind a hat fiatalember műve, egyik, a legfiatalabbé, az ifjú Kosztolányié. Az ő kedveért betűrendbe raktam őket: arany ABC.

*

Bárányné Oberschall Magda, a jeles fiatal műtörténész, *Magyar bútorok* címen adott ki egy kis könyvet az *Officina Képeskönyvek* sorozatban. A sorozat két szerkesztője dícséretes buzgalommal igyekszik azon, hogy kiadványaikat a népszerűsítő szándék ne tegye az olcsó népszerűség áldozatává. Ez sikerül is nekik, de választott »műfajukkal«, a képeskönyvvel, nem tudnak megbirkózni. A képeskönyvben a szöveg nem választható el a képtől s terjedelme nem haladhatja meg sokkal a képkísérő szövegek terjedelmét, vagy pedig a szövegnek is illusztratív jellegűnek kell lenni. (Utóbbira remek példa az első s talán legjobb kötet, a *Régi Pest-Buda,* melyben a régi képek közé egykorú városleírásokat ékelt az ügyes szerkesztő.) Ha pedig nem ragaszkodnak már a képeskönyv-jelleghez, akkor több teret kell adni szerzőiknek, mert szemmelláthatólag vergődnek e felemás, se nem tanulmány, se nem bevezetés, nemtudommiműfaj kordájában, mint a *Magyar bútorok* kitűnő szerzője.

Ebben a formában majdnem kárré megy Bárányné szakavatottsága, pedig arra a kitűnő képanyag összeállítása is rávall. Bútortörténeti összefoglalását minduntalan megtörik a beleékelt bútorleírások, melyek viszont a kötet végén sorjazó képek nélkül érdektelenek. (Az előre-hátra való lapozgatást ugyanis nem lehet megkövetelni a nemszakmabli olvasótól, kit nem lehet fárasztani akkor, amikor éppen hozzáédesgetni akarjuk a komolyabb érdeklődéshez.) Igy nem kap egységes stílustörténeti áttekintést az olvasó, viszont zavarja őt a sok terminus technikus is, miket könnyebben érthetne meg, ha mindjárt mellettük láthatná a leírt bútort is.

Mindez a gáncs a keretet éri s nem a szerzőt, ki ebben a lehetetlen formában is igyekezett betölteni a tudomány népszerűsítésének tudós számára bizony néha terhes hivatását. Dícséretére többet nem is mondhatunk annál, hogy a magyar bútortörténet népszerűsítőjének azért is nehéz a dolga, mert ez a tudomány nálunk

Kivitel:

Év	Litvánia Németorsz. részesedés	Litvánia Angolorsz. %-ban	Lettország Németorsz. részesedés	Lettország Angolorsz. %-ban	Esztország Németorsz. részesedés	Esztország Angolorsz. %-ban
1930	59·5	19·5	26·6	28·4	30·1	32·3
1936	10·8	48·4	30·8	35·0	22·5	36·6
1937	16·5	46·4	35·1	38·4	30·5	33·9
1938	26·8	39·4	33·5	41·8	32·2	34·0
Behozatal:						
1930	48·5	7·7	37·1	8·5	28·3	8·6
1936	9·3	36·5	38·4	21·5	29·8	17·9
1937	21·8	27·9	27·1	20·7	26·1	16·7
1938	24·5	30·9	38·9	19·1	31·1	17·9

Az összeállítást figyelmesen vizsgálva megállapítható, hogy *Németország árucsereforgalma a balti államokkal fejlődőben van, viszont Anglia áruforgalma vagy változatlan, vagy visszaeső tendenciát mutat.*

Németország növelni tudta kivitelét az utóbbi két évben Eszt- és Lettország felé, míg litván viszonylatban kivitele csökkent és behozatala emelkedett. Anglia kivitele hasonló időszakban Lettország és Litvánia felé csökkent, importja viszont Esztországból és Lettországból emelkedett. Németország gazdasági előretörése elsősorban politikai, illetve diplomáciai sikereinek eredménye, de közrejátszik ebben az a körülmény is, hogy az Ausztriával és a Szudétaföldđel megnövekedett német felvevő piac egyre nagyobb vonzóerő a balti államokra, melyek állandóan jelentékeny disznó-, vaj-, tojás- és egyéb mezőgazdasági termékekből származó exportfeleslegekkel rendelkeznek.

Statisztikus

A középosztály és a képzőművészetek

A keresztény középosztály a társadalmi egyensúly biztosítását célzó, úgynevezett zsidótörvénnyel jelentős kötelezettséget vállalt magára. Vállalta, hogy ellátja nemcsak a gazdasági, hanem a kulturális szerepet is, amit mindeddig a zsidóság töltött be tagadhatatlanul magas számarányban és jelentős eredményekkel, sőt a középosztály vállalta, hogy eredményesebben és jobban tölti be a szerepet.

Fitymáló olvasók számára megnyugtatásul ki kell jelentenem, hogy kulturális szerepről ezúttal nem minőségi, hanem mennyiségi értelemben van szó, tehát a kulturális szerepnek is inkább gazdasági vonatkozásairól. Természetszerű, hogy a zsidóságnak középosztályú elhelyezkedése és anyagi ereje egy mennyiségileg értelmezett kulturális életben jelentős szerepet juttatott. Míg a keresztény középosztály a nagyvárosban is gyakran kisvárosi, vagy vidéki jellegű életet élt: rokonsági és klikk életet, esetleg erejét meghaladó reprezentatív életet, — addig nagyrészt az erősen urbánus hajlamú és nagyobb anyagi erejű zsidóság alakította ki azt az életformát, amit európai értelemben nagyvárosinak nevezünk. Túlnyomó arányban a zsidóság látogatta a szórakozóhelyeket, színházakat, hangversenyeket, kirándult és utazott. Sajtójáról, irodalmi szerepéről eleget

Az Ország Útja 1939. 8. 20

hallottunk. Nem volt jelentéktelen szerepe a képzőművészetek pártolásában sem.

Szólnunk kell tehát a képzőművészetek sorsáról a megváltozott helyzettel kapcsolatban és arról a nem jelentéktelen veszedelemről, ami élő és haladó képzőművészetünket, független és alkotó művészeinket fenyegetheti. A művészi élet ismerői számára köztudomású, hogy a keresztény középosztály a közelmultban egyre kevesebbet áldozhatott a művészetekre és ha áldozott is, ízlését többnyire erősen társadalmi gyökerű konzervativizmus hatotta át. Építészetre viszonylag többet áldozott, hiszen a családiházépítés konzerváló ösztöneinek megfelelt, hamarább felismerte az új építészet gyakorlati vonatkozású és könnyebben tudatosítható előnyeit, azokat össze tudta egyeztetni romantikus hajlandóságaival és így végső fokon egy jó átlagos polgári architektúrát hívott létre, illetve támogatott. A festészetet, szobrászatot azonban kevéssé támogatta, megnyugodott abban, hogy ezt a kötelezettségét fokozatosan *az állam és a főváros* vették át, és ha támogatta is, ízlését bizonyos idejétmulta naturalizmus jellemezte, holott közismertek a naturalista művészi irány eredendő kapcsolatai éppen azzal a mult századbeli materialista eszmevilággal, amit ugyanakkor középosztályunk méltán ostoroz. Támogatását tehát egy inkább műiparnak nevezhető és erősen üzleti szellemű naturalista képzőművészeti tevékenység élvezte, tehetősebb tagjai pedig szívesebben vásárolták a már jól bevált értékeket, többnyire elhalt művészek alkotásait.

A zsidóság sem volt mentes a sznobizmustól, aminek azonban a zsidóság közéleti, társadalmi kirekesztettsége és ezzel is a fokozott haladottság színében feltűnni akaró jellemvonása más irányt szabott: sznobizmusa nem a bevált értékek felé, hanem éppen az új, *különleges* alkotások és irányzatok felé hajtotta. Ilymódon nem egyszer sznobizmusával is az élő és haladó művészetet támogatta és lehetőséget nyujtott független és alkotó szellemű művészek fejlődésére, kibontakozására. Jelentős szerepe volt itt annak is, hogy míg a keresztény középosztály nem éppen vitathatatlan művészi ízlése erős önbizalommal párosult, addig a zsidóság tehetősebb tagjai, különösen a hamar felemelkedettek, nem egyszer beismerték járatlanságukat, és *műértőkre bízták a vásárlást*, ami által egyben üzleti érzékről is tanuságot tettek, hiszen valódi, sőt jövendő értékekhez jutottak.

Ezek a körülmények eredményezték azt, hogy független és alkotó szellemű művészeink a helyes ítélettel irányított közületi támogatáson és néhány magas műveltségű keresztény műbaráton kívül főleg a zsidóság anyagi erejének köszönhették megélhetésüket és ezzel oly szorosan összefüggő fejlődési lehetőségeiket. Miután művészetbölcseleti kérdésekbe ezúttal nem kívánunk bonyolódni, s a kérdést inkább gazdasági oldaláról feszegetjük, — nem sokat jelent, hogy ez az áldozatkészség sznobizmusból eredt-e vagy sem. *Mert ennek az áldozatkészségnek tagadhatatlanul nagy szerepe volt abban, hogy kibontakozhatott az az új és haladó magyar képzőművészet, melynek európai színvonala kétségtelen, s amelynek ezzel egyértelmű magyarságát, a magyar tájjal és formaérzéssel való mély összefüggéseit csak azok vitathatják, akiknek az utóbbiakhoz nincs sok közük, de nincs áttekintésük az új európai törekvésekről sem*, azonfelül mindenütt a napi politika, a személyes és osztályérdek szennyes levét zudítják a szellemi kérdések tiszta vizébe. Akik zsidóbérenceket, elfajzott művészetet emlegetnek jól bevált receptek szerint és készen állnak arra, hogy kituszkolják, kisemmizzék legkiválóbb művészeinket, elfoglalják a kiürítettnek vélt sáncokat és ott a magyar művészet helyett saját zsebük ügyét szolgálják, művészet címén pedig egy áporodott naturalizmust vagy legjobb esetben az új törekvések sietve elsajátított külsőségeit.

A kiürített sáncokba most folyik a bevonulás, egyelőre még csak gazdasági téren, és csak ezután következik, amivel a gazdasági térfoglalás együtt jár: a kulturális kötelezettségek és áldozatok. Úgy tudjuk, hogy egyelőre középosztályunk műveltebb, hajlékonyabb, nagyobb igényű tagjai tartják bevonulásukat, éppen azok, akikhez hasonló műveltségűek közül került ki az eddigi néhány keresztény műbarát; a nagyobb stallumok cserélnek gazdát, amelyeknek betöltői a multban sokat áldoztak a képzőművészetekre. Fel kell hívnunk tehát az újonnan

Rihmer Pál

AZ ORSZÁG ÚTJA.

Megjelenik havonként. Szerkesztik: BRANKOVICS ISTVÁN, DESSEWFFY GYULA gróf. Szerkesztőség: Budapest, IV., Váci-u. 46. II. 3. Előfizetési ára egész évre 5 P, egyes szám ára 50 fillér.

1938. MÁJUS, II. ÉVF., 5. SZÁM. Puskás Lajos: Utyessenics Fráter György. *Moravek Endre:* Feladataink a nemzetiségtudomány körül. *Bodor György:* Az új sajtójavaslat. *Pusztai Sándor:* A korlátolt forgalmú birtokok gyarapodása. *Rihmer Pál:* A magyar városépítés problémája. *Szeberthy János:* A délamerikai kivándorlás és a magyarság. *Áfra Nagy János:* A zsidókérdésről. *Boykó Viktor:* Magyarság, kereszténység, zsidóság. SZABAD SZÓSZÉK: *Dessewffy Gyula:* Politikai közvéleményünkről. *Bóka László:* Népi kultúra, irodalmi népiesség, népi gondolat. *Brankovics István:* Középosztály és disszimiláció. *Bóka László:* A csehszlovákiai magyar fiatalság új folyóirata. — Könyvszemle.

Rihmer Pál

cikk

AZ ORSZÁG ÚTJA. 1938

~~NOV.~~—DEC. *11. SZ. Barankovics István:* A Felvidék visszatér. *Nagy Tibor:* Szemere Bertalan. *Ruisz Rezső:* Cseh gazdaságpolitika a magyar Felvidéken. *Bölöni István:* A nemzetiségi kérdés rendezése Romániában. *Szemlér Ferenc:* Az erdélyi irodalom. *Marék Dénes:* Mezőgazdasági kartel vagy szövetkezet. *Szende Zoltán:* A tekintélyállam és korporativizmus Európában. *Perényi József:* A franciaországi ~~magyarellenes~~ propaganda. *12. SZ. Bóka László:* Nemzedékünk tanítómesterei: Móricz Zsigmond. *Szende Zoltán:* A hatvanéves Bulgária. *Rihmer Pál:* A mai építészet szelleme és a biedermeier. *Haidekker Sándor:* Gazdasági struktúraváltozás és a külkereskedelem. *Szabados Mihály:* Agrárszociális helyzetünk. *Szécsi János:* A pesti nyomorgyűrű.

TEGNAP ÉS MA

Papir és irodalom

Ritkán felel olyan egyhangu visszhang közérdekü közbeszólásra, mint felelt a magyar sajtó Makkai Sándor püspök cikkére, melyben több papirt követelt a napilapok számára, hogy több helyet adhassanak a lapok a magyar irodalomnak. Politikai pártállásra való tekintet nélkül, az egész magyar sajtó magáévá teszi ezt a kivánalmat s nem is lehet kételkedni benne, hogy a lapok még e papirinséges világban is megkapják azt a papirtöbbletet, mely módot nyujt arra, hogy a magyar sajtó megint teljesithesse kötelességét a magyar irodalommal szemben. Elsőrendü érdek ez, igazán nemcsak a „szakma", az irók és a lapok érdeke, hanem az egész nemzeté.

A kérdésnek van egy gyakorlati s van egy eszmei oldala. A gyakorlati oldal azt bizonyitja, hogy a papirkorlátozás valósággal inségre itéli a magyar irók nagy többségét. Nem minden iró alkalmas arra, hogy szerkesztőségi köteléken belül dolgozzék, arról nem is beszélve, hogy nem mindegyik olyan szerencsés. Különös és visszás szerencse ez: a magyar iró áldja Istenét, ha egy szerkesztőség viszonylagosan biztos fedelét tudja feje fölött s ugyanakkor tudja, hogy a hirlapirás csendesen, de biztosan öli benne az irót. Ez nem tegnap óta van igy, hanem csaknem száz esztendeje vagy legalább is hatvan-hetven esztendeje, mióta korszerü hirlapokat nyomtatnak Magyarországon. Ez a mi mesterségünk olyan, hogy az ember sokáig azt hiszi, csak a kamatokat költi; s egy napon, husz vagy harminc esztendei ujságiróskodás után az iró észreveszi, hogy már régen a tőkét költi. Azok a szerencsésebb természetü irók, akik értenek a hivatás másféle müfajaihoz is, értenek szinházhoz, mozgóképhez, néha, rendkivüli esetekben, talán tudják függetleniteni magukat az ujságirástól; de itt is mennyi a megalkuvás a művészi meggyőződéssel, kényszerü iparkodás és odasimulás a lehetségeshez! Igen, — s az irodalom igy érezte meg ez elmult évtizedekben —, talán mégis szerencsésebb megoldás a magyar iró számára a szerkesztőség robotja, a mindennapos cikkirás, amely lassan őröl, amelytől ugy kell ellopni, a reggeli vagy délutáni órákban, azt a két-három órát, amikor az iró regényének vagy tanulmányainak élhet! De nem minden iró alkalmas arra, hogy a kétféle munkához, az irói és ujságirói feladatokhoz szükséges idegrendszerrel rendelkezzen. S csak a nagyon szerencsés kivételek engedhették meg maguknak, még a régi békében is, a fényüzést, hogy szerkesztőségi köteléken kivül maradjanak s ugynevezett „szabad" irói munkásságból is megéljenek.

S még ezek is, a kivételesek, reá voltak utalva a napisajtóra: a tárcarovat vagy a cikkrovat adott az irónak népszerüséget, terjesztette nevét, hirét. Az irók sokat kaptak a magyar sajtótól, igaz, hogy mindent, amit kaptak, bőségesen vissza is fizették: megteremtették azt a szerencsés, egyedülvaló, tehetséges és érdekes magyar ujságirást, mely mindig kissé irodalom is volt, megteremtették azt az irodalmat, mely sajátosan vegyült a napilap időszerü anyagával. Ezért fejlődhetett a magyar sajtó oly kivételes szintre, mint kevés kis nemzet sajtója Európában. Most éppen az a veszély, hogy az irók és a lapok nem tudnak a szükebb keretek között együttdolgozni; ismétlem, ez nemcsak a „szakma" veszélye. Az irók nagy többsége egyszerüen nem tud megélni, ha nem dolgozhat napilapba: ez a valóság, a kérdés gyakorlati oldala s ezen sürgősen segiteni kell. Másik, eszmei része a kérdésnek, hogy az egész magyar irodalom, tehát a nemzet szellemi egysége szenvedi meg ezt a törést, ezt a néma szakadást. Az irodalom egy nemzet életében nem lehet papirkérdés, a nemzet életének egyik valóságos feltétele ez. A magyar iró nem nélkülözheti a napilapok dobogóját. Válságos időkben sokmindent megvonhat magától a nemzet s nem vallja kárát, de a szellemi termelés korlátozása veszedelmesebb minden nélkülözésnél. A kérdés megérett a megoldásra és segitségre, Makkai püspök kimondta, az irók és a sajtó feleltek reá; nem is kétséges, hogy akiknek ez a dolguk, most már cselekedettel is felelnek.

Márai Sándor.

LEGUJABB

Buenos Aires, jan. 9. (Havas.) Félhivatalos forrásból cáfolják azt a Montevideóból származó hirt, hogy Braziliában forradalmi mozgalom tört ki. Azt mondják, hogy csupán katonai gyakorlatokról és Jodin rio grandei közmunkaügyi miniszter lemondásáról van szó. Az országban teljes a nyugalom.

Só mulatást

és sok-sok udvarlót szerez hölgyeinknek a magyaros báli ruha! Ha egyszer a tükör elé áll akármelyik modellünkben — nem ismer magára! Mindenkit szebbé varázsolnak ruhakölteményeink, amelyeket

TÜDŐS KLÁRA

tervezett ezer finom ötlettel és választékos izléssel . . . Keresve sem talál szebb keretet egyéniségének; s amellett, hogy egyik szebb, mint a másik — még sem kerül sokba! . . .

Magyart a Magyarnak a - Magyar Divatcsarnokból!

Vallenius tábornokkal a sarkvidéki hadszintéren

Egy fehér gépkocsi utja 33 fokos hidegben

Copyright by Pesti Hirlap and Skandinavisk Press

Irta Irving W. Benson

Utánnyomás kivonatosan is tilos.

Rovaniemi sarkövi uj, modern szállodájában ritkán kopogott egyszerre annyi irógép, mint most. A nagyszerü fehér épületben, amely az utóbbi években kivivta a Finnországot járó külföldi utasok megérdemelt csodálatát, az ideérkezett ujságtudósitók főhadiszállását rendezték be és most ebben a legészakibb szállodában nyüzsgő fényképészek és tudósitók idegen szavai töltik meg a világos üvegcsarnokot. Leginkább a svéd, norvég és dán nyelvet hallani, de sürün keveredik ebbe az együttesbe angol, francia és olasz beszéd is.

Rovaniemi kicsiny, mintegy hatezer lakosu helység, amelyet a finn Lappföld fővárosának neveznek. Az alacsony faházakat elboritja a vastag hótakaró, amelyet a természet, mint a finnek hüséges szövetségese, teritett a veszedelemben forgó országra. Csak a turistaszálló háromemeletes, sima homlokzatu épülete emelkedik ki a csillogó fehér szőnyegből. Ez a tanyája a sallai hadszintér haditudósitóinak. Az épület másik részében *hadikórházat* rendeztek be.

A főparancsnok meglátogat husz katonát

Vallenius tábornok, a finn északi haderők főparancsnoka, akinek hadműveleteit éppen az utóbbi időben az egész világ bámulva figyeli, megengedte, hogy elkisérjem egyik éjszakai utjára *fehérre festett gépkocsiján* a sallai frontra. *Rovaniemi* holdvilágos, üres utcái csakhamar elmaradtak mögöttünk az éjszakában. Az álcázott Ford-kocsi szinte zajtalanul siklott a havas országuton. A hó keményre fagyott, mint a cement, a kerekek *Kemijärvi* falucska felé gördültek. Vastag hópelyhek jártak fürge táncot a kocsi tompitott fényében, amikor elértük a finn őrszemeket.

Fogcsikorgató a hideg itt a kocsiban, bár a lábunkat pokrócba csavartuk és az ablakok szinte légmentesen zárulnak. A hőmérő már *33 fokkal süllyedt a fagypont alá*, amikor Rovaniemiből elindultunk. Metsző éjszakai szél süvit Európa legkalandosabb harctéren. *Kemijärvi* közelében egy katonai sátor mellett áll meg a kocsink. *Vallenius tábornok meglátogatja a husz katonát*, aki itt teljesiti kötelességét. Sátruk padmalyát szalmával szórták be, az egyik sarokban pedig kályha pislog, amely kitartóan melegiti ezt a fagyos helyet. A katonák vastag fehér rénszarvasbundába öltöztek, fáradt kék szemükben viszszatükröződik az imbolygó fény. Ezt a kicsiny tábort több izben megtámadták az orosz bombavető repülők, de alig okoztak kárt, pedig sok bombát ejtettek le. A finn légvédelem az utóbbi hetekben nagyot fejlődött, kitünően megszervezték. A sarkköröntuli, kihalt vidék minden része valamely felelős központhoz tartozik, ahonnan az utasitásokat kapja.

Vallenius tábornok, akinek egyenruháját báránybőr szegélyezi, az egyik katonának kartársként mutat be engem és hozzáteszi, hogy valamikor *ő maga is gyakran szerepelt mint haditudósító*. A viszony a katonák és a parancsnok között szivélyes. A finn katonák egyéni teljesitményei valóban csodálatot érdemelnek. Megismerkedtem egy emberrel, aki orosz fogságba került. Valósággal letépték testéről a ruhát, *de egy szál ingben megszökött* és magas lázzal érkezett meg csapattestéhez. Hallottam egy katonáról, akinek lábszárát lövés érte, de ő nem adta fel a harcot, hanem tovább is biztos kézzel fogta puskáját az ellenségre. Egy másik katona *sok kilométeren át cipelte a legközelebbi kórházig sulyos sebesült bajtársát*, akit az oroszok a földön fekve hagytak. Ott a bátor harcos életét sikerült megmenteni. Sok-sok részletet, egyéni sorsot láttam és hallottam itt a sallai fronton; valamennyien megkapóan tanuskodnak ennek az egyenlőtlen hősi harcnak drámai feszültségéről.

Megint hóval fedett utakon halad a kocsi. *Közeledünk az északi hadszintér tulajdonképpeni harci szakaszához.* Közben nappal lett, de csak lomha, feketés szürkület terjeng a hallgatag vidék fölött, jelezve, hogy a hosszu sarki éjszaka néhány órára megszakad. Havas erdőkön át visz utunk; a fák karcsu törzsei méltóságteljesen meredeznek a fagyos téli reggelben. Mintha mesebeli erdőben járnánk, ugy csillog a pazar, fehér pompa, amint kocsink vékony fénycsóvája tovasuhan rajta. Nem is sejtené senki, hogy a havas természet *fegyverekkel van tele*, hogy a hótól fehér fagak *vastag ágyucsöveket rejtegetnek*. A terep álcázása olyan mesteri, hogy *alig néhány méternyi távolságból én sem vettem észre a lövegeket*. A téli erdő olyan mozdulatlanul feküdt előttem, mint valami békés oázis.

Itt, ezen a terepen, amelyet *Vallenius* tábornokkal együtt jártam be, *orosz katonák ezrei lelték halálukat. Oriási tömegsirokat ástak itt* és egyszerü fakeresztekkel jelölték meg a véráztatta harc szinhelyét.

Távolból légcsavarok bugását halljuk. Fehérruhás sícsapatok majdnem nesztelenül siklanak az erdőkön átvezető keskeny ösvényeken. *A földön fagyott kenyérdarabok, széttaposott cipők hevernek, rozsdás fegyver, rongyos zubbony* — néma tanui a szörnyü küzdelemnek. Hópelyhek borulnak rájuk sürü takaróként.

Valahol *bomba robban.* A tompa becsapódási zaj sokáig rezdül a magányos csendben. Lövések követik egymást gyors egymásutánban. Messze, nagyon messze mintha *lobogó fáklya zuhanna lefelé*. Az égboltot finom vörös fátyol vonja be — a röt fény lassan eltünik a fagyos szürkület ködében.

Este igy szól a finn hadijelentés: „A sallai hadszintéren ellenséges repülők katonai pontokat igyekeztek bombázni. *Egy orosz repülőgépet lelőttünk . . .*"

Az Első Magyar Részvény-Serfőzde

PARACELSUS SÖR -ét

alábbi helyeken tartják állandóan frissen csapolva:

Góbé Vendéglő-Söröző, VIII., Rákóczi-ut 41.
Gundel Szent Gellért éttermel, XI., Szent Gellért-tér.
Özv. Gyulay Frigyesné söröző je, I., Uri-utca 26.
Hági Söröző, Szita Lajos, VII., Huszár-utca 7.
Hangli Söröző, V., Deák Ferenc-utca 2.
Holub Rezső Korona Söröző je, IV., Kossuth Lajos-utca 12.

A nagy tápértékü barna idénysör — amig a készlet tart — palackokba lefejtve is kapható: kávéházakban, vendéglőkben, füszer- és csemegeüzletekben. Vidéken összes raktárosainknál, minden jobb étteremben, kávéházban és csemegeüzletben.

Folytatólagos közlemény

NAPI HIREK

Korcsolyázás

Minden télen valóságos búbánatom a korcsolyázás, helyesebben: a nem-korcsolyázás. Ha jégpálya mellett visz el az utam, félóráig rosszkedvü vagyok utána. Ha csörömpölő korcsolyával, kipirult arccal jönnek lányok, fiuk, felnőttek, gyerekek a jégről, belém nyilallik az önvád: hát te miért nem korcsolyázol az idén sem? ...

Ebben az „idén sem"-ben ott van az is, hogy tavaly éppugy nem korcsolyáztam, mint az idén, tavalyelőtt éppugy nem, mint az azelőtti télen ... megmondjam, mióta nem korcsolyáztam már? Inkább nem mondom, olyan régen.

Pedig ha valaki, akkor én igazán szenvedélyesen szerettem korcsolyázni és ha megkérdeznének, hol gyökereznek gyermekkorom legszebb emlékei, azt felelném: szülővárosom korcsolyapályájának jegében. De hajh! — Villonnal szólva — hol van már a tavalyi hó és hol van már a régi-régi jég, amely azt a gyermeket hordozta csillogó páncélján, aki immár szintén nincs sehol?! ... Csak egy furcsán gyerekes felnőtt maradt az egészből, aki évről-évre halogatja, hogy ujra korcsolyát csatoljon a lábára és mivel a szándéknál nem jut tovább, fájdalmas önváddal irigykedik azokra, akiknek sikerül, ami neki sehogysem akar sikerülni. Hogy miért nem? — nehéz ezt megmondani, csak annyit tudok: nincs különösebb oka, semmi leküzdhetetlen akadálya. De annyit már megtanultam az életben, hogy igen gyakran keresztüljutunk a leküzdhetetlen akadályokon, de majdnem mindig megtorpanunk olyanoknál, amelyeket csak át kellene lépnünk. Hogy nincs időm kimenni a jégre? Nem igaz, mert annyi haszontalanabb és kevésbé kedves dologra fecsérlek időt, hogy erre bizvást juthatna. Hogy nincs korcsolyacipőm, mert állandóan félcipőt hordok? Ez sem az igazi ok, mert a pénzzel is ugy vagyok, mint az idővel: ritkán költöm arra, amire igazán szeretném. Talán csak lustaság az egész, talán csak kényelemszeretet, talán — és ez a legvalószinübb — valami öntudatlan félelem: hátha ma már nem volna olyan gyönyörüségem a korcsolyázás, amilyen valamikor volt, mert „azt" a jeget, amelyen „az" a gyermek siklott tova, ugysem találnám meg többé ... És ma már elpottyanni sem volna olyan édes ... potytyantam már azóta eleget és fájdalmasat, jégpálya nélkül is ...

(—thy)

— **A távozó görög követ a kormányzónál.** A kormányzó kedden délután 1½ órakor búcsukihallgatáson fogadta *Panayotis Pipinelis* távozó görög követet, mely alkalommal őfőméltósága a magyar érdemrend nagykeresztjét nyujtotta át a követnek. A kormányzó ur és neje őfőméltóságaik ezt követőleg villásreggelin látták vendégül a követet.

— **Kanonoki kinevezés.** XII. Pius pápa Bubnics Mihály megyéspüspök előterjesztésére Pajer János apostoli protonotáriust, putnoki plébánost a rozsnyói székeskáptalan kanonokjává nevezte ki.

— **Ebéd a brazíliai követségen ifj. Horthy Miklós tiszteletére.** Octavio Fialho, Brazilia budapesti követe, kedden ebédet adott a követségen ifj. *Horthy Miklósnak*, Magyarország rio de janeiroi követének tiszteletére. Megjelent *Varga József* kereskedelem- és iparügyi miniszter, *Nickl Alfréd* követ, meghat. miniszter, *Baranyay Lipót*, a Nemzeti Bank elnöke, *Takács Konstantin* igazgató, *Lamotte Károly*, a Kereskedelmi Bank elnöke, *Simontsits Elemér* igazgató, *Kálmán Henrik*, az Angol-Magyar Bank elnöke, *Heltay Béla* igazgató, *Hollós Ödön* igazgató, *Chorin Ferenc*, a GyOSz elnöke, *Gyulay Tibor*, az ipar és kereskedelmi kamara főtitkára, *Rosslay Nándor*, a Külkereskedelmi Hivatal igazgatója, gróf *Pongrácz Vilmos*, a Magyar Egyiptomi Kereskedelmi Társaság igazgatója, *Thály Ernő* igazgató, *Szentgyörgyi József* igazgató, *Zsilinszky Gábor*, a Nitrokémiai gyár igazgatója, *Bengel Sándor* altábornagy, gróf *Szapáry Antal*, *Pedro Rocha* kapitány, a braziliai tájékoztató iroda elnöke. A jelenvoltak a dunamedencei államoknak Braziliával való árucseréjéről folytattak eszmecserét.

— **A magyarul tudó köztisztviselők külön fizetési pótlékot kapnak Törökországban.** A napokban kibocsátott miniszterlanácsi rendelet Törökország magyar barátainak bizonyára nem kis örömére ugy intézkedik, hogy az olasz, francia, angol, német és orosz világnyelvek mellett a magyar nyelv is vétessék fel azok közé a nyelvek közé, amelyeknek tudása a tisztviselőket külön fizetési pótlék élvezetére jogositja. Ugyanez a rendelet intézkedik vizsgáztatóbizottságok összeállitásáról is. Ennek értelmében a magyar nyelvre Ankarában külön bizottságot állitottak fel. A magyar bizottság tagjai Hamit Zübeyr Kosay és Rásonyi László, az ankarai egyetem hungarológista tanára, az ankarai magyar intézet igazgatója.

— **Mária jugoszláv anyakirályné születésnapja.** *Mária jugoszláv anyakirályné* — mint Belgrádból jelentik — kedden ünnepelte 40. születésnapját. Ez alkalommal hálaadó istentisztelet volt a dedinjei királyi kastély kápolnájában, melyen résztvett II. Péter király, Mária anyakirályné, Pál herceg és Olga hercegnő is.

— **Kitüntetés.** A kormányzó Krause Rolf rigai tb. magyar konzulnak az északi államokban rendezett magyar képzőművészeti kiállitások előkészitése és rendezése körül kifejtett eredményes működéséért a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét adományozta.

— **Aláirták a magyar-görög egyezményt.** Kedden a külügyminiszter állandó helyettese és a budapesti görög követ egy magyar-görög áruforgalmi és fizetési pótmegállapodást irtak alá. Ez a pótmegállapodás a korábbi magyar-görög kereskedelmi megállapodások érvényét meghosszabbitja és azokat bizonyos módositásokkal és kiegészitésekkel látja el a két ország között lebonyolódó áru- és fizetési forgalom megkönnyitése céljából.

— **Csilléry András ujévi üdvözlése.** a Magyar Élet Keresztény Községi Pártja kedden este üdvözölte elnökét, *Csilléry Andrást* az uj esztendő alkalmából. A Wolff Károly Klub és a párt nevében dr. *Cselényi Pál* orsz. képviselő köszöntötte Csilléryt, aki válaszában általános helyeslés közben hangoztatta, hogy erősnek, keménynek és elszántnak kell lennünk, mert csak erős nemzet számithat a külföld előtt megbecsülésre, barátságra. *Aki nem akarja a trianoni revíziót, az nem lehet bardt, csak ellenség.* Az üdvözlések után ünnepi vacsora volt.

— **A Nemzeti Casino** közgyülését jan. 28-án, vasárnapi déli 12 órakor, a Széchenyi-ebédet pedig febr. 4-én, vasárnap este fél 8 órakor tartja meg. A Széchenyi-ebéd ünnepi szónoka gróf Jankovich-Bésán József.

— **A gépjárművek honvédelmi nyilvántartása.** A Budapesti Közlöny szerdai száma közli a honvédelmi miniszter rendeletét a gépjárművek honvédelmi nyilvántartása és honvédelmi szolgáltatás cimén történő igénybevételének előkészitéséről.

Panayotis Pipinelis görög követ előadása a humanizmusról és a politikáról

Panayotis Pipinelis, Görögország távozó budapesti rendkivüli követe kedden este a Nouvelle Revue de Hongrie és a Parthenon Társaság együttes ülésén „*Humanizmus és politika*" cimmel érdekes előadást tartott a delegációs teremben. Az előkelő hallgatóság soraiban többek között megjelentek: *Anna* királyi hercegnő és *Gabriella* királyi hercegnő, *Angelo Rotta* pápai nuncius, *Hohler* budapesti angol ügyvivő, *Crutzesku* budapesti román követ, a jugoszláv követség tagja, gróf *Lalmeingné*, belga követ felesége, a görög követség tisztikara, bárcsházi *Bárczy István* titkos tanácsos, miniszterelnökségi államtitkár és még számosan a magyar társadalmi élet kitünőségei sorából. Az előadáson a két társaság közös ügyvezető alelnöke, *Praznovszky Iván* meghatalmazott miniszter elnökölt.

Panayotis Pipinelis bevezetőjében ismertette a klasszikus szellemnek és a hellén irodalomnak a népek politikai életére gyakorolt hatását. Igyekezett megmagyarázni a jelenlegi európai krizis és a nagy szellemi és morális tanok elhomályosodása közötti kapcsolatot, továbbá azt a jelenséget, hogy mindama államférfiak szellemi képzésénél, akik hivatva vannak komoly szerepet játszani országuk sorsának irányitásában, az irodalom is befolyásolta a népek politikai életét.

Kifejtette, hogy ha Európa egyszer majd megszabadul a háboru béklyóitól, bizonyára emlékezetébe vési, hogy a nagy kataklizma csak azért következhetett be, mert nem tartotta szem előtt a klasszikusok tanitásait.

Praznovszky Iván mondott köszönetet Panayotis Pipinelisnek kitünő előadásáért és sajnálatát fejezte ki, hogy nemsokára eltávozik Magyarországról. Azt a reményét fejezte ki, hogy Görögország és Magyarország kapcsolata a jövőben még szivélyesebb lesz, mint eddig volt. Az előadás után Anna királyi hercegasszony hosszasabban elbeszélgetett Panayotis Pipinelis-szel.

— **Hirek a Városházáról.** A kerületi előljárók értekezletén elnökké Battlay Imre tanácsnokot, a IX. kerület előljáróját választották meg egyhangulag. A polgármester Kassay Ödön főmérnököt a XIV. ügyosztályhoz, dr. Braunhofner Jenő tisztiorvost a tiszti főorvosi hivatalból a II. kerületi előljárósághoz, dr. Gálbory Ernő tisztiorvost a XIV. ügyosztálytól az I. kerületi előljárósághoz, dr. Bisits László tisztiorvost a II. kerületi előljáróságtól a tiszti főorvosi hivatalhoz, dr. Légrády Tibor tisztiorvost az I. kerületi előljáróságtól a IV. kerületi előljárósághoz, dr. Grigássy Béla tanácsjegyzőt a IV. kerületi előljárósághoz, innen dr. Juhász István fogalmazót a VIII. ügyosztályhoz és dr. Varga Zsigmond tanácsjegyzőt a VII. ügyosztályhoz helyezte át.

— **A mai olasz városépitésről** tartott előadást a Magyar Mérnök- és Épitészegyletben Rihmer Pál okl. épitész, szfőv. mérnök, aki olaszországi tanulmányutjáról számolt be. Bemutatta Róma, Bergamo, Brescia és Torino régi városrészeinek ujjáépitési munkálatait, továbbá a mai olasz városépités legnagyobb arányu és jelentőségü teljesitményét: a pontusi mocsarak helyén épitett városokat és a velük szervesen összefüggő telepitési rendszert. A változatos előadást Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszterrel az élén közéletünk számos kitünősége hallgatta végig.

— **Nyersanyaghulladékok gyüjtése Franciaországban.** A francia kormány intézkedésére a jövőben *minden hónap első hetében papirhulladékokat, minden hónap második hetében ócska vasat, egyéb használt fémet és fémhulladékot, minden hónap harmadik hetében pedig használt ruhát és rongyot kell gyüjteni.* A nyersanyaghulladékok gyüjtésének tehát még Franciaországban is rendkivül nagy fontosságot tulajdonitanak, pedig Franciaországot gyarmatai igen sok nyersanyaggal látják el, azoknak a nyersanyagoknak nagy részét pedig, amelyek gyarmatbirodalmán belül nem lelhetők fel, szövetségesének, Nagy-Britanniának segitségével arany- és devizakészletének csökkentése nélkül tudja megvásárolni. Azokat a nyersanyagokat végül, amelyek ilyen módon nem szerezhetők be, hatalmas aranytartalékai segitségével vásárolhatja meg. Mindezek ellenére a francia kormány mégis szükségesnek tartotta a belföldön rendelkezésre álló hulladékok gyüjtését oly módon megszervezni, ahogyan azt Németországban már hosszabb idő óta bevezették.

— **A Magyar Ifjusági Vöröskereszt** mult évi munkássága során 1727 iskolában 150.000 főt meghaladó taglétszámmal működtek az ifjusági vöröskereszt csoportok. Közel 10.000 egészségügyi előadást tartottak, 28.585 ifjut képeztek ki az elsősegélynyujtásban, 105 iskolai mentőcsapatot szerveztek, 2894 tagot betegápolásra, 1676 tagot légoltalmi egészségügyi szolgálatra képeztek ki, 6884 tanulónak reggelit, 12.138 tanulónak uzsonnát, 10.410 tanulónak ebédet, 11.382 tanulónak ingyen tanszert juttattak, 349 gyermek nyaralását segitették elő. Többezer személy állandó ellátásáról és felruházásáról gondoskodtak, 2925 nemzeti zászlót küldtek a felszabaditott területekre és még nagyobb mennyiségü nemzeti jelvényt, közel 20.000 könyvet, rengeteg tanszert, ruhanemüt és szeretetcsomagot.

— **A HONSz küldöttsége a pénzügyminiszternél.** A HONSz orsz. választmánya a hadigondozottak jobb ellátása érdekében kifejtett támogatásáért *Reményi-Schneller Lajos* pénzügyminiszternek felajánlotta a HONSz diszjelvényét és annak diszoklevelét, amelyet dr. vitéz *Árvátfalvi Nagy István* orsz. elnök, a HONSz igazgatósága és bajai csoportjának küldöttsége élén nyujtott át a pénzügyminiszternek. A pénzügyminiszter kifejezte reményét, hogy a járadékrendezés kérdését majd véglegesen kielégitően megoldják.

— **Beküldött hirek. Mai előadások és gyülések.** *Egészségügyi Muz.* Rónai-Horváth Jenő (7). — *Kozmetikus Iparosok Orsz. Egyes.* (Erzsébet-tér 11.) Dr. Welchherz István (8). — *Egészségpol. Társ.* (Veres Pálné-u. 9.) Ankét „A gümőkór és a nemi betegségek leküzdéséről" szóló törvényjavaslatról (½7). — *Magy. Családvédelmi Szöv.* (Üllői-út 11). Dr. Zsakó István (½7). — **Különféle.** *Székesf. Képtár.* Munkácsy M. „Krisztus Pilátus előtt" c. müve és válogatott gyüjt. vas.-tól megtekinthető: naponta 10—½2-ig. Belépőjegy 40 f. — *A Légoltalmi Lexikon* megjelent a Légoltalmi Liga kiadásában. A közel 200 oldalas zsebnaptár lexikonszerü összeállitásban közli a légoltalmi ismereteket. A naptár 90 fillérért a könyvkereskedésekben kapható. — *Az Orsz. Frontharcos Szöv.* elnöksége felkéri a bajtársakat, akik az olasz királyi és császári Koronarend lovagjai, hogy a lovagi rend magyar káptalanjának megalakitásának előmunkálatai végett jeletnsék be cimüket az elnökségnél (Perczel Mór-u. 4.) — A *Nemzeti Munkaközpont* „Becsülld a munkát" szabadidő szervezete a tél folyamán ismeretterjesztő és szaktanfolyamokat rendez országszerte a munkásság részére. Az első tanfolyamok Szeghalmon és Gyulán nyilnak meg.

A szerelem szorzószáma

Irta Albert Régnier

A Broadway lármájából a két jóbarát egy bárba menekült be. Hosszabb idő óta nem látták egymást és most véletlenül kerültek szembe a newyorki est vakitó villanyárjában.

— Itt legalább beszélgethetünk — kezdte Peter, amikor az első pohár koktélt felhajtották.

— Nekem kevés a mondanivalóm — felelte Jimmy —, a virginiai bányákban mérnökösködtem és most két hét szabadságra jöttem, hogy a torkomba ragadt szénport koktéllel leöblögessem. Még mindig olyan rossz a hired ... a nők körül? Amikor legutóbb találkoztunk, még nem gyógyult be a sebed, amit egy mexikói ültetvényes kése hasitott az oldaladon. Szóval, Peter barátom, számolj be a legutóbbi kalandjaidról.

Peter mosolyogva legyintett a kezével:

— A mexikóival tisztán félreértés volt a dolog ...

— Vagy talán, inkább nagyon is értettétek egymást a szép Dolores-szel — vágott közbe Jimmy — és ez tette a mexikóit féltékennyé. De beszélj, cimborám, minden érdekel, ami veled függ össze.

Peter ujra megtöltette a poharaikat, azután igy szólt:

— Éppen a mult héten szakitottam New York legszebb lányával.

— Szakitottál? Talán kiábrándultál belőle?

— Ellenkezőleg, azért szakitottam, mert őrületesen beleszerettem.

— Ne haragudj, pajtás, de ezt nem értem.

— Nem is olyan egyszerü. De ugy emlékszem, hogy te mindig jól tudtál számolni, az egyetemen első dijat is nyertél egy matematikai pályázaton, tehát esetleg megérted az én esetemet. Emlékszel még a szorzószámok szerepére a számtanban?

— Hogyne emlékezném.

— Akkor pedig figyelj jól. Igaz történetet fogsz hallani, bár olyan valószinütlenül hangzik, mintha mese volna. Halálosan szerelmes voltam egy lányba. Rosemary a neve, a „Broadway-malom" nevü revüszinházban lép fel mint táncosnő. Én egy bárban ismerkedtem meg vele és első látásra beleszerettem. Elmondta, hogy a „huszonnégy Dawson görlök" egyike minden este pontban éjfélkor jelenik meg a szinen. Elhatároztam, hogy másnap elmegyek a „Broadway-malom"-ba és előre örültem az élvezetnek, hogy Rosemaryt a szinpadon fogom látni.

— Eddig mindent megértettem — szólt közbe Jimmy — és nem látom be, miért volna valószinütlen, hogy te, aki éveken át a Broadway bárjainak törzsvendége voltál, beleszerettél egy lányba, aki huszonnegyedmagával sztár.

— Okos fiu voltál mindig, Jimmy, máris eltaláltad, hogy mi okozta a bonyodalmat. Amikor a „huszonnégy Dawson görl" tomboló tapsviharban megjelent a szinpadon, megdöbbenve láttam, hogy huszonnégy „Rosemary" áll előttem mosolyogva, lenge balettruhában, amelyre a szabó nem pazarolt sok selymet. A legélesebb látcsővel sem tudtam megállapitani, hogy a huszonnégy gyönyörü lány közül melyik „az én Rosemarym", mert Dawson mester huszonnégy csodásan hasonló lányt keresett össze, még a festésben és kozmetikai mesterfogásokban is teljesen egyenlően állitatta ki. A hasonlatosság akkora volt, hogy mindegyik lánynak a bal vállán levő lencse is pontosan ugyanarra a helyre volt festve. Pontosan 165 centiméter magas volt mind a huszonnégy lány, az ajkuk vonala, a szemük ragyogása, a mosolygásuk is annyira egyenlő volt, hogy ez még ikreknél is ritkaságszámba megy.

— Huszonnégy Rosemary ... ez igazán kissé sok ... — jegyezte meg Jimmy elgondolkodva.

— Látod, cimborám ... nincs ember, aki el tudná viselni azt az érzést, hogy huszonnégy nőbe egyszerre szerelmes, mert nem tudja, hogy a huszonnégy közül melyik az igazi. Huszonnégy csodásan egyenlő ikertestvér! Huszonnéggyel megszorzott szerelem! És figyelembevéve, hogy az ilyen kivételesen szép lányoknak fejenként két-három imádója, vőlegényjelöltje lehet, a féltékenységemet meg kellene szorozni negyvennyolccal vagy éppen hetvenkettővel!

Jimmy megdöbbenve hallgatott, Peter pedig igy folytatta:

— Tudod, hogy rémesen féltékeny természetü fiu vagyok. Rosemaryt tudtam volna éjjel-nappal őrizni, legfeljebb lebokszoltam volna két vagy három veszélyesebb vetélytársat, mert nem tudom elviselni a tudatot, hogy a menyasszonyom körül más férfi legyeskedjék. De megőrültem volna, ha a szerelmem és a féltékenységem szorzószámául huszonnégyet kellett volna elfogadnom. Még a mesebeli hős is képtelen lett volna hetvenkét vetélytárssal megvivni!

Jimmy egy-két percig elgondolkodva hallgatott, azután ujra megtöltette a poharakat és igy szólt:

— Igyunk ... a legközelebbi szerelmedre ... szorzószám nélkül!

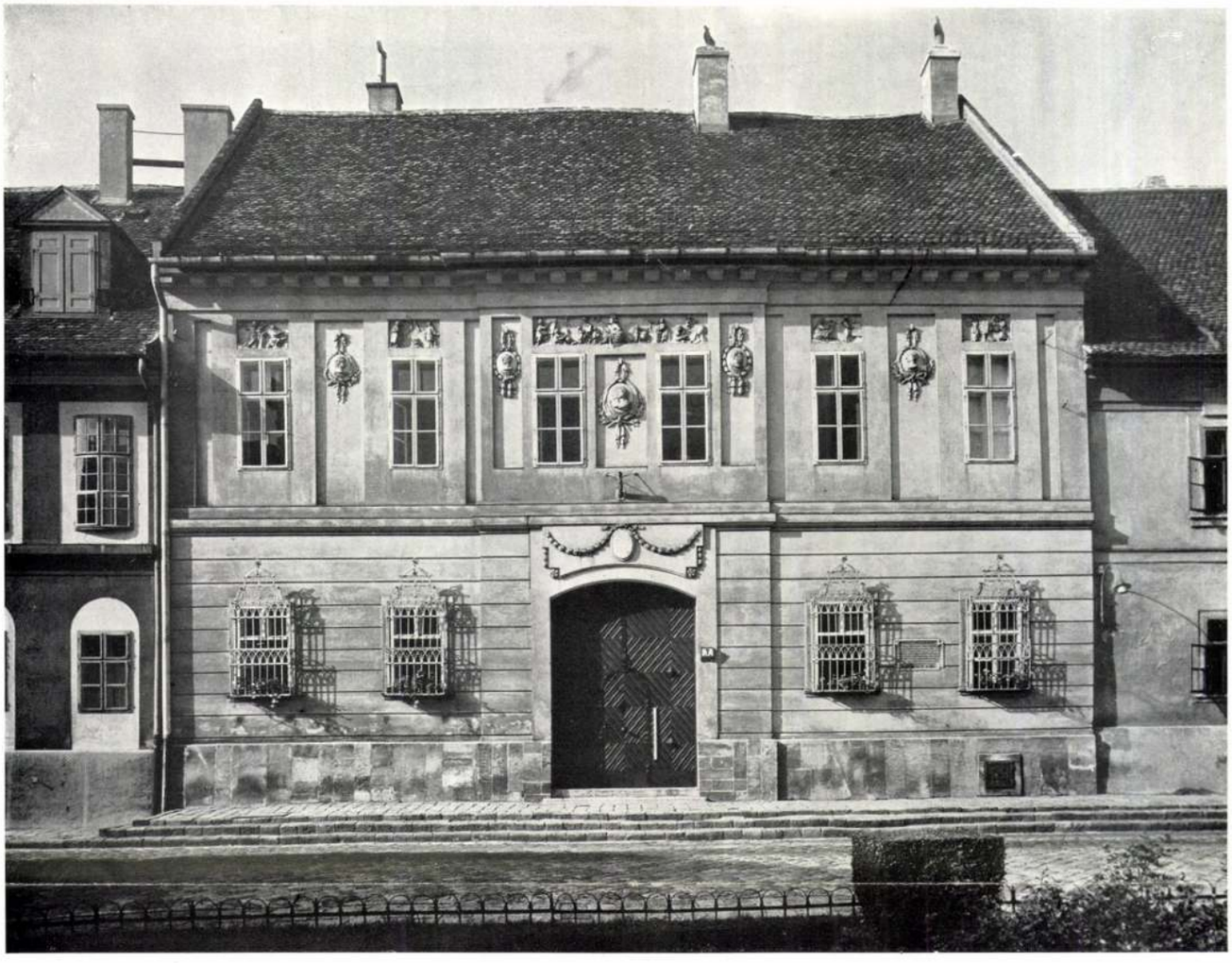

Bécsi kapu tér 7.

A VÁR ÖREG HÁZAI KÖZÖTT.

RIHMER PÁL

Szeretünk bolyongani a Vár öreg házai között, szeretjük a roskadt boltívekből, vasrácsos ablakokból áradó különös békességet, szeretjük hallgatni magános lépteink kongását a kopott köveken, a néma falak mentén. Belesünk a dohos kapualjakon, nyitva felejtett ablakokon és tűnődünk, hogy kik és miképen élnek itt? Terveket szövünk, hogyan lakhatnánk magunk is valamelyik öreg házban, ahol az udvaron ecetfa áll, délfelé odasüt a nap, harangszót hoz a szél, este pedig nem hallani mást, mint hébe-hóba elkésett, siető lépteket és távoli óraütést. S a multba — csendbe — felejtkezés boldog percei után nehéz szívvel ébredünk a valóságra, vonakodva indulunk vissza a mindennapos, sivár forgatagba, mert érezzük, hogy egy múló pillanatra mintha megtaláltuk volna a benső, teljes nyugalmat, amiben máshol nem lehet részünk, egy múló pillanatra mintha megtaláltuk volna a falak, a házak, a város lelkét, amit már régen, nagyon régen elvesztettünk.

Vajjon csupán a mult vonja be bűvös fátylával és teszi oly vonzóvá ezeket az öreg házakat, — csupán az idő múlása állott-e meg itt és ez az időnkívüliség az, ami nyugalmat, békességet teremt? Ezen már sokszor tünődtem. De ha ez igaz volna, ha elegendő lenne az évek múlása ahhoz, hogy vonzóvá váljék egy-egy ház, egy-egy utcasor, akkor talán majd eljön az idő, amidőn kedvesek, hangulatosak lesznek mostani házaink, utcáink, talán még az Anker-palota, a Ráday-utca, a Práter-utca is! Ez a gondolat mindig visszariasztott, ebben nem tudok hinni! Ha pedig a megállott idő teremti meg a nyugalmat, a hangulatot, akkor ez a ravatalok, a temetők síri nyugalma s nem a házaké vagy városnegyedeké; aki erre a nyugalomra vágyik, az az elmúlást kívánja, — ebben sem hihetek! Vagy talán azért érezzük magunkat oly felszabadultan itt a Várban, mert finnyás ízlésünket csupán műemlékek, műbecsű épületek elégítik ki; nem érjük be olcsó környezetünkkel, hanem díszes kapuzatok, párkányok, oromfalak közé vágyunk? Ez sem lehet igaz, hiszen a Vár néhány, számunkra becses, de valójában provinciális ízű műemléken kívül egyszerű, takarékos épületekből áll, — a Vár a maga egészében nem főurak és művészek, hanem józan polgárok és pallérok műve!

Mi hát az, ami ezeket az öreg házakat oly vonzóvá varázsolja, — mi hát az, ami a Várat, józan polgárok, pallérok művét a nyugalomnak, a meghittségnek vala-

Országház utca 6.

mely ittfelejtett szigetévé teszi? Én azt hiszem, hogy éppen a polgárok, pallérok szelleme, — persze más polgároké és palléroké, mint akiket mi ismerünk! Mert ezek a házak arra vallanak, hogy hajdan a polgárok éppen csak polgárok voltak, sem többek, sem kevesebbek és nem is törekedtek arra, hogy többnek mutassák magukat, — a pallérok éppen csak pallérok s nem az volt a legfőbb gondjuk, hogy művészeknek neveztessenek. Az ő legfőbb gondjuk az volt — s ezt kívánták tőlük építtetőik is —, hogy egyszerű és becsületes lakóházat építsenek. Hiszen lakóház építése nem világraszóló feladat, csak napjainkban tekintik sokan annak! Lakóház építése elemi feladat volt emberemlékezet óta s emberemlékezet óta az volt a kötelessége bárkinek, aki épített, hogy ezt a feladatot józanul és becsülettel oldja meg. A nagy formabontó, formateremtő gondolatokat, az életkedv, pompa, bőség kicsordulását más feladatok számára tartogatták. Ismerünk korokat, amelyek templomokba zsúfolták képzeletük gazdagságát és ismerünk korokat, amelyek földi hatalmasságokat tiszteltek meg azzal, hogy lakhelyüket mesevilággá varázsolták, — csak olyan kort nem ismerünk, mint amilyen éppen a miénk, melyben minden egyes polgár igényt tart arra, hogy lakóháza dús, pompás, mesébe illő legyen!

Szememre vethetik, hogy éppen itt a nagy tévedés: a mi korunkat és építészetét éppen az jellemzi, hogy minden polgárnak egyaránt kíván nyújtani kényelmes, egészséges, szép lakhelyet, — építészetünk új formái nagyrészt ebből a felfogásból születtek meg. Ez igaz is. De miért van az, hogy néhány, — sajnos oly kevés — új lakóházunk, mely maradéktalanul valósítja meg ezt a felfogást, mely a polgári lakóház szépségét nem a bőségben, cicomában, hanem a kényelemben és őszinteségben látja, oly különös rokonságot mutat éppen ezekkel a várbeli öreg házakkal, azoknak keresetlenségével, tartózkodásával, cél és anyagszerűségével? A formák módosultak, hiszen módosultak az igények és a lehetőségek, de a szellem ugyanaz! S miért van az — bár e felfogás nem éppen népszerű —, hogy egy kellő ízléssel és tartózkodással megépített modern lakóház jobban illeszkedne a Vár öreg házai közé, mint bármely történeti sallangokkal, hazug régieskedéssel „odatervezett" édeskés épület ? — Mindez csak azért lehetséges, mert építészeti felfogásunkban és annak néhány ritka, sikerült megvalósulásában hatalmas vargabetű után visszatértünk az ősi, természetes felfogáshoz, s kezdjük felismerni azt, amiről már szóltam, hogy lakóház építése nem világraszóló, hanem elemi feladat, amit józanul és becsülettel, takarékosan és őszintén kell megoldanunk. Akárcsak a hajdani polgárok és pallérok a Vár öreg házait !

De még inkább elemi feladatnak kell hogy valljuk a lakóházépítést, ha nem az építészet, hanem a városépítés szemszögéből nézzük s ezzel talán közelebb kerülünk a Vár varázslatos hangulatának megfejtéséhez is. Lakóházakból épül össze a város, szerény, névtelen egységek alkotják a hatalmas egészt, — akárcsak a tenger síma tükrét, amit számtalan apró hullám fodroz. Szépek, megkapóak egyszer a hullámóriások, amint felborítják a víz síkját, eltakarják a szemhatárt, de ha túl soká háborognak, fárasztóak lesznek, majd unalmasok. Ugyan-

Fortuna utca 15.

így a város. Szépek a büszke középületek, az ünnepélyes terek, de ha már eleget gyönyörködtünk bennük, jól esik visszatérnünk a mindennapos utcákba, az egyszerű házak közé. S milyen fárasztó, sőt bosszantó az, ha ezek a mindennapos utcák és terek megannyi leegyszerűsített, szakmányba készített díszutak, díszterek, ha minden lakóház egy-egy olcsón lemásolt, elvetélt középület! Pedig ilyenek a mi városképeink, lakóházaink javarészt, s azt hiszem, azért oly lehangolóak, oly sivárak, — ezért menekülünk olykor-olykor a Várba és kívánjuk azt a különös, vonzó hangulatot ott, az öreg házak között.

A városkép áruló tükör: elárulja, hogyan értékeli az ember önmagát. Mi fontosabb számára: a haszon, vagy a lélek nyugalma, — az ünnepélyesség, a dísz, vagy a kényelem és egészség? Elárulja, hogy elveknek élünk-e, vagy józanul a mindennapoknak? Zsúfolt építkezés arra vall, hogy a haszon fontosabb mint az egészség. Hivalkodó házak tanúsítják, hogy az ünnepélyesség előbbrevaló a kényelemnél. Nyílegyenes, merev utcák, geometrikus terek elveket tükröznek, amelyeknek gyakran alárendelünk olyan mindennapos, mégis fontos dolgokat, mint például a táj, a terep, a vízelvezetés vagy a közlekedés. — Mutasd meg a városodat és megmondom ki vagy! — mondhatnánk joggal minden kornak és minden népnek. S mit mutat az egykori Vár? Néhány díszes, előkelő, főrangúaknak épült kis palotát, de ezeken kívül az egyszerű és névtelen lakóházak hosszú sorát. Alacsony épületekkel szegélyezett utcákat, melyek ha keskenyek is, de világosak; kicsiny, mégis napsütötte udvarokat. Az utak, terek vonalát nem valamely semmitmondó mértani elv szabta meg, hanem a domb alakja, lejtése, a terep. S miként a tenger tükrén nem látunk két hajszálra egyforma fodrot, az erdő rengetegében nem látunk két azonos magasságú fát, — úgy itt, ebben az annyira egységes városképben sem találunk két teljesen egyforma házat. Egyiknek tetőhajlása meredekebb másiknak kapualja öblösebb, a harmadikon párosával sorakoznak az ablakok. Némelyiknek fala símára vakolt, másokét keskeny lizénák tagolják. A szellem, a magatartás, amit kifejeznek azonos, — mégis mindegyik ház egy kicsit, éppen csak egy kicsit más!

Úgy érzem, hogy ez mindennél lényegesebb. A remekművek sajátos varázsának egyik titka — s ezt legtöbbször észre sem vesszük — hogy valamely lényegtelen kis részletükben szabálytalanok; akárcsak az emberi arc, aminek egyik fele sohasem pontos tükörképe a másiknak. De ez a kis szabálytalanság, ez az apró lázadás a hideg, lezárt formák ellen, ez teszi az emberi arcot és a remekműveket egyaránt mozgalmassá, életszerűvé. Egy görög templom mindig szebb lesz, mint hajszálpontosan felépített utánzata, éppen úgy a hajdani bútorok szebbek, mint másolataik, az iparszerűen készített stílbútorok, — mert az eredeti telve apró egyenetlenségekkel, az új pedig kimért és gépies. Ugyanez áll a városképre. Amennyire bántó, ha minden ház versenyre kel szomszédjával és túlharsogni kívánja azt, nem kevésbbé bántóak egy-egy indokolt kivételtől eltekintve a szabványos, azonos házakból álló utcasorok, a pontosan

Werböczy utca 6.

összemetsző párkányok, tetőgerincek, az előírt és egységes homlokzatok.[1] Bántóak, nemcsak azért, mert lélektelenek és unalmasok, hanem mert nem őszinték: lepleznek, szégyelnek valamit. Azt leplezik, hogy különböző házak rejtőznek mögöttük, különböző emberi és családi sorsok, vágyak és célok. Mindegyiket más elképzelés és akarat hozta létre a semmiből, más tehát a multja és talán más lesz a jövője is. A lakóház nem csupán házszám egy

[1] Persze nem a közületek, vagy építőszövetkezetek által életrehívott egységes lakótelepekre kell gondolnunk, hanem magánosok által egyenként felépített és utólagos egységet nyert házsorokra.

Országház utca 21.

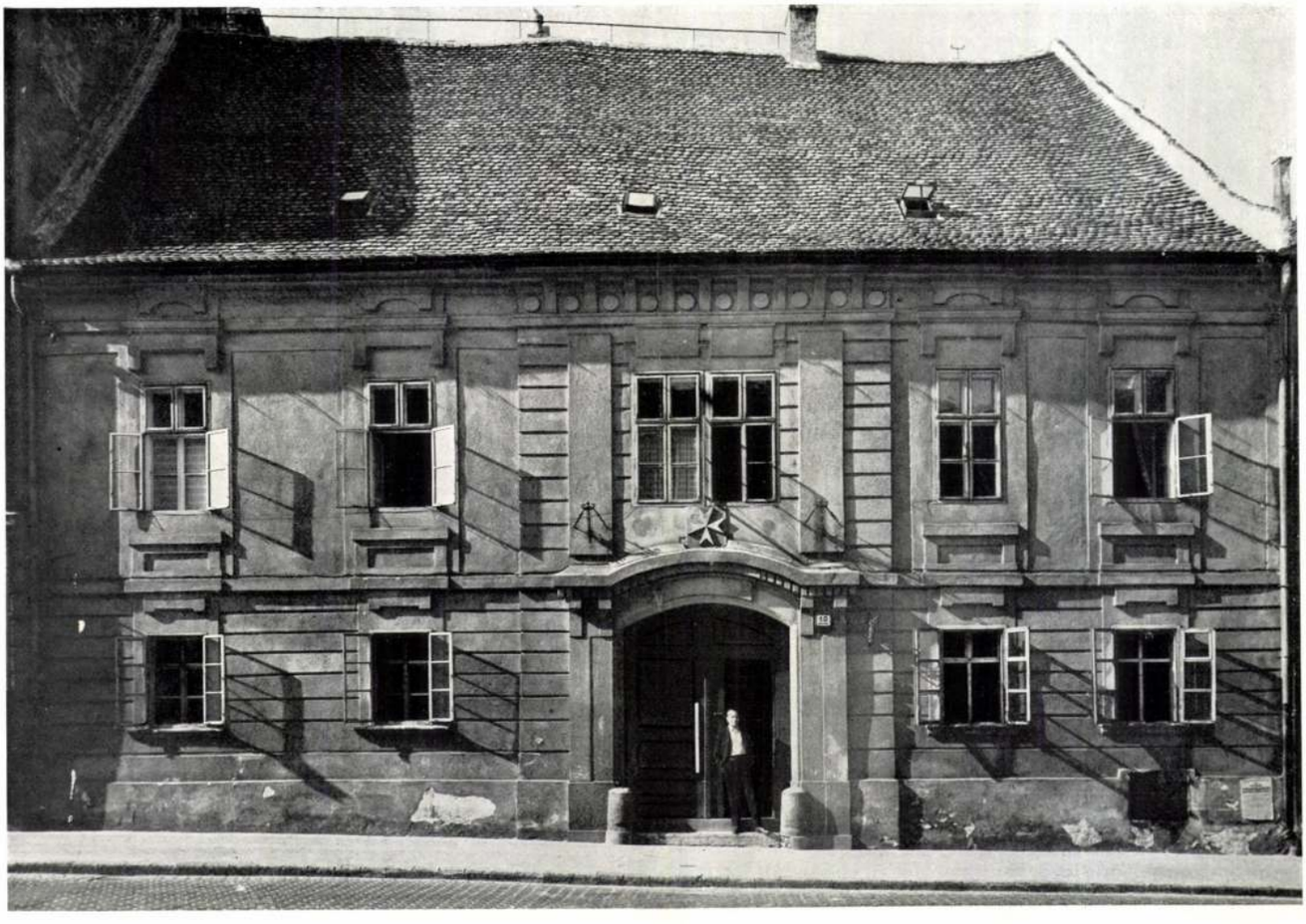

Fortuna utca 10.

városban, hanem életegység, miként az egyes ember sem szám, hanem mindegyik egy külön kis világ. A városkép itt is tükröt tart elénk: elárulja, hogyan értékeljük magunkat. S a tükör itt a Várban azt mutatja, hogy hajdan ez az értékelés értelmes és őszinte volt: a polgár érezte, tudta létének határait, beilleszkedett egy maga-

Országház utca 10.

Fortuna utca 19.

sabb rendbe, de ugyanakkor megóvta a maga külön világát, sőt házaival is kifejezte s reánk örök emlékül hagyta azt.

A Vár öreg házai nem remekművek, mégis mennyire tanulságosak! Tanulságosak, mert őszinték és emberiek. Megtanítanak arra, hogyan kell lakóházakat és lakóházakból álló városrészeket építenünk, nemcsak ma, hanem minden időkben. Bizonyítják, hogy szép lehet az egyszerű, a névtelen lakóház; szépsége nem a díszben, a különcködésben rejlik, hanem emberi tartalmában és a részek arányosságában. Szépek az utcák, amik ilyen házakból állanak, még akkor is, ha ezeknek a házaknak mindegyike más és más, még akkor is, ha az utca iránya, a párkányok, gerincek vonala nem mindig kicirkalmazott, nyílegyenes. És szép a város, ami ilyen házakból és utcákból alakul egységgé; különös békesség, nyugalom honol benne, — korántsem az elmúlás nyugalma, hanem éppen a valóságos dolgoké, az életé!

Ne csupán feledni vagy vígasztalódni járjunk hát a Várba, ne csupán bolyongjunk e szép és nyugalmas öreg házak között, hanem fejtsük meg szépségük, nyugalmuk titkát és tanuljunk belőle! Feladatunk ma is elsősorban és legnagyobbrészben az, hogy lakóházakat és lakóházakból álló városokat építsünk névtelen polgároknak. Még ha valóra tudjuk váltani legmerészebb elképzeléseinket, még ha ki tudjuk szabadítani a polgárt és otthonát mai börtönéből s kertek közepén álló magányos, napsütötte házakat emelünk számára, — feladatunk akkor is ez marad. Mert a lakóházépítés akkor is elemi feladat lesz, amit józanul és becsülettel kell megoldanunk, s a lakóház akkor sem lesz, sőt még kevésbbé lesz csupán házszám egy városban, hanem külön életegység, külön kis világ.

Hajdan javarészt egyszerű pallérok építették ezeket a házakat; ma megnövekedtek az igények, bonyolultabb lett az élet, s így nekünk, építészeknek jut ugyanez a feladat. De nincs mit szégyelnünk, ha tanulhatunk a hajdani palléroktól. Valamikor majd nem azt kérik számon tőlünk, hogy minek neveztük magunkat, hanem hogy mit alkottunk! Valamikor majd nem aszerint ítélnek meg bennünket, hogy mik voltak a vágyaink, hanem aszerint, hogy milyenek lettek a műveink. Erre, s talán legelsősorban erre tanít meg bennünket, építészeket a Vár!

Werbőczy utca 12.

Fortuna utca 12.

A MODERN TEMPLOMÉPÍTÉSRŐL

Néhány hónappal ezelőtt tervpályázatot hirdettek az egyik budapesti külvárosban építendő római katolikus plébániatemplom terveinek elkészítésére. A tervpályázat időközben eldőlt: jónevű, haladószellemű építészeink nyerték el a díjakat, olyanok, akik legtöbben már nem egy templomot építettek.

Talán nem jogosulatlan egy tervpályázat alkalmából általánosságban szólni templomépítészetünk problémáiról, s — kimondom előre a szót: — *bajairól*. Ezek a tervek hű képét adják annak, hogyan vélekednek kitűnő építészeink a templommal kapcsolatos építőművészeti problémákról. Sőt, ezek a tervek hű képet adnak arról is, hogy a templomnak milyen építőművészeti felfogás az, ami napjainkban az építtetők s a mögöttük feltételezett hívősereg körében tetszésre talál.

*

Önmagában véve már az is nagy eredmény, — amit ezek a tervek tanúsítanak —, hogy egyáltalán szó lehet mai, korszerű építőművészeti formákkal megoldott templomokról. Hiszen a minap még uralkodott és nem egyszer ma is kísért az a felfogás, mely szerint római katolikus templom csak román, gót, barokk, tehát valamilyen, a hit és az Egyház dicsőséges korszakára emlékeztető történeti stílusban épülhet. Ebben a vonatkozásban tehát örvendetes haladásról számolhatunk be, de kérdés, hogy mit eredményezett ez a haladás? Egy új és korszerű, művészi értékű templomarchitektúrát? Vagy legalább a törekvést egy ilyen templomarchitektúra felé? Vagy még ennél is kevesebbet: kiindulást, szerény kezdetet, amiből előbb-utóbb kibontakozhat valami tökéletesebb, valami jobb? Sajnos, azt kell hinnem, hogy egyiket sem!

Valami mély, valami igen lényeges hiányzik ezekből a tervekből, s mintha ezt igyekeztek volna pótolni, leplezni a tervezők ízléssel, műérzékkel, ötletességgel. Izlésük megnyilatkozott a formák kiegyensúlyozottságában, finom, választékos alakításában. Műérzékük megnyilatkozott abban, ahogyan szerencsés kézzel nyúltak egyes népi vagy történeti formák felé, ahogyan azokat leegyszerűsítették, átköltötték, tervükbe illesztették. Ötletességük megnyilatkozott abban, hogy alig volt terv, mely ne hívta volna fel magára a figyelmet, ne hagyott volna nyomot a szemlélő emlékezetében egy-egy kiemelkedő, erőteljes motívum által. De ez az ízlés, mintha valamely rezignációt takarna, a műismeret valamely kétkedést a mai formák létjogosultságában s egyúttal a menekvést a mult meghittebb, megszokottabb formáihoz, — az ötletesség pedig a rezignáció, a kétkedés ellenére is valamely érvényesülni, feltűnni akarást. Olyan ember magatartására emlékeztettek ezek a tervek, aki nincs meggyőződve igazságáról, s aki ezt vagy félénkségével, vagy a szó másra terelésével, esetleg éppen túlhangos bizonykodással árulja el, illetve leplezi.

Valami mély, valami igen lényeges hiányzik ezekből a tervekből, s ha röviden, hozzávetőlegesen akarnám kifejezni, hogy mi az, úgy mondhatnám: az alázat. S ha ezt mondom, nem csupán arra az alázatra gondolok, ami hitünknek, ma talán még inkább mint azelőtt, igazi tartozéka, hanem arra is, ami ezzel egylényegű: az alázatra a feladattal és annak mai formai kifejezéseivel, formai lehetőségeivel szemben. A formák, amiket ezek a tervek mutatnak, bármily választékosak és fínomak egyébként, voltaképpen requizitumok: összegyüjtött innen-onnan ellesett, átvett formák. Egyik a modern architektúra másirányú, más jellegű feladataiban fogant formai elemeinek játékos, dekoratívcélú továbbalakítása, — a másik a népi, falusi templomok egyszerű, keresetlen motívumainak tanulmányozásából fakad, — a harmadik a csúcsívből, a gótikából merít ihletet. Ezek a formák azután elegyednek egymással, miként a műtárgyak valamely vitrinben, de hiányzik az, ami egybekötné, szerves egységbe forrasztaná őket, hiányzik valamely benső meggyőződés, hevület. Mindegyikben érezhető az egyszerűségre, jobban mondva a leegyszerűsítésre való törekvés; ámde más az egyszerűség, ami valóban egyszerű belső tartalomból fakad s azt fejezi ki formáival, — s más az egyszerűség keresése, ami szükségképpen elhagyást, redukálást, végeredményben elszegényítést jelent.

*

Az alázatot említettem az előbb; az alázatot a feladat és annak formai lehetőségei, kifejezései iránt. Az az egyszerűség, amire gondolok, s aminek a keresését, de egyben hiányát érzem e templomtervekben, ennek az alázatnak az egyszerűsége. Mert alázat kell annak beismeréséhez, hogy templomot nem építhetünk a modern architektúrának lakóházak, szanatóriumok, sportépületek hosszú sorozatain át kifejlesztett, kiérlelt formáival, ha azok egyébként még oly ízlésesek és sikeresek, — s még kevésbbé építhetünk templomot vasbetonból, nagyvárosi hívők számára a falusi templomok kis méretekben elgondolt, kőben kialakított idomaival. Alázat kell annak beismeréséhez, hogy a *templomépítés terén ma a kezdet legkezdetén vagyunk*, s nem állhatunk elő mindjárt olyan formai elemekkel, olyan tagozatokkal, amelyek hosszas fejlődési, gazdagodási folyamat eredményeként születhetnek csak meg, — nem teremthetünk ilyen formákat pusztán a képzelet erejével, mert ez lényegében nem lenne más, mint a szecesszió volt annakidején. De legfőképpen alázat kell annak beismeréséhez, hogy mai templomépítésünk első s lényegi feladata tágas és világos csarnok teremtése a szertartás és a hívők számára, s ennek az egyszerű ténynek a templom külső megjelenésében hasonló egyszerűséggel való kifejezése. Ezt cselekedték a középkor vagy a renaissance építőművészetének kezdeti fokán, s ez ad oly utolérhetetlen bájt az akkor épített templomoknak. Ma ugyanitt tartunk: egy új formaalkotásnak, egy új építőművészeti felfogásnak a hajnalán. A modern architektura a keletkezése óta eltelt néhány évtized folyamán sokat fejlődött, formai elemekben gazdagodott, de a templomépítésre mindeddig vajmi ritkán nyílt alkalma ezen a téren más eredményeihez képest viszonylag kevés jelentőset alkotott.

Ha tehát ma templomot akarunk építeni, aligha tehetünk többet, mint hogy egy kubust alakítsunk ki, szentéllyel, tetővel, ablakokkal, kapuval, — minden egyéb csak tartozék és későbbi feladat, amidőn már ez az első lépés sikerült. Kívül egyelőre nincs is másra szükség, mint helyes arányokra, a tömegek helyes felépítésére, — s ez nem is oly csekély feladat — belül pedig meghitté, vonzóvá tehetik a teret a napfény, a virágok s a kellő mértékkel alkalmazott művészi díszítés.

*

Mindehhez alázat szükséges, ámde nemcsupán az építész részéről, hanem a hívők részéről is, akik ma már, ha nem is ragaszkodnak ahhoz, hogy templomuk gót vagy barokk stílusban legyen, de többnyire megkívánják rajta az ünnepélyesség, a gazdagság jegyeit. Márpedig az építész munkája csupán része annak a hatalmas folyamatnak, mely stílusok keletkezéséhez és kialakulásához vezet, az építész munkája meddő, szava pusztába kiáltott szó, ha nincsen olvan közfelfogás, amelyben megértésre, sőt buzdításra talál. A hívők alázatáról is kell tehát szólnunk, s azokról a lehetőségekről, amelyektől egy új vallásos magatartás kilakulását várhatjuk. S ekkor *Maritain* jut eszembe, aki *hitünk megújulását a kis közösségektől várja*. Csakugyan, talán az ilyen kis, meghitt, emberi közösségek lesznek azok, amelyek templomaiktól elsősorban a meghittséget, az egyszerűséget kívánják, oda alázattal lépnek be, s nem keresik ott az ünnepélyességet, a gazdagságot, a díszt. Talán templomépítészetünk megújulását is csupán ilyen kis közösségek számára épített kis templomoktól, kápolnáktól várhatjuk, melyeknek építői alázattal fognak hozzá feladatuk megoldásához, nem ötleteket keresnek, motívumokat halmoznak össze, hanem hajlékot emelnek egy hit számára, *amelyet bensejükben átéltek*.

*

Azok a tervek, amelyeket láttam, messze vannak még ettől: egyszerűségük keresett, akart egyszerűség, formai elemeik nem átélt hitből szöknek elő, nem benső tartalom forrasztja azokat egybe, hanem szétesnek annyiféle, ahányfelől vétettek. Ezek a tervek valamely tapogatózást, keresést árulnak el, valamely bolyongást iránytű nélkül a sötétben, hiába gyönyörködtetőek, ízlésesek, ötletesek egyes elemeik. Ezt árulták el számomra ezek a tervek, s úgy érzem, hogy habár közeleg, de nincs még itten az a pillanat, az alázatnak az a pillanata, amelyben majd rádöbbenünk feladatunk való mivoltára, egyszerűségére és egyben mérhetetlen gazdagságára. Mert ez a kezdet, ez a kiindulópont, a maga egyszerűségében mérhetetlen gazdagságot rejt magában: a kifejlődésnek, a kibontakozásnak a lehetőségét és gazdagságát. Minden építőstílus így keletkezett és gazdagodott valamely bátor és termékeny egyszeri pillanatból, akár valamely szökőár, melynek merészen, egységesen feltörő vízsugara feljebb és később omlik szét a szivárvány színeiben szikrázó apró cseppek millióira, — akár valamely fa, melynek törzse egységesen, egyszerűen szökik az égnek és a magasban bomlik fel ágainak és leveleinek szövevényére, virágainak és gyümölcseinek ízeire és illataira.

Rihmer Pál

Rihmer Pál

Egy előadás

Heinrich Ritter von Srbik, a bécsi egyetem történettanára előadást tartott a Budapesti Német Intézetben; a kiváló tudós Leopold von Ranke-ról, a történetírók e legnagyobbjáról beszélt s azzal a bravúros előadással, mely legsajátabb tulajdona, mutatta meg Ranke egyénisége és eszméi korszerű helyét a mai német gondolatok között. Nem hivatatlanul ismertet egyetemes német gondolatokat a bécsi történettudós, aki régi osztrák hivatalnoki családból ered s mindenben részese volt annak, amit a régi Ausztria jelent. A régi Ausztria is magáénak tartotta őt, aki olyan fordulatosan és választékosan magyarázta meg Metternich pályájának összes változatait. Heinrich Ritter von Srbik nemcsak az előadói pódiumon választékos és fordulatos előadó, hanem ugyanilyen stiliszta is. Nem volt az elmult években méltóbb s tudósabb, de egyszersmind esztétikusabb tolmácsolója nála a régi Ausztria történetének, különleges hivatásának. De e hivatás hangoztatásánál szükségesnek tartotta mindenkor, hogy hangoztassa: Ausztria német hivatásáról beszél.

Srbik folytatója volt annak az osztrák történeti iskolának, mely a Bismarck-féle „kisnémet"-megoldás történészeivel és ideológusaival szemben a „nagynémet"-megoldás folytonossága, az egyetemes birodalmi gondolat változatlansága és a német birodalmi-népi egység mellett tartott ki változatlanul. Bismarck „kisnémet"-megoldást hozott 1871-ben és ebből a megoldásból, mely különben a valóságban a német nagyság és világhatalom útját készítette elő, kizárta volt az öreg Ausztriát; így lett a sértett osztrák történetszemlélet „nagynémet" irányzatú. Aminthogy „nagynémet" volt az osztrák társadalom még mélyen benn Ferenc József korszakában s birodalmi szerepet, birodalmi közösséget követelt magának; a régi Ausztriában a déli Triglavtól messzi fenn a Szudéták bércéig, napirenden voltak a nagynémet demonstrációk. Ez a korhangulat nyilvánvalóan nem hagyta érintetlenül Heinrich Ritter von Srbik-ot; miközben mindúntalan hivatkozott a régi Ausztria nagyságára és szerepére, állandóan az egyetemes német történetszemlélet — „gesamtdeutsche Geschichtsauffassung" — útját és megoldását kereste. A belső osztrák hangulat mellett nyilvánvalóan nagyon hatott reá az a szellem is, mely 1871 óta — Andrássy és Bismarck együttműködésének eredményeként —közös utakon vezette tovább Németország és Ausztria—Magyarország sorsát. Srbik és iskolája ebben a német-osztrák megoldás praktikus történeti-politikai formáját ünnepelte, mivel Ausztria német hivatást vállalhatott e koncepcióban, Mária Terézia, Savoyai Eugen hagyatékának megfelelőt, a Balkán, a közeli Kelet felé.

Heinrich Ritter von Srbik egy pillanatra sem hagyott fenn írásaiban kétséget aziránt, hogy Ausztriát szükségalakulatnak tekinti, úgy régi, mint újabb formájában egyaránt. Hogy az 1918 utáni Ausztria szükségalakulat és hogy a régi Ausztria is egy dinasztikus, de nem népi külön fejlődés eredménye volt, ezt Srbik és iskolája olyan nyiltan kifejtette; az osztrák szellemi és politikai vezetőréteg sem ellenezte 1933, tehát a nemzeti szocializmus uralomrajutása előtt ezeket a gondolatokat. Innét van, hogy Srbik munkássága sohasem volt és nem is lehetett ellenszenves a birodalmi németség előtt; mert miközben hódoló és kegyeletes szavakkal méltatta a régi Ausztriát, ugyanilyen, sőt ha lehet, még szebb szavakat talált Nagy Frigyes Poroszországának értékelésére. Világos volt, hogy Srbik úgy Ausztriát, mint Poroszországot az egyetemes németség részeként értékeli s ez is egyik oka, személyi tulajdonságain túl, hogy a régi Ausztria e kiváltságos történetírója a nemzeti szocialista Németországnak is vezető tudós egyénisége, fontos történetpolitikai ideológusa lett. Nagy munkáját a német egységről szívesen fogadták a birodalmi tudós és politikai körökben is; mert hiszen ez a munka azt a vajudást, küzdelmet írja meg, ahogy Ausztriának ki kellett válnia a mult század közepén a német államok sorából s külön, magányos küldetést kellett magára vállalnia; mert hiszen ez a munka tele van Schwarzenberg, Bach korának problémáival: mint lehetne az 1849 utáni egységes Ausztriát egyetlen német „nemzetállammá" alakítani, hogy aztán méltón léphessen fel mint tiszta német állam, leküzdvén a nemzetiségi és államjogi kérdések veszedelmeit. Srbik teli van a régi Ausztria történelmi pátoszával; sokszor említi, hogy az öreg birodalom a régi római-német szentbirodalmi gondolat utolsó örököse, a nemzetekfölötti német birodalmi eszmény utolsó megvalósítója, őbrentartója volt a nacionalizmus, a nemzetállam korában. Ime, ezt a nagy gondolatot is Srbik vitte át a mai német köztudatba, mely újra az európai birodalmi gondolat felé törekszik s mely visszanyúl a középkor, illetve Ausztria hagyományaihoz, mert hiszen többé nem kérdéses, hogy a mai Németország Savoyai Eugent vagy Mária Teréziát s koncepciójukat éppen úgy a magáénak vallja, mint Nagy Frigyes, avagy a porosz lovagrend örökét. Nem véletlen tehát, hogy a mai Németországban akkora méltánylás és tisztelet övezi ezt az osztrák történetírót, aki Ausztriát nem mint önálló jelenséget, hanem mint az egyetemes németség évezredes sorsának egy darabját, átmeneti fázisát elevenítette meg.

TÓTH ÁRPÁD:

KASZÁSCSILLAG

Kora este a padon
Ülök, künn a Bástyán,
Tünödöm a csillagok
Néma fordulásán;
Kaszáscsillag, az öreg,
A nyugati szélen
Éppen nyugszik: eleget
Ragyogott a télen.

Hányszor néztem akkor őt
Fájó órák éjén,
Virrasztott a téli ég
Kopár meredélyén,
Égett nagy fényjelekkel,
Csuda-rejtelemmel,
Ő, az örök Orion,
A vén Égi Ember.

Biztatgatott, csüggedőt,
Hű, szigorú fénye:
Ne félj ösém, Istennek
Kisebb teremtménye!
Fény vagy te is, lobogj hát,
Melegíts és égess,
Hinned kell, hogy a világ
Teveled is édes!

Téli csillag, csillagom,
Tavasz akar lenni,
Kamasz-fények villogják:
A mi tüzünk semmi;
Furcsa, vad reflektoruk
Vén fényünkbe lobban,
Öreg Csillag, Orion,
Hát lenyugszunk mostan?

Csillagapám, fénysubás
Öreg égi pásztor,
Vagy tán dac az, amit most,
Búcsúzva, példázol?
Így a bölcsebb? — letünni,
Büszke, bús kudarccal
S száz év mulva kelni majd
Örökfényű arccal?

Ülök este a padon
Idekünn a Bástyán,
Tünödöm a csillagok
Néma fordulásán;
Kaszáscsillag, az öreg,
A nyugati szélen
Leáldozott. Méla csönd
Éje maradt vélem.

JELENKOR

Társadalmi, politikai és kulturális lap

Megjelenik minden hónap 1-én és 15-én. — Minden cikkért írója felel. Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-út 28. III. 23. — Telefon: 114—478. — Postatakarékpénztári csekkszámla 11.870. — Szerkesztőségi és kiadóhivatali órák: minden d. e. 10—2. A szerkesztő fogad: kedden 12—2. — Előfizetési díj: egy évre 4 P, félévre 2 P, jogi személyeknek évi 40 P. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó: KATONA JENŐ.

TEMPS PRÉSENT. Revue sociale, politique et culturelle. Directeur: EUGÉNE KATONA. Rédaction et administration: Andrássy-út 28. Budapest VI.

Általános Nyomda és Grafikai Intézet Rt., Budapest, VI., Nagymező-utca 3.

Nyomdáért felelős: Dr. Uj István.

beérkezettek figyelmét arra, hogy *itt nemcsak arányszámról van szó, még csak gazdasági térfoglalásról sem, hanem jóval többről: az azzal együttjáró kötelezettségekről, a vagyon, a jövedelem kulturális kötelezettségeiről.* Többek között az élő és haladó magyar képzőművészetről. *Ne azt nézzék, hogy ki kinek, hol, mikor dolgozott, hanem mit alkotott!* Ne törjenek pálcát azok felett, akik nem adták el magukat és művészi meggyőződésüket, hanem azt a kezet fogadták el, amelyik feléjük nyúlott, anélkül hogy cserébe meggyőződésük feladását követelte volna, — akik az egyetlen lehetséges megoldást választották, hogy megélhessenek és egyidőben alkothassanak! Ha pedig nem bíznak saját ítéletükben, — s ez csupán önvizsgálat és őszinteség kérdése, — akkor *kövessék a példát és hallgassák meg a műértő tanácsot. De mindenképpen az élő és független művészetet támogassák, ne az elmúltat vagy megalkuvót.* Gondoljanak arra, hogy a már nem élő művészek műveiért sokszorosát fizetik annak, amit a művész életében értük kapott, s a különbözet spekulánsok kezébe jut, — az élő és kiváló művészeknek pedig sokszor anyagra, eszközre sem telik! Emlékezzenek arra, hogy a művészet sohasem állt meg egy ponton, hanem mindenkor alakult és haladt, s az utókor nem azokat tartja számon, akik megrögzíteni kívánták, hanem azokat, akik előbbrevitték!

Szavunk tehát a keresztény középosztályhoz szól és annak is magasabb műveltségű és igényű, elfogulatlanabb tagjaihoz, akik a zsidótörvénnyel nemcsak gazdasági, hanem kulturális kötelezettségeket vállaltak; kötelezettséget többek között az élő és haladó magyar képzőművészettel szemben is! **Rihmer Pál**

KÖNYVEK

Hat könyv

Egyre többször üti ki a kezünkből a könyvet az ujságárus, egyre több fegyelemre van szükségünk, hogy örök dolgokra figyeljünk s ne a rádió híreire. A könyvek egyre reménytelenebbül gyűlő halmazából ezt a hatot válogattam ki. Mind a hat fiatalember műve, egyik, a legfiatalabbé, az ifjú Kosztolányié. Az ő kedveért betűrendbe raktam őket: arany ABC.

*

Bárányné Oberschall Magda, a jeles fiatal műtörténész, *Magyar bútorok* címen adott ki egy kis könyvet az *Officina Képeskönyvek* sorozatban. A sorozat két szerkesztője dicséretes buzgalommal igyekszik azon, hogy kiadványaikat a népszerűsítő szándék ne tegye az olcsó népszerűség áldozatává. Ez sikerül is nekik, de választott »műfajukkal«, a képeskönyvvel, nem tudnak megbirkózni. A képeskönyvben a szöveg nem választható el a képtől s terjedelme nem haladhatja meg sokkal a képkísérő szövegek terjedelmét, vagy pedig a szövegnek is illusztratív jellegűnek kell lenni. (Utóbbira remek példa az első s talán legjobb kötet, a *Régi Pest-Buda*, melyben a régi képek közé egykorú városleírásokat ékelt az ügyes szerkesztő.) Ha pedig nem ragaszkodnak már a képeskönyv-jelleghez, akkor több teret kell adni szerzőiknek, mert szemmelláthatólag vergődnek e felemás, se nem tanulmány, se nem bevezetés, nemtudommiműfaj kordájában, mint a *Magyar bútorok* kitűnő szerzője.

Ebben a formában majdnem kárré megy Bárányné szakavatottsága, pedig arra a kitűnő képanyag összeállítása is rávall. Bútortörténeti összefoglalását minduntalan megtörik a beleékelt bútorleírások, melyek viszont a kötet végén sorjazó képek nélkül érdektelenek. (Az előre-hátra való lapozgatást ugyanis nem lehet megkövetelni a nemszakmabli olvasótól, kit nem lehet fárasztani akkor, amikor éppen hozzáédesgetni akarjuk a komolyabb érdeklődéshez.) Igy nem kap egységes stílustörténeti áttekintést az olvasó, viszont zavarja őt a sok terminus technikus is, miket könnyebben érthetne meg, ha mindjárt mellettük láthatná a leírt bútort is.

Mindez a gáncs a keretet éri s nem a szerzőt, ki ebben a lehetetlen formában is igyekezett betölteni a tudomány népszerűsítésének tudós számára bizony néha terhes hivatását. Dicséretére többet nem is mondhatunk annál, hogy a magyar bútortörténet népszerűsítőjének azért is nehéz a dolga, mert ez a tudomány nálunk

Kivitel:

Év	Litvánia Németorsz. részesedés	Litvánia Angolorsz. %-ban	Lettország Németorsz. részesedés	Lettország Angolorsz. %-ban	Esztország Németorsz. részesedés	Esztország Angolorsz. %-ban
1930	59·5	19·5	26·6	28·4	30·1	32·3
1936	10·8	48·4	30·8	35·0	22·5	36·6
1937	16·5	46·4	35·1	38·4	30·5	33·9
1938	26·8	39·4	33·5	41·8	32·2	34·0
Behozatal:						
1930	48·5	7·7	37·1	8·5	28·3	8·6
1936	9·3	36·5	38·4	21·5	29·8	17·9
1937	21·8	27·9	27·1	20·7	26·1	16·7
1938	24·5	30·9	38·9	19·1	31·1	17·9

Az összeállítást figyelmesen vizsgálva megállapítható, hogy *Németország árucsereforgalma a balti államokkal fejlődőben van, viszont Anglia áruforgalma vagy változatlan, vagy visszaeső tendenciát mutat.*

Németország növelni tudta kivitelét az utóbbi két évben Eszt- és Lettország felé, míg litván viszonylatban kivitele csökkent és behozatala emelkedett. Anglia kivitele hasonló időszakban Lettország és Litvánia felé csökkent, importja viszont Esztországból és Lettországból emelkedett. Németország gazdasági előretörése elsősorban politikai, illetve diplomáciai sikereinek eredménye, de közrejátszik ebben az a körülmény is, hogy az Ausztriával és a Szudétaföldde l megnövekedett német felvevő piac egyre nagyobb vonzóerő a balti államokra, melyek állandóan jelentékeny disznó-, vaj-, tojás- és egyéb mezőgazdasági termékekből származó exportfeleslegekkel rendelkeznek.

Statisztikus

Különlenyomat kéjjen önnek hazatérjegel küldi Bp. 939. VII. 5. Rácz Lé

A középosztály és a képzőművészetek

A keresztény középosztály a társadalmi egyensúly biztosítását célzó, úgynevezett zsidótörvénnyel jelentős kötelezettséget vállalt magára. Vállalta, hogy ellátja nemcsak a gazdasági, hanem a kulturális szerepet is, amit mindeddig a zsidóság töltött be tagadhatatlanul magas számarányban és jelentős eredményekkel, sőt a középosztály vállalta, hogy eredményesebben és jobban tölti be a szerepet.

Fitymáló olvasók számára megnyugtatásul ki kell jelentenem, hogy kulturális szerepről ezúttal nem minőségi, hanem mennyiségi értelemben van szó, tehát a kulturális szerepnek is inkább gazdasági vonatkozásairól. Természetszerű, hogy a zsidóságnak középosztályú elhelyezkedése és anyagi ereje egy mennyiségileg értelmezett kulturális életben jelentős szerepet juttatott. Míg a keresztény középosztály a nagyvárosban is gyakran kisvárosi, vagy vidéki jellegű életet élt: rokonsági és klikk életet, esetleg erejét meghaladó reprezentatív életet, — addig nagyrészt az erősen urbánus hajlamú és nagyobb anyagi erejű zsidóság alakította ki azt az életformát, amit európai értelemben nagyvárosinak nevezünk. Túlnyomó arányban a zsidóság látogatta a szórakozóhelyeket, színházakat, hangversenyeket, kirándult és utazott. Sajtójáról, irodalmi szerepéről eleget

Az Ország Útja 1939. 8. sz.

hallottunk. Nem volt jelentéktelen szerepe a képzőművészetek pártolásában sem.

Szólnunk kell tehát a képzőművészetek sorsáról a megváltozott helyzettel kapcsolatban és arról a nem jelentéktelen veszedelemről, ami élő és haladó képzőművészetünket, független és alkotó művészeinket fenyegetheti. A művészi élet ismerői számára köztudomású, hogy a keresztény középosztály a közelmultban egyre kevesebbet áldozhatott a művészetekre és ha áldozott is, ízlését többnyire erősen társadalmi gyökerű konzervativizmus hatotta át. Építészetre viszonylag többet áldozott, hiszen a családiházépítés konzerváló ösztöneinek megfelelt, hamarább felismerte az új építészet gyakorlati vonatkozású és könnyebben tudatosítható előnyeit, azokat össze tudta egyeztetni romantikus hajlandóságaival és így végső fokon egy jó átlagos polgári architektúrát hívott létre, illetve támogatott. A festészetet, szobrászatot azonban kevéssé támogatta, megnyugodott abban, hogy ezt a kötelezettségét fokozatosan *az állam és a főváros* vették át, és ha támogatta is, ízlését bizonyos idejétmulta naturalizmus jellemezte, holott közismertek a naturalista művészi irány eredendő kapcsolatai éppen azzal a mult századbeli materialista eszmevilággal, amit ugyanakkor középosztályunk méltán ostoroz. Támogatását tehát egy inkább műiparnak nevezhető és erősen üzleti szellemű naturalista képzőművészeti tevékenység élvezte, tehetősebb tagjai pedig szívesebben vásárolták a már jól bevált értékeket, többnyire elhalt művészek alkotásait.

A zsidóság sem volt mentes a sznobizmustól, aminek azonban a zsidóság közéleti, társadalmi kirekesztettsége és ezzel is a fokozott haladottság színében feltűnni akaró jellemvonása más irányt szabott: sznobizmusa nem a bevált értékek felé, hanem éppen az új, *különleges* alkotások és irányzatok felé hajtotta. Ilymódon nem egyszer sznobizmusával is az élő és haladó művészetet támogatta és lehetőséget nyujtott független és alkotó szellemű művészek fejlődésére, kibontakozására. Jelentős szerepe volt itt annak is, hogy míg a keresztény középosztály nem éppen vitathatatlan művészi ízlése erős önbizalommal párosult, addig a zsidóság tehetősebb tagjai, különösen a hamar felemelkedettek, nem egyszer beismerték járatlanságukat, és *műértőkre bízták a vásárlást*, ami által egyben üzleti érzékről is tanuságot tettek, hiszen valódi, sőt jövendő értékekhez jutottak.

Ezek a körülmények eredményezték azt, hogy független és alkotó szellemű művészeink a helyes ítélettel irányított közületi támogatáson és néhány magas műveltségű keresztény műbaráton kívül főleg a zsidóság anyagi erejének köszönhették megélhetésüket és ezzel oly szorosan összefüggő fejlődési lehetőségeiket. Miután művészetbölcseleti kérdésekbe ezúttal nem kívánunk bonyolódni, s a kérdést inkább gazdasági oldaláról feszegetjük, — nem sokat jelent, hogy ez az áldozatkészség sznobizmusból eredt-e vagy sem. *Mert ennek az áldozatkészségnek tagadhatatlanul nagy szerepe volt abban, hogy kibontakozhatott az az új és haladó magyar képzőművészet, melynek európai színvonala kétségtelen, s amelynek ezzel egyértelmű magyarságát, a magyar tájjal és formaérzéssel való mély összefüggéseit csak azok vitathatják, akiknek az utóbbiakhoz nincs sok közük, de nincs áttekintésük az új európai törekvésekről sem*, azonfelül mindenütt a napi politika, a személyes és osztályérdek szennyes levét zudítják a szellemi kérdések tiszta vizébe. Akik zsidóbérenceket, elfajzott művészetet emlegetnek jól bevált receptek szerint és készen állnak arra, hogy kituszkolják, kisemmizzék legkiválóbb művészeinket, elfoglalják a kiüritettnek vélt sáncokat és ott a magyar művészet helyett saját zsebük ügyét szolgálják, művészet címén pedig egy áporodott naturalizmust vagy legjobb esetben az új törekvések sietve elsajátított külsőségeit.

A kiürített sáncokba most folyik a bevonulás, egyelőre még csak gazdasági téren, és csak ezután következik, amivel a gazdasági térfoglalás együtt jár: a kulturális kötelezettségek és áldozatok. Úgy tudjuk, hogy egyelőre középosztályunk műveltebb, hajlékonyabb, nagyobb igényű tagjai tartják bevonulásukat, éppen azok, akikhez hasonló műveltségűek közül került ki az eddigi néhány keresztény műbarát; a nagyobb stallumok cserélnek gazdát, amelyeknek betöltői a multban sokat áldoztak a képzőművészetekre. Fel kell hívnunk tehát az újonnan

MŰVÉSZET

A mai magyar építészet

Mintha a magyar géniusz az elmult száz év folyamán leginkább költészetben, irodalomban, zenében szólalt volna meg egyetemes európai érvénnyel, gátlástalanul! A képzőművészetek exaktabb világában az utak már göröngyösebbek voltak számára, az építészetben pedig, ahol a formateremtő szellem anyagi szükségletekhez és feltételekhez kötött, mindmáig nem akadt egy Arany Jánoshoz, Adyhoz, Bartókhoz hasonló magyarságú és szellemű művész. A klasszicismus után, mely a mi építészetünknek valójában egyetlen európai pillanata volt, s egyben a letünő, de alkonyati óráiban még utoljára felragyogó nemesi világot fejezte ki mértékletes és bensőséges formával, építészetünket az eklekticizmus, majd a szecesszió lendülete ragadta magával, — ámbár többnyire bécsi élmények és eredmények nyomán, — s vitte egyre külsőségesebb, a magyar géniusszal egyre kevésbé rokon formatörekvések felé. Amidőn Arany János magyarságával tüneményes európai magaslatokra emelkedett, Liszt Ferenc magyar ösztönzéseivel felkavarta az európai zenét, .. ugyanakkor Steindl Imre bécsi útmutatások nyomán épített gótikus parlamentet, Ybl Miklós olasz renaissance operaházat. Egy nemzedékkel később, amidőn Ady Endrében már bontakoznak egy új európai s egyben mélyen magyar magatartás, Bartókban, Kodályban egy új európai, de egyben mélyen magyar zene körvonalai, — ugyanakkor építészetünkben Lechner Ödönné és társaié a szó. Önként kínálkozik tehát a kérdés, hogy ma milyen az új magyar építészet szellemi és társadalmi helyzete, mennyire szellemi s mennyire magyar?

Az építés társadalmi szükségszerűség

Azt mondottuk, hogy az építészetben a formateremtő szellem *anyagi szükségletekhez és feltételekhez* kötött, s talán innen kell kiindulnunk, hogy feleletet nyerhessünk a felvetett kérdésekre. Mert az építészetnek ez az anyagi szükségletekhez s feltételekhez kötöttsége az jelenti, hogy amíg más téren a szellem mozgása gyakran független a társadalom mozgásától, sőt nem egyszer ellentétes azzal, a szellemi ember helyzete pedig többnyire osztályok fölött álló vagy éppenséggel társadalmon kívüli, — addig az *építés társadalmi szükségszerűség, az építészet léte a társadalom szükségleteitől és lehetőségeitől függő.*

Külsőséges „magyarosság"

Az építészet a mult század második felében a növekvő anyagi lehetőségek és csökkenő szellemi kötelezettségek arányában egyre inkább elismert polgári pályává vált, megválasztásában kevésbé az elhivatottság, mint inkább a készség és az anyagi, társadalmi feltételek jutottak döntő szerephez. Mi sem természetesebb tehát, hogy a többi polgári pályához hasonlóan ezt is túlnyomórészt a nem magyar származású polgári rétegek foglalták el — a századforduló nagy építészei között magyar nevűt már nem is találunk —, viszont ugyanakkor építészetünket magas, nem egyszer az átlagos európainál is magasabb színvonalra emelték. Ez indokolja azt, hogy amíg a magyar szellem nagy ösztönzéseit továbbra is *gyakran a Rajnán túlról nyerte,* addig többnyire *német származású építészeinket* annyira megejtette a császárváros monumentális és sikeres építészete. Ez indokolja azokat az asszimilánsokra annyira jellemző erőszakos és külsőséges magyarosító törekvéseket is, amelyek építészetünket a századforduló után áthatották és egyidejűek voltak Rákosi Jenő nemzedékének a magyar politikai géniusztól oly idegen, türelmetlen és mohó nacionalizmusával. Tulajdonképpen itt találhatjuk meg tehát annak a fonák helyzetnek a magyarázatát, hogy építészetünk előbb magas európai színvonalúvá, mondhatnánk kozmopolitává vált, anélkül, hogy egyetemes érvényű s jelentőségű lett volna, majd *magyarosságra* törekedett, pedig nem volt magyar!

Mindez már a mult, ámde mai építészetünk szervesen nő ki ebből a multból, ami nagy mértékben meghatározza szellemi és társadalmi helyzetét. Annál is inkább, miután az európai építészet azóta bekövetkezett megújhodásában hazánknak csekély szerep juthatott (a korán elhunyt *Lajta* Béla munkássága hatástalan maradt), — hiszen ez a megújhodás főleg szociális (etikus) és technikai (konstruktív) meggondolásokból táplálkozott, már pedig ilyen meggondolásoknak hazánkban, különösen a háborút követő időkben nem lehettek meg a kedvező feltételei. Háború utáni építésznemzedékünk tehát kellő felkészültség nélkül kapott külföldről egy új erkölcsiségben és szerkezeti lehetőségekben fogant újszerű esztétikai célok felé induló architekturát és azt a már megismert előzmények folytán a multhoz sok tekintetben hasonlóan tette magáévá.

Az új építészet polgárjogot nyer

A huszas évek tekintélytisztelő, konzervatív légkörében az új építészeti törekvések iránt többnyire azok a rétegek voltak fogékonyak, amelyek szellemi kapcsolatban álltak a külföld radikális és intellektuális szocialista mozgalmaival, elsősorban a weimari Németországgal. Ennek a német periódusnak építészete *(Bauhaus)* nem volt mentes bizonyos túlzásoktól, dogmáktól, intellektualizmustól, ami társadalmi előítéletekkel amúgyis terhelt építészi közvéleményünk ellenszenvét csak növelte az új formákkal szemben, a közönség körében pedig azokat egyenesen guny és megvetés tárgyává tette. Később azonban — s itt ismét előtérbe kerül az építészetnek anyagi szükségletekhez s feltételekhez való kötöttsége — építészek és építtetők egyaránt felismerték *az új építkezések célszerűségét, kényelmét, egészségesebb jellegét,* amiben nem kis része volt a korszerű építés egyes, valóban szellemi indítékoktól vezérelt előharcosainak — s ezzel egyidejűen az újszerű formákkal szemben táplált *ellenszenv is csökkent.* Ennek tulajdoníthatjuk, hogy az új építészeti törekvések továbbra is konzervatív hajlandóságú közönségünket sokkal hamarább és szélesebb körben hódították meg, mint általában az új művészeti törekvések, amelyeket mindmáig csupán csekély számú beavatottak értékelnek. Az új építészet tehát a kezdeti ellenszenv és nehézségek után *polgárjogot nyert,* mozgása a társadalom mozgásával párhuzamossá vált, helyzetét és lehetőségeit megszabta maga a társadalom, amely munkásait szolgáltatta s amelyet munkásságával kiszolgált.

Nem tagadhatjuk, hogy a helyzet ilyen vonatkozásokban a háború előttihez képest kevéssé változott: az építészet polgári pálya ma is, változatos anyagi lehetőségekkel, s a társadalom igényeinek arányában kevésbé változatos szellemi kötelezettségekkel. Az építészek többsége abból a polgári középosztályból származik, amely a „korszellem" iránt annyira fogékony, de amelynek a történelmi magyar géniusztól való eltávolodottságát ma már egyre többen felismerik. Ennek tulajdoníthatjuk azt, hogy újabb építészeti alkotásaink ismét *nagy mesterségbeli készségről és magas európai színvonalról tesznek tanubizonyságot.* De ennek tulajdoníthatjuk azt is, hogy építészeink *többségére ismét a német építészet van elsősorban hatással,* — a nyugati és északi építészet szellemi gyökerekből táplálkozó, merészen újító törekvéseit viszonylag kevesen ismerik és értékelik.

A mai helyzet

Az időközben megváltozott eszmevilágú német építészet hatása mutatható ki azokban a napirenden lévő törekvésekben is, amelyek egy korszerű, de magyaros formanyelv szándékos megteremtésére irányulnak, s építészetünket elsősorban a népi építészeti elemeknek *külsőséges alkalmazásával* kívánják magyarabbá tenni. Ugyanakkor azonban az új életfeltételekből és szerkezeti lehetőségekből adódó térkialakításokkal és azok őszinte architektonikus kifejezésével ritkán találkozunk — holott a mai építőművészetnek mint formateremtő szellemi hivatásnak ez a végső feladata és lényege! — építészeink többsége megelégszik a már kialakult formai és szerkezeti elemeknek nagy készséget és tájékozottságot igénylő összeillesztésével, variálásával. Ez tehát nagy általánosságban mai magyar építészetünk helyzete. Bármennyire szívesen tennénk, végső fokon nem mondhatunk róla mást, mint azt, hogy magas európai színvonala, minduntalan felbukkanó magyaros törekvései ellenére is *valahol ellankadt benne a szellemi magatartás,* valahol elsikkadt az Arany Jánosok, Adyk, Bartókok minőségével mérhető, teremtő erejű magyar géniusz!

A kibontakozás ebből a helyzetből egy magyarabb és szellemibb építőművészet felé aligha történhetik meg kizárólag az építészet körén belül, — a kibontakozást elsősorban attól az annyira sürgetett *társadalmi folyamattól* kell várnunk, ami anyagi és szellemi lehetőségekhez, felemelkedéshez juttatja a mélyebb és magyarabb rétegeket, és egyúttal ráneveli a magyarságot azokra a korszerű feladatokra, amelyeket mindeddig szívesen engedett át a nem magyar származású rétegeknek. Lelkes építészkutatók újabban feltárták a magyar nép építészetének mindeddig nem ismert vagy alábecsült alkotásait; ezeknek az egyszerűségükben oly tisztult és bensőséges alkotásoknak láttán jogos a remény, hogy a bennük megnyilatkozó formateremtő szellem megbirkózik majd más feladatokkal is — új és korszerű életlehetőségek birtokában új és korszerű formákra talál!

Rihmer Pál

Az egyetlen magyarnyelvű tudományos külpolitikai folyóirat a **KÜLÜGYI SZEMLE**
Változatos! Friss! Megbízható!
Szerkeszti: dr. Drucker György. Kiadja a MAGYAR KÜLÜGYI TÁRSASÁG. Ha a világpolitikai helyzetről megbízható és tárgyilagos képet akar rendelje meg a KÜLÜGYI SZEMLÉT. Megjelenik kéthavonként, mindannyiszor vaskos kötetben. Évi előfizetési díj 10 Pengő. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest V., Országháza. Telefon: 113—018.

1940. jun. 1. JELENKOR
(11. sz.)

C.-F. RAMUZ

... A vaud-i kanton, Ramuz szülőföldje, legfeljebb háromszázezer lelket számlál egymilliónyi svájci francia közt, s a Genfi-tó síkja körül és a Rhône-völgyben terül el, valóságos kis fészekben a Jura és az Alpok falai közt. E földnek és népének úgyszólván alig van története: sorsa, vagyis zártsága valahogy mindig távoltartotta a hevesebb rázkódásoktól s kissé magától az élettől is. Régente, részben és felváltva, Burgundiához, Savojához, sőt soká Bernhez is tartozott, magához Franciaországhoz, a francia királysághoz vagy köztársasághoz soha; és így alig vagy sehogysem volt része Versailles vagy Párizs civilizációjából, az udvar, a szalónok, az Akadémia tanításából. Kivéve Lausanne-t, a fővárost, a nép zöme kisvárosokban vagy apró hegyi tanyákon él, sem túlságos tömegben, sem egészen elszigetelten, mindig a föld, a természet szomszédságában. S míg a tó partja vagy a Rhône völgye már-már a délvidékre emlékeztet s gabonáját és szőlőjét hosszú nyarak érlelik, a hegyvidék annál zordabb, főképp annak, aki délről vagy nyugatról jön s mondják, hogy már a rómaiaknak is feltűnt a helvét hegyvidék félelmetessége, ahol a mulandó ember örökösen harcol az elemekkel.

Ramuz e síknak és e hegyvidéknek, ennek az északnak és délnek a regényírója. Alig van hegyvidéki története, amelyben ne ragyogna fel a tó kékje, vagy a Rhône tejszíne, viszont minden tóparti históriájára a nagy hegyek vetnek árnyékot — talán hogy így is éreztesse az emberi sors és a természet végleteit. A tópartiak élete — látszólag — örökös vakáció, a szép, tiszta városkákban, a kőfallal kerített szőlők között s a puha jólét egyhangúságát itt nem is a természet zavarja meg, hanem idegen jelenések, határontúli események, vagy, mint Pascal mondaná, a lélek belső árjai és viharai. A hegyek közt viszont nememberi, mitikus erők küzdenek az ember ellen, babonák, járványok, katasztrófák — nem szólva a pusztító egyéni szenvedélyekről, amelyek a légkörben, az emberi település e határánál, valami fájón éles körvonalat s lavinaszerű végzetességet nyernek.

Mi jellemzi közelebbről Ramuz elbeszélő műveit? Miféle vonások azok, amelyek legtöbbjükön fellelhetők s amelyek, első pillanatra, minden más műtől különbözők? Az első: Ramuz stílusa, amely a klasszikus stílushoz szokott francia olvasót is meglepi, mivel Ramuz népe beszédmódját nemcsak a dialógusokra korlátozza, hanem elejétől végig a mesélésbe és a leírásba is áttelepíti. A vaud-i nép egykori nyelvjárását már ugyan rég elfeledte, viszont máig is megőrizte e nyelvjárás kényelmes, kissé lusta ritmusát és éneklős hangsúlyozását — s Ramuz e ritmust és e hangsúlyt mentette át könyvei légkörébe, csakhogy hívebben követhesse népe nyelvét — és érzésvilágát is — a maga lassú, habozó, a dolgokat nem annyira megnevező, mint sejtető mivoltában. Fennhangon olvasva, Ramuz regényei bámulatos egyensúlyt, életet, harmóniát kapnak; ismétléseik, homályuk, látszólagos kezdetlegességük megannyi új varázsnak vagy művészi számításnak tetszenek; és itt a régi nagy irodalmak előszóval előadott remekeire s talán mindenekelőtt az Ó- és Újtestamentum egyes helyeire kell gondolnunk.

A másik állandó ramuz-i vonás e regények cselekményében, jobban mondva sajátos témakörében rejlik. Mindegyik Ramuz-regénynek van határozott témája, viszont annál nehezebben határozható meg a cselekménye. **Aline**, Ramuz első regénye nem más, mint egy szegény falusi leány szerelme, csalódása és elhervadása, s mégis egész drámává telítődik e téma lassú kibontakozásával s állandóan ismétlődő változataival. **La Guérison des Maladies** egy beteg leány önfeláldozása apja és egész faluja bűneiért, — de hogy ez miképp történik s mint válik egy csalódott leányból faluja szentje és botránykője, azt már csak Ramuz maga tudja elmesélni. **Les signes parmi nous** semmi más, mint egy kis bibliaárus jósolgatása a közelgő végpusztulásról, de úgy, hogy magunk is vele várjuk az idők eljövetelét. **Adam et Eve** egy emberpár története a boldogságtól a szájjelválásig, de az egész Genezis mitikus szépségétől körülragyogva. **La Grande Peur dans la Montagne**: egy babona, egy járvány, két szegény szerelmes pusztulása, de az egész hegyvidék nyomasztó, viharos keretében. Mindegyikben az ég és a föld, az ember és végzete; mindegyikben az eredendő kérdés: mi végre vagyunk itt a földön. Maga a téma kezdettől fogva előttünk van, áttekinthető, s úgy fejlődik, mint egy költeményé, szervesen, fejezetek szerint. Alpesi lavinákról mondják, hogy néha egy apró madár rebbenő szárnya is megindíthatja: ilyen módon indulnak Ramuz regényei is, kicsi, szinte láthatatlan léptek és kezdemények után, hogy aztán tragédiával, világégéssel végződjenek. S a mesélésben is, mint a nyelvben, az a vigyázó, meg-megálló, igénytelen, szinte hallgatag ritmus, amely minden fordulatában az élőbeszédnek engedelmeskedik s amely Ramuz-t olvasva is hallhatóvá varázsolja. Hozzá képest a legtöbb regényíró szinte csak literátornak tetszik, míg ő maga az ős-mesélő, akinek ajkán nemzedékek csüggnek s akinek szünetei is, — mint Arany Tengeri hántásában — szélzúgással, madárfüttyel, babonás suttogással vannak tele.

Gyergyai Albert

Bevezetés Ramuz első, magyarul megjelenő regényéhez.

C.-F. Ramuz levele Gyergyai Alberthez, az „Üldözött vad" magyar fordítójához

Pully, 1940 május 6.

Kedves Uram,

engedje meg, hogy Önhöz intézzem ezt a pár sort, mivel az Ön tolmácsolásával jelentkezhetem először magyar nyelven. Ugyanakkor pedig a magyar olvasókhoz is fordulok, akik most az én olvasóim is lesznek. Talán nem árt némi magyarázat, főképp, ha arra gondolok, hogy a természetbeli különbség (értem a föld és az éghajlat különbségét) nem vonja-e maga után e kis könyv magyar olvasóinak esetleges zavarát vagy idegenkedését. A mi országunk ugyanis a magas hegyek országa, Magyarország meg azt hiszem, lényegesen sík vidék. Az a táj, ahol Jean-Luc története kezdettől-végig játszódik, egyrészt a Rhône forrásvidéke, másrészt ama hely közt terül el, ahol a folyó a Genfi tóba ömlik: az egész mély és tág völgyvidék, északról-délről oly hegyláncoktól körülfogva, amelyeknek csúcsai 4000 méternél is magasabbak. Itt szinte tanui lehetünk az éghajlatok összebékülésének: azt értem ezen, hogy míg lenn a völgyben szőlőt és barackot termelnek, a szomszédos hajlatokat már magas hegyi legelők borítják, ezeken túl meg örökös hó van és hatalmas gleccserek. Itt él egy majdnem nomád nép, amely állandóan költözködik, szüretidőben a völgybe, nyáron, szénagyűjtéskor, a hegyi településekbe, apró, ideiglenes falvakba, — s itt legel a jószág is, a nyár két-három hónapjában. Ez is újabb különbséget okoz az éghajlat és a helyrajz miatt, s félek, hogy regényem alakjait nehezen fogadják el az oly olvasók, akik egészen másféle fizikai körülmények között élnek. Mert ez a kemény hegyi élet a fajtát is keménnyé tette, szenvedélyessé, bosszúállóvá, amellett ősi szokásaihoz és hitéhez ragaszkodóvá; s félek, hogy Jean-Luc alakját talán túlzottnak találják azok, akik nem igen ismerhetik e tájat és e táj erkölcseit. Ez már a partikularizmus veszélye. De bizonyára Ön is látja s Önnel együtt az olvasók is, hogy, jóllehet mindenekelőtt egyetlen tájhoz ragaszkodom, semmiképp sem vagyok „regionalis" író. Azt akartam, hogy alakjaim emberi alakok legyenek, s hogy minden ember megérthesse őket, bármily tájról vagy országból való is. Egybe akartam békíteni a tájat és az univerzumot, a részleget és az általánost, és pedig úgy, hogy erősen rátámaszkodom egy kis térre, amelyet aztán úgy eláraszt az ott eredt érzelmek bősége, hogy ez az ár, túl a határokon, a más tájakon keletkezett, de magaslataikban ugyanolyan érzelmekig is elérhessen. Mert hiába, mégis csak van valami emberi nagy közösség. Tudom, hogy ez igen magas becsvágy és nem merem állítani, hogy ezt teljesen megvalósítottam; de ebből az alkalomból meg kellett, hogy említsem. Mert nem árt, épp mostanában, ha a kis népek iparkodnak „közlekedni" s megértésre találni egymás között, minden nyelvi és eredetbeli különbség és változat ellenére. S igen örülnék, kedves Uram, ha e kis könyv, az Ön révén, minél több barátot szerezhetne az én kis országomnak — magyar földön.

C. F. Ramuz

KAZINCZY FERENC a forradalom ellen és a magyar szabadság és rend mellett: „A francia revolutio hosszas pezsgései után kilobbana. Oda intézé szemeit a világ két hemispheriumáról minden. Nagy és szép dolgok, s még több rútak, undokok, borzasztók, rettenetesek, bár nagyok. Mint aki nyugalmas partról nézi a vésszel-habbal küzdőket; nem őrül ugyan a veszély és elhalás látásának; nem óhajtja ugyan, hogy a veszély őt is érje, de szereti látni a tüneményt, mert az nagy, mert az nem mindennapi, s az ilyen érdemel figyelmet: úgy nézi egy elpuhult, elaljasodott, de most oroszláni dühre serkent nép tetteit minden. De azért részvéttel nézénk, senki nem felejté, hogy irtóztatóbb csapás, mint egy revolutio, a hont nem érheti és, hogy dőlő vagy döntött épület körül forogni nem tanácsos, senki nem óhajtá, hogy a mienk is dőljön és döntessék. Boldog, ki őseinek erős és régisége által is tiszteletes, régisége miatt is kedves lakjokban bátorságban és szabadságban élhet és örömét megtalálhatja, bár annak repedései igazításokat kívánnak!"

(Pályám emlékezete anno MDCCXC [1790])

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Műemlékek Országos Bizottsága

úrnak
úrnőnek

BUDAPEST

IX. Rákos u. 11.

MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPITÉSZ EGYLET

Budapest, IV., Reáltanoda-u. 13-15. Telefon: 185-330.

Rihmer Pál

MEGHÍVÓ

A MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPÍTÉSZ EGYLET

MŰ- ÉS KÖZÉPÍTÉSI SZAKOSZTÁLYAI

1940. január hó 8.-án, hétfőn délután 1/2 7 órakor tartandó ülésére.

TÁRGY:

RIHMER PÁL építészmérnök előadása:

A mai olasz városépítés.

Ülés után szakosztályi vacsora. Ülés előtt 6 órakor a működő bizottság ülést tart.

A szakosztályok elnöksége.

~~Hörnsch~~

Riehmer

épitésch

l.

A Pesti Vásárhára

1937. 2. sz. 10. 11. l

H. Fritzen: Einige Beispiele neuerer Werkstattbauten (8/13/2)

Deutsche Kraftfahrforschung.

11. sz. *T. Thum, E. Bruder:* Dauerbruchgefahr a Hohlkehlen von Wellen und Achsen und ihre Vermin

hexan. — *Theilacker, Walter:* Über die Chlorierung von *o*- und *p*-*Aminophenolen*. Ein Beitrag zur Theorie der Substitutionsregelmässigkeiten. — *Kawai, Sin'iti und Suga, Masaichi:* Untersuchungen über Egonol, II. Mitteil.: Katalytische Hydrierung des Acetylegonols und oxydativer Abbau des Egonols durch Wasserstoffperoxyd. — *Shah, N. M.* und *Shah, R. C.:* Kondensation α-substituierter Acetessigester mit Phenolen, I. Mitteil.: Die *Pechmann*sche Reaktion mit α-Acetylglutar-säure-äthylester. — *v. Auwers, K.:* Das *Claisen*sche Verfahren zur Darstellung von Äthern der Oxymethylen-Verbindungen. — *Mamoli, Luigi und Schramm, Gerhard:* Über die bakterielle Hydrierung von Androstendion und Testosteron. — *Mannich, Carl* und *Fourneau, Jean-Pierre:* Über die Bildung von Benzolderivaten aus Dimethylamino-butanon und Malonester bzw. Acetessigester. — *Maurer, Kurt* und *Boettger, Bernhard:* Die Synthese des α, α'Dichinoxalyls. — *Zetzsche, Fritz* und *Lindlar, Herbert:* Die Kennzeichnung von Carbonsäuren als Ureide mit Hilfe der Carbodiimide (III. Mitteil.) — *Weidenhagen, Rudolf* und *Wegner, Hans:* Über die Synthese des Tetrahydrobenzimidazols (4.5-Cyclotetramethylen-imidazols) und seiner Derivate. (VI. Mitteil. über Imidazole.) — *Hahn, Georg* und *Rumpf, Fritz:* Über β-[Oxy-phenyl]-äthylamine und ihre Umwandlungen, V. Mitteil.: Kondensation von Oxy-phenyl-äthylaminen mit α-Ketonsäuren. — *Hahn, Georg* und *Stiehl, Karl:* Über β-[Oxyphenyl]-äthylamine und ihre Umwandlungen, VI. Mitteil.: Darstellung von β-[Oxy-phenyl]-äthylaminen mit freier phenolischer Hydroxylgruppe. — *Hahn, Georg* und *Hansel, Albert:* Kondensation von Tryptamin mit α-Ketonsäuren, α-Ketodicarbonsäuren und α, α'-Diketodicarbonsäuren. — *Hahn, Georg* und *Gudjons, Hans Friedel:* Synthese von 3-Alkyl-4-carbolinen und 3,3'-Polymethylen-di-4-carbolinen. — *Hahn, Georg* und *Gudjons, Hans Friedel:* Synthese von 1-Alkyl-isochinolinen und 1.1'-Polymethylen-di-isochinolinen. — *Hahn, Georg* und *Hansel, Albert:* Synthese von 5.6.3.14-Tetrahydro-yohbyrinen. — *Ercoli, Alberto:* Zur Frage

Rieger Béla

március 16-án nyílik
kiállítása a Ferencvárosi
Pincetárlatban

Magyar Nemzet 1973 március 14
4. old.

Riez Adalbert Béla

Monte-Carloban élő festő
magyar származású, a Ferencváros
Pincetárlaton nyílt kiállításáról
szóló írás a 4. oldalon

Magyar Nemzet 1973 március 24
4. old.

Riez Adalbert Béla

2

„Jaguár"
„Madarak"
„Kakas" c. képei emlékére

Magyar Nemzet 1973 március 24
4. old.

Riez Adalbert Béla 3

„Aquarium"
„Paradicsommadár"
„Kompozíció" c. képei emlitve

Magyar Nemzet 1973 március 24
4. old.

Riez Béla

a Montecarlóban élő Adalbert B. Riez néven szereplő mester tárlata a ferencvárosi Galériában került bemutatásra.

Horváth György: Five Budapest Exhibitions.

The New Hungarian Quarterly, Budapest

1974. 53. p.

1941

Riez Béla

anilin festékkel dolgozza ki műveit – amelyek magukon viselik a Földközi tenger inspirációját. Közölt műve: „Tengerilő", anilin, 90x45 cm, 1972.

Horváth György: Five Budapest Exhibitions. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974. 53 n.

1928

Riez A. Béla, festő

Franciaországban élő magyar festőművész. Legújabb műveitől a ferencvárosi pincetárlatban nyílt meg kiállítás.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1973 m. árc. 18.

Rácz Adalbert Béla festő
(Temesvár, 1901 –

Kiállítása a KKI kiállító termében
Bp. 1976 október.

– Katalógus a könyvtárban –

Riez Adalbert Béla, festőművész

Szij Rezsővel, a Bpesti Műgyűjtők és Műbarátok Egyesületének főtitkárával beszélget Erdei Grünwald Mihály.—
Elmondja, hogy magángyűjteményében vannak olyan képek is, amit ajándékba kapott. Például egy „Kakas" c. /említve/ amit Monte Carlóból ~~k~~ érkezett, Riez Béla alkotása, aki a francia művészeti életnek egyik többszörösen kitüntetett alakja.

Nemcsak hobby!
Közérdekű magángyűjtemények 2. rész.

1980. IX. 8. Kossuth 11.22 /S. J.-né.

Riez, Adalbert, Jestő

L: Szalay Lajos

–: A hétvégi kult. prog 9.

Nepszabadság, Bp. 1980 szept. 5

Riez Adalbert Béla [ ]

● RIEZ ADALBERT BÉLA kiállítása ma délután fél 5-kor nyílik meg a Szépművészeti Múzeumban.

8.

-.0 Riez Adalbert Béla

Esti Hírlap, Bp. 1980. aug. 28.

RIEZMAJER Jànos festö

Sáj 1990 83.

Morvai vendégei?

árás helyszínén

mia elhatárolódása miatt mindössze sajtótájékoztatót tart a Morvai-team, amelyen — az eddigi jelzések szerint — több mint ötszáz újságíró szeretne részt venni. Petőfi sorsát, legendáját óriási érdeklődés övezi.

Bizonyára olvasóink is érteflenül állnak a Tudományos Akadémiának a vizsgálattól való elzárkózása előtt, hiszen a konferencia, illetve a kontrollanyag elemzése pontot tehetne a több éve tartó vita végére. Ám egyelőre úgy tűnik, a mítosz fontosabb a tényeknél. A televízió ma este kétórás filmben kívánja bemutatni a „Petőfi-sztorit", amennyiben az illetékesek hozzájárulnak ehhez.

Rifesser

Tivoli Tafaragó

1914

l.

Wick Kassa tort

390 l.

SEP. 30 15
62

Rifesser

tiroli fafaragónak
a gyermek Jézust ábrázoló
szobra a premontreiek
kassai templomában (1914)

Wickkassaikatmüeml.

54. l.

~~Czéhemlékek, beszterczebányai~~

~~VII. 232.~~

Rifesser

tiroli szobrász

A pécsi székesegyház orgonáján és pedig az oldalain a sípok alatti mezőben Rifesser tiroli szobrász által faragott és gyengéden olajfestékkel szinezett dombormüvek voltak elhelyezve.

Leirva. Készült 1879-ben.

A faragványok most az Angster-gyárban Pécsett vannak.

Szőpécsszékesegyház 65. l.

1
Újév

2
Jézus sz. n., Ábel

3
SZ
Genovéva, Benjamin

4
CSÜT
Titusz, Leona

5
PÉ
Teleszfor, Simon

6
SZO
Vízkereszt

RIFESSER Joseph tiroli szobrász

1914-ben készült szoborcsoportja a ferences templomban

PROKOPPNÉ Stengl Marianna: Esztergom-Belváros : Müemléki séta. Esztergom : Gran Tours, 1993

73.

Rigán Samu

szül. Modoron 1875 aug 7.

ág. ev.

1898/99 I-II. I. é rajztjel

Tekepálya, római V. 242

Rigán Samu

1898/99

Ferkèpzomfoiskèvk

127. l.

koronázása (1444, S. Pantaleone). Főmunkájuk azonban a dekorativ és monumentális gótikus fal előtt trónoló Madonna a négy egyházatyával (Akadémia). Antonio korai (1435—40) időszakába helyezhető A királyok imádása tájkép háttérrel (Berlin), továbbá valami nagyobb oltár részei: Szt. Magdolna és Szt. Lucia félalakjai, valamint a valaha egy oltár középső részét képezett Trónoló Madonna a gyermekkel (bpesti Szépmüv. Múz., az utóbbi Pálffy-gyüjt.). Giovanni halála után (1450) Antonio öcsével, *Bartolommeo* V.-val dolgozott együtt. Ez utóbbi lett azután a muranói iskola feje, akihez a tulajdonképeni muranói stílus fűződik: az izolált szentekből álló gótikus oltár plasztikusságra törekvő éles rajzú alakjaival. * 1425 körül, † 1499 (?). Fölényét elárulja már a bátyjával együtt 1450. festett ötrészű oltár. Trónoló Madonna 4 szenttel (Bologna képt.). Szoborszerű megjelenésre törekvő stílusa jobban megnyilvánul élesen rajzolt egyedül alkotott munkájában: Beato Giovanni da Capistrano (1459), Louvre), Madonna 4 szenttel (1464, Velence, Akadémia), az ünnepélyes Trónoló Madonna szentekkel (Nápoly Múz.). Később a Squarcione iskola, de főleg Mantegna hatása mindinkább érvényesül. Ezt mutatják a 70-es évekből való legszebb munkái: a monumentális, kissé nyers Trónoló Szt. Ágoston (1473, Velence S. Giovanni e Paolo); a Trónoló Szt. Márk 2—2 szenttel a szárnyakon (1474, Velence Frari); Trónoló Madonna (1471, Róma, Pal. Colonna); Madonna della Misericordia (1473, Velence, S. Maria Formosa); keménység és bizonyos báj a Madonnán érezhető, a Madonna két szenttel (1478, Velence, S. Giovanni in Bragg-

Rigaud Beisben.

1853. okt.-nov. kiäll. Müegplet.
I. Ferenc József körútázása Magyarországban, olajf., Jelenffy Ágoston tulajd.

Eperjesi ev. lyceum könyvtárbevezetési
segélye VII. 284.

Rigaud

1853 = Bées

M D K

Rigel István festő

O. I. : Tizenkét fiatal festő művésztelepe Tápiószelén
Kossuth Népe. 1945. jul. 11. 6l.

Rigel Raphael

Pesten épitendő új
országháznak távképe.

Ugyanez nemetül és olaszul.
Entworfen von Raphael
Ritter von Rigel, Archi-
tect und Docorateur
Gestochen von Max
Fahrmbacher

20. I. oszt. könnyü dalok egy
Az A moll kis A-tól egyvonal
Dalok: 2/4, 3/4, 4/4.
Andante, Moderato, Allegro.
II. oszt. könnyü dalok egy szól
A kétszólamu éneklés alapg
C dur skála kibővítése # ♭ ♮
♩ ♪ | ♪ ♩ | ♪ ♩ | ♪ ♩ ♪ (Ha
Dalok: 2/8, 3/8, 4/8 ₵ alla bréve.
Adagio, Vivo.
pp, ff (Hangf. és hangképz. g
III. oszt. Müvészieseb dalok egy
dur és moll hangsorok 3 al
A hármas osztás és az ebből
Dalok: 6/8, 9/8, 6/4.

RIGELE ALAJOS

Az alsósztregovai Madách-síremlék.

Horánszky Nándor:
Irod. Az alsósztregovai Madách-sírem
(Dokumentumgyűjtemény) Bp. 2005.
/Madách Könyvtár – Új folyam 41./

alkozó köteles az előző évi pénz-
Bizottság által felülvizsgált és
ziteni és azt március 31.-ig a
a közgyűlést megelőzően átadni.
szére köteles év közben is tájé-
pénzforgalmának adatairól.

ében a vállalkozó a tulajdonoskö-
-nél üzemeltetési és felújitási
k feletti aláirási jogot a tu-
zgyűlési határozat rendezi.
z Intéző Bizottság csekkaláirói
ájárulásával /a három aláirói
nak/ jogosult.

gbizási szerződésben nem foglalt
bizás kiadására, illetve jelen
ntéző Bizottság jogosult.

megállapodtak, hogy a vállalkozót
selet ellátásáért havi Ft/al-

Riegele Lajos

– Berecz Gyula első mestere

Említve: Pátzay Pál, Riegle Lajos, Basilides, Barna és Sándor, Nagy Márton és Antal, Staudt Mihály, Reichenthal Ferenc, Lenhardt György, Hannos Károly, Broczky Béla

Szuchy M. Emil: Emlékezés Berecz Gyulára

Irodalmi Szemle 1975/4

Rigele Alajos

„Kikötői munkás" – homokkő 1919
„A győzelem" – patinázott gipsz 1899
„A filozofus" – 1906
„A munka" – 1930
„A szónok" – 1903

– szobrok

Irodalmi Szemle 1976 //

Rigele Alajos

„Fából gyerek" – 1935

„Caulus-Trebitsch Olga emlékmű" – 1922

„Éva" – 1932

– Robot

Irodalmi Szemle 1976/1

Rigele Alajos

„Heim Narcisa sírlapja" – 1919
„A városi vízmüver kapuja" – 1930
„Pázmány sírlap részlete" –
„A világháború" – 1925
„Flóra" – szobor
„Bacchus" – 1905

Irodalmi Szemle 1976 /1

Rigele Alajós

d. (1879 —)

Csatkai Liszt

232. 7

Rigele Alajos

laid

=

Franz 9. l.

ktatásügyi minisztertől.

ottságának,

Budapest VI.

Aréna-ut 41.

Rigele Alajos

pozsoji ércnivelő

lásd

Numizmat. Közl.

1911. 1491.

..... *műhely.*

főnökség!

.....hó.....n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

.....számu .....

.

i ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Rigele Alajos

pozsonyi szobrász

a Király megbízásából

Gerstette Erzsébet Ki-

rályné szobrát az

alábbi templom sé-

szére karrarai

márványból

írot

Szyllaba

6, 22. l. után

képpel

23. l.

Filarszky Nándor VIII. 229

Rigele Alajos

Pádnai Kent Antal
kobra fehér laasi
márvanyból az alábbi
templomban A
kobra özv. Wodianer-
Albertné bárónné költ-
ségén készült –

Szyllaba

24. l.

Terverte nott. a kent-
tést.

u. o. 27 l.
28. l.

Pécsi kovácsok czéhkönyve VIII-161

Rigele Alajos

kiszítette a somorjai
hősi emlékes 1935-
ben

Parais Árpád:

A somorjai ref. egyház
vázlatos története.
1789-1939. Gépírásos
kézirat. MOB kvt. 3624.
25. l.

Rigele Alajos

pozsonyi szobrász U. 981

mintázta a pozsonyi
Gasparich-emlékét
1913-ban

Nyugat magyarországi
Hiradó 1913 dec. 4.
(Gasparich Kilit
emlékkövének min-
tája a Képzőművé-
szeti Egyesület tárlatán)

da Vinci.
század elején.

kissé balrafordult és nevet.
vállán lévő puzdrából nyíl-
Szája nyitva van.
75 cm. — Lelt. sz. 1116. —
Constantinitől 800 lirán, vagyis
94 deczember 17-én (279–894).
1895 márczius 26-iki 12620 és
z. min. előadmányi ívet. — Az

vember 28-iki 4561 (635–900)
3 eln. sz. leirat (464–901).
tr. 4. l. — Verzeichniss N°. 165.

4

M.D.K.

Rigele Alajos, szobrász

(a cikkíró szerint porsonyi) készítette Pázmány Péternek a porsonyi koronázó templom szentélye falában elhelyezett síremlékét, melyet 1914. jun. 7-én avattak fel.

Építőipar - Építőművészet. Bp.1914. 38.évf. 38. sz.
356. old. 1 szöv. á.

MDK

Rigele Alajos

Pázmány P. kard. siremlékének tervezete. Szobormü.

KMT. 1911. tav. kiáll. kat. 57.l.

MDK

Rigele Alajos

Pázmány P. kard. siremlékének tervezete. Szoborm̈

Képzőm. Társ. 1911. tav. kiáll. kat. 37.l.

MDK

Rigele

Két szobor. Budapesti Hirlap 1915.aug.19.

Rigele

Kék azabor. Budapesti Hirlap 1915. aug. 19.

MDK

Rigele Alajos

Jöjjetek hozzám, kik nyomorult és terhelve vagytok! Repr.

KMT. 1907/8. téli kiáll. kat.

MDK

Rigele Alajos

A tékozló fiu hazatérése, szobormü

KMT. 1907. tav. kiáll. kat. 34.l.

MDK

Rigele Alajos

A tékozló fiu hazatérése

KMTárs. 1907. tav. kiáll. kat. 34.1.

Rigele Alajos MDK

A tékozló fiu hazatérése, szobormü

Műcsarnok 1907. tavaszi kiáll.

MDK

Rigele Alajos

Magyar Iparművészet, 1917. 51. l.

Rigele Alajos

K

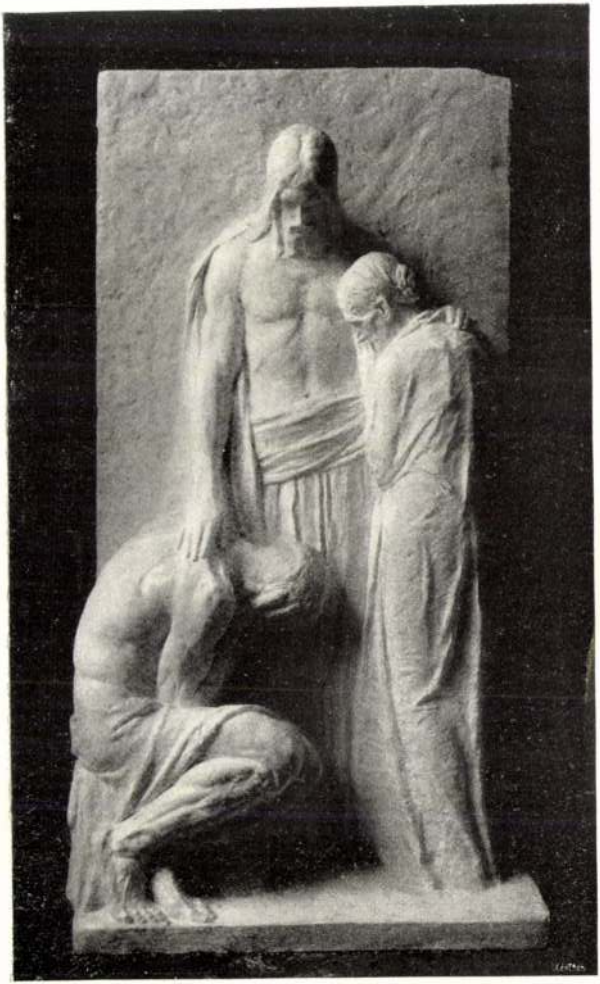

224. Rigele Alajos: Jöjjetek hozzám, kik nyomorult és terhelve vagytok!

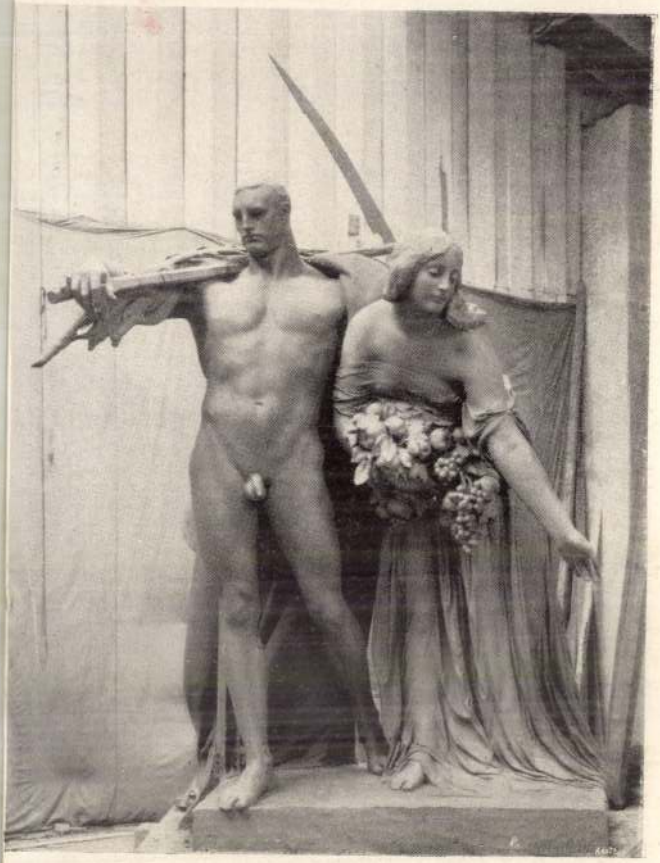

Zala György: Munka és Jólét.

MDK

Rigele Alajos

Pázmány Péter kardinális.Szobormű.Magánt.

Képzőm.Társ.1911.tav.kiáll.kat.36.l.

MDK

Rigele Alajos

Árpádházi Szent Erzsébet szobra a pozsonyi préposti lakban, repr.

Vasárnapi Ujság 1907. 46.sz. 922.1.

MDK

Rigele Alajos

Jöjjetek hozzám, kik nyomorult és terhelve vagytok!, repr.

Képzőm.Társ. 19o7/8. téli kiáll.

Rigele Alajos

nobrasz

szül. 1879 Pozsony

Bőéletrajzát lásd

Csákós. 14. l.

s. Forum 1934-35.

Rigele Alajós

Női fejc. szobormüve
repr.

Csákos 1. l.

Rigele Alajós
nobrait
arcképe Schubert
lyulától repr.

Csakós 3. l.

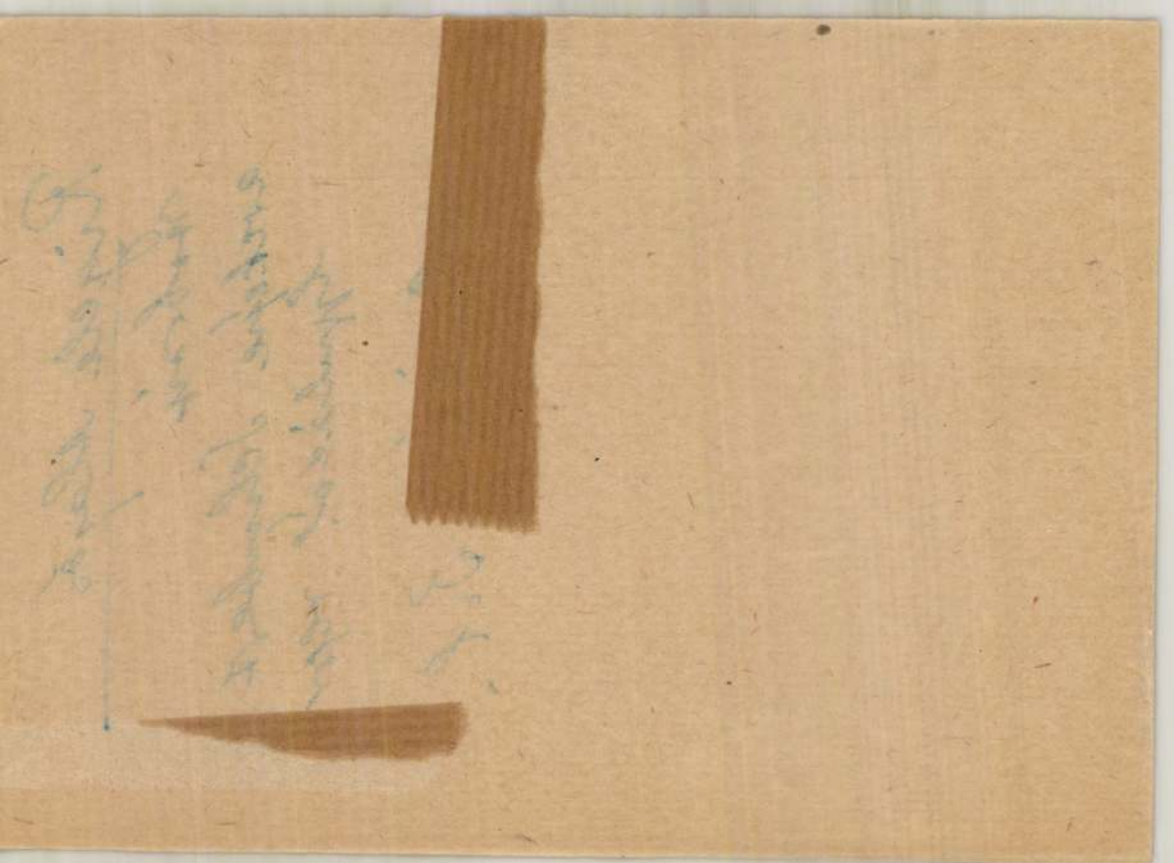

Rigele Alajos

szobrász

A pozsonyi Sz. Salvator gyógyszertár köből faragott cégére fentitől

Ortvay Tivadar dr

Pozsony város utcái és terei. Pozsony 1905

518. l.

Riegele Alajos

pozsonyi nobrász

Pázmány Péter nobra a pozsonyi dómban (1914)

Árpádházi Szent Erzsébet nobra a Kápitalan-utcában a pozsonyi prépostlak előtti kis diszkertben (1907)

1938-ban a Pozsonyi képszőmű. Társulat elnöke

Aixinger László

Pozsony. Bp. 1938. 21. l.
37. l. képpel. 44. l.

Rigele Alajós

U. 1489

U. 1490

vod

vod

Alkotmány.

1914. jun. 9.

(A pozsonyi Pázmány-
szemlék leleple-
zése.)

34/1915

Nagymiltosága

Hálásan köszönöm
Templom plebánia kö
nagybecsü kiadványok
a müemlékek ordagos

Rigele Alajos

U. 1486.

Nyugatmagyaror-
nagi Hirado

1914. jun. 9.
(Szobor-lelepleres.)

A Pázmány-
siremlékről van
nó.

1463-1914 tan.sz.

A M ü e m l é k e k Őrs

tek. E l

Vonatkozással 103

sitjük atek. Elnökséget, hogy

Rigele Alajos

U. 1449
1449/a.

cvód

Komlóssy Ferenc dr.

Pázmány Péter pozsonyi siremléke.

Nyugatmagyarországi Hiradó.

fordítás

1914. maj. 31.

Pályázat útján nyerte el a megbízást. A költségeket Fraknói vilmos fizette.

Rigele készítette a koronázi
templom részére Árpádházi
Szent Erzsébet szobrát 1914.
előtt. R. Pozsonyban
született, a bécsi akadémián
tanult. Fraknói a római
művészházba küldte. Csa-
ládostul oda költözött
s ott mintázta Pázmány
szobrát is, mellyel a pá-
lázaton megnyerte a meg-
bízást a kivitelre. Eredeti
kompozíciója nem került ki-
vitelre. A terv relief sí-
mlekké zsugorodott, melyet
a szentélyben helyeztek el.
Az eredeti terv mintája a
prépostság tulajdonába került.
A Pázmány-relief karrar-
ai márvanyból került,
R. maga faragta. Az alak
életnagyságu, fülkében áll bi-
bornoki ruhában.
kezében kettős keresztel.

Rigele Alajos

U. 1535
U. 1536

írod
z
Alkotmány.
1914. jun. 5. (Dr B.
G.: A pozsonyi Páz-
mány-siremlék. A
második Pázmány-
szobor Magyarországon.)

Rigele Alajos

U. 1494

vöd

Krüger Aladár dr. =

Pázmány siremlé-
kénél. Tiszán-
túl (Nagyvárad)

1914. jun. 9.

588.szám.

1914.vt.

A MÜEMLÉKEK ORS

Folyó évi 1030/1913.sz

juk a küldött diszművet és azt a

Selmeczbányán, 1914.feb

Riegele

Művészet 1904. 339

Rigele Lajos

Művészet 1907. 198

Kann Gyula: Házak a víz partján 246 (620), 3429 (462). — Lussingrande részlete 246 (620), 2643 (405). — Részlet Lussinpiccolóból 31 (808), 1967 (711). — Tornáca 246 (620) 2097 (278).

Rigele Alajos

Fraknói Vilmos püspök szobrot emeltet Pázmány Péternek a pozsonyi dombban elhelyezett hamvai fölé. Az életnagysági szobrot fenti mintázta és fehér márványból kerül kivitelre –

Budapesti Hirlap

1913. márc. 14.
(Pázmány Péter szobra.)

U. 570.

Meike, v. h.

94

Riegele Alajos

Thieme Becker

XXVIII. 352. l.

(Lyka)

Rigele Alajos

Pázmány Péter szobra
a pozsonyi dóm -
templomban fentiről

Kemény Lajos

Az érsekprímások
alkotásai Pozsonyban.
Pozsony, 1941 - 6 l.

MDK

Rigele Lajos, szobrász.

A tékozló fiú visszatérése. 1907.
br. Harkányi Fr.-féle 450 kor. díj.

OMKT-Vánd. kiáll. 1910 szept. 8 - dec. 27. - ig.
Kitünt. műv. lajstroma - Hornyánszky V.
kny. 68. l.

MDK

Rigele Lajos, szobrászm.

1907. Báró Harkányi Frigyes-féle 45o koronás díj: A tékozló fiu visszatérése. Szobormü.

OMKT-Vándorkiállítások. 1910. szept. 8. -dec. 27. Eger. Miskolc, Kassa, Eperjes, S.a.ujhely, Debrecen, Gyöngyös. Kat. 62. l.

Rigele Lajos

Báró Harkányi Frigyes 1898-ban tett 10.000 korona alapitványából évi 450 korona dij a Társulat kiállitásán először résztvevő művészek egyikének kitüntetésére. 1907-ben A tékozló fiú hazatérése, gipsz-szobor.

SzmKT 50-151.1.

MDK

Rigele Lajos

A tékozló fiu visszatérése, 1907./Szobormü/
Báró Harkányi Frigyes-féle 450 koronás dij

Mücsarnok 1910/11 tav. kiáll. 15.1.

M.D.K.

Rigele Alajos

Pozsonyi szobrászmüvész Mátyás király idejében készitett páncélos vitézt ábrázoló szobrát Lyka Döme Székesfehérvár városának ajándékozta.

Vértes vitéz szobor Székesfehérvárott.

Városok Lapja 1915. X.évf. 37. szám. szept. 11.

295.0

M. U. K.

Rigele . . . szobrász

Egy pozsonyi patricius házban lévő, fiatal leányt ábrázoló fehér márvány szobrát említi

Gräulich Elsa: Pressburger Interieurs
Bratislava - Pressburg. 1930. 60. old.

MDK

Rigele Alajos

Az Iparműv.Társulat a limanovai csata emlékére plakettpályázatot irt ki s ezen 2oo koronás dijat nyert., A Weinwurm Frigyessel közösen.

Művészet,1916, 82 l.

Rigele Alajos szobrász M.N.K.

pozsonyi szobrász művész

Madách-siremlék

Ruffy Péter: Madách -centenárium a népek ünnepe Alsósztregován

Magyar Nemzet 1964. október 6. 3.1.

Rigele Ilajos

szobraival-szerepel a pozsonyi
Képzőművészeti Egyesület
jubiláris kiállításán

M. 934 XI. 15.

Rigele Alajos, szobrász MDK.

Pozsonyban élő művén, a város sok alkotását őrzi: egy elvagi relief et kisszébet „császárnőről" az kisszébet templomban, szent kisszébet szobrát a „Propsthof" udvarán (előudvarán) és Justi polgármester szobrát egyéb műveit nem említve.

71. l.

Franz Anton Richard: Pressburg (Pozsony), di ehemalige Hauptstadt Ungarns, ...
Berlin = Stuttgart, 1935. 83. l. 12. t 71 a

M.D.K.

Rigele Alajos

"Árpádházi Szent Erzsébet szobra Pozsonyban" cimmel a mü repr.-ját hozza a lap.

Magyar Salon, Bp. 19o7. aug. hó. a köteten 25-ös szám szerepel.
25. lap

MDK

Rigele Alajos

A pozsonyi honvédkerület bevonult művészeinek a háboru által sujtottak támogatására rendezett kiáll. Pozsony, 1916.

Rigele Alajos, Szobrász

Réntvész a Masaryk Akadémia Kiállításán
(1936. okt. 19. – nov. 4.)

Turczel Lajos: Magyar művészeti élet az első csehszlovák köztársaságban
Irodalmi Szemle 1966/7. 655. l.

 M. D. K.

Rigele alajos, szobrász, 1879-1940

tős megbízásokat kapott. A pozsonyi Sz. Márton koronázó templom részére Pázmán Péter epitafiumat és a kis Kék templom részére Erzsébet királynő márvány relifjét. 1918-utan nem vett részt a Szlovák művészeti életbe, haláláig a pozsonyi „Kunstverein" vezető funkcionáriusa maradt. Művészi forma nyelve az olasz XVIII. sz. végi szobrászatból indult ki.

Marian Váross: Slovenské výtvarné umenie 1918-1945.

67. 68. 69. old.

1960.

 M. D. K.

Rigele Alajos, szobrász, 1879-1940
egy nagyobb szabásu megbizást kap
1930-ban ö mintázza meg Sztregovan
Madach Imre emlék művét. —
„Alchymista", gipsz, 1920 körül. „Női fej"
marvány, 1920. 68.-69. old. Templomi
megbizásokat is vállalt. Rajzokat és
grafikai lapokat is készitett. „Madach
Imre siremléke", bronz, 1930.

Marian Vaross: Slovenské výtvarné
umenie 1918-1945.

1960. 67.68.69. old.

– 71. – M. D. K.

Rigele Alajos, szobrász, 1849. – 1952

Számos művén a középeuropai secesió, határa érezhető. Ez a tehetséges művész az új irányokat is igyekezet magáévá tenni. A legyszerűsítést, stylizált formák léptek előtérben alkotásain. A pozsonyi polgárok siremlekeit, mellszobrait mintázza, művei legtöbbször megrendelőinek izlését tükrözik. A háboru után csak.

Marian Váross: Slovenské výtvarné umenie 1918-1945.

67. 68. 69. old.

1960.

-69- m. D. K.

Rigele Alajos, szobrász, 1879-1940

Pozsonyban született és kivéve tanul-
mányi éveit egész életét Pozsony-
ban töltötte, a reáliskola elvégzé-
se után, a bécsi akadémiám ta-
nult, ahol több díjat nyert. Ez lehe-
tővé tette részére hogy meghaszja a
romai ösztöndíjat ahol 1911.-ig
tartozkodott. Már fiatalon jelen-

Marian Váross: Slovenské výtvarné
umenie 1918-1945.

67.-68.69. old.

1960.

M.D.K.

Rigele Alajos

Szobor-fényképrepr. Madách Imre sirján, az alsósztregovai kastély parkjában "...a pozsonyi Rigele Alajos sikerült Adámja, a szárnyaló bronzfigura."

Szalatnai Rezső: Madách-muzeum létesül Alsósztregován c.
Szinház és Mozi. Bp. 1956. ápr. 6. IX. évf.
14. sz. 16. l.

MDK

Rigele Alajos

Jöjjetek hozzám, kik nyomorult és terhelve vagytok,
szobormű

KMT . 1907-8. téli kiáll. 40 l.

Rigele Alois/1879-/.
Pozsony

Fej. Öreg. Medaill.
Revers: Lira a névvel. Ezüst.
Pozsony, 1911 ./Zichy Géza gr. költs.

Dr. André Csatkai: Versuch einer Fra nz Liszt Ikonographie. Sonderabdruck a us d. "Burgenländischen Heimatblättern". Jahrg. 1936. Hft. 2. S. 63.

Riegele Lajos

Művészet 1909. 69
– 1911. 131

Riegele Alajos

Magyar Művészet
1928. 317, 319

2% forg. a.	306·-·-·-
	15.606·- P.
2% skontó	312·12 -·-
Lej. ma	15.293·88 P

Kiváló tisztelettel

Szentiványi Gyula

Rigele

irod

Hu Prmagyem

XLIII. tabla

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szállítam szemb
mely a mai veszedelmes külpolitikai he
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a kép
pártjából.

Az ország sorsáért való mélységes
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább kü
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a gazd

Én tehát felveszem a harcot, am
ki az országot a mai szörnyű helyzetéből

kibontom a legitimizm

„Istenért, Ki

Rigele Alajós

l.

Bartha Liszt

45 l.

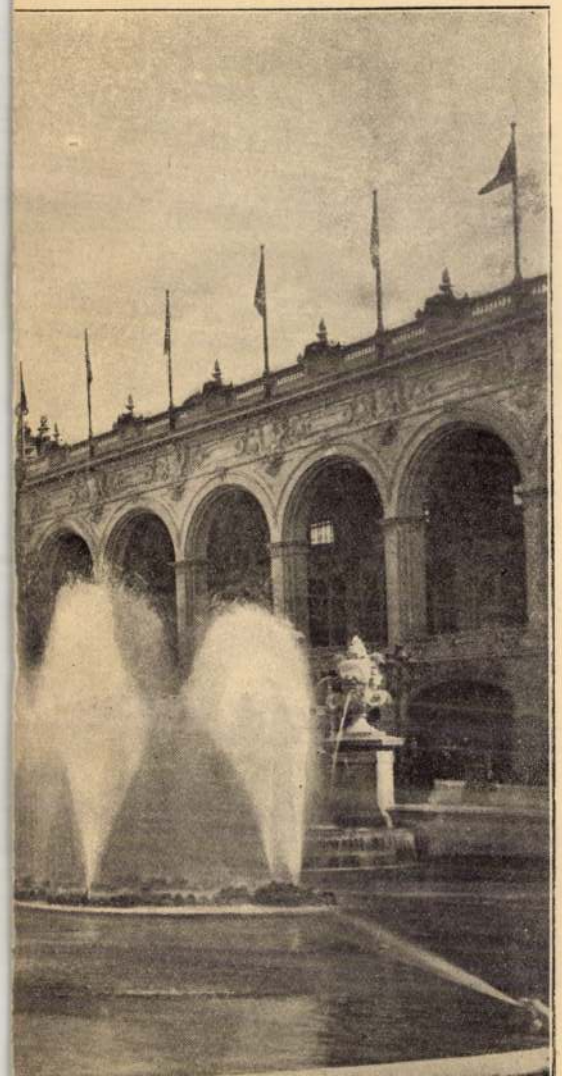

Rigele A

Eremhiall Kat

1924. 84. l

~~Brown Karpereer VII. 248.~~

Riegele Agost

Hobrázz

lasd

BPo 459. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi minta

Ricgele Alajos

l.

Olaf II.

234, 235 l.

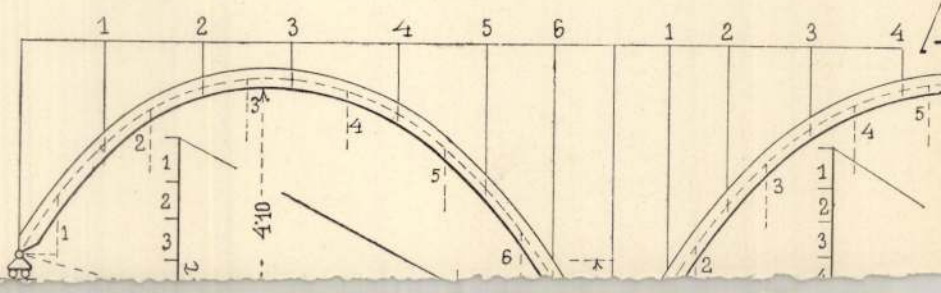
1
2
3
4
5
6
4·10

Riegele Alajós

Ivód

Olaylacamp

20. l.

Rigele Alajos

Kobrin Pozsony

Laid

Könyvbarátok Lapja

1927-28. 94. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

—

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Rigele Alajos

1908. évi kiáll. Pozsonyi Képző-
művészeti Egyesület.
Mellszobor, gipsz
Dombormű,
Kürdelem, gipsz
Jöjjetek hozzám, kik
nyomorult és terhelve
vagytok, gipsz 1500 K
Árpádházi St. Erzsébet
gipsz 200 K.

II. Lajos magyar király

Derékig ábrázolt alak. Ki
gyöngéden az előtte álló, tö
támasztja, úgy hogy annak
érinti. Jobbjával fehete ki
Az utóbbi elől nyitott és
erősen kivágott
ruhát függélyes szürke és
mezyeket barna levélalak
Az ing fehér; nyakát ara
kosszorú alakú arany lánc,
ovális rubin és öt kisebb
aranyagyapjas rend függ

Rigele Alajos

1905. őszi kiáll. Pozsony
Képzőművészeti Egyesület -
Domborum, „Majsch"
Mellszobor, gipsz
Mellszobor, gipsz
Mellszobor, gipsz.
Akt-tanulmány, Az eskü, gipsz.
Domborum, gipsz
Akttanulmány, Busuló gipsz
Domborum, gipsz.
1907. évi kiáll. u. ott.
Az elveszett fiú hazatérése, gipsz.
Anyaszeretet, gipsz mellszobor 1200.—
Alvó római augur, gipsz. 300 k
Consummatum est, bronzrelief márványon
Arckép, bronzrelief márványon

P.F (XII.)

Márk – London

~~Sadeler Johannes~~

Barabás – Laura

Marantoni – Lang

Tipler – v. László

Barabás – László Józsa

4 – Lázár Lá

Marastoni – Lederer

Katzler – Segedötsch

Rohn – Grund, Lehm

Barabás Lemont

4 – Lendvay

Rohn – [illegible]

Rigele Alajós
nobrász
Hul. 1879. Pozsony
Sok műve az alabbi
műzeumban.
Kat Bratislavy
303. l.

Sbierky 43. l.

Rigele Alajos

1905 graf.

ki'll. Nemzeti Szalonban

Anyai szeretet, gipsz

Haditengerészet, római V. 252.

Rigele Lajos

Mûvesiet

1917-40

Sárosvármegyei árstabás, 1666-ik

VI. 207. — 1706-ik

VI. 208.

Rigele Lajós

Műcsarnok nobrán Wien

1907. tav. kiáll. 218

Rigele Alajós

1907–8. téli kiáll. Porsony

224

1911. tav. kiáll. 231, 242

ité 27.r.26.).

ást, Jézust pedig megostoroztatta.
egfosztott és az oszlophoz kötött
dul látható, ~~egy~~ kissé előre hajolt,
yog kereszttel és lágyékát fehér
t a poroszlók tartják, kik közül a szőke
ember korbácscsal, a kopaszo-
l üti a Megváltót. Az előbbi zöld
tözött. A háttérben négyen vannak. Körülöt
ra támasztotta, narancssárga turbánt és
a harmadiknak fövege és ruhája piros;
ja karimá. Az osz-
vesszőköteg, kiesett vesszőszál
ik).

358
a 1900: VI. 30.- (~~422~~/900)
a III teremben 1900: IX. 7-én.

és balszeme bátszik;

Ripple Alajos

Nobrák

Lás 1.

Vasilyp 1907

922 l.

Rigele Alajós

U. 1486. 1489

1490

Rigele Alajos

U. 981

Rigele Alajos

Geboren den 8. Februar 1879 zu Pozsony, lernte 1901–1908 an der Wiener Akademie der bildenden Künste unter Hans Bitterlich und Hellmer, um sich dann in Pozsony (Preßburg, jetzt Bratislawa) niederzulassen. Studienreisen führten ihn nach Rom. R. erregte zum ersten Male die Aufmerksamkeit mit seinem Bildwerk Der verlorene Sohn. Das Monument der Kaiser-Königin Elisabeth in Pozsony ist sein Werk, ebenso der eiserne Levente in Székesfehérvár und mehrere Honvéd-Monumente. Über Auftrag des ung. Bischofs Fraknói verfertigte er das Grabmahl des Cardinals Peter v. Pázmány. Befasst sich nur nebenbei mit Plaketten.

6 müvel / fels.

HuPrmagyerem 356 l.

Életkép.

A földre telepedett tolpác
nyeret kér, a puskájára támaszk
puskáját, kalapjában retket és

Vn Croate et Tol

ez után: C'est dans les grand
Et après discourant
Mais l'on fait une d
Cet Enfant fera voi

fölül jobbra: 34.
legalol balra: C.P. Maj.
jobbra: Mart. Engelbrecht

Rm., szinezve, mér. a rl.

Riegele Alajos

MAGYAR MŰVÉSZET

1928. 317, 319

Doszkár János és Ferenc

Háztalarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Rigele Alajós

Hül. 1879.

Szerzetes, gipsz mellszobor a pozsonyi városi muzeumban

Repr.

Muzeum mesta

Bratislavy.

Bratislava, č. n.

XXVII. Tabla

Rigele Alajos

l.

Benyov Bratisl.

43. l.
80. l.
99. l.
122. l.
141. l.

Rigele Alajos

Obraz

U. 1449

1449/a

Riegele A.

Liszt Ferenc 100 éves
jubileumi emlékérme
ezüstből 14 gr.

Árverési Csarnok
aukciókat. 35. sz.
1926. dec. 1264. ~~tétel~~.

Riegele Alajos

A Mócsik-síremlék
a Szt. András temetőben
Pozsonyban

Repr. Magyar Művészet
1928. 319. l.

A Rép. Murmann
József compagniában

ESFŐVÁROS

RÁRUSÍTÓ ÜZEME

Rigele Alajos, szobrász

Művészeti lex. 675. l.

Szül. 1879 II. 8. Pozsonyban. Bécsben tanult, szülővárosában él. ~~Művészi a pozsonyi~~ Tőle való Pázmány siremléke és Erzsébet királyné szobra Pozsonyban. Sok képmásszobrot is készített.

(9

JUNIUS

11

Rigele Alajos

U. 570.

Riegele Klaus

U. 1535

1536

RIGELE Alajos

Horánszky Nándor

Az alsósztregovai Madách-síremlék létrejöttének körülményei
[Rigele Alajos]

Rajztanítás, 1984. XXVI. évf. 2. a. 20-24.

puter alkotottságához, és egyszersmind művészetnek lehetett tekinteni. Az utolsó látványosabb munkám egy más komputerrendszerrel (PDP–11) készített, monitoron látható színes képek rendszere. A meghatározásom szerint egyes programoknak az alakulási folyamata, másoknak csak a végeredménye számít műnek.

még a
művé
a gép
hogy
progr
bé az
intera

Rigele Alajós

1) Liszt-jubileum érme
2) Lisz Ferenc érem.

Cs-érem 84. l.

Lerolle Henry: Fürdőnők 294 (
2348 (343).

Rigele Alajos

nobrasz

az alábbi épületen lévő

arcképreliefeket fenti

vésiszte. (Luther Mar-

ton, Melanchton Fülöp

Wegelin Josua stb

Forum. (Pozsony) 1931.

12, 15. l. (Der Neubau

des „Luther"-Unterstüt-

zungsfondes zu Bratislava,

képekkel.).

Rigele Aladós

l.

Forum (Pozsony)
1931. 30. l.

EGGENBERGER-FÉLE
KÖNYVKERESKEDÉS
RÉNYI KÁROLY
BUDAPEST, IV. KOSSUTH LAJOS-UTCA 2.

NYOMTATVÁNY

BUDAPEST 930 NOV. 29 LFe

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Műemlékek Országos Bizottsága *urnak*
urnőnek

Budapest IX.

Hönyes E. Pécs

Rigele A.
Nobräu

l.

Forum. (Poznań)

1931. 159 l.

Rigele Alajos

Életrajz és mél-
patás szamos
rejjel
lásd oko

Brogyányi Kál-
mán: Alois Ri-
gele der Bild-
hauer. Forum
(Pozsony) 1931-251-
256. l-

Rigele Alajos

László
=
Forum. 1931. 307. l.

Repr.: Rigele Kazinczy emléktáblája a brünni Spielberg-ban

A HIVATALOS LAPJA

'etei:

EGYLET HAVI FÜZETEI

ázattal és egy mellékleten 3 ábrával.

YULA

AZDASÁG

rával és 21 táblázattal.

IGYES

6

ÉSZ-EGYLET

13—15)

Rigele Alajós

Wybrane Poezye

l.

Forum 1931, 309. l

321. l.

Rigele Alajos

Gyászolo angyal
szobra a pozsonyi
szent András-temetőben
l. és szerenlekek
tőle ugyanott
Forum. 1931. 330. l.

u. ott az ev. temetőben. 334. l.

Rigele Alajos

Lásd okv

Forum. 1931. 341 l

Rigele Alajos

1931 ben a Pozsonyi Képzőmüvészeti Egyesület elnökévé választották

l Forum. 1931. 388. l

Riegele

powieść Zobrasz

l.

Forum. 1932. 255 l.

Riegele Klaus

l.

Forum. 1933. 67. l.

kereskedése
HIRLAP BIZOMÁNYOS
BIHARKERESZTES

Rigele Alajõs

laid
2

Forum - 1933. 73. l.
76. l.

Rigele Alajos

1.

Forum

1939. 146. l.

ZWEITER BAND

MARTYRES BIS ZWÖLF BRÜDER
ANHANG I: DEUTSCHE HEILIGE
ANHANG II: DIE ALTEN TRACHTEN DER MÄNNLICHEN UND WEIBLICHEN ORDEN SOWIE DER GEISTLICHEN MITGLIEDER DER RITTERLICHEN ORDEN

IER QUELLEN VERLAG / LEIPZIG

Rigele Alajos

l.

Forum

1934. 290-l.

Rigele Alajós

Webrán

Arcképe Schubert

Gyulától

Repr.

Forum

1934. 302. l.

Rigele Alajós

l. Forum
1934. 309. l.

Szeretfalva 67

BUDAPEST
2 III. 10-5

Rigele Alajos

l'Forum

1934, 322. l.

T.

Fűzfőgyártelepi Alkalmazottak
„Hangya" Fogyasztási Szövetkezete

FŰZFŐGYÁRTELEP
942 JUN 11. 18.
A

" E u r o p a " film-,könyv-,lapterjesztő
és könyvkiadó r.t.

B u d a p e s t V.

Rothemere u.12. III.2.

Rigele Alajos

l.

Forum

1934. 325. l.

határértékei közötti összefüggések, különös tekintettel a rideg anyagokra 44
Korányi Imre: A hálószerű födélszerkezetek pontos statikai vizsgálata 31
Spanyár Pál: Lisztek vízfelvevőképességének vizsgálata 82
Sümegi László dr.: Néhány újabb adat hazai barnaszeneink ismeretéhez 88
Szelényi Géza dr.: Modern ipari desztillációs eljárások, különös tekintettel a vizes ecetsavoldatok töményítésére 61
Szőke Béla: A fogaskerék profilmaróinak gépi előállítása 124
Vogel Andor: Valamit a mai holland építészetről 111
—: A holland lakóház belső előnyei 114

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda. 1927. Budap

Rigele Alajos

1.

Forum

1935. 103. l.

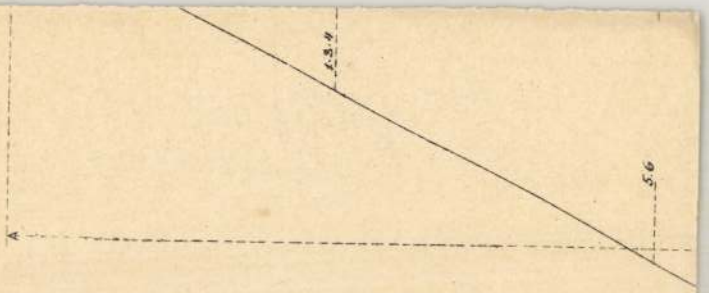

Durész	Keresztmetszet T	rádhossz S	smeltyű Kar a	a^2	Fa^2	$\frac{S}{Fa^2}$
1	50	1·70	1·58	2·496	124·8	0·0136
2	100	1·64	1·64	2·690	269·0	0·0061
3	50	1·58	1·38	1·904	95·2	0·0166
4	100	1·62	1·33	1·769	176·9	0·0091
5	50	1·58	1·08	1·166	58·3	0·0271
6	100	1·62	1·05	1·103	110·3	0·0147
7	50	1·58	0·84	0·706	35·3	0·0447
8	100	1·60	0·83	0·689	68·9	0·0232
9	75	1·62	0·66	0·436	32·7	0·0483
10	75	1·59	0·65	0·423	31·73	0·0501
11	75	1·58	0·52	0·270	20·25	0·0780
12	75	1·58	0·52	0·270	20·25	0·0780
13	100	1·58	0·43	0·185	18·50	0·0854
14	75	1·58	0·43	0·185	13·88	0·1138
15	125	1·58	0·38	0·144	18·00	0·0878
16	201	1·58	0·182	0·0332	6·67	0·2368
17	197	1·58	0·165	0·0271	5·34	0·2959
18	194	1·58	0·152	0·0231	4·48	0·3527
	cm^2	m	m	m^2		1·5819

Photolito nyom. Durdik József, Budapest, Maria-utcza 18.

Rigele Alajos

l.

Forum

1935. 136. l.

Földvárak, borsodmegyei VII. 148.

Rigele Alajos

l.

Forum

1935. 178. 1

Rigele Alajós

l.

Forum

1935. 299. l.

692. *Urbán Károly bá*

Mellig és egy kissé bal
Előrefésült haja és hosszú ba
döke barna, szeme szürke, s
nyakravalója felett piros s
a három érdemkereszten l

viseli. Kettős elejű kabát
mánt, kékesszürke.

Vászon, méretei 62·7 : 47
30 K. — Vétetett a gr. Kr
A megszerzésére vonatkozó ad
lelt. sznál. — Átvétetett 1895 á
jegyzék 135. — Az átvételt t
8-iki 14895 sz. leirat (159–96).

Rigele Alajós

l.

Forum (magyar rész)

1936. 16. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Rigele Alajos

vrsd

Forum (magyar rév)
1937. 26. l.

Budapest - Hermina - úti spéhesfővárosi

elemi iskola VIII. 248

Rigele Alajós

l. Forum német rész
1937. 93. l.

Rigelhoffer András

ötvös

1779 márc. 22 Zólyom

Hajnikról származik.

Házasmagyar ötvösök 27 l.

lt

e, tojásdad medaillonban. Fején fölfelé széles-
jusza és szakála hosszú. Köntöse és köpenye bro-
lléré látható. Felirata a kép alatt három sor-

SECONDO COMMANDANTE
OTTOMANNO
64."

lies del"
ts fe: Vniuers: Vien: sculp."

vonalkeretnek 18 cz: 14. 6 cm.

205.

140/95 № 108.

Rigele József, Pozsony

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

Rigele László

építész

l.

Forum

1935. 270. l.

659. *Gelich Rikhárd* g

Derékon alólig és kiss
ábrázolva. Egymásra tett k
nyugtatja. Feje elől kopasz, l
állán szakállt hord. Nyakr
gallérú és aranyzsinórzású at
ról függöny lóg és jobbról, a
non innen, az asztalon, a »*T*
tájékát feltüntető térkép me

Fa, méretei 28 : 23·8 cm.
20 K. — Vétetett a gr. Kre
A megszerzésére vonatkozó ad
lelt. sznál. — Átvétetett 1895 ár
jegyzék 111. — Az átvételt tu
8-iki 14895 sz. leirat (159–96).

Riger Ottó

Készítette 1930-ban a gyulai rk. anyatemplom 25 változatú orgonáját.

Markus György

Békés vármegye.
Bp. 1936. 175. l.

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. K

1903 évi 27320 számv. sz.

..... ügyosztály.

III.

A válaszban a megkeresés számának és évének pontos följegyzése kéretik.

A Müemlékek Tek. O

Hivatkozással
24-én 632 sz.a. kelt becse
tel értesiteni, hogy a müem
részére 1903.évben részben
müvekről szóló folytatólag

Riger Ottó

Dangl Antal ~~Aradi~~ orgonagyáros
~~orgonagyáros~~
épitette a budavári
koronázó templom orgo-
nájat a XIX. század
közepén (?) Harmine
változatu, szegényes
dispoziciójú orgona, volt
ez, amelynek hiábai az
évek folyamán mind nem-
beotlöbbek lettek. I. Ferenc
József király koronázásának
40. évfordulója (1907) al-
kalmából a koronázó tem-
plommak uj orgonát ado-
mányozván, a Dangl-félét
lebontottak. Az uj orgona
Rieger Ottó-cég gyártmánya.

Wladár Róbert: A király
orgonája. Bp. 1909. 29. l.
40. l.

A Dangl-féle orgonának
csak a szekrényét használták fel
az uj orgona épitésénél.

pestről Nyirbátorba történt
felmerült utiköltségeiről és
vevőségem által érvényesitet
ben 53 P 70 f-t azaz: ÖTVENH
csekkszámla terhére utaljon
Budapest, 1934. évi d
ből: dr. Kisfaludy Kálmán
A másolat
miniszteri

Riegele

wód
z
Csathiszt I.

177. l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

MÁJUS

31 nap — 21. hét

17 Vasárnap	
18 Hétfő	
19 Kedd	
20 Szerda	
21 Csütörtök	Áldozócsütörtök
22 Péntek	
23 Szombat	

RIGERSKY JUDIT

N.N.: Izsó Miklós nyomdokait követve.

Észak-Magyarország, 1996 ápr. 23

/Az ujságkivágás Iván Lajos neve alatt./

ıafte Autoren das Thema „Wasser & Wein“
äsentiert werden.

ıgsgartenseite

ır Verfügung.

Werner Hofmann

MDK

Rigl építész

Éble Károly: A Károlyi grófok nagykárolyi kastélya és pesti palotája. Bp. 1877.

Rigl Pius építész.

HISTORIA.1928.2.sz.15.l.

Rigler Erhard

antalos

1535

l

Házi: Sopron város

tört. II. r. 2. k.

288. l.

Rigler György (Budapest)

„Edvi-Illés-Aladár portréja"! e. felvétele

Kép: 9. sz. hátsóborítólapon.

Bp. A Felszabadulási Kulturális Szeregszemle
Fotokiállítása
Népművelés 1960. 9. sz. hátsóborítólap.

MDK

Rigler Jenő, 1927

A m. kir. József Müegyetemen oklevelet nyert épitészek névjegyzéke 1873-1928-ig. Épitő Ipar - Épitő Müvészet 1931. jun. 1. 89.l.

Rigler Jenő

építez

Szül: Nagykamarás 1897

Oklevelet nyert 1927

Nérjegyzmüegyetem 17. l.

T.5642.

és ulánusok küzdenek a romlado-
, az előtérben pedig az ágyúktól
t, jobbra [illegible] egy másik tiszt

ered wobey 2. Battaillons Honved
n theils
t, und gefangen wurden den 21 t

26 cm.

-99.
18.

MDK

87773. Rigler József, ép.

a Bp.X., Noszlopy-utca 8241.hrsz. a földsz. ház.

Magánépitési engedélyek Budapesten.
Vállalkozók Közlönye. Bp.1909.nov. lo. 6.l.

Rigler Jenő

okl. építőmérnök

Pozsony

szül. 1897.

1932. szept. 23-ától

a Pozsonyi Mérnöki Kamara tagja.

MMÉE Kör.

1932.252.l.

MDK

135679. Rigler József, építész-mérnök.

tervezte Papp Károly, Röppentyü-u. 1578.hrsz. f

földszintes házat.

Epitö Ipar. 1908. jun.21. 25.sz. 259.l.
Magánépitkezésre nyert engedélyek.

MDK

Rigler József
építész

a balatonfürdei Kerek-templom épitését vezette.
1841-46.

58.o.

Entz Géza - Gerő László: A Balaton környék
müemlékei. Bp. 1958.

MDK

Rigler József é.m.

Építő Ipar, 17.sz. 1910. ápr. 24. 184 l.

MDK

Rigler József építész

fdsz ház

Magánépitészi eng.Bp. Épitő Ipar 1907. jan.13.

19. l.

MDK

Rigler József építész

Magánép. eng. Bp.n. Vállalk. Közl. 1907. jan. 9.
5.l.

MDK

Rigler József épitész

Magánép. eng. Épitő Ipar, 1909. nov. 14. 428 l.

Rigler József

NDK

építőmester 19.sz. a balatonfüredi kerek-templom építésvezetője /terv: Fruman A./ 58.o.

Entz-Gerő: A Balaton-környék műemlékei. Bp. 1958

MDK

Rigler József, építész

Magánép. ang. Bp. Vállalkozók Közl. 1905. nov.1. 5. o.

MDK

Rigler József

Magánép. eng. Pesten. Vállalkozók Közl. 1908. szept. 30.

Rigler József épitén M.D.K.

a balatonfüredi kerek tyrlom épitését vezette 1841–46 között

Genth. Müeml. 1959 I. 25

RIGLER József kőműves

(1830-50)

KOPPÁNY Tibor: A Balaton környékének műemlékei. Bp. : OMvH, 1993 80.

Gruber Béla 2217
Grundig, Hans 2218
Grünewald, Matthias 1024
Gruzda János 2219
Guczogi György 2175
Gulácsy Lajos 1508
Gulay István 1048, 2503
Gulyás Géza 2003
Gulyás Géza 2220
Gulyás Gyula 2221
Gulyás József 1916
Gündisc, Gustav 524, 1125
Gundelfineger Gyula 1509
Guy Marica, Viorica 1379, 1492
Gyárfás Péter 2168, 2173, 2495, 2796
Gyarmathy Tihamér 533, 2222
Gyémánt László 2223
Gyenes Ida 2224
Gyergyádesz László 689
Gyergyai Albert 117
Gyetvai Ágnes 1135, 1367, 1657, 1768, 1917, 2068, 2074, 2154, 2218,2 2203, 2211, 2247, 2349, 2406, 2416, 2428, 2486, 2496, 2523, 2573, 2611, 2620, 2625
Gyökér István 1405, 1406
M.Gyöngy Katalin 1282, 1295, 2413
Gyöngyösi Gyöngyi 2220
Gyöngyössy János 862
Győrbíró László 2399
Györfi Sándor 2225
G.Györffy Katalin 1045, 1046, 1047
Sz.Györfy Klára 2226
György Péter 677, 1627, 1763, 2163, 2425
György Tibor 557
Győri Lajos 1407, 1408, 1409, 1410

mNK

Rigler József Ede
könyvnyomda Fulaj.

állami aranyéremmel lett kitüntetve

÷ A pécsvárosi országos kiállítás kitüntettjei.

Grafikai Szemle 1908, évf 1 sz 13 l

Rigler Szaniszló festő (?) M.D.K.

budai. Aranyozta a magykovácsi r.k. tyrlom barok főoltárának szobrait. 1754.

Genth. hüeml. 1959 I. 216

Rigler József építőmester

vezette a Terel templom
építkezését.

Szalai Imre: Balatonfüred
Bp. Képzőm Alap 1964
30. old.

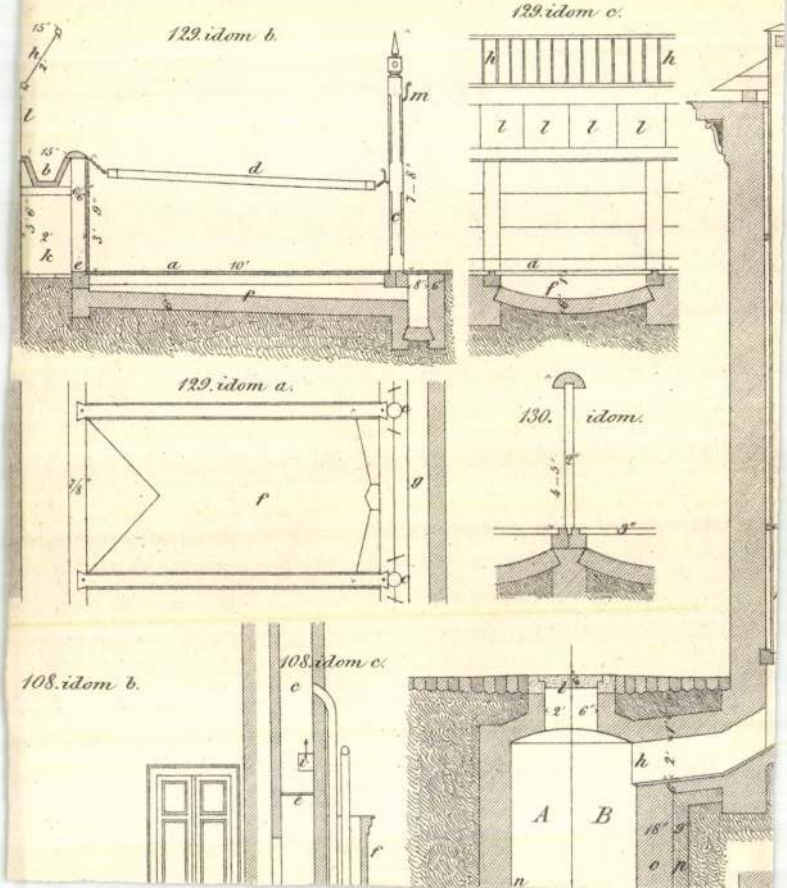
129. idem b.
129. idem c.
129. idem a.
130. idem.
108. idem b.
108. idem c.
A
B

Rigler József

építőmester

1841-76.

l.

Mihályifalnegyhm

2 o.l.

Rigler József

l.

Zádor – Rados

178. l.

Olasz festő, XVIII. vzárad: Kálvária.
Ind. Caracci vignaturajával. Vászon,
olaj, 162 × 100 cm.

Maszlagy II. 488. vzám.

Rigler Kristof Klaus

ácsm.

Bé 1727.

Tp. Ráckeve

Schneider

220. l.

Petit 53.

ép tárgyát a hagiografiai irodalomban
llett kijelölnie. A karélyok félkupolái-
elhivatás tartozik az idősb Szent
san elterjedt ábrázolások közé. Szalome
ejezhető gondolatban van a lényeg. A je-
, de a Szentirás ismerőjének emlékezeté-
lelő rész mély értelmü szövegét. A sara-
templomának eredetlegendájából vett lá-
eténak ábrázolásai közt hiába keressük.
ak az Acta Sanctorumban 1729-ben történt
ilvánosság elé, de elterjedni és az áb-
nosodni már nem tudott. Ugyan ez a jele-
átható. Az oltárkép alsó részét elfoglaló
panyol Szent Jakab tiszteletnek az Acta
hatására vall. A felhőből, amelyen a
ok csapnak le a pogányokra. A pogányverő
pedig ép
Jakab a bollandisták részéről összejátszik
téneti hagyományban nagy szerepet
nek mintegy nemzeti védőszentje.
állitása idején Batthyáni Ignác volt a
tete és a történeti források iránti ér-

Rigler Mátyás

épitész

l

P. Szalay János dr.

A szombathelyi szent

Domonkos-rendiek

lelkipásztori mű-

ködése. 1638 – 1938

Szombathely 1938

147. l.

$+2b^2-5+2)$

M.D.K.

Rigli Antal, kőműves

1780-ban szerepel az
egri adóösszeírásban.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 391. old.

M.D.K.

Rigli József, özvegye, asztalos m.

Veszprémi mester. +1884. XII. 26. 78 éves korában.

Batári Ferenc: XIX. századi veszprémi asztalosok. 254. o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. I. Veszprém. 1963

Rigmányi ref. templom

Hunzések.

Ónedenyek.

Harangtorony alapvajza, keresztmetszete, tanlati képe 1838.

Szószék Korona

Kádár Mártontól 1828

Debreczeni László

1933. 292, 293, 294, 295. l.

Szarka Lajosné
Vágsellye

RIGLI Antal kőmüves. Az egri adóösszeirásban 1780-ban szerepel az adófizetők között.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

< Joh. Rigner >

harangontó

< > Teutopronens: me fuit (?) 1636.

öntötte a debreczeni eklézsia nagy harangját 1636-ban Id. Rákoczy György erdélyi fejedelem megbízásából. A harang sok feliratással és Rákoczy György címerével van ellátva. Suha több mint 50 mázsa-

---

Poroszlay Fridrik. Tud. Gyűjt. 1823. X. K. 119-120. l

RIGÓ,csizmadia

Szegeden dolgozott.A deszki hajóvontatók lovasfuvart i is vállaltak.A szegedi iparosok a mult században igénybe vették őket.Vásárokra jártak.Arad,Temesvár, Nagykikinda,Szabadka,stb,majd a háboru után Csongrád, Szentes,stb.fuvarozták őket. 110.old

JUHÁSZ ANTAL: A deszki hajóvontatók 93.old

A Móra Ferenc Muzeum évkönyve,1964-65. 1. Szeged, 1966

ZALAI HÍRLAP 3
1996. április 24.

Diákfotók

Közép- és általános iskolai diákok fotográfiáit lehet mától megtekinteni a zalaegerszeg-landorhegyi általános iskola aulájában. A Fényképezéssel a Vizuális Nevelés Szolgálatában Alapítvány évente hirdeti meg országos pályázatát a diákok körében, amelyen tavaly a tárlatnak most helyet adó iskola fotószakköre sikerrel szerepelt. Nyertes munkájuk is látható az elkövetkező egy hétben a hetvennél több mű között.

Kiállítás

Zalaegerszegi, illetve zalalövői alkotók — Habi József, Rigó Ferenc és Szabó László — festményei láthatók a hét végén a zalaegerszegi Liga Szakszervezetek Művelődési Központjának teaházában. A kiállítás képeit szombaton 10—17, vasárnap 10—15 óra közt tekinthetik meg az érdeklődők.

Rigó Ferenc festő

F. Grimaldi, Argentieri, medaglieri, orafi a Loreto, Loreto 1977. D. T.

Boffi, *Luigi*, ital. Architekt, Restaurator, * 20. 9. 1846 Meneilo/Binago, † 1904 Mailand. Stud.: Accad. di Brera Mailand; 1866–67 ebd. Corso superiore für Archit. Entwarf zahlr. v.a. am Lago Maggiore gelegene Villen und beschäftigte sich dort auch mit der Baul. Gestaltung von 2 Hotels bei Brissago/Schweiz. Erfolgreiche Teiln. an zahlr. nat. und internat. Wettb.: u.a. Mon. Cinque Giornate in Mailand: ebd. Mon. Vittorio Emanuele II, 1882 (2. Preis); Fassade des Mailänder Domes, 1887. Seine sorgfältige Rest. eines Reliefs für den Pal. Vitelleschi in Corneto Tarquinia wurde vom Consiglio degli ing. e architetti in Turin gewürdigt. In seinen letzten Lebensjahren entwarf er u.a. ein Bahnhofsgebäude für Domodossola (1905–06 erb.). – B. war ein ausgesprochener Eklektizist. 🕮 CANNOBIO: Villa Lessa. GHIFFA: Villa Pozza. GIGNESE: Villa Cattaneo. STRESA: Villa Luoni. 👁 *G.:* 1878 Paris, Weltausst. 🕮 ThB IV, 1910. *De Gubernatis*, 1906; DBI XI, 1969 (Lit.). – Ricordi di archit. 1:1878; 4:1881; 5:1882; 7:1884; 9:1886; *G. Mongeri*, Il Politecnico 1887 (Mai/Juni); *A. Calza*, L'Ill. ital. 1911 (Juni) 548, 551.

G. Ceppellini

Boffinet, frz. Tapissieristen-Familie: 1645–1789 v.a. in Aubusson tätig. Zu den neun lediglich urkdl. belegten Mitgl. der Fam. gehörte u.a. *Paul B.*, ansässig in Lissabon um 1755 und 1768 nachgewiesen. 🕮 ThB IV, 1910. – *C. Pérathon*, Réunion des soc. des BA des dép. 18:1894, 553–579. R. T.

Boffiy, *Guillermo* → **Bofill**, *Guillem*

Boffken, *Wilhelm*, dt. Bildnismaler, um 1609 in Lübeck nachgewiesen. 🕮 BKD der Hansestadt Lübeck, IV, Lübeck 1928, 123. C. R.

Boffo, *Francesco (Franc Karlovič)*, ital. Architekt, * Sarmin (lt. Crivelli * vor 1800 Arasio), 1820–61 (lt. anderen Quellen 1818–57) in Odessa tätig, 1822–44 dort Stadtarchitekt. Er erb. über 50 priv. und öff. Gebäude, die das Stadtbild in der 1. H. des 19. Jh. prägten. B. wird zu den wichtigsten Baumeistern des russ. Spätklassizismus gerechnet, obwohl in seinem Werk historisierende Tendenzen auftreten; Hauptaugenmerk galt der Bildung städtebaul. wirksamer architekton. Ensembles. Sein bekanntestes Werk ist die Primorskaja-Treppe, auf der Eisenstein die Schüsselszenen zu seinem Film „Panzerkreuzer Potemkin" drehte. 🕮 ALUPKA/Krim, Schloß-Mus.: Entwürfe u.a. für ein Pal. für Graf M. S. Voroncov als ital. Villa, 1820er Jahre (nicht ausgef.). ODESSA, Grečeskij bul'var: Haus Bondarevskij, 1824. – Höhere-Töchter-Schule, 1825–39 (1859 zerst.). – Palais Šidlovskij: Umbauten, 1830. – Krasnoflotskij pereulok 2: Palais, Nebengebäude und Park des Grafen Michail Semenovič Voroncov, 1826–34 (Mitarb. von Thomas Harrison bei der Interieurgestaltung). – Luther. St.-Pauls-Kirche, 1824–27 (nicht erh.). – Primorskij bul'var 7, 8: Herberge und Hotel, 1826–33 (nach Projekten von Abram Mel'nikov). – Primorskij bul'var 9: two u mižnarodnych zv jazach, Kyiv 19 *mofeenko*, Odessa, Kiev 1983, 7 et passi dostroitel'stva i archit. Ukrainskoj SSI 246–261. – St. Petersburg, Rossijskij go Odessa, Gos. arch. Odesskoj oblasti.

Boffo, *Giovanni Pietro*, ital. Maler zus. mit anderen für Altar- und Orgelbe che S. Giovanni in Turin bezahlt. 1963.

Boffrand, *Germain*, frz. Architekt, tes, † 18. 3. 1754 Paris. Sohn von Je ter oder Onkel des Architekten *Richa* ris). Zur Bildhauer- und Architektenau 1681 nach Paris geschickt und durch Hofdichter Quinault, an die jeweils füh François Girardon und Jules Hardouin- 1685 Mitarbeiter Mansarts an der Orang 1686 Nennung in den kgl. Baurechnu der Zchngn des kgl. Baubüros, 1692 B Königsplatz (Place Vendôme). Wahrsch keiten mit Mansart verläßt B. 1699 d und wird erst nach dessen Tod in die A die 1. Kl.) aufgenommen. Durch Quinau zu dessen Schwiegersohn Lebrun (Netfe des Hofmalers Charles Lebrun); dessen Erstlingswerk. Durch Quinault und Lebr den Juristen- und Parlamentskreisen. d ler seiner berufl. Entfaltung bilden (auc le Nepveu de Beauval): 1704 Hôtel d denten De Mesme und später dessen 1712 Architekt des Pal. de Justice. tion der Grande Chambre für die Groß Ludwigs XV.; 1724 Architekt und Ve Général (Salpêtrière, Enfants-Trouvés. Gleichzeitig wird B. zum Architekten den Nebenlinien der kgl. Dynastie: 1 Herzog von Orléans beim Pal. R. ein k sen Mätresse Mme d'Argenton; 1705 r um dessen Freund, Max Emanuel von der Niederlande, zu dienen (Arbeiten ren: Jagdschloß Bouchefort [Boitsfort] des Herzogs von Lothringen (1711 „P 1709 baut er für Anne de Bavière, Wi tit Luxembourg; 1712 wird er Architek dem Herzog von Maine, Bastard Ludw (Flügel zum Fluß, Pavillon der Herzo Ufer). Den dritten Pfeiler seiner Karrier Bauen: ab 1711 Pariser Hôtels (Amelo Grundstücke der Place Vendôme, Pro de Soissons). Überhaupt ist B. wirtsc sein Vermögen weitgehend beim Law-S liegt sich 1727 an der Soc. du Canal d der Manufaktur für gewalztes Baublei: der Patentierung einer Dampfmaschine nom. und naturwissenschaftl. Interesse

Rigó István

ipasmuvész szürszabó

Veszprém

Györffy István dr

Magyar nepi hiszi-

zesek. I. A cifraszur

Bp. 1930. 4. l

dményben azonban ez a legposszibilisabb
gy magsabb posztamensen, malamint az is
anyagból készült oltárlap került és

lleti, nem áll rendelkezésünkre olyan
él. Annyi bizonyos, hogy a motivum nem
hanem a kidolgozást figyelembe véve,
Az egyetlen kidolgozott oszlopfő, vala-
tjainak szallaggal való átkötése arra
változtatott mintáján, nem ragaszko-
etta disz teljesen nomád fémmüves izlés
viszont nyugati előképre látszanak utal-
szlopokat tisztán dekorativ szempontból

Rigó István

Rigó Márton

veszprém szurszabók

l.

Mörffyszur

190, 191 l.

192. l.

Elektrajz

Rigó István

veszprém

szurszabó

l.

Grőffy

4.l.

ifj. Rigó István

a móri Radnoti általános iskola volt tanulójának bronz dombormüvét, mely Zrinyi Ilonát ábrázolja 1975.V.5-én avatták fel.

Magyar Hirlap 1975 8.évf./124/8.

ifj. Rigó István

Máron az általános iskola úttörő-csapata felavatta névadója, Zrínyi Ilona bronz domborművét, melyet ifj. Rigó István, az iskola volt nö-vendéke készített.

Magyar Hírlap, 1945. máj. 6.

Rigó Istán, szobrán

L. Farkas Ádám

Vadas J. Lapos plasztikák 13

Élet és Irodalom, Bp. 1983. aug 12. XXVII/32

Rigó István, szobrászművész

Rétfalvi Sándor ismerőlje Rigó István alkotását: Istvánffy Miklós mellszobrát. (repr.)

-ami: Znaskodás Bruni mesternél.

Magyar Hírek, 1983. júl. 23. 34-35 old.

Rigó István

a naptár címlapjának

terrepője.

— Megjelent az 1964 évi Kálvin Kalendárium

Reformátusok Lapja 1964 jan 5

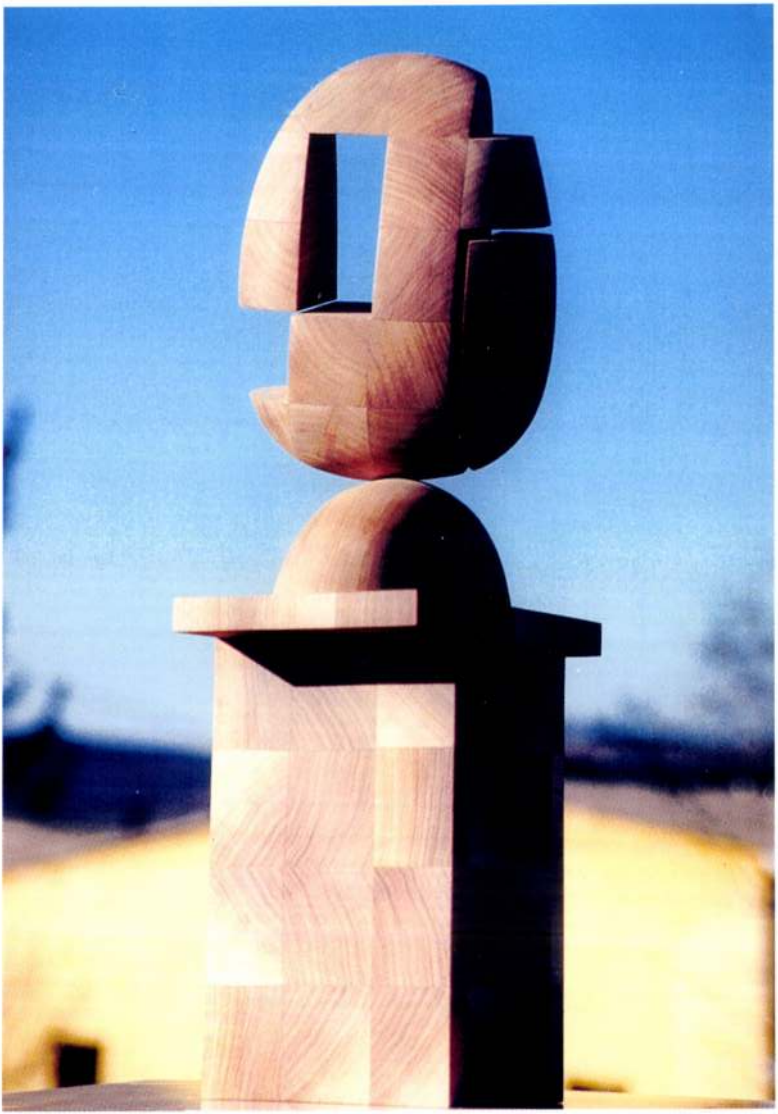

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

Rigó István (1956–)
Fej 1997
fa 25×16×16 cm
Fotó: Bélafi László

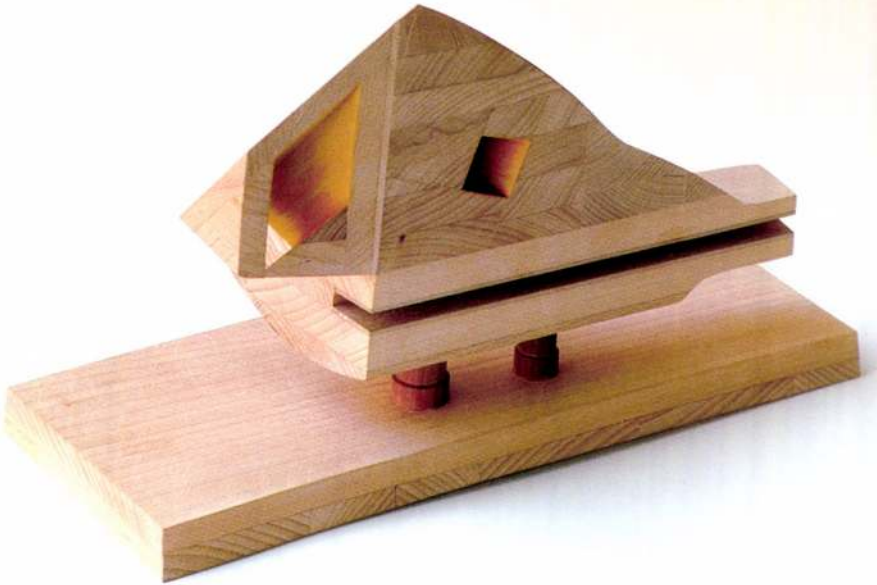

Rigó István (1956–)
Töredék 2005
fa 32×13×20 cm
Fotó: Bélafi László

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

Rigó István (1956–)
Fekvő forma 2001
fa 140×110×60 cm
Fotó: Bélafi László

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

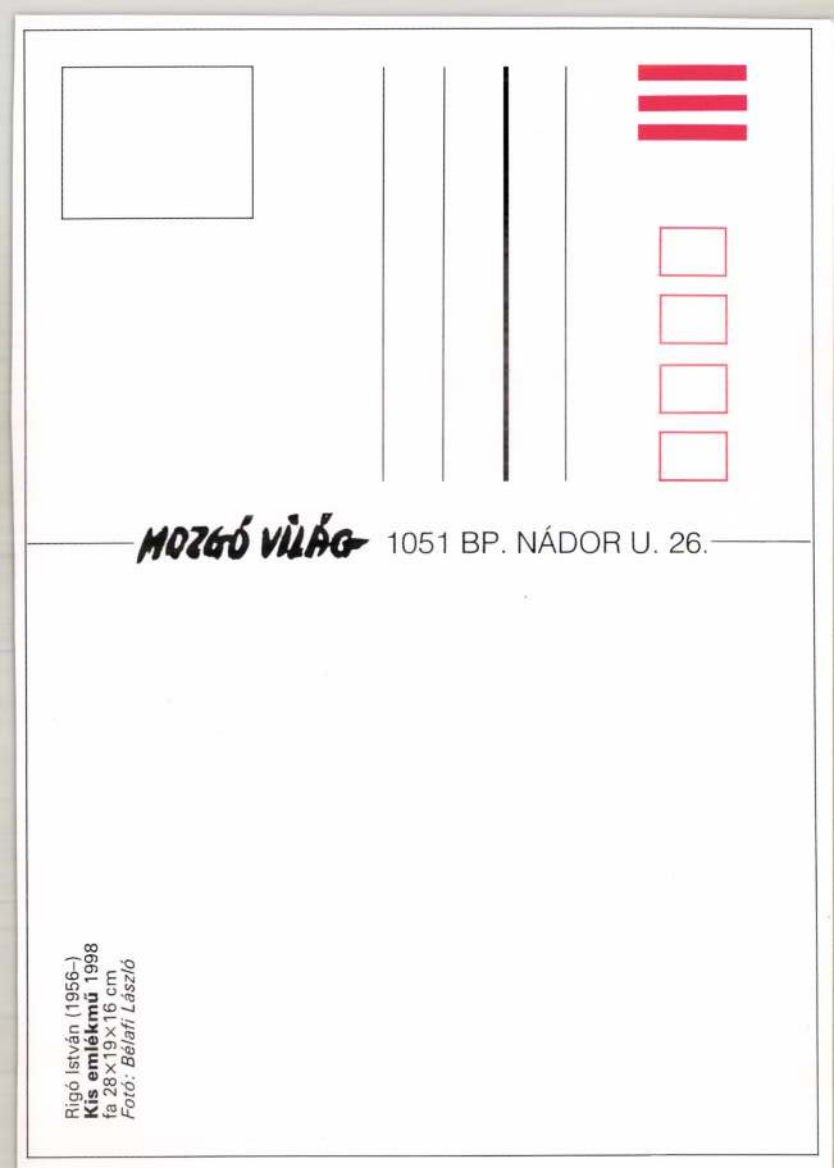

Rigó István (1956–)
Kis emlékmű 1998
fa 28×19×16 cm
Fotó: Bélaí László

RIGÓ ISTVÁN

Romváry F : Memento mori

Pécs 1999

Pécs

207.o.

RIGÓ István szobrász

külső és belső feilratok

U.Á. [UHERKOVICH Ágnes]: Kossuth Lajos utcai OTP fiók átalakitása, Pécs. Épitész: Kövesi András, belsőépitész: Uherkovich Ágnes. = Magyar Épitőművészet, 1992. 5. 83. évf. 31.p. ill.

felötti kosárívek rocaille-os dekoratív festményeit.

TRIAVOLO (TRAVIOLO), Giovanni „polidore", márványcsiszoló, luganói márványos. Felsőtárkányban 1759-ben szerepel, ahol a Fuorcontrasti kastély munkáihoz Barkóczy visszahívja → Adami Carlo és → Scala márványfaragókkal együtt. 1758-ban ugyanott működik Tommaso → Ferrara is. (EÁL ÉrsGazd L szdm.)

TRIBUS József gyöngyösi bádogos. 1784-ben Gyöngyösön a városházán dolgozik. (EÁL Gyöngyösi tjgyzk. 7. k. 873. l.)

TRIDENTINUS, Michele trentói kőművessegéd 1563-ban dolgozik az egri várban. (Détshy, Munkások I. 179. old.)

TRINITÁRIUS festő. Domoszlón 1783-ban 9 forintért hét képet fest. → Ince trinitárius festő.

TURAI János kőműves. Az 1785. évi egri városi adóösszeírásban találkozunk nevével.

UDVARDY János hit. mérnök. Színes tusrajz, felirata: „T. H. Heves V. megye Fel-Debrői Helység térképe 1841." (EÁL Úrbéri tkp. III. 107.) Színes tusrajz, felirata: „T. N. Heves V megyei Kompolt helység térképe 1841." (Uo. 215.) 1844-ben Derecske helység belső telkeinek térképét készíti el. (Uo. 245.)

UHRL Ferenc pesti szobrász. Gyöngyösön az Orczy kastély bejáratához kőoroszlánokat készített. Meghalt 1862-ben. (Soós Gyula, Műv. Lex. kézirat.)

ÚJHÁZI Ferenc egri mester. A XVIII. század közepén elkészítette a lebontás előtt álló egri püspöki madárház belső rajzait. (Voit, Régi magyar otthonok. Bp. 1944. p. 228. A rajz 1942-ben az érseki levéltárban volt, azóta nyoma veszett. Vö. i. m. 228. kép.)

UJMAN Ferenc gyöngyösi üveges. 1786-ban dolgo-

Rigó János
udvari faragó

1798. Damos

Balthal (132. l.
51. l.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Rigó János

udvari farago

1798. Damoson.

Szabó Kalotaszeg

191. l.

Az érdemjegyek

Szám	Előmenetel	Magaviselet
1	Jeles	Jó
2	Jó	Szabályszerű
3	Elégséges	Kevésbbé szabályszerű
4	Elégtelen	Rossz

Kézimunka elégséges

Általános osztályzat elégséges

li tárgyak:

—

—

rendes

Szorgalma kellő

51 nem igazolt: —

e léphet

nem tandíjmentes.

— díjat.

29-én.

-téri polgári fiú

Slavek Margit

osztályfőnök

Székesfővárosi házinyomda

Rigó József festőművész.

A Fejér megyei képzőművészek kiállításával megkezdő-dött Kapolnásnyékeu a „Velencei nyár '72" ünnepségsorozata, ezen vett részt Toth Árpád és Rigó József festőművészek kiállítással.

Népművelés 1972/8 43 old.

Rigó József grafikus

Raj: Rajz.

Rigó József: rajza

429.

Tiszatáj. Szeged. 1971. május XXV/5.

Rigó József, grafikus

Raj: Rep.

Rigó József: rajza

414.

Tiszatáj, Szeged, 1971. május

XXV/5.

Rigó József MDK

Szerepelt a MÁV szegedi képzőművészeti szakköre tanávzáró kiállitásán.

"Park"

--: Eredményes munkálkodás egy házi tárlat tükrében.
TISZATÁJ. 1962. szept.

Rigó József

A negedi Országos Egyetemi
és Főiskolai Művészeti Fesztiválon
bronz emlékplakettel tüntették ki.

Csongrádmegyei Hírlap 1966. okt. 8.

Rigó József

Csoportkiállításon szerepelt a szegedi tanárképző főiskolán.

Délmagyarország 1965. nov. 6.

MDK

Rigó József, [festő?]

Szegedi Jöiskolás. A Keszthelyen létesült kéthónapos művésztelepen dolgozik.

(ténykép)

—: Művésztelep a Balaton partján 8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. júl. 22.

MDK

Rigó József

Szerepelt az 1962. jun 23-án megnyilt kiállitáson.

--: Kiállitás nyilt a Vasutás Képzőművész Kör mütermében.

Délmagyarország 1962. jun. 24.

Rigó Lánló Szabolcs

Tófalvi Zoltán: Tervező és építész – épületek párbeszéde [inlegű]. = Utunk, 1985. nov. 15. 1, 4.

→ Sántha Ferenc

Rigó Mária

szül Tordán 1867. Rk.

2 fitsőbb leányiskola és ipar rajziskola

1889/90 I. Női osztály

1889/90 II " —

1890/91 I-II " "

Liberalitas V. 257.

Rigó Mária

1889/90 – 1890/91

Ferképzőmúzeum

127. l.

MDK

Rigó Mariska, Kolozsvár

Uj tagok a M.Ipm.Társ. Magyar Iparmüvészet, 19ol. 291. l.

MDK

Rigó Mari

A porcelángyártás... Vas, Ujs. 1885. 28.sz.
450-52. l.

Rigó Márton MDK

Rákoskereszturi r.k. templom /Pesti ut./

Épitette Rigó Márton és Hoffmann György
1894.

Benne a budapest belvárosi templom oszlopos bronz oszlopfejes márványoltára, dombormüvekkel, Hild János müve, az öt dombormü Wolfgang Sacktól, 1808.

Zakariás G. Sándor : Budapest. Bp. 1961.
188-189.l.

Rigó Márton

vurszabó

l. Grössy vur

196. l.

M.D.K.

Rigott Ferenc ötvösmester

1756-os adat szerint Pozsonyban működött és bécsi származású volt.

S.Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18.Jahrhundert. Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4. 278.old.

Rigott Ferenc

ötvös

1756 Pozsony

Bécsből jött.

Kapmagyarországi ötvösök 27 l.

rdult (an) ágaskodó lovon ül~~ve~~. Jobb kezében kivont
lovának kantárszárát tartja. ~~Fején~~ Hermelines
tején s kócsagforgóval az elején. Szűk újú köntöse
ett prémes palástja brokát~~bol~~ ~~való~~. Csizmája
pisztoly látható a kápában. Felirata a kép a-

. Polonorum Rex Victori(osi)ssimus
nitatis Defensor
. ex Ant."

méretei a vonalkeretnek 20.4: 15.6 Cm.

10.

140/95 N° 113

29. RIGOTTI FERENCZ. (*Franciscus Rigotti, Rügott*). 1756—1762.

1756. máj. 24-én megjelenik a czéh előtt s lefizet 2 forint illetéket (gebier).

1756. máj. 25-én felvállalja a remeket. Az időért lefizeti a taksa felét, a 25 forintot, a másik felét elengedi neki a czéh. «Vodergeld» fejében letesz 2 forintot.

1756. jún. 4-én bemutatja remekét: a gyürűt és a pecsétlőt. Az ezüstremeket 50 forinttal magváltja, amit le is fizet. A mesterremeknél konstatált nagy hibák miatt a czéh kegyelmesen csak 2 aranynyal bünteti meg. Lefizeti az 51 kr «Vodergeld»-et, a fél márka finom ezüstért letesz 12 forintot, a három lakomáért pedig 21 forintot.

1756. szept. 29-én *Franciscus Rigott* felszabadítja Bernharth Turchner nevű tanulóját. Fizetett 2 frtot.

1762. febr. 5-én *Franciscus Rigotti* megjelenik a czéh előtt s megkéri, hogy hét és fél esztendei kirekesztését (Entweisung) és az egész czéh ellen elkövetett sértését kegyelmesen nézze el és bocsásson meg neki, kötelezvén magát, hogy a

remekért 50 frtot, a fél márka ezüstért 12 frtot, a 2 lakomáért 14 frtot. A remekben talált hibáért 6 frttal bünteti meg a czéh. Későbbi kézzel: Kötelezte magát a harmadik lakomát in natura megadni.

1759. aug. 12-én *Phillip Trnka* felszabadítja tanulóját, Sigismund Hasznhütl-t, akit néhai *Paul Scharisztól* vett magához. A 4 frt 10 kr szabadító-pénzt lefizette.

1760. jún. 1-én *Phillip Trnka* 6 évre szegődteti Josephus Andreas Fuxeder-t. Évei 1766-ban végződnek. A mester tartozik őt tanulása alatt ruhával ellátni s ha jól viseli magát, tanuló-ruhát is kap urától. A 2 frt beiró-pénzt letette.

1765. márcz. 31-én *Philip Trnka* 6 évre szeszegődteti Johan Paltsch-ot. Ideje 1764. szept. 30-tól számítódik. Kezesei: *Joseph Waÿdenofskÿ* és *Georg Christoph Meszl.* Tanuló-évei alatt anyja fogja ruházattal ellátni. A 2 frt beiró-pénzt lefizette. *N. B.* A keresztlevél még beszerzendő.

1766. jún. 1-én *Philip Trencka* felszabadítja tanulóját, Carl Christoph Ludwig-ot. Tovább nem akar vele kínlódni, mert igen szófogadatlan. Fizetett 2 frtot.

Rigotti Ferencz

ötvös 1756

lásd

Mich. Pozs. 92.

Rigotti Ferenc

ötvös 1756–1762

laid

Mih. Pozs. 131

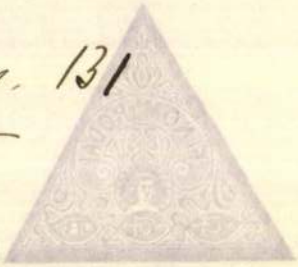

D 108

finomabb famentes **D** irodai anyag
rfeinster holzfrei **D** Kanzleistoff

Rigotti Ferencz, pozsonyi ötvös

Muz. es Kvt. Ert.

V. 131.

Rigotti Ferenc

Muz. és Kvt. Ért.

Rigotti Ferencz, pokoonyi ötvös V. 92.

RIGYITZKY IVÁN

Németh F.: A bánáti fényk.

2002.

126.o.

N - FÜLEP LAJOSNAK

Pécs, 1937. IV. 2.

ak most érkeztünk meg az olasz-
ostanáig hallgattam. Közben igen
teljesen lefoglaltak. Kákicsról
mmit. Mi van Géza ügyével?[1]
értük, gyermekei is igen betegek
maradt husvéti jókivánságaimat
most általános szivből jövő
ni. Kézcsókomat küldve Önagyságának,
ecsüléssel köszönt

zabó Pál Zoltán

Riha Árpád, Jaszobrász

Meghalt 1973. dec. 30-án
67 éves korában. Temetése
Újpesten a Megyeri úti temetőben.

–: Halálozás 11.

Népszabadság, Bp. 1974. jan. 10.

MDK

Riha Ferenc szobrász

1900.Páris, elismeró oklevelet nyert.

Cikk: A magyar iparművészek törzskönyve.

Magyar Iparművészet, 1903. 154.1.

Rika Freue

Hobrin

DDJ 1900

16. l.

٤٥٠٠ | ٤٥٠٠

٤٥٠٠ | ٤٥٠٠

MDK

Vaszary János festöm, Réha Ferenc. ip.

Tükör keret.

Tervezte Vaszary János, készítette Réha Ferenc.

Magyar Iparmüvészet. 1900. 31.l.

MDK

Riha Ferenc, szobrászm.

dolgozota ki, /kissé tulmagas reliefben az alsó figurális részt./ a Vaszary János által tervezett tükörkeretet.

Diener Dénes József: A karácsonyi kiállítás.
Magyar Iparművészet. 1900 körül? 11-2c.l.

Riha Ferenc
szobrász
72 éves
(szívizomelfajulás)
+ 1950. II. 1.
Meggeri Temető

Halotti főhörgy
88

MDK

Riha Ferenc, szobrász

1900. Páris, elism. okl.

Az Iparm. Társ. kiállításainak kitüntetettjei.
M.I. 1903. 154.l.

Riha Ferenc szobrász

Bibliográfia: Díner-Dénes József: A karácsonyi kiállítás. Magyar Iparmű-vészet, 1900. 1-2 sz. 16 l.

Fiola Pál: Vaszary János biográfia és bibliográfia, Kaposvár, 1970.

42 l

MDK

Riha Ferenc szobrász

Elismerő-oklevelet kapott a párisi világkiállitáson. /Alkalmi diszitések és karpitosmunkak oszt./

Cikk: Kitüntetések a párisi világkiállitáson.

Magyar Iparművészet 1900. 356.l.

Rihácsek Anni, festő

A Pécsi Janus Pannonius Múzeumban rendezett művészeti kiállitások 1945-1974 között:

1957-ben rendezett kiállítás: Rohácsek Anni mohácsi festőművész emlékkiállitása. 384.old

Sarkadi Eszter: A Jan.Pann.Múz.vázlatos története a Felszabadulástól napjainkig 373.old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Rihart

Perállószékes

385, 415, 458. l.
384, 414, 458. l.

Rihay Gabriella

polg. isk. rajztan.

10 hónap, jeles

Tanár Csirik Gyula

Iparrajziskola 1905

Nagyságos

Szentiványi Gyula urnak

BUDAPEST LX.

Hőgyes Endre utca

Müemlékek Orsz. Bizottsága

Rihay Gabriella

1905/6 – 1906/7

Ferképzomfoiskòvk

127-0

vágya, hogyha választhatott volna, Veronese szeretett volna lenni. Ezek eléggé mutatják korának becsülését, mely festői erényeinél fogva ma sem halványodott el. Korai képeiben még veronai jellege jut kifejezésre: erősen rongált freskói a római történetből és mitológiából (Villa Fanzolo Castelfranco mellett), Pasio Guarienti veronai nemes arcképe (1556, Verona, képtár). Első meghívása Velencébe (1555) a S. Sebastiano sekrestyéjének menynyezetképeire szólott, amely templom részére, ahol eltemetve is van, legszebb képeit festette vagy 15 éven át (1555—70): 3 mennyezetkép Eszter történetéből (1556), freskók a falakon, Szt. Sebestyén és a későbbi Szt. Marcellus és Marcellinus mártirhalála, továbbá a valaha a refektóriumban volt Simon farizeus lakomája (1570, Brera). Korábbi idejéből való legszebb dekorativ munkái a Palladio által épített Villa Barbaóban festett freskói (1566. Masèr, Treviso mellett), melyek későbbi illuzionisztikus dekorációkra utalnak: női alakok hangszerekkel, festett oszlopok között kilátás tájképekre, allegórikus és mitológiai jelenetek. 1571 utani időre esnek a doge-palotában levő művei, a legszabadabban felfogott mitológiai kép, Európa elrablása, nagy allegórikus képe: Sebastiano Venier lepantói győzelme és pompázó allegóriái a mennyezeten: a Hit, Fortuna, tkp. Velence allegóriája, közöttük a leghíresebb Velence apotheozisa, fönn a dicsőségtől koronázott, felhőkön trónoló Veneciával, alatta erkélyen Velence szépeivel és lenn ágaskodó lovakon a győzedelmes páncélos vitézekkel, dekorativ tehetségének leg-

Rihelliůs rezmi

II. Rákóczi György
lovasképe
Rézmi

Repr.

Magyarecke

I. 195. l.

MDK

Rihelius S.J.

Tört. Képes. 1922. 24.l.

MDK

Rihmer

Az óbudai híd budai... Tér és Forma, 1937. 6.sz.
166. l.

MDK

Heim, Hönsch és Rihmer építészek.

Hármojuk megvett tervének alaprajza és távlati képe illusztr.

Orbán Ferenc.: cikk. - Tér és Forma. 1937. 6.sz. 171.l.

MDK

Rihmer épitész

Gerevich T: A magy.müvészet és "Hirünk a világban". Szépmüvészet, 1944. 1.sz. 2o l.

Rihmer Éva

Alextil

1929

Eimisk 1930. 87. l.

Viselet.

A jobbra fordulo és ágask
(M Stabs Officier der ungarisc
jobb kezében kardot tart, a há

Szines rm., mér.

140-91-8.

Rihmer Éva

textil

1929–32

Iparm.Isk.Évk.

1930–34. 46. l.

lunka. — Gerevich PA, 258. l. — Lepold—
y 58. l.

lvül van négy darab, mértani mustrás,
n módra szövött karamár függönyszárny
ázus, XIX. század második fele), mely jelen-
nebb.
adisics—Ipolyi, 1—23. l. — Radisics Jenő:
: Ipolyi-gyüjtemény falkárpítjai és keleti
ő nyegei. Művészi Ipar, II., 1887., 171—
5. l. (Képek V. és VI. lap.) — Szendrei
nos: Néhai Ipolyi Arnold gyüjteménye.
S., VII., 1887., 345—346. l. — Czobor:
olyi Arnold emlékezete. Bp. 1889., 14. l.
Gerevich PA, 258. l. (A többihez is.)
Gerevich IPGY, 99. l. — Őszi kiállítás,
30., Ipolyi, 111—119., 121—122., 124. sz.

TILIA

, 1887., 225. l. (Képe kettőnek 224. és
. l.) — Gerevich PA, 258. l.

ÁS KIRÁLY SZÖVETCÍMERE

ázad vége.
n a főszékesegyházi kincstárban.
lisics: A Simor-Múzeum. Művészi Ipar,
1887., 222. l. — Gerevich PA, 258. l. —
old Katalógus, 217. sz.

Rihmer József

festő

1909 – 11.

Címtár 1930. 87. l.

Viselet.

A balra haladó és lovon
jobb kezével előremutat (Stab
a hegyes háttérben pedig hatá
tot.

Szines rm., mér.

140-

MDK

Rihmer László - Heim Ernő - ifj. Orczy Gyula

építész

Tér és Forma. 1936. 7.sz. 183 l.

A bpi Horthy M.Dunahid budai hídfőjének rendezésér kiirt tervpályázat. kép

M.D.K.

Rihmer József

A Szilágyi Erzsébet leánygimnázium délnyugati sarka a domonkos toronnyal, tollrajz, 1926. repr.

Müemlékvédelem 1967/2. 96.1.

MDK

Rihmer László, épitesz

Terve repr.

A bpesti Horthy Miklós-Dunahid budai hidfőjének rendezésére kiirt tervpályázat.

Tér és Forma. 1936. 7.sz.

Rihmer László
Heim Ernő és
ifj. Orczy Gyula
terve repr.

Tér és Forma
1936-7-8.
(A budapesti Horthy
Miklós – Dunahíd
budai hídfőjének
rendezésére kiírt
tervpályázat.)

it és felkérte a minisztérium

MDK

Rihmer László, Heim Ernő és ifj. Orczy Gyula

terve, repr.

A bpesti Horthy M. Dunahid budai hidfőjének rendezésére kiirt tervpályázat. Tér és Forma 1936. 7.sz.

< Rihmer Pál >

(lásd még könyve Gyanasztói Pál alatt is)

< > A mai olasz városépítés. Kny MMÉE Kőrl 1940. 19–20. sz.

Bp. 1940.

Ribinyi Pál

építészmérnök

László

MME Egyl. Könyt

1944. 78. k. 50. l.

< Rihmer Pál >

segédmérnök a polgármesteri III. ügyosztályban

könyve

< > jelentése 1938-39. évi olaszországi tanulmány-utjáról. Bp. 1939.
(Gépiratos kézirat.
MOB Kvt. 4572. sz.)

von 1721—22, beziehentlich zum besseren Verständnisse dieser Konskription selbst. Inhaltlich zerfällt die Konskription[1] in zwei große Teile. Der erste trägt die Überschrift: „Conscriptio sedis Saxonicalis Cibiniensis inchoata anno domini millesimo septingentesimo vigesimo primo, mense Septembri“ und enthält die Unterabteilungen: „Conscriptio bonorum septem judicum“, „Sedes Szeliste“, „Sedes Talmats“; dem letztgenannten Stuhle sind — jedoch ohne jede nähere Bezeichnung — einzelne der ehemaligen Besitzungen der Abtei Kerz angegliedert.

Der zweite Teil behandelt unter dem Titel: „Conscriptio liberae regiaeque Civitatis Cibiniensis, inchoata anno domini millesimo septingentesimo secundo“ ausschließlich die Stadt Hermannstadt u. zw. unter folgenden Überschriften:

1. Porta Heltana seu Disznodiensis.
2. Inquilini portae Heltanae.
3. Vagi portae Heltanae.
4. Porta Kistoronii.
5. Inquilini portae Kistoronii.
6. Vagi portae Kistoronii.

[1] Sie ist in einem Großfolioband von 175 Blättern, von denen jedoch 18 Blätter leer sind, im Hermannstädter und National-Archiv aufbewahrt.

Rihmer Pál

Laid

Granasztói

Rihmer Pál

alatt is

Nyomtatvány

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

F.: Puskás Imre
Sarkad

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Rihmer Pál

iród

Korompay György dr:

Rihmer Pál: Városok a multban és jövőben. Városépítési tanulmányok

MMÉEKözl

1942. 95-96. l.

6. Bp. 1942.

Könyvism.

ALMON KÁROLY

Rihmer Pál

Városok multja és jelene című művére a Fittler-érmet kapta

MMÉEKözl
1942. 168. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Rihmer Pál

az esztergomi Széchenyi
és Rákóczi-tér
rendezésére kiírt
terv p. II. díj.

MMÉTKözl
1943. 192 l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Rihmer Pál

Gerő László dr:
Rihmer Pál: Városok
a multban és jövőben.
Orp. 1942. Könyvism.
Technika 1942.
223. l

< Rihmer Pál >

cikke

< > A táj jelentősége az építészetben. és a város építésében. >

MMÉEKözl
1941. 1—2. sz.

Rihmer Pál

a pécsi kereskedelmi
fiú- és leányiskola
terve. II. díj.

MMÉE Közl.
1938. 257. l.

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.

<Rihmer Pál>

cikke

< > A mai olasz vá-
rosépítés.

MMÉEKözl

1940. 19-20. sz.
képekkel.

Az Egylet mű- és közé-
pítést szakosztályainak
1940. jan. 8-án tülésem el-
hangzott előadása.

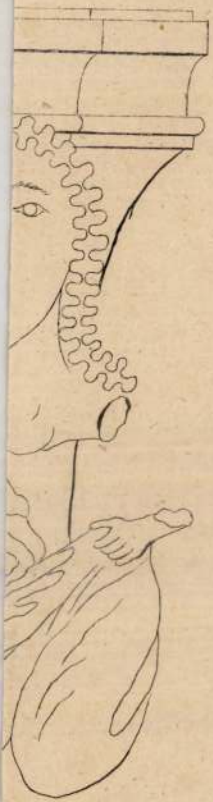

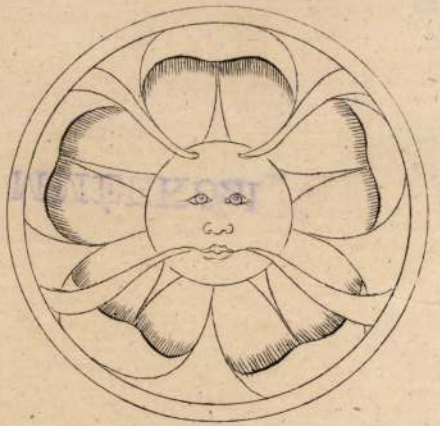

9.

5.

Rimer Pál

a debreceni középfokú
gazdasági tanintézet
terv. díjazva

MMÉKözl
1940. 16. l.

Rihmer Pál

wód
2

MMELKözl

1940. 26. l.
(A mű- és középítési szakosztályok 1940. évi jan. 8. tartott rendes ülésének jegyzőkönyve.)

Fentinek: A mai olasz városépítés c. előadása.

Rihmer Pál

a Budapesti szekesfőv-
Statisztikai Hivatal
új szekházának
terv. diciéret

MMÉE közl

1940. 257. l.

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hív.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hív.	Magán	Inturb.

~~Pósta Béla dr - VII 274.~~

Rihmer Pál

épitész

szül. 1908. Bpest

lásd okv

Órszt ösz. 1938/39

351 f

Román Coll. Hunga-
cicum

Rihmer Pál

cikke

a

Építészet

1943, 6y. l.

Rihmer Pál granaszti

cikke

L 7 Városrendezés.

Megfagyott Muzsikus

1930. 26–34. l.

képekkel

a csatolt postatakarékpénztári befizetési lappal hozzám juttatni sziveskedjék.

Amennyiben Nagyságod / Méltóságod a sorsjegyre nem reflektálna, kérem, hogy azt postafordultával hozzám visszaküldeni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

RERRICH E.
a Magyar Királyi Osztálysorsjáték
főelárusítója

4158 — BARCZA JÓZSEF, IV VÁCI-UTCA 46.

(Rihmer Pál)

cikke

( ) grafikai törekvések a városrendezésben.

MMÉE Közl.

1941. 237, 238. l.

239. l.

HELYSÉG
Kisbégány

VÁRMEGYE
Bereg.

ŐRZÉSI HELYISÉG
Ref. T.

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT
Ötvösség

KOR
1907.

MÉRET
36 cm-m.

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HEL

MESTER
J. K.

SZEMÉLYI VONAT
Horács B
emlékek

EGYÉB ADAT
Amerikál

TÁRGY
Kehely.

MILYEN KÉP VAN RÓLA?

Rihmer Pál

a Czigler cím nyitese

Értekezések, beszámolok a műszaki és gazdaságtudományok köréből

1941. IV. f. 19 cl.

nfalva

Szeps

ÉG

templom

SZAKCSOPORT

Szövetemlék

KOR

XV. sz.

MÉRET

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB ADAT

ucha

ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DÍSZÍTÉS, FELIRAT, JELZÉS):

(Rihmer Pál)

Könyvt

(-) Városok a multban jövőben. Városépítési tanulmányok. Bp. 1942.

E műben lásd ~~vodalmi~~ minkódésének részletezését.

MOBKA 3659.

Rémesen kötve a MOB pél-
dánya. Az 1. ív után a 8. ív
következik.

öl egy külön bizott,
ynak a helyszinére
ldetését eredményez,

nak megemlitése
lett, mikép a ró,
vízvezetéki pillé,
maradványainak
rtása érdekében
úton azonnal min,
intézkedés megtör,

<Rihmer Pál>
Cikke

<> Városvendezés
vagy városépítés?
A Münzari Világ
1938. 18-23. 4.

folyóir.

I 79

8°

Archiv

für vaterländische Geschichte und Topographie.

Herausgegeben von dem historischen Vereine für Kärnten.

Verantwortlicher Redacteur:
Gottlieb Freiherr v. Andershofen.

I. 1.–192. ll., 1 térkép ——— Klagenfurt 1849

II. 1.–192. ll., 3 rézmetszet táblán

Rihmer Pál

1.

Epizódok

1942. 76 l.

Rihmer Pál

Wod
z

Épitészet.
1942. 2. füzet.
67. l. (Épitési
napló.)

Jelezve lent jobbra (26. szoba.)
Maszlaghy II., 527. szám.

PORTA, DOMENICO (olasz festő, működ
1760 körül

XIV. Kelemen pápa arcképe

Vászon, olaj, 134×96 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II., 401. szám.

PROCACCINI, CAMILLO (olasz festő,
1560—1627)

Jézus a farizeusok közt

Vászon, olaj, 49×74 cm. (14. szoba.)
Az Erba-Odescalchi gyüjteményből.
Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása.

SPANYOL ÉS

SPANYOL FESTŐ, XVII. század

Szent Genovéva és angyal

Vászon, olaj, 93×73 cm. (44. szoba.)
Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása.
Magyar Sion, XVI., 1885., 846. l. — Ma
laghy II., 438. szám.

<Rihmer Pál>

<7> Városok a multban és jövőben c. könyvének róm. Magyar Építőművészet 1942: 123. l.

Mindekettőn szélesen hajlított szőlőle
pedig a királyi pecsétek mintájára öntöt

A felvidéki és az erdélyi kereszte
biztosan teljesebb volt, de a ránkmarad
hogy az ország több vidékén működött
harangok mellett nagyobb technikai tu
követelő keresztelőmedencéket is elő tu
megvolt tehát a technikai előfeltétele, de
hogy Nagy Lajos korának legnagyob
szobrászok művészete, hazai talajon ki

A Nagy Lajos-kori szobrászat, de
emléke ugyanis bronzbaöntve maradt
Györgyöt ábrázoló lovasszobor ritka
művészetünk ezeréves fejlődésében is

Szent Györgynek, a mennyei
lányt őrző sárkánnyal való párviadalábo

< Rihmer Pál >

< > A modern templomépítésről.

Jelenkor 1941.
12. f.

Szász Károly - Kőr, Kiskunhalasi

IX. 67.

Rihmer Pál

építész

MAGYAR SZEMLE — 1940

6. SZ. *Auer György:* A rehabilitáció. *Aldobolyi Nagy Miklós:* Népszámlálás. *Kovács Imre:* Európa kenyere. *Marék Dénes:* A francia paraszt válsága. *Gáldi László:* Az erdélyi album. *Reök Iván:* Akaratszabadság. *Rihmer Pál:* A jövő Budapestje. *Áfra Nagy János:* Magyar iparos- és kereskedőnevelés. *Sági Farkas István:* A magyarság és az újabb tót irodalom. *Moravcsik Gyula:* A hun kérdés mai állása. *Fábián István:* A magyar óra. *Makay Gusztáv:* Illyés Gyula. *Eckhart Ferenc:* Károlyi Árpád. *Török László:* Szociális munka Bács megyében. *Sinkovics István:* Magyar falu, magyar parasztság. *Ujlaki Nagy Árpád:* Termelés és nemzeti jövedelem. *Gögolák Lajos:* Külpolitikai szemle. *Bisztray Gyula:* Könyvek világa.

569 173

...evek enyszegit 1840 – 1855 Kőrt fejtette ki.)
...di klastrom

...an a kolostor külső kapuja felett az
...első ajtón I H S jelzésel és a fölül ME-
...szavakkal. A kapu melletti csöngönél
...a falon St MARTIN látható alól e
...ssal:
...ms ohne unterla..
...hun. Gas. 6..4
...ket magas hó bontja s ajtóban három
...ncg. A két fitalabb caputiumát fejére
...dőszebb hajdon fővel áll. Az előbbiek egyike a
...kodik s kezeit öfnedugva tartja, másika
...egy serpenyő féle edényben vizet tart az
...tromsarmany ~~[illegible]~~ nak, a melyek számára az öfzbe
... a baljan lógó kosárból enni szór. A szerze-
...rkés fehér csuha, fekete caputium és scapulare,
... A ~~[illegible]~~ kápolna kerítésének ajtaján
...i, hol egy szobor és körülötte több szikerefzt
... a falhoz kis lajtorját támasztottak. Az elő-

<Rihmer Pál>

< > Az uj humánum korunk építőművészetében.
Az Ország Utja
1940. 11. sz.

3146

20.)

(J. Schmutzer után:

(Sz. Bécsben 1733. április 5-én. + v

Férfi feje.

A jobbra fordu
solyog. Hosszú gönd
szakálla leberetvált
kik.

Khelneimi kő,
~~At. Kept. 146.~~
~~Ny szama~~
~~Stár 39.~~

Lasz

< Rihmer Pál

< granasztói >

< > Villa Svéd-
országban -
Tér és Forma

1943. 7. 4.

TARTALOM

Oldal

Árverési feltételek 5
Előszó 7
Festmények, rajzok, metszetek 15
Szobrok, dombormüvek, plakettek, érmek 37
Kelet 45
Arany, ezüst, ékszertárgyak 51
Porcellán- és üvegtárgyak 57
Textil 69
Szőnyegek, takarók 73

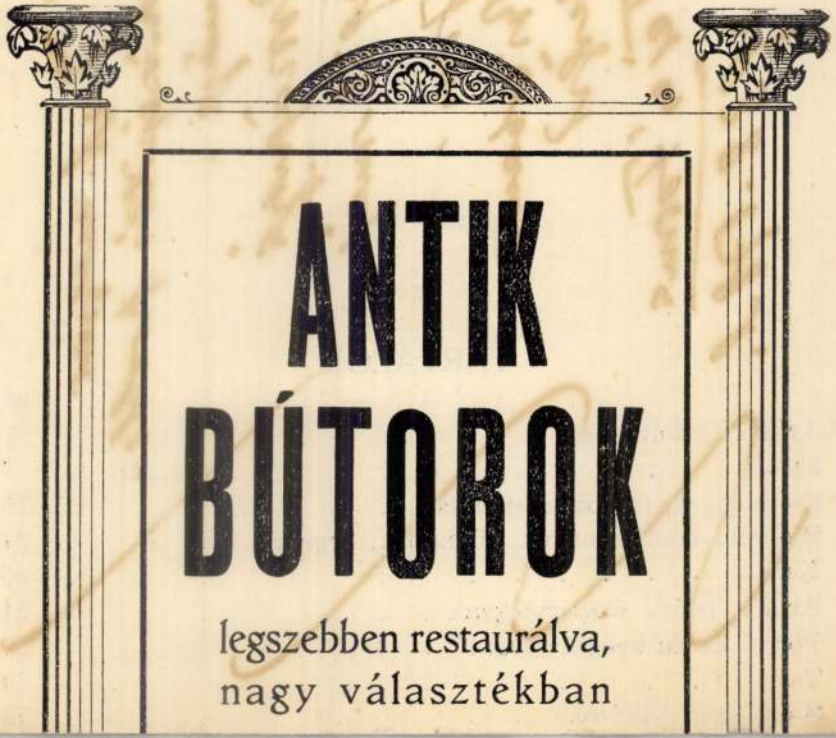
ANTIK
BÚTOROK
legszebben restaurálva,
nagy választékban

< Rihmer Pál >

<> A városok sorsa a XX. században.
Előadás a mérnökegyletben.
Ism. Bierbauer Virgil.

Tér és Forma
1938. 16. l

<Rihmer Pál
granasztói>

likke
Az új olasz városrendezési törvény.
Tér és Forma
1942. 187, 188. l.

Rihmer Pál, gramasztói építész

vő.

B. V. dr. Újabb írások az építészetről: Tér és Forma 1943. 52. l.

früher den Dominikanern, heute den Francis-
Barockstil umgebaut, mehrere gotische Räume
hen Form erhalten geblieben und diese mache
h Netzgewölben, mit den untersetzten Pfeilern
charakteristischen Eindruck. Der erste För-
der ungarischen Kulturgeschichte
Hunyadi, einer der freigebigsten Mäzene
Sohn Matthias vererbt; auf ihn geht der Aus-
ehérvár zurück, er errichtete das schöne To-
arosszentimre und stellte die Kirchen von
sstigungsbauten von Déva und Arany vár er-
r der Ausbau seiner Familienburg von Vajda —
irme rytmisch unterbrochener, hohen Dach-
Fensterreihen unt Erkern, weiterhin ~~die~~ im
en an die französischen Landschlösser er-
die kraftvolleren tektonischen Akzente und der
reti von, die ganze malerische gesamt Wirkung diese

< Rihmer Pál >

< > Róma város fejlesztése és városrendezése. Különlenyomat a Városi Szemle XXVI. évf. füz.

Budapest, 1940.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"
címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**
címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Rihmer Pál

épitész

lásd még

Granasztói Rihmer Pál alatt is -

Neolithkori kőfejsze csillámpalá-
ból VI. 125
— — nephritből VI. 125
— — serpentinből VI. 125.
— Kalapács csillámpalából
VI. 125
— — nephritből VI. 125
— — serpentinből VI. 125.

<Rihmer Pál,
granasztói>

cikke

<> Építőművészet
és korszellem.
Tér és Forma
1944. 36. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

< Rihmer Pál >
gramsztori
cikke:

< > Túlhaladott-e
a funkcionalizmus?
Tér és Forma 1942
183. l.

< Rihmer Pál >

l.

< >: Uj városképek Budapesten.
Magyar Szemle
1939. jul. 3-ik szám

1286. Leopold Assner:

Munkácsy a XIX. szá

Ferdinand Schuester ar

Csaknem derékig, sze
zett tojásdad medaillonban v
könyvet tart. A öltözete: cap
Felirata a talapzaton:

A. R. V. AC IN CHRISTO RE
FERDINANDO SCHUESTE
Sac. Ord. S. Joannis DE DEO Pr
ce Provinciali, et Vicario
nensi Emeritissimo; ob innu
in Signum filialis Observan
Fr: Robertus Kovarzik Prior

alól balra: Elias pinxit
és jobbra: Leopold Assner s

Rézlemez, méretei 24.1
Vétetett 1910. julius
Kifizettetett ugyanekkor a 60
augusztus 5-én 1299 szám alat

< Rihmer Pál >

lásd

< > Az új építő-
művészet ígérete
Magyar Csillag.

1942. 14. szám

< Rihmer Pál >

< > Róma város fejlesztése és város-venderése - Városi Szemle 1940. XXVI. ev. 192 - 213. l.

Kny-ban is megjelent

János: Zemplén vármegye déli részének
8 o, 0 K, 36 L, Sátoraljaujhely, 1908.
Az egri főszékesegyház. 8 o, 17 K,
r, 1934.
Voó János egri rajztanár magyar Athe-
. Magyar Iparmüvészet./ 4 o, 3 K, 6 L,
1936.
Egy régi pesti patika. /Kny. Tanulmá-
est Multjából./ 8 o, 15 K, 34 L, Bu-
10.
f: Lidove stavitelstvi na Slovensku.
L, Prága, 1925.
Ede: Körmöczbánya szabad királyi ren-
ácsu főbányaváros képes kalauza. 16 o,
Kassa, 1913.
dimir: Dejiny vytrarneho umenia na
4 o, 227 K, 238 L, Nagyszombat, 1930.
dimir: Franz Anton Hillebrabdt a jeho
a činnost na Slovensku. /Kny.....

M.D.K.

Rihmer Pál [később Grenesztói] építés

a két második díj egyi-
két nyerte el a főváros „elavult
belső városrészek gorsabbütemű
felujítására" kiírt kári tenv-
pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1944, LXV. évf.

Jan. 13. sz. 6 old.

MDK

Rihmer Pál építész

terve dicséretben részesült

...döntés a Statiszt. Hiv. székh. ...tervpályázatán.
Kis Ujs. 1940. nov. 29. 9. l.

MDK

Rihmer Pál építész

terve dicséretben részesült

Döntöttek a Statiszt.Hiv. szókh. ...tervpályázatról. Esti Kurir, 1940. nov. 30. 9.l.

MDK

Rihmer Pál

Az óbudai hid budai feljárójának tervpályázata.
2 képpel. Tér és Forma 1937.6.sz.

MDK

Ribmer Pál, ép.

Heim Ernö ép.-el közösen a Pénzmatézeti Központ Székházát tervezte. 44.l.

Györgyi uj magyép.II. 44.l. képpel.

Rihmer Pál MDK

épitész

Györgyi Uj Magyar Épitészet II.44.o.

MDK

Rihmer Pál

Részt vett a fővárosi statisztikai hivatal székházának tervpályázatában. Magyarország. 1940. nov. 29. 5. l.

MDK

Rihmer Pál, mérnök

Szendy K: Bpest székesf. közig. évk. 1942.
Bp.1943. 342 l.

Rihmer Pál

Heim Ernővel és Hönsch Lászlóval közösen készített tervét az alábbi pályázaton megnettek.

Tér és Forma. 1937.

6. sz. (Az óbudai hid budai feljárójának tervpályázata; 2 képpel.)

VASÁRNAP
31
Kat. Rajmund
Prot. Erika
-g. 18. Laurusz

N. k. 5 ó. 16 p. N. ny. 18 ó. 44 p.

HÉTFŐ
1
Kat. Egyed
Prot. Egyed
-g. 19. András

IX. HÓ SZEPTEMBER

KEDD
2
t. István kir.
Prot. Rebeka
-g. 20. Sámuel

SZERDA
3
at. Manszvét
Prot. Hilda
-g. 21 Tádé

ÜTÖRTÖK
4
Kat. V. Róza
Prot. Rozália
-g. 22. Zotik

PÉNTEK
5
at. J. Lőrinc
Prot. Viktor
g. 23. Kallinik

ZOMBAT
6
Kat. Ida
rot. Zakariás
-g. 24. Eutik

Ikr. 14. S. Ki Theze 1. 2. P.

Rihmer Pál

Cód és Heim Ernő

A Pénzintézeti Központ
nékházának pályatérve

Repr.

Györgyi újmagyép. II

44. l.

Rihmer [később Granasztói] Pál M.D.K.

építész

Heim Ernővel és Hönsch Lászlóval körös terve elicséretben és 500 p. jutalomban részesült az óbudai hidfeljáró pályáratán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1937. LVIII. évf.

ápr. 22. sz. 4. old.

M.D.K.

Rihmer Pál, építész

Heim Ernővel közös terve az egyik 1000 p-ös második díjat nyerte el a Pénzintézeti Központ szabadságtéri új székhárának pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1937. LVIII. évf.

jul. 1. sz. 10. old.

M.D.K.

Rihmer [később Granasztói] Pál, építés

terve 5000 p-ös meg-
vételben részesült a Központi Városháza pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. LXI. évf,

jun. 27. sz. 4. old.

Rihmer Pál, építész

M.D.K.

terve a három egyenként 1600 p-ös díjak egyikét nyerte el az OTI XI. ker. rendelő intézetének pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

nov. 6. sz. 4. old.

M.D.K.

Rihmer Pál [hetödt Gramsztöi]
épitész

terve 5000 p-ös megvételben részesült az új Központi Városháza pályán Zalán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.

pres. 27. sz. 4. old.
+ pres. 4. " 3. "

~~Heim Ernő~~

ép és Rihmer Pál

A Pénzintézeti
Központ székházának
pályaterve
Repr.

Györgyi ujmasszép II.

44. l.

1940 ~~Árkay Bertalan~~

~~Hönsch László~~

Rihmer Pál

5000 pengős megvételi javaslat

Halászvárosháza kibőv

20.1.36–37. l.

A budapesti városháza kibővítésének terv pályázatán

SÁGA

Budapest

XI-30.án kelt 796/943 sz.
hogy a nov. havi bevé-
gyik számlát sem tud-
gy zavar ne legyen a
n. Ennek alapján mind
lités végett tisztelettel
R:

alázatos tisztelettel
vitéz Szakály Istvánn

~~Hönsch és~~ Rimanóczy

cég épitészek

Postás Otthon tervpályázatán I. díj

Brestyánszky Tibor:

A postás nyugdíjasok és özvegyek részére Budapesten létesítendő Otthon tervpályázata.

Perspektiva

1935. 154. l. képekkel

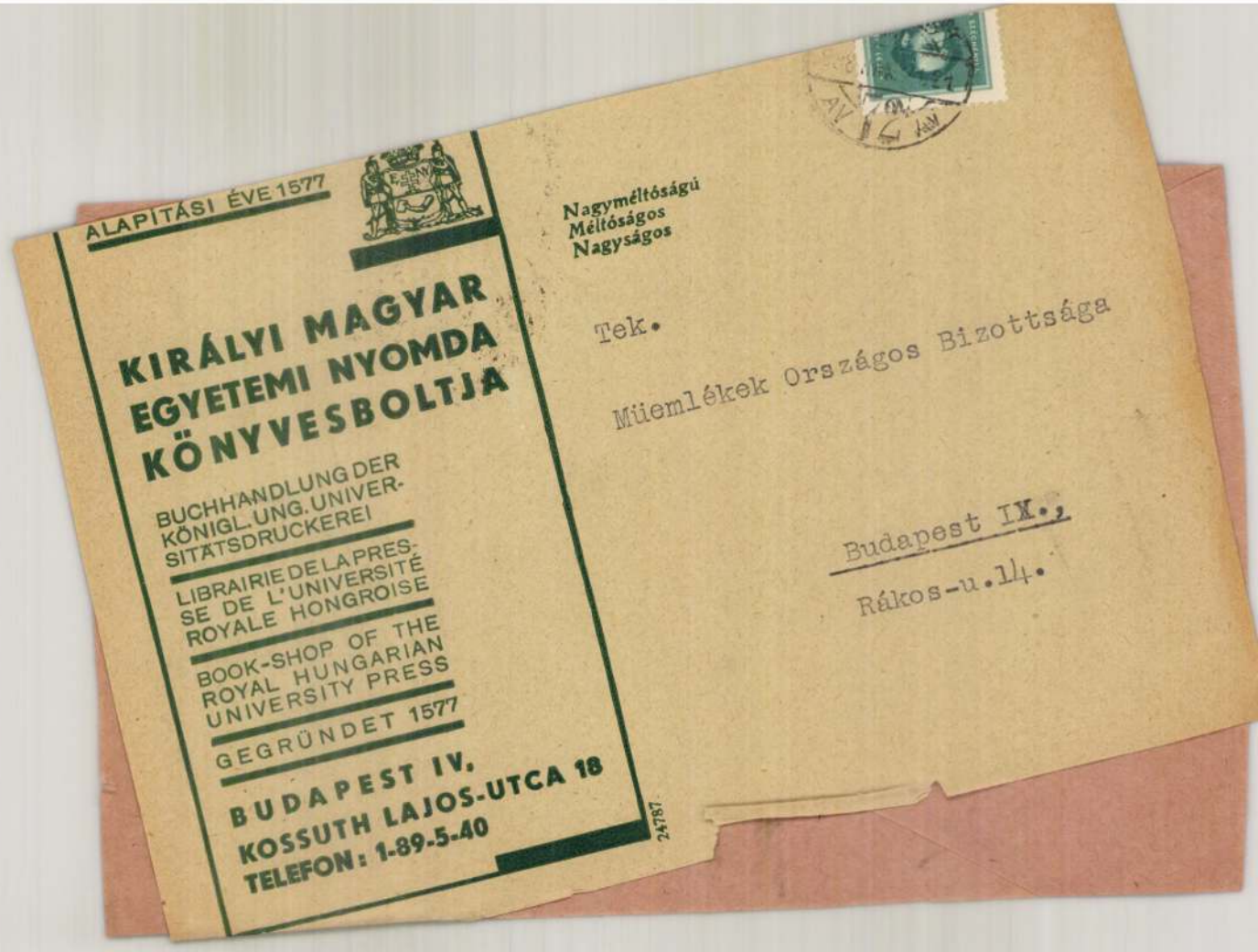
ALAPITÁSI ÉVE 1577
KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA KÖNYVESBOLTJA
BUCHHANDLUNG DER KÖNIGL. UNG. UNIVERSITÄTSDRUCKEREI
LIBRAIRIE DE LA PRESSE DE L'UNIVERSITÉ ROYALE HONGROISE
BOOK-SHOP OF THE ROYAL HUNGARIAN UNIVERSITY PRESS
GEGRÜNDET 1577
BUDAPEST IV.
KOSSUTH LAJOS-UTCA 18
TELEFON: 1-89-5-40
24787
Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos
Tek.
Müemlékek Országos Bizottsága
Budapest IX.,
Rákos-u.14.

~~Heim~~

~~Hönsch~~

Riemer

nincs épitészek

cíd

irod

Tér és Forma

1937. 69. l

(Budapest - Város-
központ terpályázata,
képekkel.)

I. díjat nyertek.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

~~Árkay Bertalan~~

~~Hönsch Lipót~~

Rehmer Pál

mincs
céd

a bpesti új központi
városháza terop.
megvétel

MMÉE Kösl

1940. 148. l

Erzsö

~~Heim Jenő~~

~~Hönsch Lászlóval~~
és Ríhmer Pállal
Közösenkészitett
tervét megvették -

Tér és Forma 1937.

6. sz. (Az óbudai
hid budai feljáró -
jának terv pályázata.
2 kappel.)

MDK

Rihmer Pál és Heim Ernő

A Pénzintézeti Központ székházának pályaterve, repr.

Györgyiujnagyép. II. 44.l.

MDK

Rihmer Pál, Heim Ernő és Hönsch László

közösen készitett tervét az alábbi pályázaton megvették

Az óbudai hid budai feljárójának tervpályázata. Tér és Forma 1937. 2 képpel.

umes Pál

Árkay Bertalan Hönsch Lászlóval és Rihmer Pállal a budapesti Központi Városháza újjáépitési tervpályázatán megvételt nyert.

Pusztai László: Árkay Bertalan, 1901-1971.
Magy.Ép.műv. 1972.5.sz.

60-61.l.

23

RIEGER TIBOR szobrán

Állandó mellékleteink: hétfőn Sport Revü, kedden Heti Patika, pénteken Pénz Plusz Piac, szombaton Ahogy tetszik

WeAST a leggyorsabb nyomdai lehetőség!
2-3 nap alatt elkészülhet a működéséhez szükséges összes nyomtatványa.
Cégkartya ● levélpapír ● boritek ● prospektusok ● leporellok ● reklámkiadványok ● szórólapok ● plakatok készítése minden méretben.
Keresse bizalommal a **WeAST** Grafikai Studiót:
1025 Budapest,
Áfonya u. 2/b.
☎: 1350-527

24. évfolyam, 252. szám

MAGYAR HÍRLAP

1991. október 28., hétfő | POLITIKAI NAPILAP | ÁRA: 12,50 FORINT

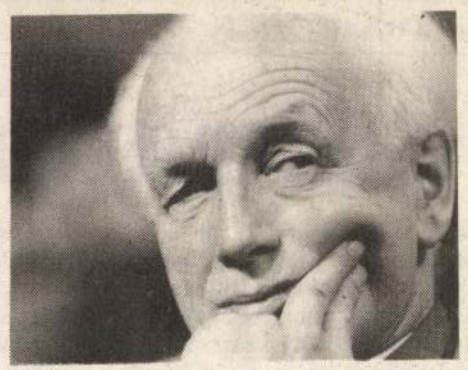

Mádl Ferenc bent marad a kormányban. 4. oldal

MA

A horvát műemlékekben okozott háborús károk jegyzéke
Dr. Román András szerkesztőségünk rendelkezésére bocsátotta horvát kollégája levelét és a pusztítás áldozatául esett műemlékek — sajnos, naponta tovább bővíthető — listáját. Jelzi ez a pusztítások területi kiterjedését és nagyságát, amit a közelgő tél vélhetően tovább gyarapít.
5. oldal

Európai nagy fal
Hihetetlenül sokat veszíthetnek azok a nemzetek, akik most kimaradnak az európai térségből: minél jobban lefoglalja a tizenkilenc nyugat-európai országot az integráció kiépítése, annál riasztóbb sors vár azokra az országokra, amelyek saját szegénységükbe és egymás iránt érzett gyűlöletükbe süppedve fagyoskodnak az Európai nagy fal külső oldalán.
7. oldal

Ismét a jövő évi adóról
Bár szinte mindenféle vállalati juttatás adómentessége megszűnik, a vasutasok, BKV-sok és hasonló foglalkozásúak természetbeni juttatása továbbra is adómentes lesz, vagyis nem növeli az adóalapot.
9. oldal

Antall Brüsszelben

MTI

Tegnap délután Brüsszelbe érkezett Antall József miniszterelnök és kísérete. A kormányfő részt vett és beszédet mondott a belgiumi magyarok október 23-i ünnepségén.

— Azt, amit 1956 tűzött ki célul, sok tekintetben nemcsak megvalósítottuk, de túl is haladtuk — mutatott rá Antall József. 1956 ennek az évszázadnak a negyvennyolca; úgy látszik, minden évszazadra jut egy-egy nemzetközi és magyar történelmi jelentőségű szabadságharcunk — jegyezte meg. Akkor levertek bennünket, de most nemcsak azt értük el, hanem azt is, hogy feloszlatták a Varsói Szerződést. Nyugodtan elmondhatjuk, hogy 1990 júniusában a magyar küldöttség terjesztette elő Moszkvában ezt a javaslatot. Ugyanígy feloszlatták a KGST-t utódszervezet nélkül. Mi voltunk azok is, akik a szovjet puccskísérlet előtt megtagadtuk annak a kétoldalú szerződésnek aláírását, amely korlátozta volna szuverenitásunkat. Rámutatott, hogy 1956-ban a parlamentáris demokráciáért, szólásszabadságért, sajtószabadságért küzdöttünk. 1956-ban ezt megbuktatták, de 33 évvel később a targyalóasztalnál elértük, elsőként Kelet-Közép-Európában.

Beszélgetés a belgiumi magyarok vezetőjével a 3. oldalon.

A KDNP cserét javasol a rádió és a tévé élén

MH-információ

A KDNP intézőbizottsága hét végi ülésén a rádió és a televízió „idült működési hiányosságai"-t megvitatva arra a következtetésre jutott, hogy a vezetők nem tudnak úrrá lenni a nehézségeken. Ezért, valamint az alelnökök kinevezése ügyében kialakult patthelyzet miatt a kiutat „csak mindkét intézmény elnökének visszahívása és új vezetői gárda kinevezése jelentheti". Egyben megfontolandónak tartják, hogy a két intézményt a jövőben egy elnök irányítsa. A bizottság egyebek között állást foglalt az igazságtétel és elévülés kérdésében is. Elutasították a kollektív felelősségre vonás minden formáját, de kifogásolták, hogy még azoknál is elmaradt a felelősségre vonás, akiknél ezt — a pártállam idején elkövetett bűncselekményeik miatt — a hatályos jogszabályok lehetővé teszik. Az intézőbizottság aggodalmát fejezte ki a Jugoszláviában és Romániában élő magyar kisebbség helyzetének alakulása miatt.

Az 1992. évi költségvetés kapcsán pedig azon az állásponton van, hogy a párt elnöksége és a parlamenti frakció kiemelt kérdésként kezelje a munkanélküliek ellátását, s hogy a szociális juttatásokat az infláció arányában kell emelni. .

Gyásznap Mosonmagyaróváron

Virágok a reflektorfényben az esti emlékműavatón

FOTÓ: MÜLLER JUDIT

MH-tudósítás

Mosonmagyaróváron több ezer tanú, túlélő és a forradalom eseményeit csak könyvekből vagy hallomásból ismerő fiatal vonult végig szombaton a nemzetiszínű zászlóval és gyászlobogóval díszített városháza elől az egykori ÁVO-s laktanyához, a harmincöt évvel ezelőtti kegyetlen sortűz áldozatainak most elkészült emlékművéhez. A városi gyásznap az emlékmű avatását és az emléksétát megelőzően a városházán ünnepi képviselő-testületi üléssel kezdődött. — Az igazságtétel, a felelősségre vonás jogállamban a bíróságok dolga. Az önkormányzat felelőssége e helyen az, hogy az áldozatok emlékét méltóképpen megőrizze — mondta egyebek között Plutzer István polgármester.

• *Folytatása a 4. oldalon*

Budapesten a szerb külügyminiszter

• *Folytatás az 1. oldalról*

Régóta nem jelent meg annyi alaptalan rágalom az északi szomszéd ellen az itteni szerb sajtóban, mint az elmúlt néhány hónapban.

A Politika című lap például baranyai tudósítója tollából rendszeresen közölt ellenőrizetlen híreket a „titkos fegyverszállításokról" a horvát gárdisták megsegítésére. A lap szerint a magyar mezőgazdasági repülőgépek szinte rendszeresen átrepülnek a határon, és fegyvert, lőszert szállítanak a horvátoknak. Még olyan adat is napvilágot látott, hogy eddig már 30 magyar mezőgazdasági gépet lelőttek. Az újvidéki tévében távoli felvételeket mutattak be volt szovjet kaszárnyákról, amelyekben állítólag a magyarok horvát kommandókat képeznek ki. Számos elmarasztaló, lekicsinylő, sőt sértő kijelentés hangzott el a szerb képviselőházban is anélkül, hogy a kormány tagjai közül bárki is elhatárolta volna magát ezektől a nyilvánvalóan alaptalan rágalmaktól. Sőt, Kosutic kormányalelnök Szabadkán tartott beszédében nyíltan megfenyegette Magyarországot, amiért úgymond beavatkozik Szerbia belügyeibe. Bozsovic vajdasági kormányfő pedig azzal vádolta Budapestet, hogy területi igényeket támaszt Szerbiával szemben, a vajdasági magyar sajtót pedig megfenyegette, hogy a vezetők leváltásával kényszeríti őket „pacifista", azaz a szerb kormánynak nem megfelelő tájékoztatáspolitikájuk megváltoztatására. Mindezek alapján elmondhatjuk, hogy Vladislav Jovanovic szerb külügyminiszternek bőven lesz miről tárgyalnia budapesti látogatása alatt, amelyre már jóval előbb is sor kerülhetett volna. Akkor valószínűleg végre tisztázódtak volna a vádaskodások, és kialakult volna a párbeszéd, amelyre nyilván mindkét félnek szüksége van. Maradjunk azonban csak Szerbiánál: fontos számára a vitás kérdések tisztázása már csak azért is, mert a Vajdaságban több mint négyszázezer magyar él, akiket érthető módon aggaszt a két szomszéd közötti feszültség. Jovanovic külügyminiszternek választ kell adnia arra a kérdésre is, hogy miért tekintik dezertőröknek azokat a vajdasági magyar fiatalokat, akik jugoszlávságukhoz ragaszkodva nem akarnak részt venni a szerb—horvát konfliktusban.

• Kovács István

MTI

Senkinek sem válik hasznára a szerb—magyar kapcsolatok romlása — hangsúlyozta Vladislav Jovanovic vasárnap kezdődő budapesti látogatásával kapcsolatban az újvidéki Magyar Szó. A lap vezércikkében Csorba Zoltán kiemeli: ez a legkevésbé sem előnyös a vajdasági magyarok számára, akik rémülten látják, hogy a fejük felett nyilakat lövöldöznek egyszer Belgrádból, egyszer Budapestről. Az első áldozatok mi lennénk, a gyűlölet tüze először bennünket perzselne meg — hangoztatja vezércikkében a szerző.

A kapcsolatok javításában mindkét félnek érdekeltnek kellene lennie. Belgrádból a legrövidebb, s talán egyetlen út Európa felé Budapesten keresztül vezet, míg Magyarországnak, amely nyíltan Szlovénia és Horvátország mellé állt, számításba kellene vennie azt is, hogy egy ilyen politika milyen következményekkel jár a vajdasági magyarokra nézve. Budapestnek ezen túl — így a vezércikk — világosan le kellene szögeznie, hogy nincsenek területi igényei szomszédaival szemben.

Eddig mintegy ötezren vesztették életüket Horvátországban a köztársaság függetlenségének deklarálása óta kitört harcokban — közölte vasárnap Zvonimir Separovic horvát külügyminiszter.

Dubrovniknál kudarcba fulladtak vasárnap a város sorsáról folytatott tárgyalások; a horvát erők elutasították a hadsereg ultimátumát. A Cavtat üdülőhelyen tartott megbeszélésen a víz- és villanyellátás helyreállításáról tárgyaltak. A hadsereg feltétel nélküli megadást követel a horvát erőktől a blokád feloldásáért cserébe. Utána horvát feltételezések szerint itt is megkezdődnének a tisztogatások, az elhagyott lakások kifosztása, amit sokan nem akarnak bevárni. Már több mint tízezren menekültek el Észak-Dalmáciába.

Dubrovnik ostroma „indokolt"

Kadijevic cáfolja Carrington vádjait

Újvidéki tudósítónktól

Úgy látszik, még jó ideig nem szűnik meg a Dubrovnikot fenyegető veszély. Noha a helyi hatóságok tárgyalnak a szövetségi hadsereggel, s ez ismételten megígérte, hogy nem hatol be a felbecsülhetetlen értékű óvárosba, mégis tény, hogy a katonák két-három kilométernyire megközelítették a középkori várfalakat. Az is fokozza a műemlékek hadszíntérré válásának veszélyét, hogy a hadsereg ultimátumban követeli a horvát fegyveresek távozását (a határidő tegnap este járt le), amit a gárdisták elutasítanak.

A lakosságot arra szólították fel, hogy távozzon a városból, de eddig csak mintegy háromezren, főleg nők és gyermekek hagyták el Dubrovnikot.

Kadijevic honvédelmi miniszter levélben cáfolta Lord Carringtonnak, a hágai Jugoszlávia-értekezlet elnökének vádjait, hogy a szövetségi partraszállással elfoglalni a települést. Cáfolta azt a vádat is, hogy a viszályban az egyik fél oldalán sorakozott fel: szerinte a hadsereg azokat támogatja, akik a békés megoldás hívei. A Vukovár elleni támadásokat azzal indokolta, hogy ott a szerbek alkotják a többséget (a horvát statisztika az ellenkezőjét állítja), és félő, hogy a gárdisták a lakosságon bosszút állnak.

Ezzel összhangban tegnap sem szüneteltek a harcok a rommá lőtt szlavóniai városban, a hadsereg és a szerb területvédők a város keleti részén lévő magaslatot ostromolják. Eszék és Vinkovci között elfoglalták Tordinci falut, a harcokban állítólag 30 horvát fegyveres esett el, ugyanennyit foglyul ejtettek. A hadsereg veszteségeit nem közölték.

Szerbiában a köztársaság déli részén fekvő Szandzsak került az érdeklődés középpontjába. A többségében muzulmánok lakta vidéken szavazócédulákat, a referendumot mégis sikeresen lebonyolították. A tanács képviselője kijelentette, hogy tegnap délig több mint 80 százalékban leszavaztak. Nem kétséges, hogy a Jugoszláviában külön nemzetnek számító és ezért önrendelkezési joggal rendelkező (szerb nyelvet beszélő) muzulmánok óriási többsége az autonómia mellett voksol, és ennek akkor is nagy súlya van, ha a belgrádi kormány az egész akciót semmisnek nyilvánítja. A szerbiai muzulmánok arra az időre készülnek fel, amikor megkezdődik a délszláv térség újrafelosztása, és amikor a boszniai muzulmánokhoz akarnak csatlakozni, elszakadva Szerbiától.

A hétvége krónikájához tartozik az is, hogy ismét eltűnt egy újságíró, ezúttal egy holland fotóriporter. Legutóbb egy héttel ezelőtt jelentkezett Eszékről. Egy hónappal ezelőtt két szovjet újságírónak veszett nyoma Knin környékén. A nyomra

Bírál az EK

MTI

Az Európai Közösség Bizottsága közleményben ítélte el a jugoszláv szövetségi hadsereget a fegyverszüneti egyezmény semmibe vételéért és folyamatos horvátországi hadműveleteiért — közölte a DPA és az AFP.

A vasárnapi hágai közlemény leszögezi, hogy az egyezményt ugyan az összes érintett megszegi, ám a megszegés súlyosságát tekintve a szövetségi haderők a legrenitensebbek. Különösen éles hangú a bírálat a Dubrovnikot ért támadások ügyében. A közlemény a szövetségi hadseregnek a horvát erőkhöz címzett, Dubrovnik föladását követelő ultimátumát törvénytelen cselekedetnek minősíti, mivel egyértelmű célja, hogy a szövetségi hadsereg kezére juttasson egy elvitathatatlanul horvát várost.

A Közös Piac külügyminiszterei hétfőn újabb találkozót tartanak Brüsszelben, amelyen ismét csak a jugoszláviai helyzet lesz a téma. A szövetségi haderők vezetői ugyanakkor más véleményen vannak: Jugoszlávia agressziónak mi-

Egy túlélő tiltakozik

Sigmund Sobolewski, Auschwitz túlélője Varsóban azért emelt szót, mert szerinte a szlávok mártíromságát a világ hajlamos elfeledni

MTI KÜLFÖLDI KÉPSZERKESZTŐSÉG

Galvin: kapcsolatok lépésről lépésre

MTI

Minél jobban megismerjük egymást mi katonák, annál könnyebb dolga lesz a politikusoknak

— mondotta az MTI-nek adott interjújában szerdán kezdődő budapesti látogatása előtt John Galvin tábornok, a NATO európai erőinek főparancsnoka. A négycsillagos amerikai tábornok, aki a NATO európai főparancsnokságán, a nyugat-belgiumi Mons közelében fogadta az MTI tudósítóját, arra a kérdésre felelve, hogy mit tehet a NATO a közép-európai országok biztonságáért, miután ezek kívül fekszenek azon a területen, amelyre az Északatlanti Szerződés Szervezete hatálya kon elhatározták, hogy a rövid távú NATO-atomarzenált 80 százalékkal csökkentik Európában, a november 7-én kezdődő római csúcsértekezleten pedig a fegyveres erők jelentős csökkentését magában foglaló döntés várható.

— Ezek jóval kisebb, több nemzetiségű és mozgékony erők lesznek, változó készenléti állapotban. Egyesek magas fokú készültségben lesznek, mint például a gyors reagálású erők, de mások készültsége változó lesz, jelentős erők tartalékban lesznek, mozgósítható állapotban. Ezeket feltöltési erőknek nevezzük. Ez része egy új, a változott helyzethez alkalmazkodó koncepciónak liusban meghirdetett lépés, a „liaison", vagyis a közép- és kelet-európai országokkal való új kapcsolat kiépítésének célját. Galvin tábornok válasza:

— Meg akarjuk változtatni a múltbeli szembenállást. Kinyilvánítottuk, hogy nincs többé ellenfelünk, és új kapcsolatrendszert akarunk teremteni. Ehhez arra van szükség, hogy kommunikáljunk egymással, hogy közvetlenül találkozzunk és beszéljünk, kölcsönösen megismerjük, ki milyen katonai doktrínát, stratégiát, szervezetet valósít meg, milyen a kiképzés, a készenlét stb. Ez adja meg budapesti látogatásom

Egy belgiumi magyar hazánkról

Türelem és hidegvér

Kiküldött tudósítónk jelenti Brüsszelből

Benedek József a francia nyelvű belga televízió, az RTBF egyes csatornájánál dolgozik, zenei műsorok producere. Azelőtt rendezett is. 1957 májusában hagyta el Magyarországot. A Magyar—Belga Társaság utolsó elnöke volt. Először arról kérdeztem, miért oszlott fel két és fél éve ez a szervezet.

— Igazán vonzó, színvonalas programot nehezen tudtunk összehozni, a rendezvényeinkre egyre kevesebben jöttek el. Otthonról jobbára haknizó színészek jöttek, nyugat-európai körútjukba bennünket is beiktattak. A társaság tagdíjaiból szinte semmire sem futotta. A budapesti Kulturális Kapcsolatok Intézetétől kaptunk ugyan pénzt, de ez csak a brüsszeli rue Royale-on bérelt 3 helyiség költségeire volt elég. A követség többnyire régi filmeket adott kölcsön. Emlékszem a Vízöntő együttes nagyon jól sikerült vendégszereplésére, de őket nem mi, és nem is a követség hívta meg. Az idősebb generáció tagjai már nehezen mozognak, a fiatalabbak pedig — akiket érdekelnek a magyarországi események, a magyar kulturális értékek, bármikor odautazhatnak.

— Mi az, ami az átalakuló Magyarországon eltér attól, amit ön ideális fejlődésnek tartana?

— Türelmes ember vagyok. Tudom, hogy csodák nincsenek, ha hiányzik a tradíció, a botladozások elkerülhetetelenek. A polgári demokrácia játékszabályait ki kell alakítani. Legfontosabbnak a gazdaság talpra állítását gondolom, a század végéig talán sikerül ezt megoldani. Ha működik a gazdaság, a politikai civódások, hadakozások is elviselhetőbbek. Nem rajongok a politikusokért, de hát a munkájukra szükség van, jobbat eddig még sehol sem találtak ki. Egyik magyarországi pártot sem bírálom, biztos vagyok benne, ha más összetételű lenne a kormányzat, romló életszínvonaluk miatt az emberek akkor is bűnbakot látnának a hatalmon lévőkben.

— Mit szól a politizálás stílusához?

— Nálunk is előfordul, hogy egy képviselő elveszíti az önfegyelmét, legutóbb például a mostani kormányválság kirobbanásakor vágtak sértéseket egymás fejéhez a flamand és a vallon közösség képviselői. A magyar vezetők kisebbségi politikájáról szóló híradások, idézett kijelentéseik azonban néha aggodalommal töltenek el. Szerintem óvatosabb reagálásokra lenne szükség, a politikusoknak meg kellene őrizniük hidegvérüket. Ha a magyarországi kisebbségeket megértéssel kezelik, ennek előbb vagy utóbb biztosan meglesz az eredménye, és a határon kívüli magyarok sorsa is jobbra fordul. Nagyon remélem, hogy a magyar vezetés nem esik bele a csapdába, mint a jugoszlávok, nem sodródik bele nemzetiségek politikai harcába, vagy ami még szörnyűbb lenne, háborúba. Persze a helyzete nagyon nehéz, mivel a szomszédos kelet-európai országok hasonló gazdasági bajokkal küszködnek, s amíg nem gyűrik le a gondokat, a nemzetiségi konfliktusok veszélye is nagyobb.

— Ön szerint mi az oka annak, hogy ennyire szerény a magyar—belga kereskedelem értéke? Mivel magyarázható a belga befektetők csekély érdeklődése Magyarország iránt?

— Semmiképpen sem valamiféle ellenséges érzületről. Részben a hagyományokat említeném: Belgium nem volt jelen ebben a térségben. A vallon kereskedők a francia nyelvvel nehezen boldogulnak Magyarországon. Az élelmiszer- és a vegyiparban azért kialakult az együttműködés, vegyesvállalatok jöttek létre. Másrészt, amennyire én látom, a belga üzletemberek még nem érzik elég biztonságosnak a beruházásaikat. Beszéltem Magyarországon járt vállalkozókkal: a munkafegyelemmel szemben nem volt kifogásuk, de panaszolták, ha ingatlanokat próbálnak szerezni, nem tudják, hova, kihez forduljanak. Az adminisztráció egyelőre nagyon nehézkes.

• Karcagi Katalin

Követelés a műsorok nemzetivé formálása

A sajtó másfajta közönsége

Létezik egy másfajta közönség is, mint amit a sajtó képviselői, a Nyilvánosság Klub tagjai elképzelnek, s ez a közönség nem hagyható figyelmen kívül — ezekkel a szavakkal nyitotta meg Szokolay Zoltán MDF-es képviselő a Média túlsó partján címmel rendezett fórumát szombat délelőtt a Magyar Szociáldemokrata Párt székházában. A zsúfolásig telt teremben a jelenlegi tömegkommunikáció erkölcsi szintjével elégedetlen tv-nézők, rádióhallgatók, újságolvasók mellett azok is képviseltették magukat, akik feltétel nélkül alávetik magukat a népszolgálatnak. Úgy véli, a nemzeti közszolgálati tévé — ellentétben az írott sajtóval — nem lehet pártos, s végre ennek szellemében kellene meghatározni céljaikat.

Sediánszky János, a Magyar Rádió szerkesztője felszólalásában hangoztatta: az eszmecserék, beszélgetések ideje lejárt, ideje tenni valamit a hallgatóközpontú rádió megteremtéséért. A kulturális életet azt a nyilatkozatot, amelyet a fórum résztvevőiből alakult 517 tagot magáénak tudható Közakarat Egyesület adott ki. Ebben többek között szembehelyezkednek Göncz Árpád véleményével, miszerint a magyar sajtó eddigi története során ilyen magasra még sohasem jutott. Az egyesület úgy véli, hogy a sajtó a Kádár-diktatúra utolsó éveiben ugyan sürgette a demokratikus átalakulást, de mostanra olyan példátlan politikai és

Kónya Imre fóruma Csongrádban

Az MDF nem kerüli a konfliktusokat

• *Folytatás az 1. oldalról*

De ebből nem következik, hogy ezt a forradalmat ők csinálták, a szerepük megvolt, de nagyon másodlagos szerep volt" — mondta Kónya Imre.

A továbbiakban arról beszélt, hogy a környező országokkal szemben nálunk stabil demokratikus társadalom épül, ahol nincsenek kiélezett társadalmi konfliktusok, s itt a legteljesebb az átalakulás. Az ország vezetőit csak egyetlen cél határozza meg, a tizenötmillió magyarnak az érdeke — hangoztatta. Ezt követően rámutatott arra: a rendszerváltozás jelenlegi szakaszában az MDF-re a korábbi gyakorlat, a konfliktusok mindenáron való kerülése és a kompromisszumok keresése helyett a határozottabb politizálás, a törvényhozói többséggel való keményebb és határozottabb élés lesz a jellemző. Ez hangzott el minden MDF-es megyegyűlésen — állította Kónya —, s az csak véletlen, hogy az ő tanulmányában fogalmazódott meg ez a gondolat először ilyen határozottan. A sajtó — szándékával ellentétben — óriási segítséget tett ennek a tanulmánynak a nyilvánosságra hozásával — vélte.

— Sok rosszat lehet ránk mondani, de azt valószínű nem, hogy mi erőszakosak lennénk, hogy pártdiktatúrára törekednénk — jelentette ki. A rádiót és a televíziót is az objektív tájékoztatás érdekében akarják átalakítani, s nem azért, „hogy állandóan tulipánok jelenjenek meg a képernyőn". Ezekkel nem az a baj, hogy ellenük vannak, hanem, hogy nem igaz, amit hirdetnek — szögezte le Kónya Imre, majd néhány figyelemre méltó megállapítást tett az ellenzékről. Eszerint az ellenzék akkor lesz konstruktív, ha keménységet lát a kormánypártok oldalán. Ez látszik Kis János bukásán is — aminek az MDF-es frakcióvezető személy szerint nagyon örül —, hiszen a legnagyobb ellenzéki párt elnöke akkor „dobta be a törölközőt", amikor rájött az MDF határozottabb politizálására. Az SZDSZ egész stratégiájának az volt a lényege, „amit Kis János a Gellért-hegyi bunkerben az íróasztalán gondolt végig", hogy megpróbálják az MDF-et belülről szétbomlasztani. Erre „ragyogó lehetőséget ad", ha a kormányzati felelősség alatt álló vezetőket olyan helyzetbe hozzák, hogy ne tudják végrehajtani azt, amit a tagság elsődlegesen igényel a párt vezetőségétől. Ez a következetes, törvényes igazságtétel. Az MDF konfliktuskerülő politikájával nőtt a feszültség a vezetés és a tagság között, a határozott politizálással viszont szertefoszlott az SZDSZ hatalomrajutási ábrándja, „ami eddig is ábránd volt" — állapította meg Kónya Imre, majd hozzáfűzte: Kis János rajtam kívül biztos nem látott még élő demokratafórumost. A frakcióvezető értékelése szerint Kis János annyira csak erre koncentrált politikájában, hogy nem vette észre saját pártja szétzilálódását. Az ellenzék részéről mára a merev szembenállás helyett csak a konstruktív politizálás következhet. Tudomásul kell venni, hogy négy éven belül nem verhető szét ez a koalíció, s nem kerülhet hatalomra egyik ellenzéki párt sem.

Az új helyzetben Tölgyessy Péter tartja alkalmasnak Kónya Imre, ugyanakkor ebben az elnökválasztási szituációban furcsa lenne, ha Tölgyessy az MDF-fel való együttműködésről beszélne — mondta.

Az MDF-es honatya Antall József legnagyobb érdemének azt tartja, hogy elkerülte a nagykoalíciót. Sajnálta viszont az ellenzék válságát, ugyanis szükség van az ellenőrző szerepükre, sőt, „néha még jó ötleteik is vannak". Hiányolt viszont egy markáns baloldali pártot, mert a munkásság érdekeit a kormánypártok nem tudják úgy kifejezni, mint egy szociáldemokrata párt. Erre a szocialistáknak nincs esélyük a múltjuk miatt. Az SZDSZ-nek meg azért nincs erre lehetősége, mert „a tagságának lúdbőrzik a háta a szociáldemokrata irányzat hallatán". A Fidesszel nemzedéki jellege miatt van baja Kónya Imrének, azt ajánlotta, fejtsék el a 35 éves korhatárt. „Különösen nem normális az, hogy úgy viselkednek a parlamentben, mint higgadt, idős professzorokhoz illik. Jó, elvégezték a jogot valahogy, de azért nem lettek mind professzorok... Felejtsék el, hogy jogi egyetemre jártak — nem nehéz elfelejteniük, mert igazándiból sok nem ragadt rájuk —, nem kell erre állandóan hivatkozni — mondotta Kónya Imre.

• Ötvös Zoltán

Élni és élni hagyni...?

Meglehet, Kis János nem látott Kónya Imrén kívül MDF-es politikust, ám ez esetben alig érhette volna nagyobb trauma, mint e sorok olvasatakor. Ezen szavak után ugyanis még Torgyán doktornak is össze kell szednie magát, hiszen a kónyai citátumok majdhogynem tagadják, hogy Nagy Imre és „önkéntes" mártírtársai egyáltalán részt vettek az '56-os forradalomban. S jólinformáltságára jellemző, Kónya Imre már azt is tudja, mire tanították Nagy Imrét egész életében. Azt pediglen főként: mi alól nem tudta kivonni magát a milliók siratta miniszterelnök...! Ehhez képest elenyésző csekélység, hogy 1989 júniusában az MDF foggal-körömmel harcolt a temetés rendezői pozícióiért — jóllehet akkoron Kónya Imre még csupán álmodozhatott arról, egyszer majd ily nemes szavakkal méltathatja a forradalom korszakát.

Mindettől függetlenül — Kónya szerint — azt senki sem mondhatja, hogy az MDF erőszakos lenne s pártdiktatúrára törekedne. Csupán arról van szó: „kompromisszumkeresés helyett a törvényhozói többséggel való keményebb és határozottabb élés lesz a jellemző a pártra"... Ennek érdekében — tetszik vagy sem — jobb, ha mindenki tudomásul veszi: négy éven belül senki más nem kerülhet hatalomra.

Tudomásul veszem, jóllehet szerény személyem már látott Kónya Imrén kívül MDF-est. S minthogy nem élek Kis János módjára, „Gellért-hegyi bunkerben" — csak arra emlékezem, amit Antall József 1990. május 3-án, parlamenti szűzbeszédében mondott: „A magyar politikai életnek az Országház olyan közös otthona lesz, ahol kormánypártiak és ellenzékiek a politikában egymással érintkezve, magánemberként pedig egymással tisztes emberi kapcsolatban állva, egymást megbecsülve, nem gyanakodva alkotnak közösséget."

Csak az idő múlik...?

• Bercsi János

Viharsarki kisgazda-állásfoglalás

MH-információ

ján és politikailag feddhetetlen sze-

Entz Géza nyilatkozata

Nincs ok a derűlátásra

MTI

Két évvel a kelet-európai poliati- az egyenlő elbánást a privatizáció végrehajtásában. Főként földosz-

Göncz Árpád: dűlőre kell jutni az igazság megállapításában

Gyásznap Mosonmagyaróváron

• *Folytatás az 1. oldalról*

Ezt követően a kormány képviseletében Keresztes K. Sándor környezetvédelmi miniszter hansúlyozta, hogy az utóbbi hetekben, hónapokban egyre erőteljesebb a hiányérzet az egykori felelősök, gyilkosok néven nevezésének elmaradása miatt. A miniszter azonban elutasította a kollektív bűnösséget, ám vele együtt a kollektív bűnbocsánatot is. Igazságot kell tennünk az erkölcs igénye és a jog követelménye szerint — tette hozzá.

Az ünnepi ülés után az ünneplőbe öltözött, gyertyát szorongató emberek az egykori ÁVO-s laktanya előtti Gyász térre vonultak. Itt, egy kopjafák mellett elvezető ösvény végén áll Rieger Tibor szobrászművész biblikus témájú, ötvenkét tonnás kősziklán álló emlékműve. Az égő gyertyákkal körbevett téren elsőként az 1956. októberi sortűz egyik túlélője beszélt arról, hogy a „gyilkosok és verőlegények" itt élnek közöttünk. — 1956-ban a magyarságában és emberségében megalázott nép állt talpra. Óriási erők feszültek ebben a talpra állásban... és amint a nép talpra állt, érezhető volt a vele szemben álló iszonyatos félelem. Két óriási erő állt egymással szemben: a fegyvertelen akarat, igazságvágy és a felfegyverzett félelem. Így került sor a sortüzekre Mosonmagyaróváron, Salgótarjánban és a Parlament előtt...Az elmúlt négy napban a megemlékezéseken szorongatta a torkomat a sírás, a meghatottság, s olykor a kétségbeesés, hogy a díszszemlék, himnuszok és minden más között elsikkad 1956 élő szelleme, betonkoporsóba tesszük, protokollt csinálunk 1956-ból, ami azután már nem lesz számunkra más, mint iskolai feladat évenként ünnepelni. Itt nem érzem ezt, mert érzem a hozzátartozók megrendültségét... Beszéljünk az elégtételről is. A jövő zálogát jelenti, hogy olyan emberek is állnak itt, akik 1956-ban még nem is éltek. De mindaddig belső elégtételt nem érezhetünk, amíg nem tudjuk, ki miről, és mit tehetett. Aztán jogunk a megbocsátás, vagy jogunk az ítélet, az a jogi elégtétel, amit egy jogállam keretein belül meg lehet adni... A megvalósulás szakaszában van, hogy 1956 szereplői, az áldozatok hozzátartozói, akiknek élete jobbára derékban tört ketté, megkapják azt a lehetőséget, hogy öregkorukat békésen, gond nélkül élhessék. Erről hiszem, hogy a magyar kormány gondoskodni fog, a magyar országgyűlés az elé terjesztett törvényt elfogadja. Engedjék meg, hogy ezzel felavassam az emlékművet."

Az ünnepi ülés és az emlékséta közötti szünetben Göncz Árpád köztársasági elnök rövid interjút adott a rádiónak és a Magyar Hírlapnak.

— *Elnök úr, miközben sokan a megbékélést hangsúlyozzák, az elmúlt napokban felerősödött az egyértelműbb változásokat követelők hangja. Hogyan lesz ebből megbékélés?*

— Megbékélésre akkor kerülhet sor, ha az igazság kiderül. Utána már a sértetteken múlik a megbékélés, de felszólítani erre addig nagyon nehéz, míg a megbékélés alapfeltételei hiányoznak.

— *Néhány mosonmagyaróvári amatőr módon kutatja 1956. október 26-a eseményeit. Valamilyen segítséget kaphatnak-e?*

— Szeretném, hogy kapjanak, mert előbb-utóbb dűlőre kell jutni az igazság megállapításában. A kérdés az, hogy a kutatók az írott anyaghoz hozzájutnak-e? Hogy aztán az idő mennyit fakított a tanúvallomások értékén, hogy egymást kioltó dokumentumok szövevényéből egy esetleges bíróság mit tud kihozni, már nem az én dolgom. Egy biztos, az igazságszolgáltatást befolyásolni nem lehet és nem szabad.

— *Annyiban azért tud segíteni, hogy hozzáférhessenek bizonyos anyagokhoz...*

— Amennyiben tudomásom van róla, hogy megtekintésüket megakadályozzák. Addig is azt tehetem, hogy tőlem telhetően morálisan elősegítem a folyamat véghezvitelét — mondotta Göncz Árpád.

Horváth Szilárd/Graffiti

MTI

Dudás József Frankel Leó utcai emléktábláját leplezte le Zimányi Tibor országgyűlési képviselő szombaton. Dudás József mérnök, a Széna téri felkelők vezetője és az 1956. október 28-ától működő Magyar Nemzeti Forradalmi Bizottmány elnöke volt, 1957-ben kivégezték.

Megkezdődött hazánkban a rendszerváltás, de nagyon lassan halad, ezért mi, forradalmárok megtörve, de új szívvel, új lendülettel próbálunk a haza segítségére sietni ugyanúgy, mint 56-ban tettük — hangoztatta Roik János, az 56-os Szövetség és az 56-os Forradalmi Emlékbizottság nevében vasárnap Budapesteen, a Baross tér 19. szám alatti épületnél rendezett megemlékezésen. Ebben a házban alakult meg 1956 októberében a Nemzetőrség, s most a 35. évforduló alkalmából emléktáblát helyeztek el az épület falán.

Kormánybiztos kontra pénzügyminiszter

Barát(h)ságos válasz Kupának

Kupa Mihály amikor a napokban hazaérkezett külföldről, a Világkiállítási Programiroda vezetőjét, Baráth Etelét szokatlan stílusban szólította fel lemondásra. Természetesen megkérdeztük Baráth Etelét, mit válaszol a pénzügyminiszter által mondottakra.

— Amikor az első munkámat kritizáló üzenetet megkaptam a pénzügyminisztertől, levélben válaszoltam. Elismertem azt, hogy Kupa Mihály beosztása magasabb a kormányban, de a rangkülönbségtől függetlenül vitáinkat nem a nyilvánosság előtt kellene folytatni, éppen ezért kértem kollegiális hangnemben arra, hogy a vitapontokat közösen tárgyaljuk végig. Az érdemi válasz helyett hazaérkezésekor nekem rontott. Éppen ezért érzem most úgy, hogy a nyilvánosság kizárását kérő felajánlásom alól felmentve érzem magam. Emlékeztetnék arra, hogy a számvevőszék elismerte a Világkiállítási Programiroda munkáját, kifogásai csupán arról szóltak, hogy — noha ezt nem is kérték — nem készült el egy tervezet. Az, amelyik Budapest és az egész ország fejlesztésének közeljövőjét úgy körvonalazta volna, hogy abba az expó is beágyazható. Egy ilyen tanulmány elkészítéséről egyébként a programirodát — többek között — a Pénzügyminisztérium állította le. Már tavaly júliusban született egy olyan kormányhatározat, amely e tanulmány elkészítéséről szólt — mondta a kormánybiztos.

Baráth Etele egyébiránt azt is furcsállja, hogy Kupa Mihálynak Malajziából hazatérve „sajnálkozik" a magyar infrastruktúra elmaradottsága miatt. A pénzügyminiszter ugyanis azt állítja, hogy az expóra a költségvetésből kapott 30 milliárd forintnál több pénzt központi forrásból nem lehet fordítani. Ebben a kijelentésben vannak ellentmondások.

— A programiroda a költségvetésből pénzt soha nem kért, mindig csak az infrastruktúra-fejlesztést tartotta szem előtt, és a pénzbeni igények is erre vonatkoztak — hangsúlyozta a kormánybiztos. — Az infrastruktúra-fejlesztést pedig éppen pénzügyminisztériumi forrásokból kellene biztosítani.

Baráth Etele meg van győződve arról, hogy a már lassan egy éve hivatalban lévő pénzügyminiszter nem ismeri pontosan az expó körül évek óta folyó munkát. Éppen ezért sérelmesnek érzi, hogy a pénzügyminiszter őt lemondásra szólítja fel, holott nem az ő beosztottja. A kormánybiztos úgy gondolja, hogy előbb csakugyan meg kellene ismernie Kupa Mihálynak azokat az eddig elkészült tanulmányokat, amelyeket már postáztak is számára.

• M. Z.

Levél az Alkotmánybírósághoz

Napirenden az abortusztörvény

A Pacem in Utero szervezet tagjai szerint alkotmányellenes az a rendelet, mely teret enged a legális abortusznak. Alapszabályuk kimondja: nem az abortusz teljes elvetését, hanem korlátozását követelik. Három esetben tartják megengedhetőnek a beavatkozást: ha a terhesség bűncselekmény eredménye, ha a magzat veszélyezteti az anya életét, és ha a magzatnak súlyos genetikai károsodása van. A Népességtudományi Kutatóintézet nemrég nyilvánosságra hozott vizsgálati adatai szerint a megkérdezettek 71,8 százaléka úgy gondolja: sem a családnak, sem az országnak nem lenne jó, ha nem kívánt gyermekek születnének. A lakosok többsége úgy véli: a nők emberi joga eldönteni, megtartják-e terhességüket vagy sem — az állam ebbe nem szólhat bele.

Mint ismeretes, nemrégiben 49 értelmiségi nő annak megállapítását kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy a művi terhességmegszakítás a nők alapvető joga. Nem sokkal bi beadvány érkezett az Alkotmánybírósághoz, amely holnap tárgyalja a méhmagzat és az emberi élet védelmével, illetve a művi terhességmegszakítással kapcsolatos beadványokat:

Az ember élete a fogamzással kezdődő, és a természetes halállal végződő örökös változásokon, fejlődésen át előrehaladó folyamat, melyet bármely szakaszában és bármely minőségében azonos szintű orvosi, jogi és erkölcsi védelem illet meg.

Az élet bármely szakaszában történő kioltását szentesítő állami törvény vagy rendelkezés bármely diszkriminatív szempont alapján — életkor, egészségi állapot, társadalmi hasznosság, más ember érdekeivel való valós vagy feltételezett szembekerülés — valamennyi embert legalapvetőbb jogának: az élethez való jognak érvényesítésében akadályozza meg.

Az anyaméhben fejlődő magzat anyja testének nem szerves része: attól genetikailag, immunológiailag, szuverén emberi lény, kinek léte fölött korlátlan rendelkezési jogot biztosítani az anyjának semmiféle jogi, orvosi, erkölcsi alap nem létezik és nem létezhet. A művi terhességmegszakítás bármelyik formája a nő és/vagy később születendő gyermeke súlyos egészségkárosodását okozhatja, ezért alapvető jogként való deklarálása minden nő félrevezetése, és emberi méltóságának megcsúfolása.

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a művi terhességmegszakítás jelenlegi gyakorlatával kapcsolatos döntése során a következőkben sziveskedjék állást foglalni:

— a magzat fogamzásától kezdve emberi lény, akit megillet a megszületés joga, s a jogi védelem;

— Solt Ottilia és 46 társa indítványa — mely szerint minden nőnek alkotmányos joga a méhében fejlődő magzat léte fölötti korlátlan rendelkezés — nélkülöz minden alkotmányos és törvényes alapot.

A beadvány aláírója Dr. Paksy

Kisebbségifórum Békéscsabán

MTI

Három alföldi megye (Békés, Csongrád, Hajdú-Bihar) kisebbségi- szervezeteinek a képviselői részére rendezett szombaton Békéscsabán a megyeházán fórumot a Fidesz Békés megyei liberális frakciója. Az előadók az SZDSZ és a Fidesz véleményét összegezték a kormánynak a kisebbségi-kerekasztal részvevőivel egyeztetett nemzetiségi-kisebbségi törvény tervezetéről. Élénk eszmecsere folyt egyebek közt arról, hogy regisztrálni kell-e, kik tagjai egy-egy kisebbségnek. Ehhez a regisztráláshoz a Pénzügy- és az Igazságügyi Minisztérium ragaszkodik. Az SZDSZ-es részvevők valamiféle összeírást szükségesnek tartottak, a fideszesek viszont arra az kell bízni a kisebbségi önkormányzatokra, összeírják-e vagy sem az adott közösséghez tartozókat. Vita folyt arról is, hogy Nyugat-Európában létezik-e egyáltalán olyan kisebbségpolitika, amely mérvadó lehet Magyarország számára. Ugyanis, mint a békéscsabai fórumon elhangzott, a jó példák ellenére inkább az a jellemző Európa nyugati felére, hogy a gazdasági jólét elfedi a nemzetiségek ellentéteit.

A cigányszervezetek képviselői nehezményezték, hogy nincs felmérés arról: vajon a munkanélküliek közül hányan cigányok. Mint a fórumon elhangzott, a hatszázezres hazai cigányság öntudatra ébredése a mai nehéz gazdasági helyzetben komoly konfliktusokkal jár-

Mádl Ferenc a vízlépcsőről

A magyar jogrendszer átalakításáról tanácskoztak a hét végén Veszprémben. Mádl Ferenc tárca nélküli miniszter a jelent elemezve hangsúlyozta, hogy a végbement gazdasági, társadalmi folyamatok nemcsak hogy kibontakoztatták és szinte teljessé tették a jogegyesítést, de az európai gazdasági közösségek, integrációk meghatározó szereplőjévé is vált. A kormány döntött a közös piaci társulási szerződés finise előtt elengedhetetlen teendőkről is. Így az Igazságügyi, a Nemzetgazdasági és a Külügyminisztériumban külön részlegeket hoznak létre, amelyek a társulási szerződés életbelépéséből adódó feladatokkal foglalkoznak majd.

Tudósítónk kérdésére válaszolva Mádl Ferenc elmondta, november a vízlépcsőről. A magyar álláspont az országgyűlési határozaton alapszik, amely szerint a vízlépcsőrendszer olyan ökológiai veszélyt jelent, amit nem szabad vállalnunk. Nem látják akadályát annak, hogy még egyszer átfogó szakértői vizsgálattal tárják fel a vízlépcsőrendszer ökológiai, vízvédelmi, műszaki következményeit. A vizsgálat kiterjed az alapkérdésre, s a csehszlovák fél variációira, így a Duna eltérítésére is,

A miniszter teljesen alaptalannak minősítette azt a hírt, hogy kikerül a kormányból, s a Magyar Nemzeti Bank elnöke lesz. Nem tud arról, hogy megbízatásában, a tudománypolitika és a privatizáció tárca nélküli miniszteri felügyeletében változás állna be.

Rieger Tibor

A középkori mesterek alázatával

Rieger Tibor szobrászművész és az ezeréves Pannonhalma templomkapuja

A Budakeszi út mentén egy elhagyott kápolnában formálódik az a kapu, amelyet a pannonhalmi monostor alapításának ezeréves évfordulóján állítanak fel a múlt században klasszicista stílusúvá átépített toronynál... A leendő bronzkapunak, akár középkori elődjeinek, üzenete van, nemcsak védelmez, békével fogadja és bocsátja el a látogatókat, hanem önálló műalkotásként hirdeti azokat a gondolatokat és eszméket, amelyek jegyében a bencés rend ezer éve működik Magyarországon. A főapátság által kiírt pályázatot *Rieger* Tibor nyerte meg, az ő tervét minősítette a legjobbnak a szakmai zsűri. Az ötvenöt éves szobrászművész 1959-ben kezdte el a *Képzőművészeti Főiskolát, Pátzay* Pál növendékeként, *Ferenczy* Béni, *Borsos* Miklós, *Medgyessy* Ferenc munkáinak bűvöletében. Pályáját nem kísérték rendkívüli fordulatok, szép csöndesen nyert egyre rangosabb pályázatokat. Köztéri szobrai állnak Hegyeshalomtól Fehérgyarmatig. Egyet sem kellett megtagadnia, egyet sem szállítottak szoborparkba. Nem sétált bele a szocreál nem kizárólag a politikai műveket torzító sematizmusába. Ha anyát rendeltek gyermekével, Jesse fáját mintázta. A várpalotai 1848-as és a mosonmagyaróvári 1956-os emlékmű jelzi, hogy Rieger Tibor a nagy formáknak is mestere. Nem törekedett mindenáron újításra, nem futott divatok után.

– Rettenetes, ha egy mű tíz év alatt megöregszik. Ha feltétlenül szellemes akar lenni, de nem áll igazi szellemiség mögötte, mint a középkor alázatos mestereinél.

Rieger Tibor, az egykori bencés diák a középkori mesterek alázatával dolgozott mindig, s dolgozik most is...

– Azt hiszem, a pannonhalmi kapu esetében talán mellékes, hogy a győri bencés gimnáziumban érettségiztem, mert annál sokkal nagyobb a

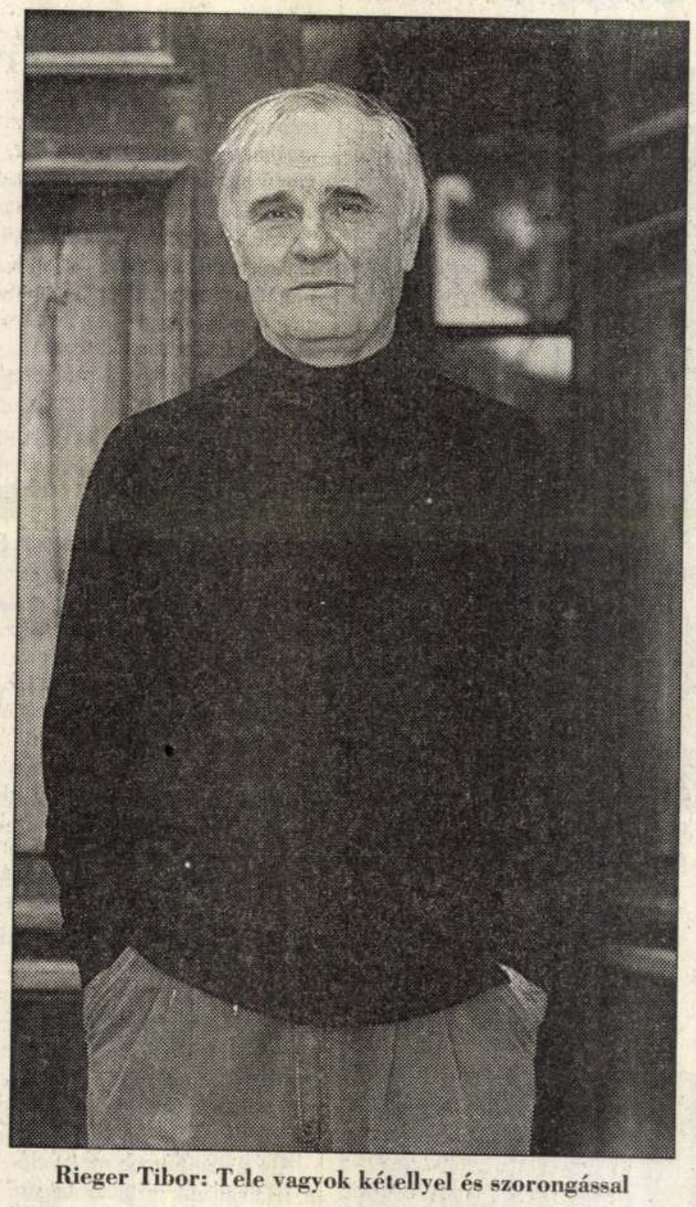

Rieger Tibor: Tele vagyok kétellyel és szorongással

tét, minthogy ez a szempont a tervek elbírálásakor szerepet játszott volna – mondja a világ elől eldugott, üres kápolnában, amely nemcsak méreteiben, hanem szellemében is ideális műterem. Az egykori osztálytárs, *Kozma* Imre, a Máltai Szeretetszolgálat vezetője segített felkutatásában. A volt szentélyben már áll a viaszból formált modell. A félkör alakú timpanonban Krisztus, a világ világossága, a négy evangélista szimbólumaival, kétoldalt négy harsonás angyallal. A tulajdonképpeni négyszárnyú kapun tizenhat négyzet alakú dombormű ó- és újszövetségi jelenetekkel, valamint a Monte Cassinó-i rendalapítás és Pannonhalma történetének képeivel. Valamennyi megjelenő figurának, a látszólagos díszítőelemeknek, feliratoknak is súlya és jelentése van. Rieger Tibort arról kérdeztem, mennyire kötötte meg a művész kezét a pályázati kiírás.

– A jelenetek témáját megadták. Nem kellett volna mindhez ragaszkodni, de mert úgy láttam, hogy az egészben munkáló belső rend nagyon szép, követtem őket. Amúgy sem értek egyet azzal, hogy a művészi szabadság mindennél előbbre való. Ha végignézzük a művészet történetét, akkor azt látjuk, hogy kezdetektől fogva remekművek születtek a megadott témára. Nem biztos, hogy a minden kötöttségtől való megszabadulás csakis jót hozott a művészetbe. A szakmai zsűri szerint erre a pályázatra is kitűnő művek születtek, noha a feladat igen nehéz volt.

– Miben állt a nehézség?

– A magyar katolicizmus fellegvárában bronzkaput kellett tervezni, ami eredendően bizánci műfaj. Emlékszünk még, hogy Ybl Miklós is egy bizánci bronzkaput vert be a buzogányával. Abban persze a nagy teljesítmény nem az ütés volt, hanem az eljutás Bizáncba. Ez a bizánci stílusú bronzkapu terjedt tovább el a középkori Európában. Tovább nehezítette a helyzetet, hogy a torony bronzkapujához üveges részt is kellett tervezni, hogy a templom fényt kapjon. Egy álló és egy mozgó részt kellett tehát egységes kompozícióba foglalni. A harmadik gond, s talán ez volt a legnagyobb, hogy ez a kapu nem független műalkotás, az adott környezetbe kell illeszkednie. A klasszicista toronyhoz és azokhoz a falakhoz, amelyeket még Gézaés Szent István építtetett.

– A zsűri mindezt mérlegelve döntött?

– Úgy ítéltek meg, hogy ezeknek a szempontoknak a nyolc pályázat közül az általam benyújtott tervezet felel meg leginkább.

– Mikorra kell elkészülnie?

– Jövő márciusban kezdődnek a millenniumi ünnepségek, addigra állnia kell a kapunak... Júniusban remélhetőleg a pápa is ellátogat Pannonhalmára, talán a moszkvai pátriárka is. Szép álom, de elképzelem magamban, ahogy a templomkapu előtt találkoznak, s azt mondja Alekszij pátriárka: ez ami közös örökségünk.

– A pályázatra rajzvázlatot kellett készíteni?

– Méretarányos, öt az egyhez kicsinyítési modellt kértek. A kapu felső része az égi szféra. Először az első emberpárt terveztem ide, hogy a teremtés fontosságát hangsúlyozzam, de aztán rájöttem, hogy a teremtésnél fontosabb az örökkévaló, akibe az ember kapaszkodik.

– Az ív alatt tizenkét apró bárányfigura látható.

– Ez is bizánci motívum, a tizenkét apostol jelképe. De van egy egészen prózai magyarázat is; a kapunál gondolni kell az esőre, s ezek a bárányok afféle vízvetőnek is alkalmasak. Középre tart hathat bárány, hogy Isten bárányával találkozzon, akiből árad a fény, amely a fölötte lévő aranyos barna ólomüveg ablakot besugarazza.

– A kapu négy szárnyán négy-négy dombormű. Milyen rend szerint sorakoznak?

– Függőlegesen a bal oldalon az *Ószövetség*, a jobbon az *Újszövetség* jelenetei, középütt a Monte Cassinó-iak, illetve a pannonhalmiak követik egymást. A jelenetek vízszintesen is összefüggnek: az első sor a kezdet: Ábrahám áldozata. Szent Benedek útja Monte Cassinóra, Géza és István monostoralapítása Szent Márton hegyén és Jézus keresztáldozata a Golgotán. A második sor a törvényé: Mózes átveszi a kőtáblát, Szent Benedek regulát ír a szerzeteseinek, Szent István törvényt ül Szent Márton hegyén, s végül a hegyi beszéd, a krisztusi törvények meghirdetése. A harmadik sor az ég és föld találkozásáé, a negyedik a templomépítésé, Salamoné. Szent Mártoné, Oros apáté, és végül a mennyei Jeruzsálem kapuja.

– A negyedik jelenetsor után feliratok és négy portré látható. Kik ők?

– A török dúlás után Pannonhalmát *Pálffy* Mátyás főapát állította helyre 1639-ben, a második visszatérés *II. József* uralkodása után *Novák* Krizosztom nevéhez fűződik 1802-ben, őket *Sárközy* Pál és *Kelemen* Krizosztom követi, nekik köszönhető, hogy a rend fennmaradt a Rákosi-időkben is.

– Hogyan dolgozik?

– Minden áldott nap itt vagyok a kápolnában, mert csak itt láthatom egészben a kaput. Vannak jelenetek, amelyeket azonnal megformáltam, másokkal többször, többféleképpen próbálkoztam. Hiába fekszik bármennyi munka egy-egy domborműben, ha jobb megoldásra jutottam, összetöröm... Tele vagyok kétellyel és szorongással. *Ghiberti* híres *Porta del Paradisója* huszonöt évig készült, nekem két és fél évem van...

– Üres lesz az élete, ha bevégzi a munkát?

– Hozzászoktam ehhez az érzéshez. Időnként majd elmegyek Pannonhalmára. Persze, ha ki nem tiltanak. – Ez utóbbi megjegyzés nemcsak az újságírónak szóló szellemes zárszó, benne van a művész kétélye: sikerült-e időtállóan megragadni Pannonhalma időtlen üzenetét.

A most készülő bronzkapu egyik részlete

Havran Zoltán felvételei

Osztovits Ágnes

A gyerekeknek nem lehet unalmasan muzsikálni

Lukin László a pályájáról, a zenetanításról és a családjáról

Lukin László karnagy azok közé a pedagógusok közé tartozik, akik varázsolni tudnak. Ha valaki részt vehetett egy-egy ifjúsági hangversenyen, amelyen ő mutatta be az elhangzó műveket, látta, hogyan képes néhány kedves szóval és zenei érdekességgel átvarázsolni a gyerekeket a komolyzene birodalmába. Lukin tanár úrral – a legtöbben csak így emlegetik –, aki hamarosan hetvenedik születésnapját ünnepli, a pályájáról, a zeneoktatásról és a Lukin családról beszélgettünk.

– A szüleim pedagógusok voltak – meséli Lukin László –, édesanyám szépen zongorázott, édesapám pedig a bajai városi dalárdában énekelt. Elemista koromban hazahozott az iskolájából a nyári vakációra egy harmóniumot, és arra próbált meg rávenni, hogy kisebb prelúdiumokat játszogassak. Később a cisztercita bajai gimnáziumába jártam, ahol élénk zenei élet folyt. Nagy szerepet játszott ebben egy *Bárdos-tanítvány*, *Bálint* Ferenc, aki elsőrangú karvezető volt, és amikor az iskolánkba került, egy csapásra megváltoztatta, felfrissítette a zenei életét. *Bárdos* Lajos mellett ő volt a karvezető és összhangzattantanár példaképem. Örökké hálás vagyok zongoratanárnőmnek, *Recska* Ilonának, amiért bevezetett a „nagy zene" birodalmába. Az iskola mellett a cserkészmozgalomnak is nagy szerepe volt a pályám alakulásában. A mozgalomnak volt egy irányzata, amely a magyar népdal ápolását tűzte ki fő céljául. Ha valakiből őrsvezető lett – mint belőlem is –, a Bárdos által szerkesztett *Százegy magyar népdal* című könyvből tanította a csapatát énekelni. Emlékszem, egyszer felutaztam Budapestre, a hárshegyi cserkészparkba egy találkozóra. Vagy ezerkétszázan ültünk a tábortűz mellett, amikor bejelentették, hogy *Bárdos* Lajos fog előadást tartani a magyar népdalról. Kipenderült elénk, és a diáksereget percek alatt az ujja köré csavarta. Tetszett nekünk a humora, támadhatatlan szakmai tudása, az, hogy *Kodály-tanítvány*, hogy népdalokat gyűjt, hogy mire észbe kaptunk, négyszólamú kánonokat énekeltetett velünk. Ez az élmény életre szóló erőt adott a pályámhoz.

– Bárdos Lajost követte a Zeneakadémiára is.

– A főiskolára 1944 őszén kerültem. A *Harmat* Artúr alapította, de már Bárdos Lajos vezette, ötéves egyházzenei tanszakra iratkoztam be. Igen alapos képzést kaptam. Olyan tanáraim voltak Bárdos és Harmat mellett, mint *Werner* Alajos, *Forrai* Miklós, *Nagy* Olivér, *Lisznyai Szabó* Gábor. Szerencsém volt, éppen csak megszerezhettem a diplomámat, mert a tanszak 1949-ben megszűnt. Az utolsó évben áthallgattam az *Ádám* Jenő és *Vásárhelyi* Zoltán vezette középiskolai ének-zene tanárképzőbe. Ott szereztem meg a második diplomámat.

– Soha nem fordult meg a fejében, hogy hangszeres művész legyen?

– Bárdos Lajos és Ádám Jenő példája egyértelművé tette számomra, hogy én is pedagógus szeretnék lenni, noha emlékeztem arra, hogy mivel jár ez a pálya... Végül a feleségem beszélt rá – akivel az ismeretségünk a tanszak életéből, illetve a *Budapesti Kórusból* és a *Mátyás-templom énekkarából* való –, hogy kezdjek el tanítani. Nagy dolog volt, hogy 1950-ben meghívtak a Horváth Mihály téri általános iskolába (ma *Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium*) énektanárnak, mert ez az intézmény már akkor mintaiskolának számított. Néhány év múlva a feleségem is odakerült, és az iskola szép hagyományokkal rendelkező gyerekkórusát megpróbáltuk még magasabb szintre emelni. Úgy érzem, ez sikerült, hiszen a gyerekek olyan karmesterek keze alatt is énekeltek, mint *Ferencsik* János, *Forrai* Miklós vagy *Kórodi* András; sok kortárs magyar művet mutattunk be, például *Sugár* Rezső *Hunyadi (Hősi ének)* című oratóriumát *Somogyi* László keze alatt. Az iskolai kórus mellett akkoriban a *Budakeszi MÁV Magyarság férfikart*, majd a *Vasutas-szakszervezet központi énekkarát* is vezettem. Csodálatos élmény, ahogy a melódikus – akik egy-egy koncert alkalmával smokingot öltöttek – meg lehet szerettetni a muzsikát. Ott volt erre lehetőség, ahol a gyár vezetése is zenekedvelő emberekből állt.

– Korán bekapcsolódott az ifjúság iskolán kívüli zenei nevelésébe is...

– Az *Országos Filharmónia* 1954-ben többedmagammal felkért, hogy ifjúsági hangversenyeket vezessek. Ezt a munkát úgy megszerettem, hogy több mint negyven év elteltével még ma is csinálom. Szívesen találok ki zenés fejtörőket, szeretem megénekeltetni a közönséget. A koncerteken megpróbálom a gyerekek nyelvén ismertetni a felhangzó műveket, mesélek a zenetörténeti hátterükről. Azért is szép feladat ez, mert látni lehet az eredményét, hogyan köti le a gyerekeket az élő muzsika. Belőlük lesz a jövő koncertközönsége.

– Változott-e a fiatalok komolyzene iránti fogékonysága az elmúlt évtizedekben?

– A fogékonyságuk talán nem, de a magas színvonalú produkciók iránti érzékenységük sokat fejlődött. Manapság nem lehet a gyerekeknek unalmasan muzsikálni, mert annyi más zenei hatás éri őket. A figyelmük sokkal gyorsabban lankad, mint mondjuk harminc évvel ezelőtt. Ma már a XX. századi zenét is könnyebben tudják befogadni, mint évtizedekkel ezelőtt. Ez természetesen *Bartóknak, Kodálynak Bárdosnak* meg a többi nagyságnak köszönhető.

– Milyennek ítéli Magyarországon az ének-zene oktatás színvonalát?

– Minden a tanárképzésen múlik, hogy milyen hivatástudattal rendelkeznek a főiskoláról kikerülő pedagógusok. Az ország számtalan iskolájában ismerek elhivatottakat, akik mindent elkövetnek, hogy az osztályukba tartozó húsz-harminc diákot a *Kodály-módszer* segítségével elvezessék a zenemővészet legtisztább forrásaihoz. Sajnos egyre több az olyan iskola, ahol a pedagógusok nem eléggé lelkesek vagy képzettek.

– A Lukin házaspár a gyerekeinek is továbbadta a zene szeretetét.

– Nyolc gyermekünk született – és eddig tizenegy unokánk. Gyermekeink közül heten élnek, és valamiképp mindegyikük kapcsolatban áll a muzsikával. Márta lányunk az *Operaház* tagja, nemzetközi hírű operaénekes. Nemrég Japánban *Polgár* Lászlóval *A kékszakállú herceg várát* énekelte, s mivel a napokban emlékeztünk meg Bartók Béla halálának ötvenedik évfordulójáról, hadd mondjak el egy kis történetet. Előadás előtt megszólította őket egy idős japán férfi, és arról érdeklődött, hogy mi a foglalkozásuk. Elárulták, hogy művészek, és hogy este „Bela Bártok" egyik művét fogják előadni. Mire a japán kioktatta őket: *„Kérem, helyesen Bartóknak kell mondani!"* – *„Talán zenész?"* – kérdezte a lányom. – *„Nem, postamester vagyok, de jól ismerem Bartók műveit"* – és felsorolt vagy tízet. Ennyit Bartók népszerűségéről... Visszatérve a gyerekeinkre, Sándorból operatőr lett, Cecília az *MRT énekkaránál* dolgozik, Ágnes a *Nap tv* főrendezője és a *Múzsa* című hírműsor szerkesztője, Gábor orgonista egy hollywoodi templomban (a hangszerét kicsit megrongálta a földrengés, most állítják helyre), Zsuzsa lányunkat *Nagy* Péter zongoraművész vette feleségül, Kati pedig *Jeles* András filmrendezőhöz ment férjhez és a családjával Zalalövőn él.

– Ezt a nagy családot a munka mellett nem lehetett könnyű összetartani...

– Döntő szerep jutott ebben a feleségemnek, akinek rendkívüli pedagógiai érzéke van. Feleségem egyébként ma a *Vakok Batthyány-Strattmann László Gyermekotthonában* óvodás és általános iskolás, szellemileg és testileg is fogyatékos világtalan gyerekeknek tanít ének-zenét.

– Hány zenei tankönyv fűződik a Lukin család nevéhez?

– Mivel a Horváth Mihály téren feleségemmel együtt éveken át alkalmunk volt megfigyelni, hogyan dolgoznak a kollégáink, sok zenepedagógiai tapasztalatot gyűjtöttünk. Ezért a Tankönyvkiadó Vállalat többször is felkért bennünket, hogy írjunk tankönyveket. Elsőként így született meg *Lukin* Lászlóné és a ma Kanadában élő *Lantosné Osváth* Edit szerzőpáros tollából az alsó tagozatos énekeskönyv az első, második és harmadik osztályosok számára – amit ma is használnak. Négy-öt éve kaptuk a megbízást feleségemmel a hetedik és nyolcadik osztályos tankönyv összeállítására, amit el is készítettünk. Az elsős-másodikos-harmadikos gimnáziumi énekkönyvet *Ugrin* Gábor karnaggyal írtuk. A negyedikes gimnazistáknak, sajnos, nincs énekórájuk...

– Ha Lukin László múlna, lenne?

– Egyik évben sem hiányozhatna az ének a tanrendből. A mai, komputeres világban is szüksége van az emberiségnek olyan tudásra és élményekre, amelyeket csak a zene tud közvetíteni. A diákok világképéből *Leibnitz* vagy *Fulton* mellől nem hiányozhat Bartók vagy *Palestrina*. Továbbá azért is harcolnunk kell, hogy az iskolai karéneket beillesszék az órarendbe.

– A kórusmozgalom sem a régi...

– Régen igen sok kórus tevékenykedett. Mára a minőségre tolódott át a hangsúly, csak a jobbak jutnak fellépési lehetőséghez. Persze ma ők is csak akkor tudnak életben maradni, ha szponzorra találnak. Énekkaraink a nemzetközi versenyekről mindig dobogós helyezésekkel térnek haza, ami mutatja, hogy ezen a téren továbbra is ott vagyunk a világ élvonalában.

Devich Márton

NAPLÓ

A FAMILIA GLADIATORIA előadását láthatják az érdeklődők ma délelőtt fél tizenegy órától a Gorsium szabadtéri múzeumban (Székesfehérvár-Tác). Délelőtt borkirályválasztás, hordócipelő verseny lesz, a Gorsiumi Hercules címért gyorsasági és mennyiségi ivóversenyen vehetnek rész a vállalkozó kedvű látogatók. A játékok és versenyek közben tréfás jelenetek láthatók. A búcsúztató után Tác község szüreti felvonulói köszöntik Gorsium vendégeit. Délután három órakor Gorsium, római kori város feltárásának legújabb eredményeit dr. Fitz Jenő régész mutatja be.

A MAGYAR KATOLIKUS Újságírók Szövetsége tanulmányi napot rendez ma Budapesten, a XI. kerület, Himfy utca 9. szám alatti ciszterci plébánia épületében. A nap témája: Függőség és függetlenség a tömegkommunikációban. Tíz órától fél egyig Czakó Gábor, Horányi Özséb és Sólyom László tart előadást. Délután fé kettőtől öt óráig kerekasztalvita lesz a függőség és függetlenség kérdéseiről a világi és egyházi sajtóban. A vitát Sajgó Szabolcs vezeti.

HONTI ANTAL grafikus életmű-kiállítása ma nyílik meg Gyomaendrődön, a városi művelődési központban. Honti Antal 1948-tól 1953-ig saját kerámiaműhelyt is fenntartott, 1980-ban pedig létrehozta a Műhelygalériát. A gyomai otthonában kialakított magángalériában 15 év alatt 54 művészeti rendezvénynek adott otthont.

A VÁRSZÍNHÁZBAN október 8-án a Szentivánéji álom 100. előadása látható. Rendező: Iglódi István. A főbb szerepekben Téri Sándor, Tahi József, ifj. Jászai László, Tóth Sándor, Őze Áron, Juhász Judit, Csomor Csilla, Izsóf Vilmos, Baranyi Péter, Dezső Angéla, Barabás Gyöngyi látható.

A KÖNIGS-GYŰJTEMÉNY darabjait több mint fél évszázad után kiállították Moszkvában. A második világháború idején a Szovjetunióba hurcolt alkotásokból, a 307 darabból, köztük Rubens, Rembrandt, Tintoretto, Veronese rajzait tartalmazó világhírű gyűjteményből a Puskin múzeumban látható a maga nemében szenzációs kiállítás. A holland kormány által visszakövetelt gyűjtemény egy rotterdami bankár, Franz Königs tulajdonát képezte. Hollandia megszállásakor a nácik Drezdába szállították a remekműveket, s itt lett aztán a szovjet csapatok zsákmánya. A rajzok fél évszázadon át a nyilvánosság elől elzárva, szovjet múzeumi tárlókban voltak, miután Moszkva makacsul elzárkózott a holland kormány megkeresései elől.

EDDIG ISMERETLEN Chagall-önarcképet bocsátanak árverésre novemberben a Sotheby's New York-i árverési csarnokában. A vállalat szóvivője, Matthew Weigman arra számít, hogy a leendő vevő több mint ötmillió dollárt fizet majd a festményért. A művet, amelynek címe Önarckép palettával, Chagall 1917-ben festette gyermekkori lakóhelyén, az oroszországi Vityebszkben. A képet nővérére bízta 1922-ben, amikor Franciaországba távozott. Az asszony több mint 50 évig elrejtette a festményt, mert a szovjet törvények szerint elkobozhatták volna. Chagall tanítványai a Szovjetunió összeomlása után szereztek tudomást a képről, de létezését csak most hozták nyilvánosságra.

A MAGYAR ÍRÓSZÖVETSÉG, és a Herp Nyomda és Kiadó (München) könyvkiállítása október 9-én, délután öt órakor nyílik meg a Magyar Írószövetség klubjában (Budapest VI., Bajza u. 18.). Nyugati műhelyek a magyar irodalom szolgálatában címmel Pomogáts Béla, a Herp Nyomda munkássága címmel Buzády Tibor cégtulajdonos beszámolóját hallgathatják meg az érdeklődők. Közreműködik Bánffy György színművész, Máté Imre író, Szűcs Ildikó előadóművész és Buzády Csongor zongoraművész. A tárlat október 13-ig tekinthető meg.

És Kállai Ferencet hetvenedik születésnapján elvitte a fekete autó...

A „gyakorlatos színész" Rómeók, Petrok után most éppen Németh László-darabot rendez

Október negyedikén este, előadás után megállt a színház előtt egy nagy fekete autó, *Kállai* Ferencért jött. Két fekete ruhás ember bekötötte a színész szemét, betuszkolta a kocsiba s vitte, követhetetlen utakon, végig a városon. Amikor végre megálltak, és lekerült a kötés Kállai Ferenc szeméről, a vurstliban találta magát. A körhintánál, faragott paripák és harsonás angyalok között. Körötte a magyar színészet apraja-nagyja, hogy tiszta szívvel, csókkal, öleléssel köszöntsék hetvenedik születésnapján a kollégát, kit nem lehet nem szeretni, nem lehet nem becsülni művészetéért, jóságáért, kedvességéért. *„Életem legnagyobb prémiuma volt ez az este* – mondja másnap Kállai Ferenc. – *Érdemes volt élnem, és megélnem ezt a pillanatot. Nem dolgoztam hiába."* A televízióban közben legnépszerűbb filmje ment, a *Bacsó* Péter rendezte, sokáig tiltott *Tanú*, amelynek a Kállai formálta kisemberfigurája, Pelikán József gátőr és koronatanú az ötvenes évek jelképe lett. A néző – először látta a filmet vagy századszor, egyre megy – legalább olyan szívesen csókolta volna meg ezért az egyetlen alakításáért is a művészt, mint a pályatársai. És még hány szerepéért köszöntené! *(„Szívesen oda is tartanám az arcomat az embereknek* – mondja a művész –, *és előfordul, hogy jártamban-keltemben meg is csókol, akinek ebben vagy abban a szerepemben tetszettem.")* A születésnap ünnepéhez másik nevezetes dátum is kapcsolódik, az a fél évszázad, amelyet Kállai Ferenc színpadon töltött. Hiba volna, ha erről megfeledkeznénk, hiszen Kállai Ferenc művészi kiteljesedése a magyar színháztörténetnek és a mai magyar színházművészetnek egyik fontos fejezete. És nem kevesebbről szól ez a fejezet, mint arról, hogy e viharos ötven év alatt is képességei legjavát mutathatta fel és őrizhette meg a publikum számára, a magyar színművészet nagyobb dicsőségére az, akiben volt elegendő tartás, tehetség, alázat, és függetleníteni tudta magát divatoktól és politikai akaratoktól.

Németh László Villámfénynél című színművét rendezi a Várszínházban Kállai Ferenc. (Képünkön instrukciókat ad Domán Augusztának és Szatmári Attilának

(Ecofotó)

Az induló Kállaira, persze, ma már csak igen kevesen emlékeznek. Film és video nem lévén, elsárgult újságlapok, kritikák és fotográfiák jelzik, miként bontakozott ki művészete, egyidejűleg a világháború után újjáépülő, számyaló, majd szűkölő, rettegő és reménykedő Magyarország életével. Még lett Kállai Ferencnek a Tanúban) társulati ülésre hívja, s felszólítja: *„szíveskedjék a Belvárosi Színházzal létesített szerződését mint jogtalanul létrejött megállapodást felbontani, és ennek megtörténte után haladéktalanul jelentkezni nálam jogérvényes szerződés aláírása céljából"*. A dátum: 1945. március 20. A fővárosban térdig ér a rom, az erzsébetvárosi színház épületében, az Aréna úton azonban már szerveződik a színházi élet, és a jóképű, ígéretes Kállai Ferencre erősen számítanak. A nyitó előadáson, Ernst *Toller Géprombolók* című darabjában Kállai Ferenc *Görbe* Jánossal játszik együtt. Kora nyáron pedig már egy *Goldoni-átiratban* látni Kállai Ferencet (az átíró *Révay* József). Nem kisebb személyiségek figyelnek föl ekkor az ifjú színészre, mint *Háy* Gyula és *Mátrai-Betegh* Béla. Mátrai-Betegh Béla, a *Magyar Nemzet* feledhetetlen és utolérhetetlen kritikusa később sem takarékoskodik az elismerő szavakkal Kállai színpadi alakításai láttán, pedig aki ismerte őt, tudja, Mátrai-Betegh igen meggondolta, kit ajándékozzon meg szép jelzőkkel. A *Belvárosi Színház* fennállásának harmincadik évfordulójára rendezett, híres-neves *Rómeó és Júliáról* például ezt írja: *„ő* – Kállai – *az előadás igazi erőssége"*. *Nagy* Andor meg ezt írja róla: *„Erős reménységet támasztott bennünk, hogy a magyar színpad egy jövendőbeli, igazi Shakespeare-színésszel gazdagodott"*. Ez a remény azután valóra is vált, a *„gyakorlatos működési megtartott képességvizsgálatán megfelelt"*, nemsak *Shakespeare*-színésznek ett „igazi", de *Molière*-színésznek, *Ibsen*-színésznek, *O'Neill*-színésznek, *Németh László*-színésznek is. Záróvizsgát sohnem tett, megelégedett, sőt bizke volt *„gyakorlatos"* mivcára. Az olimposzi istenségek tisztelt színigazgató, színhelméleti nagyember és rende, *Bárdos* Artur egyébként is azmondta Kállainak: *nála már vizsgázott*. Újsághasábokon dig ezt nyilatkozta ifjú felfezettjével kapcsolatban: *„Ennem elsősorban mindig a kezdő színész érdekelt. Azt kutatom, va e benne tehetség, és érdem-e vele külön foglalkozni. A efutott színész megvan, ismeri és elfogadják, viszont az új színészt ki kell emelnem az ismeretlenségből, nevelnem kell, az jobban kielégíti művészi bevágyamat"*.

Csurka István Döglött aknák című színművét 1971-ben mutatták be. (Major Tamás és Kállai Ferenc)

És nevelte Kállait, csakugyan. (Talánez az ifjúkori emlék, Bárdo Artur oktató szava cseng visza a hetvenesztendős Kállai renc lelkében, amikor – renc zőként a *Várszínház* refektumában három még neve nin fiatallal, *Domán* Augusztál, *Nagyváradi* Erzsébettel és athmári Attilával foglalkozil atyai jósággal, tanáros türelem nel, kollegiális szeretettel. *Néeth* László *Villámfénynél* cnű színművét próbálják, azt darabot, amelynek férfifőszerét húsz-egynéhány évvel előtt Kállai Ferenc alakította A kezdő színész nem mara sokáig Bárdos Artur szárnyai att. 1948. január 31-én me rkezett *Major* Tamás kikérő vele, amelyben a *Nemzeti* kaaraszínházához invitálja Kálla. (Korábban a kollégák – például *Tímár* József – nyilatkcták a lapoknak: *„Kállainak a emzetiben a helye"*.) Ettől kdve Kállai Ferenc élete eglett a Nemzeti Színházéval.

Intrikák és politikai viharok között dolgozi, csakis a szerepet látja mag előtt, meg azt, hogy a legtökéletesebbet kell nyújtania. *Shaw Warrenné mestersége* című darabjában Frank szerepét játssza, partnere nem kisebb színésznő, mint *Mészáros* Ági, s a lapok ezt írják róla: *„művésszé érett két esztendő alatt"*. Sokoldalú művésszé. Hősszerelmesek mellett és helyett könnyedén „hozza" az elragadó s az elszánt gazembereket. Egyik este Noszty Feri, *„Mefisztó, Rómeó fürtjeivel"*, a másik este Csongor *Ferrari* Violetta Tündéje mellett. *(„Talán maga Vörösmarty álmodhatta meg úgy, oly igazinak... ahogyan ő játssza, egyre érlelődve, jóval a premier elmúltával is"* – írják a *Kállai-féle Csongor királyfiról az újságok.)* Azután Ottó a nevezetes, 1951-es *Bánk bán*-előadásban. Petur szerepét *Somlay* Arturtól „tanulja", hogy majd később ő is megformálhassa a Major Tamás rendezte Bánk bánban e *„repedezett oszlopot"*. Majd meg *Happy Az ügynök halálában*; *Aenobarbus* az *Antonius és Cleopátrában*. Sokat, igen sokat foglalkoznak ezzel az alakításával. És nem is csak azért, mert az előadás legegyenletesebb alakításának tartják Kállai Aenobarbusát. De azért is, mert az a hűség és árulás közt vívódó figura, kit Kállai színre visz, 1960-ban, a szétvert forradalom után arról (is) szól, hogy *az árulásba belepusztul az ember, és hogy a „hűség az egyetlen lehetséges élettartalom"*.

A jellemszínész, aki még a rosszkedvű kritikusok szerint is *„óráról órára jobb, mélyebb"*, újabb és újabb meglepetéseket szerez közönségének. A *Várkonyi* Zoltán rendezte *Shakespeare-darabban (Minden jó, ha jó a vége)* a kegyencet alakítja, *Parollest*. *„A pöffeteg butaságot annyi komikummal, az összeomlást olyan mély tragikummal itatja át, mintha hosszú sor klasszikus szerep, Plautuséitól a legmegrázóbb molière-i figuráig ebben az alakításban adott volna találkozót"* – írja róla Mátrai-Betegh Béla. *Molnár G. Péter* pedig megsejti, készülődés ez a Parolles-alakítás a „nagy pöfeteg" színrevitelére, Falstaff figurájára.

Aztán Falstaff is elérkezik Kállai életébe. Az indulásnál jelen levő színházi emberek, Major, *Gellért* Endre, *Marton* Endre, Várkonyi már sehol, új rendezőnemzedék irányítja színpadi lépteit, gesztusait. A kritikusok is más szókészlettel és mértékegységgel mérnek, mint egykoron. „Csak" a közönség a régi. És a közönség elragadtatottan tapsol a *Zsámbéki* Gábor rendezte *IV. Henriknek*, a *Babarczy-féle Tartuffe-nek*.

Kállai Ferenc „irattárából" meg Major Tamás magánlevele pottyan elő *(„Önkínzó elégedetlenség, a színpad tisztelete, bele nem nyugvás voltak jellemző tulajdonságaid... Te mindig együtt sírtál, együtt nevettél a produkcióval – vállaltad a kockázatot, esetleg az időleges sikertelenséget... A csinos, vonzó, fiatal színészből komoly nagy művész lett")*. Meg Bárdos Artur intelme: *„A siker kötelez. De már nagyon sok kezdeti siker vált végzetessé, ha nem követte komoly, állandó és szakadatlan munka és odaadó alázat a művészettel szemben... Csak előre, édes fiam"*.

És Kállai Ferenc megy előre. Hatvanadik születésnapján, tíz évvel ezelőtt azután azt is elárulja, mi ad neki ehhez erőt: *„Már korán kialakult bennem az a szándék, hogy én mindenképpen jó ember szeretnék lenni. Vidéken eltöltött gyermekkorom szigorú értékrendje igen világos eligazítást nyújtott nekem, hogy mit tartsak jónak, értékesnek... Én mindig alázattal vagyok az olyan rendezői elképzelés iránt – még ha vitáim is vannak vele –, amely a művet szolgálja, annak lelkét mutatja meg, az emberekben új gondolatokat ébreszt, és eddig rejtve maradt összefüggéseket tár föl... Már-már úgy látszik, hogy két vállra kerül a színház a világ napi tragédiáinak szorításában. Mindezek ellenére én változatlanul hiszek a katartikus színházban, amely valamilyen módon elgondolkodtatja az embereket az életükről"*.

A katartikus színházba vetett hite – úgy tűnik – tíz esztendő múltán se lobbant el Kállai Ferencnek. Mindenfajta közéleti szerepétől – országgyűlési képviselőségétől, színházszövetségi elnökségétől – megszabadulván, színházának él, a színészetnek él. Azt állítja, eztán nagyobb önmérséklettel, ökonómiával dolgozik, mint eddig. Nem nagyon hihetünk neki. A hűség, mely színházához, a Nemzetihez és hivatásához, a színészethez köti, nem kedvez mostanság se az önkíméletnek, se a „gazdaságos" életprogramoknak. *„Állom a huzatot!* – mondja, amikor arról kérdem, a Várszínházban, a Németh László-darab próbájának szünetében, miként viseli el a Nemzeti körül kavargó szélviharokat. – *Bár azon el-elgondolkozom, milyen érdekes, hogy volt idő, amikor a hűséget jutalmazták, most azonban ez nem így van, és ez engem zavarba hoz. Én mindenesetre megmaradok a régi minősítésnél, és jobban kedvelem a munkájukhoz, hivatásukhoz hű embereket, mint azokat, akik oda állnak, ahová a szél fújja őket. És minden imám és óhajom arról szól, hogy mentül tökéletesebb előadások jöjjenek létre a Nemzetiben. Mert a Nemzeti Színház rangját a belső nívója adja meg, nem más. És azért is fohászkodom, hogy legyen helyünk, ahol előadásaink méltó módon jelenhetnek meg."* Azután arról beszél, mennyire fáj neki – nem is maga miatt, de az ifjúság leszűkített lehetőségeit látva –, hogy elsorvadóban a magyar filmgyártás, televíziózás, az egész szellemi élet. *„De jó is volna* – sóhajtja –, *ha maguktól rájönnének a politikusok, hogy kopoltyúval nem lehet lélegeztetni se a színészeket, se a kultúrát. A társadalmat se nagyon! Kócos demokráciánkban oly' sok a szó, de még a lenge szellő is elfújja mind. Amíg a változás nagy óhaja nem realizálódik az életünkben, addig bizony nincs demokrácia"* – int, és megy vissza Németh Lászlóhoz meg az igazsághoz, *„mely belecsap az életünkbe"*. Kérdeném még a hetvenéves színésztől – kiről persze mindenki tudja, hogy a hetven év is játék a számára, szerep, amelynek kellékeit akkor hagyja az öltözőjében, amikor a kedve tartja – miért éppen Németh László-darabot választott élete legelső rendezéséül, hiszen Németh Lászlót többen is szeretnék lesöpörni a XX. század magyar irodalmának dúsan terített asztaláról. De ismerem a válaszát, az író halálát sirató írásában adta közre Kállai: *„nem kevesebbre törekedett Németh László, mint rendet csinálni a szellemben, a lelkekben és a társadalomban. Úgy érzem, hogy e három akarása maximális feladatot adott a színházművészetnek"*.

Rendet csinálni a szellemben, a lelkekben, a társadalomban – nagy feladat ez ma is. Már annak, aki fölismeri s vállára is veszi e feladatot. Kállai Ferenc – hiába ámít bennünket a visszavonulófélben levő, idős ember figurájával – a vállain hordozza a Németh Lászlótól tanult felelősséget. Aki ismeri s szereti őt, nem mondhat mást, csak azt, segítsék ebben égiek és földiek egyaránt.

Lőcsei Gabriella

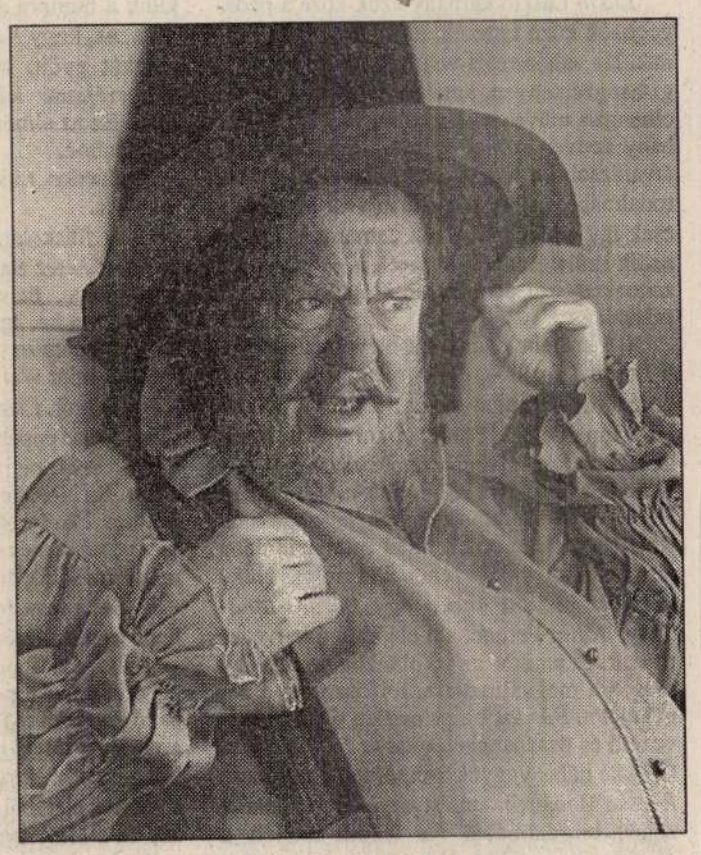

Falstaff – 1981-ben

Dolezsál László felvétele

Az úrhatnám polgár az 1979-es év nagy sikere volt